

РЕЧНИК СИНОНИМА

Павле Ћосић и сарадници

KORNET, 2008.

Капетан Мишина 3, Београд

+381 11 2622 102, 2637 741

www.kornet.co.yu

korn@kornet.co.yu

EDICIJA
VEŠNICI

Уредник

Боривој Герзић

Главни асистент и стручни консултант

Бојана Ђорђевић

Насловна страна, корице и техничка опрема

Милош Трајковић

Коректура

Владислава Милер

Илустрација на насловној страни

Питер Бројгел, Вавилонска Кула (1563.)

(уз интервенције техничкој уредника)

Штампа

Отворена књига, Београд

Тираж

3000 примерака

ISBN 978-86-86673-0901

© Copyright by Pavle Ćosić 2008

Ово издање је помогла Скупиштина града Београда

Сарадници

Сарадници који су учествовали на проширивању и сређивању базе речника

Мирослава Анђелковић

Биљана Омчикус

Растко Јовановић

Горан Лакићевић

Милана Врговић

Душка Рајковић

Ана Поповић

Александар Белчевић

Бојана Ђорђевић

Мина Тимотијевић

Наташа Герзић

Боривој Герзић

Вера Ракић

Јелена Крговић

Милош Ранчић

Сарадници који су помагали на раду на тезаурусу

Милош Трајковић

Иван Тобић

Вера Ракић

Биљана Омчикус

Сарадници, програмери на пројекту

Горан Мишковић

Милош Ранчић

Увод

КАДА САМ СЕ ЗАТЕКАО у Трсту 1992. године, у јеку ратова у бившој Југославији, почео да се бавим писањем, што новинарских текстова, што преводима, што писама пријатељима, постало ми је јасно да на нашем, тада српско-хрватском говорном подручју, изразито недостаје једно специјално средство за рад које би било од помоћи у процесу писања. Истина, већ тад је постојао “Речник синонима и сродних речи” Миодрага Лалевића, али тај речник, иако фантастично обиман и лексикографски беспрекорно обрађен, није задовољавао моје тадашње прохтеве. Наиме, био сам замислио речник као апарат који би пре свега био од користи свима онима којима је тај језик матерњи и који ће им више служити као нека врста подсетника за речи којих не могу да се сете или да их упути на неке које иначе веома добро познају али немају навику да их користе. И да, што ми се још тада чинило важним, да тај поступак буде брз и ефикасан.

ПОЛЕМИКЕ МЕЂУ ЛИНГВИСТИМА око питања “Шта су то синоними?” не јењавају као и многе друге вечне језичке теме. Ми можемо да зауmemo овакав или онакав став, али чак и ако прихватимо учестало и најекстремније становиште да прави синоними заправо не постоје, тиме нимало не престаје потреба за једним оваквим лексиконом. Управо те ситне разлике у обележјима сродних речи, биле оне засноване на стварној разици, стилским финесима, индивидуалним схватањима појединих значења

или нечем четвртом, управо оне доприносе потреби да свако ко се изражава писменим путем узме у руке једно овакво помагало које ће му омогућити прецизније и разноврсније изражавање. Упустио сам се одмах у рад на том пројекту и врло брзо после завршеног првог слова добио снажну подршку професора Ивана Клајна на којој ћу му заувек остати захвалан.

РАД НА ОВОМ РЕЧНИКУ, разуме се, није текао континуирано од тог времена. Направио сам велику паузу од скоро десет година бавећи се разним другим пословима, чекајући да се стекну одговарајући услови да се речник заврши. До тога је дошло после великих политичких и културних промена 2000. године кад је наше друштво напokon почело да се диже из пепела. На конкурс Скупштине града Београда за суфинансирање капиталних дела из области културе, испред издавачке куће "Маћадо" добили смо новац за рад на речнику. Рецензенти за тај пројекат су били академик Иван Клајн и проф. др Данко Шипка.

ТА СРЕДСТВА СУ БИЛА сасвим довољна за примену нових научних и технолошких метода које су се у међувремену развиле. Речник је било могуће радити путем предности које пружа интернет и програмским укрштањем база података из већ постојећих речника. И новија лексиколошка истраживања била су од велике користи за прављење синонимских гнезда.

У речник су уношене и речи из нестандардног говора, многе народске речи од којих многи лексиколози и дан-данас зазиру иако их свакодневно слушамо у великом броју значења, а ту су и бројни жаргонизми и колоквијализми који би додатно могли да разбуктају машту сваког ко се бави писањем или проучавањем језика.

Павле Ћосић

Како користити речник

КАКО ЈЕ ВЕЋ РЕЧЕНО у Уводу, овај речник је пре свега намењен онима којима је српски (односно хрватски, босански, црногорски...) језик - матерњи језик. Могу га користити и странци који су добро савладали српски, али ће они бити ускраћени за ситне финесе у значењима речи које се наводе као синонимне. Трудили смо се да свима олакшамо разумевање стилских одлика лексема скраћеницама (као што су *реј.*, *рејџ.*, *фам.*, *фџ.*, *жарј.* и слично), али смо свесни да је и то dostatно само за оне који су стасали уз овај језик.

Ево како смо то замислили.

Претпоставимо да испред себе имате текст који сте написали (или га тек пишете), без обзира на то о каквом се тексту ради - од сасвим једноставне СМС поруке пријатељу или симпатији, преко и-мејла, писма, новинског чланка, превода, приче или приповетке, па до песме - и онда вам се учини да би тај текст могао да буде и нешто бољи. Ако не бољи, онда бар друкчији.

Оно што треба да урадите је да сваку реч коју сте употребили потражите у овом речнику и размислите има ли смисла заменити је неком другом. Само уз помоћ речника, и без много вештине, могли бисте исти текст да напишете толико другачијим стилем да бисте сами себе изненадили. То је била та идеја од које смо пошли - да се највећи проценат стилских особености у начину изражавања крије иза лексема.

Могло би лако да вам се деси да неку реч коју сте употребили не пронађете у овом речнику. То је, слажемо се, недостатак. Међутим, за ту врсту обимности, објављивање овог *јомајала* морало би да сачека још неколико година, што би било превише, нарочито с обзиром на то да наша лексикографија на овом пољу за оним најразвијенијим (енглеском, француском, руском, италијанском и немачком) каска око тридесет година. Због тога смо се одлучили да се ослободимо на своје читаоце и конзументе, понудимо им оно што у овом моменту имамо пред собом, а да нам они дојаве све недостатке који овај речник садржи. То ће бити омогућено директним контактом, преко и-мејла, телефона, СМС-а, али и постављањем овог материјала на интернет, где ће свакоме бити омогућене интервенције, сугестије, питања и констатације везане за ово дело, за свако засебно значење и за сваку одредницу појединачно.

Дотад, саветујемо вам да, како год то звучало, ако не пронађете реч коју сте тражили, пробате да се сетите неке сличне, сродног значења. Тако ћете сигурно доћи до жељених резултата.

Ево неколико савета који би могли да вам олакшају употребу овог речника:

1. Неретко смо фигуративном, фамилијарном или неком другом споредном значењу унутар одреднице давали предност. Из разлога што се такво значење много више усталило од оног основног (*нпр*: процват). И нисмо увек ни обележавали фигуративна значења која су се већ довољно усталила.
2. Иако то није основна сврха овог речника, уносили смо објашњења за највећи број одредница. То смо чинили да бисмо убрзали сналажење по значењима, јер смо се уверили да корисник најчешће посеже за неком одредницом, а да није унапред свестан колико та реч може имати значења. Због тога је било недовољно само наводити синониме за свако појединачно значење. Да би се процес олакшао, иза нумерисаног значења у загради стоји и објашњење. Тумачења смо углавном преузимали из већ постојећих једнојезичких српских, хрватских и српскохрватских речника, а неретко смо стављали своја кад смо остала сматрали недовољно јасним или недовољно прикладним за ово издање. У случајевима када то није било потребно, што значи када је већ после првог или првих неколико синонима јасно о којем се значењу ради, објашњење нисмо наводили.
3. Многе речи, или бар нека њихова значења, немају синониме. И то врло честе речи. Будући да се ради о једнојезичном речнику који за крајњи циљ има да прикупи све наше језичко благо, њих смо у највећем броју случајева ипак уносили у речник, давали им објашњење, а астериск (*) иза ње значи да једнозначне речи, или не постоје, или их нисмо пронашли. Но, понекад се и то показало непотребним - у примерима речи које се ретко користе и кад се ради о терминима за које се претопоставља да немају синониме.
4. Скраћеницу *в.* (види) користили смо у два случаја: када се две синонимне одреднице налазе довољно близу једна другој да нема потребе понављати њихове заједничке синониме на оба места, или када је једна од одредница у нешто ређој употреби.
5. Скраћеницу *уј.* (упореди) користили смо да скренемо пажњу на речи повезаног или, ређе, супротног значења. Може се десити и да се реч која се налази међу синонимима јави и под *ујпореди* - разлог је што њени синоними нису и синоними одреднице чији је она део или би било прегломазно укључити их све у исто значење. Под *уј.* се може наћи и реч друге врсте или другог вида.
6. Скраћеницу *сл.* (слично) користили смо да означимо речи сличног значења. За разлику од скраћенице *уј.*, користили смо је за унеколико удаљеније значење, али често и за речи које нису унесене као одреднице.
7. Скраћеницу *суж.* (сужено) користили смо да означимо хипониме тј. речи суженог, одређенијег значења у односу на главну одредницу и њене синониме

(нпр: акценат - краткоузлазни суж.). Табеле у којима се налазе разне врсте, подврсте, типови, гране и остале варијанте неког општијег појма, представљају прегледнији начин приказивања овако третираних термина.

8. Све наведене скраћенице се могу наћи иза појединачних речи или испред групе речи, при чему се тада скраћеница односи на читаву групу.

9. Код двовидских глагола, бирали смо синониме за вид за који смо проценили да се чешће користи.

10. Код парова глагола типа *оџворити* - *оџварити*, оба вида су добијала место одреднице углавном само ако међу њиховим синонимима има разлика. Како се њихови синоними, уз видске разлике, углавном понављају, често ће се дешавати да не пронађете глагол који вам је био потребан, али ћете одговарајуће синониме пронаћи под његовим видским парњаком.

11. За све глаголе, сем повратних, прављена је дистинкција прел. / непрел. (прелазан/непрелазан). У случајевима кад исти глагол у различитим значењима може бити и прелазан и непрелазан, то је напоменуто иза броја који уводи значење.

12. Именице типа *будала*, које су граматичног женског рода, али се могу односити на оба пола, добијале су ознаку *м ж*. Слично је и код именица граматичког средњег рода које се могу односити и на мушки и женски род.

Бојана Ђорђевић и Павле Ђосић

Скраћенице

* нема синонима

арх. архаизам; застарела реч која у стандардном језику више није у употреби

археол. археологија

ауг. аугментатив, увећаница

безл. безлични глагол

биол. биологија

бот. ботаника

бр. број

в. види

вар. варваризам

вет. ветерина

взн. везник

вој. војска, војна реч

геог. географија, географски појам

геол. геологија, геолошки појам

грађ. грађевина, појам везан за грађевину

грам. граматички

дем. деминутив

деч. дечије; из дечијег говора

екон. економија, појам везан за економију

експр. експресивно; реч пренаглашеног значења у односу на одредницу

енг. енглески

еуф. еуфемизам; реч или израз са ублаженим или ненападним значењем у односу на одредницу

жарг. жаргонизам, сленг, реч или израз из говора улице или тајног језика

ж именица женског рода

зам. заменица

зоол. зоолошки, појам везан за свет животиња

изр. израз

ирон. иронично

ист. историјски

мат. математички

маш. машинство

мед. медицина; реч, израз или термин везан за медицину

мет. метеоролошки

м именица мушког рода

мит. митолошки

мн. именица у множини
муз. музика
нар. народски; реч или израз из нестандардног језика
непрел. непрелазни глагол
непром. непромењива реч (обично код именица и придева)
несврш. несвршени глагол
песн. песнички
пол. политика
правн. правнички
пред. предлог
прел. прелазни глагол
прид. придев
прил. прилог
псих. психологија
рег. регионално; дијалектизам или регионализам
рет. ретко; реч или израз који се ретко јављају
рчц. речца
сврш. свршени глагол
с именица средњег рода

сл. реч сличног значења
спорт. спортски термин
струч. стручно
суж. реч суженог значења
техн. технологија
узв. узвик
уп. упореди са одредницом повезаног значења
фам. фамилијарно; колоквијализм, реч из нестандардног језика
фиг. фигуративно, пренесено значење
физ. физика
филоз. филозофија
фил. филолошки
форм. формално; из корпуса официјелног и исувише формалног стила
хип. хипокористик, умањеница
хрв. хрватски; кроатизам
цркв. црквено; термин везан за цркву
шаљ. шаљиво
шах. шаховски, термин везан за шах

А а

а¹ взн. него, само, но, али, ама *арх. реѿ.*, але *арх.*

а² рчц. међутим, ипак, само, плус, него, док, али, ама, па, сем

а³ узв. ај, е, но, ах, де, ао, ох, их, давор, о, охо, ух

абажур м заслонац, штитник, сенило, шешир за лампу, штит светиљке, шилт *арх.*, ширм *реѿ.*

абакус м *арх. в.* рачунаљка

абдикација ж (повлачење с положаја) оставка, повлачење, одступ, захвала, одступање, силазак (с престола), демисија, одрекнуће, одрицање (од престола), одступница *реѿ.*

абдицирати сврш. непрел. повући се, одступити, дати оставку, одрећи се од престола, повући се с (владарског) положаја

абдомен м утроба, трбух, стомак, изнутрица, нутрина, унутрашњи органи, стомачна шупљина, желудац, дроб *реѿ.*, тѿба *геч.*

абдоменски прид. трбушни, стомачни, абдоминалан

абцеда ж (поредак у латиничком

писму) азбука (поредак у ћириличком писму), алфавет (поредак у грчком писму), АБЦ, абecedни поредак, писменица *реѿ.*

абцедар м ❶ почетница, азбучник, буквар, лексикон, часловац *арх. - уѿ.* абцедаријум ❷ (књига из које се учи читању и писању) *в.* буквар

абцедни прид. азбучни, алфаветни
аблаут м *ѿрам.* (мењање коренског и основинског вокала при промени облика речи и творби речи) алтернација, превој

абнормалност ж ❶ ненормалност, неуобичајеност, несвакидашњост, неубројивост *реѿ.* ❷ *в.* поремећеност

аболирати сврш. прел. *в.* амнестирати

аболиција ж *ѿравн.* ❶ *в.* укидање ❷ (прекидање кривичног поступка без последица по окривљеног) амнестија, помиловање, опрост, заборав, ремисија, опроштај, ослобађање, поштеда, милост, укинуће, поништење (поступка), пуштање из затвора, ослобођење, опроштење, аман *реѿ.*, проштење *арх.*

абонент м претплатник, пренумерант, абонирац *арх.*

абортирати сврш. непрел. побаци, прекинути трудноћу, прерано родити, претпети абортус, изнебити *реџ.*

абортус м побачај, киретажа, преткид трудноће, пометнуће *реџ.*, помет *реџ. арх.*

аброгација ж *йравн. в.* опозив

авај узв. јао, јој, вај, ајме, леле, зло и наопако, куку

авангарда ж претходница, предводница, предводници, предстража *вој.*

аванзовати сврш. непрел. ① (напредовати у служби/чину) * ② *фам. в.* напредовати

аванс м в. депозит

авансовати сврш. прел. ① *нейрел. в.* аванзовати 1. и 2. ② *йрел.* (дати аванс) в. капарисати

авантура ж ① (узбудљив доживљај) пустоловина, догодовштина, згода, догађај, доживљај, случај ② (краткотрајна љубавна веза) афера, романа, љубавна пустоловина

авантуриста м (који је склон авантурама) пустолов, авантуриста *реџ.*

авантуристички прид. пустолован, неустрашив, вратоломан - *уй:* ризичан, опасан

август м август, коловоз *хрв.*

авенија ж (широка велеградска улица) улица, булевар

авет ж приказа, змај, сен, сабласт, ала, утвара, привид, дух, страшило, мора, сањарија, аждаја, причина, баук, обмана, привиђење, сновиd, вешћа *реџ.*, ажделија *реџ.*, фантом *фам.*, вештегара *нар.*, цопрница *нар.*, аждаха *арх.*, симулакрум *арх.*, прилика *реџ.*, фантазма *реџ.* - *уй:*

чудовиште, халуцинација

аветан прид. аветињски, сабластан, језив, натприродан, мистичан, измаштан, бајковит, нестваран, етеричан, необјашњив, необичан, оностран, тајанствен, бестелесан, нематеријалан, фантастичан, невероватан, езотеричан, чудесан, небески, чудан, паранормалан, неопипљив, наднараван, неземаљски, невидљив, парапсихолошки, изванземаљски, надземаљски, надљудски, с другог света, спектралан, астралан *фил.*, врхунараван *реџ. арх.* - *уй.* чаробан 2.

авијатичар м ваздухопловац, пилот, аеронаутичар, аеронаут, летач, летелац *реџ.*, зракопловац *хрв.*

авијатичарски прид. ваздухопловни, аеронаутички, летелачки, летачки, зракопловни *хрв.*

авијација ж ваздухопловство, аеронаутика, авијатика, зракопловство *хрв.*, зрачна флота *хрв.*

авион м летелица, ваздухоплов, аероплан *арх.*, зракоплов *хрв.*

авитаминоза ж (обољење настало услед недостатка витамина у организму) хиповитаминоза - *суж:* скорбут (недостатак витамина Ц), пелагра (недостатак витамина В2)

авокадо м (лат. *Persea gratissima*) авокато *реџ.*

ага ж ① (феудални власник земље у Турској) читлуксахибија *арх.* ② в. господар

агенда ж бележница, нотес, роковник, подсетник, књижица, блок

агент м ① (тајни ~) доушник, информатор, детектив, шпијун, обавештавач, провокатор, диверзант, потказивач, цинкарош, денунцијант, одавалац, дојављивач, тајни агент, пријављивач, пријавитељ, дојавитељ, обавештајац, достављач, проказивач,

шпицлов *реј.* ② (трговачки ~) заступник, посредник, трговац, представник, повереник, опуномоћеник, отпавник, одасланик

агенција ж пословница, фирма, предузеће, представништво, заступништво, сектор, дирекција, повереништво, агентура *арх.*, отпавништво *хрв.*, заступство *хрв.*, твртка *хрв.*

агилан прид. марљив, вредан, предан, пожртвован, маран, ревностан, реван, запослен, радишан, послен, савестан, радан, учинковит, раден, радин, брижљив, делатан, као мрав, амбициозан, устрајан, предузимљив, предузетан, одлучан, спретан, отресит, одрешит, подузетан, активан, неуморан, енергичан, окретан, здушан, радохоличан (превише вредан) *фам.*, флетан *реј.*, усталачки *фам.*, усрдан *реј.*, дејствен *реј.*, прилежан *реј.*, горљив *реј.*, трудољубив *реј.*, подухватан *реј.* - *уй:* сналажљив

агилност ж марљивост, прегалаштво, ревност, ревностност, вредноћа, рад, предузимљивост, ангажованост, марност, пожртвованост, труд, трудољубивост, брига, брижљивост, савесност, преданост, трудољубље, настојање, неуморност, подузетност, посленост, мар, устрајност, делатност, радиност, радишност, горљивост *фил.*, усрдност *арх.*, сицфлајш *реј.*

агитатор м (изазивач побуне) хушкаш, хушкач, покретач, подбуњивач, подбадач, потпаљивач, подјаривач, кортеш *арх.*, агитач *арх.*, букач *реј.*

агитација ж утицај, утицање, хушкање, подстрекивање, подбуњивање, убеђивање, подбадање, подстицање

агитовати несврш. непрел. (придобити неког за нешто) в. врбовати

агонија ж ① умирање, издисање, ропач, смртна борба, смртни хропац, самрт ② *фил.* изумирање, настајање, пропаст, уништење, амин, амен, завршетак, конач, свршетак, сутоп, залазак, смрт, распад *жарј.* ③ в. беда 1.

аграр м ратарство, пољопривреда, земљорадња, земљорадништво, земљоделство *реј.*, пољодјелство *хрв.* - *суж:* сточарство, повртларство, воћарство

аграрац м в. земљорадник

агрегат м *техн.* динамо, генератор, динамо-машина

агресиван прид. ① нападачки, насртљив, офанзиван, милитантан, борбен, бојовит, бојевит, ратнички, ратоборан, агресорски, насилнички ② в. афективан ③ (који се гура у први план) наметљив, нападан, продоран, остентативан, напастан, салетљив

агресивност ж ① насртљивост, офанзивност, непријатељство, ратоборност, злонамерност, офензивност, борбеност ② насилност, необузданост, разгнељеност, помахниталост, бесноћа, побеснелост, разјареност, суровост, избезумљеност, разгоропаћеност, безумност, распаљеност, живчаност, разузданост, разорност, помамност, незадрживост, безглавост, узаврелост, горопадност, виолентност, несавладивост, неурачунљивост, неприсебност, распамећеност, неразборитост, неуравнотеженост, фуриозност, хистерија *суж.*, лудило *фил.* - *уй:* бес, ватреност, лудост ③ наметљивост, наметање, продорност, салетљивост, напасност

агресија ж напад, офанзива, акција, навала, јуриш, удар, насртај, освајање

насиље, диверзија, атак, нахрупљење, налет, наскок, препад, непријатељски напад, инзулт *реџ.*, потрк *реџ.* - уј: ударац, најезда, сукоб, свађа - сл: крађа, борба

агресор м нападач, насртљивац, противник, непријатељ, освајач, завојевач, насилник, отимач, наметник, узурпатор, упадач

агроном м пољопривредни инжењер
ада ж (речно или језерско острво) острво, острвце (речно или језерско) *хий.*, оток *хрв.*

адактилија ж беспростот

Адам м (први човек по хришћанском веровању) праотац, предак, прародитељ, предак човечанства, отац *фиј.*

адаптација ж ❶ (књижевног дела) прерада, прилагођавање, екранизација (~ филма), измена *реџ.*, прилагодба *хрв.*, прерадба *хрв.* ❷ (музичког дела) аранжман, прерада, обрада *фам.* ❸ (~ на околину) адаптирање, акомодација, акомодирање, прилагођивање, привикавање, навикавање, аклиматизација, аклиматизовање, уклапање, аклиматизирање, асимилација, асимилирање, одомаћивање, саживљавање, усклађивање, интеграција, интегрисање, инкорпорирање, сливање *фиј.*, претапање *фиј.*, убацивање *фам.*, прилагодба *хрв.* ❹ (~ стана) преуређивање, преуређење, уређење, сређивање, реновирање, уређивање, опремање ❺ в. измена

адаптирати сврш. несврш. прел. ❶ *сврш.* (књижевно дело) прерадити, прилагодити, изменити, екранизовати, обрадити ❷ *сврш.* (~ стан, кућу, простор) адаптовати, аранжирати, изменити, удесити, наместити, опремити, прилагодити, довести у ред, подесити, дотерати, поспремити, уредити, сместити, украсити, сло-

жити, распоредити, преградити, преуредити, уресити *реџ.* - уј: унети, спремити, мењати, подесити I.

адаптирати се сврш. (навићи се на неко ново стање или средину) аклиматизовати се, аклиматизирати се, асимилувати се, асимилирати се, навикнути се, прилагодити се, уклопити се, саживети се, ускладити се, акомодирати се, привићи се, навићи се, изједначити се, одомаћити се, укључити се, инкорпорирати се, убацити се *фам.*, угурати се *фам.*, снаћи се *фам.*, стопити се *фам.*, претопити се *фам.*, ушемити се *жарј.* - уј: усвојити, прикључити се

адвокат м правн. бранилац, бранитељ, заштитник (правни), фишкал *реј.*, заступник (правни) *форм.*, юриста *арх.*, пуномоћник *реџ.*, опуномоћеник *реџ.*, правозаступник *реџ.*, посредник *реџ.*, правобранилац *сјџруч.*, тужилац *сјџруч.*, одвјетник *хрв.*, повереник *хрв.*, повјереник *хрв.*

адвокатура ж правн. бранилаштво, адвокатство, одвјетништво *хрв.*

адекватан прид. прикладан, примерен, погодан, подесан, згодан, одговарајући, повољан, подобан, доличан, еквивалентан, пристао, ваљан, задовољавајући, кореспондентан, добар *фам.*, опортун *реџ.*, личит *реџ.*, децентан *реџ.*, поспешан *арх.*, шестан *арх.*

адекватност ж прикладност, погодност, примереност, подесност, ваљаност, децентност

адјектив м грам. атрибут, епитет, придев

административни прид. ❶ чиновнички, бирократски, папиролошки *фам.* ❷ управљачки, руководствени, регулацијски, извршни, управни, регулативни, дирекцијски

администратор м в. управник
администрација ж ① управа, кабинет, надзорништво, управна служба, управна власт, егзекутива, извршна власт, апарат, магистрат *арх.*, правитељство *арх.*, администраторство *арх.*, девлет *арх.*, попечитељство *арх.* ② институција, установа, биро, секретаријат, канцеларија, служба, завод, пословница, дирекција, уред, комора, испостава, офис *фам.*, канц *жарг.*, ларија *жарг.*, писарна *арх.*, писарница *арх.*, реферада (место где ради референт) *реп.*, тајништво *хрв.* ③ чиновништво, бирократија, уредски послови, канцеларијски послови, пapiroлогија *фам.*

адмирал м ① (највиши поморски чин) адмирал *арх.*, амираљ *арх.*, адмирант *реп.* ② (врста шареног дневног лептира, лат. *Vanessa Atalanta*) *

адолесценција ж пубертет, младост, сазревање, тинејџерске године, младе године *фил.*, млади дани *фил.*, магареће године *изр.*, пролеће живота *изр.* - *суж:* момаштво, младихство, девојаштво

адоптација ж адопција, адоптирање, усвајање, усвојење - *суж:* посињење, усињење

адоптирати сврш. прел. усвојити, примити, пригрлити, посинити, усинити, преузети, посвојити, узети под своје, покћерити *суж.*

адорација ж обожавање, величање, узвишавање, поклон, узвисивање, хваљење, глорификација, пошта, узношење, уздизање, слављење, идолопоклонство, култ, апологетика, пијетет, апотеоза, идолизација, поштовање, прослављање, респект, наклон, почаст, идолизовање, ватрена приврженост/оданост, поклонство, дубоко поштовање, штовање, простернација *арх.*, ме-

танисање *арх.*, проскинеза *арх.*

адорирати несврш. прел. обожава-ти, величати, глорификовати, поштовати, славити, ценити, прослављати, уздизати, узвисивати, идолизирати, ковати некога у звезде, уносити, дивинирати, преуздизати, штовати

адраповац м в. скитница

адреса ж ① (натпис на писму/тачна ознака нечијег стана или седишта неке установе) натпис, адрес, локација, кућни број, место становања/боравка

② (место становања) одредиште, дестинација, крај, место ③ *фил.* в. дом

адресант м пошиљалац, отпремник, отпремилац, пошиљач, пошиљатељ, отпремач, отправљач, шпедитер, спедитер *арх.*

адресар м (попис имена и улица сређен по словном редоследу) именик, регистар, абецедаријум, списак, попис, именар, преглед, индекс, казало *хрв.*

адресат м реципијент, прималац, приматељ, насловник, носилац, добивалац, прихватач, прималац поруке, рецептор

адресирати сврш. прел. послати, импостирати, отпремити, отправити, отпослати, одаслати, упутити, наменити, насловити, бацити *фам.*, адресовати *арх.*

адут м ① (најјача карта) ас, кец ② *фил.* необорив аргумент, најјачи разлог, необорив доказ

адхезија ж *сируч.* слепљивање, приањање, припајање, привлачење, спајање, срастање, срашћивање, кохезија, сједињавање

адхезиони прид. *сируч.* приањајући, привлачни, слепљујући, кохезиони *сируч.*

ађутант м помоћник, пратилац, побочник, ордонанс *реп.*

аеродром м слеталиште, слетиште, ваздушна лука, узлетиште, летиште, зрачна лука *хрв.* - суж: писта, стаза

аеромитинг м ваздухопловни митинг, аероприредба

аеронаутика ж в. авијација

аероплан м *арх. в.* авион

аеростат м целелин, дирижабл, ваздушна лађа

аждаја ж ① (прождрљиво митско биће с неколико глава, зелене боје) змај, ала, неман, змија, дракон, аждаха *арх.*, аждајка *реп.*, ажделија *реп.*, аждер *реп.*, позој *арх.*, арамија *реп.* ② (зла и опака жена) вештица, горопадница, злица, злбница, оштроконца, оштроконђа, роспија, аспида, гуја, злбница, гад, фурија, совуљага, баба *фип.*, мора *фип.*, ордуља *арх.*, бестија *фип.* - уй. кучка 2. ③ в. изелица

ажуран прид. тачан, акуратан, прецизан, пунктуалан, уредан, егзактан, праводобан, благовремен, стриктан, правилан - уй. стриктан, правилан

ажурирати сврш. прел. модернизовати, осавременити, иновирати

ажурно прил. в. брзо

ажурност ж. тачност, благовременост, акуратност, прецизност, пунктуалност, уредност, егзактност, праводобност

азбука ж (поредак у ћириличком писму) абецеда (поредак у латиничком писму), алфabet (поредак у грчком писму), АБЦ, аз-буки, буквица *арх.*, писменица *арх.*

азбучни прид. алфabetни, абецедни, словни

азбучник м (почетник у читању) букварац, абецедарац, азбуковац *арх.*, азбучар *арх.*

азил м ① *йравн.* (право политичког

бегунца на уточиште) политички азил ② уточиште, прихватилиште, збег, прибежиште, склониште, закриље, скривалиште, заштита, заклон, скровиште, заклониште, убежиште, кров *фип.*

азур м плаветнило, модрило, небеска боја, плавило, плавина, плаветност, модрина, лазур *реп.*

азуран прид. плав, модар, морскоплав, тегет, небескоплав, боје мора/неба, плаветан

AIDS м сида, ејдс

ај узв. ① (за дозивање) хеј, ој, еј, о, ехеј, охој ② (за изражавање туге) в. авај

ајд узв. в. ајде

ајде узв. ① хајде, нека, нека буде, ајдеде, ајд, ајте, хајте, добро, важи, ако, дај, деде(р), хајдеде, може, ② *фам.* ајд, хајде, невероватно, немогуће, ко би рекао, није него, не би се рекло, није ваљда, хајте, ајте, бегај, не бих рекао, дела, не би се рекло, дај, не може бити, деде, ма замисли(те), бежи, иди, ма немој, можеш бегај *фам.*, ма иди *жарп.* ③ хајде, крени, иди, одлази, дођи, пођи, ходи

ајкула ж зоол. ① (лат. *Carcharias glaucus*) морски пас, кучков *реп.*, модруљ *реп.* - суж: морска мачка, жутуља, голуб, склат, ража ② *жарп.* в. лепотица

ајнц м (игра картама) блекџек (blackjack), жандар

ајчица ж (лат. *Coronilla varia*) зоол. *реп.*: дивља грашица, гркица, глувара, горкача, горчиљавка, багренак

академац м (студент академије, обично војне) питомац - уй. студент

академија ж ① факултет, висока школа, свеучилиште, факс *фам.*, школа *фам.* - сл: универзитет, институт, уметнички факултет ② свечана при-

редба, пријем **③** * (највиша научна институција у некој земљи)

академик м члан академије наука, академичар *арх.*

академски прид. **①** универзитетски, факултетски, високонаучан, високошколски, високоуметнички, академички *арх.*, академијски *реџ.*, свеучилишни *хрв.* **②** в. теоретски

а камоли взн. а немоли, а тек, још мање, да ни не говоримо *изр.*, да не спомињемо *изр.*

акација ж *боиј.* (лат. *Robinia pseudacacia*) багрем, акач, багрема, багра, бела, багрена, багрена, акачија *реј.*

акварел м водена боја, посна боја *арх.*

аклиматизовати се сврш. в. адаптирати се

акна ж бубуљица, митисер, чвиљак *реј.*, чибуљица *реј.*, гнојавица *фам.*, мозуљица *арх.*, мајонезара *жарј.*, рог *фам.*, пришт *хрв.*

ако¹ взн. уколико, да, у случају да, кад (би), под условом да

акоз рчч. **①** нека, не мари, не смета, тако и треба, нема проблема, може, важи, слободно, само изволи *изр.* **②** в. да

аконто прил. **①** на име, на рачун, у име **②** *фиј.* поводом, у вези са, у односу према, пригодом, у погледу, приликом, у односу на, што се тиче, гледе, у поводу

акорд м сагласје, сазвучје, сугласје, сазвук, сузвук *хрв.*

акредитив м пуномоћ, мандат, акредитивно писмо, налог, вјеродајница *арх.*

акредитовати сврш. прел. акредитирати, овластити, ауторизовати, дозволити (некоме), опуномоћити, допустити (некоме), одобрити, омо-

гућити (некоме), повластити *реј.*

акреп м **①** *фиј.* в. вештица I. **②** в. шкорпион

акробата м жонглер, артиста, човек од гуме *експр.*, пеливан *арх.*

акробатика ж в. акробација

акробатски прид. жонглерски, акробацијски, пеливански *арх.*

акробација ж вратоломија, акробатика, акробатија, вратолом, егзибиција *фиј.*

аксиом м **①** теза, постулат, теорија, премиса, закон, правило, основна теза, темељно начело, основно полазиште, апсолутна истина, научна истина, општа истина, основно начело, опште место - *уй:* суд, хипотеза **②** в. кредо I.

акт м **①** потез, поступак, дело, захват, радња, чин, гест, акат *арх.* - *уй:* акција, тачка, дејство **②** в. активност **③** одлука, декрет, наредба, диктат, проглас, верман, наређење, заповед, упута, указ, ферман, напутац, директива, уредба, пропис, закључак, налог, спис, резолуција, одредба, пресуда *суж.*, едикт *суж.*, решење *суж.*, децизива *реј.*, диспозиција *стируч.*, диспозитив *стируч.* - *уй:* оглас, објава, закон, тачка, правило - *уй.* заповест, задатак **④** (цртеж, слика, фигура нагог тела) * **⑤** (део позоришног комада) чин - *уй.* дело

актенташна ж ручна торба, актовка *фам.*, портфељ *арх.*, актнташка *арх.*

актер м **①** учесник, делатник, чимбеник, судеоник, удеоник *арх.* **②** в. глумац

актива ж **①** в. имовина **②** *реј.* в. готовина

академик прид. **①** предузетан, подузетан, радишан, радљив, предузи-

мљив, делатан, радан- уй. марљив ② (који је у радном односу) запослен, запошљен, делатан, радан, радноактиван, намештен, радно способан, у служби, упослен, смештен, ангажован, неумировљен *хрв.* ③ енергичан, разигран, живахан, виталан, младачки, темперамантан, покретљив, динамичан, покретан, полетан, весео, животан, врцкаст, пун живота, пун живости, вижљаст, ведре духа, бодар, чио, жустар, ведар, крепак, окретан, млађахан, жив *фиј.*, немиран *фиј.*, ватрен *фиј.*, гибак *фиј.* - уй: свеж, јак, брз, млад, неуморан

активирати сврш. прел. ① (~ уређај) упалити, покренути, ставити у погон/покрет ② в. ангажовати 1.

активирати се сврш. живнути, покренути се, обновити се, освежити се, заживети, оживети *фиј.*, повратити се, раздрмати се, препородити се, ојачати, вратити се у живот *изр.*, поживети *реј.*, васкрснути *фиј.*, пробудити се *фиј.*, устати из мртвих *изр.*

активност ж акција, дело, чин, акт, предузимање, рад, радња, подузимање, деловање, делатност, посао, работа, предузетништво, подухват, поступак, предузетност, дејство, операција, прегалаштво, делатност, потхват *хрв.* - уй: мера, корак

актовка ж ① *фам.* в. актноташна, актноташна, актноташка *хрв.* ② једночинка

актуелизација ж в. реализација

актуелизовати сврш. прел. ① (учинити актуелним) * ② в. остварити

актуелан прид. данашњи, тренутан, савремен, моменталан, важећи, садашњи, модеран, жив, незастарео, ововремен, присутан *фиј.*, ововременски *реј.*, актуалан *хрв.* - уй: текући, горући, релевантан, постојећи

акумулатор м (справа за чување енергије) батерија, батерија у аутомобилу

акмулација ж гомилање, нагомилавање, с(а)купљање, накупљање, прилив, повећање, повећавање, концентрација, раст, таложње, увећавање, надлажење, доток, згртање, пораст, прираст, притицање, дотицање, навирање, концентрисање, надлазак, агломерација, набацивање, збијање, депозиција *стироч.*, притјецај *хрв.*, концентрирање *хрв.*

акмулирати сврш. прел. прикупити, повећати, прибрати, концентрисати, наталожити, таложити, нагомилати, сабрати, увећати, сакупити, скупити, збрати, намлатити *фам.*, згрнути *фам.*, докупити *реј.*

акуратан прид. в. тачан 3.

акустика ж звучност, акустичност

акустичан прид. звучан, акустички

акустичност ж в. акустика

акут м грам. (узлазни акценат) * - уй: акценат

акутан прид. најбитнији, пресудан, примаран, горући, одлучујући, најважнији, виталан, преломан, незаобилазан, арбитражан, судбоносан, суштаствен, прешан *реј.*, децизижан *реј.* - уй: важан 1., хитан, тренутан

акушер(ка) м/ж бабица, примаља, баба *реј.*, ебејка *реј.*, бабиља *реј.*, бабичар *реј.*, пупкореза *реј.*, пупчаница *реј.*

акушерство с породиљство, примаљство *арх.*, бабичлук *арх.*, бабичење *арх.*

акцелератор м поспешитељ, убрзавач, убрзаватељ

акцелерација ж *стироч.* убрзавање, убрзање

акценат м грам. нагласак - суж:

краткоузлазни, краткосилазни, дугоузлазни, дугосилазни, акут, гравис, циркумфлекс, метатонијски акут

акцентовати сврш. прел. ① (изговорити с одређеним акцентом) нагласити ② истаћи, назначити, нагласити, апострофирати, потенцирати, истакнути, истаћи, поцртати, подвући, напоменути, потцртати

акцентуација ж *грам.* наглашавање
акција ж ① офанзива, навала, агресија, напад, јуриш, удар, насртај, освајање, насиље, диверзија, атак, сукоб, нахрупљење, налет, инзулт, заскок, наскок, препад, непријатељски напад, потрк *реџ.* - уџ: ударац, најезда, свађа - сл: крађа, борба ② активност, борба, дело, чин, акт, предузимање, рад, радња, деловање, посао, предузетништво, подухват, поступак, предузетност, дејство, операција, прегалаштво, делатност, подузимање *хрв.*, потхват *хрв.* - уџ: процедура, подвиг - сл: мера, корак ③ меница, деоница, вредносни папир, обвезница, облигација, чек, медносница, задужница ④ в. попуст ▼ уџ. акт 1.

акцијски прид. деоничарски, деонички, акционарски

акционар м деоничар, удеоничар *арх.*

акционарски прид. в. акцијски

акциони прид. динамичан - уџ. активан 2

ала¹ ж ① в. аждаја 1. ② приказа, сен, сабласт, авет, утвара, привид, сновиd, дух, страшило, мора, сањарија, причина, баук, обмана, привиђење, страшно биће, симулакрум, фантом, прилика, фантазма *реџ.* - уџ: чудовиште, вештица 1. ③ в. изелица

алаз прил. ама, ама баш, ма, што, баш
алабастер м (прозрачан гипс беле боје) алабастар, алавастар *реџ.*,

алавастер *реџ.*

алајбег м в. алибег

алапача м ж (жена која много прича и оговара) брбљавица, језичара, торкуша, трачара, лајавица, причалица, чегрталка, блебетуша, празнопричалица, оговаратељица, кркетуша, лупача, језичавка, сокачара, трачбаба, алакача, потркуша *арх.*, алапајда *арх.*, покућарка *арх.*, стокућа *реџ.*, говорљивица *реџ.*

аларм м узбуна, звоњава, звоно, сирена, ларма *реџ.*

алармантан прид. узнемирујући, забрињавајући - уџ: важан, хитан

алармирати сврш. прел. уздрмати, узбунити, узрујати, узбудити, ускомешати, деранжирати, узвитлати, усплахирити, потрести, унети пометњу *изр.*, дићи на ноге *изр.*, распалити *фиџ.*, усковитлати *фиџ.*, потпалити *фиџ.*, разгорети *фиџ.*, узнемирити *фиџ.*, узбуркати *фиџ.* - уџ: дражити, будити, пробудити

алас м (речни рибар) риболовац, пецарош, рибар, удичар, халас *арх.*

алат м материјал, прибор, инструменти, оруђе, опрема, алатке, направе, справе, средства, алатљике, помагала, апарат *фиџ.*

алатаст прид. (за коња) в. алев

алатка ж в. алат

алатничар м (онај који израђује алат) *

албатрос м (лат. *Diomedea exulans*) зоол. морска пловуша

албинизам м (одсуство пигмента) албинство

албум м муз. плоча, диск, це-де, пројекат, лонгплејка *арх.*

албумин м беланчевина, протеин, албумен

алев прид. румен, риђаст, црвенкаст,

рујан, црвен, алатаст (за коња), отвореноцрвен, тамноцрвен, алали *не-йром реј.*, алав *реј.*, аласт *реј.*

алегорија ж **1** (стилска фигура, проширена метафора) фигура, симболична слика, песничка фигура, пренесено значење, сликовит израз, песнички украс, троп *реј.*, знамен *реј.* - *уј:* ознака, знак, обележје, аналогија, слика, знамење, метафора, симбол **2** библијска прича/легенда, предајна прича, народна легенда, поучна прича, предаја, алегоријска прича, кажа, приповест, сторија *фам.*, читије *арх.*, шторија *арх.* - *уј:* легенда, прича, анегдота, басна, предање

алегоријски прид. пренесен, фигуративан, недослован, алегорски, алегоричан, алегорички, кићен, преносан *реј.* - *сл:* метафоричан, симболичан, сликовит

алеја ж *в.* дрворед

александринац м *йесн.* дванаестерац, александрин

алелуја узв. алилуја, халелуја

али¹ *взн.* **1** (супротни) а, међутим, само, ипак, него, док, па и поред тога *изр.*, ама *арх.*, ма *арх.*, ала *реј.* **2** *реј.* (раставни) или, илити, алити, било **3** *реј.* (исказни, упитни) зар, да ли

али² прил. (за појачавање) управо, баш, ама, ма баш, само просто

алибег м алајбег, пуковник - *уј.* заповедник 1.

алигатор м зоол. (гмизавац средан крокодилу из реда крокодилије, *лат.* Alligator) крокодил, кајман

алијанса ж *в.* асоцијација 1.

алка ж круг, беоцуг, прстен, колут, котур, коло, венац, обруч, витица, колобар *реј.*, серкл *реј.*

алкохол м **1** *хем.* (запаљива и испарљива опојна течност) етил-алко-

хол, етанол **2** (алкохолно пиће) пиће, пијача *фам.*, цуга *фам.*, цирка *жарј.*, буз *жарј.*, гориво *жарј.*, ћепи *жарј.*, ћепс *жарј.*, керозин *жарј.*, локатив *жарј.*, шљока *жарј.*

Алкохолна пића

амаро	вотка	пиво
апсинт	коњак	ракија
бренди	ликер	рум
вермут	мастика	текила
вињак	медовина	џин
вино	мескал	
виски	пелинковац	

алкохолизација ж пијанчење, пијанка, алкохолисање, опијање, напијање, цугање *фам.*, циркање *фам.*, локане *фам.*, шљокање *фам.*, шљемање *фам.*, рађење *жарј.*, пијавел *реј.*, локатив *жарј.* - *уј.* банчење

алкохолисан прид. *в.* пијан

алкохолисати се несврш. опијати се, напијати се, пити, цугати *фам.*, цевчити *фам.*, локати *фам.*, ударати (по пићу) *фам.*, дудучити *фам.*, тући (по пићу) *фам.*, разваљивати се *фам.*, унеређивати се *фам.*, шљокати *фам.*, шљемати *фам.*, разбијати се (од пића) *фам.*, циркати *жарј.*, лешити се *жарј.*

алкохоличар м алкохолик, пијаница, пијанац, испичутура, испичаша, цугер *фам.*, дринкер *жарј.*, алкос *жарј.* - *уј.* бекрија

алоја ж бот. (*лат.* Aloë arborescens) алој дрволики, бијела сабљица *реј.*

алпиниста м планинар, верач, пенач, планинац

алтернатива ж **1** (оно друго од две ствари остављене на избор) друга могућност, друга варијанта, друга опција - *уј:* избор **2** (оно што је дру-

гачије од устаљеног или званичног у уметности, медицине и сл.) *

алтернативан прид. ❶ (који је други од две ствари остављене на избор) други, други могући ❷ в. атипичан

алтернативац м ❶ фам. (који припада алтернативи у уметности и уопште) * ❷ (који користи алтернативне методе лечења) суж: акупунктуриста, хиропрактичар, биоенергетичар, кристалотерапеут, хомеопата - уй: исцелитељ

алтернација ж ❶ смењивање, размењивање, узајамна размена ❷ ірам. (појава два гласа или две гласовне комбинације у различитим облицима исте речи) гласовна промена - суж: јотовање, палатализација, сибиларизација, једначење по звучности - уй: аблаут

алтруизам м (несебичан однос према другима) човекољубље, човечност, човекољубивост, хуманост, филантропија, широкогрудост, дарежљивост, доброта, пожртвованост, несебичност, срдачност, предусретљивост, милосрђе, великодушност, племенитост, хуманитарност, људскост, милосрдност, мекоћа срца, издашност, благодаклоност, добротворност, милост, братољубље, широкогрудност, милостивост, благородност, подашност рејџ., добростивост рејџ., доброхотност рејџ., аман рејџ., податљивост рејџ., смиловање рејџ., веледушност хрв. - уй: пажљивост, љубав, учтивост

алтруиста м в. добротвор

алудирати несврш. прел. (правити алузије) циљати, нишанити

алузија ж наговештај, асоцијација, назнака, призив, импликација, наговештавање, конотација, скривено значење, натукница

алфавет м (поредак у грчком писму) в. азбука

алфаветни прид. алфаветски, азбучни, абецедни, словни

аљкав прид. ❶ в. прљав ❷ неуредан, немаран, нехатан, нехајан, несређен, неуређен, разбацан, хаотичан, набацан, недотеран, запуштен, комотан, атљав рејџ., шљампав фам. - суж: рашчупан, непочешљан, распасан ❸ површан, несистематичан, лежеран, непажљив, индолентан, несавестан, небрижљив, нетемељит, несмотрен, необзиран, неодговоран, лакоμισлен, лакоуман, распуштен - уй: лењ

аљкавост ж ❶ в. прљавост ❷ неуредност, нехатност, нехајност, немарност, немар, несређеност, неуређеност, разбацаност, хаотичност, набацаност, недотераност, запуштеноост, хаос, шљампавост фам., шлампаост фам., атљавост рејџ., - суж: рашчупаност, непочешљаност, распасаност ❸ површноост, несистематичност, неодговорност, лежерност, непажња, необзирност, несређеност, неуређеност, индоленција, небрига, занемаривање, лакоμισленост, небрижљивост, нехај, несмотреност, комоција, комотност, нехајање, оуглалост, индолентност, непажљивост, безбрижност, распуштеноост, немарење, лакоумност, запуштање, нетемељитост, комодитет, необазирање, атљавост рејџ., мурдарлук рејџ., фјака рејџ., јавашлук рејџ., брљивост фам., хај-нехај фам., непомња рејџ., непомност рејџ., непомњивост рејџ. - уй: лењост, пропуст

ама' прил. ❶ бар, макар, барем, само, најмање, било шта, ако не друго, ако ништа, ако не више, минимум, нешто, у најмању руку ❷ ала, ама баш, ма, што, баш ❸ просто, управо, на-

просто, баш, речју, тако рећи

ама² *взн. арх. реи.* в. али¹.

ама² *узв.* **1** забога, аман, а, ако бога знаш, тако ти бога, побогу, али, бре, море **2** ма, аман, па, хајде, та

амајлија ж талисман, амулет *реи.*, запис *реи.*, базулмет *реи.*, хамајлија *реи.*, фетиш *реи.* - *суж:* детелина с четири листа, зечија шапа, потковица

амам м хамам, хумам - *уй:* бања, купалиште

аман *узв.* забога, ама (ама не претеруј), а, ај, ако бога знаш, тако ти бога, побогу, али, бре, море, ма, па, хајде, та

амандман м *правн.* (у законодавној процедури допуна или предлог допуне неког закона) допуна, додаток, наставак, дограда

аманет м опорука, завет, обећање, завештање, заклетва, реч, амин *арх.*, аманат *реи.*, препорука *арх.*, завештај *арх.* - *уй:* тестамент

аматер м лаик, дилетант, нестручњак, непрофесионалац, надримајстор, приучењак, непознавалац, буцаклија *арх.*, лајкуш *реи.*, петљанац *фам.*, шарлатан *фам.*, петљвацац *фам.*, аналфабет *фиј.*, фушер *фам.*, постраник *хрв.*, неупућеник *хрв.* - *уй:* незналица

аматеризам м аматерство, нестручност, непрофесионалност, почетништво, нестручњаштво, непрофесионализам, дилетантизам, петљанија *фам.*, петљанција *фам.*, петљање *фам.*, прчкарија *фам.*

аматерски *прид.* почетнички, непрофесионалан, невешт, нестручан, лаички, неквалификован, траљав, непоткован, некомпетентан, неизвежбан, шарлатански, неприкладан - *уй:* лош 1., бедан 1.

амбалажа ж **1** (материјал или предмет у који је упакована роба) па-

ковање, омот, овојница, овитак, омотач, овој, увијач, папир, картон, сандук, пакет, конзерва, пластика, дара *арх.*, тара *арх.*, пакунг *реи.*, пакирање *хрв.* - *уй:* етикета, коверта

амбар м **1** (спремиште зрнасте хране) житница, хранионица, остава, магазин, магацин, комора, спремиште, спремница, складиште, штагаљ *реи.*, житњак *суж.*, хамбар *арх.*, магаза *реи.* **2** (спремиште за дрва) шупа, спремиште, дрвљаник, дрвњак, кладња *реи.* **3** в. угљаник

амбасада ж конзулат, заступништво, дипломатско представништво, поклисарство *арх.*, заступство *хрв.*, велепосланство *хрв.*

амбасадор м изасланик, дипломата, дипломатски представник, поклисар *арх.*, велепосланик *хрв.* - *сл.* аташе, конзул

амбасадорски *прид.* дипломатски, изасланички, конзуларни, поклисарски *арх.*, велепосланички *хрв.*

амбер м в. ћилибар

амбигвитет м двозначност, двосмисленост, двоструконост, двосмислица, вишезначност, полисемија, неодређеност, проблематичност, двојбеност *хрв.*

амбијент м **1** в. околина **2** *фиј.* атмосфера *фиј.*, стање, расположење, угођај, дух *фиј.*, клима *фиј.*, мирис *фиј.*, амбијенат *реи.*, штимунг *фам.*, озрачје *фиј.* *хрв.*

амбис м провалија, понор, бездан, бездно, безданица, урвина, мртво дубоко, амбулина *реи.*, абез *реи.*, провала *реи.*

амбиција ж **1** (јака жеља за постизањем нечега) воља, намера, одлука, прохтев, стремљење, настојање, склоност, тежња, тенденција, жеља, хтење, циљ, аспирација, замисао,

примисао, план, интенција, наум, на-
кана, нишан, тежење, смерање, про-
мишљај, претензија, чежња, страст,
смер *реџ.*, намисао *реџ.* ② (жеља за
успехом, славом, богатством) сла-
вољубље, похлепа, апетит, претен-
циозност, каријеризам, претензија,
честољубље, глад *фиј.*, славохлепље
хрв., частохлепље *хрв.*

амбициозан прид. ① (који има ам-
биције) прегалачки, предузимљив,
предузетан, подузетан *хрв.* - уџ. вре-
дан 1. ② (жељан власти и моћи) сла-
вољубив, каријеристички, претен-
циозан, честољубив, властољубив,
радохоличан, славичан, преамбици-
озан, славољубан, властохлепан, нео-
дмерен, неумерен, похлепан, често-
хлепан *хрв.*, славохлепан *хрв.*

амблем м (симболична слика,
обично на грбу) обележје, грб, зна-
мен, ознака, знак, симбол, емблем
реџ., белег *арх.* - суж: заштитни знак,
логотип, лого *фам.*

амброзија ж ① (храна богова) ам-
вросија *арх.*, амбросија *арх.* ② *боџ.*
(лат. Ambrosia) лимунџик *реџ.*

амбуланта ж (медицинска стани-
ца за лечење болесника који не леже
у болници) дом здравља, диспанзер,
клиника, поликлиника, амбуланца
реџ., амбуланција *арх. реџ.*, амбулато-
риј *хрв.* - уџ. болница

амен узв. в. аминз

Америка ж ① Нови свет ② САД,
Сједињене Америчке Државе, Вели-
ки Брат, Ујка Сем

амин¹ м ① в. клетва ② в. крај¹ 1. ③ в.
аманет

амин² прил. ① в. готово 1. ② в. заувек

амин³ узв. (узвик у муслиманској мо-
литви) амен, нека тако буде, уистину
је тако, тако је

аминати сврш. несврш. прел. ① не-

сврш. (изговарати, певати "амин") *

② сврш. в. аминовати

аминовати сврш. прел. допустити,
дозволити, одобрити, сложити се,
пристати, прихватити, пустити, дати
слободу, благословити, изаћи у су-
срет, дати, аминати *реџ.*

амнезија ж ① *мед.* (губитак пам-
ћења) заборав, заборављање ② *фиј.*
фам. заборављање, заборавност, се-
нилност *фиј. жарј.*, склероза *фиј.*
жарј.

амнестија ж (прекидање кривич-
ног поступка без последица по окри-
вљеног) помиловање, опрост, забо-
рав, ремисија, опроштај, ослобађање,
поштеда, милост, укинуће, пониште-
ње (поступка), пуштање из затвора,
ослобођење, опроштење, избавље-
ње, одрешење, праштање, разрешење
аман *реџ.*, проштење *арх.*, аболиција
јравн.

амнестирати сврш. прел. помило-
вати, ослободити, аболирати, опро-
стити, смањити казну, отпустити
(затвореника), пустити из затвора/на
слободу, поштедети живот, укинути
казну, разрешити, решити *реџ.*, по-
клонити (некоме) живот *изр.*

амнион м *мед. в.* плацента

аморалан прид. ① (који не позна-
је или не признаје морална начела)
неморалан, безморалан, неетичан ②
(који је искварена особа) лош, зао,
злобан, бесраман, покварен, непо-
штен, бестидан, подао, подмукао,
бешчастан, безобразан, бескаракте-
ран, неваљао, нечастан, охол, препре-
ден, opak, притворан, осион, перфи-
дан, безочан, префриган, пакостан,
срамотан, дрзак, злоћудан, обестан,
недостојан, прорачунат, искварен,
безобзиран, неотесан, неправичан,
хулан, без поштовања, неисправан,

премазан/намазан свим мастима/бојама, издајнички, продао би и своју мајку *изр.*, богохулан, сраман, неплеменит, фриволан, недоличан, неславан, нецивилизован, подмитљив, грешан, нечист, непристојан, страховит, поган, надут, вероломан *реџ.*, ружан *фиј.*, прљав *фиј.*, низак *фиј.*, нечувен *фиј.*, дијаболичан *реџ.*, некрепостан *реј.*, смрадан *фам.*, дрзовит *фам.*, злочест *фам.*, кваран *фам.*, инфаман *реџ.*, либертински *арх.*, худ *арх.*, киван *реџ.*, претворан *реџ.*, иморалан *реџ.*, химбен *хрв.*, нећудоредан *хрв.*, дебеле коже *изр.* - *уй.* бедан 1., некултуран, несташан 1., дивљи, заједљив, гадан, лицемеран, неправедан, порочан, неискрен

амортизовати сврш. прел. ① *фиј.* в. ублажити ② *фиј.* екон. *йравн.* в. понижити ③ в. отплатити

аморфан прид. ① безобличан, неодређен, необликован, неформиран, нејасних обрису, бесформан, безличан, у назнакама, неодређен, неуобличен, несталан - *уй.* бесконачан ② *џеол.* неискристаллизован, некристаллизован ③ *фиј.* в. недефинисан

аморфност ж ① безобличност, неодређеност, необликованост, неформираност, бесформност, неуобличеност, неодређеност, несталност - *уй.* бескрајност 1. ② *џеол.* некристаллизованост, неискристаллизованост ③ *фиј.* нејасност, мутноћа, недефинисаност, неодређеност, непрецизност, апстрактност

амплитуда ж ① *физ.* (највећа удаљеност од равнотежног положаја) удаљеност, распон, растојање, домашај, домет, досег, дохват, замах ② в. опсег ③ *фиј.* варијација, колебање, замах, распон

амплификатор м в. појачало

ампутација ж ампутирање, сечење, одсецање, исецање, одстрањивање, одстрањење, уклањање, убогаљивање, обогаљивање, сакаћење, осакаћење, окљаштрење *арх.*, кљаштрење *арх.*

ампутирање с в. ампутација

ампутирати сврш. несврш. прел. ① *несврш.* сећи, исецати, одсецати, уклањати, одстрањивати, сакатити, убогаљивати, богаљити. ② *сврш.* исећи, одсећи, одстранити, уклонити, отфикарити *фам.*

амрел прид. в. кишобран

амфетамин м (врста дроге) брзина *жарј.*, дуспи *жарј.*, спид *жарј.*

амфибија ж *биол.* водоземац, двожицац, двоземац, амфибиј *хрв.*

амфитеатар м в. хала

амфора ж посуда, суд, ћуп, ваза, урна, вазна, врч, пехар, бокал, крчаг, кондир, ибрик *арх.*, жара *арх.*, бардак *реј.*, покал *реј.*, букара *реј.*, боцуњ *реј.*, роменча *реј.*, тестија *реј.*, ваз *арх.*

анаграм м премењалка

анали м мн. ① в. годишњак ② в. дневник 1.

анализа ж ① истраживање, испитивање, пропитивање, проучавање, студија, преглед, истрага, утврђивање, опис, рашчлањивање, изналажење, извиђање, уочавање, претрага, рашчлана *реџ.*, рашчламба *хрв.*, проматрање *хрв.* - *уй:* тумачење ② оглед, експеримент, опит, проба, тест, покус *хрв.* ③ (правац у психологији) психоанализа

анализатор м в. аналитичар

анализирати несврш. прел. испитивати, рашчлањивати, претресати, проучавати, истраживати, разлучивати, студирати, разматрати, прикупљати податке (о нечему), испипавати, дубље улазити (у нешто), разлагати,

сецирати, проматрати, извиђати, про-
веравати, прегледати, анатомисати,
проушкавати *фам.*, чачкати *фам.*,
њушкати *фам.*, чепкати *фам.* анато-
мизирати - *уй*: делити 3., тумачити

аналитичан прид. ① (који се за-
снива на методи анализе) аналитич-
ки, аналитски *рејџ*, ② *фиј*. детаљан,
педантан, систематичан, темељан,
темељит, прецизан, предан, методи-
чан, организован, дедуктиван - *уй*.
пажљив

аналитичар м аналит, аналитик,
анализатор, посматрач, разматрач,
проучавач, методичар, методиста,
медотик

аналитички прил. аналитично, по-
дробно, темељно, темељито, детаљ-
но, методично, педантно, пажљиво,
прецизно, разборито, систематично,
систематски, аналитски *рејџ*., евалу-
аторски *рејџ*.

аналитичност ж методичност, те-
мељитост, темељност, педантност,
прецизност, пажљивост, систематич-
ност, логичност, дедуктивност, ра-
зложност, разборитост, прецизност,
егзактност, кохерентност - *уй*. логи-
ка, разум, пажња 1.

анални прид. анусни, чмарни, рек-
тални

анални отвор м анат. анус, чмар,
ректум, шупак *фам. реј*.

аналоган прид. сличан, упоредив,
истоврстан, одговарајући, сразме-
ран, доличан, корелативан, паралел-
лан, подударан

аналогија ж сличност, блискост,
подударност, сродност, подударање,
аналогност, наликовање, истовр-
сност, упоредивост - *уй*: веза 1., пове-
заност, истоветност

аналфабета м неписмењак, не-
писмењаковић *фам.*, неписменко

фам. ② *фиј*. в. незналица

аналфabetизам м ① неписме-
ност, непознавање писма ② *фиј*. в.
незнање

анархија ж в. безакоње 1.

анархичан прид. ① (који је без вла-
сти и закона) безвластан, беззакон-
ски, неуређен, неорганизован ② (који
је у нередy) несређен, хаотичан, сму-
шен, конфузан, испретуран, неси-
стемски, неуређен, неорганизован,
несистематичан, збркан, стихијски,
несуставан *хрв.*, збрда-здола *фам.*

анатема ж ① (изопштење из цр-
кве) изопштење, искључење, искљу-
ченост, екскомуникација, изолација,
изопћеност *хрв.*, изопћење *хрв.* ② в.
клетва

анатемисати сврш. прел. ① (искљу-
чити из цркве) екскомуницирати, из-
општити, осудити, искључити, изоп-
ћити *хрв.* ② (изрећи клетву) прокле-
ти, уклетити, бацити анатему, анатеми-
зовати, анатемизирати

анатомизирати несврш. прел. в.
анатомисати 1.

анатомисати несврш. прел. ① раш-
члањивати, сецирати, парати, раз-
врставати, дерати, анатомизирати,
анатомизовати, разуђивати ② *фиј*. в.
анализирати

анахронизам м в. анахронија

анахронија ж анахронизам, арха-
ичност, застарелост, несавременост,
преживелост, заосталост, немодер-
ност, офуцаност *фам.*

анахрон(ичан) прид. в. застарео

ангажман м ① (рад на одређено
време) рад, посао, ангажованост, ан-
гажовање, задужење, упошљавање,
обавеза, прихватање обавезе, уго-
варање, упошљење, уговор - *уй*. во-
кација ② (учешће у нечему) учешће,

учествовање, удео, ангажованост, интервенција, деловање, ангажовање, партиципација, посредовање, допринос, сврстаност, уплитање, узимање учешћа (у нечему) – уи: помоћ, труд
 ③ (~ глумца) улога, рола, рад глумца по уговору

ангажован прид. в. запослен

ангажованост ж в. ангажман

ангажовање с в. ангажман 2.

ангажовати сврш. прел. ① (примити у службу, на посао) запослити, поставити, обавезати, упослити, укључити, увући, сместити, дати запослење/радно место/намештење, узети *фиј.*, довести *фиј.*, наместити *арх.*, намештити *реј.*, намештити *реј.*, упрегнути *фам.*, упртити *фам.*, наместити *реј.*, ангажирати *хрв.* – уи: изабрати, мобилисати ② подстаћи, покренути, нагнати, потакнути, понукати, активирати, побудити, навести, наговорити, потаћи, подјарити, запалити искру *изр.* – уи: наговорити

ангажовати се сврш. несврш. ① *сврш.* посветити се (нечему), запослити се (нечим), окупирати се (нечим), предати се (нечему), забавити се (нечим), закупити се (нечим), препустити се (нечему), одати се (нечему), упустити се (у нешто), ангажирати се *хрв.* ② *несврш. в.* интервенисати

ангина ж (упала грла и ждрела) давница *реј.*, грлобоља *фам.*, гушобоља *нар.*

ангина пекторис ж стенокардија, стезавица *нар.*

андرويد м (робот с људским ликом) робот, киборг

анђелика ж бот. (лат. *Angelica archangelica*) *реј.* трубељ, кривојац, ангелика, трубаљка, кравујац, анђеоски корен, корен светог духа

анђео м ① заштитник, чувар, гласник, посланик, Божји гласник, духовно биће, сераф(им) *реј.*, серафин *реј.*, ангел *реј.*, андел *реј.*, андио *реј.* – уи. аранђео ② *фиј.* (добар човек) добричина, поштењачина, поштењак, простодушник, праведник, несебичњак, добра душа, непоткупљивац, душа од човека *изр.*, светац *фиј.*, човек *фиј.*, људина *фам.фиј.*, добричак *фам.*, добрица *фам.*, лаф *фам.*, поштењаковић *фам.*, човек и по *фам.*, правдољубац *реј.*, непорочник *реј.*, доброхотник *хрв.*, доброћудник *хрв.*, цар *жарј.*, краљ *жарј.*

анђеоски прид. ① (који је као код анђела, који припада анђелу) анђелски, ангелски *арх.*, анђески *реј.*, андиоски *реј.* – уи. божји 1. ② *фиј.* леп, красан, допадљив, наочит, примаљив, заносан, божанствен, бајковит, нестваран, сладак, изврстан, згодан, чаробан, привлачан, чудесан, диван, блистав, фин, замаман, стасит, елегантан, љубак, омамљив, узвишени, допадљив, вабљив, прекрасан, очаравајући, божански, сјајан, прелеп, магнетичан, хипнотичан, меден, неодољив, небески, предиван, атрактиван, бајан, савршен, кићен, дражестан, фантастичан, мамљив, блештав, особит, величанствен, луткаст, леполик, красотан, невероватан, као дијамант, алем, чаран, раскошан, ексклузиван, чудесно леп, дивотан, васељенски, лепушкаст, небесни, пресладак, дијамантски, одушевљавајући, наочит, рајски, задивљујући, замамљив, рафиниран, грациозан, мио, велелепан, вишњи, као из сна *изр.*, као са слике *изр.*, цакан *фам.*, кицошки *фам. арх.*, гиздав *арх.*, бајослован *арх.*, миловидан *реј.*, изгледан *реј.*, милолик *арх.*, убав *реј.*, зоран *реј.*, уписан *реј.*, стра-

шан *фам.*, великолепан *рей.*, гледан *рей.*, феш *нейром.* *рей.*, шик *нейром.* *фам.*, дојмљив *хрв.* - *уй:* добар

анегдота ж (занимљив или духовит доживљај) догодовштина, приповест, занимљив догађај, доживљај, егзотичан подухват, згода, (кратка) прича, причица, шторија *реј.*, сторија *фам.*, анегдот *арх.* - *уй:* вратоломија, авантура 1.

анегдотичан прид. в. анегдотски
анегдотски прид. смешан, шаљив, духовит, забаван, комичан, лакрдијашки, анегдотски, искричав, хумористички, анегдоталан, хумористичан, хуморан, необичан *фиј.*, откачен *фам.*, шашав *фам.*, вицкаст *фам.*, редулозан *форм.*

а нектоли взн. в. а камоли

анекс м додатак (уговору), прилог
анексија ж (припајање неке територије насилним путем) припајање, одузимање, освајање, освојење, прикључење, окупација, заузимање, спајање, запоседање, припојење, присаједињење, запоседнуће, заузеће, узеће *рей.*

анектирати сврш. прел. (насилно припојити неку територију) анектовати, запосести, посести, присвојити, заузети, окупирати, припојити, одузети, спојити, обузети, освојити, запоседнути, запремити, дохватити, прикључити, присајединити, узети *фам.*

анектовати сврш. прел. в. анектирати

анемија ж ① (мањак крвних зрнаца) анемичност, малокрвност, бледило, слабокрвност, безбојност, бледоћа, бескрвност, бескрвље *рей.*, бескрвица *рей.* ② *фиј.* в. болећивост

анемичан прид. ① (који пати од анемије) блед, бескрван, слабокр-

ван, бео, бледуњав, бледолик, малокрван *фам.*, вампирски *фам.*, вет *арх.* ② *фиј.* беспомоћан, слаб, учмао, безвољан, утучен, равнодушан, малксао, депресиван, летаргичан, индолентан, апатичан, нерасположен, индиферентан, сломљен, хладан, безизражајан, безбојан, млитав, клонуо, атоничан, покуњен, неспокојан, беживотан, једнолик, анксиозан, флегматичан, бесполетан, неживотан, неосетан, чамотан, отупео, меланхоличан, сив, малодушан, обамро, баровит *фиј.*, туп *фиј.*, погружен *реј.*, сатрвен *ексир.*, скрхан *ексир.*, чаман *рей.* - *уй:* досадан, уморан

анемичност ж в. анемија

анестезија ж наркоза

анестезиолог м в. анестетичар

анестезирати сврш. прел. опити, умртвити, наркотизирати - *уй.* омамити

анестетичар м анестезиолог, анестезиста

анималан прид. ① (који је својствен животињама или потиче од њих) животињски ② (сведен на телесне потребе) животињски, нагонски, инстинктиван, телесан, чулан, карналан ③ в. бездушан

аниматор м ① забављач - *уй:* клоун, веселац ② в. покретач ③ (створац цртаних филмова) цртач

анимација ж (надахњивање животом) одуховаљавање, оживљавање, удахњивање, породахнуће животом *хрв.*

анимирани филм м в. цртани филм

анимирати сврш. несврш. прел. ① *сврш.* (унети живост, весеље) развеселити, разонодити, забавити, орасположити, увеселити ② *сврш.* оживети, пробудити, реанимирати,

удахнути живот *изр.*, дићи из мртвих *изр.*, васкрснути (неког) *фш.* ❶ *несврш.* (подстицати нечији интерес за нешто) бодрити, подстицати, подржавати, надахњивати, покретати, навијати, подстрекивати, ведрити, соколити, храбрити, охрабривати, потицати *хрв.*

анимозан прид. (који је непријатељски расположен) непријатељски, антагонистички, противнички, негативан, одбојан, дистанциран, неприступачан, нељубазан, несрдчан, набусит, неугодан, осоран, непријазан, зловољан, нерасположен, нетрпељив, киван, зле воље, огорчен, потирући - *уй:* груб, деструктиван

анимозитет м ❶ в. непријатељство
2. ❷ *арх.* в. нерасположење

анис м бот. (лат. *Pimpinella anisum*) *реј:* коморач, онајс, разијан, слатки јануш, онлиз, аниз, онаиз, онајз, слатки коморач, слатки кумин, морски јанеж, аниш *реј.*, анасон *реј.*, анижа *реј.*, аниж *реј.*, слатки копар *реј.*

анкета ж анкетирање, испитивање, пропитивање, истрага, истраживање, испитивање мишљења, прикупљање података, (службено) распитивање, упит, квестинар *реј.*, упитница *хрв.* - *уй.* анализа

анкета ж (прикупљање података и исказа ради расветљавања неког питања) анкетирање, испитивање (јавног мњења/мишљења), упит, пропитивање, истрага, истраживање, квестинар *реј.*, упитница *хрв.* - *уй.* анализа 1.

анкетирање с в. анкета

анкетирати сврш. прел. спровести анкету, испитати, пропитати, проучити, изнаћи, службено распитати, извршити упит - уп. *анализирајти*

анксиозност ж (осећање страха

пред целокупном животном ситуацијом) страх, стрепња, тескоба, зебња, уплашеност, заплашеност, неспокој, нелагода, нелагодност - *уй.* страх, немир, нерасположење,

аномалија ж (одсупање од оног што је правилно) неправилност, грешка, поремећеност, нерегуларност, одступање, девијација, застрањење, застрањивање, скретање, алтерација, девијација од путање/обичаја, отклон, варијација, аберација, одмицање, недостатак, слабост, дефект, ненормалност, омашка, одступање, неисправност, пропуст, необичност, фелер *фам.*

анониман прид. ❶ непознат, неидентификован, неименован, тајанствен, непотписан, безимен, незнан, нерасоткривен, неидентифициран *хрв.* ❷ неафирмисан, непрослављен
анонимац м в. анонимус

анонимност ж ❶ безименост, непознатост, неименованост ❷ неафирмисаност

анонимус м ❶ непознати, безимењак, безимени, анонимац, неимењак *реј.* ❷ (особа без угледа) безвезњак, левак *фам.*, нико и ништа *фам.*, безвезник *реј.*

ансамбл м в. група 1.

антагонизам м мржња, нетрпељивост, сукоб, раскорак, опречност, непријатељство, противљење, супарништво, сукобљавање, колизија, трвење, нетолеранција, супротстављање, неслагање, супротстављеност, међусобно опирање, непомирљивост - *уй.* ривалство

антагониста м в. противник 1.

антагонистички прид. противан, супротан, супротстављен, опречан, у сукобу, анимозан, негативан, непријатељски, одбојан, непомирљив, потирући

антанта ж (савез између држава) савез, споразум, пакт, договор, погодба, нагодба, конкордат

Антарктик м Јужни пол, Антактика *хрв.*

антена ж ❶ (код инсеката) пипак, тичало *хрв.*, пипало *хрв.* ❷ * (справа за трансмисију и емисију електромагнетних таласа)

анти пред. контра, насупрот, против, усупрот *реиџ.*

антиалкохоличар м (противник алкохола) трезвењак, водопија *нар.*, стрејташ *жарџ.*, стрејтер *жарџ.*, апсолутиста *жарџ.*, антиалкохолик *реиџ.*

антика ж ❶ (старо грчко-римско доба и уметност тога доба) * ❷ (старински, вредан предмет) антиквитет, реликвија, старина, релик, тантквитет *фиџ.* в. антиквитет ❸ прошлост, давнина, древност, класика, старина, далека прошлост, нестало време, древни период, прошло време, старо доба, бирзема *реџ.*, бирвакат *реџ.*, бабазема *арх.*, претповест *реиџ.*

антиквар м (трговац старим књигама и другим предметима) старинар, букиниста, старудар, телалин *арх.*, телал *арх.*, крамар *арх.*, старетинар *хрв.*

антикваран прид. ❶ застарео, старински, анахрон, архаичан, древан, давни, стар, старомодан, прастар, даван, антикни *фиџ.*, демоде *нейром.*, аут *нейром.* *жарџ.*, старовремен, несавремен, претпотопни, оф *нейром.* *жарџ.*, претпотопски, старовремски, одрпан *фам.*, музејски *фам.*, офуцан *фам.*, изанђао *фам.*, архаички *реиџ.* ❷ (из друге руке) антикварски, рабљен, полован, коришћен, секондхенд *нейром.* *фам.*

антикварница м антикваријат, старинарница

антиквитет м (старински, вредан предмет) реликвија, антика, старина, реликт

антикни прид. в. антички

антилоп м преврнута кожа

антилопа ж зоол. (двопапкар преживар, лат. Antilopinae) *

антимилитантан прид. в. антиратни

антипатичан прид. непривлачан, неугодан, непријатан, недраг, невољен, иритантан, несимпатичан, одбојан, немио, мрзак, омражен, омрзнут, зазоран *хрв.* - уи: ружан, безобразан, досадан, заморан 1.

антипод м ❶ (човек, место или предмет који се, у односу на нешто друго, налазе на дијаметрално супротној тачки Земље) противножац, антијек *реџ.*, протуножац *хрв.* ❷ *фиџ.* супротност, противност, опозиција, контраст, опозит, обратност, обрнутост, антитеза, контрастност, противштина *хрв.* - уи: антитеза, разлика

антиракетни прид. противракетни, противваздушни, протуракетни *хрв.*

антиратни прид. пацифистички, антимилитантан, мировњачки, мировни, миротворан, противратни

антитеза ж супротстављена теза, супротност, противност, одударанье, опречност, опозиција, супротстављање, опрека, побијање, дихотомија, контраст, противречност, неподударност, оспоравање, опозит, обратност, обрнутост, супротна тврдња, контрастност, противречје, антипод *фиџ.*, противсловље *реиџ.*, противна тврдња *хрв.*, противштина *хрв.* - уи: теза

антитело с противтело *реиџ.*

антихрист м **1** атеиста, неверник, безбожник, незнабожац, дисидент, иноверник, бегунац, богохулник, поганин, безверник, апостата, кривоверник, ђаур *реџ.*, ђаурин *реџ.*, идолопоклоник *арх.* многобожац *суж.*, - *сл:* шизматик, јеретик, секташ, отпадник, расколник **2** *фиџ.* в. распусник

антиципирати сврш. непрел. прел. **1** *йрел.* (предвидети будуће догађаје) предосетити, предвидети, очекивати, претпоставити, антициповати, погодити, прекогнитирати **2** *нейрел.* (деловати унапред) предахитрити, уранити, претходити **3** *йрел.* в. капарисати

антички прид. (који се односи на антику) антикни, антични

антологија ж збирка, колекција, скуп, зборник, хрестоматија, албум, компилација, аналекти *реџ.*, флорилегијум *реџ.* - *уй:* грађа

антоним м грам. (реч супротног значења у односу на неку другу) опозит, протузначница *хрв.*, супротница *хрв.*

антракс м **1** *ветџ.* коњска грозница, бедреница *реџ.* **2** *мед.* црни пришт, прострел *реџ.*, брзак *нар.*, залац *нар.*, зла *нар.*, цркавац *нар.*, злић *нар.*, протстријел *хрв.*

антре м **1** хол, улаз, предсобље, предворје, ходник, доход *реџ.*, хал *арх.*, вестибул *реџ.*, вестибил *реџ.* - *уй:* капија, пролаз **2** *реџ.* в. предјело

антропоморфан прид. в. човеколик

антропофаг м в. људождер

анулирати сврш. прел. поништити, отказати, избрисати, опозвати, оборити, збрисати, разрешити, прекинути, потрти, обеснажити, одјавити, повући, обуставити, уклонити, укинути, ублажити, разврћи, касирати,

анулисати, сторнирати, докинути *реџ.*, аброгирати *йравн.*

анус м в. анални отвор

аорта ж (главна артерија која полази из леве срчане коморе) * - *уй:* артерија, срце

апарат м **1** уређај, машина, справа, направа, механизам, машинерија, сокоћало, скаламерија *фам.*, апаратура *арх.* - *уй.* изум **2** *мед.* тракт **3** *фиџ.* машина, робот, аутомат, човек-машина, направа, stroj *хрв.* **4** в. кадар **5** в. телефон **6** *фиџ.* в. машинерија **1.**

апаренција ж **1** *реџ.* спољашност, изглед, стас, фасада, вањштина, извањштина, аспект, фаџијес *реџ.* **2** *реџ.* вероватноћа, могућност, изглед (за нешто), вероватност, шанса, евентуалност, потенција *реџ.*, можебитност *реџ.*, вјеројатноћа *хрв.*

апатија ж (незаинтересованост за спољашњи свет, клонулост духом, утученост) малодушност, апатичаност, безвољност, равнодушност, нерасположење, јад, - жалост, туга, суморност, меланхолија, депресија, депресивност, депримираност, индипонираност, ожалошћеност, невеселост, бол, потиштеност, обамрлост, снужденост, покуњеност, невољност, незаинтересованост, летаргија, индолентност, индоленција, клонулост, незнађе, клонуће, неутешност, инертност, индиферентност, отупелост, туговање, инерција, очај, флегматичност, неосетљивост, чемер, неспокој, чамотиња, тегоба, песимизам, утученост, сета, сетност, жалостивост, неспокој(ство), мизерија, мртвило, душобоља, гануће, сломљеност, безживотност, учмалост, тупост, бедак *фам.*, празнина *фиџ.*, атонија *фиџ.*, млохавост *фиџ.*, погруженост *реџ.*, печаль *реџ.*, безвоља *фам.*, *ексјур.* сплин

реџ., *уй.*: умор, беживотност, брига 1., мука, лењост

апатичан прид. *в.* анемичан 2.

апатичност ж ① *в.* апатија ② *в.* бољећивост

апатрид м (особа без држављанства) аполит

апел м молба, позив, обраћање, шупљика *реџ.*, апелација *реџ.* - *уй.* зов 1.

апелација ж ① жалба, тужба, разговор, примедба, притужба, тужење, тугованка, рекламација, замерка, апелата *йравн. арх.*, уток *арх.* ② *в.* апел

апеловати сврш. несврш. непрел. прел. ① *несврш. йрел.* обраћати се, позивати, захтевати, тражити, позивати, зазивати, звати у помоћ *изр.*, апелирати *хрв.* ② *сврш. нейрел. йравн.* жалити се, уложити жалбу

апендикс м ① *в.* додаток 2. ② *мед.* слепо црево, црвуљак

апетит м ① јешност, глад, изјешност, незајажљивост *фам.*, сладокусност *реџ.*, слаткојешност *реџ.*, слаткохрањност *реџ.*, тек *хрв.* ② *в.* амбиција 2.

аплаудирати несврш. непрел. ① пљескати, тапштати, поздрављати, аплаудовати *арх.* ② хвалити, одобравати

аплауз м ① тапшање, пљескање, пљесак ② похвала, одушевљење, овације, одобравање, хваљење

аплицирати сврш. непрел. прел. ① *йрел.* (пришити украс на одећу) додати, приденути, придодати, ушити, зашити, залепити, апликовати, налепити, пришити, припетати *реџ.*, назуштати *реџ.*, прикачити *фам.* ② *нейрел.* применити, употребити, важити ③ *нейрел.* (пријавити се на конкурс) пријавити се, конкурисати

апокалипса ж *фиг. в.* катаклизма

апокалиптичан прид. ① (који се

односи на Апокалипсу) апокалиптички, кобан, катастрофалан, трагичан, катастрофичан ② (који слуги на смак света) злослутан, злокобан, злогук *арх.*

аполит м *в.* апатрид

аполитичан прид. неполитичан, аполитички, неполитички

апологета м ① (бранилац хришћанства) апологетичар, апологист, апологичар, догмата, догматик, догматичар. ② *фил.* (ревни бранилац неког учења) *в.* заговорник

апологетика ж ① (говор или спис у коме се нека особа или идеја бране) апологија, одбрана ② *в.* апотеоза

апоплексија ж *мед.* (излив крви у мозак) кап, шлог, удар, колап, мождан удар, капља, шлаг *хрв.*

апортирати сврш. прел. *в.* донети

апостроф м ① *грам.* (запета изнад реда) изоставник *хрв.* ② (непосредно обраћање некоме) апострофа, обраћање, ословљавање, спомињање, помињање, призивање

апострофирати сврш. прел. ① *грам.* (ставити апостроф) * - *уй.* акцентовати ② (обратити се некоме непосредно) ословити, обратити се, споменути, поменути, позвати ③ *в.* нагласити

апотека ж лекарна, фармација, дрогерија *реџ.*, љекарна *хрв.*

апотекар м фармацевт, дрогериста, љекарник *хрв.*

апотеоза ж величање, хваљење, глорификација, узношење, уздицање, слављење, страхопоштовање, адорација, обожавање, занос, поклон, узвисивање, одушевљење, пошта, идолопоклонство, култ, апологетика, пијетет, занесеност, узвишавање, идолизација, поштовање, прославља-

ње, респект, наклон, почаст, идолизовање, ватрена приврженост/оданост, поклонство, простернација *арх.*, метанисање *арх.*, проскинеза *арх.*, штовање *реџ.*

април м травањ *хрв.*, априлиј *арх.*, априо *реџ.*

априоран прид. ❶ (који долази пре искуства) предискуствен, трансценденталан ❷ в. произвољан 1.

апсолвент м (студент који је одслушао све семестре на студијама) * - *уй.* студент

апсолвирати сврш. прел. непрел. ❶ *нейрел.* (одслушати прописан број семестара на студијама) * ❷ *йрел. фии.* в. научити 1. ❸ *йрел.* в. завршити

апсолут м *филоз.* божанство, боговство, бог

апсолутан прид. ❶ неспоран, безуслован, сигуран, несумњив, недвосмислен, неоспоран, чињеничан, необорив, кредибилан, проверен, непобитан, непорецив, изванстан, фактичан, поуздан, уверљив, непроблематичан, истинит, крајњи, искуствен (доказан искуством), експлицитан, проверљив, неупитан, потврђен, неопорецив, неоповргљив, непрепоран *реџ.*, недвојбен *хрв.* ❷ в. вечан 1. ❸ в. идеалан ❹ в. потпун

апсолутизам м тоталитаризам, диктатура, деспотизам, самовоља, самодржавље, деспотија, аутократија, самовласт, самовлађе, монократија, недемократија, самовлашће, ауторитаризам, једновлашће, самодрштво, тиранија, самовлада, аутаркија, аутократија *хрв.* - *уй.* насиље

апсолутиста м деспот, силник, тиранин, самодржац, диктатор, аутократа, властодржац, самовољник, страховладар, самовладар, олигарх, - *уй.* насилник

апсолутистички прид. тоталитаран, диктаторски, тирански, деспотски, самовољан, ауторитаран, самодржачки, неслободан, самовладарски, аутократски, нелибералан, недемократски

апсолутно прил. наравно, да, свакако, заиста, извесно, дакако, гарантовано, сигурно, безусловно, дефинитивно, засигурно, доиста, дабоме, несумњиво, савршено, без даљњег, природно, нема сумње, дупке, поуздано, до краја, разуме се, јесте, зацело, без сумње, посве, подразумева се, безбели *реџ.*, посвема *арх.*, јамачно *арх.*, зауфано *реџ.*, гарант *фам.*, јес *жарџ.*, недвојбено *хрв.*, неупитно *хрв.*

апсорбовати сврш. прел. ❶ (примити нешто у себе) упити, усисати, узети, примити - *уй.* научити 1. ❷ (потпуно запослити) заузети, запослити, закупити - *уй.* ангажовати ❸ (потпуно преузети) преузети, одузети, примити, уклопити, укључити

апсорпција ж упијање, усисавање, примање, узимање

апстинент м ❶ (који се уздржава од разних задовољстава, страсти или порока) непорочник, стрејташ *жарџ.*, аскета *фии.*, монах *фии.*, непушач *суж.* - *уй.* антиалкохоличар ❷ * (који се уздржава од гласања на изборима)

апстиненција ж ❶ (уздржавање од разних задовољстава, страсти или порока) суздржавање, обуздавање, одрицање, уздржавање, пост *фии.*, стоицизам *фии.* - *уй.* постојаност, стрпљивост ❷ *йол.* (уздржавање од гласања на изборима) неизлазак, негласање, неучешће, суздржаност

апстракт м (кратак садржај) сажетак, сумирање, резиме - *уй.* нацрт 1.

апстрактан прид. ❶ в. измаштан 1. ❷ в. недефинисан ▼ *уй.* теоретски

апстрактна уметност ж апстракција

Апстрактна уметност

надреализам	кубизам
дадаизам	експресионизам
футуризам	концептуализам
фовизам	

апстраховати сврш. прел. издвојити, одбацити, уклонити, изоставити, изузети, макнути, одстранити, удаљити, оделити, искључити, изопштити, апстрахирати *хрв.*

апсурд м (логичка немогућност) бесмислица, бесмисао, нелогичност, апсурдност, небулоза, нонсенс, не-смисао, парадокс, неумност, безразложност, бестемељност, безумност, апсурдитет *рејџ.*, апсурдум *рејџ.*

апсурдан прид. в. бесмислен

апта ж бот. (лат. *Sambucus ebulus*) *рејџ.*: стеничник, зовина, курјачки реп, абад, смрдљива зова, хобед, абзовина, анта, хапта, авдика, баздика, автуга, хабдика, аптик, афтика, аптуга, бујад, аптика, алдум-трава, кокошије грожђе, оптовина, хаптика, базг, хабад, бозовина, хабдовина, аптовњак, аптовина, автика

ара ж в. папагај

аранђео м (врховни анђео) арханђел, архангел *арх.* - *уј.* анђео

аранжирати сврш. прел. ❶ (уредити нешто са смислом за лепо) декорисати, украсити, удесити, дотерати, наместити, опремити, прилагодити, довести у ред, подесити, поспремити, уредити, адаптирати, средити, сместити, сложити, распоредити, уресити *рејџ.* - *уј.*: унети, спремити, подесити ❷ (прилагодити музичко дело) адаптирати, прерадити, прила-

годити, изменити, обрадити

аранжман м ❶ (музички аранжман) оркестрација, обрада, адаптација ❷ в. распоред ❸ в. споразум

арбитар м в. судија

арбитраан прид. ❶ в. произвољан ❷ в. акутан

арбитрарати несврш. прел. в. судити

арбун м зоол. (врста морске рибе) (лат. *Pagellus erythynus*) руменац

аргумент м аргуменат, поткрепа, чињеница, афирмација, доказ, образложење, разлог, потврда, аргументација

аргументован прид. (заснован на чињеницама) доказан, одбрањен, основан, оправдан, утемељен, ваљан, снажан, веродостојан, на месту, несумњив, с тежином, с главом и репом *фам.*, фундиран *рејџ.*, на сигурним ногама *изр.* - *уј.*: очигледан, доследан, сигуран

аргументовати сврш. прел. аргументисати, образложити, доказати, осветлити, објаснити, поткрепити доказима, пружити аргументе, дати чврсте темеље, побити аргументима, документовати, утемељити, илустровати, дочарати, фундирати *рејџ.*, илустрирати *хрв.*

арена ж ❶ (кружна или овална грађевина с борилиштем и гледалиштем подигнута у античко доба) стадион ❷ в. борилиште ❸ (место намењено вежбању и одмеравању снага) игралиште, терен, стадион, хала, дворана, фискултурна сала, сала, соколана *арх.*, вежбаоница *суж.*, ринг *суж.*, гимназија *арх.*, гомбалиште *арх.*, гомбаоница *арх.*, вежбалиште *рејџ.*, дворница *рејџ.*, ротунда *арх.* - *уј.* бојиште

аренда ж в. закуп

аривизам м (настојање да се успе по сваку цену) каријеризам, наметање, лакташење, лакташтво, гурање, лов на положаје, пробијање, штреберство *фам.*, наметништво

аривиста м в. каријериста

аристократа м (припадник вишег, повлашћеног племства) племић, великаш, властелин, аристократ, велможа, бољар *арх.*, госпар *хрв. реј.*, коленовић *реј.*, племениташ *арх. реј.*, човек плаве крви *изр.*, бојар *реј.* - *суж:* принц, патрициј, сер, лорд, барон, гроф, спахија, ага, паж

аристократија ж **⓪** (најистакнутији припадници вишег слоја владајуће класе) племство, племићи, плава крв, великаши, господство, властелинство *арх.*, властела *арх.*, аристократија *хрв.* **Ⓢ** (најистакнутији припадници једног друштва) елита, џет-сет, ноблес, високо друштво, угледници, монденско друштво, ноблеса *реј.*, крем *фам.*

аритметика ж (наука о рачунским радњама) рачун, рачуница, 2+2 *фам.*

ариш м бот. (лат. *Larix europaea*) (врста четинара) *реј:* листовница, ларикс, ареж, тис, аришевина, арич, сосна, ариж

аркада ж (отворен трем с луковима између стубова) трем, архиволт, сводиште, ганак *реј.*, гонак *реј.* - *уй:* ходник, колонада

арлекин м **⓪** в. клоун **Ⓢ** в. весељак

арматура ж костур, појачање, конструкција, ојачање

армија ж в. војска

арогантан прид. в. високопаран

ароганција ж уображеност, надуваност, надувеност, надутост, препотенција, осорност, гордост, охолост, надменост, извештаченост, нарци-

соидност, таштина, кочоперност, самољубље, бахатост, умишљеност, сујета, сујетност, дрскост, безочност, високопарност, хвалисавост, самодивљење, обесност, претенциозност, осиноност, дрзовитост, каћиперност, обест, безобразлук, безобзирност, самољубивост, покондиреност, разметљивост, самодопадно, грубост, арогантно, дрчно *фам.*, прпошност *реј.*, напуханост *хрв.*

арома ж **⓪** в. мирис **Ⓛ** в. укус **Ⓛ** **Ⓢ** в. зачин

ароматичан прид. **⓪** миришљав, мирисан, миомирисан, мирисав, милодушан, миомиран *арх.* **Ⓢ** в. укусан

арпаџик м бот. **▼** *уй.* лук' 2.

арсенал м в. наоружање 1. и 2.

арсеник м (јак отров, триоксид арсена) мишомор, син *реј.*, сичан *реј.*, арсен *фам.*

артерија ж крвни суд, жила (куцавица), одводница *арх.* аорта *суж.*

артикал м **⓪** (врста робе из производње у продавници) производ, продукт **Ⓢ** *арх.* новински чланак, напис **Ⓢ** (члан уговора, правила, закона) клаузула, одредба, ставка, тачка

артиљерац м тобџија, топник *арх.*

артиљерија ж топништво

артиста м **⓪** акробата, циркузант **Ⓢ** в. уметник

артистички прид. **⓪** акробатски, циркуски, кабаретски **Ⓢ** уметнички

артифицијелан прид. в. вештачки 1.

артичока ж бот. (лат. *Synaps scolymus*) *реј:* ратишок, артишока, артићовка, драгушница, питома боца, италијански оцат, гардун, ардечовка

артритис м (болест зглобова и вена) гихт, подагра, костобоља, упала зглобова, зглобобоља, вучац, улози *арх.*

архаичан прид. в. застарео

архаичност ж анахронизам, анахронија, застарелост, несавременост, преживелост, заосталост, немодерност, офуцаност *фам.*

арханђел м в. аранђео

архетип м в. модел 1.

архибискуп м *цркв.* надбискуп

архив м архива, збирка, колекција, аркив *реџ.* - уџ: грађа, досије

архивар м архивар *арх.*, архивиста *реџ.*

архивски прид. архивни, архивални *арх.*, архиварски *реџ.*

архијереј м *цркв.* епископ, владика, првосвештеник, аријар *реџ.*, акријера *реџ.*, аријера *реџ.*, аркијереј *арх.* - суж: митрополит (управитељ више епархија), архиепископ (први међу епископима)

архипелаг м (скуп острва) острвље, острва, оточје *хрв.*

архитекта м пројектант, конструктор, неимар, градитељ, мајстор *фиџ.*, архитект *реџ.* - уџ: стваралац,

архитектура ж **1** грађевина, пројектовање, градитељство, архитектоника, грађевинарство, неимарство **2** *фиџ.* облик, састав, конструкција, наличје, стил, распоред (елемената), архитектоника, композиција, форма, изглед, спој, склоп, структура, устројство, систем, устрој *хрв.*

арчити несврш. прел. в. разбацивати се

ас м **1** (број један) јединица, кеџ *фам.* **2** шампион, првак, рекордер, победник, звезда **3** в. адут 1. **4** *фам.* в. јединица 1.

асексуалан прид. **1** (који се не размножава спајањем мушких и женских полних ћелија) бесполан **2** (који није еротски привлачан и нема сексуал-

них жеља) несексуалан, непривлачан, фригидан *фам.*, хладан *фам.* - уџ. импотентан

асесор м *арх.* **1** (судски помоћник) приправник, пристав *арх.* **2** в. протник

асимилација ж **1** (процес којим се нови садржај прилагођава и придружује старом) аклиматизовање аклиматизирање, навикавање, прилагођавање, адаптирање, уклапање, саживљавање, усклађивање, акомодирање, привикавање, изједначавање, асимилирање, одомаћење, укључивање, интеграција, интегрисање, инкорпорирање, убацивање *фам.*, угуравање *фам.*, сналажење *фам.*, стапање *фам.*, претапање *фам.*, сливање *фиџ.*, ушемљивање *жарџ.* - уџ. усвајање **2** *грам.* (једначење гласова према неком обележју артикулације) једначење, сливање

асимиловати сврш. прел. (усвајати у себе) претапати, гутати, асимилирати

асимиловати се сврш. аклиматизовати се, аклиматизирати се, навикнути се, изједначити се, слити се, прилагодити се, адаптирати се, уклопити се, саживети се, ускладити се, акомодирати се, претопити се, привићи се, изједначити се, асимилирати се, навићи се, одомаћити се, укључити се, инкорпорирати се, убацити се *фам.*, угурати се *фам.*, снаћи се *фам.*, стопити се *фам.*, ушемити се *жарџ.* - уџ: прикључити се

асинхрон прид. (временски неусклађен) неистовремен, неистодобан

асистент м **1** помоћник, помагач, појачање, потпомагач, десна рука *фиџ.*, помоћ *фиџ.* - сл: савезник, партнер **2** * (помоћник професора на универзитету) - уџ. професор

Архитектонски стилови (од праисторије до данас)

неолитска архитектура
староегипатска архитектура
сумерска архитектура
класична архитектура
старогрчка архитектура
римска архитектура
византијска архитектура
романескна архитектура
норманска архитектура
готска архитектура
раноенглески период
украсни период
вертикални период
цигласта готика
тудорска архитектура
мануелин
шпански колонијални стил
елизабетанска архитектура
паладијанска архитектура
енглески барок
сицилијански барок
готски препород
неокласична архитектура
адамов стил
емпир
италска архитектура
египатски препород
амерички емпир
бидермајер
тудорбетанска архитектура
викторијанска архитектура
јакобетанска архитектура
квинслендер
романескни препород
нео-грчка архитектура
други емпир
краљица Ана стил
национални-парк рустични стил

шингл стил или збијени стил
чикашка школа
неовизантијска архитектура
јунгенстил
каталонски модернизам
америчко занатство
ричардсонски романескни стил
покрет за лепо град
рани колонијални препород
мисионарски препород
пуебло стил
преријски стил
хелиополис стил
футуристичка архитектура
експресионистичка архитектура
амстердамска школа
шпански колонијални препород
баухаус
медитерански препород
арт деко
модернистичка архитектура
међународни стил
аеродинамична модернистичка
архитектура
нацистичка архитектура
стаљинистичка архитектура
баухаус
јусонијска архитектура
новоградска архитектура
аеродинамични модернизам
гуги архитектура
бруталистичка архитектура
метаболички покрет
аркологија
постмодернистичка архитектура
деконструктивизам
мемфис група
блобитектура

асистирати неврш. прел. непрел.

① *йрел.* (пружати помоћ) помагати, потпомагати, припомагати, бити уз (некога), придоносити, подупирати, бити некоме при руци *изр.* ② *нейрел.*

* (обављати дужност асистента) ③ *нейрел.* присуствовати, суделовати,

учествовати, узимати учешће

аскета м ① (онај који се из верских побуда одриче телесних уживања) испосник, монах, факир ② *в.* апстинент

асортиман м селекција, избор, одабир, пробир, пробирање, одабирање, бирање, селектирање

асоцијалан прид. недруштвен, интровертиран, интровертан, несоцијалан, неприлагођен, повучен, срамежљив, недружељубив, затворен, закопчан, непричљив, некомуникативан, осамљен, суздржан, уздржан, резервисан, тих, тајанствен, неприлагођив, неприступачан *фш.*, зачарурен *фам.*, углат *фам.*, недружеван *хрв.* - *уш:* стидљив, нељубазан, плашљив

асоцијација ж ① организација, удружење, савез, дружина, друштво, федерација, алијанса, група, унија, коалиција, братство, заједница, ортаклук, задруга, клуб, конзорциј, компанија, афилијација, лига, лоби, еснаф *суж.*, цех *суж.*, удруга *хрв.* синдикат *суж.* ② (везивање једне појаве с другом у свести) веза, алузија, наговештај, назнака, призвук, импликација, наговештавање, конотација, скривено значење, натукница *хрв.*

асоцирати несврш. непрел. (везивати путем асоцијација) личити, сетити, наликовати (некоме), наличити, бити сличан/налик, изгледати као (неко/нешто), сличити, подсећати (на некога/нешто), ликовати *реш.*

аспект м ① аспект, изглед, вид, облик, појавни облик, форма ② в. гледиште 1. ③ *грам.* (глаголска категорија којом се означава дужина или тип активности) глаголски вид, вид

аспирација ж ① дисање, удисање, усисавање, респирација ② в. амбиција 1. ③ (појачан дах при изговору неког гласа) дах

аспирирати несврш. непрел. прел. ① *йрел.* (увлачити ваздух) дисати, удисати, респирирати, усисавати ② *нейрел.* трудити се, настојати, тежити, стремити, намеравати, претендовати, покушавати, полагаати право,

гледати *фш.*, видети *фш.*, паштити се *реш.*, напрезати се *ексир.* ③ * (изговарати с појачаним дахом)

астал м в. сто

астероид м планетоид

астма ж *мед.* задуха *реш.*, мородавље *реш.*, морица *реш.*, сипња *реш.*, засип *хрв.*

астралан прид. ① (који се односи на звезде) звездан, космички ② *фш.* в. аветан

астролог м звездочатац *реш.*, звездар *реш.*, звездозналац *хрв.*, звездозналац *хрв.*

астрологија ж звездозналство *хрв.*, звездознанство *хрв.*

астронаут м космонаут

асфалт м ① (црна маса која се добија као остатак при дестилацији нафте) битумен ② * (мешавина битумена и дробљеног камена која се полаже на улице) ③ (део улице покривен асфалтом) в. друм ④ *фш.* в. град 1

асфалтер м калдрмар, тарацар *арх.*

ат м коњ, парип *реш.*

атак м в. напад

аташе м (стручни службеник при амбасади) * - *уш.* амбасадор

атеизам м безверје, безбожност, незнабоштво, безбоштво, кривоверје

атеиста м неверник, безбожник, антихрист, незнабожац, иноверник, богохулник, поганин, безверник, апостата, кривоверник, ђаур *реш.*, ђаурин *реш.*, идолопоклоник *арх.* многобожац *суж.* - *сл:* шизматик, јеретик, секташ, отпадник, расколник

атеистичан прид. безбожан, безвернички, кривоверан, невернички, безбожнички, blasfемичан, нерелигиозан, богохулан, незнабожачки, непобожан, апостатичан *арх.* - *сл:* секташки, расколнички, јеретички

отпаднички, шизматички, дисидентски, ренегатски *реџи*.

атеље м (уметничка радионица) студио, ателијер *арх.*, атељер *арх.*

атерирати сврш. непрел. (приспети у лету) слетети, прилетети, долетети, спустити се, приземљити се - *уй.* доћи

атест м (писмена потврда о пореклу и квалитету производа) потврда, атестат, сведочанство, гаранција, уверење, сведоцба *арх.*

атипичан прид. друкчији, изузетан, различит, необичан, другачији, посебан, изниман, јединствен, особит, неочекиван, неконвенционалан, несличан, несвакидашњи, оригиналан, нетипичан, особен, нарочит, издвојен, несвакодневан, ванредан, ексцентричан, специјалан, неуобичајен, чудан, ненормалан, уникатан, својствен, екстравагантан, другојак, вансеријски, својеврстан, одвојен, ексцепционалан, оделит, различан, партикуларан, апартан, беспримеран, алтернативан, куриозан *реџи.*, пекулијаран *реџи.*, другојачији *реџи.*, осебујан *хрв.* - *уй:* екстра, властит, изврстан

атипичност ж **1** различитост, чудноватост, нарочитост, изванредност, особеност, необичност, индивидуалност, изнимност, посебност, умереност, уникатност, својеврсност, ексцентричност, својственост, јединственост, нетипичност, специфичност, настраност, неуобичајеност, особеност, специјалност, неправилност, ненормалност, оригиналност, изузетност, пекулијарност, изворност, самосвојност, спецификаум, дивергентност, бизарност, чудност, куриозитет, карактеристичност, двојбеност *реџи.*, осебујност *хрв.* - *уй:*

реткост, чудо **2** в. абнормалност 1.

атлас м **1** * (књига географских, историјских, астрономских и других карата) **2** (први вратни пршљен) главоноша **3** *фиџ.* в. ослонац **4** (врста тканине) сатен, атлаз *реџи.*, кумаш *реџи.*

атлета м в. снагатор

атмосфера ж **1** (ваздушни омотач око земље) * **2** *фиџ.* расположење, угођај, стање, дух, амбијент, клима, озрачје *хрв.*, мирис, амбијенат *реџи.*, штих *фам.*, штимунг *фам.* **3** *фиџ.* в. ваздух

Делови атмосфере

егзосфера	стратосфера	тропосфера
мезосфера	термосфера	

атомски прид. нуклеарни

атоничан прид. **1** ненаглашен **2** в. анемичан 2.

атрактиван прид. в. привлачан

атракција ж **1** лепота, дражест, дражесност, заводљивост, допадљивост, љупкост, угодност, примамљивост, грација, шармантност, шарм, привлачност, драгост, грациозност, магнетизам, неодољивост, склад, складност, милина, чар, симпатичност, умилност, пожељност, драж, финоћа, атрактивност, красота, убавост, умиљатост, пријатност, симпатија, наочитост, леполикост, миљушност, примамљивост, лепушкастост, угода, милоћа, миловидност, занимљивост, замамност, магнетичност, магнетизам, магнет *фиџ.*, магија *фиџ.*, зор *реџи.*, аман *реџи.*, мачкастост *фам.* женственост *суж.* - *уй:* харизматичност **2** спектакл, сензација, занимљивост, догађај, новост, нечувеност, бомба *фиџ.* - *уй:* инцидент

атрибут м **о** *грам.* (додатак именици за ближе одређење) придев *суж.*, адјектив *суж.*, епитет *суж.* **о** ознака, својство, одлика, обележје, особина, диспозиција, природа, карактеристика, квалитет, белег, прта, значајка, знак, одличје, епитет, осебујност *хрв.* - *уй:* нарав

атрофија ж в. закржљалост

атрофичан прид. в. закржљао

аугментатив м *грам.* амплификатив, увећаница

аудијенција ж (службени пријем код државног поглавара или неког другог достојанственика) пријем, примање - *уй.* свечаност

аудитивно прил. звучно, ушима, по слуху/уху, слухом, увом, ухом *хрв.*

аудиторијум м **о** (сала у којој се држе предавања) слушаоница, предаваоница, учионица **о** слушаоци, публика, гости, посетиоци, посматрачи, слушаачи, гледалиште, гледаоци, публикум *арх.*, гледаатељство *хрв.*, слушаатељство *хрв.*

аукција ж в. лицитација

аукционар м в. лицитатор

аура ж (према неким учењима, невидљива светлост која окружује тела) * - *суж:* нимбус, ореол, ауреола *арх.*, ореола *хрв.*, колобар *хрв.*, светокруг *хрв.*

аутентичан прид. веродостојан, стваран, оригиналан, изворан, јединствен, истинит, сушти, неизмењен, природан, примаран, исправан, реалан, веран, прави, чист *фиј.*, незачињен *фиј.*, самоникао *фиј.* *реј.*, аутентички *арх.*, нефалсификован *реј.*, самобитан *реј.*, самородан *реј.*, непатворен *реј.*

аутентичност ж истинитост, реалност, изворност, јединственост,

веродостојност, стварност, верност, тачност, аутентика, неизмењеност, исправност, непатвореност, оригиналност, суштственост, самобитност *реј.*, незачињеност *фиј.*

ауто м в. аутомобил

аутобиографија ж (спис у коме писац описује свој живот) мемоари, сећања, животна прича, дневник, анали, реминисценције - *уй.* биографија

аутобус м *бус* *фам.*

аутокефалан прид. (о цркви) в. аутономан

аутокефалност ж (о цркви) аутокефалија *арх.*, аутокефалност *реј.* - *уй.* аутономија

аутократа м в. апсолутиста

аутомат м **о** машина, робот, направа, справа, апарат *фиј.*, stroj *хрв.* **о** (машинска пушка) митраљез, пушкомитраљез, машинска пушка, машинка, машингевер, калашњиков *суж.*, шмајсер *арх.*, стројница *хрв.*, стројопушка *хрв.*

аутоматизам м несвесност, махиналност, рефлексност, случајност, ненамерност, механика, ненамеравањост, невољност, непромишљеност, инерција, нехотичност, несмишљеност, несрачунатост, инстинктивност, непланираност, нехотимичност

аутоматизовати сврш. прел. механизовати, роботизовати, програмирати, компјутеризовати

аутоматизовати се сврш. **о** (усвојити потпуно неку вештину) извешбати се, изверзирати се, увежбати се, испраксирати се, испраксовати се **о** (набавити, купити ауто) моторизовати се

аутоматски прид. програмиран,

механички, компјутеризован, аутоматизован, машински, управљан

аутомобил м кола, ауто, машина, моторно возило, возило, лимузина (елегантан, велик ~), транспорт *фий.*, крнтија (дотрајали ~), шклопоција (дотрајали ~) колица *фам.*, моторизација *фам.*, макина *жарі.*, самовоз *арх. хрв.*

аутономан прид. слободан, самосталан, независан, самосвојан, непотчињен, суверен, неподређен, неусловљен, самоуправни, неовисан *хрв.*, аутокефалан *суж.*

аутономија ж самосталност, независност, самостојност, слобода, самосвојност, одвојеност, суверенитет, одељеност, сувереност, самоуправа, засебност, аутономност, неовисност *хрв.*, аутокефалност *суж.*

аутопсија ж (расецање леша ради утврђивања узрока смрти) обдукција, сецирање, расецање, некропсија, резање, отварање, разудба *арх.*, секција *арх.*

аутопут м (брзи пут са зауставном траком) аутострада, аутоцеста, аутопада *жарі.*

аутор м ❶ стваралац, творац, креатор - *суж.* приређивач, уметник, писац, композитор, музичар, сликар ❷ в. покретач ❸ в. изумитељ

ауторизација ж легализација, овлашћење, верификација, регулација, одобрење, одобравање, допуштење, допуштање, озакоњење, легитимација, озваничење, поткрепљење (нечијим ауторитетом), узакоњење, озакоњавање, позакоњење, регулисање, прописивање

ауторизован прид. в. важећи 2.

ауторизовати сврш. прел. (и -ира-ти) овластити, дозволити, легализовати, опуномоћити, допустити, оза-

конити, одобрити, омогућити, озваничити, ауторизирати, регулисати, оверити, верификовати (и -цирати), поткрепити (нечијим ауторитетом), овјеровити *хрв.*

ауторитаран прид. в. апсолутистички

ауторитативан прид. ❶ (који ужива ауторитет) в. поштован 1. ❷ (који не трпи приговор) в. одлучан 1.

ауторитет м ❶ (утицај стечен личном вредношћу или положајем) репутација, угледност, уваженост, утицај, популарност, поштовање, чувеност, престиж, реномираност, част, нотабилитет, признање, поверење, реноме, добар глас, хвала, уважавање, ауторитет, положај, познатост - *сл:* слава, цењеност ❷ (особа која ужива ауторитет) угледник - *фий:* име, бесмртник, фигура, неко и нешто, класа, величина, марка, маестро, човек од формата, калибар - *фам:* легенда, крупна риба, краљ, цар, крупна зверка, буцован, буца - *жарі:* мудроња, фаца, мудро, целебритет *рејш.*, нотабилитет *рејш.* - *уй:* великан

ауто-стоп м ауто-стоперство, стопирање

аутострада ж в. аутопут

аутохтон прид. ❶ (који је пореклом из краја у коме живи) староседелачки, кућни, домаћи, изворни, домородачки, урођени *фий.* туземни *рејш.*, оригиналан *фий.* - *уй.* аутентичан ❷ (који је настао, израстао без спољног утицаја) самородан *фий.*, самоникао *фий*

аутсајдер м *фам.* странац, туђинац, туђин - *сл:* алтернативац, осамљеник, особењак

ауфингер м вешалица, офингер, вешалка, виселица *нар.*, ленка *арх.*

афект м в. љутња

афектација ж в. неприродност
афективан прид. напрасит, пргав, нагао, жесток, ђудљив, фуриозан, жустар, дивљи, диваљ, горопадан, махнит, жучан, виолентан, агресиван, плах(овит), необуздан, прек, осيون, дурљив, неуравнотежен, импулсиван, срчан, раздражљив, помаман, здушан, осоран, силовит, живчан, напрасан, нападан, несталожен, свађалачки, експлозиван, распаљив, неразборит, грозничав, покарљив, жучљив, рабијатан, хировит, гневљив, обестан, темпераментан, ватрен *фиї.*, вирулентан *фиї.*, рогат *фам.*, вехементан *арх.*, нервозан *еуф.* - уи: осетљив 1., тврдоглав, бесан, немиран

афектирање с в. неприродност
афектирати несврш. непрел. в. пренемагати се

афера ж ❶ инцидент, неприлика, скандал, изгред, испад, драма, сензација, збрка, белај *фам.*, циркус *фам.*, хаос *фам.*, крш *жарї.* - уи: брука ❷ в. авантура 2.

афинитет м ❶ в. блискост 1. ❷ *хем.* (склоност одређених материјала ка сједињавању) кохезивност ❸ (склоност ка неком послу, делатности) склоност, наклоност, смисао, осећај
афирмативан прид. потврдан, позитиван, одобравајући, сагласан, јестан *реї.*

афирмација ж в. признање
афирмирати се сврш. в. потврдити се

афирмисан прид. в. поштован
афирмисати сврш. несврш. прел. ❶ *сврш.* потврдити, верификовати, прихватити, установити, потписати, констатовати, одобрити, оснажити, оверити, поткрепити, утврдити, печатирати *фиї.*, верифицирати *хрв.* ❷ *несврш. в.* потврђивати

афирмисати се сврш. несврш. пробити се, прославити се, постати признат, показати се, доказати се, постати неко, стећи славу, стећи добар глас, оправдати поверење, продрети, успети

ахроматичан прид. в. безбојан 1.

ББ

баба ж ❶ (мајчина или очева мајка) бака, нана *реї.*, ноне *реї.*, нона *реї.*, бабошка *фам.*, бабушка *фам.*, баја *фам.*, бабајко *йесн.*, бабајка *йесн.* ❷ (стара жена) старица, стара, старамажка, бакутанер *фам.*, бабац *фам.*, бакута *фам.*, старка *арх.*, мајка *фиї.* - уи. бабускара, госпођа ❸ *фиї.* в. злбница ❹ *фиї.* в. кукавица 1. ❺ в. бабица ❻ в. база

бабадевојка ж в. уседелица

бабак м бот. (лат. *Blennius gattorugine*) слингура

бабалон м зоол. (лат. *Botaurus stellaris*) пегави букавац

бабарије ж мн. в. празноверице

бабарога ж (измишљено биће којим се плаше деца) караконцула, вештица, палигорка, совуљага, наџакбаба, горопадница, ордуља *арх.*, рогуља *реї.*, лепируша *реї.*, вештерица *реї.*, вештегарка *нар.*, бабаруга *реїї.*

бабаст прид. баболик, баболичан

бабине ж мн. ❶ (дарови новорођенчету) повојница ❷ (први дани после порођаја) бабиње

бабица ж акушерка, примаља - *реї.* баба, ебејка, бабиља, бабичар, пупко-реза, пупчаница

бабице ж мн. зоол. (лат. *Belinnidae*) слинке

бабун м ❶ зоол. (лат. *Pario hamadryas*) павијан ❷ в. богумил

бабура ж ❶ *боиї.* в. паприка ❷ *фам.* в. нос

бабураст прид. надувен, набрекао, отечен, набрекнут, напуео, пунашак, испупчен, нарастао, отекао, натекао, задебљан, подбухао, набубрен, натечен, повећан, надут, пунашан, напет, набујао, набухнуо *реїї.*, набухао *реїї.*, напукао *реїї.*, буав *реїї.*, напухан *хрв.*

бабуре ж мн. зоол. (лат. *Oniscoidea*) - суж: гамбор, мокрица, краба, јастог, козица

бабускара ж пог. фам. старчекања, матора, маторка, старка, бабускера, старина, бабетина, бабуштина, старкеља, метузалема *фиї.*, олупина *фиї.*, фосил *фиї.*

бабуштине ж мн. в. празноверице

бавити несврш. непрел. в. боравити

бавити се несврш. радити, занимати се, упражњавати (нешто), обављати (нешто), окупирати се (нечим), дотицати се (нечега), мајати се, замајавати се (нечим), пегљати се *фам.*, бактати се *фам.* - уи: проучавати, зарезивати

баврљати несврш. непрел. ❶ (несигурно ходати) тетурати се, посртати, клатити се, спотицати се, саплитати се, заносити се, млитати, главињати, кривати, шевељати, запињати (у ходу), швагати, климатати се, гавељати *реј.*, заводити се *реј.*, батрљати *реј.*, левентати *реј.*, вући се *фам.*, заплитати *фам.*, лелујати *фам.*, њихати се *фам.*, плести ногама *фам.*, кршити се *фам.*, бауљати *фам.*, гмизати *фам.* - уи: шепати ❷ в. базати ❸ в. брбљати I.

баг м ❶ *реј.* в. огрлица I. ❷ *жарј.* в. квар

багавост ж шепавост, ћопавост, хромост, шантавост, бањгавост *реј.*, бангавост *реј.*, багљивост *реј.*, бажљивост *реј.*, цонтавост *арх.*, цота-вост *арх.*

багажа ж ❶ в. пртљаг ❷ *фам.* в. олош

багатела¹ ж в. ситница

багатела² прил. *фам.* в. бесплатно

багателан прид. јефтин, јевтин, тричав, занемарљив, незнатан, низак (о цени), мали (о цени), џабалеску *жарј.*, ништаван, безначајан, џабе *нейром. фам.*, џаба *нейром. фам.*, џ *жарј.*, бесплатан *фам.*, бесплатежан *фам.*, смешан *фам.*

багателизовати несврш. прел. (умањивати чију вредност) потцењивати, омаловажавати, обезвређивати, ниподаштавати, презирати, сматрати невредним, багателизирати, багателисати, обесцењивати, одрицати вредност, гледати с висине *изр.*, поступати с висине *изр.*,

гледати преко рамена *изр.*

багателно прил. јефтино, незнатно, ситно, занемарљиво, ништавно, небитно, ниско (о цени), мало, према-ло, безначајно, бесплатно *фам.*, смешно *фам.*, џабе *нейром. фам.*, џаба *нейром. фам.*, за џ *жарј.*

багер м јаружар, грабилица, глибо-дер *реј.*, екскаватор *сијруч.*, јаружа-ло *хрв.* драга *суж.*

багља ж *реј.* в. стог

багов м (дуван који остане на дну кад се лула испуши или лош дуван) крца *фам.* - уи. дуван I.

багра ж в. олош

багрем м бот. (лат. *Robinia pseudacacia*) *реј.*: акач, акација, багрема, багра, бела, багрена, багрена, акачија, крунчица, бело дрво, краљ, бијела драча, бијела капиника, бело цвеће, сигнојка, бијела багрена, хаџија, бели багрем, робинија, краљегач, морска драча, нерод, египтонска трнина, стамболска драча, краљево дрво, господинов трн

багремац м бот. (лат. *Amorpha fruticosa*) аморфа, дивљи багрем

багрена прид. *реј.* в. пурпуран

бадава прил. ❶ в. бесплатно ❷ в. безразложно

бадавадисање с беспослица, лењост, нерад, пландовање, доколи-чарење, дангубљење, ленчарење, доколица, беспосличарење, излежавање, лењствовање, незапосленост, траћење времена, неделатност, празновање, доконарија, беспосличење, дембелисање *фам.*, левентовање *реј.*, медитација *фам.*, џабалепарење *фам.*, вегетирање *фам.* *фий.*, лежачи-на *фам.*, докоњаштво *реј.*, елбетовање *реј.*, лежник *реј.*

бадаваџија м в. беспосличар

бадем м бот. (лат. *Amygdalus communis ili sativa*) *реј*: миндал, амендула, мендула, бајама, омендула, мигдал, мендаљ, мандала, бојам, бајан, мандула, мендуо, бајам *фам*.

бадминтон м кокантен *арх.* - уј. тенис

бадњак м (сирова храстова, церова или друга грана која се користи у божићним обичајима) божићњак *реј.*, бадњик *реј.*, бањак *реј.*, батњак *реј.* - уј. јелка

баждар м ① *арх. в.* мерач ② *арх. в.* цариник ③ (справа за мерење) кантар, баждарац *реј.*, баџар *реј.*

база ж основа, потпора, наслон, стуб, залеђе, стожер, подршка, подлога, упориште, ослонац, подупирач, фонд, основница, подставак, фундамент, постоље *суж.*, бабица *арх.*, баба *арх.*, котва *реј.*, поштапалица *реј.*, поштапаљка *реј.*, постамен(а)т *суж.*

базало с в. луталица

базање с в. лутање 1.

базар м ① (зидана и наткривена тржница у оријенталном стилу) пијаца, тржница, пијац *фам.*, павиљон, тржиште, трг, пазар, пазариште, оријентална тржница, бувљак *фам.*, бувља пијаца *фам.*, безистан *арх.* - уј: сајам ② в. продавница ③ * (модни часопис)

базати несврш. непрел. в. лутати

базати несврш. непрел. вуцати се, водати се, цуњати, скитати, потуцати се, врзмати се, лутати, блејати, крстарити, вртети се, зијати, ломатати се, врлудати, зјакати, зврцати, вршљати, ландарати, повлачити се, кружити, луњати, потепати се, шеврдати, врдати, смуцати се, вуцарати се, ломити се, кривудати, мајати се, вући се, мотати се, мувати се, млитати, шарати, зевати, шврљати, беспослено тумара-

ти, шетати, ићи без циља, теглити се, пребијати се, блудити, тећи, потезати се, бесциљно лутати, ићи којекуда, безбрижно лутати, кривуљати, ићи тамо-амо, шеткати се, прометати се, тепати се *реј.*, вескати се *реј.*, басати *реј.*, вандровати *реј.*, лангати *реј.*, ландрати *реј.*, ландати *реј.*, тепсти се *реј.*, баврљати *реј.*, лолати се *реј.*, лаздека-ти *реј.*, мотљати се *фам.*, луфтирати *фам.*, зујати *фам.*, шалабазати *фам.*, цурити *реј.*, верати се *реј.*, клатарити се *реј.*, врсти се *реј.*, трапати *реј.*, пролазити стазе и богазе *изр.*, обијати прагове *изр.*, ићи од немила до недрага *изр.* - уј: беспосличарити, кретати се, цеџати

баздети несврш. непрел. в. воњати

баздљив прид. *фам. в.* смрдљив

базичан прид. ① в. носећи ② в. суштински ③ *хем. в.* базан

базни прид. ① в. носећи ③ *хем.* (који има хемијска својства база) базичан, алкални, алкаличан, лужнат

бајаги прил. тобоже, као, тобож, као да, кобајаги, вајно, да *ирон.*, бајали *реј.*, бађи *реј.*, санђим *реј.*, ђоја *реј.* *реј.*, боксум *реј.*, бајагим *реј.*, баги *реј.*, бојаги *реј.*, токорсе *реј.*, баксем *реј.*, бејаги *реј.*, баксум *реј.*, бајеги *реј.*, бајагли *реј.*, корсем *реј.*, бајађим *реј.*, баксим *реј.*, шатро *жарј.*, гистро *жарј.*, божем *арх.*, божемске *арх. реј.*, божемски *арх. реј.*, као бајаги *изр.*

бајан прид. в. бајковит 1.

бајање с в. гатање 1.

бајат прид. ① устајао, истеклог рока, истекао, стар, пропао, устајан, ужегао *суж.* - уј. буђав, безукусан 1., покварен 2., увео ② *фиј. в.* стар 1.

бајка ж ① (прича о невероватним догађајима и фантастичним бићима) легенда, мит, гатка, прича, предање, скаска, фантастика, фикција,

сага, приповест, народна легенда, еп, писано предање, предаја, фантазија, кажа, приповетка, фабула, дело *фам.*, чистије *арх.* - *суж:* научна фантастика, епска фантастика **⊕** *фи.* в. измишљотина

бајковит прид. **Ⓛ** (необично леп) диван, блистав, божанствен, чаробан, изврстан, примамљив, заносан, чудесан, замаман, омамљив, узвишени, прекрасан, очаравајући, божански, сјајан, прелеп, магнетичан, хипнотичан, неодољив, небески, предиван, атрактиван, одличан, бајан, савршен, кићен, дражестан, фантастичан, мамљив, бајослован, блештав, величанствен, као са слике, красотан, невероватан, алем *нейром.*, чаран, раскошан, ексклузиван, чудесно леп, дивотан, васељенски, небесни, одушевљавајући, наочит, рајски, задивљујући, као из сна, замамљив, рафиниран, грациозан, велелепан, вишњи, страшан *фам.*, великолепан *реј.* - *уй:* леп, отмен - *сл:* узбудљив, провокативан **⊕** в. измаштан

бајонет м *фам.* шиљбок, пушчани нож, баганета *реј.*, бајанут *реј.*, балунет *реј.*, шиљбот *реј.*, бод *реј.*, шилбок *реј.*, бајунет *хрв.*, бајунета *хрв.*

бајс м *фам.* в. бицикл

бака ж в. баба I.

бакалин м в. продавац

бакља ж буктиња, светиљка, зубља, ватруштина, свјетило *реј.* - *уй:* ватра, светло

бакљоноша м бакљаш, лучоноша

бакрен прид. **Ⓛ** (који је од бакра) *

⊕ в. пурпуран

бакрорезац м бакрорезар, бакрорезбар, бакрописац, ецер *арх.*, јеткач *реј.*

баксуз м **Ⓛ** мајстор, штета, недаћа, зло, несрећа, злосрећа, губитак, зло-

сретност, лош/зао удес, белај, лоша/зла срећа, зла судбина/коб, баксузлук, пех *фам.*, пегула *реј.*, бедак *жарј.*, не-рука *реј.* - *уй:* патња, болест, беда, мука, бол, неприлика **⊕** (човек који нема среће) мајстор, несретник, угурсуз, пехист, злосретник, баксузник, талија *жарј.*, пегула *реј.* **Ⓛ** (човек који доноси несрећу) песимиста, злокобник, циник, злослутник, мрачњак, баксузник, мракач, урокљивац, негативац *фам.*, хејтер *жарј.*, црноглеђа *експр.*, кукувија *йој.*, агалија *реј.*, баксузњак *реј.*, басажњак *реј.*

бактати се несврш. **Ⓛ** в. бавити се **⊕** (радити нешто с напором и дуго) мучити се, замајавати се, мајати се, петљати се, зевзечити се *фам.* - *уй:* трудити се, мучити се I.

бактерија ж микроб, вирус, бацил, микроорганизам, клица

бакуља ж бот. (део дрвета између коре и сржи) *реј:* једрац, срчика, срж, баковина, бел, белика, бељика, бак, бељина, белина, беликовина, бељевина, белик, срчевина, бељик

бакута ж *фам.* в. баба 2.

бакшиш м напојница, награда, тринкгелд *реј.*, манча *реј.*, тип *жарј.*

бала ж **Ⓛ** (слузава течност коју лучи слузокожа у устима) слуз, пљувачка, испљувак, пљуванка *реј.*, балган *реј.*, хракотина *реј.*, балац *реј.*, пљувака *реј.*, пљувача *реј.*, шлајм *жарј.*, шлајмарица *жарј.*, шмркаљ *хрв.*, шмркаља *хрв.* **⊕** (свежањ увијене мекане робе, обично тканине) свежањ, смотак, дењак, нарамак, бремене, намотак

балав прид. **Ⓛ** слинав, замазан, склизак, љигав, глибав, слузав, шмркљив *хрв.* **⊕** *фам.* *йој.* в. детињаст

балавац м **Ⓛ** (онај који је балав, слинав) балавко, прљавко, мусавко, балча **⊕** *фам.* *йој.* (онај који је недо-

растао) малолетник, тинејџер, деран, дечак, пубертетлија, дериште, бала-лајдер, балавче, балавко, зелембаћ, балавадија, малодобник, беба *фиј.*, дерле, багане, балавандер, прцољак *фам.*, жутокљунац *фам.*, пиле *фам.*, пикавац *фам.*, клинац *фам.*, шипа-рац

балавити несврш. непрел. ❶ (испуштати бале) слинавити, балити, слинити ❷ *фиј.* в. блебетати

баланс м равнотежа, једнакост, симетрија, еквилибриј, уравнотеженост, уједначеност, хармоничност, хармонија, усклађеност, снага, склад, равномерност

балансирати несврш. непрел. ❶ (одржавати равнотежу) вагати, уравнотежавати, уједначавати ❷ (бити неодлучан) колебати се, мислити се, плесати на жици *изр.*, седети на две столице *изр.*

баласт м терет, време, оптерећење, товар, притега - *уй.* брига

балван м ❶ брвно, клада, трупло, дрво, трупцац, греда, дебло, болван *реј.*, брвина *реј.*, брваница *реј.*, баван *реј.*, брво *реј.*, брва *реј.*, брно *реј.*, брв *реј.* ❷ *фам.* в. глупан

балега ж (животињски измет) *реј.*: балог, балога, баљега, галеба, галебина - *уй.* измет

балегар м зоол. (лат. *Scarabeus sacer*) котрљан, скарабеј, свети балегар, балегаш, балегара, брнбел *реј.*, говноваљ *реј.*

балерина ж плесачица, играчица, балетска играчица

балетан м играч, плесач, балетски играч

балзам м (мирисна смеша смола и етеричних уља која се употребљава у медицини и козметици) балсам, мелем, регенератор, помаст, помазање,

оближ *реј.* - *уй.*: лек

балити несврш. непрел. в. балавити 1.
балкон м тераса, трем, лођа, док-сат, портик, веранда, тараца *реј.*, лонца *арх.*

балон м ❶ (сферично тело од лаког материјала, испуњено ваздухом) балун *реј.*, сфера, лопта - *уй.* аеростат ❷ (~ од воде или сапунице) мехур, клубук, клопац *реј.* ❸ (стаклена или пластична бокаста боца за течност) в. плетенка

балсам м в. балзам

балчак м в. дршка

баљега ж в. балега

баљезгање с в. лупетање

бамби м *фам.* в. лане

бамбус м бот. (лат. *Hibiscus esculentus*) *реј.*: бабње, бобња, бамње, бамја, бамња, бамиат, бобошара

бамија ж (лат. *Hibiscus esculentus*) *бој.* бабње, бобња, бамње, бамја, бамња, бамиат, бобошара

баналан прид. ❶ (који је без оригиналности, већ много пута виђен и очекиван) в. једноставан 1. ❷ в. безобразан 2.

баналност ж (особина онога што је банално) неоригиналност, којештарија, неимагинативност, тривијалност, осредњост, просечност, просек, немаштовитост, свакидашњост, ненадахнутост, конвенционалност, једноставност, уобичајеност, безвезарија, безвредност, трица, свакодневност, стереотипност, униформност, тричарија, безличност, безначајност, свагдашњост, типизираност, средина, истоличност, отрцаност, обичност, истоличност, једноликост, кајгодарија *реј.*, крш *фам.*, срање *фам.*, прчкарија *фам.*, шмарн *арх.* *фиј.*, боранија

жарі., фрашке *арх.* - *уй*: ситница, ништавност, ништа

бангав прид. фам. ① (који тешко хода, који храма) *ћопав*, *шангав*, *хром*, *шепав*, *бажљив реі.*, *бањгав реі.*, *бањав реі.*, *багав реі.*, *багљив реі.*, *баг реі.*, *шанатан реі.*, *цонтар арх.*, *цотар арх.*, *парализован суж.* - *уй*: деформисан, *сакат* ② (који има криве ноге) *кривоног*, *крив*, *егав реі.*

бангалоз м в. беспосличар

банда ж ① (група бандита, лопова) *лоповско удружење*, *клан*, *разбојничка дружина*, *скупина*, *лопови*, *бандити* ② (група лица с истим пороком) *клика*, *олош*, *поганија*, *булумента*, *камарила*, *шљам*, *жгадија*, *мангупарија*, *компанија*, *отпад*, *багра*, *гамад*, *пропалице*, *гадови*, *полусвет*, *подлаци*, *подземље*, *клан*, *клатеж*, *котерија*, *мафија фиі.*, *бараберија реі.*, *клапа реі.*, *лацманија реі.*, *шквадра реі.*, *фајта реі.*, *ксиндл реі.*, *фаланга фам.*, *талог фам.*, *багажа фам.*, *фукара нар.*, од зла оца а од горе мајке *изр.* ③ (већи број људи) *група*, *руља*, *светина*, *булумента* ④ в. *плех оркестар*

бандажа м ж в. *завој*

бандажирати сврш. прел. *превити*, *повити*, *фачловати*, *зафачловати*, *уфачловати*, *умотати/замотати руку/ногу*, *ставити завој/облогу*, *превити рану/прелом*, *привити*

бандера ж (дрвени или гвоздени стуб, носач жица електронске или телефонске мреже) *стуб*, *стожер*, *држач*, *носач*, *ступ хрв.*, *бандер реі.*, *бандијерна реі.*

бандит м *одметник*, *гангстер*, *разбојник*, *пљачкаш*, *преступник*, *мафијаш*, *крадљивац*, *лопов*, *лупеж*, *отимач*, *тат*, *сецикеса*, *дугопрсташ*, *крадикеса*, *лоповчина*, *лопурда*, *лопушина*, *пленилац*, *делинквент*, *лу-*

пача реі., *хајдук суж.*, *провалник суж.*, *цепарош суж.*, *дрпарош жарі.*, *шанер жарі.*, *пацов жарі.*, *шатровац арх.*, *харамија реі.*, *пустахија арх.*, - *уй*: *лихвар*, *варалица*, *нитков*, *битанга*, *луталица*, *злочинац*

бандитизам м *разбојништво*, *разбојство*, *пљачкање*, *криминал*, *злочинство*, *хајдуштво*, *пљачкаштво*, *бандитство*, *одметништво*, *насилништво*, *отимање*, *лупештво*, *злотворство*, *злочинаштво*, *пустахилук арх.* - *уй*: *злочин*, *насиље*

бандитство с в. *бандитизам*

бандоглав прид. ① (који је тврдоглав) *самовољан*, *својеглав*, *тврдоглав*, *задрт*, *загрижен*, *својевољан*, *инатљив*, *усковид*, *крут*, *непомирљив*, *јогунаст*, *недоказан*, *искључив*, *недоказив*, *упоран*, *истрајан*, *дебелоглав*, *окорео*, *неразложен*, *ограничених/уских видика*, *ћошкаст*, *тежак*, *загрижљив*, *устрајан*, *уских хоризонтата*, *сомовски фиі.*, *мазгаст фиі.*, *мазгински фиі.*, *мазговски фиі.*, *на своју руку изр.*, *скупен фиі.*, *крвав фиі.*, *тврдокоран фиі.*, *неукротив фиі.*, *као мазга фиі.*, *као магарац фиі.*, *засукан реі.*, *пулав реі.*, *загуцац фам.*, *заврнут фам.*, *загуљен фам.*, *овејан реі.* - *уй*: *незгодан*, *непокоран*, *ћудљив*, *конзервативан* ② (који је склон непромишљеним поступцима) *брзоплет*, *непромишљен*, *плаховит*, *нагао*, *брз* (у поступцима), *мајмунски фиі.*, *безглав фиі.*, *обезглављен*, *као мува без главе изр.*, *без гаве и репа изр.* - *уй*: *избезумљен*, *трапав*

бандоглавац м *самовољник*, *прогавац*, *тврдокорник*, *инација*, *непустљивац*, *својеглавац*, *инатљивац*, *тврдоглавац*, *тврда глава*, *пркосник*, *тврдоглавко*, *бандоглаваш*, *бандоглавко*, *тврд орах фиі.* - *фам.* *бузда*,

сом, мазга, ован, парип, магарац, сомина, мазгов - *реї*. бајага, засуканац
банка ж ❶ (установа која послује с новцем) новчани завод, банкарница - *сл.* експозитура, штедионица ❷ *в.* новчаница ❸ *фам.* (период од десет година у људском животу) деценија, декада

банкар м новчар, финансијер, банкир *арх.*, банкијер *арх.*, банћер *арх.*, банкер *арх.*, финансијер *хрв.*

банкарство с (банкарски послови) финансирање, промет новца, циркулација/кружење новца, новчарство - *суж:* трансакције, улагање, штедња, кредитирање

банкет м (свечани ручак или вечера) гозба, свечаност, прослава, прослављање, пир, пировање, слављење, славље, вечеринка, светковина, галабанкет, светковање, гозбина, гошћење, седељка *суж.*, рецепција *реї.*, комерс *реї.*, банкина *реї.*, теферич *реї.*, крканлук *фам.* - *уй:* забава, банчење, приредба

банкина ж бедем, подупирач, руб пута

банкнота ж новчаница, папирнати новац, папир *фий.*, пара *фам.*, банканота *реї.*, лептирица *фам. реї.* - *сл.* апоен

банкрот м банкротирање, банкротство, финансијски дебакл, економски крах, стечај, ликвидација, материјална пропаст, хаварија, бродолом *фий.* - *уй.* пропаст

банкрот прид. непром. *фам.* без пара, декингиран *фам.*, шворц *фам.*, без кинте *фам.*

банкротер м *в.* губитник

банкротирање с *в.* банкрот

банкротирати сврш. непрел. пропасти, крахирати, економски пропа-

сти, отићи на бубањ *изр.*, отићи/пасти под стечај *изр.*, пући *жарї.*, рикнути *жарї.*

банкротство с *в.* банкрот

бановати несврш. непрел. ❶ (владати у својству бана) * - *уй.* владати ❷ *в.* уживати

банути сврш. непрел. ❶ (доћи некоме изненада) упасти, налетети, навратити, свратити, појавити се, наврнути, нагрчати, сврнути, вирнути, наићи, обрети се, завратити, нагазити, хрупити *реї.*, бахнути *арх.*, допасти *арх.* - *уй:* ући, набасати ❷ (нагло и масовно ући) похрлити, нагрнути, надрети, навалити, грнути, наврети, наврнути, насрнути, јурнути, налетети, сунути, стуштити се, нагужвати се, нагнути, сручити се, натиснути се, поврвети, појурити, нагрнути, рукнути *реї.*, бахнути *арх.*, нахрупити *реї.* ❸ *в.* набасати 1.

банчење с пијанчење, пијанка, бекријање, лумповање, лумперај, лудовање, алкохолизација, алкохолизирање, баханалије, лумпација, лолање *арх.*, шенлучење *реї.*, теревенка *фам.*, циркање *фам.*, рађење *жарї.*, локатив *жарї.*, дернек *реї.*, шенлук *реї.*, тулум *реї.*, пијавел *реї.*, џумбус *арх.* - *уй.* забава

банчити несврш. непрел. пијанчити, теревенчити, лумповати, лудовати, пити, пијанчевати, пировати, проводити се, веселити се, бекријати, лолати се *арх.*, ударати бригу на весеље *изр.*, шенлучити *реї.*, лумпати *реї.*, годовати *арх.* - *уй.* алкохолисати се

бања ж (лечилиште на извору топле воде) опоравилиште, лечилиште, илица, топлице, купке *арх.* - *уй:* болница, стационар

баобаб м бот. (лат. *Adonsonia digitata*) цин-дрво

бапске приче ж мн. в. празноверице

бар¹ прил. ама, макар, барем, само, најмање, било шта, ако не друго, ако ништа, ако не више, минимум, нешто, у најмању руку

бар² м. **♠** (локал у којем се с ногу једе и пије) в. кафе **♣** (ноћни забавни локал) локал, ноћни клуб, стриптиз бар

бара ж локва, каљуга, баруштина - *реі.* каљужа, качкавица, пишталина, лужа, лужина, ланца, локужа, калиште *хрв.* - *уй.* мочвара

бараба м и ж (лош човек) безочник, дволичњак, безобразник, превртљивац, хипокрит, препредењак, нитков, бесрамник, покварењак, бестидник, бедник, лицемер, ништарија, подлац, пробисвет, подмуклица, сплеткарош, проклетник, дрзник, пропалица, нечасник, притворица, преварант, злобник, нечовек, злоћа, хуља, непоштењак, пакосник, перфидник, протува, смутљивац, хулиган, ништавац, неотесанац, хипокрита, претворник, безвредник, битанга, вуцибатина, нико од никога, нико и ништа - *фам.* изрод, гад, љигавац, љига, ђаво, мутивода, смрдљивац, животиња, псето, цукац, уштва, гуја, цукела, мамлаз, коњ, балабандер, муфљуз, мутикаша, живина, бескичмењак, фанго, крмак, прасац, свиња, смеће, мућак, крпа (од човека), ђубре (од човека), морална наказа, морални имбецил, морално смеће, морална нула, покварен као мућак - *нар.* поган, рђа, курвин син, фукара, погрда, шугавац, поганчина, гном - *реі.* адраповац, анатемњак, анатемник, заплотњак, фоња, претворица, препредењко, дволичник, палаворда, хахар, ванцага, фарабут, одљуд, стодлака - *уй.* скитница, ули-

зица, простак

барабар¹ прид. непром. раван, исти, једнак, упоредан, напоредан, сподобан, подједнак, истоветан, један, уједначен, равноправан, барабаре *реі.*, барабаз *вар.* - *уй:* истоветан, једноличан

барабар² прил. једнако, напоредо, упоредо, сподобно, подједнако, исто, равно, уједначено, равноправно, на истој ноzi *изр.*

бараж м **♠** в. барикада **♣** в. палба

барака ж в. колиба

баракуда ж зоол. (лат. *Sphyræna barracuda*) *

баратати несврш. прел. фам. служити се, оперисати, употребљавати, управљати, руковати, маневрисати, поступати, манипулисати, водити, деловати, владати (нечим), разумети се (у нешто), крмарити *фії.*, кормиларити *фії.* - *уй:* умети, знати

барбун м зоол. (лат. *Mullus*) триља, трља

бард м в. песник

барем прил. бар, макар, само, најмање, било шта, ако не друго, ако ништа, ама, ако не више, минимум, нешто, у најмању руку

барен прид. **♠** обарен, куван, скуван, зготовљен, припремљен **♣** *фії.* заведен, придобијен, готов *фії.*, печен *фії.*, освојен *фії.*, обрађен *фії.*

барење с **♠** кување, варење, припремање, кухање *хрв.* **♣** *жарі.* завођење, удварање, кокетирање, придобијање, флерт, освајање, мување *фам.*, очијукање *фам.*, обрађивање *жарі.*, старт(овање) *жарі.*

баријера ж **♠** препрека, запрека, сметња, тешкоћа, блокада, заврзлама, зачкољица, отпор, хендикеп, недопуштање, инхибиција, сметња, ограни-

чење, спречавање, (по)тешкоћа, за-
пречивање, зид *фиї.*, чвор *фиї.*, коч-
ница *фиї.*, хорсокак *фиї.*, квака *фам.*
⊗ в. барикада

барикада ж препрека, блокада, ба-
ријера, пречница, бараж, запрека,
препона, браник, преграда, забран,
граница *фиї.*, линија *фиї.*, црта *фиї.* -
уи: ограда, брана, зид *фиї.*

барити несврш. прел. Ⓛ (храну) ку-
вати, готовити, парити, припремати,
спремати, варити, кухати *хрв.* - уи:
врети I. ⊗ в. заводити I.

баритон м муз. в. глас

барјак м застава, стег - суж: тробој-
ка *фам.*, пламенац

барка ж лађа, чамац, бродић, баркун
реї., бродица *реї.*, батура *реї.*, ђеми-
ја *арх.*, арка *арх.*, пловило *хрв.* - суж:
чунак, чун, дереглија, сплав, гондола,
кајак, мауна *реїї.*

баровит прид. мочваран, муљевит,
блатњав, влажан, поплаван, подба-
ран, водоплаван, подводан, баран,
бараст, барљив, барнат, барушан, ба-
рушљив, слатинаст *реї.*

барон м в. аристократа

баронисање с жарі. лагање, кле-
ветање, обмањивање, измишљање,
петљање, врдање, мазање очију *изр.*,
лажуњање *реї.*, фолирање *фам.*, фар-
бање *фам.*, ложњава *жарі.*, баронија
жарі., ложење *жарі.*, паљење *жарі.*,
пржење *жарі.*, претеривање *еуф.*, ки-
ћење *еуф.*, фалсификовање *еуф.*, па-
творење *еуф.*, дотеривање *еуф.*, кри-
вотворење *еуф.*, зачињавање *еуф.*

баронисати несврш. прел. *жарі.* из-
мишљати, лагати, обмањивати (неко-
га), врдати, говорити неистину, ма-
зати очи *изр.*, лажуњати *реї.*, ландати
реї., лажати *реї.*, фарбати (некога)
фам., фолирати (некога) *фам.*, петља-
ти *фам.*, палити *жарі.*, ложити *жарі.*,

пржити *жарі.*, кривотворити *еуф.*,
китити *еуф.*, зачињати *еуф.*, фалси-
фиковати *еуф.*, дотеривати *еуф.*, пре-
крајати *еуф.*, обилазити истину *еуф.*,
патворити *еуф.*, лагуцкати *еуф.*, ла-
гити *еуф.*, претеривати *еуф.*, причати
причу *изр.*

барутњача ж (оно у чему се носи
барут) барутница, барутњара, фише-
клија *реї.*, басма *реї.*, фишек *реї.*, ве-
зма *фам.*, фишек-ћесе *арх.*

баршун м в. плиш

баршунаст прид. Ⓛ (који је као бар-
шун) плишан, кадифаст, сомотски,
бартулашан *арх.* ⊗ *фиї.* в. мек

бас м муз. Ⓛ бас-гитара ⊗ контрабас,
берде *арх.*, бердо *арх. реї.*, берда *арх.*,
бегеш муз. ⊕ в. глас

басен м (удолина међу планинама
низ коју тече река) увала, депресија,
удолина, поречје, удубина, завала,
базен, потолина *реїї.*

басна ж (кратка прича с моралном
поуком у којој животиње предста-
вљају људе) поучна прича. - уи: при-
ча, бајка

баснослован прид. Ⓛ *фам.* пре-
скуп, непорцењив, драгоцен, као све-
тог Петра кајгана *изр.* - уи: скуп ⊗ в.
огроман I. ⊕ *арх.* (који је измаштан,
бајковит) в. измишљен

баснословно прил. в. прескупо

бастион м в. бедем 2.

бат м (потмуо шум настао од удара
ногу при ходу) топот, клопот, клепе-
тање, клопарање, топотање, клепет,
бахат *реї.* - уи. буква 2., одјек

бата м хип. брат, батица, брале *фам.*,
буразер *фам.*, бураз *фам.*, брајан
хий., братић *хий.*, брата *хий.*, братан
хий., браја *хий.*, братенац *хий.*, браца
хий., братац *хий.*, баја *хий.*

баталити сврш. прел. *фам.* Ⓛ в. оста-

вити 1. ② в. отказати ③ в. оштетити
батаљон м вој. одред, дружина *фиј.*,
 батаљун *реј.*, јединица вој., формаци-
 ја вој. - суж: батерија, чета

батерија ж ① акумулатор ② в. бате-
 ријска лампа ③ вој. в. батаљон

батеријска лампа ж батерија,
 цевна светиљка

батерфлај м в. лептир 1. и 2.

батина ж в. мотка 1.

батинати несврш. прел. млатити,
 бити, ударати, тући, бубетати, де-
 ветати, бубати, ломити, пљускати,
 лупати, бусати, ломатати, шакетати,
 пљескати, бубњати, лупетати, мла-
 тарати, канџијати, чибукаати *реј.*, ша-
 марати *суж.*, мазати *фиј.*, тепати *реј.*,
 тепсти *реј.*, мецати *реј.*, лемати *фам.*,
 шутирати *фам.*, макљати *фам.*, ле-
 шити *фам.*, воштити *фам.*, табати
фам., рокати *фам.*, лемезати *фам.*,
 фајгати *жарј.*, пеглати *жарј.*, футити
жарј., давати по туру *еуф.*

батинаш м в. хулиган

батлер м в. лакеј

батргање с копрцање, ритање, но-
 гатање, отимање, цилитање, кобеља-
 ње, прускање, праћакање, бацака-
 ње, млаћење, млатарање, копитање
фиј., фрљацање *реј.*, ђифтање *реј.*, ги-
 цакање *реј.*

батргати се несврш. ① копрцати се,
 отимати се, ритати се, цилитати се,
 кобељати се, бацкати се, пруцати
 се, не дати се, гицкати се, праћака-
 ти се, млатарати, бацати се, копита-
 ти се *фиј.*, чифтати се *реј.*, чупати се
фам., лепршати се *арх.* ② (тешко хо-
 дати) гегати се, тетурати се, баврља-
 ти, посртати, клатити се, спотицати
 се, саплитати се, заносити се, главни-
 њати, кривати, шевељати, запињати,
 швагати, климатати се, гавељати *реј.*,
 заводити се *реј.*, батрљати *реј.*, ле-

вентати *реј.*, вући се *фам.*, заплитати
фам., лелујати *фам.*, њихати се *фам.*,
 плести ногама *фам.*, кршити се *фам.*,
 милети *фам.*, пузити *фам.*, бауљати
фам., гмизати *фам.* - уј. шепати

баук м в. ала

бауљати несврш. непрел. *фам.* в. ба-
 тргати се 1.

баханалије ж мн. ① (свечаности
 част бога вина и весеља) баханал, са-
 турналије ② в. банчење

бахат прид. ① (који нема поштовања
 према другоме, који се прави важан
 обестан, надмен, уображен, самољу-
 бив, снобовски, надувен, ташт, без-
 обзиран, неотесан, самодопадљив,
 високопаран, претенциозан, ароган-
 тан, кочоперан, покондирен, осино-
 сујетан, блазиран, нарцисоидан, пре-
 потентан, охол, дрзак, разметљив,
 горд, умишљен, хвалисав, пун себ-
 подигнутог носа, дрчан, доминантан,
 горопадан, нашепурен, извештачен,
 високоуман *фиј.*, филозофски *фиј.*,
 надут *фиј.*, поносан *фиј.*, гиздав *реј.*,
 прчевит *реј.*, узносит *реј.*, прпоша-
реј., каћиперан *реј.*, мудрослова
реј., напухан *хрв.* - уј. покварен
 в. груб

бахатост ж ① в. ароганција ② в.
 грубост

бацкати се несврш. в. батргати се 1.

бацање с хитање, витлање, изба-
 цивање, гађање, добацивање, ката-
 пултирање *експр.*, фрљање *фам.* - уј.
 лансирање 1.

бацати несврш. прел. хитати, витла-
 ти, гађати, добацивати, избацивати,
 лансирати *експр.*, катапултирати *ек-
 спр.*, фрљати *фам.* - уј. лансирати 1.

бацити сврш. прел. хитнути, изба-
 цити, завитлати, одбацити, добаци-
 ти, лансирати, убацити, заковитлати,
 замахнути, потегнути, врћи *реј.*, вр-

љити *реї.*, бркнути *реї.*, бачити *реї.*, вргнути *реї.*, машити *реї.*, заврљачити *фам.*, послати *фам.*, фрљакнути *фам.*, шибнути *фам.*, шикнути *фам.*, цибнути *жарї.*, цимнути *жарї.*, сјури-ти *жарї.*, испалити *ексїр.*

бачва ж буре, чабар, каца, качица, буренце *фам.*, купусара *фам.* - *реї.*: буца, бадија, вучија, лагав, путуња, баквица, сака, пута, бадан, барило, бадањ, барел, цбан, фучија, бадњило, барело, бурило, жбан, лајт, врџоник *суж.*

бачвар м каблар, качар, бочар *реї.*, пинтар *арх.*, пинтер *арх.*

бачвара ж (зграда у којој се држе бачве) качарница, бачварница, качара *фам.*

бачварија ж в. бачварство

бачварница ж в. бачвара

бачварство с (бачварски занат) бачварија

бачија ж (летње сточарско насеље у планини) катун, бачина *реї.*, бачевина *реї.*, бачило *реї.*, стан *реї.*

бачијаш м *арх.* в. пастир

башта ж врт, цветњак, цвећњак, ружичњак *суж.*, албашча *реї.*, башча *реї.* - *уй.* двориште

баштина ж в. наследство

баштинити сврш. прел. в. наследити

баштињење с наслеђивање, преношење с колена на колена *изр.*

баштован м вртлар, цвећар, вртар, башчован *реї.*, бачован *нар.*, градинар *реї.* - *суж.*: поврћар, повртар, повртар, воћар

беба ж (новорођено дете) новорођенче, принова, дојенче, одојче, саначе, повојче, бебан *хий.*, напршче *хий.*, одојак *реї.*, детенце *хий.*, бебац *хий.*, детешце *хий.*, бебица *хий.*

бег м бежање, бекство, пребег, измицање, узмицање, одступање, устук,

узмак, одмицање, одлазак, брисање *фам.*, стампедо *фам. ексїр.*, кидање *фам.*, бежанија *фам.*, кидавела *жарї.*, штур *жарї.*, штура *жарї.*

беговати несврш. непрел. фиг. (живети раскошно као бег) уживати, благовати, царствовати, царовати, аговати *фиї.* - *уй.* владати

беговина ж арх. (државна својина у време турске владавине или имање које је бег добијао у посед) беглук *арх.*, беглак *арх.*, бегат *арх.* - *уй.* властништво

бегонија ж бот. (лат. *Begonia semperflorens*) девојачко срце

бегунац м ① (онај који је побегао однекуд) побегуља, бежалац, бежалица *реї.*, бегалац *нар.*, беган *арх.*

② (који је побегао из своје земље) в. емигрант

беда ж ① (зло које задеси човека) мука, паћеништво, страхота, патња, брига, невоља, несрећа, паћење, недаћа, мучење, тортура, страдање, злопаћење, трпљење, страдалништво, мрцварење, тегоба, неугодност, неугода, напаст, патништво, јад, трпња, калварија *фиї.*, камен *фиї.*, голгота *фиї.*, враг *фиї.*, бreme *фиї.*, бич (судбине) *фиї.*, јарам *фиї.*, главобоља *фиї.*, пакао *фиї.*, малтретман *жарї.* - *уй.* баксуз I. ② сиромаштво, сиротиња, немаштина, неимаштина, оскудица, беспарица, голотиња, несташица, дефицит, просјаштво, убогост, оскудност, скученост, убоштво, оскудевање, неимање, егзистенцијални минимум, сиротињство, бедност, сиромаштина, бедастоћа, немање, бокчија *реї.*, бесолица *реї.*, крухоборство *хрв.* - *уй.* сиромач

бедак м *фам.* в. нерасположење

бедан прид. ① (који није довољно добар) мали, недовољан, јадан, ни-

штаван, кукаван, мизеран, никакав, худ, безвезан, безвредан, бескори-стан, вајан, пуки *реџ.*, пртен *арх. фиј.*, мршав *фиј.* - *уй.* лош 1., аматерски, похабан ② сиромашан, сиротан, сиромашки, сирот, убог, јадан, мизеран, просјачки, убошки *реџ.*, прњав *реџ.*, празнорук *реџ.*, голотрб *фам.*, гологуз *фам.*, без пребијене паре *изр.*, без где ичега *изр.*, као црквени миш *изр.*, потребит *реџ.*, небог *арх.* - *уй.* бескућан ③ *в.* лош 2. ④ несрећан, тужан, јадан, ојађен, жалостан, жалан, безнадежан, болан, растужен, очајан, ожалошћен, плачан, чемеран, јадован, јадовит, жалопојан, болестан, жалобан, жалостив, плачеван, неутешан, злогуб, клонуо, изгубљен, безнадан, готов, вајан, деран *арх.*, дертли *реј.*, чемерикаст *арх.*, небог *арх.*, облачан *фиј.*, печалан *реј.*, губав *фам.*, деран *реџ.*, шака јада *изр.*

бедем м ① (зид тврђаве или утврђеног места који служи као заклон) упора, зидине, заштита, браник, бастион, залеђе, утврда, фортификација, утврђење, кула, бункер, грудобран, редута, предзиђе, упориште, насип, тврђа *фам. реј.*, платно *арх. реј.*, бург *арх.*, бастај *арх.*, бастија *арх.* - *уй:* зид, тврђава заклон ② *фиј.* *в.* заклон

бедник м ① (који изазива сажаљење) јадник, мученик, невољник, несрећник, очајник, паћеник, злосретник, мука, сиротан, мукица *фам.*, јада *фам.* - *уй.* баксуз 2., мученик ② сиромаш, сиротан, сиромашак, сиротиња, убожник, мизерија, божјак, невољник *реџ.*, паупер *арх.*, крпар *суж.* - *уй.* просјак, бескућник ③ (који изазива презир, лош човек) *в.* гад

бедница ж ① (која изазива сажаљење) сиротица, паћеница, мученица, јадница, страдалница, патница, зло-

срећница, несрећница, несретница, невољница, злопатница, сиротанка, дугопатница, великомученица, муко-трпница, мизерија, божјакиња *арх.*, јада *фам.* ② *в.* бедник 2.

бедрењача ж анатом. карлица, бедрена кост, стегњача, карлична кост, бедрењак, бедрњача *реј.*, бедрица *реј.*, цревњача *реј.*, бедрача *реј.*, легењача *реј.*

бедринац м бот. (лат. *Pimpinella saxifraga*) пупчајивица, бедрица, задух, бедренац, сиљевина, јарчија трава, бедрица, говеђа трава, бедреник, бедрнац, бедреничак, трава од пупка, бедреника, бедриница, сиљ, реска, бедраница, црнпура, хазман трава

бедро с *в.* бут

беж прид. бледосмеђ, драп, пепељаст, боје песка, неутралан (о боји), убледео *фиј.*, блед *фиј.*, избледео *фиј.*

беж прид. бледосмеђ, светлосмеђ, драп, неутралан (о боји) - *уй.* сив - сл. окер

бежање с бег, бекство, узмицање, пребег, измицање, одступање, устук, узмак, одмицање, одлазак, брисање *фам.*, стампедо *фам. ексџр.*, кидање *фам.*, бежанија *фам.*, кидавела *жарј.*, штур *жарј.*, штура *жарј.*

бежати несврш. непрел. повлачити се, ишчезавати, нестајати, одмицати, губити се, измицати, давати се у бег, брусити пете *изр.*, хватати цаду *изр.*, хватати маглу *изр.*, давати петама ветра *изр.*, трчати главом без обзира *изр.*, севати *фиј.*, летети *фиј.*, богати *реј.*, хватати бежанију *реј. жарј.*, палити *реј. жарј.*, клизати *фам.*, брисати *фам.*, кидаги *фам.*, перјати *фам.*, мигољити *фам.*, фурати *жарј.*

бежи узв. *в.* марш

беживотан прид. ① *в.* безвољан ② *в.* мртав

беживотност ж ❶ безизражајност, сувопарност, безосећајност, неосетљивост, отупелост, равнодушност, летаргија, инерција, пасивност, успаваност *фил.* - *уй.* апатија, застој, досада, колотечина ❷ мртвило, укоченост, замрлост, непокретност, упокојеност

безазлен прид. ❶ (који не може да нанесе штету) безопасан, нешкодљив, бениган, неопасан, нештетан *реп.* ❷ (који није злобан, лукав) невин, чедан, доброћудан, незлобив, безлобан - *уй.* добар ❸ наиван, неискусан, простодушан - *уй.* безгрешан

безазоран прид. ❶ *в.* безобзиран ❷ *в.* неустрашив ❸ *в.* непрекоран

безаконит прид. (противан закону/праву) незаконит, бесправан, илегалитан, илегалан, нелегалан, кажњив, нерегуларан, ванзаконски, противправни, утужив, противзаконит, забрањен, противпрописан, непрописан, недопуштен, неправилан, безакон, непризнат, незаконски, недопустив, на индексу, изван закона, подземни *фил.*

безакоње с ❶ (стање без закона) анархија, бесправље, незаконитост, безаконитство, безаконност, безаконство, бездужност - *уй.* бесправност ❷ (незаконо дело) *в.* бандитизам

безбедан прид. обезбеђен, сигуран, заштићен, миран, осигуран, заклоњен, безопасан, безбрижан, заклонит *реп.*

безбедност ж ❶ сигурност, безопасност, обезбеђеност, осигураност, заштићеност, заклоњеност ❷ (служба која се брине о безбедности) обезбеђење, осигурање - *уй.* полиција

безбожан прид. атеистичан, безвернички, кривоверан, невернички, безбожнички, blasfемичан, нерелигиозан, богохулан, незнабожачки,

непобожан, апостатичан *арх.* - сл. секташки, расколнички, јеретички, отпаднички, шизматички, дисидентски, ренегатски *реп.*

безбожник м атеиста, неверник, антихрист, незнабожац, дисидент, иноверник, бегунац, богохулник, поганин, безверник, апостата, кривоверник, ђаур *реп.*, ђаурин *реп.*, идолопоклоник *арх.* многобожац *суж.* - сл. шизматик, јеретик, секташ, отпадник, расколник

безбожнички прид. *в.* безбожан

безбожништво ж *в.* blasfемија

безбожност ж безверје, атеизам, незнабоштво, безбоштво, кривоверје

безбојан прид. ❶ ахроматичан, необојен, избледео, немањаст *арх.*, албински *мед.* - *уй.* бео 1., провидан, анемичан 1. ❷ *фил.* (који се ничим не одликује) неизразит, једноличан, празан *фил.*, шупаљ *фил.*, незанимљив, неинтересантан - *уй.* досадан

безбојност ж ❶ ахроматичност, необојеност, избледелост, албинизам *мед.* - уп. провидност, анемија 1. ❷ *фил.* неизразитост, једноличност, незанимљивост - *уй.* досада

безбрад прид. *в.* голобрад 1.

безбрижан прид. ❶ (који је без брига) миран, смирен, спокојан, лежеран, комотан, ведар, безбрижљив *арх.*, беспечалан *арх.*, опуштен *фам.*, кул *жар.* *нейром.* - *уй.* срећан ❷ *в.* безбедан ❸ (материјално сигуран) осигуран, обезбеђен ❹ *в.* непажљив

безбрижност ж *в.* спокој

безвезан прид. ❶ *в.* лош 1. ❷ *в.* бесмислен - *уй.* досадан

безвезарија ж ❶ *в.* бесмислица 1.

❷ *в.* баналност

безвезник м *в.* безвезњак 2.

безвезњак м ❶ (особа без угледа)

нула, никоговић, безначајник, ништарија, безвредник, безвезник, ништавац, ништавник, ништар, нико, безвезњаковић, ништићевић, ништа, апсолутна нула, левак *фам.*, ситна риба *фам.*, брабоњак *фам.*, свакаковић *реи.*, сватковић *реи.*, поздер *реи.*, шуша *фам.*, шушабуша *фам.*, мизерија *жарі.*, ништавило *жарі.*, труба *жарі.*, сиротиња *ексѝр.*, ништица *хрв.*, нико и ништа *изр.*, беда од човека *изр.*, нико од никога *изр.* **②** (непозната особа) анонимац, анонимус, непознати, безимењак, безимени, неимењак *реи.*, без угледа

безверје с безбожност, атеизам, незнабоштво, безбоштво, кривоверје

безвернички прид. в. безбожан

безвоља ж в. апатија

безвољан прид. **①** (који је без воље) равнодушан, малаксао, депресиван, летаргичан, индолентан, апатичан, нерасположен, индиферентан, хладан, безизражајан, безбојан, небрижан, млитав, клонуо, атоничан, беживотан, једнолик, нехајан, обузет мртвилом, флегматичан, бесполетан, без живости, устајао, неживотан, неосетан, отупео, сив, малодушан, обамро, баровит *фиі.*, анемичан *фиі.*, туп *фиі.*, запарложен *фиі.*, шоњав *фам.* - уи: уморан, тужан **②** в. аутоматски

безвољност ж в. апатија

безвредан прид. неупотребљив, некористан, бескористан, безначајан, небитан, неважан, ништаван, никакав, узалудан - уи: застарео, јефтин, јалов, бедан 1.

безвредник м в. безвезњак 2.

безвредност ж безначајност, бескорисност, ништавност, несврховитост, безначај, бесмисленост, излишност, узалудност, бесциљност, не-

битност, неважност, непотребност, сувишност, несувислост, споредност, ништавност, неупотребљивост - уи: баналност, јаловост

безвучан прид. нечујан, пригушен, тих, бешуман, безгласан - уи: безгласан 1., благ, ћутљив

безгласан прид. **①** нем, нечујан, немушт, мутав, лал *реи.* - уи. безвучан **②** в. ћутљив **③** в. безвучан

безграничан прид. **①** в. огроман 1. **②** в. велик 1. **③** в. бесконачан

безграничност ж в. бескрајност

безгрешан прид. непорочан, чедан, непогрешив, честит, кротак, неупрљан, неокаљан, невин, недужан, чист, простодушан, безазлен, беспрекоран, савршен, прав, свет, без љаге, чист као злато *изр.*, девичански - уи. добар 1.

бездан м в. амбис

бездетан прид. в. бесплодан 1.

бездоман прид. бескућан, бездомован, без крова над главом - уи. бедан 2.

бездушан прид. (који нема осећаја према другоме) окрутан, бруталан, безобзиран, безосећајан, груб, суров, немилосрдан, нељудски, насилнички, нечовечан, манијачки, дивљи, варварски, дивљачки, злочиначки, немилостан, немилостив, садистички, агресиван, крвнички, анималан, неумољив, неосетљив, свиреп, неосећајан, зверски, нехуман, нецивилизован, неконтролисан, opak, грозан, напрасит, жесток, насилан, силовит, хладан, неуслишљив, несажаљив, антихуман, безмилостан, безочан, обестан, непоштедан, хладнокрван, неемотиван, крвав *ексѝр.*, без срца *изр.*, тврда срца *изр.*, животињски *фиі.*, камен *фиі.*, прек *фиі.*, брахијалан *фиі.* *реи.*, крволочан *ексѝр.*, убилачки *ексѝр.*,

пакленски *рей.*, несмиљен *рей.*, за-
торан *рей.*, богомрзак *рей.*, бешћу-
тљив *рей.*, рабијатан *рей.*, неумитан
рей., неуљуђен *рей.*, нецивилизиран
хрв., бешћутан *хрв.*, барбарски *хрв.*
- *уй:* равнодушан 1., неугодан, стра-
шан, зао, простачки, одвратан

бездушност ж округност, брутал-
ност, безобзирност, безосећајност,
грубост, суровост, немилосрдност,
нељудскост, насилност, нечовечан-
ство, маникалност, дивљаштво, вар-
варизам, злочинство, немилосност,
садистизам, агресивност, крвништво,
анималност, неумољивост, неосе-
тљивост, свирепост, зверство, неху-
маност, нецивилизованост, неконт-
ролисаност, опаконост, неспутаност,
неосећајност, напраситост, силови-
тост, несажаљивост, антихуманост,
разорност, безмилосност, безочност,
обест, крволочност *експр* - *уй:* равно-
душност, разврат

беземљаш м наполичар, кмет, те-
жак, кулучар, половник, геца, аргетар
арх., аргатин *арх. реј.*, ајлугчија *арх.*,
рајетин *арх.*, аргатар *арх.*, аргатач
арх., ајлукчија *арх.*, аргатник *арх.*, ко-
лон *арх.*, чифчија *арх.*, аргаташ *арх.*

безизлазност ж (ситуација без из-
лаза или којој се не види излаз) по-
метеност, збрканост, дезоријентаци-
ја, изгубљеност, сметеност, неснала-
жење, лутање, пометња, смућеност,
дезоријентираност, збуњеност, оша-
мућеност, зачарани круг *фиј.*, слепа
улица *фиј.*, беспуће *фиј.*, хорсокак
фиј., пат-ситуација *фам.*

безизражајан прид. (који не пока-
зује осећања и карактер) безизразан,
туп, празан, безличан, безосећајан,
немотиван, бесловесан - *уй.* безво-
љан

безизразан ж в. безизражајан

безимен прид. в. анониман

безименост ж в. анонимност 1.

безимењак м в. анонимус

безличан прид. ① в. безизражајан
② в. неодређен 1.

безмало прил. в. близу 1

безмеран прид. ① в. бескрајан 1. и
2. ② в. бројан ③ в. огроман

безнадежан прид. очајан, жало-
стан, ожалошћен, чемеран, јадован,
јадовит, жалопојан, несрећан, тужан,
јадан, ојаћен, жалан, безнадан, бо-
лан, вајан, растужен, плачан, жало-
бан, жалостив, плачеван, неутешан,
клонуо, изгубљен, готов, чемерикаст
арх., злогуб *арх.*, небог *арх.*, деран
арх., дертли *реј.* *нейром.*, облачан
фиј., печалап *реј.*, губав *фам.*, деран
рей., шака јада *изр.*

безнадник м в. очајник

безнађе с (ситуација или осећај без
наде) немоћ, немоћност, очај, немоћ,
неутешност, севдах, карасевдах *рег.*
- *уй.* зебња, страх, нерасположење,
патња

безначајан прид. ① в. небитан ② в.
једноставан 1.

безначајник м в. безвезњак 2.

безначајност ж ① в. ситница ② в.
баналност ③ в. безвредност 1.

безобзиран прид. ① дрзак, осيون,
груб, безосећајан, неосетљив, неху-
ман, неспутан, хладан, тврда срца,
несажаљив, безочан, обестан, беспо-
штедан, без срца, камен *фиј.*, неосећа-
јан *рей.*, бешћутљив *рей.*, бешћутан
хрв. - *уй:* равнодушан, раскалашан,
немио, страшан, зао, сиров, одвратан
② в. високопаран ③ в. безобразан 2.

безоблачан прид. в. ведар 1.

безоблачност ж в. ведрина 1.

безобличан прид. неутврђен, неу-
смерен, нејасан, аморфан, неодређен.

необликован, безличан, неформиран, нејасних обрису, бесформан, у назнакама, неубличен, неограничен, неконачан

безобличност ж неодређеност, необликованост, неформираност, бесформност, неубличеност, аморфност, несталност - *уй*. бескрајност, изобличеност

безобразан прид. ① (који се не стиди својих поступака) бесраман, бестидан, злбан, аморалан, лош, зао, покварен, непоштен, подао, подмукао, бешчастан, бескарактеран, неваљао, нечастан, неморалан, охол, препреден, opak, притворан, осيون, вероломан, перфидан, безочан, префриган, пакостан, срамотан, бестидан, дрзак, примитиван, злоћудан, обестан, дијаболичан, недостојан, прорачунат, искварен, недисциплинован, претворан, безобзиран, неотесан, несавестан, лоше васпитан, хулан, без поштовања, неисправан, безморалан, премазан/намазан свим мастима, издајнички, продао би и своју мајку, богохулан, сраман, страшан, намазан свим мастима, неплеменит, неетичан, фриволан, неправичан, недоличан, неславан, нецивилизован, подмитљив, грешан, нечист, непристојан, страховит, поган, надут, ружан *фиј.*, прљав *фиј.*, низак *фиј.*, нечувен *фиј.*, некрепостан *реј.*, смрадан *фам.*, дрзовит *фам.*, злочест *фам.*, кваран *фам.*, либертински *арх.*, худ *арх.*, киван *реј.*, инфаман *реј.*, иморалан *реј.*, хибен *хрв.*, нећудоредан *хрв.*, дебеле коже *изр.* - *уй*: бедан, некултуран, несташан, дивљи, заједљив, гадан, лицемеран, немиран ② (који је лоших манира и понашања) непристојан, припрост, прост, простачки, некултуран, некултиви-

сан, нецивилизован, непријатан, неучтив, недоличан, невоспитан, неотесан, нељубазан, неуместан, неуљудан, неуглађен, неотмен, неваљао, нерафиниран, неуљуђен, неприличан, кочијашки, профан, недостојан, без манира, лоше одгојен, неделикатан, неприкладан, неугодан, непријазан *хрв.* - *уй*: препотентан, охол, осيون, развратан, пркосан, осоран ③ скаредан, развратан, ласциван, срамотан, опцен, саблазан, раскалашан, вулгаран, скандалозан, грешан, похотан, разуздан, бесраман, нечастан, перверзан, саблажњив, бестидан, шокантан, запањујући, блудан, зазоран, негосподски, сраман, раскалашен, распуштен, запрепашћујући, безочан, бешчедан, стидан *арх.*, увредљив *еуф.*

безобразлук м ① (особина оног који је безобразан) бестидност, безочност, дрскост, безобразност, безобраштина, неучтивост, недоличност, невоспитаност, неотесаност, проста-клук, неуљудност - *уй*. инат ② *в.* разврат 1.

безобразник м ① (лош, покварен и зао човек) нитков, бедник, бараба, безочник, дволичњак, лицемер, хуља, гад, изрод, подлац, безобразник, превртљивац, хипокрит, препредењак, бесрамник, покварењак, бестидник, подмуклица, ђаво, ништарија, сплеткарош, пробисвет, проклетник, мутивода, дрзник, псето, цукац, уштва, неваљалко, нечасник, притворица, неваљалац, преварант, злбник, нечовек, злоћа, непоштењак, пакосник, перфидник, гуја, цукела, мамлаз, протува, морална наказа, смутљивац, балабандер, двоструки играч, муфљуз, морални имбецил, мутикаша, живина, ништавац, неотесанац, пре-

творник, препреденко, безвредник, животиња, бескичмењак, мекушац, крмак, смеће, морална нула, крпа (од човека), морално смеће, прасац, брукка, поганчина, свиња, гњида, антихрист, ђубре (од човека), палаворда *реї.*, претворица *реї.*, љигавац *фам.*, љига *фам.*, гнус *фам.*, смрад *фам.*, смрдљивац *фам.*, фукара *нар.*, пичка *нар.*, курвин син *нар.*, рђа *нар.*, шугавац *нар.*, пизда *нар.*, дркација *нар.*, шуфт *реї.*, угурсуз *арх.*, фарисеј *арх.*, галијот *арх.*, хахар *арх.*, ванцага *арх.*, одљуд *реї.*, стоџака *реї.* - *уй:* простац, скитница, улизица, ласкавац, хулиган, враголан ② раскалашник, развратник, разузданик, блудњак, безобразник, распусник, распуштеник, раскалашник, блудчинац, либертинац - *уй.* похотљивац

безопасан прид. ① безазлен, нешкодљив, бениган, безризичан, нештетан *реї.* ② *в.* безбедан

безосећајан прид. ① (који нема осећања) неосетљив, безизражајан, безизразан, неемотиван, туп, отупео, неутралан, неосећајан *реї.*, камен *фиї.*, безбојан *фиї.*, хладан *фиї.*, леден *фиї.*, без срца *фиї.*, тврда срца, бешћутан *хрв.* - *уй.* безвољан, безбрижан, равнодушан ② окрутан, бруталан, безобзиран, груб, суров, необуздан, бездушан, немилосрдан, нељудски, насилнички, нечовечан, неемотиван, манијачки, горопадан, дивљи, варварски, дивљачки, злочинички, немилостан, немилостив, садистички, оштар, агресиван, крвнички, анималан, неумољив, неосетљив, свиреп, зверски, нехуман, нецивилизован, неконтролисан, opak, крвав, грозан, нападачки, жесток, насилан, силовит, неуслишљив, несажаљив, антихуман, агресорски, разоран, без-

милостан, безочан, нагао, обестан, беспоштедан, помаман, хладнокрван, животињски *фиї.*, прек *фиї.*, брахијалан *фиї.* *реї.*, крволочан *ексїр.*, убилачки *ексїр.*, пакленски *реї.*, немиљен *реї.*, заторан *реї.*, богомрзак *реї.*, бешћутљив *реї.*, рабијатан *реї.*, неуљуђен *реї.*, нецивилизиран *хрв.*, барбарски *хрв.* - *уй.* развратан, страшан, зао

безосећајност ж ① неосетљивост, неосећајност, неемотивност, хладноћа, безизражајност, безизразност, тупост, отупелост, неутралност, бесловесност, бешћутност *хрв.* - *уй.* немар ② *в.* бездушност

безочан прид. *в.* безобразан 1. и 2.

безочник м (лош, покварен и зао човек) нитков, бедник, бараба, гад, дволичњак, лицемер, хуља, битанга, изрод, подлац, безобразник, превртљивац, хипокрит, препредењак, бесрамник, покварењак, бестидник, подмуклица, ђаво, ништарија, сплеткареш, пробисвет, проклетник, мутивода, дрзник, псето, цукац, уштва, неваљалко, нечасник, притворица, неваљалац, преварант, злобник, нечовек, злоћа, непоштењак, пакосник, перфидник, гуја, цукела, мамлаз, протува, морална наказа, смутљивац, ба-лабандер, двоструки играч, муфљуз, морални имбецил, мутикаша, живина, ништавац, неотесанац, претворник, препреденко, безвредник, животиња, бескичмењак, мекушац, крмак, смеће, морална нула, крпа (од човека), морално смеће, прасац, брукка, поганчина, свиња, гњида, антихрист, ђубре (од човека), палаворда *реї.*, претворица *реї.*, љигавац *фам.*, љига *фам.*, гнус *фам.*, смрад *фам.*, смрдљивац *фам.*, фукара *нар.*, пичка *нар.*, курвин син *нар.*, рђа *нар.*, шу-

гавац *нар.*, пизда *нар.*, дркација *нар.*, шуфт *реј.*, угурсуз *арх.*, фарисеј *арх.*, галијот *арх.*, хахар *арх.*, ванцага *арх.*, одљуд *реј.*, стодлака *реј.* - *уй*: простац, скитница, улизица, ласкавац, хулиган, враголан

безочност ж в. безобразлук

безразложан прид. ❶ (који није заснован на реалним чињеницама) неоправдан, неоснован, незаснован, неутемељен, беспредметан, без основа/темеља, немотивисан, неодржив, без везе *фам.*, нефундиран *реј.*, неразложан *реј.* - *уй*. бесмислен ❷ (који је учињен безразложно) ирационалан, неизазван, немотивисан, без повода/побуде, неразборит, неразуман, нерпомишљен, неуман *реј.*, несхватљив - *уй*. брзоплет ❸ узалудан, беспотребан, улудан, залудан, несврховит, бесциљан, безвезан *фам.*

безразложно прил. ❶ носновано, неутемељено, беспредметно, неумесно, без основа, неодрживо, беспотребно, незасновано, немотивисано, неразложно *реј.*, нефундирано *реј.* ❷ неразборито, неразумно, нерпомишљено, ирационално, неизазвано, немотивисано, неумно *реј.*, несхватљиво ❸ узалуд, бадава, беспотребно, низашта, бадава, улудо, без потребе, без разлога, заврага, ни због чега, без везе, без сврхе, тек онако, узаман *арх.*, у бесциљ *арх.*, утутањ *реј.*, залуду *реј.*, бош *реј.*, цабе *фам.*, цаба *фам.*, утаман *фам.*, само тако *жарј.*, цба *жарј.*, заман *арх. реј.*

безродан прид. в. бесплодан 1.

безукусан прид. ❶ (о храни и пићу, неугодног или слабог укуса) неукусан, блунав, без укуса, ружан *фиј. фам.*, воденаст *суж.*, водњикав *суж.*, неслан *суж.*, разређен *суж.* - *уй*. лош 1., гадан, бајат 1.

безуман прид. ❶ (који је без разума) неразуман, неуман, неразборит, непромишљен, глуп - *уй*. бесмислен ❷ в. луд - *уй*. сулуд

безумље с ❶ (недостатак разума) неразумност, неумност, неразборитост, непромишљеност, глупост - *уй*. бесмисленост ❷ (ментална/умна поремећеност) лудило, деменција, безумност, сулудост, махнитост, умоболља, лудња, френезија, неурачунљивост, неприсебност, помахниталост, подивљалост, неумност, застрањеност, бунило, избезумљеност, шашавост, суманутост, распамећеност, лудост, помама, безумништво, безглавост, безумство, болест, душевно растројство, махнитост, полудење *арх.*, манија *йсих. суж.*, хистерија *йсих. суж.*

безумница ж лудакиња, умоболница, луда, лудача, блесанка, блесавка, неумница, лујка *фам.*, лудна *реј.*, лудайја *реј.*, луданца *реј.*, бена *реј.*, клецанка *фам.*, пацијенткиња *жарј.*, ментолка *жарј.*, луђакиња *хрв.*

безумно, неразборито, сулудо, сумануто, избезумљено, неприсебно, изван себе, не расуђујући

безумност ж в. безумље

безуслован прид. апсолутан, неспоран, сигуран, несумњив, недвосмислен, неоспоран, чињеничан, неопорив, кредибилан, проверен, непобитан, беспоговоран, непорецив, извештан, фактичан, поуздан, уверљив, непроблематичан, истинит, крајњи, искуствен (доказан искуством), експлицитан, проверљив, неупитан, потврђен, неопорецив, неоповргљив, непрепоран, недвојбен *хрв.* - *уй*. савршен, очигледан, потпун

безусловно прил. в. апсолутно

бек м (одбрамбени играч у фудбалу,

рукомету и сл.) бранич *хрв.*

бекалина ж в. шљука

бекати несврш. непрел. бекетати, мекетати, мечати, блејати, бекелити се, блекетати, оглашавати се као коза, брекетати

бекелити се несврш. нар. в. кревели-лити се

бекетати несврш. непрел. в. бекати

бекнути сврш. непрел. *фиј. њој.* изговорити, проговорити, заблејати, изустити, прозборити, зуцнути, прословити, писнути, рећи, заустити, про-беседити, заблекати, отворити уста, пустити глас, проустити, запевати *фиј.*, зинути *фиј.*, зацвркutati *фиј.*, кукурикнути *фиј.*, ланути *фиј.*, гукнути *фиј.*, загувати *фиј.*, пропевати *фам.*, гакнути *фам.* - *уй.* говорити

бекрија м боем, бећар, лумпаџија, лола, лумпов, лумп, лумпач, бохем *реј.*, банчило *реј.*, сархош *реј.*, бекри *арх.*, бекријаш *арх.*, бекријало *арх.*, банцош *арх.*, бекријаћ *арх.*, банчура *арх.* - *уй.* алкохоличар, мангуп, весељак

бекријање с в. банчење

бекријати несврш. непрел. в. банчити 1.

бекријски прил. лолински, обешечачки, мангупски, враголасто, бо(х) емски, шеретски, несташно, фрајерски, ђаволасто, лолски, бекријански, факински, бекријашки, шмекерски *фам.*, окачењачки *фам.*

бекство с **б** бежање, бег, узмицање, пребег, измицање, одступање, устук, узмак, одмицање, одлазак, брисање *фам.*, стампедо *фам. експр.*, кидање *фам.*, бежанија *фам.*, кидавела *жарј.*, штур *жарј.*, штура *жарј.* - *сл.* одлажење, трчање **б** (из војске) дезертерство, пребег, одметништво, отпадништво, издајство *фиј.*

белај м фам. в. афера 1.

беланце с беланац, белац *реј.*, белањак *реј.*, бјеланак *реј.*, беланак *реј.*

беланчевина ж албумин, протеин, албумен

беланчевинаст прид. беланчевински, беланчаств *арх.*

белањак м *реј.* в. беланце

белац м белокожац

белег м **б** (знак по коме се неко или нешто распознаје) знак, флека, биљег *хрв.*, младеж *суж.*, ожиљак *суж.*, пега *суж.* **б** *фиј.* в. одлика

белегија ж в. брус

бележити несврш. прел. в. писати

бележник м записивач, записничар, евидентичар - *уй.* писар

бележница ж нотес, агенда, роковник, подсетник, књижица, блок, блокче

белети се несврш. беласати се, беласкати се - *уй.* блистати

белешка ж цртица, запис, нота, забелешка, прибелешка, допуна, запис на маргини, маргиналије, фуснота, нотација *реј.*, анотација *реј.*

бели глог м бот. (лат. *Crataegus mopoluна*) бијела драча, бијели трн

бели лук м бот. сарансак *реј.*, чесан *реј.*, чесен *реј.*, чесновити лук *реј.*, че-шњак *хрв.*

белина ж в. светло

беличаст прид. беласаст, белкаст, млечан, белушкаст, белашан, набео *реј.*

белкаст прид. в. беличаст

белоушка ж (лат. *Natrix natrix*) водарица, рибарица

бена м и ж в. глупан

бео прид. **б** (онај који је беле боје) као млеко, као снег - *уй.* беличаст **б** празан, неисписан, бланко, чист **б** в.

блистав

беочуг м круг, прстен, колут, котур, коло, венац, алка, обруч, витица, бандажа арх., колобар реї., серкл реї.

берберин м брица фам., бербер арх. реї., бријалац арх. реї., бенберин арх. реї., бербир арх. реї., бривац арх. реї., берба арх. реї., бријач арх. реї., бербо арх. реї., бривач арх. реї., бембер арх. реї., бритвар арх. реї., барбир арх., бријачар арх. реї., бритвач арх. реї.

берде с в. бегеш

берићетност ж ❶ в. плодност 1. ❷ арх. в. срећа 1.

бес м ❶ срџба, љутитост, љутина, љутња, побеснелост, јарост, гневност, раздраженост, разјареност, горопад, жестина, јар, гнев, јеткост, јед, бесноћа, афекат, махнитост, набуситост, распаљеност, разбеснелост, беснило, осорност, помама, срда, срдитост, срдња, бешњење, фурија, пламен фиї., жучљивост фиї., жуч фиї., ватра фиї., огањ фиї., жар фиї., отровност фиї. - уї. гордост 2., махнитост, похота, лудило, нерасположење, незадовољство ❷ в. огорченост

бесан прид. ❶ љутит, гневан, јаростан, махнит, киван, веома љут, узрујан, иживциран, изнервиран, суманут, набусит, озлојеђен, горопадан, раздражен, расрђен, усијан, бити изван себе, испровоциран, гневљив, бенав, срдит, убојит, стекли ексїр. реї. - уї: нерасположен, насилан, разјарен, агресиван, побеснео ❷ в. огорчен ❸ в. махнит

бесвесност ж ❶ (стање без свести) несвест, несвесност, бесвест ❷ в. лудило

беседа ж говор, обраћање, слово, здравица, орација - суж: експозе, пледоаје, предавање, проповед - сл: про-

дика, иступ, иступање

беседити несврш. непрел. в. говорити

бесити несврш. непрел. вешати, качити, кешати фам.

бескарактеран прид. в. неморалан 1.

бескичмењак м ❶ зоол. мн. (животиње које немају кичму) повијуше, бескраљежњаци хрв., мекушци суж.

❷ фиї. в. полтрон ❸ фиї. в. кукавица 1. ❹ фиї. в. бесрамник

бескомпромисност ж в. строгаост

бесконачан прид. ❶ (просторно) бескрајан, безграничан, неограничен, непрекинут, неизмеран, несагледив, без дна/граница/краја, неизгладив арх. - уї. огроман ❷ (временски) вечит, вечан, трајан, дуговечан, дугогодишњи, бесмртан, непрекидан, непролазан, непрекидан, дугорочан, непрестан, дуготрајан, сталан, далекосежан, непромењив, бескрајан, доживотан, константан, неограничен, неизбрисив, ненарушив, неуништив, векотрајан, неисцрпан, неисцрпљив, неумрли, неискорењив, вековечан, вековни, безвремен, перманентан, непревртљив арх., дурашан арх., даноноћни фам., непресушан фам., - сл: фиксни, несавладив, чест

бесконачност ж в. бескрајност 1. и 2.

бескорисност ж непотребност, сувишност, излишност, несврховитост, узалудност, бесциљност, ништавност, безвредност, несувислост, безначајност - уї: баналност, ништавило, јаловост, јаловост

бескористан прид. узалудан, излишан, непотребан, беспредметан, залудан, сувишан, безвредан, безначајан, непродуктиван, непроизводан,

несврховит, ништаван, јалов, бесплодан, неупотребљив

бескрај м в. бескрајност

бескрајан прид. в. бесконачан

бескрајност ж ① (просторна) бескрајаност, безграничност, неограниченост, непрекинутост, неизмерност, несагледивост, недоглед, неизгледивост *арх.* ② (временска) вечност, трајност, дуговечност, бесмртност, беспрекидност, непролазност, непрекидност, дугорочност, непрестаност, дуготрајност, сталност, непромењивост, бескрајност, доживотност, неограниченост, неизбрисивост, ненарушивост, неуништивост, неопозивост, неисцрпност, неисцрпљивост, неискорењивост, вековечност, векотрајност *реџ.*, дурашност *арх.*, константност

бескрван прид. в. блед

бескућан прид. бездоман, бездомован, без крова над главом - *уй.* бедан 2., сиромашан

бескућник м луталица, скитница, скитарало, скитничар, скиталац, тумарало, уличар, клошар, цуњало, вагабунд, селилац, потуцало, уличњак, потуцач, мувало, скитало, скитач, потукач, бангало, луњало, басало, луталац, фукара, вечни путник, ходалица, ходач *реџ.*, бангалоз *реџ.*, левента *реџ.*, номад *фиј.*, чергаш *фиј.*, ветрењак *реџ.*, јурук *реј.*, потепух *реј.*, ајван *реј.*, вандрокаш *реј.*, лонџија *реј.*, хахар *реј.*, тепац *реј.*, вандровац *реј.*, гурбет *реј.*, јалијаш *реј.*, лангов *реј.*, блатотеп *фам. реј.*, клатарало *фам.*, шалабазало *фам.*, трампер *арх.*, клатеж *арх.*, вагант *арх.*, лангара *реј.*, скитник *реџ.*, ландокур *йој. реј.* - *уй:* беспосличар, просјак - *сл:* чергар, бадаваџија, птица селица *фиј.*, апаш

бесловесан прид. ① глуп, глу-

пав, глупоглав, туп, тупав, тупоглав, недотупаван, кретенаст, кретенски, слабоуман, ступидан, тиквански, ограничен, имбецилан, плитак, плиткоуман, будаласт, краткоуман, танкоуман, празноглав, неразборит, приглуп, неинтелигентан, непаметан, дебилян, шупљоглав, заглупан, букваст, плитке памети, бедаст *арх.*, глуп као мајмун/ноћ *изр.*, туп као пањ *изр.*, без даске у глави *изр.*, спор *фам.*, глуп колико је тежак *изр.*, туп као секира *изр.*, да нема носа траву би пасео *изр.*, тротласт *реј.*, тротулозан *реј.*, борниран *реј.* - *уй:* блесав 1. ② в. бесмислен ③ в. безизражајан

бесмислен прид. несмислен, небулозан, ирационалан, безразложан, несувисао, бесадржајан, незаснован, неразуман, бесловесан, изван памети, иреалан, неоснован, неразборит, безуман, непаметан, без темеља, неповезан, бесциљан, апсурдан, смешан, уврнут, сулуд, блесав, луд, идиотски, будаласт, суманут, безвезан, промашен, чудан, нефундиран *реџ.* - *уй:* нејасан, безразложан

бесмисленост ж ① (недостатак смисла) бесмисао, излишност, узалудност, бесциљност, бескорисност, ништавност, безвредност, непотребност, сувишност, несувислост, безначајност, споредност, несврховитост - *уй:* баналност, ништавило, јаловост ② в. бесмислица

бесмислица ж ① бесмисленост, несувислост, несмисао, апсурд, апсурдност, апсурдитет, безумност, неумност, бестемељност, неоснованост, будалаштина, безразложност - *уй:* глупост, лудост ② в. баналност

бесмислице ж мн. в. блебетање

бесмртан прид. ① (који није смртан) * - *уй.* бесконачан 2. ② *фиј.* в.

славан

беснети несврш. непрел. лудети, хистерисати, бестијати, дивљати, бенавити, махнитати, кипети *фам.*, пени-ти *фам.*, шизети *фам.*, пиздети *нар.*, дилејисати *жарі.*, аветати *арх.*, аветињати *арх.*

бесило с ① *мед.* (вирусна болест) *бес арх.* ② *в.* бес

бесно прил. љутито, махнито, кивно, набусито, озлојеђено, горопадно, раздражно, расрђено, изнервирано, срдито, гневно, пуно беса, пуно јарости, агресивно, дрско ▼ *уй.* безумно

бесноћа ж *в.* бес

бесомучно прил. лудо, неразборито, сулудо, сумануто, махнито, лудачки, безумно, избезумљено, неприсебно, изван себе, не расуђујући, безглаво, у бунилу, у лудилу, помамно, распамеђено, без памети

беспарица ж *в.* беда 2.

бесплатно прил. ① бадава, муфте, гратис, бадава, ни за шта, без паре, без накнаде, без наплате, будзашто, бамбадава, за ништа *реі.*, цаба *фам.*, цабе *фам.*, мукташевине *реі.*, мукте *реі.*, багатела *фам.*, фри *жарі.*, фрај *жарі.*, за ц *жарі.*, без плаће *хрв.*, на лепе очи *изр.* ② *фий.* *в.* јефтино

бесплодан прид. ① (који не даје плод) јалов, неплодан, безродан, неродан, стерилан, неиздашан ② *фий.* (који не доноси корист) *в.* бескористан

бесплодност ж *в.* јаловост

беспоговоран прид. ① *в.* безуслован ② *в.* послушан

бесполан прид. асексуалан

бесполност ж асексуалност

беспомоћан прид. ① *в.* болестан ② слаб, сув, геџав, ситан, нејак, немоћан, слабомоћан, усукан, сувоњав,

слабашан, танушан, шоњав, танан, кржљав, мекушан, трошан - *уй:* танак, мршав, фин ▼ *уй.* бедан 4.

беспомоћник м ① *в.* болесник ② слабић, немоћник, усуканац, шоња, кржљавац, мекушац ③ *в.* очајник

беспомоћност ж ① *в.* болећивост ② *в.* очај

беспослен прид. залудан, докон, узалудан, пасиван, дангубан, непродуктиван, некористан, неактиван, нерадан, незаузет, стајаћи, неделатан, бескористан, нерадин, инертан, доколичан, лежећи, статичан *фий.*, бесциљан *суж.* - *уй:* сувишан 1., безвољан,

беспослица ж беспосличарење, лењост, ленчарење, нерад, пландовање, доколичарење, дангубљење, бадависање, доколица, излежавање, лењствовање, незапосленост, траћење времена, неделатност, празновање, доконарија, беспосличење, дембелисање *фам.*, левентовање *реі.*, медитација *фам.*, цабалебарчење *фам.*, вегетирање *фам.* *фий.*, лежачина *фам.*, докоњаштво *реий.*, елбетовање *реий.*, лежник *реі.*

беспосличар м ① лењивац, ленчуга, ленштина, нерадник, дангуба, згубидан, залудник, залудничар, забушант, зевало, доколичар, дембел, лезилеб, лезилебовић, немарник, бадаваџија, трут, беспосленичар, беспослењак - *фам.* цабалебарош, луфтигуз, стрвина, ландара, трут, трутина, ветропир, фрајер, ленгуз, лења буба, мртво дувало, паразит, зевало, луфтер, шалабајзер - *реі.* гњилац, гњилавац, лежачина, ленчина, бангалоз, липсотина, цркотина, мрцина, зијало, мртваја, ладолеж, ленац, левента, ленчура, лењак, голанфер, лежак, муктација, лизун, лазарон, потепух, лежикар, ле-

лек, бадавњак, легањ, ленга, полтрон, ласногуз, лењак, јебиветар *жарі.* - *арх.* окла маш, степихлеб, ветрогоња, адраповач, предрштина - *уй:* битанга
 ② *в.* бескућник

беспосличарење *с в.* беспослица
беспосличарити *несврш. непрел.* ленчарити, лешкарити, дангубити, беспосличити, пландовати, ленчовати, замајавати се, одмарати се, излежавати се, лењствовати, доколичарити, дембелисати, џабалебарити, празновати, зурити у празно, трошити време (улудо), доконисати, не радити, губити/тратити време, бадавадисати, готованити, прикраћивати/убијати време, траћити време, седети (скрштених руку), доколичити, живети на туђи рачун *изр.*, бити некористан, хладовати, вегетирати *фиі.*, млатити празну сламу *изр.*, ленгарити *реі.*, мукташити *реі.*, левентовати *реі.*, клинчити *реі.*, бадавацити *реі.*, ленисти *реі.*, мајати се *реі.*, ластовати *реі.*, цмарити се *реі.*, ландовати *реі.*, трулити *фам.*, блејати *фам.*, цркавати *фам. реі.*, зијати *фам.*, извлачити се *фам.*, чварити се *фам.*, медитирати *фам.*, красти богу дане *изр.*, зјакасти *фам.*, филозофирати *фам.*, мотати се *фам.*, паразитирати *фам.*, прчкасти *фам.*, зевати *фам.*, хватати зјала *фам. изр.*, продавати зјала *фам. изр.*, луфтирати *фам.*, красти време *фам. изр.*, пресеравати се *нар.*, огузивати се *нар.*, џабалучити *реі.*, бројати звезде *изр.*, трла баба лан да јој прође дан *изр.*

беспосличарски *прил.* доколичарски, нераднички, готовански, немарнички, бадаваџијски, лењивачки, беспослењачки, џабалебарошки, маркирантски *фам.*, забушантски *фам.*, филозофски *фам.*, паразитски

фам., трутовски *фам.*, мукташки *реі.* - *уй.* лењ

беспосличити *несврш. непрел. в.* беспосличарити

беспотребан *прид. ① в.* непотребан ② *в.* небитан

беспотребно *прил. в.* безразложно

бесправан *прид.* (противан закону/праву) незаконит, илегалитан, илегалан, нелегалан, кажњив, нерегуларан, ванзаконски, противправни, утужив, противзаконит, забрањен, противпрописан, санкционисан, непрописан, недопуштен, неправилан, безакон, потајан, непризнат, незаконски, недопустив, на индексу, изван закона, безаконит, подземни *фиі.*

бесправље *с в.* бесправност

бесправност *ж* незаконитост, илегалитаност, илегалност, бесправље, утуживост, противзаконитост, кажњивост, неправилност, нерегуларност, непрописност, противпрописност, безакоње, нелегалност, недопуштеност, незакоње, бесправно стање

беспредметан *прид. ①* (који није заснован на реалним чињеницама) безразложан, неоправдан, неоснован, неутемељен, без основа/темеља, немотивисан, неодржив, нефундиран *реиі.*, неразложан *реиі.* - *уй.* бесмислен ② *в.* непотребан

беспрекидан *прид. в.* бесконачан 2.

беспрекоран *прид. ① в.* савршен ② *в.* безгрешан

беспрекорно *прил.* одлично, изврсно, савршено, изузетно, феноменално, вансеријски, ванредно, особито, боговски, сјајно, предобро, посебно, силно, фантастично, изванредно, перфектно, импресивно, бриљантно, без мане/замерке, бравурино,

нема боље *фам.*, као бог *фам.*, прва лига *фам.*, антика *фам.*, филаделфија *фам.*, супер *нейром. фам.*, екстра *нейром. жарі.*, жешће *нейром. жарі.*, жестоко *жарі.*, врх *нейром. жарі.*, боли глава *жарі.*, проминентно *форм.*, еминентно *форм.*, ексцелентно *рејџ.*

беспрекорност ж в. савршенство

беспримеран прид. ❶ в. атипичан

❷ в. савршен

беспримерно прил. ❶ в. друкчије

❷ в. беспрекорно

беспристрастан прид. в. непристрастан

беспрстост ж адактилија

беспуће с ❶ врлетност, неприступачност, непролазност, забит, недоходност, недоступност, дивљина, беспутност, неприступност, беспутница, непроходност, непрелазивост, пустош, беспућина *фам.*, злопутност *рејџ.*, беспут *рејџ.* - суж: стеновитост, стрмоћа, кршевитост ❷ *фиј.* в. развратност

бесраман прид. ❶ (који се не стиди својих поступака) бешчастан, бестидан, аморалан, неморалан, непоштен, лош, зао, покварен, искварен, подао, подмукао, бескарактеран, неваљао, нечастан, неморалан, охол, препреден, opak, притворан, вероломан, перфидан, безочан, префриган, пакостан, срамотан, обестан, прорачунат, безобзиран, хулан, безморалан, премазан/намазан свим мастима, издајнички, продао би и своју мајку *изр.*, сраман, неетичан, фриволан, неправичан, грешан, нечист, поган, ружан *фиј.*, прљав *фиј.*, низак *фиј.*, нечувен *фиј.*, некрепостан *рејџ.*, смрадан *фам.*, дрзовит *фам.*, злочест *фам.*, кваран *фам.*, худ *арх.*, иморалан *рејџ.*, хибен *хрв.*, нећудоредан *хрв.*, дебеле коже *изр.* - уј: бедан, некултуран,

несташан, дивљи, гадан, лицемеран ❷ вулгаран, бесраман, опсцен, бестидан, неукусан, фриволан, срамотан, порнографски ❸ в. ласциван 1.

бесрамник м (лош, покварен и зао човек) нитков, бедник, бараба, безочник, дволичњак, лицемер, хуља, гад, изрод, подлац, безобразник, превртљивац, хипокрит, препредењак, бесрамник, покварењак, бестидник, подмуклица, ђаво, ништарија, сплеткареш, пробисвет, проклетник, мутивоца, дрзник, псето, цукац, уштва, неваљалко, нечасник, притворица, неваљалац, преварант, злбник, нечовек, злоћа, непоштењак, пакосник, перфидник, гуја, цукела, мамлаз, протува, морална наказа, смутљивац, балабандер, двоструки играч, муфљуз, морални имбецил, мутикаша, живина, ништавац, неотесанац, претворник, препреденко, безвредник, животиња, бескичмењак, мекушац, крмак, смеће, морална нула, крпа (од човека), морално смеће, прасац, брукка, поганчина, свиња, гњида, антихрист, ђубре (од човека), палаворда *рејџ.*, претворица *рејџ.*, љигавац *фам.*, љига *фам.*, гнус *фам.*, смрад *фам.*, смрдљивац *фам.*, фукара *нар.*, пичка *нар.*, курвин син *нар.*, рђа *нар.*, шугавац *нар.*, пизда *нар.*, дркација *нар.*, шуфт *рејџ.*, угурсуз *арх.*, фарисеј *арх.*, галијот *арх.*, хахар *арх.*, ванцага *арх.*, одљуд *рејџ.*, стоплака *рејџ.* - уј: простак, скитница, улизица, ласкавац, хулиган, враголан

бесрамност ж в. скаредност

бестелесан прид. в. аветан

бестидан прид. ❶ окрутан, бруталан, безобзиран, безосећајан, груб, суров, необуздан, бездушан, развратан, немилосрдан, нељудски, насилнички, нечовечан, манијачки,

горопадан, дивљи, варварски, дивљачки, злочиначки, немилостан, немилостив, садистички, оштар, агресиван, крвнички, дрзак, анималан, неумољив, распуштен, неосетљив, бесраман, свиреп, мучан, зверски, нехуман, нецивилизован, неконтролисан, opak, крвав, грозан, насилан у поступцима, неспутан, напрасит, нападачки, жесток, насилан, силовит, хладан, тврда срца, неуслишљив, несажаљив, антихуман, агресорски, разоран, безмилостан, безочан, нагао, обестан, беспоштедан, без срца, помаман, хладнокрван, неемотиван *еуф.*, животињски *фиј.*, камен *фиј.*, прек *фиј.*, брахијалан *фиј. реј.*, крволочан *ексјр.*, убилачки *ексјр.*, пакленски *реј.*, несмиљен *реј.*, заторан *реј.*, неосећајан *реј.*, богомрзак *реј.*, бешћутљив *реј.*, рабијатан *реј.*, неумитан *реј.*, неуљуђен *реј.*, нецивилизиран *хрв.*, бешћутан *хрв.*, барбарски *хрв.* - *уй:* равнодушан, раскалашан, немио, страшан, зао, силов, одвратан - *сл:* вучји, тврд ② *в.* бесраман I. ③ *в.* ласциван I.

бестидник м *в.* бесрамник

бестидност ж ① *в.* безобразлук I. ② *в.* разврат

бестија ж ① *в.* животиња ② *фиј.* *в.* аждаја 2.

бесциљан прид. *в.* бесмислен

бесциљно прил. ① бесмислено, излишно, узалудно, непотребно, сувишно, несувисло, безначајно, залудно ② сметено, пометено, сумануто, бесмислено, сулудо, тамо-амо *изр.*, горе-доле *изр.*, овамо-онамо *изр.*, амо-тамо *изр.*, сад овде сад онде *изр.*, на све стране *изр.*, као мува без главе *изр.*, тамо-вамо *изр.*, смушено, леводесно *изр.*, безглаво, те овамо те онамо *изр.*

бесциљност ж бесмисленост, излишност, узалудност, бескорисност, ништавност, безвредност, непотребност, сувишност, несувислост, безначајност, споредност, несврховитост - *уй:* баналност, ништавило, јаловост

бећар м *в.* бекрија

бехар м цвет, цваст, јек *реј.*

бехаран прид. *в.* процветао

бечање с *в.* викање

бешуман прид. *в.* безвучан

бешчасност ж *в.* изопаченост 2.

бешчастан прид. *в.* бесраман 1.

бешчашће с *в.* изопаченост 1. и 2.

бибер м бот. (лат. Piper nigrum) кабрабибер *реј.*, папар *хрв.*

бивак м (привремени војнички логор при покрету трупа) *в.* камп

биво м зоол. (лат. Bubulus) бивол *хрв.*

бивствовати несврш. непрел. *в.* боравити

бигамија ж двобрачност, двоженство, двоумштво - *уй.* многоженство, многоумштво

бигамиста м двожецац

бизам м зоол. (лат. Ondatra zibethicus) америчка ондатра, бизамски пацов

бизаран прид. ① *в.* чудан ② *в.* настран

бизарност ж ① *в.* чудноватост ② *в.* настраност

бизон м (лат. Bison bison) гаур

бик м зоол. (одрасло мушко говече) бикања *реј.*, бакин *реј.*, бика *реј.*, була *реј.*, бак *реј.*, бикац *фам. реј.*, бикоња *фам.*

билабијал м грам. двоусеник

билабијалан прид. грам. двоусени, двоуснен, билабијални

биланс м исход, резултат, ефекат,

учинак, плод, успех, производ, постигнуће, домет, достигнуће, остварење, продукт, испуњење, делотворност, видљив учинак, последак *реџ.*, стечевина *реџ.* - уџ. корист

билатералан прид. обостран, узајаман, реципрочан, двостран

биљар м **о** (човек који лечи биљем, травама) травар, биљобер *арх.*, врач *арх.*, друид *реџ.* - уџ. лекар **о** (онај који се храни искључиво биљкама) вегетаријанац, вегетар *реџ.*, вегетарац *реџ.*, биљојед *фам.*, биљождер *фам.* - уџ. биљождер

биље с вегетација, растиње, биљке, зелениш, зеленило, зеље *реџ.*, рашће *реџ.*, биљина *реџ.*, биљина *реџ.*, билије *реџ.*, дрвеће *суж.*, травке *суж.*, цвеће *суж.*

биљка ж (јединка растиња) * - уџ. биље

Делови биљке

воћка	лист	стабло или
грана	луковица	стабљика
гранчица	петелка	трн
изданак	плод	тучак
кора	прашник	цвет
корен	семе	

биљни прид. (биљног порекла) вегетабилан, вегеталан

биљождер м (о животињама, оне које се хране само биљкама) биљојед, травојед, травождер, биљождерац, хербивор, вегетаријанац *фам.*

биљојед м в. биљождер

бина ж позорница, подијум, сцена, платформа, плато, узвишење, даске *фиџ.*, стејд *жарџ.*, естрада *арх.*

биографија ж (опис живота неке личности) животопис - уџ: аутобиографија, житије

биоскоп м бискиш *фам.*, биоња

фам., кинематограф *арх.*, кино *хрв.*

биран прид. **о** изабран, одабран, пробран, издвојен, селектиран, селектован **о** в. посебан 1.

бирати несврш. прел. **о** (тражити између већег броја нечега) одабирати, вршити избор, одвајати, издвајати, селектовати **о** (тражити нешто боље) пробирати, одвајати, изабирати боље, одлучивати се, опредељивати се **о** требити, чистити, прочишћавати, пробирати, филтрирати

бирач м **о** гласач, гласоваатељ *хрв.* **о** (онај који пробира) в. избирач **о** (онај који врши избор) в. селектор

биро м **о** (службена просторија у којој се обављају административни послови) канцеларија, уред, писарница, офис *фам.*, канц *жарџ.*, ларија *жарџ.*, писарна *арх.*, секретаријат, тајништво *хрв.* **о**. (орган који руководи радом неке организације или политичке партије) администрација, секретаријат, служба, завод, пословница, заповедништво, дирекција, надлештво, комора

бирокуратија ж чиновништво, администрација, уредски послови, канцеларијски послови, папирологија *фам.*

бирокуратски прид. чиновнички, административни, папиролошки *фам.*

биртија ж в. гостионица

бирцуз м в. гостионица

бисер м **о** (седефасто зрно које стварају неке шкољке) перла, драгуљ, бесцен *арх.* **о** (нешто изузетно лепо и значајно) драгоценост, вредност, драгуљ *фиџ.*, цвет *фиџ.* **о** *жарџ.* в. бесмислица 1. **о** *жарџ.* в. виц **о** *фиџ.* ирон. в. будала

бисерка ж зоол. в. морка

бискуп м бишкуп *реї.*, бископ *реї.* - уї: епископ, владика

бистар прид. ❶ (који пропушта светлост, који није замућен) јасан, чист, незамућен, провидан, прозиран ❷ в. паметан 1. ❸ в. бљештав

бистрина ж ❶ (стање онога што је бистро) провидност, бистроћа, бистрост, незамућеност, прозирност, стакленатост, бистрота *реї.* ❷ *фиї.* в. интелигенција 1.

битан прид. важан, значајан, од важности, од значаја, релевантан, вредан пажње, озбиљан, сигнификантан, знатан, замашан *реї.* - уї. пресудан

битанга м ж ❶ (човек без сталног боравишта и занимања) в. скитница 1. ❷ (лош човек) в. бараба 2.

бити¹ несврш. непрел. ❶ (бити жив) живети, постојати, имати, егзистирати, вековати *исн.* - уї: животарити ❷ (бити на неком месту) боравити, бивствовати, обитавати, становати, налазити се, пребивати, бивати, проводи време, стојати *реї.*, опстојати *реї.*, бавити се *реї.*, бавити *реї.*

бити² несврш. прел. млатити, ударати, тући, батинати, ћушкати, бубетати, деветати, бубати, ломити, пљускати, шамарати, лупати, бусати, ломатати, гњечити, чвркати, шакетати, чибукати, пљескати, чукати, бубњати, лупкати, лупетати, млатарати, канцијати, мазати *фиї.*, тепати *реї.*, тепсти *реї.*, мецати *реї.*, лемати *фам.*, шутирати *фам.*, макљати *фам.*, лешити *фам.*, воштити *фам.*, табати *фам.*, рокати *фам.*, лемезати *фам.*, фајтати *жарї.*, пеглати *жарї.*, футити *жарї.*, давати по туру *еуф.*

битност ж в. важност

биће с ❶ (оно што живи, постоји) створ, створење, битник, јединка, душа, организам ❷ (људско биће) инди-

видуа, особа, човек, личност, душа, организам, јединка, лице, прилика, персона, појединац, смртник, појава, земник, лик, индивидуум, глава, тело, тип *фам.*, фаца *фам.*, њушка *фам.*, ланита *арх.* ❸ суштина, природа, бит, битност, суштаство ❹ (само постојање) в. живот

Бића из српског народног веровања

авет	герман	ноћница
аждаја	дрекавац	олалија
ала	дукљан	омај
анатема	дунавски	орко
арапин	водени дух	осења
баба рога	дунавски	остењак
балачко	демон	пањ
баук	ђаво	патуљак
баучак	живи	петао-змај
пироман	вампир	прикојаса
Баш Челик	змај	псоглав
беда	змијски цар	русалка
бес	јауд	сен
бисерко	караконцула	сребрни цар
брко	кемза	стухаћ
букавац	кратељ	суђеница
вада	ламња	таласон
вампир	лесник	тодорац
вампирџић	лешиј	ћорава
вештица	мађионик	Анђелија
вила	маџић	услужни дух
вилењак	међедовић	утвара
водењак	мора	цикавац
вукодлак	мрак	чума
врколак	мрачник	шумска
гвоздензуба	нав	мајка
гвоздени човек	некрштенац	
	норин	

бифе м в. кафе

бифтек м (печен комад говеђејг меса) леђна печеница, омбуо *реї.*, омбул *реї.*, писаница *хрв.*

бифуркација ж (отицање воде једне реке у два слива) в. рукавац

бицикл м бицикло *реї.*, бицикла *реї.*, бицигли *реї.*, бајсика *фам.*, би-

циш *фам.*, бајс *фам.*, бајк *жарі.*, то-
чак *арх.*, бициклет *арх.*, велосипед
арх., котач *арх.*, велоципед *арх.* - *суж*:
тркачки бицикл, брзинац *фам.*, по-
ни, маунтин бајк - *уй*: мотоцикл, три-
цикл, тандем

Делови бицикла

амортизери	наслањач
блатобрани	педале
динамо	помоћни точкови
жбице	предње виле
губернала	рам
звонце	рогови
корпе	светло
кочнице	седиште
лежајеви	точкови
мачје око	унутрашње гуме
мењачи	фелне

бичевати несврш. прел. шибати,
канџијати, лемати, швигати, жицати,
воштити

блавор м зоол. (лат. *Ophisaurus ar-*
odus) слепић

благ прид. тих, смеран, кротак, бе-
зазлен, добродушан, умилан, нежан,
покоран, попустљив, питом *фиі.*, јаг-
њећи *фиі.*, мек *фиі.*, као јагње/кошута
ексир. - *уй*: добар 1., емотиван

благовати несврш. непрел. в. ужи-
вати 1.

благовремен прид. в. ажуран

благоглагољив прид. в. слатко-
речив

благослов м милост, одобрење,
алал *реі.*, халал *реі.*

благост ж в. нежност 1.

благостање с ① (добар и удобан жи-
вот) срећеност, обезбеђеност, осигура-
ност, ситуираност ② в. богатство 1.

блажен прид. в. срећан

блаженство с (осећање највећег
задовољства) блаженост, ужитак,

уживање, задовољство, нирвана, ми-
лина, гушт, мерак, наслада, наслађи-
вање - *уй*: срећа

блазиран прид. в. високопаран

бламажа м фам. срамота, стид,
брука, понижење, срам, осрамоће-
ње, обешчашћење, дискредитација,
обешчашћеност, љага, бламаж *арх.* -
уй: скандал, мана

бланко прид. в. бео 2.

бласфемиа ж оскврнуће, скрна-
вљење, хула, светогрђе, богохулство,
безбожништво, хуљење, богохуљење,
оскрнављење, профанација, сакриле-
гијум, обесвећење, светогрдност, без-
очна грдња, погрда, вређање, осквр-
њење, обезвређење, псовање, богогр-
ђе, прљање *фиі.*

бласфемичан прид. в. безбожан

блатан прид. ① в. блатњав ② в. прљав

блатити несврш. прел. ① *фиі.* (прљати
нечију част) омаловажавати, понижа-
вати, брукати, деградирати, ружити,
срамотити, дирати, нападати, нагрђи-
вати, обезвређивати, оцрњивати, пот-
цењивати, повређивати, профанирати,
псовати, наруживати, срозавати, баца-
ти љагу, прљати (нечије име), бешча-
стити, индигнирати, дискредитовати,
наносити увреду, понизивати, гадити,
пљувати у лице, вређати *фиі.*, сахрањи-
вати (некога) *фиі.*, каљати *фиі.*, убија-
ти *фиі.*, пљувати *фиі.*, пањкати *фам.*,
опањкавати *фам.*, ледирати *фам. реі.*,
олајавати *фам.*, рањавати *ексир.*, обе-
ђивати *реі.*, хупити *реі.*, бацати дрвље
и камење на кога *изр.* - *уй*: трачарити,
узнемиравати, исмевати ② (чинити
нешто блатњавим) прљати, поганити,
брљати, мазати, каљати, мрљати, брло-
жити, гадити, мељати *фиі. реі.*, свињи-
ти *фам.*, стрвити *реі.*, брљугати *реі.*

блатњав прид. ① (испрљан блатом)
укаљан, калан, глибав, блатан, каљу-

жаст, каљав, заблаћен, запрљан, расквашен, муљав, глиновит, замазан, глибовит, окаљан, глиб(љ)ив, прљав, нечист, муљевит ② в. баровит

блато с кад, глиб

блатотеп м фам. *рей̄.* в. беспосличар 1.

блебетање с в. брбљање

блебетање с в. брбљање

блебетати несврш. непрел. (говорити превише и без везе) лупетати, брбљати, верглати, будалити, балавити, торокати, млети, тупити, трућати, жвакати, слинити, кокодакати, тртљати, клапарати, клапусати, крекетати, лапарати, будалисати, цвркутати, клопарати, бубати, претресати, лупати глупости, гњавити, вести, бунцати, наклапати, говорити којешта, фрфљати, бљузгати, гакати, тлапити, тралалакати, тркљати, не заклапати (уста), говорити глупости, жуборити, дромбуљати, млатити, бубетати, левентати, зјалити, ваљати, пртљати, слинавити, бургијати, преклапати, брстити, лупарати, шупљирати, баврљати, лупати, тркељати, балити, трубецати, лајати, валатати *ре̄.*, алакати *ре̄.*, бргљати *ре̄.*, нагваждати *ре̄.*, лапандати *ре̄.*, чаплискати *ре̄.*, лопатати *ре̄.*, бестињати *ре̄.*, бештијати *ре̄.*, ламињати *ре̄.*, бенавити *ре̄.*, бестијати *ре̄.*, аветињати *ре̄.*, брслати *ре̄.*, чантрати *фам.*, дробити *фам.*, глупарати *фам.*, дрндати *фам.*, баљежгати *фам.*, лапрдаги *фам.*, булазнити *фам.*, курегати *фам.*, трабуњати *фам.*, тандркати *фам.*, просеравати се *нар.*, лелемудити *нар.*, кењати *нар.*, говногризати *нар.*, прдлати *нар.*, срати *нар.*, брабоњати *нар.*, паламудити *нар.*, прдети *нар.*, јести говна *нар.*, проваљивати (се) *жар̄.*, изваљивати (се) *жар̄.*, причати тралалајке

арх. изр., празнословити *арх.*, блабла-блакати *рей̄.*, блејати *рей̄.*, ландарати *рей̄.*, бенетати *рей̄.*, клепетати *рей̄.*, млатити празну сламу *изр.*, млатити глогиње *изр.* - *уй:* мрмљати, ћаскати, говорити, досађивати

блед прид. анемичан, бескрван, слабокрван, бео, неживотан, бледуњав, бледолик, аветињски, малокрван *фам.*, вампирски *фам.*, вет *арх.* - *уй:* беличаст

бледило с в. анемија

бледолик прид. в. беличаст

бледосмеј прид. в. беж

блејање с ① в. мекетање ② *фӣ.* в. брбљање ③ *фӣ.* в. беспослица ④ *фӣ.* *фам:* зверање, зурење, пиљење, зевање, буљење, зијање, зирање, кочење *рей̄.*

блејати несврш. непрел. ① в. мекетати 1. ② *фӣ.* в. брбљати ③ *фӣ.* в. беспосличарити ④ *фӣ.* в. бленути

блекџек м (blackjack) в. ајнц

блентав прид. ① в. блесав 1. ② в. смотан

блентавац м ① в. глупан ② *фам.* (који воли да се глупира, блесави) блесан 2.

бленути несврш. непрел. зверати, зурити, пиљити, зевати, буљити, зијати, зјати, зирати, блејати *фӣ.*, се(х)ирити *ре̄.*, кочити *рей̄.*

блесав прид. ① сулуд, ћакнут, ударен, дрмнут, заврнут, шукнут, шенут, звекаст, луцкаст, муњен, шашав, будаласт, суманут, лудасти, лупнут, помакнут, чукнут, сулудасти, бандоглав, блентав, блекаст, блажен, бенасти, вртоглав, залупан, ударен мокром чарапом *изр.*, коме фали нека даска *изр.*, чује како трава расте *изр.*, лети-лети *фам.*, шук-шук *фам.* ② в. луд ③ в. глуп

блесавост прид. ① шашавост, блентавност, зевзечење, обешешаштво, глупирање, лудирање, ћакнутост, шукнутост, шенутост, звекастост, луцкастост, муњеност, блентавост ② в. лудило

блесан м ① в. глупан ② фам. (који воли да се глупира, блесави) блесавко, блентавко, блентавац, шашавко, шашавац, блесавац, блекан, блентавац, мамлаз, будала фам., звекан фам., клипан фам., зевзек, фам., блента фам., дилајла жарі., дворска луда изр. - уй: лакрдияш, шепртља фам.

блеф м фам. варка, обмана, привид, превара, обмањивање, подвала, варање, заваривање, опсена, смицалица, илузија, махерај, мајсторија, мајсторлук, превараницја, привидност, намештаљка, петљанција, петљанија, марифетлук, варљивост, монтажа фии., маневар фии., фразид реі., трик фам., вез фам., фарбарија фам., фора фам., фазон фам., кумст жарі., кунст жарі., фол жарі., финта жарі., дриблинг жарі., слепарија жарі., дефразидија арх., подвалација арх., швиндл арх. - уй: лукавство 1., окретност

блештав прид. в. блештав

близак прид. ① интиман, присан, домаћи, непосредан, породични, пријатељски, ближњи, сродан, сроднички - уй: повезан, поверљив, искрен, поуздан ② (који ће се ускоро десити) скори, скорашњи, недалек - уй. брз ③ (који се скоро десио) недавни, скори, нов, свеж - уй. садашњи

близина ж проксимитет, блискоћа, околина, круг, близурат реі., близност реі., близина реі., близоћа реі., близ реі., близост реі. - уй: суседство, средина, блискост

близу прил. скоро, готово, отпри-

лике, малтене, умало, безмало, замало, чисто, за длаку, требало арх., малне арх., малоне реі., немало реі.

близу пред. ① поред, до, крај, уз, наблизу, надомак, покрај, при, код, чело реі. ② надхват руке, недалеко од, тик, на дохват руке ексир., пред носом ексир., на корак од ексир.

блискост ж ① присност, љубав, приврженост, привлачност, заљубљеност, топлина, наклоност, интимитет, зближеност, оданост, фамилијарност, интимност, магнетизам фии., севдах реі., хемија фам. фии. - уй: склад 1., пријатељство, нежност 1. ② в. аналогиа ③ в. веза 4. ▼ уй. близина

блискоћа ж в. близина

блистав прид. ① в. блештав ② в. леп

блиставост прид. в. сјај

блистати несврш. ① исијавати светлост, светлити, сјати, сијати, блештати, сјајити, одсјајивати, сјајити се, светлуцати, љескати се, лескати се - уй. белети се, зрачити 1. ② фии. (~лепотом, шармом и сл.) сијати, зрачити

блокада ж ① препрека, барикада, баријера, пречница, бараж, запрека, препона, браник, преграда, забран, граница фии., линија фии., црта фии., полутка реі. - уй: ограда, брана, зидине ② препрека, запрека, сметња, баријера, тешкоћа, заврзлама, зачкољица, отпор, хендикеп, недопуштање, инхибиција, сметња, ограничење, спречавање, (по)тешкоћа, запречивање, заустављање, кочење, зид фии., чвор фии., кочница фии., ћорсокак фии., квака фам.

блуд м пожуда, похота, оргијање, похотност, ласцивност, сладостраст, сладострашће, сладострасност, развраћ, блудња, пожудност, распусност,

распуштеност, распусништво, раскалашност, раскалашеност, развратност, разблудност, разузданост, либертинизам, блудство, похотљивост, блудочинство, оргија, помама, блудност, блудништво, разблуда, разулареност, блудничење, неваљалство *еуф.* - *уй:* скаредност, перверзија, порочност, страст

блудан прид. пожудан, похотан, развратан, разблудан, прчевит, раскалашан, склизак, облапоран, распустан, помаман, похотљив, волуптуозан, путен, сладострастан, либидинозан, ласциван, опсцен слободан, плотан *реї.*, плотски *реї.* - *уй.* инстинктиван, скаредан, чулан 1., страстан

блудилац м в. беспосличар 1.

блудник м **⓪** в. похотљивац **⓪** в. скитница

блудница ж курва, проститутка, ћошкара, лака роба, професионалка, куртизана, лака/јавна жена, нечасница, продавачица љубави, ноћна дама, уличарка, курава *реї.*, курба *реї.*, паландра *реї.*, дромфуља *фам.*, опајдара *фам.*, курвача *фам.*, фунфа *фам.*, шупљача *фам.*, профукњача *фам.*, фукса *фам.*, камењарка *фам.*, дроца *фам.*, курветина *фам.*, тротоарка *фам.*, распандркача *фам.*, фуфа *фам.*, дроља *фам.*, кокота *арх.*, фукара *реї.*,

проституткиња *реї.*

блудња ж в. блуд

блудњак м в. похотљивац

блудочинство с в. блуд

блудство с в. блуд

бљезгарење с в. блебетање

бљештав прид. блештав, бриљантан, блистав, светлуцав, сјајан, светао, светлуцав, љаштав, блијештав *хрв.*

бљувати несврш. прел. фам. в. повраћати

бљузгавица ж лапавица, бљузга *фам.*, бљуз рег., суснежица, крупа, солика *реї.*, слота *реї.*, алаука *реї.*, соља *реї.*, циганчићи *фам.* - *уй.* снег, киша

бљузгање с в. блебетање

бљушт м (лат. *Tamus communis*) кука, црне куке, змијино грожђе, бљушт, бљуштан, бљужд, бљушћ, блуж, бле, црна лоза, куковина, бљуштина

боб м (лат. *Vicia faba*) бакла, беб, коњски боб, бобац, велики боб

бобић м (лат. *Sepiola rondeleti*) врста главоношца *

бобовник м *бои.* (лат. *Sedum telephium*) дебели лист, бобовњак

Бог м Господ, Свевишњи, Отац, Свеvideћи, Творац, Свемогућ, Господин, Створитељ, Вишњи, божанство, апсолут

Богови и богиње

ЕГИПАТСКИ

Амон	Имотеп	Кепри	Ра	ГРЧКИ
Анубис	Кнум	Маат	Секмет	Аластор
Апис	Маат	Маах	Сет	Аполон
Апопис	Маах	Менит	Собек	Арес
Атен	Менит	Мор	Тэфнут	Артемиди
Атум	Мор	Нефтус	Тот	Асклепије
Баст	Нефтус	Нут	Хапи	Атена
Бес	Нут	Озирис	Хатор	Афродита
Геб	Озирис	Птах	Херет	Бахус
Изида	Птах		Хорус	Геја
			Шу	Деметра

Дионис
Еол
Ерида
Ерос
Зевс
Иос
Ирис
Калипсо
Кастор
Лета
Мојра
Морфеј
Немезис
Нереида
Нике
Океан
Океанида
Пан
Персефона
Полукс
Понтије
Посејдон
Пријап
Протеј
Селена
Танатос
Тетида
Уран
Хад
Хеба
Хеката
Хелиос
Хера
Хермес
Хестија
Хефест
Хиперион
Хипнос
Хронос

РИМСКИ

Аполон
Аурора
Венера
Веста
Вулкан
Дијана
Јанус
Јунона
Јупитер
Купидон
Луна
Марс
Меркур
Минерва

Морт
Нептун
Плутон
Прозерпина
Реа
Сатурн
Сомнија
Уран
Церес

**СКАНДИНАВСКО-
-GERMANСКИ**

Арфи
Арнаментија
Балдур
Бор
Браги
Броно
Бури
Вали
Ве
Верданди
Видар
Герда
Даг
Егир
Зиса
Идун
Јабме Ака
Јорда
Локи
Лофри
Луонотра
Мимир
Нарви
Нат
Нерта
Норне
Нот
Њорд
Один
Пеко
Пошјоака
Ран
Рана Неђија
Рауни
Сага
Сакснот
Сампса
Сигин
Син
Сиф
Сјофн
Скулда
Снотра

Суна
Тапио
Тир
Тор
Труд
Тунор
Туони
Турда
Уко
Ул
Урда
Форсети
Фреир
Фреја
Фрига
Хеимдал
Хелја
Ходур

СЛОВЕНСКИ

Велес
Весна
Дабог
Јаровид
Лада
Мокоша
Морана
Перун
Радгост
Руђевид
Сварог
Световид
Симаргл
Стрибог
Триглав
Усуд
Хорс

**СУМЕРСКО-
-АКАДСКИ**

Адад
Ану
Астарот
Атис
Ашур
Баал
Баалат
Белили
Еа
Енлил
Инана
Иштар
Мардук
Мот
Муму

Нинурта
Сибила
Син
Тиамат
Уту
Шамаш
Шемјаза

ХИНДУ

Агни
Адити
Ананта
Брама
Будеви
Вају
Варуна
Васу
Вата
Вишну
Ганеша
Гаруда
Деви
Дурга
Индра
Јама
Јуешта деви
Кали
Кама
Кришна
Лакшми
Маја
Митра
Парвати
Парјања
Прајапати
Притиви
Пушан
Рави
Рада
Рама
Рудра
Сарасвати
Сканда
Сома
Сорна
Сурија
Тваштар
Ума
Ушас
Хануман
Шакти
Шива
Шри Деви

богаз м арх. (тесан планински пролаз) в. кланац

богат прид. ① (који има свега у изобиљу) имућан, добростојећи, добродржећи, материјално осигуран/збринут, ситуиран, обезбеђен, пун *фам.*, пун ко брод *фам. изр.* ② *фиј.* в. пун ③ *фиј.* в. бујан

богаташ м (финансијски моћник, човек с пуно новца и материјалних добара) имућник, добростојећи (човек), лован *фам.*, ловатор *фам.*, тајкун *суж.*, капиталиста *суж.*, магнат *суж.*, милионер *суж.*, милијардер *суж.*, иматник *реиј.*, богатун *хрв.* - *уй.* власник

богатити се несврш. (постајати богат) стицати богатство, гомилати средства/новац, обогативати се - *уй.* обогатити се

богатство с ① (стање оног који је богат) имућност, имућство, благостање, обезбеђеност, раскош, гламур, изобиље, луксуз, сјај *фиј.*, будућност *фиј.*, новац *фиј.*, паре *фиј.*, лова *фиј.* *фам.* ② в. иметак

богиња ж ① женско божанство, божица - *уй.* вила 2 1. ② в. лепотица

богињав прид. рошав, козичав, оспичав, абрашаст *арх.*

богиње ж мн. оспе, красте, оспице - *суж.* водене оспице, водене козице, овчије богиње, рубеоле, варичеле, мале богиње, велике богиње, козице

боговати несврш. непрел. фиг. управљати, бановати, водити, руководити, господарити, столовати, бити на челу, председати, имати власт, имати моћ, кормиларити, председавати, господовати, пашовати, предводити, дрмати *реиј.*, царевати *суж.*, владати *суж.*, краљевати *суж.*

боговски¹ прид. ① в. божански ② в. божанствен

боговски² прил. в. беспрекорно

богоугодник м в. верник

богоугодност ж ① (уверење да постоје виша, божанска бића) в. вера 1. ② в. морал

богохуљство с в. богохуљење

богохуљење с богохуљство, бласфемија, скрнављење, оскврнуће, хула, светогрђе, безбожништво, хуљење, оскрнављење, профанација, сакрилегијум, обесвећење, светогрдност, погрда, оскврњење, богогрђе, прљање *фиј.*

богумил м патарен, богомил, патаренац, бабун

богумилски прид. патаренски, бабунски, богомилски

бод м вез, везење, урес, штрик, шав, орнамент, заклад, покрстица *арх.*, поплетница *арх.*, улама *арх.*, ланчанац *реиј.*

бодар прид. (пун снаге и воље) јак, снажан, крепак, стасит, срчан, одважан, развијен, кременит, једар, силовит, силан, несаломљив, плећат, постојан, очеличен, гороломан, горостасан, робустан, мускулозан, мишићав, набилдован *фам.*, дречан *реиј.*, ковински *реиј.*, херкулски *реиј.* - *уй:* чврст, храбар, жилав, кршан, дивљи, чио, тежак, крупан

бодља ж игла, иглица, трн, боца *фам.*, бодљика *хрв.*

бодрина ж в. бодрост

бодрити несврш. прел. соколити, храбрити, подстицати, подржавати, надахњивати, покретати, навијати, подстрекивати, ведрити, анимирати, потицати *хрв.*

бодрост ж бодрина, крепкост, крепост, жустрина, живахност, срчаност, будност, спремност, јуначност, енергичност, сила - *уй.* снага, хра-

брост

бодрост прид. (особина оног који је бодар) снага, крепкост, стаситост, срчаност, одважност, развијеност, кременитост, једрина, једрост, силовитост, силина, несаломљивост - уй: храброст, жилавост, јачина, чврсти-на

боем м (интелектуалац, пре свега уметник, који води безбрижан и неуредан живот и живи од данас до сутра) бохем - уй: бекрија, алкохоличар, луталица

божански прид. ① (који се односи на божанство, који припада божанству) божји, божији, боговски, свевишњи, вишњи, врховни, узвишен, небески, васељенски, главни ② в. божанствен

божанствен прид. прекрасан, очаравајући, божански, заносан, чудесан, диван, бајковит, нестваран, чаробан, омамљив, изврстан, узвишен, бајан, сјајан, прелеп, импресиван, хипнотичан, небески, предиван, савршен, фантастичан, фасцинантан, бајослован, блештав, величанствен, невероватан, као дијамант, раскошан, анђеоски, ексклузиван, чудесно леп, дивотан, васељенски, небесни, пресладак, дијамантски, одушевљавајући, рајски, задивљујући, неодољив, као из сна, велелепан, магнетичан, вишњи, замаман, као са слике, особит, посебан, вансеријски, несавладив *фиј. фам.*, великопан *реј.*, супер *нейром. фам.*, екстра *нейром. жарі.*, невиђен *жарі.*, филаделфија *нейром. фам.*, светска класа *фам. изр.*, боли глава *фам. изр.*, жешћи *нейром. жарі.*, до јаја *жарі. изр.*, прва лига *фам. изр.*, страшан *жарі. еуф:* леп, красан, допадљив, наочит, примамљив, слодак, згодан, привлачан,

блистав, цакан, фин, стасит, љубак, допадљив, вабљив, меден, интересантан, елегантан, атрактиван, одличан, кићен, дражестан, мамљив, луткаст, леполик, красотан, чаран, лепушкаст, наочит, убав, замамљив, рафиниран, грациозан, мио, феш *нейром. реј.*, кицошки *фам. арх.*, гиздав *арх.*, миловидан *реј.*, изгледан *реј.*, милолик *арх.*, зоран *реј.*, уписан *реј.*, гледан *реј.*, шик *нейром. фам.*, дојмљив *хрв.* - уй: добар, отмен, одличан - сл: узбудљив, провокативан

божанство с ① * (бог у многобожачким религијама) ② * (предмет обожавања, дивљења) ③ * (својство, природа Бога) ④ в. Бог

божица ж ① (женско божанство) богиња ② в. вила² 1. ③ *фиј. в.* лепотица

божјак м в. просјак

божјачити несврш. непрел. в. просити 1.

божји прид. ① в. божански ② в. божанствен

божур м бот. (лат. *Raeonia officinalis*) божурић, деветак, брозгва, курјак, арапче, женски божур, прстеник, духовска ружа, мачур, божурак, краљев цвијет

боја ж фарба, маст *арх.*, колор *реј.*

Боје

бела	љубичаста	сива
бордо	наранџаста	тегет
жута	плава	ултрамарин
зелена	пурпурна	црвена
индиго	резеда	црна
крем	роза	

бојажљив прид. в. плашљив

бојажљивост жстрашљивост, плашљивост, кукавичлук - уй. страх

бојазан ж ❶ в. страх ❷ в. сумња ❸ в. брига 1.

бојати се несврш. ❶ (осећати страх) плашити се, страшити се, страховати, дрхтати, трести се, зепсти, грозити се, штрецати се *фам.*, клецати *фам.*, лецати се *реџ.*, тртарити *фам.* *реџ.* - уџ. чувати се 1., гнушати се ❷ (осећати бригу, стрепњу) стрепити, бринути се, секирати се, зазирати, прибојавати се, имати лош предосећај - уџ. устезати се

бојиште с (простор на коме се води рат) мегдан, поприште, бојно поље, ратно поље, ратиште, фронт, ограшје *реџ.*, разбојиште *реџ.* бојишница *хрв.* - уџ. борилиште

бојни прид. в. борбен

бок м страна, крило, банда *реџ.*

бокал м врч, кондир, крчаг, ћуп, ибрик, бардак, жара, амфора, букар *реџ.*, покал *рег.*, букара *реџ.*, букал *реџ.*, тестија *реџ.* - уџ. ваза

боквица ж бот. (лат. *Plantago major*, *Plantago media*) *реџ.*: бухачица, главор, тарпудац, женски жиловлак, црноглавац, бушика, попова лозица, тропутац, пасја нога, буквица, жиловлак, челник, болхњак, жиловњак, дуга боква, тегавац, крепотец, средња, вела боквица, вучац, блешник, коњско ребро, питома боквица, трпутац, велики трпутац, жилагац, марина боква, лиснати трпутац, тарпотац, широки трпутац, терпут

бол жи м ❶ (физичка ~) * ❷ (душевна ~) (велика бол, обично душевна) патња, мука, паћеништво, агонија, испаштање, паћење, мучење, несрећа, страдање, злопаћење, трпљење, неспокој, горчина, чамотиња, страдалништво, издржавање, подношење (бола/муке), патништво, трпња, пролазак кроз муке *изр.*, ход по му-

кама *изр.*, калварија *фиџ.*, камен *фиџ.*, голгота *фиџ.*, јарам *фиџ.*, печаль *реџ.*, пакао *фиџ.* - уџ: зло, депресија, беда, тескоба

болан прид. ❶ (који боли) тегобан, мучан - суж. отекао, упаљен, запаљен, модар ❷ в. болестан ❸ в. бедан 4.

болесник м ❶ (болестан човек) болник, пацијент, болежљивац *реџ.*, боленик *реџ.* ❷ *фиџ.* *фам.* в. лудак

болест ж ❶ (поремећај животних функција) слабост, немоћ, бољка, онемоћалост, изможденост, ослабљеност, телесна слабост, немоћност - уџ. болећивост ❷ в. изопаченост 1.

болестан прид (скрхан болешћу) болан, оболео, болежљив, болећив, онемоћао, ороную, изнурен, изнемогао, нездрав, испијен, исцрпен, слаб *фиџ.* - уџ. уморан, клонуо

болећив прид. ❶ болешљив, слабашиан, неотпоран, крхак, метиљав *фиџ.* - уџ. болестан, блед ❷ в. осетљив 1.

болећивост ж ❶ (телесна слабост) крхкост, малаксалост, болешљивост, ослабелост, болест, клонулоост, ломност, млитавост, слабост, осетљивост, слабуњавост, беспомоћност, посусталост, , нејакост, , неотпорност, кржљавост, слабашиност, немоћ, неиздржљивост, изнемоглоост, измученост, онемоћалост, изможденост, ослабљеност, бесполетност, дрхтавост, клонуће, немоћност, омлитавелост, слабоћа, нежност *фиџ.*, анемија *фиџ.*, свенулоост *фиџ.*, климавост *фиџ.*, болежљивост *реџ.*, мекопутност *реџ.*, астенија *мед.суж.* ❷ дирљивост, осећајност, сензибилност, емотивност, душевност, тугаљивост, сентименталност, тананост, чулност, сензитивност, суптилност, танкоћутност, емоционалност, лиричност

болешљивост ж в. болећивост
болник м ① в. болесник ② в. мученик
болница ж (установа за смештај и лечење болесника) диспанзер, клиника, поликлиника, стационар, дом здравља - уи. амбуланта, санаторијум, бања
боловати несврш. непрел. ① (бити болестан) лежати, боловати, куњати, бортирати *реј.* - уи. мировати 1. и 2. ② *фиј.* в. патити
бољитак м в. напредак
бољка ж ① в. болест ② *фиј.* в. брига ③ *фиј.* слаба тачка, ахилова пета
бонитирати несврш. прел. (одређивати вредност) в. вагати 1.
бор м бот. ① (лат. *Pinus sylvestris*) *реј.* бијели бор, аутца, обични бор, хвоја, белобор, сморк, борица, бјелобор, автица, чам, чумски бор, дивљи бор ② в. јела 2.
борав прид. наборан, изборан, зборан, збрчкан, смежуран, набран, гунтав *фам.*, сажвакан *фам.*, збабан *йој.*
боравак м борављење, обитавање, пребивање, бивање, бављење *рејт.*, бивовање *рејт.* - уи: живот, становање
боравити несврш. непрел. бити, бивствовати, обитавати, становати, налазити се, бити смештен, пребивати, одседати, бивати, проводити време, стојати *реј.*, опстојати *рејт.*, бавити се *рејт.*, бавити *рејт.*
боравиште с (место боравка) пребивалиште, обитавалиште - *суж.* седиште, кућа, стан, дом, домаћинство, конак, резиденција, стамбена јединица, станиште, настамба, апартман, гарсоњера, кут *фиј.*, кров *фиј.*, легло *фиј.*, адреса *фиј.*, праг *фиј.*, матица *фиј.*, гнездо *фам.*, кућица-слободица *фам.*, гајба *жарј.*, домицил *форм.*, огњиште *арх.*, легало *арх.*, кућанство *хрв.*, кров над

главом *изр.* - уи: склониште, завичај
борављење с в. боравак
борац м ратник, борилац, фајтер *жарј.* - уи. војник
борба ж ① (међусобно сукобљавање) сукоб, сукобљавање, туча, мегдан, макљажа *фам.*, футка *жарј.*, шорка *жарј.*, шутка *жарј.*, фајт *жарј.* - уи. рат ② надметање, такмичење, утакмица, сусрет, натјецање *хрв.* ③ (напор у савлађивању или одолевању нечему) труд, акција, прегалаштво, предузетништво
борбен прид. ① (који је расположен за борбу) ратоборан, ратнички, бојни, нападачки, жесток, насртљив, нагао, пргав, бојован *реј.*, бојовит *реј.*, кочоперан *фам.* - уи: храбар, насилан, витешки ② в. агресиван 1.
борбеност ж (воља за борбу) бојовитост, борност, ратоборност, бојовност, борбени дух, борбени морал - уи. храброст, агресивност
борилиште с (простор за одржавање спортских такмичења) бојиште, арена, мегдан, поприште, ринг *суж.* - уи. бојиште
борити се несврш. ратовати, сукобљавати се, војевати, дејствовати, клати се *фиј.*, рвати се *фиј.*, војштити *реј.*, фајтати се *жарј.*, бојевати *арх.*, војновати *арх.*
боровница ж бот. (лат. *Vaccinium myrtillus*) *реј.* диво-грозје, црна јагода, боровњача, црна боровница, бросница, борибница, бурум, баровница, боровинка, офинки, боровача, брусовница
босиљак м бот. (лат. *Ocimum basilicum*) *реј.* базиљак, питоми веслиген, бажулек, мислођин, башелак, муртела, босиљак сармаш, босиље, феслиђан, босиљ, бажилек, босилек, фаслиђан, васлеђен, босилак, кру-

Борилачке вештине

НАПАДАЧКЕ:	рвање
бокс	самбо
багузаханг	система
винг чун	сумо
зингјикван	хапкидо
капоера	џудо
карате	џуџуџу (џију-џиџу)
крав мага	
муај таи	СА ОРУЖЈЕМ:
савате	батоџуџу
таекјон	гатка
таи чи чуан	ескрима
теквондо	јаидо
џет кун до	каларипајату
шаолин кунг фу	кендо
	кенџуџу
РВАЧКЕ:	кјудо
аикидо	мачевање
бразилски џију-џиџу	нагинатаџуџу
глима	окинаван кобудо
мала-јуда	силамбам
панкратион	џого до пау
пелвани	џодо
	џукендо

пан босиљак, баселак, феслиђжан, феслиген, базиље, ђен

бости несврш. ❶ (продирати у нешто шиљатим предметом) убадати, прободати, боцкати ❷ *фиї.* в. задиркивати

боћати се несврш. балотати се

боемски прил. в. бекријски

боца¹ ж флаша, стакленка, стакленица, бутељка, бутеља *реї.*, флајка *жарї.*, боцун *суж.*

боца² м ж *фам.* в. чичак 1.

боцкати несврш. прел. ❶ (помало и учестало бости) бодуцкати, убадати, боскати *реї.*, боткати *реї.*, боцати *реї.*, буцкати *реї.*, бацкати - *уй.* бости ❷ *фам.* в. задевати 1.

брабоњање с в. брбљање

брадавичар м зоол. (лат. *Heloderma suspectum*) * врста гуштера

брана ж ❶ насип, загат, устава, сплавница, забран, стенка *фиї.*, влача *реї.*, пребој *реї.*, запор *реї.*, преграда *фам.*, гат *реї.*, валобран *хрв.* регулација *суж.* - *уй.* зид ❷ *фиї.* в. заклон

браник м ❶ в. бедем 2. ❷ *фиї.* в. заклон ❸ в. рампа

бранилац м ❶ в. заштитник 1. ❷ в. адвокат ❸ в. заговорник

бранитељ м в. адвокат

бранити несврш. прел. ❶ штитити, заштићивати, одбрањивати, заштићивати ❷ (~ идеју) в. заступати ❸ в. ометати ▼ *уй.* зауставити 1.

бранцин м зоол. (лат. *Dicentrarchus labrax*) вучак, лубин, смудут

брањење с ❶ штићење, заштита, одбрана, заступање ❷ *фиї.* в. извлачење 1.

брат м бата, брале *фам.*, буразер *фам.*, бураз *жарї.*, батица *хий.*, брајан *хий.*, брагић *хий.*, брата *хий.*, братан *хий.*, браја *хий.*, братенац *хий.*, браца *хий.*, братац *хий.*

братија ж друштво, круг, компанија, дружбаина, дружина, шквадра *реї.*, екипа *фам.*, друштванце *фам.* - *уй.* удружење

братство с ❶ (сродство између браће) братинство, братимство, братност ❷ (присно другарство) в. пријатељство ❸ (природно осећање блискости међу народима) * - *уй.* блискост ❹ в. удружење

брбљање с тртљање, трабуњање, блебетање, торокање, лупетање, лајање, кокодакање, ћакулање, жуборење, блејање, булажњење, баљезгање, тлапња, будалисање, наклапање, клепетање, ландарање, блузгање, зврндање, блезгарење, фрфљање, говоркање, бубетање, дромбуљање, трућање, брабоњање, тупљење, бенетање,

бунцање, тандркање, преклапање, претресање, пртљање, вербализам, говораницја, блаблакање, фразирање, млаћење празне сламе, шупљирање, лупарање, кркетање *фам.*, лапрдање *фам.*, прдлање *фам.*, тралалајка *фам.*, паламуђење *фам.*, дробљење *фам.*, тралала *фам.*, проваљивање *жарі.*, празнословије *арх.*

брбљарија ж в. брбљање

брбљати несврш. непрел. **1** блебетати, верглати, будалити, балавити, торокати, тамбурати, млети, тупити, трућати, жвакати, слинити, кокодакати, тртљати, гуслати, клапарати, клапусати, кркетати, лапарати, будалисати, цвркутати, клопарати, бубати, лупати глупости, гњавити, вести, бунцати, наклапати, говорити којешта, лупетати, фрфљати, бљузгати, гакати, тлапити, тралалакати, тркљати, не заклапати (уста), говорити глупости, жуборити, дромбуљати, млатити, бубетати, левентати, зјалити, ваљати, пртљати, слинавити, бургијати, преклапати, говорити без везе, брстити, лупарати, не знати се зауставити, шупљирати, говорити све и свашта, баврљати, лупати, тркељати, балити, трубецати, лајати, диплити, валатати *реі.*, алакати *реі.*, бргљати *реі.*, нагваждати *реі.*, лапандати *реі.*, чаплискати *реі.*, лопатати *реі.*, бестињати *реі.*, бештијати *реі.*, ламињати *реі.*, бенавити *реі.*, бестијати *реі.*, аветињати *реі.*, брслати *реі.*, чантрати *фам.*, дробити *фам.*, глупарати *фам.*, дрндати *фам.*, баљезгати *фам.*, лапрдати *фам.*, булазнити *фам.*, куретати *фам.*, трабуњати *фам.*, тандркати *фам.*, просеравати се *нар.*, лелемудити *нар.*, кењати *нар.*, говногризати *нар.*, прдлати *нар.*, срати *нар.*, брабоњати *нар.*, паламудити

нар., прдети *нар.*, јести говна *нар.*, проваљивати (се) *жарі.*, изваљивати (се) *жарі.*, причати тралалајке *арх. изр.*, празнословити *арх.*, блаблаблакати *реі.*, блејати *реі.*, ландарати *реі.*, бенетати *реі.*, клеветати *реі.*, млатити празну сламу *изр.*, млатити глогиње *изр.* – уи: мрмљати, чаврљати, говорити, досађивати **2** ђаскати, разговарати, диванити, чаврљати, ђућорити, домунђавати се, бунцати, наклапати, бенавити, чегртати, чангризати, мрморити, дробити, ђакулати *рег.*, говоркати, роморити, прежваквати, бубати, гудити, звекетати, брусити језик, глабати, дромбуљати, жрвњати, тандркати, збор зборити, вести *фиі.*, причкати *фам.*, жлабрати *фам.*, тралалакати *фам.*, причуцкати *фам.*, парлати *фам.*, четовати *жарі.* – уи: говорити, лупати, оговарати **3** уи. говорити

брбљив прид. **1** (који много прича) брбљав, причљив, говорљив, разговоран, логореичан, ћеретав, клеветав, лапрдав, уста не затвара *изр.*, глагољив *реі.*, многоглагољив *реі.*, блејав *реі.*, брботљив *реі.* **2** (који говори пакосно и уврељиво) језичав, лајав, који има велику језичину *изр.*

брбљивац м в. причалица 1.

брбљивица ж алапача, језичара, торокуша, трачара, лајавица, причалица, чегрталка, блебетуша, празнопричалица, оговаратељица, кркетуша, лупача, језичавка, сокачара, трачбаба, алакача, потркуша *арх.*, алапајда *арх.*, покућарка *арх.*, стокућа *реі.*, говорљивица *реі.*

брбукати несврш. непрел. в. брундати

брвно с балван, клада, трупло, дрво, трупац, греда, дебло, брвина *реі.*, брваница *реі.*, баван *реі.*, болван *реі.*, бр-

во *реї.*, брва *реї.*, брно *реї.*, брв *реїџ.*

брдо с **џ** *іеоїр.* (узвишење, обично између 200 и 500 метара) вис, висија, узвишење, узвисица, узвисина, брег, брежуљак, хум, хумка, бусија *арх.*, елевација *сїџруч.*, чука *суж.* - *уй.* обронак, висорован **џ** *фиї.* в. гомила 1.

брдовит прид. планински, нераван - *уй.* врлетан 1.

брђанин м **џ** (човек из брдовитог краја) планинац, горштак **џ** *фиї.* в. простак

брђанка ж **џ** (жена из брдовитог краја) планинка, горштакиња - *сл.* сељанка **џ** бот. (лат. *Arnica montana*) аронк, паприца, коњски петровац, тиџи невен, мали дивљи невен, горска потрес, трава од мајасила, арника, жута брђанка, моравка, златеница, веприна, вепровац

брег м *іеоїр.* в. брдо 1. и 2.

брегуница ж зоол. (лат. *Riparia riparia*) *реї.* чађавица, ластавица

бреза ж бот. (лат. *Betula pendula*) *реї.* јадика, ~ црепуша, бела ~, жалосна ~, метла, бриза, метловина, метлика

брека ж в. бука 2.

бреме с **џ** терет, оптерећење, товар, баласт, притега *фиї.* **џ** в. брига 1.

бресква ж бот. (лат. *Prunus persica*) шептелија, праска, бреска, шефтелија

брест м бот. (лат. *Ulmus campestris*) барст, бријест, везовина, црни ~, лом, брист, пољски ~, брстовина, брес, црвени ~, руштен

брз прид. **џ** хитар, муњевит, убрзан, ужурбан, ажуран, експедитиван, враголоман, окретан, вртоглав, жустар, живахан, неухватљив, тајфунски, виловит, жив, хитан, хитроног, лаконог, као зец/веверица *изр.*, агилан, покретљив, летечи, као муња/блесак, као

ветар, брзоног *суж.*, лак *фиї.*, крилат *фиї.*, крилоног *реїџ.* **џ** в. виталан 1. **▼** *уй.* верзиран

брзак м **џ** (место где је бржи ток воде у реци или потоку) бржљак *реї.*, брзац *реї.*, брздица *реї.*, брзица *реї.*, брзоток *реї.*, брзутац *реї.*, матица *реї.* - *уй.* вир 1. **џ** (брз човек или животиња) *

брзина ж (особина онога што је брзо) хитрина, хитрост, експедитивност, вратоломност, агилност, брза-брзина *фам.*

брзо прил. муњевито, хитро, ажурно, напречац, експедитивно, преконоћ, убрзано, вратоломно *фиї.*, тајфунски *фиї.*, наглавце *фам.*, у трен ока *изр.*, брже-боље *изр.*, као метак/ветар *изр.*, брзином светлости *изр.* - *сл.* хитно, брзоплето

брзоплет прид. **џ** (који је учињен на брзину, без размишљања) несмотрен, пренагљен, нагао, непажљив, нехалан, неопрезан, лежеран, необазрив, непромишљен, несавестан, површан, небрижљив, пренагао, безглав, као мува без главе *изр.*, без главе и репа *изр.*, аламуњаост *реїџ.*, небудан *реїџ.*, непомњив *реїџ.*, непоман *реїџ.* - *уй.* трапав, збуњен, безразложен 2.

брзорек прид. в. слаткоречив

брига ж **џ** (осећај узнемирености) стрепња, зебња, бојазан, проблем, невоља, недаћа, мука, напаст *фиї.*, јад, бreme *фиї.*, главобоља *фиї.* - *уй.* зло, депресија, агонија **џ** (мисао усмерена на извршење неке замисли или помагање некоме) пажљивост, пажња, старање, заштита, старатељство, брижност, марење, туторство, савесност, брижљивост, позорност, мар, помња *хрв.*, помњивост *хрв.*, скрб *хрв.*, скрбништво *хрв.* - *уй.* нежност 1. - *сл.* обазривост, љубав **џ** в. агилност

брижан прид. ① в. забринут ② в. брижљив 1.

брижљив прид. ① пажљив, обзиран, брижан, маран, савестан, старатељски ② в. детаљан 1. ③ в. забринут ④ в. агилан

брижљивост ж ① в. брига 2. ② в. детаљност ③ в. бригал. ④ в. агилност

брижност ж в. брижљивост 1.

бризгати несврш. непрел. шикљати, прскати, избијати, штрцати, шкропити, шиктати, кипети, липтати, сукљати, прштити, заливати, шприцати, штрцкати, суктати, штрицати, куљати, надирати, пиштати, тећи, истицати, врвети, истецати, искакати, врећи, јако тећи, лопити *реї.*, фрцати *реї.*, бруждати *реї.*, шибати *фам.*, јурити *фам.*, трацкати *реї.*, штрапати *реї.*, фљаскати *реї.* - уї: бацати, пљускати - сл: цурити, излазити, падати, разливати се, изливати се, обливати, прштати, извирати, квасити, лити, капати, проваљивати, навирати

бриљантан прид. ① в. ванредан 1. ② в. бљештав

бринути несврш. прел. ① (осећати бригу, стрепњу) в. бринути се ② (бити обазрив) пазити, обраћати пажњу, мислити, водити рачуна *изр.*, имати у виду *изр.* ③ (водити бригу о некоме) в. неговати

бринути се несврш. ① (осећати бригу због нечег) секирати се, јести се, ждерати се, оптерећивати се ② (имати лош предосећај) стрепити, бојати се, зазирати, прибојавати се - уї. устезати се, бојати се 1. ③ (водити бригу о некоме) в. неговати

брисање с ① (уклањање течности или нечистоће са неке површине) чишћење, одстрањивање, уклањање, утирање, трљање, отирање, полирање *суж.*, сушење *суж.* ② (избацивање са списка)

избацивање, прецртавање, ништење, поништавање, уклањање, одстрањивање, удаљавање ③ *фам.* в. бекство 1.

брисати несврш. прел. ① (~ влагу, прашину и сл.) чистити, прати, отирати, утирати ② (~ метлом) чистити, мести ③ *фїї.* в. ждерати ④ *фїї.* в. красти ⑤ в. уклањати

бриткост ж ① (својство онога што је бритко, оштро) бриткоћа, оштрина ② *фїї.* рескост, рескоћа, одсечност, јеткост - уї. лапидарност

бркати несврш. прел. (погрешно у глави замењивати једно с другим) мешати, замењивати, мењати

брлог м ① (блато у ком се ваљају свиње) брљог, брљут, брљуга ② (неуредан простор) рупа, свињац, ђумез, брложиште, јазбина, кокошињац, пећина, штенаре - *реї.* калиште, пајзл, лога, капуњера

брља ж ① (умрљано место) в. мрља ② *фам.* (лоша ракија) патока *реї.*, батлака *реї.*, бека *реї.*, мученица *фам.*, шљока *фам.*, крџа *фам.*, шома *нар.*

брљати несврш. прел. ① в. блатити 2. ② в. пискарати ③ *фїї.* (правити глупости) грешити

брљотина ж ① (оно што је забрљано, лоше урађено) шкработина *суж.*, маза-рија *суж.* - уї. мрља ② в. будалаштина

брод м (веће пловило за превоз путника и робе) *

Врсте бродова

бојни брод	носач авиона
јахта	разарач
катамаран	танкер
корвета	тендер
крстарица	теретњак
ледоломац	тирмаран
миноловац	трајект
минополагач	

бројан прид. многобројан, неизбројив, неизмерљив, бескрајан, неизмеран, безмеран, немерљив, прекомеран, коџа *реј.* - уј: знатан, велик, значајан

броћ м бот. (лат. *Rubia tinctorum*) *реј:* бројућ, гаранчин, броћанка, рудичина, велики броћ, броће, крап, црвенац

брука ж срамота, понижење, осрамоћење, обешчашћење, дискредитација, обешчашћеност, љага, дискредитованост, бламажа *фам.*, бламаж *реј.* - уј: скандал, мана, мрља

брукати несврш. прел. срамотити, ружити, наруживати, унижавати, блатити, каљати, бацати љагу, прљати (нечије име), бешчастити, дискредитовати, срозавати, сахрањивати (некога) *фиј. фам.* - уј: трачарити, узнемиравати, исмевати

брундати несврш. непрел. (производи мукле, неразумљиве звукове) мумлати, мрмљати, брбукати, мрмољити, брнцати, мрморити, њуџорити, мумљати, зврндати, дундорити, мунђати, мрнцати, мрмљекати, бумбарати, бобоњати, бобоњити, брботати, боботати, говорити себи у брду *изр.*, врчати *реј.*

брус м (алатка за брушење, оштрење) тоцило, брусилица, гладилица, белегија, гладило, тоциљ, оштрилица, бугелија *реј.*, оштрило *реј.*

брусилица ж в. брус

брусница ж бот. (лат. *Vaccinium vitis-idaea*) прајзлбер, бросничак, црвенозрна боровница, стршљинке, мечје грожђе, брашњача, црвена боровница, брусник

бруталан прид. окрутан, безобзиран, безосећајан, груб, суров, бездушан, немилосрдан, нељудски, насилнички, нечовечан, неемотивај,

горопадан, дивљи, варварски, дивљачки, злочиначки, немилостан, немилостив, садистички, оштар, агресиван, крвнички, анималан, неумољив, свиреп, зверски, нехуман, грозан, насилан, силовит, хладан, без срца, тврда срца, неуслишљив, несажаљив, безмилостан, беспоштедан, помаман, хладнокрван, животињски *фиј.*, камен *фиј.*, брахијалан *фиј. реј.*, крволочан *ексјр.*, убилачки *ексјр.*, пакленски *реј.*, несмиљен *реј.*, заторан *реј.*, неосећајан *реј.*, богомрзак *реј.*, бешћутљив *реј.*, рабијатан *реј.*, бешћутан *хрв.*, барбарски *хрв.* - уј: равнодушан 1., неугодан, страшан, зао, сиров, одвратан

бруцош м (студент прве године факултета) * - уј. студент

бршљан м бот. (лат. *Hedera helix*) зеленгора, зимзелен, берсљан, бриштањ, бршлин, барсијан, брстран, пљушт, баштран, баршћон, бештран

буба ж ❶ инсект, зарезник *реј.*, бубаљка *реј.*, бубаћ *фам.*, бага *реј.*, кукац *хрв.* ❷ в. бош. (лат. *Phylloxera vastatrix*) лозна вашица, филоксера ❸ *фиј.* в. ленштина

бубалица м и ж *фам:* штребер, бифлант, цвикераш, бубац *фам.*, бубант *фам.*, бубанг *фам.*, бубало *фам.* - уј: ученик, улицица

бубамара ж зоол. бабак, бабурица *реј.*

бубањ м (музички инструмент) добош, тимпан, тарабука, там-там

бубарус м зоол. (лат. *Blatta germanica*) рус, попић

бубати несврш. прел. ❶ штребати, бифлати, учити напамет ❷ в. бити 2.

бубашваба ж зоол. (лат. *Blatta orientalis*, *Blatta germanica*) жохар *хрв.*

бубетање с ❶ в. ударање ❷ в. блетање

бубетати несврш. прел. в. бити 2.

бубина ж зоол. (лат. *Euspongia officinalis*) морски сунђер, морска спужва *хрв.*

бубнути сврш. непрел. прел. ① *йрел.* в. треснути 1. ② *нейрел.* в. изланути се

бубњар м (особа која лупа у бубањ) добошар, бњарбу *жарі.*, бњар *жарі.*, тимпаниста *суж.*

бубњати несврш. непрел. и непрел.

① *йрел.* (ударати бубњење) добошарити, лупати, ударати бубњење - *уй.* свирати ② *фиі.* *нейрел.* (стално или често призивати неки звук или мисао у себи) одзвоњавати, разлегати се, тутњити, тутњати, правити ехо, враћати се - *уй.* мучити, жалити ③ *йрел.* в. разглашавати

бубуљица ж акна, чвиљак *реі.*, чибуљица *реі.*, гнојавица *реі.*, мозуљица *арх.*, вулкан *жарі.*, рог *жарі.*, мајонезара *жарі.*, пришт *хрв.*

бувара ж *жарі.* в. затвор

бугаринка ж *реі.* в. тамбура

будала м и ж ① глупак, глупан, незналица, слабоумник *нар.*, неразумник *нар.* - *фам:* будалетина, балван, тикван, буква, дудук, пањ, мајмун, магарац, теле, клада, трупац, цепаница, идиот, имбецил, дебил, морон, тиква, клипета, шашавац *еуф.*, дебилчина, орангутан, телац, сом, ован, волина, туکان, тука, празна глава/тиква, бисер *ирон.*, сиротиња *фиі.*, тутлек *реі.*, тутумрак, коњ, глупавко, глупандер, глуперда, глупачина, безвезњак, блесавац, блесан, буздван, топузина, крелац, блесавко, звекан, неписменко, топуз, левак, креле, билмез, тупсон, тупавко, клипан, тупавац, кретен, кретенчина, бенавко, празноглавац, шупљоглавац, празноглаво, шмокљан, блента, блентавац, тупоглавац, тупан, токмак, тупика,

незнајша, празноглавић, мамлаз, завезанко, ћускија, ограничен као тераса *изр.*, слеп код здравих очију *изр.*, глупи август *изр.*, глуп као топ/ноћ *изр.*, клокан *хрв.* - *жарі:* дилајла, пацијент, калибар, дилеја, бесмртник, монешко, мона, симплекс, болид - *реі:* будалаш, бена, букван, глупчина, безјак, бедак, склата, хахар, матун, норац, болван, ћутук, буздо, цукун, декад, јадо, ћилкош, лишина, шемпија, мазгов, глупоња, тулуман, тукац, мућурла, говедо, ћалов, бленто, ћук, клебецан, блуна, лућак, ћуран, лајбек, тумплек, зукван, блекан, вол, гимпл, шамшула, норц *арх.* - *уй:* шепртља *фам.* ② в. блесан 1.

будаласт прид. ① в. глуп ② в. бесмислен ③ в. блесав 1.

будалаштина ж ① лудорија, којештарија, бесмислица, небулоза, глупост, апсурд, несувислост, идиотарија, глупарија, нонсенс, несмисао, безвезарија, безумност, кретенарија, идиотлук, накарада, бљезгарија, апсурдност, смејурија, брбљарија, измишљотина, галиматјас, бедастоћа, тротларија, којешта, апсурдитет, неумност, бестемељност, неоснованост, хец, лупетање, безразложност, бургија, велика глупост, мудролија *ирон.*, аветлук *реі.*, бестилук *реі.*, бисер *жарі.*, неподоба *реі.*, апсурдум *реі.* - *уй:* лакрдија, лудост - *сл:* комичност, ирационалност ② в. измишљотина ③ в. баналност ④ в. виц

будалисање с ① в. брбљање ② в. глупирање

будалисати се несврш. лудирати се, измотавати се, зевзечити се, мајмунирати се, глупирати се, лудовати, лудети, враговати, дедачити се, изводити бесне глисте *фам.*, зезати се *фам.*, зајабавати се *нар.* - *уп.* шалити се

будалити несврш. непрел. (говори-ти и понашати се као будала) буда-листати, блесавити се, блесарити се, глупирати се, лудирати се, бенавити, изигравати будалу, правити глупо-сти - *уй*. брбљати 1.

будан прид. ❶ (који не спава) * ❷ пажљив, обазрив, брижљив, смотрен, предострожан, опрезан, брижан, ви-гилантан, помњив *реџ.*, широм отво-рених очију *изр.* ❸ концентрисан, усресређен, прибран, сталожен, па-жљив, сабран, удубљен, фокусиран, усмерен, присебан, усредоточен, на-прегнут, сређен, позоран *хрв.*

будити несврш. прел. ❶ (чинити да неко престане да спава) разбуђивати, расањивати, дизати из кревета, прекидати сан ❷ *фиј.* (чинити да нешто настане, да се појави) покретати, потицати, рађати, развијати, подсти-цати, наводити, зачињати, палити искуру *изр.*

будност ж ❶ (стање онога ко је бу-дан) пробуђеност, разбуђеност ❷ *в.* опрезност ❸ *в.* концентрација 1.

будућност ж ❶ (будуће време) су-трашњица, сутра, перспектива *фиј.*, судбина *фиј.* ❷ *в.* потомство ❸ *фиј.* *в.* богатство

буђав прид. труо, мемљив, гњио, устајао, плеснив, сагњио, учмао, ис-трулео, натруо, бухав *реј.*, плеснив *реј.*, бухљив *реј.*, потмуо *реџ.* - *уй*: ба-јат, црвљив - *сл*: распаднут, влажан

буздован м ❶ (врста оружја с гво-зденом главом) топуз ❷ *фам. в.* бу-дала

бујан прид. ❶ (о коси или вегета-цији) обилан, густ, раскошан, богат *фиј.* ❷ *фиј. в.* снажан ❸ (о води) оби-лан, плах

бука ж ❶ (снажан шум који стварају природне силе, направе и др.) галама,

хука, гласност, гласноћа, заглушност, бучност, громор, тутњава, трештање, гунгула, халабука, лупање, лупњава, лупарање, ударање, хучање, клопот, клопотање, клокот, звекет, прасак, праска, праскање, грување, ларма, тресак, тропот, тропотање, звекета-ње, топот, бат, шопот, бусање, луп-кање, кврцкање, куцање, тарлабука, треска, трескање, ломљавина, звр-јање, звека, куцкање, ломњава, буб-њава, тумбање, брујање, бубњање, тутањ, орљава *реј.*, лопот *реј.*, лопо-тање *реј.*, ломот *реј.*, дрка *реј.*, громо-тање *реџ.*, весак *реџ.*, трубњава *реџ.*, громот *реџ.* брека *реј.*, штробот *реј.*, шоботање *реј.*, шобот *реј.*, брбот *реј.*, хучка *реј.*, туљење *реј.*, таламбаसाње *фиј.*, урнебес *фиј.*, стрка *арх.*, алау-ка *арх.*, рогобор *арх.*, тарлабука *арх.*, халак *реџ.* ❷ (гласан говор, вика ве-ћег броја гласова) вика, драње, кри-ка, викање, граја, врева, ларма, гала-ма, галамљење, жамор, узвикивање, писка, урликање, јаукање, урлање, цика, дрека, кричање, дерњава, ври-ска, повика, цичање, дерање, рика, цилик, циликање, повици, узвици, жагор, крештање, грајање, пиштање, цева, громор, врештање, врискање, урнебес *фиј.*, орњава *реј.*, орљава *реј.*, дерачина *фам.*, весак *реј.*, дерача *реј.*, врка *реј.*, брека *реј.*, рогобор *реј.*, ала-ука *арх.*

букагије ж мн. ланци, лисице, вери-ге, окови, узе *реј.*, негве *реј.*, лисичине *реј.*, синцири *реј.*, крдена *реј.*, комо-стра *фам.*

буква ж бот. (лат. *Fagus silvatica*) бук, бука, боба

букван м *в.* глупан

буквар м почетница, абецедар, азбучник, лексикон, часловац *арх.*

букоч м зоол. (лат. *Pandion haliaetus*)

morski (гечни) орао, орао рибар

буктиња ж бакља, искра, светиљка, зубља, ватруштина, светило *реј.* - уй: вагра, светло, луча

булажњење с в. лупетање 1.

булевар м (широка велеградска улица) улица, авенија

булка ж бот. (лат. *Paraver rhoeas*) турчинак, дивљи мак

булумента ж ♂ (гомила људи) ма-са, руља, народ, светиња, људство, сила, свет, гунгула, накупина, најезда, пук, мноштво, метеж, рој, плебс, свита, лагер *фиј.*, војска *фиј.*, чета *фиј.*, поплава *фиј.*, море *фиј.*, јато *фиј.*, лавина *фиј.*, тевабија *реј.*, ордија *реј.*, мармаља *реј.*, накот *фам.*, хорда *фам.*, навала *фам.*, буљук *фам.*, крдо *фам.*, гурњава *фам.*, стадо *фам.*, хрпа *фам.*, пучина *фам.*, чопор *нар.*, агломерација *реј.*, марва *йој.*, фукара *йој.*, стока *йој.* - уй: гужва ♂ в. олош

буљаш м *жарј.* в. опортуниста

буљина ж в. сова

буљити несврш. непрел. в. бленути

буљук м *фам.* в. булумента 1.

бумбар м зоол. (лат. *Bombus terrestris*) *

бун м бот. (лат. *Scorolia carniolica*) *реј.*: крањска буника, бели бун, леуковац, крањски вучјак

буна ж побуна, устанак, бунт - уй. протестовање

бунар м зденац, густијерна *реј.*, убао *реј.*, чатрња *реј.*, густирна *реј.*, вододржа *арх.*, цистерна *арх.*, капница *књиш. реј.* - уй: извор 1.

бундева ж бот. (лат. *Cucurbita pepo*) тиква, дулек - *реј.*: дублек, думлек, жута тиква, мисирача, фригењача, цука, тиквель, лудара, бела тиква, дугара, тиквања, мачванка, бундевка, печенка, бескорка, бугарка, бела лу-

даја, буча, лудаја, бела бундева, шућурица, дугања, белокорка, будимлија, будимка, шућурка, бундава, кабар, мекокорка, руска диња, јургет *арх.*, врг *арх.*, водењача *арх.*

буника ж *бош.* ♂ атрауна, надлишка, бун, околочеп, буновина, мандрагора ♂ (црна ~) (лат. *Huoscymus niger*) бауника, воја, зубна трава, зубњак, свињорак, буњица, бенђелук, буница, коњски зуб, блем, велико биље, црни зобник, свињорец, боница, блника, успављива трава, црвивец, дивљи зобник, свињарац, буњика, балан, балам, војка, свињски боб, црвинц, бана, трава од бунила, зубњача, бун, трава од зуба, свирњак

бунило с ♂ грозница, грозничавост, кошмар, мора, бунцање, буновност, клапња, несвест - *суж.* занос, делиријум ♂ в. безумље 2. ♂ в. илузија 1.

бунити се несврш. непрел. противити се, протестовати, супротстављати се, негодовати, опирати се, жалити се, приговарати, пружати отпор - уй. гунђати

бункер м (бетонско утврђење за одбрану) в. бедем

буновност ж ♂ сањивост, дремеж, поспаност, дремљивост, непробуђеност, омама, успаваност, нерасањеност, полусан, дремка, неразбуђеност, дремавица, успореност, сненост, заспалост, клонулост, полудрем, сананост, дремовност, спорост, куњалица, дрем, дремање, омамљеност *фиј.*, неживотност *фиј.*, опијеност *фиј.*, фјака *реј.*, уљуљаност *фам.* ♂ в. бунило 1.

бунт м протестовање, буњење, негодовање, отпор, неслагање, опирање, непокорност, одолевање, огорченост, јогунство, јогунастост, приговарање, опрека, бунтовништво, противљење,

супротстављање, гунђање, суопротстављење, резистенција, немирење, озлојеђеност, одупирање, огорчење, побуна, противречење, револт, протест, незадовољство, одбијање, приговор, противделовање, противсловљење, оспоравање, дефензива *форм.*, повика *рејџ.*, ресантиман *хрв.*, просведовање *хрв.*, противштина *хрв.* - *уй:* буна, пркос

бунтован прид. ❶ (који диже буну против политичке власти) бунтовнички, побуњенички, устанички, револуционаран ❷ (онај који се буну, негодује) непослушан, непокоран, пркосан, борбен, одметнички, дисидентски, ребелски *рејџ.* - *уй:* немиран, тврдоглав

бунтовник м ❶ (онај који се буну, негодује) бунција, бунташ, бунтар *рејџ.* ❷ (онај који диже буну против политичке власти) побуњеник, устаник ❸ в. дисидент

бунтовништво с ❶ (склоност контраирању и побуну) бунтовност, одметништво, отпадништво, дисидентство, буњење, апостаза *суж.*, превера *рејџ.*, апостазија *рејџ.* - *уй:* противљење, устанак ❷ в. бунт

бунтовност ж в. бунтовништво

бунцање с ❶ в. брбљање ❷ в. бунило 1.

бунцати несврш. прел. ❶ (бесвесно говорити у грозници) тлапити, говорити у бунилу, ударати у смућене ветрове *изр.* ❷ в. лупетати

буњење с ❶ в. бунт ❷ в. бунтовништво 1. ❸ в. инат ❹ в. жаљење 1.

бупити сврш. непрел. фам. в. пасти

бура ж ❶ (јак ветар) олуја, непогода, невреме, невера *рејџ.*, штурм *рејџ.*, ❷ *фиј.* в. немири ❸ *фиј.* в. негодовање

буран прид. ❶ усковитлан, узбуркан, узвртложен, вихоран, ускоме-

шан, турбулентан, ковитлав, вртлоган, немиран ❷ в. жесток 1. ❸ (пун буре) олујан, буриносан, кишовит, ветровит ❹ *фиј.* (пун немира и узбуђења) в. узбудљив

бургјјати несврш. прел. ❶ (бушити бургијом) бушити, сврдлати ❷ *фам.* в. варати

буре с бачва, чабар, каца, качица, буца *рејџ.*, бадија *рејџ.*, вучија *рејџ.*, лагав *рејџ.*, путуња *рејџ.*, баквица *рејџ.*, сака *рејџ.*, пута *рејџ.*, бадан *рејџ.*, барило *рејџ.*, бадањ *рејџ.*, барел *рејџ.*, џбан *рејџ.*, фучија *рејџ.*, бадњило *рејџ.*, барело *рејџ.*, бурило *рејџ.*, жбан *рејџ.*, лајт *рејџ.*, буренце *фам.*, купусара *фам.* врионик *рејџ.* *суж.*

бурегџиница ж бурегџијска радња - уп. локал

бурјан м бот. (лат. *Sambucus ebulus*) *арта* (лат. *Sambucus ebulus*), стеничник, зовина, курјачки реп, абад, смрдљива зова, хобед, абзовина, анта, хапта, авдика, баздика, автуга, хабдика, аптик, афтика, аптуга, бујад, аптика, алдумтрава, кокошије грожђе, оптовина, хаптика, базг, хабад, бозовина, хабдовина, аптовњак, аптовина, автика

бурма ж (венчани прстен) прстен, круна

бурмут м *уй.* дуван 1.

бусија ж ❶ (место погодно за заседу) * - уп. замка 2. ❷ в. брег

бут м (део ноге од кука до колена) бутина, стегно, бедро, бутка, бутига *арх.*, бедрина *арх.*, бедрица *арх.*, бедрица *арх.*

бутер м маслац, путер, путар, масло *рејџ.* - *уй:* маргарин, масноћа

бутина ж в. бут

бућкати несврш. прел. ❶ в. мутити 1. ❷ *фам.* в. спремати 1.

буфало м зоол. (лат. *Syncerus caffer*)

бухач м бот. (лат. *Pyrethrum cinerari-*

aefolium) *реї*: берића трава, бубарица, бувара, дивља барутица, бувач, бухарица, матриколда, буварица, вратић, осјенач, далматински бухач, брмиња, бухара, дивљи пелин

буцањ м зоол. (лат. Orthagoriscus tola) самоглав, барил, мисечар, буц,

бучан прид. гласан, звонак, громак, чујан, громогласан, звучан, дубок, соноран, снажан, резонантан, еклантантан, трештав, громовит

бучати несврш. непрел. **❶** (правити буку гласом) урлати, галамити, вика-ти, дерати се, дречати, грајати, над-викивати се, узвикивати, издирати се, лармати, драти се, бечати, арла-

укати, алакати, извикивати, рикати, брујати, дерњати се, парати (неком) уши, дизати џеву, грмети, јаукати, грактати, баукати, јалакати *реї.*, бречати *реї.*, ревати *реї.*, халакати *реї.*, њакати *реї.*, руљати *реї.*, крештати *фам.*, чепити жвале *ексир.* - уи: дози-вати, беснети **❷** трештати, лармати, топотати, праскати, дрндати, хучати, бактати, зврндати, грајати, грувати, тутњити, клопарати, грохотати, тутњати, хуктати, тарлабучити, тандр-кати, штропотати, халабучити, што-ропоштати *фам.*

бушотина ж в. рупа 2.
в. гнушати се

В в

ваб м ① в. мамац ② в. вабљење

вабак м в. мамац

вабило с ① в. мамац ② в. позив

вабити несврш. прел. ① (дозивати животиње вабом) мамити, звати, призивати, дозивати, примамљивати, привлачити, дражити ② врбовати, наводити, мамити, наговарати, примамљивати, хушкати, придобијати, натеривати, терати, надахњивати, гонити, привлачити, побуђивати, нагонити, будити *фиі.*, гурати *фиі.*, барити (некога) *фам.*, обрађивати *фам.*, навлачити *фам.*, заносити *фам.* - уй: мобилизовати, храбрити

вабић м зоол. (лат. *Squilla mantis*) козорепец

вабљење с ① (дозивање животиња вабом) ваб, призивање, мамљење, примамљивање, дозивање, навођење, привлачење, дражење ② врбовање, навођење, мамљење, наговарање, примамљивање, хушкање, придобијање, натеривање, терање, надахњивање, гоњење, привлачење, побуђивање, гурање *фиі.*, बारेње *фам.*, об-

рађивање *фам.*, навлачење *фам.*

вабљив прид. ① примамљив, привлачан ② *фиі.* в. леп

вага ж ① кантар, теразије, либра - уй. мерач ② (стандардна количина, величина, тежина) мера

вагабунд м в. луталица

вагање с ① (одређивање вредности) премеравање, мерење, баждарење, одмеравање, вредновање, валоризација, валуирање, бонитирање, оцењивање ② (рачунање вредности) калкулисање, уравниотежавање, мерење, обрачунавање, билансирање, разбрајање, рачунање, прорачунавање, валутирање ③ *фиі.* процењивање, просуђивање, одмеравање, закључивање, умовање, смишљање, просуђивање, оцењивање, размишљање, промишљање, расуђивање, суђење

вагати несврш. непрел. прел. ① *йрел.* (одређивати вредност или цену) вредновати, мерити, оцењивати, промеравати, валоризовати, премеравати, процењивати, одмеравати, бонитирати, омерити *реі.*, стављати

на вагу *изр.*, важити *арх.* ② *нейрел.* калкулисати, уравнотежавати, мерити, обрачунавати, билансирати, разбрајати, рачунати, прорачунавати, валутирати ③ *нейрел. фиї.* ценити, судити, закључивати, процењивати, просуђивати, оцењивати, размишљати, промишљати

вагина ж вулва, стидница, милица, родуља, усмина, маца *фам.*, риба *фам.*, пица *фам.*, мица *фам.*, пизда *нар.*, пичка *нар.*, цупи *жарї.*, рупа *жарї.*, канта *жарї.*, јажа *рейї.*, пиша *геч.*, стидак *арх.*, родница *мед.*

вагон м фургон *арх.*

вадити несврш. прел. (узимати, износити, извлачити из нечега) извлачити, узимати, екстраховати, црпсти, исисавати, износити, вући, истрзавати, издвајати, истезати, чупати, грабити, испумпавати *суж.*, истакати *суж.*, тргати, изваљивати, копати *суж.*, ископавати *суж.*, захваћати *реї. суж.*

вадити се несврш. ① (излазити однекуд) излазити, извлачити се, кобелати се, спасавати се, избављати се ② *фиї.* (тражити изговор) правдати се, извлачити се, ослобађати се, избежавати, изговарати се, оправдавати се, извињавати се, врдати, лавирати, изврдавати, избављати се, вајкати се, врдуцкати *фам.*, шеврдати *фам.*, шарати *фам.*, врлудати *фам.*, увијати *фам.*, испривавати се *хрв.*, хватати кривину *изр.*

вадичеп м отварач, отпушач, извојац, вадиврањ *реї.*, каватапи *реї.*

вађење с ① вучење, чупање, извлачење, извођење, црплење, издвајање, екстракција ② *фиї.* правдање, извлачење, ослобађање, избегавање, изговарање, оправдавање, извињавање, врдање, лавирање, изврдавање, тра-

жити исприку/разлоге, избављање, вајкање, врдуцкање *фам.*, шеврдање *фам.*, шарање *фам.*, врлудање *фам.*, увијање *фам.*, испривавање *хрв.*, хватање кривине *изр.*

важан прид. ① битан, значајан, од важности, од значаја, релевантан, сигнификантан, знатан, замашан *рейї.* - *уй.* пресудан 1. ② признат, поштован, уважен, цењен, угледан, истакнут, на гласу, реномиран, виђен, прослављен, чувен, познат, славан, популаран, примеран, проминентан, успешан, знаменит, издвојен, престижан, велик, битан, еминентан, запажен, фамозан, гласовит, гласит, општепознат, главит, култни, заслужан, оглашен, знатан, видан, биран, врстан, општепризнат, вајни, коца *реї.*, дичан *ексїр.*, изниман *хрв.* - *уй:* озбиљан, достојанствен, отмен, изузетан, одличан

важећи прид. ① данашњи, тренутан, актуелан, савремен, моменталан, садашњи, модеран, незастарео, оовремен, мериторан, курентан *рейї.*, присутан *фиї.*, оовременски *рейї.*, актуалан *хрв.* - *уй* горући ② допуштен, законит, легалан, валидан, дозвољен, исправан, вредећи, ваљан, легитиман, ауторизован, одобрен, уставан, правоснажан, признат, законски, пуноважан, непоништен, незабрањен, правомаћан, пуноваљан, по закону, прописан, регуларан, пуновредан *рейї.*, правомаћан *рейї.*, на снази *изр.*

важи узв. в. добро³

важити несврш. непрел. ① (бити на снази) бити у оптицају, вредети, важити се ② (бити сматран, сматрати се) словити (као), сматрати се, стајати, водити се (као), представљати се, котирати се, приказивати се ③ (има-

ти куповну вредност) коштати, вредети, рентирати се *арх.* ❶ вредети, односити се, тицати се ❷ (вредети у примени) важити, примењивати се, односити се

важност ж битност, величина, вредност, драгоценост, знаменитост, релевантност, значај, истакнутост, крупнина, важење, вредноћа, сигнификантност *реп.*, тежина *фил.*, висина *фил.*, проминентност *форм.*, релеванција *форм.*, замашај *реп.* - *уй*: снага, утицај, моћ

ваза ж ваз, вазна, пехар, роменча *реп.* - *уй*. бокал

вазалски прид. в. поданички

вазда прил. в. увек

ваздан прил. в. увек

ваздух м ❶ (смеша гасова коју удишемо) атмосфера *фил.*, кисеоник *фил.*, аер *реп.*, луфт *фам.*, ајер *реп.*, хава *реп.*, зрак *хрв.* озрачје *хрв.*, уздух *хрв.*, озон *суж.* ❷ *фил.* в. слобода

ваздухопловац м авијатичар, пилот, аеронаут, летелац *реп.*, зракопловац *хрв.*

ваздухопловни прид. авијатичарски, аеронаутички, летелачки, летачки, зракопловни *хрв.*

ваздухопловство с авијација, аеронаутика, авијатика, летење, зракопловство *хрв.*, зрачна флота *хрв.*

ваздушан прид. гасовит, зрачан *хрв.* - *уй*. лаган

ваздушаст прид. ❶ (који је као ваздух) * ❷ в. лаган 1.

вазна ж в. ваза

вазнети сврш. прел. *арх.* в. уздигнути

вазнети се сврш. *арх.* в. дигнути се

вајан прид. ❶ в. бедан 1. ❷ в. лажан ❸ в. безвредан

вајање с в. вајарство

вајарство с (прављење скулптура) вајање, кипарство, скулпторство, моделирање, обликовање, пластична уметност *изр.* - *сл*: клесање, тесање, резбарење, пластика

вајат м *арх.* ❶ (споредна, омања зграда у дворишту сеоске куће) ајат *реп.*, бајат *реп.*, хајат *реп.* - *уй*. остава' 1. клет, спрема, стасина ❷ трем, дократ **вајати** несврш. прел. (правити скулптуре) обликовати, моделирати, моделити, уобличавати, вајарити *арх.* - *сл*: клесати, тесати, резбарити

вајкање с ❶ в. запомагање ❷ кајање, жаљење ❸ в. вађење 2. ❹ прибојавање, страховање - *уй*. страх

вајкати се несврш. ❶ в. запомагати ❷ кајати се, жалити, плакати над проливеним млеком *изр.* ❸ в. вадити се 2. ❹ страховати, прибојавати се - *уй*. бојати се

вакуум м (безваздушни простор) * - *уй*. свемир

вакцина ж мед. серум, целиво, маја *арх.*

вакцинација ж пелцовање, цепљење, вакцинисање, калемљење *арх.*, имфовање *реп.*

вакцинисање с в. вакцинација **вакцинисати** несврш. прел. (заштитити од болести вакцином) пелцовати, цепити, калемити *арх.*

валидан прид. в. важећи

валидност ж ваљаност, пуноважност, законитост, легалност, исправност, легитимност, ауторизованост, одобреност, уставност, правоснажност, признатост, законитост, непоништеност, правомоћ, прописаност, регуларност, пуновредност *реп.*, правоваљаност *реп.*

валов м в. корито 1.

валовит прид. таласаст, увијен, спи-

ралан, таласав, усталасан, спираласт, веруглав *реї.* - уи: вијугав, коврцав

валоризовати несврш. прел. в. вредновати

ваљак м **Ⓛ** (геометријско тело или ма шта што је ваљкастог облика) цилиндар, облица, стублина, облић, туљац *реї.*, ваљушка *реї.*, туљак *реї.*, ваљуга *арх.*

ваљан прид. **Ⓛ** (о човеку) примеран, праведан, поштен, частан, добар, крепостан, душеван, честит, непорочан, неподмитљив, етичан, моралан, карактеран, исправан, људски, истинољубљив, беспрекоран, непоқварен, правичан, узоран, одан, чистих руку, у погону, доличан, искрен, скрупулозан, ђудоредан, коректан, савестан, поуздан, лојалан, честита особа, доследан, пун врлина **Ⓛ** в. исправан 1.

ваљаност ж в. доброта 2.

ваљати¹ несврш. непрел. (бити од вредности, значаја) в. вредети 2.

ваљати² несврш. прел. (покретати ваљањем) котрљати, гурати, превртати, окретати, вртети

ваљда прил. могуће, вероватно, изгледа, канда, највероватније, изгледно, није искључено, надајмо се, биће да, рекло би се, могло би бити, евенгуално, зацело, по свој прилици, може бити, чини се, сва је прилика, ваљада *реї.*, ваљад *реї.*, ваљаде *реї.*, камо среће *фам.*, дај боже *фам.*, почем *арх.*, бојсе *арх. реї.*, вјеројатно *хрв.*, дајбуди *хрв.* - уи: сигурно, можда

вампир м **Ⓛ** вукодлак, чудовиште, ведогоња *реї.*, тенац *реї.*, вампијер *реї.*, вампирин *реї.*, лампир *реї.*, лампијер *реї.* **Ⓛ** *фам.* в. гуликожа

вангла ж нађе *реї.*, пинокот *реї.*, рамина *реї.*, ухача *реї.*, вандла *реї.*, вајндла *реї.*, вангл *реї.*, вајндлинг *арх.* - уи: чинија, корито

вандал м хулиган, силедија, насилник, злочинац, разбијач, злотвор, напасник, мучитељ, крволок, напрасник, манијак, грубијан, окрутник, сивоња, крвопија, батинаш, крвник, горопадник, бичеватељ, махнитац, тиранин *фиї.*, катил *реї.*, живина *фам. фиї.*, неман *фам.*, животиња *фам. фиї.*, силос *жарї.*, канибал *ексїр.*, чудовиште *ексїр.*, звер *ексїр.*, главосек *ексїр.*, душманин *ексїр.*, несуздржљивац *реї.* - уи: варварин, разбојник, дивљак

вандализам м в. варваризам

вандалин м в. варварин

ванзаконски прид. в. бесправан

ванредан прид. **Ⓛ** (јако добар) изузетан, вансеријски, изврстан, импресиван, генијалан, врхунски, очарављујући, одличан, особит, изванредан, посебан, мајсторски, нестваран, сјајан, непоновљив, фасцинантан, оптималан, боговски, фантастичан, невероватан, феноменалан, врстан, ингениозан, бриљантан, истакнут, легендаран, предобар, богомдан, велик, ко бог *фам.*, нема боље *фам.*, капиталан *фам.*, прва лига *фам.*, антологијски *фам.*, филладелфија *фам.*, светска класа *фам.*, боли глава *фам.*, супер *фам.*, екстра *жарї.*, невиђен *жарї.*, жешћи *жарї.*, до јаја *жарї.*, крвав *жарї.*, силан *жарї.*, врх *жарї.*, еминентан *форм.*, антика *арх.*, ђенијалан *арх.*, проминентан *реї.*, ексквизитан *реї.*, браувурозан *реї.*, ексцелентан *реї.*, nobл *арх. нейром.*, неверојатан *хрв.*, изниман *хрв.* - уи: савршен 1., талентован, огроман **Ⓛ** в. атипичан

ванредно прил. **Ⓛ** в. беспрекорно **Ⓛ** в. друкчије

вансеријски прил. **Ⓛ** в. беспрекорно **Ⓛ** в. друкчије

вањштина ж (спољашњи изглед)

спољашност, извањштина, стас, изглед, аспект, фасада *суж.*, апаренција *реџ.*, фаџијес *реџ.*

вапај м кукњава, запомагање, јаук, јадиковање, тужњава, лелек, цвиљење, нарицање, крик, позив у помоћ, лелекање, колеч *реџ.*, ајмек *реџ.* - *уј.* гунђање

вапненац м в. кречњак

варалица м ж преварант, подвалаџија, подваљивач, варљивац, превртљивац, препредењак, обмањивач, шарлатан, врдалама, мућкарош, смутљивац, превејанац, хохштаплер, проневерилац, лажов, химбеник, џамбас, фолирант, варакача *реџ.*, вираун *реџ.*, лацман *реџ.*, пакер *жарџ.*, апаш *арх.*, швиндлер *арх.*, дефраудант *арх.*, пикареска *реџ.*, шатровац *арх.* - *уј.* лопов, бараба, опсенар, ветропир, сплеткарош, неваљац, лицемер, лажов

варање с **1** в. неприродност **2** в. варка 1. и 2. - *уј.* лагање, вожња 1., опсенарство

варати несврш. прел. (вршити превару на штету некога) петљати, подметати, обмањивати, мућкати, подваљивати, мутљати, мотати, кувати *фиџ.*, ковати *фиџ.*, мутити *фиџ.*, бургијати *фам.*, мунђати *фам.*, муљати *фам.*, возати *жарџ.*, пртљати *реџ.*, шуровати *реџ.* **3** в. лагати

варвар м в. варварин

варваризам м **1** варварство, нецивилизованост, примитивизам, дивљаштво, вандализам, суровост, нехуманост, нељудскост, некултурност, бестијалност, зверство, немилосрдност, примитивност, сировост, бруталност, насиље, безосећајност, некултура, неумољивост, бешћутност, простакулук, разарање, крволочност, злочинство, заосталост, некулти-

висаност, пустошење, неуљућеност, простота, несажаљивост, анималност, насилност, припростост, просташтво, грубијанштина, нечовештво, нечовечност, грубост, барбаризам *хрв.*, барбарство *хрв.* **2** *грам.* (страна реч или констуркција употребљена уместо боље домаће речи или конструкције) *

варварин м **1** грубијан, простак, дивљак, неотесанац, сировина, вандалин, варвар, канибал, брђанин, иностранац, паланчанин, чобанчина, кабадахија, нецивилизована особа, хорјат, непросвећеник, силеџија, сељачина, џибер *фам.*, чобанин *фам.*, троглодит *фам.*, сељак *фам.*, шабан *фам.*, примитивац *јоџ.*, барбар *хрв.*, барбарин *хрв.* **2** (за старе Грке и Римљане, сваки странац, *фиџ.* и данас) в. странац

варварски прид. в. бруталан

варварство с в. варваризам 1.

варијанта ж врста, појава, фигура, опција, тип, аспект, форма, интерпретација, облик, вид, род, верзија, варијација, варијетет, конфигурација, гидиш *реџ.*, дублета *реџ.*, иначеца *хрв.* - *суж.* модус, жанр, стил, начин, лик, метода

варијете м в. позориште

варирање с в. амплитуда

варичеле ж мн. в. богиње

варка ж **1** (обмана чула или духа) обмана, привид, превара, обмањивање, подвала, варање, заваривање, опсена, смиџалица, илузија, мајсторлук, преваранџија, привидност, марифетлук, опсенарски трик, мађионичарски трик, варљивост, махерај, монтажа *фиџ.*, маневар *фиџ.*, фразд *реџ.*, трик *фам.*, блеф *фам.*, зез *фам.*, фарбарија *фам.*, фора *фам.*, фазон *фам.*, намештаљка *фам.*, петљанџија *жарџ.*,

кумст *жарі.*, кунст *жарі.*, фол *жарі.*, финта *жарі.*, мајсторија *жарі.*, дриблинг *жарі.*, слепарија *жарі.*, петљанија *жарі.*, дефраудација *арх.*, подвалација *арх.*, швиндл *арх.* - уи: лукавство, окретност ▼ уи. илузија I.

варош ж в. град

васиона ж космос, свемир, универзум, васељена

васкресење с в. васкрснуће

васкрс м в. васкрснуће

Васкрс м Ускрс, Вазам *арх.*

васкрснути сврш. непрел. ① ускрснути, оживети, поново оживети, устати из мртвих *изр.*, вратити се с онога света *изр.* ② *фиі.* активирати се, оживети, обновити се, освежити се, живнути, вратити се у живот, покренути се, помладити се, заживети, пробудити се, повратити се, раздрмати се, препородити се, дићи се из пепела *изр.*, поживети, устати из мртвих *изр.*

васкрснуће с ① васкресење, васкрс, ресурекција, оживљавање, обнова, воскресјење, устајање из мртвих, ослобођење *фиі.*, вазам *реі.*, анастаза *реі.*, ускрснуће *хрв.* ② *фиі.* в. препород

васпитавати несврш. прел. одгајати, подизати, отхрањивати, учити понашању, формирати личност, школовати, образовати, спремати за живот, постављати на ноге, изводити на пут *изр.*, бринути се, неговати, хранити *фиі.*, изображивати *арх.*, изображавати *арх.* - уи. подучавати

васпитати сврш. прел. подигнути, отхранити, одгојити, оспособити, подићи, образовати, ишколовати, однеговати, дигнути, припремити за живот, извести на прави пут *изр.*, поставити на ноге *изр.*

васпитач м педагог, инструктор,

гувернанта, одгојитељ, андрагог, одгајатељ - сл: старатељ, саветник, наставник, водитељ, учитељ

ватра ж ① пламен, огањ, плам - уи. жар, буктиња, пожар - сл: паљевина, палеж ② *фиі.* в. ентузијазам ③ *фиі.* в. ватреност ▼ уи. буктиња, жар I.

ватрен прид. ① распламсао, пламен, огњен, разбуктао, горљив, жежен *арх.* - уи: врућ, топао, врео ② *фиі.* (с еротским набојем) заносан, страстан, пламен, распламсао, врео ③ *фиі.* дивљи ▼ уи. безуман, врео I.

ватреност ж жаркост, жестина, жучност, одушевљење, наглост, вехементност, запаљеност, огњеност, горљивост, горљивост, незадрживост, необузданост, неконтролисаност, жестокост, жар *фиі.*, ватра *фиі.*

ватросталан прид. незапаљив, несагорив, апиричан

ваш ж зоол. (лат. *Pedikulus humanus*) вашка, уш *хрв.*

вашар м ① сајам, сабор, пазар, пазариште, скуп, дернек *реі.*, вашир *реі.*, вашер *реі.*, фијера *реі.*, панађур *реі.*, збор *арх.* ② *фиі.* в. неред

веверица ж зоол. (врста глодара, лат. *Sciurus vulgaris*) *реі.*: веверка, катерица, јеверица *реі.*, крцко *фам.*

вегетаријанац м ① (о човеку, онај који не једе месо) биљар, вегетар *реі.*, вегетарац *реі.*, биљождер *фам.*, биљојед *фам.* ② (о животињама, оне које се хране само биљкама) биљождер, биљојед, травојед, травождер, биљождерац, хербивор

вегетација ж растиње, зелениш, зеленило, биље, зеље *реі.*, рашће *реі.*, биљина *реі.*, биљина *реі.*, билије *реі.*

вегетирање с преживљавање, животарење, таворење, злопаћење, робија *фам.*, крпљење *фам.*

вегетирати несврш. непрел. ① животарити, преживљавати, таворити, спајати крај с крајем, злопатити се, вегетовати, робијати *фам.*, крпити се *фам.* ② в. расти

ведар прид. ① (о времену) безоблачан, бистар, јасан, бескишан, бљештав, светао, миран, сув, чист, блистав, стабилан, благ ② *фиі.* в. бесео 1.

ведета ж ① в. стражар ② в. дива ③ *реј.* в. извидница

ведрина ж ① (о времену) безоблачност, плаветнило, разгала, прогала, прогалина, ведрик, проведрина, проведрица ② *фиі.* в. веселост

ведрица ж в. ведро 1.

ведро с ① (дрвени суд) кадица, шафол, чабар, корито, ведрица, лавор, ухаца, чабрић, шкаф, чабрица, шавој *реј.*, кадин *реј.*, леген *реј.*, кова *реј.*, шћавњак *реј.*, каин *реј.*, леђен *реј.*, ампер *реј.*, каблица *нар.*, кабао *нар.* - *суж:* музлица *реј.*, крављача *реј.*, краљача *реј.* - *уй:* суд, вангла ② (метални суд) канта, кабао, кофа, чабар, лимењак, пуђерица, лимењача, ведрица *реј.*, кабла *реј.*, лама *реј.*, броква *реј.*, кабо *реј.*, сић *реј.*, брокета *реј.*, кибла *реј.*, ђугум *реј.*, кова *реј.*, брока *реј.*, каблић *фам.* *реј.*, тестија *арх.* музлица *суж.*,

веђа ж ① в. обрва ② в. трепавица

вежба ж ① (систематско понављање неке радње у циљу физичког усавршавања) тренинг, гимнастика, спорт, тренирање, фискултура, вежбање, дрил, теловежба, гомбање *хрв.* - *уй:* обука, игра ② (испробавање неког текста или игре ради јавног извођења) проба, вежбање, испробавање, припрема, увежбавање, припремање ③ (текст састављен за учење, део вежбанке) вежбање

вежбалиште с *реј.* игралиште, терен, стадион, хала, арена, дворана, теретана, вежбаоница, ринг, фискултурна сала, спортска арена, соколана, сала *фам.*, гимназиј *арх.*, гомбалиште *арх.*, гомбаоница *арх.*, поприште *реј.*, дворница *реј.*, ротунда *реј.* - *сл:* салон, већница

вежбање с ① в. вежба 1. и 2.

вежбаоница ж в. вежбалиште

вежбати несврш. прел. тренирати, увежбавати, избежбавати, егзерцирати, дривовати *фам.*

вежбач м гимнастичар, спортиста, спорташ, спортист, гомбач, фискултурник, гомбалац *арх.*, теловежбач *реј.*

вез м ① бод, везење, урес, драугулија, штрик, шав, орден, орнамент, заклад, накит, фигурица, покрстица *арх.*, поплетица *арх.*, улама *арх.*, ланчанац *реј.* ② везиво, рупичаста чипка, поплет, штикерај *реј.*, ракам *реј.*, шупљика *реј.* - *уй.* шав 1.

веза ж ① (оно што нешто повезује) конекција, спој, контакт, спојница, релација, спона, склоп, зглоб, саставак, додир, преплет, спојиште, саставница, амалгам (чврст спој) *фиі.*, мост *фиі.*, повезница *реј.*, решка *реј.*, фуга *сѝруч.* - *уй.* аналогија ② заштитништво, протекција, меценат, покровитељство, заштита, познанство, патронажа, патронат, помоћ, меценатство, заклон *фиі.*, арка *фиі.* *реј.*, окриље *фиі.*, подршка *фиі.*, залеђе *реј.*, штела *реј.*, леђа *фам.*, колатура *реј.*, конкција *реј.*, арка *арх.* ③ (оно чиме се нешто повезује) в. канап ④ (стање везаности, повезаности) однос, релација, слагање, кореспонденција, блискост, корелација, паралелност, додир, повезаност, једнакост, сродство, сродност, корелативност, истоветност, наликост, наликовање, кохеренција,

подједнакост, међуоднос, узајамност, спојеност, интеракција, суоднос, за-
везаност, суодносност, хомогеност,
спојивост, везаност, сраслост, упоре-
дивост, здруженост, унија, вежа *реі.*,
подобност *арх.*, нексус *стир.*, успо-
редивост *хрв.*, сукладност *хрв.* - *уј:*
импликација, додатак, сагласност,
комбинација, пријатељство, обја-
шњење, сличност ⑤ *везица*, *венац*,
ниска, *грозд*, *низ*, *гротуља*, *гривна* ⑥
фиі. (особа или чињеница која нешто
повезује) *спона*, *посредник*, *ланац*,
повезница, *мост*, *нит*, *карика* ⑦ *в.* *ко-*
муникација 1.

везан прид. ① (нечим причвршћен
за нешто) *увезан*, *завезан*, *сапет*,
свезан, *повезан*, *стегнут*, *спојен*,
привезан, *здружен*, *сједињен*, *скоп-*
чан, *спучен*, *заузлан* *реі.* ② *фиі.* *в.*
неспретан

везати сврш. прел. ① (спојити чво-
ром или омчом) *увезати*, *завезати*,
привезати, *свезати*, *савезати*, *заузла-*
ти, *стегнути*, *сапети*, *запети*, *корди-*
рати, *копуирати*, (у)шнирати, шу-
кати *реі.* ② учврстити, причврстити,
приковати, залепити, - *уј.* *закопча-*
ти ③ спојити, саставити, удружити,
здружити, сјединити, ујединити, по-
везати, скопчати, спучити, спрегну-
ти, инкорпорирати ④ (~ књигу) про-
шити, повезати, увезати, спојити, са-
ставити ⑤ *в.* *обавезати* ⑥ *в.* *спутати*

везати се сврш. прел. ① увезати се,
повезати се, скопчати се, спучити се,
спрегнути се ② *в.* *обавезати се* ③ (~
за неког) *в.* *верити се*

везење с штрикање, хеклање, *вез*

везица ж ① *веза*, *венац*, *ниска*, *грозд*,
низ, *гротуља*, *гривна* ② *в.* *веза* 3.

вејавица ж *мећава*, *кијамет*, *сне-*
жна олуја, *снежна бура*, *вејање*,
снежно невреме

вејати несврш. непрел. *засипати*,
снежити, *падати у густим пахуљама*,
сипати, *наносити сметове*

век м ① (период од сто година) *сто-*
леће ② *ера*, *епоха*, *раздобље*, *интер-*
вал, *време*, *доба*, *етапа*, *сезона*, *доб*
арх. ③ *в.* *вечност* ④ *фиі.* (*трајање жи-*
вота) *в.* *живот* ⑤ *в.* *узраст*

вековечност ж *в.* *вечност*

вековни прид. *в.* *вечан*

велебан прид. *в.* *огроман* 1.

велеумље с *в.* *генијалност*

велик прид. ① *голем*, *знатан*, *заша-*
пан, *корпулентан*, *силан*, *обиман*,
поприличан, *гломазан*, *кабаст*, *кру-*
пан, *повелик*, *повећи*, *позашапан*,
вели (и *вељи*) *реі.*, *громазан* *фам.*,
подрастао *реі.*, *немали* *еуф.*, *коџа*
нейром. *реі.* ② *експр.* *огроман*, *гран-*
диозан, *безмеран*, *гигантски*, *голем*,
безграничан, *колосалан*, *џиновски*,
небодеран, *монументалан*, *капита-*
лан, *енорман*, *небосежан*, *дивовски*,
неизмеран, *импозантан*, *вртоглав*,
горостасан, *баснослован*, *грдан*,
надљудски, *титански*, *мастодонски*,
натчовечански, *мамутски*, *велича-*
јан, *страобалан* *фиі.*, *велебан* *реі.*,
величак *реі.*, *великачак* *реі.*, *веља-*
чак *реі.*, *великаран* *реі.*, *исполински*
арх., *великолепан* *реі.*, *оријашки*
реі. - *уј:* *масиван*, *гломазан*, *пре-*
комеран ③ *одрастао*, *самосталан*,
пунолетан, *стасао*, *сазрео*, *зрео*,
осамостаљен, *дозрео*, *потентан*,
развијен - *уј.* *висок* 1, ④ *опсежан*,
издужен, *исцрпан*, *обиман*, *опши-*
ран, *развучен*, *преопширан* ⑤ *в.* *же-*
сток 2. ⑥ *в.* *вансеријски* ⑦ *в.* *истак-*
нут 1. ⑧ *в.* *висок* 1. ⑨ *в.* *дебео* ⑩ *в.*
простран ▽ *уј.* *огроман* 1., *бројан*,
уважен 2., *доследан*

великан м ① (*знаменит*, *славан*, *ве-*
лик човек) *величина*, *достојанстве-*

ник, ауторитет, угледник, моћник, доајен, име, одличник, првак, велико име, гигант, великаш, фигура, капацитет, величина, цвет друштва, неко и нешто, класа, марка *фиї.*, маестро *фиї.*, човек од формата *фиї.*, бесмртник *фиї.*, махер *фам.*, калибар *фиї.*, крупна риба *фам.*, легенда *фам.*, крупна зверка *фам.*, буџован *фам.*, буџа *фам.*, мудроња *жарї.*, фаџа *жарї.*, мудро *жарї.*, целебритет *реї.*, нотабилитет *реї.* ② цин, див, људина, титан, гигант, горостас, рмпалија, грмаљ, грдосија, људескара, колос, оријаш, голијат, слота, гренадир, исполин, натчовек, људа, крамп *фам.*, чудовиште *фам.*, громада *фам.* - *уй:* креатура, карикатура

великаш м (знаменит, славан, велик човек) в. великан 1.

велики зимзелен м бот. (лат. *Vinca major*) мушка павенка

великодушан прид. дарежљив, широкогруд, несебичан, галантан, подашан, добар, хуман, самилостан, добротинитељски, добротворни, милосрдан, човечан, алтруистички, филантропски, широк - *уй.* поштен, искрен, племенит

великодушност ж ① широкогрудост, широкогрудност, дарежљивост, несебичност, галантност, галанција, алтруизам, милосрдност, издашност, доброхотност, женерозност, подашност, добротворност, женерозитет, генерозност, милост, милостивост, аман *реї.*, податљивост *реї.*, веледушност *хрв.* - *уй:* племенитост, љубав, љубазност, склоност, толеранција, нежност

великомученик м в. мученик

величање с апотеоза, страхопоштовање, адорација, обожавање, занос, поклон, узвисивање, хваљење,

глорификација, одушевљење, пошта, узношење, уздизање, слављење, идолопоклонство, апологетика, пијетет, занесеност, узвишавање, идолизација, поштовање, прослављање, респект, наклон, почаст, идолизовање, ватрена приврженост/оданост, поклонство, дубоко поштовање, слављење вишега бића, простернација *арх.*, метанисање *арх.*, проскинеза *арх.*, штовање *реї.*

величати несврш. прел. уздизати, обожавати, поштовати, глорификовати, адорирати, славити, ценити, прослављати, узвисивати, идолизирати, ковати некога у звезде, узносити, дивинирати, преуздизати, штовати *хрв.* - *сл:* дизати, хвалити, преценити, истицати

величина ж ① (особина онога што је велико) големост, замашност, крупноћа, крупност, крупнина, корпуленција, корпулентност, робусност, огромност, грандеца, развијеност ② в. важност ③ (димензије или количина нечега) формат, квантитет, досег, размер, капацитет, јачина, обим, количина, запремина, дужина, опсег, димензије, маса, ширина, тежина, размера, габарит, квантум, волумен, обујам *хрв.*, протега *хрв.* - *уй:* обим 3. ④ достојанство, племенитост, значај, признатост, истакнутост, уваженост, углед, нотабилитет, цењеност, запаженост, угледност, изврсноћ, знатност, прворазредност ⑤ (знаменит, славан, велик човек) в. великан

вена ж крвни суд, доводница *арх.*, модра жила *арх.*, приводница *арх.* - *уй:* артерија, пулс

венац м ① (украсни предмет исплетен од лишћа или цвећа) прстен, орол, витица, нимбус, круна, колобар *реї.*, гирланда *реї.* ② (у круг уплетени

плодови или сл.) ниска, веза, везица, грозд, низ, гротуља, гривна ③ (кружна ивица) обор, оквир, руб ④ (кружна улица) * ⑤ (планински ~) ланац, гробен, грана ⑥ в. беочук

вендета ж в. освета

Венера ж Даница, Северњача, Зорњача, Јутарња звезда, Вечерња звезда, Вечерница, Вечерњача, Зорница, Форфорос, Хесперус, Венус

венеричан прид. в. полни

вентил м затварач, залистак, реза, завор, шраф - *реї.* пипац, заклопац, сворњак, заворањ, засовница *реїш.*, запорница *хрв.*

вентилација ж ① (прочишћавање ваздуха) проветравање, освежавање, ветрење, луфтирање, зрачење, вентилирање, луфтање, прозрачивање, изветравање, луфтханса *жарї.* ② (уређај за проветравање) вентилатор, клима-уређај, клима *фам.*, еркондишн *арх.*, климатизација *арх.*

вентилирати несврш. прел. (прочишћавати ваздуха) ветрити, проветравати, хладити, луфтирати, зрачити, ветрети, луфгати, освежавати, изветравати, прозрачивати, проветривати

венути несврш. непрел. ① (физички пропадати, о биљци) спарушивати се, сушити се, сахнути, копнети, пресушивати, гасити се ② (физички пропадати, о човеку) копнети, сахнути, умирати, сушити се, малаксавати, мрети, слабити, издисати, нестајати, копнети, гасити се, гаснути, пропадати, танчати, крепавати, цркавати, копњети, гњити, пресушивати, скапавати, одлазити *фиї.* - *сл:* жудети, мршавети, гинути, лићати *реї.* ③ *фиї.* в. мучити се 3.

вењак м (хлад од лиснатих грана, биљка пузавица или сл.) сеница,

чардаклија, хладник, хлад, одрина, османлук, пергола, хладњак, барас, брајда, лоза (која ствара хлад), грожђе *суж.*, брајда *реї.*

веома прил. врло, прилично, доста, изражено, осетно, доста, много, знатно, пуно, натпросечно, нарочито, итеколико, итекако, особито, јако, значајно, изнимно, посебно, силно, у великој мери, темељито, толико, изузетно, изванредно, дебело, немало, жестоко, својски, обилно, дубоко, врашки *фам.*, добро *фиї.*, прописно *фам.*, гадно *жарї.*, толи *арх.*, добеса *арх.*, весма *арх.* - *уй.* неизмерно - *сл:* масовно, ретко, тешко, широко, поштено, љуто, горко, тако, опасно, стварно

вепар м зоол. (лат. *Sus scrofa*) дивља свиња, свиња

вера ж ① (уверење да постоје виша, божанска бића) религија, религиозност, побожност, вероисповест, веровање, култ, канон, црква, убеђење, конфесија, верозакон, богоугодност, богоштовље *реїш.*, иман *реї.*, вероисповед *реї.*, аманет *реї.*, аман *реї.*, дин *арх.* *реї.*, верност *арх.*, закон *реїш.* - *уй.* сујеверје ② (~ у некога) поверење, поуздање, кредибилитет, поштовање, веровање ③ (сматрање да је нешто тачно) веровање, поглед, уверење, убеђење, гледиште, начело, осећај, схватање, мото, поставка, теза, кредо, вјерују, теорија, увереност, уздање, убеђеност, супозиција ④ претпостављање, претпоставка, веровање, нада, ишчекивање, предвиђање, слутња, интуиција, предосећај, идеја, наслућивање, тежња, хипотеза, тежење, наговештај, домишљај, нагађање, предосећање, домишљање, спекулација *фам.*, сумња *реїш.* - *уй:* мишљење, чежња - *сл:* сан, мисао, раз-

мишљање ⑤ (задата реч) заклетва, завет, верност, уверење, сигурност, обећање, искреност, обавеза, увереност, поуздање, реч, кредибилност, залог, присега *реї*.

веран прид. ① веродостојан, стваран, оригиналан, аутентичан, легитиман, прописан, изворан, идентичан, истинит, правилан, истоветан, сушти, начелан, чврст, неизмењен, природан, егзактан, проверљив, коректан, чист, сигуран, доказив, примаран, исправан, прецизан, збиљски, једнак, тачан, конзистентан, реалан, прави, незачињен *фиї*, самоникао *фиї*, *реї*., аутентички *арх.*, нефалсификован *реї*., самобитан *реї*., самородан *реї*., непатворен *реї*. ② привржен, лојалан, одан, нераздржив, поверљив, сигуран, присан, предан, неодвојив, поуздан, коначан, од верења, верен *арх.*, верован *арх.* - *уй*: искрен, частан, чврст, поштен, добар, честит ③ *в.* доследан

верати се несврш. узверавати се, пењати се, успињати се, пентрати се, вешати се, кешати се *жарї*.

вѐрач м ① алпиниста, планинар, пењач, планинац

вербалан прид. ① усмен, оралан, разговорни, говорни, језични, изречен, исказан ② *арх.* *в.* глаголски ③ *реї*. *в.* празноговорљив

вербализам м *в.* фразирање

вербализовати несврш. прел. фразирати, испразно говорити, вербализирати, празнословити, просеравати се *нар.* - *уй*. лупетати

вербена ж бот. (лат. *Verbena officinalis*) *реї*: чврстац, врбена, језичар, коњушара, трава од далка, брбица, спориш, босотица, дивља врбена, споришак, железенка, љутовница, бориш, брстица, спериш, бербина, врбина

вергл м (музичка справа уз помоћ које се свирају увек исте мелодије) верглец *фам.*, органин *арх.*, органет *арх.*, оргуљице *реї*.

верглати несврш. непрел. *в.* брбљати 1.

верем-трава ж бот. (лат. *Calamintha officinalis*) *реї*: марулка, веремњача, горска метвица, трава од верема

верен прид. ① заручен ② *арх.* *в.* веран 2.

вереник м младић, заручник, љубавник, момак, дечко, изабраник, тип *жарї*., фрајер *жарї*., даса *фам.* *арх.*

вереница ж заручница, девојка, изабраница, цура, риба *жарї*.

вересија ж (одлагање наплате за издату робу на поверење) почек, причек, одлагање, поверење, дуг, кредит *фам.*, лер *жарї*., креда *жарї*. - *уй*. зајам 1.

верзија ж ① (приказивање догађаја које је по садржини слично с неким другим) варијанта, облик, начин, вид, варијација, интерпретација, иначеца *хрв.* ② (музичка ~) обрада, прерада, интерпретација

верзиран прид. ① вешт, спретан, вичан, сналажљив, умешан, окретан, стручан, способан, професионалан, испрактикован, усавршен, извежбан, дорастао, извештен, истрениран, мајсторски, уходан, обучен, квалификован, довитљив, зналачки, увежбан, упућен, виртуозан, рутиниран, лакорук, прекаљен, кадар, промућуран, чиграст, видраст *фам.*, виспрен *реї*. - *уй*: брз, еластичан, проверен, надарен, гибак ② *в.* упућен

верзираност ж знање, извежбаност, компетентност, стручност, спретност, умеће, способност, вештина, умешност, вичност, окретност, рутина, мудрост, дораслост,

мајсторство, искуство, увежбаност, искусност, упућеност, навика, мајсторија, рутинираност, обученост, уметност, квалификација, пракса, усавршеност, уходаност, позваност, умење, компетенција, студиозност, квалификованост, умност, техника, наука *фил.*, занат *фам.*, кликер *фам.*, акрибија *реп.*, умедба *реп.* - *уи*: учинак, разумевање, даровитост, дар, образованост, надареност - *сл*: познавање, сналажљивост, упознатост

вериге ж мн. ланци, букагије, лисице, окови, узе, негве, лисичине, синдири, крдена *реп.*, комостра *фам.*

веридба ж заруке, просидба, прстеновање, прошење, прошевина, верење

верити се сврш. заручити се, испросити, везати се, прстеновати

верификација ж ❶ в. ауторизација ❷ *форм. в.* контрола

верификовати сврш. прел. в. афирмисати 1.

верник м побожник, правоверац, теист, богоугодник, богомолац, побожњак

верност ж ❶ (особина онога који је веран) оданост, приврженост, лојалност, поверљивост, пожртвованост, постојаност, непроменљивост, поузданост, часност, честитост - *уи*: увереност, искреност, поштење ❷ (особина нечега што је верно приказано) веродостојност, истинитост, реалност, аутентичност, стварност, тачност, незачињеност, аутентичност, аутентика, неизмењеност, исправност, непатвореност, изворност

веровање с ❶ (веровање у натприродна бића и силе, одређен систем таквих веровања) религија, побожност, вероисповест, вера, култ, канон, црква, религиозност, убеђење,

конфесија, верозакон, богоштовље, иман *реп.*, вероисповед *реп.*, аманет *реп.*, аман *реп.*, дин *арх. реп.*, верност *арх.*, закон *реп.* ❷ (основно убеђење) в. начело 2. ❸ (полазишна тачка у размишљању) претпостављање, претпоставка, нада, вера, ишчекивање, предвиђање, слутња, интуиција, предосећај, идеја, наслућивање, тежња, хипотеза, тежење, наговештај, домишљај, нагаћање, предосећање, домишљање, спекулација *фам.*, сумња *реп.* - *уи*: мишљење, чежња - *сл*: сан, мисао, размишљање ❹ (одлагање наплате за издату робу на поверење) в. вересија

вероватан прид. (који изгледа истинит, који може бити) изгледан, потенцијалан, остварив, остварљив, могућ, изводив, претпостављив, замислив, евентуалан, плаузибилан, можебитан, изводљив, могућан, пробабилан, можан, вјеројатан *хрв.*

веровати несврш. прел. ❶ (бити верник) бити побожан, имати веру, клањати се, молити се ❷ (имати мишљење) мислити, сматрати, држати, бити мишљења, бити убеђен - *уи*. размишљати ❸ в. (у неког) уздати се, ослањати се (на неког), полагати (на неког), имати поверења ❹ в. претпостављати

вероватно прил. (на вероватан начин) могуће, ваљда, изгледа, канда, највероватније, изгледно, није искључено, биће да, рекло би се, могло би бити, евентуално, зацело, по свој прилици, може бити, чини се, сва је прилика, ваљада *реп.*, ваљад *реп.*, ваљаде *реп.*, камо среће *фам.*, дај боже *фам.*, почем *арх.*, бојсе *арх. реп.*, вјеројатно *хрв.*, дајбуди *хрв.* - *уи*: сигурно, можда

вероватност ж в. вероватноћа

вероватноћа ж могућност, изглед (за нешто), вероватност, шанса, евентуалност, апаренција *реџ.*, потенција *реџ.*, можебитност *реџ.*, вјеројатноћа *хрв.*

веродајница ж *хрв. в.* акредитив
веродостојан прид. стваран, веран, оригиналан, аутентичан, легитиман, прописан, изворан, идентичан, истинит, правилан, истоветан, сушти, начелан, чврст, неизмењен, природан, егзактан, проверљив, коректан, чист, сигуран, доказив, примаран, исправан, прецизан, збиљски, једнак, тачан, конзистентан, реалан, прави, вероватан *реџ.*, незачињен *фиџ.*, само-никао *фиџ. реџ.*, аутентички *арх.*, нефалсификован *реџ.*, самобитан *реџ.*, самородан *реџ.*, непатворен *реџ.*

веродостојност ж истинитост, реалност, аутентичност, стварност, верност, тачност, незачињеност, аутентика, аутентичност, неизмењеност, исправност, непатвореност, изворност

вероисповед ж *реџ. в.* вероисповест

вероисповест ж (веровање у натприродна бића и силе, одређен систем таквих веровања) религија, побожност, вера, веровање, култ, канон, црква, религиозност, убеђење, конфесија, верозакон, богоштовље, иман *реџ.*, вероисповед *реџ.*, аманет *реџ.*, аман *реџ.*, дин *арх. реџ.*, верност *арх.*, закон *реџ.*

вероломан прид. *в.* бесраман 1.

вероломство с ❶ (кршење задате речи) издаја, невера, изневеривање, вероломност, издајништво - *уй.* превара ❷ (превара у браку) неверност, неверство, превара, издаја *ексџр. фам.*

версификација ж (структура сти-

ха у песничком делу) метрика, метар, стих

вертикалан прид. усправан, окомит, исправљен, исправан *арх.*

веселити несврш. прел. радовати, забављати, пружати радост, увесељавати, усрећивати, разгаљивати, галити

веселити се несврш. ❶ радовати се, ликовати, клицати, уживати - *уй.* обрадовати се ❷ забављати се, шегачити се, џумбусати, лудирати се, зезати се *фам.*, шалити се *фам.*, зајебавати се *фам.*, ударати бригу на весеље ❸ проводити се, пијанчити, шенлучити, теревенчити, лумповати, лудовати, пити, пијанчевати, пировати, лолати се, бекријати, гостити се, бучно славити, лумпати, годовати *арх.* ❹ *еуф. в.* опијати се

веселост ж весеље, радост, срећа, полетност, лепршавост, озареност, раздраганост, ведрина, живахност, добра воља, разгаљеност, разигра-ност, мерак, расположеност, ђеф *фам.*, усхит *реџ.*, лакоћа *ексџр.* - *уй:* расположење, задовољство

весељак м ❶ аниматор, забављач, лакрдијаш, луда, шегач, шаљивчина, лола, шаљивџија, шаљивко, враголан, шаљивац, комедијаш, пајац *суж.*, шерет, бећар, ђаволан, комедијант, завитлант, звекан, зевзек, обешењак, лутак *фиџ.*, егленџија *реџ.*, бајацо *реџ.*, леро *реџ.*, пајацл *реџ.*, пајацо *реџ.*, харлекин *реџ.*, луцпрд *фам.*, спрдач *фам.*, зафркант *фам.*, џумбушлија *фам.*, спрдало *фам.*, зезант *фам.*, арлекино *фам. реџ.*, зезатор *фам.*, спадало *фам.*, зајебант *нар.*, ограшеновић *реџ.*, бургијаш *реџ.*, клаун *хрв.* - *суж:* клоун, комичар, арлекин, циркузант, гутач ватре, циркусант, глумац, мимичар, пантомимичар, жонглер ❷ *в.* бекрија

веселје с ❶ веселост, радост, срећа, полетност, лепршавост, озареност, раздраганост, ведрина, живахност, добра воља, разгаљеност, усхит, разиграност, мерак, расположеност, ђеф *фам.*, лакоћа *ексџр.* - уи: расположење, задовољство ❷ журка, забава, игранка, вечеринка, посело, веселица, фестшта (феста), дернек *реј.*, тупум *реј.*, теферић *реј.*, локатив *жарј.*, журеза *жарј.*, домјенак *хрв.* - уи: славље, пијанка, седељка ❸ задовољство, уважање, част, радост, ужитак, почаст ▼ уи. бекријање, гозба

весео прид. ❶ радостан, озарен, срећан, насмејан, расположен, лаган, неоптерећујући, разигран, распеван, занесен, живахан, чио, раздраган, блажен, полетан, ведар, обрадован, задовољан, крепак, лепршав, оптимистичан, разгаљен, оран, добре воље, виталан, жовијалан ❷ в. виталан I. ▼ уи. анегдотичан

веслоношке ж бот. мн. (лат. *Pelecaniogtmes*) весларице

весник м (курир који преноси вести) гласник, информатор, гласноша, курир, викач, изјављивач, објављивач, биров, теклич *реј.*, теклић *реј.*, хаберник *реј.*, телал *реј.*, брзотеча *арх.*, поклисар *арх.*, аброноша *арх.*, абердар *арх.*, татар *арх.*, скоротеча *арх.*, улак *реј.*, пеик *реј.* - сл: најављивач, поштар

веспа ж скутер

вест ж новост, обавештење, обавест, информација, новина, глас, абер *арх.*

вести несврш. непрел. фиг. в. брбљати 2.

ветрењак м ❶ в. луталица ❷ в. ветропир I.

ветрење с в. вентилација 2.

ветрети несврш. прел. в. ветрити

ветрити несврш. прел. проветравати, вентилирати, хладити, луфтирати, зрачити, ветрети, луфтаги, освежавати, изветравати, прозрачивати, проветривати

ветроваљ м бот. (лат. *Eryngium sampestre*) *реј.*: врајји стрец, ветровац, котрљан

ветровка ж јакна, виндјакна, жакет, виндјака кабаница *суж.*,

ветрогоња м ж *фам. в.* беспосличар 3.

ветропир м ❶ (лакомислен, непромишљен човек) врдалама, пробисвет, хоштаплер, шарлатан, вртриеп, ветрењак, фићфирић, превртљивац, летипас, летиветар, звијук, шврљало, аламуња, шеврдало, ђилкош *реј.*, вираун *реј.*, лаур *реј.*, којекаковић *фам.*, цвећка *нар.*, вртигуз *нар.*, јебиветар *нар.*, ландара *жарј.*, ветрогоња *арх.*, голоигра *арх.*, витлија *арх.*, хлапимуха *арх.* - уи: шепртља, покварењак, сметењак, враголан, ленштина, скитница ❷ *фам. в.* беспосличар

ветруша ж зоол. * (птица из реда соколова, лат. *Falco tinunculus*)

већање с (окупљање у циљу усаглашавања ставова) конгрес, заседање, састанак, расправа, скуп, седница, претрес, дебата, конференција, договарање, окупљање, форум, сабор, разговор, скупштина, дискусија, пленум, семинар, усаглашавање, намјерење, симпозијум, сесија, лонцање *реј.*, адет *реј.* *реј.*, конвенција *форм.*, збор *арх.*, веће *арх.*, окуп *реј.*, сабир *реј.*, домјенак *хрв.* - уи: слога, договор, уговор, гомила

већати несврш. непрел. в. дискутовати

веће с (тело од више чланова које решава одређена питања) савет, збор, скуп, колектив

већина ж главнина, мајоритет, (нај) већи део, (нај)већи број, претежност, гро *нейром.*, вишина *реџ.* - *уй.* над-моћ

већник м ❶ (члан неког већа) одборник ❷ *в.* саветодавац

већница ж (дворана у којој заседа неко веће) * - *уй.* просторија

вехементан прид. *арх. в.* ватрен 1.

вехементност ж *в.* ватреност

вечан прид. ❶ (који дуго живи или постоји) *в.* вечит 1. ❷ (који вреди за сва времена) апсолутан, сталан, непролазан, етерналан, постојан, трајан, перманентан, бескрајан, неограничен, неизменљив, свевремен, недостижан, тоталан, дурашан, непроменљив, неизгладив, вековечан, безвремен, једини, јединствен - *уй:* бесмртан, потпун ❸ *фџ.* *в.* божанствен

вече с сумрак, сутон, предвечерје, полумрак, смирај, полутама, сумрачје, смркнуће, акшам *реџ.*, први мрак *реџ.*

вечит прид. бесконачан, бесмртан, непрекидан, непролазан, непрекидан, безграничан, непрестан, вечан, сталан, неизмеран, непромењив, бескрајан, непрекинут, доживотан, неограничен, без дна/граница/краја, неизбрисив, ненарушив, неуништив, векотрајан, неисцрпан, неисцрпљив, неискорењив, вековечан, вековни, безвремен, даноноћни *фам.*, непресушан *фам.*, константан *форм.* - *уй:* трајан, дуготрајан, несавладив, чест

вечито прил. *в.* заувек

вечно прил. *в.* заувек

вечност ж бескрајност, еон, бескрај, вековечност, безграничност, век, недоглед

веш м рубље, роба, рубенина *реџ.*,

преобука *с.уж.*, пресвлака *с.уж.* - *уй.* одећа

вешалица ж ❶ (сталак за вешање одеће) чивилук, вешало, вешелка *реџ.*, вешалка *реџ.* ❷ ауфингер, офингер, вешалка, виселица *нар.*, ленка *арх.* ❸ (шницла од свињског меса) лунгић *хрв.*

вешати несврш. непрел. бесити, качити, кешати *фам.*

вешати се несврш. (хватати се за нешто и висити) качити се, бесити се, кешати се *фам.*

вешт прид. ❶ спретан, вичан, верзиран, сналажљив, умешан, окретан, стручан, способан, професионалан, испрактикован, усавршен, извежбан, дорастао, извештен, истрениран, мајсториски, уходан, обучен, квалификован, довитљив, зналачки, увежбан, упућен, виртуозан, рутиниран, лакорук, прекаљен, кадар, промућуран, чиграст, видраст *фам.*, виспрен *реџ.* - *уй:* брз, еластичан, проверен, надарен, гибак ❷ домишљат, креативан, даровит, инвентиван, талентован, стваралачки, способан, обдарен, оригиналан, надарен, маштовит, продуктиван, делатан, ингениозан, сналажљив, имагинативан, окретан, прегалачки *реџ.*, талентиран *хрв.* - *уй:* предузимљив, генијалан

вештац м пророк, видовњак, врач, врачара, маг, прорицатељ, чаралац, гатар, визионар, опсенар, гатара, погађач, гаталац, бајало, чудотворац, чаробњак, бели маг, врач погађач, сирхирбаз, црни маг, оракул, травар, хоџа, негромант, урочник, негромант, бајач, видар, задиг *реџ.*, задик *реџ.*, здухач *арх.*, вједогодња *арх.*, викан *реџ.*, жрец *реџ.*, чудотворник *реџ.*, јасновидац *реџ.*, врачар *реџ.*, врачолија *реџ.*, мантијаш *йоџ.* - *уй:* лекар, астролог

вештачки прид. ❶ лажан, тобожњи, неаутентичан, неистинит, фалсификован, погрешан, артифицијалан, подметнут, извештачен, лажљив, неправ, претворан, кривотворен, нараван, патворен, фаличан, привидан, самозвани, фалш *нейром. фам.*, апокрифан *реџ.*, умјетан *хрв.* - *уй:* неприродан, фиктиван, измишљен - *сл:* наopak, нетачан, крив ❷ усиљен, крут, уштогљен, укочен, извештачен, неприродан, завезан, суздржан, стиснут, артифицијалан, службен *фиј.*, уштиркан *фам.*, као свињска нога *фам. изр.*, заузлан *реџ.*

вештина ж ❶ знање, извежбаност, компетентност, стручност, спретност, умеће, способност, верзираност, умешност, вичност, окретност, рутина, мудрост, дораслост, мајсторство, искуство, увежбаност, искушеност, упућеност, навика, мајсторија, рутинираност, обученост, уметност, квалификација, пракса, усавршеност, уходаност, позваност, умење, компетенција, студиозност, квалификованост, умност, техника, наука *фиј.*, занат *фам.*, кликер *фам.*, акрибија *реџ.*, умедба *реџ.* - *уй:* учинак, разумевање, таленат, образованост, сналажљивост ❷ *в.* виртуозност ❸ *в.* креативност

вештица ж ❶ (по народном веровању, жена која је у дослуху с ђаволом и чини зла) караконцула, карапанца, мора *нар.*, рогуља *арх.*, коњобарка *арх.*, лепирица *реј.*, лепируша *реј.*, вешћа *реј.*, вештегара *нар.*, цоприца *нар.* - *уй:* бабарога ❷ *фиј.* (ружна жена) накарада, наказа, ругоба, чудовиште, сподоба, грдоба, монструм, роспија, неман, нагрда, страшило, гнусоба, караконцула, ружноћа, гадура, калаштура, на-

казник, Франкенштајн, квазимодо, наказница, гвоздензуба, харпија, карапанца, аждајака, акреп *фиј.*, крстача *реј.*, ажделија *реј.*, карикатура *фам.*, крамп *фам.*, грдобина *фам.*, габор *фам.*, вештеруља *нар.*, скрндељ *жарј.*, гном *жарј.*, аждаха *арх.*, коњобарка *арх.* - *уй:* бабарога, привиђење, змија *фиј.* ❸ *фам.* врачара, гатара ❹ (зла жена) *в.* кучка 2. ❺ *зол.* (ноћни лептир, лат. *Sphinx*) *

вибрато м (дрхтање тона при певању/свирању) тремоло, дрхтање

вибрација ж њихање, подрхтавање, треперење, дрхтање, вибрирање, струјање, осцилација, трептање, трептај, дрхтај, лелујање, титрање, титрај, ландарање *фам.*

вибрирање с *в.* вибрација

вибрирати несврш. непрел. треперити, титрати, осциловати, подрхтавати - *уй.* дрхтати, њихати се

вид м ❶ (моћ гледања) поглед ❷ облик, лик, форма, начин, модус, фигура, варијанта, верзија, род, тип, жанр, стил, аспект, метода, конфигурација, гидиш *реј.* - *уй.* врста ❸ *в.* испољавање

видање с *в.* лечење

видар м *в.* исцелитељ

видати несврш. прел. *в.* лечити

видело с ❶ *в.* светло ❷ *в.* дан 1.

видети сврш. несврш. непрел. прел. ❶ *сврш.* *йрел.* (чулом вида примити) угледати, погледати, запазити, осмотри, уочити, спазити, шмекнути, разабрати, снимити *фам.*, уловити оком *фам.*, ђанити *жарј.*, ошмекати *жарј.* - *уй.* гвирнути ❷ *несврш.* *нейрел.* трудити се, настојати, тежити, аспирирати, стремити, намеравати, претендовати, гледати, покушавати, гледати да се све уради на време, паштити се *реј.*, напрезати се *експр.* ❸ *сврш.* *йрел.*

опазити, открити, уочити, приметити, наипати ④ *сврш. њрел.* прозрети, докучити, установити, раскринкати, препознати, сагледати, проникнути (у нешто), разабрати, уверити се (у нешто), наипати, прогледати *фиї.*, прокужити *фам.*, укапирати *жарї.* - *уй:* разумети, спознати, открити, дознати ⑤ *сврш. њрел.* (проћи кроз неко животно искуство), доживети, преживети, проживети - *сл:* пропатити, искусити ⑥ *сврш. њрел.* размислити, проверити, испитати ⑦ *сврш. њрел.* анкетирали, испитати, истражити, сазнати, дознати, пропитати, проучити, изнаћи, службено распитати, изучити ⑧ *сврш. њрел. в.* докучити 1. ⑨ *сврш. њрел. в.* обавестити се

видети се *сврш. несврш. ① не-сврш. нејрел.* штрчати, стрчати, вирити, гвирити, познавати се, извиривати, излазити, помаљати се ② *сврш. њрел.* састати се, сусрести се, срести се, наћи се (с неким), срести (некога), укрстити путеве *изр. ③ сврш. нејрел.* остати, остати као траг, познавати се

види *узв. в. гле*

видик м ① (онолико колико се може видети оком) домашај, домет, опсег, досег, обим, дијапазон, оквир, домак - *уй.* распон ② (простор обухваћен погледом) панорама, видокруг, обзорје, обзор, поглед, хоризонт, доглед, видно поље, видело, визура, кругозор *хрв.* - *уй.* видиковац, призор ③ *в.* гледиште 1.

видиковац м погледало, видглед, погледник, видоглед - *уй.* видик 2.

видичак м бот. (лат. *Euphrasia officinalis*) видока шарена, видовчевица, осленица, видац, видова трава, очаница, зорница, грижовка, видица, видовача, драгонка, видовита трава

видљив *прид. ①* (онај који се може видети) видан, приметан, приметљив, видован, нескривен, очит, очевидан, визибилан, очигледан, упадљив, уочљив, опажљив, маркантан, запажљив, заметан, заметљив, означен, обележен, истакнут, изразит ② јасан, очигледан, очевидан, еклатантан, осетан, очит, евидентан, несумњив, флагрантан, недвојбен - *сл:* схватљив, присутан, упечатљив

видљиво *прил. ①* приметно, уочљиво, очито, очигледно ② (у великој мери) *фиї.* знатно, поприлично, много, осетно, приметно, силно, страховито, колико се може замислити, страшно, јако, грдно, изразито, грозно *фиї. фам.,* стравично *фиї. фам.,* језиво *фиї. фам.,* лудо *фам.* - *уй:* претерано, врло

видљивост ж (осветљеност која омогућава да нешто буде видљиво, својство онога што је видљиво) очевидност, обележеност, истакнутост, јасноћа, осветљеност, очитост, обасјаност, приметност, запажљивост, приметљивост, очигледност, еклатантност, евидентност, видност, уочљивост, означеност, развидност, замјетљивост *хрв.* - *сл:* присутност, разумљивост

видност ж *в.* видљивост

видовит *прид.* далековид, видовњачки, прозорљив, проницљив, пророчански, визионарски, визионаран, далековидан, виловит, пробојан *арх.,* вједовит *арх.*

видовитост ж ① далековидност, визионарство, далековидост, прозорљивост, мисаоност, проницљивост - *уй:* знање, даровитост, памет, мудрост ② *в.* гатање 1.

видовњак м ① пророк, врач, врачара, маг, вештац, прорицатељ, чара-

лац, гатар, визионар, опсенар, гатара, погађач, гаталац, бајало, чудотворац, чаробњак, бели маг, врач погађач, црни маг, травар, хоџа, негромант, урочник, некромант, бајач, видар, оракул *реї.*, задиг *реї.*, задик *реї.*, сирхирбаз *арх.*, здухач *арх.*, вједогодња *арх.*, викан *реї.*, жрец *реї.*, чудотворник *реї.*, јасновидац *реї.*, врачар *реї.*, врачолија *реї.*, мантијаш *йої.* - *уй:* лекар, астролог ② виделац, чаробник, виловњак

видовњачки прид. *в.* видовит

видовчица ж бот. (лат. *Anagallis arvensis*) *реї:* курје око, дивји башелак, вид, очица, абронка, скрика, видовица, оканце, крика, видић, црљена вида, видеоока, курја чесница, видова травица, кокошији слијеп, видовка, курслеп, зеленика, зеница, видац, абронек, мишакиња, кривичица, видовска трава, чрвичник

видокруг м *в.* видик 2.

видра ж ① зоол. (сисар из породице куна, лат. *Lutra lutra*) * ② *фиї.* *в.* довитљивац

виђен прид. ① *в.* поштован 1. ② *в.* истакнут 1.

виђење с ① *в.* визија ② (начин на који се нешто види) представа, предоџба, доживљај ③ *реї.* *в.* призор

вижљаст прид. *в.* висок 1.

виза ж допуштење, овера, визум *арх.*

визави пред. *в.* насупрот

визибилян прид. *в.* видљив

визија ж ① (способност предвиђања и сагледавања) предоџба, видовитост, далековидост, помисао, виђење, предвиђање, предсказање, приказа, представа, пророчанство - *уй:* замисао ② (слика маште, виђење нечег нестварног) *в.* фантазија

визионар м *в.* видовњак 1.

визионарски прид. *в.* видовит

визир м ① нишан ② штит, део шлема

визирати сврш. безл. (прибавити визу) *

визита ж ① контрола, посет, лекарска посета, обилазак ② *фиї.* посета, обилажење, обилазак, посет, мусafir *реї.*, поход *арх.*, похођење *арх.*, походња *арх.*, походе *арх.*, регрутација *реї.* - *уй:* гост, посетилац

визиткарта ж посетница, визитка *фам.*

вијадукт м *в.* мост 1.

вијак м ① шраф, реза, елиса, клин, затварач, завртањ, преворница, шараф, заворањ, завор, чивија, сворњак ② *в.* вентил

вијати несврш. прел. *в.* јурити

вијача ж уже, коноп, конопац за прескање, канап *реї.*

вијорење с клађење, њихање, лелујање, треперење, лахорење, лаптање, лепршање (на ветру), љуљање, дрхтање, млатарање, лантарање *фам.*, лангарање *фам.*, шлампање *фам.*, ландарање *фам.*, шандарање *арх.*

вијорити се несврш. клатити, лелујати, лелујати се, вити се, лепршати, гибати се, њихати, лебдети, повијати се, лахорити, витлати се, треперити, климати, љуљати се, колебати, млатарати, лепирати *реї.*, лектати *реї.*

вијошница ж бот. (лат. *Parietaria officinalis*) *реї:* прилип, мртва коприва, дренак, црквина

вијуга ж (кривудава, крива линија или нешто таквог облика) спирала, прегиб, завој, облина, лук, венац, кривина, бандажа, колобар, окука, набор, кривуља, савијутак, витица, завијутак, превој, зглоб, обруб, део круга, крива црта, банда, рескавица *реї.*, ше-

вуљица *реї.*, завојица *реїџ.*, обрт *реїџ.*, сагиб *реїџ.*, синус *маїџ. суж.*, косинус *маїџ. суж.*, тангенс *маїџ. суж.*, волута *сїџруч.* - *уї:* црта, прстен, круг - *сл:* кружница, кугла, полукруг

вијугав прид. витичаст, кривудава, увијен, завијен, спиралан, витичав, вијугаст, извијен, крив, завинут, цикцак *фам.*, завојит, окукаст, замршен, завојаст, увојит, змијаст, завојевит, серпентинаст, нераван, змијугав, пужаст *фиї.*, веругав *реїџ.*, веругаст *реїџ.*, баврљаст *реїџ.* - *сл:* крив, заобилазан

вијугаст прид. в. вијугав

вијугати несврш. прел. кривити, превијати, савијати, искривљавати, смотавати, витоперити, грбити, извртати, изобличавати, завијати, нагињати, кривудати, пресавијати, изувјати, повијати, угибати, извијати, кврчити, увијати, сагињати *реїџ.*, врти *реїџ.*, фркати *реїџ.*, сукати *реїџ.*

вијугати се несврш. в. верати се - *уї.* вијугати

вика ж в. викање

викање с вика, драње, крика, вика, граја, врева, ларма, галама, жамор, узвикивање, писка, урликање, јаукање, урлање, цика, дрека, кричање, дерњава, вриска, повика, цичање, дерање, рика, цилик, циликање, повици, узвици, жагор, алаука, крештање, галамљење, грајање, пиштање, цева, громор, урнебесна вика, вриштање, врискање, урнебес *фиї.*, орњава *реї.*, орњава *реї.*, дерачина *фам.*, весак *арх. реї.*, дерача *арх.*, врка *арх.*, брека *арх.*, рогобор *арх.* - *уї.* бука, лупање

викати несврш. непрел. ① *нейрел.* урлати, цичати, галамити, бучати, дерати се, врискати, дречати, грајати, надвикивати се, узвикивати, издирати се, лармати, скичати, кричати,

ричати, драти се, кликтати, бечати, арлаукати, алакати, пиштати, извикивати, рикати, цијукати, брујати, дерњати се, парати (неком) уши, дизати цева, грмети, јаукати, грактати, баукати, јалакати *реї.*, бречати *реї.*, ревати *реї.*, халакати *реї.*, ћакати *реї.*, руљати *реї.*, крештати *фам.*, чепити жвале *ексїр.* - *уї:* дозивати, беснети ② *їрел. в.* грдити ③ *їрел. в.* дозивати

викач м портпарол, гласноговорник, разгласивач, труба *фиї.*, галамција *фам.*, телал *арх.*

викенд м (недељни одмор) излет, пикник - *уї.* одмор 1.

викендица ж (кућа ван града за одмор) вила, летњиковац, летовалиште, дача

виклер м папилотна, увијач (за косу)

викнути сврш. прел. ① вриснути, дрекнути, заурлати, завриштати, грунути, раздерати се, зачичати, закрештати, закричати, продерати се, заурликати, заврискати, издерати се, загрмети, загаламити, задерати се, забечати, залармати, задречати, зајаукати, раздерачити се ② в. дозвати

виктимологија ж жртвословље *хрв.*

виктомолошки прид. виктимологијски, жртвословни *хрв.*

вила¹ ж ① (велика и лепа кућа) палата, замак, дворац, тврђава, утврђење, утврда, конак, двор, резиденција, кула, каштел *реї.*, палача *ексїр.* ② (кућа ван града за одмор) в. викендица

вила² ж ① божица, полубогиња, русалка, водарица, горска и водена богиња, виленица, вилогорка, чаробница *фиї.*, погоркиња *фам.* - *уї:* сирена, грација - *сл:* муза, нимфа ② *фиї. в.* лепотица

вилајет м крај, предео, околиш, крајолик, рејон, провинција - *уї:* завичај, покрајина

виле ж мн. рачве, рашље, виљушка
фам., *вила арх.*

вилине власи ж мн. бот. (лат. *Adiantum capillus Veneris*) *реї.* водена папрат, венерине власи, госпоине власи, папрац

вилин коњиц м зоол. (инсект једнокрилац, лат. *Aeschna grandis*) *

вилино сито с бот. (лат. *Carlina acaulis*) пупава, краљевац, белотрн, решетка, крављак, протак, простриљавица, пупавац, компава, бели трн, сјекавац

вилица ж чељуст, зубало, лалока *реї.* раље *суж.*

вличаст прид. в. рачваст

виљамовка ж крушковача

виљушка ж **1** пирун *реї.*, *вилица хрв.* **2** *реї.* в. рукавац

виљушкар м вличар *фам.*

винара ж в. **1** (просторија за прераду и смештај вина) в. винарија **1.** **2** (продавница за продају вина) винарија, винарница, винотека

винарија ж **1** (просторија за прераду и смештај вина) винарница, винара, вински подрум, виноточје, подрум (вински), клет *арх.* **2** (продавница за продају вина) в. винара **2.**

винарница ж в. винарија

винарство с (производња вина или наука о томе) енологија, виноградарство, виноделство, винодеље *арх.*

виндјакна ж в. ветровка

винова лоза ж бот. (лат. *Vitis vinifera*) виња лоза, виника, вина лоза, винолоза, винска лоза, чокот, трс, крга

виновник м в. **1** в. кривац **2** в. зачетник **1.**

виноградњак м зоол. (лат. *Helix pomatia*) виноградарски пуж

винска мушица ж в. дрозифила

винуги сврш. прел. в. уздигнути

винуги се сврш. в. дигнути се

вињак м коњак, виновача, виновица *реї.*, виновац *реї.*

вињета ж **1** орнамент, украс, заглавље **2** в. етикета

виолента прид. в. ватрен **1.**

виолентност ж в. виолентија - *уй.* ватреност

виолентија ж силовитост, плаховитост, грубост, округлост, жестина, жучност, виолентност, насртљивост, незадрживост, горопадност - *уй.* насилије, ватреност

виолина ж *ћемане реї.*, *егеде реї.*, *виолин арх.*, *гусле арх.*

виолончелиста м муз. челиста, контрабасиста

виолончело с муз. чело, челенце *фам.*

випера ж зоол. (змија отровница, лат. *Viperinae*) љутица, отровница, отровна змија

вир м **1** вртлог, ковитлац, жеврнтија *реї.*, бунар *реї.*, врукат *реї.*, свој *арх.*, коловрат *реї.* *вирман реї.* *суж.* - *уй.* брзак **2** в. вихор

вирак м бот. (лат. *Alchemilla vulgaris*) *реї.* вирић, бисерак, росаница, веркута, вркута, говеђа трава, звиздењак, лавска нога, госпоин плашт

вирилан прид. *реї.* в. мужеван **1.**

вирити несврш. непрел. **1** (гледати потајно или из прикрајка) звирити, зиркати, провиривати, скиљити, очијукати, чкиљити, гвирити, ждракати, погледавати, кибицовати, навиривати се, поглеткивати, лукати *фам.*, гледуцкати *фам.*, шацовати *фам.*, гледити *фам.* **2** в. видети се **1.**

вирман прил. економ. (пренос буџетских кредита из једне позиције у другу) *

виртуелан прид. *вар. виртуалан*, замишљен, нестваран, прикривен, невидљив, неприметан, тајни, притајен, потајан, неманифестован, потенцијалан, могућ, затомљен, сакривен, забашурен, латентан

виртуоз м в. мајстор 2.

виртуозан прид. в. вичан

виртуозност ж мајсторство, стручност, вештина, ненадмашивост, изванредност, генијалност

вирулентан прид. ① *фиј.* в. ватрен 1. ② в. шкодљив

вирус м (паразитни микроорганизам који може да изазове болест) - *уй.* бактерија

вишла ж луганига *реј.*, хреновка *хрв.*

вис м висија 1. и 2.

висак м каламир *реј.*, оловница *реј.*, шакул *реј.*

висак м оловница, шакул, каламир, лот - *уй.* либела

весећи прид. обешен, лебдећи

весибаба ж бот. (лат. *Galanthus nivalis*) *реј.*: висипатка, бапка, дремуљка, висигаћ, дремидеда, дријемак

висија ж ① узвишење, узвисина, узвишица, вис, висост, врлет, височје, узвишица, хридина, врх, висота *арх.*, грич *хрв.* ② в. брдо

висина ж ① (вертикална димензија у човека) стас, раст, узраст, вишина *реј.* ② (вертикално одстојање од нечега) в. ниво

висити несврш. непрел. ① (бити причвршћен у окомитом положају) бити окачен/обешен, лебдети, левитирати, вежети *реј.* ② *фиј.* (дуго стајати, проводити време на једном месту) цецати, зверати, куњати, дангубити, глуварити, зврјати, дреждати, задржавати се, доњати, чамити, шалаба-

зати, кружити (наоколо), диплити, зјапити *фам.*, зевати *фам.*, смрдети *жарј.*, чучати *жарј.* - *уй.*: блејати *жарј.*, чекати, беспосличарити, лутати, досађивати се

вискозан прид. в. лепљив

вискозност ж в. лепљивост

висок прид. ① (који је великог раста) стасит, вижљаст, велик, витак, истегнут, повисок, овисок, протегљаст, овећи *еуф.*, повећи *еуф.*, небодеран *експр.*, цигљаст *фам.* - *уй.* дугоног, вишеспратан, витак 1. ② (о звуку) танак, звонак ③ (који се налази на узвишици, висији) брдски, планински, ④ (који се истиче високим квалитетом) в. одличан

високошколац м в. академац

високообразованост ж в. едукација

високопаран прид. претенциозан, надмен, уображен, обестан, самољубив, снобовски, надувен, ташт, безобзиран, неотесан, самопопадљив, арогантан, кочоперан, покондиран, осион, сујетан, блазиран, нарцисоидан, високоуман, препотентан, охол, дрзак, разметљив, горд, умишљен, хвалисав, пун себе, подигнутог носа, дрчан, доминантан, горопадан, нашепурен, филозофски *фиј.*, надут *фиј.*, поносан *фиј.*, гиздав *реј.*, прчевит *реј.*, узносит *реј.*, прпошан *реј.*, каһиперан *реј.*, мудрослован *реј.*, напухан *хрв.* - *уй.*: досадан, покварен, себичан

високопарност ж в. гордост

високопоштован прид. в. уважен 2.

високоризичан прид. в. погубан

високоуман прид. в. високопаран

високоумље с ① мудрословље, високоумност, високопарност ② в. дубокоумље

висораван ж и м плато, височје, зараван, равњак, зараванак, височина, лединак *реї.*, јединак *реї.*, таванак *реї.* - уї. брдо

висост ж ❶ (у обраћању) височанство, узвишеност, ексцеленција, магнифиценција, превасходство, преузвишеност, светлост ❷ в. висија

височанство с в. висост 1.

височје с в. висија

виспрен прид. промућуран, паметан, проницљив, оштроуман, разуман, хитар, уман, јасновид, разборит, резонски, фифик *реї.*, дотупаван *реї.*, проницав *реї.* - уї: сналажљив, даровит, јасан, вичан

виспреност ж ❶ в. интелигенција 1. ❷ в. таленат ❸ в. дубокоумље

висуљак м в. привесак

витак прид. ❶ мршав, танак, танкострук, сув, сувоњав, згољав, узак, спечен, кошчат, коштуњав, шланг *реї.*, шланк *фам.*, јектичав, постан, усахао, кржљав *їої.*, кост и кожа *изр.*, вит *їесн.* - уї: висок, елегантан ❷ в. висок 1. ❸ в. гибак

виталан прид. ❶ разигран, енергичан, живахан, младалачки, темпераментан, брз, покретљив, динамичан, снажан, покретан, полетан, весео, животан, жив(ахан), агилан, врцкаст, пун живота, пун живости, вижласт, хитар, подузетан, ведре духа, бодар, чио, јустар, прштав, ведар, крепак, немиран, окретан, млађахан, ватрен *фиї.*, гибак *фиї.*, активан *фиї.* - уї: свеж, јак, млад, неуморан ❷ в. горући 1. ❸ в. најважнији 2.

виталност ж воља, полет, јачина, снага, живост, енергија, крепкост, елан, јустрина, чилост, енергичност, крепост, силина, динамика, сила, снажност, живахност, интензитет, разиграност, силовитост, моћ,

активност, акција, јакост, прштавост, срчаност, вољност, крепкоћа, жустрост, темпераментност, зор *реї.*, јакленост *реї.*, вигор *арх. реї.* - уї: марљивост, ватреност, окретност, чврстина - сл: покретљивост, бодрост, брзина, хитрина, врцкастост, лакоћа

витао м (назив за разне справе које се обрћу) в. витло

витез м ❶ (борац у старом Риму или члан нарочите средњовековне верске војске) * ❷ *фиї. в.* јунак ❸ *фиї.* кавалиер (кавалијер), центлмен, ритер

витешки прид. ❶ узвишен, кавалиерски, центлеменски, профињен, отмен, рафиниран, пожртвован, племенит, лепих манира, несребичан, сублиман *реї.*, ритерски *реї.* - уї: јубазан, частан, галантан - сл: аристократски, господски, романтичан ❷ *фиї. в.* јуначки

витештво с ❶ в. храброст ❷ *фиї. в.* учтивост

вити се несврш. ❶ *рефл. в.* верати се ❷ *нейрел. в.* вијорити се

витица ж ❶ в. коврца ❷ кика, плетеница ❸ в. вијуга

витичав прид. ❶ в. витичаст

ВИТИЧАСТ прид. ❶ кривудава, вијугава, увијен, завијен, спиралан, витичав, вијугаст, извијен, завинут, цик-цак *фам.*, завојит, окукаст, замршен, завојаст, увојит, змијаст, завојевит, серпентинаст, нераван, змијугава, пужаст *фиї.*, веругава *реї.*, веругаст *реї.*, баврљаст *реї.* - сл: крив, заобилазан ❷ кудрав, коврцава, гргурава, куждрава, витичав, локнаст, куштрав, гргураст, коврчав, врч(к)ав *реї.*, ричан *реї.*, кредава *реї.*

ВИТКОСТ ж мршавост, издуженост, танушност, фигура *фиї.*, линија *фам.*

ВИТЛАЊЕ с в. бацање

ВИТЛАТИ несврш. прел. ❶ (окретати у ковитлац, доводи у вртложно кретање) обртати, лелујати, махати, окретати, млатити, кружити, терати (на све стране), гибати ❷ в. бацати ❸ в. јурити

ВИТЛО с (назив за разне справе које се обрћу) витао, чекрк суж., мотовило суж., дизалица суж., чигра суж., вратило суж., вртешка суж.

ВИТОПЕРИТИ несврш. прел. кривити, изобличавати, извијати, повијати, савијати, увијати, искривљавати, завијати, кривудати, пресавијати, угибати, кврчити, превијати, смотавати, грбити, вијугати, извртати, сагињати *реиј.*, вити *реиј.*, фркати *реиј.*, сукати *реиј.*

ВИТРИНА ж (застакљени ормар) *

ВИХОР м ❶ (врста ветра) * ❷ *фиј.* (буран ток догађаја) ковитлац, комешање, вртлог, опасност, пометња, вртложење, ковитлање, збрка ❸ *фиј.* в. силина

ВИХОРАН прид. *фиј.* в. буран

ВИЦ м шала, досетка, пошалица, којештарија, доскочица, глупост, будалаштина, мудролија *фиј.*, извала *жарі.*, бисер *жарі.*, одвала *жарі.*

ВИЧАН прид. вешт, спретан, верзиран, сналажљив, умешан, окретан, стручан, способан, професионалан, испрактикован, усавршен, извежбан, дорастао, извештен, истрениран, мајсторски, уходан, обучен, квалификован, довитљив, зналачки, увежбан, упућен, виртуозан, рутиниран, лакорук, прекаљен, кадар, промућуран, чиграст, видраст *фам.*, виспрен *реиј.* - *уй:* брз, еластичан, проверен, надарен, гибак

ВИЧНОСТ ж извежбаност, компетентност, стручност, спретност, умеће, способност, вештина, верзи-

раност, умешност, окретност, дораслост, мајсторство, искуство, увежбаност, искусност, упућеност, мајсторија, рутинираност, обученост, уметност, квалификација, пракса, усавршеност, уходаност, позваност, умеће, компетенција, студиозност, квалификованост, умност, техника, наука *фиј.*, занат *фам.*, кликер *фам.*, акрибија *реиј.*, умедба *реиј.* - *уй:* учинак, разумевање, даровитост, дар, образованост, надареност - *уй.* знање

ВИШАК м ❶ (оно чега више него што је потребно, преко мере) сувишак, суфицит, прекомерност, залиха, шкарт, преобиље, преостатак, непотребност, претек, преобилност, ресто, резерва, претичак, претераност, прелажење мере, додатак, прекорачење мере, сувишан додатак, лагер *фам.*, рестлови *фам.* - *сл:* уштеда, луксуз ❷ остатак, отпадак, сувишак, шкарт - *реј.* кало, обирак, отребина - *уй:* смеће

ВИШЕ прил. в. изнад

ВИШЕБОЖАЦ м многобожац, политеиста, паганин, пантеиста

ВИШЕ ВОЛЕТИ несврш. прел. в. преферирати

ВИШЕГЛАСЈЕ с полифонија

ВИШЕГОДИШЊИ прид. многогодишњи - *уй.* трајан 1.

ВИШЕЖЕНСТВО с в. многоженство

ВИШЕЗНАЧНОСТ ж двозначност, неодређеност, двосмисленост, амбивгитет, проблематичност, полисемија, двострукокт, двосмислица, двојбеност *хрв.*

ВИШЕЈЕЗИЧАН прид. многојезички

ВИШЕ-МАЊЕ прил. отприлике, приближно, око, мање-више, углавном, плус-минус, ту негде, неких, добрих, тако некако, цирка *фам.*

вишемуштво с в. многомущтво

вишенационалан прид. вишеетнички, мешовит, мешан

вишеслојан прид. ① (који се састоји из више слојева) слојевит, вишеструк, вишестран, многосложан, вишегуб, комплексан, вишестепен, многострук, сложен, детаљан, вишеставчан, вишекратан *хрв.* ② *фиј.* в. вишесмислен

вишесмислен прид. двосмислен, сомнабулан, збуњујући, нејасан, небулозан, конфузан, неразумљив, неразговетан, неухватљив, алегоричан, енигматичан, херметичан, увијен, тајанствен, питијски *фиј.*, тромислен *фам.*, немушт *ексир.* - *уй.* компликован

вишеспратан прид. многоспратан, вишекатан, небодеран

вишеспратница ж в. небодер

вишестран прил. ① в. вишестраничан ② в. вишеслојан ③ *фиј.* (о некој особи) в. свестран

вишестраничан прил. многостраничан, вишестран

вишестраност ж дистинкција, разлика, многострукост, неспојивост, различитост, несличност, разнородност, неједнакост, спектар, свакојакост, диференцираност, различивање, шароликост, одвајање, раздвајање, разноликост, разноврсност, неподударност, распознавање, неподударане, диспаратност, неслагање, нескладност, неуједначеност, свестраност, обухватност, апартност, различност, неускладивост, диспаратет, разликовање, несклад, хетерогеност, осебујност *хрв.* - *уй:* супротност, посебност - *сл:* промењивост, сложеност, непознајивост

вишеструк прид. ① вишестран, вишеслојан, многосложан, вишегуб, комплексан, вишестепен, слојевит,

многострук, сложен, детаљан, вишезначан, вишеставчан, вишекратан *хрв.* ② различит, многострук, разноврстан, разнородан, шаролик, сваковрстан, шаренолик, хетероген, мултлатералан, вишестран, комплексан, разнолик, екстензиван, универзалан, мешан, различан, широк, разноврстан, вишестепен, мултипли, сложен, свакојак, разни, разноличан, разноврсти *ексир.*, абрашаст *арх.* - *уй:* вишеслојан, исцрпан - *уй:* свестран

вишетоман прил. вишесвешчан

вишећелијски прид. многоћелијски

вишеугао м многоугаоник, полигон, многоугао, вишекут *хрв.*, многокут *хрв.*, вишекутник *хрв.*

вишеугаон прид. вишекутан, вишеугли, полигоналан, многоугаон

виши прид. ① (комп. од висок) ② *фиј.* в. надмоћнији

вишња ж бот. * (врста воћа, лат. *Prunus cerasus*)

вишњаџ прид. в. вишњев

вишњев прид. вишњаџ, вишњаџоцрвен

вишњи прид. в. божански 1.

вишњик м (воћњак с вишњама) вишњевар, вишњар, вишњак

вјерују м в. веровање 2.

влага ж ① (присуство течности) влажност ② (устајао ваздух) мемла

влада ж ① (врховна управна власт) извршно веће *арх.* ② в. власт

владајући прид. ① врховни, руководећи, управни, управљајући, челни, предводећи, на власти, претпостављени ② в. доминантан 1.

владалац м в. владар

владање с ① понашање, опхођење ② руковођење, вођство, баратање, управљање, предвођење, манипули-

сање, поступање, лидерство, руковање, маневрирање, маневрисање, менаџмент, команда, администрација, старешинство, управа, упућивање, надзирање, дириговање *фиј.* - сл: доминација, кормиларење *фиј.*, крмарење *фиј.*, равнање, вођење

владар м владалац, лидер, вођа, вођ, господар, управник, главешина, предводник, командант, старешина, управљач, главар, поглавица, властодржац, старији, врховник, водилац, шеф државе *форм.*, круна *фиј.*, ћупа *фиј.*, фактор *фиј. реј.*, ум *фиј.*, коловођа *фиј.*, кормилар *фиј.*, разум *фиј.*, мозак *фиј.*, врх *фиј.*, чело *фиј.*, глава *фиј.*, чобанин *фам.*, предшасник *арх.*, перјаник *арх.*, владика *арх.*, начелник *арх.*, вожд *арх.*, предњак *реј.*, линеал *реј.*, првак *реј.*, челник *реј.*, человођа *реј.*, предводиолац *реј.*, равна-тељ *реј.*, ферула *реј.* - суж: војвода, поглавар, монарх, трибун, жупан, суверен, краљ, цар, династ, принцип *арх.*- уј: пословођа, администратор, руководиолац, директор, диктатор

Називи владара

ага	могул
велики војвода	набаб
велики жупан	надвојвода
вицекраљ	негус
емир	низам
император	поглавица
императорка	рани
кајзер	раца
калиф	регент
кан	сатрап
кедив	султан
кнегиња / књегиња	фараон
кнез / књаз	цар
краљ	цезар
краљица	шах
махараџа	шеик
микадо	шогун

владати несврш. непрел. управљати, руководити, водити, господарити, столовати, бити на челу, предводити, председати, имати власт, имати моћ, председавати, господовати, дрмати, царевати *фиј.*, кормиларити *фиј.*, бо-говати *арх.*, пашовати *арх.*, банити се *арх.*- уј. заповедати

владика м епископ, првосвештеник, аријар *реј.*, акријера *реј.*, аријера *реј.*, архијереј *арх.*, архијереј *цркв.* - суж: митрополит (управитељ више епархија), архиепископ (први међу епископима)

влажан прид. ❶ (који садржи много влаге, мемле) мемљив, буђав, плеснив ❷ мокар, намочен, овлажен, воден, воденаст, наквашен, сквашен, натопљен, орошен, поливен, покисао, неосушен

влажити несврш. прел. ❶ (чинити мокрим) мочити, квасити, нагапати - уј. тећи ❷ в. плакати

власвлашац м бот. (лат. *Allium ascalonicum*) luk (лат. *A. ascalonicum*) *реј:* влашик, алма, дробњак, козјак, алма, ајма, лучац, добрињак, шнитлинг, љугика, шкалуња, шкалоња

власник м господар, газда, домаћин, поседник, ималац, земљодржац, властелин (феудални ~ земље), држалац, станодавац (~ који изнајмљује стан), свој на свом, кућевласник, земљопоседник (~ који поседује земљу), падроне *реј.*, ефенди *реј.*, притежалац *арх.*, велможа *арх.*, спахија *арх.*, сопственик *арх.*, притежавалац *арх.*, ага *арх. реј.*, кућегазда *реј.*, газдаш *реј.*, чорбација *реј.*, грунташ *реј.*, госа *хиј.*

власништво с земљопосед, имовина, својина, посед, иметак, земља, имање, добро, актива, газдинство, земљиште, капитал, властитост, до-

мађинство, господарство, сопственост, газдалук, поседство, старина, подручје, поседништво, влаштина, поседовање, читлук *реј.*, сермија *реј.*, спахилук *реј.*, хас *реј.*, имућство *арх.*, држава *арх.*, латифундија *арх.*, домазлук *арх.*, латифундиј *арх.*, осопшти-на *хрв.* - *суж*: беглук, потес, беговина-уј: баштина, наследство - *сл*: некрет-нина, богатство

власт ж режим, старешинство, вођство, челништво, влада, супремација, моћ, руководство, администрација, предводништво, царевање *фиј.*, кормило *фиј.*, врх *фиј.*, систем *фиј.*, строј *фиј.*, круна *фиј.*, водство *рејш.*, врхушка *рејш.*, врховништво *хрв.*

властит прид. личан, особни, персоналан, индивидуалан, свој, сопствен, рођени - *уј*: оригиналан, својствен

властодржац м в. деспот

властољубив прид. (погледан на власт) * - *уј*. амбициозан

влашка салата ж бот. (лат. *Lapsana communis*) *реј*: репуњача, залатница, шкрбинка, огњичина, сисавац

во м (мушко говече, обично уштро-јено) - *уј*. говече

вод м ① кабл, жица, цевовод, цев, линија, проводник, спроводник, кабел *рејш.*, туњак *рејш.*, туба *рејш.*, тулац *рејш.* - *суж*: нафтовод, водовод, електровод, плиновод ② *вој*. (мања војна јединица) колона, врста, јединица, формација, строј, постројба, шпалир *рејш.*

вода ж ① водњак *рејш.*, аква *сјируч.* - *уј*: сок ② *фиј.* море, река, језеро, поток, океан

водарица ж бот. в. белоушка

водати се несврш. в. вуцати се

водвиљ м (кратка и лака позоришна игра) * - *уј*. комедија I.

воден прид. ① течан, редак, жидак, водњикав, воденаст, мек ② в. мокар

водена перуника ж бот. (лат. *Iris pseudacorus*) *реј*: жути лилијум, дивљи лилијум, жути божур, лажни мачинац, поводна перуника, зечја ружица, жути водени љиљан, водени мачић, барска перуника, водени божур, жута лилија, водени цвијет, дивља перуника, водени кмин, кринка, жута перуника, шарица

воденица ж млин, поточара, млиница, млинац, лопатара

водењак м в. плацента

водећи прид. ① најважнији, руководећи, проминентни, кључни, челни, врховни, средишњи, централни, поглавит ② први, првопласирани, предводећи, челни, надмоћни

водица м в. водич

водител м ① (на телевизији или радију) спикер - *уј*. аниматор 2. ② в. предводник

водити несврш. непрел. прел. ① *нејрел.* боговати, управљати, банити се, руководити, господарити, столовати, бити на челу, председати, имати власт, имати моћ, кормиларити, председавати, господовати, пашова-ти, предводити, дрмати *рејш.* - *сл*: царевати, владати, краљевати ② *нејрел.* протезати се, пружати се, ићи (ка) ③ *јрел.* одводити, спроводити, пратити, превозити, пребацити, пељати *реј.* ④ *јрел.* в. изазивати

водити љубав несврш. изр. имати сношај *форм.*, сексати се *фам.*, туцати се *фам.*, кресати се *фам.*, јебати се *нар.*, карати се *нар.*, прцати се *нар.*

водич м вођа пута, путовођа, водица, предводник, предводител, водитељ *арх.* - *уј*. вођа 2.

водовод м (постројење за довође-

ње воде у насељима) * - уй. вод 1.

вододелница ж растока, водораздео, расточје, водомеђа

вододерина ж в. јарак 1.

водоземац м зоол. двоживац, дво-земац, амфибија биол., амфибиј хрв.

водомар м зоол. (врста птице) (лат. *Alcedo atthis*) златар

водоник м хидроген, водик хрв.

водопија м бот. ж (лат. *Cichorium intybus*) реј: сунчево цвеће, шурлин, кажипут, цикорија, подрожник, плавуља, водоплав, шантога, радић, цигура, коњска трава, гологуза, голица, женетрга, жућница, јандресица, цилкорија, чикора, дивља лоћика, желтеница, модрица, плавоцвет, вишњев реград

водораван прид. хоризонталан, раван, положен

водоскок м ① фонтана, гејзир, водомет, шедрван реј., кључ реј., гејзер реј. ② в. фонтана 1.

водоток м в. корито 3.

вођа м ① владар, вођ, владалац, лидер, господар, управник, главешина, предводник, краљевић, командант, старешина, управљач, главар, поглавица, властодржац, старији, врховник, водилац, ћупа фиј., фактор фиј. реј., ум фиј., коловођа фиј., кормилар фиј., разум фиј., мозак фиј., врх фиј., чело фиј., глава фиј., чобанин фам., шеф фам., предшасник арх., перјаник арх., владика арх., начелник арх., вожд арх., предњак реј., линеал реј., првак реј., челник реј., человођа реј., предводилац реј., равнатељ реј., ферула реј. - суж: монарх, војвода, трибун, поглавар, жупан, суверен, краљ, цар, династ, принцип арх.- уй: пословођа, администратор, руководилац, директор, диктатор ② предводник, старешина,

лидер, главар, глава, првак, предводилац, кондуктор, кормилар, фронтмен фам. - уй: водич

вођство с ① руковођење, баратање, управљање, владање, предвођење, поступање, лидерство, руковање, маневрирање, маневрисање, менаџмент, команда, администрација, старешинство, управа, упућивање, надзирање, дириговање фиј. - сл: доминација, кормиларење фиј., крмарење фиј., равнање, вођење ② в. власт ③ (својство онога који се истиче пред другим) преимућство, предност - уй. надмоћ

вожња ж ① превоз, саобраћање, промет, кретање, саобраћај, превожење, транспорт, вожење, преношење, возидба реј. - уй: правац, путовање ② фиј. (путовање превозним средством) путовање, излет, пут, круг, тура фам., путоштво арх., итинерар реј., возидба реј. - суж: екскурзија, маршрута, експедиција, мисија, ходочашће, матуралац, турнеја - уй: шетња ③ фиј. жарј. в. превара

воз м (железничка кола састављена од вагона и локомотиве) композиција, влак хрв.

возакати несврш. прел. в. возикати

возарина ж в. путарина

возати несврш. прел. ① в. возикати ② жарј. варати, лагати, петљати, интригирати, роварити, мотати, измишљати, смерати, подметати, сплеткарити, мућкати, подваљивати, мутљати, кувати фиј., ковати фиј., мутити фиј., бургјати фам., мунђати фам., муљати фам., пртљати реј., шуровати реј. ③ фиј. обмањивати, манипулисати, злоупотребљавати, правити лудим, искориштавати - уй: злостављати, малтретирати - уй: искоришћавати, кињити

ВОЗАЧ м шофер, возилац, возар, мајстор *фам.*, киријаш *арх.*, рабаџија *арх.*, управљач *арх.*

ВОЗИКАТИ несврш. прел. ① (возити тамо-амо) возати, возакати, возукаати, возарати, шеврљати *фам.* ② в. возати 2. и 3.

ВОЗИЛО с фиг. аутомобил, кола, ауто, машина, моторно возило, лимузина (елегантан, велик аутомобил), транспорт, колица *фам.*, моторизација *фам.*, макина *жарг.*, самовоз *арх. хрв.*

ВОЗИТИ несврш. прел. терати, управљати (нечим), покретати

ВОЗИТИ СЕ несврш. саобраћати, ићи, кретати се - *суж:* пловити, летети

ВОЈВОДА м ① *ист.* (чин војног заповедника) херцег, маршал, мушир ② *арх.* (онај који предводи војску) в. војсковођа ③ *ист.* (властелин у нашим средњовековним државама) - * *уј.* племић

ВОЈВОТКИЊА ж в. кнегиња

ВОЈЕВАТИ несврш. непрел. в. борити се

ВОЈНИ прид. (који се односи на вој-

ску) в. војнички 1.

ВОЈНИК м ратник, борац, војно лице, бојовник *хрв.*, комбатант *рејт.*, солдат *арх.*, мегданџија *арх.* - *суж:* граничар (~ који чува границу), новак (неискусан ~), позадинац (~ у позадини), драгон (припадник лаке коњице), копљаник (~ наоружан копљем), мускетар (~ наоружан мускетом), герилац (~ за специјалне задатке), тенкиста (~ у тенку), посилни (~ додељен официру за свакодневну помоћ), регрут (~ који подлеже војној обавези), добровољац (~ који добровољно ступа у војску или учествује у рату), специјалац (~ за специјалне задатке), јуришник (учесник у јуришу), пешадинац (~ који служи у пешадији), фронташ (~ на фронту), стражар (~ на стражи), плаћеник (унајмљени ~), командос (~ за специјалне задатке), устаник (~ који устаје против нечега), бојник, резервиста (~ обвезник из резерве), аскер *рејт.*, војак *фам.*, солдачина (непристојан војник) *нар. дој.*, фазан (неискусни ~) *жарг.*, гуштер

Војни чинови

КОПНЕНА ВОЈСКА И ВАЗДУХОПЛОВСТВО

Војници

разводник
десетар
млађи водник

Подофицири

водник
водник прве класе
старији водник
старији водник прве класе
заставник
заставник прве класе

Официри

потпоручник
поручник
капетан

капетан прве класе

мајор
потпуковник
пуковник

Генерали

генерал мајор
генерал потпуковник
генерал пуковник

МОРНАРИЦА

Војници

разводник
десетар
млађи водник

Подофицири

водник

водник прве класе

старији водник
старији водник прве класе
заставник
заставник прве класе

Официри

потпоручник
поручник фрегате
поручник корвете
поручник бојног брода
капетан фрегате
капетан корвете
капетан бојног брода

Адмирал

контраадмирал
вицеадмирал
адмирал

(млади ~) *жарі.*, цомба (стари/искусан ~) *жарі.*, репоња *жарі.*, саборац (~ из истих редова), крсташ (~ који се бори под знаком крста) *арх.*, гrenaдир (~ за посебне задатке у неким војскама) *арх.*, катана *арх. реі.*, официр (~ са вишим чином), коњаник (~ који се бори на коњу), ветеран (старији, искусан ~), штитоноша (~ који носи штит)

војнички прид. ❶ (који се односи на војнике или војску) војни, армијски, солдатски *арх.*, солдачки *арх.* ❷ (који је расположен за борбу) в. ра-тоборан

војска ж армија, снаге, трупе, војништво, жива сила, јединица, оружане снаге, војници, људство *фиі.*, чизма *фиі.*, чизметина *фиі. йоі.*, солдачија *арх. йоі. реі.*, низам *арх. реі.*, војница *арх.*, солдатеска *йоі.* - суж: батаљон, постројба *хрв.*, ваздухопловство, чета, пешадија, одред, морнарица, легија, паравојска

војсковођа м (онај који предводи војску) командант, заповедник, војвода *арх.* - уй. чин

вокабулар м ❶ (скуп свих речи једног језика, речничко благо) в. речник 1. ❷ (начин изражавања) речник, дискурс, стил, говор, манир

вокал м ❶ самогласник ❷ *фам.* певач, вокални извођач

вокација ж служба, звање, професија, посао, струка, запослење, ангажованост, положај, занимање, позив, активност, намештење, дужност, задужење, радни однос, позвање, упо-слење, послање *фиі.*, мисија *фиі.*, задатак *фиі.*

волак м зоол. (лат. *Murex trunculus*, *Murex brandaris*) морски пуж

волан м ❶ управљач, кормило (~ на броду или чамцу) ❷ (набрани део

женске одеће) карнер, врпца, набор, украсни поруб

волеј м *сиоріи.* (ударац у лопту док је у лету)* - уй. шут

волет несврш. прел. ❶ (бити заљубљен) љубити, марити *реіи.*, севдигати *реі.*, миловати *йесн.*, обожава-ти *ексир.* ❷ в. свиђати се, допадати се, пријати *нейрел.*, марити *нейрел.*, годити *нейрел.*, бити драго *безл.*, гу-стати *нейрел. реі.*, бити по вољи - уй. одобравати ❸ имати вољу, бити вољан - уй. желети ❹ *реіи.* више воле-ти, преферирати, претпостављати, надређивати, најволетити *реіи.*

волић м зоол. (лат. *Sylvia simplex*) волић, смокварица, грмуша

воловски прид. волујски, волуњски, волињи

воловски језик м бот. (лат. *Anchusa officinalis*) *реі.* волњак, руњава трава, пачје гнездо, волујак

волонтерски прил. в. добровољно

волумен м ❶ (простор који заузима тело) запремина ❷ (обично о гласу) обим, пуноћа, опсег, густина, густоћа, јачина, обујам *хрв.* ❸ (димензије или количина нечега) в. величина 3. - уй. вредност ❹ *арх.* том, део, свезак, наставак, књига, епизода ❺ (особина оног што је густо) в. густина 1.

волшебан прид. в. магијски

воља ж ❶ (психичка способност која управља свесним поступцима или испољавање те способности) вољност, жеља, елан, чилост, енергичност, полет, снага, живост, енергија, крепост, крепкост, динамика, сила, моћ, јакост, прштавост, срчаност, крепкоћа - уй: марљивост, ватреност, окретност, чврстина, брзина - *сл:* покретљивост, бодрост, лакоћа ❷ (оно што се хоће) намера, одлука, спремност, склоност, прохтев, стремљење,

настојање, тежња, жеља, амбиција, хтење, циљ, аспирација, замисао, примисао, план, интенција, наум, накана, тежење, смерање, идеал, промишљај, претензија, смер *реџ.*, нами-сао *реџ.*

вољан прид. спреман, решен, кадар, готов, рад, оран, припремљен, распо-ложен, припреман, склон, накањен, приправан, резолутан, здушан, за-грејан *фиј.*, у фазону *фам.*

вољен прид. љубљен, обожаван, омиљен

вољно прил. ① врло радо, радо, обе-ручке, свесрдно, здушно, спремно, одмах, отворена срца, вољко, од свет срца *изр.*, раширених руку *изр.*, без оклевања *изр.*, без речи *изр.* ② в. доброволно

вонгола ж зоол. в. капица

воњ м в. смрад

воњав прид. в. смрдљив

воњати несврш. непрел. смрдети, за-ударати, баздети, запахњивати, зади-сати, запухњивати, пахнути, ширити воњ, непријатно мирисати, смради-ти, вршичати *реџ.*, чути се *реџ.*, осећа-ти се *фам.*, кандисати *жарј.*, кандела-ти *жарј.*, дисовати *жарј.*

восак м (из уха) слих, ушна смола, церумен

воскар м свећар, медичар

воскарница ж свећарница

воћар м (узгајивач воћа) * - уџ. зе-мљорадник, продавац, вртлар

воћарско с ▼ уџ. аграр

воћка ж в. плод

воштаница ж в. свећа

воштити се несврш. фам. в. тући се

врабац м зоол. (лат. *Passer domesti-cus*) џивџан *реџ.*

враголан м ① ђаво, деран, мангуп, обешањак, несташко, немирко, неоте-

санац, ђаволан, клипан, непослушник, неваљацац, спадало, адраповац, злоћко, тепац, ђаволак, окачењак, тврдоглавац, каубој, проклетина, грубијан, шејтан, личинар, факинчић, враг, гуланфер (и голанфер), несрећа, факин, рђа, бара-ба, цвећка *фиј.*, магарац *фиј. нар.*, зврк *фиј.*, ђилкош *реџ.*, вижле *реџ.*, берекин *реџ.*, мулац *реџ.*, леро *реџ.*, штрањгов *реџ.*, шерет *реџ.*, угурсуз *фам.*, хорјат *фам.*, дериште *нар.*, хунџут *реџ.* - уџ: само-вољник, дрзник, простак ② в. веселяк

враголаст прид. ђаволаст, несташан, мангупски, неукротив, неприпито-мљив, непослушан, вражији, ђаволски, немиран, обешањачки, распуштен, ала-муњаст, непокоран, врагометан, опу-штене природе, лолински, окачењачки, лолски, опуштен, недисциплинован, шеретски *фам.*, хунџутски *реџ.*, ве-трогоњаст *реџ.*, пустопахан *реџ.* - уџ: тврдоглав, неваљао - сл: лакомислен, хировит, мушичав

враголасто прил. лолински, обеша-њачки, бекријски, мангупски, бо(х) емски, шеретски, несташно, фрајер-ски, ђаволасто, лолски, бекријански,

Воће

авокадо	јагода	орах
ананас	кајсија	папаја
банана	кикирики	рамбутан
боровница	кокос	рибизла
бресква	крушка	ринглови
брусница	купина	рогач
вишња	лешник	смоква
грејпфрут	лимон	трешња
грожђе	лубеница	урма
гуава	малина	црна
диња	манго	рибизла
дрен	мандарина	шљива
дуд	маракуја	шумска
дуња	маслина	јагода
јабука	наранџа	

факински, бекријашки, шмекерски *фам.*, окачењачки *фам.*

вragолија ж *фам.* досетка, мангуплук, неваљалштина, шега, пошалица, шала, лакрдија, неподоба, мангупство, мангупарија, враголанство, несташтво, магарештина, ђаволство, шеретлук, забуна *фиј.*, лудорија *фиј.*, комедија *фиј.*, лудост *фиј.*, смејурија *фам.*, зајебанција *фам.*, зафрканција *фам.*, бургија *фам.*, хунцутарија *арх.*

вragији прид. *в.* враголаст

вragији прид. врашки, ђавољи, ђаволски, ђаволаст, демонски, сотонски, шејтански, пакленски, дијаболичан

врана ж зоол. ❶ * (врста птице, лат. *Corvux cornix*) ❷ (морска риба, лат. *Corvina nigra*, *Umbrina cirrosa*) кавал, коњ

вранац м ❶ (врста коња) * - *уй.* коњ ❷ (врста вина) *

вранемил м бот. (лат. *Plumbago europaea*) врањена, свинченка, врањемил, липка, вранемил, оловница

враниловка ж бот. (лат. *Origanum vulgare*) оригано, вранилова трава, мравинац, мравињац; *реј:* совро, болмет, вриган, горка мета, мајоран, мажуран, сушица, бабина дубчица, добровољка, црљена мета, забрта, ксаберта, риган, метвица, рохоган, црноврх, совр, мравлињак, оригањ, добра мисел, тошта, боља душица, чобер, гоцман

вrapсеме с бот. (лат. *Lithospermum officinale*) *реј:* дивља проха, птичја трава, билозрнац, вrapчевина, птичје просо, дивља проја, јарабиње зеље, ђинђувак, вrapчије просо, јаребињак, бисерка, проуља, вrapчије семе, птичје семе, зечје семе

врата с мн. капија, вратнице, хаустор, улаз, излаз, вежа, портун *реј.*, капиџик *арх.*, порта *арх.*, портал *арх.*

вратар м ❶ портир, ушјер *реј.* ❷ *хрв.* *сиорјј.* голман

вратило с *сиорјј.* разбој, пречка, рек *арх.*, рех *реј.*, преча *реј.*

вратити сврш. прел. ❶ (дати назад) врнути *фам.* ❷ (добити назад) повратити ❸ *в.* обновити ❹ (одбити примити, нпр. награду) одбацити, одбити

вратич м бот. (лат. *Tanacetum vulgare*) *реј:* абрата, божје око, братић, конопљика, грличек, вратић, поврата, уманика, вратижеља, повратић, обратич, мошак, вратика, повратич, чрвињек

вратница ж довратак, рагастов, довратник, довратница, перваз, подбој, побој, шток *фам.*

вратнице ж мн. *в.* врата

вратоломан прид. ❶ погибелан, пустолован, ризичан, рискантан, пресмео, дрзак, превише храбар, тегобан, непромишљен, изазован, опасан, хазардерски, несигуран, неизвестан, ђавољи *фиј.* ❷ (пут) каменит, врлетан, непрелазив, непроходан, стрм, изрован, неприступачан, непролазан, нераван, џомбаст *фам.* ❸ *в.* авантуристички ❹ *в.* брз 1.

вратоломија ж акробатика, акробација, вратолом, егзибиција *фиј.*

враћање с ❶ повратак, долазак ❷ (дуга) плаћање, одуживање, отплата, измиривање, намиривање, исплаћивање, накнађивање, подмиривање ❸ *в.* реванш

врач м ❶ пророк, видовњак, врачара, маг, вештац, прорицатељ, чаралац, гатар, визионар, опсенар, гатара, погађач, гаталац, бајало, чудотворац, чаробњак, бели маг, врач погађач, си-хирбаз, црни маг, оракул, травар, хоца, негромант, урочник, негромант, бајач, видар, задиг *реј.*, задик *реј.*,

здухач *арх.*, вједогодња *арх.*, викан *реѣ.*, жрец *реѣ.*, чудотворник *реѣ.*, јасновидац *реѣ.*, врачар *реѣ.*, врачолија *реѣ.*, мантијаш *йої.* - *уй:* лекар, астролог ② окултиста, чаробњак, маг, езотеричар, мистик, духовњак, езотерик, гностик, духовник, жрец, магичар, учитељ магијских вештина, чаробник, волшебник *йої.* - *суж:* шаман, кабалиста - *уй:* пророк, свештеник - *сл:* учењак, мислилац ③ *в.* исцелитељ ▼ *уй.* лекар

вѣрачање с ① чарање, гатање, чаробњаштво, шатрење, мађијање, опчињавање, опсењивање, чаролија, бајање, бацање урока, црна магија, бацање клетве, мађија, бела магија, враштво, цопрање, везивање *фиї.*, чарка *фам.*, бахорење *реѣ.* - *уй:* окултизам, магија ② *в.* гатање 1.

вѣрачар м ① *реѣ.* *в.* врачара 1. ② *в.* исцелитељ

вѣрачара ж ① пророк, видовњак, врач, маг, вештац, прорицатељ, чаралац, гатар, визионар, онсенар, гатара, погађач, гаталац, бајало, чудотворац, чаробњак, бели маг, врач погађач, сихирбаз, црни маг, оракул, травар, хоџа, негромант, урочник, негромант, бајач, видар, задиг *реї.*, задик *реї.*, здухач *арх.*, вједогодња *арх.*, викан *реѣ.*, жрец *реѣ.*, чудотворник *реѣ.*, јасновидац *реѣ.*, врачар *реѣ.*, врачолија *реѣ.*, мантијаш *йої.* - *уй:* лекар, астролог ② гатара, вештица *фам.*

вѣрачати несврш. непрел. чарати, мађијати, клети, урицати, изрећи клетву, бацати клетву (на некога), сласти зло, бацати (црну) магију, бацати урок, бајати, магијати, травити, бацати чини, цопрати *реї.* - *уй:* гатати, призивати

вѣраџбина ж чар, урок, магија, чаролија, чудо, трик, чари, чини, опсена,

обмана, устук, бајалица, гаталица, гатка, магичност, чин, врачарија, чаробњаштво, чаробништво, бајавица *реї.*, врача *реї.*, бајалуша *реї.*, мађија *реї.*, бајаница *реї.*, сихир *реї.*, негроманџија *реѣ.*, басма *реѣ.*, негроманџија *реѣ.*, запис *реѣ.*, негроманџија *реѣ.*, басна *реѣ.* црна магија *суж.*, - *уй:* вѣрачање, амађија

вѣраџбински прид. *в.* магијски

вѣрашки прид. и прил. ① *йриг.* *в.* враџији ② *йрил.* *в.* врло

вѣрџиџа ж бот. (лат. *Lythrum salicaria*) поточни класић поточњак, дренак, врџиџа, ружа, црљена ива, чибрије, врџиџа

вѣрџвати несврш. прел. ① (придобити некога за нешто) наводити, наговарати, натеривати, вабити, мамити, дозивати, задевати, нагонити, гонити, заводити, звати, примамљивати, призивати, хушкати, придобити, привлачити, терати, побуђивати, дражити, уверавати, агитовати, опсењивати, захтевати, бодрити, будити *фиї.*, гурати *фиї.*, кувати (некога) *фам.*, обрађивати *фам.*, навлачити *фам.*, заносити *фам.* - *уй:* мобилизовати, храбрити ② *в.* мобилизовати

вѣрџалама м ж пробисвет, ветропир, хохштаплер, шарлатан, врџиреп, ветрењак, фићфирић, превртљивац, летипас, летиветар, звијук, шврљало, аламуња, шеврџало, ђилкош *реї.*, вираун *реї.*, лаур *реї.*, којекаковић *фам.*, цвећка *нар.*, врџигуз *нар.*, јевиветар *нар.*, ландара *жарї.*, ветрогоња *арх.*, голоигра *арх.*, витлија *арх.*, хлапимуха *арх.* - *уй:* шепртља, покварењак, сметењак, враголан, ленштина, скитница

вѣрџање с *в.* извлачење 1.

вѣрдати несврш. непрел. прел. вадити се, правдати се, ослобађати се, избе-

гавати, извличити се, изговарати се, оправдавати се, извињавати се, лавирати, тражити изговор, изврдавати, врдуцкати, тражити исприку/разлоге, избављати се, шеврдати *фам.*, шарати *фам.*, врлудати *фам.*, увијати *фам.*, испричавати се *хрв.*, хватати кривину *изр.* - *сл:* забушавати, измотавати се, измицати

вребати несврш. прел. **1** (чекати да неко дође или прође у циљу да се нападне) чекати, сачекивати, притајити се, чекати у заклону/заседи - *уй:* шпијунирати, ловити **2** гледати, осматрати, пратити (погледом), мотрити, шацовати *фам.* **3** в. јурити

вребач м в. ухода

врева ж граја, бука, крика, тутњава, ларма, драње, викање, вика, галама, жамор, узвикивање, трештање, писка, урликање, јаукање, урлање, цика, дрека, кричање, дерњава, вриска, повика, цичање, дерање, рика, цилик, циликање, повици, узвици, жагор, хука, алаука, гунгула, крештање, галамљење, халабука, заглушност, грдња, бучност, грајање, гласност, пиштање, бобот, цева, громор, урнебесна вика, вриштање, врискање, дозивање, брујање, клокот, хучка, хучање, туљење, таламбасање *фиј.*, урнебес *фиј.*, орњава *реј.*, орљава *реј.*, дерачина *фам.*, скрика *арх.*, весак *арх. реј.*, дерача *арх.*, врка *арх.*, брека *арх.*, рогобор *арх.*, тарлабука *арх.*, халак *реј.*, цакање *реј.* - *сл:* роморење, брбот *арх.*, зов, ромор

вредан прид. **1** марљив, агилан, предан, пожртвован, маран, неуморан, реван, активан, ревностан, запослен, радишан, послен, савестан, радохоличан (превише вредан), радан, учинковит, раден, радин, брижљив, делатан, као мрав, амбициозан, ус-

трајан, флетан *реј.*, усталачки *фам.*, усрдан *реј.*, дејствен *реј.*, прилежан *реј.*, горљив *реј.*, трудољубив *реј.* **2** в. редак - *уй.* скуп **3** (~ нечега) в. достојан

вредети несврш. прел. **1** важити, словити (као), сматрати се, стајати, водити се (као), представљати, бројати се, котирати се, приказивати се, коштати *фиј.*, вредити *реј.*, рентирати се *фам.* - *сл:* значити, ваљати **2** (бити од значаја, вредности) значити, представљати, чинити, ваљати

вредећи прид. в. валидан 1.

вредница м ж (вредна, марљива особа) марљивац, марник, радиша, вредник, прегалац, трудбеник, самопрегорник, пчелица *фиј.*, мрав *фиј.*, радилица (само за ж.), радница (само за ж.) - *уй.* бубалица

вредновати несврш. прел. мерити, одређивати вредност (или цену), вагати, оцењивати, судити, промераваати, валоризовати, премераваати суж., процењивати, бонитирати, арбитражирати, валутирати, одмераваати, прорачунаваати, одређивати (меру), омерити *реј.*, стављати на вагу *изр.*

вредносни папир м в. деоница

вредност ж (својство онога што је вредно) важност, величина, вредноћа, битност, драгоценост, знаменитост, значај, значење, истакнутост, тежиште, комплексност, бонитет, важење, вредноћа, валер, валидност, цена *фиј.*, тежина *фиј.*, велесила *фиј.*, мудост *жарј.*, бонитет *форм.*, валидност *форм.*, проминентност *форм.*, релеванција *форм.*, замашај *реј.* - *уй:* снага, утицај

вредноћа ж **1** (особина онога који је вредан, марљив) марљивост, прегалаштво, агилност, ревност, рад, брига, предузимљивост, ангажованост, мар-

ност, пожртвованост, труд, трудољубивост, брижљивост, савесност, преданост, воља, горљивост, усрдност, трудољубље, настојање, неуморност, подузетност, посленост, ревност, мар, устрајност, делатност, радиност, радишност, сицфлајш *rei*. ② (својство онога што је вредно) *v.* вредност

вређање с погрда, увреда, псовање, хуљење, олајавање, непристојност, омаловажавање, срамоћење, хула, погрдне речи, ружење, псовка, инвектива *арх.* - *уй.* лагање

вређати сврш. несврш. прел. фиг. омаловажавати, понижавати, брукасти, деградирати, ружити, срамотити, нападати, нагрђивати, обезвређивати, кудити, оцрњивати, потцењивати, повређивати, грдити, профанирати, псовати, наруживати, срозавати, кривити, уједати некога за срце, бацати љагу, дирати, прљати (нечије име), бешчастити, засипати кога грдњама, индигнирати, задавати/наносити бол, дискредитовати, теретити, уједати (кога) за срце, корити, наносити увреду, потресати, понизивати, осути паљбу на кога, гадити, викасти, отворити/осути паљбу на кога, пљувати у лице, сахрањивати (некога) *фиј.*, блатити *фиј.*, каљати *фиј.*, убијати *фиј.*, пљувати *фиј.*, пањкати *фам.*, опањкавати *фам.*, ледирати *фам. рей.*, олајавати *фам.*, рањавати *ексир.*, обеђивати *рей.*, хулити *рей.*, бацати дрвље и камење на кога *изр.* - *уй:* презирати, трачарити, узнемиривати, исмевати - *сл:* скрнавити, критиковати, озлеђивати, мрзети

вређати несврш. прел. повређивати, понижавати, дирати, ружити, наруживати, кудити, хулити, озлеђивати, псовати, нагрђивати, нападати, уједати некога за срце *изр.*, чинити нажао

изр., рањавати *ексир.* - *уй.* грдити, срамотити, понижавати

врежа ж *v.* вितिца 1.

врелина ж врућина, топлота, спарина, јара, запара, жега, оморина, припека, вар, препека, пакао *фиј.*, прижега *rei.*, калор *rei.*, звиздан *фам.*, пасја врућина *фам.*, омара *арх.*, спарност *рей.*, упека *рей.*

врело с ① *v.* извор 1. ② *фиј.* *v.* зачетак

време с ① (временски период везан за неке догађаје) доб, доба, период, епоха, раздобље, циклус, ера, етапа, сезона, размак, мена *арх.*, одсек *рей.* - *уй.* данашњост ② *v.* век 1. ③ *v.* рок 2. ④ (атмосферске прилике) *

временшан прид. ① *v.* стар 1. ② *v.* вишегодишњи ③ *v.* бедан 2.

врео прид. ① врућ, топао, кипући, загрејан, угрејан, узаврео, пламен, кључали, прегрејан, горући, жарки, ужарен, усијан, јарки, зажарен, паклен *фиј.*, тропски *фиј.*, жежен *арх.* ② *фиј.* *v.* заводљив 1. ▼ *уй.* ватрен 2.

вретенo с *v.* разбој 1.

врети несврш. непрел. ① (комешати се услед унутрашње паре на високој температури) кипети, кључати, пенити, шикљати, парити - *уй:* барити, кувати ② *фиј.* (бити узбуђен) узбуђивати се, узбуркавати се, покретати се, узнемиривати се, беснети ③ ферментирати, превирати, ускишњавати, киснути, киселити се

вређа ж џак, кеса, врећица, харар *рей.*

врзина ж *v.* шипражје

врзмање с *v.* лутање 1.

вриска ж *v.* драње

врискање с *v.* драње

врискати несврш. непрел. ① *v.* дерасти се ② *v.* запомагати

вриснути сврш. прел. непрел. ❶ *џрел. в.* викнути ❷ *нейрел. жарі. в.* полудети

вриштање с в. драње

вриштати несврш. непрел. урлати, цичати, дерати се, викати, бучати, врискати, дречати, галамити, грајати, надвикивати се, узвикивати, издирати се, лармати, скичати, кричати, ричати, драги се, кликтати, бечати, арлаукати, алакати, пиштати, извикивати, рикати, брујати, дерњати се, парати (неком) уши, дизати цеву, грмети, јаукати, грактати, баукати, јалакати рег., бречати рег., ревати рег., халакати рег., ћакати рег., руљати рег., крештати *фам.*, чепити жвале експр. - *уй.* дозивати, беснети

врлет ж крш, камењар, стењак, голет, гребен, рвина, клисура, крас, пресрт, (тешко проходна) планина, камен (о пределу), врлина *арх.*, пристрак *реј.*, ребар *реј.*, карст *реј.*, тимор *реј.* - *уй.* кланац

врлетан прид. ❶ стеновит, камен, кршан, каменит, ломан, крашки, голетан, брдовит, планински, кршевит, непроходан, дивљи, нераван, гричевит *хрв.* ❷ в. вратоломан 2.

врлетност ж беспуће, неприступачност, непролазност, забит, недоходност, недоступност, дивљина, беспутност, неприступност, беспутница, непроходност, непрелазивост, пустош, беспућина *фам.*, злупутност *реј.*, беспут *реј.* - *суж:* стеновитост, забит 1., стрмоћа, кршевитост

врли прид. в. господствен

врлина ж ❶ (позитивна особина код човека) поштење, дика, крепост, позитивност, чистоћа, честитост, часност, одлика, част, достојанство, предност *фил.*, образ *фил.* ❷ (добра страна нечега) предност, јача страна,

боља страна, позитивно својство, добро својство

врло прил. много, веома, ужасно, осетно, изражено, грдно, дозлабога, итекако, доста, натпросечно, нарочито, итеколико, особито, врашки, јако, значајно, изнимно, подоста, посебно, силно, у великој мери, знатно, темељито, толико, пуно, изузетно, изванредно, дебело, надалеко, немало, жестоко, својски, обилно, дубоко, прилично, добро *фил.*, прописно *фам.*, гадно *жарі.*, толи *арх.*, добеса *арх.*, весма *арх.* - *сл:* масовно, страшно, невероватно, ретко, тешко, широко, поштено, љуто, обилато, горко, тако, неизмерно, неописиво, опасно, стварно

врлудати несврш. непрел. ❶ в. врзмати се ❷ в. врдати

врљав прид. в. зрикав

врнут м зоол. в. скуша

врпољити се несврш. мешкољити се, развлачити се, комешати се, вртати се, мигољити се, врсти се, гомбељати се - *уй:* вртети се, бацакати се

врпца ж трака, везица, пантљика, гајтан, веза, конопчић - *реј.* петља, врвца, банда, шнур, потегача, узао, жнора, привезница, уза, хват, тенеф, кабл, стрека, гурђела, привеза - *суж.* учкур, гаћник, ширит (украсна трака на одећи), опута (предена/плетена врпца за порубљивање одеће), гуртна (веза од ластиша), бандерола (трака од хартије/украсни повез на пошиљкама), дретва (трака за везивање опанка), литар (каиш/огрлица на врату животиње) - *уй.* канап, лента

врста ж ❶ варијанта, појава, фигура, опција, тип, аспект, форма, интерпретација, облик, вид, род, верзија, варијација, варијетет, конфигурација, гидиш *реј.*, дублета *реј.*, иначица

хрв. - *суж*: модус, жанр, стил, начин, лик, метода ② (биљне или животињске групе које су по грађи теле и начину живота блиске) род, фамилија, раса, сој, сорта, специјес, пасмина, ваина *реї.*, фела *фам.* ③ сорта, тип, категорија, начин, класа, сој, род, ред, грана, фела *фам.* - *уй*: облик, линија, група, страна - *сл*: низ, скупина ④ *вој.* (мања војна јединица) колона, јединица, формација, строј, постројба, шпалир *реї.*, вод

врстан прид. *в.* врхунски

врсти се несврш. *в.* врпољити се

врт м башта, градина, сад, ђардин *реї.*, жардин *реї.*, перивој *суж.*, цвећњак *суж.*, цветњак *суж.*, ружичњак *суж.*, албашча *реї.*, башча *реї.*

вртети несврш. прел. обртати, котрљати, гумбати, окретати, превртати, ротирати, колутати, циравати *реї.*, ролати *жарї.*

вртети се несврш. ① *в.* взмати се ② *в.* превртати се

вртешка ж рингишпил, карусел, обртаљка, витао, вртуљак, окретаљка

вртигуз м *нар. в.* врдалама

вртиреп м *в.* врдалама

вртић м обданиште, забавиште, лер *реї.*, шшилшул *арх.*, киндергартен *реї.*

вртлар м баштован, цвећар, вртар, башчован *реї.*, бачован *нар.*, градинар *реї.* - *суж*: поврћар, повртар, воћар, повртлар

вртлог м ① вир, ковитлац, жеврнтија *реї.*, бунар *реї.*, вруктак *реї.*, свој *арх.*, коловрат *реї.* вилиман *реї.* *суж.* ② *в.* вихор

вртложен прид. *в.* буран

вртоглав прид. ① *в.* брз 1. ② *в.* велик 1.

врћење с ротација, окретање, завртање, завртај, обртање, окретај

врућ прид. врео, топао, кипући, загрејан, угрејан, узаврео, пламен, кључали, прегрејан, горући, жарки, ужарен, усијан, јарки, зажарен, тропски *фиї.*, жежен *арх.*

врућина ж (висока температура ваздуха) топлота, врелина, спарина, жега, јара, запара, оморина, припека, вар, препека, пакао *фиї.*, прижега *реї.*, калор *реї.*, звиздан *фам.*, пасја *врућина фам.*, омара *арх.*, спарност *реї.*, упека *реї.*

врх м ① (највиша тачка или најистакнутији део нечега) шпиц, шиљак, теме, кров, оглавак, круна, кош (на јарболу брода), вис, главица (брда), слеме, вршак, чело *фиї.*, вршина *реї.*, кичица *реї.*, рт *арх.*, горњиште *реї.*, сљеме *хрв.* ② *фиї.* (највиши ступањ, најважнија ствар) *в.* врхунац ③ *фиї. в.* власт

врхње с *в.* павлака

врховни прид. ① *в.* божански 1. ② *в.* водећи

врхунац м ① (највиши ступањ, најважнија ствар) кулминација, врх, зенит, јек, вршак, климакс, највиши степен, највиша тачка, круна *фиї.*, усијање *фиї.*, екстаза *фиї.*, усијаност *фиї.*, плафон *фам.*, финале *фам. фиї.*, рт *арх.*, апогеј *реї.*, апекс *сируч.*, коначница *хрв.* - *уй*: шиљак, шпиц, процват ② *в.* оргазам ▼ *уй.* врх 2.

врхунски прид. ① (о квалитету) изузетан, вансеријски, изврстан, ванредан, генијалан, импресиван, одличан, особит, изванредан, посебан, мајсторски, нестваран, сјајан, екстра *жарї.*, непоновљив, фасцинантан, оптималан, боговски, фантастичан, невероватан, феноменалан, врстан, ингениозан, бриљантан, као бог, ис-

такнут, јако добар, легендаран, предобар, богомдан, супер *фам.*, нема боље *фам.*, капиталан *фам.*, прва лига *фам.*, антологијски *фам.*, филаделфија *фам.*, светска класа *фам.*, боли глава *фам.*, невиђен *жарі.*, жешћи *жарі.*, до јаја *жарі.*, крвав *жарі.*, силан *жарі.*, врх *жарі.*, еминентан *форм.*, антика *арх.*, ђенијалан *арх.*, проминентан *реиј.*, ексквизитан *реиј.*, бравурозан *реиј.*, ексцелентан *реиј.*, неверојатан *хрв.*, изниман *хрв.* - *уй:* божанствен, савршен, талентован, огроман **⊕** (о квантитету) максималан, највећи, највиши

врцалица ж в. врцаљка

врцаљка ж (справа за одвајање меда од воштине или млека од маслаца) врцалица, растављач, сепаратор

врцати несврш. непрел. **⊕** (избијати у снажном млазу) шикљати, прскати, бризгати, избијати, штрцати, шкрупити, шиктати, кипети, липтати, сукљати, прштити, заливати, шприцати, штрцкати, лоптити, суктати, штрицати, куљати, надирати, пиштасти, истицати, врвети, искакати, врети, лопити *реі.*, фрцати *реі.*, бруждати *реі.*, провирати *фам.*, шибати *фам.*, јурити *фам.*, трацкати *реиј.*, штрапати *реиј.*, фљаскати *реиј.* - *уй:* бацати, пљускати, суктати, извирати, квасити, лити, капљати, навирати **⊕** в. блистати **⊕** (летети на све стране) прштати, прштити, фрцати, искакати, избијати

врцати се несврш. в. врпољити се

врцкати се несврш. в. врпољити се

врч м бокал, кондир, крчаг, ћуп, ибрик, бардак, жара, амфора, букар *реі.*, покал *рег.*, букара *реі.*, букал *реі.*, тестија *реі.* ▼ *уй.* чокањ, ваза

врчати несврш. непрел. в. брундати

вршак м в. врхунац 1.

вршити несврш. прел. обављати, предузимати, извршавати, остваривати, упражњавати, обнашати *хрв.*, чинити, водити - *уй.* бавити се, извршити и радити 1.

вршљање с в. преметање

вршљати несврш. непрел. прел. **⊕** (кретати се тамо-амо) тумарати, вретети се, врлудати, врзмати се, вуцарати се, мотати се, мувати се -*уй.* лутати, беспосличити, кретати се, цецати **⊕** *йрел.* в. њушкати 1.

вршњак м (особа истог годишта) генерација, врсник, суврсник, једногодишњак, суврст *реиј.*, исписник *суж.*, исто годиште, гене *жарі.*, врста *реиј.*, парњак *реиј.*

вук м **⊕** (лат. *Canis lupus*) курјак - *сл.* којот, шакал, чагаљ **⊕** *фий.* в. јунак

вукодлак м в. вампир 1.

вулва ж в. вагина

вулгаран прид. **⊕** в. дрзак 1. **⊕** в. ласциван 1.

вући несврш. прел. повлачити, истезати, растезати, разапињати, ширити, извлачити, развлачити, затезати

вући се несврш. в. вуцати се

вуцарање с в. лутање 1.

вуцарати се несврш. в. вуцати се

вуцати се несврш. (ходати бесциљно) лутати, базати, водати се, цуњати, потуцати се, врзмати се, блејати, крстарити, зијати, врлудати, зјакати, вршљати, ландарати, повлачити се, луњати, шеврдати, врдати, смуцати се, вуцарати се, ломити се, кривудати, шарати, зевати, шврљати, шетати, ићи без циља, базати, теглити се, пребијати се, потезати се, ићи којекуда, кривуљати, шеткати се, прометати се, тепати се *реі.*, вескати се *реі.*, вандровати *реі.*, лангати *реі.*, ландрати *реі.*, ландати *реі.*, тепсти се *реі.*,

баврљати *реї.*, лолати се *реї.*, лаздека-
ти *реї.*, мотљати се *фам.*, луфтирати
фам., зујати *фам.*, шалабазати *фам.*,
цурити *реї.*, верати се *реї.*, клата-
рити се *реї.*, врсти се *реї.*, трапати
реї., ићи од немила до недрага *изр.*
- уи: мувати се 1., беспосличити, кре-
тати се, цецати

вуцибатина м ж ❶ в. гад ❷ *фам.* в.
дангуба 2. ▼ уи. ветрењак 1., бандит
вучак м зоол в. бранцин

вучење с в. вађење

вучја јабучица ж бот. (лат. *Aristo-
lochia clematitis*) *реї*: зечева лубеница,
вучја јабука, кокотиња, дивља јабука,
волк, јабучина, вучја нога, вучја сто-
па, зечја лубеница

вучја лика ж бот. (лат. *Daphne meze-
geum*) *реї*: личац, ајдучка лика, ајдуч-
ка опута, змијина трава, вучја опута,
маслиница, личица, мечја лика, лико-
вац, ликовина, бес, мочац, вучји реп

Гі

габор м ж фам. в. грдоба 1.

гавез м бот. (лат. *Symphytum officinale*) *реї*: велики гавез, сватовци, пљушч, црни гавез, вољуј језичац, килњак, врани гавез, коњски реп, велика содула, опашица, црни корен

гавран м зоол. (птица из породице врана, лат. *Corvus corax*) *

гавун м зоол. (лат. *Atherina*) брофун, зелениш, олига

гагамија ж бот. (лат. *Lycopus euro-raeus*) *реї*: гагрица, вучја нога, диво нане, вучја стапка, гагалица

гад м (лош, покварен и зао човек) нитков, бедник, бараба, безочник, дволичњак, лицемер, хуља, битанга, изрод, подлац, безобразник, превртљивац, хипокрит, препредењак, бесрамник, покварењак, бестидник, подмуклица, ђаво, ништарија, сплеткарош, пробисвет, проклетник, мутивода, дрзник, псето, цукац, стока, уштва, неваљалко, нечасник, притворица, неваљалац, преварант, злбник, нечовек, злоћа, несрећа, непоштењак, пакосник, перфидник,

гуја, цукела, мамлаз, протува, морална наказа, смутљивац, балабандер, двоструки играч, муфљуз, морални имбецил, мутикаша, живина, ништавац, неотесанац, претворник, препреденко, безвредник, животиња, бескичмењак, мекушац, крмак, смеће, морална нула, крпа (од човека), морално смеће, прасац, брука, поганчина, свиња, гњида, антихрист, ђубре (од човека), говно *нар.*, палаворда *реї.*, претворица *реї.*, љигавац *фам.*, љига *фам.*, гнус *фам.*, смрад *фам.*, смрдљивац *фам.*, фукара *нар.*, пичка *нар.*, курвин син *нар.*, рђа *нар.*, шугавац *нар.*, пизда *нар.*, дркација *нар.*, шуфт *реї.*, угурсуз *арх.*, фарисеј *арх.*, галијот *арх.*, хахар *арх.*, ванцага *арх.*, одљуд *реї.*, стодлака *реї.* - уи: про-стак, скитница, улизица, ласкавац, хулиган, враголан

гадан прид. (који изазива гађење) одвратан, огаван, накарадан, грдобен, ружан, наказан, језив, рогобан, унакажен, нагрђен, страшан, нескладан, ругобан, мајмунолик, одбо-

јан, грд, неатрактиван, недопадљив, ружан као мајмун, непривлачан, мајмунаст, неукусан, незграпан, грдан

гадарија ж в. гадост

гадити несврш. прел. в. огађивати
гадити се несврш. гнушати се, грустити се, зграњивати се, згражавати се, грозити се, осећати одвратност, ужасавати се, зазирати (од нечега), бити одвратан/одбојан, бити мучан, осећати одвратност/одбојност, дури-ти се *реј.*, грстити се *реј.*

гадост ж (оно што је гадно; поступак, реч, појава, ствар и сл.) огавност, гадарија, ругоба, гнусоба, одвратност, грдност, нагрђеност, грдоба, ружноћа, гнусност, накарадност, гроза, одбојност, недопадљивост, неатрактивност, грдноћа, незграпност, неукусност, непривлачност, рогобатност, ужас, нескладност, наказност, грдило, унакаженост, нагрда, грдобност, мајмунастост *фам.*, грдост *фам.*, гадност *арх.*

гадура ж в. грдоба 1.

гађалиште с стрељана, стрелиште
гађати несврш. прел. (лоптом у мрежу) шутирати, пуцати (на гол), распуцавати се, ћушкати, ударати (лопту), бацати (лопту), гурати, шуткати *фам.*, шутати *хрв.*

газда м господар, домаћин, власник, поседник, ималац, земљодржац, држалац, свој на свом *изр.*, властелин (феудални ~ земље), станодавац (~ који изнајмљује стан), кућевласник (~ који поседује кућу), земљопоседник (~ који поседује земљу), падроне *реј.*, ефенди *реј.*, притежалац *арх.*, велможа *арх.*, спахија *арх.*, сопственик *арх.*, притежавалац *арх.*, ага *арх. реј.*, кућегазда *реј.*, газдаш *реј.*, чорбација *реј.*, грунташ *реј.*, госа *хий.*, владар *жарј.*

газдинство с в. власништво

гај м шума, луг, забран, густиш, гора, честар, шумарак, лес, младиковина, шумица, боскет *реј.*, дубрава *арх.*

гајба ж ❶ (решеткасти сандук за преношење воћа, пића или живине) *

❷ *жарј.* в. стан ❸ *арх.* в. кавез

гајдаш м дудаш *реј.*

гајде ж мн. роженице, кајде *реј.*

гајити несврш. прел. ❶ хранити, чувати, дојити, неговати, пазити, култивисати, пестовати, гојити ❷ в. култивисати

гајтан м канап, конопац, уже, веза, врпца, трака, везица, пантљика, конопчић - *реј.* корда, петља, врвца, банда, шнур, потегача, узао, жнора, привезница, сицим, уза, хват, тенеф, кабл, стрека, шпага, гурђела, привеза - *суж.* штрик, учкур, путо (уже којим се вежу предње ноге животињи), потегач (конопац за подизање једра), гаћник, ширит (украсна трака на одећи), путило (уже којим се вежу предње ноге животињи), ласо (коноп за хватање стоке), гумина (дебело бродско уже), опута (предена/плетена врпца за порубљивање одеће), гуртна (веза од ластиша), бандерола (трака од хартије/украсни повез на пошиљкама), дретва (трајка за везивање опанака), литар (каиш/огрлица на врату животиње), паламар (дебело бродско уже), личина (уже од лике/конопац уопште) - *уй.* чвор

галама ж в. бука

галамити несврш. непрел. ❶ урлати, цичати, викати, бучати, дерати се, врискати, дречати, грајати, надвикивати се, узвикивати, издирати се, лармати, скичати, кричати, ричати, драти се, кликтати, бечати, арлаукати, алакати, пиштати, извикивати, рикати, цијукати, брујати, дерњати

се, парати (неком) уши, дизати цеву, грмети, жаукати, грактати, баукати, јалакати *реї.*, бречати *реї.*, ревати *реї.*, халакати *реї.*, ђакати *реї.*, руљати *реї.*, крештати *фам.*, чепити жвале *ексїр.* - *уй:* дозивати, беснети ☉ (правити буку) *в.* бучати

галантан прид. дарежљив, великодушан, широкогруд, подашан, добар, племенит, хуман, самилостан, добротворчинитељски, несребичан, добротворни, милосрдан, човечан, алтруистички, филантропски - *сл:* широк, милостив, човекољубив, мек, саосећајан, толерантан, господски

галантност ж ☉ дарежљивост, великодушност, несребичност, милосрђе, податност, осећајност, милосрдност, хуманост, племенитост, широкогрудност, добротворност, милостивост, добротворност, женерозитет, подашност - *уй:* толерантност, доброта, толеранција, витештво - *сл:* сношљивост, либералност, саосећајност, мекоћа ☉ *в.* дарежљивост 1.

галеб м зоол. (врста птице, лат. *Larus*) *

галити несврш. прел. разгаљивати, јачати, поткрепљивати, крепити, освежавати, снажити, чилити, оснаживати, соколити, чврстити, силити, бодрити, одмарати, оживљавати

галоп м (најбржи коњски трк, у скоковима) * - *уй.* галопирати

галопирати несврш. непрел. јахати, јурити, јахати у галопу, јашити *реї.*, шишати *фам.*, јездити *ексїр.*

гамбор м зоол. *в.* козица

ганут прид. дирнут, погођен, разнежен, коснут *реї.* - *уй.* одушевљен

ганути сврш. прел. *в.* дирнути

ганутљив прид. ☉ (који изазива осећање великог узбуђења) потресан, дирљив, уверљив, изражајан, снажан,

јак - *уй.* узбудљив

ганутљивост ж (особина или стање онога који је ганутљив) саосећање, гануће, ганутош, потресеност, разнеженост, сажаљење, саучешће, емпатија, сапатња, осећајност, симпатија, дирнутост, самилост, сета, душевност, милосрђе, разумевање, разнеженост, сажаљивост, самилостност, саосећајност, осетљивост, сусретљивост, милост, саосећај, сапатништво, болећивост, аман *реї.*, сућут *хрв.*, танкоћутност *хрв.*, супатништво *хрв.*, суосјећање *хрв.*, суосјећајност *хрв.*, људска реч *изр.* - *уй:* жалост, туга, нежност, алтруизам

ганутош ж *в.* ганутљивост

гануће с саосећање, потресеност, ганутош, сажаљење, ганутљивост, саучешће, емпатија, сапатња, осећајност, симпатија, дирнутост, самилост, сета, душевност, милосрђе, разумевање, разнеженост, сажаљивост, самилостност, саосећајност, осетљивост, сусретљивост, милост, прилог, саосећај, сапатништво, болећивост, аман *реї.*, сућут *хрв.*, танкоћутност *хрв.*, супатништво *хрв.*, суосјећање *хрв.*, суосјећајност *хрв.*, људска реч *изр.* - *уй:* жалост, туга, нежност, алтруизам

гањати несврш. прел. *в.* јурити

гар ж чађ, гараж, чађа

гаравити несврш. прел. чађавити, чадити, мрчити, црнити, чађити, гарити

гаража ж *в.* депо

гарантовати несврш. прел. јемчити, преузимати одговорност, зајемчивати, одговарати за некога/нешто, авалирати *реї.*, јамчити *хрв.*

гаранција ж ☉ гаранција, јемство, обећање, обезбеђење, одговорност ☉ *в.* депозит

гардероба ж **①** * (просторија за одлагање и пресвлачење одеће) **②** *в.* одећа

гардероба прил. **①** (просторија, одељење за одећу) одлагалиште, пртљажница, остава, рушница *реџ.* **②** *в.* одећа

гарсоњера ж **▼** *уй.* стан

гасити несврш. прел. трнути, искључивати, ископчавати, прекидати, тулити *реџ.*

гасити се несврш. *в.* венути 1.

гасовит прид. *в.* ваздушан

гастарбајтер м фам. радник (у страниј земљи), печалбар *арх.*

гастрономија ж култ хране, кулинарско умеће, гурманство

гаталац м *в.* вараца 1.

гатање с **①** претсказање, прорицање, предвиђање, дивинација, магија, пророчанство, чаролија, видовитост, врачање, предсказивање, бајање, чаробњаштво, чарање, мађијање, гледање судбине, најављивање, погађање, видовњаштво, претказивање, читање (судбине), гледање у будућност, претказање, предсказање, пророштво, бахорење *реџ.* - *суж:* спиритизам, нумерологија, леканомантија, негромантија *реџ.*, ји-ђинг, некромантија, коскиномантија, стихомантија, катопромантија, тумачење снова, гледање у карте/пасуљ/шољу, отварање тарота, хиромантија **②** *в.* врачање 1.

гатар м *в.* вараца 1.

гатара ж **①** вараца, вештица фам. **②** *в.* вараца 1.

гатати несврш. непрел. погађати, проричати, претказивати, предвиђати, гледати судбину, одгонетавати, предсказивати, најављивати, гледати у длан, бајати, унапред видети, врачати, видети (будућност), пророкова-

ти, читати *фиџ.*, казати *фиџ.*, казивати *фиџ.*, цопрати *реџ.*, бацати карте *фам.*, проказивати *арх.*, бахорити *реџ.* - *суж:* окретати карте *фам.*, гледати у шољу, гледати у пасуљ, отварати тарот, гледати у карте

гатњак ж *в.* гајтан

гаф м фам. испад, омашка, грешка, несмотреност, омашај, забуна, промашај, заблуда, лапсус, глупост, погрешка, превид, пропуст, поклизнуће, погрешан корак, лош поступак, погрешан потез, лош/неправилан поступак, бисер *жарџ.* *жарџ.*, кикс *фам.*, фелер *фам.*, жипон *фам арх.* - *сл:* огрешење, неспоразум, грех

гацати несврш. непрел. *в.* гегати се

гвајак м бот. (лат. *Guajacum officinale*) *реџ:* свето дрво, гвајак-дрво, часно дрво

гвирити несврш. непрел. **①** *в.* видети се 1. **②** *в.* вирити 1.

гвирнути несврш. прел. (бацити поглед, потајно или из прикрајка) звирнути, ждракнути, провирити, гледнути, кибицнути, шацнути, снимити *жарџ.*, ђанити *жарџ.* - *уй.* погледати

гдегде прил. *в.* понегде

гдегод прил. *в.* свуда

гдешто прил. *в.* понегде

гегати се несврш. батргати се, тетурати се, баврљати, посртати, клатити се, спотицати се, гацати, саплитати се, заносити се, једва ходати, млитати, главињати, кривати, шевељати, запињати (у ходу), швагати, климатасти се, гавељати *реџ.*, заводити се *реџ.*, батрљати *реџ.*, левентати *реџ.*, вуђи се *реџ.*, заплитати *фам.*, лелујати *фам.*, њихати се *фам.*, плести ногама *фам.*, кршити се *фам.*, пузити *фам.*, бауљати *фам.*, гмизати *фам.* - *уй:* ћопати, врдати, шепати, ломатати се, ломити се - *сл:* уздрхтати, милети

гејзир м ❶ в. извор 1. ❷ в. водоскок 1.

гекон м зоол. (лат. *Tarentola mauritanica*) губавица

генеза ж настанак, стварање, настајање, јављање, постање, појављивање, избијање, постанак, рађање *фиї.*, зора *фиї.*, проблесак *фиї.*, ницање *фиї.*, рођење *фиї.*, рођај *арх.*

генератор м ❶ (машина за производњење електрицитета) динамо-машина ❷ *фиї.* в. изумитељ

генерација ж ❶ годиште, нараштај, поколење, колено *фиї.* ❷ (исто годиште) вршњак, исписник, парњак, вртса, врсник, једногодишњак, парац *реї.*, суврсник *хрв.*, суврст *хрв.* ❸ (група људи истог годишта) класа, разред, година, годиште

гениј м в. ❶ в. генијалност ❷ в. геније

генијалан прид. ❶ в. паметан 1. ❷ в. одличан

генијалност ж гениј, велеумље, кликер *фам.* - уи: интелигенција, таленат, видовитост

геније м гениј, таленат, феномен, мозак *фиї.*, лумен *реї.*, велеум *арх.*, ђеније *арх.*

геноцид м в. истребљење

гепард м зоол. (звер из породице мачака, лат. *Acinonyx jubatus*, *A. guttatus*) *

гесло с в. кредо 1.

гест м в. дело 1.

геџа м в. кепец

геџав прид. (о човеку) слабо развијен, патуљаст, мали, закржљао, неразвијен, атрофичан, ретардиран, заостао, хендикепиран

гибак прид. савитљив, еластичан, растегљив, витак, истегљив, отегљив, гибљив, сагибљив, прутак *реї.*, витопер *арх.*, тегљив *реї.*

гибати се несврш. в. вијорити се

гигант м ❶ (велик, висок човек) џин, великан, див, људина, титан, горостас, рмпалија, грмаљ, људескара, колос, оријаш, голијат, слота, гренадир, исполин, натчовек, људа, грдосија, крамп *фиї.*, медвед *фиї.*, чудовиште *фам.*, громада *фам.* - уи: дугоња, креатура, карикатура ❷ *фиї.* (онај који се истиче духовном величином или значајем) в. великан 1. ❸ *фиї.* (фабрика, установа или организација од великог значаја и утицаја) џин *фиї.*, див *фиї.*, колос *фиї.* горостас *фиї.*

гигантски прид. ❶ в. огроман 1. ❷ в. велик 1.

гиздав прид. ❶ кићен, украшен, елегантан, дотеран, нађинђан, накићен, накинђурен, нацифран, улепшан, нагиздан, полепшан, напирлитан, уређен, китњаст, сређен, кокетан, урешен, налицкан, пицнут *жарї.*, у тренду *жарї.* - уи: отмен, сјајан, модеран, блистав, скупочен - сл: раскошан, намештен, биран, углачан ❷ в. диван' 1.

гиздавац м в. денди

гиздавица ж кађиперка, гиздавуша, помодарка, врцкица, врцка, шминкерка *фам.*, шмизла *фам.*, пицмилка *жарї.* - уи: намигуша, кокета, заводница

гиздавост ж в. елеганција

гиздавуша ж в. гиздавица

гизделин м в. денди

гимнастика ж тренинг, спорт, вежба, тренирање, физкултура, вежбање, дрил, теловежба, гомбање *хрв.* - уи: обука, игра

гимнастичар м вежбач, спортиста, спорташ, спортист, гомбач, физкултурник, гомбалац *арх.*, теловежбач *реї.*

гинсенг м бот. (лат. Panax ginseng) *реј*: гинзенгов корен, жењ-шењ, све-лијек

гинути несврш. непрел. ① (насилно губити живот) - *уй*. умрети ② *в*. ве-нути 1

гирица ж манула, гера, герица, гира

гистро прил. *жарі*. *в*. тобоже

гитара ж цитра *жарі*, тамбура *фам*.

гихт м *в*. артритис

глава ж ① (горњи део човечијег или животињског тела у којем се налази мозак и главна чула) главуца *фам.*, тинтара *фам.*, тиква *фам.* ② *в*. па-мет ③ *фиј*. *в*. живот ④ *фиј*. *в*. особа ⑤ *фиј*. *в*. вођа 2.

главар м *в*. вођа 2.

главашица ж зоол. (лат. Proteus anguinus) човечја рибица

главешина м *в*. вођа 2.

главни прид. ① истакнут, доминан-тан, владајући, преовађујући, најбит-нији, претежан, пресудан, господују-ћи, преодоминантан ② *в*. најважнији 2. ▼ *уй*. водећи

главница ж (главни део нечег) нај-већи део, главни део

главобоља ж ① (бол у глави) * ② *фиг*. *в*. брига 1.

главоч м зоол. (лат. Gobiidae) *реј*: пеш, гламац

глагол м грам. (реч којом се исказује радња) *

глаголски прид. вербалан *арх*.

глад ж ① (потреба, жеља за хра-ном) изгладнелост, прегладнелост, гладомора ② јешност, апетит, сладо-кусност, изјешност, незајажљивост *фам.*, слаткојешност *рејш.*, слаткохра-ност *рејш.*, тек *хрв*. ③ *фиј*. *в*. жудња

гладак прид. ① изравнан, раван, углачан, без набора, без неравнина, брушен, избрушен, сјајан ② клизав

③ *фиј*. (о стилу, говору, излагању) сређен, чист, лак, течан, без тешкоћа, равномеран, уједначен

гладан прид. ① (који има потребу за храном) * ② *фиј*. *в*. жељан

гладница ж *в*. брус

гламур ж *в*. раскош

гланцати несврш. прел. лаштити, љаштити, полирати, политирати, ла-кирати, вискати, емајлирати, шлифо-вати, цизелирати *фиј*, нацакљивати *фам*.

глас м ① (збир звукова људских го-ворних органа, моћ говора) говор ② муз. мелодијска линија, звук ③ *в*. вест

Врсте гласова

баритон	сопран	тенор
бас	мецосопран	алт

гласан прид. бучан, звонак, громак, чујан, громогласан, звучан, дубок, со-норан, снажан, резонантан, еклатан-тан, трештав, громовит - *уй*. јасан

гласач м бирач, гласоватељ *хрв*.

гласник м ① весник, информатор, гласноша, курир, викач, изјављи-вач, објављивач, биров, теклич *реј*, теклић *реј*, хаберник *реј*, телал *реј*, брзотеча *арх.*, поклицар *арх.*, аброну-ша *арх.*, абердар *арх.*, татар *арх.*, ско-ротеча *арх.*, улак *рејш.*, пейк *рејш.* - *сл*: најављивач, поштар ② *фиј*. *в*. нагове-штај

гласноговорник м ① *в*. заговор-ник ② *в*. викач

гласноша м *в*. гласник 1.

гле узв. гледај, види, пази, диви *жарі*, ђани *жарі*, извали *жарі*, провали *жарі*, опазати *жарі*, ну *арх*.

гледај узв. *в*. гле

гледалац м посматрач, видеалац *арх.*
- уй. публика

гледалиште с в. аудиторијум

гледати несврш. непрел. прел. ①
(имати чуло вида) видети, уочавати,
опажати, примећивати, виђати ② *не-*
ирел. трудити се ③ *ирел. в.* вребати 1.

гледе прил. в. аконто 2.

гледити несврш. непрел. фам. в. ви-
рити 1.

гледичија ж бот. (лат. *Gleditschia tri-*
acantha) *реі:* трновец, гледич, гледић

гледиште с ① мишљење, знање, стан-
новиште, полазиште, вид, схватање,
стајалиште, видик, позиција, назор,
аспект, став, представа (о нечему),
тачка гледишта, дохват, домет, угао
гледања, видокруг, поимање ствари,
опсег, ширина схватања, визија, уве-
рење, домашај, панорама *фиі.*, поглед
фиі., перспектива *фиі.*, мњење *арх.*,
могриште *реіі.*, светоназор *хрв.* - уй:
разумевање, идеја, начело ② в. веро-
вање 2.

гледуцкати несврш. непрел. фам. в.
вирити 1.

глежањ м ▽ уй. зглоб 1.

глиб м в. бара

глибав прид. в. блатњав

глиста ж зоол. (лат. *Vermes*) гујави-
ца, црв

глистаци м мн. зоол. (лат. *Heterode-*
ga) облићи

глог м бот. ① (питоми, лат. *Crataegus*
azarolus) *реі:* гарцарола, нацароле, ла-
зарол ② црвени глог (лат. *Crataegus*
oxyacantha) *реі:* чобанчица, оштри
трн, медведова хрушица, трика, пасји
трн, глошчић, глах, глогић, глоговка

глодари м мн. зоол. (лат. *Rodentia*)
глодавци *хрв.* - суж: зец, миш, пацов,
веверица

гложити се несврш. в. кавгати се

гломазан прид. ① в. велик 1. ② в.
огроман 1.

глорификација ж в. величање

глорификовати несврш. прел. уз-
дизати, обожавати, величати, пошто-
вати, славити, ценити, прослављати,
узвисивати, идолизирати, ковати неко-
га у звезде, уносити, преуздизати,
дивинирати, адорирати, штовати
хрв. - сл: дизати, хвалити, преценити,
истицати

глосар м в. лексикон 2.

глотолог м в. лингвиста

глотологија ж в. лингвистика

глуварити несврш. непрел. в. висити
1.

глувача ж зоол. (врста јаребице, лат.
Tetrastes bonasia) *

гума ж ① (уметничко приказивање
других личности) тумачење, играње,
игра ② *фиі.* в. претварање

глуматање с в. неприродност

глумац м ① извођач, драмски/сцен-
ски уметник, интерпретатор, актер,
протагонист, јунак, звезда - суж: тра-
гичар, комедијант, трагед, имитатор,
лакрдияш, комедијаш, комичар ②
претварало *фам.*, глумчина *фам.*,
глуматор *ексир. йоі.*, симулант *йоі.*,
претваралица *йоі.*, парадер *йоі.*, пре-
немагало, пренављало *йоі. реі.*, глума-
тало *йоі.*, позер *йоі.*, претворица *йоі.*

глумити несврш. непрел. ① (умет-
нички приказивати друге личности)
тумачити, играти, изводити ② *фиі.* в.
претварати се ③ в. пренемагати се

глуп прид. глупав, глупоглав, туп,
тупав, тупоглав, недотупаван, кре-
тенаст, кретенски, слабоуман, сту-
пидан, тиквански, ограничен, бесло-
весан, имбецилан, плитак, плитко-
уман, будаласт, блесав, неспособан,
краткоуман, танкоуман, празноглав,

неразборит, приглуп, неинтелигентан, непаметан, дебилан, шупљоглав, шупаљ, бандоглав, плитке памети, заглупан, букваст, туп као пањ/ноћ изр., бедаст, без даске у глави изр., спор *фам.*, глуп колико је тежак изр., туп као секира изр., да нема носа траву би пасео изр., тротласт *реј.*, тротулозан *реј.*, борниран *реј.* - *уй*: блесав, смушен - *сл*: заостао, лакоуман

глупав прид. *в.* глуп

глупак *м в.* глупан

глупан *м* глупак, балван, будала, тикван, пањ, дудук, шупљоглавац, мајмун, магарац, теле, клада, цепаница, идиот, имбецил, дебил, морон, тиква, празноглавац, тврдоглавац, клипета, зевзек, необавештеник, орангутан, телац, сом, ован, букварац, празна глава, волина, гимпл - *фам*: тутумрак., коњ, глупавко, топузина, крелац, блесавко, звекан, топуз, креле, билмез, тупсон, тупавко, клипан, тупавац, празноглавко, шмокљан, блента, тупоглавац, тупан, токмак, тупика, незнајша, празноглавић, клокан, мамлаз, завезанко - *реј*: безјак, склата, хахар, матун, норац, болван, ћутук, буздо, цукун, дедак, тутлек, јадо, ћилкош, лишина, шемпија, мазгов, тулуман, тукац, мућурла, говедо, ћалов, бленто, ћук, клебецан, блуна, ћуран, лајбек, тумплек, зукван, - *нар*: кретенчина, блесавац, безвезњак, блекан, бенавко, буква, глупандер, блесан, глупоња, будалаш, глуперда, букван, слабоумник, буздован, будалетина, трупац, ћускија, глупчина, бедак, бена, кретен, вол, наивчина, неразумник, шамшула, блентавац, *жарј*: тукан, везиста, дилајла, тука, пацијент, калибар, дилеја, бесмртник, монешко, мона, симплекс, бolid, глупачина *ексир.*, норц *арх. реј.*,

левак *арх. фам.*, шашавац *еуф. фам.*, слеп код здравих очију *изр.*, завезана врећа *изр.*, глуп као топ *изр.*, глупи август *изр.*, тврда глава *изр.* - *уй*: луда, шепртља *фам.* - *сл*: наивац *еуф.*, шашавко *еуф. фам.*, лудак *нар.*

глупарија *ж в.* глупост 1.

глупача *ж* (глуна женска особа) будала - *нар*: крава, кокошка, гуска, коза, овца, цепаница, тиква - *уй*. глупан

глуперда *м ж нар. в.* глупан

глупирање *с* лудовање, измотавање, зевзечење, мајмунисање, будалисање, враговање, дедачење, зезање *фам.*, зезанција *фам.*, зајебавање *нар.* - *уй*. провод

глупирати се *несврш.* лудирати се, измотавати се, зевзечити се, мајмунисати се, будалисати се, лудовати, лудети, враговати, дедачити се, изводити бесне глисте *фам.*, зезати се *фам.*, зајебавати се *нар.* - *уп*. шалити се

глупост *ж* **О** лудорија, будалаштина, којештарија, бесмислица, небулоза, апсурд, несувислост, идиотарија, глупарија, нонсенс, несмисао, безвезарија, безумност, кретенарија, идиотлук, бљезгарија, апсурдност, смејурија, брбљарија, измишљотина, галиматијас, бедастоћа, тротларија, којешта, апсурдитет, неумност, бесемељност, неоснованост, хец, лупетање, безразложност, бургија, велика глупост, мудролија *ирон.*, аветлук *реј.*, бестилук *реј.*, бисер *жарј.*, неподоба *реј.*, апсурдум *реј.* - *уй*: лакрдија, лудост - *сл*: комичност, ирационалност **2** *в.* ситница **3** *в.* баналност **4** *в.* гаф **5** *в.* виц

глупчина *м нар. в.* глупан

глушац *м бот.* (лат. *Juniperus sabina*) *реј*: сомина, женска клековина, глу-

хи смрч, јагодна сомина, смрич-глушац, глува смрека, савина, варунац, глушак, смрдљива брина, смрделика, глуви смрич, смрделика, блажено дрвце

гнев м в. бес

гневан прид. љутит, бесан, јаростан, махнит, киван, веома љут, надурен, огорчен, узрујан, иживциран, изнервиран, суманут, набусит, озлојеђен, горопадан, раздражен, расрђен, спровоциран, гневљив, бенав, срдит, убојит, стекли *ексир реј.* - уи: нерасположен, насилан, разјарен, љут, агресиван, дрзак, побеснео - сл: нервозан, узнемирен, бунтован

гневност ж в. бес

гном м ① *жарј.* в. грдоба 1. ② в. кепец

гнуѕност ж (оно што је ружно) грдност, огавност, нагрђеност, грдоба, одвратност, гадарија, ругоба, гнуѕоба, ружноћа, гадост, накарадност, гроза, одбојност, недопадљивост, неатрактивност, грдноћа, незграпност, неукусност, непривлачност, рогобатност, ужас, нескладност, наказност, грдило, унакаженост, нагрда, грдобност, мајмунастост *фам.*, грдост *фам.*, гадност *арх.*

гнуѕоба ж ① (оно што је ружно) в. гнуѕност ② (ружна особа) в. грдоба 1.

гнушати се несврш. гадити се, грустити се, зграњивати се, згражавати се, грозити се, осећати одвратност, ужасавати се, зазирати (од нечега), бити одвратан/одбојан, бити мучан, осећати одвратност/одбојност, дурити се *реј.*, грстити се *реј.*

гњаважа ж в. гњавање

гњаватор м давеж, досадњаковић, досада, наметљивац, гушач, гушитељ, умарач, смор *фам.*, смарач *фам.*,

крпељ *фам.*, пијавица *фам.*, чичак *фам.*, стеница *фам.*, забадало *реј.*, писличар *реј.*, чимавица *хрв.*

гњавити несврш. прел. в. досађивати 2.

гњавање с досађивање, узнемиравање, гњаважа, досада, сметање, масажа *фиј.*, литанија *фиј.*, банта *реј.*, писличарење *реј.*, давање *фам.*, давеж *фам.*, смор *фам.*, смарање *фам.*, инкомодација *реј.* - уи: мучење, приговарање

гњида м ж в. опортунист

гњио прид. в. буђав

говедар м кравар, каубој *фам.*

говедо с крава, говече - суж: бик, јуне, во, теле

говече с в. говедо

говно с измет, поган, фекалије, кака, нечист, дрек, излучевина, изметине, екскремент, балега *суж.*, столица *форм.*, какица *геч.*

говор м ① беседа, обраћање, слово, здравица, орација - суж: експозе, пледоаје, предавање, проповед, иступ ② дијалекат, језик, фразеологија, варијанта говора, нестандартни језик, рецензија, вербално изражавање, редакција, идиом неког краја - суж: наречје, дијалект, израз, идиом, штокавштина, кајкавштина, чакавштина, екавица, (и)јекавица, икавица, жаргон ③ глас, моћ говора ④ разговор, конверзација, казивање, приповедање, комуницирање, говорење, општење, причање, комуникација, дијалог, дебата, изражавање, прича, обраћање, расправа, дискусија, наратија, зборење, домјенак *реј.*, говораница *фам.*, жвака *жарј.*, спика *жарј.*, збор *арх.*, козерија *реј.* ⑤ в. вокабулар ⑥ в. изражавање 1.

говорење с в. говор 4.

говорити несврш. непрел. прел. ❶ причати, приповедати, беседити, диванити, казивати, зборити, изјављивати, тврдити, обраћати се, објављивати, изговарати, описивати, исказивати, излагати, оглашавати се, аминати *реї.*, гласити се *реї.*, певати *фам.*, плести *фам.*, вести *фам.*, спикати *жарї.*, парлати *жарї.*, приказивати *форм.*, гласати се *ексїр.*, оцртавати *ексїр.*, испредати *ексїр.*, глагољати *арх.*, говоркати *хий.* - *уй:* викати, брбљати ❷ *в.* разговарати 1.

говоркање *с в.* брбљање

говорљив прид. (који много прича) *в.* причљив

говорљивац *м в.* причалица 1.

говорни прид. (који је исказан речима) усмен, изречен, исказан, вербалан, оралан, разговорни, језични,

годити несврш. безл. (бити по укусу, вољи) пријати, одговарати, погодовати, свиђати се, допадати се - *уй.* уживати, ласкати 1., волети

годишњак *м* календар, летопис, анали, албум, билтен, алманах, зборник, хроника, хронограф

годиште *ж в.* генерација

гозба *ж* банкет, свечаност, прослављање, пир, седељка, пировање, слављење, шенлучење, прослава, славље, вечеринка, свечани ручак (или вечера), гозба у нечију част, светковина, гала-банкет, светковање, гозбина, рецепција *реї.*, комерс *реї.*, банкина *реї.*, теферич *реї.*, крканлук *фам.* - *уй:* забава, лумперај, банчење, весеље - *сл:* коктел, празник, церемонија, благодан, приредба, гошћење

гојазан прид. (о човеку или животињи) дебео, пуначак, угојен, масиван, овелик, здепаст, попуњен, округло, набијен, омашан, крупан, позамашан, набубрео, замашан, незграпан,

повелик, подебео, дежмекаст *фам.*, збојит *реї.*, теретан, тежак, одебео, набрекао, надуван

гојити се несврш. прел. (постајати дебљи) дебљати се, ширити се, поправљати се

голаћ *м* ❶ *зоол.* (врста пужа, лат. *Arion empiricorum*) * ❷ *йої. жарї.* нудиста, натураста, гологузан *фам.*, гологуз *фам.*, голотрб *нар.*, адамит *арх.* ❸ *фиї.* *в.* сиромаш 1.

голгота *ж* *фиг. в.* брига 1.

голем прид. ❶ *в.* велик 1. и 2. ❷ *в.* огроман 1.

голет *ж в.* врлет

голетан прид. *в.* врлетан 1.

голијат *м в.* трдосија

голијати *м* *мн.* бот. (лат. *Goliathus*) рогачи, корњаши

голицљив прид. голицав, голичљив, шкакљив, тугаљив *арх.*

голобрад прид. ❶ ћосав, безбрад, голобрадаст, голобрк ❷ *фиї.* *в.* детињаст

голотинња *ж в.* беда 2.

голуб *м* *зоол.* (лат. *Columba*) косир *реї.*, летећи пацов *фам.*

голубији прид. *в.* емотиван 1.

гоља *м реї.* *в.* сиромаш 1.

гомила *ж* ❶ (~ ствари, предмета) маса, хрпа, мноштво, обиље, камара, мали милион, силесија, штос, густиш, сва сила, сијасет, сила, милијарду, велика количина, брдо *фиї.*, море *фиї.*, купа *фиї.*, река *фиї.*, чудо *фиї.*, усов *арх.*, поплава *реї.*, накупина *реї.*, агломерат *реї.* ❷ (~ људи) булумен-та, гунгула, маса, поплава, багра, накупина, руља, народ, најезда, светиња, људство, сила, свет, пук, мноштво, лагер, метеж, рој, миса, плебс, свита, војска *фиї.*, чета *фиї.*, море *фиї.*, јато *фиї.*, лавина *фиї.*, тевабија *реї.*, ордија

реї., мармаља реї., накот фам., хорда фам., навала фам., буљук фам., крдо фам., гурњава фам., стадо фам., хрпа фам., пучина фам., чопор нар., агломерација реї., марва йої., фукара йої., стока йої. - уй: олош, гужва ▼ уй. већање, збирка, багља, неред 2.

гомилање с ❶ (прављење гомиле) насипање, засипање, сакупљање, накупљање, повећавање, таложење, набацивање ❷ (стицање материјалних средстава, повећавање прилива) прилив, повећавање, акумулација, концентрација, раст, скупљање, накупљање, таложење, нагомилавање, укрупњавање, увећавање, надолажење, с(а)купљање, доток, згртање, пораст, сакупљање, прираст, појачавање, притицање, дотицање, навирање, повећање, концентрисање, надолазак, агломерација, набацивање, збијање, депозиција *сџруч.*, централизација *реї.*, притјецај *хрв.*, концентрирање *хрв.*

гомилати несврш. прел. (стављати на гомилу) набацивати, нагомилавати, убацивати, трпати, натрпавати, утрпавати, бацати, сипати, метати

гонити несврш. прел. ❶ в. врбовати 1. ❷ в. јурити

гора ж ❶ в. планина ❷ в. брдо ❸ в. шума

горак прид. ❶ (горког укуса) опор, нагорак, незаслађен, трпак, грк *реї.* ❷ *фиј.* в. жалостан 3.

горд прид. ❶ достојанствен, узвишен, отмен, углађен, величанствен, поносит, поносан, племенит ❷ ображен, надуван, надувен, препотентан, арогантан, осоран, охол, надмен, извештачен, нарцисоидан, ташт, дрчан, кочоперан, бахат, умишљен, сујетан, дрзак, безочан, високопаран, хвалисав, самодопадљив, обестан, претен-

циозан, осيون, каћипернан, безобразан, безобзиран, самољубив, покондирен, разметљив, груб, надут, арогантан, дрзовит *реї.*, поносан *фиј.* *црон.*, прпошан *реї.*, напухан *хрв.* - сл: себичан, невоспитан, нељубазан

гордити се несврш. ❶ (галамити о својој вредности, разметати се у понашању и саморекламирању) шепурити се, кочоперити се, разметати се, хвалити се, дрсити се, охолити се, трсити се, дрчити се, правити се важан, дизати нос, гледати с висине, бочити се, ребрити се, размахивати се, банити се, кицошити се, држати се надмено, шепирити се, парадирати, уштогљивати се, надувавати се, кочити се, махати *фиј.*, пинчити се *реї.*, јордамити *реї.*, ачити се *реї.*, рашепирити се *реї.*, прпошити се *реї.*, напувавати се *фам.*, пумпати се *фам.*, пувати се *фам.*, прчити се *фам.*, курчити се нар., пурити се *арх.*, зорити се *реї.* ❷ в. поносити се

гордост ж ❶ (као позитивна особина) достојанственост, достојанство, узвишеност, отменост, углађеност, величанственост, понос, поноситост, образ, величина, племенитост, истакнутост, уваженост, углед, угледност, изврсноћ ❷ (као негативна особина) уображеност, надуваност, надувеност, препотенција, ароганција, осорност, охолост, надменост, извештаченост, нарцисоидност, таштина, дрчноћ, кочоперност, самољубље, бахатост, умишљеност, сујета, дрскост, безочност, високопарност, хвалисавост, самодивљење, сујетност, обесност, претенциозност, осиноност, дрзовитост, каћиперност, обест, безобразлук, безобзирност, простота, самољубивост, покондиреност, разметљивост, самодопадност,

грубост, надутост, арогантност, понос *фиї.*, прпошност *реї.*, напуханост *хрв.* - *сл:* себичност, неваспитање, нељубазност

горе-доле прил. тамо-амо, бесциљно, тамо, овамо-онамо, пометено, амо-тамо, сад овде сад онде, сумануто, на све стране, као мува без главе, без циља, сулудо, тамо-вамо, смушено, лево-десно, безглаво, те овамо те онамо, сметено

гороломан прид. *в.* жесток 2.

горопад *ж в.* бес

горопадан прид. ❶ подивљао, дивљи, силовит, жесток, неприпитомљив, разоран, незадржив, непокоран, страховит, разјарен, оштар, снажан, суманут, паклен, силан, неукротив, немиран, страшан, распуштен, олујан *фиї.*, пустопахан *рей.* - *уй:* јак, ужасан ❷ *в.* диваљ ❸ *в.* груб

горопадник *м в.* вандал

горопадност *ж в.* грубост 1.

горостас *м в.* грдосија

горостасан прид. ❶ *в.* жесток 2. ❷ *в.* огroman 1. ❸ *в.* велик 1.

горска ружа *ж бот.* (лат. *Rhododendron ferrugineum*) *реї:* црвена алпска ружа, алшинска ружа

горући прид. ❶ акутан, најбитнији, пресудан, примаран, одлучујући, најважнији, виталан, преломан, незаобилазан, арбитраран, судбоносан, суштаствен, прешан *реї.*, децизиван *рей.* - *уй:* незадржив, важан, одлучан, хитан, тренутан ❷ *в.* журан ❸ *в.* врућ ▼ *уй.* данашњи 1.

горушица *ж* ❶ *мед.* (непријатан осећај који се јавља у једњаку и ждрелу услед желудачне киселине) жгаравица, киселина у желуцу ❷ *бот.* (лат. *Sinapis arvensis*) *реї:* синап, ардаљ, угошица, жутан, дивља горушица,

жутаја

горчина *ж* ❶ (горак укус) опорост, нагоркост, незаслађеност, трпкост, гркост *реї.* ❷ *фиї.* *в.* мрзовоља ❸ *в.* негодовање

Господ *м в.* Бог

господар *м* ❶ газда, домаћин, власник, поседник, ималац, земљодржац, властелин (феудални ~ земље), држалац, станоодавац (~ који изнајмљује стан), свој на свом, кућевласник, земљопоседник (~ који поседује земљу), падроне *реї.*, ефенди *реї.*, притежалац *арх.*, велможа *арх.*, спахија *арх.*, сопственик *арх.*, притежавалац *арх.*, ага *арх.* *реї.*, кућегазда *рей.*, газдаш *рей.*, чорбаџија *рей.*, грунташ *рей.*, госа *хий.* ❷ *в.* аристократа ❸ *в.* војвода

господарити несврш. непрел. управљати, водити, руководити, столовати, бити на челу, председати, имати власт, имати моћ, кормиларити, председавати, господовати, боговати, пашовати, предводити, банити се *арх.*, дрмати *фам.* - *сл:* царевати, владати, краљевати

господин *м* барба, госпон, пријатељ (у обраћању), шјор, капетан брода, тетак, стриц *реї.*, ујак *реї.*, мештар *реї.*, чича *фам.*, чика *фам.*

господски прид. ❶ (онај који се односи на господу) * ❷ племићки, властеоски, аристократски, господствен, високородан - *уй.* господствен, дарезљив, витешки, љубазан

господствен прид. отмен, врли, фин, аристократски, високородан, племенит, nobл *нейром.* *фам.*, фенси *нейром.* *фам.*, племићки - *уй:* достојанствен, рафиниран

господство *с в.* елита 1.

госпођа *ж* ❶ дама, жена, женско, баба *реї.*, катула *реї.*, женска *фам.*, сук-

ња *фам.*, женка *жарі*, леди *рей*. ② *в.* старица 1.

госпон м *в.* господин

гост м посетилац, узваник, мусафир *рей.*, посјетитељ *хрв.* - *суж*: сват, туриста, намерник, путник намерник, коначар

гостионица ж кафана, ресторан, крчма, коноба, таверна, биртија, бирцуз, локал, гостиона, залагајница *рей.*, ашчика *рей.*, бетула *рей.*, пајзл *рей.*, бирц *рей.*, ашчиница *рей.*, оштарџија *рей.*, мусафирхана *арх. рей.* - *суж*: кантина, менза, крајпуташица, свратиште, ручаоница, ђевабџиница, пљескавичарница, буреџџиница, пицерија, посластичарница, чајџиница, хамбургерај *рей.*

гостити несврш. непрел. (примати у госте) угошћавати, примати, дочекивати, частити

гостити се несврш. *в.* пировати

готов прид. ① *в.* спреман 1. ② *в.* вољан

готован м *в.* дангуба 2.

готовина ж кеш, ефективна, готов новац, актива *рей.*

готовински прил. ликвидан, у готовини, у кешу

готовити несврш. прел. *в.* спремати 1.

готово прил. и узв. ① *йрил.* скоро, близу, отприлике, малтене, умало, безмало, замало, чисто, за длаку, требало *арх.*, малне *арх.*, малоне *рей.*, немало *рей.* ② *узв.* крај, свршено, збогом, амин, амен, здраво *фам.*, ђао *жарі.*

готовост ж *в.* кондиција

гоф м зоол. (врста морске рибе) (лат. *Seriola dumerilii*) орхан

гошћење с угошћавање, примање, дочекивање, чашћење - *уй.* гозба

грабеж м *в.* крађа

грабежљив прид. *в.* похлепан

грабежљивац м *в.* похлепник

гравирати несврш. прел. урезивати, резати, украшавати, резбарити

град' м ① (веће насељено место) место, варош, насеље, насеобина, паланка (мањи град), касаба (мањи град) *рей.*, културно средиште *форм.*, муниципиј *арх. форм.* - *суж*: метропола, чаршија, престоница ② (становници града) свет, варош, чаршија **град'** ж (атмосферска појава, зрна леда) туча, крупа, суградица, солика *рей.*, посолица *рей.*, слота *рей.*, алаука *рей.*, соља *рей.*, циганчићи *рей.* - *уй.* снег, киша

градиво с ① *в.* грађа ② (оно што наставним планом треба да буде савладано у школи) школски садржај, садржај, лекције

градинар м *рей.* *в.* вртлар

градити несврш. прел. ① (правити архитектонске грађевине) дизати, подизати, зидати, изграђивати, правити, конструисати ② (~ на нечему) заснивати, темељити, конструисати ③ правити, стварати, израђивати, приређивати ④ (састојати се од нечега) сачињавати, чинити, образовати, састојати се (од), укључивати, имати

грађа ж ① (оно од чега се нешто гради) материјал, сировина, прибор за градњу - *уй.* прибор ② (оно што је потребно за израду научног или уметничког дела) документација, датотека, материјал, материја, литература, корпус, документ, извор, рукопис, списи, градиво, подаци, штоф *фам.*, твориво *рей.*, монографија *суж.*

грађанин м ① држављанин, грађан, становник, житељ, припадник народа/државе ② (становник града,

насупротив сељанину) * - ▼ уй. човек, земљак, гласач, биће 1.

грађански прид. ① (које се односи на грађане) * ② цивилни ③ арх. буржоаски

грађевина ж зграда, здање, изграда арх. - уй. кућа

грађевинар м ▼ уй. архитекта

граја ж врева, ларма, жагор, жамор, галама, громор, викање, вика, цева, драње, узвикивање, писка, урликање, јаукање, урлање, цика, дрека, крика, кричање, дерњава, вриска, повика, цичање, дерање, рика, цилик, циликање, повици, узвици, алаука, крештање, галамљење, грајање, пиштање, врештање, врискање, урнебес *фиї.*, орњава *реї.*, орљава *реї.*, дерачина *фам.*, весак арх. *реї.*, дерача арх., врка арх., брека арх., рогобор арх. - уй. бука, лупање

грајати несврш. непрел. в. галамити

граматика ж (грана лингвистике)

▼ уй. лингвистика

грамзив прид. в. похлепан

грамзивац м в. похлепник

грамзивост ж ① (незасита жеља за нечим) пожуда, похлепа, похотност, незаситост, апетит, чежња, склоност, страст, хтење, глад *фиї.*, нишан *фиї.* - уй. амбиција. пожудност

грандиозан прид. огроман, безмеран, гигантски, голем, безграничан, колосалан, циновски, небодеран, монументалан, капиталан, енорман, небосежан, дивовски, неизмеран, импозантан, вртоглав, горостасан, баснослован, грдан, надљудски, титански, мастодонски, натчовечански, мамутски, величајан, страобалан *фиї.*, велебан *реї.*, величак *реї.*, великачак *реї.*, вељачак *реї.*, великаран *реї.*, исполински арх., великолепан *реї.*, оријашки *реї.* - уй: масиван,

гломазан, прекомеран - уй. одличан 1., непорцењив, велик 1.

граница ж ① међа, ивица, обод, су-међа арх. ② *фиї.* (~ до које се може ићи) мера, ограничење

граничник м ① (део уређаја који ограничава кретање покретних делова) граничњак ② (камен који служи за ограничавање нечега) в. међаш

граноточ м бот. (лат. *Zeuzera pygmaea*) модри кестеноточац *реї.*

гранути сврш. непрел. (о сунцу) синнути, изаћи, засјати, огранути, појавити се, блеснути, заблеснути, оба-сјати

гранцигула ж зоол. (лат. *Maia squipando*) богдан, раковица

грао прид. в. сив

гатис прил. в. бесплатно

грација ж ① в. лепота ② в. лепотица

грациозност ж в. лепота

грб м амблем, обележје, знамен, ознака, знак, симбол, емблем *реї.*, белег арх. - суж: заштитни знак, лого-тип, лого *фам.*

грбавац м (грбав човек) згурењак, скучењак, гуравац

грбавити се несврш. кривити се, покучивати се, гурити се, грчитити се

грбити несврш. прел. кривити, витоперити, извртати, вијугати, изобличавати, завијати, увијати, нагињати, кривудати, пресавијати, изувати, повијати, савијати, искривљавати, угибати, извијати, кврчити, превјати, смотавати, сагињати *реї.*, вити *реї.*, фркати *реї.*, сукати *реї.*

греч м зоол. (врста слатководне рибе, лат. *Perca fluviatilis*) *реї.*: балавњак, балавац, окуп

гргурав прид. в. витичаст 2.

грдан прид. ① в. огроман 1. ② в. ве-

лик 1. Ⓢ в. језив Ⓢ в. ружан

грдити несврш. прел. Ⓢ (некога) корити, прекоревати, ружити, кудити, викати, замерати (некоме нешто), пребаживати (некоме нешто), нападати, карати *арх.* - *уй.* вређати, кињити, критиковати, осуђивати Ⓢ (чинити ружним) ружити, ружнити, нагрђивати, кварити - *уй.* уништавати

грдно прил. в. врло

грдност ж огавност, нагрђеност, грдоба, одвратност, гадарија, ругоба, гнусоба, ружноћа, гнусност, гадост, накарадност, гроза, одбојност, недопадљивост, неатрактивност, грдноћа, незграпност, неукусност, непривлачност, рогобатност, ужас, нескладност, наказност, грдило, унакаженост, нагрда, грдобност, мајмунастост *фам.*, грдост *фам.*, гадност *арх.*

грдноћа ж в. грдност

грдоба ж Ⓢ (ружна особа) накарада, наказа, ругоба, чудовиште, вештица, сподоба, монструм, роспија, неман, нагрда, страшило, гнусоба, караконцула, ружноћа, гадура, калаштура, наказник, Франкенштајн, квазимодо, наказница, грдобина, гвоздензуба, харпија, карапанца, аждајка, акреп *фиј.*, крстача *реј.*, аждалија *реј.*, карикатура *фам.*, крамп *фам.*, габор *фам.*, вештеруља *нар.*, гроб *жарј.*, скридељ *жарј.*, гном *жарј.*, аждаха *арх.*, коњобарка *арх.* - *уй:* бабарога, привиђење, змија *фиј.* Ⓢ (оно што је ружно) грдност, огавност, нагрђеност, одвратност, гадарија, ругоба, гнусоба, ружноћа, гнусност, гадост, накарадност, гроза, одбојност, недопадљивост, грдноћа, незграпност, неукусност, непривлачност, неатрактивност, рогобатност, ужас, нескладност, наказност, грдило, унакаженост, нагрда, грдобност, мајмунастост *фам.*, гр-

дост *фам.*, гадност *арх.*

грдобан прид. ружан, огаван, гадан, накарадан, наказан, одвратан, језив, рогобатан, унакажен, нагрђен, страшан, нескладан, ругобан, мајмунолик, одбојан, грд, неатрактиван, недопадљив, ружан као мајмун, непривлачан, мајмунаст, неукусан, незграпан, грдан

грдобина ж Ⓢ *зоол.* (лат. *Lophilus piscatorius*) *реј:* жаба, вражја мати, худобина Ⓢ (ружна особа) в. грдоба

грдосија м и ж (велик, висок човек) гигант, грдосија, џин, див, људина, титан, горостас, рмпалија, грмаљ, људескара, колос, оријаш, голијат, слота, гренадир, исполин, натчовек, људа, великан, медвед *фиј.*, крамп *фиј.*, чудовиште *фам.*, громада *фам.* - *уй:* креатура, карикатура

гребатор м в. опортуниста

гребен м Ⓢ в. врлет Ⓢ в. камен¹ 3. Ⓢ в. коса 2.

греда ж Ⓢ (дуже и дебље дрво које се обично користи у грађевинарству) стуб, трупло, осовина, упора, дирек, вратило, носач *фиј.*, такља *реј.*, моштаница *реј.*, бркља *реј.* Ⓢ (дрво, парче дрвета) даска, пречка, мотка, летва, дашчица, штангла, рог, венчаница, платица *реј.*, платница *реј.*, траверза *реј.*, штанга *реј.* - *суж:* шперплоча, панел-плоча, пајанта, равњача, кобилица, раз *реј.*, табла, штица, рогови, помосница, плоча, таваница, палица, жиока, потпорањ, шиндра, ребро, иверица, завратница, рампа, подсек, попречница, дуга, планка, подница, дужица, плањка *реј.*, потпорача *реј.* - *уй:* балван, клада Ⓢ в. брвно

Ⓢ в. гредица

гредица ж (танка и уска даска за ограде или подове) лајсна, лајстна, летва, облица, легало, леја, пајанта

реї., лемез *реї.*, лајтсна *реї.*, панта *реї.*, баскија *реї.*, леха *реї.*, банда *реї.*, жиока *реї.*, чиока *реї.* - суж: улога *реї.*, удлага- уї: пречка, даска

грех м ❶ (у религиозном смислу, прекршај неке од утврђених норми) * ❷ в. грешка

грешан прид. ❶ (који је починио грех, који је под оптерећењем греха) ❷ (поступак који је морално неиставан, почињен без стида) скаредан, развратан, срамотан, опсцен, саблазан, раскалашан, вулгаран, скандалозан, ласциван, похотан, разуздан, бесраман, нечастан, перверзан, саблажњив, бестидан, шокантан, запањујући, блудан, зазоран, негосподски, сраман, раскалашен, запрепашћујући, безочан, бешчедан, стидан *арх.*, увредљив *еуф.* ❸ в. бедан 4.

грешити несврш. прел. ❶ (правити грешке) брљати, бунити се, збуњивати се ❷ (бити у заблуди) варати се, не бити у праву, бити у криву *реї.*

грешка ж ❶ (оно што је почињено друкчије него што би требало) омашка, несмотреност, омашај, забуна, промашај, заблуда, лапсус, глупост, погрешка, превид, грех, пропуст, испад, поклизнуће, погрешан корак, лоша замисао/идеја, лош поступак, погрешан потез, лош/неправилан поступак, бисер *ирон.* жарі., кикс *фам.*, гаф *фам.*, фелер *фам.*, жипон *фам.* - сл: огрешење, неспоразум, грех ❷ недостатак, слабост, дефект, аномалија, ненормалност, изузетак, несклад, омашка, одступање, неправилност, неисправност, пропуст, изузетност, необичност, фелер *фам.*, изнимка *хрв.* ❸ в. кривица

грешник м ❶ (онај који је починио грех) * ❷ *фиї.* в. похотљивац

гриз¹ м в. угриз

гриз² м в. ваљак

гримасирати несврш. непрел. в. кревељити се

гримизан прид. пурпуран, риђ, бакрен, црвен, риђаст, јарко црвен, пламен, црвенкаст, жућкастоцрвен, бакренаст, порфиран, љубичастоцрвен, багрена *реї.*, крмезан *реї.*

грицнути сврш. прел. в. мезетити 1.

грлица ж зоол. в. гугутка

грлобоља ж фам. в. ангина

грмаљ м ❶ (велик, висок човек) гигант, грдосија, цин, див, људина, титан, горостас, рмпалија, грмаљ, људе-скара, колос, оријаш, голијат, слота, гренадир, исполин, натчовек, људа, великан, медвед *фиї.*, крамп *фиї.*, чудовиште *фам.*, громада *фам.* - уї: креатура, карикатура ❷ зоол. (лат. *Eriphia spinifrons*, Xanthidae) космеч, космати рак, космач, руњавац

грмље с в. шипражје

грмуша ж зоол. (лат. *Troglodytes troglodytes*) царић, палчић, стријеж *хрв.*

грнути сврш. непрел. в. банути 2.

гроб м ❶ (место где је сахрањен мртавац) гробница, рака, хумка *суж.*, могила *суж.*, тумул *суж.* ❷ жарі. *фиї.* (ружна особа) в. грдоба ❸ *фиї.* в. пропаст 2.

гробље с (више гробова заједно) гробовље, некропола (античко гробље) *суж.*

грожђе с ❶ боїї. (плод винове лозе) * ❷ в. вењак

гроза ж ❶ страва, језа, ужас, стравичност, грозота, страховитост, страхота, језовитост, грозомора, страхотност, паника, куга и колера *фам.*, пакао *фам.* *фиї.*, шок жарі., хорор жарі., ужасност *реї.* - уї: страх, одвратност ❷ в. страх ❸ в. грдоба 2.

грозан прид. ❶ (који изазива језу)

стравичан, страшан, језовит, језив, страховит, ужасан, страхотан, грозоморан, шокантан, злокобан, грдан, трава *нейром. фам.*, хорор *нейром. жарі.* ② в. ружан

грозд м в. венац 2.

грозити се несврш. ① (осећати велики страх) згражати се, згражавати се, ужасавати се, запрепашћавати се - уй. плашити се ② в. гнушати се

грозоморан прид. в. страшан 1.

грозота ж в. гроза

громада м ж ① *фам. в.* грдосија ② *ф. в.* камен¹ 3.

громазан прид. *фам. в.* велик 2.

громак прид. в. гласан

громогласан прид. в. гласан

гроница ж бот. (лат. *Lepidium ruderale*) *реј:* бела трава, белуша, трава од гронице, белушка

гротескан прид. ① в. комичан ② в. другачији

гротло с зјап, зев, ждрело, отвор - уй: жаруга, рупа

гроф м (племићка титула) * - уй. аристократа

грозот м (гласан и звонак смех) кикот, хихот - уй. смех, осмех, кикот 1.

грозот м ① (гласан, громак смех) кикот, хихот, цикотање, кидање од смеха *фам. изр.*, ваљање по поду *фам. изр.* - уй. смех ② в. бука 2.

грош м арх. в. новчић

груб прид. окрутан, бруталан, бестидан, безобзиран, безосећајан, суров, необуздан, бездушан, развратан, немилосрдан, нељудски, насилнички, нечовечан, неемотиван, манијачки, горопадан, дивљи, варварски, дивљачки, злочиначки, немилостан, немилостив, садистички, оштар, агресиван, крвнички, дрзак, анималан, неумољив, распуштен, неосетљив,

бесраман, свиреп, мучан, зверски, нехуман, нецивилизован, неконтролисан, opak, крвав, грозан, насилан у поступцима, неспутан, напрасит, нападачки, жесток, насилан, силовит, хладан, тврда срца, неуслишљив, несажаљив, антихуман, агресорски, разоран, безмилостан, безочан, нагао, обестан, беспоштедан, без срца, помаман, хладнокрван, животињски *фиј.*, камен *фиј.*, прек *фиј.*, брахијалан *фиј. реј.*, крволочан *екс-йр.*, убилачки *екс-йр.*, пакленски *реј.*, несмиљен *реј.*, заторан *реј.*, неосећајан *реј.*, богомрзак *реј.*, бешћутљив *реј.*, рабијатан *реј.*, неумитан *реј.*, неуљућен *реј.*, нецивилизиран *хрв.*, бешћутан *хрв.*, барбарски *хрв.* - уй: равнодушан, раскалашан, немио, страшан, зао, сиров, одвратан - *сл:* вучји, тврд

грубијан м ① (нецивилизована/некултурна особа) примитивац, неотесанац, дрипац, варварин, варвар, вандалин, простак, непросвећеник - *фам:* цибер, сељак, сељачина, паланчанин, буздован, брђанин, чобан, чобанин, чобанчина, паор, шабан, балканац, горштак, цепаница, циџан, геак, ђилкош, дилкош, сировина, сивоња, троглодит - *жарі:* љаксе, завичајац - дизелаш *арх.*, неандерталац *фиј. фам.*, пећински човек *фиј. фам.*, папак *реј.*, неуљудник *реј.*, назадњак *реј.*, хорјат *арх.*, барбар *хрв.*, барбарин *хрв.* - уй. хулиган, бараба, дивљак, одрпанац ② (лош, покварен и зао човек) в. гад

грубост ж ① плаховитост, силовитост, грубијанство, округност, жестина, набуситост, жучност, виолентија, виолентност, насртљивост, незадрживост, горопадноост - уй. насиље, ватреност ② в. суровост 1. ③ в.

бес ▼ *уй*. жестина 1.

грување с в. бука 2.

грудобоља ж туберкулоза, сушица, тижика, верем, сичија *реї.*, шућија *реї.*, шићија *реї.*, јектика *реї.*, прсобоља *арх.*, фтиза *сѣруч.*

груј м зоол. в. угор

грунути сврш. прел. ① в. лупити 1.

② в. викнути

група ж ① (већи или мањи број људи) скупина, скуп, групација, тим, екипа - *уй*. дружина ② (музичка) ансамбл, клапа, оркестар, трупа, састав, бенд *фам.*, генг *жарї.*, вокално-инструментални састав *форм.*, скупина *форм.* ③ (већи или мањи број предмета) в. хрпа

грустити се несврш. в. гнушати се

грчење с в. контракција

грчити несврш. прел. контраховати мишиће, напињати мишиће

грчица ж бот. (лат. *Menyanthes trifoliata*) *реї*: горка трава, трolistина, горка детелина, водена боквица, мрзличник, горки трolist, детелица, грознични трилисник

губилиште с (место на којем се врши смртна казна) стратиште, стрелиште *суж.* - *уй*. патња

губитак м ① (престанак поседовања оног што се имало) штета, крах, пропаст, дебакл, слом, неуспех, банкрот, банкротирање, банкротство, распад, фијаско, стечај, ликвидација, изгубљена битка, подбачај, пад, проклетивња, финансијски дебакл, економски крах, материјална пропаст, хаварија, руина, лош резултат, назадовање, несрећа, проклетство, бродолом *фиї.*, неман *фиї.*, провалија *фиї.*, низбрдица *фиї.*, гроб *фиї.*, ископ *реї.*, расап *реї.*, растеп *реї.*, срозавање *фам.* - *уй*: пораз, трагедија ② (смањење неке ко-

личине) губљење, смањење, слабљење, нестајање, умањење, снижавање, штета, смањивање, девалвација *фиї.*, сплашњавање *фам.*

губиташ м в. губитник

губитник м губиташ, банкротер, стечајник, лузер *жарї.*

губљење с ① (смањење неке количине) губљење, смањење, слабљење, нестајање, умањење, снижавање, смањивање, девалвација *фиї.* ② в. пораз

гугутка ж зоол. (лат. *Streptopelia turtur*) грлица

гудура ж (тесан планински пролаз) в. кланац

гуж м зоол. (врста змије, лат. *Coluber longissimus*) *

гужва ж ① метеж, стиска, гунгула,

гурњава, кркаљанац *фам.*, трпањац *фам.*, гурема *арх.* ② в. неред 2.

гуја м ж ① в. змија 1. ② в. гад

гујина трава ж бот. (лат. *Silybum*

marianum) *реї*: шарена бадељка, сјекавица, бадељ, бијели стричак, змијина трава, шарени чкаљ, магарећа салата, осљебад, ошебаљ, дивји артичок, господин трн, сикавица

гукнути сврш. непрел. фиг. в. проговорити

гуликожа м ж лихвар, каишар, рекеташ, зеленаш, каматник, изнуђивач, дерикожа, крвопија, кождер, израбљивач, душогубац, стрвинар *фиї.*, лешинар *фиї.*, пијавица *фиї.*, шинтер *фиї.* *йої.*, вампир *фам.* - *сл*: лопов, зелена мафија *изр.*

гунгула ж ① (много људи) булумен-та, гомила, маса, накупина, руља, народ, најезда, светина, људство, сила, свет, пук, мноштво, лагер, метеж, рој, миса, плебс, свита, војска *фиї.*, чета *фиї.*, море *фиї.*, јато *фиї.*, лавина *фиї.*, тевабија *реї.*, ордија *реї.*, мармаља *реї.*,

накот *фам.*, хорда *фам.*, навала *фам.*, буљук *фам.*, крдо *фам.*, гурњава *фам.*, стадо *фам.*, хрпа *фам.*, пучина *фам.*, чопор *нар.*, агломерација *реџ.*, марва *џоџ.*, фукара *џоџ.*, стока *џоџ.* - *уй*: олош, гужва ② *в.* гужва

гундељ *м* зоол. (лат. *Melolontha melolontha*) кебаљ, хрушт

гунђало *м* и *с* ① цепидлака, звоцало, зановетало, чангрисало, кењкавац, ситничар, критизер, незадовољник, ситничавац, закерало, гунђалица, кудилац, критикант, приговарало, мрмљало, брундало, чангрљало *фам.*, квоцало *фам.* - *уй*: прзница, свађалица, гњаватор ② *в.* кењкавац 1. ▼ *уй*. бандоглавац, давеж

гунђање *с* *в.* приговарање, зановетање, звоцање, квоцање, чангрисање, чангрисавост, чангрисавост, извољевање, досађивање, запредање, кењање *нар.*

гунђати несврш. непрел. приговарати, зановетати, звоцати, квоцати, чангрисати, чангрисати, извољевати, досађивати, замерати (неком нешто), запредати *арх.*, срати *нар.*, кењати *нар.* - *уй*. негодовати, брбљати, запомагати 2., грдити

гурати несврш. прел. трпати, гурати, утрпавати, сипати, стављати, метати, угуравати, утеривати, уносити, углављивати, набијати

гурман *м* *в.* сладокусац

гурнути сврш. прел. ① (отиснути од себе) одгурнути, мунути, ритнути, ћушнути ② померити, помаћи, макнути, мрднути, помакнути, потиснути, преместити, избацити, покренути *реџ.* ③ *в.* ставити ④ *в.* изгубити

гуска *ж* зоол. (врста птице пливачице, лат. *Anser*) *

гуслати несврш. непрел. ① (свирати гусле) * ② *фам. в.* досађивати 1. ③ *фам. в.* брбљати

густ прид. ① (који има много честица у текућем стању) * - *уй*. жидак ② (који се одликује великом густоћом) згуснут, збијен, концентрисан, чест ③ непрозиран, мутан ④ (који се често понавља) чест, учестао, фреквентан ⑤ *фиџ.* *в.* опасан

густина *ж* ① (особина оног што је густо) згуснутост, збијеност, набијеност, концентрација, густоћа, волумен, попуњеност, пуноћа - *уй*. заступљеност ② *в.* густиш 1. и 2.

густиш *м* ① (густо, тешко проходно, израсло шибље или грмље) шипраг, шикара, шибље, шибљик, шикарје, грмље, жбуње, врзина, гуштак, густиш, гуштара, русје, честар *арх.*, макија *суж.*, трњак *суж.*, шевар *арх.* - *уй*. шума ② (згуснута течност) талог ③ *в.* гомила 1.

гутати несврш. прел. ① (потискивати кроз једњак у желудац) * ② *фиџ.* *в.* ждерати ③ *фиџ.* читати (брзо и много) ④ *фиџ.* *в.* асимилovati ⑤ *фиџ.* *в.* рушити

гушити несврш. прел. ① (стезати врат, обично рукама) давити, гушати, угушивати, одузимати дах - *уй*. убити ② *фам. в.* досађивати 2.

гушобоља *ж* *нар. в.* ангина

гуштара *ж* ① *в.* густиш 1. ② *в.* џунгла

гуштер *м* зоол. (лат. *Sauria*) јаштер *реџ.* - *суж*: гуштерица, масаклин, слепић

Дг

да¹ рч. (потврдна реч) јесте, ако, тако је, наравно, апсолутно, свакако, заиста, извесно, дакако, гарантовано, сигурно, безусловно, дефинитивно, засигурно, доиста, дабоме, јамачно, несумњиво, савршено, без даљњег, природно, посвема, нема сумње, истина, поуздано, до краја, разуме се, безбели *реї.*, *си фам.*, зацело, без сумње, посве, подразумева се, зауфано *реї.*, гарант *фам.*, *јес жарї.*, недвојбено *хрв.*, неупитно *хрв.*

да² взн. ❶ в. ако ❷ в. иако ❸ в. јер 2.

дабоме прил. в. да¹

давати несврш. прел. ❶ (непосредно ~) пружати, ручивати, предавати, додељивати, удељивати ❷ даривати, поклањати, давати на поклон/дар ❸ (~ задатак) задавати ❹ в. нудити ❺ в. омогућавати

давеж м гњаватор, досадњаковић, досада, гушач, гушилац, гушитељ, наметљивац, зановетало, сметало, умарач, смор *фам.*, смарач *фам.*, крпељ *фам.*, чичак *фам.*, стеница *фам.*, забадало *реї.*, писличар *реї.*, чимавица *хрв.*

давити несврш. прел. ❶ (стезати врат, обично рукама) давити, гушати, угушивати, одузимати дах - *уй.* убити ❷ *фам.* в. досађивати 2.

давнашњи прид. в. прастар 1.

давни прид. ❶ в. застарео ❷ в. прастар 1.

давнина ж антика, прошлост, древност, класика, старина, далека прошлост, нестало време, древни период, прошло време, старо доба, бирзедман *реї.*, бирвакат *реї.*, баба-земан *реї.*, бабазедман *арх. реї.*, претповест *реї.*

даворија ж в. песма

дагња ж зоол. (лат. *Mytilus galloprovincialis*, *M. edulis*) мушула, куњка *реї.*

дадиља ж неговатељица, гувернанта, васпитачица, одгојиватељица, беби-ситерка, бона *реї*

дажбина ж в. порез

даждевњак м зоол. (лат. *Salamandra maculosa*) саламандар

дакако прил. в. да

дакле прил. значи, онда, ерго, ако нема друге, па зато, кад је тако, па,

према томе, то јест, и зато, отуд, еле, у сваком случају *изр.*, хоће рећи *изр.* - *сл.*: углавном, следи

далек прид. удаљен, завучен, забит, забитан, забачен, глув, дубок, усамљен, богу иза ногу/леђа/кичме/трегера *изр.* - *уй.* вратоломан 2.

далековид прид. видовит, видовњачки, прозорљив, проницљив, прозорчански, визионарски, визионаран, далековидан, виловит, пробојан, вједовит *арх.*

далековидност ж в. видовитост 1.

далековидост ж в. видовитост 1.

далекосежан прид. в. вечит

даљ м в. даљина

даљина ж одстојање, раздаљина, одмакнутост, размакнутост, размак, распон, удаљеност, релација, простор, даљ, дистанца, растојање, дистанцираност, одмак, растој, интервал, далечина, средокраћа *реј.*, протег *реј.*, метража *фам.*, далеч *реј.*

дама ж в. госпођа 1.

дан м **1** обданица, видело, дневно доба, светло дана, дневна светлост, дања светлост, данак *реј.* **2** (време ротације Земље, 24 часа) *

данак м *реј.* в. дан 1.

данас прил. и м **1** *йрил.* овог дана, у овоме дану, у ово време **2** *йрил.* (у ово доба) сад, сада, у наше време **3** *им.* (наше време) садашњост, данашњост, данашњица

данашњи прид. тренутан, актуелан, савремен, моменталан, важећи, садашњи, модеран, незастарео, ововремен, мериторан, присутан *фиј.*, ововременски *реј.*, актуалан *хрв.* - *уй:* текући, горући

данашњица м (наше време) садашњост, данашњост, сад - *уй.* време

данашњост м (наше време) сада-

шњост, данашњица, сад - *уй.* време
дангуба м и ж лењивац, ленчуга, ленштина, беспосличар, нерадник, згубидан, залудник, залудничар, забушант, зевало, доколичар, дембел, лезилеб, лезилебовић, немарник, бадавација, трут, беспосленичар, беспослењак - *фам.* џабалебарош, луфтигуз, стрвина, ландара, трут, трутина, ветропир, фрајер, ленгуз, лења буба, мртво дувало, паразит, зевало, луфтер, шалабајзер - *реј.* гњилац, гњилавац, лежачина, ленчина, бангалоз, липсотина, цркотина, мрцина, зијало, мртваја, ладолеж, ленац, левента, ленчур, лењак, голанфер, лежак, муктаџија, лизун, лазарон, потепух, лежикар, лелек, бадавњак, легањ, ленга, полтрон, ласногуз, лењак, јебиветар *жарј.* - *арх.* окламаш, степихлеб, ветрогоња, адраповац, предштгина - *уй:* битанга

дангубан прид. в. докон

дангубити несврш. непрел. **1** в. беспосличарити **2** в. висити 1.

дангубљење с в. беспослица

даниноћ ж бот. (лат. *Viola tricolor*) рег: господина љубица, кокошја љубица, дикино око, сиротица, мачуха, маћвица, милованка, удовица, божји цвит, шарена љубичица, модра искрица, маћухица, виола, пољска љубица, седмичица, тробојна љубица

Даница ж Венера, Северњача, Зорњача, јутарња звезда, Вечерњица, Вечерњача, Зорница, Форфорос, Хеспелус, Венус

дананоћно прил. в. заувек

дар м **1** в. поклон **2** в. таленат

дарезљив прид. (који радо даје или помаже) великодушан, широкогруд, галантан, подашан, добар, племенит, хуман, самилостан, добротворан, несечичан, добротворан,

милосрдан, човечан, алтруистички, филантропски, женерозан - уй. до-бар 1.

дарежљивост ж ① (особина оног који радо даје и помаже) широкогрудост, доброта, човекољубље, пожртвованост, човечност, несебичност, самаританство, алтруизам, срдачност, предусретљивост, милосрђе, хуманост, великодушност, племенитост, галантност, пажљивост, филантропија, хуманитарност, људскост, достојанственост, благородност, добротивост, милосрдност, узвишеност, богобојазност, галанција, човекољубивост, мекоћа срца, простодушност, пријатељство, благод, душевност, добродушност, издашност, доброхотност, разумевање, женерозност, беневољентност, подашност, благонаклоност, добра воља, добротворност, женерозитет, генерозност, милост, братољубље, широкогрудност, милостивост, аман *реј.*, податљивост *реј.*, смиловање *реј.*, веледушност *хрв.* - уй: љубав, срце, љубазност, склоност, толеранција, нежност

даровит прид. обдарен, талентован, домишљат, вешт, креативан, инвентиван, стваралачки, способен, оригиналан, надарен, маштовит, продуктиван, ингениозан, сналажљив, имагинативан, окретан, прегалачки *реј.*, талентиран *хрв.* - уй: предузимљив, генијалан

даровитост ж в. таленат

даса м ① (поуздан човек, омиљен у друштву) лаф, лафчина, мангуп, момчина, баца, јуноша, фрајер *фам.*, клипан *фам.*, ђетић *реј.*, силан човек, лепо *реј.* ② (који се лепо облачи) кицош, мангуп, лутак, лепотан, лепотанер, лицкало, гизделин *реј.*, гиздавац *арх.*,

фрајер *фам.*, шмекер *жарј.*, шминкер *жарј.*, фенсер *жарј.* ③ в. момак

даска ж ① (равно оклесан комад дрвета)* - уй. греда ② *фиј. мн. в.* бина

дати сврш. прел. ① (непосредно ~) пружити, уручити, предати, доделити, уделити ② даровати, поклонити, дати на поклон/дар ③ (~ задатак) задати ④ в. понудити ⑤ в. омогућити

датотека ж в. досије

дахија м в. деспот

дашчара ж в. колиба

дванаестерац м песн. (стих од дванаест слогова) александрин, александринац

двовалентан прид. хем. двојак, амбигвалан, двојуби, двојубан *хрв.*

двоврстан прид. в. двојак 1.

двоженац м в. бигамиста

двоженство с в. бигамија

двоживац м зоол. (лат. Diplozoon paradoxum) метиљ

двозначност ж двосмисленост, двосмислица, неодређеност, вишезначност, амбигвитет, проблематичност, полисемија, двоструконост, двојбеност *хрв.*

двојак прид. ① двострук, дупли, двојан, двојврстан, двојни, из два дела, удвојен, бинаран, двочлан, амбигвитетан, дволик *реј.*, двокрак *реј.*, двократан *реј.*, двојчан *реј.*, двојединичан *реј.*, двојбен *хрв.* - уй: двосмислен, нејасан ② в. двовалентан

двојан прид. в. двојак 1.

двојити несврш. прел. в. делити 3.

двојни прид. в. двојак 1.

двокрак прид. ① *реј.* в. двојак 1. ② в. рачваст

двократан прид. *реј.* в. двојак 1.

двокрилци м мн. зоол. (лат. Diptera)* - суж: мушица, комарац, шишарица
дволик прид. *реј.* в. двојак 1.

дволичан прид. непоштен, препреден, прорачунат, лицемеран, претворан, смишљен, срачунат, подмукао, префриган, подао, неискрен, притворан, намазан *фам.*, лупешки *ексир.*, татски *рејџ.* - уи: неваљао, покварен - сл: лоповски, лукав

дволичје с в. дволичност

дволичност ж неискреност, дволичје, лицемерје, подлост, препреденост, лицемерност, лицемерство, превртљивост, претварање, претворност, хипокризија, поганост, перфидност, домишљатост, префриганост, подмуклост, непоштење, притворство, заплотњаштво, притворност, злоћа, бесрамност, хипокритичност, улагивање, лажљивост, претворивост, злоба, нитковлук *рејџ.*, перфидија *рејџ.*, фаризејство *арх.*, хињење *арх.*, химбеност *арх.*, лицумјер *хрв.* - сл: ласкање, улизиштво

дволичњак м ❶ в. лицемер ❷ в. нитков

двомуштво с в. бигамија

дворана ж ❶ (велика просторија намењена за веће скупове) просторија, сала, хала, амфитеатар ❷ (спортска ~) хала, арена, игралиште, терен, стадион, вежбаоница, вежбалиште, теретана *суж.*, ринг *суж.*, фискултурна сала *суж.*, спортска арена, соколана *рејџ.*, гимназиј *арх.*, гомбалиште *арх.*, гомбаоница *арх.*, поприште *рејџ.*, дворница *рејџ.*, ротунда *рејџ.* - сл: салон, већница

дворац м вила, палата, замак, тврђава, утврђење, утврда, конак, двор, резиденција, кула, каштел *рејџ.*, палача *ексир.*

двориште с окућница, авлија *рејџ.* - уи: башта

дворкиња ж в. служавка

двосмислен прид. в. вишесмислен

двосмисленост ж двозначност, двострукост, двосмислица, неодређеност, вишезначност, амбигвитет, проблематичност, полисемија, двојбеност *хрв.*

двострук прид. двојак, душли, двојан, двоврстан, двојни, амбигвитетан, из два дела, удвојен, бинаран, двочлан, дволик *рејџ.*, двокрак *рејџ.*, двократан *рејџ.*, двојчан *рејџ.*, двојединичан *рејџ.*, двојбен *хрв.* - уи: двосмислен, нејасан

двоумити се несврш. колебати се, мислити се, премишљати се, оклевати, одуговлачити, нећкати се, ломити се *фиј.*, кршити се *фиј.*, бити у дилеми/недоумици

двоумљење с в. дилема

двоуснени прид. грам. в. билабијалан

двоусненик м в. билабијал

дебакл м крах, пропаст, слом, неуспех, губитак, назадак, распад, фијаско, изгубљена битка, подбачај, пад, лош резултат, назадовање, несрећа, проклетство, бродолом *фиј.*, проклетина, хаварија, руина, неман *фиј.*, провалија *фиј.*, низбрдица *фиј.*, гроб *фиј.*, ископ *рејџ.*, расап *рејџ.*, растеп *рејџ.*, срозавање *фам.* - уи: пораз, трагедија

дебата ж ❶ препирање, полемика, препирка, сукоб, претрес, конверзација, дијалог, доказивање, комуникација, конфликт, спор, несугласица, расправа, разговор, образлагање, дискусија, разматрање, расправљање, размена мишљења, диспут, општење, сукоб мишљења, борба мишљења, жива расправа, распра *фам.*, речкање *фам.* ❷ в. већање ❸ в. говорење

дебела кока ж бот. (лат. *Sedum spectabile*) *рејџ.* бобика, црњак, католог, дебела кокошка, бобњак, кравља

сиса, бобовац, чирник, бобоњак, дебели лист, бобовњача, трава од ударца, брадавњача, балан, подкисула, бабин тоболац, шуљевак, тушћ, бобовујал

дебела тиква ж бот. (лат. *Vigna alba*) *реї*: дебелица, луда тиква, дебелача, дебелотиква

дебело прил. в. врло

дебелокоштво с в. скаредност

дебео прид. ❶ (о човеку или животињи) пуначак, угојен, гојазан, незграпан, масиван, овелик, здепаст, попуњен, округло, набијен, омашан, крупан, позамашан, набубрео, замашан, повелик, подебео, дежмекаст *фам.*, збојит *реї.*, теретан, тежак, одебео, набрекао, надуван ❷ (који се јавља у обилном слоју) пун, обилан, обилат, обиман ❸ (који је одређених димензија) широк *суж.*, висок *суж.*, велик *суж.* ❹ (који оставља озбиљне последице) тежак, озбиљан, зајебан *нар.*

дебил м в. глупан

дебилан прид. в. глуп

дебитант м новајлија, почетник, придошлица, новодошлица, новодошљак, аматер, букварац *фиї.*, пионир *фиї.*, неискусник *реї.*, новак *фам.*, полетарац *фам.*, зелембаћ *фам.*, жутокљунац *фам.*, јуниор *фам. фиї.*, голобрадац *фам.*, шмоклан *фам.*, клокан *жарї.*, гуштер *жарї.*, дуки *жарї.*, праксист *хрв.* - *уй*: шепртља, приправник, ученик - *сл*: стажиста, неискусан, смушењак *фам.*

дебло с в. брвно

дебљина ж в. величина 2.

девастирати сврш. прел. в. докрајчити 1.

деверика ж зоол. (лат. *Abramis brama*) плоска, белка, кесега, плошка, сињ, печенка

деветати несврш. прел. в. бити 2.

деветати се несврш. в. тући се

девиза ж в. кредо 1.

девијантност ж в. изопаченост 1.

девијација ж поремећеност, нерегуларност, аномалија, одступање, застрањење, скретање, алтерација, девијација од путање/обичаја, отклон, варијација, аберација, одмицање

девица ж (лат. *virgo intacta*) девојка, невина девојка, ћана *йої. жарї.*

девичанство с (девичанско стање) невиност, чедност, нетакнутост, виргинилитет *сїруч.*, венац *арх.* - *уй*. девојаштво

девојаштво с девојачко доба, девојачки дани, девојачки живот, девовање *арх.* - *уй*. адолесценција, девичанство

девојка ж ❶ цура, женска, цица *фам.*, мачка *фам.*, женскиња *фам.*, мица *фам.*, риба *жарї.*, цупи *жарї.*, снајка *жарї.*, цурак *арх.*, мома *арх.*, пичка *фам. нар.*, девојче *реї.* - *уй*. жена ❷ љубавница, женска, цица *фам.*, риба *жарї.* ❸ госпођица, фрахла *арх.* ▼ *уй*. госпођа 1.

деген м в. глупан

деградирати несврш. и сврш. непрел. и прел. ❶ *нейрел. сврш.* (добити нижи чин) пасти, зглазнути *фам.*, пући *жарї.* ❷ *їрел. несврш. в.* омаловажавати

деда м ❶ тата, отац, родитељ, ћаћа *реї.*, јапа *реї.*, ћедо *реї.*, баба *реї.*, папе *реї.*, папа *реї.*, бабо *реї.*, ћед *реї.*, стари *фам.*, татко *фам.*, тајка *фам.*, татица *фам.*, дека *фам.*, ћале *фам.*, таја *фам.*, матори *жарї.*, маторац *жарї.*, бабајко *реї.* ❷ в. старац 1.

дедовина ж ❶ отацбина, домовина, завичај, земља, постојбина, бабовина,

гнездо *фиї.*, очевина *реї.*, домаја *арх.*, патримониј *реї.* ② *в.* задужбина

дедуктивност *ж в.* аналитичност
дедукција *ж ①* (извођење посебних судова из општих или других) закључивање, размишљање, резонување ② (резултат дедукције) *в.* закључак

дезертер *м* одметник, пребеглица, издајица, отпадник

дезертерство *с* (бекство из војске) пребег, одметништво, отпадништво, неверство *фиї.*, издајство *фиї.*

дезинформација *ж ①* обмана, подвала, заблуда, марифетлук, монтажа, лажна узбуна, лажна вест, погрешно уверење, изврнута чињеница, нетачно обавештење, патка *фам.* - *уй:* лаж, манипулација ② *в.* измишљотина

дезодоранс *м в.* парфем

дезорганизација *ж в.* збрка 1.

дезорганизованост *ж в.* збрка 1.

дезоријентација *ж* пометеност, збрканост, изгубљеност, сметеност, несналажење, лутање, пометња, смућеност, безизлазност, дезоријентираност, беспуће *фиї.*

дезоријентисати се *сврш.* прел. *в.* изгубити се

дејство *с ①* деловање, утицај, ефекат ② *в.* утисак ③ *в.* моћ

дејствовати *несврш.* непрел. ① деловати, радити, чинити, бавити се, ординирати *фиї.* уредовати *суж.* ② *в.* борити се

декинтиран *прид. фам. в.* банкрот

декламовати *несврш.* прел. говорити напамет, рецитовати *фиї.*, краснословити *експр.* - *уй:* говорити, брбљати

декларација *ж в.* етикета

декрет *м* одлука, указ, акт, закључак, директива, уредба, решење, про-

глас, пропис, налог, одредба, наредба, наређење, верман *суж.*, заповест *суж.*, диктат *реї.*, напук *реї.*, резолуција *суж.*, пресуда *суж.*, едикт *суж.*, децизива *реї.*, диспозиција *сйруч.*, диспозитив *сйруч.* - *уй:* оглас, објава, закон, тачка, правило

делатан *прид. в.* марљив

делати *несврш.* непрел. деловати, дејствовати, радити, чинити, изводити, вршити радове, обављати, поступати, ординирати *фиї.*

делатник *м в.* већник

делатност *ж ① в.* активност ② *в.* посао

делија *ж* жунак, херој, вук *фиї.*, соко *фиї.*, змај *фиї.*, орао *фиї.* - *уй:* борац, витез

деликатан *прид. фин.* осетљив, танан, истанчан, суптилан, комплексан, слојевит, шкакљив *фиї.* - *уй:* замршен, вишесмислен, споран, неразумљив

делимичан *прид.* нецеловит, некомплетан, недовољан, непотпун, крњ, штур, половичан, оскудан, неусавршен, недостатан, неуобличен, ограничен, неразвијен, сакат *фиї.* - *уй:* недовршен, силов, незавршен

делимично *прил.* (у одређеној мери) донекле, имало, унеколико, колико-толико, ма колико, барем мало, макар мало, до неке мере, дјеломице *хрв.*

делинквент *м правн.* (онај који је починио кривично дело) преступник, кривац - *уй:* бандит, лопов

делиријум *м ①* (поремећај свести праћен халуцинацијама) *в.* бунило 1. ② (јако узбуђење) *в.* махнитост

делити *несврш.* прел. ① *майї.* вршити дивизију ② одвајати, комадати, раздвајати, рашчлањивати, откидати,

развијати, одељивати, двојити, разје-
дињавати, разграђивати, половити,
уситњавати, растављати, тргати, пре-
половљивати, преламати, сепарира-
ти, цепати *фиї.*, чехати *реї.*, черечити
фам., рашчеречивати *фам.*, јединити
реї., преполовљати *реї.* декомпоно-
вати *суж.* - *сл:* осамити, лучити, ре-
зати ❸ нудити, нуђати, давати ❹ в.
давати 1.

дело с ❶ потез, поступак, акт, за-
хват, чин, гест, акат *арх.* - *уй:* радња,
акција, тачка, дејство ❷ активност,
акција, деловање, предузимање, рад,
радња, посао, предузетништво, по-
духват, поступак, предузетност, деј-
ство, операција, прегалаштво, де-
латност, подузимање *хрв.*, потхват
хрв. - *уй:* процедура, подвиг ❸ творе-
вина, остварење, творба, производ,
продукт, учинак - *суж:* рукотворина,
умотворина, опус - *уй:* стваралаштво,
акт, уметност ▼ *уй:* креативност

деловање с ❶ в. дело 2. ❷ в. анга-
жман 2. ❸ в. утицај

деловати несврш. непрел. ❶ (оста-
вљати утисак) изгледати, чинити се,
доимати се, личити ❷ (имати утицај)
одражавати се, утицати - *уй:* интер-
венисати ❸ делати, дејствовати, ра-
дити, чинити, изводити, вршити, ор-
динирати *фиї.* уредовати *суж.*

делокруг м ❶ (поље деловања) до-
мен, подручје, рејон, сфера, круг,
домет, поље (деловања), област, оп-
сег, територија *фиї.*, терен *фиї.* - *уй:*
окружење, средина ❷ (поље утицаја)
надлежност, компетенција, ингерен-
ција, меродавност, позваност, компе-
тентност - *уй:* способност, стручност

делфин м зоол. ❶ (лат. *Delphinus delphis*) плискавица *арх.*, дупин
хрв. ❷ в. лептир 1.

демагогија ж (лицемерно кори-

шћење празних парола) празноре-
чивост, празноречје, фразирање - *уй:*
лицемерје, демагошки

демагошки прид. в. празноговор-
љив, празноречив, реторички, фра-
зерски, празноглагољив, празноре-
чан, вербалан *реї.*

демантован прид. в. оборен

деменција ж безумље, лудило, без-
умност, сулудост, махнитост, умобо-
ља, лудња, френезија, неурачунљи-
вост, помахниталост, подивљалост,
неумност, застрањеност, бунило,
избезумљеност, шашавост, суману-
тост, распамећеност, лудост, помама,
ментална/умна поремећеност, без-
умништво, безглавост, душевна обо-
лелост, безумство, болест, душевно
растројство, махнит, полудење *арх.*,
манија *йсих.* - *сл:* блесавост *йсих.*, хи-
стерија

демолирати сврш. прел. в. докрај-
чити 1.

демон м в. ђаво 2.

денди м кицош, гиздавац, красотан,
гизделин, помодар, шармер, лепота-
нер, каћипер, монден, лизун, ђилкош
реї., лепотан *фам.*, шминкер *фам.*,
луткица *фам.*, лутак *фам.*, фенсер
жарї., шмекер *жарї.*, фићфирић *арх.*,
красник *арх.* књиш., педерко *йої.*

денунцирати несврш. прел. (тајно
достављати информације, обично
властима) потказивати, тужакати,
пријављивати, цинкарити, откуцава-
ти - *уй:* издати 2.

денути сврш. прел. *фам.* в. ставити

део м ❶ (количина нечега мања
од целог) јединица, елемент, комад,
компонента, честица, састојак, чи-
нилац, фактор, делић, саставница,
атом *фиї.*, карика *фиї.* ❷ (оно што се
одвоји од неке целине) комад, парче,
фрагмент, трун, трунка, остатак, де-

лић, заломак, одломак, окршак, комадић, парампарче, ломатак *реџ.*, крњадак *фам.*, крњетак *фам.* - *суж*: окрњак, крхотина, рбањак *реџ.*, рбина *реџ.*, рбак *реџ.*

деоница ж акција, меница, вредносни папир, обвезница, облигација, чек, медносница, задужница

деоничар м акционар, удеоничар *арх.*

деоничарски прид. акцијски, акциони, акционарски

депласиран прид. в. непријатан 1.

депо м лагер, стовариште, ремиза, складиште, магацин, спремиште, магазин, пристаниште, гаража, комора, чувалиште, хангар, одлагалиште, возни парк, сместиште, похранилиште, слагалиште, румплцимер, спремник *реџ.*, магаза *фам.*, поклад *арх.*, колница *реџ.*, репозиториј *реџ.*

депозит м јемство, капара, хипотека, залог, гаранција, осигурање, кауција, полож, аванс, јемчевина, јамство, предујам, таложење, аконтација, авал *реџ.*, вађевина *реџ.*, ломбард *арх.*, форшус *арх. реџ.*, вадијум *реџ.* - *сл*: безбедност, настага

депресиван прид. учмао, безвољан, утучен, равнодушан, тмуран, апатичан, нерасположен, сломљен, туробан, брижан, клонуо, атоничан, покуњен, неспокојан, анксиозан, натмурен, чамотан, меланхоличан, сив, обамро, погружен *реџ.*, шоњав *фам.*, сатрвен *експр.*, скрхан *експр.*, чаман *реџ.* - *уй*: досадан, уморан, бесан

депресивност ж в. депресија 1.

депресија ж **⊖** (лоше расположење) депресивност, нерасположење, мрзовоља, апатичаност, безвољност, анксиозност, суморност, меланхолија, малодушност, апатија, депресивност, депримираност, индиспонираност,

потиштеност, снуженост, равнодушност, покуњеност, мргодност, зловоља, невољност, тмурност, мрклина, летаргија, индолентност, индоленција, клонулост, клонуће, натмуреност, инертност, индиферентност, отупелост, инерција, раздражљивост, флегматичност, неосетљивост, песимизам, утученост, зловољностапатичност, атонија, смркнутост, мрачност, клонулост духом, тегибност, намргођеност, туробност, мртвило, невесеље, намрштеност, мизерност, лоша/зла воља, сломљеност, беживотност, покислост, учмалост, тупост, тегиба у души, бедак *фам.*, киселост *фиџ.*, мркост *реџ.*, абулија *реџ.*, празнина *фиџ.*, млохавост *фиџ.*, хладноћа *фиџ.*, погруженост *реџ.*, грижљивост *реџ.*, безвоља *фам.*, дерт *йесн.*, сплин *реџ.*, нујност *хрв.* - *уй*: туга, умор, брига, нелагода, незнађе, слабост, патња, незадовољство, малаксалост, мука, измученост, беда, агонија **⊕** *йеоџ.* в. ба-сен

депримираност ж в. депресија

деран м **⊖** (несташни дечак) ђаво, мангуп, обешењак, враголан, несташко, немирко, неотесанац, ђаволан, клипан, непослушник, неваљалац, спадало, адраповач, злоћко, тепац, ђаволак, окачењак, тврдоглавац, каубој, проклетиња, грубијан, шејтан, личинар, факинчић, враг, гуланфер (и голанфер), несрећа, факин, рђа, бараба, цвећка *фиџ.*, магарац *фиџ. нар.*, зврк *фиџ.*, ђилкош *реџ.*, вижле *реџ.*, берекин *реџ.*, мулац *реџ.*, леро *реџ.*, штрањгов *реџ.*, шерет *реџ.*, утурсуз *фам.*, хорјат *фам.*, дериште *нар.*, хунцут *реџ.* - *уй*: самовољник, дрзник, простак **⊕** (веома млад дечак, млађи од осталих) в. дериште

деранжирати сврш. прел. в. алар-

мирати

дерање с ❶ бечање, дречање, урлање, кричање, врискање, ридање, вриштање, дерњава, урликање, дерњање, дерачина, туљење, ревање *йої.* - сл: кењање, плач ❷ в. граја

дерати несврш. непрел. (~ одећу или слично) цепати, тргати, кидати, парати, љуштити *рејѝ.*

дерати се несврш. урлати, цичати, галамити, викаги, бучати, врискати, вриштати, дречати, грајати, надвививати се, узвикивати, издирати се, лармати, скичати, кричати, ричати, драти се, кликати, бечати, арлаукати, алакати, пиштати, извикивати, рикати, цијукати, брујати, дерњати се, парати (неком) уши, дизати цеву, грмети, јаукати, грактати, баукати, јалакати *реї.*, бречати *реї.*, ревати *реї.*, халакати *реї.*, ћакати *реї.*, руљати *реї.*, крештати *фам.*, чепити жвале *ексїр.* - уї: дозивати, беснети

дереглија ж ▼ уї. барка

дерикожа м ж в. гуликожа

дериште с (веома млад дечак, млађи од осталих) балавац, деран, балавче, дерле, дечак, балавко, зелембаћ, балавадија, малолетник, тинејџер, пубертетлија, балалајдер, прцољак, малодобник, багане, балавандер, беба *фиї. фам.*, жутокљунац *фам.*, пиле *фам.*, пикавац *фам.*, клинац *фам.*, шипарац *форм.*, дораслица *рејѝ.*, худобица *рејѝ.*

дерњава ж ❶ в. граја ❷ в. дерање 1.

десерт м слаткиш, посланица, заслада, колач, заслађење, сластица, слатко, шећерлема, прислчак *рејѝ.*

десетковати сврш. прел. ❶ в. уништити ❷ в. поубијати

десити се сврш. ❶ догодити се, збити се, одиграти се, одвити се, развити се, доћи до нечега, згодити се, испасти

❷ задесити се

десница ж ▼ уї. рука 1.

деспот м апсолутиста, силник, тиранин, самодржац, диктатор, поробљивач, дахија, аутократа, властодржац, ага, самовољник, окрутник, страховладар, злостављач, самовладар, страх и трепет, олигарх, тлачилац, немилосрдник, батинаш *фиї.*, кабадахија *реї.*, тлачитељ *хрв.* - уї: крвник, мучитељ, насилник, силеција *фам.*

деспотизам м в. апсолутизам

деспотски прид. в. диктаторски

дестинација ж адреса, одредиште, крај, одредишно место, место

деструктиван прид. ❶ (који разара, руши) рушилачки, разоран, уништавачки, катаклизмичан - уї. насилан, силовит, снажан ❷ в. штеган ▼ уї. антагонистички

детаљ м појединост, ситница, маленкост, финеса, потанкост, подробност, нијанса *фиї.* - уї. део

детаљан прид. ❶ (који је урађен веома пажљиво, до детаља) пажљив, исцрпан, ситничав, обухватан, брижљив, темељит, опсежан, обиман, опширан, прецизан, свеобухватан, сушти, минуциозан, у танчине, егзактан, у ситнице, студиозан, у детаље, акрибичан *рејѝ.*, акрибијски *рејѝ.* - уї: правилан, танан, солидан, исправан, потпун, стручан, тачан, савршен - сл: свестран, савестан ❷ (који се истиче великом јасноћом) прецизан, дефинисан, јасан, одређен, несумњив, објашњен, подробан, домишљен, установљен, недвосмислен, експлицитан, детерминисан, поуздан, децидиран, утврђен, тачно утврђен ❸ в. аналитичан 2.

детаљисати несврш. непрел. ❶ *фам.* (говорити споро без краја) развлочи-

ти, отезати, ићи у танка црева *изр. фам.* - *уй.* брбљати, говорити, досађивати **☉** (приказивати у суптилним прелазима) *в.* нијансирати

детално прил. *в.* аналитички

дете с **☉** (људско биће у односу на своје родитеље) клинац *фам.*, клиња *фам.*, син *суж.*, кћи *суж.*, дечак *суж.*, девојчица *суж.* - *уй.* потомак **☉** (младо људско биће као симбол наивности, непокваретности, неразумности) *в.* балавац

детектив м (припадник тајне полиције или тајне организације који за неког прикупља информације) доушник, обавештајац, обавештавач, информатор, агент (тајни ~), шпијун, диверзант, потказивач, цинкарош, денунцијант, одавалац, дојављивач, пријављивач, пријавитељ, дојавитељ, достављач, проказивач, шпицлов *реџ.*

детерминација ж *в.* одлука 3.

детерминисан прид. **☉** *в.* означен **☉** *в.* детаљан 2.

детињаст прид. незрео, неискусан, несазрео, мали, незрео, инфантилан, недорастао, голобрад, младачки, млад, малолетан, тинејџерски, јецав, бебаст *фам.*, балав *фам.* *йој.*, зелен *фам.*, кењкав *фам.*, млађан *екс-йр.* - *уй.* наиван

детонатор м *вој.* упаљач

дефанзива ж *в.* повлачење 1.

дефект м **☉** недостатак, слабост, грешка, аномалија, ненормалност, неправилност, неисправност, пропуст, мана, фелер *фам.* **☉** квар, оштећење, хаварија, оштета *реџ.* **☉** *фиј.* (код човека) *в.* мана

дефектан прид. **☉** *в.* неисправан **☉** *в.* инвалидан

дефетиста м циник, заједљивац, капитулант - *уй.* песимиста

дефинисан прид. (тачно утврђен) описан, објашњен, одређен, прецизан, јасан, несумњив, подробан, домишљен, установљен, недвосмислен, експлицитан, детаљан, детерминисан, поуздан, децидиран, утврђен,

дефинитивно прил. *в.* да

дефиниција ж (јасно објашњење неког појма, речи или термина) појашњење, објашњење, значење, детерминација, интерпретација, опис, тумачење, установљење

дефицит м **☉** (кад нечег нема довољно) мањак, недостатак, несташница, помањкање, недовољност, оскудица, непотпуност, непостојање, немање, празнина, рупа *фам.* **☉** *фиј.* *в.* беда 2.

дефицитаран прид. *в.* редак

деформисан прид. *в.* безобличан
деформисаност ж *в.* изобличеност

деформисати сврш. прел. изобличити, преобликовати, искривити - *уй.* оштетити, уништити, упропастити

децидиран прид. **☉** *в.* одлучан 1. **☉** *в.* дефинисан **☉** *в.* изричит

дечак м **☉** (мушко дете) дечко, дете, мали, клинац *фам.*, клиња *фам.* - *уй.* балавац **☉** *в.* момак 1.

дечко м **☉** *в.* дечак **☉** младић, заручник, љубавник, момак, вереник, изабраник, даса *фам.*, тип *жарг.*, фрајер *жарг.*

дешавање с (оно што се догодило, обично занимљиво или упечатљиво) догађај, згода, епизода, случај, збивање, ситуација, прилика

дибидус прил. *в.* потпуно

див м (велик, висок човек) џин, грдосија, гигант, људина, титан, горостас, рмпалија, грмаљ, људескара, колос, оријаш, голијат, слота, великан,

гренадир, исполин, натчовек, људа, крамп *фиї.*, чудовиште *фам.*, громада *фам.* – уи: креатура, карикатура

дива ж примадона, хероина, естрадна звезда, звезда, ведета *реї.*

диваљ прид. в. дивљи

диван¹ м в. канабе

диван² прид. ① прекрасан, божанствен, очаравајући, божански, заносан, чудесан, бајковит, нестваран, чаробан, омамљив, изврстан, узвишен, бајан, сјајан, прелеп, импресиван, хипнотичан, небески, предиван, савршен, фантастичан, фасцинантан, бајослован, блештав, величанствен, невероватан, као дијамант, раскошан, анђеоски, ексклузиван, чудесно леп, дивотан, васељенски, небесни, пресладак, дијамантски, одушевљавајући, рајски, задивљујући, неодољив, као из сна, велелепан, магнетичан, вишњи, замаман, као са слике, особит, посебан, вансеријски, несавладив *фиї.* *фам.*, великолепан *реї.*, супер *нейром.* *фам.*, екстра *нейром.* *жарї.*, невиђен *жарї.*, филаделфија *нейром.* *фам.*, светска класа *фам.* *изр.*, боли глава *фам.* *изр.*, жешћи *нейром.* *жарї.*, до јаја *жарї.* *изр.*, прва лига *фам.* *изр.*, страшан *жарї.*, дичан *арх.* *еуф:* леп, красан, допадљив, наочит, примамљив, сладак, згодан, привлачан, блистав, џакан, фин, стасит, љубак, допадљив, ваљив, меден, интересантан, елегантан, атрактиван, одличан, кићен, дражестан, мамљив, луткаст, леполик, красотан, чаран, лепушкаст, наочит, убав, замамљив, рафиниран, грациозан, мио, феш *нейром.* *реї.*, кицошки *фам.* *арх.*, гиздав *арх.*, миловидан *реї.*, изгледан *реї.*, милолик *арх.*, зоран *реї.*, уписан *реї.*, гледан *реї.*, шик *нейром.* *фам.*, дојмљив *хрв.* – уи: добар, отмен, одличан – сл: узбудљив, провокативан ② в. еминентан 1. ▼ уи. идеалан

диванити несврш. непрел. ① причати, разговарати, комуницирати, водити разговор, претресати, развезати, распричати се, растелалити се *реї.*, лонцати *реї.*, ћеретати *фам.*, вести *фам.*, развести *ексїр.*, глагољати *арх.*, конверзирати *реї.* – уи: дискутовати, ћаскати ② в. говорити ③ в. брбљати 2.

диверзант м (онај који учествује или организује диверзије) уротник, завереник, саботер

диверзија ж ① *вој.* (операција која се врши мимо главног бојишта) напад, саботажа, завера ② *фиї.* (деловање на рушењу неког система или стања изнутра) субверзија, превратничко деловање, урушавање система, рушилаштво ③ в. дигресија

дивизма ж бот. (лат. *Verbascum thapsiforme*) *реї:* широки лопух, жутоцвијет, лепух, краљевска свиња, белоперка, свијњњак, волов реп, вунавка, лепушац

дивљак м варварин, грубијан, простак, неотесанац, странац, сировина, вандалин, варвар, туђин, канибал, брђанин, иностранец, паланчанин, чобанчина, туђинац, кабадахија, нецивилизована особа, хорјат, непросвећеник, силеџија, сељачина, цибер *фам.*, чобанин *фам.*, троглодит *фам.*, сељак *фам.*, шабан *фам.*, примитивац *їої.*, барбар *хрв.*, барбарин *хрв.*

дивља лоза ж в. вितिца 1.

дивља паприка ж бот. (лат. *Synanchium vincetoxicum*) *реї:* свилни дубац, косара, астоклеп, ластавина, крвник, ластавичњак, пасја рига, страшница, пасји купус

дивља салата ж бот. (лат. *Lactuca virosa*) *реї:* горска отровница, отровна лоћика

дивља свиња ж зоол. велар, свиња

дивљачки прид. в. груб

дивљаштво с суровост, примитивизам, варварство, варваризам, нецивилизованост, вандализам, бесрамност, неотесаност, нехуманост, нељудскост, дрскост, немилост, крвништво, безобразност, вулгарност, бестијалност, зверство, немилосрдност, примитивност, сировост, бруталност, бездушност, безобзирност, насиље, бестидност, безосећајност, некултура, неумољивост, бешћутност, безобраштина, простаклук, разарање, крволочност, злочинство, заосталост, недолучност, демонизам, некултивисаност, пустошење, безобразлук, необразовање, неуљугеност, простота, несофистицираност, несажаљивост, анималност, насилност, припростост, животињство, несмиљеност, просташтво, грубијанштина, нечовештво, нечовечност, грубост, непрофињеност, осорност, неосетљивост, дивљина, дивљачина *екс-џр.*, симплицизам *рејџ.*, пасјалук *џој.*, барбаризам *хрв.*, барбарство *хрв.* - *уй.* непросвећеност

дивљи прид. ❶ неприпитомљен, неприпитомљив, непокоран, неукротив ❷ диваљ, напрасит, нагао, жесток, ћудљив, фуриозан, жустар, занесен, афективан, горопадан, махнит, жучан, буран, виолентан, агресиван, плах(овит), непријатан, необуздан, прек, набусит, осيون, неуравнотежен, плаховит, насилан, импулсиван, срчан, помаман, осоран, силовит, нецивилизован, недисциплинован, безобзиран, живчан, напрасан, примитиван, нападан, несрећен, несталожен, експлозиван, распаљив, неразборит, грозничав, самовољан, покарљив, својеглав, рабијатан, једак, мушичав, обестан, темпераментан, мрк *фиј.*,

ватрен *фиј.*, вирулентан *фиј.*, рогат *фам.*, вехементан *арх.*, нервозан *еуф.* - *уй.*: свадљив, некултуран, тврдоглав, страстан, бесан, немиран, разуздан, грозан ❸ в. груб

дивљи ладолеж м бот. (лат. *Calystegia sepium*) *реј.*: велики слак, чадорчић, шаторче, хладолеж, слатковина, слак, кошуљарка, бели ладолеж, згончек

дивљина ж ❶ в. забит 2. ❷ в. ватреност

дивовски прид. ❶ в. огроман 1. ❷ в. велик 1.

дивокоза ж зоол. (лат. *Rupicapra rupicapra*) гамс

дигиталис м бот. ❶ (пурпурни, лат. *Digitalis purpurea*) *реј.*: напрстак, црвена пустикара, пустикара, напостињак, напрстњак, дебелі тров, велики тров, бабин напрстак ❷ (вунасти, лат. *Digitalis lanata*) *реј.*: поњавица, зубачица, маљава зубачица, пустикара, бесник, пустена пустикара, бесниче

дигитрон м рачунаљка, калкулатор *суж.*, шибер, абакус *арх.*, логаритмар *рејџ.*, сабирач *рејџ.*, рачунало *хрв.*

дигнитет м в. понос 1.

дигнути сврш. прел. ❶ (поставити нешто с нижег на виши положај, управити нагоре) дићи, подигнути, уздигнути, уздићи ❷ в. васпитати ❸ *фам.* в. украсти

дигнути се сврш. ❶ дићи се, попећи се, уздигнути се, уздићи се, узнећи се, винути се, подићи се, узвисити се, понети се, наднети се, лансирати се, извити се, узлетети *фиј.*, полетети *фиј.*, вазнети се *рејџ.* ❷ устати, усправити се, стати на ноге, дићи се, дићи дупе *нар.* ❸ усправити се, укрутити се ❹ полетети, узлетети, винути се

дигресија ж ❶ (привремено одступа-

ње од основне мисли) упадица, одступање, излет, скретање, диверзија, екскурс, екскурзија *фий.* ② *реџ.* в. напад

дизати несврш. прел. ① (померати нагоре) подизати, уздизати, гурати - *уй.* померити 1. ② (правити архитектонске грађевине) в. градити ③ (~ децу) в. одгајати ④ (~ некога у звезде) в. величати ⑤ будити (в. пробудити)

дијалекат м грам. наречје, идиом, говор неког краја, варијанта говора, нестандардни језик - *суж:* штокавштина, кајкавштина, чакавштина, екавица, (и)јекавица, икавица

дијалектика ж ▼ *уй.* логика 1.

дијалектологија ж лингвистичка географија - *уй:* лингвистика, фразеологија

дијалог м ① в. дебата 1. ② в. разговор

дијамант м камен, драгуљ, драги камен, алем, алем-камен, брилијант, најтврђи драгуљ, адиђар *реџ.*, алинкамен *арх.*, алер-камен *арх.*, алмас *арх.*, алмаз *арх.* - *суж:* рубин, сафир

дијапазон м в. опсег

дика ж в. врлина

дикобраз м зоол. (лат. *Hystrix cristata*) бодљикаво прасе

диктат м в. декрет

диктатор м апсолутиста, деспот, силник, тиранин, самодржац, поробљивач, дахија, аутократа, властодржац, ага, самовољник, окрутник, страховладар, злостављач, самовладар, страх и трепет, олигарх, тлачилац, немилосрдник, батинаш *фий.*, кабадахија *реџ.*, тлачитель *хрв.* - *уй:* крвник, мучитељ, насилник, силеџија *фам.*

диктаторски прид. тоталитаран, тирански, апсолутистички, деспотски, самовољан, ауторитаран, само-

држачки, неслободан режим, самовладарски, аутократски, нелибералан, недемократски

диктатура ж в. апсолутизам

диктирати несврш. прел. в. наметати
дикција ж изговор, нагласак, говор, артикулација речи, интонација, дискурс, начин изражавања, модулација - *уй:* језик, комуникација

дилеја м ж *жарџ.* в. дудук

дилема ж недоумица, двоумљење, двоумица, колебање, колебљивост, неодлучност, трилема *фам.*, двојба *хрв.* - *уй.* сумња 1., неодлучност 1.

дилетант м ① лаик, аматер, нестручњак, непрофесионалац, надримајстор, приучењак, непознавалац, буцаклија *арх.*, лајкуш *реџ.*, петљанац *фам.*, шарлатан *фам.*, петљавац *фам.*, аналфabet *фий.*, фушер *фам.*, постраник *хрв.*, неупућеник *хрв.* - *уй.* незналица ② петљанац, фушер *жарџ.* - *уй:* аматер, лаик, шепртља ③ в. незналица' 2.

дилетантизам м *фам.* нестручност, аматеризам, непрофесионалност, крпарење, крпеж, почетништво, нестручњаштво, непрофесионализам, прчкарија, петљанија, петљанција, петљање, аматерство, крпарија, крпање *реџ.*, клепотина *реџ.*, фушерај *жарџ.*

дилетантски прил. *фам.* неквалитетно, лабаво, слабо, лоше, траљаво, лаички, нестручно, невешто, нестручњачки, почетнички, шарлатански, климаво, незнаљачки, неприкладно, некомпетентно, тричаво, непрофесионално, мизерно, неизвежбано, недовољно, никакво, без стручности, неквалификовано, млако, аматерски, непотковано, рђаво, аматорски *реџ.*, фушерски *жарџ.*

димензије ж в. величина 3.

димити несврш. прел. *фам.* в. пушити

димњача ж бот. (лат. *Fumaria officinalis*) *реј*: росно зеље, димица, русница, црвени росоплас, росница, димљача, пелинац, росуља, црвена димњача, росопласт, руњавац

динамика ж в. енергија

динамичан прид. в. енергичан 1.

динго м зоол. (лат. *Canis dingo*) дингос

динстати несврш. прел. (кувати на тихој ватри у мало воде, поклопљено) крчкати, пирјанити *хрв.*, пирјати *хрв.* - *уй*. кувати

диња ж бот. (лат. *Cucumis melo*) *реј*: пипун, пипон, пепен, мелон, лубеница, дина, думлек, љубеница, врежа, милон, милун

дињица ж бот. (лат. *Sanguisorba minor*) *реј*: лубениче, жилињача, крвара, фимфуља, јагодица, дињуша, лубеничица, кровошница, лубеничица, лубеничарка, божја брада, змијска трава, лубеничије, оскорушица

дипломата м ❶ (особа која се бави дипломатијом као струком) * - *суж.* амбасадор, конзул, аташе, ❷ *фиј.* (довилив човек који у опхођењу с другом спроводи своје намере) тактичар, комбинатор - *уй*. сналажљивац

дипломатски прид. амбасадорски, изасланички, конзуларни, поклисарски *арх.*, велепосланички *хрв.*

дирати несврш. прел. ❶ пипати, до-тицати, тицати, пипкати, чачкати, цапати ❷ (шалити се на туђ рачун или некога изазивати вербално) пецкати, задиркивати, провоцирати, чачкати, зачикавати, задевати, бости, изазивати, подјебавати *нар.*, зајебавати *нар.* - *уй*. ругати се ❸ в. мешати се

дирек м в. греда 2.

директива ж в. декрет

директор м управник, пословођа,

руководилац, администратор, шеф, равнатељ, руководитељ, говерно *реј.*, менаџер *фам.*, бос *жарј.*, управитељ *арх.*, человођа *реј.*, капо *реј.*, деловођа *реј.*, комесар *реј.*, капоња *реј.* - *уй*: лидер, владар

диригован прид. *фиј.* (који је извршен по плану или налогу више власти) оркестриран, режиран, изрежиран, аранжиран, изаранжиран, наручен, намештен - *уй*. организован, наређен

дирижабл м в. аеростат

диринчити несврш. непрел. (много и напорно радити) напрезати се, ринтати, мучити се, кулчити, теглити, рмбачити, таљигати, тешко радити, замарати се, грбачити, крвавити, знојити се, упињати се, риљати, диринцити, тежачити, грбанчити, кобељати се, грбити се, убијати се (од посла), грчити се, изгарати, запињати, рмбати, робијати *фиј.*, крампати *фам.*, црнчити *фам.*, коњосати *фам.*, сатирати се *фам.*, работати *фам. реј.*, паштити се *ексјр. реј.*, потегнути *ексјр.*, аргатовати *арх.*, аргатирати *арх. хрв.*, оканати *реј.*, јести крвав хлеб *изр.*, радити као мрав *изр.* - *уй*: трудити се, радити

диркати несврш. прел. в. задевати 1.

дирљив прид. ❶ (који изазива осећање великог узбуђења) потресан, ганутљив, уверљив, изражајан, снажан, јак - *уй*. узбудљив

дирнут прид. ❶ додринту, пипнут, дотакнут, такнут ❷ ганут, погођен, разнежен, коснут *реј.*

дирнути сврш. прел. ❶ (доћи у додир с нечим) пипнути, додирнути, таћи, дотаћи, дотакнути, докочити, коснути, окрзнати (мало ~) ❷ ганути, растужити, погодити, разнежити, ражалостити, коснути *реј.* ❸ в. узнемирити

дисати несврш. прел. аспирирати, удисати, усисавати, увлачити ваздух
дисидент м (онај који се због неслагања издвојио из неке организације) отпадник, одметник, противник, бегунац, контраш, бунтовник, апостат(а) - уи. безбожник

дисидентство с бунтовништво, одметништво, отпадништво, јереза, буђење, склоност контрирању, склоност побуни, апостаза *реи.*, проверка *реи.*, апостазија *реи.* - уи: противљење, устанак

дисконт м в. попуст

дискредитовати сврш. прел. унизити, понизити, осрамотити, компромитовати, озлогласити, опљунути *фам.* - уи. окривити, осумњичити

дискриминатор м обесправљивач, шовиниста, бигот, сегрегационист

дискриминација ж обесправљивање, неједнакост, сегрегација, шовинизам, расизам *суж.*, ксенофобија *суж.*, апартхејд *суж.* - уи: искључивост, нетолеранција

дискусија ж ❶ в. заседање ❷ в. дебата 1. ❸ в. говорење

дискутабилан прид. оспорљив, расправљив, споран, проблематичан, двојбен *хрв.* - уи. сумњив, нејасан

дискутовати несврш. непрел. ❶ расправљати, заседати, већати, разматрати, саветовати се, размењивати мишљења, састанчити *фам.*, дискутирати *хрв.*, конферирати *хрв.* ❷ в. разговарати 1.

диспанзер м амбуланта, стационар, клиника, болница, поликлиника, дом здравља, амбуланца *реи.*, амбуланција *арх. реи.*, амбулаториј *хрв.*

диспозиција ж ❶ *сйруч.* в. декрет ❷ в. атрибут 2. ❸ в. таленат

дистанца ж в. даљина

дистанциран прид. ❶ уздржан - уи. повучен ❷ в. опрезан

дистанцираност ж ❶ уздржан ❷ в. опрезност

дистинктиван прид. ❶ (који служи за разликовање) разликован ❷ (који се разликује од осталих) в. посебан

дистинкција ж в. разлика

дистонирати несврш. непрел. фалширати

дистрибуција ж ❶ достава, испорука, опскрба, уручивање, предаја, достављање, допремање, опскрбљивање, издавање ❷ распоред, расподела, распоређивање, раздеоба

дисциплинован прид. послушан, подложен, привржен, покоран, прилежан - уи: марљив, тачан

дићи сврш. в. дигнути

дићи се сврш. в. дигнути се

диференцираност ж в. разлика

дихотомија ж в. антитеза

дичан прид. ❶ в. горд 1. ❷ в. поносан ❸ *арх.* в. диван²

дичити се несврш. (држати се поносно) поносити се, гордити се - уи. хвалити се

длан м ▼ уи. рука 2.

дневник м ❶ мемоари, аутобиографија, анали, реминисценције, сећања, животна прича ❷ в. новине

до пред. в. близу¹ 1.

доајен м в. достојанственик

доба с ❶ (временски период уопште или раздобље које се одликује неким догађајима) епоха, ера, век, период, интервал, време, раздобље, етапа, сезона, доб, циклус, ера, размак, одсек времена, мена *арх.* ❷ (период у развоју нечега) стадијум, степен, фаза, стање, степен *фил.* - уи. моменат

добавити сврш. прел. ❶ набавити, прибавити, наћи, снабдети се, опскрбити се ❷ в. купити¹ 1.

добар прид. ❶ (о човеку) примеран, праведан, поштен, ваљан, частан, племенит, крепостан, душеван, добродушан, доброћудан, честит, непопачан, неподмитљив, етичан, моралан, карактеран, исправан, људски, истинољубљив, беспрекоран, непокварен, правичан, узоран, одан, чистих руку, у погону, доличан, искрен, ћудоредан, коректан, савестан, поуздан, лојалан, доследан, пун врлина, скрупулозан *реџ*. ❷ в. дарежљив ❸ в. исправан 1. ▼ уџ. диван¹ 1., срамежљив 1., веран 2.

добит ж ❶ в. зарада ❷ в. камата

добитак м в. камата

добошарити несврш. непрел. и непрел. ❶ *џрел.* (ударати добош) бубњати, лупати, ударати добош - уџ. свирати

добрица м ж фам. в. добричина

добричина м ж поштењачина, светац, поштењац, непоткупљивац, душа, душа од човека, добра душа, простодушник, човек добре душе, праведник, добар човек, несебичњац, човек добра срца, оличење врлина, анђео *фиџ*, човек *фиџ*, добричак *фам.*, добрица *фам.*, лаф *фам.*, поштењаковић *фам.*, човек и по *фам.*, људина *фам.*, правдољубац *реџ*, непорочник *реџ*, добротник *хрв.*, доброћудник *хрв.*

добричица ж бот. (лат. *Glechoma hederacea*) *реџ*: месечњац, добричава трава, брштан по земљи, брштран, самобајка, добричавка, брштан-трава, вредњац, добрчанова трава, растуриче, грошић, добричанова трава, ниски бршљан, добричарица, самобај, добричевица, котур, округљак, стравна трава, добричавица

добро¹ прил. ❶ (на добар начин, који задовољава квалитетом) успешно, успело, квалитетно, упутно, људски, повољно - уџ. успешан ❷ исправно, тачно, беспрекорно, без грешке - уџ. исправан 2. ❸ савесно, приљежно - уџ. савестан ❹ подробно, људски, темељно - уџ. темељан 1. ❺ в. много ❻ (који су у добрим односима) * уџ. - добар ❼ здраво - уџ. здрав ❽ угодно - уџ. угодан

добро² с ❶ власништво, земљопосед, имовина, својина, посед, иметак, земља, имање, актива, газдинство, земљиште, капитал, властитост, домаћинство, господарство, сопственост, газдалук, поседство, старина, подручје, поседништво, влаштина, поседовање, читлук *реџ*, сермија *реџ*, спахилук *реџ*, хас *реџ*, имућство *арх.*, држава *арх.*, латифундија *арх.*, домазлук *арх.*, латифундиј *арх.*, осопштина *хрв.* - суж: беглук, потес, беговина-уџ: баштина, наследство - сл: некретнина, богатство ❷ в. добробит

добро³ узв. (кад се потврђује договор) важи, договорено, океј *фам.*, О.К. *фам.*, дил *жарџ*.

добробит ж напредак, срећа, корист, добро

добровољно прил. радо, волонтерски, вољно, својевољно, милом, драговољно, свесно, без присиле, намерно, вољко *хрв.*

добродошао прид. в. пожељан

добродошлица ж пријем, прихваћање, дочек, прихваћање, прихват, рецепција *реџ*, акцепт *реџ*.

добродрежи прид. ❶ отпоран, свеж, чврст, постојан, солидан, живахан, дурашан, добростојећи, издржљив, жилав, младолик, чио, жив, енергичан, несаломљив, пун живота, животни, бодар, крепак - уџ: јак, ви-

талан, окретан **☉** (који има свега у изобиљу) *в.* богат

добродушан прид. *в.* добар 1.

добростојећи прид. (који има свега у изобиљу) имућан, богат, добродржећи, материјално осигуран/збринут, ситуиран, обезбеђен, пун *фам.*, пун као брод *фам. изр.*

доброта ж **☉** исправност, морал, примерност, часност, кроткост, етичност, правичност, беспрекорност, непокованост, крепост, част, ваљаност, узорност, праведност, правичност, добродушност, доброћудност, образ, моралност, честитост, морална чистоћа, истинољубивост, искреност, чистоћа, карактерност, колегијалност, искреност, смерност, савесност, пристојност, чедност, узоритост *реп.*, ћудоређе *хрв.*, ћудоредност *хрв.* - *суж:* поштење, интегритет, поузданост, непоткупљивост, чисте руке, неподмитљивост, непорочност - *уй.* допадљивост, поштење **☉** широкогрудост, дарежљивост, човекољубље, пожртвованост, човечност, несебичност, самаританство, алтруизам, срдачност, предусретљивост, милосрђе, хуманост, великодушност, племенитост, галантност, пажљивост, филантропија, хуманитарност, људскост, достојанственост, благородност, добротивост, милосрдност, узвишеност, богобојазност, галанција, човекољубивост, мекоћа срца, простодушност, пријатељство, благод, душевност, добродушност, издашност, доброхотност, разумевање, женерозност, беневољентност, подашност, благонаклоност, добра воља, добротворност, женерозитет, генерозност, милост, братољубље, широкогрудност, милостивост, аман *реп.*, податљивост *реп.*, смиловање

реп., веледушност *хрв.* - *уй:* љубав, срце, љубазност, склоност, толеранција, нежност

добротвор м **☉** човекољубац, добротворинитељ, филантроп, алтруиста, добротворинилац, добротворинац, милосрдник, добрица *фам.* **☉** *в.* заштитник 1.

добротворност ж **☉** *в.* човекољубље **☉** *в.* дарежљивост

добротворинилац м *в.* добротворинитељ

добротворинитељ м *в.* добротвор

добротворинитељски прид. *в.* дарежљив

добротворство с *в.* дарежљивост 2.

довека прил. *в.* заувек

довести сврш. прел. **☉** *в.* донети **☉** (учинити да неко дође) увести, допремити *фам.*, доставити *фам.*, дотерати *фам.*

довести у ред сврш. прел. *в.* изменити 1.

довиђења узв. збогом, здраво, поздрав, пријатно, адио *реп.*, адиос *фам.*, бај-бај *фам.*, ћао *фам.*, асталависта *фам.*, оревуар *фам.*, па-па *фам.*, ћаос *фам.*, поз *жар.*, воздра *жар.*, позић *жар.*, бок *хрв.*

довитљив прид. вешт, спретан, вичан, верзиран, сналажљив, умешан, окретан, стручан, способан, професионалан, испрактикован, усавршен, извежбан, дорастао, извештен, уигран, истрениран, мајсторски, уходан, обучен, квалификован, довитљив, зналачки, увежбан, упућен, виртуозан, рутиниран, лакорук, прекаљен, кадар, промућуран, чиграст, видраст *фам.*, виспрен *реп.* - *уй:* брз, еластичан, проверен, надарен

довитљивац м сналажљивац, комбинатор, тактичар, видра *фит.*, добар

играч *жарі.*, пливач *жарі.* - *уй.* пре-
предењак, дипломата 2.

ДОВИТЉИВОСТ ж спретност, снала-
жљивост, окретност, извежбаност,
вештина, верзираност, умеће, спо-
собност, умешност, вичност, рутина,
лакоћа, мајсторство, мајсторија, уве-
жбаност, уиграност, искуственост, рути-
нираност, усавршеност, уходаност,
умење, техника, умедба *рей.* - *уй:*
знање, учинак, разумевање

ДОВОДИТИ несврш. прел. ① (~ до не-
чега, чинити да дође до неког стања)
водити, придоносити (нечему), по-
следовати (нечим), изазивати, узро-
ковати, резултирати ② (чинити да
неко дође) допремати *фам.*, доста-
вљати *фам.*

ДОВОЉНО прил. (онолико колико је
потребно) доста, dostatно, у довољ-
ној мери, колико треба

ДОВРАТАК м вратница, рагастов, до-
вратник, довратница, перваз, подбој,
побој, шток *фам.*

ДОВРАТНИК м в. довратак

ДОВРШЕН прид. направљен, уоб-
личен, уређен, формиран, завршен,
свршен, сређен, обликован, профи-
лисан, дотеран

ДОВРШИТИ сврш. прел. в. завршити
ДОГАЂАЈ м (оно што се догодило,
обично занимљиво или упечатљиво)
згода, дешавање, епизода, случај, си-
туација, околност, прилика, збивање,
појава, драма *суж.* (узбудљив, траги-
чан догађај)

ДОГМАТА м (онај који заступа дог-
матско мишљење) догматик, догма-
тичар, апологета *фиј.*, засуканик *арх.*,
засуканац *арх.*, ускогрудник *рей.*

ДОГМАТИЧАН прид. в. загрижен 1.

ДОГОВАРАЊЕ с ① усаглашавање, ве-
ћање, расправа, конгруенција, слага-

ње, седница, претрес, дебата, конфе-
ренција, окупљање, разговор, засе-
дање, дискусија - *уй:* слога, договор,
уговор, гомила ② в. договор

ДОГОВАРАТИ СЕ сврш. споразумева-
ти се, погађати се, усаглашавати се,
усклађивати се, усклађивати ставове,
угађати, саглашавати се, уталити се
фам., правити дил *жарі.*

ДОГОВОР м ① (заједничка одлука
склопљен између више особа) при-
станак, склад, споразум, слога, кон-
груенција, слагање, разумевање, по-
годба, хармоничност, сагласност,
усаглашеност, усаглашавање, хар-
монија, допуштење, сарадња, нагод-
ба, сложеност, ред и мир, намирење,
складност, акорд, пакт *фиј.*, конкор-
дат *рей.*, угодба *рей.*, аранжман *рей.*
антанта *суж.*, - *уй:* пријатељство, уго-
вор ② (окупљање ради усаглашавања
ставова) в. заседање

ДОГОВОРИТИ сврш. прел. уговорити,
погодити се, утаначити, нагодити се,
закључити, утврдити

ДОГОВОРИТИ сврш. прел. уговорити,
погодити се, утаначити, нагодити се,
закључити, утврдити

ДОГОВОРИТИ СЕ сврш. споразумети
се, погодити се, усагласити се, ускла-
дити се, ускладити ставове, наћи се,
сагласити се, сложити се, дати сагла-
сност, уталити се *фам.*, направити
дил *жарі.*

ДОГОДИТИ СЕ сврш. ① десити се, зби-
ти се, одиграти се, одвити се, развити
се, доћи до нечега, згодити се, испасти
② задесити се

ДОГОДОВОШТИНА ж анегдота, припо-
вест, занимљив догађај, егзотичан по-
духват, догађај/доживљај (занимљив
или духовит), згода, (кратка) прича,
шторија *реј.*, сторија *фам.*, анегдот
рей. - *уй:* вратоломија, авантура

доградити сврш. прел. ① (наставити градњу неке грађевине) надоградити, дозидати ② (побољшати неку направу) надоградити, доградити, усавршити, набуцити *фам.*, скалабуцити *фам.*, збуцити *жарі.*

догурати сврш. прел. и непрел. в. до-терати 1. и 2.

додавање с спорт. пас, предавање (лопте), давање (лопте), достављање (лопте),

додавати сврш. несврш. прел. ① (стављати у виду допуне) дометати, уметати, уносити, инкорпорирати, придодавати, укључивати, увлачити, утрпавати ② (~ из руке у руку) пружати, предавати, уручивати, давати, пребацивати, достављати

додатак м ① допуна, прилог, употпуњење, попуна, допис, апендикс, анекс *йравн.*, дометак *хрв.* ② в. амандман ▼ *уй.* веза 4.

додати сврш. прел. (накнадно нешто учинити; ставити, рећи, написати) допемутити, приденути, придодати, наденути, придати, атрибуирати, доделити, дати, дописати, аплицирати, припетати *реі.*, назунтати *реі.*, прикачити *фам.*, пришити *фам.*, натоварити *фам.*, прилепити *фам.* ③ (непосредно дати из руке у руку) в. уручити

додатно прил. засебно, преко, приде, посебно, одвојено, екстра, напосе *арх.*

додворавати се несврш. подилазити, улагивати се, увлачити се, повлађивати, ласкати, умиљавати се, ићи низ длаку *изр.*, чепити се *фам.*, чмарити се *жарі.* *вулі.* - *уй.* угађати

додир м ① в. веза 1. ② в. веза 4.

додирнути сврш. прел. ① (доћи у додир с нечим) пипнути, дирнути, таћи, дотаћи, дотакнути, докочити, окрзнати (мало ~)

доживети сврш. непрел. ① (~ за живота) дочекати ② (проћи у животу као учесник неког догађаја) проживети, преживети, проћи кроз нешто - *уй.* преживети 2. ③ (разумети на одређен начин) схватити, видети, стећи утисак, разумети, скапирати *фам.*

доживљај м ① (оно што се доживи) згода, авантура, пустоловина, догађај ② (начин на који се нешто доживљава) представа, предоцба, виђење, слика

доживотан прид. в. вечит

дозвати несврш. прел. фиг. евоцирати, призвати, присетити се, пробудити, довикати, оживети, освестити, домамити, освежити

дозвати сврш. прел. (приволети или покушати приволети некога да дође) призвати, назвати, позвати, викнути, довабити, довући

дозволити сврш. прел. ① допустити, одобрити, сложити се, пристати, аминovati, прихватити, пустити, дати слободу, благословити, изаћи у сусрет, дати, аминати *реі.* ② (учинити правно дозвољеним) овластити, ауторизовати (и -ирати), легализовати, опуномоћити, допустити, озакопити, одобрити, омогућити, озваничити, ауторизирати, регулисати, оверити, верификовати (и -цирати), поткрепити (нечијим ауторитетом), овјеровити *хрв.*

дозвољен прид. допуштен, законит, легалан, важећи, валидан, исправан, вредећи, ваљан, легитиман, ауторизован, одобрен, правоснажан, признат, законски, пуноважан, непоништен, незабрањен, правомаћан, пуноваљан, по закону, прописан, регуларан, уставан *суж.*, незастарео *суж.*, курентан *форм.*, пуновредан *реі.*, правоваљан *реі.*, на снази *изр.*

дозивати несврш. прел. ① зва-ти, призивати, викати, клицати ② (придобијати некога за нешто) в. врбовати

дозидати сврш. прел. (наставити градњу неке грађевине) в. доградити

дозлабога прил. ① превише, сувише, претерано, без мере, у бескрај, неумерено, бескрајно, до бесвести *фам.* ② в. врло

дознати сврш. прел. ① (доћи до са-знања) сазнати, установити, чути, дочути, начути, уверити се (у нешто), добити информацију - *уй:* разумети, спознати, открити ② в. прозрети 1.

дојенче с в. беба

дојити несврш. прел. хранити, чува-ти, гајити, неговати, пазити, култи-висати, пестовати, гојити

док везн. ① (временски, за изра-жавање истовремености с главном реченицом) докле, док-год, догод, докле-год, кад, дока *реј.*, доке *реј.* ② (временски, за изражавање траја-ња радње) у време, за време, кад ③ (узрочно, за означавање онога што је у зависној реченици узрок онога у главној реченици) кад већ, пошто, с обзиром на то да, чим ④ (последич-но, за означавање резултата) тако да, те, па

док² м в. лука

доказ м (нешто што сведочи о не-чем) потврда, сведочанство, чиње-ница, знак, знамен, образложење, пот-врђеност, атест - *уй.* аргумент

доказан прид. аргументован, за-снован на чињеницама, одбрањен, основан, оправдан, утемељен, ваљан, снажан, устројен, опипљив, веродо-стојан, дојмљив, на месту, смислен, појмљив, несумњив, сугестиван, с те-жином, релевантан, с главом и репом *фам.*, фундиран *реј.*, на сигурним

ногама *изр.* - *уй:* очигледан, доследан, уверљив

доказати сврш. прел. (показати истинитост доказама) аргумен-товати, образложити, осветлити, објаснити, документовати, про-тумачити, појаснити, разложити, расветлити, утемељити, пружити аргументе, изложити, дати чврсте темеље, разбистрити, побити аргу-ментима, описати, поткрепити до-казима, приближити, илустровати, дочарати, рашчистити, нацртати *фам.*, фундирати *реј.*, илустрирати *хрв.* - *уй.* убедити 1.

доказати се сврш. в. потврдити се

доказив прид. (који се може дока-зати) *

доказивати несврш. прел. (покази-вати истинитост доказама) в. дока-зати

докачити сврш. прел. ① в. додирну-ти ② в. дохватити

доколица ж ① в. беспослица ② в. колотечина

доколичар м ① в. дангуба 1. ② в. дангуба 2.

доколичарење с в. беспослица

доколичарити несврш. непрел. в. беспосличарити

доколичарски прид. беспосли-чарски, нераднички, маркирански, готовански, немарнички, лењ, бада-вацијски, окламашки, беспослењач-ки, џабалебарошки, мукташки, за-бушантски *фам.*, филозофски *фам.*, паразитски *фам.*, трутовски *фам.*

докон прид. беспослен, залудан, уза-лудан, пасиван, дангубан, излишан, непродуктиван, некористан, неакти-ван, нерадан, незаузет, стајаћи, бес-предметан, неделатан, бескористан, нерадин, инертан, доколичан, леже-

ћи, стерилан *фиї.*, јалов *фиї.*, бесплодан *фиї.*, статичан *фиї.* бесциљан *суж.* - *уй.* лењ, слободан, сувишан, индолентан, безвредан, безвољан, равнодушан, непотребан

докрајчити сврш. прел. ❶ (нешто привести крају) *в.* завршити I. ❷ *в.* уништити ❸ *в.* убити

доктор м ❶ (највиша академска титула и особа која је стекла ту титулу) * ❷ (титула која се стиче завршавањем медицинског факултета, особа која је стекла ту титулу) *в.* лекар ❸ *фам.* стручњак

документ м ❶ (текст с подацима који нешто потврђују) исправа, легитимација, исказница, лична карта, грамота *реї.*, личњак *фам.*, папири *фам.*, аусвајс *жарї.* ❷ (чињеница која сведочи о нечем) *в.* доказ

документација *ж в.* грађа

документовати сврш. прел. *в.* доказати

докусурити сврш. прел. ❶ *фам.* *в.* убити ❷ *фам.* *в.* докрајчити I. ❸ *арх.* *в.* завршити I.

докучити сврш. прел. ❶ *в.* дохватити ❷ *в.* схватити

долажење *с в.* долазак

долазак м долажење, стицање, пристизање, доспеће, примицање, наилазак, појава, приспеће, ступање, приближавање, догегање *жарї.*, скок *жарї.*, доход *арх.* *реї.*, долаз *арх.*, дошашће *арх.*

долазити несврш. непрел. ❶ (ходом или неким превозним средством пристизати) стизати, приспевати, пристизати, наилазити, појављивати се, гегати се *фам.* ❷ *в.* навирати ❸ (~ у неке околности) *в.* западати ❹ (~ повремено у посету) свраћати, навраћати, појављивати се, завраћати *реї.* ❺ *в.* доспевати ❻ (водити порекло) *в.* потицати I.

долет *с* (приспеће у лету) *в.* долетање

долетање *с* (приспеће у лету) долет, слетање, прилетање, атерирање, спуштање, приземљење, приземљавање - *уй.* долазак

долетети сврш. непрел. (приспети у лету) слетети, прилетети, атерирати, спустити се, приземљити се - *уй.* доћи

доличан прид. ❶ (који одговара неком личном вредношћу) достојан, вредан, завредео ❷ *в.* (који одговара некоме или нечему) одговарајући, сразмеран, упоредив, истоврстан, корелативан ❸ (који се истиче лепим понашањем) *в.* љубазан

долично прил. (на доличан начин) достојно, пристојно, прилично, фино, уљудно, углађено, угодно, културно

дом м кућа, боравиште, седиште, домаћинство, место боравка, огњиште, станиште, настамба, конак, резиденција, апартман, стан *суж.*, кров *фиї.*, свој на своме *изр.*, легло *фиї.*, адреса *фиї.*, праг *фиї.*, матица *фиї.*, гнездо *фам.*, кућица-слободица *фам.*, гајба *жарї.*, место становања *форм.*, стамбена јединица *форм.*, домицил *форм.*, пребивалиште *форм.*, легало *арх.*, обитавалиште *реї.*, кућанство *хрв.*, кров над главом *изр.* - *уй:* склониште, завичај

домаћи прид. ❶ овдашњи (или тамошњи), локалан, месни, завичајни, домородан, околни, овострански, домородни, обласни, родни, овдешњи *реї.*, амошњи *арх.* *реї.*, помесни *реї.* ❷ *в.* интиман

домаћин м господар, газда, власник, поседник, ималац, земљодржац, властелин (феудални ~ земље), држалац, станодавац (~ који изнајм-

љује стан), свој на свом, кућевласник, земљопоседник (~ који поседује земљу), падроне *реї.*, ефенди *реї.*, притежалац *арх.*, велможа *арх.*, спахија *арх.*, сопственик *арх.*, притежавалац *арх.*, ага *арх. реї.*, кућегазда *реї.*, газдаш *реї.*, чорбација *реї.*, грунташ *реї.*, госа *хий.*

домаћинство с в. дом

домаћица ж господарка, газдарица, кућедомаћица *реї.*, маја *реї.*, кућаница *хрв.* - суж: стјуардеса, хостеса, гостоприматељица *реї.*

домашај м домет, досег, дохват, замах, распон, ширина, дијапазон, обим, оквир, опсег, далекосежност, домак, величина, видик, распрострањеност, обухват, раширеност, амплитуда *фиї.*

домен м делокруг (поље деловања), подручје, рејон, сфера рада, круг, домет, поље (деловања), област, опсег, територија *фиї.*, терен *фиї.* - уї: окружење, средина

домет м ❶ домашај, видик, досег, обим, дохват, замах, распон, ширина, дијапазон, оквир, опсег, далекосежност, домак, величина, границе, распрострањеност, обухват, раширеност, амплитуда ❷ достигнуће, остварење, резултат, учинак, постигнуће, подвиг, продукт, испуњење - уї. исход, околина 1.

доминантан прид. ❶ истакнут, главни, владајући, преовађујући, најбитнији, претежан, пресудан, господујући, преодминантан ❷ в. загрижен 1.

доминација ж превласт, надмоћ, премоћ, надмоћност, моћ, супериорност, владавина - уї. власт

домислити се сврш. снаћи се, досегити се, омислити, смислити, измудрити, сетити се, извентати, иско-

ристити гужву, скројити *фиї.*

домишљат прид. вешт, креативан, даровит, инвентиван, талентован, стваралачки, способан, обдарен, оригиналан, надарен, маштовит, продуктиван, делатан, ингениозан, сналажљив, имагинативан, окретан, прегалачки *реї.*, талентиран *хрв.* - уї: предузимљив, генијалан

домишљатост ж в. дволичност

домишљен прид. в. дефинисан

домовина ж дедовина, отаџбина, завичај, земља, постојбина, бабовина, гнездо *фиї.*, очевина *реї.*, домаја *арх.*, патримониј *реї.*

домородац м ❶ (онај који је пореклом из датог места) урођеник, староседелац, старица *реї.* ❷ (онај који је из тог места) мештанин, домаћи/овдашњи човек, локалац *жарї.* - уї. земљак

домородачки прид. (о народима) староседелачки, аутохтон, урођени *фиї.*

домоћи се сврш. в. зграбити 1.

домунђавати се несврш. дошаптавати се, шапутати, шаптати, шушкати, ћућорити, мунђати *фам.*, шишотирати *реї.*

донедавни прид. (који се скоро десио) в. недавни

донекле прил. ❶ (до неког степена, мере) делимично, имало, унеколико, колико-толико, у одређеној мери, мало, ма колико, барем мало, макар мало, до неке мере, дјеломице *хрв.* ❷ (до извесне даљине) донде *суж.*, доде *суж.* ❸ (до извесног времена) за неко време

донети сврш. прел. доставити, принети, допремити, пренети, апортирати, довести, испоручити, уручити (неком), довући, дотерати, догу-

рати, навести *арх.*, добацити *фам.*
- *уй.* дати

доносити несврш. прел. *в.* донети
допадати се несврш. свиђати се,
волети, пријати, марити, годити, би-
ти драго, густати *реј.*, бити по вољи
- *уй.* одобравати

допадљив прид. (који изазива
пријатна осећања и пријатне је спо-
љашњости) примамљив, привлачан,
атрактиван, леп, красан, наочит, за-
носан, магнетичан, сладак, згодан, за-
нимљив, интересантан, цакан, љубак,
вабљив, меден, дражестан, мамљив,
луткаст, леполик, красотан, чаран,
лепушкаст, замамљив, рафиниран,
грациозан, мио, убав *реј.*, гиздав *арх.*,
миловидан *реј.*, изгледан *реј.*, мило-
лик *арх.*, зоран *реј.*, уписан *реј.*, гле-
дан *реј.*, шик *нейром. фам.*, дојмљив
хрв. - *уй.* божанствен, леп, узбудљив,
провокативан, добар, отмен

допадљивост *ж* лепота, дражест,
дражесност, заводљивост, атракција,
љупкост, угодност, примамљивост,
грација, шармантност, шарм, при-
вличност, драгост, грациозност, маг-
нетизам, неодољивост, склад, склад-
ност, милина, чар, симпатичност,
умилност, пожељност, драж, афини-
тет, финоћа, атрактивност, красота,
убавост, умиљатост, пријатност, сим-
патија, свидљивост, наочитост, лепо-
ликост, миљушност, примамљивост,
лепушкастост, угода, милоћа, мило-
видност, занимљивост, замамност,
магнетичност, магнет *фиј.*, магија
фиј., зор *реј.*, аман *реј.*, мачкастост
фам. женственост *суж.* - *уй:* благост,
харизматичност, доброта, нежност

допис *м* ① (писмени извештај за но-
вине или уопште) чланак, извештај,
репортажа, текст - *уй.* вест ② (зва-
нични акт) распис, циркулар ③ *реј.*

в. дописивање ④ (писмена порука)
писмо, пошиљка ⑤ *в.* додаток

дописивање *м* (размена писама)
преписка, кореспонденција, допис
реј.

допремање *с в.* достава

допринети сврш. прел. ① (дати до-
принос у неком послу) додати, придо-
нети, придодати, придати, подупре-
ти, омогућити, помоћи, потпомоћи,
учинити, урадити, приложити, дати
удела, олакшати, ангаживати се, сма-
њити терет, пружити руку *изр.*, дати
све од себе *изр.* ② уложити, уплатити,
кредитирати

допринос *м* ① учешће, учествова-
ње, удео, ангажованост, ангажман,
интервенција, деловање, ангажова-
ње, партиципација, узимање учешћа
(у нечему) - *уй:* помоћ, труд ② *в.* по-
рез

допуна *ж* ① додадак, прилог, упот-
пуњење, попуна, апендикс, допис
реј., дометак *хрв.* ② *в.* амандман ③ *в.*
белешка

допустити сврш. прел. ① дозволи-
ти, одобрити, сложити се, пристати,
аминovati, прихватити, пустити,
дати слободу, благословити, изаћи у
сусрет, пустити, дати, легализовати,
аминати *реј.* ② (учинити правно до-
звољеним) *в.* дозволити 2.

допуштање *с в.* ауторизација

допуштен прид. (који је по закону)
дозвољен, исправан, вредећи, ваљан,
законит, легалан, важећи, валидан,
легитиман, незастарео, ауторизован,
одобрен, уставан, правоснажан, при-
знат, законски, пуноважан, непони-
штен, незабрањен, правомањан, пу-
новаљан, по закону, прописан, регу-
ларан, данашњи *фам.*, текући *фам.*,
курентан *форм.*, пуновредан *реј.*,
правоваљан *реј.*, на снази *изр.*

допуштење с ❶ в. одобрење ❷ в. договор

дораслост ж в. знање 1.

дорастао прид. ❶ в. вичан ❷ в. компетентан

дорат м зоол. ▼ уй. коњ

досада ж ❶ (непријатно осећање изазвано нерадом, незаинтересованошћу или нечим сличним) једноличност, монотонија, смор *фам.*, смарачина *фам.*, дуго време *изр. арх.* - уй. учмалост ❷ в. досађивање ❸ (досадан човек) в. гњаватор

досадан прид. једнолик, монотон, напоран, неинтересантан, заморан, једноличан, прозаичан, без динамике, нединамичан, неузбудљив, увек исти, незанимљив, у истом тону, сувопаран, непоетичан, свагдашњи, обичан, бескрван *фиј.*, безличан *фиј.*, безбојан *фиј.*, сморан *фам.*, механички *реј.*, рутински *реј.* - уй: глуп, безвезан

досадити сврш. прел. ❶ (постати незанимљив, монотон) угњавити, дојадити, дозлогрдити, заморити, удавити *фиј.*, угушити *фиј.*, удавити *фиј.*, сморити *жарј.*, уништити *ексјр.*, попети се на врх главе *изр.*, доћи до грла *изр.* ❷ (постати досадно) дозлогрдити, бити преко главе, сморити *жарј.*

досадњаковић м в. гњаватор

досађивање с гњављење, узнемиравање, гњаважа, досада, сметање, понављање, масажа *фиј.*, литанија *фиј.*, банта *реј.*, писличарење *реј.*, дављење *фам.*, давеж *фам.*, смор *фам.*, смарање *фам.*, смарачина *фам.*, инкомодација *реј.* - уй: мучење, приговарање

досађивати несврш. непрел. прел. ❶ *нейрел.* понављати, бити једноличан/заморан, говорити увек исто, замарати, причати једно те исто, по-

нављати се, прежвакавати, гуслати *фам.* - уй. мучити, сметати 1. ❷ *йрел.* иритирати, оптерећивати, гњавити, салетати, спападати, опседати, исцрпљивати, узнемиравати, давити *фам.*, масирати *фам.*, гушити *фам.*, тмушити *жарј.*, смарати *жарј.* - уп. наваљивати 1. ▼ уй. брбљати 1., злостављати, детаљисати

досађивати се несврш. (проводити време у досади) блејати *фам.*, смарати се *жарј.* - уй. висити 1, беспосличарити

досег м ❶ в. домет 1. ❷ в. величина 3.

досегнути сврш. прел. в. дохватити

досељеник м (онај који је однекуд дошао) дошљак, усељеник, добеглица, придошлица, имигрант, дођош *реј.* - уй. емигрант

досетити се сврш. ❶ (призвати из заорава) в. сетити се ❷ в. снаћи се

досетка ж ❶ виц, којештарија, доскочица, шала, глупост, будалаштина, пошалица, мудролија *фиј.*, извала *жарј.*, бисер *жарј.*, одвала *жарј.* ❷ в. враголија

досетљив прид. ❶ довитљив, промућуран, сналажљив, видраст - уй. паметан, спретан ❷ (онај који свесно производи смех) в. духовит

досетљивост ж ❶ в. памет ❷ (особина оног који свесно изазива смех) в. духовитост

досије м записник, регистар, фајл, датотека, фасцикла, протокол, досје

доскочица ж виц, досетка, којештарија, шала, глупост, будалаштина, пошалица, мудролија *фиј.*, извала *жарј.*, бисер *жарј.*, одвала *жарј.*

доследан прид. (који се држи неког мишљења и начела) постојан, непроменљив, непопустљив, истрајан, упо-

ран, чврст, непоколебљив, устрајан, принципијелан, консеквентан, дурашан, стабилан, устаљен, поуздан, окорео *фам.* - *уй:* привржен, логичан, отпоран, стваран, снажан, дисциплинован

доследност ж истрајност, устрајност, постојаност, неуморност, непоколебљивост, ревност, стабилност, поузданост, непроменљивост, непопустљивост, принципијелност, константност, непромењивост, дурашност, перманентност, окорелост *фам.* - *уй:* устаљеност, одлучност, континуитет, храброст, тврдоглавост, стрпљивост

доспевати несврш. непрел. ① (~ до неке фазе у развоју) дотеривати, догуравати, долазити, стизати ② в. долазити 1.

доспети сврш. непрел. ① (~ до неке фазе у развоју) дотерати, догурати, доћи, стићи ② в. доћи 1.

доспеће с в. долазак

доста прил. ① (онолико колико је потребно) довољно, dostatно, у довољној мери, колико треба ② в. врло ③ превише, премного, преко главе, сувише, претерано, дозлабога, без мере, у бескрај, неумерено, бескрајно, до бесвести *фам.* - *уй.* много

достава ж дистрибуција, испорука, опскрба, уручивање, предаја, достављање, допремање, опскрбљивање, издавање

доставити сврш. прел. испоручити, уручити, предати, допремити, донети, испоставити, изручити, издати, пренети *фам.*, лиферовати *фам.*, екстрадирати *форм.*

достављање с в. достава

достигнуће с остварење, резултат, учинак, домет, постигнуће, норма, биланс, продукт, испуњење - *уй.* исход

достојанствен прид. ① в. поштован 1. ② в. уважен 2.

достојанственик м (знаменит, славан, велик човек) величина, великан, ауторитет, угледник, моћник, доајен, име (велико), одличник, првак, махер, велико име, гигант, великаш, фигура, капацитет, величина, цвет друштва, неко и нешто, класа, марка *фий.*, маестро *фий.*, човек од формата *фий.*, бесмртник *фий.*, калибар *фий.*, крупна риба *фам.*, легенда *фам.*, крупна зверка *фам.*, буцован *фам.*, буца *фам.*, мудроња *жарі.*, фаца *жарі.*, мудро *жарі.*, целебритет *рејі.*, нотабилитет *рејі.*

достојанство с узвишеност, гордост, понос, величина, племенитост, значај, признатост, истакнутост, уваженост, углед, нотабилитет, цењеност, запаженост, угледност, извршеност, знатност, прворазредност

дотакнути сврш. прел. (доћи у додир с нечим) в. дотаћи

дотаћи сврш. прел. (доћи у додир с нечим) дирнути, пипнути, додирнути, таћи, дотакнути

дотеран прид. кићен, гиздав, украшен, елегантан, нађинђан, накићен, накинђурен, нацифран, улешан, нагиздан, полешан, напирлитан, уређен, китњаст, сређен, кокетан, урешен, налицкан, пицнут *жарі.*, у тренду *жарі.*, углачан *фий.* - *уй:* отмен, сјајан, модеран, блистав, углачан, скупocen - *уй:* раскошан, намештен, биран

дотераност ж в. елеганција

дотерати сврш. прел. и непрел. ① *йрел.* (довести неки предмет) довући, догурати - *уй.* донети ② *нейрел.* (~ до неке фазе у развоју) доћи, догурати, доспети, стићи ③ *йрел.* в. уредити

доток м ❶ (оно што дотиче равномерно и предвиђено) дотицање, пригицање ❷ в. прилив

дотрајао прид. похабан, матор, ислужен, оматорео, пропао, изношен, искрзан, издеран, преживео, бедан, рушеван, устајао, оклепан, времешан, излизан, потлеушан, безвредан, истрошен, рабатан, израђен, трошан, кржљав, отрцан, крзав, исцрпљен, подеран, изупотребљаван, изједен, ритав, овештао, поцепан, ништаван, оскудан, извештао, дерутан *реј.*, збабан *фам.*, сажвакан *фам.*, прњав *фам.*, разјебан *нар.*, пртен *реј.*, роњкаст *реј.* - уј. одрпан, стар

дотући сврш. прел. ❶ в. убити ❷ в. докрајчити 1.

доћи сврш. и несврш. непрел. ❶ *сврш.* стићи, доспети, приспети, пристићи, појавити се, створити се, дотерати се *фам.*, догегати се *фам.* - суж: доходити, допутовати, допловити, довести се, долетети, слетети ❷ *сврш.* (~ у неке околности) доспети, запасти, упасти ❸ *сврш.* в. банути ❹ *несврш.* в. коштати ❺ *несврш.* *фам.* в. налазити се ❻ *сврш.* (~ до неке фазе у развоју) дотерати, догурати, доспети, стићи ❼ *несврш.* *фам.* в. дуговати

доушник м информатор, детектив, агент (тајни ~), шпијун, обавештавач, провокатор, диверзант, потказивач, цинкарош, денунцијант, одавалац, дојављивач, тајни агент, пријављивач, пријавитељ, дојавитељ, обавештајац, достављач, показивач, шпицлов *реј.*

дохакати сврш. прел. *реј.* в. докрајчити 1.

дохват м в. домет 1.

дохватити сврш. прел. дочепати се, домоћи се, докучити, досегнути, до-

качити, ухватити, шчепати, зграбити, уграбити, дограбити, ћапити, приграбити, гепити, пограбити, апити *реј.*, лапити *реј.*, шћапити *фам.* - уј. дирнути

доходак м в. зарада

дочек м в. добродошлица

дочекивање с примање, гошћење, угошћавање, чашћење - уј. гозба

дочепати се сврш. в. дохватити

дошљак м (онај који је однекуд дошао) досељеник, усељеник, добеглица, придошлица, имигрант, дођош *реј.* - уј. емигрант

драг прид. мио, врли, милостан, милостив *арх.*

драговољно прил. в. добровољно

драгољуб м бот. (лат. *Tropaneolium majus*) *реј.*: латинче, љубидраг, већи драгољуб, латифа, пењалица, слак, алчашица, лазибубе, драгомиље

драгост ж в. дражесност

драгоцен прид. ❶ непорцењив, багнослован, као светог Петра кајгана *изр. фам.* - уј: скуп ❷ в. редак

драгоценост ж в. вредност

драгуљ м в. дијамант

Драгуљи

аквамарин	кварц	смарagd
аметист	опал	тиркиз
брилијант	перидот	топаз
гарнет	рубин	турмалин
дијамант	сафир	цитрин

драгушица ж бот. (лат. *Senecio vulgaris*) *реј.*: голуждравка, гушчерњак, драгучац, драгушац, жабља трава, бадељчац, старачац, мрзличњак, дивљи блишњак, голуждрака, костричић, крстовник, милијечњак, мали костриш

драж ж в. дражесност

дражесност ж лепота, дражест, атракција, заводљивост, допадљивост, љупкост, угодност, примамљивост, грација, шармантност, шарм, привлачност, драгост, грациозност, магнетизам, неодољивост, склад, складност, милина, чар, симпатичност, умилност, пожељност, драж, афинитет, финоћа, атрактивност, красота, убавост, умиљатост, пријатност, симпатија, наочитост, леполитост, миљушност, примамљивост, лепушкост, угода, милоћа, миловидност, занимљивост, замамност, магнетичност, магнет *фиј.*, магија *фиј.*, зор *реј.*, аман *реј.*, мачкастост *фам.* женственост *суж.*, - уй: благост, харизматичност, доброта, нежност

дражест ж в. дражесност

дражестан прид. в. диван¹ I.

дражити несврш. прел. ① (доводити у стање појачане осетљивости) надраживати, узнемиравати, узрујавати, узбуђивати, дрмати, комешати ② в. задиркивати ③ (придобити некога за нешто) в. врбовати ④ (дозивати животиње вабом) в. вабити

дражити сврш. несврш. прел. в. дозивати

дракон м зоол. (лат. *Draco volans*) летећи змај

драма ж ① (врста књижевног дела) ② (група људи која учествује у производњи драме као позоришног дела) * ③ (узбудљив догађај, обично трагичан) изгред, испад, излет, ексцес, инцидент, сензација, афера, неприлика, скандал, збрка, белај *фам.*, циркус *фам.*, хаос *фам.*, крш *жарј.* - уй. догађај

дрангулија ж ① в. ситница ② в. веzeње

драње с крика, викање, вика, граја,

врева, ларма, галама, жамор, узвикивање, писка, урликање, јаукање, урлање, цика, дрека, кричање, дерњава, вриска, повика, цичање, дерање, рика, цилик, циликање, повици, узвици, жагор, алаука, крештање, галамљење, грајање, пиштање, цева, громор, урнебесна вика, вриштање, врискање, урнебес *фиј.*, орњава *реј.*, орљава *реј.*, дерачина *фам.*, весак *арх. реј.*, дерача *арх.*, врка *арх.*, брека *арх.*, рогобор *арх.* - уй. бука, лушање

драп прид. в. бледосмеђ

драти се несврш. в. дерати се

дрварица ж зоол. (лат. *Urocerus gigas*) оса *реј.*

дрвенарија с (предмети израђени од дрвета) дрвена роба *суж.*, дрвени намештај *суж.*, ламперија *суж.*

дрвити несврш. непрел. в. блебета-ти

дрвљаник м в. амбар I.

дрво с ① (вишегодишња биљка) корен, стабло и крошња ② (материјал за огрев, занатство, индустрију и сл.)

* ③ в. дрвенарија

дрворед м алеја, стаза (између дрвореда), алеј *арх.*

дрвоточ м зоол. (лат. *Xyloborus dispar*) дрвојед

дрвоточац м зоол. (лат. *Terredo navalis*) вртушчица, шкољкаш

дрвоточци м мн. зоол. ① * (род инсеката, лат. *Anobiidae*) ② * (род лептирова, лат. *Cossidae*)

дрван прид. ① давни, антички, давнашњи, престар, прастар, врло стар, антикни, антични, од памтивека, прадаван, претпотопни, исконски *фиј.*, метузалеми *фам.*, изумрли *фам.*, стар као Библија *фам.*, ветак *арх.*, ветак *арх.*, вајкадањи *реј.*, стародрван *реј.* ② *фиј.* в. застарео

древност ж в. давнина

дрездати несврш. непрел. (дуго стајати, проводити време на једном месту) цецати, зверати, куњати, дангубити, глуварити, зврјати, висити, задржавати се, цоњати, чамити, шалабазати, кружити (наоколо), диплити, зјапити *фам.*, зевати *фам.*, смрдети *жарі.*, чучати *жарі.* - *уй:* блејати *жарі.*, чекати, беспосличарити, лутати

дрека ж в. драње

дрекнути сврш. прел. в. викнути

дремати несврш. непрел. прел. (спавати лаким сном, у полусну) мировати, почивати, дремкати *фам.*, дремуцкати *фам.*, цоњати *фам.*, њорати *фам.* - *уй:* спавати, дремнути

дремеж м буновност, сањивост, спсаност, дремљивост, непробуђеност, омама, успаваност, нерасањеност, неактивност, малаксалост, полусан, дремка, неразбуђеност, дремавица, успореност, сненост, заспалост, клонулоост, полудрем, сананост, дремовност, спорост, куњалица, дрем, дремање, омамљеност *фиі.*, неживотност *фиі.*, опијеност *фиі.*, фјака *реі.*, уљуљаност *фам.*

дремка ж в. дремеж

дремљив прид. неиспаван, спспан, сањив, дремован, снен, уморан, успаван, непробуђен, неразбуђен, санен, нерасањен, спављив, спаваћив *реі.*

дремљивост ж в. дремеж

дремнути сврш. непрел. одремати, спавнути, спспавати, дремуцнути, отпочинути, откунтати *жарі.*, отчмавати *жарі.*

дремован прид. в. дремљив

дрен м бот. (лат. *Cornus mas*) *реі:* курсослипник, дренак, жути дренак, дренић, дриника, тврди дријен, дри-

јенак, дренка, дрин, црвени дријенак, румени дрен, дрењ, дрњулић, дреновина, дријен, била свибовина, дриновина

дресирати несврш. прел. (обучавати животиње) увежбавати, кротити, укроћавати, дреловати *жарі.*

дресура ж обучавање, извежбаванье, дрил *жарі.*

дречање с в. дерање 1.

дречати несврш. непрел. ❶ в. дерати се ❷ в. јаукати 2.

држава ж ❶ земља, административна јединица, друштво, територија, заједница, нација *фиі.*, сателит *фиі.*, сила *фиі.*, града *фиі.*, губернија *арх.* - *суж:* република, федерација, конфедерација, домовина, покрајина, провинција, царство, монархија, краљевство, војводство, монархија, колонија, протекторат ❷ *арх.* в. имање

држач м в. дршка

дрзак прид. ❶ некултуран, примитиван, непристојан, припрост, простачки, непријатан, безобразан, бесраман, неучтив, недоличан, неваспитан, незгодан, безобзиран, неотесан, нељубазан, неуместан, неуљудан, насртљив, раскалашан, непросвећен, разуларан, необразован, неморалан, саблажњујући, вулгаран, скандалозан, набусит, сиров, баналан, прост, недостојанствен, неваљао, срамотан, опсцен, саблажњив, некултивисан, увредљив, неуљуђен, нечувен, бестилан, скаредан, бестидан, нецентлеменски, неприличан, дивљи, кочијашки, варварски, неуслужан, неслан, груб, прљав, нецивилизован, профан, недостојан, оштар, без манира/поштовања, лоше одгојен, безазоран, неукусан, неплеменит, фриволан, неслан, безочан, опор, неделикатан, неприкладан, неугодан, отресит, љи-

Државе са главним градовима

ДРЖАВА	ГЛАВНИ ГРАД	ДРЖАВА	ГЛАВНИ ГРАД
Авганистан	Кабул	Етиопија	Адис Абеба
Азербејџан	Баку	Замбија	Лусака
Албанија	Тирана	Зеленортска острва	Праја
Алжир	Алжир (град)	Зимбабве	Хараре
Андора	Андора ла Веља	Израел	Јерусалим
Ангола	Луанда	Индија	Њу Делхи
Антигва и Барбуда	Сент Џон	Индонезија	Џакарта
Аргентина	Буенос Ајрес	Иран	Техеран
Аустралија	Канбера	Ирак	Багдад
Аустрија	Беч	Ирска	Даблин
Бахами	Насау	Источни Тимор	Дили
Бахреин	Манама	Исланд	Рејкјавик
Бангладеш	Дака	Италија	Рим
Барбадос	Бриџтаун	Јамајка	Кингстон
Белорусија	Минск	Јапан	Токио
Белгија	Брисел	Јордан	Аман
Белизе	Белмопан	Јемен	Сана
Бенин	Порто Ново	Јерменија	Јереван
Боливија	Сукре	Јужна Африка	Преторија
Босна и Херцеговина	Сарајево	Казахстан	Астана
Боцвана	Габороне	Камбоџа	Пном Пен
Бразил	Бразилија	Камерун	Јаунде
Брунеј	Бандар Сери Бегаван	Канада	Отава
Бутан	Тимбу	Катар	Доха
Бугарска	Софија	Кенија	Најроби
Буркина Фасо	Уагадугу	Кина	Пекинг
Бурунди	Буџумбура	Кипар	Никозија
Вануату	Порт Вила	Кирибати	Јужна Тарава
Ватикан	Ватикан	Киргистан	Бишкек
Венецуела	Каракас	Колумбија	Богота
Вијетнам	Ханој	Комори	Морони
Габон	Либрвил	Конго, Република	Бразавил
Гамбија	Банџул	Конго, Дем.	
Гана	Акра	Република	Киншаса
Гвајана	Џорџтаун	Кореја, Јужна	Сеул
Гватемала	Гватемала (град)	Кореја, Северна	Пјонгјанг
Гвинеја	Конакри	Костарика	Сан Хозе
Гвинеја-Бисао	Бисау	Куба	Хавана
Гренада	Сент Џорџес	Кувајт	Кувајт (град)
Грузија	Тбилиси	Лаос	Вијентијан
Грчка	Атина	Лесото	Масеру
Данска	Копенхаген	Летонија	Рига
Доминика	Розо	Либан	Бејрут
Доминиканска Реп.	Санто Доминго	Либерија	Монровија
Египат	Каиро	Либија	Триполи
Еквадор	Кито	Литванија	Вилњус
Екваторијална		Лихтенштајн	Вадуц
Гвинеја	Малабо	Луксембург	Луксембург
Ел Салвадор	Сан Салвадор	Мадагаскар	Тананариво
Еритреја	Асмара	Мађарска	Будимпешта
Естонија	Талин	Македонија, БЈР	Скопље

Државе са главним градовима

ДРЖАВА	ГЛАВНИ ГРАД	ДРЖАВА	ГЛАВНИ ГРАД
Малави	Лилонгве	Сенегал	Дакар
Малезија	Куала Лумпур	Сијера Леоне	Фритаун
Малдиви	Мале	Сингапур	Сингапур
Мали	Бамако	САД	Вашингтон
Малта	Ла Валета	Словачка	Братислава
Мароко	Рабат	Словенија	Љубљана
Маршалска Острва	Маџуро	Соломонова Острва	Хоњара
Мауританија	Нуакшот	Сомалија	Могадишу
Маурицијус	Порт Луис	Србија	Београд
Мексико	Мексико	Судан	Картум
Мијанмар	Наи Паи То	Суринам	Парамарибо
Микронезија	Паликир	Тајван	Нанкинг
Молдавија	Кишињев	Тајланд	Бангкок
Монако	Монако	Танзанија	Додома
Монголија	Улан Батор	Таџикистан	Душанбе
Мозамбик	Мапуто	Того	Ломе
Намибија	Виндхук	Тонга	Нуку'алофа
Науру	<i>нема</i>	Тринидад и Тобаго	Порт оф Спејн
Немачка	Берлин	Тунис	Тунис
Непал	Катманду	Турска	Анкара
Нови Зеланд	Велингтон	Туркменистан	Ашхабад
Нигер	Нијамеј	Тувалу	Фунафути
Нигерија	Абуџа	Уганда	Кампала
Никарагва	Манагва	Уједињени Арапски Емирати	Абу Даби
Норвешка	Осло	Уједињено Краљевство	Лондон
Обала Слоноваче	Јамусукро	Украјина	Кијев
Оман	Маскат	Уругвај	Монтевидео
Пакистан	Исламабад	Узбекистан	Ташкент
Палау	Мелекеок	Фиџи	Сува
Панама	Панама (град)	Финска	Хелсинки
Папуа Нова Гвинеја	Порт Морезби	Филипини	Манила
Парагвај	Асунсион	Француска	Париз
Перу	Лима	Хаити	Порт-о-Пренс
Пољска	Варшава	Холандија	Амстердам
Португалија	Лисабон	Хондурас	Тегусигалпа
Руанда	Кигали	Хрватска	Загреб
Румунија	Букурешт	Централноафричка Република	Банги
Русија	Москва	Црна Гора	Подгорица
Самоа	Апиа	Чад	Н'Џамена
Сан Марино	Сан Марино (град)	Чешка	Праг
Сао Томе и Принсипе	Сао Томе	Чиле	Сантијаго
Саудијска Арабија	Ријад	Џибути	Џибути
Сирија	Дамаск	Швајцарска	Берн
Свазиленд	Мбабане	Шведска	Стокхолм
Свети Кристофер и Невис	Бастер	Шпанија	Мадрид
Света Луција	Кастри	Шри Ланка	Коломбо
Свети Винсент и Гренадини	Кингстаун		
Сејшели	Порт Викторија		

гав *фам.*, заостао *фиї.*, ружан *фиї.*, низак *фиї.*, кухарички *реї.*, едепсуз *реї.*, тунгуски *реї.*, грез *нейром. реї.*, дебеле коже *фам.*, непрофињен *фам.*, распуштен *фам.*, селјачки *жарї.*, дрзовит *арх.*, да нема носа траву би па-сао *изр.*, сокачки *арх.*, набрецит *реїї.*, нерафиниран *еуф.*, неуглађен *еуф.*, неотмен *еуф.*, негосподски *еуф.*, несавршен *еуф.*, говедски *йої.*, говедарски *йої.*, непријазан *хрв.* - *уй:* препотентан, охол, осион, развратан, пркосан, осоран ② *в.* груб ③ *в.* зао ④ *в.* високопаран ⑤ *в.* вратоломан 1.

дрзник м *в.* повварењак

дрил м обука, муштрање, истрајно вежбање, дресура *фиї.*

дрљати несврш. прел. ① (дрљачом равнати и ситнити поорану земљу) бранити ② *фиї. в.* шкрабати

дрмати несврш. прел. ① (снажно померати у наглим покретима) трзати, померати тамо-амо, трести, мрдати, љуљати, замаховати, потресати, уздрмавати, дрндати *фам.* ② *фиї.* (доводити у опасност; систем, партију и сл.) нарушавати, урушавати, поткопавати, потресати ③ *в.* владати

дрмати се несврш. трести се, подрхтавати, потресати се, ммицати се тамо-амо, љуљати се

дрмнут прид. *в.* блесав 1.

дрмнути сврш. прел. ① (наглим покретом померити) заљуљати, затрести, уздрмати, протрести ② (~ некога нечим) *в.* ударити ③ (снажно пући) грунути, експлодирати, пукнути ④ (наглим покретом попити) испити, тргнути, експирати

дрндати несврш. непрел. *в.* бучати 2.

дробити несврш. прел. и непрел. ① *йрел.* ситнити, мрвити, уситњавати, крунити, рунити, туцати ② *нейрел. в.* брбљати

дробљење с ① ситњење, мрвљење, уситњавање, круњење, руњење, туцање ② *фам. в.* брбљање

дрога ж наркотик, опијат, наркоза, стаф *жарї.*, доп *жарї.*

дрогаш м *в.* наркоман

дрогераш м *фам. в.* наркоман

дрозофила ж зоол. (лат. *Drosophila melanogaster*) винска мушица

дроља ж *фам. в.* блудница

дромбуљање с *в.* брбљање

дромбуљати несврш. непрел. *фиг. в.* брбљати

дромфуља ж *фам. в.* блудница

дроњав прид. ① *в.* похабан ② *в.* неуредан

дроњавац м одрпанац, прњавац, крпар, ритавац, дроњавко, клошар, подеранац, дроњо, похабанац, прљавко, похабанко, немарник, штрацун *реї.*, штрацо *реї.*, ападрапа *фам.*, шљампавко *фам.*, шлампа *фам.*, штрокавац *фам.*, офуцанко *фам.*, вашљивац *йої.*, мизерија *йої.* - *уй:* пропалица, просјак

дроњавак м *в.* дроњавац

дроњак м крпа, траља, прња, дроња, подерина, трица, трања, липаћур *реї.*, лапат *реї.*, лепетак *реї.*, лантар *реї.*, лиспар *реї.*, рита *фам.*, цуња *арх.*

дропља ж зоол. (лат. *Otis*) - *суж:* велика дропља (лат. *Otis tarda*) мала дропља (лат. *Tetrax tetrax*)

дрскост ж ① *в.* дивљаштво ② *в.* гордост ③ *в.* инат

друг м другар, пријатељ, дружбеник, сапатник, садруг, компањон, судруг, другарчина, познаник, колега *фиї.*, сапутник *фиї.*, јаро *реї.*, јаран *реї.*, прико *реї.*, ортак *фам.*, буразер *фам.*, пајдаш *фам.*, брат *фам.*, бата *фам.*, прикан *фам.*, пријан *фам.*, пајташ *фам.*, пајтос *жарї.*, френд *жарї.*, каме-

рад *рей.*, пријашко *рей.*

другар м в. друг

другарство с пријатељство, дружење, друговање, јаранство, пријатељевање, побратимство, познанство, пајдаштво *фам.*

другачије прил. в. друкчије

другачији прид. друкчији, изузетан, различит, необичан, атипичан, посебан, изниман, јединствен, особит, неочекиван, неконвенционалан, несличан, несвакидашњи, оригиналан, нетипичан, бизаран, особен, нарочит, издвојен, несвакодневан, нејасан, ванредан, ексцентричан, специјалан, неуобичајен, мистериозан, други, чудан, ненормалан, уникатан, својствен, екстравагантан, другојак, вансеријски, својеврстан, одвојен, ексцепционалан, оделит, различан, партикуларан, апартан, беспримеран, куриозан *рей.*, пекулијаран *рей.*, другојачији *рей.*, осебујан *хрв.* - *уй:* екстра, властит, непознат, редак, незгодан, упадљив, неразумљив, изврстан, одличан, настран

други прид. ① (други по реду) * ② в. другачији ③ (неко од осталих) неки, поједини, преостали, сваки од осталих ④ (једини који преостаје) супротан

друговање с в. другарство

друговати несврш. непрел. (проводити време заједно) дружити се, састајати се, пајтати се, ортачити се, петљати се, шуровати

другоразредан прид. ① споредан, помоћни, секундаран, другостепени, узредан, другога реда, другоредан, другокласан, акцесоран *рей.* ② в. небитан ③ в. лoш

другостепени прид. в. другоразредан 1.

дружба ж в. друштво 1.

дружење с пријатељство, другарство, друговање, јаранство, пријатељевање, побратимство, познанство, пајдаштво *фам.*

дружина ж ① (они који се нађу заједно) друштво, тим, група, круг, братија, компанија, екипа, скупина, шквадра *рей.*, друштванце *фам.* - *уй:* савез, јединица, ортаклук ② (они који су нечим повезани) једномишљеници, саборци, савезници, компањони, ортаци, судрузи ③ (организована група) организација, удружење, савез, асоцијација, друштво, алијанса, група, унија, заједница, задруга, клуб, компанија, удруга *хрв.* синдикат *суж.*

дружити се несврш. непрел. (проводити време заједно) друговати, састајати се, пајтати се, ортачити се, петљати се, шуровати

друид м в. биљар - *уй.* лекар

друкчије прил. одвојено, особито, специјално, неуобичајено, изузетно, посебно, изванредно, вансеријски, непоновљиво, беспримерно, ванредно, јединствено, нарочито, особено, уникатно, необично, изнимно, другачије, осебујно, ненадмашно, оделито, партикуларно, оригинално, супротно

друкчији прид. ① посебан, различит, необичан, другачији, изниман, јединствен, атипичан, особит, изванредан, неочекиван, неконвенционалан, несличан, несвакидашњи, оригиналан, нетипичан, изузетан, особен, нарочит, беспримеран, издвојен, несвакодневан, ванредан, ексцентричан, специјалан, дистинктиван, неуобичајен, други, уникатан, редак, својствен, екстравагантан, нередовит, другојак, вансеријски, својеврстан, одвојен, оделит, различан, партикуларан, апартан, дистингиран *рей.*,

пекулијаран *реџ.*, другојачији *реџ.*, осебујан *хрв.* - *уй:* екстра, властит, непознат, чудан, незгодан, упадљив, неразумљив, изврстан - *сл:* бизаран, гротескан, алтернативни, неподударан, ненавикнут, неједнак, натпросечан, настран, неподобан ② *в.* противан

друм *м* пут, коловоз, стаза, асфалт, саобраћајни пут, прометница, саобраћајна веза, пртина *реџ.*, утреник *реџ.*, колник *реџ.*, прилаз *фам.*, коломија *арх.*, колотечина *арх.*, вагаш *арх.*, цеста *хрв.* - *суж:* улица, рута, маршрут, траса, линија, канал, трвеник, пречица, саоник, богаз *реџ.*, лаз *реџ.*, коридор, путељак, путања, крчаник, пролаз, заобилазница, цада *фам.*

друмарина *ж в.* путарина

друштванце *с фам. в.* друштво 1.

друштво *с ①* група, тим, екипа, компанија, дружбаина, братија, круг, дружина, шквадра *реџ.*, друштванце *фам.* - *уй:* савез, јединица, ортаклук ② *в.* асоцијација 1.

дрхтав *прид. ①* вибрантан, трентав, титрав, жмиркав, вибрирајући, трепћући, треперав ② *в.* климав 1.

дрхтај *м в.* дрхтање 1.

дрхтање *с ①* њихање, подрхтавање, треперење, вибрирање, вибрација, струјање, осцилација, трептање, трентај, дрхтај, лелујање, титрање, титрај, ландарање *фам.* ② *фий. в.* страх

дрхтати *несврш. непрел.* подрхтавати, треперити, титрати, клатити се, трести се, цептети - *уй.* њихати се, вибрирати

дрхтуља *ж бот.* (лат. *Torpedo ocellata*) *реџ:* трнка, тњача, торпедо

дрчити се *несврш. в.* гордити се

дрчност *ж в.* гордост

дршка *ж* (оно за шта се може руком ухватити) ручица, држач, хватаљка, хваталица, држак, држало, држалица, рукодржач

дуб *м бот. в.* храст

дубити *несврш. прел. в.* копати

дублет *м лингв.* (два равноправна назива за исти појам) варијанте, равноправни облици

дубок *прид. ①* (који има велико растојање до дна) бездан (неизмерно дубок) ② (о местима, пределима) далеко, удаљен, глув, забачен, завучен ③ (који настаје треперењем мање учесталости) звучан, соноран, снажан, јасан, звонак, чујан, громак, резонантан, трештав, громогласан, громовит, гласан ④ *в.* потпун

дубокомисленост *ж в.* дубокоумље

дубокоумље *с* мудрост, високоумље, мисаоност, дубокомисленост, ингениозност, продуховљеност, вискреност, дубокоумност, одуховљеност - *уй:* знање, памет, далековидост

дубокоумност *ж в.* дубокоумље

дубрава *ж арх. в.* шума

дуван *м ① бойш.* (лат. *Nicotiana tabacum*) табак *реџ.*, тобак *реџ.*, духан *хрв.* - *лош ~:* крца *фам.*, багов *реџ.*, багош *реџ.*, тугун *реџ.*, багуш *реџ.* ② *фам. в.* цигарета

дуванити *несврш. прел. в.* пушити

дувар *м в.* зид

дувати *несврш. непрел. и прел.*

① *нейрел.* (о ветру) пухати, пирити ② *йрел.* (устима или пумпом нешто пунити ваздухом) надувати, удувати, пунити, напухавати *хрв.* ③ *йрел.* (ваздухом производи звуке у дувачким инструментима) свирати ④ *нейрел.* (убрзано дисати) дахтати,

бректати **ж** жарі. (пушити марихуану) пушити, варити жарі., пиркати жарі., грувати жарі., цицати жарі.

дуг прид. **ж** (који се протеже у дужину) дугачак, издужен - уй. велик **ж** в. простран 1.

дуг м (позајмљена материјална средства или новац које је неко обавезан да врати) дуговање, зајам, позајмица, кредит, узајмица реј., лер жарі., креда жарі., обдуг арх., посудба хрв.

дуг прид. в. дугачак

дуга ж (лук спектралних боја који се јавља као последица преламања Сунчевих светлости кроз кишне капи) *

Дугине боје

жута	љубичаста	црвена
зелена	наранџаста	
индиго	плава	

дугајлија м (необично висок човек) дугоња, шиља, мотка, кракоња - уй. гигант 1.

дугачак прид. **ж** (који се протеже у дужину) дуг, издужен - уй. велик **ж** в. простран 1.

дуго прил. **ж** (~ времена) в. много **ж** одавно, давно, пре пуно времена **ж** дугачко, издужено

дуговање м (позајмљена материјална средства или новац које је неко обавезан да врати) в. дуг¹

дуговати несврш. прел. (бити у дугу) бити у минусу, доћи фам.

дуговечан прид. в. вечит

дуговечан прид. в. дуготрајан

дуговечност ж в. дуготрајност

дугогодишњи прид. в. вечит

дугоног прид. штркљаст, кратак, ногат, издужен, тркљаст, родат - уй. ви-

сок

дугоносица ж (врста морске рибе, лат. *Coricus rostratus*) *

дугоња м в. дугајлија

дуготрајан прид. трајан, дуговечан, постојан, дугорочан, далекосежан, издржљив, дурашан, стабилан - уй. отпоран, вечит

дуготрајност ж трајност, постојаност, перманентност, дуговечност, неисцрпност, континуитет, стабилитет, неразрушивост, трајање - уй: отпорност, вечност, стабилност

дуд м бот. **ж** (бели, лат. *Morus alba*) реј: мурвац, бијели дуд, мурва, бела мурба, бијела мурва, морва **ж** (црни, лат. *Morus nigra*) реј: шандуда, црничка, црна мурва, шандуд, мургав дуд, црница, шамдуд

дудика ж в. кукута

дудук м **ж** в. глупан **ж** в. незналица

дужина ж **ж** (простирање нечега од једног до другог краја) * - уй. величина 3. **ж** в. трајање 1.

дужица ж анат. (предњи део судовњаче ока) шареница, ирис

дулек м в. бундева

дуња ж бот. **ж** (лат. *Cydonia oblonga*) реј: мркатуња, вуња, кутна, цуња, кута, дуњац, куња, кутиња, турунџа, фуња, ткуња, туња, гдуња **ж** реј. в. креветнина

дупе с нар. в. задњица

дупли прид. двострук, двојак, двојан, двоврстан, двојни, амбигвитеган, из два дела, удвојен, бинаран, двочлан, дволик реј., двокрак реј., двократан реј., двојчан реј., двојединичан реј., двојбен хрв. - уй: двоисмислен, нејасан

дупља ж в. рупа 2.

дурашан прид. **ж** в. дуготрајан **ж** в. отпоран **ж** в. доследан

дурашност ж ❶ в. дуготрајност ❷ в. отпорност ❸ в. доследност

дурљив прид. в. пргав

дућан м в. продавница

дух м ❶ в. (нематеријална супстанца, виши облик материје) * ❷ приказ, сен, сабласт, авет, утвара, привид, сновид, сањарија, причина, страшно биће, фантом *фам.*, прилика *рей.*, фантазма *рей.* - уй: чудовиште, визија, халуцинација ❸ машта, представа мисли ❹ *фиј.* в. расположење 1. ❺ в. духовитост

духовит прид. (онај који свесно производи смех) шаљив, забаван, комичан, досетљив, лакрдијашки, анегдотски, искричав, хумористички, анегдотичан, смешан, анегдоталан, хумористичан, маштовит, хуморан, несташан *фам.*, необичан *фиј.*, откачен *фам.*, шашав *фам.*, вицкаст *фам.*, редикулозан *форм.* - уй. занимљив

духовитост ж (особина оног који свесно изазива смех) шаљивост, ко-

мичност, дух, досетљивост, хуморност, хуморизам, хумористичност

духовник м ❶ в. свештеник ❷ в. калуђер

духовњак м ❶ в. свештеник ❷ в. калуђер

душа ж ❶ (човеков осећајни живот) в. емотивност ❷ (човекове психичке манифестације) в. свест ❸ (етичко осећање) в. савест ❹ *фиј.* (главно у нечему) в. суштина ❺ *фиј.* (центар нечега) в. средиште 1. ❻ *фиј.* (добар човек) в. добричина ❼ *фиј.* (основне природне црте личности) в. карактер ❽ (људско биће) в. индивидуа ❾ (у присном обраћању) срце, драги/драга, мили/мила, медени/медена

душеван прид. ❶ племенит, човекољубив, пожртвован, несебичан, хуман, човечан, пажљив, мека срца, простодушан, душеван, доброхотан, благонаклон, милостив - уй. добар 1., љубазан, сусретљив, дарезљив ❷ в. осећајан ❸ в. првичан

Ђ

ђаво м ① враг, демон, нечастиви, сатана, сотона, шејтан, искушитељ, Луцифер, нечисти, зла сила, нечиста сила, пакленик, црни, злодух, андрак, паклењак, зли дух, наопаки, даба *арх.*, бес *арх.*, анатемњак *реџ.*, анатема *реџ.*, куси *реџ.*, ђавао *реџ.*, репати *нар.*, Белзебуб *арх.*, худоба *реџ.* ② *фиџ.* дегран, мангуп, обешенјак, враголан, враг, несташко, немирко, неотесанац, ђаволан, клипан, непослушник, неваљаца, спадало, адраповац, злоћко, тепац, ђаволак, окачењак, тврдоглавац, каубој, проклетина, грубијан, шејтан, личинар, факинчић, враг, гуланфер (и голанфер), несрећа, факин, рђа, бараба, цвећка *фиџ.*, магарац *фиџ. нар.*, зврк *фиџ.*, ђилкош *реџ.*, вижле *реџ.*, берекин *реџ.*, мулац *реџ.*, леро *реџ.*, штрањгов *реџ.*, шерет *реџ.*, угурсуз *фам.*, хорјат *фам.*, дериште *нар.*, хунцут *реџ.* - *уй:* самовољник, дрзник, простак ③ *в.* ђубре

ђаволан м *в.* ђаво 1.

ђаволаст прид. ① несташан, враголаст, мангупски, неукротив, не-

припитомљив, непослушан, вражији, ђаволски, немиран, обешенјачки, распуштен, аламуњаст, непокоран, врагометан, опуштене природе, лолински, окачењачки, лолски, опуштен, недисциплинован, шеретски *фам.*, хунцутски *реџ.*, ветрогоњаст *реџ.*, пустопахан *реџ.* - *уй:* тврдоглав, неваљао ② *в.* ђавољи

ђаволски прид. ① *в.* ђаволаст ② *в.* ђавољи

ђавољи прид. врашки, ђавољи, ђаволски, демонски, сотонски, шејтански, пакленски, дијаболичан

ђак м ученик, полазник (неке школе) - *суж:* школарац, студент, академац, високошколац, факултетлија *фам.*, основац, средњошколац, бруцош (студент прве године), постдипломац (студент на постдипломским студијима), курсист, апсолвент (студент који је апсолвирао)

ђене-ђене прил. *в.* којекако

ђерам м ① *в.* бунар ② *в.* рампа

ђердан м *в.* огрлица

ђинђува ж *арх. в.* минђуша

Ћон м (доњи део обуће) потплат, пенце *реї*.

Ћубрара ж зоол. (лат. *Eristalis tenax*) мува ~, гнојњача

Ћубре с **О** смеће, отпаци, отпад, поган, нечист - *уй*. прљавштина **О** (~ од човека) *фиї*. безочник, дволичњак, битанга, безобразник, превртљивац, хипокрит, бараба, препредењак, нитков, варалица, бесрамник, покварењак, лош човек, бестидник, гад, бедник, лицемер, анатемник, изрод, грубијан, подмуклица, ђаво, ништарија, подлац, адраповац, сплеткарош, пробисвет, проклетник, мутивода, дрзник, псето, цукац, стока, уштва, неваљалко, пропалица, нечасник, притворица, неваљалац, преварант, злобник, нечовек, злоћа, хуља, вуцибатина, симулант, непоштењак, пакосник, перфидник, гуја, цукела, мамлаз, протува, коњ, биргаш, морална наказа, смутљивац, анатемњак, заплотњак, балабандер, двоструки играч, берекин, муфљуз, морални имбецил, мутикаша, фарицеј, живина, хулиган, нико од никога, феца, ништавац, нико и ништа, неотесанац, хипокрита, претворник, зао човек, препреденко, особа с два лица, безвредник, животиња, бескичмењак *фиї*., фанго *фиї*., крмак *фиї*., смеће *фиї*., морална нула *фиї*., погрда *фиї*., крпа (од човека) *фиї*., поган

фиї., акробата *фиї*., морално смеће *фиї*., прасац *фиї*., поганчина *фиї*., свиња *фиї*., антихрист *фиї*., покварен као мућак *фиї*., фоња *реї*., палаворда *реї*., претворица *реї*., дволичник *реї*., љигавац *фам*., љига *фам*., гнус *фам*., смрад *фам*., шуфт *фам*., клипан *фам*., смрдљивац *фам*., фукара *нар*., пичка *нар*., курвин син *нар*., рђа *нар*., шугавац *нар*., нечастива сила *нар*., гном *нар*., пизда *нар*., дркација *нар*., брука *нар*., кароња *ексїр*. *фам*., угурсуз *арх*., апсолутна нула *арх*., галијот *арх*., хакхар *арх*., ванцага *арх*., фарабут *реїї*., претварало *реїї*., одљуд *реїї*., стодлака *реїї*., богомољац *їої*., фаризеј *хрв*., химбеник *хрв*. - *уй*: враголан, гњида *фиї*., простак, скитница, улизица, ласкавац - *сл*: лопов, мућак *фиї*., лажов

Ћумбир м бот. (лат. *Zingiber officinale*) *реї*: црни ингвер, ценцер, прави ингвер, исиот, мрки ингвер, исјет, жумбир, гингибар, цумбир, инђибер, ђумбер, зензер, имбор, врућа трава, зенцефил, зинђефил, ђинђибар

Ћурђевак м бот. (лат. *Convallaria majalis*) *реї*: бокарић, бисери, ђурђево цвит, бијели драгољуб, девичица, јурјевка, ђурђиц, горски љер, долински љиљан, гумбала, бабер, царево цвијеће, ђурђево цвеће, звончек, бисерни цвијет, ђурђица

Ћускати несврш. непрел. *фам*. в. играти 2.

Ee

евалуирати несврш. прел. в. испитивати 1.

евентуалан прид. в. изводив

евентуално прил. ако, можда, било, уколико, случајно, којим случајем, у случају да, претпоставимо, на пример ако, под условом да - *сл:* рецимо, кад (би), ли, чим

евидентан прид. в. видљив

евиденција ж ① (имање увида у нешто) контрола, надзор ② в. очевидност

евокација ж ① присећање, подсећање, сећање, ретроспектива, осврт, поглед уназад, дозивање у сећање ② инвокација, зазивање, призивање, позив(ање), призив, дозивање

евоцирати несврш.-прел. (~ успомене) присетити се, призвати, дозвати, пробудити, довикати, оживети, домамити, освежити сећање

егзактан прид. (савршено тачан) * - уй. тачан 1.

егзалтиран прид. в. одушевљен

егзалтиран прид. в. усхићен

егзекуција ж в. погубљење

егзил прид. (стање изгнане особе) прогонство, изгнанство, изгнанство, прогнанство, емигрантство, искључење - уй. анатема

егзистенција ж живот, постојање, живљење, егзистирање, опстојање, трајање *фиі.*, век *фиі.*, вековање *йесн.*, живовање *рејі.*

егзистирање с в. егзистенција

егзистирати несврш. непрел. в. живети 1.

его м идентитет, карактер, менталитет, темперамент, природа, личност, душа, ћуд, дух, психа, психологија, сензибилитет, ков, нарав, индивидуалност, индивидуалитет, настројеност, нутрина, ја, особине, унутрашњост, крв *фиі.*, штих *фам.*, натура *рејі.* - уй: морал, навика

егоиста м ж егоист, егоцентрик, егоманијак, самодовољник, саможивац, себзналац, себељубац, себељубивац, самољубац, умишљенко, нарцис *фиі.*, свесебица *рејі.*, себирад *рејі.* - уй. материјалиста

егоистичан прид. егоцентричан, саможив, нарцисоидан, умишљен, самодовољан, самодопадљив, самодопадан, самољубив, пињав *реџ.*

егоцентрик м ж в. егоиста

едикт м в. декрет

едукација ж образовање, ерудиција, знање, ученост, образованост, школованост, начитаност, наображеност, школовање, високообразованост, просвећеност, стручност, поткованост, изобразеност, верзираност, наобразованост, укупност знања, наобразба *хрв.*

едуковати се несврш. учити, образовати се, изучавати, испитивати, истраживати, спознавати, студирати, дознавати, увежбавати се, проматрати, проучавати, вежбати се, стицати знање - *уй.* бавити се

езотерија ж мистика, окултизам, скривеност, мистичност, тајновитост, херметизам, недоступност, езотеричност, скривитост

езотеричан прид. в. мистичан 1.

еј узв. в. ај

еквистријум м ① в. равнотежа ② в. постојаност

екипа ж друштво, тим, група, круг, братија, компанија, дружина, дружина, шквадра *реџ.*, друштванце *фам.* - *уй:* савез, јединица, ортаклук

еклатантан прид. ① в. очигледан ② в. бучан

еклатантност ж в. истакнутост 1.

екран м монитор - *суж:* велики екран, мали екран, платно

ексирати сврш. прел. (наглим покретом попиту) испити, тргнути, дрмнути

ексклузиван прид. ① в. изузетан 1. ② *арх.* в. нетрепељив

екскомунициран прид. в. избачен

екскомуницирати сврш. прел. в. анатемисати

екскурзија ж в. излет 1. и 4.

експанзија ж ① в. ширење ② в. напредак

експедитивно прил. в. брзо

експедитор м (онај који отправља пошиљке) в. адресант

експедиција ж ① в. слање ② (путовање ради извршења неког задатка) мисија, подухват, пројекат *суж.* - *уй.* путовање

експеримент м оглед, анализа, опит, проба, тест, покус *хрв.*

експерт м стручњак, мајстор, зналац, професионалац, добар познавалац, виртуоз, маестро, доктор *фам.*, уметник *фиџ.*, чудотворац *фиџ.*, упућеник *реџ.*

експлицирати сврш. прел. в. објаснити

експлицитан прид. в. изричит

експлоатисати сврш. прел. израбити, исцрпсти, истрошити, искамчити

експлодирати сврш. непрел. ① (снажно пући) грунути, експлодирати, пукнути ② *фиџ.* в. побеснети

експозе м рапорт, поднесак, опис, извештај, презентација - *уй.* говор

експозитура ж заступништво, огранак, филијала, представништво, заступство, испостава, крак *фиџ.*, подружина *реџ.*, подружница *хрв.*

експресионизам прид. в. апстрактна уметност

екстаза ж фиг. ① (губљење контроле над собом, усхићење) в. занос 1. ② *фиџ.* в. оргазам

екстензиван прид. в. вишеструк 1.

екстра прид. и прил. непром. ① *йриг.* в. засебан ② *йрил.* приде, додатно, засебно, преко, посебно, одвојено, напосе *арх.* ③ *йрил. жарџ.* в. одличан

екстравагантан прид. *в.* чудан 1.

ексцеленција ж *в.* височанство

ексцентричан прид. *в.* друкчији 1.

ексцентричност ж *в.* изванредност

ексцес м *в.* изгред

елан м *в.* енергија

еластичан прид. ① савитљив, растељив, растезљив, гибљив, гибак, сагибљив, мек, витак, отељив, тегљив, флексибиан, повитљив *рей.*, протежан *рей.*, прутак *рей.* ② *в.* гибак ③ *фи.* (који није строго утврђен и може се модификовати) прилагодљив, флексибиан *фи.*

еластичност прид. савитљивост, растељивост, растезљивост, гипкост, сагибљивост, мекоћа, отељивост, тегљивост, флексибилност, повитљивост *рей.*

елегантан прид. ① кићен, гиздав, украшен, дотеран, уређен, накићен, накинђурен, нацифран, улешан, нагиздан, полепшан, напирлитан, китњаст, сређен, кокетан, налицкан, нађинђан, пицнут *жар.*, урешен *арх.*, у тренду *жар.* - *уй:* отмен, сјајан, модеран, блистав, скупоцен ② *в.* заносан
▼ *уй.* витак 1.

елеганција ж углађеност, стил, профињеност, софистицираност, дотераност, изврсноста, гиздавост, рафинираност, финоћа, склад(ност), дендизам - *уй:* лепота, отменост

елегичар м ▼ *уй.* песник

електровод м ▼ *уй.* вод 1.

елемент м ① (део од чега се нешто састоји) састојак, чинилац, фактор, јединица, компонента, честица, комад, делић, саставница *рей.*, атом *фи.*, карика *фи.* ② *в.* обележје 2.

елементаран прид. ① *в.* основни 1.
② *в.* пресудан

елиминисати несврш. прел. *в.* уклањати

елипсаст прид. кружан, јаолик, обао, заокругљен, округласт, трбушаст, заобљен, лоптаст, јајаст, тикваст, заокружен, ваљкаст, кугласт, мехураст, ваљушкаст, овалан, бундеваст, бачваст, прстенаст, јагодаст, жирилик, јабучаст, крушкаст, зрнаст, елиптичан, округао, крушколик, цикличан *рей.*, циркуларан *рей.*

елита ж ① (одабрани припадници друштва) џет-сет, ноблес, пробрано друштво, високо друштво, великаши, отмени свет, угледници, мондено друштво, ноблеса *рей.*, крем *фи.*, цвет *фи.*, аристократија *фи.* - *уй.* племство ② *в.* достојанственик

ембрион м заметак, зачетак

емигрант м исељеник, избеглица, одбеглица, пребеглица, пребег, прогнаник, изгнаник, бегунац, бежанац *арх.*, азилант *суж.* - *уй.* имигрант, бегунац

еминентан прид. ① *в.* истакнут 1.
② *в.* изузетан 2.

емотиван прид. ① осећајан, осетљив, нежан, пажљив, душеван, деликатан, рафиниран, фин, мекушан, танкоћутан, чувствен, пријатан, благ, сензибиан, профињен, префињен, ћудоредан, танан, сензуалан, сензибиан, топао, емоционалан, сјетилан *хрв.* - *уй.* благ

емотивност ж осећајност, чулност, емоције, душа, суптилност, истанчаност - *уй:* нежност, љубав, пажња, брига

емоционалан прид. *в.* емотиван 2.

емпатија ж *в.* саосећање

енергија ж ① снага, активност, замах, полет - *уй.* снага ② (сила која нешто покреће) погон

енергичан прид. **О** разигран, живахан, виталан, младалачки, темпераментан, покретљив, динамичан, снажан, покретан, полетан, весео, животан, жив(ахан), агилан, врцкаст, пун живота, пун живости, вижласт, ведра духа, бодар, чио, жустар, прштав, ведар, крепак, немиран, окретан,

млађахан, ватрен *фиі.*, гибак *фиі.*, активан *фиі.* – уй: свеж, јак, млад, брз, неуморан **џ** в. борбен **џ** в. отпоран **енергичност** ж в. енергија **енклава** ж (мање подручје једне државе укључено у другу) анклава *арх.*, анклав *арх.* – уй: имање, подручје **енологија** ж в. винарство

Емотикони (западњачки стил)

:-) или :) или =) или =] или :^)

:-(или :(или =(

:D

XD

XP

X8

:-/ или :-\ или =/ или =\

:-| или :|

:-) или :) или ;|

:-D или :D

(: <текст поруке> :)

:Р или :р или :Р или :р или =Р или =р

В-) или В)

8-|

:О или :О или =О

:-S или :S

:-\$ или :\$

:-x или =X или :X

:-* или :* или ;*

:-(или :(или :(или :(или ... (или ;(

>:-O

>:-(или >:[

>:E

>:-) или >:]

0:-) или O:]

D:- или D:

:3

X3

=3

<3

</3

:9

[8^0)

:-]

:- [

:K

d=D или q=D

---<--{@ или ---<--<--@ или @-,',-,-

*<:o)

осмех или радост

мрштење или туга

велики осмех

гласно се смејати

напор, гађење, лоша шала, умрети од смеха

јако се смејати са рукама преко уста

скептичност, незадовољство, индиферентност

неодлучност, сарказам (нпр. „То је било сјајно :-|“)

намигивање

церекање, широки осмех

осмех од увета до увета

језик који вири из уста, срећа, блесаво понашање

носити шмекерске наочаре (за сунце), бити поносан

носити штреберске наочаре, не бити „у фазону“

изненађење, шок

збуњеност/фрустрираност

стави свој новац у своја уста

држати језик за зубима или немати коментар

пољубац (емотикон :-** значи узвраћени пољубац)

пустити сузу

љутња/вика

љутња/натмуреност

бес или мржња, показивати зубе

зли осмех

ореол изнад главе, анђеоло, невиност

ужасност (чита се с десна на лево) или „Ох не!“

маче — бити слададак/слатка

комбинација XD и :3 — намера да се буде фин/а

варијација :3, са другим, издуженим очима

срце као у „Ја те <3“; пародично “<33333” или 4 “<4”

сломљено срце или када је неко сам

укусно, облизивање усана

маска, бити шокиран

шалим се

озбиљан сам / и тужан

мамут с кљовама

смајли са качкетом, бити срећан без посебног разлога

ружа

кловн

Емотикони (источноазијски стил)

d^_^b или d-_b	слушати музику
)-0_0-(дивљење
(^_^) или (^-^) или (^ ^) или (^,^)	осмех
(^_^) или (^~^)	намигивање
(>_<) или (>_>)	бол, фрустрација
(<_>)	туга
(_/)	зло
(-_-)	полу-љутња, узнемиреност или уздисање
(H_H)	перверзњак (од јапанске речи "hentai")
(^o^)	певати, манично се смејати
\(^o^)/	бити јако узбуђен (са раширеним рукама)
(-_-) или (~_~) или (=.=)	досада, резигнираност, поспаност
(~_~)	нервоза, знојити се
(-_-); или (^_^) или (^_^); или ^_^"	избачена вена (служи да покаже бес)
(-_-#) или (-_#) или (-_-)" или (-_-+)	гледати у нешто или у некога, продоран поглед
(-_-)	скептичност, превртати очима
(<_<) или (>_>) или (c_c)	сумњичаво гледати у нешто
(>_~) или (~_<)	скептичност / оптуживачки поглед
(:;) или (T_T) или (TT.TT) или (ToT)	плакати
(@_@)	запрепашћеност, збуњеност
(^)~	лудило, надрогираност, триповање
(o_o) или (o_o)	конфузно изненађење, поремећај
(o_@)	екстремни поремећај
(0_<)	одустајање, нервозно намигивати
(O_O) или O.o	шокираност
(_-) или (-_)	заstraшеност, туга, постиђеност, разочарење
(^3^) или (^ 3 ^)	пољубац, задикивање, несташлук
(\$_\$_)	новац у очима (или друга валута, нпр. (Y_Y))
(x_x) или (+_+)	мртав, бити исцрпљен; предати се, збуњеност
(n_n) или (n.n)	срећан, задовољан
(u_u) или (u.u)	досада, сарказам, понекад разочарење
(v_v) или (v.v)	тихо одустајање
(9_9) или (@_@)	превртање очима
(e_e)	подвала, сумња, огорчење
(e_o) или (o_e)	трептај ока
_ или *.* или *0* или *o* или *w* или *x*	видети звезде
(") или (>_>) или (<_<)	шмркати
("o)	полушокиран
(-_-)zzZ или -_-zzZ	спавање
(o)_o)	уморан; понекад значи луд
;o; или ;O;	гласно плакати /викати
T_T или TT_TT или Y_Y или TTOTТ или T.T или _	преувеличани плач
t(0.0t) или t(-_t) или t(^t) или ..,('_)	двапут испружен средњи прст
b(~_^)d или d-(^_^)-b или (b^_^)b итд	палчеви подигнути увис
q(-_-)p	палчеви спуштени на доле
\,/(^_^)\,/,/	добар провод (на концерту)
(_-)ø или ø(-_-)	писати
(9d_ó)=@	борити се, задати ударац
Q(^.^Q)	победник
(>^(>O.o>)	секс
(p_-)o	бити поспан, трљати очи

енорман прид. ① *фиі.* в. огроман 1. ② в. велик 1.

ентузијазам м жар, острашћеност, занесеност, усхићеност, ватра, занос, усхит, усхићење, опијеност, жестина, одушевљење, занесењаштво, опчињеност, занетост, пасионираност, очараност, опојност, залућеност, пијанство *фиі.*

еон м в. вечност

еп м (дужи спев, обично с примесама традиције и легенди) * - *уй.* песма

епигон м ① в. потомак ② в. следбеник

епизода ж ① в. догађај ② (~ књиге) в. том ③ (~ ТВ серије или филма) наставак, део

епископ м владика, првосвештеник, аријар *реі.*, акријера *реі.*, аријера *реі.*, архијереј *арх.*, архијереј *цркв.* - *суж:* митрополит (управитељ више епархија), архиепископ (први међу епископима)

епоха ж (временски период уопште или раздобље које се одликује неким догађајима) период, ера, век, раздобље, интервал, време, доба, етапа, сезона, степен, доб, циклус, ера, размак, одсек времена, мена *арх.* - *уй.* стадијум, моменат

ера ж ① (рездобље с назначеним рачунањем година) * ② *фиі.* (временски период уопште или раздобље које се одликује неким догађајима) в. епоха

ерго прил. в. значи

еротика ж ① чулност, љубавна страст, сладострашће, сладостраст - *уй.* похота ② (жанр у поезији, књижевности, филму...) * - *сл.* порнографија

еротичан прид. ① (који има еротског набоја) сексуалан, секси *нейром.* *фам.* - *уй.* атрактиван ② (који се од-

носи на еротику) в. пожудан

ерудитан прид. учен, образован, школован, стручан

ерудиција ж (укупност знања) образовање, знање, ученост, образованост, школованост, начитаност, едукација, наображеност, школовање, високообразованост, просвећеност, стручност, поткованост, изобразеност, верзираност, наобразованост, наобразба *хрв.*

есеј м в. оглед 2.

есенцијалан прид. в. најважнији 2.

ескалација ж ① (повећање војних акција) * ② ширење, проширивање, повећање, јачање, пораст, раст, повећавање, распрострањивање - *уй.* гомилање

еснаф м ① цех ② в. асоцијација 1.

етапа ж ① в. епоха 1. ② в. стадијум

етеричан прид. в. мистичан 1.

етика ж в. морал

етикета ж ① налепница, летак, декларација, вињета *арх.* - *уй:* амбалажа, натпис ② (неаргументован, обично негативан суд о некоме) етикетија, етикетирање, прилепак *жарі.*

етикеција ж ① (углађено друштвено опхођење с правилима) церемонија, церемонијалност, свечаност ② (неаргументован, обично негативан суд о некоме) етикета, етикетирање, лепљење етикете *изр.*

етичан прид. в. моралан

етичност ж в. етика

еукалиптус м бот. (лат. *Eucalyptus globulus*) *реі:* гуми-дрво, гумино дрво, еукалипт, растегово дрво

еуфорија ж ① (изразито добро расположење изазвано неким догађајем) усхићеност, усхићење, острашћеност, занесеност, раздраганост, ентузијазам, ватра, занос, усхит, опијеност, жести-

на, одушевљење, жар, занесењаштво, опчињеност, занетост, екстаза, пасионираност, очараност, опојност, залуђеност, пијанство *фий. - уй.* радост ☉ (стање у којем се болесник осећа боље) *

ефедра ж бот. (лат. Ephedra) *реј:* со-

мина, коситерница, метлина, вилина брада, гулибрадина, гулибрада, попова брада

ефекат м ☉ в. дејство ☉ в. исход

ефектива ж в. готовина

ефемерност ж в. ситница

ЖЖЖЖ

жаба ж зоол. (врста водоземца, лат. Ranidae) * - суж: бабурача, крекетуша, крастача, гаталинка

жабица ж бот. (лат. Opuntia ficus indica) реі: госпина погача, нанин језик, опунција, свекрвин језик

жабокречина ж ❶ в. (зелени слој који се нахвата на стајаћој води) * ❷ фии. в. колотечина

жаворњак м бот. (лат. Delphinium consolida) реі: гранчица, кокотић, саморотка, вид

жагор м в. жамор

жал м ❶ в. жалост ❷ в. жаљење 1.

жалан прид. в. јадан 4.

жалба ж ❶ (~ на одлуку) тужба, приговор, примедба, притужба, тужење, апелација, рекламација, уток сѝруч. арх. - сл. замерка ❷ реіі. в. жал 1.

жалити несврш. непрел. и прел. ❶ не-йрел. (бити тужан, ожалошћен) * - уй. тужан ❷ нейрел. в. кајати се ❸ йрел. (осећати сажаљење) в. сажаљевати ❹ йрел. (~ за неким ко је умро) оплакивати, туговати, нарицати

жалити несврш. непрел. и прел. ❶ не-

йрел. (бити тужан, ожалошћен) * - уй. тужан ❷ нейрел. в. кајати се ❸ йрел. (осећати сажаљење) в. сажаљевати ❹ йрел. (~ за неким ко је умро) оплакивати, туговати, нарицати

жалити се несврш. ❶ (изражавати незадовољство) тужити се, јадати се, јадиковати, ламентирати, бунити се, вајкати се, уздисати у знак жаљења - уй. звоцати, негодовати, кукати, туговати, критиковати ❷ рекламирати **жалобан** прид. ❶(који изазива сажаљење) в. сажаљив ❷ (обузет жалошћу) в. жалостан 1.

жалост ж жал, туговање, туга, јад, бол, мука, сета, сетност, жалостивост, горчина, ожалошћеност, невеселост, потиштеност, снуженост, покуњеност, неутешност, очај, чемер, чамотиња, тегоба, душевна бол, печал арх., дерт йесн. - уй: нерасположење, брига, неспокој, слабост, незадовољство, мука, беда, агонија

жалостан прид. ❶ (обузет жалошћу) жалан, несрећан, тужан, ојаћен, сетан, утучен, болан, вајан, растужен, очајан, ожалошћен, плачан, че-

меран, јадован, жалопојан, жалобан, безнадежан, жалостив, плачеван, неутешан, клонуо, изгубљен, безнадан, чемерикаст, дертли *нейром. реј.*, облачан *фиј.*, печалан *реј.*, деран *реј.*, шака јада *изр.* - *уй.* потресен ② *в.* (који је у јадном стању, о човеку) *в.* бедан 1. ③ (који изазива презир, о догађајима или утисцима) мучан, неповољан, горак *фиј.* - *уй.* лош, грозан ④ *в.* безвредан 1.

жалостити несврш. прел. (чинити жалосним) ожалостићавати, растуживати, повређивати, јадити, наносити бол, индигнирати, ојађивати, погруживати *реј.* - *уй.* узнемиравати

жалфија ж бот. (лат. *Salvia officinalis*) *реј.*: крастатица, питоми пелин, славуља, кадиља, куш, голопер, цигертрава, кадуља, црни калопер, кадуја, љековита славуља, кадуна, бели цигер, љековита кадуља, узани калопер, калопер, калупер, немачки калопер, жавбеј, црногорски пелен, крижна кадуља, перушина, кадуља-крижатица, калавер, вртни жајбел, шалвија, славља, жајбл, жалвија, пелим, права кадуља, пелин, јановденче, жалфа

жаљење с ① притуживање, јадање, јадиковање, јадиковка, туговање, ламент, ламентација, ламентирање, жал ② *в.* кајање ③ *в.* сажаљење

жамор м врева, ларма, граја, жамор, галама, громор, викање, вика, цева, драње, узвикивање, писка, урликање, јаукање, урлање, цика, дрека, крика, кричање, дерњава, вриска, повика, цичање, дерање, рика, цилик, циликање, повици, узвици, алаука, крештање, галамљење, грајање, пиштање, вриштање, врискање, урнебес *фиј.*, орњава *реј.*, орљава *реј.*, дерачина *фам.*, весак *арх. реј.*, дерача *арх.*, врка *арх.*, брека *арх.*, рогобор *арх.* - *уй.* бука, лупање

жандар м *в.* полицајац

жанр м (род, врста, обично у књижевности, уметности и филму) стил, манир - *уй.* врста 1.

жаока ж жалац

жар м ① (усијани остаци чврстог горива) жеравица, гар, живаљ *арх.* ② *фиј.* острашћеност, занесеност, ентузијазам, усхићеност, ватра, занос, усхит, усхићење, опијеност, жестица, одушевљење, занесењаштво, опчињеност, занетост, пасионираност, очараност, опојност, залућеност, пијанство *фиј.* ③ *фиј.* *в.* жудња ④ *фиј.* *в.* ватреност

жаргон м сленг, језик улице, шатра, арго, тајни/неразумљив језик, колоквијални говор, нестандардни говор

жариште с ① *фиј.* *в.* зачетак ② *в.* средиште 1.

жарки прид. *в.* врућ

жбир м *в.* ухода

жбуње с *в.* шипражје

жвакати несврш. непрел. ① жвакати, гристи, глодати *суж.* ② *в.* јести ③ *фиј.* *в.* брбљати

жврљати несврш. прел. (лоше писати или немарно цртати) шкрабати, брљати, дрљати, шврљати, шарати, чрчкарати, пискарати, чрчкати, чврљати, мрчити папир

жгадија ж *в.* клика

жгољав прид. *в.* мршав

жгољавко м жгоља, мршавко, мршавац, жилавко, сувоњавац, усуканко, кост и кожа *изр.*, хрт *фиј.*, ларга *реј.*, шиља *фам.*, партвиш *жарј.*, мотка *жарј.*, кржљавац *јој.*, костур *жарј.*, сушац *хрв.*

ждерати несврш. прел. (пуно и халапљиво јести) гутати, преждеравати се, ождеравати се, преједати се, мугати, гумати, брисати, жвакати - *уй.* јести

ждерати се несврш. фиг. в. секирати се

ждероња м изелица, изјелица, лакомац, прождрљивац, незаситник, несит, ждеравац, ждерач, изеша, лакомција, пождерух(а), јелац *реџ.*, ала *фиџ.*, вук *фиџ.*, изјеша *реџ.*, гладнуш *реџ.*, покусалица *реџ.*, хлебождер *фам.*, ждера *фам.*, њупација *фам.*, месождер *фам.*, гладоња *џоџ.*, локмаш *џоџ. реџ.*, опсофаг *реџ.*, лижисахан *џоџ.*

ждракати несврш. непрел. в. вирити I.

ждракнути несврш. прел. (бацити поглед, потајно или из прикрајка) в. гвирнути

ждраљевина ж бот. (лат. Galega officinalis) *реџ.*: шиљ, гарингал, луда трава, рујавац, ждраљика, харлина, писковина, козјача, јастребина, ждралиње, жеравињак, орлина, козја рута, пискавица, ждралика, орловац, сковраж, пискавац

ждребац м зоол. пастув, ајгир *реџ.*, пастух *реџ.*

ждребе с (младунче коња) *

жега ж (висока температура ваздуха) топлота, врелина, спарина, врућина, јара, запара, оморина, припека, вар, препека, пакао *фам.*, прижега *реџ.*, калор *реџ.*, звиздан *фам.*, пасја врућина *фам.*, омара *арх.*, спарност *реџ.*, упека *реџ.*

жеђ ж **џ** (потреба за пијењем) * **џ** *фиџ.* в. жудња

жезло с (палица као знак владарског или неког другог достојанства) скиптар, скептар, палица, штап

железара ж топионица, ковачница, вигань, ковачка радионица

желудац м (проширење органа за варење у трбушној дубљи) стомак, трбух, абдомен, утроба, дроб *арх.*

жеља ж **џ** воља, намера, одлука, прохтев, стремљење, настојање, тежња, амбиција, хтење, циљ, аспирација, замисао, примисао, план, интенција, наум, накана, тежење, смерање, идеал, промишљај, претензија, нагон, смер *реџ.*, намисао *реџ.* **џ** в. жудња **џ** (предмет жељења, оно што се хоће) захтев, тражња, тражење, прохтев **џ** в. нада I.

жељан прид. (који осећа жељу) жудан, гладан *фиџ.*, жедан *фиџ.*, несит *реџ.* - уџ. пожудан **џ** (којег други жеље) пожељан, потребан, добродошао, прихватљив - уџ. погодан

жемља ж *реџ.* в. земичка

жена ж **џ** госпођа, дама, женско, котула *реџ.*, женска *фам.*, сукња *фам.*, леди *реџ.*, лепши пол *изр.*, баба *реџ.* **џ** супруга, сапутница, љуба *фам.*, госпођа, брачни друг *форм.*, животна сапутница *изр.*, лепша половина *изр.*, баба *фам.* - уџ. старица I., девојка I.

женољубац м в. женскарош

женска ж в. девојка I.

женскадија ж *фам.* више жена заједно, женскиње

женскар м **џ** в. женскарош **џ** в. похотљивац

женскарош м женскар, женољубац, шармер, освајач, заводник, дон жуан, казанова, дола, магнуп, галебар *реџ.*, лангокур *реџ.*, фрајер *фам.*, пицпевац *фам.*, вагинопклоник *жарџ.*, заводилац *реџ.* - уџ: љубавник, распусник

женственост ж (женске особине, духовне и физичке) љупкост, нежност, скромност, допадљивост, дражесност - уџ. лепота, привлачност

жеравица ж (усијани остаци чврстог горива) жар, гар, живаљ *арх.*

жестина ж **џ** (особина оног што

је жесток) јачина, силина, жустрина, сила, снага, снажност, интензитет, силовитост, енергија, жустрост, енергичност, вихор *фиј.* - уи: снага ② (насиље над становништвом) принуда, суровост, округност, тлачење, немилосрдност, набузитост, насиље, мучење, нечовештво, угњетавање, крвништво, нападност, силовитост, присиљавање, немилост, нехуманост, нељудскост, поробљивање, виолентија, насилништво, бруталност, грубијанство, неумољивост, злостављање, злочинство, подјармљивање, присила, несмињеност, дивљаштво, силништво, силецијство, примена силе, зулум, погром *суж.* - уи: злочин, разбојништво, сила, агресија, грубост ③ в. разјареност ⑤ в. жар 2. в. грубост 1. ⑥ (јако алкохолно пиће) *

жесток прид. ① напрасит, нагао, афективан, фуриозан, жустар, дивљи, диваљ, темпераментан, буран, жучљив, занесен, горопадан, махнит, жучан, осион, плах, жив, плаховит, виолентан, агресиван, необуздан, опасан, прек, набузит, неуравнотежен, насилан, импулсиван, раздражљив, помаман, осоран, силовит, безобзиран, живчан, напрасан, нападан, отрован, несталожан, експлозиван, распаљив, грозничав, мушичав, ћудљив, ватрен *фиј.*, вирулентан *фиј.*, вехементан *арх.*, зајебан *нар. фам.*, нервозан *еуф.* - уи: некултуран, осетљив, груб, тврдоглав, страстан, бесан, немиран, грозан ② јак, снажан, моћан, гороломан, горостасан, развијен, натчовечански, једар, бодар, силовит, силан, несаломљив, плећат, очеличен, оштар, стасит, робустан, мускулозан, мишићав, набилдован *фам.*, акутан *реиј.*, дречан *реиј.*, ковински *реиј.*, кременит *реиј.*, херкул-

ски *реиј.* - уи: чврст, жилав, кршан, дивљи, чио, крупан ③ в. дивљи 2.

жив прид. ① (који живи) * ② (о рани) ③ (о рани) незарастао, неизлечен, незалечив, ④ пресан, сиров, некуван, недопечен *суж.* ⑤ в. активан ⑥ актуелан ⑦ в. очуван ⑧ в. живахан 1. ⑨ в. прометан ⑩ в. живописан

живаљ м народ, маса, свет, светиња, широки слојеви, људи, становништво, особе, сви, обични људи, улица *фиј.*, раја *фам.*

жива трава ж бот. (лат. *Erodium cicutarium*) *реј:* чапљан, иглица, мацак, полудневница, мала жива трава, качњак, чапљина, црвене ножице, теклица

живахан прид. ① разигран, младачки, жив, енергичан, виталтемпераментан, покретљив, динамичан, снажан, покретан, полетан, весео, животан, агилан, врцкаст, пун живота, пун живости, вижласт, ведро духа, бодар, чио, жустар, прштав, ведар, крепак, немиран, окретан, млађахан, ватрен *фиј.*, гибак *фиј.*, бујан *фиј.*, активан *фиј.* - уи: свеж, јак, млад, неуморан ② брз, хитар, лаконог, вратоломан, окретан, вртоглав, жустар, хитроног, убрзан, ужурбан, трчећи, неухватљив, тајфунски, виловит, жив, муњевит, као зец/веверица, брзоног, агилан, експедитиван, покретљив, летећи, као муња/блесак, као ветар, лак *фиј.*, крилат *фиј.*, крилоног *реиј.* ③ в. весео 1. ④ в. добродржећи

живахност ж ① в. живост ② в. весеље 1.

живац м анат. (назив за органе у људском телу за преношење импулса) нерв, ганглија

живети несврш. непрел. ① бити, постојати, егзистирати, вековати *йесн.*

- уи: животарити, боравити ② в. становати I.

живљење с в. живот

живописан прид. ① (који се одликује живошћу) шаролик, жив ② в. занимљив

живост ж воља, полет, јачина, виталност, снага, енергија, живахност, животност, живот, крепкост, елан, жустринина, чилост, енергичност, крепост, сила, динамика, сила, снажност, интензитет, разиграност, силовитост, моћ, активност, акција, јакост, прштавост, срчаност, вољност, крепкоћа, жустрост, темпераментност, зор *реј.*, јакленост *реј.*, вигор *арх. реј.* - уи: марљивост, ватреност, окретност, чврстина - сл: покретљивост, бодрост, брзина, хитрина, врцкастост, заинтересованост, лакоћа

живот м ① егзистенција, постојање, живљење, егзистирање, опстојање, глава *фиј.*, трајање *фиј.*, век *фиј.*, вековање *јесн.*, живовање *реј.* ② в. живост

животан прид. ① в. живахан ② в. пресудан ③ в. стваран

животарење с преживљавање, вегетирање, таворење, злопаћење, робија *фам.*, крпљење *фам.*

животарити несврш. непрел. преживљавати, вегетирати, таворити, спајати крај с крајем, злопатити се, вегетовати, робијати *фам.*, крпити се *фам.*

животиња ж ① звер, бестија, бештија, четвороножац *суж.*, хајван *фам.* - сл: марва, стока ② (набусит, неотесан човек) насилник, неотесанац, неотесанко, напасник, напрасник, манијак, простак, дивљак, сировина, силеција, живина *фам.*, силос *жарј.*, звер *екс-јр.*, несуздржљивац *реј.* ③ (лош, зао човек) в. нитков

Домаће животиње

СТОКА

коза	јарац	јаре
крава	бик / во	теле / јуне
овца	ован	јагње
свиња	нераст	прасе

ЖИВИНА

голуб	голубица	голубић
гуска	гусан	гушче
ћурка	ћуран	ћуре
кокошка	петао	пиле
морка	моран	морче
ној		
патка	патак	паче

ОСТАЛО

зец	зечица	
коњ	кобила	ждребе
кунић		
магарац	магарица	магаре
мазга		
мачка	мачор / мачак	маче
мула		
пас	керуша / кучка	штене
пчела	трут	

животињски прид. ① (који има особине животиње) анималан, зверски ② *фиј.* в. груб

животопис м в. биографија

живцирати несврш. прел. (чинити некога нервозним) в. нервирати

живчан прид. ① (који се односи на живце) нервни ② в. нервозан ③ в. пргав

жидак прид. ① (који је између ретког и густог) разређен, кашаст - уи. густ I., редак

жижак м в. фитиљ

жила ж тетива, везиво

жилав прид. ① (који је са израженим жилама) * ② *фиј.* отпоран, чврст, постојан, солидан, издржљив, чио, енергичан, бодар, крепак, - уи: виталан, окретан ③ *фиј.* мишићав, мускулозан *реј.* - уи: снажан I., чврст

жилавост ж ❶ отпорност, издржљивост, истрајност, резистенција, опстојност, устрајност, имунитет, резистентност - уи: кондиција, трајност, јачина, чврстина, бодрост ❷ мишићавост, мускулозност *реџ.* - уи: снага

жирафа ж зоол. (лат. Giraffa camelopardalis) камелопард *реџ.*

житар м бот. (лат. Zabrus tenebrioides) житни трчак

житель м становник, грађанин, припадник државе/народа ▼ уи. човек

житије с хагиографија - уи. биографија

житко ж (особина онога што је житко) разређеност, житкоћа

житница ж ❶ (спремиште за жито) житњак, хранионица, амбар, штагаљ, остава, магазин, магацин, комора, спремиште, спремница, складиште, спремиште сточне хране, хамбар *реџ.*, магаза *фам.* ❷ (крај који је извор хране) хранионица

жица ж ❶ таленат, дар, оштроумност, надареност, довитљивост, диспозиција, обдареност, даровитост, висprenост, способност, вештина, талентованост, бистроумност, бистрина, одличност, бистроћа, врност, смисао (за нешто), сналажљивост, квалитетност, знање, интелигенција, досетљивост, изврност, инвентивност, талент, какојство *реџ.*, квалитета *хрв.* - уи: квалитет, креативност ❷ в. кабл 1.

жлеб м в. јама

жонглер м в. акробата

жонглерски прид. в. акробатски

жрвањ м в. млин 2.

жрец м ▼ уи. отац 3.

жртва ж ❶ (погинуо или рањен у некој несрећи или рату) погинуо, на-

страдао - уи. страдалник ❷ (добровољно одрицање од нечега) в. жртвовање

жртвовање ж (добровољно одрицање од нечега) жртва, одрицање, самопожртвовање, самоодрицање - уи. уздржавање

жртвословље ж *хрв.* в. виктимологија

жуборење с в. клевета

жуборити несврш. непрел. ❶ в. брбљати 2. ❷ в. брундати ▼ уи. бучати 2.

жудети несврш. непрел. ▼ уи. венути 1.

жудња ж чежња, изгарање, копњење, жуђење, тежња, жар, жеља, страст, хтење, воља, жеља за чим, стремљење, жудност, чезнуће, жеља за нечим, чезнутљивост, нагон, жеђ *фиї.*, глад *фиї.*, вапај *фиї.*, сан *фиї.*, хлепња *реџ.*

жуђење с в. жудња

жуморити несврш. непрел. в. брундати

жупан м ▼ уи. војвода

жупник м *реџ.* парох, парок *реџ.*, плован *хрв.*, плбануш *хрв.*

журан прид. неодложан, нужан, важан, ургентан, хитан, горући, обавезан, неодгодив, неизоставан, неопходан, неизбежан, безодвлачан, промптан, прек *фам.*, прешан *реџ.*

журба ж журбаност, јурњава, неред, метеж, цајгнот, општа јурњава, трка *фиї.*, гужва *фиї.*, фрка *фам.*, стрка *хрв.* *жарї.*

журка ж жур, весеље, забава, игранка, вечеринка, посело, веселица, фешта (феста), провод, дернек *реџ.*, тулум *реџ.*, теферић *реџ.*, журеза *жарї.*, домјенак *хрв.* - уи: славље, пијанка, седељка

журнал м в. новине

журнализам м новинарство, журналистика, публицистика, новинство арх.

журналиста м в. новинар

журналистика ж новинарство, журнализам, публицистика, новинство арх.

жустар прид. **⓪** напрасит, пргав, нагао, жесток, ћудљив, фуриозан, афективан, дивљи, занесен, диваљ, горопадан, свадљив, махнит, жучан, цангризав, заједљив, виолентан, агресиван, плах(овит), непријатан, необуздан, прек, набусит, осيون, дурљив, неуравнотежен, плаховит, насилан, импулсиван, срчан, раздражљив, љут, помаман, здушан, осоран, силовит, нецивилизован, недисциплинован, безобзиран, непокоран, срдљив, живчан, напрасан, једљив, мрзовољан, примитиван, нападан, несређен, инатљив, отрован, пркосан, несталожен, свађалачки, експлозиван, мргодан, распаљив, неразборит, грозничав, чандрљив, самовољан, покарљив, цандрљив, својеглав, жучљив, рабијатан, гневљив, плах, једак, мушичав, ужасан, зловољан, обестан, темпераментан, мрк *фиї.*, ватрен *фиї.*, вирулентан *фиї.*, рогат *фам.*, вехементан арх., нервозан *еуф.* - уй: осећајан, некултуран, осетљив, груб, тврдоглав, страстан, бесан, јак, немиран, разуздан, грозан - сл: настран, надахнут, смркнут, хировит, строг, суморан **⓪** в. живахан 2.

жустрина ж в. живост

жути зечји трн ж (лат. *Sarothamnus scorarius*) жута метла, жука-метловица, зечевац

жутика ж (лат. *Berberis vulgaris*) *бойи.* шимширача, жути шиб, шимширово дрво, жутовина, трпка жутика, бобковина, бреберика, дивљи шимшир, жуто дрво, бребер, кисљен, чешмиње, бреберовина, жути шипак, жута шипа, баботрсовина, жутоко-ра, жутелинка, оцетка, сутековина, жутиковина, бабковина, жута шума, циганско грожђе, чесмина

жутилица ж (лат. *Genista tinctoria*) трава од жутица, зановет, жутељица, дрenk, обична жутица

жутоваљка ж (лат. *Emberiza citrinella*) жутоперка, жутица, жута стрнадица

жутовољка ж * (птица певачица)

жутокљунац м фам. новајлија, почетник, дебитант, придошлица, новодошлица, новодошљак, брљавац, аматер, букварац *фиї.*, пионир *фиї.*, неискусник *реї.*, новак *фам.*, полетарац *фам.*, зелембаћ *фам.*, јуниор *фам.* *фиї.*, голобрадац *фам.*, шмо-кљан *фам.*, клокан *жарї.*, праксист *хрв.* - уй: шепртља, приправник, ученик - сл: стажиста, неискусан, смушењак *фам.*

жутоперка ж в. жутоваљка

жутуља ж **⓪** (лат. *Motacilla flava*) жута пастирица **⓪** (лат. *Trugon pastinasa*) шипа **▼** уй. ајкула 1.

жуч ж фиг. в. бес

жучан прид. в. жустар 1.

Зз

забава ж ❶ журка, весеље, игранка, вечеринка, посело, веселица, фестшта (феста), дернек *реї.*, тулум *реї.*, теферић *реї.*, локатив *жарї.*, жу-реза *жарї.*, домјенак *хрв.* - *уй:* славље, пијанка, седељка ❷ *в.* разонода ▼ *уй.* бекријање, гозба

забаван прид. анегдотичан, смешан, шалив, духовит, комичан, лакрдијашки, анегдотски, искричав, хумористички, анегдоталан, хумористичан, хуморан, гротескан *експр.*, необичан *фиї.*, откачен *фам.*, (~ неку игру, обично дечију) играти се, занимати се ❸ (бити у љубавној вези) бити у шеми *жарї.*, фурати *жарї.*

забављач м аниматор, лакрдијаш, весељак, луда, шегач, шаливчина, лола, шаливција, шаливко, враголан, шаливац, комедијаш, шерет, бећар, ђаволан, комедијант, завитлант, зевзек, обешењак, лутак *фиї.*, егленција *реї.*, бајацо *реї.*, перо *реї.*, пајацл *реї.*, пајацо *реї.*, харлекин *реї.*, луцпрд *фам.*, спрдач *фам.*, зафркант *фам.*, цумбушлија *фам.*, спрдало *фам.*,

зезант *фам.*, арлекино *фам. реї.*, зезатор *фам.*, спадало *фам.*, зајебант *нар.*, ограшеновић *реї.*, бургијаш *реї.*, клаун *хрв.* - *суж:* комичар, арлекин, циркузант, гутач ватре, циркусант, глумац, мимичар, пантомимичар, жонглер, клоун, пајац

забављачица ж анимир-дама

забадава прил. ❶ *в.* бесплатно ❷ *в.* безразложно

забачен прид. ❶ завучен, забит, забитан, удаљен, далек, глув, дубок, усамљен, неприступачан, врлетан, богу иза ногу/леђа/кичме/трегера *изр.*, недоходан - *уй.* вратоломан 2. ❷ *в.* назадан

забашурен прид. *в.* скривен

забезекнут прид. (много изненађен, непријатно) *в.* запрепашћен

забезекнути се сврш. (много се изненадити) запрепастити се, запањити се, пренеразити се, пресамитити се, фрапирати се, шокирати се - *уй.* ужаснути се

забелешка ж *в.* белешка

забит ж ❶ (удаљено, осамљено ме-

сто) вилајет, недођија, бестрагија, бестраг, пустилина, безљуђе, осама *фиї.*, тунгузија *фиї.*, жабокречина *фиї.*, баруштина *фиї.*, прњавор *фам.*, дивљина *фиї.*, далечина *реї.*, бучумет *реї.*, вукојебина *нар.*, припиздина *жарї.*, пичковци *жарї.*, вукодрчина *жарї.*, парложина *реї.*, недоход *реї.* ② беспуђе, врлетност, неприступачност, непролазност, недоходност, недоступност, недоступ, дивљина, беспутност, неприступност, беспутница, непроходност, непрелазивост, путош, беспуђина *фам.*, злопутност *реї.*, беспут *реї.* - *суж:* стеновитост, строћа, кршевитост

забити сврш. прел. в. забости

заблаћен прид. в. блатњав

заблејати сврш. непрел. изговорити, проговорити, изустити, прозборити, зуцнути, прословити, писнути, рећи, заустити, пробеседити, заблекати, отворити уста, пустити глас, проустити, запевати *фиї.*, зинутити *фиї.*, зацвркатити *фиї.*, кукуруикнути *фиї.*, ланути *фиї.*, бекнути *фиї. йої.*, гукнути *фиї.*, загукаити *фиї.*, пропевати *фам.*, гакнути *фам.* - *уй:* говорити, признати

заблуда ж ① (погрешно мишљење о нечему) незнање, илузија, забуна, блудња, заблудност, предрасуда ② в. дезинформација ③ в. грешка 1.

забога узв. ама (ама не претеруј), аман, а, ако бога знаш, тако ти бога, побогу, али, бре, море

заборав м ① в. амнестија ② в. амнезија

заборавити сврш. прел. ① (изгубити из памћења) избрисати (из сећања), изаћи из памети ② (услед расејаности, нешто не понети) не узети, не сетити се, оставити ③ (престати мислити о нечему) смести с ума, из-

губити из вида, пропустити

заборавност ж заборављање, амнезија *фам.*, сенилност *фиї. жарї.*, склероза *фиї. жарї.*,

забости сврш. прел. убости, забити, сунути, заринути, зарити, стерати, сјурити, засуљити *фам.*, збичити *жарї.*, кркнути *жарї.*

забран м в. шума

забранити сврш. прел. ① (увести забрану) не дозволити, не допустити, укинути, ставити изван закона *изр.*, ставити под забрану *изр.* ② в. онемогућити

забраћен прид. в. илегалан

забрзати сврш. прел. в. зајурити се

забринут прид. брижан, узнемирен, неспокојан, немиран, зебљив, усплахирен, узбуђен, надражен, нелагодан, у бригама, пун бриге, брижљив *реї.*

забринутост ж в. жалост

забрљати сврш. прел. ① (нешто погрешно урадити) упрскати, засвињити, усвињити, направити глупост, засрати *нар.*, зајебати *нар.* - *уй.* погрешити, покварити ② (нешто овлаш, лоше урадити) в. смандрљати

забуна ж ① (погрешно схватање) неспоразум ② (услед страха, стида) конфузност, сметеност, смушеност, растресеност, смућеност, изгубљеност, запетљаност, збрканост, помутња, смутња, пометња, пртљавост, погубљеност *фам.* ③ в. грешка 2.

забунити се сврш. в. збунити се

забушавање с (извлачење од посла) врдање, забушавање, извлачење, изврдавање, лавирање, завлачење, измицање, провлачење, избегавање, ескивирање *фам.*, вађење *фам.* - *уй.* правдање

забушавати несврш. непрел. (избегавати посао или мало радити) ва-

тет, финоћа, атрактивност, красота, убавост, умиљатост, пријатност, симпатија, наочитост, леполикост, миљушност, примамљивост, лепушкастост, угода, милоћа, миловидност, занимљивост, замамност, магнетичност, магнет *фиї.*, магија *фиї.*, зор *реї.*, аман *реї.*, мачкастост *фам.* женственост *суж.*, - *уй:* благод, харизматичност, доброта, нежност

заводник м в. женскарош

заводница ж в. намигуша

завођење с удварање, кокетирање, придобијање, флерт, освајање, мување *фам.*, очијукање *фам.*, обрађивање *жарї.*, старт(овање) *жарї.*, барење *жарї.*

завој м ① спирала, прегиб, вијуга, облина, лук, венац, кривина, бандажа, колобар, окука, набор, кривуља, савијутак, витица, завијутак, превој, зглоб, обруб, део круга, крива црта, банда, рескавица *реї.*, шевуљица *реї.*, завојица *реї.*, обрт *реї.*, сагиб *реї.*, синус *маї.*, косинус *маї.*, тангенс *маї.*, волута *сїруч.* - *уй:* црта, прстен, круг - *сл:* кружница, кугла, полукруг ② бандажа, потпасач, утега, фачла, врпца за превијање рана

завојаст прид. в. витичаст 1.

завојит прид. в. витичаст 1.

заволети сврш. прел. (осетити љубав према некоме, почети волети) в. заљубити се

завратница ж ▼ *уй.* даска

заврбовати сврш. прел. (придобити за неко удружење, посао, акцију, партију и сл.) наговорити, подбости, подбунити, агитовати *нейрел.*, нагнати, подстакнути, приволети, уверити (у нешто), завести, придобити, узбудити, привући (на своју страну), умолити, нахушкати, намамити, занети, изазвати, лобирати *нейрел.*, потхра-

нити, натерати, навести, узбуркати, смунтати, напујдати *фиї.*, напунтати *реї.*, напућкати *реї.*, смувати *фам.*, запалити *фам.*, скувати *жарї.*, смутити *жарї.*, договорити *реї.*, науцкати *реї.*, агитирати *хрв.*, натуткати *хрв.*

заврзлама ж ① в. кочница 1. ② *фам.* в. варка 2.

завриштати сврш. прел. в. викнути

заврљачити сврш. прел. *фам.* в. бацити

заврнут прид. в. блесав 1.

заврнути сврш. прел. увити, усувати, увинути, пресамитити, уврнути, скврчити, завити, засукати, завинути, извинутити, искривити

заврнути шију сврш. прел. ▼ *уй.* убити

завртањ м матица, навртка, матични вијак

завртач м в. вентил

завртети сврш. прел. ▼ *уй.* бацити

завршен прид. направљен, уобличен, уређен, формиран, довршен, свршен, сређен, обликован, профилсан, дотеран

завршетак м в. свршетак

завршити сврш. прел. ① (привести нешто крају) свршити, довршити, докрајчити, окончати, зготовити, заокружити, одрадити, закључити, *фиї.*, апсорбовати *фиї.*, докончати *реї.*, докусурити *арх.*, истерати до краја *изр.* - *уй.* обавити, спремити ② (спровести нешто у дело) в. обавити

завући се сврш. нестати, потулити се, склонити се, прикрити се, скрити се, сакрити се, притајити се, замести/заметнути/затрти трагове, заметнути се, ишчезнути, шчучуњити се *реї.*, шћуљити се *реї.*, шћућурити се *фам.*, завући се у мишју рупу *изр.*

завучен прид. в. забачен

загађивати несврш. прел. блатити, прљати, поганити, брљати, вашарити, мазати, каљати, мрљати, брложити, гадити, чинити нешто гадним, мрсити, мељати *фиї. реиї.*, свињити *фам.*, стрвити *реиї.*, смрадити *реиї.*, брљугати *реиї.*

загазити сврш. непрел. *фиї.* в. ступити

загат м в. брана

заговарач м в. заговорник

заговорник м следбеник, поклоник, присталица, гласноговорник, симпатизер, љубитељ, приврженик, заступник, заштитник, поборник, присташа, бранилац, заговарач, експонент, заговаратељ, подржаватељ, подржавач, носилац, бранитељ, стегоноша *фиї.*, навијач *фиї.*, барјактар *фиї.*, заставник *фиї.*, апологета *фиї.*, фан *фам.*

загонетан прид. в. магијски

заграда ж ❶ в. ограда I. ❷ в. плот

загрејан прид. в. врућ

загрижен прид. ❶ задрт, једностран, беспоговоран, нетрпељив, доминантан, ауторитативан, догматичан, нетолерантан, крут, доктринаран, догматски, фанатичан, правослинијски *фиї.*, једнолинијски *фиї.* ❷ в. задрт 2.

загрмети сврш. прел. в. викнути

загушење с (у саобраћају) застој, зачепљење, колапс

загушљивост ж ▼ уй. врућина

задавити сврш. прел. в. удавити

задатак м ❶ (оно што треба да се изврши) дужност, обавеза, посао, улога, функција, задаћа *хрв.* ❷ (оно чему нешто или неко служи) циљ, намена, сврха, улога, функција, разлог постојања, поента - уй. смисао

задати сврш. прел. дати (задатак), доделити

задах м в. смрад

задебљан прид. в. бабураст

задебљаност ж в. задебљање

задебљање с израслина, кврга, чворуга, отекина, натекнуће, отворднуће, чвор, натеклина, одебљање, испупчина, задебљаност, чворнатост, тврдина *реиї.*, напухнуће *хрв.*

задебљати сврш. непрел. набрекнути, нарасти, отећи, испупчити, надимати, натећи, набрећи, набујати, напупети, набубрити, повећати се, поднадути се, увећати се, повећати обим, напупати, набухнути *реиї.*, подбухнути *реиї.*, напухати се *хрв.* - сл: прекипети, распрснути се

задевати несврш. прел. (шалити се на туђ рачун или некога изазивати вербално) в. задиркивати

задевати несврш. прел. ❶ зачикавати, провоцирати, подбадати, пецкати, задиркивати, диркати, љутити, дирати, зезати се (с неким), збијати шалу, дражити, хушкати, изазивати, мамити, срдити, драшкати, пикати, надраживати, баркати *реиї.*, брцкати *фам.*, боцкати *фам.* - уй: врећати, исмевати ❷ в. дозивати

задесити се сврш. наћи се, обрести се, обрети се, доспети, затећи се, створити се, десити се, појавити се

задивљен прид. усхићен, очаран, одушевљен, егзалтиран, импресиониран, пасиониран, занесен, загрејан, френетичан, понесен

задиркивати несврш. прел. (шалити се на туђ рачун или некога изазивати вербално) пецкати, дирати, провоцирати, чачкати, зачикавати, задевати, боцкати, изазивати, пикати, играти се, зафркавати, раздраживати, зезати *фам.*, подјебавати *нар.*, зајебавати *нар.* - уй. ругати се

задиркивати несврш. прел. зачи-
вати, провоцирати, подбадати, пец-
кати, задиркивати, диркати, љутити,
дирати, дражити, надраживати, зе-
зати се (с неким), збијати шалу, дра-
жити, хушкати, изазивати, мамити,
срдити, драшкати, пикати, раздра-
живати, надраживати, баркати *реј.*,
брцкати *фам.*, боцкати *фам.* - *уй*:
вређати, исмевати

задњица ж позадина, тур, буља
фам., гузица *нар.*, дупе *нар.*, педу
жарј., шерпа *жарј.*, жутара *жарј.*, ке-
њара *жарј.*, буљон *жарј.*, рит *арх.*, гу-
за *геч.*

задовољавати несврш. прел. ❶
(чинити све неком) *в.* угађати ❷ (под-
миривати потребе за нечим) подми-
ривати, намиривати ❸ (испуњавати
очекивања) *

задовољан прид. *в.* весео 1.

задовољство с весеље, уважање,
част, радост, ужитак, почаст

задржавати несврш. непрел. ▼ *уй*.
зауостављати

задржавати се несврш. *в.* висити
1.

задрт прид. ❶ (претерано одан не-
чему) загрижен, заслепљен, затуцан,
затрован, једностран, фанатичан,
некритичан, занесен, индоктрини-
ран, искључив, крут, доктринаран,
догматичан, догматски, нетрпељив,
нетолерантан, крут, доктринаран,
намћораст, праволинијски *фиј.*, јед-
нолинијски *фиј.* ❷ (који упорно
остаје при своме) тврдоглав, самово-
љан, својеглав, бандоглав, загрижен,
затрован, својевољан, инатљив, ус-
ковид, напоран, крут, непомирљив,
јогунаст, недоказан, искључив, недо-
казив, упоран, на своју руку, мазгин-
ски, истрајан, дебелоглав, као мазга,
окорео, мазгаст, накриво насађен, не-

разложен, ограничених/уских види-
ка, ћошкаст, тежак, сомовски, загри-
жљив, устрајан, уских хоризоната,
мазговски, скучен *фиј.*, крвав *фиј.*,
тврдокоран *фиј.*, неукротив *фиј.*, као
магарац *фиј.*, засукал *реј.*, лулав *реј.*,
затуцан *фам.*, заврнут *фам.*, загуљен
фам., овејан *реј.* - *уй*: џангривав,
догматичан, незгодан, огорчен, непо-
коран, компликован, ћудљив, једно-
стран, нетолерантан, конзервативан
- *сл*: ускогруд, убојит, праволинијски,
каприциозан, тесногруд, намћораст

задртост ж јогунастост, тврдогла-
вост, самовољност, својевољност,
непопустљивост, недоказаност, сво-
јевоља, упорност, искључивост, твр-
докорност, својеглавост, глувоћа на
доказе/разлоге, истрајност, мазгин-
ство - *уй*: пркос, непокорност - *сл*: ка-
прициозност, ћудљивост, наивност

задужбина ж опорука, аманет,
наследство, тестамент, очевина, на-
слеђе, дедовина, баштина, легат, за-
оставштина, завештање, тековина,
поклон, дар, материнство, последња
воља/жеља, наслеђење, воља *реј.*, за-
пис *реј.*, нашљеђе *реј.*, ћаћевина *реј.*,
наслеђевина *реј.*, оставина *реј.*, баба-
лук *арх.*, завештај *арх.*, посмртнина
реј., наслеђевина *реј.*, оставштина
реј., старина *реј.*

задужење с *в.* ангажман 1.

задужити сврш. прел. ❶ (дати не-
ком нешто у обавезу) обавезати, за-
ветовати, везати *арх.* ❷ (оптеретити
дугом) *

зажалити сврш. прел. покајати се,
признати грешку

зазивање с *в.* евокација 2.

зазивати несврш. прел. *в.* инвоци-
рати

зазирати несврш. прел. *в.* снебива-
ти се

зазорљив прид. в. срамежљив 1.

заинтересован прид. ① (онај који показује интересовање за нечим или неким) * ② радознао, љубопитљив, љубопитан, питљив, заинтригиран, куриозан *реџ.*

заинтересованост ж ① (постојање интересовања за нечим) интересовање, занимање, интерес ② (особина онога који је заинтересован) радозналост, љубопитљивост, љубопитност, питљивост, заинтригираност

заиста прил. наравно, да, апсолутно, стварно, свакако, извесно, дакако, гарантовано, сигурно, безусловно, дефинитивно, засигурно, доиста, дабоме, јамачно, несумњиво, савршено, без даљњег, природно, посвема, нема сумње, дупке, поуздано, до краја, разуме се, јесте, безбели *реџ.*, зацело, без сумње, посве, подразумева се, зауфано *реџ.*, гарант *фам.*, јес *жарџ.*, недовољено *хрв.*, неупитно *хрв.*

зајам м ① (оно што се даје на зајам, обично новац) позајмица, кредит, на одложено *изр.*, дуг *фиџ.*, вађевина *реџ.*, обдуга *арх.*, лихва *реџ.*, порга *реџ.*, посудба *хрв.* ② (одлагање наплате за издату робу на поверење) в. вересија

зајапурен прид. румен, црвен, поцрвенео, ружичаст, ужарен, зажарен, руменкаст, црвен као рак, црвен као паприка

заједљив прид. в. злобан

заједљивост ж пакост, цинизам, отровност, злоба, малициозност, иронија, сарказам, уједљивост, јеткост, opakост, малитност, изругивање, персифлажа *реџ.*

заједница ж в. асоцијација 1.

заједнички прид. (који се односи на све) општи, скупни, колективни, тотални, апсолутни, генерални, начелни, уопштен, удружени, свеопшти, опћи *хрв.*

зајурити се сврш. јурнути, убрзати, пожурити, потрчати, појурити, похрлити, забрзати, потпрашити пете/ноге, залетети се, затрчати се, убрзати се, опружити корак, полетети *фиџ.*, дати гас *фам. изр.*, шибнути *фам.*, нагнути *реџ.*, акцелерирати *сйруч.*

заказати сврш. прел. (не оправдати очекивања) изневерити, разочарати, затајити, подбацити, оманути

закасни сврш. непрел. (доћи са закашњењем) задоцнити, одоцнити, окаснити, стићи касно/прекасно,

закашњење с заостатак, кашњење, задоцњење, застој

закерало м с в. гунђало 1.

закерати несврш. непрел. в. звоцати

закинут прид. в. обесправљен

заклати сврш. прел. ▼ уџ. убити

заклетва ж ① завет, реч, изјава верности, свечано обећање, аманет *реџ.*, вера *реџ.*, повера *реџ.* ② в. верност 1.

заклон м штит, заштита, браник, заслон, штитник, помоћ, преграда, окриље, заслонац, застор, заштитник, бусача, заклањач, кишобран *фиџ.*, skut *фиџ.*, параван *фиџ.*, бранич *реџ.*, шилт *реџ.*, калкан *реџ.*, фронтин *реџ.*, пребој *реџ.*, крило *фам.*

заклонити сврш. прел. ① (~ неки извор светлости) засенити, заштитити, саклонити, покрити, осенити, направити сенку ② склонити, ставити на страну

заклопац м ① в. запушач ② в. поклопац

закључак м ① (суд изведен из једног или више других судова) резиме, дедукција, сазнање, спознаја, помисао, коклузија *реџ.* - уџ. мисао, идеја ② в. одлука 1.

закључити сврш. прел. ① (донети закључак на основу судова) доћи до

закључка, извести закључак, откри-
ти, резимирати, сазнати, спознати -
уй. схватити, приметити ② (донети
одлуку) в. одлучити се ③ в. завршити
④ (~ посао) уговорити, договорити

закомпликовати сврш. прел. за-
петљати, замрсити, збркати, усло-
жнити, замутити, заплести, измрси-
ти, помрсити, отежати, испреплести,
изазвати тешкоће, силести, спетљати,
замесити *фиј.*, зачколити *фам. реј.* -
сл: помешати, упетљати

закон м ① правило, аксиома, непо-
битна истина, научна истина, општа
истина ② в. аксиом 1. ③ *реј.* в. веро-
исповест ▼ уй. декрет

законит прид. (који је по закону)
допуштен, легалан, важећи, валидан,
дозвољен, исправан, вредећи, ваљан,
легитиман, незастарео, ауторизован,
одобрен, уставан, правоснажан, при-
знат, уредан, законски, пуноважан,
непоништен, незабрањен, правемо-
ћан, пуноваљан, по закону, пропи-
сан, регуларан, данашњи *фам.*, теку-
ћи *фам.*, курентан *форм.*, пуновредан
реј., правоваљан *реј.*, на снази *изр.*

законски прид. в. законит

закопчан прид. ① недруштвен, ин-
тровертиран, интровертан, асоција-
лан, несоцијалан, срамежљив, нена-
метљив, недружељубив, непричљив,
некомуникативан, суздржан, резер-
висан, уздржан, неприлагођен, пову-
чен, неповерљив, тих, тајанствен, не-
прилагодљив, затворен *фиј.*, непри-
ступачан *фиј.*, зачаурен *фам.*, углат
фам., недружеван *хрв.* - уй: скроман,
стидљив, нељубазан, плашљив ② (о
дугмету) затворен, укопчан

закрештати сврш. прел. в. викнути

закржљалост ж неразвијеност,
слабост, сићушност, заосталост,
атрофија, мршавост, кржљавост, су-

шење, спарушеност, слабуњавост, не-
јакост, јаловост *фиј.*, сахњење *хрв.*

закржљао прид. кржљав, неразви-
јен, атрофичан, ретардиран, заостао,
гецав, хендикепиран

закривити сврш. прел. ▼ уй. завр-
нути

закричати сврш. прел. в. викнути

закуп м рента, најамнина, најам, за-
купнина, аренда, квартирина *реј.* -
суж: станарина, кирија

закупац м рентијер, унајмљивач,
унајмител, најмодавац, закупник, га-
зда *фам.*, изнајмљивач *фам.*, најмо-
примац *реј.*, закупоприматељ *реј.*,
арендатор *реј.*, закупопримац *реј.*,
арендаш *реј.*

закупити сврш. прел. узети у најам,
унајмити, арендирати *реј.*

залагати се несврш. бранити неког,
неко мишљење или став) залагати
се, заузимати се, заговарати, навија-
ти, подржавати, пропагирати, поду-
пирати, обезбеђивати, потпомагати,
пледирати, бранити (идеју), сакла-
њати, протежирати, предохранјивати
реј. - уй: штитити, борити се

залазак м *фиг. в.* крај¹ 1.

залајати сврш. непрел. (огласити се
лавезом) ланути

залеђе с ① в. носач 2. ② в. бедем 2.

заливати несврш. непрел. в. изби-
јати

зализак м зулуф, золуф, бакенбард,
солуф, котлет *фам.*

залиха ж в. вишак 1.

залог м јемство, капара, хипотека,
депозит, гаранција, осигурање, кау-
ција, полог, аванс, јемчевина, јамство,
предујам, таложење, аконтација, авал
реј., вађевина *реј.*, ломбард *арх.*, фор-
шус *арх. реј.*, вадијум *реј.* - сл: без-
бедност, наслага

залогајница ж в. гостионица

заломак м в. крхотина

залудан прид. ❶ узалудан, излишан, непотребан, беспредметан, бескористан, бесциљан *суж.*, сувишан, безвредан ❷ в. лењ

залуђеност ж в. занесеност 1.

залутати сврш. непрел. одлутати, изгубити се, дезоријентисати се, скренути с пута, забасати *реј.*

заљубити се сврш. (осетити љубав према некоме, почети волети) заволети, бити освојен, затрескати се *фам.*, за се *фам.*, напалити се *фам.*, накрајстати се *фам.*, зацопати се *фам.* попалити се *жарј.*, примити се *жарј.*, наложити се *фам.*

заљубљеност ж в. љубав

замагијан прид. в. зачаран

замагли сврш. прел. в. замутити 1.

замајавати се несврш. губити време, блејати *фам.* - *уй.* ленчарити, бавити се

замак м вила, палата, дворац, тврђава, утврђење, утврда, конак, двор, резиденција, кула, каштел *реј.*, палача *ексјр.*

замаман прид. в. заносан

замах м в. домет 1.

замашан прид. в. велик 2.

замерати несврш. непрел. (износити неповољно мишљење о некоме или нечему) приговарати, пребацивати, критиковати, кудити, износити критику, нападати, осуђивати, узимати за зло *изр.* - *уй.* звоцати, жалити се, оговарати

замерка ж жалба, приговор, рекламација

заметак м ❶ ембрион, зачетак ❷ *фиј.* в. зачетак 1.

замисао ж в. жеља 1.

замислив прид. в. изводив

замишљати несврш. непрел. в. маштати

замишљен прид. ❶ виртуалан, прикривен, невидљив, неприметан, тајни, виртуелан, притајен, потајан, неманифест(ир)ан, потенцијалан, могућ, затомљен, сакривен, нестваран, забашурен, латентан, окултан *реј.* ❷ в. измаштан 1. ❸ в. измишљен 1.

замка ж ❶ хваталица, ступица, ловка, гвожђа, кљуса, железа, пругло *реј.*, јама *фам.*, клоња *жарј.* - *суж:* мухоловка, мишоловка, бубањ, јешка-*уй:* позив, клопка ❷ клопка, заседа, ступица, виг, кљуса, мрежа, мишоловка, трапула *реј.*, сачекуша *жарј.*, квака *жарј.* - *уй:* подвала, мамац ❸ в. заводљивост ▼ *уй.* мамац

замлата м ж в. дангуба 1.

заморан прид. ❶ оптерећујући, напоран, тежак, теретан, умарајући, крвав *ексјр.* ❷ в. досадан ▼ *уй.* антипатичан

замотуљак м завежљај, свежањ, замотак, завезак, смотуљак, пинкл *реј.*, пинклец *реј.*, завијутак *реј.*, смотак *реј.*, завитак *реј.*, пакетих *реј.*

замрачити сврш. прел. в. замутити 1.

замрсити сврш. прел. ❶ (о концу или конопцу) заплести, запетљати, упетљати ❷ *фиј.* (изазвати тешкоће, компликације) запетљати, закомпликовати, помрсити, отежати, збркати, усложнити, замутити, заплести, измрсити, испреплести, , сплести, спетљати, замесити *фиј.*, зачколити *фам. реј.*

замршен прид. ❶ (о концу или конопцу) заплетен, запетљан, упетљан ❷ *фиј.* компликован, запетљан, тежак, збркан, проблематичан, незгодан, захтеван, комплексан, сложен,

побркан, слојевит, пипав, закукуљен *фам.*, чупав *фам.*, замумуљен *фам.*, завојит *реџ.*, зачучаст *реџ.*, зановетан *арх.* - *уй*: вишесмислен, неразумљив ③ *в.* витичаст 1.

замутити сврш. прел. ① (учинити да нешто постане мутно, непрозирно) замаглити, помутити, намрчити, зацрнити, потамнити, помрачити, смрачити, затамнити, омрачити, замрачити, омрчити *реџ.*, помрчати *реџ.* ② (замешати у течности) промешати, смутити, измешати, измутити, размутити, промутити, процарати *фам.*, скалабурити *реџ.* ③ *в.* замрсити

замуцкивати несврш. непрел. *в.* муцати

занавек прил. *в.* заувек

занат м ① (вештина израде, поправљања предмета, или бављење тиме као занимањем) обрт - *уй*. звање, вештина ② *фам. в.* знање 1.

занемарен прил. *в.* запуштен

занемарити сврш. прел. ① (престати марити) запустити, запоставити, оставити, оканити се, манути се, одустати, пренебрегнути, изоставити, напустити, мимоићи, игнорисати, проћи се, потиснути, заобићи, прећи преко нечега, окренути леђа, клонити се, одрећи се, избити из главе, прекинути, одбацити, оставити се чега, ослободити се, престати (с нечим), ићи даље, маргинализовати, ставити на страну, затворити очи, отрести се, бацити у страну, баталити *фам.*, рашчистити (с нечим) *фам.* ② пропуштити, изоставити, не искористити, избећи, промашити, обићи, заобићи, испустити, превидети, промакнути (нешто неком), проиграти, прегледати, мимоићи *фиј.*, не узети у обзир *изр.* - *суж*: преспавати, пречути

занемарљив прил. небитан, неважан, сувишан, беспотребан, узалудан, незнатан, другоразредан, занемарив, безначајан, трећеразредан, другоредан, депласиран, споредан, безвредан, невредан, другокласан, другостепен, леви *фам.*

занемарљиво прил. ① небитно - *уй*. небитан ② *фиј. в.* јефтино

занесен прил. ① пасиониран, полетан, егзалтиран, одушевљен, усхићен, раздраган, ентузијастичан, понесен, френетичан, заносан ② (претерано одан нечему) затуцан, заслепљен, задрт, фанатичан, некритичан, индоктриниран, искључив, крут, доктринаран, догматичан, догматски, једностран, праволинијски *фиј.*, једнолинијски *фиј.* - *уй*. задрт 1. ③ *в.* весео 1.

занесеност ж ① жар, острашћеност, ентузијазам, усхићеност, ватра, занос, усхит, усхићење, опијеност, жестина, одушевљење, занесењаштво, опчињеност, занетост, екстаза, пасионираност, очараност, опојност, залућеност, пијанство *фиј.* ② *в.* величање ③ *в.* затуцаност

занесењак м *в.* маштар

занесењаштво с *в.* занесеност 1.

занети сврш. прел. ① (окренути мало у страну) заврнути, скренути, заокренути ② (освојити нечију симпатију) *в.* завести ③ *в.* намамити 1. ④ *в.* одушевити ⑤ *в.* затруднети

занети се сврш. ① (заузети кос положај током кретања) нагнути се, заокренути се ② *в.* кренути ③ *в.* забунити се ④ *в.* заљубити се

занетост ж *в.* занесеност 1.

занимање с *в.* звање

занимати се несврш. *в.* бавити се
занимљив прил. забаван, интере-

сантан, привлачан, допадљив, при-
мамљив, мамљив, упечатљив, жи-
вописан, дојмљив *хрв.* - *уй.* духовит,
узбудљив, привлачан, необичан, из-
узетан

занимљивост ж (занимљива поја-
ва, догађај, ствар...) интересантност,
забавност, необичност, привлачност,
атракција, чудност *рејџ.* - *уй.* скан-
дал

зановетало с ❶ в. гунђало 1. ❷ в.
досадњаковић

зановетати несврш. непрел. приго-
варати, прекоревати, закерати, зво-
цати, гунђати, цангрзати, извоље-
вати, досађивати, замерати (неком
нешто), запредати *арх.*, срати *нар.*,
кењати *нар.* ▼ *уй.* брбљати 2., грдити

занос м ❶ занесеност, жар, остра-
шћеност, ентузијазам, усхићеност,
ватра, усхит, усхићење, опијеност,
одушевљење, занесењаштво, опчи-
њеност, занетост, екстаза, пасиони-
раност, очараност, опојност, залуђе-
ност, пијанство *фиј.* ❷ в. величање

заносан прид. ❶ в. диван ❷ (који
доводи у стање занесености) опојан,
омамљив, омаман, мамљив ❸ в. зане-
сен 1.

заносити се несврш. ❶ (у ходу) в.
гегати се ❷ (бити занесен неком иде-
јом) одушевљавати се, загревати се,
усхићивати се, примати се *фам.*, па-
лити се *жарџ.*, ложити се *жарџ.*

зао прид. ❶ (о човеку, који има лоше
особине) злбан, злонамеран, мали-
циозан, безобразан, аморалан, лош,
бесраман, покварен, непоштен, бе-
стидан, безвезан, подао, подмукао,
бешчастан, бескарактеран, неваљао,
злочест, худ, худан, нечастан, немо-
ралан, охол, препреден, opak, при-
творан, осيون, перфидан, безочан,
префриган, пакостан, срамотан, др-

зак, злоћудан, обестан, дијаболичан,
недостојан, прорачунат, искварен,
безобзиран, неотесан, несавестан,
лоше васпитан, хулан, без поштова-
ња, неисправан, безморалан, сраман,
страшан, мрачан, намазан свим ма-
стима, неплеменит, неетичан, непра-
вичан, недоличан, нецивилизован,
грешан, нечист, непристојан, поган,
ружан *фиј.*, прљав *фиј.*, низак *фиј.*,
нечувен *фиј.*, некрепостан *рејџ.*, смра-
дан *фам.*, дрзовит *фам.*, кваран *фам.*,
либертински *арх.*, киван *рејџ.*, пре-
творан *рејџ.*, иморалан *рејџ.*, химбен
хрв., нећудоредан *хрв.*, дебеле коже
изр. - *уй:* бедан, некултуран, неста-
шан, дивљи, заједљив, гадан, лицемер-
ран, немиран ❷ (који има лоше по-
следице) в. погубан ❸ (о болестима и
слично) в. опасан 3.

заобилазан прид. ❶ (о путу) оби-
лазан, околни - *уй.* крив ❷ околишан,
посредан, индиректан

заобилазница ж (заобилазна сао-
браћајница) обилазница - *уй.* друм

заобићи сврш. прел. ❶ обићи, ми-
моићи, избећи, проћи мимо, проћи
поред/око/иза нечега ❷ в. занемари-
ти 2.

заобљен прид. кружан, јајолик,
обао, заокругљен, елипсаст, округ-
ласт, трбушаст, лоптаст, јајаст, тик-
кваст, заокружен, ваљкаст, кугласт,
мехураст, ваљушкаст, овалан, бун-
деваст, бачваст, прстенаст, јагодаст,
жиролик, јабучаст, крушкаст, зрнаст,
елиптичан, округао, крушколик, ци-
кличан *рејџ.*, циркуларан *рејџ.*

заокрет м обрт, преокрет

заокретање с (померање с главног
пута) в. скретање 1.

заокругљен прид. в. заобљен

заокружен прид. в. заобљен

заорати сврш. прел. ❶ (почети ора-

ти) * ② (затрпати орањем) затрпати, загрнути ③ *фиї.* в. разорити

заоставштина ж в. задужбина

заосталост ж ① неразвијеност, закршљалост, слабост, сићушност, атрофија, мршавост, кржљавост, сушење, спарушеност, слабуњавост, нејакост, јаловост *фиї.*, сахњење *хрв.* ② назадност, заостатак, затуцаност, непросвећеност, цупкање *фам.*, тама *фиї.*, мрак *фиї.*

заостао прид. ① в. назадан ② в. глуп

заостатак м в. закашњење

западати сврш. прел. (~ у неке околности) доспевати, долазити, упадати

запажање с в. коментар

запажен прид. ① в. истакнут 1. ② в. уважен 2.

запажљивост ж в. истакнутост 1.

запазити сврш. прел. ① угледати, видети, приметити, осмотри, уочити, спазити, опазити, разабрати, открити, шмекнути *жарї.*, снимити *фам.*, уловити оком *фам.*, ђанити *жарї.*, провалити *жарї.*, ошмекати *жарї.* - уї. схватити

запаковати сврш. прел. в. упаковати

запаљеност ж в. ватреност

запаљен прид. (много изненађен) в. запрепашћен

запаљеност ж запрепашћеност, запрепаштење, згранутост, сензација, изненађење, зачуђеност, констернација, занемелост, ужаснутост, пренераженост, пресенећеност *реї.*, осупнутост *реї.*, препаст *реї.*

запањити сврш. прел. (много уплашити) згранути, пресенетити, забезекнути, згрозити, ужаснути (непријатно изненадити) - уї. запрепастити, уплашити, изненадити

запањити се сврш. прел. (много се уплашити) в. ужаснути се

запањити се сврш. в. запрепастити се

запањујући прид. (онај који изазива велико изненађење и чуђење) запрепашћујући, зачуђујући, зграњавајући, збуњујући, несхватљив, невероватан, застрашујући, ужасавајући - уї. необичан 1., невероватан

запара ж (висока температура ваздуха) спарина, жега, јара, врућина, топлота, врелина, оморина, припека, вар, препека, пакао *фам.*, прижега *реї.*, калор *реї.*, звиздан *фам.*, пасја врућина *фам.*, омара *арх.*, спарност *реї.*, упека *реї.*

запасти сврш. прел. (~ у неке околности) доспети, доћи, упасти

запах м в. смрад

запевати сврш. непрел. (почети певати) пропевати, припевати, загрмети, певнути, законтати *реї.*

запенушити сврш. непрел. в. побеснети

запетљан прид. ① в. везан 1. ② в. замршен 1.

запетљаност ж ① (о концу или конопцу) заплетеност, замршеност, упетљаност, спетљаност ② *фиї.* в. компликација ③ в. збуњеност

запетљати сврш. прел. ① (о концу или конопцу) заплести, замрсити, упетљати, спетљати ② *фиї.* закомпликовати, замрсити, збркати, усложнити, замутити, заплести, измрсити, помрсити, отежати, испреплести, изазвати тешкоће, сплести, спетљати, замесити *фиї.*, зачколити *фам.* *реї.* - сл. помешати, упетљати

запис м ① (прибележен податак или мисао) белешка, цртица, забелешка, прибелешка, допуна, цедуља *фиї.*,

нотација *рей.*, фуснота *суж.*, маргиналије *суж.*, анотација *рей.* - *сл.* папирић, допис

записивати несврш. прел. *в.* писати

записник *м в.* досије

записничар *м* (онај који води записник) записивач, бележник, евидентичар - *уй.* писар

заплашити сврш. прел. (изазвати страх) застрашити, уплашити, препастити, престрашити, брецнути, устрашити, пренути - *уй.* престравити, изненадити

заплена *ж* ① (одузимање имовине) пленидба, одузимање, конфискација, оврха *арх.*, рубачина *арх.*, секвестрација *йравн.*, извршење *йравн.* ② (оно што је заплешено) *в.* плен

заплести сврш. прел. *в.* запетљати

заплести се сврш. *в.* збунити се

заплетенко *с фам. в.* неспретњаковић

заповедати несврш. прел. ① (захтевати од некога да нешто учини) наређивати, командовати, издавати заповести/наређења, повлачити конце, управљати, диктирати *фиј.*, дириговати *фиј.*, вући гудало *фиј.*, владати *фиј.*, аговати *рей.*, наметати своју вољу *изр.* ② *в.* наметати

заповедити сврш. прел. (издати заповест) наредити, наложити, издати команду, командовати

заповедник *м вој.* ① официр, старшина. - *суж.* алибег *арх.*, алајбег *арх.*, наредник ② *в.* командант 1.

заповест *ж* ① (захтев да се нешто учини) наредба, наређење, заповед, команда - *уй.* одлука 2. ② (основно, опште правило) *в.* начело 2.

заподенути сврш. прел. ① *в.* засновати ② *в.* подстаћи 2.

запомагање *с* кукњава, вапај, јаук,

јадиковање, тужњава, лелек, цвиљење, нарицање, крик, позив у помоћ, лелекање, колеч *реј.*, ајмек *реј.*

запомагати несврш. непрел. (изражавати незадовољство) кукати, јадиковати, ламентирати, јадати се, вајкати се, јаукати, тужити се, жалити се, лелекати, цмиздрети, вити, вапити, стењати, нарицати, грингати, врискати *реј.*, ајмекати *реј.* - *уй:* туговати, завијати, жалити се, вриштати

запоседнут прид. ① (о територији) окупиран, заузет, припојен, присвојен, присаједињен, анексиран ② заузет, преокупиран, презапослен, упослен, упошљен, пун *фиј.*, препун *фиј.*, пунцат *фиј.*, преплављен *фиј.*, претпан *фиј.*, накрцан *фам.*, крцат *фам.*, бизи *жарј.*, презаузет *ексјр.*

запосести сврш. прел. *в.* анектирати

запослен прид. ① (који је у радном односу) упослен, у служби, ангажован ② *в.* презаузет

запослени *м* службеник, радник, делатник, намештеник, трудбеник, чиновник *суж.*, евидентичар *суж.*, бележник *суж.*, марник *арх.*, конзулент *рейј.*, запосленик *рейј.*, дужносник *рейј.*, алдерман *рейј.*, посленик *рейј.*, конзилијар *рейј.*

запосленик *м* *рейј.* *в.* запослени

запослење *с в.* звање

запослити сврш. прел. (примити на посао) поставити, ангажовати, обавезати, упослити, укључити, заокупити, примити у службу, увући (у обавезу), сместити, дати запослење/радно место, узети *фиј.*, довести *фиј.*, намњештити *реј.*, намњештити *реј.*, упрегнути *фам.*, упртити *фам.*, апсорбовати *рейј.*, наместити *рейј.*, ангажирати *хрв.* - *уй:* изабрати, мобилисати

запослити се сврш. (нечим) *в.* ан-

гажовати се 1.

започети сврш. прел. ① (почети нешто радити) отпочети, почети, кренути, стартовати, покренути, предузети, упливати (у нешто) *фиі.* ② (показати прве знаке настајања) појавити се, указати се, настати, наступити, отпочети

заправо прил. рчц. ① (за истицање допунског, прецизнијег објашњења) у ствари, заиста, уистину, управо ② (за ублажавање) истина, додуше, ако ћемо право, ако се право узме, све у свему, мора се признати, де фацто, кад се све размотри, фактички, практички, фактично *фам.*, у бити *хрв.* ③ (за исправљање) односно, то јест, на име, ипак

запредати несврш. непрел. в. брбљати 2.

запрека ж в. блокада 1.

запремина ж ① волумен, капацитет, обим, густина, густоћа, пуноћа, опсег, јачина, обујам ② в. квантитет

запремити сврш. прел. (~ неки простор) заузети, попунити, испунити

запрепастити сврш. прел. (много изненадити) пренеразити, престравити, забезекнути, згранути, унезверити, скаменити, згрозити, ужаснути - *уй.* уплашити, запањити, изненадити

запрепастити се сврш. (много се изненадити) забезекнути се, запањити се, пренеразити се, пресамитити се, фрапирати се, шокирати се - *уй.* ужаснути се

запрепаштење с в. запрепашћеност

запрепашћен прид. (много изненађен, непријатно) запањен, згранут, згрожен, пренеражен, пресенећен, констерниран, фрапиран, шокиран, забезекнут, занемео, збланут, ужаснут - *уй.* изненађен, престрављен,

уплашен, збуњен

запрепашћеност ж запањеност, запрепаштење, згранутост, сензација, пресенећеност, изненађење, зачуђеност, констернација, занемелост, ужаснутост, забезекнутост, пренераженост, осупнутост *рејі.*, препасть *рејі.*

запрљан прид. в. прљав

заптивач м в. запушач

запустити сврш. прел. в. занемарити 1.

запутити се сврш. непрел. кренути, упутити се, започети, макнути се, поћи, покренути, отиснути се, стартовати, крочити, отпочети, маћи се, покренути се, закорачити, занети се, устремити се, запуцати *фам.*, мрднути се *фам.*, ударити *фам.*, потегнути *фам.*, ганути *арх.* - *уй:* ући, почети

запушач м затварач, чеп, заптивач, заклопац, плута (за вино), затискач, отпушач, гљива *рејі.*, бртваило *рејі.*, бртва *рејі.*, шупериво *рејі.*

запуштен прид. занемарен, застарео, пропао, ислужен, искрзан, преживео, дотрајао, рушеван, устајао, времешан, излизан, истрошен, офуцан, трошан, отрцан, матор, овештао, изупотребљаван - *уй.* одрпан, неуредан, прљав

запуштеност ж (стање онога што је запуштено) занемареност, напуштеност, офуцаност, времешност, устајалост, излизаност, истрошеност, овешталост

зараван ж в. висораван

зарада ж (добитак од рада) плата, добит, доходак, награда, накнада, новац, дневница (зарада за један дан), добитак, профит, приход, примања, материјална корист, хонорар, надница, берива *арх.*, доход *рејі.*, заслужба *хрв.*, примитак *хрв.*, плаћа *хрв.*

зарадити сврш. прел. ❶ (стећи новац радом) стећи, добити, заслужити, уновчити, профитирати, купити *фам.*, узети *фам.*, намакнути *фам.*, привредити *реџ.*, бити добар *жарі.* ❷ *фам.* (~ вирус) заразити се - *уй.* разболети се

зарађивати несврш. прел. *в.* зарадити

зарезивати несврш. прел. ❶ (~ оловку и сл.) оштрирати, шиљити, наоштровати ❷ *фил. фам.* (обраћати пажњу на некога или нешто) марити, хајати, уважавати, урачунавати, примећивати, узимати у обзир, шљивити *фам.*, вермати *реј.*, абадавати *реј.*, бендати *реј.*, обадати *реј.*, фермати *реј.*, шмирглати *фам.*, шишати *фам.*, јебати *нар.*

зарећи се сврш. обећати, обавезати се, заклети се, заветовати се, дати реч, зајамчити, задужити се, обрећи *арх.*

заринути сврш. прел. *в.* забости

зарити сврш. прел. *в.* забости

заробљеник *м в.* затвореник

заробљеништво *с* (положај у којем се налази затвореник) робија, кажњеништво, затвореништво, заточеништво, издржавање казне - *уй.* затвор

зарудети сврш. безл. *в.* осванути

заруке *ж мн.* веридба, просидба, прстеновање, прошење, прошевина, веће

заручен прид. верен

заручити се сврш. верити се, испросити, везати се, прстенovati

заручник *м* младић, љубавник, момак, вереник, дечко, изабраник, даса *фам.*, тип *жарі.*, фрајер *жарі.*

заручница *ж* вереница, девојка, изабраница - *уй.* девојка

засвагда прид. *в.* заувек

засебан прид. особен, издвојен, изузетан, изниман, специјалан, специфичан, одвојен, оделит, апартан, инокосан, екстра *нейром.* - *уй:* посебан, друкчији

засебно прил. посебно, одвојено, понаособ, посебице, засебице

заседа *ж в.* замка 2.

заседање *с* (окупљање веће или мање групе људи ради неког договора) већање, конгрес, састанак, расправа, седница, претрес, дебата, конференција, договарање, договор, окупљање, скуп, форум, разговор, скупштина, дискусија, пленум, семинар, усаглашавање, симпозијум, сесија, лонцање *реј.*, адет *реј. реј.*, конвенција *форм.*, збор *арх.*, веће *арх.*, окуп *реј.*, сабир *реј.*, домјенак *хрв.* - *уй:* слога, договор, уговор, гомила

заседати несврш. непрел. (држати састанак) дискутовати, расправљати, већати, разматрати, саветовати се, размењивати мишљења, састанчити *фам.*, дискутирати *хрв.*, конферирати *хрв.*

засенити сврш. прел. ❶ (~ неки извор светлости) заклонити, заштитити, саклонити, покрити, осенити, затамнети, замрачити, направити сенку ❷ *фил. в.* (потиснути нечију славу) потиснути, надмашити, надвисити, превазићи, заслепити, бацити у сенку/у засенак *изр.*

засигурно прил. ❶ *в.* сигурно 1. ❷ *в.* наравно

засипати несврш. непрел. ❶ (затрпавати сипајући) насипати, посипати, покривати, прекривати, затрпавати ❷ *в.* вејати

заслада *ж в.* десерт

заслађење *с в.* десерт

заслепљен прид. (претерано одан

нечему) *в.* затуцан

заслепљеност *ж в.* затуцаност

заслон *м в.* застор 1.

заслонац *м* абажур, штитник, сенило, шешир за лампу, шилт, штит светиљке, ширм *реџ.*

заснивати се *несврш.* (имати основ, исходиште у нечему) темељити се, почивати, градити се

засновати *сврш.* прел. поставити, организовати, основати, утемељити, конституисати, установити, устројити, заподенути, успоставити, фундирати, увести, склопити, базирати, направити, утврдити

застава *ж* барјак, стег - *суж:* тробојка *фам.*, пламенац

заставица *ж* (на броду) бандерола, пламенац

застарелост *ж* (стање онога што је застарело) архаичност, несавременост, офуцаност, анахронија, анахронизам, преживелост, старомодност, преживелост, изанђалост *фам.*

застарео *прид.* старински, стар, старомодан, антикни, архаичан, древан, давни, прастар, преживео, превазиђен, анахрон, анахроничан, даван, бајат *фиј.*, демодне *нейром.*, претпотопски, старовремски, старовремен, несавремен, претпотопни, аут *нейром.* *жарј.*, антикваран *фам.*, оф *нейром.* *жарј.*, одрпан *фам.*, музејски *фам.*, офуцан *фам.*, изанђао *фам.*, архаички *реџ.* - *уј.* назадан - *уј.* полован

застирач *м* ❶ покривач, простирка, пољава, простирач, навлака, коперта, покривало, штитник, линцул *реј.*, ленцун *реј.*, гуњ *реј.*, покривача *реј.*, гуњац *реј.*, покровац *реј.*, покривка *реј.*, колтрина *реј.* ❷ (слој онога што што прекрива) покров

застој *ж* ❶ *в.* пауза ❷ *в.* прекид 1. ❸ заостатак, кашњење, закашњење, задоцњење ❹ (- у саобраћају) загушење, зачепљење, колапс

застор *м* ❶ (оно чиме се нешто заклања) заклон, штит, заслон, заштита, браник, штитник, преграда, заслонац, бусача, заклањач, кишобран *фиј.*, skut *фиј.*, параван *фиј.*, бранич *реј.*, шилт *реј.*, калкан *реј.*, фронтин *реј.*, пребој *реј.*, крило *фам.*, затвор *реј.* ❷ *в.* завеса

застрањеност *ж в.* деменција

застрањење *с* поремећеност, нерегуларност, аномалија, одступање, девијација, скретање, алтерација, девијација од путање/обичаја, отклон, варијација, дискрепанција, аберација, одмицање

застрашити *сврш.* прел. (изазвати страх) престрашити, брецнути, препасти, заплашити, уплашити, устрашити, пренути - *уј.* престравити, изненадити

заступати *несврш.* прел. ❶ (иступати у нечије име) бити опуномоћен, представљати, замењивати ❷ (бранити неког, неко мишљење или став) залагати се, заузимати се, заговарати, навијати, подржавати, пропагирати, подупирати, обезбеђивати, потпомагати, пледирати, бранити (идеју), саклањати, протежирати, предохрањивати *реј.* - *уј:* штитити, борити се

заступљен *прид.* ❶ присутан, представљен ❷ (о биљкама) распрострањен

заступљеност *ж* присуство, присуство, постојање, учешће, представљеност, презентност *реј.*, наочност *хрв.* - *уј.* гомилање

заступник *м* ❶ агент (трговачки), посредник, трговац, представник, повереник, опуномоћеник, отпражник,

одасланик ② (правни) *форм. в.* адвокат
 ③ *в.* заговорник ④ *в.* намесник

заступништво с ① огранак, експозитура, филијала, представништво, заступство, испостава, крак *фиј.*, подружина *рејџ.*, подружница *хрв.* ② *в.* конзулат

засун, рајбер, заворница, преворница ② (део браве) језичак

затамнити сврш. прел. *в.* зацрнити

затварач м ① чеп, запушач, заптивач, заклопац, плута (за вино), затискач, отпушач, гљива *реј.*, бртвило *реј.*, бртва *реј.*, шупериво *реј.* ② *в.* вентил ▼ *уй.* поклопац

затвор м ① (зграда, установа у којој се налази ухапшеник) тамница, казнионица, казнено-поправни завод *форм.*, иза решетака, бајбук *реј.*, пржун *реј.*, лукња *реј.*, бутура *реј.*, хапс *фам.*, апс *фам. реј.*, кавез *фам.*, апсана *фам.*, ка-пе *фам.*, ка-пе дом *фам.*, ћуза *фам.*, хапсана *фам.*, мардељ *жарј.*, гајба *жарј.*, бувара *жарј.*, бајбокана *жарј.*, рупа *жарј.*, ћорка *жарј.*, бајбок *жарј.*, авс *арх. реј.*, казамат *арх.*, арест *арх.*, узе *арх. реј.*, афс *арх. реј.*, авса *арх. реј.*, узница *арх. реј.*, робијашница *рејџ.*, решт *рејџ.*, сужњара *рејџ.*, бухара *хрв.*, казниона *хрв.* - *суж:* притвор, истражни затвор, кућни затвор, логор ② (положај у којем се налази ухапшеник) робија, заробљеништво, затвореништво, заточенство, заточеништво, кажњеништво, издржавање казне ③ *мед.* (отежано пражњење црева) опстипација, констипација, тврда столица

затворен прид. ① (који нема приступа, у кога се не може ући) заклоњен, ограђен, омеђен ② (који није отворен) неотворен ③ *фиј.* повучен, суздржан, резервисан, уздржан, недруштвен, недружеван, интроверти-

ран, интровертан, асоцијалан, несоцијалан, ненаметљив, недружељубив, неприлагођен, неверљив, закопчан *фиј.*, неприступачан *фиј.*, зачуурен *фам.*, углат *фам.*, - *уй:* скроман, ћуљив, стидљив, нељубазан, плашљив ④ (о бојама) таман, загасит, мрачан, потамњен, замагљен, намрчен, омрчен *рејџ.*, помрчен *рејџ.* ⑤ (који није на слободи) неслободан, у затвору, у оковима, ћоркиран *жарј.*, притворен *суж.* - *уй.* затвор

затвореник м кажњеник, ухапшеник, кривац, хапшеник, заробљеник, заточеник, оптуженик, рештант, логораш, апшеник *реј.*, узник *рејџ.* осуђеник *суж.* - *уй.* криминалац I.

затвореност ж ① (особина онога што је затворено, без пролаза, улаза) преграђеност, ограђеност, ограниченост ② (повученост у себе) суздржаност, повученост, резервисаност, уздржаност, недруштвеност, интровертност, закопчаност, недружељубивост, неповерење, неверљивост, зачууреност, неприступачност, недружевност, недружељубивост - *уй.* скромност, стидљивост, плашљивост

затворити сврш. прел. *в.* ухапсити

затећи се сврш. *в.* задесити се

затечен прид. *в.* изненађен

затим прил. (у набрајању) потом, после, још, такође, и

затомљен прид. ① сакривен, скривен, прикривен, притајен, забашурен, тајни, латентан, неприметан - *уй.* замишљен ② *в.* уништен

заточеник м *в.* затвореник

заточити сврш. прел. *в.* ухапсити

зато што взн. *в.* јер I.

затрети сврш. прел. *в.* уништити

затрован прид. ① *в.* задрт I. ② *в.* огорчен

затрпавати несврш. непрел. ❶ (посипати неког нечим) насипати, посипати, засипати, покривати, прекривати, претрпавати ❷ укопавати, закопавати, сахрањивати ❸ *фиј.* оптерећивати, претрпавати ❹ *фиј.* в. прикривати

затрти сврш. прел. в. уништити

затруднети сврш. прел. (постати трудна) занети, зачети, остати у другом стању, заглавити *жарі.*, забређати *арх.*

затурити сврш. прел. (престати знати где се нешто налази) в. изгубити 1.

затући сврш. прел. в. уништити

затуцан прид. (претерано одан нечему) заслепљен, задрт, фанатичан, некритичан, занесен, индоктриниран, искључив, крут, доктринаран, догматичан, догматски, једностран, праволинијски *фиј.*, једнолинијски *фиј.* - *уй.* задрт

затуцаност ж заслепљеност, задртост, фанатичност, некритичност, занесеност, искључивост, крутост, доктринараност, догматичност, једностраност, индоктринација

заћи сврш. непрел. ❶ (нестати с вида) замаћи ❷ в. ући ❸ *фиј.* в. сакрити се ❹ в. доћи

заувек прил. (за сва времена) за свагда, довека, за века, занавек, вечно, вечито, до гроба, за цео живот *изр.*, за вијек вјекови *изр.*, на веке векова *изр.*, за сва времена *изр.*, на све веке *изр.*, док је света и века *изр.*, до краја света *изр.*, док је сунца и месеца *изр.*, целога живота *изр.*, вавек *рей.*, за све веке *арх.*, вјекомице *хрв.* - *уй.* стално

заударање с в. смрад

заударати несврш. непрел. в. воњати

заузет прид. ❶ (~ послом) заокупљен, окупиран, уполсен, ангажован

- *уй.* презаузет ❷ (о месту) окупиран
заузети сврш. прел. ❶ (силом запосести територију) запосести, окупирати, освојити, запоседнути, посети, присвојити, припојити, одузети, насилно прикључити, присајединити, узети *фам.* ❷ (~ неки простор) запремити, попунити, испунити ❸ (о месту) сместити се, скрасити се, наместити се, спустити дупе *нар.*

заузетост ж (стање онога који је заузет) запосленост, уполсеност, ангажованост

заузимање с (отимање територије) запоседање, окупација, освајање, запоседање, поседање, присвајање, припојење, одузимање, насилно прикљење, присаједињење, анексија, захват *рей.*

заурлати сврш. прел. в. викнути

зауоставити сврш. прел. (не пусти даље у кретању или раду некога или нешто) спречити, онемогућити, спутати, осујетити, заузлати, омести, обуздати, одвратити, одбити, превенирати, ускратити, попречити, предусрести, задржати, закочити, препречити, предухитрити, претећи, запречити, потиснути, предупредити, не допустити, свладати, стати на пут, завезати *фиј.*, сасећи *фиј.*, уставити *фам.*, скучити *рей.*, узбити *рей.*, поколебати *суж.* - *уй.* престати

зауостављати несврш. непрел. кочити, успоравати, обустављати кретање, бремзати *фам. реј.*, паочити *арх.*

заустити сврш. непрел. ❶ (не изрећи) отворити уста ❷ (почети говорити) проговорити, изустити, прозборити, прословити, писнути, пробеседити, отворити уста, пустити глас, проустити, заблејати, зуцнути, заблекати *фам.*, запевати *фиј.*, зацвркутати *фиј.*, кукурикнути *фиј.*, ланути

фиї., бекнути *фиї. њої.*, гукнути *фиї.*, загувати *фиї.*, пропевати *фам.*, гакнути *фам.* - *уй:* рећи, говорити, признати

зафрковати несврш. прел. (шалити се на туђ рачун или некога изазивати вербално) пецкати, дирати, провоцирати, чачкати, зачикувати, задевати, боцкати, изазивати, пикати, задиркивати, зезати *фам.*, подјебавати *нар.*, зајебавати *нар.* - *уй.* ругати се

зафркнути сврш. прел. *фам.* в. обманути

захвала ж ❶ захвалност, хвала, захваљивање, благодарност ❷ (писмена изјава захвалности) захвалница, признаница ❸ в. абдикација

захвалити се сврш. ❶ рећи хвала, узблагодарити *арх.* ❷ *фиї.* одрећи се, одбити

захвалница ж (писмена изјава захвалности) захвала, признаница

захваљујући прил. в. помоћу

захват м ❶ (покрет руке при хватању) хватање, узимање ❷ (оно што се захвати) * ❸ в. простор ❹ в. напад ❺ *фиї.* в. дело ❶.

захтеван прид. ❶ в. замршен ❶. ❷ (који много тражи, има високе захтеве) прохтеван - *уй.* размажен ❸ *арх.* потребан

зацичати сврш. прел. в. викнути

зацрнити сврш. прел. замутити, потамнити, помрачити, смрачити, замаглити, затамнити, мрачити, замрачити, помутити, намрчити, омрчити *реј.*, помрчати *реј.*

зачаран прид. омамљен, уречен, опчаран, омагијан, замагијан, опчињен, уклет, затрављен, поседнут *реј.*, замађијан *фам.*

зачетак м ❶ (прво јављање, наговештај нечега, првобитна фаза) извор,

порекло, праузрок, праизвор, прапочетак, нулта тачка, основа, темељ, матица, извориште, основица, узрок, позадина, подлога, исходиште, почело, праелемент, праматерија, почетна тачка, полазница, полазиште, почетак, платформа, стожер, легло *фиї.*, колевка *фиї.*, заметак *фиї.*, корен *фиї.*, врело *фиї.*, клица *фиї.*, извор *фиї.*, семе *фиї.*, праскозорје *фиї.*, жароште *фиї.*, подријетло *хрв.* ❷ заметак, ембрион

зачетник м ❶ (онај који први нешто започиње) покретач, иницијатор, подстрекач, узрочник, изазивач, творац, проузрокивач, виновник, кривац *ирон.* ❷ в. изумитељ - *уй.* просветитељ

зачикувати несврш. прел. (шалити се на туђ рачун или некога изазивати вербално) в. задиркивати

зачикувати несврш. прел. задевати, провоцирати, подбадати, пецкати, задиркивати, диркати, љутити, дирати, збијати шалу, дражити, хушкати, изазивати, мамити, срдити, драшкати, пикати, надраживати, баркати *реј.*, брцкати *фам.*, боцкати *фам.* - *уй:* врећати, исмевати

зачин м арома, зачинске биљке/травке, додатак, мирођија *фиї.*

зачкољица ж ❶ в. свађа ❷ потешкоћа, брига, невоља, мука, недаћа, неугода, неугодност, непријатност, неприлика, препрека, сметња, главобоља *фиї.* ❸ (тешко уочљив проблем) зврчка *фам.*

зачудити сврш. прел. в. збунити

зачуђеност ж чуђење, збуњеност, изненађеност, изненађење - *уй.* запрепашћење

заштита ж ❶ штит, заклон, браник, заслон, штитник, помоћ, преграда, окриље, заслонац, застор, заштит-

ник, бусача, заклањач, кишобран *фиј.*, skut *фиј.*, параван *фиј.*, бранич *реј.*, шилт *реј.*, калкан *реј.*, фронтин *реј.*, пребој *реј.*, крило *фам.* ② в. заштитништво ③ в. бедем 2. ④ в. брига 2. ⑤ в. обезбеђење ⑥ в. кондом

заштитити сврш. прел. обезбедити, осигурати, сачувати, спремити, заклонити, одбранити, сејвовати *жарј.* суж.

заштитник м ① протектор, патрон, покровитељ, тотор, добротвор, чувар, бранилац, штитник, колатор *реј.*, поборник *реј.* ② в. анђео 1. ③ в. заговорник

заштитништво с веза, протекција, меценат, покровитељство, заштита, познанство, патронажа, патронат, помоћ, меценатство, заклон *фиј.*, арка *фиј.* *реј.*, окриље *фиј.*, подршка *фиј.*, залеђе *реј.*, штела *реј.*, леђа *фам.*, колатура *реј.*, конкција *реј.*

заштићен прид. в. безбедан

зашто зам. због чега, ради чега, из којих разлога, нашто *арх.*, за чије бабе здравље *фам.*

збег м в. избеглиштво

збијање с концентрисање, гомилање, груписање, окупљање

збиљски прид. ① в. стваран 1. ② в. изворан

збирка ж колекција, скуп, зборник, хрестоматија, албум, компилација, антологија, анализе *реј.* - уй: грађа, гомила, градиво

збланут прид. (много изненађен) в. запрепашћен

зближен прид. ① (просторно) приближен, примакнут ② (емотивно) приближен, спријатељен - уй. удружен

зближити сврш. прел. ① (створити блискост, довести у додир) прибли-

жити, спојити, спријатељити, здружити ② (умањити међусобно растојање) приближити, примаћи, примакнути

зближити се сврш. непрел. (створити блискост, довести у додир) приближити се, спојити се, спријатељити се, здружити се, скапирати се *жарј.*

збогом рчц. ① (поздрав при растанку) в. довиђења ② фам. (свршено је с нечим или је изгубљено) свршено, готово, амин, амен, здраво *жарј.*, ћао *жарј.*

збор м ① (састанак већег броја људи ради договора) већање, конгрес, заседање, сагласност, нагодба, састанак, расправа, конгруенција, слагање, седница, претрес, дебата, конференција, договарање, окупљање, група, скуп, форум, разговор, дискусија, аранжман, пленум, семинар, усаглашавање, намирење, симпозијум, сесија, лонцање *реј.*, адет *реј.* *реј.*, конвенција *форм.*, веће *арх.*, конкордат *реј.*, окуп *реј.*, сабир *реј.*, домјенак *хрв.* - уй: слога, договор, уговор, гомила ② (тело од више чланова које решава одређена питања) веће, савет, скуп, колектив ③ в. разговор

зборник м в. збирка

збрда-здола прил. којекако, ђенеђене, како-тако, како било, напрескок, насумице, насумично, пометено, неорганизовано, наслепо, збркано, стихијски, конфузно, хаотично, испретурано, несистематично, неуређено, импровизовано, напамет, напрескок(це), несређено, лавиринтски *фиј.*, као мува без главе *изр.* - сл: анархично, збркано

збрисати сврш. прел. ① в. обрисати ② в. ануирати ③ в. побећи 1. ④ (у налету нагло одбацити) в. сатрти 1.

збрка ж ① (одсуство реда у неком

догађању) пометња, гунгула, метеж, гужва, збрканост, хаотичност, конфузија, смућеност, хаос, врева, дезорганизација - уй. компликација ② (одсуство реда у некој просторији, соби) в. неред 2.

збркан прид. ① в. замршен 1. ② в. збуњен

збркано прил. в. збрда-здола

збрканост ж ① (стање или особина онога што је збркано) пометеност, пометња, сметеност, хаотичност, конфузност, зачарани круг ② (одсуство реда у неком догађању) в. збрка 1. ③ в. збуњеност

збркати сврш. прел. в. запетљати

збркати се сврш. в. збунити се

збрљати сврш. прел. (нешто овлаш, лоше урадити) в. смандрљати

збрчкан прид. в. изборан

збунити сврш. прел. (довести у забуну) изненадити, зачудити, згранути, смутити, помести - уй. поколебати

збунити се сврш. (упасти у забуну) заплести се, збркати се, занети се, спетљати се, блокирати се, запетљати се, помести се, забунити се, изгубити се *фам.*, смантати се *фам.*, погубити се *жарі.*, зауслати се *рей.*, испати из седла *изр.*

збуњен прид. сметен, пометен, збркан, конфузан, несмотрен, спетљан, залуђен *фам.*, погубљен *фам.*, запетљан *фам.*, изгубљен *фам.* - уй. запрепашћен

збуњеност ж ① конфузност, сметеност, смушеност, растресеност, смућеност, смушењаштво, изгубљеност, запетљаност, збрканост, помутња, смутња, пометња, пртљавост, заусланост ② зачуђеност, чуђење, изненађеност, изненађење - уй. запрепашћење

збуњивати сврш. прел. (доводити у забуну) бунити, ометати, сметати,

звање с занимање, позив, професија, посао, струка, запослење, служба, намештење, вокација, ангажованост, положај, активност, бизнис, дужност, задужење, радни однос, позвање, упослење, послање *фиі.*, мисија *фиі.*, задатак *фиі.*, џоб *жарі.*, шљака *жарі.*

звати несврш. прел. ① дозивати, призивати, викати, клицати ② (~ на нешто) оглашавати, објављивати, клицати *реі.* ③ (~ пиће или храну) наручивати, поручивати, тражити ④ именовати, ословљавати, називати

звезда ж ① (удаљено и крупно небеско тело слично Сунцу) * ② (позната личност у свету филма и сл.) в. дива - уй. ас 2.

звездан прид. в. астралан 1.

звездар м зоол. (врста јесетре, лат. *Acipenser stellatus*) *

звездача ж зоол. (лат. *Asteroidea*) бодљикаш, морска звезда

звекан м ① в. глупан ② в. лакрдијаш

звекаст прид. в. блесав 1.

звекет м в. клопарање

звекетање с в. клопарање

звекетати несврш. прел. ① (производи звекет) одзвањати, звонити - уй. бучати ② *фам. в.* брбљати

звекнути сврш. прел. в. лупити 1. и 2.

звер ж в. животиња

зверати несврш. непрел. ① бленути, зурити, пиљити, зевати, буљити, зијати, зјати, зирати, блејати *фиі.*, се(х)ирити *реі.*, кочити *рей.* ② в. висити 1.

зверски прид. (који има особине животиње) анималан, зверски ② *фиі. в.* груб

звечарка ж зоол. (врста змије, лат. *Crotalus*) чегртуша

звиждаљка ж пиштаљка, свиралица *реї.*, фућкаљка *фам.*, фућкалица *фам.*

звиждати несврш. непрел. ① пиштати, фијукати, фућкати, свирати, звиждукати, звијукати, фијукати, фићукати *фам.* ② (о ветру) фијукати, хујати, хукати, хучати

звиждук м (високи звук произведен звиждањем) звиждање, звижд, звизг, звијук, фићук, фијук

звизнути сврш. прел. ① в. лупити 1. и 2. ② *фам.* в. пасти

звирити несврш. непрел. в. вирити 1.

звонак прид. в. звучан 1.

звоно с клепетуша, бакрењак, звончић, звонашце, меденица, прапорац, звонце, клепка, бакаруша, чинџрија *реї.*, цингара *реї.*

звоцало с в. гунђало 1.

звоцање с в. приговарање, зановетање, гунђање, квоцање, џангрисање, џангрисавост, извољевање, досађивање, запредање, кењање *нар.*

звочати несврш. непрел. приговарати, зановетати, гунђати, квочати, закерати, џангрисати, извољевати, досађивати, замерати (неком нешто), чандрљати, запредати *арх.*, срати *нар.*, кењати *нар.* - *уй.* жалити се, критиковати, грдити

зврјати несврш. непрел. ① зујати, зврцати ② *фиї.* в. вуцати се

зврндање с ① в. звоцање

звук м ① (оно што се прима чудом слуха) шум - *уй.* лупа ② муз. тон ③ *фиї.* звучање, мелодија, ритам ④ *фам.* музички правац ⑤ *грам.* глас (као основни елемент говора)

звучан прид. ① дубок, гласан, соноран, снажан, јасан, звонак, чујан, громак, резонантан, трештав, громогла-

сан, громовит ② в. акустичан

звучно прил. в. аудитивно

звучност ж акустика, акустичност

згазити сврш. прел. ① (притиснути ногом стајући на неког или нешто) нагазити, прегазити ② в. уништити ③ в. сатрти ④ *фам.* в. победити

зглавак м в. зглоб 1.

зглавкари м мн. зоол. (лат. Arthropoda) чланконошци

зглоб м ① *анатом.* зглавак, члан, чланак, котриг *реї.*, кључ, путиште - *суж:* колена, чукаљ, глежањ, лакат ② спој, згиб, прегиб, чвор ③ лежај, лагер, лежиште ④ *фиї.* в. конекција ⑤ в. завој 1.

згњечити сврш. прел. ① в. стиснути 1. ② в. истући

згњечити сврш. прел. пригњечити, угњечити, спљескати, згрчити, угњавити, здробити, смождити, смлавити - уп. уситнити, стиснути

згода ж (оно што се догодило, обично занимљиво или упечатљиво) догађај, дешавање, епизода, случај, ситуација, околност, прилика, збивање, авантура

згодан прид. ① привлачан, допаљив, примамљив, стасит, леп, атрактиван, мамљив, замамљив, ваљив, наочит, луткаст, леполик, красотан, красан, маркантан - *уй.* леп ② в. адекватан

згодити се сврш. в. догодити се

зготовити сврш. прел. в. спремити

зграбити сврш. прел. ① шчепати, дочепати се, домоћи се, ухватити, приграбити, дохватити, пограбити, уграбити, дограбити - *фам.* шћапити, ћапити - *реї.* гепити, апити, лапити ② в. украсти

зграда ж ① солитер, вишеспратница, небодер - *уй.* кућа ② грађевина,

здање, изграда *рей*.

згражавати се несврш. ❶ (осећати велики страх) згражати се, ужасавати се, грозити се, запрепашћивати се - *уй*. плашити се ❷ *в*. гнушати се

згранут прид. (много изненађен) *в*. запрепашћен

згранути сврш. прел. (много уплашити) *в*. запрепастити

згрануто ж *в*. запрепашћеност

зграњивати се несврш. *в*. гнушати се

згрнути сврш. прел. фам. *в*. акумулирати

згрожен прид. ❶ (много уплашен) *в*. ужаснут ❷ (много изненађен) *в*. запрепашћен

згрозити сврш. прел. (много уплашити) *в*. запрепастити

згромити сврш. прел. *в*. згазити

згртање с *в*. заступљеност

згрчити сврш. прел. *в*. стиснути 1.

згубидан м *в*. дангуба

здела ж *в*. посуда

зденац м ❶ *в*. извор 1. ❷ *в*. бунар

здепаст прид. *в*. дебео

здрав прид. ❶ (који није болестан или повређен) пун здравља, једар, крепак, здрав-здравцат, као дрен, чврст *рей*. - *суж*: читав, жив, неповређен, неозлеђен, снажан, способан, добродржећи, стабилан ❷ (који није духовно поремећен) нормалан, непоремећен, здраве памети, здравог разума, присебан, уравнотежен ❸ (погодан за здравље) лековит, благотворан, добар, као мелем ❹ (који је утемељен на разуму) *в*. логичан

здравамарија ж зоол. (врста морског рака, лат. *Portunus corrugatus*) *

здравац м бот. (лат. *Geranium macrorrhizum*) ждраница, прибој

здравље с ❶ (психичко и физичко

стање) здравствено стање - *уй*. имунитет, виталност, кондиција ❷ (добро психичко и физичко стање неке особе) кондиција, форма, виталност **здравље** с ❶ (психичко и физичко стање) здравствено стање - *уй*. имунитет, виталност, кондиција ❷ (добро психичко и физичко стање неке особе) кондиција, форма, виталност **здравље** с отпорност, добро стање, здравствено стање, крепост, крепост - *уй*: форма, виталност, кондиција

здраво узв. (поздрав при састанку и растанку) поздрав, здраво живо, довиђења (при растанку), добар дан (при састанку), пријатно (при растанку), збогом (при растанку), адио *рей*., адиос *фам.* (при растанку), бај-бај *фам.* (при растанку), ћао *фам.*, асталависта *фам.* (при растанку), оревуар *фам.* (при растанку), па-па *фам.* (при растанку), ћаос *фам.*, поз *жарі.*, воздра *жарі.*, позић *жарі.*, бок *хрв.*

здробити сврш. прел. ❶ (разбити нешто чврсто у ситне делиће) скрцати, скрцкати, смрскати, смождити, скршити, стуцати, истуцати, раздробити, издробити, размрскати, уситнити, размрвити, згњечити, смлавити ❷ *в*. уништити

здружен прид. *в*. повезан

здружење с *в*. интеграција

здружити сврш. прел. (спојити делове у целину) спојити, објединити, саставити, стопити, удружити, ујединити, сјединити, удружити, слити, синтетизовати, фузионисати, амалгамирати, синтетизирати *хрв.*

здружити се сврш. (успоставити близак, пријатељски однос) *в*. спријатељити се

здушан прид. ❶ великодусан, уср-

дан, свесрдан, потпун, несебичан, широкогруд, рад ② в. агилан

ЗДУШНО прил. в. радо

зеба ж зоол. (птица певачица, лат. *Fringilla coelbs*) финкуља *реі.*

зебљив прид. ① (који је неотпоран на хладноћу) зимљив, зимогрожљив, зимогрозан, зимоморан - *уй.* болећив ② в. забринут

зебња ж ① (осећај хладноће) дрхтавица, језа ② (осећај узнемирености) брига, стрепња, бојазан, неугодност, неутода, нелагода, нелагодност, тескоба, немир, неспокојство, забринутост, узнемиреност, анксиозност, време *фиі.* - *уй.* депресија, туга, мука, незнађе ③ в. страх

зебра ж ① зоол. преживар из породице коња, лат. *Hippotigris zebra*, *Equus zebra*) * ② пешачки прелаз

зев м ① (отварање уста услед дремљивости или досаде) зевање, зјап ② (отвор било чега што се отвара и затвара) зјап, отвор, распор, прорез, изрез, разрез, процеп, гротло, зјало *реі.* - *уй.* рупа, процеп

зевало м и с в. дангуба

зевање с ① в. зев 1. ② *фиі.* *фам.*: зверање, зурење, пиљење, блејање, буљење, зијање, зирање, кочење *реіі.* ③ *фиі.* *фам.*: цецање, зверање, куњање, дангубљење, глуварење, зврјање, дреждање, цоњање, чамљење, шалабазање, чучање ④ в. лутање 1.

зевати несврш. непрел. ① в. зурити, зверати, пиљити, блејати, буљити, зијати, зирати, кочити *реіі.* ② *фам.* в. висити 1. ③ *фам.* в. лутати

зезало с бот. (лат. *Scyllarus arctus*) батикул

зезнути се сврш. в. преварити се

зејтин м в. уље

зелембаћ м *фам.* в. жутокљунац

зелен прид. ① (који није сазрео) млад, незрео, недозрео, несазрео ② *фам.* в. инфантилан ③ (зелене боје) као трава

зелена салата ж бот. (лат. *Lactuca sativa*) *реі.*: вртна салата, путерица, питома лоћика, маруља, шалата

зеленаш м лихвар, каматник, изнуђивач, израбљивач, рекеташ - *фам.* каишар, гуликожа, дерикожа, крвопија, кождер, душогубац, стрвинар, лешинар, пијавица, шинтер, вампир - *уй.* лопов

зеленкада ж бот. в. нарцис 1.

зеленко м в. коњ

земаљски прид. ① в. (који се односи на Земљу) Земљин ② (који се односи на овај свет) овоземаљски, оностран, људски, земни, од овога света - *уй.* прави

земичка ж лепиња, хлеччић, кајзерица, сомун, лепињица, погачица, конфект *реіі.*, колач (пециво посвећено бладану), коло (хлеб који се меси на Бадњи дан), жемља *реі.*, шлапица *реі.*, потица *реі.*, лопарка *реі.*, крушчић *хрв.* - *сл.* тесто, хлеб, печиво

земља ж ① (планета на којој живимо) зелена планета, свет ② (површина која није покривена водом) копно, тло, суво, сухо, континент ③ (плодни део земљине површине) земљиште - *суж.* тресет, хумус - *сл.* песак ④ в. земљиште 1. ⑤ (већа територијална јединица) држава, територија - *суж.* покрајина, провинција, федерација, царство, монархља, краљевство, република, војводство, протекторат, колонија, конфедерација, пашалук *арх.*, губернија *арх.* - *уй.* домовина

земљак м ① сународник, компатриота ② мештанин, сумештанин, рођак *ексир.*, род *ексир.*, наш/домаћи човек, наше горе лист *изр.* - *реі.* лаца, вила-

жетлија, лацман(ин), зема, нашијенац, нашинац - уи. домородац

земљиште с ❶ земља, земљопосед, имовина, посед, иметак, имање, добро, актива, газдинство, газдалук, поседство, имућство арх., држава арх. - суж: читлук арх., сермија реї., спахилук реї., хас реї., латифундија арх., домазлук арх., латифундиј арх., беглук арх., потес реї., беговина арх. - уи. наследство - сл: некретница, богатство ❷ (плодни део земљине површине) земљиште - суж. тресет, хумус - сл. песак

земљопосед м в. земљиште 1.

земљорадник м ратар, пољопривредник, паор, аграрац, сељанин, сељак, геак, тежак арх., кмет арх. вилан реї., парасник реї., бируш реї., бирош реї., земљоделац реї. - суж: воћар, повртлар

зенит м ❶ (највиши део неба)* ❷ (највиша тачка до које може да се допре) врхунац, кулминација, врх, јек, вршак, климакс, круна фиї., плафон фам., финале фам. фиї., коначница хрв. - уи: шпиц, кулминација, прогрес

зердав м зоол. (лат. *Mustela erminea*) велика ласица

зец м зоол. (врста глодара, лат. *Lepus*)

зечја лобода ж бот. (лат. *Hieracium pilosella*) реї: руњавичина, славак, златник, трава од пољачине, јандрашика, косматица, космура, трава од лишаја, руњика, лишајивица, прољетница, овчија брада, мишја овчица, мишје ухо

зечја соца ж бот. (лат. *Oxalis acetosella*) реї: детелинка, зечја детелина, зајчја детелица, шошка, зечји кисељак, жута детелина, козји кисељ, божји кружак, куковачина сол, зечји кисељ, сланица, зајчја сол, кисељак с три листа, зечји купус, цецељ, кисе-

љача, сочица, зечја со, зечја киселица, кисела дјетелина

зечја стопа ж бот. (лат. *Geum urbantum*) реї: гаранфилача, гариофилата, зечја ступа, гребник, митровица, блаженак, карамдил, зечја нога, бенедичица, гаруфала, кончац

зечји трн м бот. (лат. *Onopris spinosa*) реї: гладишка, волча, гребеника, бижели трн, вучитрн, гладишина, водотирка, краљевска салата, аглер, иглица, вучји трн, милотрн, рупни трнић, бодож, гладиж, грмотрн, гладишевина, кокорово зеље

зид м ❶ дувар ❷ в. зидине ❸ фиї. препрека, запрека, сметња, тешкоћа, блокада, заврзлама, зачкољица, отпор, хендикеп, недопуштање, инхибиција, сметња, ограничење, спречавање, (по)тешкоћа, запречивање, вор фиї., кочница фиї., ћорсокак фиї., квака фам.

зидине ж мн. (зид тврђаве или утврђеног места који служи као заклон) упора, бедем, заштита, браник, бастион, залеђе, утврда, фортификација, утврђење, кула, бункер, грудобран, редута, предзиђе, упориште, насип, тврђа фам. реї., платно арх. реї., бург арх., бастај арх., бастија арх. - уи: зид, тврђава

зијати несврш. непрел. фам. ❶ в. зверати 1. ❷ в. лутати

зима ж хладноћа, студен, мраз, лед фиї., цича зима фам., студ експр.

зимзелен м бот. (лат. *Vinca minor*) мали зимзелен, плавет, зимзеленка, амантил, винчица, венка, брченова трава, зимлезовина, павинка, повинка, зимзелен, зеленгора, крволочњак, љупчац, сведрџ, љубица, граничка љубица, летенка, павловско цвеће, привинац, женска павенка, морска љубица

зимзелен¹ прид. (који зими задржава зелену боју лишћа) ваздазелен *реџ.*, четинарски *суж.*

зимљив прид. в. зимогрожљив

зимница ж (храна припремљена за зиму) *суж.*: туршија, кисели купус, компот, ајвар

зимовање с (одмор у току зиме) в. одмор 1.

зимогрожљив прид. (који је неотпоран на хладноћу) зимљив, зебљив, зимогрозан, зимоморан - *уй.* болећив

зимогрожљив прид. (који је неотпоран на хладноћу) зимљив, зимогрозан, зимоморан, зебљив - *уй.* болећив

зимски прид. ❶ хладан, мразан, леден, мразовит, свеж, ледан, зимљив, прохладан, студен, мрзли, мрзао, ледњикав, ледовит, леденичав, смрзнут, хладан као лед, као лед, зимовит, зимњи *реџ.* - *сл.*: зубат, озебао, промрзао ❷ (који се облачи у зимском периоду) дебео, топао, вунен

зинутити сврш. непрел. ❶ (отворити уста) разјапити уста, зевнути ❷ *фиџ.* изговорити, проговорити, заблејати, изустити, прозборити, зуцнути, прословити, писнути, рећи, заустити, пробеседити, заблекати, отворити уста, пустити глас, проустити, запевати *фиџ.*, зацвркатати *фиџ.*, кукурикнути *фиџ.*, ланути *фиџ.*, бекнути *фиџ.* *поџ.*, гукнути *фиџ.*, загукати *фиџ.*, пропевати *фам.*, гакнути *фам.* - *уй.*: говорити, признати

зиркати несврш. непрел. в. вирити 1.

зјакати несврш. непрел. в. вуцати се

зјап м в. зев 1. и 2.

зјапити несврш. непрел. ❶ (стајати отворен) зевати, зијати ❷ *фам.* в. висити 2.

зјати несврш. непрел. в. зурити

златан м зоол. (врста морске рибе, лат. *Mugil auratus*) *

златица ж бот. (лат. *Ranunculus ficaria*) ледињак, жуја, пшеничица, златоуста, масланица

златница ж бот. (лат. *Solidago virgaurea*) жудинска трава, поганска трава, требуховка, челеби-грана, злата шиба, штапика, кркица

златољубац м в. стипса 2.

злица ж (зла, покварена женска особа) в. злобница

зло с ❶ (лош чин) недело, злодело, злочин, страхота - *уй.* криминал, насиље, разбојништво, убиство ❷ (зло које задеси човека) мука, паћеништво, страхота, патња, брига, невоља, несрећа, паћење, недаћа, мучење, тортура, страдање, злопаћење, трпљење, страдалништво, мрцварење, тегоба, неугодност, неугода, напаст, трпња, калварија *фиџ.*, камен *фиџ.*, голгота *фиџ.*, враг *фиџ.*, бреме *фиџ.*, бич (судбине) *фиџ.*, јарам *фиџ.*, главобоља *фиџ.*, пакао *фиџ.*, малтретман *жарџ.* ❸ *цркв.* (оно што је по религијском веровању против човека и природе) в. ђаво 1.

злоба ж ❶ в. злонамерност ❷ в. заједљивост

злобан прид. лош, зао, покварен, подао, подмукао, пакостан, злоћудан, дијаболичан, охол, opak, безочан, искварен, страховит, поган, заједљив, неваљао *еуф.*, злочест *фам.*, кваран *фам.*, инфаман *реџ.* - *уй.* неморалан

злобник м (лош, покварен и зао човек) в. бараба

злобница ж (зла, покварена женска особа) бедница, јадница, злица, кучка, караконцула, оштроконца, змија, аждаја, подмуслица, гадура, роспија, ала, куја, гуја, пизда *нар.*, пичка *нар.*

злогоља ж нерасположење, мрзовоља, депресивност, депресија, апатичност, безвољност, анксиозност, суморност, меланхолија, малодушност, апатија, депресивност, депримираност, индиспонираност, потиштеност, равнодушност, покуњеност, мргдност, снужденост, невољност, тмурност, мркина, летаргија, индолентност, индоленција, клонулоост, клонуће, натмуреност, инертност, индиферентност, отупелост, инерција, раздражљивост, флегматичност, неосетљивост, песимизам, утученост, зловољност, апатичност, атонија, смркнутост, мрачност, клонулоост духом, тегобност, намргођеност, туробност, мртвило, невесеље, намрштеност, мизерност, лоша/зла воља, сломљеност, беживотност, покислост, учмалост, тупост, тегоба у души, бедак *фам.*, киселост *фиј.*, мркост *реј.*, абулија *реј.*, празнина *фиј.*, млохавост *фиј.*, хладноћа *фиј.*, погруженост *реј.*, грижљивост *реј.*, безвоља *фам.*, дерт *јесн.*, сплин *реј.*, нујност *хрв.* - уи: туга, умор 1., брига 1., nelaгода, безнађе, малаксалост 1., мука 1.

зलोвољност ж ① в. зловоља ② в. бес

злокобан прид. ① (који штети) в. шкодљив ② (који доноси несрећу) в. кобан 2. ③ (веома опасан) в. погубан

злокобник м ① (човек који нема среће) малер, несретник, угурсуз, пехист, злосретник, баксузник, талија *жарј.*, пегула *реј.* ② (човек који доноси несрећу) песимиста, баксуз, циник, злослутник, мрачњак, баксузник, мракач, урокљивац, негативац *фам.*, хејгер *жарј.*, црноглеђа *ексјр.*, кукувија *јот.*, агалија *реј.*, баксужњак *реј.*, басажњак *реј.*

злокобност ж ① в. злонамерност ② в. несрећа

злонамеран прид. ① в. зао ② в. шкодљив

злонамерност ж пакост, злоба, малициозност, негативност, злокобност, opakост, отровност *фиј.*, злоћа *фам.*

злопатити се несврш. в. мучити се

злопатник м в. мученик

злопаћење с в. мука 1.

злослутан прид. ① (који штети) в. шкодљив ② (који доноси несрећу) в. кобан 2. ③ (веома опасан) в. погубан

злосрећница ж в. јадница

злостављање с в. малтретирање

злостављати несврш. прел. малтретирати, мучити, тлачити, терорисати, тиранисати, деранжирати, морити, мрцварити, угњетавати, муштрати, газити, гњавити, иживљавати се, сисати крв *фиј.*, газити *фиј.*, цедити *фиј.*, ша-рафити *фиј.*, стезати *фиј.*, јахати *фам.*, шиканирати *фам.*, масирати *фам.*, кињити *фам.*, рибати *фам.*, протеривати кроз иглене уши *арх. изр.*, задавати муке *изр.*, бацати на муке *изр.*, загорчавати живот *изр.*, вадити душу *изр.*, драти на живо *изр.*, вадити маст *изр.*, пећи на лагано/тихој ватри *изр.*, бријати на суво *изр.*, шибати *суж.* - уи: злоупотребити, досађивати

злотвор м в. злочинац

злоћа м ж в. изрод

злоћудан прид. ① в. зао ② в. шкодљив

злоупотребити сврш. несврш. прел. искористити, окористити се, истрошити, изработи, извући корист, послужити се (неким), употребити, исцедити *фам.*, оглобити *фам.*, одерати *фам.*, огулити *фам.*, зајебати *нар.*, зезнути *жарј.*, извозати *жарј.*, упорабити *хрв.*

злоупотребљавати несврш. прел. користити, искоришћавати, изра-

бљивати, окоришћавати се, угњетавати, извличити корист *изр.*, возати *фам.*, глобити *фам.*, драти *фам.* - *уй.* злостављати

злочест прид. *фам.* злобан, безобразан, аморалан, лош, зао, бесраман, покварен, непоштен, бестидан, безвезан, подао, подмукао, бешчастан, бескарактеран, неваљао, нечастан, неморалан, охол, препреден, opak, притворан, осион, вероломан, перфидан, безочан, префритан, пакостан, срамотан, непослушан, дрзак, злоћудан, обестан, инфаман, дијаболичан, недостојан, прорачунат, искварен, недисциплинован, безобзиран, неотесан, несавестан, лоше васпитан, хулан, без поштовања, неисправан, безморалан, премазан/ намазан свим мастима, издајнички, продао би и своју мајку, богохулан, сраман, страшан, намазан свим мастима, неплеменит, неетичан, фриволан, неправичан, недоличан, неславан, нецивилизован, подмитљив, грешан, нечист, непристојан, страховит, поган, надут, ружан *фиј.*, прљав *фиј.*, низак *фиј.*, нечувен *фиј.*, некрепостан *реј.*, смрадан *фам.*, дрзовит *фам.*, кваран *фам.*, либертински *арх.*, худ *арх.*, киван *реј.*, претворан *реј.*, иморалан *реј.*, хибен *хрв.*, нећудоредан *хрв.*, дебеле коже *изр.* - *уй:* бедан, некултуран, несташан, дивљи, заједљив, гадан, лицемеран, немиран - *сл:* неправедан, порочан, неискрен

злочин м ♂ (тешко кривично дело) *суж:* крађа, превара, proneвера, отмица, убиство, масакр, геноцид - *уй.* криминал ♂ *фиј.* (неки тежи друштвени прекршај учињен према неком поједнцу, групи или народу) непоштовање, нехуманост, нељудскост, дрскост, варваризам, бесрамност, зверство, примитивност, бруталност,

насиље, разарање, злочинство, пуштошење, нечовештво, нечовечност, грубост, осорност, барбарство *хрв.*

злочинац м ♂ (починилац злочина) криминалац, зликовац, кривац, мафијаш - *уй.* затвореник ♂ *фиј.* вандал, хулиган, силеџија, насилник, разбијач, злотвор, напасник, мучитељ, крволок, напрасник, манијак, грубијан, окрутник, сивоња, крвопија, батинаш, крвник, горопадник, бичеватељ, махнотац, тиранин *фиј.*, катил *реј.*, живина *фам. фиј.*, неман *фам.*, животиња *фам. фиј.*, силос *жарј.*, канибал *ексјр.*, чудовиште *ексјр.*, звер *ексјр.*, главосек *ексјр.*, душманин *ексјр.*, несуздржљивац *реј.* - *уй:* варварин, разбојник, дивљак, диктатор - *уй:* варварин, разбојник, дивљак, диктатор

злочиначки прид. в. насилнички
злочинство м ♂ *йравн.* (било која противправна делатност) в. криминал
змај м ♂ (крилато митско биће) аждаја, ала, неман, змија, дракон, аждаха *арх.*, аждајка *реј.*, ажделија *реј.*, аждер *реј.*, позој *арх.*, арамија *реј.* ♂ *фиј.* в. јунак I. ♂ *фиј.* (енергична, ватрена особа) бомба *фам.*
змија ж ♂ гуја, аспида *арх.*, отровница *суж.* ♂ *фиј.* в. злобница

Змије

анаконда (Eunectes)
белоушка (Natrix natrix)
випера (Viperinae)
гуж (Coluber longissimus)
звечарка (Crotalus)
камењарка (Perdix graeca)
кобра (Naia tripudians)
кравосас (Elaphe quatuorlineata)
мамба (Dendroaspis)
поскок (Vipera ammodydes)
црвекрпица (Elaphe situla leopardina)
шарка (Vipera berus)

Знаци кинеског зодијака

子 пацов	卯 зец	午 коњ	酉 петао
丑 во	辰 змај	未 коза	戌 пас
寅 тигар	巳 змија	申 мајмун	亥 свиња

знак м ❶ синдром, наговештај, показатељ, сигнал, индикација, симптом, индикатор, показивач, знамен, знамење, назнака, весник *фиј.*, гласник *фиј.*, индиција ❷ в. информација ❸ в. грб ❹ в. симбол ❺ в. доказ

Знаци зодијака

знак	од	до	симбол
Ован	21. март	19. април	♈
Бик	20. апр.	20. мај	♉
Близанци	21. мај	21. јун	♊
Рак	22. јун	22. јул	♋
Лав	23. јул	22. авг.	♌
Девица	23. авг.	22. септ.	♍
Вага	23. септ.	23. окт.	♎
Шкорпија	24. окт.	21. нов.	♏
Стрелац	22. нов.	21. дец.	♐
Јарац	22. дец.	19. јан.	♑
Водолија	20. јан.	18. феб.	♒
Рибе	19. феб.	20. март	♓

зналац м в. стручњак

зналачки прид. в. вичан

знамен м ❶ в. доказ ❷ в. симбол

знаменит прид. в. познат

знаменитост ж в. вредност

знамење с в. знак 1.

знанац м ❶ познатик, познати, знаник *реџ.* ❷ в. стручњак

знање с ❶ (скуп чињеница или радњи о којима неко нешто зна) обавештеност, познавање, упућеност, упознатост - *уй.* стручност, учинак, разумевање, надареност - *уй.* сналажљивост ❷ (укупност знања) образовање, ерудиција, ученост, образо-

ваност, школованост, начитаност, едукација, школовање, високообразованост, просвећеност, стручност, поткованост, верзираност, обавештеност, наобразованост *хрв.*, изобразеност *хрв.*, наобразеност *хрв.*, наобразба *хрв.* - *уй.* интелигенција 1., дубокоумље

знатан прид. в. велик 2.

знати несврш. прел. ❶ (имати знање о чему) имати појма, бити свестан ❷ баратати, служити се, оперисати, употребљавати, манипулисати, владати, разумети се

знатно прил. неупоредиво, много, видљиво, поприлично, прилично, доста, подоста, стравично, силно, грозно, страховито, страшно, осетно, приметно, јако, грдно, изразито, у великој мери, колико се може замислити, лудо *фам.* - *уй.* претерано, врло

значај с ❶ битност, важност, релевантност - *уй.* суштина, смисао ❷ в. значење 1.

значајан прид. битан, важан, од важности, од значаја, релевантан, сигнификантан, знатан, замашан *реџ.* - *уй.* пресудан 1.

значајно прил. в. врло

значење с ❶ садржај, смисао ❷ в. значај 1.

значи прил. дакле, онда, елем, па, отуд, ерго, па зато, и зато, према томе, у сваком случају *изр.*, хоће рећи *изр.*

значити несврш. прел. ❶ (бити од значаја, вредности) вредети, представљати, чинити, ваљати ❷ (имати зна-

чење) * ④ означавати, представљати
зов м позив, дозив, вабило *арх.*
зова ж бот. (лат. *Sambucus nigra*) *реі.*
 безговина, баздов, будзова, питоми
 боз, црни безег, бзовка, обзовка, зо-
 ха, базаг, црна зовика, базовика, зо-
 вљика, црни базаг, зовик, зофа, црна
 зова, белика, бажовина, зовљика, боз,
 баз, бзова базга, бузвока, базговина,
 обзовина, абзов, базга *реі.*

зоља ж в. оса

зона ж околина I., окружење, рејон,
 средина, подручје, зона, терен, миље,
 простор, регија, крај, област, предео,
 сектор, територија, локалитет, место,
 окружје *хрв.*

зора ж ① свитање, свануће, рађа-
 ње/излазак сунца, освет, расвит, зар
исн. реі., рођај *арх.*, грануће *реі.*,
 проблесак *реі.* - *уй.* праскозорје ②
фії. в. почетак

Зорњача ж в. Даница

зрак м (сноп светлости) сноп, млаз,

луча *арх.*, луч *арх.*, зрака *хрв.*

зрачење с ① исијавање, сијање,
 обасјавање ② в. вентилација 2. ③ *фії.*
 в. привлачност

зрачити несврш. прел. ① исијавати,
 сијати, осветљавати ② *фії.* (~ лепо-
 том, шармом и сл.) сијати, блистати
 ③ в. ветрити

зрео прид. ① (о човеку) в. одрастао
 ② (о воћу) сазрео, дозрео

зрикав прид. разрок, врљав, врљо-
 ок

зрикавац м зоол. (лат. *Gryllus cam-
 pestris*) штурак, попац

зрикавци м мн. ▼ *уй.* правокрилци

зрно с зрнце, делић, трун, трунка,
 честица, атом *фії.* - *уй.* комад

зрнце с в. зрно

зубар м стоматолог, зубни лекар -
уй. лекар

зубатац м зоол. (врста морске рибе,
 лат. *Dentex vulgaris*) *

зубача ж бот. (лат. *Cynodon dactylon*)
реі. крвокопица, троскот, троскочић,
 бермудска трава, троска трава, крва-
 вица, зубовина, зобенка

зујати несврш. непрел. ① (правити
 шум зујања) зврјати, зврцати, стри-
 жати ② в. лутати

зулуф м бакенбард *арх.*, золуф *реі.*,
 солуф *реі.*, зализак *реі.*, котлет *хрв.*

зунзара ж зоол. (лат. *Calliphora*) зу-
 јара, брекуља, брецуља, зундараца

зурити несврш. непрел. пиљити, зи-
 јати - *фам.* зверати, бленути, буљи-
 ти, зјати, зирати, зевати *фії.*, блејати
фії., се(х)ирити *реі.*, кочити *реі.*

зуцнути сврш. непрел. в. зинути 2.

Врсте зрачења

ЈОНСКО ЗРАЧЕЊЕ

Алфа зрачење
 Бета зрачење
 Гама зрачење
 Неутронско зрачење
 Икс-зраци

НЕ-ЈОНСКО ЗРАЧЕЊЕ

Гравитационо зрачење
 Видљиво светло
 Инфрацрвено зрачење
 Микроталасно зрачење
 Радијски или телевизијски таласи
 Ултраљубичасто зрачење

Ии

И взн. ❶ и, и још, онда, затим, плус *фам.* - *уй.* плус² ❷ (упитно, на почетку исказа) дакле, па, значи, онда, даље

иако взн. мада, премда, макар, да, и поред тога што, и усто што, ако и, упркос (нечему), ма, прем *арх.*, ако-прем *арх.*

ибис м зоол. (птица из реда родарица, лат. *Ibis religiosa*, *Threskiornis etiorisa*) *

ибрик м в. врч

иванчица ж бот. (лат. *Leucanthemum vulgare*) *реі:* реван, волујско око, воловско око, петровски цвет, ивица, ушац *бой.*

ивањска птичица ж зоол. (лат. *Zygaena filipendula*) црвени лептир

ивањско цвеће с бот. (лат. *Galium verum*) *реі:* јованова травица, сирштица, права броћика, иваново цвеће, живбожа, јованданче, дремовка, румена лакота, иван-цвет, иванданче, јованско цвеће, иванова трава, жуто ивањско цвијеће, броћац, бањшчак, мрачница, жута броћика, госпин простирач, госпина стеља, слипавка

ивер м (отпаци настали приликом стругања дрвета) трун, труње, иверак, иверје, отпадак, цепка, треска, окреси-на *реі.*, треска *реі.*, бадрљак *реі.*

иверак м зоол. (врста морске рибе, лат. *Pleuronectes flesus*) пасара

иверица ж (даска или плоча добијена лепљењем ивери) * - *уй.* ивер

иверје с мн. в. ивер

ивичњак м угаоник, рубник, рубњак - *уй.* тротоар, међаш

иглица ж зоол. (лат. *Belone acus*) јаглица дугокљуна, игла

иглун м зоол. ❶ (лат. *Xiphias gladius*) јаглун, морска сабља ❷ (лат. *Scomberesox saurus*) риба поскок

игнорант м в. незбналица

игнорисати сврш. прел. в. занемарити

игра ж ❶ забава, разонода, играње ❷ плес, игранка, бал, ђуска *фам.* ❸ в. борба ❹ (~ с неким из злих намера) поигравање, провокација, изазивање - *уй.* малтретирање, провоцирати ❺ коцкање, коцка, стављање на коцку, клађење *суж.*

Жанрови видео игара

ГЛАВНИ ЖАНРОВИ

Акционе игре

акција-авантура
пузачина из првог лица
пузачина из трећег лица

Борилачке игре

један на један
сам против свих

Игре са улогама (RPG)

тактичке, акционе, борилачке

Онлајн игре са мноштвом играча

Платформске игре

Симулацијске игре

симулације:
летење
војска
свемир
воз
улога Бога
симулација економије
изградња градова
симулација владе

Спортске игре

трачке игре

Стратешке игре

ратна стратегија
стратегија (потезна и у реалном
времену)
тактика (потезна и у реалном времену)

ПРОПРАТНИ ЖАНРОВИ

игре за одрасле
авантуре
аркадне игре
лабиринт
музичке игре
образовне игре
ратне игре
рекламне игре
са ласерским пиштољем
слагалица
флипер
хорор преживљавање

Дечије игре

алурс	кр-кр
америчке	ласте проласте
бабине јањине	ластиш
бина	ледени чича
викторије	масне фоте
глуви телефони	маце
гомилица	на слово, на слово
грудвање	одбиванке
жмурке	пицигин
занимљиве	пут око света
географије	ринге ринге раја
зими-зами-зум	тапке
зуце	труле кобиле
игра блама	у среди
између две ватре	фоте
индирект	царе, царе,
јен, два, три	господаре
јурке	црвене рукавице
каладонт	арјачкиње
кликери	барјачкиње
коцкице	школице
крајцерице	шугице

Игре с лоптом

баскет	гольф	поло
билијар	између две	рагби
бејзбол	ватре	рукомет
бич-волеј	кошарка	стони тенис
ватерполо	куглање	тенис
викторије	одбојка	фудбал

игралиште с терен, стадион, хала, арена, дворана, теретана, вежбаоница, ринг, физкултурна сала, спортска арена, соколана, сала *фам.*, гимназиј *арх.*, гомбалиште *арх.*, гомбаоница *арх.*, поприште *рејџ.*, вежбалиште *рејџ.*, дворница *рејџ.*, ротунда *рејџ.* - *сл:* салон, већница

игранка ж ❶ в. игра 2. ❷ в. забава 1.

играти несврш. непрел. ❶ (~ неку игру, обично дечију) в. играти се 1. ❷ плесати, поскакивати, ђапати се, ђипати, ђускати *фам.*, скакутати *фам.*,

танцати *фам.*, балати *реџ.*, чагати *фам.*, хопсати *фам.* ③ (~ на неког или нешто) кладити се, уложити, опкладити се, ставити улог

играти се несврш. ① (~ неку игру, обично дечију) забављати се, занимати се ② *в.* задиркивати

играч *м в.* плесач

играчица *ж* плесачица, балерина *суж.*, балетска играчица *суж.*

игуана *ж зоол.* (лат. *Iguana iguana*) легван

игуман *м* (старешина манастира) старешина, поглавар, предстојник, архимандрит, намесник, аримандрит *арх.*, ариманит *арх.*, акримандрит *арх.*, архимандрита *арх.*

идеалан прид. ① перфектан, савршен, беспрекоран, беспримеран, најбољи, прворазредан, ненадјевив *жарџ.*, ненааткриљив *реџ.* - *уй:* сјајан, одличан, диван, потпун ② *в.* измаштан ③ *в.* идиличан

идеалиста *м* сањар, занесењак, машталац, утописта, маштар, фантаста

идеја *ж* ① (предочавање неке ствари путем суштине појма) * ② (мисаоно обликовање нечега) схватање, замисао, примисао, мисао, појам, искра *фиџ.* - *уй:* мишљење ③ замисао, накана, план, намера, предлог

идејни прид. ① појмовни, мисаон, мислен, ментални - *сл:* спекулативан, привидан ② нестваран, измишљен, измаштан, апстрактан, натприродан, надреалан, фиктиван, непостојећи, нематеријалан, имагинаран, душевни, сновић, замисљен, натчулан, сновиђајан, нереалан, незбиљски, неземаљски, иреалан, надстваран, фикцијски, имагинативан, нетелесан, сневан, сновит, апстрактиван *реџ.* - *уй:* бајковит, необичан 1.

идентитет *м* ① истоврсност, јед-

накост, истоликост, истоветност ② (скуп чињеница које служе да се особе међусобно разликују) личност, индивидуалност, индивидуалитет, персоналитет, особност - *уй:* карактер ③ (осећај припадности неком ентитету) припадност, опредељење

идентичан прид. *в.* истоветан

идентично прил. једнако, истоветно, исто, напоредо, подједнако, равно, уједначено, равноправно, барабар, на истој нози *изр.*

идила *ж* равнотежа, склад, лепота, сагласје, хармонија, јединство, срећа, мир, ред, слога, хармоничност, диван тренутак, рај (на земљи) *ексџр.*, дивота *ексџр.*, сугласје *хрв.*

идиличан прид. диван, пасторалан, романтичан, миран, непомућен, савршен, складан, идеалан, сретан, хармоничан, спокојан, угодан

идиом *м* грам. (устаљени израз чије се значење не може протумачити на основу значења речи које га чине) фраза, устаљени израз, устаљена колокација, фразем *реџ.*

идиоматика *ж* (специфични изрази неког језика, идиоми, фразе) фразеологија, идиоми, фразе, устаљени изрази, колокације, фраземи

идиот *м в.* будала

идиотарија *ж в.* глупост 1.

идиотлук *м в.* глупост 1.

идиотски прид. *в.* глуп

идол *м* ① (предмет који се обожава у неком култу) кумир, фетиш, кип, тотем, божанство, златно теле *суж.* ② (човек слепог обожавања) узвишени пример, узор - *уй:* љубимац 2.

идолопоклонство *с* (обожавање идола) *в.* величање

иђирот *м бот* (лат. *Acorus calamus*) *реџ:* жути љиљан, водена сабљица,

темишварска шаша, игирот, мирисави шаш, татарско зеље, бабан, бабад, водени цмин, балад, сабљар, широки лочек, водени божур, водени жути лилијум, водени мачић, шаша, мирисна трска, комуш, водени мин, темишварка, бабји штапи, водени кмин, ићирот, колмеж, калмус

иживљавати се несврш. в. злостављати

иживциран прид. изнервиран, нервозан, узнемирен, узрујан, раздражен, испровоциран, озлојеђен - уй: нерасположен, љут

изабран прид. в. одабран

изабрати сврш. прел. одабрати, пробрати, узети, определити се, одлучити се, решити, издвојити, приклонити се, одвојити, приволети се, избрати *рей.*, одбрати *рей.*, оптирати *рей.*

изабрати сврш. прел. одабрати, издвојити - уй. одлучити

изазвати сврш. прел. ① (позвати на двобој, такмичење) * ② испровоцирати, подбости, жарнути, боцнути, пецнути, дирнути, дати повода - уй. љутити

изазивати несврш. прел. ① зачикавати, задевати, провоцирати, подбадати, пецкати, задиркивати, диркати, љутити, дирати, зезати се (с неким), збијати шалу, дражити, хушкати, изазивати, мамити, срдити, драшкати, пикати, надраживати, баркаги *рей.*, брцкати *фам.*, боцкати *фам.* - уй: вређати, исмевати ② (доводити до неког стања) водити, придоносити (нечему), последовати (нечим), доводити (до нечега), узроковати, резултирати

изазивач м ① (онај који изазива нешто) узрочник, проузроковач, зачетник, покретач, подстрекивач, винов-

ник ② (који подбада, намерно наводи другог да нешто каже) провокатор

изазован прид. в. примамљив

изасланик м ① в. конзул ② наместник, заступник, емисар, посланик, легат *арх.*, капелан *арх.*

изасланички прид. в. дипломатски

избаж ① в. колиба ② в. остава ③ в. обор

избављење с в. спас

избатинати сврш. прел. в. истући

избацивање с в. бацање

избацивање с елиминисање, склањање, отклањање, избацивање, удаљавање, одстрањивање, одбацивање, уклањање, изношење, вађење, истеривање, бацање - уй. бацање

избацити сврш. прел. (~ из неке организације или друштва) изкључити, изопштити, екскомуницирати, шутнути *фам.*, ногирати *жар.*, изопћити *хрв.*

избачен прид. изгнан, одбачен, искључен, екскомунициран, одгурнут, издвојен, прогнан, одбијен, неприхваћен, уклоњен, елиминисан, неусвојен, лансиран *фи.*, шкартиран *фам.*, ћошкиран *жар.*, бачен у старо гвожђе *изр.*

избегавати несврш. непрел. в. врдати

избеглица м и ж исељеник, емигрант, одбеглица, пребеглица, пребег, прогнанник, изгнанник, бегунац, бежанац *арх.*, азилант *суж.* - уй. имигрант, бегунац

избеглиштво с ① (боравиште избеглица) уточиште, прихватилиште, збег, прибежиште, склониште, закриље, скривалиште, заклон, скровиште, заклониште, убежиште, азил *фи.* ② (стање избеглог човека) прогонство, прогнанство, изгнанство,

егзил, емигрантство, искључење - уи.
анатома

избезумљен прид. унезверен, паничан, успаничен, неприсебан, пометен, сметен, изван себе, у паници, безуман, распамећен, неразборит, неуравнотежен, луд *фиј.* - уи. љут, уплашен

избезумљеност ж ① (узбуна која обухвати мноштво људи) паника, узбуна, пометеност, помамљеност, помешеност, грозота, страхотност, узбурканост, хаос, русвај *фам.*, *фрка фам.*, распад *жарј.* ② в. агресивност

избезумљеност ж в. деменција

избећи сврш. прел. в. изоставити 2.

избечити се сврш. (широм отворити очи) разрогачити очи, избуљити се, исколачити очи, заколачити очима, забленути се, изрогачити се

избијати несврш. непрел. ① шикљати, врцати, прскати, бризгати, штрцати, шкрупити, шиктати, кипети, липтати, сукљати, прштати, заливати, шприцати, штрцкати, лоптити, суктати, штрицати, куљати, надирати, пиштати, тећи, истицати, врвети, истецати, искакати, врети, јако тећи, лопити *реј.*, *фрцати реј.*, *бруждати реј.*, *провирати фам.*, *шибати фам.*, *јурити фам.*, *трацкати реј.*, *штрапати реј.*, *фљаскати реј.* - уи: бацати, плускати ② (о зубима) расти, настајати

избирач м пробирљивац, избирљивац, бирач, пробирач

избирљивац м в. избирач

избичевати сврш. прел. ишибати, увоштити, излемати, исканцијати - уи: истући, пребити

избор м ① одабир, пробирање, одабирање, бирање, асортиман, селекција, селектирање, пробир ② опредељење, одлука, решење

изборан прид. наборан, борав, зборан, збрчкан, смежуран, набран, гунтав *фам.*, сажвакан *фам.*, збабан *йој.*

избрљати се сврш. в. издати 2.

избрисати сврш. прел. ① обрисати, побрисати, очистити, почистити ② в. ануирати ③ (из сећања) в. заборавити 1.

избубетати сврш. прел. *фам.* в. истући

избубечати сврш. прел. в. истући

избуљити се сврш. в. избечити се

извала ж *жарј.* в. глупост 1.

изванредан прид. ① в. изниман ② в. изврстан 2.

изванредно прил. ① изузетно, посебно, друкчије, одвојено, особито, специјално, неуобичајено, вансеријски, непоновљиво, беспримерно, ванредно, јединствено, нарочито, особено, уникатно, необично, изнимно, другачије, осебујно, ненадмашно, оделито, партикуларно, оригинално ② в. изврсно ③ в. врло

изванредност ж изнимност, атипичност, нарочитост, особеност, необичност, посебност, куриозитет, чудноватост, својеврсност, ексцентричност, бизарност, својственост, јединственост, нетипичност, специфичност, неуобичајеност, особеност, специјалност, неправилност, оригиналност, изузетност, спецификум, дивергентност, различитост, чудност, карактеристичност, пекулијарност *реј.*, двојбеност *реј.*, осебујност *хрв.* - уи: реткост, чудо

извежбан прид. в. вичан

извежбаност ж знање, компетентност, стручност, спретност, умеће, способност, вештина, верзираност, умешност, вичност, окретност, рутина, мудрост, дораслост,

мајсторство, искуство, увежбаност, искусност, упућеност, навика, мајсторија, рутинираност, обученост, уметност, квалификација, пракса, усавршеност, уходаност, позваност, умење, компетенција, студиозност, квалификованост, умност, техника, наука *фиџ.*, занат *фам.*, кликер *фам.*, акрибија *реџ.*, умедба *реџ.* - *уй:* учинак, разумевање, образованост, надареност

извежбати сврш. прел. истренирати, измуштрати, оспособити, обучити

извежбати се сврш. (усвојити потпуно неку вештину) изверзирати се, увежбати се, испраксовати се, испраксирати се, аутоматизовати се

изверзирати се сврш. в. извежбати се

извесно прил. в. заиста

извесност ж ① поузданост, сигурност, недвосмисленост, непроблематичност, неспорност, недвојбеност, необоривост, одређеност, несумњивост, непрепорност *реџ.*, непобитност *хрв.* - *уй:* јасноћа, признатост ② в. неизбежност

известан прид. ① в. недвосмислен 1. ② неки, одређен

извести сврш. прел. завршити, актуализовати, спремити, извршити, учинити, остварити, средити, реализовати, приправити, урадити, припремити, довршити, апсолвирати, исправити, окончати, решити, покренути, починити, разрешити, произвести, докрајчити, зготовити, направити, спровести, приредити, предузети, уприличити, обавити, начинити, координисати, уредити, свршити, углавити, збринути, израдити, арондирати, заокружити *фиџ.*, апсорбовати *фиџ.*, замесити *фам.*, докочати *реџ.*, актуализирати *хрв.*, истерати до кра-

ја *изр.* - *уй:* поступити, створити **извештај** м рапорт, поднесак, опис, експозе, презентација - *уй.* информација 1.

извештачен прид. усиљен, вештачки, уштогљен, укочен, неприродан, крут, завезан, суздржан, стиснут, артифицијалан, службен *фиџ.*, уштиркан *фам.*, као свињска нога *фам. изр.*, намештен *арх.*, заузлан *реџ.*

извештаченост ж ① в. гордост 2. ② в. неприродност

извештен прид. в. вичан

извидница ж претходница, патрола, ведета *реџ.*

извијати несврш. прел. кривити, повијати, савијати, искривљавати, завијати, увијати, витоперити, кривудати, пресавијати, угибати, превијати, изобличавати, смотавати, грбити, вијугати, извртати, кврчити *реџ.*, сагињати *реџ.*, вити *реџ.*, фркати *реџ.*, сукати *реџ.*

извијен прид. (који одступа од праве линије) крив, савинут, завинут, извијен, кривудава, вијугав, завојит, окукаст, завојаст, змијаст, змијугав, завојевит

извикати сврш. прел. ① (створити о нечему слику која није у складу с правом вредношћу) * ② в. изгрдити **извињавати се** несврш. (молити за опроштај) оправдавати се, изговарати се, правдати се, испривавати се *хрв*

извирати несврш. прел. ① (~ на површину земље; о води) избијати, излазити - *уй.* навирати 1. ② в. навирати 2. ③ в. произлазити ④ (о апстрактним појмовима, идејама, водити порекло) в. потицати 1.

извлачење с ① в. вађење ② врдање, забушавање, брањење, изврдава-

ње, лавирање, завлачење, измицање, провлачење, избегавање, ескивирање *фам.*, вађење *фам.* - *уй.* правдање

извлачити несврш. прел. црпи, истакати, исисавати, вадити, изводити, испумпавати, вући, истрзавати, издвајати, истезати, чупати *фиї.*, захваћати *реї.*, грабити *фам.*, узимати *фам.*, тргати *нар.*, екстраховати *форм.*, изваљивати *реїї.* ископавати *суж.*, - *сл.*: одваћати *реїї.*, сисати, празнити

извлачити се несврш. в. врдати

изводив прид. (који се може извести) изводљив, изгледан, остварив, остварљив - *уй.* вероватан

изводити несврш. непрел. прел. ❶ *не-йрел.* в. пренемагати се ❷ *йрел.* в. извлачити ❸ в. глумити ❹ в. свирати

извођач м ❶ (онај који изводи радове) радник, обављач, предузимач, извршилац ❷ в. глумац

извођење с ❶ в. вађење ❷ изведба

извољевати несврш. непрел. избирати, измишљати, тражити, захтевати - *уй.* приговарати, кукати

извор м ❶ издан, студенац, кладенац, зденац, извориште, врело, источник, узрок *фиї.*, вир *реї.*, бук *реї.*, убао *реї.*, бунар *реїї.*, врукат *реїї.*, кључ *реїї.*, водњак *реїї.*, око *реїї.* - *суж.*: сланац, слатина, топлице, сланац *реї.*, сланача, врућица *реї.*, терма, сланица *реї.*, топлица - *уй.* бунар, водскок 1. ❷ *фиї.* полазиште, основа, темељ, зачетак, почетак, платформа, узрок, праизвор, позадина, праузрок, полазница, стожер, матица, извориште, основица, порекло, подлога, исходиште, почело, праелемент, нулта тачка, праматерија, почетна тачка, прапочетак, легло *фиї.*, колевка *фиї.*, заметак *фиї.*, корен *фиї.*, врело *фиї.*, клица *фиї.*, семе *фиї.*, праскозорје

фиї., жариште *фиї.*, подријетло *хрв.* ❸ материја, грађа, рукопис, документација, материјал, литература, корпус, документ, градиво, подаци, штоф *фам.*, твориво *реїї.*

изворан прид. веродостојан, стваран, оригиналан, аутентичан, јединствен, истинит, истоветан, сушти, неизмењен, природан, проверљив, примаран, збиљски, реалан, веран, прави, чист *фиї.*, незачињен *фиї.*, самоникао *фиї.* *реїї.*, аутентички *арх.*, нефалсификован *реїї.*, самобитан *реїї.*, самородан *реїї.*, непатворен *реїї.*

извориште с ❶ в. извор 1. и 2.

изврдавање с в. извлачење 1.

изврдавати несврш. непрел. в. врдати

изврнути сврш. прел. обрнути, окретнути, преокренути

изврсно прил. беспрекорно, одлично, савршено, изузетно, феноменално, вансеријски, ванредно, особито, боговски, сјајно, предобро, посебно, силно, фантастично, изванредно, перфектно, импресивно, бриљантно, без мане/замерке, нема боље *фам.*, као бог *фам.*, прва лига *фам.*, антика *фам.*, филателија *фам.*, супер *фам.*, екстра *жарї.*, жешће *жарї.*, жестоко *жарї.*, врх *жарї.*, боли глава *жарї.*, проминентно *форм.*, еминентно *форм.*, ексцелентно *реїї.*, бравурозно *реїї.*

изврсно ж в. савршенство

изврстан прид. изузетан, вансеријски, ванредан, импресиван, савршен, генијалан, врхунски, очаравајући, одличан, особит, изванредан, посебан, мајсторски, нестваран, сјајан, непоновљив, фасцинантан, оптималан, боговски, фантастичан, невероватан, феноменалан, врстан, ингени-

озан, бриљантан, као бог, истакнут, јако добар, легендаран, предобар, богмдан, нема боље *фам.*, капиталан *фам.*, прва лига *фам.*, антологијски *фам.*, филаделфија *фам.*, светска класа *фам.*, боли глава *фам.*, супер *фам.*, nobl *нейром.*, екстра *жарі.*, невиђен *жарі.*, жешћи *жарі.*, до јаја *жарі.*, крвав *жарі.*, силан *жарі.*, врх *жарі.*, еминентан *форм.*, антика *арх.*, ђенијалан *арх.*, проминентан *реиј.*, ексквизитан *реиј.*, бравурозан *реиј.*, ексцелентан *реиј.*, неверојатан *хрв.*, изниман *хрв.* - *уй:* божанствен, савршен, талентован, огроман

извртати несврш. прел. ❶ обртати, окретати, преокретати ❷ кривити, витоперити, грбити, вијугати, изобличавати, завијати, увијати, нагињаати, кривудати, пресавијати, изувијати, повијати, савијати, искривљавати, угибати, извијати, кврчити, превјати, смотавати, сагињати *реиј.*, вити *реиј.*, фркати *реиј.*, сукати *реиј.*

извршавање с актуализација, реализација, остваривање, примена, спровођење, употреба, провођење, примењивање, остварење плана, извршење, кориштење, употребљавање, егзекуција *фиј. реиј.*, апликација *арх.*, упораба *хрв.*, реализирање *хрв.*, provedба *хрв.* - *сл:* оживотворење, операционализација

извршење с ❶ в. извршавање ❷ *йравн. в.* заплена

извршилац м починилац, чинилац - *уй.* кривац

извршити сврш. прел. завршити, актуализовати, спремити, извести, учинити, остварити, средити, реализовати, приправити, урадити, припремити, довршити, апсолвирати окончати, решити, починити, произвести, докрајчити, зготовити,

направити, спровести, приредити, предузети, уприличити, обавити, начинити, координисати, уредити, свршити, углавити, израдити, арондирати, заокружити *фиј.*, апсорбовати *фиј.*, замесити *фам.*, докончати *реиј.*, актуализирати *хрв.*, истерати до краја *изр.* - *уй.* поступити, оживотворити, створити

извршни прид. ❶ егзекуцијски, егзекутивни ❷ административни 2.

изгарање с ❶ догоревање, горење ❷ в. жудња

изгладити сврш. прел. ❶ поравнати, изгладити, углачати, исправити ❷ в. средити 1.

изгладнелост ж (неутољена жеља за храном) глад, огладнелост, гладомора

изглед м ❶ спољашност, стас, фасада, вањштина, извањштина, апаренција *реиј.*, фацијес *реиј.* ❷ (за нешто) в. могућност ❸ в. испољавање

изгледа прил. в. могуће

изгледан прид. в. изводив

изгнан прид. (који је протерани или искључен из неке заједнице) напуштен, одбачен, избачен, искључен, презрен, екскомунциран, одгурнут, издвојен, прогнан, остављен, одбијен, занемарен, неприхваћен, уклоњен, елиминисан, неусвојен, лансиран *фам.*, шкартиран *фам.*, ћошкиран *жарі.*

изгнаник м в. емигрант

изгнанство прид. (стање изгнане особе) прогонство, прогнанство, изгнанство, егзил, емигрантство, искључење - *уй.* анатема

изговарати се несврш. в. врдати

изговор м ❶ (начин изговарања речи) дикција, нагласак, говор, артикулација, интонација, дискурс,

модулација - уи: језик, комуникација
 ② оправдање, исприка, изговарање, правдање, излика *реџ*. - уи. врдање

изговорити сврш. прел. ① в. ређи ② в. проговорити

изгрдити сврш. прел. ① прекорити, извикати, напасти, искорити, укорити, пребацити (неком нешто), нагрдити, критиковати, очитати буквицу *изр.*, натрљати нос *изр.*, замерити, очитати лекцију, очитати проповед, покарати *арх.*, испридиковати *фам.*, приметити *еуф.*, приговорити *еуф.*, припоменути *еуф.* ② испсовати, искудити, оцрнити, наружити, изружити, покудити, поплувати *фам.* - уи: осудити, оптужити

изгред м испад, излет, ексцес, инцидент, драма, сензација, афера, неприлика, скандал, збрка, белај *фам.* - уи: свађа, брука

изгубити сврш. прел. ① (престати знати где се нешто налази) загубити, затурити, скембаги *фам.*, завргнути *реџ*, - уи. сакрити, заборавити 2. ② (доживети пораз) претрпети пораз, пуђи *фам.* ③ (~ новац или имовину) потрошити, проћердати, раскућити, прокоцкати, прокартати, профућкати *фам.*, скрцкати *жарџ*.

изгубити се сврш. ① залутати, дезоријентисати се, скренути с пута, одлутати, забасати *реџ*. ② *фиџ*. в. збунити се ③ *фиџ*. в. нестати

изгубљен прид. ① (за којег се више не зна где се налази) загубљен, затурен, скембан *фам.*, завргнут *реџ*. - уи. сакривен ② (~ новац или имовина) потрошен, проћердан, раскућен, прокоцкан, профућкан *фам.*, скрцкан *жарџ*. ③ (који није присутан духом) в. одсутан 2. ④ пропао 1. и 2.

изгубљеност ж ① в. збрканост 1. ② в. збуњеност

издајница м и ж издајник, квислинг, петоколонаш

издан м в. извор 1.

издати сврш. прел. ① изнајмити, дати у најам, арендирати *реџ*. ② одати, избрбљати се, пријавити, оцинкарити, откуцати, разоткрити, потказати, проказати, обелоданити, открити, тужити, ређи све, дојавити, одгонетнути, доставити, бити доушник, одати намере/планове, пропевати *жарџ*., провалити *жарџ*., денунцирати *реџ*., раскрити *реџ*. ③ изручити, испоручити, испоставити, пренети *фам.*, лиферовати *фам.*, екстрадирати *форм*. ④ изиграти, изневерити, проиграти, прекршити обећање *изр.*, погазити реч *изр.*, оставити некога на цедилу *изр.*, забити неком нож у леђа *изр.*, набити неком шкуфију *изр.*, извртети *жарџ*. - уи. преварити ⑤ (направити издање) публиковати, објавити, обелоданити, публицирати, штампати, на свет издати *арх.*, тискати *хрв*.

издахнути сврш. непрел. в. преминути

издашност ж в. плодност 1.

издвајати се несврш. одударати, разликовати се, диференцирати се, распознавати се, истицати се, дистонирати, одскакати, искакати, штрчати

издвојен прид. ① в. изниман ② одабаран, пробран, изабран, сортиран ③ в. истакнут 1.

издвојити сврш. прел. ① одвојити, апстраховати, одбацити, уклонити, изоставити, изузети, макнути, одстранити, удаљити, оделити, искључити, изопштити, апстрахирати *хрв*. ② в. изабрати

издеран прид. в. поцепан

издигнути сврш. прел. в. уздигнути

издизати се несврш. (над својом околином) *в.* штрчати 2.

издирати се несврш. *в.* дерати се
издисај *м в.* агонија 2.

издисати несврш. непрел. *в.* умирати

издићи сврш. прел. *в.* уздигнути

издржавање с ❶ (обезбеђивање средстава за нечији живот) алиментација ❷ подношење, одолевање, устрадавање, уздржавање, трпљење, трпељивост, стоицизам - *уй.* мука

издржати сврш. непрел. ❶ (издржати нешто неугодно) истрпети, претрпети, поднети, отрпети, преживети, препатити, пропатити, проћи кроз ватру и воду *изр.*, проћи сито и решето *изр.*, прогурати, изаћи на крај *изр.* ❷ (савладати своје нестрпљење) истрајати, устрадајати, савладати се, успети, не дати се, победити себе *изр.* ❸ (успети се одржати) одржати се, опстати, потрајати, истрајати, преживети

издржљив прид. отпоран, постојан, истрајан, чврст, стамен, резистентан, стоички, дурашан, солидан, жилав, камен *фиј.* - *уй.* доследан, снажан

издржљивост ж ❶ отпорност, постојаност, жилавост, истрајност, резистенција, резистентност, неразоривост, устрадајност, имунитет, дурашност, стаменост, чврстина, тенацитет *реј.*, опстојност *реј.* - *суж:* неискорењивост, неподеривост, нераздеривост, гумастост - *уй:* кондиција, трајност, јачина 1., чврстина ❷ *в.* истрајност 1. ▼ *уй.* марљивост 1., стрпљивост

издувати се сврш. (довести се у стање мира, најчешће после неког стреса или шока) *в.* смирити се

издужен прид. ❶ дугачак, развучен,

протегласт, продужен, дугуласт, дуг ❷ *в.* висок 1.

издужити се сврш. *в.* порастати 1, и 2.

изелица *м ж в.* изјелица

изигравање с ❶ *в.* неприродност ❷ *в.* лаж 2.

изигравати несврш. непрел. *в.* пренемагати се

изигран прид. *в.* изневерен

изиграти сврш. прел. *в.* обманути

изјава ж (оно што се јавно изјави) исказ, саопштење, објава, обраћање, констатација - *уй.* обавештење

изјавити сврш. прел. казати, рећи, изрећи, констатовати, изнеги, саопштити, изустити, формулисати, изговорити, изложити, објавити, обелоданити, рекнути, проговорити, артикулисати, вербализовати, дорећи, изјаснити се, прозборити, обратити се, исказати, изразити, изнеги своје мишљење, огласити се, сасути *фам.*, ланути *фам.*, одгудити *фам.*, велити *арх.*, касти *арх.* - *уй:* разрадити, објаснити

изјављивати несврш. непрел. *в.* говорити 1.

изједен прид. ❶ нагризен, трошан, труо, расточен - *уй.* јадан 2. ❷ *в.* слаб 1.

изједначити сврш. прел. *в.* анулирати

изјелица *м и ж* изелица, ждероња, лакомац, прождрљивац, незаситник, опсофаг, несит, ждеравац, ждерач, изеша, лакомција, пождерух(а), јелац *реј.*, ала *фиј.*, вук *фиј.*, изјеша *реј.*, гладнуш *реј.*, покусалица *реј.*, хлебождер *фам.*, ждера *фам.*, њупација *фам.*, месождер *фам.*, гладоња *йој.*, локмаш *йој.* *реј.*

излагање с ❶ показивање, прика-

зивање ② в. говор 2. ③ в. настава

излаз м ① (место кроз које се излази) врата, пролаз, капија ② (начин или могућност решења неке тешке ситуације) решење, спас, спасење, избављење, крај, завршетак, повољан исход/расплет, солуција, размршење, разрешење, расплет ③ в. излазак 1.

излазак м ① (одлазак из куће ради провода) забава, провод, разонода, рекреација, опуштање, релаксација, живот *фил.* ② в. журка

излазити несврш. непрел. ① (напуштати неко затворено место) излазити, напуштати, одлазити ② (напуштати дом ради провода, забаве) проводити се, ићи у живот *изр.*, зезати се *фам.*, кретати се *фам.*, ординирати *фам.* - *уй.* лумповати, веселити се 2. ③ в. произлазити ④ (~ из штампе) појављивати се, штампати се ⑤ в. извирати 1.

изланути се сврш. *фам.* (рећи нешто што није требало) рећи, треснути, лупити, истрабуњати, бубнути, ланути, изблебетати, избрбљати, блебнути, избацити, испалити *фам.*, одвалити *фам.*, ишчегртати *фам.*, извалити *фам.*, рећи и остати жив *изр.*

излежаване с ① лешкарење, развлачење, одмарање, растезање ② ленчарење, нерад, беспослица. пландовање, доколичарење, дангубљење, бадависање, доколица, беспосличење, беспосличарење, излежаване, лењствовање, неупосленост, неделатност, празновање, доконарија, дембелисање *фам.*, левентовање *реп.*, медитација *фам.*, џабалебаренење *фам.*, вегетирање *фам.* *фил.*, лежачина *фам.*, докоњаштво *реп.*, елбетовање *реп.*, лежник *реп.*

излежавати се несврш. ① (остајати дуго у кревету после буђења) ле-

шкарити, развлачити се, одмарати, растезати се ② в. ленчарити

излемати сврш. прел. *фам.* в. истући

излет м в. ① (одлазак у природу на краће време) пикник, екскурзија ② в. изгред ③ *фил.* в. дигресија

излечење с исцељење, оздрављење, опорављање, опоравак, побољшање, окрепљење

изливати се несврш. в. избијати 1.

излизан прид. в. похабан

излишан прид. в. непотребан

излишност ж бесмисленост, узалудност, бесциљност, бескорисност, ништавност, безвредност, непотребност, сувишност, несувислост, безначајност, споредност, несврховитост - *уй:* баналност, јаловост

излог ж (део радње у којем је изложена роба према улици) витрина *реп.*

изложба ж излагање, поставка, експозиција *реп.*, егзибиција *реп.*

изложити сврш. прел. в. образложити

излупати сврш. прел. в. истући

измамити сврш. прел. намамити, извући, привући, завабити, свабити, замамити, домамити, довабити, примамити, привабити - *уй.* обманути

измаштан прид. ① (који постоји само у мислима, машти) појмовни, нестваран, мисаон, измишљен, натприродан, надреалан, фиктиван, непостојећи, нематеријалан, имагинаран, душевни, сновић, мислен, ментални, идејни, апстрактан, замисљен, натчулан, сновићајан, нереалан, неземаљски, иреалан, надстваран, фикцијски, имагинативан, нетелесан, сневан, сновит, утопијски, идеалан, апстрактиван *реп.*, незбиљски *хрв.* -

уј: бајковит, необичан, чудан, чаробан - сл: спекулативан, привидан ② в. мистичан 1.

ИЗМЕНА ж мењање, промена, адаптација, модификација, трансформација, трансформисање, преосмишљавање, премоделовање, преправљање, преобликовање, преиначење *реј.*, преиначивање *реј.*, преправак *хрв.*, прилагодба *хрв.*, трансформирање *хрв.*, преоблика *хрв.*

ИЗМЕНИТИ сврш. прел. ① променити, адаптирати, модификовати, трансформисати, преображавати, преправити, преобликовати, преомоделовати, аранжирати, удесити, прилагодити, подесити, дотерати - уј: спремити ② в. подесити 1.

ИЗМЕТ м говно, поган, фекалије, излучевина, екскремент *форм.*, балега *суж.*, нечист *арх.*, дрек *реј.*, столица *форм.*, кака *деч.*, какица *деч.*

ИЗМЕШАТИ сврш. прел. промешати, помешати, смутити, замутити, измутити, измућкати, размутити, промутити, скалабурити *реј.*

ИЗМИРИВАЊЕ с ① измирење, мирење, помиривање, помирење, измирба *реј.*, помирба *реј.* ② (~ дуга) в. враћање 2.

ИЗМИСЛИТИ прид. ① (створити нешто ново) изумети, пронаћи, открити, конструисати, створити ② (размишљањем доћи до нечега) смислити, домислити, сетити се, сконтати *фам.* ③ в. слагати

ИЗМИЦАТИ несврш. непрел. ① (померати даље од одређеног места) склањати, померати, одмицати, уклањати ② (повлачити се испред оног који се приближава) узмицати, одступати, повлачити се, одмицати, нестајати, испадати, измигољавати, бежати ▼ уј. врдати

ИЗМИШЉАТИ несврш. прел. ① (стварати нешто ново) проналасити, открити, смишљати, изналасити, изумљивати ② (говорити неистину) лагати, обмањивати (некога), врдати - *еуф.*: кривотворити, китити, зачињавати, фалсификовати, дотеривати, прекрајати, обилазити истину, патворити, лагуцкати, лагити, претеривати - *реј.*: лажуњати, ландати, лажати - *фам.*: фарбати (некога), фолирати (некога), петљати - *жарј.*: палити, баронисати, ложити, пржити - *изр.*: мазати очи, причати причу

ИЗМИШЉЕН прид. непостојећи, измаштан, фиктиван, уображен, имагинаран, нералан, замишљен, нестваран, сањарски, умишљен, фантастичан, ваздушаст *фиј.*, истрипован *жарј.*, баснослован *арх.* - уј. невероватан 1., лажан - уј. измаштан

ИЗМИШЉОТИНА ж лаж, неистина, подвала, махинација, лагарија, конструкција, дезинформација, ујдурма, фалсификат, сплетка, полуинформација, манипулација, кривотворина, полуистина, фикција, смицалица, гласина, урбана бајка, неистинита тврдња, неистинита прича, урбана легенда, измишљена прича, шупља/празна прича, причам ти причу *фам.*, ловачка прича *фам.*, лажа *реј.*, измишљај *реј.*, - *фам.*: фантазија, патка, прича, мит, фама, петљарија, фол, петљаница, магла, бајка, мудролија *ирон.*, жвака *жарј.*, патворина *арх.*, јалан *арх.* новинарска патка *суж.*

ИЗМЛАТИТИ сврш. прел. в. истући

ИЗМОЛИТИ сврш. прел. (добити нешто упорним мољењем, зановетањем или претњама) измољакати, изнудити, искамчити, измамити, испросити *йој.*

ИЗМОРОНОСТ ж ① в. исцрпљеност 1. ② в. болећивост 1.

измотавање с глумирање, лудовање, зевзечење, мајмунисање, будалисање, враговање, дедачење, зезање *фам.*, зезанција *фам.*, зајебавање *нар.* - *уй.* провод

измотавање с *фам.*: пренемагање, изигравање, глуматање, лудирање, блесављење - *уй.* неприродност

измотавати се несврш. пренемагати се, изигравати, глумити, глуматаги, глумирати се, лудирати се, блесавити се, изводити бесне глесте *изр.*

измрсити сврш. прел. *в.* запетљати 1. и 2.

измудрити сврш. прел. (доћи до нечега мудровањем) изумити, изнаћи, пронаћи, измислити, измаштати, досетити се, смислити

измусти сврш. прел. ① (довршити мужу) помусти, намусти ② *в.* израбити

измутити сврш. прел. *в.* измешати

измученост ж ① *в.* исцрпљеност 1. ② *в.* болећивост 1.

измучити сврш. прел. намучити, исцрпсти, изнурити, уморити, изморити, измуштрати - *уй.* мучити

измуштрати сврш. прел. ① истренирати, извежбати, издриловати, оспособити, обучити ② *в.* измучити

изнад прил. над, више, преко, поврх, повише, уврх, понад *реџ.*, врх *реџ.*

изнајмити сврш. прел. издати, дати у најам, арендирати *реџ.*

изневерен прид. изигран, испален *жарј.*, израђен *жарј.*, зезнут *фам.*, зафркнут *фам.*, зајебан *нар.*, изјебан *нар.* - *уй.* преварен

изневеривање с ① (кршење задате речи) вероломство, вероломност, невера, издаја, издајништво ② (осећање туге због неостварених очекивања) разочарење, разочарање, под-

бачај, заказивање, незадовољство

изневерити сврш. прел. ① (не испунити очекивања, оставити неког на цедилу) издати, изиграти, разочарати, прекршити обећање *изр.*, погазити реч *изр.*, забити неком нож у леђа *изр.*, испалити *жарј.*, извртети *жарј.*, зејевати *нар.*, зезнути *фам.* - *уй.* преварити ② (~ очекивања) разочарати, подбацити, заказати, затајити, не задовољити

изневерити сврш. прел. (~ некога, не испунити обећање или оставити на цедилу) погазити дату реч, издати *фам.*, испалити *фам.*, зезнути *фам.*, зајебати *нар.*, изјебати *нар.* - *уй.* преварити, обманути

изнемогао прид (исцрпен бољешћу) *в.* изнурен

изнемоглост ж ① *в.* исцрпљеност 1. ② *в.* болећивост 1.

изнемоћи сврш. непрел. малаксати, уморити се, ослабити, клонути, колабирати, истрошити се, посустати, исцрпсти се, колапсирати *реџ.*, балдисати *фам.*, умрети *фам.*, крепати *фам.*, липсати *фам.*, рикнути *фам.*, здвојити *реј.*

изненада прил. одједном, наједном, наједанпут, нагло, ненадано, експромптно, кадли, напречац, напрасно, уједанпут, одједанпут, изненадно, неочекивано, брзо, неслућено, а оно, кад наједном, без најаве, мимо очекивања, преко ноћи *фиј.*, умах *хрв.*, из чиста мира *изр.*, с неба па у ребра *изр.*

изненадити сврш. прел. ① зачудити, пренути *фиј.*, запањити *ексјр.*, згранути *ексјр.*, пресенетити *ексјр.* - *уй.* уплашити, запрепастити ② (пријатно ~) развеселити, озарити, усрећити, разведрити, развеселити, раздрагати, увеселити - *уй.* одушевити

изненадити се сврш. ❶ зачудити се - уи. збунити се ❷ (много се ~) запрепасти се, забезекнути се, запањити се, пренеразити се, пресамитити се, фрапирати се, шокирати се

изненађен прид. ❶ (који показује изненађење) затечен, неприпремљен, неспреман, зачуђен - уи. збуњен ❷ (много ~) в. запрепашћен

изненађеност ж в. изненађење

изненађење ж зачуђеност, чуђење, збуњеност, изненост - уи. запрепашћење

изненађење с в. запрепашћеност

изнервиран прид. изнервиран, нервозан, узнемирен, узрујан, раздражен, иживциран, испровоциран, озлојеђен. - уи: нерасположен, љут,

изнервирати сврш. прел. (учинити некога нервозним) узнемирити, раздражити, узрујати, иживцирати, попети се (неком) на живце/нерве - уп. изазвати, наљутити

изнервирати се сврш. прел. (постати нервозан) иживцирати се, узнемирити се, раздражити се, узрујати се - уи. наљутити се

изнесен прид. ❶ (~ пред јавност) приказан, представљен ❷ изречен, изговорен, поменут, наведен, постављен, дат, представљен, истакнут

изнети сврш. прел. ❶ в. информисати ❷ в. изјавити

изниман прид. ❶ (који представља изузетак) изузетан, особен, особит, посебан, јединствен ❷ (који је другачији од других) друкчији, изузетан, различит, необичан, другачији, посебан, јединствен, атипичан, особит, изванредан, неочекиван, неконвенционалан, несличан, несвакидашњи, оригиналан, куриозан, нетипичан, невероватан, особен, нарочит, бес-

примеран, издвојен, несвакодневан, ванредан, ексцентричан, специјалан, неубичајен, уникатан, својствен, екстравагантан, другојак, вансеријски, својеврстан, ексцепционалан, алтернативан, бизаран, партикуларан, апартан, другојачији *реи.*, оделит *хрв.*, различан *хрв.*, осебујан *хрв.* - уи: властит, изврстан, неподобан, натпросечан, неподударан

ИЗНИМНО прил. ❶ в. изузетно 1. ❷ в. много

ИЗНИМНОСТ ж куриозитет, чудноватост, нарочитост, изванредност, особеност, необичност, индивидуалност, атипичност, посебност, умереност, уникатност, својеврност, ексцентричност, бизарност, својственост, јединственост, нетипичност, специфичност, настраност, неубичајеност, особитост, специјалност, оригиналност, изузетност, пекулијарност, изворност, самосвојност, спецификум, дивергентност, различитост, чудност, карактеристичност, двојбеност *реи.*, осебујност *хрв.* - уи: реткост, чудо 1.

ИЗНОВА прил. в. опет

ИЗНОС ж ❶ (количина новца) свота, сума, збир, количина, зброј *хрв.* - уи. количина ❷ в. цена

ИЗНОШЕН прид. похабан, дотрајао, ислужен, пропао, искрзан, издеран, бедан, јадан, времешан, излизан, безвредан, истрошен, трошан, отрцан, крзав, подеран, изупотребљаван, изједен, ритав, поцепан, матор *фам.*, раздрндан *фам.*, разјебан *нар.*, овештао *арх.*, извештао *арх.*, прњав *реі.*

ИЗНУДИТИ сврш. прел. (добити нешто упорним мољењем, зановетањем или претњама) в. измолити

ИЗНУЂИВАЧ м лихвар, каматник, изнуђивач, израбљивач, рекеташ - *фам.*

каишар, гуликожа, дерикожа, крвопија, кождер, душогубац, стрвинар, лешинар, пијавица, шинтер, вампир - уй. лопов

изнурен прид (исцрпен болешћу) онемоћао, ороноу, изнемогао, испијен, исцрпен, клонуо, слаб, болан, болежљив, оболео, нездрав - уй. уморан, болећив I.

изнутрица ж (унутрашњи органи) утроба, нутрина, дроб *реј.*, понутрица *хрв.* - суж: жeluдац, црева, цигерица, срце - уй. стомак

изобилје ж в. богатство I.

изобличавати несврш. прел. (мењати облик, губити прави облик) кривити, витоперити, трансформисати, деформисати, грбити, извијати, вијугати, завијати, увијати, нагињати, пресавијати, повијати, савијати, искривљавати, угибати, превијати, смотавати, кврчити *реј.*, сагињати *реј.*, вити *реј.*, фркати *реј.*, сукати *реј.*

изобличен прид. деформисан, издеформисан, трансформисан, извитоперен, измењен, модификован, неправилан, нагрђен - уй. неодређен I.

изобличеност ж деформисаност, деформација, ненормалност, извитопереност, измењеност, неправилност, нагрђност, набрекљост, улегнутост - уй. безобличност

изобличити сврш. прел. преобликовати, деформисати, искривити, изменити, извитоперити, трансформисати, пробразити, нагрдити, изопачити - уй. оштетити, уништити, упропастити, изопачити

изолован прид. (који се изоловао, осамио) осамљен, усамљен, повучен, издвојен, удаљен, одељен, одвојен

изопаченост ж ❶ разврат, неморал, развратност, порочност, разу-

лареност, бестидност, некрепосност, нечасност, бешчасност, распуштеност, фриволност, срамотност, разуданост, либертинизам, бешчасће, саблажњивост, опсценост, порок, ласцивност, безочност, непоштење, раскалашност, блуд, исквареност, скаредност, нећудоређе, неетичност, поквареност, прљавштина, распусништво, недоличност, обест, пустопашност, неморалност, необузданост, непристојност, морални пад, беспуће *фиј.*, распусност *фам.*, курварлук *фам. њој.* - уй: похота, разблудност ❷ в. перверзија

изопачење с в. изопаченост I.

изопачити сврш. прел. ❶ в. изобличити ❷ искварити, покварити, искривити, изобличити, изврнути - уй. изобличити, заврнути

изопштење с (из цркве) в. анатема I.

изопштити сврш. прел. в. анатемисати

изоставити сврш. прел. ❶ издвојити, одвојити, апстраховати, одбацити, уклонити, изузети, макнути, одстранити, удаљити, оделити, искључити, изопштити, апстрахирати *хрв.* ❷ (оставити изван чега) испустити, занемарити, пропустити, избећи, обићи, заобићи, превидети, промакнути, искључити, мимоићи *фиј.*, не узети у обзир *изр.* - суж: преспавати, пречути

изоштрен прид. ❶ (о чулима, осећајима) истанчан, префињен, изнијансиран, рафиниран, софистициран - уй. осећајан ❷ в. паметан

изработи сврш. прел. искористити, експлоатисати, окористити се, злоупотребити, извући корист, употребити, измусти *фам.*, исцедити *фам.*, оглобити *фам.*, одерати *фам.*, огули-

ти *фам.*, послужити се *фам.*, зајебати *нар.*, зезнути *жарг.*, извозати *жарг.*, упоробити *хрв.*

изравнање с ❶ поравнање, изравнатост, уједначење ❷ в. реванш 3.

израдити сврш. прел. ❶ направити, створити, изградити, обликовати, саставити, формирати - *суж:* написати, насликати, искомпоновати, издељати ❷ *фам.* в. изневерити

израђен прид. ❶ направљен, састављен, урађен, обликован, створен, изграђен, настао, уобличен, формиран ❷ *фам.* в. преварен

изражавање с ❶ (обликовање мисли речима) комуникација, говорење, фразеологија, говор, идиоматика, употреба језика, причање, зборење, скуп израза, скуп фраза, начин/стил говора - *уй:* жаргон, дијалектологија, лингвистика ❷ в. казивање ❸ исказивање, показивање, очитовање, демонстрација, манифестовање, назначивање

изражен прид. ❶ (који се одликује пуноћом израза) в. истакнут ❷ (~ у валути, бројкама и сл.) приказан, изречен, представљен - *уй.* одређен

изражено прил. в. много

израз м идиом, фразем *реџ.*

изразит прид. ❶ (који се одликује пуноћом израза) истакнут, упадљив, уочљив, видљив, приметан, изражен, маркантан, упечатљив, снажан, јак, испољен, приметан *реџ.* ❷ (који има јасно одређене особине) истакнут, типичан, карактеристичан, дистинктиван, својствен, изричит ❸ в. снажан

израслина ж (задебљање ткива) задебљање, кврга, чворуга, отекина, натекнуће, отворднуће, чвор, натеклина, одебљање, испупчење, испупчина, задебљаност, гука *реџ.*, тврдина *реџ.*,

напухнуће *хрв.* - *уй.* модрица

израсти сврш. непрел. ❶ (постати већи) порастати, нарасти, одрасти, развити се, стасати, издужити се, пружити се, протегнути се, ижџикљати (нагло, високо ~) ❷ в. сазрети

израчунавати несврш. прел. (изводити рачун) рачунати, прорачунавати, прерачунавати, пребрајати, пребројавати, сабирати, мерити *фиџ.*, вагати *фиџ.*, бројити *арх.*, збрајати *арх.*, бројати *арх.*, калкулисати *реџ.*, квантифицирати *реџ.*

изрезати сврш. прел. в. исецкати

изрећи сврш. прел. в. изјавити

изречен прид. ❶ изговорен, казан, исказан, изнет, речен, формулисан, обликован ❷ в. говорни **изричит** прид. ❶ (који у потпуности јасно нешто исказује) директан, јасно одређен, експлицитан, децидиран, недвосмислен, прецизан, стриктан - *уй.* јасан 1. ❷ в. типичан

изрован прид. ископан, нераван - *уй.* вратоломан 2.

изрод м безочник, дволичњак, безобразник, превртљивац, хипокрит, препредењак, хуља, нитков, гад, бесрамник, покварењак, бестидник, бедник, лицемер, ништарија, подлац, пробисвет, подмуклица, сплеткареш, проклетник, дрзник, пропалица, нечасник, притворица, преварант, злобник, нечовек, злоћа, непоштењак, пакосник, перфидник, протува, смутљивац, хулиган, ништавац, неотесанац, хипокрита, претворник, безвредник, битанга, вуцибатина, нико од никога, нико и ништа - *фам.* изрод, љигавац, љига, ђаво, мутивода, смрдљивац, животиња, псето, џукац, уштва, гуја, џукела, мамлаз, коњ, балабандер, муфљуз, мутикаша, живина, бескичмењак, фанго, крмак,

прасац, свиња, смеће, мућак, крпа (од човека), ђубре (од човека), морална наказа, морални имбецил, морално смеће, морална нула, покварен као мућак - нар. поган, рђа, курвин син, говно, фукара, погрда, шугавац, поганчина, гном - реџ. адраповац, анатемњак, анатемник, заплотњак, фоња, претворица, препреденко, дволичник, палаворда, хахар, ванцага, фарабут, одљуд, стодлака - уј. скитница, улизица, простак

изружити сврш. прел. в. изгрдити 2.

изручити сврш. прел. ① в. просути ② испоручити, доставити, издати, пренети фам., лиферовати фам., екстрадирати форм.

изубијати сврш. прел. в. истући

изударати сврш. прел. в. истући

изузев пред. осим, сем, до, ван, поврх, покрај, мимо, доли арх., ако не реџ., осем реџ., лише реџ., ако кад реџ., окром реџ. - сл: крај, уз, поред

изузетак м феномен, изнимност хрв., изнимка хрв. - уј. реткост

изузетан прид. ① (који је другачији од других) друкчији, другачији, различит, изниман, необичан, издвојен, посебан, ексклузиван, јединствен, засебан, атипичан, особит, изванредан, неконвенционалан, несличан, несвакидашњи, оригиналан, нетипичан, особен, нарочит, беспримеран, несвакодневан, ванредан, ексцентричан, специјалан, неуобичајен, уникатан, својствен, екстравагантан, другојак, вансеријски, својеврстан, одвојен, екцепционалан, алтернативан, бизаран, партикуларан, апартан, невероватан, екстра *нейром.*, пекулијаран *реџ.*, другојачији *реџ.*, оделит *хрв.*, различан *хрв.*, осебујан *хрв.* - уј. редак ② изузетан, вансеријски, ванредан, импресиван, савршен, ге-

нијалан, врхунски, очаравајући, одличан, особит, изванредан, посебан, мајсторски, нестваран, сјајан, непоновљив, фасцинантан, оптималан, боговски, фантастичан, невероватан, феноменалан, врстан, ингениозан, бриљантан, као бог, истакнут, јако добар, легендаран, предобар, боготан, нема боље фам., капиталан фам., прва лига фам., антологијски фам., филаделфија фам., светска класа фам., боли глава фам., супер фам., нобл *нейром.*, екстра *жарџ.*, невиђен *жарџ.*, жешћи *жарџ.*, до јаја *жарџ.*, крвав *жарџ.*, силан *жарџ.*, врх *жарџ.*, еминентан *форм.*, антика *арх.*, ђенијалан *арх.*, проминентан *реџ.*, ексквизитан *реџ.*, бравурозан *реџ.*, ексцелентан *реџ.*, неверојатан *хрв.*, изниман *хрв.* - уј: божанствен, савршен, талентован, огroman

изузети сврш. прел. издвојити, апстраховати, одбацити, уклонити, оставити, одстранити, удаљити, оделити, искључити, изопштити, макнути, апстрахирати *хрв.*

изузетно прил. ① посебно, друкчије, изванредно, особито, специјално, неуобичајено, вансеријско, непоновљиво, беспримерно, ванредно, јединствено, нарочито, особено, уникатно, необично, изнимно, другачије, осебујно, ненадмашно, оделито, партикуларно, оригинално ② в. изврсно ③ в. много ④ (у изузетним, ретким ситуацијама) изнимно, ретко

изум м откриће, проналазак, патент - уј. апарат

изумети прид. (створити нешто ново) измислити, пронаћи, конструисати, открити, створити, смислити

изумитељ м творац, проналазач, креатор, произвођач, створитељ, генератор, истраживач, аутор, ствара-

лац, налазач, рукотворац, изумилац, откривач, отац *фиї.*, мозак *фиї.*, налазник *реї.*, - *уй.* покретач

изустити сврш. прел. *реї.*, проговорити, изговорити, прозборити, зучнути, прословити, писнути, заустити, пробеседити, отворити уста, пустити глас, проустити, заблекати *фам.*, заблејати *фам.*, запевати *фиї.*, зинути *фиї.*, зацвркатати *фиї.*, кукурикнути *фиї.*, ланути *фиї.*, бекнути *фиї.* *йої.*, гукнути *фиї.*, загукати *фиї.*, пропевати *фам.*, гакнути *фам.* - *уй:* говорити

изучавање с **▼** *уй.* испитивање

изучавати несврш. прел. **1** в. испитивати **2** в. едуковати се

ијалица ж жаруља *хрв.*

иколико прил. в. имало

икра ж (рибља јајашца) мрест, кавијар, бутарга *реї.*

илегалан прид. (противан закону/ праву) незаконит, противзаконит, бесправан, илегалитман, нелегалан, кажњив, нерегуларан, ванзаконски, противправни, утужив, забрањен, противпрописан, непрописан, недопуштен, неправилан, незаконит, незакон, потајан, непризнат, незаконски, недопустив, на индексу, изван закона, подземни *фиї.*

илегалност ж бесправност, незаконитост, илегалитност, бесправље, утуживост, противзаконитост, кажњивост, неправилност, нерегуларност, непрописаност, противпрописаност, безакоње, нелегалност, недопуштеноост, незакоње, бесправно стање, бесуђе

илегитиман прид. в. илегалан

илегитимност ж в. илегалност

или взн. **1** (кад је у питању избор) оли *реї.* **2** (као питање) да ли, зар

илузија ж **1** привид, фантазија, опсена, привиђење, халуцинација, сањарија, фатаморгана, причина, фантазмагорија, химера, бунило, уобразиља, сан, уображење, приказа, визија, маштарија, снохватица *йесн.*, трип *жарї.*, халуца *жарї.*, сновид *реї.* - *уй:* сулудост, заблуда, машта **2** в. варка **1.** **3** *фиї.* в. заблуда **1.**

илустрација ж **1** слика, скица, цртеж уз текст **2** (пример који се даје ради појашњења) појашњење, пример

имагинаран прид. **1** в. измаштан **1.** **2** в. измишљен **1.**

ималин м (паста за обућу) викс, лак, маст, крем, крема, гланц, лаштило *реї.*

имало прил. **1** ишта, иоле, понешто, помало, иколико, макар колико, макар мало, у најмањој мери *изр.*, бар нешто *изр.* **2** в. донекле

имање с земљиште, земљопосед, имовина, посед, иметак, имање, добро, актива, газдинство, газдалук, поседство, капитал, домаћинство, имућство *арх.*, држава *арх.* - *суж:* читлук *арх.*, сермија *реї.*, спахилук *реї.*, хас *реї.*, латифундија *арх.*, домазлук *арх.*, латифундиј *арх.*, беглук *арх.*, потес *реї.*, беговина *арх.* - *уй.* наследство - *сл:* некретнина, богатство

имати несврш. прел. **1** (бити у поседству нечега; предмета, особине и *сл.*) поседовати, располагати, одликовати се, носити **2** в. бити¹ **1.** **3** (*йр:* има да буду срећни) требати, морати

имбецилан прид. в. глуп

име с **1** (ознака предмета) назив **2** (~ које се даје човеку) * **3** *фиї.* в. фаца **3.**

имела ж бот. (лат. *Viscum album*) *реї:* мелина, лепак, омељ, вишће, хрстова имела, хмелина, омела, веска, химела,

амеље, виск, бела имела, мела, меље
именик м (сређен попис имена) абе-
 цедаријум, адресар, индекс, списак,
 преглед, попис, именар, регистар, ка-
 зало *хрв.*

именовати несврш. прел. ословља-
 вати, звати, називати

иметак м (укупност онога што неко
 поседује) власништво, имовина, сво-
 јина, добро, богатство, благо, капи-
 тал, поседство, поседништво, актива
 - *уй:* наследство, имање - *сл:* некрет-
 нина

имигрант м досељеник, усељеник,
 дошљак, добеглица, дођош *фам.* - *уй:*
 емигрант

имобилност ж в. непокретност

имовина ж в. иметак

импликација ж ❶ в. наговештај 1.
 ❷ в. последица

импозантан прид. ❶ в. огроман 1.
 ❷ в. велик 1.

импостирати сврш. прел. в. адре-
 сирати 1.

импотентан прид. ❶ полно немо-
 ћан ❷ *фил.* в. неинвентиван

импресиван прид. ❶ изузетан,
 изврстан, вансеријски, ванредан,
 импресиван, савршен, генијалан,
 врхунски, очаравајући, особит, из-
 ванредан, посебан, мајсторски, не-
 стваран, сјајан, непоновљив, фасци-
 нантан, оптималан, боговски, фанта-
 стичан, невероватан, феноменалан,
 врстан, ингениозан, бриљантан, као
 бог, истакнут, јако добар, легендаран,
 предобар, богомдан, нема боље *фам.*,
 капиталан *фам.*, прва лига *фам.*, ан-
 тологијски *фам.*, филаделфија *фам.*,
 светска класа *фам.*, боли глава *фам.*,
 супер *фам.*, нобл *нейром.*, екстра
жарі., невиђен *жарі.*, жешћи *жарі.*,
 до јаја *жарі.*, крвав *жарі.*, силан *жарі.*,

врх *жарі.*, еминентан *форм.*, антика
арх., ђенијалан *арх.*, проминентан
реп., ексквизитан *реп.*, бравурозан
реп., ексцелентан *реп.*, неверојатан
хрв., изниман *хрв.* - *уй:* божанствен,
 савршен, талентован, огроман ❷ в.
 огроман 1.

импресија ж утисак, дојам, ефекат,
 траг, утицај, дејство

импресиониран прид. в. одуше-
 вљен

импулсиван прид. ❶ напрасит, не-
 предвидив, ћудљив, каприциозан,
 несталан, нагао, неуравнотежен, не-
 стабилан, хировит, раздражљив, на-
 прасан, несталожен, експлозиван,
 распаљив, мушичав, темпераментан,
 свадљив, убојит - *уй:* осетљив, чудан,
 груб, тврдоглав, страстан, бесан, јак,
 немиран, разуздан, грозан ❷ в. ин-
 стинктиван

имун прид. ❶ *мед.* имун, резистен-
 тан - *уй.* здрав ❷ *фил.* издржљив, по-
 стојан, чврст, непроменљив, стамен,
 сталан, стабилан, сигуран, истрајан,
 резистентан, стоички, дурашан, со-
 лидан, отпоран, камен *фил.* - *уй.* сна-
 жан ❷ в. добродређећи

имунитет м ❶ отпорност, постоја-
 ност, живавост, истрајност, резистен-
 ција, резистентност, неразоривост,
 устрајност, имунитет, дурашност,
 стаменост, чврстина, тенацитет *реп.*,
 опстојност *реп.* - *уй.* кондиција, јачи-
 на 1., чврстина ❷ в. истрајност 1.

имућан прид. ❶ (који има свега у
 изобиљу) богат, добростојећи, ма-
 теријално осигуран/збринут, ситу-
 иран, обезбеђен, пун *фам.*, пун ко
 брод *фам.* *изр.*

инат м непослушност, пркос, не-
 покорност, јогунство, буњење, бун-
 товност, обесност, самовоља, неди-
 сциплина, тврдоглавост, опирање,

непопустљивост, својеглавошћу, дрскошћу, пркошењу, неукротивост, самовољност, хировитост, ђудљивост, мушчавост *фам.*, рогатост *фам.*, непослух *хрв.* - *уй*: жестина, хир, упорност, живост

инатљив прид. *в.* задрт 2.

инација *м* ж инатљивац, свађалица, бандоглавац, прзница, пргавко, самовољник, пргавац, тврдокорник, непопустљивац, својеглавац, свадљивац, тврдоглавац, пркосник, тврдоглаво, тврда глава *фиј.*, тврд орах *фиј.* - *фам.* бузда, сом, мазга, ован, парип, магарац, сомина, мазгов - *реј.* бајага, засуканац

инвалидан прид. (који је физички онеспособљен) сакат, обогален, ђопав, одузет, хром, фаличан, осакаћен, узет, шепав, дефектан, мањкав - *реј.* бажљив, бањгав, кљаст, шантав, багав, багљив, баг, шанатан, окљаштрен, кљакав, бангав, цонтав, цонтав, богаљаст, дефективан, манљив - *суж.* парализован - *уй.* деформисан, унакажен, крњ

инвентиван прид. домишљат, вешт, креативан, даровит, талентован, стваралачки, обдарен, оригиналан, надарен, маштовит, продуктиван, делатан, ингениозан, сналажљив, имагинативан, окретан, прегалачки *реј.*, талентиран *хрв.* - *уй*: предузимљив, паметан, духовит

инвентивност *ж в.* креативност

инвокација *ж* евокација, зазивање, призивање, позив (ање), призив, дозивање

инвоцирати несврш. прел. (призивати натприродне силе) призивати, дозивати, зазивати, позивати, призивљати *реј.* - *уй*: звати, евоцирати

ингениозан прид. *в.* паметан

ингениозност *ж в.* оштроумност

ингеренција *ж в.* компетенција

индекс *м* (сређен попис имена) именик, адресар, списак, преглед, попис, именар, регистар, абecedаријум, казало *хрв.*

индивидуа *ж* (људско биће) особа, човек, личност, душа, биће, јединка, лице, прилика, персонa, појединац, смртник, појава, индивидуум, глава *фиј.*, лик *фам.*, тип *фам.*, фаца *фам.*, њушка *фам.*, ланита *арх.*, земник *арх.*

индивидуалан прид. ① особни, појединачан, самосталан ② личан

индивидуалност *ж* ① личност, идентитет, индивидуалитет, персонaлитет, особност ② оригиналност, особеност, особитост, уникатност, својеврсност, својственост, јединственост, нетипичност, специфичност, неубичајеност, специјалност, нарочитост, изванредност, необичност, изнимност, атипичност, посебност, изузетност, самосвојност, спецификум, дивергентност, различитост, карактеристичност, изворност, чудноватост, помереност, ексцентричност, бизарност, пекулијарност, чудност, осебујност *хрв.* - *уй*: реткост, чудо

индикатор *м в.* знак 1.

индикација *ж в.* наговештај 2.

индиректан прид. посредан, колишан, заобилазан, неизраван *хрв.*

индиспонираност *ж в.* апатија

индиферентан прид. ① равнодушан, дистанциран, нехајан, индолентан, прибран, незаинтересиран, уздржан, флегматичан, хладнокрван, немаран, непомичан, присебан, неузнемирен, сабран, неосетљив, неутралан, хладан *фиј.*, леден *фиј.* - *уй*: високопаран, безвољан, безбрижан, безосећајан, спокојан ② *в.* депресиван

индиферентност ж в. равнодушност

индоктринација ж в. затуцаност

индоктриниран прид. (некритички одан некој идеји која му је наметнута) затуцан, заслепљен, задрт, фанатичан, некритичан, занесен, искључив, крут, доктринаран, догматичан, догматски, једностран, праволинијски *фиј.*, једнолинијски *фиј.* - уй. задрт 1.

индолентан прид. ① в. равнодушан ② в. лењ

индолентност ж в. индиспонираност

индоленција ж ① в. равнодушност

② в. јавашлук

инертност ж ① в. индиспонираност

② в. јавашлук

инерција ж ① в. индиспонираност

② в. јавашлук

иницијатор м в. покретач

инкорпорирати сврш. прел. в. унети

инкорпорирати се сврш. в. увући се

иноваторски прид. в. напредан 1.

иноверник м в. неверник

инсект м буба, бубица, баја *реј.*, зарезник *реј.*, кукац *хрв.*

инспекција ж в. контрола

инспирисати сврш. прел. (изазвати уметничку инспирацију) надахнути, поптакнути, стимулисати - уй. подстаћи

инстинктиван прид. ① случајан, механички, несвестан, ненамеран, шаблонски, рефлексан, невољан, спонтан, непромишљен, импулсиван, непланиран, природан, махиалан, несрачунат, неконтролисан, несмишљен, природен, аутоматски, ненамераван, инхерентан, нехотимичан,

ненаучен, интуитиван, против властите воље, нехотичан ② в. нагонски **институт** м завод - уй. институција **институција** ж установа, администрација, биро, секретаријат, канцеларија, служба, завод, пословница, заповедништво, писарница, дирекција, уред, надлештво, комора, испостава, офис *фам.*, канц *жарј.*, ларија *жарј.*, писарна *арх.*, реферада (место где ради референт)*реј.*, тајништво *хрв.*

инструктор м подучавалац, учитељ - уй. предавач

инструменти м мн. (оруђе за рад) прибор, алат, оруђе, опрема, алатке, направе, справе, средства, помагала, апарати *фиј.*, алатџике *арх.*

интегралан прид. в. потпун

интеграција ж припајање, сједињавање, анексија, уједињење, спајање, стапање, фузија, сједињење, удруживање, здружење, удружење, уједињавање, здруживање, амалмирање *фиј.*, срastaње *фиј.*, амалгамација *фиј.*

интеграција ж ① (спајање делова у целину) обједињавање, припајање, сједињење, сједињавање, уједињење, уједињавање, спајање, стапање, удружење, удруживање, здружење, здруживање, сливање *фиј.*, срastaње *фиј.*, амалгамација *фиј.*, амалмирање *фиј.*, фузија *фиј.*, анексија *суж. вој.* ② в. адаптација 3.

интегрисати сврш. прел. (спојити делове у целину) спојити, објединити, саставити, стопити, удружити, ујединити, сјединити, припојити, удружити, здружити, синтетизовати, фузионисати *фиј.*, слити *фиј.*, амалмирати *фиј.*, синтетизирати *хрв.*

интегритет м ① (стање потпуности) в. целовитост ② индивидуал-

ност, самосталност

интелект м в. интелигенција 1.

интелигентан прид. паметан, бистар, виспрен, оштроуман, промућуран, проницљив, оштровидан, разуман, уман, јасновид, разборит, резонски, луцидан - *изр.* који има даску у глави, који има кликер/кефало - *експр.* генијалан, ингениозан - *реј.* фифик, дотупаван, проницав - *уј.* сналажљив 1., даровит, вичан, инвентиван

интелигенција ж ❶ интелект, памет, ум, оштроумност, разборитост, проницљивост, бистрина, промишљеност, резон, умност, логос, трезвеност, виспреност, луцидност, разбор *арх.*, умље *арх.*, глава *фиј.*, мозак *фиј.*, кефало *фам.* - *уј.* знање, логика, прибраност 1., мудрост 1., разум ❷ ерудите, интелектуалци, умни радници, умље *арх.*

интендант м (онај који се брине за животне потребе војске) опскрбник *хрв.*

интензитет м в. јачина 1.

интенција ж в. намера

интервал м ❶ (размак између двеју временских јединица) период, међувреме, станка - *уп.* доба 1. ❷ (размак између две тачке у простору) в. раздаљина

интервенисати несврш. непрел. (о мировним снагама) посредовати, деловати, ангажовати се, уплитати се, мешати се, упадати *фиј.*, упливати *фиј.*

интерес м ❶ в. корист ❷ в. камата

интересантан прид. в. занимљив

интересовање с (постојање занимања за нечим) заинтересованост, занимање, интерес - *уј.* воља

интерпретација ж в. тумачење

интиман прид. близак, присан, до-

маћи, непосредан, породични, пријатељски, ближњи, сродан, сроднички - *уј.* повезан, поверљив, искрен, поуздан

интрига ж смицалица, сплетка, подлост, препреденост, подвала, препредењаштво, ујдурма, подмуклост, подметање, псина, малверзација, игра *фам.*, комбинација *жарј.*, муљање *жарј.* - *уј.* лаж, лицемерје, превара

интригант м сплеткарош, смутљивац, мутивода, петљанац, мутикаша, раздорник, смутљивко, чаркаш, чаркар, сплеткаш, чаркач, муљатор *фам.*, пириватра *реј.* - *уј.* лицемер, преварант

интригирати несврш. прел. ❶ в. сплеткарити ❷ будити интересовање - *уј.* занимати се, мамити

интровертан прид. (који је затворен према спољном свету) недруштвен, асоцијалан, несоцијалан, недружељубив, непричљив, некомуникативан, суздржан, резервисан, уздржан, повучен, неповерљив, тих, тајанствен, неприлагодљив, стидљив, срамежљив, ненаметљив, затворен *фиј.*, закопчан *фиј.*, неприступачан *фиј.*, зачаурен *фам.*, углат *фам.*, недружеван *хрв.*, интровертиран *хрв.* - *уј.* стидљив, плашљив

интуиција ж в. предосећај

инћун м зоол. (лат. *Engraulis encrasicolus*) ринглица, минћун *реј.*, бргљун *реј.*

инфантилан прид. млад, незрео, детињаств, неискусан, несазрео, мали, недозрео, недорастао, јецав *реј.* - *фам.* голобрад, бебаст, балав, зелен, кењкав - *уј.* малолетан

инфериоран прид. в. поданички
инфериорност ж (инфериоран положај) подређеност, зависност, субординација, другокласност, пот-

чињеност, нижи положај

информатор м ♂ (онај који преноси вести) весник, гласник, гласоноша, курир, викач, изјављивач, објављивач - *реџ.* теклич, теклић, хаберник, телал, татар, улак, пеик - *арх.* биров, брзотеча, поклисар, аброноша, абердар, скоротеча - *сл.* најављивач, поштар ♂ доушник, детектив, агент (тајни ~), шпијун, обавештавач, диверзант, потказивач, цинкарош, денунцијант, одавалац, дојављивач, пријављивач, пријавитељ, дојавитељ, обавештајац, достављач, проказивач, шпицлов *реџ.*

информација ж ♂ обавештење, вест, новост, објава, обавест, обзнана, изјава, објавница, анонса *арх.*, абер *реџ.*, афиша *арх.*, авиза *арх.*, приопћење *хрв.* ♂ *в.* податак - *уј.* извештај

информисати сврш. прел. разгласити, обавестити, објавити, саопштити, јавити, огласити, пријавити, најавити, изнети, рећи, казати, рекламирати, наговестити, обзнанити, обнародовати, развикати, раширити, дојавити, обелоданити, открити, изреферисати, известити, упознати (некога о нечему), лансирати (у јавност), дати (нечему) публицитет, дати на знање, пронети (глас), раширити глас, раструбити *фам.*, растамбурати *фам.*, разбрљати *фам.*, анонсирати *арх.*, афиширати *арх.*, растелалити *реџ.*, разбубати *реџ.*, авизирати *реџ.*, приопћити *хрв* - *уј.* рећи 1.

инхибиција ж инхибираност, потискивање, сметња, ограничење, спречавање, потешкоћа, препрека, запречивање, заустављање, задржававање, баријера, тешкоћа, блокада, отпор, недопуштање, хендикеп *фил.*, кочница *фил.*

инцидент м изгред, испад, излет, ексцес, драма, сензација, афера, не-

прилика, скандал, збрка, белај *фам.*, циркус *фам.*, хаос *фам.*, крш *жарг.* - *уј.* свађа, брука

ињекција ж ♂ (течност која се убризгава у тело) вакцина ♂ *фил.* *в.* подстицај

иоле прил. имало, ишта, понешто, помало, иколико, макар колико, макар мало, у најмањој мери *изр.*, бар нешто *изр.*

ипак прил. заправо, у ствари, односно, ако ћемо право, де факто, додуше, ако се право узме, све у свему, то јест, мора се признати, кад се све размотри, фактички, практички, фактично *фам.*, у бити *хрв.*

ирационалан прид. неразуман, неразборит, безуман, безразложан, сулуд, уврнут, неповезан, луд, суманут, апсурдан, чудан, несувисао, несмислен, изван памети, иреалан, непаметан, - *уј.* нејасан, комичан, бизаран

ирвас м зоол. (лат. *Rangifer tarandus*) соб, северни јелен

ирис м бот. *в.* перуника

иритантан прид. *в.* неугодан

иритирати несврш. прел. *в.* досађивати 2.

иронија ж *в.* заједљивост

исељеник м *в.* избеглица

исећи сврш. прел. одстранити, уклонити, одсећи, одрезати, ампутирати, срезати, расећи, поткратити, скратити, скресати *фам.*, отфикарити *фам.* - *уј.* иситнити

исецкати сврш. прел. поцепкати, изрезати, исцепкати, расцепкати, раздробити, размрвити, изрезуцкати, уситнити, насецкати, насећи, исећи, изрезати, истранжирати, изрезуцкати

исисавати несврш. прел. извлачити, црпсти, истакати, вадити, изводити, испумпавати, вући, издвајати, чупа-

ти *фиї.*, захваћати *реї.*, грабити *фам.*, узимати *фам.*, тргати *нар.*, екстраховати *форм.*, згрнути *реї.*, изваљивати *реї.*, ископавати *суж.*

иситнити сврш. прел. раситнити, иситнити, исецкати, измрвити, размрвити, насецкати, растрошити, атомизирати *фиї.* - *уй.* исећи

исказ м (оно што се јавно изнесе) изјава, саопштење, објава, обраћање, констатација - *уй.* обавештење

исказница ж в. исправа

искамчити сврш. прел. (добити нешто упорним мољењем, зановетањем или претњама) измолити, измољакати, изнудити, измамити, испросити *йої.*

искапити сврш. прел. (попити до последње капи) попити, испразнити, испити, исцедити, видети дно чаше, попити до дна, ексирати *фам.*, слистити *фам.*, (и)стрести *фам.*, стушити *фам.*, (и)струсити *реї.*, ждрокнути *реї.*

исквареност ж в. поквареност

искварити сврш. прел. в. покварити

искључен прид. ❶ (о неком уређају) неукључен, угашен, ископчан ❷ в. изгнан

искључење с в. изгнанство

искључив прид. нетрпељив, нетолерантан, крут, доктринаран, загрижен, задрт, беспоговоран, једностран, доминантан, догматичан, догматски, фанатичан, праволинијски *фиї.*, једнолинијски *фиї.*, ексклузиван *арх.* - *уй.* упоран

искључивати несврш. прел. гасити, трнути, ископчавати, прекидати, тулити *реї.*

искључивост ж ❶ в. нетрпељивост ❷ в. истрајност 1. ▼ *уй.* дискриминација

искључити сврш. прел. ❶ (~ из неке организације или друштва) избацити, изопштити, екскомуницирати, шутнути *фам.*, ногирати *жарї.*, изопћити *хрв.* ❷ (неки уређај) угасити, утрнути *реї.*

ископ м ❶ (место ископавања) јама, ров, ископина - *уй.* рудник ❷ (радња ископавања) в. ископавање

ископавање с ❶ ископ, копање, вађење (материјала), дубљење *фиї.*, екскавација *форм.*, ексхумација *суж.* ❷ в. рударство 1.

ископавати несврш. прел. в. копати

искоренити сврш. прел. в. истребити

искористити сврш. прел. ❶ (учинити нешто с нечим чему је то намењено) употребити, послужити се, применити, узети, упорабити *хрв.* ❷ истрошити, потрошити, исцрпсти, докрајчити ❸ *фиї.* (~ неког) окористити се, злоупотребити, израбити, експлоатисати, исцрпсти, употребити, извући корист, измусти *фам.*, исцедити *фам.*, оглобити *фам.*, одерати *фам.*, огулити *фам.*, послужити се *фам.*, зајebати *нар.*, зезнути *жарї.*, извозати *жарї.*

искорити сврш. прел. в. изгрдити

искоришћавати несврш. прел. користити, злоупотребљавати, израбљивати, окоришћавати се, извлачити корист *изр.*, возати *фам.*, глобити *фам.*, драти *фам.* - *уй.* злостављати

искосити сврш. прел. искривити, накривити, нагнути, накосити, нахерити, искосити

искра ж ❶ жеравица, варница, жијак, светлац - *уй.* жар, вагра ❷ в. идеја 3. ❸ в. буктиња

искрен прид. ❶ (који отворено из-

ражава своја осећања и мишљење) отворен, истинољубив, нелицемеран, човек од речи *изр.*, што на срцу то на језику *изр.* - *уй.* одан

искреност ж в. (особина онога који отворено изражава своја осећања и мишљење) отвореност, присност, истинољубивост - *уй.* доброта I.

искрзан прид. ❶ огребан, оштећен - *уй:* ударен, похабан ❷ в. дотрајао

искривити сврш. прел. увити, усукати, увинути, пресамитити, уврнути, скврчити, завити, засукати, завинути, извинути ❷ искосити, накривити, нагнути, накосити, нахерити, искосити

искривљавати несврш. прел. в. изобличавати

искривљен прид. (који заузима крив положај) кос, крив, нагнут, нахерен, искошен, у шрех, шрех *не-џром.*

искудити сврш. прел. в. изгрдити

искупити се сврш. несврш. спасити се, одбранити се, избавити се, ослободити се, оправдати се, поправити, окајати, ублажити, добити опрост, извући се, опрати се *фиј.*

искусан прид. (који има искуства) верзиран, испрактикован, усавршен, извежбан, извештен, истрениран, мајсториски, уходан, обучен, квалификован, зналачки, увежбан, упућен, виртуозан, рутиниран, прекаљен - *уй:* брз I., надарен

искусити сврш. прел. (у пуној мери нешто доживети) осетити, доживети, претрпети

искусност ж в. извежбаност

искуство с ❶ (знање стечено дугим радом) пракса, рутина, искусност, навика, рутинираност, уходаност - *уй:* знање, извежбаност

исслужен прид. в. дотрајао

исмевати несврш. прел. подсмевати се, изругивати се, ругати се, подругивати се, подсмехивати се, спрдати се, смејати се у брк *изр.* - *уй.* шалити се, понижавати, вређати, срамотити

исоп м бот. (лат. *Hyssopus officinalis*) *реј:* шатрајка, шипант, вусак, сипан, прави врисак, милодух, црквињак, вељендух, ишоп, изоп, осипант, глагоран, хисоп, благовањ, благован, ижоп, миндрак

испаван прид. в. напаван

испад м ❶ омашка, грешка, несмотреност, омашај, забуна, промашај, заблуда, лапсус, глупост, погрешка, превид, пропуст, поклизнуће, погрешан корак, лоша замисао/*идеја*, лош поступак, погрешан потез, лош/неправилан поступак, бисер *ирон. жарг.*, кикс *фам.*, гаф *фам.*, фелер *фам.*, жипон *фам.* - *сл:* огрешење, неспоразум, грех ❷ в. инцидент

испалити сврш. прел. ❶ избацити, лансирати ❷ *фам.* (~ некога, не испунити обећање или оставити на цедицу) изградити, изневерити, зезнути *фам.*, зајебати *нар.*, изјебати *нар.* - *уй.* преварити, обманути

испарити сврш. непрел. *фам. в.* ишчезнути

испаша ж в. ливада

испаштати несврш. непрел. непрел. прел. окајавати грехе, сносити последице, плаћати, искупљивати се, трпети - *уй:* патити, искупити се

испијати несврш. прел. пити, утољавати, толити, утишавати, толити жеђ, гасити жеђ, ублажавати, напајати се, локати *фам.*, капити *реј.*

испитати сврш. несврш. прел. ❶ *сврш.* видети, анкетирати, истражити, сазнати, дознати, пропитати, проучити,

изнаћи, изучити ② *несврш.* опробати, екзаминирати, загледати, искушати, окушати, визитирати *фш.* ③ *сврш. в.* видети б. ④ *сврш. в.* размотрити

ИСПИТИ *сврш. прел. в.* искапити

ИСПИТИВАЊЕ с анализа, анкета, анкетирање, дознавање, пропитивање, проучавање, трагање (за нечим), студија, преглед, истрага, распитивање, сазнавање, инспекција, упит, истраживање, утврђивање, опис, рашчлањивање, испитивање мишљења, прикупљање података, рашчлана, изналожење, извиђање, уочавање, претрага, (службено) распитивање, квестинар *репш.*, рашчламба *хрв.*, проматрање *хрв.*, упитница *хрв.*

ИСПИТИВАТИ *несврш. прел. ①* рашчлањивати, претресати, анализирати, проучавати, истраживати, изучавати, разлучивати, студирати, разматрати, прикупљати податке (о нечему), испипавати, дубље улазити (у нешто), разлагати, сецирати, проматрати, извиђати, проверавати, прегледати, анатомисати, проњушквати *фам.*, чачкати *фам.*, њушкати *фам.*, чепрати *фам.* анатомизирати - *уш:* дели-ти 3., тумачити ② *в.* едуковати се

ИСПИЧУТУРА м *в.* пијаница

ИСПЛАТА ж отплата, надокнада, поравнање, намирење, подмирење, намира, изравнање

ИСПЛАТИТИ *сврш. прел.* отплатити, платити, изравнати (трошкове), компензовати, надокнадити, надоместити, намирити, обештетити, подмирити, амортизовати, платити последњу рату

ИСПЛАЊИВАЊЕ с *в.* враћање 2.

ИСПЛАЊИВАТИ *несврш. прел. в.* плаћати

ИСПОВЕД ж *в.* вероисповест

ИСПОВЕДНИК м *в.* отац 3.

ИСПОЉАВАЊЕ с манифестација, облик, вид, изглед

ИСПОЉАВАТИ СЕ *несврш.* манифестовати се, исказивати се

ИСПОНОВА прил. *в.* опет

ИСПОРУКА ж дистрибуција, достава, уручивање, предаја, достављање, допремање, доношење

ИСПОРУЧИТИ *сврш. прел.* доставити, уручити, предати, допремити, донети, испоставити, изручити, издати, пренети *фам.*, лиферовати *фам.*, екстрадирати *форм.*

ИСПОСНИК м ① аскета, факир *фш.* ② *в.* калуђер ▼ *уш.* мученик

ИСПОСТАВИТИ *сврш. прел. ①* (~ рачун) наплатити, доставити рачун, издати, издати фактуру *форм.*, фактурисати *форм.* ② *в.* испоручити

ИСПРАВА ж документ, легитимација, дозвола, лична карта, личњак *фам.*, папири *фам.*, аусвајс *жарш.*, грамота *репш.*, исказница *хрв.*

ИСПРАВАН прид. ① (који није у квари, који ради) неоштећен, функционалан, у функцији, ваљан, непокварен, добар, људски *фш.* ② (који одговара прописима и правним нормама) допуштен, законит, легалан, важећи, валидан, дозвољен, вредећи, ваљан, легитиман, ауторизован, одобрен, уставан, правоснажан, признат, законски, пуноважан, непоништен, незабрањен, правомоћан, пуноваљан, по закону, прописан, регуларан, пуновредан *репш.*, правоваљан *репш.*, на снази *изр.* ③ (који је без грешке) тачан, правилан, истинит, коректан, егзактан, изричан, заснован, логичан - *уш:* уредан ④ (о човеку) *в.* добар 1.

ИСПРАВИТИ *сврш. прел. ①* поправити, изменити, преправити, преиначити, преуредити, удесити, ађустати *репш.*, поначинити *репш.* - *уш:* дотерати,

средити

исправност ж ❶ (као људска особина) доброта, морал, примерност, часност, кроткост, етичност, правичност, интегритет *суж.*, беспрекорност, непокованост, крепост, част, ваљаност, узорност, поузданост *суж.*, праведност, образ, моралност, честитост, поштење, морална чистоћа, истинољубивост, чистоћа, карактерност, колегијалност, искреност, смерност, савесност, пристојност, чедност, узоритост *реџ.*, ћудоређе *хрв.*, ћудоредност *хрв.* - *суж.* непоткупљивост, чисте руке, неподмитљивост, непорочност ❷ в. логичност ❸ (~ неког уређаја) нештећеност, функционалност, ваљаност, непокованост

испражњен прид. в. празан

испразнити сврш. прел. в. искапити

испраксирати се сврш. в. изверзити се

испрактикован прид. в. вичан

испрашивач м млатилица, млатило, млатач, батипан, испрашач, млатача *реџ.*, клофер *фам.*

испрашити сврш. прел. в. истући

испребијати сврш. прел. в. истући

испревртати сврш. прел. испретурати, испремешати, истумбати, поразбацати, испреокретати, испреметати, окренути наглавачке *изр.*

испремешати сврш. прел. в. испре-вртати

испремештати сврш. прел. в. испре-вртати

испреокретати сврш. прел. в. испретурати

испетуран прид. в. неповезан 1.

испетурано прил. којекако, ђене-ђене, како-тако, како било, на-прескок, насумице, насумично, по-метено, неорганизовано, наслепо,

збркано, стихијски, конфузно, хаотично, збрда-здола, несистематично, неуређено, импровизовано, напамет, напрескок(це), несређено, лавиринтски *фил.*, као мува без главе *изр.* - *сл.* анархично, збркано

испетурати сврш. прел. в. испре-вртати

исприка м в. оправдање

испричати се сврш. ❶ поразговарати, проћаскати, продискутовати, наразговарати се, претрести, напричати се, попричати, натрућати се, издиванити се, наклафрати се, изразговарати се, натрабуњати се, набрбљати се, надиванити се, протелалити *реџ.*, проћакулати *реџ.*, поседети *фам.*, прожлабрати *фам.*, налајати се *йоџ.* ❷ в. извинити се

испробавање с в. вежба 2.

испросити сврш. прел. в. заручити се

исповати сврш. прел. в. изгрдити

испумпавати несврш. прел. в. истакати

испуљчен прид. ❶ в. набрекао ❷ в. истакнут 5.

испуљчење м набор

испуљчина ж в. израслина

испуљчити се сврш. непрел. набрекнути, задебљати се, нарасти, отећи, натећи, набрећи, набујати, напупети, набубрити, повећати се, поднадути се, увећати се, повећати обим, напупати, набухнути *реџ.*, подбухнути *реџ.*, напухати се *хрв.* - *сл.* прекипети, распрснути се

испустити сврш. прел. в. изоставити 2.

истабати сврш. прел. в. истући

истакати несврш. прел. извлачити, црпсти, исисавати, вадити, изводити, испумпавати, вући, захваћати *реџ.*, грабити *фам.*, узимати *фам.* - *сл.*

сисати, празнити, одвађати *реј*.

истакнут прид. ❶ чувен, познат, признат, поштован, славан, популаран, примеран, проминентан, угледан, важан, значајан, реномиран, виђен, прослављен, уважен, цењен, успешан, успео, знаменит, издвојен, престижан, велик, битан, еминентан, маркантан, запажен, фамозан, гласовит, гласит, главит *реј*., општепознат, култни, заслужан, оглашен, знатан, видан, биран, врстан, општепризнат, вајни, на гласу, коца *реј*., изниман *хрв.* - *уй*: отмен, изузетан ❷ доминантан, главни, владајући, преовађујући, најбитнији, претежан, пресудан, господујући, предоминантан ❸ поменут, изнесен, наведен, постављен, дат, представљен ❹ типичан, карактеристичан, дистинктиван, својствен ❺ наглашен, означен, подвучен, обележен ❻ *в.* уважен 2. ❸ *в.* видљив 1.

истакнутост ж ❶ очевидност, видљивост, обележеност, јасноћа, осветљеност, очитост, обасјаност, приметност, запажљивост, приметљивост, очигледност, еклатантност, евидентност, видност, уочљивост, означеност, зорност, развидност, замјетљивост *хрв.* - *сл*: разумљивост ❷ *в.* вредност ❸ *в.* значај 1.

истанчан прид. ❶ (о чулима, осећајима) изоштрен, префињен, изнијансиран, рафиниран, софистициран - *уй*. осећајан ❷ *в.* осећајан

истанчаност ж *в.* (о чулима, осећајима) изоштреност, префињеност, изнијансираност, рафинираност, софистицираност - *уй*. нежност

истаћи сврш. прел. акцентовати, подвући, нагласити, назначити, апострофирати, потенцирати, истакнути, поцртати, напоменути, потцртати *хрв.*

истегљив прид. *в.* гибак

истећи сврш. непрел. протећи, проћи, минути, прохујати, избледети, испарити, пролетети, уминути, проминути *реј*. - *уй*. престати

исти прид. истоветан, истоврстан, раван, једнак, идентичан, подједнак, један, сушти, подударан, једнообразан, једнолик, истородан, један те исти, исти истијат *фам.*, барабар *не-йром.* *реј*., барабаре *реј*., барабаз *вар.* - *уй*: приближан, упоредан, једноличан

ИСТИНА¹ ж ❶ (оно што одговара постојећим чињеницама) * ❷ *в.* истинитост

ИСТИНА² узв. и прил. ❶ *в.* јесте ❷ *йрил.* додуше, заправо, ако ћемо право, заистину

ИСТИНИТ прид. ❶ *в.* исправан 1. ❷ *в.* изворан

ИСТИНИТОСТ ж ❶ реалност, аутентичност, веродостојност, истина, стварност, верност, тачност, незачињеност, аутентика, неизмењеност, исправност, непатвореност, изворност ❷ извесност, поузданост, сигурност, недвосмисленост, непроблематичност, неспорност, недвојбеност, неборивост, непрепорност, одређеност, несумњивост, непобитност *хрв.* - *уй*: јасноћа, признатост

истинољубив прид. (који отворено изражава своја осећања) искрен, отворен, нелицемеран

ИСТИНСКИ прид. прави, суштински, истинит, реалан, стваран

истицати несврш. прел. ❶ (постављати на видно место) истурати, излагати, намештати ❷ (у говору) наглашавати, подвлачити, акцентовати, апострофирати, потенцирати, поцртавати, напомињати

истицати се несврш. (разликовати се нечим од осталих) издвајати се,

одударати, одвајати се, искакати, одскакати, разликовати се

истоветан прид. исти, истоврстан, једнак, идентичан, подједнак, један, раван, сушти, подударан, једнообразан, једнолик, истородан, један те исти, исти истијат *фам.*, барабар *нейром. реі.*, барабаре *нейром. реі.*, барабаз *нейром. вар.* - *уй:* приближан, сличан, упоредан, једноличан

истоветно прил. идентично, исто, једнако, подједнако, равно, барабар, као пресликано, на истој ноzi *изр.*

истоветност ж в. истоветност, подједнакост, једнакост, истост, идентичност, подударност, једнообразност, једноликост, истородност - *уй:* сличност

истовремено прил. у исто време, истодобно, синхронизовано, паралелно, упоредо, у исти мах, успоредо *хрв.*

истоврсност ж истоветност, једнакост, истост - *уй:* сличност

истоврстан прид. в. истоветан

истрага ж в. испитивање

истраживање с ① в. испитивање ② в. анализа 3.

истраживати несврш. прел. ① в. испитивати 1. ② в. едуковати се

истраживач м в. изумитељ

истражити сврш. прел. в. испитати 1.

истрајан прид. ① отпоран, издржљив, постојан, чврст, непроменљив, стамен, сталан, стабилан, сигуран, резистентан, стоички, дурашан, солидан, камен *фиі.* - *уй:* стваран, доследан, снажан ② в. доследан

истрајност ж ① одлучност, доследност, упорност, сталност, постојаност, неуморност, непоколебљивост, имунитет, трајност, искључивост, непрекидност, ревност, непрестаност,

трајање, стабилност, издржљивост, поузданост, марљивост, непроменљивост, непопустљивост, константност, непромењивост, перманентност, тврдокорност, дурашност, тврдоћа *фиі.*, жилавост *фиі.*, чврстина *фиі.*, устрајност *фам.*, окорелост *фам.* - *уй:* устаљеност, континуитет, храброст, тврдоглавост, стрпљивост - *сл:* предвидљивост, настављање ② в. издржљивост 1.

истргнути сврш. непрел. ① (наглим покретом извадити) тргнути, истргнути, извући ② (силом одузети из руку) в. узети

истребити сврш. прел. (о људима, народима) искоренити, поубијати, уништити, поморити, затрти, масакрирати, потаманити, докрајчити - *фиі.* згазити, изгазити, згромити, погазити, смрвити, смрскати, разбучати, смождити, утући, осакатити, сатрти, потрти, покосити, потаманити, утаманити, уклонити, претворити у прах - *уй.* онемогућити, победити, тући

истребљење с помор, масакр, кровпролиће, покољ, геноцид, погром, убијање, масовно убиство, хомицид, етничко чишћење, зверство, холокауст - *уй:* злочин, убиство

истребљив прид. в. неотпоран 1.

истрениран прид. в. вичан

истренирати сврш. прел. извежба-ти, измуштрати, оспособити, обучити

istroшен прид. в. јадан 2.

istroшеност ж ① в. болећивост ② в. исцрпљеност 1.

istroшити сврш. прел. ① в. исцрп-сти ② в. искористити

istroшити се сврш. в. изнемоћи

истрпети сврш. непрел. поднети,

претрпети, издржати, отрпети, преживети, препатити, пропатити, проћи кроз ватру и воду *изр.*, проћи сито и решето *изр.*, прогурати, изаћи на крај *изр.*

истумбати сврш. прел. в. испретурати

иступ м (излазак пред јавност с неком изјавом, чланком, предлогом, програмом и сл.) наступ, иступање, обраћање, излагање, јавна реч - *уй.* говор

иступање с в. иступ

истурен прид. в. истакнут 5.

истурити сврш. прел. в. истаћи 1.

истући сврш. прел. пребити, смрвити, излупати, истабати, ишамарати, избатинати, испрашити, испребијати, изгравати, избуецати, намлатити, измлатити, налупати, згњечити, смождити, натући, средити, изударати, ишћушкати, претући, избуецати, премлатити, ишибати, саставити (са земљом), направити од некога паприкаш, дати (по туру), наместити (некоме кости), пропустити кроз шаке, очерупати, поломити, поломити ребра, испљускати, сасути зубе у грло, убити бога, дати (по њушци), издеветати *реј.*, испеглати *фам.*, изломити *фам.*, унаказити *фам.*, изгазити *фам.*, излемати *фам.*, разбити *фам.*, увоштити *жарј.*, олешити *жарј.*, извоштити *реј.*

исушен прид. в. осушен

исфорсирати сврш. прел. в. приморати

исхвалити сврш. прел. нахвалити, похвалити, узбодрити, узвеличати, дати комплимент - *уй:* храбрити, подстаћи

исход м резултат, биланс, ефекат, учинак, плод, успех, производ, постигнуће, донет, достигнуће, оства-

рење, продукт, испуњење, делотворност, видљив учинак, тековина, фацил *реј.*, последак *реј.*, стечевина *реј.* - *уй:* корист, циљ, победа

исходиште с в. извор 2.

исцедити сврш. прел. фам. в. искористити

исцелитељ м врач, врачар, травар, видар, бајар, надрилекар, биљар, чудотворорац *фиј.*, видач *реј.*, видалац *реј.*, надрилечник *реј.*, басмар *реј.*, шарлатан *йој.*

исцељивати несврш. прел. в. лечити

исцепкати сврш. прел. в. исецкати

исцрпан прид. ❶ пажљив, детаљан, ситничав, обухватан, брижљив, темелит, опсежан, обиман, опширан, прецизан, свеобухватан, свестран, сушти, минуциозан, у танчине, егзактан, у ситнице, студиозан, у детаље, широк, акрибичан *реј.*, акрибијски *реј.* - *уй:* правилан, танан, солидан, исправан, потпун, стручан, тачан ❷ в. велик 4. ❸ в. свестран 1. ▼ *уй.* многострук 1.

исцрпљен прид. в. уморан 1.

исцрпљеност ж ❶ малаксалост, умор, ослабелост, немоћност, изнемоглост, измученост, немоћ, истрошеност, тромост, изгужваност, уморност, замор, замореност ❷ в. болећивост

исцрпсти сврш. прел. ❶ изморити, истошити, изнурити, уморити ❷ израбити, експлоатисати, истрошити, докрајчити, исцедити

исцрпсти се сврш. в. изнемоћи

итекако прил. в. много

итеколико прил. в. много

итинерар м в. маршрута

ићи несврш. непрел. кретати се, ходати, корачати, помицати се, пешачити, крочити, ступати, табанчити,

газити *фиї*., табанати *фам.*., шипчити *фам.*., жипчити *фам. реї*., базати *фам.*., гиљати *жарї*., пичити *жарї*., кланцати *ексїр*. - уй: гегати се, јурити, трчати

ишамарати сврш. прел. в. истући

ишибати сврш. прел. **И** избичевати, увоштити, излемати, исканџијати - уй: истући, пребити **В** в. истући

ишколовати сврш. прел. образова-ти, дошколовати - уй. васпитати

ишта взн. имало, иоле, понешто, по-

мало, иколико, макар колико, макар мало, у најмањој мери *изр.*, бар нешто *изр.*

ишћушкати сврш. прел. в. истући

ишчашити сврш. прел. (избацити из чашице, помаћи из зглоба) уганути

ишчезнути сврш. непрел. нестати, ишчилети, изгубити се, испарити *фам.*, одјездити *фам.*, одмилети *фам.*

ишчекивање с в. нада

ишчилети сврш. непрел. в. ишчезнути

Jj

јабука ж бот. (лат. *Malus communis*) *

Јабукe

ајдаред	кожара
бребурн	мелроз
гала	моргендуфт
глостер	муцу
грени смит	петровача
елстар	пинк леди
златни делишес	ред чиф
јапанска јабука	фуџи
јонаголд	црвени делишес
јонатан	

јаван прид. в. видљив 1.

јавашлук м *реџ.* немарност, немар, неодговорност, лежерност, нехајност, непажња, незаинтересованост, комозија, комотност, комодитет, необзирност, инерција, индоленција, небрига, несавесност, површност, занемаривање, равнодушност, лакомисленост, небрижљивост, инертност, нехај, нехајање, оуглалост, индолентност, непажљивост, безбрижност, распуштеноост, неозбиљност, немарење, ла-

коумност, запуштање, нетемељитост, необазирање, немарљивост, навораност *реџ.*, мурдарлук *реџ.*, фјака *реџ.*, флегма *фам.*, брљивост *фам.*, алкавост *фам.*, хај-нехај *фам.*, непомња *реџ.*, непомност *реџ.*, непомњивост *реџ.*, неподузетност *хрв.*, незаинтересираност *хрв.* - *уй:* лењост

јавити сврш. прел. разгласити, обавестити, објавити, саопштити, информисати, упознати (некога о нечему), огласити, пријавити, најавити, изнети, реџи, наговестити, обзнанити, развикати, раширити, дојавити, казати, обелоданити, пронети (глас), дати на знање, раширити глас, открити, реферисати, известити, лансирати (у јавност) *фам.*, раструбити *фам.*, растамбурати *фам.*, разбрбљати *фам.*, растелалити *фам.*, анонсирати *арх.*, афиширати *арх.*, авизирати *реџ.*, приопћити *хрв.*

јављање с в. настанак

јаглика ж бот. (лат. *Primula officinalis*) *реџ:* цвићац, бијела буквица, грмуљица, крстасто јегличе, лестедај,

јагорчика, јагличе, прамалиће, јагорчина, петопрс, крстасто јагличе, јаготац, пискалица, јагочевина, крстасто иглича, галчина, весначак, куњавац, осљепар, јаглац, јагорчевина, јагудац, сунашце, јаглица, гајчин, први цвит

јагње с бот. (младунче овце) шиљеже (~ од годину дана), јагањац, багане *реї.*, јање *реї.*, агнец *арх.*

јагуар м зоол. (звер из породице мачака, лат. *Panthera onca*) *

јад м патња, жалост, туга, бол, очај, чемер, горчина, ожалашћеност, невеселост, потиштеност, снуженост, депримираност, покуњеност, клонулост, безнађе, немоћ, клонуће, неутешност, уцвељеност, туговање, зебња, чезнутљивост, неспокој, чамотиња, тегоба, утученост, сета, сетност, жалостивост, неспокој(ство), мизерија, душевна бол, севдах, невесеље, душобоља, гануће, мизерност, тегоба у души, бедак *фам.*, киселост *фиї.*, сломљеност *фиї.*, карасевдах *реї.*, погруженост *реї.*, печаль *реї.*, верем *реї.*, фота *реї.*, грижљивост *реї.*, фјака *фам. реї.*, дерт *йесн.*, нујност *хрв.* - *уй:* брига, мука, страх, беда, агонија

јадан прид. ❶ незнатан, бедан, ништаван, кукаван, мизеран, никакав, кржљав, жалостан, пуки, безвезан, бескористан, мршав *фиї.* ❷ похабан, матор, ислужен, оматорео, пропао, изношен, искрзан, издеран, преживео, бедан, устајао, времешан, излизан, безвредан, истрошен, рабатан, трошан, кржљав, отрцан, крзав, подеран, изупотребљаван, изједен, ритав, поцепан, ништаван, оскудан, раздрндан *фам.*, разјебан *нар.*, овештао *арх.*, извештао *арх.*, оклепан *арх.*, пртен *реї.*, прњав *реї.*, роњкаст *реї.*, потлеушан *реї.*, дерутан *реї.* ❸ сиромашан, бедан, просјачки, убог,

бездоман, бескућан, голотрб *фам.*, гологуз *фам.*, без пребијене паре *изр.*, без где ичега *изр.*, шака јада *изр.* ❹ несрећан, тужан, бедан, ојаћен, жалан, безнадежан, болан, вајан, растужен, жалостан, очајан, ожалашћен, плачан, чемеран, јадован, жалопојан, жалобан, жалостив, јадовит, плачеван, неутешан, злогуб, клонуо, изгубљен, безнадан, готов, чемерикаст *реї.*, дертли *реї.*, печалан *реї.*, губав *фам.*, деран *реї.*,

јадање с в. жаљење 1.

јадарит м криптонит

јадати се несврш. (изражавати незадовољство) жалити се, тужити се, јадати се, кукати, јадиковати, ламентирати, вајкати се, вити, вапити - *фам.* кукумавчити, цмиздрети - *уй:* туговати

јадиковање с в. жаљење 1.

јадиковати несврш. непрел. в. кукати 1.

јадити несврш. прел. в. жалостити

јадник м ❶ бедник, сиротан, сиромаш, сиромашак, сиротиња, убожник, мизерија, божјак *реї.*, невољник *реї.*, паупер *арх.*, бескућник *суж.*, крпар *суж.* - *уй.* просјак ❷ несрећник, мученик, очајник, проклетник, паћеник, злосретник, несрећа, мукица - *уй.* баксуз

јадница ж сиротица, паћеница, мученица, бедница, страдалница, патница, несретница, злосрећница, несрећница, невољница, злопатница, сиротанка, дугопатница, великомученица, мукотрпница, јада

јадно прил. ▼ *уй.* лабаво

јадовати несврш. непрел. туговати, патити, јадовати, жалити, трпети, злопатити се, подносити муке, тужити, гинути *фиї.*, венути *фиї.*, крварити *фиї.*, копнети *фиї.*, боловати *фиї.*,

бугарити *ексир.*, чемерити *реј.*

јазавац м зоол. (сисар из породице куна, лат. *Meles meles*) *

јајаст прид. в. јајолик

јајолик прид. елипсаст, јајаст, овалан, елиптичан, округласт, трбушаст, заобљен, ваљашкаст, бундеваст, бачваст, јагодаст, жирилик, крушкаст, крушколик - *уй.* кружан

јак м зоол. (лат. *Poephagus grunniens*, *Bos grunniens*) тибетанско говедо, дугорерпи *јак суж.*

јак прид. жесток, снажан, моћан, гороломан, горостасан, развијен, натчовечански, једар, бодар, надљудски, силовит, велик, крепак, напредан, незауостављив, силан, несаломљив, плећат, очеличен, стасит, крупан, жилав, чврст, кршан, робустан, мускулозан, мишићав, кременит *арх.*, набилдован *фам.*, дречан *реј.*, ковински *реј.*, херкулски *реј.* - *уй.* жилав

јакна ж *јакна*, *јакет*, *виндјакна суж.*, *виндјака реј.*, *кабаница суж.*

Јакне и капути

боксерлица	кафтан	перјана
бунда	кожна <i>јакна</i>	<i>јакна</i>
ветровка	кожни	пилотка
вијетнамка	мантил	плашт
виндјакна	кожух	пончо
горњак	ловачка	спитфајерка
гуњ	<i>јакна</i>	тексас- <i>јакна</i>
зимска	мантил	целабија
<i>јакна</i>	моторка	шињел
јелењак	огртач	
кабаница	пелерина	

јако прид. в. много

јалијаш м *реј.* в. левента

јалов прид. неплодан, бесплодан, безродан, неродан, стерилан, бездетан

јаловост ж неплодност, стерилитет,

бесплодност, неродност, стерилност, неиздашност, непродуктивност - *уй.* узалудност

јама ж рупа, јендек, канал, јарак, удубина, жлеб, јаруга, шанац, усек, укоп, зјап, усеклина, ров - *реј.* граба, јажа, траншеја, дерина, бразда, суваја, вада

јамар м зоол. (лат. *Columba oenas*) голуб дупљаш

јамачно прил. в. заиста

јантар м в. ћилибар

јао узв. *ијао*, *јој*, куку, *ајме реј.*, *леле реј.*, *вај реј.*, *авај арх.*, зло и наопако

јар м в. бес

јара ж в. врућина

јарак м **⊕** канал, вододерина, корито, ров, жлеб, јаруга, водојажа *реј.* **⊙** в. јама

јаран м *реј.* в. друг

јаребица ж зоол. (лат. *Percididae*) котурина *реј.* - *суж.* камењарка, шумска *јаребица*, пољска *јаребица*

јарич м бот. (лат. *Sedum acre*) *реј.* кукурушчић, копнеж, сисача, љути жедњак, оштри жедњак, жедњак, копнице

јарки прид. в. врућ

јарост ж в. бес

јаростан прид. в. бесан

јаруга ж в. јама

јасан прид. **⊕** схватљив, разумљив, одређен, несумњив, објашњен, подробан, домишљен, установљен, недвосмислен, експлицитан, детаљан, дефинисан, прецизан, детерминисан, поуздан, децидиран, утврђен, тачно утврђен - *уй.* изричит **⊙** в. ведар 1. **⊕** в. бистар 1. **▼** *уй.* виспрен

јасенак м бот. (лат. *Dictamnus albus*) рустен, вилино цвеће, јесенак, јасенче, јасеница

јасика ж бот. (лат. *Populus tremula*)

трепетлика, јагњета, жуборика, трепетлика, јања

јасноћа ж видљивост, обележеност, јасност, осветљеност, очитост, обасјаност, приметност, запажљивост, приметљивост, видност, уочљивост, означеност, зорност, развидност, замјетљивост *хрв.*

јастог м зоол. (лат. *Palinurus vulgaris*) лангуст, друг *реі.*

јастреб м зоол. (лат. *Astur palumbarius*) лабар *реі.*

јастук м узглавље, кушин *реі.*, вањкуш *реі.* - *уй.* креветнина

јаук м кукњава, вапај, запомагање, лелек, цвиљење, нарицање, крик, позив у помоћ, лелекање, колеч *реі.*, ајмек *реі.*

јаукање с в. јаук

јаукати несврш. непрел. ❶ кукати, тулити, драти се, завијати (као вук), рикати, арлаукати ❷ дречати, вриштати, урликати, кричати, скичати, пиштати, цичати, цвилети, вапити - *уй:* кукати, викати ❸ в. јадиковати

јахати несврш. непрел. јашити *реі.*, шишати *фам.*, јездити *експр.*, галопирати *суж.*, касати *суж.*

јахач м коњаник, цокеј - *уй.* војник

јачање с ❶ (чињење јачим) појачавање, ојачавање, оснажњавање, оснаживање, снажење ❷ (повећавање неке појаве) пораст, раст, ескалација, проширивање, повећање, повећавање, ширење, распрострањавање - *уй.* гомилање 2.

јачати несврш. прел. ојачавати, снажити, оснаживати, разгаљивати, галити, поткрепљивати, крепити, освежавати, чилити, соколити, чврстити, силити, бодрити, оживљавати

јачина ж ❶ снага, енергија, енергичност, силина, сила, снажност, интен-

зитет, силовитост, моћ, јакост, - *уй.* ватреност, окретност, чврстина, издржљивост 1. - *сл:* покретљивост, бодрост, брзина, хитрина, лакоћа ❷ в. квантитет

јебање с нар. в. секс

јебати несврш. прел. нар. ❶ в. обљубљивати ❷ в. марити ❸ в. мучити

јебиветар м нар. врдалама, проби-свет, ветропир, вртиреп, фићфирић, летипас, звијук, шврљало, аламуња, шеврдало, шарлатан, - *нар.* цвећка, вртигуз, ветрењак, летиветар, ђилкош, ландара, којекаковић - *реі.* вираун, лаур, ветрогоња, голоигра, хлапимуха, витлија - *уй:* шепртља, покварењак, сметењак, враголан 1., ленштина, скитница

јевтин прид. в. јефтин

јегуља ж зоол. (морска и слатководна риба, лат. *Anguilla anguilla*) *

јед м в. бес

једар прид. ❶ в. јак ❷ в. здрав

једва прил. ❶ (на тежак начин) с мучком, уз тешке муке, тешко, с напором, на једвите јаде *изр.* - *уй.* некако 1. ❷ в. тек ❸ (у малој мери) слабо, скоро ништа ❹ в. напакон

једини прид. ❶ један, усамљен, сам ❷ вечан, јединствен, апсолутан, сталан, непролазан, етерналан, постојан, трајан, перманентан, бескрајан, неограничен, неизменљив, свевремен, недостижан, тоталан, дурашан, непроменљив, вековечан, безвремен - *уй:* бесконачан, потпун

јединица ж ❶ (о оцени) кец, ас *фам.*, ајнц *жарі.*, бугер *арх.* - *уй:* пад, колац - *сл:* недовољан, куља *реі.*, цвика *фам.* ❷ ас, број један, кец *фам.* ❸ в. комад 1. ❹ *вој.* в. батаљон ❺ в. колона

јединка ж в. индивидуа

јединствен прид. ❶ друкчији, дру-

гачији, изузетан, различит, необичан, посебан, изниман, атипичан, особит, изванредан, неочекиван, неконвенционалан, несличан, несвакидашњи, оригиналан, нетипичан, невероватан, особен, нарочит, беспримеран, издвојен, несвакодневан, нејасан, ванредан, ексцентричан, специјалан, неуобичајен, мистериозан, чудан, ненормалан, уникатан, својствен, екстравагантан, нередовит, другојак, вансеријски, својеврстан, одвојен, тајанствен, опскуран, фантастичан, ексцепционалан, партикуларан, апартан, каприциозан, алтернативан, бизаран, другојачији *реџ.*, оделит *хрв.*, различан *хрв.*, осебујан *хрв.* - *уй:* властит, редак, неразумљив, изврстан - *сл:* неподударан, неједнак, натпросечан, настран, неподобан ② в. једини 2.

јединствено прил. в. изузетно 1.

јединственост ж ① в. индивидуалност 2. ② јединство, сложеност, поклапање, сагласност, слагање, подударност, склад, усаглашеност, размемевање, конкорданција, подударна, сразмерност, слога, складност, сугласност *хрв.*, сукладност *хрв.* - *сл:* солидарност, споразумност

јединство с в. равнотежа 2.

једић м бот. (лат. *Aconitum napellus*) *реј:* волина, клубућић, преобјед, налеп, вучји чемер, чевељчек, преобједна, рига, илка, омеј лисјак, модри налеп, драгољуб, врајница, железни клубук, јадић, пасје зеље, омеј, налијен, пасја смрт, налијеп, налип

једнак прид. исти, истоветан, истоврстан, раван, једнак, идентичан, подједнак, један, подударан, једнообразан, једнолик, истородан, хомоген, један те исти, исти истијат *фам.* - *уй:* приближан, једноличан

једнако прил. ① истоветно, истовр-

сно, равно, идентично, подједнако, подударно, једнообразно, једнолично, истородно ② в. заувек

једнако ж истоврсно, истоветност, истост, једнообразност, подударност, подударна, напоредност, паралелност - *уй:* сличност

једногласност ж ① подршка, акламација, одобравање, узвикивање, клицање, пљескање, пљесак *хрв.*, усклик *хрв.* ② в. једногласје

једнолик прид. ① в. једнак ② в. једноличан ③ в. досадан

једноличан прид. ① уједначен, монотон, једнолик, линеаран, складан, свуда једнак, једнако распоређен ② в. досадан

једнообразност ж в. једнако

једноставан прид. ① једноставан, лак, разумљив, схватљив, јасан, незамршен, незакомпликован, неувијен, очигледан, очит, општесхватљив ② (без изразитих обележја) конвенционалан, неоригиналан, осредњи, уобичајен, баналан, обичан, скроман, неуверљив, просечан, ненадахнут, свакодневан, немаштовит, неукрашен, једнолик, најраширенији, ништа нарочито, неимажинативан, свакидашњи, некреативан, раширен стереотипан, једнообразан, средњи, типизиран, истолик, униформан, свагдашњи ③ неамбициозан, непретенциозан, скроман, ненаметљив, без амбиција/захтева, ненападан, обичан, мали *фи.* ④ природан, обичан, неусиљен, свакодневни, непосредан, лежеран, нараван, спонтан, уобичајен, натуралан, нехињен *реј.*

једностран прид. загрижен, задрт, догматичан, нетолерантан, крут, доктринаран, догматски, фанатичан, уских погледа/видика *изр.*, праволинијски *фи.*, једнолинијски *фи.*

јеж м зоол. (сисар инсектојед, лат.

Erinaceus europaeus) *

језа ж ❶ жмарци, трнци, гроза, ср-си рег., жежури рег. ❷ трава, ужас, гроза, стравичност, грозота, страхо-витост, страхота, терор, језовитост, грозомора, страхотност, паника, куга и колера *фам.*, пакао *фам. фиј.*, шок *жарі.*, хорор *жарі.*, ужасност *рејт.* - уй: страх, одвратност ❸ в. страх

језгровит прид. лапидаран, кратак (и јасан), лаконски, сажет, концизан, краткорек, једар, садржајан, згуснут, сентенциозан, телеграфски - уй. ја-сан, битан

језив прид. ❶ (који изазива језу) стравичан, страшан, језовит, страхо-вит, ужасан, грозан, страхотан, гро-зоморан, злокобан, грдан, хорор *не-йром. жарі.* ❷ в. ружан

језик м ❶ дијалекат, говор, наречје *суж.*, варијанта, нестандартни језик, рецензија, вербално изражавање, редакција, идиом неког краја - *суж:* штокавштина, екавица, жаргон, ди-јалект, израз, идиом, кајкавштина, икавица, (и)јекавица, чакавштина ❷ (начин изражавања) говор, вока-булар, речник, дискурс, манир *фиј.*, стил *фиј.* ▼ уй. жаргон, изговор

језикословац м в. лингвиста

језикословље с *арх.* в. лингвистика

језичав прид. (који говори пакосно и уврељиво) лајав, брбљив, брбљав, који има велику језичину *изр.* - уй. причљив

језичара ж в. брбљивица

језички прид. в. говорни

језовит прид. в. стравичан

језовитост ж в. језа 1.

јејина ж в. сова

јек м в. зенит 2.

јела ж бот. ❶ (лат. *Abies alba*) јелка ❷ (одсечено јелово дрво или грана које

се кити за Нову Годину или Божић) јелка, луг, бор *рејт.*, борић *рејт.*, божић-но дрвце *фам.*, бадњик *рејт.*

јеленак м ❶ (лат. *Scolopendrium vulgare*) јеленски језик, језичац, желе-њак, мечји језик ❷ (лат. *Lucanus cervus*) рогач, желењак обични

јело с ❶ храна, клопа *фам.*, њупа *фам.*, хас *жарі.* ❷ в. оброк

јембрек м зоол. (лат. *Clupea pilchardus*) сардела, срдела, права срдела

јемство с капара, депозит, залог, гаранција, кауција, полог, аванс, акон-тација, јамство, авал *рејт.*, вађевина

јемчити несврш. прел. гарантовати, преузимати одговорност, зајемчива-ти, одговарати за некога/нешто, ава-лирати *рејт.*, јамчити *хрв.*

јендек м в. јама

јењавати несврш. (губити јачину, интензитет) ослабљивати, умањива-ти се, слабити, попуштати, пролази-ти, стишавати се, опадати, сплашња-вати, лабавити

јер взн. ❶ стога, пошто, зато што, самим тиме што, због тога што, бу-дући да, зашто *фам.*, јербо *арх.*, чим *рејт.* ❷ што, да, стога, због тога што, зато што

јереца ж ❶ хереца, јеретизам, јерес, кривоверје, хереција ❷ бунтовни-штво, одметништво, отпадништво, дисидентство, буњење, апостаза *рејт.*, превера *рејт.*, апостазија *рејт.* - уй: противљење, устанак

јеретик м ❶ отпадник од званичне вере - херетик, кривоверник, секташ ❷ в. отпадник

јеретички прид. в. безбожан

јесетра ж зоол. (морска и слатковод-на риба, лат. *Acipenser sturio*) *

јесте узв. да, истина, тако је, истина је, си *фам.*, јес *жарі.*

јести несврш. прел. хранити се, обедовати, дегустирати, ручати, жвакати, густирати, папати *фам.*, шопати *фам.*, частити се *фам.*, таманити *фам.*, њупати *фам.*, хасати *жарі.*, клопати *жарі.*, кљукати се *йоі.*, ручкати *деч.*, кусати *суж.*, мезетити *суж.* - *уй.* ждерати

јеткост ж **Ѡ** в. бес **ѡ** в. заједљивост

јетин прид. јевтин, багателан, тричав, занемарљив, незнатан, низак (о цени), мали (о цени), ништаван, безначајан, смешан *фам.*, џабалеску *жарі.*, џ *жарі.* - *сл.* бесплатан, бесплажежан

јетино прил. јевтино, багателно, незнатно, ситно, занемарљиво, ништавно, небитно, ниско, мало, премало, безначајно, смешно *фам.*, џаба *фам.*, дзабе *фам.*, џабака *жарі.*, џ *фам.*, за џ *жарі.*

јечам м бот. (лат. *Hordeum vulgare*) *реі:* јачмен, јачмичак, јечмик, јечам озимац, бијело жито, озимац, арпа, јечмен, јечмак, јечам вишередац

јешност ж апетит, глад, сладокусност, изјешност, незајаљивост *фам.*, слаткојешност *реиј.*, слаткохраност *реиј.*, тек *хрв.*

јова ж бот. (лат. *Alnus glutinosa*) *реі:* јелша, јововина, црна јоха, јошика, елфа, јеуша, јошковица, јошић, јалша, јевла, јаховина, јела, јеа, јеја, ехла, јах, јоха, црна јова, црна јоша, јешика

јогунаст прид. в. задрт 2.

јогунастост ж задртост, тврдоглавост, самовољност, непопустљивост, недоказаност, својевоља, упорност, искључивост, тврдокорност, својеглавост, глувоћа на доказе/разлоге, истрајност, мазгинство - *уй:* пркос - *сл:* каприциозност, ћудљивост, наивност

јој узв. в. јао

јок рчц. в. не

јорган м покривач, прекривач, перина - *реі.* дуња, поплун, имботија - *уй.* креветнина, ћебе, покривач 2.

јунак м **Ѡ** делија, херој, вук *фиі.*, соко *фиі.*, витез *фиі.*, змај *фиі.*, орао *фиі.* - *уй:* борац **ѡ** в. протагонист

јуначки прид. храбар, неустрашив, одважан, смео, срчан, херојски, витешки, нестрашљив, издржљив, непопустљив, врли, непоколебљив, лавовски *фиі.*, љут *фиі.*, дрзак *фиі.*, дели *арх.*, јуначан *арх.*, лављег срца *изр.*, смион *хрв.* - *уй.* борбен 1.

јунаштво с храброст, одважност, смелост, херојство, срчаност, кураж, неустрашивост, одлучност, хероизам, непоколебљивост, витештво, смионост *хрв.* - *уй.* борбеност

јуне с теле - *уй.* говедо

јурити несврш. непрел. прел. (трчати за неким) ловити, пратити, салетати, гонити, гањати, вијати, прогонити, пецати, витлати, следити, вребати, прогањати, уходити, довијати, изгонити, потерати, кебати *фам.*, хајкати *реиј.* - *уй:* тражити, шпијунирати

јуриш м офанзива, акција, навала, напад, удар, насртај, освајање, диверзија, атак, налет, заскок, наскок, препад, нахрупљење *реиј.*, потрк *реиј.* - *уй.* борба, ударац

јурнути сврш. непрел. **Ѡ** потрчати, убрзати, пожурити, зајурити се, појурити, похрлити, забрзати, залетети се, затрчати се, убрзати се, потпрашити пете/ноге *изр.*, опружити корак *изр.*, полетети *фиі.*, дати гас *фам.*, шибнути *фам.*, нагнути *реиј.*, акцелерирати *сируч.* **ѡ** в. навалити 1. **ѡ** в. навалити 2.

јурњава ж журба, ујурбаност, метеж, трка *фиі.*, гужва *фиі.*, фрка *фам.*, цајтнот *фам.*, стрка *хрв. жарі.*

јутро с пре подне - *уй.* зора

Ккк

кабаница ж кишни мантил, пелерина - уй. огртач

кабаре м в. позориште

кабаст прид. гломазан, велик, крупан, повелик, повећи, голем, силан, попрличан, вели (и вељи) *реї.*, немали *еуф.*

кабинет м **о** учионица, сала **о** в. администрација

кабл м **о** вод, жица, цевовод, цев, линија, проводник, спроводник, кабел, туљак *реї.*, туба *реї.*, тулац *реї.*
- суж: нафтовод, водовод, електровод, плиновод **о** *реї.* в. канап

каблар м бачвар, качар, бочар *реї.*, пинтар *арх.*, пинтер *арх.*

каваљерски прид. (лепих манира) центлеменски, профињен, галантан, рафиниран, пожртвован, племенит, несребичан, витешки, сублиман *реї.*, ритерски *реї.*

кавга ж в. свађа

кавгати се несврш. свађати се, расправљати се, препирати се, спорити се, гложити се, кошкати се, кавжити се - *фам.* ждерати се, уједати се, кр-

вити се, цапати се, чупати се - *жарї.* пичкарати се, частити се - уй: расправљати се

кавез м **о** (кућица за птице и животиње) крлетка *хрв.*, гајба *арх.* **о** *фам.* в. затвор

кавијар м икра, бутарга, мрест, рибља јајашца

кад прид. взн. и рчц. **о** (упитно) када, у које време, у које доба, у којој прилици, каде *реї.*, кадер *реї.* **о** в. док' 1. и 2.

кадар¹ м колектив, персонал, особље, колегијум, људство - уй: екипа

кадар² прид. спреман, решен, вољан, готов, рад, оран, припремљен, расположен, припреман, накањен, приправан, загрејан *фиї.*, у фазону *фам.*

кадифа ж **о** в. плиш **о** *бої.* (лат. Tegetes erectus) *

кадица ж ведро, корито, лавор, шафол, чабар, ведрица - *реї.* ухача, шкаф, чабрица, ведрица, шавој, кадин, леген, кова, шћавњак, каин, леђен, ампер, каблица, кабао - суж: музлица *реї.*, крављача *реї.*, краљача *реї.*
- уй: суд, вангла

кажњеник м кажњени, осуђеник, ухапшеник, затвореник, хапшеник, логораш, заробљеник, заточеник, рештант *реј.*, апшеник *реј.*, узник *реј.*

кажњив прид. в. илегалан

кажњивост ж в. илегалност

казамат м *арх.* в. затвор

Казанова м в. женскарош

казати сврш. прел. изјавити, рећи, заустити, изрећи, изнети, саопштити, изустити, формулисати, изговорити, изложити, објавити, обелоданити, артикулисати, вербализовати, дорећи, изјаснити се, прозборити, исказати, изразити, огласити се, са-сути, рекнути *реј.*, касти *арх.* - уи: објаснити

казивање с приповедање, говорење, причање, прича, обраћање, на-рација, зборење, говораница *фам.*, жвака *жарј.*, спика *жарј.*

казивати несврш. непрел. в. говорити

казна ж ① (поступак који се примењује ради испаштања кривице) покора *арх.*, бич *фиј.* *арх.* ② *фиј.* в. мука 1.

каиш м ① опасач, појас, ремен, пас - уи. појас ② в. огрлица 2.

каишар м в. каматник

кајање с скрушеност, покајништво, жаљење, покајање, вајкање *фам.*, гризодушје *реј.*, грижа савести *изр.*

кајати се несврш. жалити, вајкати се *реј.*, имати грижу савести *изр.*

кајгана ж ајершпајз *арх.*

кајзерица ж в. лепиња

кајмак м скоруп, милерам, врхње *реј.*

кајман м зоол. (врста крокодила, лат. *Caiman sclerops*) алигатор, крокодил

кајсија ж бот. (лат. *Prunus armeniaca*) *реј.*: шефтелија

какаду м зоол. (врста птице, лат.

Cacatua galerita) *

какао м (лат. *Theobroma cacao*) какобоб, какаовац прави, какаово дрво

какаовац м бот. (лат. *Theobroma cacao*) какаоово дрво

како прил. ① откад, откако, чим ② (упитно) на који начин

кал м блато, глиб, муљ

калан прид. в. блатњав

калем м навој, намотај, завојница, навојак, завојак, чунак *реј.*

калемити несврш. прел. (урезивати изданак питоме биљке у дивљу) укрштати, пелцовати, модификовати, оплемењивати, стварати хибриде, полутачити *арх.*, навртати *хрв.*, цијепити *хрв.*, окулирати *хрв.*, крижати *хрв.*

калемљење с оплемењивање, укрштање, модификовање, пелцовање

календар м годишњак, летопис, анали, албум, билтен, алманах, зборник, хроника

калина ж бот. (лат. *Ligustrum vulgare*) *реј.*: бијели јоргован, бисер, бисерни цвијет, бисерово дрво, зеленика, зимастика, зимзелен, зимозелен, зимолез, зимолист, зимолозина, калиница, козјак, козјачица, козје грожђе, мечковац, милешевина, неприка, пасја леска, пасјаковина, пас-лесковина, пасји самбак, писковина, свиб, сиба, сибовина, црна боба

калкулатор м рачунаљка, дигитрон, абакус *арх.*, сабирач *реј.*, рачунало *хрв.*, логаритмар *суж.*, шиббер *суж.*

какулисати несврш. непрел. про-рачунавати, обрачунавати, рачунати, вршити обрачун, мерити, премерава-ти, вагати

калуђер м монах, духовник, испосник, милосрдник, самостанац, инок,

пустињак *суж.*, усамљеник *фиј.*, црноризац *фам. хрв.*, фратар *хрв.*, редовник *хрв.*

калуп м ❶ клише, конструкција, модел, модла, творило *хрв.* ❷ *реј.* футрола, кутија, омот

каљав прид. ❶ в. блатњав ❷ в. прљав

каљати несврш. прел. ❶ в. прљати ❷ *фиј.* в. срамотити

каљаче ж мн. гумењаша, гумењаци - *реј.* цуруле, гумићонке

каљуга ж в. бара

камарила ж в. клика

камата ж корист, проценат, добитак, профит, добит, интерес, рачун - *нар.* вајда, ћар, пробитак - *реј.* фајда, шићар, ухар, хасна, лихва, увар, полза

каматник м лихвар, зеленаш, изнуђивач, израбљивач, рекеташ - *фам.* каишар, гуликожа, дерикожа, крвопија, кождер, душогубац, стрвинар, лешинар, пијавица, шинтер, вампир - *уй.* лопов

камелеон м зоол. (врста гуштера, лат. *Chameleon chameleon*) *

камен¹ м ❶ (крута и тврда ствар одређеног минералног и хемијског састава која се налази унутар и на површини Земље) *суж.* живац, станац, мрамор, мермер, гранит ❷ (драги камен) ❸ (о пределу) врлет, крш, камењар, стењак, голет, гребен, рвина, клисура, крас, пресрт, (тешко проходна) планина, пристрак *реј.*, ребар *реј.*, карст *реј.*, тимор *реј.* ❹ хрид, гребен, стена, громада, литица, грижа *реј.*, лит *јесн.*, кам *јесн.*, машет *реј.*, машета *реј.* - *суж.* стењак, мејаш, међаш, кушач, међар, граничник, међашник, рожњак, међак, темељац, граничњак, медашник, станац, ивичњак

камен² прид. ❶ стеновит, кршан, врлетан, каменит, ломан, крашки,

голетан, кршевит, дивљи, гричевит *хрв.* ❷ *фиј.* отпоран, поуздан, доследан, устаљен, веран, постојан, чврст, непроменљив, издржљив, стамен, непопустљив, сталан, стабилан, сигуран, непоколебљив, устрајан, принципијелан, консеквентан, истрајан, упоран, резистентан, стоички, дурашан, солидан ❸ в. груб

каменит прид. ❶ в. камен¹ 1. ❷ в. вратоломан 2.

каменица ж ❶ (омањи камен) облутак, валутак, каменчић, баба *реј.*, валутица *реј.*, бобуљ *реј.*, бабуљак *реј.*, валина *реј.*, бованица *реј.*, бован *реј.*, бабуљ *реј.*, валут *реј.*, обуљак *реј.* - *уй.* камен ❷ (лат. *Ostrea edulis*) (врста шкољке) острига, оштрига

каменовати сврш. прел. (убити гађањем камењем) казнити, убити - *уй.* убити

каменолом м (место где се вади камен) рудник, коп, кава *реј.*, мајданиште *арх.*, мајдан *арх.*

камењар м в. камен¹ 2.

камењарка ж зоол. ❶ (лат. *Perdix graeca*) каменара ❷ (змија отровница, лат. *Viperidae*) круна *реј.* ❸ *фам.* в. курва

камила ж зоол. (лат. *Camelus dromedarius*) дева *хрв.*

камилица ж бот. (лат. *Matricaria chamomilla*) *реј.* титрица, бела рада, бела саса, бели жабљак, бијели маргич ситни, блажена бела, боливач, буввија (бувља) *реј.* трава, воњавке, гамелица, гамилица, гомољица, горчак, жабља трава, жабљи цвет, жабњак, здравић, јармен, калумела, камилавка, камилца, камомила, камилца, камомила, кокорњак, камомиља, комоника, лепа ката, липица, материчњак, матерник, маторњак, подрумиче, престенак, раменак, рамојн, рамуника,

рман, родино цвеће, родњак, романика, теленак, тетрица, трава од бува, херманек, хрман, царев цвет

камион м шлепер *суж.*, теретњак *суж.*, воз *жарі.*

камп м ① (војни ~) логор, табор, седиште, штаб, средиште, упориште, база - *уй.* касарна, склониште ② (извиђачки ~) логор, бивак, табор, логориште *реј.*, збиралиште *хрв.*, лагер *хрв.* - *уй.* шатор ③ (заробљенички ~) казнионица, логор, конц-логор, лагер *арх.* - *уй.* затвор

кампис м бот. (лат. *Tecoma radicans*) *реј.* трубасти јасмин, текома

камфор м бот. (лат. *Cinnamomum camphora*) камфорово дрво

камчити неврш. прел. (досађивати упорним молбама) салетати, спападати, наваљивати, мољакати, изнуђивати, молити, просјачити, умољавати, изнуђивати, циганчити *фам.*, шлихтати се *жарі.*, просити *йој.*, фехтати *реј.*

кана ж бот. (лат. *Lawsonia inermis*) (биљка из јужних крајева и боја те биљке која се обично користи за фарбање косе) кна, црвени корен, стружкавац, руменило

канабе с отоман, кауч, диван, софа, канапе *реј.* - *уй.* кревет

канал м ① јарак, вододерина, корито, ров, жлеб, јаруга, водојажа *реј.* ② в. јама

канап м уже, конопац, трака, конопчић, личина, корда *реј.*, сиџим *реј.*, шпага *реј.*, привеза *реј.* - *суж.* штрик (~ за сушење веша), потегач (~ за подизање једра), ласо (~ за хватање стоке), гумина (дебели бродски ~), паламар (дебели бродски ~), путо/путило (~ којим се вежу предње ноге животињи) - *уй.* трака, чвор

канаринац м зоол. (птица певачи-

ца, лат. *Serinus canaria*) *

канда прил. в. могуће

канделабр м ① улична светиљка ② *бој.* (лат. *Cirsium candelabrum*) боца *реј.*

кандидат м конкурент, претендент, аспирант, такмац, тражилац, рефлектант *реј.* - *уй.* такмичар

кандилка ж бот. (лат. *Aquilegia vulgaris*) *реј.* ашибачар, грличек, попина капица, звонце, звецкавац, кампавка, кандилијаца, кокотичек, лулица, орличек, пакујац, средња росопласт, срменик, трolistњак

кандило с уљаница, кадионица

канибал м људождер, антропофаг

канон м норма, принцип, начело, закон

канонада ж в. паљба

канта ж кофа, ведро, чабар, кантица - *реј.* кабао, лимењак, пуђерица, лимењача, ведрица, кабла, лама, броква, кабо, сић, брокета, кибла, ђугум, кова, брока, каблић, музлица *суж.*

кантар м бот. (лат. *Spondylosoma cantharus*) кантор

кантарион м бот. (лат. *Hypericum perforatum*) *реј.* жута кантарија, богородичина трава, госпина трава, бљзга, бљузгавац, богородичина рука, врајји бег, горац, горчан, госпин цвет, госпоино зеље, греотаљка, жута метлица, жути кантарион, жућеница, засекница, звекац, звончац, иванова трава, ивањчица, трава од издати, трава од посека

кантарџија ж в. мерач

кантина ж ① (мала продавница јела и пића, обично при касарни или фабрици) в. продавница ② менза, кухиња, ресторан

канцеларија ж (службена просторија у којој се обављају администра-

тивни послови) уред, биро, писарница, секретаријат, офис *фам.*, канц *жарг.*, ларија *жарг.*, писарна *арх.*, тајништво *хрв.*

као прил. бајаги, тобоже, тобож, као да, кобајаги, као бајаги, да *ирон.* - *реџ.* божем, божемске, божемски, бајали, бађи, санђим, ђоја, боксум, бајагим, баги, бојаги, токорсе, баксем, бејаги, баксум, бајеги, бајагли, корсем, бајађим, баксим - *жарг.* гистро, шатро

кап ж ① капљица, капља *хрв.* ② *мед.* в. апоплексија

капара ж депозит, залог, гаранција, осигурање, кауција, полог, аванс, јемство, аконтација, јамство, авал *реџ.*, вађевина *реџ.*, јемчевина *арх.*, ломбард *арх.*, форшус *арх. реџ.*, вадијум *реџ.*, предујам *хрв.*

капарисати сврш. прел. (дати новац унапред) антиципирати, авансовати, јемчити

капати несврш. непрел. капљати, цурити, падати

капацитет м ① в. могућност ② количина простора (хотел), величина ③ в. запремина

капесанта ж зоол. (лат. *Pecten jacobaeus*) Јакобова капица

капетан м в. командант 1.

капија ж врата, вратнице, хаустор, улаз, излаз - *реџ.* вежа, портун - *арх.* капиџик, порта, портал

капитал м в. имовина

капиталан прид. ① в. импресиван 1. ② в. огроман 1. и 2.

капитен м спорт. вођа, предводник

капица ж зоол. (лат. *Cardium edule*) вонгола, ладинка, срчанка

капиџик м *арх.* в. капија

каприц м хир - *фам.* мушице, бубе, бубице, каприце - *уй.* тврдоглавост

каприциозан прид. хировит, на-

прасит, непредвидив, ћудљив, нестаалан, нагао, неуравнотежен, нестабилан, импулсиван, раздраљив, напрасан, несталожен, експлозиван, распаљив, мушичав, темпераментан, свадљив- *уй.* осетљив, тврдоглав, чудан, груб, тврдоглав, страстан, бесан, јак, немиран, разуздан, грозан

каприциозност ж хировитост, на- праситост, непредвидивост, ћудљивост, нестабилност, импулсивност, раздраљивост, несталоженост, експлозивност, распаљивост, мушичавост, темпераментност, свадљивост - *уй.* тврдоглавост

капула ж ① *вој.* детонатор, капи- сла, упаљач ② пилула, таблета

капут м* - *суж.* трокарац, ђубрета- рац, шињел - *уй.* јакна

капуцин м зоол. (врста мајмуна, лат. *Cebus capucinus*, *Aotus trivirgatus*) *

кара ж нар. в. курац

караконџула ж ① в. наказа ② в. ба- барога

карактер м ① (скуп битних моралних, психичких и интелектуалних особина) идентитет, менталитет, темперамент, природа, личност, душа, ћуд, дух, психа, психологија, сензибилитет, ков, нарав, индивидуалност, индивидуалитет, настројеност, нутрина, ја, его, особине, унутрашњост, крв *фиџ.*, штих *фам.*, натура *реџ.* - *уй:* морал, навика ② в. прагматист

карактеран прид. истрајан, чврст, непроменљив, стамен, сталан, стабилан, сигуран, резистентан, стоички, дурашан, солидан, камен *фиџ.*

карактеристика ж в. обележје 2.

карактеристичан прид. типичан, истакнут, дистинктиван, својствен

каранфил м бот. (лат. *Dianthus*

сагуорхиллус) *реі*: карамфил, карамфил, каравиље, клинчић вртни

каранфилић м бот. (лат. *Eugenia caryophyllata*) *реі*: клинчић, гарофан, крамфил, каранфић, клинчац

кардинал м зоол. (врста птице певачице из породице зеба, лат. *Richmondia cardinalis*) *

каријеризам м ❶ аривизам, наметање, лакташење, скоројевићство, гурање, лов на положаје, лакташтво, пробијање, штреберство, наметништво ❷ в. амбиција 1.

каријериста м аривиста, наметник, лакташ, парвени, штребер, гургур (и гур-гур) *фам.*, гурало *фам.*, скоројевић *йоі.*, тиква без корена *изр.*

каријеристички прид. в. амбициозан

карика ж в. алка

карикатура м ж *фам. в.* наказа

карлица ж в. бедрењача

карнер м (набрани део женске одеће) волан, врпца, набор, украсни поруб/шав

карусел м в. вртешка

касапити несврш. непрел. прел. ❶ (~ животињу) клати, сећи, комадати, цепати ❷ (~ човека) клати, мрцварити, масакрирати, убијати, унаказивати ❸ (~ текст и сл.) сећи, скраћивати

касарна ж војарн(иц)а, војарна *хрв.*, војарница *хрв.*

касније прид. (по истеку неког времена) после, доцније

каснити несврш. непрел. ❶ (долазити са закашњењем) задоцњавати, закашњавати ❷ (бити у закашњењу с нечим) заостајати, одуговлачити, оклевати

кастрирати сврш. прел. ушкопити, уштројити

катаклизма ж смак света, ката-

строфа, пропаст, трагедија, страхота, апокалипса *фиі.* - уй: несрећа, слом, невоља

каталог м регистар, брошура, монографија *суж.* - уй. индекс

катанац жути м бот. (лат. *Reseda lutea*) *реі*: резеда

катапултирати несврш. прел. избацити, испаливати, лансирати *фам.* - уй. бацати

катастрофа ж в. катаклизма

катастрофалан прид. кобан, апокалиптичан, трагичан, катастрофичан

категија ж класа, сорта, тип, врста, начин, сој, род, ред, марка, грана, жанр - уй: облик, линија, група, страна - сл: низ, скупина

категоричан прид. в. одлучан 1.

катедрала ж стона црква, првостона црква, престопа црква, саборна црква, првостолница *хрв.*

каткад прид. в. некада 2.

катран м ❶ в. асфалт 1. ❷ в. смола

катун м пастирски стан, пастирско насеље, бачина *арх. реі.*, бачевина *арх. реі.*, бачило *арх. реі.*, стан *арх.*, бачија *арх.*

каћиперка ж гиздавица, гиздавица, помодарка, врцкица, врцка, фрајла *фам.*, шминкерка *фам.*, шмизла *фам.*, пицмилка *жарі.* - уй: намигуша

каубој м ранчер, фармер, сточар - уй. чобанин 1.

кауција ж в. капара

кауч м в. канабе

кафа ж (лат. *Coffea arabica*) кахва *реі.*, кава *хрв.*

кафана ж гостионица, ресторан, крчма, коноба, таверна, биртија, залогајница, бирцуз, крајпуташица, локал, гостиона - *реі.* бетула, пајзл, бирц, ашчика, ашчиница, оштарија,

мусафирхана - суж. кантина, менза, њевабџиница, ручаоница, свратиште, буреџиница, плескавичарница, пидерија, посластичарница, чајџиница, плескавиџиница, хамбургерај *реџи*.

кафе м кафић, бифе, локал, кафебар, кафетерија, кафе-ресторан, бар, клуб, локанда *реџи*. - суж: винарија, пивница, ракиџиница

кафетерија ж в. кафић

кафетерија ж в. кафе

кафић м в. кафе

качамак м палента, гриз, пура *хрв.*

качар м в. каблар

качарница ж в. бачвара

качити несврш. непрел. вешати, бесити, закачињати, окачињати, кешати *фам.*

кашњење с в. закашњене

квалитет м в. обележје 2. - уџ. таланат

квалификација ж в. компетентност

квалификован прид. в. вичан

квантитет м квантум, количина, мера - суж: величина, досег, размер, капацитет, јачина, обим, запремина, дужина, опсег, димензије, маса, ширина, тежина, размера, габарит, квантум, волумен, обујам *хрв.*, протега *хрв.*

квар м оштећење, хаварија, оштета *реџи*.

кваран прид. ① в. покварен 2. ② *фам.* в. лош

кварити несврш. прел. ① (доводити у неисправно стање) уништавати, руинирати, оштећивати, растурати, рушити ② (чинити ружним) в. грдити 2. ③ (лоше утицати на некога или нешто) *

квасац м (лат. *Saccharomyces cerevisiae*) жестин квасац, пиварски ква-

сац, квасница, квасна гљивица, квас, пивски квасац

квасити несврш. прел. ① (чинити мокрим) мочити, влажити, натапати, потапати, прскати, поливати - уџ. тећи, прскати ② (о реци) запљускивати, плавити

квоцати несврш. непрел. фам. в. брбљати 2.

кврга ж (задебљање ткива) задебљање, кврга, чворуга, отеклина, натекнуће, отврднуће, чвор, натеклина, одебљање, испупчење, испупчина, задебљаност, гука *реџи*, тврдина *реџи*., напухнуће *хрв.* - уџ. модрица

кедер м (било која речна, ситна риба која служи као мамац) мамац

кезити се несврш. в. кревељити се

кеј м в. лука

кела ж бот. (лат. *Ammi visnaga*) *

кенгур м зоол. (лат. *Macropus giganteus*) клокан *хрв.*

кењкавац м фам. ① *фам.* кмечало, кмеза, кмечавац, плачљивац, плач(љив)ко, кмечавац, кукумавка, пекмез, шмрцавац, кењкало, цмиздравац, цвилдрета *нар.* - *реџи*. плачкаша, гринтало, гринтавац, цендравац, цендрало, кмечало, тулило, ревало, бечало, цања, цмоља ② в. гунђало 1.

кепец м човечуљак, палчић, гном, патуљак, кржљавац, кржљавко, пигмејац, пигмеј - *фам.* прцоњак, пикавац, паташон, тртак *реџи*. - *реџи*. прцољак, маљеница, геџа, пршмољак

кермес м зоол. (лат. *Kermes ilicisi*) храстов црвац, кермезна штитаста ваш

керна ж зоол. (лат. *Epinephelus guaza*) кирња, кјерна

кеса ж в. врећа

кестен м бот. ① (лат. *Castanea sati-*

ва) * ② (дивљи ~, лат. *Aesculus hippocastanum*) јелош, мађал, дивљи кастањ, коњски кестен, бели дивљи кестен, горки кестен

кец м фам. ① в. адут 1. ② в. јединица 1.

кечига ж зоол. (слатководна и морска риба, лат. *Acipenser ruthenus*) *

кеш ж готовина, ефективна, готов новац, актива *реџ*.

кибицовати несврш. непрел. в. вирити 1.

киви м зоол. (лат. *Apteryx australis*) кивикалац

кидати несврш. непрел. ① (~ одећу или слично) цепати, тргати, дерати, парати, љуштити *реџ*. ② фам. в. бежати

киднути сврш. непрел. ① (наглим покретом извадити) тргнути, истргнути, извући ② в. побећи 1.

кијамет м в. мећава

кија ружаста ж бот. (лат. *Polygala comosa*) *

кика ж плетеница, витица

кикирики м бот. (лат. *Arachis hypogaea*) *реџ*: орашац

кикот м ① (искидан и висок смех) хихот, цикот, хихотање - уџ. смех, осмех ② (гласан и звонак смех) гротот, хихот

кикс м фам. в. испад 1.

килав прид. ① (који болује од киле) * ② *фиџ*. в. спор 1.

ким м бот. (лат. *Sarum carvi*) *реџ*: бела цемена, дивљи кумин, карун, кимељ, кимијен, кимин, кмин, комин, копров, куминак, питоми ким, пољски ким

кинта ж фам. ① в. новчић ② в. новац

кињити несврш. прел. ① в. злостављати ② понижавати, омаловажавати, ружити, срамотити, дирати, напа-

дати, нагрђивати, кудити, оцрњивати, потцењивати, повређивати, грдити, псовати, наруживати, уједати за срце *изр.*, бацати љагу *изр.*, прљати (нечије име), бешчастити, индигнирати, задавати/наносити бол, наносити увреду, потресати, понизивати, осипати паљбу на кога *изр.*, гадити, пљувати у лице *изр.*, вређати, сахрањивати (некога) *фиџ*., блатити *фиџ*., каљати *фиџ*., убијати *фиџ*., пљувати *фиџ*., пањкати *фам.*, опањкавати *фам.*, ледирати *фам. реџ*., олајавати *фам.*, рањавати *ексџр.*, обеђивати *реџ*., хулити *реџ*., бацати дрвље и камење на кога *изр.* - уџ: презирати, трачарити, узнемиривати, исмевати, мучити

кипарство с в. вајарство

кипети несврш. непрел. ① в. врети 1. ② в. избијати ③ *фиџ*. в. беснети

кипући прид. в. врућ

киретажа ж в. абортус

кирија ж станарина, аренда *реџ*. - уџ. закуп

кисело дрво с бот. (лат. *Ailanthus glandulosa*) *реџ*: смрдљиво дрво, ајлантус, пажасен, морски јасен, рус

кисеоник м фиг. кисик *хрв.* - уџ. ваздух

кит м зоол. (морски сисар, лат. *Cetacea*) *

кићаст прид. в. накићен

кићен прид. ① гиздав, украшен, уређен, китњаст, сређен, елегантан, дотеран, накићен, улешан, нагиздан, полешан, удешен - *фам.* нађинђан, накинђурен, нацифран, напирлитан, налицкан, пицнут, у тренду - уџ: отмен, сјајан, модеран, блистав, скупочен - *сл*: раскошан, намештен, биран, углачан ② в. красан

кифла ж в. пециво

кицош м лепотан, гиздавац, красо-

тан, помодар - *фам.* денди, шармер, лепотанер, каџипер, монден, шминкер, луткица, лутак, фенсер, шмекер, фиџифириџ, педерко *йоџ.* - *реџ.* лизун, гизделин, ђилкош, красник *арх. књиш.*

кичица ж бот. (лат. *Erythraea centa-urium*) *реџ.* горчица, трава од грознице, кантарија црвена

кичма ж *анайџом.* ① краљешница *хрв.*, хрптењача *хрв.*, хрптеница *хрв.* ② *фиџ.* в. леђа ③ *фиџ.* в. окосница

киша ж ① (врста атмосферске оборине) дажд *арх.*, падавина, пљусак (јака ~) ② *фиџ.* в. мноштво

кишница ж (вода добијена скупљањем кише) * - *уй.* вода

кишобран м амрел(а) *реџ.*, амбрел(а) *реџ.*, лумбрела *реџ.*, нубрела *реџ.*, умбрел(а) *реџ.*, даждник *арх.*

клада ж ① в. брвно ② *фам.* в. звекан

кладенац м в. извор 1.

кладити се сврш. и несврш. непрел (~ на неког или нешто) играти, уложити, опкладити се, ставити улог

кланац м (тесан планински пролаз) теснац, усек, процеп, пролаз, клисура, гудура, ждрело, врата *фиџ.*, планинска врата *фиџ.*, богаз *арх.* - *уй.* крш 1., гротло

класа ж ① сорта, тип, врста, категорија, начин, сој, род, ред, фела, гранату: група - *сл.* низ, скупина ② в. генерација 3. ③ *фам.* в. угледник

класика ж в. давнина

класификовати несврш. прел. рашчлањивати, раздвајати, одељивати, распоређивати, груписати, разврставати, сврставати, сортирати, класифицирати *хрв.*

клатити несврш. непрел. климати, цимати, труцкати, вити, гибати, њихати, повијати, витлати, љуљати, ко-

лебати, млатарати

клатити се несврш. ① в. гегати се ② в. њихати се 1.

клаузула ж правн. (члан уговора, правила, закона) одредба, ставка, тачка, артикал - *уй.* амандман

клевета ж в. лаж

клеветање с опањкавање, куђење - *уй.* лагање

клеветати несврш. прел. (говорити неистину о некоме) пањкати, опањкавати, кудити, мрачити *фам.* - *уй.* лагати, оговарати

клеветник м оговарач, опањкивач, подметац, хулитељ, злурадник, недобронамерник, кудилац, клеветало, оговаратељ, оцрњивач, зао језик *фиџ.*, змија *фиџ.*, трачер *фам.*, објеђивач *хрв.*, обједитељ *хрв.* - *реџ.* опадач, пањкач, трачлер, бедилац, кудитељ, бедач, пањкало, опадник - *сл.* злонамерник

клека ж бот. (лат. *Juniperus communis*) *реџ.* вења, боровница, баровница, боровац, брика, бриње, клековина, обична боровница, смрек, смрека, смрековина, смреч, смрика, смрича, смрква, смрча, фења, црна смрекиња

клен м бот. (лат. *Acer campestre*) *реџ.* куника, пољски јавор

клепетање с ① в. брљање ② в. бат

клепетуша ж в. звоно

клепити сврш. прел. в. лупити 1.

клерик м в. отац 3.

клесанье с (обрађивање камена) * - *уй.* вајарство

клесати несврш. прел. (обрађивати камен) * - *уй.* вајати

клет ж *арх.* в. винарница

клетва ж проклетство, урок, амин, усуд, анатема, несрећа, проклетиања *фам.*

клетти несврш. непрел. проклињати, кудити - *уй.* врачати

клизав прид. склизак, склизав, клизак

клизавица ж в. лед

клизњаци м мн. зоол. (лат. *Elaterridae*) скочибуве, клишњаци

клика ж (огранизована група људи која чини нешто на штету других) камарила, котерија, мафија, подземље, клан, компанија, банда, подлаци, пропалице, гадови, олош, шљам, багра, мангупарија, гамад, циганија, талог *фиј.*, од зла оца а од горе мајке *изр.* - *реј.* клатеж, бараберија, клапа, лацманија, шквадра, фајга, ксиндл, багажа, фукара, поганија, жгадија

кликер м ❶ кенац *жарј.*, клиша *жарј.*, шпекула *реј.*, пикула *реј.*, фрња *реј.* ❷ *фам.* в. генијалност

клима ж ❶ *фиј.* расположење, угођај, стање, дух *фиј.*, амбијент *фиј.*, озрачје *фиј.* *хрв.*, атмосфера *фиј.*, мирис *фиј.*, амбијенат *реј.*, штих *фам.*, штимунг *фам.* ❷ вентилација, климатизација, вентилатор, клима-уређај *фам.*

климав прид. ❶ лабав, несигуран, разлабављан, расклиман, непричвршћен, незатегнут, непритегнут, лелујав, дрхтав, млитав, на стакленим/лабавим ногама *изр.* ❷ в. лаички¹ 1.

климаво прил. в. лабаво

климакс м ❶ в. кулминација ❷ *фиј.* в. оргазам

климатизација ж в. клима 2.

клинац м *фам.* дечак, малолетник, балавац, тинејџер, деран, пубертетлија, дериште, балалајдер, балавче, прцољак, балавко, зелембаћ, балавадија, малодобник, беба, дерле, багане, балавандер, жутокљунац *фам.*, пиле *фам.*, пикавац *фам.*, шипарац *форм.*, дораслица *реј.*, худобица *реј.*

клиника ж в. диспанзер

клипан м *фам.* ❶ в. мангуп 1. ❷ в. трапавко

клицура ж (тесан планински пролаз) в. кланац

клица ж *фиг.* ❶ заметак, ембрион, изданак ❷ в. корен ❸ микроорганизам, бактерија

клише м ❶ калуп, конструкција, модела, модел, творило *хрв.* ❷ в. фраза

кловн м ❶ (циркуски глумац) коми-чар, клаун *хрв.* ❷ в. забављач

клонулоост ж ❶ в. апатија ❷ в. малаксалост 1.

клонуо прид. в. малаксао

клонути сврш. непрел. малаксати, уморити се, ослабити, изнемоћи, колабирати, истрошити се, посустати, исцрпсти се, балдисати, јењати, здвојити, колапсирати, умрети *фам.*, крепати *фам.*, липсати *фам.*, рикнути *фам.*

клонуће с в. малаксалост 1.

клопарање с клопот, клопотање, тандркање, бука, треска, тутњава, чангрљање, лупање, лупа, ударање, лупарање, халабука, ломњава, лупњава, грување, ларма, тресак, праска, тропотање, звекетање, топот, лупкање, кврцкање, тропот, куцање, трескање, ломљавина, куцкање, бубњава, тумбање, брујање, бубњање, тутање, орљава *реј.*, лопот *реј.*, лопотање *реј.*, ломот *реј.*, дрка *реј.*, громотање *реј.*, весак *реј.*, трубњава *реј.*, громот *реј.* - *уй:* галама, бат, вика - *сл:* грохот, ломљава

клопарати несврш. непрел. в. тандркати

клопати несврш. прел. *жарј.* в. јести **клопка** ж замка, заседа, мрежа *фиј.*, мишоловка *фиј.*, ступица *реј.*, виг *реј.*, кљуса *реј.*, трапула *реј.*, сачекуша *жарј.*

клопот м ① в. бат ② в. клопарање
клопотање с в. клопарање

клошар м ① в. бескућник ② в. ленчуга ③ в. дроњавац ④ в. просјак

клуба ж клубица, шамрл *реї.*, шамрла *реї.*, товелица *реї.*, банак *реї.*, скамија *арх.*, подножник *реїџ.* - сл: табу-ре, тезга

кљакав прид. фам. в. инвалидан

кључали прид. в. врућ

кључан прид. пресудан, најбитнији, примаран, горући, одлучујући, најважнији, животан, виталан, одсудан, преломан, елементаран, незаобилазан, арбитражан, судбоносан, суштствен, прешан *реї.*, децизиван *реїџ.* - уи: важан 1., тренутан

кључати несврш. непрел. в. врети 1.

кључни прид. в. кључан

кмеза м ж в. кењавац 1.

кмет м в. наполичар

кнегиња ж војвоткиња

књига ж (укоричени листови папира) * - суж: роман, збирка, приручник, кувар, антологија, биографија, аутобиографија, речник, монографија, сликовница, атлас

Књижевни правци

Историјска подела:	символизам
древно источна књижевност	реализам
античка књижевност	модернизам
средњовековна књижевност	естетицизам
хуманизам	авангарда
ренесанса	дадаизам
барок	надреализам
класицизам	зеницизам
просветитељство	футуризам
романтизам	сигнализам
	клокотризам
	касни модернизам
	постмодернизам

књишки прид. в. теоретски

коалиција ж в. организација 1.

коб ж (оно што је суђено) в. судбина

кобајаги прил. в. бајаги

кобан прид. ① апокалиптичан, катастрофалан, трагичан, катастрофичан ② (који доноси несрећу) злослутан, злокобан, судбоносан, несрећан, злосрећан, малерозан ③ в. погубан

кобасица ж кобаја *фам.* - суж. сремска, зимска, роштиљска, суџук, подригуша *жарї.* - уи. виршла

Кобасице

вегетаријанска	роштиљска
виршла	салама
дебрецинер	сафалада
димљена	суџук
крвавица	чајна
кулен	џигерњаца
мортадела	шваргла
парицер	

кобац м зоол. (лат. *Accipiter nisus*) пиљуг *реї.*

кобељање с в. копрцање

кобељати се несврш. в. копрцати се

кобила ж ① бедевија, аткиња, бедуина *реї.* ② *фиї. йої.* (трма и лења женска особа) в. лењивица

ков м в. карактер 1.

кованица ж новчић, пара, ситан новац, ковани новац, банка, кинта *фам.*, шолдо *реї.*

ковати несврш. прел. ① (~ гвожђе) * ② *фиї.* в. стварати

ковач м ① (онај који кује) * ② зоол. (лат. *Zeus faber*) санпјер, санпјеро, шанпјер ③ *фиї.* в. творац 1.

ковачница ж в. железара

коверта ж омот, омотач, овојница,

коверат, омотница, кошуљица, куверта *реі.*

ковитлав прид. в. буран

ковитлац м ❶ вихор, комешање, вртлог, вир, вртложење, ковитлање - *уй.* вртлог ❷ *фиі.* опасност, пометња, збрка

коврџа ж локна, увојак, витица, коврча, увојница, кудра, завијутак, ролна, завојак, цакна *фам.*, фрчка *фам.*

коврџав прид. витичаст, кудрав, гргурав, куждрав, витичав, локнаст, куштрав, гргураст, коврчав, коврчав, врч(к)ав *реі.*, ричан *реі.*, крецав *реіі.*

ковчег м шкриња, кофер, куфер

коегзистенција ж суживот, коегзистирање, суживљење, супостојање, живљење заједно, заједничко постојање, заједничко живљење

коегзистирање с в. коегзистенција

кождер м *фам. в.* каматник

коза ж зоол. (лат. Capra) - суж: домаћа коза, санска коза, кашмирска коза

козар м јарчар, козлар

козинац м бот. (лат. Astragalus onobrychis) *реі:* козинац

козица ж зоол. (лат. Capreolus bombardus) гамбор

козлац м бот. (лат. Arum maculatum) *реі:* кнегић, качје зеље, змијин чешаљ, козлец, кравосица, календар, змијина трава, мајасил-трева, качја куруза, змијски кукуруз, козлић, закозлик, зминац, аронац, вино и ракија, гујин куруз, берикет, була, телећа стопа, натрагуља, коњска блитва, змијино грожђе, лисичњак, змијин коломбоћ, змијин куруз, козалац, блеја, мали стркац, мајасил

коинциденција ж случај, случајност, сплет околности

којегде прил. в. понегде

којекако прил. збрда-здола, ђене-ђе-не, како-тако, како било, напрескок, насумице, насумично, пометено, некако, неорганизовано, наслепо, збркано, стихијски, конфузно, хаотично, испретурано, несистематично, неуређено, импровизовано, напамет, напрескок(це), несређено, лавиринтски *фиі.*, као мува без главе *изр.*

којекуд прил. в. понегде

којешта с в. којештарија 2.

којештарија ж ❶ в. глупост ❷ в. ситница

којот м зоол. (врста вука, лат. Canis latrans) *

кока ж бот. (лат. Erythroxylon Coca) *

кокета ж в. намигуша

кокетирање с в. завођење

кокетирати несврш. прел. в. заводити 1.

кокица ж (лат. Columbella rustica) морски пуж

кокодакање с *фам. в.* лупетање

кокодакати несврш. непрел. *фам. в.* лупетати

кокотац м бот. (лат. Melilotus officinalis) *реі:* ждраљика, велика дјетелина, водника, ждраљика, жучка, жути кокотац, коњсак детелина, куманика, ноката трава, нокатац, ноктец, орлов нокат, пшеничица, свиндух

кокошка ж зоол. ❶ (лат. Gallus domesticus) домаћа кокошка, кокош, кока *хий.* ❷ *фиі.* в. глупача

коктел м ❶ (мешавина једног или два пића са соком) * ❷ в. свечаност ❸ мешавина, сплет

кола с мн. аутомобил, ауто, моторно возило, транспорт *фиі.*, машина *фиі.*, лимузина (елегантан, велик аутомобил), возило *фиі.*, колица *фам.*, моторизација *фам.*, макина *жарі.*, самовоз *арх. хрв.*

Коктели

акапулко	загора	маргарита	пич фантази
балалаика	ју енд ми	меа кулпа	рајзинг сан
барбадо	камиказе	мимоза	ројал минт
бесан пас	канкун сансет	мираж	сабрина
блади мери	кариба круз	мусолини	текила санрајз
вајт лејди	космополитен	наташа	тропикано
велвет хамер	ла палма	оргазам	флорида
вотермелон пунч	лејди лајм	пина колада	џек роуз
голден мандеј	лејди скарлет	пинк лејди	

Колачи и десерти

бадем тортице	колач са кремом од лимуна	рафаело троуглови
бела бајадера	колач са лубеницом	ролат од кокоса
беле штанглице	колач са мандаринама	ролат од кокоса
беле штанглице	колач са сиром и маком	ролат са бананом
бели мињони	колутићи са џемом	ролована баклава
бело црни колач	корпице са орасима	рум купцице
бисквит	краљевски колач	руске капе
бомбице од смокава	лења пита	слатка лазања са воћем
бресквице	лубенице	стаклене куглице
брзи колач	мађарица	старински кох од гриза
брзи колач	медењаци	тирамису
венац од лешника	мекани кекс	тирамису
воћне корпице	милански слатки колач	фине обланде
воћни колач	мушкационе	фирентински колачићи
грилијаш коцке	обланда са ђетен-алвом	француске коцке
домаће крофне	обланда са чоколадом	црвено бели ролат
дунавски таласи	печени снег са јабукама	црни колач
жербо коцке	пијане крушке	црно-бели колач
карамел штапићи	пишкоте	чоко коцке са воћем
касато коцке	плетеница од дизаног тијеста	чоколадне бомбице
колач "јаје на око"	плошке од ораха	чоколадне корпице
колач Дундее	поморанџа колач	чоколадни колач
колач од јабука	пралине	шарлота с јагодама
колач од кестена и чоколаде	принцес крофне	шери куглице
колач од кокоса	пуњено воће	шишарке од корнфлекс пахуљица
колач од мака	пуслице од бресака	шните са јабукама и бадемом
колач од скуте	пуслице од кајсија	штанглице са два надева
колач од црних рибизла	радио-ролат	штанглице са малинама
колач с лимуном	рафаело	
колач са јабукама		

колабирати сврш. непрел. в. клонути

колац м в. мотка 1.

колач м в. десерт

колебање ж в. неодлучност 2.

колебати се несврш. двоумити се, мислити се, премишљати се, оклевати, одуговлачити, нећкати се, ломити се *фиј.*, кршити се *фиј.*, бити у дилеми/недоумици

колебљивост ж в. неодлучност 2.
колевка ж фиг. ① креветић, креветац, љуљашка, љуљка, бешика *реї.*, зипка *хрв.* ② в. корен
колега м ① (онај који је с неким из исте струке, звања, ранга) сарадник, партнер, колаборант, струковњак, сурадник *хрв.* ② (онај који с неким у нечему заједно учествује) саборац, судруг ③ в. друг
колегијум м в. колектив
колектив м колектив, персонал, особље, колегијум, људство, људи *фам.*, момчад *суж.* - уй: екипа
колективни прид. (који се односи на све) општи, скупни, заједнички, тотални, апсолутни, генерални, начелни, уопштен, удружени, свеопшти, опћи *хрв.*
колекција ж антологија, збирка, скуп, зборник, хрестоматија, албум, компилација, аналекти *реї.*, флорилегијум *реї.* - уй: грађа
колекционар м скупљач, убирач, набављач, аквизитер, купилац, прибављач, прикупљач, сабирач, колектор *реї.*
колено с ① *анатом.* - уй. зглоб 1. ② *фил.* генерација, нараштај, поколење
колиба ж уцерица, дашчара, барака, страћара, кућерак, ћумез, поземљуша, уцера, појата, клет, чатрља, вајат *реї.*, шупа *фам.*, бурдељ *арх.* - уй: кућа
колизија ж в. свађа
колико-толико прил. в. донекле
количина ж ① сума, збир, маса, број, укупност ② в. квантитет
коло с ① (предмет у облику круга или кружнице) в. колут ② (народна игра у којој играчи најчешће образују круг) игра, оро ③ серијал ④ *арх.* точак, котач ⑤ (хлеб који се меси на

Бадњи дан) в. земичка
коловођа м ж в. креатор 1.
коловоз м в. друм
колона ж низ, ред, врста, строј, постројба *хрв.*
колонида ж (низ међусобно повезаних стубова) ступовље, ступови, стубиште, ступиште - уй. аркада
колос м в. људина
колосалан прид. в. огроман
колотечина ж свакодневица, учмалост, мртвило, једноличност, рутина, доколица, устајалост, парлог, стереотипност, таворење, стагнација, мртво море *фил.*, плесан *фил.*, жабокречина *фил.* - уй: животарење, досада
колут м бандажа, круг, беочут, прстен, котур, коло, венац, алка, обруб, обруч, витица, колобар *реї.*, серкл *реї.*
кома ж ▼ уй. апоплексија
комад м ① део, јединица, зрнце, елемент, трунка, компонента, честица, састојак, делић, саставница, атом *фил.*, карика *фил.* ② парче, део, фрагмент, окрњак *суж.*, парампарче, трун, остатак, делић, заломак, одломак, окршак, комадић, крњадак *фам.*, крњетак *фам.*, фрагименат *арх. реї.* - *суж.* крхотина, рбањак *реї.*, рбина *реї.*, рбак *реї.*, ломатак
комадати несврш. прел. одвајати, делити, раздвајати, рашчлањивати, откидати, разбијати, одељивати, двојити, разједињавати, разграђивати, половити, уситњавати, транжирати, транширати, растављати, тргати, преполовљивати, преламати, черечити, сепарирати, цепати *фил.*, чехати *реї.*, черечити *фам.*, рашчеречивати *фам.*, јединити *реї.*, преполовљавати *реї.* декомпоновати *суж.* - уй. сећи
команда ж (захтев да се нешто учи-

ни) заповест, наређење, заповед, наредба - *уй.* одлука 2.

командант м ❶ капетан, заповедник, наредбодавац, управитељ - *суж.* начелник, кормилар, комесар, поглавица - *реџ.* сердар, каштелан, комодор, ђикан, сатник *хрв.* ❷ *в.* лидер

командовати несврш. прел. (издавати команде) наређивати, заповедати, налагати

командос м специјалац

комарац м зоол. (инсект, лат. *Culex ripiens*) *

комбинатор м довитљивац, сналажљивац, тактичар, видра *фиџ.*, добар играч *жарџ.*, пливач *жарџ.* - *уй.* предредењак, дипломата 2.

комбинација ж *жарџ.* ❶ *в.* спој ❷ *в.* план 2. ❸ *фиџ.* (догађај у којем треба да учествује више људи) аранжман, прича, варијанта, шема *фам.*

комедија ж ❶ драмски комад, скеч - *суж:* лакрдија, шаљива драма, хумореска, буфонерија, водвил ❷ *фиџ.* (смешна ситуација) смејурија, комичност, зафрканција *фам.*

комедијант м *в.* комичар

коментар м напомена, примедба, опсервација, запажање, приговор, опаска, појашњење, објашњење (попутно), објекција *реџ.*, припомена *реџ.*

комесар м *в.* командант 1.

комешање с *в.* ковитлац 1.

комешати се несврш. *в.* мешкољити се

комичан прид. смешан, забаван, шаљив, духовит, комичан, лакрдијашки, искричав, хумористички, хумористичан, хуморан, анегдоталан, анегдотичан, анегдотски, гротескан *експр.*, необичан *фиџ.*, откачен *фам.*, шашав *фам.*, вицкаст *фам.*, редикулозан *форм.*

комичар м комедијаш, комедијант -

уй. забављач, глумац

комичност ж *в.* комедија 2.

комода ж ормар, орман, регал - *уй.* ормар 1.

комоника ж бот. (лат. *Artemisia vulgaris*) *реџ:* дивљи пелин, црни пелин, трломет, комотљика, ујмет

комора ж ❶ *в.* житница ❷ *в.* остава 1. ❸ *в.* лагер 1.

коморач м бот. *в.* морач

комотан прид. ❶ (који се угодно осећа) лежеран, безбрижан, немаран, слободан, нехајан ❷ (који је удобан, простран) удобан, угодан, простран, комфоран, подесан, добар, широк, нескучен

комоција ж *в.* лежерност

компактан прид. ❶ збијен, густ, сажет, чврст - *уй.* везан 1. ❷ заокружен, целовит, јединствен - *уй.* целовит

компанија ж ❶ *в.* клика ❷ *в.* круг 2.

компензовати сврш. прел. *в.* отплатити

компетентан прид. (који има довољно знања или способности да одлучује) меродаван, позван, дорастао

компетентност ж знање, извежбаност, стручност, спретност, умеће, способност, вештина, верзираност, умешност, вичност, окретност, рутина, мудрост, дораслост, мајсторство, искуство, увежбаност, искусност, упућеност, навика, мајсторија, рутиранираност, обученост, уметност, квалификација, пракса, усавршеност, уходаност, позваност, умеће, компетенција, студиозност, квалификованост, умност, техника, наука *фиџ.*, занат *фам.*, кликер *фам.*, акрибија *реџ.*, умедба *реџ.* - *уй.* таленат, образованост

компетенција ж надлежност, делокруг (поље утицаја), ингеренција,

меродавност, позваност, компетентност - *уй*: стручност 1.

компјутер м рачунар, машина *фам.*, сокоћало *фам.*, конзерва *жарі.*, комп *жарі.*, лименка *жарі.*, канта *жарі.*, пјутер *жарі.*, макина *жарі.*, рачунало *хрв.*, компјутор *хрв.*

Комјутерски делови и периферија

графичка карта	процесор
звучна карта	RAM меморија
звучници	скенер
каблови	тастатура
камера	TV и радио картица
кулер	USB кабл
матична плоча	флопи диск
микрофон и слушалице	јединица хард-диск
миш	CD и DVD уређај
модем	џојстик
монитор	штампач

компјутеризован прид. *в.* механички 1.

комплексан прид. ① *в.* компликован ② *в.* многострук 1. ③ *в.* вишеструк 2.

комплекснији прид. *в.* надмоћнији

комплет м ① (~ женске одеће) одело, ансамбл *арх.* ② серија, класа, гарнитура, скуп

комплетан прид. *в.* потпун

комплетно прил. *в.* сасвим

компликација ж ① сложеност, замршеност, запетљаност, заплетеност, збрканост, збрка, хаос, петљаница, лавиринт *фиі.* ② *мед.* погоршање

компликован прид. замршен, сложен, запетљан, тежак, збркан, проблематичан, захтеван, слојевит, вишеслојан, комплексан, суптилан, побркан, незгодан, закукуљен *фам.*,

замумуљен *фам.*, чупав *фам.*, зајебан *нар.*, завојит *реіі.*, закучаст *реіі.*, зановетан *арх.* - *уй*: вишесмислен, неразумљив

композитор м аутор (музичког дела), складатељ *хрв.*

компонента ж *в.* комад 1.

компромитовати сврш. прел. унизити, понизити, осрамотити, дискредитовати, озлогласити, опљунути *фам.* - *уй*. окривити, осумњичити, оптужити

комуникација ж ① разговор, конверзација, кореспонденција, контакт, општење, веза, информисање ② конверзација, казивање, приповедање, комуницирање, говорење, говор, општење, причање, дијалог, дебата, изражавање, прича, обраћање, расправа, дискусија, нарација, зборење, домјенак *реі.*, говораница *фам.*, жвака *жарі.*, спика *жарі.*, збор *арх.*, козе-рија *реіі.*

комуницирање с *в.* комуникација

комуницирати несврш. непрел. *в.* причати

комфоран прид. *в.* комотан 2.

комшиљук м суседство, окружење, крај, околина, округ

конац м ① нит, влакно, кончић, предиво, прело, пређа, фибра, дретва *суж.*, котун *суж.* - *уй*. конопац ② *фиі.* *в.* крај¹ 1. ③ *фиі.* *в.* смрт 2.

коначно прил. (после дуго чекања) напокон, најзад, на крају, напослетку, на концу, једва *реіі.* најпослије *хрв.*

коначност ж ① измерљивост, избројивост, пребројивост, исцрпљивост, ограниченост, одређеност ② *в.* неизбежност

конвенција ж ① споразум, закон, правило, договор ② конференција,

заседање, саветовање, договор, седница, састанак, сусрет, збор, скупштина, форум **Ⓢ** в. обичај

конвенционалан прид. једноставан, незанимљив, сувопаран, неоригиналан, ништаван, занемарив, осредњи, уобичајен, баналан, обичан, безвредан, тричав, неуверљив, просечан, тривијалан, безличан, ненадахнут, отрцан, свакодневан, рутински, немаштовит, неукрашен, петпарачки, једнолик, најраширенији, ништа нарочито, неимагинативан, свакида(ш)њи, увек једнак/исти, некреативан, без изразитих обележја, раширен, лош, стереотипан, није не знам шта, једнообразан, непоеитичан, шака јада, никакав, средњи, без вредности, типизиран, безвезан, сталан, невредан (спомена), истолик, није богзна шта, униформан, средње жалостан, ништа посебно, свагдањи, свагдашњи, излизан *фиј.*, празан *фиј.*, глуп *фиј.*, јефтин *фиј.*, јадан *фиј.*, шупаљ *фиј.*, пробушен *фиј.*, истрошен *фиј.*, средње руке *реј.*, прњав *реј.*, парзњикав *фам.*, офуцан *фам.*, кукаван *нар.*, подношљив *еуф.*

конверзација ж разговор, разговарање, комуникација, комуницирање, причање, говорење, говор, општење, зборење, кореспонденција, контакт, општење, веза - *уй.* дебата 1.

конгрес м окупљање, симпозијум, конференција, састанак, скуп, форум, разговор, пленум, семинар, скупштина, дискусија, дебата, адет *реј.* *реј.*, збор *арх.*, веће *арх.*, конкордат *реј.* - *уй.* конвенција

конгруенција ж **Ⓛ** слагање, усаглашеност, сагласје, сагласност - *уй.* јединственост 1. **Ⓢ** в. договор **кондир** м в. крчаг

кондиција ж форма, стање, припремљеност, увежбаност, готовост,

спремност, справност *арх.* - *уй:* способност 1.

кондом м презерватив, заштита, заштитна гумица, хигијенска гумица, куртон *нар.*

кондор м зоол. (врста лешинара, лат. *Vultur gryphus*) *

конекција ж веза, спој, контакт, спојница, релација, спона, склоп, зглоб, саставак, додир, преплет, спојиште, саставница, амалгам (чврст спој) *фиј.*, мост *фиј.*, повезница *реј.*, решка *реј.*, fuga *сјруч.*

конзерва ж лименка, кантица, лимењак, лимењача

конзервативан прид. старомодан, старински, патријархалан, традиционалан, традиционалистички, антикваран *фиј.*

конзистентан прид. **Ⓛ** збијен, густ, сажет, чврст, компактан - *уй.* везан 1. **Ⓢ** (који се држи неког мишљења и начела) постојан, непроменљив, непопустљив, истрајан, упоран, непоколебљив, устрајан, принципијелан, консеквентан, дурашан, стабилан, устаљен, поуздан, окорео *фам.* - *уй:* привржен, логичан, отпоран, снажан, дисциплинован

конзул м амбасадор, аташе, изасланик, дипломата, дипломатски представник, поклицар *арх.*, дипломат *хрв.*, велепосланик *хрв.*

конзулат м амбасада, заступништво, дипломатско представништво, поклицарство *арх.*, заступство *хрв.*, велепосланство *хрв.*

конкорданција ж в. јединственост 2.

конкретан прид. **Ⓛ** в. материјалан **Ⓢ** в. опипљив

конкурент м **Ⓛ** в. противник 1. **Ⓢ** в. кандидат

конкурсати сврш. непрел. аплицирати, пријавити се

коноба ж в. кафана

конопац м в. канап

конопља ж бот. (лат. Cannabis sativa) реј: аља, грсница, домаће конопље, коноп. Конопле, кудеља, кудиља, кућела, поскон, женска конопља, живица, семењара, семењача, црнојка, мушка конопља, бела конопља, белица, збирница, избирњача, изборница, првица, првојка, цветочице

конопљарка ж ❶ зоол. (лат. Acanthis cannabina) јуричица, фаганио ❷ в. штиглић

конопљика ж бот. (лат. Vitex agnus castus) реј: дивљи бибер, велика конопљика, конопина, оточка коноплика, оштра шибика, пољски бибер, чистила

конопчић м в. конопац

конотација ж в. наговештај 1.

консеквантан прид. в. конзистентан 2.

константа ж ❶ (стална, непроменљива величина) непроменљива, сталница *хрв.*, непроменљивица *хрв.* ❷ в. константност

константно прил. фам. в. заувек

константност ж в. дуготрајност

констатовати сврш. прел. утврдити, установити, закључити, доћи до закључка *изр.*

констерниран прид. (много изненађен) в. пренеражен

конституисати сврш. прел. в. засновати

конструкција ж ❶ в. арматура ❷ в. облик 1. ❸ *фил.* в. лаж 1.

консултант м саветодавац, саветник, већник, инструктор, конзилијер *арх.*, алдерман *арх.*, конзулент *рејш.*, консултант *хрв.*

контакт м ❶ в. конекција ❷ в. кому-

никација 1.

контати несврш. прел. ❶ *реј.* в. рачунати ❷ *фам.* размишљати, капирати *фам.*

Континенти

Африка	Северна Америка
Антарктик	Аустралија
Азија	Јужна Америка
Европа	

континуитет м в. дуготрајност

контра- пред. в. анти-

контрабас м муз. берде, бердо *арх. реј.*, берда *арх.*, бас, бегеш

контракција ж грчење, стезање мишића, скупљање, сужавање, стицање ткива

контрапродуктиван прид. (који има негативне учинке) ▼ *уй.* шкодљив

контраран прид. в. противан

контраст м в. антитеза

контраховати сврш. прел. *рејш.* в. стиснути 1.

контрола ж надзор, провера, проверавање, преглед, прегледавање, прегледање, надгледање, надгледавање, претрес, ревизија, инспекција, надзирање, проматрање, надзорништво, верификација *форм.*, надглед *рејш.* - *суж:* смотра, обилазак - *уй:* испитивање

конфедерација ж савез, савез суверених држава

конференција ж в. конгрес

конфесија ж в. вероисповест

конфискација ж (одузимање имовине) пленидба, одузимање, заплена, оврха *арх.*, рубачина *арх.*, секвестрација *йравн.*, извршење *йравн.*

конфликт м ❶ в. дебата 1. ❷ в. свађа

конфронтација ж в. свађа

конфузан прид. ① в. неповезан 1.

② в. збуњен

конфузно прил. в. збрда-здола

конфузност ж збуњеност, сметеност, смушеност, растресеност, смућеност, смушењаштво, изгубљеност, запетљаност, збрканост, помутња, смутња, пометња, пртљавост *реџ.*, заузланост *реџ.*

концентрација ж ① усредсређеност, прибраност, сталоженост, пажња, концентрисаност, сабраност, удубљеност, фокусираност, фокус, усмереност, будност, присебност, усредоточење, напрегнутост, сређеност, усредоточеност *хрв.*, позор *хрв.*, позорност *хрв.* ② заступљеност, гомилање, прилив, повећавање, акумулација, раст, скупљање, накупљање, таложење, нагомилавање, увећавање, надолажење, с(а)купљање, доток, згртање, пораст, сакупљање, прираст, појачавање, притицање, дотицање, навирање, повећање, концентрисање, надолазак, агломерација, набацивање, збијање, депозиција *сѝруч.*, централизација *реџ.*, притјецај *хрв.*, концентрирање *хрв.* - *уй.* збијање

концентрисан прид. в. пажљив 2.

концентрисаност ж пажња, прибраност, сталоженост, концентрација, сабраност, фокусирање, усмереност, будност, позор, усредсређеност, фокус, сређеност, хладнокрвност, трезноћа, трезвеност, смиреност, присебност, напрегнутост, помња *хрв.*, усредоточење *хрв.*, усредоточеност *хрв.*, позорност *хрв.*

концентрисање с в. збијање

концентрисати сврш. прел. в. прикупити

концентрисати се сврш. сабрати се, фокусирати се, усмерити се, усре-

средити се, напрегнути се, усредоточити се *хрв.*

концепт м в. нацрт 1.

концепција ж в. костур 1.

концепцијски прид. концептуалан, теоријски, теоретски, идејни

концизан прид. лапидаран, кратак (и јасан), лаконски, сажет, језгровит, краткорек, једар, садржајан, згуснут, сентенциозан, телеграфски - *уй.* јасан, битан

коњ м ① ат, парип *реџ.* ② (у шаху) скакач

Врсте коња

дорат ђого	белац зеленко	ђогат вранац
---------------	------------------	-----------------

коњак м в. вињак

коњаник м јахач, цокеј - *уй.* војник

коњушар м коњушник

Коњска опрема

ам	потковица
бандаже и шицери	седло и подседло
дизгине	ћебе
ђем	узде
корбач	узенгије
мамузе	улар
мутаф	

координисати сврш. прел. в. управљати

коп м ① в. рудник ② в. локалитет 2.

копање с ① ископавање, прекопавање, ровање, дубљење - *уй.* ископавање ② в. рударство 1.

копати несврш. прел. прекопавати, дубити, рити, ископавати, ровати, лопатати *фам.*, јамарити *ексѝр.*, ровашити *реџ.*, капати *реџ.*, дупсти *реџ.*

копилаи м *йoi.* в. копиле

копиле с *йoi.* ванбрачно дете, ба-стард *йoi.*, муло *йoi.*, мулац *йoi.*, бастар *йoi. реi.*, цукац *йoi.*, фаћук *йoi. реi.*, копилаи *йoi.*, фачук *йoi. реi.*

копитњак м бот. ① (лат. *Apemone heratica*) велика златна дителина, је-тренка, јетерник, саса плава, племене-нити цигеричњак, јатренка, мачкина пчеса, златни трилистник, мачка, ду-ли-леб, аленчик, тројица, шумарица ② (лат. *Asarum europaеum*) тамња-нац, темјануга, копитник, копито, горски копитац, копитњачић, качин драч, темјаниче, копитница, мастли-ца, тамњаниче, менеглед

копнети несврш. непрел. ① (о снегу) отапати се, нестајати, губити се ② в. венути 2.

копњење с ① (о снегу) отапање, не-стајање ② в. смрт 2.

коприва ж бот. (лат. *Urtica dioica*) копрва, велика коприва, жежа, жара, обична коприва, жегавица, пасја ку-пина, питома коприва

копрцање с батргање, ритање, но-гатање, отимање, цилитање, кобеља-ње, прускање, праћакање, бацакање, млаћење, ћифтање, копитање, млата-рање, фрљацање, гицакање *реi.*

копрцати се несврш. отимати се, ритати се, цилитати се, кобељати се, бацакати се, батргати се, прущати се, не дати се, гицакати се, праћакати се, млатарати, бацати се, настојати *фиi.*, чифтати се *реi.*, чупати се *фам.*, лепр-шати се *арх.*

корак м ① (потез ногом при ходу) * ② *фиi.* потез

корал м (морски организам, лат. *Anthozoa*) *

корачати несврш. непрел. в. крета-ти се

корда ж в. конопац

коректан прид. ① в. исправан 1. ② в. легитиман 1.

корелативан прид. в. аналоган

корелативност ж в. аналогија

корелација ж в. однос

корен м ① (орган биљке) ризом, кртола, луковица ② *фиi.* полази-ште, основа, темељ, зачетак, почетак, платформа, узрок, праизвор, поза-дина, праузрок, полазница, стожер, матица, извориште, основица, по-рекло, подлога, исходиште, почело, праелемент, нулта тачка, праматери-ја, почетна тачка, прапочетак, легло *фиi.*, колевка *фиi.*, заметак *фиi.*, вре-ло *фиi.*, клица *фиi.*, извор *фиi.*, семе *фиi.*, праскозорје *фиi.*, жариште *фиi.*, подријетло *хрв.*

кореспонденција ж (размена пи-сама) дописивање, преписка, допис *реi.*

коридор м в. ходник 1.

коријандар м бот. (лат. *Coriandrum sativum*) *реi.* живица, кишнец, кори-јандер, кориандол, коријандр, кори-андула, корион, корниковец, папић, паприца, чимавица

корист ж добит, добитак, профит, интерес, рачун - *нар.* вајда, берићет, ћар, пробитак - *реi.* фајда, шићар, ухар, хасна, лихва, увар, полза - *уй.* добробит

користан прид. ① од користи, упо-требљив, искористив, сврховит, про-битачан - *уй.* погодан ② (од којег се може имати добити) исплатив, бери-ћетан,

користити несврш. прел. ① употре-бљавати, служити се, уживати, по-годовати, рабити, користити се, слу-жити, прудити *реi.*, вајдити се *фам.*, вајдити *фам.*, упорабљивати *хрв.* - *сл.*

примењивати, помоћи, зарађивати
 Ⓣ (недоличним средствима извла-
 чити корист за себе) израбљивати,
 злоупотребљавати, искоришћавати,
 окоришћавати се, извлачити корист
изр., возати *фам.*, глобити *фам.*, дра-
 ти *фам.* - *уй.* злостављати

користити се несврш. в. користити

корито с ① валов, валог *реј.*, шкаф
реј., копања *реј.*, алов *реј.*, волов *реј.*,
 ваљув *реј.* Ⓣ ведро, кадица, лавор,
 шафол, чабар - *реј.* ухача, шкаф, ча-
 брица, ведрица, шавој, кадин, леген,
 кова, шћавњак, каин, леђен, ампер,
 каблица, кабао - *суж:* музлица *реј.*,
 крављача *реј.*, краљача *реј.* - *уй:* суд,
 вангла Ⓣ *фиј.* водоток, водотек, стру-
 га, сухопоточина *реј.*, сушац *реј.*, ва-
 дија *фам.* - *сл:* труп, олук ① в. канал
 1.

корице ж мн. повез, амбалажа, омо-
 тач, увез, увијач, омот, штитник *реј.*,
 овитак *хрв.*

кормилар м ① в. командант 1. Ⓣ в.
 вођа 2.

кормило с в. волан 1.

корморан м зоол. (лат. *Phalacroch-
 orax pygmaeus*) вранац хухољац, вра-
 нац

корнет м фишек *реј.*, рошчић
реј., туљац *арх.*

коров м травуљина, кукољ, траву-
 рина, бујад *реј.*, халуга *реј.*, изрод *реј.*,
 ломина *реј.*, андрак *реј.*, уродица *реј.*

корпулентан прид. в. велик 2.

корпуленција ж корпулентност,
 величина, робусност, крупноћа, де-
 бљина, тежина, виђеност, крупнина,
 крупност, развијеност, мишићавост,
 грандеца *реј.*

корпус м в. материја

корумпирати несврш. прел. потку-

пљивати, купити, митити, подмићи-
 вати, потплаћивати, дати мито, при-
 добијати, мазати *фиј.*, премазивати
фиј., подмазивати *фиј.*

кос' м зоол. (врста птице, лат. *Turdus
 merula*) *

кос' прид. (који заузима крив поло-
 жај) искошен, крив, искривљен, наг-
 нут, нахерен, у шрех, шрех *нейром.*

коса ж ① власи, косе *арх.*, конистра
 (бујна коса) *реј.*, ћуба *фам.*, грива
фиј. - *уй:* перика, прамен Ⓣ обро-
 нак, хрид, гребен, падина, литица,
 обурвина, низбрдица, узбрдица, пад,
 стрмопуз, стрмина, стрмен *реј.*, ре-
 бро *реј.*, поребрица *реј.* Ⓣ косачица,
 косилица

косилица м косачица, коса

косити несврш. прел. ① (~ траву)
 косати, шишати, подрезивати - *уй.*
 поткресивати Ⓣ *фиј.* в. уништавати

космонаут м в. астронаут

космос м ① свемир, васиона, уни-
 верзум, васељена Ⓣ *фиј.* (оно што је
 створио неки уметник) систем, окру-
 жење, средина, микрокосмос *фиј.* -
уй. маштарија

космполита м грађанин света,
 светски човек, космополит *хрв.*

костоболан прид. в. реуматичан

костобоља ж в. артритис

косторог м зоол. (лат. *Balistes capi-
 scus*) михача

кострика ж бот. (лат. *Ruscus acule-
 atus*) *реј:* кашљичар, вепринац, пасја
 кита, коштрика, вампирача, јежевац,
 дивљи шимшир, леприн, лободика,
 мишји трн, трнобор, шчепковина,
 бобице, веприка, зеленика, чепрлика,
 зимозелен, которошка, весприњак,
 метлика, бреберина

костур м ① (скуп свих костију) ске-
 лет Ⓣ пројекат, нацрт, план (архитек-

тонски), концепција, кроки, обрис, слика, приказ, схема, верзија, главне црте, макета, преглед, скица, замицао, шема, идеја, оквир, синопсис, предлог, цртеж *фиј.*, скелет *фиј.*, пројект *хрв.* - *суж:* сатница, итинерар, маршрута ② *в.* арматура

котрљан м зоол. (лат. *Scarabeus sacer*) *в.* балегар

котрљати несврш. прел. (покретати ваљањем) ваљати, гурати, превртати, окретати, вртети

котур м круг, беочуг, прстен, колут, коло, венац, алка, обруб, обруч, вилица, колобар *реј.*, серкл *реј.*

кофа ж канта, ведро, чабар - *реј.* кабао, лимењак, пуђерица, лимењача, ведрица, кабла, лама, броква, кабо, сић, брокета, кибла, ђугум, кова, брока, каблић, музлица *суж.*

кохезиони прид. *стируч.* *в.* приањајући

кохерентност ж *в.* логичност

кочити се несврш. укрупњавати се, крутити се, стврдњавати се, грчити се, губити покретљивост, крутити (неки део тела)

кочница ж ① запрека, запињач, бремза *фам.* ② *фиј.* баријера, тешкоћа, блокада, заврзлама, зачкољица, отпор, хендикеп, недопуштање, инхибиција, инхибираност, потискивање, сметња, ограничење, спречавање, потешкоћа, препрека, запречивање, заустављање, задржавање, кочење, чвор *фиј.*, ћорсокак *фиј.*, квака *фам.* - *сл:* претња, непријатност

кочперан прид. *в.* надмен

кочперити се несврш. шепурити се, гордити се, разметати се, хвалити се, прсити се, охолити се, трсити се, размахивати се, дрчити се, правити се важан, дизати нос, бочити се, ребрити се, банити се, кицошити

се, гледати с висине, држати се надмено, парадирати, уштогљивати се, надувати се, кочити се, махати, напувати се *фам.*, пумпати се *фам.*, пувати се *фам.*, прчити се *нар.*, курчити се *нар.*, пурити се *арх.*, зорити се *реј.* - *реј.* шепирити се, пинчити се, јордамити, ачити се, рашепирити се, прпошити се

кочперност ж *в.* надменост

кошкати се несврш. *в.* кавгати се

кошмар м бунило, буновност, мора, грозничавост, клапња, грозница - *суж:* занос, делиријум

коштати несврш. прел. ① (имати цену) стајати, вредети, доћи ② (~ нечег, узроковати губитак) * - *уй.* изгубити 3.

коштуњав прид. ① (који у себи има коштицу) коштуничаст, коштуничав ② *в.* мршав 2.

крава ж ① (женка говечета) *в.* говече ② *фиј.* њој. (трома и лења женска особа) *в.* лењивица

кравар м говедар, сточар, каубој *фам.*

крагна ж оковратник, оватник, оватњак, огрла *реј.*, изрез *фам.*, јака *арх.*, колар *арх.*

крадљивац м *в.* пљачкаш

крађа ж ① пљачка, отимачина, грабеж, лоповлук, јага, гусарство, лоповштина, разбојништво, пиратство, пиратерија, лупештво, хајдучија, похара, пороб, покрада, поткрађа, грабеж, мажњавање *фам.*, утаја *суж.*, провала *суж.*, татбина *арх.*, лора *арх.* - *уй.* превара, злочин ② ③ *в.* неморал 2.

крај м ① *фиј.* настајање, финиш, завршетак, агонија *фиј.*, изумирање *фиј.*, конач *фиј.*, финале *фиј.*, умирање *фиј.*, свршетак *фиј.*, сутон

фиї., залазак *фиї.*, смрт *фиї.*, распад *жарї.* ☉ предео, вилајет, околиш, крајолик, рејон, провинција - *уй:* завичај, покрајина ☉ *в.* комшилуk

крај пред. *в.* поред

крајолик *м в.* крај' 2.

крајпуташица *ж в.* кафана

крак *м в.* рукавац

кракат прид. *в.* дугоног

кракоња *м в.* дугајлија

краљ *м* ☉ (крунисани владар монархије) монарх - *уй.* владар. ☉ *фам. в.* фаца 3.

краљевати несврш. непрел. ▼ *уй.* господарити

краљевић *м* (краљев син) *в.* владар

краљевство *с* (земља којом влада краљ) краљевина - *уй.* земља 5.

крамп *м* ☉ (алатка за копање тврде земље) будак, красна, тврдокоп ☉ *фам. в.* наказа

крас *м в.* крш 1.

красан прид. леп, анђеоски, допадљив, наочит, примамљив, заносан, божанствен, бајковит, нестваран, сладак, изврстан, згодан, чаробан, привлачан, чудесан, диван, блистав, фин, замаман, стасит, елегантан, љубак, омамљив, узвишени, допадљив, вабљив, прекрасан, очаравајући, бојански, сјајан, прелеп, магнетичан, хипнотичан, меден, неодољив, небески, предиван, атрактиван, бајан, савршен, кићен, дражестан, фантастичан, мамљив, блештав, особит, величанствен, луткаст, леполик, красотан, невероватан, као дијамант, алам, чаран, раскошан, ексклузиван, чудесно леп, дивотан, васељенски, лепушкаст, небесни, пресладак, дијамантски, одушевљавајући, наочит, рајски, задивљујући, замамљив, ра-

финиран, грациозан, мио, велелепан, вишњи, као из сна *изр.*, као са слике *изр.*, цакан *фам.*, кицошки *фам. арх.*, гиздав *арх.*, бајослован *арх.*, миловидан *реиї.*, изгледан *реї.*, милолик *арх.*, убав *реї.*, зоран *реї.*, уписан *реї.*, страшан *фам.*, великолепан *реиї.*, гледан *реиї.*, феш *реиї.*, шик *нейром. фам.*, дојмљив *хрв.* - *уй:* добар

красотан *м в.* красан

кроставац *м бот.* ☉ (дивљи, лат. *Esballium elaterium*) *реї:* дивја, бљузак, штркаљ, дивља буча, бљуја, пипунић, ђаволски краставчићи ☉ (питоми, лат. *Cucumis sativus*) *реї:* кумор, мурка, кукумар, угорак, вугорек, краставица

крастача *ж* жаба крастача, мукач *реї.*, зелена бабурача *реї.*

красти несврш. прел. (узимати туђе) отимати, узимати, одузимати, пленити, ћорисати *фам.*, дизати *фам.*, брисати *фам.*, мажњавати *фам.*, лешити *жарї.*, драти *жарї.*, марнисати *жарї.*, дрмати *жарї.*, присвајати *еуф.*, олакшавати за нешто *еуф.* - *уй.* украсти

красуљак *м бот.* (лат. *Bellis perennis*) дикино око, бела рада, крајцарица, тратинчица, новчић

краткоуман прид. *в.* недотупаван

крах *м* пропаст, губитак, дебакл, слом, неуспех, назадак, распад, фијаско, изгубљена битка, подбачај, пад, проклетиња, хаварија, руина, лош резултат, назадовање, несрећа, проклетство, бродолом *фиї.*, неман *фиї.*, провалија *фиї.*, низбрдица *фиї.*, гроб *фиї.*, ископ *реї.*, расап *реї.*, растеп *реї.*, срозавање *фам.* - *уй:* пораз, трагедија, банкрот

крахирати сврш. непрел. *в.* банкротирати

крашки прид. *в.* кршан

крвав прид. ☉ (обливен крвљу) за-

крвављен, црвен, умрљан крвљу ② в.
окрутан ③ жарі. в. одличан ④ фам. в.
смешан ⑤ в. заморан

крвити се несврш. фам. в. кавгати се

крвник м в. злочинац

крвнички прид. в. нељудски

крвништво с в. мучење 1.

крволок м в. злочинац

крволочан прид. експр. в. нељудски

крвопија м ж ① в. злочинац ② в. лихвар

крвопролиће с в. масакр

креативан прид.домишљат, вешт, даровит, инвентиван, талентован, стваралачки, способан, обдарен, оригиналан, надарен, маштовит, продуктиван, делатан, ингениозан, сналажљив, имагинативан, окретан, прегалачки реиј., талентиран хрв. - уи: предузимљив

креативност ж (стваралачки рад) стваралаштво, стварање, уметност, вештина, плодотворност, умеће, инвентивност, креација, креаторство, продуктивност, инвенција, умење, умешност, имагинативност, творба реиј., умедба реиј. - уи: мајсторство 1., таленат

креатор м ① творац, проналазач, изумитељ, покретач, оснивач, произвођач, створитељ, генератор зачетник, иницијатор, аутор, стваралац, утемељивач, рукотворац, предузетник, изумилац, откривач, установитељ, праотац, сачинилац, створац, полуга, подстицатељ, перјаница фиі., родитељ фиі., отац фиі., мозак фиі., архитекта фиі., налазник реиј., осниватељ хрв., основатељ хрв., потицатељ хрв., утемељитељ хрв. - уи: узрок, предводник ② в. стваралац 1.

креација ж ① дело, творевина, остварење, производ, продукт, учинак - суж: рукотворина, умотворина - уи: стваралаштво, уметност ② в. креативност

кревељити се несврш. церити се, гримасирати, кезити се, крвити се, крвити уста, правити гримасе, бекарити се реі., бељити се реі., бекељити се нар.

кревет м постеља, лежај - реі. почи-ваљка, лежник, почивалиште, легало, ложница, лагер, лежиште, почивало, лежница, лог, ложе - суж: лежаљка, хамак, канапе, канабе, отоман, креветић, кауч, диван, пољски кревет, водени кревет, мрежа, креветац, софа, висаљка

креветац м креветић, колевка - уи. колевка, кревет

креветнина ж постељно рубље, постељина - суж. чаршав, јастучница, навлака, јоргански чаршав - реі. плахта, чаршаф, чаршак, повлака, покривка - уи. јастук, јорган, ћебе

креденац м в. ормар 1.

кредибилан прид. в. недвосмислен 1.

кредит м зајам, почек, отплата, залог, одложено плаћање, дуг фиі., вађебина реі., порга реі., лихва реі., позајмица фам., поверење фам., вересија фам., креда фам., посуда нар., црта жарі., лер жарі., обдуга арх., ломбард арх., причек реиј., посудба хрв.

кредо м ① начело, максима, уверење, принцип, гесло, девиза, аксиом, мото, крилатица, поука, парола, животна филозофија, мисао водиља, поучак реиј. ② в. начело 2.

креја ж зоол. (лат. *Carrulus glandarius*) сојка

крекетање с (звук који производе жабе) крекет

- крекетуша** ж (жаба која крекеће) жаба, гаталинка *суж.* - *уй.* жаба
- крелац** м фам. в. звекан
- крем** м ❶ (слатка или слана житка маса за једа и колаче) надев, шлаг, павлака ❷ в. крема 1. и 2. ❸ *фиј.* в. елита
- крема** ж ❶ (козметички препарат за кожу) помада, маст, крем ❷ в. ималин
- кременит** прид. арх. в. јак²
- кренути** сврш. непрел. ❶ поћи, упутити се, макнути се, запутити се, отиснути се, крочити, маћи се, покренути се, закорачити, занети се, устремити се, стартовати, запуцати *фам.*, мрднути се *фам.*, ударити *фам.*, потегнути *фам.*, ганути *арх.* - *уй:* ући ❷ в. почети 1.
- крепак** прид. ❶ в. здрав ❷ в. јак² ❸ в. расположен
- крепати** сврш. непрел. ❶ (о животињи) в. угинути 1. ❷ *фам.* в. преминути
- крепити** несврш. прел. разгаљивати, јачати, галити, поткрепљивати, освежавати, снажити, чилити, оснаживати, соколити, чврстити, силити, бодрити, одмарати, оживљавати
- крепкост** ж ❶ в. здравље ❷ в. јачина 1.
- крепост** ж ❶ в. јачина 1. ❷ в. исправност 1. ❸ в. врлина
- крепостан** прид. примеран, праведан, поштен, ваљан, частан, добар, душеван, честит, непорочан, неподмитљив, етичан, моралан, карактеран, исправан, људски, истинољубљив, беспрекоран, непоқварен, правичан, узоран, одан, чистих руку, у погону, доличан, искрен, скрупулозан, ћудоредан, коректан, савестан, поуздан, лојалан, честита особа, доследан, пун врлина
- кресница** ж бот. (лат. *Senecio jacobaea*) *реј:* велики костриш, велика голуждравка, крижни корен
- кретање** с ❶ померање, мицање, помицање, покретање, покрет, премештање, вожња - *уй.* вожња 1. ❷ ходање, корачање, локомоција, идење, шетање, ступање, гажење, пешачење, табанање *фам.*, шипчење *фам.*, гиљање *жарј.*, пичење *жарј.*, клаћење *жарј.*, трчање, јурење ❸ *фиј.* в. напредак ❹ (ставити у ~) погон, употреба, покрет, рад
- кретати се** несврш. ❶ помицати се, померати се, мицати се, покретати се, премештати се ❷ ићи, ходати, корачати, пешачити, ступати, табанчити, газити *фиј.*, табанати *фам.*, шипчити *фам.*, жипчити *фам.* *реј.*, базати *фам.*, гиљати *жарј.*, пичити *жарј.*, кланцати *ексјр.* - *уй:* гегати се, јурити ❸ *фиј.* в. напредовати
- кретен** м *нар.* в. звекан
- кретенарија** ж фам. в. којештарија
- кретенаст** прид. в. глуп
- кретенски** прид. в. недотупаван
- кречњак** м вапненац, сига *реј.*, седра *реј.*, бигар *реј.*, лига *реј.*, вапнењак *реј.*, вапнац *реј.*, вапнача *реј.*, вапнар *реј.*, вапник *реј.* травертин *суж.*
- крештав** прид. в. пискав
- крештати** несврш. непрел. ❶ (о животињама) пиштати, кликтати, кричати, циктати, цичати ❷ *фам.* в. дерати се
- кржљав** прид. ❶ закржљао, неразвијен, атрофичан, ретардиран, заостао, гецав, хендикепиран - *уй.* мали ❷ в. јадан 2.
- кржљавац** м в. кепец
- кржљавост** ж в. болећивост 1.
- крзав** прид. ❶ изкрзан, крцкав - *уй.* лош ❷ *фиј.* в. јадан 2.

крив прид. ❶ (који није невин, који сноси кривицу) одговоран, вин арх. ❷ (који одступа од праве линије) савијен, савинут, кривудава, вијугав, завинут, извијен, завојит, окукаст, завојаст, змијаст, змијугав, завојевит ❸ (који заузима крив положај) кос, искривљен, нагнут, нахерен, искошен, у шрех, шрех *нейром.* ❹ в. фалсификован

кривац м ❶ (онај који је крив због нечега) виновник, узрочник, починилац, окривљени - *уй.* лопов, криминалац, затвореник

кривина ж спирала, прегиб, завој, вијуга, облина, лук, венац, бандажа, колобар, окука, набор, кривуља, савијутак, витица, завијутак, превој, зглоб, обруб, део круга, крива црта, банда, рескавица *реј.*, шевуљица *реј.*, завојица *реј.*, обрт *реј.*, сагиб *реј.*, синус *мај.*, косинус *мај.*, тангенс *мај.*, волута *сјруч.* - *уй:* црта, прстен, круг - *сл:* кружница, кугла, полукруг

кривити несврш. прел. ❶ (~ нешто) извијати, повијати, пресавијати, превијати, прегибати, угибати, увијати, искривљавати, витоперити ❷ (~ некога) окривљавати, оптуживати, теретити, набеђивати, нападати, бацати кривицу *изр.*, пришивати кривицу *изр. фам.*

кривица ж кривња, грешка, вина арх., виност арх. - *уй.* грешка 1.

кривоверан прид. в. безбожан

кривоверје с в. јереза 1.

кривоног прид. в. бангав 2.

кривотворити несврш. прел. ❶ (стварати нешто ради обмане) фалсификовати, патворити, мењати, искривљавати, обмањивати ❷ *еуф.* в. лагати

кривудава прид. витичаст, вијугав,

увијен, завијен, спиралан, витичав, вијугаст, извијен, завинут, завојит, окукаст, замршен, завојаст, увојит, завојевит, серпентинаст, нераван, змијугав, цик-цак *фам.*, змијаст *фиј.*, пужаст *фиј.*, веругав *реј.*, веругаст *реј.*, баврљаост *реј.* - *уй.* заобилазан1., крив 2.

кривудати несврш. непрел. прел. ❶ *нейрел.* в. лутати ❷ *йрел.* в. кривити **кривуља** ж крива линија/црта, крива, део круга - *сл:* кружница - *уй.* линија

крик м в. кукњава

крика ж драње, викање, вика, граја, врева, ларма, галама, жамор, узвикивање, писка, урликање, јаукање, урлање, цика, дрека, кричање, дерњава, вриска, повика, цичање, дерање, рика, цилик, циликање, повици, узвици, жагор, алаука, крештање, галамљење, грајање, пиштање, цева, громор, урнебесна вика, вриштање, врискање, урнебес *фиј.*, орњава *реј.*, орњава *реј.*, дерачина *фам.*, весак арх. *реј.*, дерача арх., врка арх., брека арх., рогобор арх. - *уй.* бука, лупање

крилатица ж в. кредо 1.

крило с ❶ в. страна ❷ (део неке групе) фракција, подгрупа

криминал м ❶ *йравн.* (било која противправна делатност) криминалитет, злочинство, злочинаштво, одметништво, мафијашење ❷ *фам.* (свет криминала) криминалци, мафија

криминалац м (који се одао криминалу) злочинац, мафијаш, тајкун *фам.* - *суж:* убица, лопов, разбојник, фалсификатор, силоватељ, педофил

крин м бот. (лат. *Lilium candidum*) *реј:* бели крин, бели љиљан, бела алелуја, бела лилија, бела лиља, бели жуљ, бели замбак, бијела богиша, би-

јели лијер, жиљ, занбак, крен, лелуја, лиљ, лимбар, лир

криптонит м јадарит

кристал м стакло, ведрац

критеријум м ① мерило, показатељ, показивач, аршин, скала, лествица, мера, критериј *хрв.* ② канон, норма, правило, закон, начело, принцип, пропис, стандард, законитост, мерило, критериј *хрв.*

крити несврш. прел. (не допуштати да се нешто види или примети) сакривати, скривати, тајити, прикривати, заташкавати, затрпавати *фиј.*, пригушивати *фиј.*

критизер м в. гунђало 1.

критиковати несврш. прел. (износити неповољно мишљење о некоме или нечему) приговарати, пребацивати, замерати, кудити, износити критику, нападати, осуђивати, плувати *фиј.* *фам.* - *уй.* звоцати, жалити се, оговарати

критичар м ① (онај који стручно процењује вредност неког дела) рецензент, приказивач, просуђивач, просудитељ, евалуатор, интерпретер, оцењивач, процењивач, коментатор, аналитичар ② в. гунђало 1.

критички прил. аналитички, темељито, детаљно, методично, просуђивачки, подробно, аналитски, евалуаторски, темељно, рецензентски, оцењивачки

кричање с ① в. крика ② в. дерање 1.

кричати несврш. непрел. ① в. дерати се ② в. јаукати 2.

крмак м (мужјак свиње) прасац, гудин *реј.*

крмарење с ① (управљање кромом) кормиларење, бродарење ② в. вођство 1.

крмача ж ① (женка свиње) прасица,

гуда *реј.* ② *арх.* в. мрља

критија ж (дотрајала ствар) шклопозија, олупина, крш, кршина, стареж, старудија, распад *фам.*, канта *жарј.* - *уй.* скаламерија 1.

крњ прид. сломљен, одломљен, заломљен, оштећен, откинут, делимичан, дефектан, фаличан, полован, непотпун, некомплетан, нецеловит, мањкав, парцијалан, манљив *реј.*, недостатан *реј.*, одбијен *реј.*

кров м ① (покривач, горњи део куће) * - *уй.* надстрешница ② *фиј.* в. дом

кројач м снајдер, абација (кројач одеће од грубог сукна)*реј.*, терзија *арх.*

кроки м ① в. нацрт 1. ② в. костур 1.

крокодил м зоол. (врста водоземца, лат. *Crocodylia*) *

кромпир м бот. (лат. *Solanum tuberosum*) *реј.* кртола, патата, бурбулка, грунбир, земљак, зимак, компијер, корун, кртула, кртуља, крумпијер, крумпир, крумпиш, кумпир, подземлица, рашак

крос м в. (такмичење у трчању кроз природу) крос-контри, трка, утрка

кротак прид. ① покоран, дисциплинован, послушан, миран, привржен, скроман, невин, благ - *уй:* марљив, тачан, невин 1., благ ② покорен, укроћен, подјармљен, обуздан, савладан, овисан, зависан, потчињен, подређен, ропски, приљежан

кроткост ж в. морал

крочити сврш. непрел. ① в. ступити ② в. кренути

крошња ж (горњи, разгранати део дрвета) грање, круна *реј.*

крпа ж ① дроњак, прња, рита, подерина - *реј.* траља, дроња, трица, трања, липаћур, лапат, лепетак, лантар, лиспар, цуња *арх.* ② (комад тканине

који се употребљава у кухињи) салвета - сл. прегача, кецеља, столњак
 ③ (крпа за прање судова) судопера, пачавра, испирача, судоперка *фам.*, трулекс *фам.*

крпарење с фиг. нестручност, аматеризам, непрофесионалност, почетништво, нестручњаштво, непрофесионализам, прчкарија, петљанија, петљаница, петљање, аматерство, крпарија, крпеж, крпање *реј.*, клепотина *реј.*, дилетантизам *жарј.*, фуше-рај *жарј.*

крпељ м зоол. (лат. *Ixodes ricinus*) шклопац *реј.*

крстарити несврш. непрел. в. лутати
крстасти копитњак м бот. (лат. *Anemone hepatica*) *реј.*: јетренка, аленчик, велика златна дителина, дули-леб, златни трилистник, јатренка, јетерник, мачка, мачкина очеса, племенити цигеричњак, саса плава, тројица, шумарица

крстушац м бот. (лат. *Polygala amara*) *реј.*: крстушац, кија, опутина, гомољица, горка модра, бресињача, млекача, горски крстушац

крт прид. ломљив, ломан, неотпоран, скршив, трошан, фрагилан, танан, дробљив, кидљив, кршљив, мрвљив, сломљив, крхак, разрушив, нежан *фиј.*

кртица м ж ① зоол. (лат. *Talpa europaea*) крт, кртовинац ② *фиј.* в. марљивац

круг м ① беочуг, кружница, прстен, колут, котур, коло, венац, алка, обруб, обруч, витица, бандажа *реј.*, колобар *реј.*, серкл *реј.* ② друштво, братија, екипа, компанија, дружина, дружина, шквадра *реј.*, друштванце *фам.*

кружан прид. ① (који се креће у кругу) цикличан *реј.*, циркуларан

реј. ② заокругљен, заокружен, округласт, округао, обао, заобљен, лоптаст, прстенаст, трбушаст, тикваст, кугласт, мехураст, бундеваст, бачваст, јагодаст, јабучаст - *уй.* јајолик

кружити несврш. непрел. вртети се у круг, обилазити, лутати - *уй.* лутати
кружница ж (затворена крива линија) в. круг 1.

круна ж ① (симбол владарског достојанства) * ② *фиј.* в. владар ③ *фиј.* в. власт ④ в. венац 1. ⑤ *фиј.* в. врхунац 1. ⑥ в. врх 1. ⑦ крошња

крунисати се сврш. ① (прогласити се за краља) устоличити се ② победити, окрунити се, овенчати се, тријумфовати, стећи награду, успети

крупа ж в. град2

крупан прид. (који се истиче својим обимом и величином) голем, знатан, замашан, корпулентан, силан, велик, обиман, поприличан, гломазан, кабаст, повелик, повећи, позамашан, развијен, разгранат, вели (и вељи) *реј.*, громазан *фам.*, подрастао *реј.*, немали *еуф.*, коџа *нейром.* *реј.*

крупноћа ж в. корпуленција

крут прид. ① усиљен, вештачки, уштогљен, укочен, извештачен, неприродан, завезан, суздржан, стиснут, артифицијалан, службен *фиј.*, уштиркан *фам.*, као свињска нога *фам.* изр., заузлан *реј.* ② загрижен, задрт, догматичан, нетолерантан, тврд, доктринаран, догматски, фанатичан, уских погледа/видика изр., праволинијски *фиј.*, једнолинијски *фиј.* ③ в. строг ④ в. чврст 1.

крутити се несврш. кочити се, стврдњавати се, укрућивати се, губити еластичност/гипкост, крутити (неки део тела)

крутост ж в. тврдоћа

круцијалан прид. в. најважнији 2.

крушина ж бот. (лат. *Rhamnus frangula*) реј: пасја леска, крковина, смрдљика, гашџика, кржавина, пасдреновина, пасја лијеска, пасјаковина, пасје грожђе, псиковина, трусликовина, тршлика

крушка ж бот. (лат. *Pirus domestica*) *

крушковача ж виљамовка, крушка фам.

крушчица ж бот. (лат. *Centaurea phrygia*) реј: шумски различак

крхак прид. ① в. ломљив ② *фиј.* в. нежан ③ *фиј.* в. болећив

крхкост ж ① в. болећивост ② в. нежност 1.

крхотина ж комад, парче, окрњак, парампарче, остатак, одломак, фрагимен(а)т, заломак, патрљак фам., крњадак фам., крњетак фам. - реј. ломатак, баждрљак, батаљица, бадрљица, рбак, бадрљак, рбина

крхотине ж мн. срча, лом, крш, олупине, крах, остаци, парампарчад, парчићи, труње, треска реј.

крчаг м врч, кондир, бокал, ђуп, ибрик, бардак, жара, амфора, букар реј., покал рег., букара реј., букал реј., тестија реј., роменча реј. - уј. чокањ, ваза

крчма ж в. кафана

крџа ж ① бој. (лат. *Apas crecca*) дивља патка, кржица ② фам. в. брља

крш м ① врлет, камен (о пределу), камењар, стењак, голет, гребен, рвина, крас, пресрт, (тешко проходна) планина, пристрак реј., ребар реј., карст реј., тимор реј. - уј. кланац ② в. неред 2. ③ фам. в. крнтија ④ в. крхотине

кршан прид. стеновит, камен, врлетан, каменит, ломан, крашки, голетан, брдовит, планински, кршевит,

непроходан, дивљи, нераван, гричевит *хрв.*

кршевит прид. в. кршан

кршевитост ж ▼ уј. неприступачност

кршити несврш. прел. ① ломити, сламати, крцати, разбијати, кидати, размрскавати, крхати, крцкати, комадати, лупати, преламати, ламати реј., поламати реј. - уј. уништавати ② (не придржавати се правила или не поштовати нечија права) нарушавати, газити, огрешивати се, повређивати, преступити

кршити се несврш. ① ломити се, сламати се, разбијати се, кидати се, разарати се, раздвајати се, распадати се, крхати се, цепати се, пуцати, прскати ② (ићи по лошем путу) ломати се, ломити се, потуцати се ③ *фиј.* в. мучити се 1, ④ *фиј.* в. двоумити се ⑤ *фиј.* (превише се бринути о некоме) ломити се, сатирати се

кубизам прид. в. апстрактна уметност

куван прид. барен, обарен, зготовљен, припремљен

кување с बारेње, варење, припремање, кухање *хрв.*

кувати несврш. прел. ① (спремати храну) готовити, припремати, варити, кухати *хрв.* - суж: динстати, барити, пржити, пећи ② *фиј.* в. петљати

кугла ж лопта, сфера

куглица ж зрнце, лоптица, перлица

кудити несврш. прел. ① в. оговарати ② в. клеветати ③ в. критиковати

кудрав прид. в. коврџав

кужан прид. ① (који преноси заразу) заразан, инфективан, прилепчив ② (који није у добром стању) смрдљив, загађен, затрован, прљав - уј. прљав, смрдљив

куждрав прид. в. коврџав

кукаван прид. в. јадан 1.

кукавица м ж ❶ ж зоол. (птица селица, лат. Cuculus canorus) * ❷ м *фиі.* страшљивац, плашљивац, шоња, слабић, колебљивац, страшивац, зентарош *жарі.*, пичкица *нар.*, пичка *нар.*, плачипичка *нар.* - уй: курва, нитков

кукавичлук м страшљивост, плашљивост, бојажљивост - уй. страх

кукати несврш. непрел. ❶ јадиковати, запомагати, нарицати, јадати се, врискати, ламентирати, вајкати се, јаукати, тужити се, лелекати, цмиздрети, вити, вапити, стењати, гринтати, ајмекати *реі.* - уй: туговати, завијати 2., врштати, јаукати 2., мучити се 3. - сл. уздисати ❷ ридати, плакати, цвилети, лити/ронити сузе, јецати, грцати, шмрцати, цмиздрити *поі.*, слинити *поі.* - уй. мучити се 3., јаукати 2.

кукњава ж вапај, запомагање, јаук, јадиковање, тужњава, лелек, цвиљење, нарицање, крик, позив у помоћ, лелекање, плакање, ридање, колеч *реі.*, ајмек *реі.*

кукољ м бот. ❶ (лат. Agrostemma githago) *реі:* врањи кљун, гопа, гравор, гракор, грахор, гугол, звизданкукољ, каклица, какољ, кокол, костреба, кукуј, опачан, ћурек, уродица, црни кумин ❷ в. коров

кукурек м бот. (лат. Helleborus odorus) *реі:* мирисави кукурек, кукуријечак, кукурјак, завлачни корен, спреж, кукорек

кукурикнути сврш. непрел. фам. в. изустити 1.

кукуруз м бот. (лат. Zea mays) *реі:* голокуд, дебелача, коломбоћ, коруза, кукуруза, курељ, куруз, куруза, моруза, мумуруз, премантур, пченка,

руметин, тракиња, турска пшеница, урметин, фурментин, царевица, царевка, ченка

кукута ж бот. (лат. Conium maculatum) дудика, болеглав, велика ~, трбуља, пегава ~, трубељика, сволина, мишје жеље, буцуника, отровни грињавац, писка, живолина, свињавац, бзолика, болиглава, гугутва, бучумиж, цволика

кула ж в. бедем 2.

кулинарство с (припремање јела, куварска вештина) куварство, кување, кухарство *хрв.* - уй. гастрономија

кулминација ж врхунац, врх, зенит, јек, вршак, климакс, највиши степен, највиша тачка, круна *фиі.*, усијање *фиі.*, екстаза *фиі.*, усијаност *фиі.*, плафон *фам.*, финале *фам. фиі.*, коначница *хрв.*

кулоар м в. ходник 1.

култ м ❶ (религиозно поштовање божанства, лица или предмета) в. веровање 1. ❷ в. обожавање

култивисати несврш. прел. чувати, узгајати, pazити, гајити, обрађивати, обрађивати, гојити *арх.* - суж: сејати, садити

култура ж ❶ (свеукупност материјалних и духовних вредности које је човечанство створило) цивилизација ❷ в. образовање ❸ в. отменост

културан прид. в. љубазан

кулук м ❶ кулучење, работа, тлака, теглење, присилан рад, тежачки рад, робија *фиі.*, беглук *реі.* ❷ в. мука 2.

кулучење с в. кудук 1.

кулучити несврш. непрел. в. мучити се 1.

куљати несврш. непрел. (јакo тећи, прскати у млазевима) суктати, сукљати, надирати, шикљати, бризгати,

избијати, шиктати, липтати, пршти-ти, прштати, лопгити, врвети, бру-ждати *реј.*, шибати *фам.*, јурити *фам.* - *уй.* прскати, цурити

кум м сведок, кумашин *ексџр.*

кумир м идол, фетиш, амајлија, кип, тотем, божанство, златно теле

куна ж зоол. (лат. Mustelidae) белица

кунић м зоол. (врста глодара, лат. *Oryctolagus cuniculus*) *

куњав прид. неиспаван, поспан, дремљив, дремован, снен, уморан, успаван, непробуђен, неразбуђен, санен, нерасањен, спављив, спаваћив *реј.* - *уй:* мамуран, уморан

куњати несврш. непрел. ❶ дремати, дремкати *фам.*, дремуцкати *фам.*, цоњати *фам.*, њорати *фам.*, кутрити *реј.* - *уй.* спавати ❷ в. висити 1.

купалиште с ❶ топлнце, шодерица (место где је вађен речни песак), амам (оријентално ~ с топлом водом/паром), базен (затворено/отворено ~) - *уй:* плажа (купалишни простор уз море/реку), бања ❷ в. плажа 1. ▼ *уй.* амам

купатило с ❶ бања *реј.* - *уй.* клозет ❷ в. амам

купац м муштерија, потрошач

купина ж бот. (лат. *Rubus fruticosus*) *реј:* ежевина, јежина, капинка, копина, купињача, купињаш, маљуга, мурага, оструга, робидница, црна јагода, црна купина

купити сврш. прел. ❶ (прибавити у власништво за новац) пазарити, набавити, прибавити, узети *фам.*, магнути *фам.* - *уй.* плаћати ❷ в. поткупљивати ❸ *жарј.* в. одушевити

купити' сврш. несврш. прел. ❶ *сврш.* пазарити, набавити, добавити, накуповати, откупити, прибавити, узети *фам.*, намаћи *жарј.*, прискрбити

реј. ❷ *несврш.* в. корумпирати

купити' несврш. прел. скупљати, прикупљати, пабирчити, палетковати, паљетковати *реј.*

куповање с в. куповина

куповати несврш. прел. ❶ (прибављати у власништво за новац) набављати, прибављати, пазарити, узимати *фам.* - *уй.* плаћати ❷ в. поткупљивати

куповина ж набавка, прибављање, аквизиција, шопинг, набављање, пазарење, добава

купус м бот. (лат. *Brassica oleracea*) *реј:* капуста, раштањ, бросква, брашљница, шумарица, ократ

купусар м зоол. (врста лептира, лат. *Pieris brassicae*) *

кураж ж в. храброст

куражан прид. в. храбар

курац м нар. (мушки полни орган) фалус, penis, уд, полни уд, удо, стидник, сполни уд, споловило *хрв.*, пимпек *хрв.* - *фам.* мали, мишко, кобасица, курајло, пишић, батина, понос, чунак, дугајло, мој, чундара, ђока, справа, алатка, патка - *нар.* дика, кита, кара - *жарј.* буздован, кобаја, туки, питон, кића - *геч.* пиша, куле, паче

курва мжж ❶ проститутка, блудница, ћошкара, лака роба, професионалка, куртизана, лака/јавна жена, нечасница, продавачица љубави, ноћна дама, уличарка - *фам.* дромфуља, опајдара, курвача, фунфа, шупљача, профукњача, фукса, камењарка, дроца, курветина, тротоарка, распандркача, фуфа, дроља - *арх.* кокота - *реј.* фукара, проституткиња - *реј.* курава, курба, паландра ❷ в. кукавица

курика ж бот. (лат. *Evonymus europaeus*) *реј:* курковина, машљика, мека шиба, пасја погача, шибовина

куриозан прид. *в.* јединствен 1.

куриозитет *м* чудноватост, нарочитост, изванредност, особеност, необичност, индивидуалност, изнимност, атипичност, посебност, помереност, уникатност, својеврсност, ексцентричност, бизарност, својственост, јединственост, нетипичност, специфичност, настраност, неубичајеност, особеност, специјалност, неправилност, ненормалност, оригиналност, изузетност, пекулијарност, изворност, самосвојност, спецификум, дивергентност, различитост, чудност, карактеристичност, двојбеност *реџ.*, осебујност *хрв.* - *уй:* реткост, чудо - *сл:* неочекиваност, новина

курир *м* ① (онај који преноси вести) гласник, информатор, гласоноша, викач, изјављивач, објављивач, биров, теклич *реџ.*, теклић *реџ.*, хаберник *реџ.*, телал *реџ.*, брзотеча *арх.*, поклицар *арх.*, аброноша *арх.*, абердар *арх.*, татар *арх.*, скоротеча *арх.*, улак *реџ.*, пеик *реџ.* - *сл:* најављивач, поштар ② (онај који преноси службену пошту и остало) потрчко, достављач

курс *м* ① течај, семинар, обука - *уй:* настава ② правац, смер, оријентација
курталисати се сврш. *фам. в.* отарасити се

кусур *м* повраћај, ресто, остатак

кућа *ж* ① стан, стамбена јединица, станиште, настамба, боравиште, седиште, резиденција, место становања *форм.*, домицил *форм.*, пребивалиште *форм.*, адреса *фиџ.*, обитавалиште *реџ.* ② дом, домаћинство, кут *фиџ.*, кров *фиџ.*, легло *фиџ.*, праг *фиџ.*, матица *фиџ.*, гнездо *фам.*, кућица-слободица *фам.*, гајба *жарг.*, огњиште *арх.*, легало *арх.*, кућанство *хрв.*, кров над главом *изр.* ③ *в.* домовина

кућерак *м* *в.* колиба

кућни прид. ① кућевни, домаћи, приватан, кућански *хрв.* ② *в.* аутохтон 1.

кучка *ж* ① (женка пса) куја, керуша ② (зла, покварена женска особа) бедница, јадница, злица, злобница, караконцула, оштроконца, змија, аждаја, подмуклица, гадурa, роспија, куја, пизда *нар.*, пичка *нар.*

ЛЛ

лабав прид. климав, несигуран, разлабављан, расклиматан, лелујав, дрх-тав, непричвршћен, незатегнут, непритегнут, млитав, на лабавим/стакленим ногама *изр.*

лабаво прил. неквалитетно, слабо, лоше, траљаво, лаички, нестручно, невешто, нестручњачки, почетнички, шарлатански, климаво, незна-лачки, неприкладно, некомпетентно, тричаво, непрофесионално, мизерно, неизвежбано, недовољно, никакво, без стручности, неквалификовано, млако, аматерски, непотковано, рђаво, аматорски *реі.*, дилетантски *фам.*, фушерски *жарі.* - *сл.* бедно, јадно

лабораторија ж (посебно опре-мљена просторија за истраживачки рад) вежбаоница, радионица - *уй.* учионица

лабуд м зоол. (врста птице мочва-рице, лат. *Cygnus*) *

лав м зоол. ❶ (лат. *Felis leo*) лаф, краљ цунгле *изр.* ❷ *фиі.* в. јунак ❸ *фам.* в. лаф 1. и 2.

лавабо м ❶ умиваоник, лавор - *реі.*

лавандин, лаваман, кадин, лежан, са-хан, леген, каин, леђен - *уй.* судопера

лаванда ж бот. (лат. *Lavandula officinalis*) *реі.* лавандула, деспик, деспић, лавандла, лавенда, лавендал, левен-да, левендол, маријанац, трма, шпик-нарда

лавеж м лајање, лај, лав, кевтање, афкање - *уй.* завијати 2.

лавирати несврш. непрел. в. врдати

лавор м ❶ в. корито 2. ❷ *фиі.* лепр-шав, питак, неоптерећујући, допа-дљив, лак ❸ *фиі.* нискокалоричан, немастан, безмастан, лак ❹ *фиі.* в. спор

лаган прид. ❶ в. лак ❷ в. насмејан

лагање с измишљање, обмањива-ње, врдање - *еуф.* кићење, фалси-фиковање, патворење, дотеривање, кривотворење, зачињавање - *фам.* фолирање, фарбање - *жарі.* баронија, ложење, ложњава, баронисање, па-љење, пржење - *изр.* мазање очију - *реі.* лажуњање, клеветање *експр.* - *уй.* варање

лагарија ж в. лаж 1.

лагати несврш. непрел. прел. измишљати, обмањивати (некога), врдати, говорити неистину, мазати очи, лајати, олајавати, лажуњати *реї.*, ланда-ти *реї.*, лажати *реї.*, фарбати (некога) *фам.*, фолирати (некога) *фам.*, петљати *фам.*, палити *жарї.*, баронисати *жарї.*, ложити *жарї.*, пржити *жарї.*, кривотворити *еуф.*, китити *еуф.*, зачињати *еуф.*, фалсификовати *еуф.*, дотеривати *еуф.*, прекрајати *еуф.*, обилазити истину *еуф.*, патворити *еуф.*, лагуцкати *еуф.*, лагити *еуф.*, претеривати *еуф.*, причати причу *изр.* - *уй.* клеветати, варати

лагер м ❶ стовариште, складиште, магацин, спремиште, депо, комора, чувалиште, хангар, одлагалиште, сместиште, похранилиште, слагалиште - *реї.* румплцимер, магазин, спремник, магаза, колница, ремиза, поклад, репозиториј ❷ в. лежај 2. ❸ *арх.* в. логор 3.

ладица ж *хрв.* в. фиока

лађа ж барка, чамац, бродић, баркун *реї.*, бродица *реї.*, батура *реї.*, ђемија *арх.*, арка *арх.*, пловило *хрв.* - *суж:* чунак, чун, дереглија, мауна *реї.*

лаж ж ❶ измишљотина, неистина, подвала, махинација, лагарија, псина, конструкција, дезинформација, фалсификат, будалаштина, мит, сплетка, патка, урбана бајка, неистинита тврдња, неистинита прича, фама, урбана легенда, ујдурма, полуинформација, фантазија, манипулација, прича, полуистина, измишљена прича, смицалица, гласина, причам ти причу, шупља/празна прича, лажа, измишљај, ловачка прича, магла *фиї.*, бајка *фиї.*, гатка *фиї.*, мудролија *ирон.*, петљарија *фам.*, фол *фам.*, петљаница *фам.*, жвака *жарї.*, патворина *арх.*, јалан *арх.*, патка *суж.* - *уй.* дезинформација

1., прећуткивање ❷ в. превара

лажан прид. ❶ вештачки, тобожњи, неаутентичан, неистинит, артифицијелан, подметнут, неправи, кривотворен, ненараван, патворен, фаличан, привидан, апокрифан, самозвани, фалш *нейром.* *фам.*, лажљив *арх.* умјетан *хрв.*, фејк *нейром.* *фам.* - *уй:* неприродан, измишљен, крив, погрешан ❷ фалсификован, кривотворен, фејк *нейром.* *жарї.*

лажирати сврш. прел. ❶ наместити, удесити, напаковати ❷ в. фалсификовати

лажљив прид. ❶ (склон лагању) лажав, лажив, неискрен, варљив, обмањив, обманљив, преваран *реї.*, хибен *арх.*, маштовит *еуф.* - *уй.* лицемеран, извештачен ❷ *арх.* в. лажан

лажност ж в. неприродност

лажов м лажљивац, лажац, лажа, лажовчина, лажљивчина, лажоња, лаживац, фолирант *фам.*, клеветник, лажиторба, јаланција *реї.*, фалсификатор *еуф.*, симулант *еуф.*, обмањивач *еуф.*, лашчина *реї.*, паралажа *суж.*, трчилажа *суж.*, ложач *жарї.* - *уй.* варалица, допов, лицемер

лазаркиња ж бот. (лат. *Asperula odorata*) *реї:* мирисни броћ, лазарица, првенац, јари броћ, ројба

лаик м непознавалац, дилетант, нестручњак, аматер, непосвећеник, световњак, непрофесионалац, незналица, самозванац, надримајстор, приучењак, лајкуш *реї.*, петљанац *фам.*, шарлатан *фам.*, аутсајдер *фам.*, петљавац *фам.*, левак *фам.*, фушер *фам.*, труба *жарї.*, постраник *хрв.*, неупућеник *хрв.*

лаички прид. ❶ аматерски, почетнички, непрофесионалан, невешт, нестручан, никакав, неквалификован, траљав, непоткован, некомпетентан,

млак, неизвежбан, шарлатански, неприкладан - уй: лош, јадан, бедан ② (који је ван утицаја и делокруга цркве) световни, световњачки, профан, секуларан, мирски, мирјански, грађански, нецрквен, лајкушки *реї.*

лаички прил. некавалитетно, слабо, лоше, траљаво, нестручно, невешто, нестручњачки, почетнички, шарлатански, незналачки, неприкладно, некомпетентно, тричаво, непрофесионално, мизерно, неизвежбано, недовољно, никакво, без стручности, неквалификовано, млако, аматерски, непотковано, рђаво, аматорски *реї.*, дилетантски *фам.*, фушерски *жарї.* - сл: бедно, јадно

лајав прид. (који говори пакосно и уврељиво) језичав, брбљив, брбљав, који има велику језичину *изр.* - уй: причљив

лајавица ж в. брбљивица

лајање с ① в. лавез ② *фиї.* в. брбљање ③ *фиї.* в. лагање 2.

лајсна ж (танка и уска даска за ограде или подове) гредица, летва - *реї.* легало, лајсна, леја, пајанта, лемез, лајсна, панта, баскија, леха, банда, жиока, чиока - *суж:* улога *реї.*, удлага - уй: пречка - сл: дашчица, врљика *реї.*

лак прид. ① лак, олак, лагачак, лагашак, лагахан *реї.*, лаготан *реї.*, ваздушаст *фиї.* ② *фиї.* лепршав, неоптерећујући, питак, допадљив, лаган ③ *фиї.* нискокалоричан, немастан, безмастан, лаган ④ *фиї.* в. спор

лакат м *анатом.* ▼ уй: зглоб 1.

лакеј м слуга, батлер, послуга, собар, чуваркућа, дворилац, пазикућа, поданик, подређени, служитељ, скутоноша, подворник, покућар, послужник, надзорник послуге, понизник, покорник, униформисан слуга, подворитељ, послушник, дворјаник,

момак, кућни момак, посилни лакај *реї.*, ушјер *реї.*, коморник *реї.*, слуган *реї.*, ленственик *реї.*, измећар *реї.*, дечић *реї.*, сужањ *реї.*, потрчкало *фам.*, потрчко *фам.*, трчкаларо *фам.*, потрчкало *фам.*, послужитељ *форм.*, тевабија *арх.*, клетвеник *арх.*, камердинер *арх.*, вазал *арх.*, васал *арх. реї.*, калфа *арх.*, цербер *арх. реї.*, кумординар *реї.* - уй: роб, плаћеник 1., служавка - сл: коњушар, секретар, домар

лакирати несврш. прел. в. гланцати

лаком прид. в. похлепан 1. и 2.

лакомац м в. изјелица

лакомислен прид. ① (који без много размишљања доноси важне одлуке) лакоуман, лакомишљен, непромишљен, несмотрен, брзоплет, нагао, неопрезан, небазрив, непажљив, неразборит, плах, прек, летичаст, неодговоран, лежеран, фриволан, ветрењаст, брзорек - уй: наиван, незрео ② в. наиван

лакомисленост ж ① в. наивност ② в. лежерност

лаконог прид. ① в. брз ② в. живахан

лаконски прил. ① лаконички, језгровито, кратко (и јасно), збијено, сажето, концизно, краткоректо, једно, садржајно, изразито, згуснуто, лапидарно, сентенциозно, телеграфски - уй: јасан, битно ② штуро, шкрто на речима, недоречено - уй: површан

лакоћа ж ① (својство онога што је лако) лакост, лакота, лаганост, једноставност, лежерност, ласноћа *реї.*, фацилитет *реї.*, колајлук *реї.* ② в. спретност

лакоуман прид. в. лакомислен

лакрдија ж в. враголија

лакрдијаш м аниматор, забављач, веселяк, луда, шегач, шаљивчина, ло-

ла, шаљивција, шаљивко, враголан, шаљивац, комедијаш, шерет, бећар, ђаволан, комедијант, завитлант, зевзек, обешенак, лутак *фиј.* - *фам.* луцпрд, спрдач, зафркант, џумбушлија, спрдало, зезант, зезатор, спадало - *реј.* арлекино, егленција, бајацо, леро, пајацл, пајацо, харлекин - *нар.* зајебант - *реј.* ограшеновић, бургијаш - *суж.* комичар, арлекин, циркузант, гутач ватре, циркусант, глумац, мимичар, пантомимичар, жонглер, пајац, клоунклаун *хрв.* - *уп.* блесан 2.

лакрдиджашки прид. *в.* забаван

лакташ *м в.* каријериста

лакташење *с в.* каријеризам 1.

лалока *ж реј.* *в.* вилица

лама *ж* зоол. (лат. *Lama glama*, *L. ramos*) љама

ламентирати нестврш. непрел. *в.* кукаати 1.

ламињање *с в.* лајање

лампа *ж* светиљка, лучлампа *арх.* - *суж.* петролејка, уљаница, фитиљача - *уй.* светиљка, батеријска лампа

лан *м* бот. (лат. *Linum usitatissimum*) *реј.* кетен, лен, преслеј, ђетен

ланац *м* ① *в.* огрлица 1. и 2. ② *в.* посредник 2. ③ (планински ~) *в.* венац 5.

ландара *м* *фам.* врдалама, пробисвет, ветропир, хоштаплер, вртиреп, ветрењак, фићфирић, превртљивац, летипас, летиветар, звијук, шврљало, аламуња, шеврдало, ђилкош *реј.*, вираун *реј.*, лаур *реј.*, којекаковић *фам.*, цвећка *фам.*, вртигуз *нар.*, јебиветар *нар.*, ветрогоња *арх.*, голоигра *арх.*, витлија *арх.*, хлапимуха *реј.* - *уй:* покварењак, враголан, ленштина, скитница

ландарање *с фам.* ① *в.* лутање 1. ② *в.* њихање 1.

ландарати нестврш. непрел. *фам.* ① *в.* лутати ② *в.* лелујати 1.

ландати нестврш. непрел. *рег. в.* лутати

ландрање *с фам. в.* лутање 1.

лане *с* зоол. (србино младунче) срнче, јеленче, јеленак, бамби *фам.*

ланилист *м* бот. (лат. *Linaria vulgaris*) *реј:* жута зевалица, богородичин лан, дивљи лан, ланчић

лансирање *с* ① (~ ракете или пројектила) избацивање ② (~ производа или вести) избацивање, пуштање, пуштање у оптицај/јавност, пласирање

лансирати нестврш. прел. ① (~ ракету, пројектил) избацивати, слати у орбиту ② (~ производ или вест) избацивати, пуштати, пуштати у оптицај/јавност, пласирати

ланути стврш. непрел. ① (огласити се лавезом) залајати ② *фиј.* *в.* изустити 1. ③ *в.* лупити 2.

ланци *м* *мн.* лисице, окуви, вериге *арх.*, букагије *арх.*, узе *реј.*, негве *реј.*, синцири *реј.*, крдена *реј.*, комостра *реј.*, лисичине *суж.*

ланчан прид. ① (који је од ланаца) ланчаст, веругаст *реј.*, верижаст *реј.* ② повезан, везан, у колони/низу

ланчаст прид. *в.* ланчан 1.

ланчић *м в.* огрлица 1.

лапавица *ж* бљузгавица, бљузга *фам.*, бљуз *реј.* - *сл:* град, киша

лапидаран прид. збијен, кратак, сажет, јасан, језгровит, концизан, згуснут, сумаран, лаконски, снажан *фиј.* - *уй.* прецизан

лапрдање *с фам. в.* брбљање

лапсус *м в.* испад 1.

ларва *ж* личинка *хрв.*, ларфа *реј.*

ларма *ж* ① граја, бука, крика, тутњава, врева, драње, викање, вика, га-лама, жамор, узвикивање, трештање,

писка, урликање, јаукање, урлање, цика, дрека, кричање, дерњава, вриска, повика, цичање, дерање, рика, цилик, циликање, повици, узвици, жагор, хука, алаука, гунгула, крештање, галамљење, халабука, заглупност, грдња, бучност, грајање, гласност, пиштање, бобот, цева, громор, урнебесна вика, вриштање, врискање, дозивање, брујање, клокот, хучка, хучање, туљење, таламбацање *фиј.*, урнебес *фиј.*, орњава *реј.*, орљава *реј.*, дерачина *фам.*, скрика *арх.*, весак *арх. реј.*, дерача *арх.*, врка *арх.*, брека *арх.*, рогобор *арх.*, тарлабука *арх.*, халак *реј.*, цакање *реј.* - сл: роморење, брбот *арх.*, зов, ромор ② в. лупање

лармати несврш. непрел. ① в. дерати се ② в. бучати 2.

ласица ж зоол. (лат. *Mustela nivalis*) зердав *реј.*

ласкав прид. ① в. слаткоречив ② похвалан, хвале вредан, узоран, примеран, добар, завидан

ласкавац м в. опортуниста

ласкање с улагивање, удворавање, удворба, галанција, удварање, подилажење, повлађивање, ласка, хвалење, качење *реј.*

ласкати несврш. прел. ① (говорити лепе речи, задовољавати нечију амбицију) хвалити, годити, пријати ② (претерано хвалити) в. улагивати се

ласо м (коноп за хватање стоке) в. конопац

ласта ж зоол. (лат. *Hirundo rustica*) ластавица, циганка *реј.*

ластинак м *реј.* в. одмор 1.

ласциван прид. ① скаредан, развратан, срамотан, опсцен, саблазан, раскалашан, вулгаран, скандалозан, грешан, похотан, разуздан, бесраман, нечастан, перверзан, саблажњив, бестидан, шокантан, запању-

јући, блудан, зазоран, сраман, раскалашен, запрепашћујући, безочан, бешчедан, стидан *арх.*, увредљив *еуф.* ② заводљив, чулан, опсцен, голицав, опојан, љут *фиј. жарј.*, пикантан *фиј. жарј.*, врео *фиј.* - сл: провокативан, еротичан

ласцивност ж ① в. изопаченост 2. ② в. пожуда

латити се сврш. ① (почети нешто радити) прихватити се, примити се, приступити, започети ② в. ухватити

лаф м ① (поуздан човек, омиљен у друштву) лафчина, мангуп, даса, момчина, баца, јуноша, фрајер *фам.*, клипан *фам.*, ђетић *реј.*, силан човек, леро *реј.* ② (који се лепо облачи) кцош, мангуп, лутак, лепотан, лепотанер, даса, лицкало, гизделин *реј.*, гиздавац *арх.*, фрајер *фам.*, шмекер *жарј.*, шминкер *жарј.*, фенсер *жарј.*

лахорење с в. вијорење

лаштило с ималин, викс, паста за обућу, лак, маст, гланц *фам.*

лаштити несврш. прел. в. гланцати

леблебија ж бот. в. наут

левак¹ м точило, точир - *реј.* пирија, шпијерлица, шпирлица, трахтур, тулаица, лакомица

левак² м *фам.* ① леворуки, шуваклија, шувак - *уй.* левица ② в. анонимус 2. ③ в. трапавко

левати несврш. непрел. прел. в. лити

левента м ж луталица, бескућник, ветрењак, скитничар, скиталац, тумарало, номад, уличар, прописвет, беспосличар, цуњало, вагабунд, скитница, скитарало, селилац, потуцало, чергаш, бангалоз, уличњак, потуцач, авантуриста, мувало, протуха, лопина, скитало, скитач, блудилац, погучак, бангало, луњало, басало, лута-лац, клошар, трампер, клатеж, ходач,

вагант, фукара, пустилов склон лутању/лаким уживањима, човек с улице, вечни путник, ходалница, јурук *реј.*, потепух *реј.*, ајван *реј.*, вандрокаш *реј.*, лонција *реј.*, хахар *реј.*, тепац *реј.*, вандровац *реј.*, гурбет *реј.*, јалијаш *реј.*, лангов *реј.*, блатотеп *фам. реј.*, клатарало *фам.*, шалабазало *фам.*, лангара *реј.*, скитник *реј.*, ландокур *џој. реј.* - *уй:* ветрогоња, адрповац, пропалица, вуцибатина, лола, просјак, мангуп, протува - *сл:* чергар, бадаваџија, птица селица *фиј.*, апаш

леви прид. ❶ (који је с леве стране) * ❷ *фам. в.* безвезан

левица ж (лева рука) шувака, левака, леваја *жарј.* - *уй.* левак2 1.

леворуки м в. левак²

легалан прид. (који одговара прописима и правним нормама) допуштен, законит, исправан, важећи, валидан, дозвољен, вредећи, ваљан, легитиман, ауторизован, одобрен, уставан, правоснажан, признат, законски, пуноважан, непоништен, незабрањен, правомаћан, пуноваљан, по закону, прописан, регуларан, правоваљан *реј.*

легализација ж одобравање, допуштање, дозвола, озакоњење, легитимација, озваничење, овлашћење, ауторизација, верификација, регулација, поткрепљење (нечијим ауторитетом), узаконење, озакоњавање, позаконење, регулисање, прописивање

легализовати сврш. прел. дозволити, опуномоћити, допустити, озаконити, одобрити, омогућити, озваничити, ауторизирати, регулисати, оверити, овластити, ауторизовати (и -ирати), верификовати (и -цирати), поткрепити (нечијим ауторитетом), овјеровити *хрв.*

легат м ❶ оставштина, завештање,

завештај, запис, наследство, наслеђе, задужбина ❷ *арх. в.* изасланик

легенда ж мит, бајка, предање, фантастика, скаска, фикција, сага, приповест, предајна прича, еп, писано предање, предаја, фантазија, усмено предање, кажа, гатка, приповетка, дело *фам.*, читије *арх.* - *суж:* научна фантастика, епска фантастика - *уй:* прича

легија ж вој. ❶ (највећа војна јединица римске војске) * ❷ (војна јединица уопште) снаге, трупе, армија, војска - *уй.* војска

легитиман прид. ❶ в. легалан ❷ в. веродостојан

легитимација ж ❶ исправа, документ, исказница, лична карта, грамота *реј.*, личњак *фам.*, папири *фам.*, аусвајс *жарј.* - *уй.* акредитив ❷ в. легализација

легло с ❶ (место где се легу или које животиње) легало, јазбина, гнездо, насад, лежај, ложа, лог ❷ (младунчад неких животиња) животињски пород, кот, накот ❸ *фиј.* (место на којем се нека група скупља и одакле се нешто шири) стециште, средиште, жариште, центар, гнездо *фиј.*, грогло *фиј.*, језгро *фиј.* - *уй.* средиште ❹ *фиј. в.* корен

лед м клизавица, поледица - *реј.* ведрац, тоциљајка, гладац, голомразица, ведрињак, ведрењак

ледан прид. в. леден

леден прид. ❶ хладан, зимски, мразан, мразовит, свеж, ледан, прохладан, студен, мрзли, мрзао, ледњикав, ледовит, леденичав, смрзнут, хладан као лед, као лед, зимовит - *сл:* зубат, озебао, промрзао ❷ *фиј. в.* безосећајан

ледина ж в. ливада

леђа ж *анатом.* плећа, хрбат, плећке,

крстаче, хрптењача *фиї.*, кичма *фиї.*, крижа *фам. реї.*, грбина *фам.*, кркача *фам.*, грбача *фам.*, бек *жарї.*

лежај м ❶ постела, кревет - *реї.* почивалка, лежњик, почивалиште, легало, ложница, лежиште, почивало, лежница, лог, ложе - *суж:* лежала, хамак, канапе, канабе, отоман, креветић, кауч, диван, пољски кревет, водени кревет, мрежа, креветац, софа, висалка ❷ зглоб, лагер, лежиште

лежати несврш. непрел. ❶ прострти се, испружити се, лешкарити - *уй.* одмарати се, спавати ❷ боловати ❸ налазити се, бити смештен, стајати - *уй.* боравити ❹ в. одговарати 2.

лежеран прид. ❶ комотан, безбрижан, немаран, слободан, нехајан, који се угодно осећа ❷ в. непромишљен 1. ❸ в. једноставан 4.

лежерност ж немарност, немар, неодговорност, јавашлук, нехајност, непажња, незаинтересованост, комозија, комотност, комодитет, необзирност, инерција, индоленција, небрига, несавесност, површност, занемаривање, равнодушност, лакомисленост, небрижљивост, инертност, нехај, нехајање, оуглалост, индолентност, непажљивост, безбрижност, распуштеност, неозбиљност, немарење, лакоумност, запуштање, нетемељитост, необазирање, немарљивост, навораност *реї.*, мурдарлук *реї.*, фјака *реї.*, флегма *фам.*, брљивост *фам.*, алкавост *фам.*, хај-нехај *фам.*, непомња *реї.*, непомнност *реї.*, непомњивост *реї.*, неподузетност *хрв.*, незаинтересираност *хрв.* - *уй:* лењост

лежиште с в. лежај 1. и 2.

лек м ❶ медикамент, мелем, лекарија, средство, препарат, лекарство *арх.*, фармакон *реї.*, медицина *реї.*, дерман *реї.* - *уй.* противотров,

мелем ❷ *фиї.* помоћ, спас, накнада, дерман *реї.*

леканомантија ж ▼ *уй.* магија 2.

лекар м доктор, медицинар, терапеут, ранар, ранарник, исцелитељ, хећим *реї.*, барбир *реї.*, ., лечитељ *реї.*, доца *деч.*, лијечник *хрв.* - *суж:* хирург; зубар, ортопед, педијатар, оториноларинголог, травар, врач, друид, биљар, видар

лекарна ж в. аптека

лексикон м ❶ споменар, албум, исповедник *арх.* ❷ речник, глосар, вокабулар, словарь *арх.*, дикционар *реї.*, логат *реї.*, тезаурус *реї.*

лекција ж ❶ предавање, настава, час, обучавање, по(д)учавање, обука, поука, сат *хрв.* ❷ радна јединица, задатак, вежбање, задаћа *хрв.* ❸ опомена, укор, прекор, поука, наук, грдња

лелек м в. кукњава

лелекати несврш. непрел. ❶ в. кукаати 1. ❷ в. ридати

лелујав прид. љуљав, лепршав, млистав, ландарав, лелујаст, лепетав, лелијав *реї.* - *уй.* лабав

лелујање с ❶ в. њихање 1. ❷ в. вијорење

лелујати несврш. непрел. прел. ❶ *неїрел.* клатити, вијорити се, лелујати се, вити се, лепршати, гибати се, њихати, лебдети, повијати се, лахорити, витлати се, треперити, климати, љуљати се, колебати, млатарати, лепирати *реї.*, лектати *реї.* ❷ *їрел.* в. витлати 1.

лемати несврш. прел. *фам.* в. млатити 1.

лемати се несврш. *фам.* в. тући се

ленствовати несврш. непрел. в. ленчарити

лента ж (широка трака на рамену) трака, врпца

ленчарење с в. лењост

ленчарити несврш. непрел. беспосличарити, лешкарити, дангубити, беспосличити, пландовати, ленствовати, замајавати се, излежавати се, лењствовати, доколичарити, празновати, трошити време (улудо), доконисати, не радити, губити/траћити време, готованити, прикраћивати/убијати време, траћити време, седети (скрштених руку), доколичити, живети на туђи рачун, бити некористан, хладовати, хватати зјала, вегетирати *фш.*, зурити у празно *изр.* - *фам.* трулити, блејати, дембелисати, цркавати, зијати, извлачити се, чварити се, медитирати, зјакати, цабалелбарити, зевати, красти богу дане *изр.*, млатити празну сламу *изр.*, продавати зјала *изр.*, красти време *изр.*, бројати звезде *изр.* - *реј.* ленгарити, ленчовати, левентовати, клинчити, бадавацити, лениити, мајати се, ластовати, мукташити, бадавадисати, цмарити се, ландовати, цабалучити

ленчина м ж в. ленштина

ленчуга м ж в. ленштина

ленштина м и ж лењивац, ленчуга, нерадник, беспосличар, дангуба, згубидан, залудник, залудничар, забушант, зевало, доколичар, дембел, лезилеб, лезилебовић, немарник, бадавација, трут, беспосленичар, беспослењак - *фам.* цабалелбарош, луфтигуз, стрвина, ландара, трут, трутина, ветропир, фрајер, ленгуз, лења буба, мртво дувало, паразит, зевало, луфтер, шалабајзер - *реј.* гњилац, гњилавац, лежачина, ленчина, бангалоз, липсотина, цркотина, мрцина, зијало, мртваја, ладолеж, ленац, левента, ленчура, лењак, голанфер, лежак, муктација, лизун, лазарон, потепух, лежикар, лелек, бадавњак,

легањ, ленга, полтрон, ласногуз, лењак, јебиветар *жарј.* - *арх.* окламыш, степихлеб, ветрогоња, адраповац, предрштина - *уй:* битанга

лењ прид. лењив, ленив, лен, нерадан, нерадин, немарљив, немаран, неделатан, дангубан, залудан, млистав, неактиван, пасиван, инертан, индолентан, докон, доколичан, беспослен, непокретан, непродуктиван, јалов *фш.* - *уй.* беспослен, ленштина **лењивац** м **о** в. ленштина **зоол.** * (шумски сисар, лат. *Bradypodidae*)

лењост ж ленчарење, нерад, беспослица. пландовање, доколичарење, дангубљење, бадависање, доколица, беспосличење, беспосличарење, излежавање, лењствовање, неуспелност, траћење времена, неделатност, празновање, доконарија, дембелисање *фам.*, медитација *фам.*, цабалелбарене *фам.*, вегетирање *фам.* *фш.*, лежачина *фам.*, докоњаштво *реј.*, елбетовање *реј.*, левентовање *реј.*, лежник *реј.*

лењствовање с в. лењост

лењствовати несврш. непрел. в. ленчарити

леп прид. красан, допадљив, наочит, примамљив, сладак, згодан, привлачан, блистав, цакан, фин, стасит, љубак, допадљив, вабљив, меден, интересантан, елегантан, атрактиван, кићен, дражестан, мамљив, луткаст, леполик, красотан, чаран, лепушкаст, наочит, убав, замамљив, рафиниран, грациозан, мио, феш *нейром.* *реј.*, кицошки *фам.* *арх.*, гиздав *арх.*, миловидан *реј.*, изгледан *реј.*, милолик *арх.*, зоран *реј.*, уписан *реј.*, гледан *реј.*, шик *нейром.* *фам.*, дојмљив *хрв.* *експр:* божанствен, прекрасан, очаравајући, божански, заносан, чудесан, диван, бајковит, нестваран, ча-

робан, омамљив, изврстан, узвишен, бајан, сјајан, прелеп, импресиван, хипнотичан, небески, предиван, савршен, фантастичан, фасцинантан, бајослован, блештав, величанствен, невероватан, као дијамант, раскошан, анђеоски, ексклузиван, чудесно леп, дивотан, васељенски, небесни, пресладак, дијамантски, одушевљавајући, рајски, задивљујући, неодољив, као из сна, велелепан, магнетичан, вишњи, замаман, као са слике, особит, посебан, вансеријски, великолепан *реџ.*, супер *нејром.* *фам.*, екстра *нејром.* *жарј.*, невиђен *жарј.*, филаделфија *нејром.* *фам.*, светска класа *фам.* *изр.*, боли глава *фам.* *изр.*, жешћи *нејром.* *жарј.*, до јаја *жарј.* *изр.*, прва лига *фам.* *изр.*, страشان *жарј.* - *уй:* добар, отмен, одличан - *сл:* узбудљив, провокативан

лепак м (средство за лепљење) туткало, клија, љепило *хрв.* - *суж.* гит (везивни грађевински материјал), малтер (везивни грађевински материјал), клајстер (обућарски лепак), лем (легура којом се лепи), кит (везивни грађевински материјал), лајм *реј.* лепиво, кола, ћириш, лијеп, *арх.* шустерпоп, кељило, кеље, гумарабика, арапска гума, поп

лепак м (средство за лепљење) туткало, клија *арх.*, љепило *хрв.* - *суж.* гит (везивни грађевински материјал), малтер (везивни грађевински материјал), клајстер (обућарски лепак), лем (легура којом се лепи), кит (везивни грађевински материјал), лајм - *реј.* лепиво, кола, ћириш, лијеп, *арх.* шустерпоп, кељило, кеље, гумарабика, арапска гума, поп

лепа ката ж бот. (лат. *Callistephus chinensis*) *реј:* летњи звездан

лепиња ж земичка, хлепчић, кај-

зерица, сомун, лепињица, погачица, конфект *реџ.*, колач (пециво посвећено благдану), коло (хлеб који се меси на Бадњи дан), жемља *реј.*, шлапица *реј.*, потица *реј.*, лопарка *реј.*, крушчић *хрв.* - *сл:* тесто, пециво, хлеб

лепињица ж *в.* лепиња

лепљив прид. ① прионљив, прилепљив, самолепљив, вискозан ② улепљен, умазан, замазан - *уй.* прљав

лепљивост ж прилепљивост, самолепљивост, вискозност

лепоречив прид. *в.* слаткоречив

лепота ж ① красота, љупкост, убавост, миљушност, леполикост, чар, драж, привлачност, милина, атрактивност, пријатност, миловидност, шарм, симпатичност, грација, склад, складност, сјај *фиј.*, лепотиња *реј.*, згода *реј.* - *ексџр.* дивота, чудесност, неодољивост, божанственост, блиставост, блештавост, нестварност, савршенство - *уй:* харизматичност, доброта, нежност, елеганција ② *в.* равнотежа 2.

лепотан м лепотан, гиздавац, красотан - *фам.* лепотанер, луткица, лутак, фићфирић, педерко *јој.* - *реј.* лизун, гизделин, красник *арх.* књиш. - *уй.* кицош

лепотанер м ① (који се лепо облачи) кицош, мангуп, лутак, даса, лепотан, лаф, лицкало, гизделин *реј.*, гиздавац *арх.*, фрајер *фам.*, шмекер *жарј.*, шминкер *жарј.*, фенсер *жарј.*

лепотица ж лепојка, лепотанка, лепојчица, красотица, грација, гонце *арх.* - *фиј.* вила, краљица, богиња, божица, венера, вилогорка, нимфа - *фам.* лутка, луче, луткица, слаткиш, бомбона, риба, мачка, бомба, ајкула, бресквица - *уй.* девојка

лепршав прид. ① *в.* лелујав ① *в.* живахан 1. ③ *фиј.* лаган, питак, неоп-

теређујући, допадљив, лак

лепршати несврш. непрел. в. лелујати 1.

лептир м ❶ зоол. лептирица, лепер реј., лептирак хий., лептирић хий. ❷ (врста прсног пливања) делфин, ба-терфлај

Лептири

адмирал (*Pyrameis atlanta*)
аришев туљчар (*Coleophila laricella*)
боров смолар (*Liliuystria splendidella*)
борова грба (*Bupalus piniarius*)
брезов савијач (*Acalla ferrugana*)
велики мразовац (*Hibernia defoliaria*)
вештица (*Sphinx*)
граноточ (*Zeuzera pyrina*)
губар (*Lymantria dispar*)
дудовац (*Hуphantria cunea*)
иванска птичица (*Zygaena filipendula*)
јасенов савијач (*Cacoecia podana*)
купусар (*Pieris brassicae*)
мали мразовац (*Oreophtera brumata*)
мољци (*Tineidae*)
монарх (*Danaus plexippus*)
ноћни лептири (*Noctuidae*)
плавци (*Lycaenidae*)
прелци (*Bombycidae*)
стршљенка (*Trochillum arifilime*)
тргаљ (*Lycaena icarus*)
храстов минер (*Tischeria complanella*)

леска ж бот. (лат. *Corylus avellana*) реј: лијеска, лешник

лестве ж мн. в. мердевине

лествица ж ❶ (низ величина вредности) в. критеријум 1. ❷ муз. скала

летак м ❶ реклама, проспект, брошура, рекламни материјал, пропагандни листић, флајер фам. ❷ в. на-лепница

летаргија ж в. малодушност

летаргичан прид. обамро, клонуо, тром, неосетљив, равнодушан, отупео, апатичан, бешћутан, туп, учмао, тутучен, млитав, неенергичан, малак-

сао, смољав, лењ

летач м ❶ (птица која лети) летачица ❷ пилот, авијатичар, ваздухопловац, летелац, аеронаут, аеронаутичар, зракопловац хрв.

летачки прид. летелачки - уј. ваздухопловни

летва ж ❶ в. даска ❷ в. лајсна

летелачки прид. летачки - уј. ваздухопловни

летелица ж в. авион

Врсте летелица

авион	жирокоптер	хеликоптер
једрилица	жироплан	цепелин
балон	змај	
дирижабл	параглајдер	

летење с лебдење, лепршање, једрење *фиј.*, крстарење *фиј.*, кружење *суж.*, шестарење *суж.* - уј. ваздухопловство

летети несврш. непрел. ❶ лебдети, лепршати, пловити *фиј.*, једрити *фиј.*, крстарити *фиј.*, кружити *суж.*, шестарити *суж.* ❷ (о времену) *фиј.* протицати, тећи, бежати, промицати, брзо пролазити, истицати, ићи *фиј.*, пролетати *фиј.*, јурити *фиј.*, пролазити *фиј.*, проишавати *фам.*, трчати *фам.*, пролазити као ветар *изр.* ❸ јурити, хитати, журити, брзати, трчати, паштити *се реј.*

летимично прил. летимице, овлаш, овлашно, површно, на брзину, на прескок, узгредно, узгредице, на брзу руку, непажљиво, нехајно, немарно, лежерно, по дијагонали *фам.*, дијагонално *фам.*

летњиковац м в. вила 2.

летовање с ▼ уј. одмор 1.

летопис м хроника, анали, годи-

шњак, билтен, алманах, зборник, кроника *хрв.* - *уй.* дневник 1.

лечење с терапија, нега, оздрављење, опорављање, опоравак, санирање, цељење, санација, кура, исцељивање, неговање, видање *суж.*

лечилиште м санаторијум, опоравилиште - *уй.* болница, бања

лечити несврш. прел. санирати, исцељивати, видати, целити, неговати, бринути (о нечијем здрављу), залечивати, хоспитализовати, целити, пазити, зацељивати, врачати *суж.*, курирати *реџ.*, пестовати *реџ.*

лешинар м ❶ *зоол.* (лат. Neophron percnopterus) стрвинар, стрводерац, стрводер ❷ *фиџ.* в. лихвар

лешити несврш. прел. фам. ❶ в. млатити 1. ❷ в. пљачкати

лешкарити несврш. непрел. ❶ в. лешјати 1. ❷ в. ленчарити

либела ж равњача, равномер, водена вага, васервага, разуља - *уй.* *висак*

либералан прид. ❶ слободоуман, слободњачки, напредан, слободномислилачки, прогресиван - *уй.* напредан ❷ без предрасуда, неискључив, широких погледа, помирљив, неконзервативан, трпељив, попустљив, либералистички

либералност ж ❶ либерализам, слободоумност, слободоумље, слободарство, напредност, прогресивност ❷ попустљивост, неискључивост, помирљивост, слободарски дух, трпељивост - *уй.* несебичност

либертинизам м ❶ в. неморал 1. ❷ в. пожуда

либидо м в. пожуда

либити се несврш. в. снебивати се

либљење с ❶ в. устручавање ❷ в. стид

ливада ж пољана, пашњак, пропла-

нак, испаша, ледина, зараван, паша, чистина - *реџ.* попаска, лазина, попас, лаз, попаша, пасиште

лига ж в. организација 1.

лигештул м ▼ *уй.* столица

лигња ж *зоол.* (лат. Loliga vulgaris) лигањ, олигањ *реџ.* - *уй.* сипа

лигњун м *зоол.* (лат. Todarodes sagittatus) тотан

лигоч м *зоол.* (лат. Argonauta argo) једрилац

лидер м вођа, старешина, главар, предводник, предводица, перјаница *фиџ.*, глава *фиџ.*, првак *фиџ.*, кормилар *фиџ.*, фронтмен *фам.*, кондуктор *реџ.* - *уй.* директор

лидерство с в. вођство 1.

лидо м с (пешчана обала) в. обала 1.

лијандер м бот. (лат. Nerium oleander) *реџ.* олеандер, леандра, лехандар, болиглава, кандиш,

лик м ❶ в. лице 1. ❷ облик, обличје, форма, изглед, вид, спољашњост, слика, фигура, појава, аспект, стас, подоба *хрв.* ❸ в. лице 3. ❹ јунак, личност, протагонист, лице, карактер, улога, фигура, персонажа *реџ.*

ликвидан прил. готовински, у готовини, у кешу

ликвидација ж в. погубљење

ликвидирати сврш. прел. в. убити

лиљан м в. љиљан

лименка ж конзерва, кантица, лимењак, лимењача

лингвиста м глотолог, језиколог, филолог, језичар *фам.*, лингвистичар *арх.*, лингвист *хрв.*

лингвистика ж глотологија, филологија, језикословље *арх.*, језикословство *арх.* *реџ.*, језикознaнство *хрв.*

линија ж ❶ црта, пруга, штрафта, бразда, лајна *реџ.*, рига *реџ.*, ленија *реџ.* - *суж.* дуж, права, крива, кри-

вуља, паралела, нормала, вертикала, хоризонтала, меандар ② ред, редак, низ, врста, колона, ③ правац, смер, курс ④ *фиі.* (у политици) смер, курс, позиција, оријентација, став ⑤ *фиі.* стас, виткост, фигура, форма, изглед ⑥ *фиі.* (~ фронтна, борбена ~) бојни ред, ланац *реі.*, црта *жарі.*, бојишница *хрв.* - *уй.* фронт ⑦ *фиі.* (железничка, авионска, аутобуска ~) пруга, магистрала, путања, коридор ⑧ *фиі.* лоза, династија, род - *уй.* генерација

линцура ж бот. (лат. *Gentiana lutea*) *реі:* владисавка, генцијан, гореч, горчица, звишч, зеље од срца, лицијан, рафет, свиш, свишел, цвић, кошутина брада, срчаник, срчењак, срчењача, трава од срдобоље, равен, ровен, лецијан, лињура, срченица, трава од срца, чемерика, сисача, равель, дивчемер, чемер

лињати се несврш. ① губити длаку, митарити се ② *фам.* *йоі.* ћелавети

липа ж бот. (лат. *Tilia cordata*) *реі:* бела липа, зимска липа, липац, липовец, липолист, малолистна липа, позна липа, ситнолиста липа, (лат. *Tilia platyphyllos*) *реі:* дивља липа, јалова липа, летња липа, липовина, рана липа, смрдљива липа, црна липа, шумска липа

липан м зоол. (лат. *Thymallus thymallus*) липљен, липљан

липија ж бот. (лат. *Lippia citriodora*) *реі:* цитроновац, лимун-вербена, четрина

липсати сврш. непрел. в. утинути 1. и 2.

липсотина м ж ① ж (тело утинуле животиње) лешина, мрцина, стрвина, цркотина, леш ② м ж в. ленштина

липтати несврш. непрел. в. избијати

лирик м в. песник

лирика ж лирска поезија - *уй.* пе-

сништво

лиричар м в. песник

лисица ж ① зоол. (лат. *Canis vulpes*) лија, лисац, лисов ② *фиі.* в. лукавац

лисице ж мн. лисице, окови, лисичине *експр.*, вериге *арх.*, букагије *арх.*, узе *реі.*, негве *реі.*, синцири *реі.*, крдена *реі.*, комостра *реі.*

лисна ваш ж в. филоксера

лист м ① (~ на грани) лиска *реі.* - сл. лишће, шушањ, шуњар и шушкар ② (комад хартије) папир, хартија, артија *реі.*, ћаге *арх. реі.* ③ в. новине ④ *анайом.* (~ на нози) потколеница, вадла *реі.* - сл. голен, цевара, цеваница, глежањ ⑤ зоол. (лат. *Solea vulgaris*) табањаш, швој, швоја

листом прил. потпуно, сасвим, тотално, комплетно, одреда, из корења, из основа, из темеља, до краја, без остатка, у потпуности, у целости, скроз *фам.*, дибидус *фам.*, аметом *реі.*, посвема *реі.*, аметице *реі.*, аметице *реі.*, скроз-наскроз *фам.*, стубоком *арх.*, навлас *арх.*, посве *хрв.*

литар м ① литра, кило *фам.* ② (каш/огрлица на врату животиње) в. огрлица 2.

лити несврш. непрел. прел. ① *нејрел.* в. тећи ② *нејрел.* (киша) падати, пљуштати, сипати ③ *јрел.* (~ сузе) ронити, проливати - *уй.* плакати ④ *јрел.* левати, топити, растапати, претапати, талити, салевати ⑤ *јрел.* уливати, сипати, точити, наливати, досипати

литица ж ① в. камен¹ 3. ② в. коса 2.

лиферовати сврш. прел. *фам.* в. испоручити

лихвар м зеленаш, каматник, изнуђивач, израбљивач, рекеташ - *фам.* каишар, гуликожа, дерикожа, крвопија, кождер, душогубац, стрвинар,

лешинар, пијавица, шинтер, вампир - уй. лопов

лице с ❶ образ, лик, фаца *фам.*, њушка *фам.*, ланита *арх.* ❷ израз лица, гримаса, фаца *фам.* ❸ особа, човек, личност, душа, биће, јединка, прилика, персона, појединац, појава, индивидуум, глава *фиј.*, лик *фам.*, тип *фам.*, фаца *фам.*, њушка *фам.*, ланита *арх.*, земник *арх.* ❹ *фиј.* предња страна, фасада *суж.*, прочеље *суж.* ❺ в. лик 4. ❻ *грам.* *

лицемер м дволичник, хипокрит претварало, претворица превртљивац, препредењак, пренемагало - *фиј.* комедијант, глумац, лија, лисац - *реј.* лицемерац, лицемерник, лукавац, дволичњак, притворица - *жарј.* позер - *изр.* човек са два лица, тањир са два лица, који седе на две столице - уй. подлац, лажов

лицемеран прид. непоштен, претрпеден, прорачунат, дволичан, претворан, смишљен, срачунат, подмукао, префриган, перфидан, превртљив, подао, неискрен, притворан, намазан *фам.*, лупешки *хрв.*, татски *хрв.* - уй: покварен - *сл:* лоповски, лукав

лицемерје с ❶ дволичност, неискреност, дволичје, подлост, препреденост, лицемерност, лицемерство, претварање, претворност, поганост, перфидност, перфидија, превртљивост, нитковлук, домишљатост, префриганост, хипокризија, подмуклост, непоштење, притворство, заплотњаштво, притворност, злоћа, бесрамност, хипокритичност, улагивање, лажљивост, претворивост, злоба, фаријејство *арх.*, хињење *арх.*, хибемност *арх.*, лицумјер *хрв.* - *сл:* ласкање, улизиштво ❷ в. лаж 2.

лицемерност ж в. лицемерје 1.

лицемерство с в. лицемерје 1.

лицитатор м аукционар, конкурент, надметач, дражбоватељ *хрв.*

лицитација ж аукција, јавна продаја, надметање, вендиција *реј.*, лицба *арх.*, јефтимаба *арх.*, дражба *хрв.*

лицитирати несврш. непрел. изложити на лицитацији, надметати се, ауктирати *реј.*, дражбовати *хрв.*

личан прид. властит, особни, персоналан, индивидуалан, свој, сопствен, рођени, осебујан *хрв.* - уй: оригиналан 1., својствен

личити несврш. непрел. ❶ асоцирати, сећати (на некога), наликовати (некоме), наличити, бити сличан/налик, изгледати као (неко/нешто), сличити, подсећати (на некога), ликовати *реј.* ❷ (остављати утисак) в. деловати 1.

личност ж ❶ в. лице 3. ❷ природа, нарав, ћуд, дух, темперамент, сензибилитет, ков, карактер, особа, особине, особеност, посебност, Ја, его, душа, идентитет, индивидуалност, индивидуалитет, настројеност, нутрина, унутрашњост - уй. крв *фиј.*, штих *фам.*, натура *реј.* ❸ в. лик 4.

лишај плућњак м бот. (лат. *Lobaria pulmonasea*) *реј:* лишањ, дубови мох, маховина по дубју

лишен прид. (права) в. обесправљен

лоби м ▽ уй. организација 1.

ловити несврш. прел. ❶ (~ животиње) хватати, гонити, вребати, убијати ❷ *фиј.* (~ некога) трчати (за неким), јурити, пратити, салетати, гонити, гањати, вијати, прогонити, печати, витлати, следити, вребати, прогањати, уходити, довијати, изгонити, потерати, кебати *фам.*, хајкати *реј.* - уй: шпијунирати

ловорвишња ж бот. (лат. *Prunus laurocerasus*) *реј*: зелениче, зеленичица, лорбер-вишња, зелениче

ловорика ж бот. (лат. *Laurus nobilis*) *реј*: даворика, зеленика, јаворика, лавор, лаворика, ловор, ловорик, лорбар, лорбек, лорбер, лорика

логика ж ❶ (оно што је логично, што одговара законима логике) разложност, разборитост, разумност, здраворазумност, повезаност. рационалност - *уй*: мишљење, логичност, систем - *сл*: метод, дедукција, дијалектика ❷ (главно у нечему) смисао, бит, суштина, мета, поента, резон, сврха, циљ, битност, душа *фиј.*, поанта *хрв.*

логичан прид. ❶ логички, разлоган, следствен, разборит, разуман, здраворазумски, смислен, повезан, рационалан ❷ *в.* очекиван

логичност ж аналитичност, методичност, осмишљеност, исправност, организованост, синтетичност, дедуктивност, смисаоност, разложност, доследност, тачност, разборитост, кохерентност, систематичност, сувилогост - *уй*: логика, рационалност, интелигенција

лого м логотип - *уй.* обележје

логор м ❶ (војни ~) камп, табор, седиште, штаб, средиште, упориште, база, лагер *хрв.* - *уй*: касарна, склониште, ❷ (извиђачки ~) камп, бивак, табор, логориште *реј.*, збиралиште *хрв.* - *уй.* шатор ❸ (заробљенички ~) камп, казнионица, конц-логор, лагер *арх.* - *уй.* затвор

логораш м *в.* кажњеник

логоровати несврш. непрел. (привремено проводити време у логору, под шаторима) камповати, логорити, биваковати *арх.*

логос м ❶ реч, говор, предање ❷ (ло-

гично расуђивање) *в.* интелигенција 1.

логотип м лого, заштитни знак - *уй.* обележје

лођа ж *в.* балкон

ложење с ❶ паљење, потпаљивање, потпала, потпиривање ❷ *жарј.* *в.* лагање

ложити несврш. прел. ❶ палити, потпаљивати, потпиривати ❷ *жарј.* *в.* наговарати 1. ❸ *фам.* *в.* лагати ❹ *фам.* залуђивати, узбуђивати, палити *фам.*, пржити *жарј.*

ложити се несврш. прел. *фам.* ❶ (на неког) бити заљубљен, палити се *фам.*, пржити се ❷ (на нешто) *в.* свиђати се

лоза ж ❶ витица, грожђе, врежа, лозица, дивља лоза, трс, вршика, изданак, огрозд, трговина *реј.*, јагурида *реј.*, џонкавица *реј.*, рашљика *реј.*, лозница *реј.*, трта *реј.*, јагреш *реј.*, вињика *реј.*, греш(љ)ика *реј.*, вињага *реј.*, лико *реј.*, чокот *реј.*, диволоза *арх.* - *уй.* пузавица ❷ *бойј.* (лат. *Clematis*) павит, повијуша, шепутљика, бела лоза, пузавица, пењачица, верач *реј.*, павир *реј.*, паветина *реј.*, скробут *реј.*, пењалица *реј.*, шкробут *реј.*, гранача *реј.*, скробутина *реј.*, павитина *бойј.* витина *суж.* ❸ (која ствара хлад) *в.* вењак ❹ (ракија) лозовача

лозинка ж одзив, дозив, парола, пасворд *жарј.* *суж.*

лозица ж *в.* лоза 2.

лој м (у исхрани) маст, масноћа, сало - *уй.* маслац

лојалан прид. привржен, веран, одан, нераздружив, поверљив, сигуран, присан, предан, неодвојив, поуздан, од поверења, верован *арх.* - *уй:* искрен, поштен, добар

лојалност ж верност, оданост, приврженост, поверљивост, пожртвова-

ност, постојаност, непроменљивост, поузданост - *уй*: искреност, поштење

лојаница ж в. свећа

локал м ① в. кафана ② в. продавница ③ в. кафе

локалан прид. в. овдашњи (или тамошњи)

локалитет м ① место, подручје, област, крај, зона, рејон, предео, средина, простор, територија, локација, амбијент - *уй*. околина ② *археол.* налазиште, коц, откоп, локација

локарда ж зоол. (лат. *Scomber colias*) (морска риба) коштуњача, гранцат, ланцарда, плавица

локација ж (место прецизно одређено у циљу извођења неких активности) положај, тачка, пункт, средиште, место, локалитет ② в. локалитет 1, и 2.

локвањ м бот. (лат. *Nymphaea alba*) *реј*: бели локвањ, лопоч, бијели лепух, водени плутњак,

локвањ м в. лотос

локна ж коврца, увојак, витица, коврча, увојница, кудра, завијутак, ролна, завојак, цакна *фам.*, фрчка *фам.*

локнаст прид. в. кудрав

лола м ж ① в. лакрдијаш ② в. бекрија ③ м в. женскарош ▼ *уй*. мангуп, луталица

лолање с ① в. лумповање ② в. лутање 1.

лолати се несврш. ① в. лудовати ② *реј*. в. лутати

лолински прил. обешечаки, бекријски, мангупски, враголасто, бо(х)емски, шеретски, несташно, фрајерски, ђаволасто, лолски, бекријански, факински, бекријашки, шмекерски *фам.*, окачењачки *фам.*

лом м ① в. неред 2. ② в. крхотине

ломан прид. ① в. ломљив ② в. бољећив

ломатати се несврш. (ићи по лошем путу) ломатати се, кршити се, потуцати се

ломити несврш. прел. ① сламати, кршити, крцати, разбијати, кидати, размрскавати, крхати, крцкати, комадати, лупати, преламати, ламати *реј.*, поламати *реј.* ② *фиј.* в. млити 1.

ломити се несврш. ① ломити се, сламати се, разбијати се, кидати се, разарати се, раздвајати се, распадати се, крхати се, цепати се, пуцати, прскати ② в. ломатати се ③ *фиј.* в. мучити се 1. ④ *фиј.* в. двоумити се ⑤ *фиј.* (превише се бринути о некоме) кршити се, сатирати се

ломљава ж ломљење, ломљава, кршење, сламање, разбијање, крхање, крцкање, лупање, кршење, крцање - *уй*. бука

ломљив прид. крт, ломан, крхак, неотпоран, скршив, трошан, фрагилан, дробљив, кидљив, кршљив, мрвљив, сломљив, крхак, разрушив, уништив, нежан *фиј.*

ломност ж в. болећивост 1.

ломњава ж в. ломљава

лопатар м зоол. (лат. *Dama dama*) врста јелена

лопов м крадљивац, пљачкаш, одметник, лупеж, преступник, лупача, отимач, тат, сецикеса, дугопрсташ, крадикеса, лоповчина, лопурда, лопушина, пленилац, гангстер, разбојник, бандит, делинквент, хајдук *суж.*, провалник *суж.*, џепарош *суж.*, дрпарош *жарј.*, шанер *жарј.*, пацов *жарј.*, вагабунд *арх.*, шатровац *арх.*, угурсуз *арх.*, хаин *реј.*, харамија *реј.*, пустија *арх.*, куче *йој.* - *уй*: вуцибагина, варалица, нитков, битанга, проби свет, силеџија, злочинац - *сл*: издајица, кривац, мафијаш, убица, крими-

налац ▼ уй. ленштина 1., лош човек, клика, лихвар, лукавац

лоповлук м ❶ крађа, отимачина, грабеж, пљачка, јагма, лоповштина, гусарство, пиратство, пиратерија, лупештво, хајдучија, пороб, покрада, поткрађа, грабеж, разбојништво, мажњавање *фам.*, лора *арх.*, утаја *суж.*, провала *суж.*, похара *хрв.*, татбина *хрв.* - уй. превара, злочин ❷ в. плагијат ❸ в. неморал 2.

лоповски прид. лупешки, пљачкашки, пљачкарошки, гусарски, пиратски, отимачки, хајдучки, кесарошки, разбојнички - уй. лицемеран

лоптаст прид. в. кружан 2.

лорд м ▼ уй. племић

лосос м зоол. (лат. *Salmo salar*) лакс

лостура ж зоол. (лат. *Pinna nobilis*) љуштура, периска

лотос м бот. (лат. *Nelumbo nucifera*) локвањ

лош прид. ❶ рђав, слаб, никакав, траљав, тричав, безвредан, невредан, безвезан, бедан, јадан, мизеран, слабог квалитета, некавалитетан, млак, худ, другоразредан (треће-, ниже-), недовољан, осредњи, исподпросечан, онакав, такав, климав, лабав, којекакав, леви *фам.* ❷ зобан, безобразан, аморалан, зао, бесраман, покварен, непоштен, бестидан, безвезан, подао, подмукао, бешчастан, бескарактеран, неваљао, нечастан, неморалан, охол, препреден, opak, притворан, осион, вероломан, перфидан, безочан, префриган, пакостан, срамотан, непослушан, дрзак, злоћудан, обестан, инфаман, дијаболчан, недостојан, прорачунат, искварен, недисциплинован, безобзиран, неотесан, несавестан, лоше васпитан, хулан, без поштовања, неисправан, безморалан, премазан/намазан свим мастима,

издајнички, продао би и своју мајку, богохулан, сраман, страشان, намазан свим мастима, неплеменит, неетичан, фриволан, неправичан, недоличан, неславан, нецивилизован, подмитљив, грешан, нечист, непристојан, страховит, поган, надут, ружан *фиј.*, прљав *фиј.*, низак *фиј.*, нечувен *фиј.*, некрепостан *реј.*, смрадан *фам.*, дрзовит *фам.*, злочест *фам.*, кваран *фам.*, либертински *арх.*, худ *арх.*, киван *реј.*, претворан *реј.*, иморалан *реј.*, хибен *хрв.*, нећудоредан *хрв.*, дебеле коже *изр.* - уй: бедан, некултуран, несташан, дивљи, заједљив, гадан, лицемеран, немиран - *сл.*: неправедан, порочан, неискрен

лоше прил. ❶ некавалитетно, лабаво, слабо, траљаво, лаички, нестручно, бедно, јадно, невешто, нестручњачки, почетнички, шарлатански, климаво, незналачки, неприкладно, некомпетентно, тричаво, непрофесионално, мизерно, неизвежбано, недовољно, никакво, без стручности, некавалификовано, млако, аматерски, непотковано, рђаво, аматорски *реј.*, дилетантски *фам.*, фушерски *жарј.* - *сл.*: бедно, јадно ❷ (~ се понети) ружно, ужасно, грубо, катастрофално, поражавajuће, поразно, страшно

лош човек м нитков, гад, бедник, бараба, безочник, дволичњак, лицемер, хуља, битанга, изрод, подлац, безобразник, превртљивац, хипокрит, препредењак, бесрамник, покварењак, бестидник, подмуклица, ђаво, ништарија, сплеткарош, прописвет, проклетник, мутивода, мутикаша, дрзник, псето, цукац, стока, уштва, неваљалко, нечасник, притворица, неваљалац, преварант, зобник, нечовек, злоћа, непоштењак, пакосник, перфидник, гуја, цукела,

мамлаз, протува, морална наказа, смутљивац, балабандер, двоструки играч, муфљуз, морални имбецил, живина, ништавац, неотесанац, претворник, препреденко, безвредник, животиња, бескичмењак, мекушац, крмак, смеће, морална нула, крпа (од човека), морално смеће, прасац, брука, поганчина, свиња, гњида, антихрист, ђубре (од човека), палаворда *реј.*, претворица *реј.*, љигавац *фам.*, љига *фам.*, гнус *фам.*, смрад *фам.*, смрдљивац *фам.*, фукара *нар.*, пичка *нар.*, курвин син *нар.*, рђа *нар.*, шугавац *нар.*, пизда *нар.*, дркаџија *нар.*, шуфт *реј.*, угурсуз *арх.*, фарисеј *арх.*, галијот *арх.*, хахар *арх.*, ванцага *арх.*, одљуд *реј.*, стодлака *реј.* - *уй:* простак, скитница, улизица, ласкавац, хулиган, враголан

лубеница ж бот. (лат. *Citrullus vulgaris*) *реј:* бостан, врежа, диња

лубин м зоол. в. бранцин

луг м шума, гај, забран, густиш, гора, честар, шумарак, лес, младиковина, шумица, боскет *реј.*, дубрава *арх.*

луд прид. (душевно оболео) умоболан, неурачунљив, махнит, помахни-тао, блесав, шашав, ђакнут, ударен, дрмнут, заврнут, шукнут, шенут, звекаст, муњен, будаласт, суманут, лудаст, лупнут, помакнут, чукнут, сулудаст, коме фали нека даска *изр.*, ударен мокром чарапом *изр.*, блентав, блекаст, чује како трава расте *изр.*, блажен, бенаст, залупан, лети-лети *фам.*, шук-шук *фам.* - *уй:* неуравно-тежен, безуман, махнит, сулуд

луда м ж ❶ в. лакрдријаш ❷ в. лудакиња ❸ в. блесан 2.

лудак м (луд човек) умоболник, слабоумник, блесан, блесавко, болесник *фам.*, пацијент *фам.*, болид *жарј.*, шашавац *еуф.*, шашавко *еуф.*, норац *реј.*,

луђак *реј.* - *уй.* глупан

лудакиња ж безумница, умоболница, луда, лудача, блесанка, луђакиња, блесавка, неумница, лудна *реј.*, лудација *реј.*, луданца *реј.*, бена *реј.*, клецанка *фам.*, пацијенткиња *жарј.*, ментолка *жарј.*

лудаст прид. в. блесав 1.

лудача ж в. лудакиња

лудачки прил. лудо, неразборито, сулудо, сумануто, бесомучно, избежумљено, неприсебно, изван себе, не расуђујући, махнито, безглаво, у бунилу, у лудилу, помамно, распамећено, без памети

лудети несврш. непрел. ❶ беснети, хистерисати, будалити, бестијати, дивљати, постајати луд, бенавити, махнитати, скретати памећу, шизети *фам.*, пиздети *нар.*, дилејисати *жарј.*, аветати *реј.*, аветињати *реј.* ❷ в. лудирати се

лудило с деменција, безумље, безумност, сулудост, махнитост, умобоља, лудња, френезија, неурачунљивост, помахниталост, подивљалост, неумност, застрањеност, бунило, избезумљеност, шашавост, суманутост, бесвесност, распамећеност, лудост, помама, ментална/умна поремећеност, безумништво, безглавост, душевна оболелост, безумство, болест, душевно растројство, махнит, полудење *арх.*, манија *йсих.* - *сл:* блесавост *йсих.*, хистерија

лудирати се несврш. ❶ глупирати се, измотавати се, зевзечити се, зафркавати се, лудовати, лудети, враговати, дедачити се, мајмунисати се, будалисати се, шегачити се, завиглавати се, изводити (бесне глисте) *фам.*, зезати се *фам.*, зајебавати се *жарј.* - *уй.* шалити се, веселити се

лудо прил. ❶ лудачки, неразбори-

то, безумно, сулудо, сумануто, из-безумљено, бесомучно, неприсебно, изван себе, не расуђујући, махнито, безглаво, у бунилу, у лудилу, помамно, распамећено, без памети ② жарі. в. одлично

лудовање с ① глупирање, измотавање, зевзечење, мајмунисање, будалисање, враговање, дедачење, зезање *фам.*, зезаницја *фам.*, зајевавање *нар.* - уй. провод ② в. лумповање

лудовати несврш. непрел. ① в. лудирати се ② в. пијанчити

лудорија ж ① будалаштина, којештарија, бесмислица, небулоза, глупост, апсурд, несувислост, идиотарија, глупарија, нонсенс, несмисао, безвезарија, безумност, кретенарија, идиотлук, бљезгарија, апсурдност, смејурија, брбљарија, измишљотина, галиматијас, бедастоћа, тротларија, којешта, апсурдитет, неумност, бестемељност, неоснованост, хец, лупетање, безразложност, бургија, велика глупост, лудост, мудролија *ирон.*, аветлук *реі.*, бестилук *реі.*, бисер *жарі.*, неподоба *реі.*, апсурдум *реі.* - сл: комичност, ирационалност ② *фії.* в. враголија

лудост ж ① в. настраност 1. ② в. лудило ③ лудорија 1.

лук' м бот ① (лат. *A. ascalonicum*) влашац, влашик, алма, дробњак, козјак *реі.*, алма *реі.*, ајма *реі.*, лучац *реі.*, добрињак *реі.*, шнитлинг *реі.*, љутика *реі.*, шкалуња *реі.*, шкалоња *реі.* ② *бой.* (лат. *Allium сера*) црвени лук, црни лук, црвенац, капула *реі.*, кромид *реі.*, кромит *реі.*, лучац *фам.* *реі.*, лукац *фам.* - суж: рапацик *реі.*, арпацик, луковац *реі.* - уй: љиљан, празилук, бели лук, влашац ▼ уй. бели лук, празилук

лук' м ① прегиб, завој, вијуга, обли-

на, венац, кривина, бандажа, колобар, окука, набор, кривуља, савијутак, витица, завијутак, превој, зглоб, обруб, део круга, крива црта, банда, спирала, рескавица *реі.*, шевуљица *реі.*, завојица *реі.*, обрт *реі.*, сагиб *реі.*, синус *май.*, косинус *май.*, тангенс *май.*, волута *сѝруч.* - уй: црта, прстен, круг - сл: кружница, кугла, полукруг ② в. свод

лука ж док, кеј, мол, сплавница, устава, лукобран, гат, бродиште (пристаниште за скеле), моло, део луке/озидани насип за пристајање бродова, долма *реі.*, пристан *реі.*, порат *реі.*, мул *реі.*, муо *реі.*, порт *реі.*, муло *реі.* - уй: насип, пристаниште, брана

лукав прид. ① препреден, префриган, превејан, овејан, рафиниран, подмукао, потуљен, шеретски, шерет *нейром.* - уй. лицемеран, лажљив, зао ② в. довитљив 2.

лукавац м препредењак, мутивода, мутикаша, префриганац, покварењак, човек-видра, подмуклица, стари лисац, мућкарош, лукавко, зврк, превејанац, профитер, лисица *фії.*, лисац *фії.*, јегуља *фії.*, муватор *фам.*, мајстор *ексѝр.*, харамија *арх.*, хунцут *арх.* - уй. сналажљивац, дипломата

лукавство с ① манипулација, превара, обмањивање, обраћање, манипулисање, искориштавање, збуњивање, преобраћање, стратегија, злоупотреба убеђивање, придобијање, искоришћивање, испирање израбљивање, контролисање, обраћање, лукави маневар, лукавост, маневар, контрола, вештина, залуђивање (некога), тактика, вешт поступак, војња *фії.* *жарі.*, лоботомија *жарі.*, навлачење *жарі.*, израђивање *жарі.* - сл: индоктринација, уцена - уй. обмана 1. ② в. лаж 2.

луксуз м раскош, сјај, помпа, изобиље, обиље, обилност, богатство, комфор, гизда *арх.* - уй. лепота 1.

лумбрак м зоол. (морска риба, лат. *Crenilabrus pavo*) смоквица

лумпација м в. бекрија

лумперај м в. лумповање

лумповање с бекријање, банчење, пијанчење, пијанка, лумперај, баханал, лолане, лудовање, алкохолизација, алкохолизирање, шенлучење, лумпација, разуздана забава, лумповка *арх.*, теревенка *фам.*, циркање *фам.*, рађење *жарі.*, локатив *жарі.*, дернек *реі.*, шенлук *реі.*, тулум *реі.*, пијавељ *реі.*, цумбус *арх.* - уй: весеље, баханалије забава - сл: вечеринка, певанка, оргије

лумповати несврш. непрел. пијанчити, банчити, шенлучити, теревенчити, лудовати, пити, пијанчевати, пировати, лолати се, проводи се, веселити се, бекријати, ударати бригу на весеље, гостити се, бучно славити, лумпати, годовати *арх.*

лумповка ж ❶ (весела песма која се пева при лумповању) ▼ уй. песма ❷ *арх.* в. лумперај

лунарни прид. месечев

луњало с в. луталица

луњати несврш. непрел. в. лутати

лупа ж ❶ (увећавајуће сочиво) повећало, сочиво, лећа, стакло ❷ в. лупање 1.

лупање с ❶ тандркање, бука, треска, клопарање, тутњава, чангрљање, лупа, ударање, лупарање, халабука, ломњава, клопот, звекет, прасак, брeка, клопотање, праскање, лупњава, грување, ларма, тресак, грохот, праска, тропотање, звекетање, штропот, топот, бусање, лупкање, кврцкање, тропот, бат, шопот, бубетање, тарла-

бука, трескање, ломљавина, зврјање, звека, куцкање, бубњава, тумбање, штробот, бубњање, тутањ, шоботање, шобот, лопот *реі.*, лопотање *реі.*, ломот *реі.*, дрка *реі.*, громотање *реі.*, весак *реі.*, трубњава *реі.*, громот *реі.* - уй: бука, драње - сл: грохот, ломљава ❷ *фил.* (причање глупости) в. лупетање 1.

лупар м зоол. (лат. *Patella*) прилепак, чупка

лупарање с в. лупање

лупарати несврш. непрел. в. лупати 1.

лупати несврш. непрел. прел. ❶ *не-йрел.* (правити буку лупањем) ударати, бучати, топотати, лармати, трескати, грувати, тумбати, тутњати, лупетати, грмети, штропотати, праскати, тандркати, дрндати, клопарати, лупарати, тарлабучити, халабучити, бактати, хуктати ❷ *йрел.* в. ломити 1. ❸ (о сату, срцу) куцати, куцкати, чукаати, кврцати, тиктакати, ударати, тући ❹ *йрел.* в. млатити 1. ❺ *фам.* в. лупетати ❻ *йрел.* в. мутити 1.

лупетало с в. причалица 1.

лупетање с *фам.* ❶ *фам:* тртљање, лупање, трабуњање, блебетање, брбљање, лајање, кокодакање, ћакулање, жуборење, блејање, булажњење, баљезгање, тлапња, будалисање, наклапање, клепетање, ландарање, бљузгање, зврндање, бљезгарење, фрфљање, говоркање, бубетање, дромбујање, трућање, брабоњање, тупљење, бенетање, бунцање, тандркање, преклапање, претресање, пртљање, вербализам, говоранција, блаблакање, фразирање, млађење празне сламе, шуплирање, лупарање, крeкетање, лапрдање, прдлање, тралалајка, дробљење, тралала, проваљивање *жарі.*, паламуђење *нар.*, празнословље *арх.* ❷ в. лупање 1.

лупетати несврш. непрел. прел. фам. брбљати, блебетати, верглати, будалити, балавити, торокати, млети, тупити, трућати, жвакати, слинити, слинавити, кокодакати, тртљати, клапарати, клапусати, кркетати, лапарати, будалисати, цвркутати, клопарати, бубати, претресати, лупати глупости, гњавити, вести, бунцати, наклапати, говорити којешта, фрфљати, бљузгати, гакати, глапити, тралалакати, тркљати, не заклапати (уста), говорити глупости, жуборити, дромбуљати, млатити, бубетати, левентати, зјалити, ваљати, пртљати, бургијати, преклапати, говорити без везе, брстити, лупарати, не знати се зауставити, шупњирати, говорити све и свашта, баврљати, лупати, тркељати, балити, трубецати, лајати, нагваждати, валатати *реї.*, алакати *реї.*, бргљати *реї.*, лапандати *реї.*, чаплискати *реї.*, лопатати *реї.*, бестињати *реї.*, бештијати *реї.*, ламињати *реї.*, бенавити *реї.*, бестијати *реї.*, аветињати *реї.*, брслати *реї.*, чантрати *фам.*, дробити *фам.*, глупарати *фам.*, дрндати *фам.*, баљезгати *фам.*, лапрдати *фам.*, булазнити *фам.*, куретати *фам.*, трабуњати *фам.*, тандркати *фам.*, просеравати *се нар.*, лелемудити *нар.*, кењати *нар.*, говногризати *нар.*, прдлати *нар.*, срати *нар.*, брабоњати *нар.*, паламудити *нар.*, прдети *нар.*, јести говна *нар.*, проваљивати (*се*) *жарї.*, изваљивати (*се*) *жарї.*, причати тралалајке *арх. изр.*, празнословити *арх.*, блаблаблакати *реї.*, блејати *реї.*, ландарати *реї.*, бенетати *реї.*, клепетати *реї.*, млатити празну сламу *изр.*, млатити глогиње *изр.* - *уй:* часкати, говорити, досађивати

лупештво с **1** в. лоповлук **2** в. криминал **3** в. неморал

лупити сврш. непрел. прел. **1** *йрел.* ударити, одаламити, звизнути, ошинути, клепити, мазнути, мунути, опаучити, пљеснути, опендречити, одвалити, бупити, ребнути, депити, лупнути, љопити, чвргнути, бубнути, грунути, лоћнути, пукнути, млазнути, генути, кркнути, шљиснути, клепнути, млатнути, шикнути, опајдарити, бребнути, жвајзнути, крнути, пљуснути, ритнути, ћушнути, марнути, дрмнути, шукнути, акнути, чукнути, ошамарити *суж.*, ошалопити *фам.*, патосати *фам.*, шљуснути *фам.*, поподити *фам.*, патосирати *фам.*, шорнути *фам.*, рокнути *фам.*, ошајдарити *фам.*, опандркнути *фам.*, ћопити *фам.* - *уй:* развалити, распалити, треснути **2** *нейрел.* (рећи глупост) треснути, изланути, истрабуњати, бубнути, ланути, изблебетати, избрбљати, блебнути, избацити, испалити *фам.*, одвалити *фам.*, провалити (*се*) *фам.*, ишчегртати *фам.*, извалити *фам.*, рећи и остати жив *изр.* **3** (~ о нешто) треснути, ударити, бупити, лупнути, мунути, звизнути, опаучити, бубнути, одвалити *фам.*, одаламити *фам.*, рокнути *фам.*, шљуснути *фам.*, клепити *фам.* **4** (~ о земљу) в. пасти

лупнут прид. **1** ударен, окрзнут, напукао, начет, оштећен **2** в. блесав **1**.

лупнути сврш. непрел. прел. в. лупити

лупњава ж в. дупарање

лутак м фам. в. лепотан

луталац м в. луталица

луталица м ж скитница, скитарало, скитничар, скиталац, тумарало, уличар, клошар, бескућник, цуњало, вагабунд, селилац, потуцало, уличњак, потуцач, авантуриста, мувало, скитало, скитач, потукач, бангало, луња-

ло, басало, луталац, фукара, човек с улице, вечни путник - *фам.* клатарало, шалабазало - *фиї.* номад, чергар, чергаш - *реї.* лангара, скитник, ходалица, ходач, бангалоз, левента, ветрењак, блатотеп, ландокур *йої.* - *арх.* трампер, клатеж, вагант - *реї.* јурук, потепух, ајван, вандрокаш, лонција, хахар, тепац, вандровац, гурбет, јаљијаш, лангов - *уй:* беспосличар, просјак, мангуп - *сл:* бадаваџија, апаш, птица селица *фиї.*

лутање с **1** скитање, тумарање, шарање, лолане, смуцање, базање, чергарење, ландарање, скитарање, врзмање, вуцарање, скитња, ландрање, цуњање, потуцање, луњање, лутња, шврљање, клатарење, басање, ландање, зврндање, пребијање по свету, вршљање, врлудање, крстаренење, лездекање *реї.*, бандица *реї.*, лангање *реї.*, шалабазање *фам.*, лудња *арх.*, гурбет *арх. реї.* - *сл:* шетња, ходање **2** в. збрканост 1.

лутати несврш. непрел. (ходати бесциљно) базати, водати се, цуњати, скитати, потуцати се, врзмати се, блејати, крстарити, зијати, врлудати, зјакати, вршљати, ландарати, повлачити се, луњати, шеврдати, врдати, смуцати се, вуцарати се, ломити се, кривудати, шарати, зевати, шврљати, шетати, ићи без циља, базати, теглити се, пребијати се, потезати се, ићи којекуда, кривуљати, шеткати се, прометати се, тепати се *реї.*, вескати се *реї.*, вандровати *реї.*, лангати *реї.*, ландрати *реї.*, ландати *реї.*, тепсти се *реї.*, баврљати *реї.*, лолати се *реї.*, лездекати *реї.*, мотљати се *фам.*, луфтирати *фам.*, зујати *фам.*, шалабазати *фам.*, цурити *реї.*, верати се *реї.*, клатарити се *реї.*, врсти се *реї.*, тра-

пати *реї.*, ићи од немила до недрага *изр.* - *уй:* мувати се 1., беспосличити, кретати се, ђецати

лутка ж **1** играчка, марионета *суж.*, барбика *суж.* **2** *фам.* в. лепотица

луткица ж *фам.* в. лепотан

луфтати несврш. прел. в. проветравати

луфтирање с в. проветравање

луфтирати несврш. прел. в. проветравати

луцерка ж бот. (лат. *Medicago sativa*) *реї:* детелина, усевна вија, питома детелина, плава детелина

луцидан прид. в. интелигентан

луцидност ж в. интелигенција 1.

Луцифер м **1** *уй.* Даница

луцкаст прид. в. блесав 1.

луч ж арх. **1** в. светло **2** в. зрак **3** црни бор - *уй.* бор

луча ж арх. **1** в. светло **2** в. зрак

лучац м бот. (лат. *Alliaria petiolata*) *реї:* чешњача

лучење с **1** (прављење разлике) разликовање, разазнавање, распознавање, разабирање, диференцирање, разлучивање **2** (~ течности) излучивање, секреција, испуштање, пуштање, избацивање **3** одвајање, издвајање, раздвајање, рашчлањивање, одељивање, разједињавање, разграђивање, растављање, разврставање, сепарирање, разлучивање, цепање *фиї.*, черечење *фам.*, декомпоновање *суж.*

лучити несврш. прел. **1** увиђати/примећивати разлику, разликовати, разазнавати, распознавати, разабирати, разлучивати, раздвајати, диференцирати **2** (~ течност) излучивати, испуштати, пуштати, избацивати, сузити *суж.* - *уй.* лити **3** в. одвајати

Љљ

љигавац м фам. в. лош човек

љиљан м бот. (лат. *Lillium candidum*) лиљан, крин - *реј*: бела лиља, лелуја, бели жуљ, бела лилија, бели замбак, бела алелуја, жиљ, лимбар, бијели лијер, бијела богиша, лир, бели љиљан, лиљ, занбак, крен, лилиа, лер *јесн*.

љоскавац м бот. (лат. *Physalis alkekengi*) *реј*: пљускавац, поганчева трава, бебица, бебичњак, велика пасвица, виноградска михуричина, воскавац, вучја јагода, дивља паприка, љускавац, чифутска трешња

љоснути сврш. непрел. фам. в. пасти

љубав м ж присност, приврженост, привлачност, блискост, заљубљеност, топлина, наклоност, интимитет, оданост, фамилијарност, интимност, магнетизам *фиј.*, севдах *реј.*, хемија *фам. фиј.* - *уй*: слога, пријатељство, нежност

љубавник м младић, заручник, момак, вереник, дечко, изабраник, даса *фам.*, тип *жарј.*, фрајер *жарј.*, швалер *суж.*

љубавница ж девојка, женска, ци-

ца *фам.*, риба *жарј.*, швалерка *суж.*

љубазан прид. сусретљив, предусретљив, срдачан, рафиниран, услужан, углађен, пријатан, профињен, фин, доличан, џентлеменски, пристојан, угодан, културан, уљудан, кавалерски, лепих манира, диван, на услузи, несебичан, добро васпитан - *уй*: човекољубив

љубазност ж в. учтивост

љубак прид. в. леп

љубимац м мезимац, фаворит, миљеник, обожавани, идол, милосник, маза, протеже *реј.*, мињон *реј.* - *уй*: јунак, херој

љубитељ м в. заговорник

љубити несврш. прел. **1** (обасипати пољупцима) љубити, целивати, цмакати *фам.* **2** в. воleti 1.

љубичар м в. сплаваш

љубичаст прид. лила, љубичанствен *жарј.*

љубопитљив прид. радознао, заинтересован, љубопитан, питљив, заинтригиран, куриозан *реј.*

Људескара м ① в. људина ② в. грмаљ 1.

Људи м мн. ① људски род, човечанство, људство - уи. човек ② в. народ 2. ③ в. колектив

Људина м ж гигант, грдосија, цин, великан, див, титан, напаст, неман, горостас, рмпалија, грмаљ, људескара, колос, оријаш, голијат, слота, гренадир, исполин, натчовек, људа, изрод, крамп *фиї.*, чудовиште *фам.*, громада *фам.* - уи: креатура, карикатура

Људождер м канибал, антропофаг

Људски¹ прид. ① човечји, човечански ② в. земаљски 2. ③ в. исправан 1. ④ в. поштен

Људски² прил. в. добро1

Људскост ж в. несебичност

Људство м с ① в. људи 2. ② *фиї.* в. војска

Љуљ м бот. (лат. *Lolium temulentum*) *реї:* врат, вртоглавица, заврат, луда трава, пијана трава, уродица

Љуљашка ж ① њихаљка, љуљка, лежаљка, љуљачка *реї.* ② в. колевка

Љупкост ж лепота, дражест, дражесност, заводљивост, допадљивост, угодност, примамљивост, грација, шармантност, шарм, привлачност, драгост, грациозност, магнетизам, неоодољивост, склад, складност, милина, чар, симпатичност, умилност, пожељност, драж, финоћа, атрактивност, красота, убавост, умиљатост, пријатност, симпатија, наочитост, леполикост, миљушност, примамљивост, лепушкост, угода, милоћа, миловидност, занимљивост, замамност, магнетичност, магнет *фиї.*, магија *фиї.*, зор *реї.*, аман *реї.*, мачкастост *фам.* женственост *суж.*, - уи: благост, харизматичност, доброта, нежност

Љускавке ж мн. зоол. (лат. *Sparidae*) коштуњаче

Љут прид. ① в. љутит ② (љутог укуса) папрен, жесток *фиї.*, оштрог укуса ③ нагао 1.

Љутина ж ① (о укусу) папреност, жестина ② в. љутња

Љутит прид. срдит, бесан, гневан, иживциран, изнервиран, јаростан, махнит, киван, надурен, огорчен, узрујан, озлојеђен, горопадан, раздражен, расрђен, испровоциран, гневљив, наострешен *фиї.*, стекли *екс-џр. реї.* - уи: нерасположен, наслан, дрзак 1., побеснео - сл: нервозан, узнемирен, бунтован

Љутитост ж в. љутња

Љутић м бот. (лат. *Ranunculus acer*) *реї:* барски чичак, вража стопа, гороцвит, ђурђевац, ђурђеваче, жабјак, жабљак, жабница, жабокрек, жажара, изјед, искрица, љутиче, мамка, маслице, пјевчић, самојед, трава од изједа

Љутица ж зоол. (змија отровница, лат. *Viperinae*) випера, отровница, отровна змија

Љутљив прид. в. пргав

Љутња ж срџба, љутитост, прекост, јарост, огорченост, афект, афекат, гнев, гневност, раздраженост, јар, бес, јеткост, јед, бесноћа, раздражљивост, љутина, озлојеђеност, набуситост, узрујаност, срдитост, зловоља, срдња, срда *реї.* - уи: разјареност, лудило, заједљивост, изопаченост, нерасположење, негодовање - сл: помућеност, узбуђење, еуфорија, надуреност, нагон

Љуто прил. ① (о укусу) папрено, жестоко ② срдито, бесно, гневно, иживцирано, изнервирано, јаросно, махнито, кивно, надурено, огорчено, узрујано, озлојеђено, горопадно, раздражено, расрђено, испро-

воцирано, гневљиво, накострешено
фиї. ③ в. много

љуштити несврш. прел. ① (скидати

кору) гулити, скидати, гребати, од-
страњивати, требити *рейї*. ② *рейї*. в.
цепати ③ *жарї*. в. пити

МММ

ма узв. ама, аман, па, хајде, та

маг м ❶ пророк, видовњак, врач, врачара, вештац, прорицатељ, чаралац, гатар, визионар, опсенар, гатара, погађач, гаталац, бајало, чудотворац, чаробњак, бели маг, врач погађач, сирхирбаз, црни маг, оракул, травар, хоџа, негромант, урочник, некромант, бајач, видар, задиг *реџ.*, задик *реџ.*, здухач *арх.*, вједогодња *арх.*, викан *реџ.*, жрец *реџ.*, чудотворник *реџ.*, јасновидац *реџ.*, врачар *реџ.*, врачолија *реџ.*, мантијаш *јоџ.* - уџ: лекар, астролог ❷ окултиста, чаробњак, врач, езотеричар, мистик, духовњак, езотерик, гностик, духовник, жрец, магичар, учитељ магијских вештина, чаробник, волшебник *јоџ.* - суж: шаман, кабалиста- уџ: пророк, свештеник - сл: учењак, мислилац ❸ в. мађионичар

магазин м ❶ лагер, стовариште, ремиза, магаза, складиште, магацин, спремиште, депо, пристаниште, гаража, комора, чувалиште, хангар, одлагалиште, возни парк, сместиште, по-

хранилиште, слагалиште, румплцимер, спремноик *реџ.*, поклад *арх.*, колница *реџ.*, репозиториј *реџ.* ❷ в. житница ❸ в. часопис

магарац м ❶ зоол. (лат. Equus asinus) товар, осао, сивац - сл. мазга, мула, мазгов ❷ *фиџ.* инатљивац, свађалица, бандоглавац, прзница, пргавко, самовољник, пргавац, тврдокорник, непопустљивац, својеглавац, свадљивац, тврдоглавац, пркосник, тврдоглавко, тврда глава *фиџ.*, тврдо орах *фиџ.* - *фам.* бузда, сом, мазга, ован, парип, сомина, мазгов - *реџ.* бајага, засуканац ❸ *фиџ.* в. незналица

магацин м ❶ лагер, стовариште, ремиза, складиште, спремиште, депо, магазин, пристаниште, гаража, комора, чувалиште, хангар, одлагалиште, возни парк, сместиште, похранилиште, слагалиште, румплцимер, спремноик *реџ.*, магаза *фам.*, поклад *арх.*, колница *реџ.*, репозиториј *реџ.* ❷ в. житница

магија ж ❶ враџбина, чар, урок, чаролија, чудо, трик, чари, чини, опсе-

на, обмана, устук, бајалица, гаталица, гатка, магичност, чин, врачарија, чаробњаштво, чаробништво, бајавица *реі.*, врача *реі.*, бајалуша *реі.*, мађија *реі.*, бајаница *реі.*, сихир *реі.*, некрманција *реі.*, басма *реі.*, некрманција *реі.*, запис *реі.*, негроманција *реі.*, басна *реі.* црна магија *суж.* - *уј:* врачање, амађија ② предсказање, прорицање, предвиђање, дивинација, гатање, пророчанство, чаролија, видовитост, врачање, предсказивање, бајање, чаробњаштво, чарање, мађијање, гледање судбине, најављивање, погађање, видовњаштво, читање (судбине), гледање у будућност, пророштво, бахорење *реі.* - *суж:* спиритизам, нумерологија, леканомантија, негромантија *реі.*, ји-ђинг, некрманција, коскиномантија, стихомантија, катопромантија, тумачење снова, гледање у карте/пасуљ/шољу, отварање тарота, хиромантија ③ окултизам, чаробњаштво, чаробништво, магика ④ натприродност, чудо, натприродна моћ, феномен, наднаравност *хрв.* ⑤ *фиі.* в. љупкост ▼ *уј.* клетва, врачање 1., мистика

магијски прид. тајанствен, окултан, волшебан, натприродан, загонетан, необјашњив, враџбински, мистичан, чаробњачки, мађијски, тајновит, врачарски, обавијен велом тајни, вилван, мистериозан, мутан, опскуран, фантастичан, виловит, наднараван, вилен - *уј.* чаробан

магичан прид. в. чаробан 2.

магла¹ ж (водена пара која смањује видљивост) *

магла² узв. в. марш

магнет м ① (тело које привлачи предмете од гвожђа и сличних материјала) * ② *фиі.* в. привлачност

магнетизам м ① (привлачна сила

својствена магнетима) * ② в. привлачност

магнетичан прид. в. леп

магнуп м ① в. враголан ② в. женскаррош

мада взн. иако, премда, да, и поред тога што, и усто што, ако и, упркос (нечему), ма, прем *арх.*, акопрем *арх.*

мађијати несврш. непрел. в. врачати

мађијски прид. в. магијски

мађионичар м маг, опсенар, илузиониста

маестро м в. мајстор 2.

мазало с в. сликар 1. и 3.

мазати несврш. прел. ① премазивати, фарбати, лакирати *суж.*, кречити *суж.* ② (лоше сликати) мрљати, брљати ③ *фиі.* в. обмањивати 1.

мазга м ж фиг. в. магарац 1. и 2.

мазгов м фиг. в. магарац 1. и 2.

мазиво с в. маст 2.

мазнути сврш. прел. фам. ① в. украсити ② в. лупити 1.

мазохизам м (патолошко уживање у властитим патњама) алголагнија *мег.*

мајати се несврш. в. лутати

мајдан м в. рудник 1. и 2.

мајка ж ① родитељка, матер, мати, рођеница, мама *хий.*, дада *хий.*, матера *реі.* ② *фиі.* в. баба ③ *фиі.* (назив из поштовања за мужевљево мајку) свекрва, матер, мати, мама ④ *фиі.* заштитница, помагачица, мати *фиі.* ⑤ *фиі.* в. матица 1.

мајмун м ① зоол. (лат. *Naplorrhini*) примат ② в. незналица¹ 1. ③ (знак који се користи у и-мејл адресама) мајмунче, манки *жарі.*, ет *жарі.*

мајор м бимбаша *арх.*, бојник *хрв.* *исті.*, тисућник *хрв.*

мајоран м бот. (лат. *Origanum majorana*) *реі:* мажурана, мајеран, мају-

ран, мачурана, мезурана, миришљавак, сансег

мајска ружа ж бот. (лат. *Rosa galli-ca*) *реј*: кауг-ђул, каук-ђул, маховина-ста ружа, ружа месечарка, француска ружа (лат. *Rosa центифолиа*) *реј*: вртница, дуовска ружа, дупљанка, мајска ружа, миришљавка, ремонтанка, рожица, ружа-стоперка, руса-столистица, слаткача, столистница, шипак

мајстор м ❶ занатлија, еснафлија, механичар, плава крагна *фиј.*, обртник *хрв.*, мештар *хрв.* ❷ (онај који се извештио у неком послу) стручњак, зналац, професионалац, експерт, познавалац, виртуоз, маестро, калибар *фиј.*, марка *фиј.*, уметник *фиј.*, чудотворац *фиј.*, упућеник *реј.* ❸ *фам. в.* возач

мајсторија ж ❶ мајсторство, мајсторско дело, ремек-дело, мајсторлук - *уй.* креативност ❷ *в.* компетентност ❸ *жарг. в.* обмана 1.

мајсторски прид. *в.* вешт

мајсторство с ❶ *в.* мајсторија 1. ❷ *в.* компетентност

мајушан прид. *в.* мали 2.

мајчина душица ж бот. (лат. *Thymus serpyllum*) *реј*: мајчина душица, бабина душица, поповац, попонац, бабина душа, бабја душица, буковица, вресковина, врисак, дивљи босиљак, душичина, душичка, материна душица, матерка, тамјаника

мак м бот. (лат. *Papaver somniferum*) *реј*: афион, афиун, ашаш, бели мак, били питоми кукурик, велики мак, вртни мак, дријемак, питоми мак, питоми макаљ

макако м зоол. (лат. *Macaca rhesus*) резус

макао м зоол. (лат. *Psittacidae*) црвена папига, црвена ара

макар прил. бар, ама, барем, само, најмање, било шта, ако не друго, ако ништа, ако не више, минимум, нешто, у најмању руку

макета ж *в.* нацрт 1.

макљати се несврш. *фам. в.* тући се **макнути** сврш. прел. ❶ помаћи, померити, помакнути, преместити, мрднути, уклонити, покренути *реј.* - *в.* дићи ❷ *в.* изузети

макнути се сврш. *в.* кренути

максима ж (животна филозофија) начело, уверење, принцип, кредо, гесло, девиза, аксиом, мото, крилатица, поука, парола, мисао водиља, лајтмотив *фиј.*, поучак *реј.*

максималан прид. највиши, највећи, врхунски, пун, оптималан

малаксавати несврш. непрел. *в.* венути 2.

малаксалост ж ❶ исцрпљеност, умор, ослабелост, немоћност, изнемоглост, измученост, немоћ, истрошеност, тромост, изгужваност, уморност, замор, замореност, клонулост ❷ *в.* бољивост 1. ❸ *в.* непробуђеност ▼ *уй.* малодушност

малаксао прид. беспомоћан, слаб, учмао, безвољан, утучен, равнодушан, депресиван, нестабилан, несигуран, тром, летаргичан, тмуран, тетурав, индолентан, апатичан, нерасположен, индиферентан, сломљен, хладан, безизражајан, безбојан, туробан, небрижан, млитав, клонуо, атоничан, покуњен, неспокојан, беживотан, духовно неосетљив, једнолик, немоћан, нехајан, анксиозан, обузет мртвиллом, флегматичан, бесполетан, без живости, устајао, натмурен, опуштен, неживотан, неосетан, чамотан, отупео, меланхоличан, сив, малодушан, обамро, баровит *фиј.*, анемичан *фиј.*, туп *фиј.*, запарложен *фиј.*,

погружен *реј.*, шоњав *фам.*, сатрвен *ексир.*, скрхан *ексир.*, чаман *реј.* - уй: досадан, уморан

малаксати сврш. непрел. уморити се, ослабити, изнемоћи, клонути, колабирати, калирати, истрошити се, посустати, занемоћи, занемоћати, исцрпсти се, балдисати, јењати, здвојити, колапсирати, умрети *фам.*, крепати *фам.*, липсати *фам.*, рикнути *фам.*

маленкост м в. ситница

малер м несрећа, невоља, неприлика, пех, недаћа, неугода, неугодност, непријатност, потешкоћа, брига, проблем, мука, баксузлук, белај, зло, главобоља *фиј.* - уй. беда 1.

малерозан прид. ① (који стално доживљава малере) баксузан, злосрећан, несрећан, лоше среће, таличан *жарј.* ② (који је неповољан) в. кобан 2.

мали прид. ① ситан, минијатуран, неприметан, неопазив, незнатан, незаметљив, мајушан, патуљаст, неразберив, неупадљив, сићушан, неуочљив, омален, микроскопски, умањен, смањен, малешан, мањушан, малечак, малашан, малацак, премален, стањен, портабл *фам.*, мини *фам.*, цепни *фам.*, малецки *фам.* - уй. кржљав 1. ② млад, незрео, детињаст, неискусан, несазрео, инфантилан, незрео, недорастао, голобрад, младалачки, млађан, јецав *реј.* - *фам.* голобрад, бебаст, балав *йој.*, зелен, кењкав - *сл.* малолетан, наиван

малиган прид. в. шткодљив

мали екран м *фам.* телевизор, тв, телевизијски пријемник, телевизија *фам.* - уй. екран

малина ж бот. (лат. *Rubus idaeus*) *реј.*: јагодњак, малина планинска, малињек, маљуга, мурага, пласмика, су-

ница, хипер, црвена јагода, црвена купина

малициозан прид. ① в. зао ② в. шткодљив

малициозност ж ① в. злонамерност ② в. заједљивост

мало прил. ① (у малој количини) недовољно, незнатно, симболично ② (до извесне мере) донекле, помало, понешто, унеколико

малодушност ж (незаинтересованост за спољашњи свет, клонулост духом, утученост) апатичност, апатија, безвољност, равнодушност, нерасположење, јад, жалост, туга, суморност, меланхолија, депресија, депресивност, депримираност, индиспонираност, ожалостљивост, невеселост, бол, потиштеност, снажђеност, покуњеност, невољност, незаинтересованост, летаргија, индолентност, индоленција, клонулоост, незнање, клонуће, неутешност, инертност, индиферентност, отупелост, туговање, инерција, очај, флегматичност, неосетљивост, чемер, неспокој, чамотиња, тегаба, песимизам, утученост, сета, сетност, жалостивост, неспокој(ство), мизерија, мртвило, сло-мљеност, беживотност, покислост, учмалост, тупост, бедак *фам.*, празнина *фиј.*, млохавост *фиј.*, атонија *фиј.*, погруженост *реј.*, печал *реј.*, безвоља *фам.*, печал *ексир.*, сплин *реј.* - уй: умор, беживотност, брига 1., мука, лењост - *сл.* одсућност, безвољност, обесхрабреност, обамрлост

малокрван прид. (који пати од анемије) анемичан, блед, бескрван, слабокрван, бео, бледуњав, бледолик, вампирски *фам.*, вет *арх.*

малокрвност ж анемија, анемићност, бледило, слабокрвност, безбојност, бледоћа, бескрвност, бескрвље

рејџ., бескрвица *рејџ.*

малолетан прид. (који још нема законска права и обавезе) малодобан - уј. мали 2.

малолетник м тинејџер, дечак, пубертетлија, шипарац, малодобник, дораслица *реј.* - *фам.* дериште, балалајдер, балавче, балавко, зелембаћ, балавадија, беба, дерле, деран, багане, балавандер, прцољак, жутокљунац, пиле, пикавац, клинац

малочас прил. в. недавно

малтене прил. в. готово 1.

малтретирати несврш. прел. злостављати, мучити, иживљавати се, тлачити, терорисати, тиранисати, трти, морити, газити, загорчавати живот, мрцварити, бацати на муке, угњетавати, муштрати, гњавити, кињити, цедити *фиј.*, шарафити *фиј.*, стезати *фиј.*, јахати *фам.*, шиканирати *фам.*, масирати *фам.*, пити крв на сламку *фам. изр.*, кињити *фам.*, протеривати кроз иглене уши *арх. изр.*, задавати муке *изр.*, водити душу *изр.*, драти на живо *изр.*, сисати крв *изр.*, водити маст *изр.*, пећи на лаганој/тихој ватри *изр.*, бријати на суво *изр.*, јебати *нар.*, шибати *суж.* - уј: злоупотребити, досађивати

маљ м чекић, мацола, млат, бат, кладиво, хамор *реј.*, млатило *реј.*, токмак *реј.*, калапач *фам.*, маца *фам.*, кладивац *реј.*

мама ж хип. в. мајка 1. и 3.

мамац м вабило, варалица, вабац, ваб, вабак, мамило, варак, ешка *реј.*, јешка *реј.* - уј: замка

мамити несврш. прел. ① (дозивати животиње вабом) мамити, звати, призивати, дозивати, примамљивати, привлачити, дражити ② врбовати, наводити, мамити, наговарати, примамљивати, хушкати, придобија-

ти, натеривати, терати, надахњивати, гонити, привлачити, побуђивати, нагонити, будити *фиј.*, гурати *фиј.*, барити (некога) *фам.*, обрађивати *фам.*, навлачити *фам.*, заносити *фам.* - уј: мобилизовати, храбрити

мамлаз м ① в. блесан ② в. лош човек

мамљење с ① (дозивање животиња вабом) ваб, призивање, мамљење, примамљивање, дозивање, навођење, привлачење, дражење ② врбовање, навођење, мамљење, наговарање, примамљивање, хушкање, придобијање, натеривање, терање, надахњивање, гоњење, привлачење, побуђивање, гурање *фиј.*, барење *фам.*, обрађивање *фам.*, навлачење *фам.*

мамљив прид. примамљив, привлачан, вабљив - уј. леп

мамуран прид. (ошамућен од пијанства) бунован, ошамућен, несабран, неприбран, неиспаван - уј. уморан 1. и 2.

мамурлук м буновност, очамућеност, несабраност, неприбраност, неиспаваност - уј. поспаност, умор

мамут м зоол. (врста изумрлог елефантида, лат. *Elephas primigenius*)

мамутски прид. фиг. в. огroman

мана ж негативност, мањкавост, фалинка, неисправност, несавршеност, недостатак, непотпуност, лоше својство, несавршенство, лоша страна, дефект, валеница *реј.*, фелер *фам.*, валинка *нар.*, валинга *нар.* - уј. рупа 4.

мангуп м ① (немиран дечак или младић) ђаво, деран, обешењак, враголан, несташко, немирко, неотесанац, ђаволан, клипан, непослушник, неваљалац, спадало, адраповац, злоћко, тепац, ђаволак, окачењак, тврдоглавац, каубој, проклетина, гру-

бијан, шејтан, личинар, факинчић, враг, гуланфер (и голанфер), несрећа, факин, рђа, бараба, цвећка *фиј.*, магарац *фиј.*, зврк *фиј.*, ђилкош *реј.*, вижле *реј.*, берекин *реј.*, мулац *реј.*, леро *реј.*, штрањгов *реј.*, шерет *реј.*, угурсуз *фам.*, хорјат *фам.*, дериште *нар.*, хунцут *реј.* - *уј:* самовољник, дрзник, простак **☉** (особа омиљена у друштву) лафчина, лаф, даса, момчина, баца, јуноша, краљ *фам.*, цар *фам.*, шмекер *фам.*, ђетић *реј.*, силан човек, леро *реј.* **☉** (који се лепо облачи) лепотан, гиздавац, красотан, помодар, кицош - *фам.* денди, шармер, лепотанер, каћипер, монден, шминкер, луткица, лутак, фенсер, шмекер, фићфирић, педерко *јој.* - *реј.* лизун, гизделин, ђилкош, красник *арх. књиш.*

мангупарија ж **☉** враголија, досетка, мангуплук, неваљалштина, шага, пошалица, шала, лакрдија, неподоба, мангупство, враголанство, несташтво, магарештина, ђаволство, шеретлук, лудорија *фиј.*, комедија *фиј.*, лудост *фиј.*, смејурџа *фам.*, зајебанција *фам.*, зафрканција *фам.*, бургија *фам.*, хунцутарија *арх.* **☉** в. клика

мангуплук м в. мангупарија

мангупски¹ прид. ђаволаст, несташан, враголаст, неукротив, неприпитомљив, непослушан, вражији, ђаволски, немиран, обешечачки, распуштен, аламуњаст, непокоран, врагометан, опуштене природе, лолински, окачењачки, лолски, опуштен, недисциплинован, шеретски *фам.*, хунцутски *реј.*, ветрогоњаст *реј.*, пуштопашан *реј.* - *уј:* тврдоглав - *сл:* лакомислен, хировит

мангупски² прил. лолински, обешечачки, бекријски, враголасто, бо(х)емски, шеретски, несташно, фрајерски, ђаволасто, лолски, бекријански,

факински, бекријашки, шмекерски *фам.*, окачењачки *фам.*

мандрагора ж бот. (лат. *Mandragora officinarum*) *реј:* алрауна, мандрагула, мундрагула, нарангулина, алрун

мандрил м зоол. (лат. *Mandrillus sphinx*) велики бабун

маневрисати несврш. непрел. **☉** *вој.* (изводити маневре) маневрирати *хрв.* **☉** в. оперисати

манијак м в. насилник

манијачки прид. в. нељудски

манипулација ж манипулација, превара, обмањивање, обраћење, манипулисање, искориштавање, збуњивање, преобраћање, стратегија, злоупотреба, убеђивање, придобијање, искоришћивање, испирање мозга, израбљивање, контролисање, обраћање, лукави маневар, лукавост, маневар, контрола, вештина, залуђивање (некога), тактика, вешт поступак, вожња *фиј. жарј.*, лоботомија *жарј.*, навлачење *жарј.*, израђивање *жарј.* - *сл:* индоктринација, уцена - *уј:* обмана I.

манипулисање с **☉** в. манипулација **☉** в. вођство I.

манипулисати несврш. прел. обмањивати, злоупотребљавати, правити лудим, искориштавати, возати *фиј.* - *уј:* злостављати, малтретирати - *сл:* искоришћавати, кињити

манир м модус, техника, начин, схема, стил, образац, шема, приступ, форма, метода, тактика, проседе, програм, клише, модалитет, предлогак, матрица, процес, обичај, пут, модел, пракса, облик, методологија, процедура, калуп *фиј.*, мустра *фиј.*, систем *фиј.*, протокол *форм.*, слог *арх.*, мода *реј.*, сустав *хрв.*, стратегија *суж.* - *уј:* извешбаност

манифестација с **☉** (мноштво љу-

ди окупљено ради неког протеста) поворка, протест, демонстрације, скуп ② приредба, смотра - уи. свечаност 1. ③ испољавање, облик, вид, изглед

манифестовати се несврш. испољавати се, исказивати се

мантил м в. огртач

манути се сврш. оканити се, оставити, занемарити, одустати, пренебрегнути, изоставити, напустити, мимоићи, игнорисати, проћи се, потиснути, запустити, обуставити, отргнути се (од нечега/некога), заобићи, прећи преко нечега, окренути леђа, престати марити, клонити се, одрећи се, избити из главе, прекинути, одбацити, оставити се чега, ослободити се, престати (с нечим), ићи даље, маргинализовати, ставити на страну, запоставити, затворити очи, отрести се, бацити у страну, баталити *фам.*, рашчистити (с нечим)*фам.*, елиминисати *жарі.*

мање-више прил. отприлике, приближно, више-мање, око, углавном, плус-минус, ту негде, неких, добрих, тако некако, цирка *фам.*

мањкав прид. непотпун, недовољан, нецеловит, некомплетан, делимичан, крњ, штур, половичан, оскудан, недостатан, неуобличен, ограничен, сакат *фиі.* - уи: незавршен

мањкавост ж в. мана

мањкати несврш. непрел. в. недостајати

мар м в. пажња 2.

маран прид. в. марљив

марва ж ① стока, благо *реі.*, марха *реі.* ② *фиі.* в. нитков ③ *йоі.* в. маса 2.

маргарин м в. маслац

маргиналије ж мн. ① (белешке на маригини) забелешке, напомене, бе-

лешке - уи. запис ② *фиі.* (небитне ствари) в. ситница

марење с в. пажња 2.

марински прид. поморски, војно-поморски

марионета ж ① играчка, лутка ② *фиі.* послушник, статиста, фигура, понизник, покорник, слуга, робот, пијун (у нечијим рукама), лакеј, средство (у нечијим рукама), слепа извршилац, безначајник, човек од сламе *фиі.*, роб *фиі.*, оруђе *фиі.*, аутомат *фиі.*, зомби *фиі.*

марити несврш. непрел. (обраћати пажњу на некога или нешто) хајати, уважавати, урачунавати, примећивати, узимати у обзир, зарезивати *фам.*, шљивити *фам.*, вермати *реі.*, абадавати *реі.*, бендати *реі.*, обадати *реі.*, фермати *реі.*, шмирглати *фам.*, шишати *фам.*, јебати *нар.*

марихуана ж бот. (лат. *Canabis sativa*) индијска конопља - *жарі.* дување, цица, дувка, ц, зелено, ана, цитра, зелье, пот, грање, смарачица, сачекуша, анамарија, хедовина, мара, вутра, гења, домаћица, каја, цикс, зелениш, чај, мајчина душица, кора, убица, стаф, суља, ганца, биљка, цоца, цугаја, разваљотка, мери цејн, кљуцавица, вуја, ца, грас, марица, ганцеза, причалица, тра, смолка, трипуша, салата

марка ж ① (поштанска ~) маркица ② *фиі.* в. класа ③ *фиі.* (фирмирана одећа) фирма *фам.*, бренд *жарі.*

маркантан прид. ① в. истакнут 1. ② в. згодан ③ в. леп

маркација ж в. маркирање

маркирање с обележавање, маркација, назначавање, одређивање, означавање, асигнација *реіі.*

марљив прид. вредан, предан, делатан, маран, реван, ревностан, радисан, активан, агилан, пожртвован,

неуморан, послен, савестан, радан, работан, учинковит, здушан, раден, радин, као мрав, амбициозан, устрајан, радохоличан (превише вредан) *фам.*, флетан *реј.*, усталачки *фам.*, усрдан *реј.*, дејствен *реј.*, прилежан *реј.*, горљив *реј.*, трудољубив *реј.*

марљивац м (вредна, марљива особа) радиша, вредник, прегалац, вредница, самопрегорник, марник, трудбеник, пчелица *фиј.*, мрав *фиј.*, кртица *фиј.*, трудиша *фам.*, радилица (само за ж.), радиница (само за ж.)

марљивост ж ❶ прегалаштво, агилност, ревност, вредноћа, рад, брига, предузимљивост, ангажованост, марност, пожртвованост, труд, трудољубивост, брижљивост, савесност, преданост, воља, горљивост, усрдност, трудољубље, настојање, неуморност, подузетност, посленост, ревност, мар, устрајност, делатност, радиност, радишност, сицфлајш *реј.* ❷ в. истрајност 1.

марник м в. марљивац

марност ж в. марљивост 1.

марш узв. *фам.* сиктер, носи се, бежи, бриши, напоље, магла, одлази, чистац, губи/вуци/купи (ми) се испред очију, ван, торњај се, тутањ, губи се, чибе *йој.*, дрнч *жарј.*, вољно *жарј.*, жибе *жарј.*, чада *жарј.*, пали *жарј.*, двојка *жарј.*

маршрута ж ❶ (утврђен правац кретања) план, рута, итинерар ❷ (документ или запис о кретању) водич пута, мапа, итинерар, итинерер, итинераријум, итинерариј *хрв.*

маса ж ❶ (~ ствари, предмета) гомила, хрпа, мноштво, обиље, камара, мали милион, силесија, штос, сва сила, сијасет, сила, милијарду, велика количина, брдо *фиј.*, море *фиј.*, купа *фиј.*, река *фиј.*, чудо *фиј.*, усов *арх.*,

поплава *реј.*, накупина *реј.*, агломерат *реј.* - *уй.* огромно 2. ❷ (гомила људи) руља, народ, светина, људство, сила, свет, гунгула, булумента, накупина, најезда, пук, мноштво, лагер, метеж, рој, миса, плебс, свита, војска *фиј.*, чета *фиј.*, поплава *фиј.*, море *фиј.*, јато *фиј.*, лавина *фиј.*, тевабија *реј.*, ордија *реј.*, мармаља *реј.*, накот *фам.*, хорда *фам.*, навала *фам.*, буљук *фам.*, крдо *фам.*, гурњава *фам.*, стадо *фам.*, хрпа *фам.*, пучина *фам.*, чопор *нар.*, агломерација *реј.*, марва *йој.*, фукара *йој.*, стока *йој.* - *уй:* олош, гујва 1. ❸ в. количина ❹ материја, твар, супстанца, супстанција, тело

масаклин м зоол. ▼ *уй.* гуштер

масакр м истребљење, помор, крвопролиће, покољ, геноцид, погром, убијање, масовно убиство, хомицид, етничко чишћење, зверство, холокауст - *уй:* злочин, убиство

масакрирати сврш. прел. в. поубијати

масиван прид. ❶ в. огроман ❷ в. незграпан 2.

масирати несврш. прел. ❶ изводити/примењивати масажу ❷ *фам.* в. досађивати 2.

маслац м бутер, путер, путар, маргарин, масло *реј.* - *уй:* маст 1.

маслачак м бот. (лат. *Taraxacum officinale*) *реј:* андрашка, баба марта, бос-гологлав, верижњача, ветроказ, глушина, гологлавица, горко зеље, грки димац, дечји ланчић, жућаница, жуљаница, жуљевица, жутел, жутељак, жутеница, жућаник, жућеница, жучаник, јованчак, кравље цвеће, крмеће цвеће, маслачик, маслачица, маслачник, милосавка, млекача, млеч, млечак, млечац, млечић, млечка, млечак, мљекача, мљечка, мљече, обрнице, овчја млечка, попина пога-

чица, попино гувно, радич, салатуша, синцирац, талијанска салата, трава од грознице

маслина ж бот. (лат. *Olea europaea*) *реј*: властита маслина, маслинка, маслица, ољика, улика, уљеника, уљика

масло с рег. в. маслац

масноћа ж в. маст 1. и 2.

масовно прил. ▼ *уй*. много

масон м слободни зидар, неимар *фам. фиј.*, *фрамасон реј.*, *фримасон реј.*

маст ж ❶ (у исхрани) лој, сало, масноћа - *уй*. маслац, уље ❷ (индустријска ~) мазиво, уље, маз *реј.* ❸ *хем.* (група органских једињења) * ❹ (~ за кожу) крема, помада, крем - *уй*. мелем

мастурбирати несврш. непрел. самозадовољавати се, онанисати, дирати се, дркати *нар.*

математика ж матиш, мата *фам.*, тишма *жарј.*, рачун *арх.*, рачунство *арх. реј.*

математичар м ❶ тата-мата *фиј.*, мата *фам.*, математик *арх.* ❷ *фиј.* в. материјалиста

материја ж ❶ твар, супстанца, супстанција ❷ в. суштина ❸ в. материјал 1. ❹ *фиј.* в. материјал 4. ❺ тема, предмет, материјал

материјал м ❶ сировине, грађа, материја, градиво, твориво, твар, састојци, маса ❷ тканина, штоф, ткање, роба *реј.* ❸ прибор, инструменти, алат, оруђе (за рад), опрема, алатка, направе, справе, средства, алатљика, помагала, апарат *фиј.* - *сл*: скаламерија, сокоћала *реј.* ❹ грађа, извор, рукопис, документација, литература, корпус, документ, градиво, подаци, маса, материја *фиј.*, штоф *фам.*, твориво *реј.* - *уй*. до-

сије ❺ в. материја 5.

материјалан прид. физички, чулан, конкретан, осетилан, тваран, стваран, телесни, светован, опипљив, карналан, видљив, од крви и меса, вањски *хрв.*, збиљски *хрв.*

материјалиста м ж (онај који брине само о сопственом материјалном интересу) материјалист, користољубац, среброљубац, себичњак, тврдица, рачунџија *фиј.*, математичар *фиј.* - *уй*. егоиста

мати ж в. мајка 1., 3. и 4.

матирати сврш. прел. *фиг. в.* победити 1.

матица ж ❶ (женка која носи јаја код мраве, оса, пчела) краљица *фиј.*, мајка *фиј.* ❷ в. отаџбина ❸ (речна ~) струја, брзак, брзик, брзица *реј.* ❹ в. средиште ❺ завртањ, навртка, матични вијак ❻ (књига у коју се уписују подаци) протокол, регистар, уписница, матична књига, матрикула

матичњак м бот. (лат. *Melissa officinalis*) *реј*: арбарожа, арбароза, лимунада, лимунка, мајчина љубица, метерњак, матечина, матичина, матичја трава, матичник, матичњача, маточина, матрик, матрњак, маца, медени лист, меденка, медањка, медопер, мелиса, мета марије, млиса, нана, питома метвица, пчеларица, пчелина љубица, пчелињак, пчелиња трава, челињак

матор прид. *фам. в.* стар 1.

маторац м *фам.* старац, старина, чича, деда, дека, старина - *фам.* мумија, старкеља, метузале, олупина, старчекања, дедекања, дртина *йој.*, гроб *йој.* - *жарј.* пензос

маточика ж бот. (лат. *Melittis melisophyllum*) *реј*: маточина, матичика, тичина, меденика, кобиљача, пчелњак

матурант м абитуријент *арх.*

мафијаш м гангстер, криминалац, злочинац, тајкун *фиџ.* - *уй.* пљачкаш

махати несврш. прел. непрел. ❶ (~ руком) одмахивати, млатити, млатарати ❷ (~ крилима) лепршати, лепетати, леперити, ламатати, прхати ❸ (~ нечим) млатити, млатарати, витлати, замаховати ❹ *нейрел.* (~ својим заслугама) в. кочоперити се

махер м ❶ в. стручњак ❷ в. препредењак 1.

махиналан прид. в. механички 2.

махинација ж в. превара 1.

махнит прид. ❶ бесан, љутит, љут, иживциран, изнервиран, суманут, јаростан, киван, веома љут, надурен, огорчен, узрујан, набусит, озлојеђен, горопадан, раздражен, расрђен, спровоциран, гневљив, бенав, срдит, гневан, стекли *ексџр. реџ.* - *уй:* нерасположен, насилан, разјарен, агресиван, дрзак, побеснео - *сл:* нервозан, узнемирен, бунтован ❷ в. нагао 1. ▼ *уй.* блесав 1.

махнито прил. лудо, бесомучно, сулудо, сумануто, неразборито, лудачки, безумно, избезумљено, неприсебно, изван себе, не расуђујући, безглаво, у бунилу, у лудилу, помамно, распамеђено, без памети

махнитост ж ❶ безумље, лудило, безумност, сулудост, умобоља, лудња, френезија, неурачунљивост, помахниталост, подивљалост, неумност, застрањеност, бунило, делиријум, деменција, избезумљеност, шашавост, сумануто, распамеђеност, лудост, помама, ментална/умна поремећеност, безумништво, безглавост, душевна оболелост, безумство, болест, душевно растројство, махнит, полудење *арх.*, манија *йсих.* - *сл:* блесавост, хистерија ❷ в. разјареност

махом прил. најчешће, углавном, обично, понајвише, понајчешће, у већини (случајева)

маца ж в. мачка 1. и 2.

мацола ж чекић, маљ, млат, бат, кладиво, хамор *реџ.*, млатило *реџ.*, токмак *реџ.*, калапач *фам.*, маца *фам.*, кладивац *арх.*

маче с ▼ *уй.* мачка 1. и 2.

мачји кашаљ м в. ситница 1.

мачка ж ❶ (лат. *Felis Domestica*) маца, машка *реџ.* - *суж:* мачор, маче ❷ *фам.* в. девојка 1.

мачков брк м бот. (лат. *Nigella sativa*) *реџ:* чупава ката, питома махуњача, рутавче, тршавац, црн ким

мачор м (мужјак мачке) мачак, мачорчина *ауџ.* - *уй.* мачка 1.

машина ж ❶ уређај, справа, направа, апарат, механизам, машинерија, кресач *реџ.*, апаратура *арх.*, механика *фиџ.* - *сл:* патент ❷ робот, аутомат, човек-машина, направа, апарат *фиџ.*, строј *хрв.* ❸ *фиџ.* в. машинерија 2.

машинерија ж ❶ (унутрашња организација уређаја) механизам, механика ❷ *фиџ.* организација, систем, структура, систематичност, уређење, ред, склоп, мрежа, устројство, скуп, сплет, устројење, машина *фиџ.*, апарат *фиџ.*, сустав *хрв.*, суставност *хрв.*, усустављеност *хрв.* ❸ в. машина 1.

машта ж (моћ замишљања) маштовитост, маштање, имагинација, уобразиља, домишљатост, сањарење - *уй.* фантазија

маштар м сањар, занесењак, машталац, утопица, идеалиста, фантаста

маштарија ж привид, фантазија, опсена, привиђење, халуцинација, симулакрум, сањарија, фатаморгана, причина, фантазмагорија, химера, бунило, уобразиља, уображење,

Мачке (породица Felidae)

РОД FELINAE

Felis

дивља мачка (*Felis sylvestris*)
 домаћа мачка (*Felis catus*)
 кинеска планинска мачка (*Felis bieti*)
 манул (*Felis manul*)
 прашумска мачка (*Felis margarita*)
 црношапа мачка (*Felis nigripes*)
 џунглинска мачка (*Felis chaus*)

Prionailurus

иримотска мачка (*Prionailurus iriomotensis*)
 леопард (*Prionailurus bengalensis*)
 мачка пецарош (*Prionailurus viverrinus*)
 равноглава мачка (*Prionailurus planiceps*)
 црвено-пегава мачка (*Prionailurus rubiginosus*)

Puma

јагуарунди (*Puma yagouaroundi*)
 кугуар (*Puma concolor*)

Acinonyx

гепард (*Acinonyx jubatus*)

Lynx

евроазијски рис (*Lynx lynx*)
 иберијски рис (*Lynx pardinus*)
 канадски рис (*Lynx canadensis*)
 црвени рис (*Lynx rufus*)

Leopardus

андска планинска мачка (*Leopardus jacobitus*)
 кодкод (*Leopardus guigna*)
 колоколо мачка (*Leopardus colocolo*)
 маргеј (*Leopardus wiedii*)
 онцила (*Leopardus tigrinus*)
 оцелот (*Leopardus pardalis*)

пампаска мачка (*Leopardus pajeros*)
 пантанал (*Leopardus braccatus*)
 џефријева мачка (*Leopardus geoffroyi*)

Leptailurus

сервал (*Leptailurus serval*)

Caracal

каракал (*Caracal caracal*)

Profelis

афричка златна мачка (*Profelis aurata*)

Catopuma

азијска златна мачка (*Catopuma temminckii*)
 борнејска мачка (*Catopuma badia*)

Pardofelis

мраморна мачка (*Pardofelis marmorata*)

РОД PANTHERINAE

Neofelis

борнејски облачни леопард (*Neofelis diardi*)
 облачни леопард (*Neofelis nebulosa*)

Panthera

лав (*Panthera leo*)
 јагуар (*Panthera onca*)
 леопард (*Panthera pardus*)
 тигар (*Panthera tigris*)

Uncia

снежни леопард (*Uncia uncia*)

тлапња, мираж, приказа, фантом, визија, сен *фиј.*, снoхватица *јесн.*, трип *жарј.*, халуца *жарј.*, сновид *рејџ.*

маштати несврш. непрел. сањарити, замишљати, сањати, фантазирати, заносити се сновима, снатрити *рејџ.*

маштовит прид. ① (који има машту, развијену способност маштања) в. креативан ② (који представља ре-

зултат маштања) пун маште, интересантан, духовит ③ в. измишљен ④ (који је као из маште) бајковит, сањалачки - *уј.* божанствен

мегдан м ① в. бојиште ② в. борба
мегданџија м ратник, бојовник, војник - *уј.* војник

меда м *геч.* в. медвед 1.
медашник м в. међаш

медвед м ① (лат. Ursidae) мече *фам. хий.*, медведина *фам.*, меца *геч.*, меда *геч.* ② *фий.* в. грмаљ 1.

медведаст прид. в. незграпан 1. и 2.

медвеђа шапа ж бот. (лат. *Heracleum sphondylium*) *реј.*: медвеђи длан, блатарница, вучја шапа, медвеђа ступа, папоњак, попанак, обична шапица, шапица

медвеђе грожђе с бот. (лат. *Arctostaphylos uva ursi*) *реј.*: медвеђе уши, медветка, бубина боба, вучја јабука, горник, дивља магињајабучица, мечије грожђе, мливњак, мливњача, оперник, опирник, планика, црвена планика

меден прид. в. сладак

медитирати несврш. непрел. ① удубљивати се (у себе), уроњавати (у себе), фокусирати се, концентрисати се ② дубоко размишљати, помно разматрати, удубљивати се ③ *фам. в.* ленчарити

медицинар м в. лекар

медуза ж зоол. (лат. *Rhizostoma pulmo*) клобучина

међаш м (камен којим је означена граница или међа између имања) граничник, граничњак, гранични/међашни камен, међашник, међак, мејаш *реј.* - *уй.* камен¹ 4., ивичњак

Гране медицине

Анатомија	Клиничка биохемија и лабораторијска медицина	Пулмологија-пнеумофтизиологија
Ангиологија	Клиничка фармакологија	Радиологија
Анестезиологија	Максилофацијална хирургија	Ратна хирургија
Васкуларна хирургија	Медицина рада	Реуматологија
Ветеринарска медицина	Медицинска биофизика	Социјална медицина
Висцерална хирургија	Медицинска биохемија	Спортска медицина
Гастроентерологија	Медицинска информатика	Стоматологија
Геријатрија	Медицинска	Судска медицина
Гинекологија и акушерство	микробиологија	Торакална хирургија
Дерматовенерологија	Медицинска статистика	Трансфузиологија
Дечја гастроентерологија	Неонатологија	Тропска медицина
Дечја ендокринологија и дијабетологија	Неурологија	Ултрасонографија
Дечја кардиологија	Неуропедијатрија	Ургентна медицина
Дечја нефрологија	Неурохирургија	Урологија
Дечја ортопедија	Нефрологија	Фармакологија
Дечја пулмологија	Нуклеарна медицина	Фармакологија и токсикологија
Дечја реуматологија	Онкологија	Фармација
Дечја хематологија и онкологија	Општа хирургија	Физикална медицина и рехабилитација
Дечја хирургија	Орална хирургија	Физиологија
Ембриологија	Ортопедија	Хематологија и онкологија
Ендокринологија и дијабетологија	Оториноларингологија	Хемија за медицину
Епидемиологија	Офталмологија	Хигијена и екологија
Имунологија и имунохематологија	Патологија	Хирургија
Интерна медицина	Патолошка физиологија	Хирургија срца
Инфектологија	Педијатрија	Хистологија
Јавно здравство	Пластична хирургија	Хумана генетика
Кардиологија	Породична или обитељска медицина	
	Психијатрија	

Гране алтернативне и комплементарне медицине

ајурведа	макробиотика	радионика
акупресура	масажа	реики
акупунктура	медитација	релаксација
ароматерапија	натуропатија	рефлексологија
аутогени тренинг	неуроимунобиологија	сонопунктура
аутосугестија	неуролингвистичко	таи чи
биоенергија	програмирање (НЛП)	таласна терапија
електро-акупунктура	ноцебо	терапија боја
електромагнетна терапија	органска терапија	фунгологија
ирека	оргономија	хербологија
исцељивање на даљину	остеопатија	хидропатија
јога	плацебо	хипноза
квантум-тач	пост	хомеопатија
киропрактика	пранајама	шијацу
кристалотерапија	препораћање	

међувреме с (временски распон између две одређене временске јединице) распон, интервал, размак - уи. пауза

међуигра ж в. пауза 1.

међутим прил. а, али, ипак, само, плус, него, ама, но

међучин м в. пауза 1.

мезе с в. предјело

мезетити сврш. несврш. прел.

❶ сврш. (мало појести) презалогаци, окусити, појести, пробати, преварити глад изр. - фам. прегрисити, грицнути, гризнути, жвакнути, чапнути, шалабрцнути, чупнути, штрпнути, чалабрцнути, метнути/ставити под зуб, чакнути, бацити (нешто) у уста/кљун ❷ несврш. в. јести

мезимац м ❶ миљеник, љубимац, фаворит, обожавани, милосник, маза, протеже *рей.*, мињон *рей.* - уи: јунак, херој, идол ❷ (кућни ~) љубимац

мек прид. ❶ (који није тврд) мекан - уи. савитљив ❷ (који је пријатан на додир) фин, мекан, рафиниран, баршунаст, свиленаст ❸ в. нежан

мекан прид. в. мек

мекетање с блејање, мека, блека, мечање, мекет

мекетати несврш. непрел. бекати, бекетати, мечати, блејати, бекељити се, блекетати, оглашавати се као коза, брекетати

мекоћа ж ❶ в. (особина онога што је меко) меканост, мекота ❷ в. нежност ❸ в. еластичност

мекушац м ❶ зоол. мн. (животиње које немају кичму) бескичмењаци, повијуше, бескраљежњаци *хрв.* ❷ *фи.* в. млакоња

меланхолија ж ❶ (болесно стање туге) потиштеност, туга, жалост, сега, депресивност, депресија, покуњеност, снужденост, покислост *фи.* ❷ в. малодушност

мелез м мешанац, полутан, хибрид, полукрвњак, полушан, крижанац *реј.*, гемишт *фам. реј.*, бастард *арх.*

мелем м балзам, помазање, балсам, облич, помаст - уи. лек 1., маст 4.

мелиса м бот. в. матичњак

мелодија ж муз. мелодика, музика, звук, песма, мелос *фам.*, арија *фам.*,

канат *арх.* - *уй.* ритам

мемла ж ❶ (устајао ваздух) влага, мирис влаге, мирис буђи ❷ *фиџ.* в. свакодневица

мемљив прид. буђав, влажан, труо, гњиво, плеснив, сагњиво, иструлео, на-труо, распаднут, бухав *реџ.*, плеснив *реџ.*, бухљив *реџ.*, потмуо *реџ.* - *уй:* ба-јат 1., црвљив - *сл:* смрдљив

мемоари м мн. аутобиографи-ја, анали, реминисценције, сећања, дневник, животна прича

меморија ж памћење, сећање, ави-за *реџ.*

менза ж јавна кухиња, ресторан, кантина - *уй.* кафана

меница ж вредносни папир, обве-зница, облигација, чек, задужница, медносница *арх.*

мента ж бот. в. нана

менталитет м ❶ (скуп духовних особина припадника једне заједнице) карактер, темперамент, сензибили-тет, ков, природа, душа, дух, психо-логија ❷ (карактеристична својства уопште) карактер, темперамент, при-рода, его, личност, душа, ћуд, дух, сензибилитет, психа, психологија, ков, нарав, индивидуалност, инди-видуалитет, настројеност, нутрина, ја, особине, унутрашњост, крв *фиџ.*, штих *фам.*, натура *реџ.*

ментални прид. ❶ појмовни, умни, разумни, мисаони, мисаон, мислен, идејни, апстрактан, теоријски, интелектуалан, концептуалан ❷ духов-ни, психички, душевни, унутрашњи, унутарњи

менула ж бот. (лат. *Smaris vulgaris*) оштруља

мењање с измена, промена, адапта-ција, модификација, трансформаци-ја, преосмишљавање, трансформи-

сање, премоделовање, преправљање, преобликовање, преиначење, преи-начивање, преправак *хрв.*, прилагод-ба *хрв.*, трансформирање *хрв.*, прео-блика *хрв.*, римејк (~ филма) *суж.*

мењати несврш. прел. (чинити друкчијим/различитим) преправља-ти, модификовати, трансформисати, давати нов облик, адаптирати, прео-кретати, преструктурирати, преина-чавати, преиначивати, подешавати, прилагођавати, уређивати, преу-стројавати, уносити промене/изме-не, преображавати, преобличивати, сређивати *фам.*, модифицирати *хрв.*, трансформирати *хрв.* - *уй:* обликова-ти, окретати, извртати - *суж.* реор-ганизовати (~ фирму), реформисати (~ универзитет), прерађивати (~ му-зику), реструктурирати (~ фирму), примеравати (~ узрасту), реоргани-зирати *хрв.*, реформирати *хрв.*

мера ж ❶ (стандардна количина, величина, тежина) вага ❷ в. мерило 1. ❸ количина, квантитет, величина, износ ❹ (количина у којој се нешто јавља) обим, степен, размера, ниво ❺ граница, ограничење ❻ (осећај до-звољеног у понашању) одмереност, умереност, тактичност

мерач м ❶ кантарција, меритељ, контролор мера, мерилац, баждар *арх.* ❷ мерило, мерица, дозатор - *уй.* вага

мердевине ж мн. лестве, лојтра *реџ.*, лотра *реџ.*, скале *реџ.*, скала *реџ.*

мерење с вагање, премеравање, ба-ждарење, процењивање/просуђива-ње вредности, одмеравање, суђење *фиџ.*, баждар *арх.*

мерило с ❶ критеријум, показатељ, показивач, аршин, скала, лествица, мера, критериј *хрв.* ❷ канон, норма, правило, закон, начело, принцип,

пропис, стандард, законитост, критеријум, критериј *хрв.* ③ в. модел 1. ④ (~ за струју) бројач, бројило, сат ⑤ в. мерач 2.

мерити несврш. непрел. прел. ① *йрел.* (одређивати меру или цену) вредновати, вагати, оцењивати, промеравати, валоризовати, премеравати, процењивати, одмеравати, бонитирати, омеравати *реџ.*, стављати на вагу *изр.*, важити *арх.* ② *нейрел.* калкулисати, уравнотежавати, вагати, обрачунавати, билансирати, разбрајати, рачунати, прорачунавати, валутирати

меродаван прид. ① мериторан, надлежан, овлашћен ② (који има довољно знања или способности да одлучује) компетентан, позван, дорастао

меродавност ж ① делокруг (поље утицаја), ингеренција, надлежност, позваност, овлашћење ② компетенција, компетентност - *уй:* стручност 1.

месец м ① (период од тридесет или приближно тридесет дана у нашем календару) месечница ② (небеско тело, Месец) луна - *суж.* уштап, млађак

Месеци у години

СРПСКИ

јануар
фебруар
март
април
мај
јун
јул
август
септембар
октобар
новембар
децембар

ХРВАТСКИ

сијечань
вељача
ожујак
травањ
свибањ
липањ
српањ
коловоз
рујан
листопад
студени
просинац

месечар м ① (онај који хода у сну) лунатик, сомнабул, сомнабулист ②

фил. занесењак, сањар, сањалац, сањалица, утописта, маштар, машталац, фантаста, идеалиста

месечев прид. лунарни

месити несврш. прел. в. спремати 1.

месни прид. ① в. овдашњи ② (од меса) меснати

месо с ① (мишићно ткиво у организму животиње или човека) * ② (припремљено месо) печење - *суж.* телетина, говедина, јунетина, овчетина, јагњетина, козлетина, браветина, коњетина, крметина, прасетина, свињетина, зечетина, гушчетина, пачетина

Месни производи

ДЕЛОВИ СКЕЛЕТНИХ МИШИЋА

Птице

батак
бело месо
карабатак
крилца
филе
шија

печеница
плећка
полутка
прса
рамстек
ребарца
реп
рибич
розбиф
розбратна
ружа
средњи каре

Сисари

бела печеница
бели каре
бифтек
бубрежњак
бут
вајсбратна
врат
глава
груди
ђердан
кавалер
коленица
котлет
крменадла
лопатица
мекани рит
ноге
образина
папци

тарак
требушина
фригандо
цвергрит
црно месо
шол

ИЗНУТРИЦЕ

бризле
бубрези
језик
јетра
кожурица
крезде
мозак
плућа
срце
хрскавица
цревца
шкембићи

мести несврш. прел. (чистити метлом) брисати, чистити

местимично прил. в. понегде

место с ① (простор на којем се нешто налази) подручје, област, крај, зона, рејон, локалитет, локација, предео, средина, простор, територија - уи. околина ② (настањено подручје) насеље, насеобина - суж. град, село, варош ③ (нешто прецизно одређено у циљу извођења неких активности) положај, тачка, пункт, средиште, локација ④ в. седиште ⑤ (радно ~) в. запослење

мета ж ① (објекат који служи као циљ за гађање) * ② циљ - уи. смисао

метар м ① (основна јединица мере за дужину) * ② (структура стиха у песничком делу) метрика - уи. ритам

метати несврш. прел. стављати, увлачити, уносити, завлачити, инкорпорирати, трпати, придодавати, додавати, укључивати, уметати, утравати, турати *реі.*

метафора ж (стилска фигура у којој се један појам исказује другим) скраћено поређење - уи. алегорија 1.

метафоричан прид. в. пренесен

метвица ж бот. (лат. *Mentha pulegi-um*) *реі.* ситна нана, барска нана, веремовка, пољачак, мацина метвица

метез м ① гужва, стиска, гунгула, гурњава, кркаљанац *фам.*, трпањац *фам.*, гурема *арх.* ② (стање у којем нема правилног поретка) збрка, пометња, гунгула, гужва, разбацаност, побрканост, дезорганизованост, збрканост, хаотичност, набацаност, хаос, несређеност, дезорганизација, заврзлама, лоша уређеност ③ в. јурњава

метил м в. двоживац

метиљав прид. ① (који болује од метиљавости) * ② *фиі.* в. болећив 1.

метнути сврш. прел. в. ставити

метода ж ① стил, схема, приступ, систем, поступак, начин, модалитет, правило, облик, план, процедура, модус, образац, модел, техника, средство, програм, пракса, пут *фиі.*, слог *арх.* ② (мисаони, логички поступак) метод - суж. индукција, дедукција

методичан прид. в. аналитичан 2.

методично прил. в. подробно

методичност ж систематичност, аналитичност, осмишљеност, исправност, организованост, синтетичност, дедуктивност, смисаоност, разложност, доследност, тачност, разборитост, кохерентност, логичност

методологија ж ① (научна дисциплина која разматра научне методе) методика ② (скуп метода, поступака) програм - уи. метода 1.

метрика ж ① (грana теорије књижевности која изучава структуру стиха) версификација ② (структура стиха у песничком делу) метар - уи. ритам

метропола ж ① (главни град) центар, престоница ② (град који је средиште неке активности) велеград - уи. град

метузале м фам. (јако стара особа) в. бабускара, маторац

мењава ж вејавица, кијамет, снежна олуја, снежна бура, вејање, снежно невреме

механизам м ① в. машина 1. ② (унутрашња организација уређаја) машинерија, механика ③ (спој интерактивних делова) састав, спој, састав *хрв.* ④ *фиі.* (систем деловања неке организације) в. машинерија 2.

механизовати сврш. прел. аутоматизовати, роботизовати, програмирати, компјутеризовати

механика ж ❶ (грana физике) * ❷ (наука о машинама) машинство, стројарство *хрв.* ❸ *в.* машина 1. ❹ *в.* механизам 2. ❺ рефлексност, несвесност, случајност, ненамерност, ненамераваност, невољност, непромишљеност, нехотичност, несмишљеност, несрачунатост, инстинктивност, непланираност, нехотимичност, аутоматизам *йсих.*

механичар м *в.* мајстор 1.

механички прид. ❶ програмиран, аутоматски, компјутеризован, аутоматизован, машински управљан ❷ случајан, инстинктиван, несвестан, ненамеран, шаблонски, рефлексан, невољан, спонтан, непромишљен, импулсиван, непланиран, природан, махиналан, несрачунат, неконтролисан, несмишљен, природан, аутоматски, ненамераван, инхерентан, нехотимичан, ненаучен, интуитиван, против властите воље, нехотичан

мехур м балон, клобук, клопац

мецена м ж покровитељ - *уй.* заштитник 1.

меценат м покровитељство, меценатство, патронажа, патронат, заштитништво, заштита

меценатство с *в.* меценат

мецосопран м (певачки глас) први алт, други сопран - *уй.* глас

мечати несврш. непрел. *в.* бекати

мешанац м мелез, полутан, хибрид, полукрвњак, полушан, крижанац *реј.*, гемишт *фам. реј.*, бастард *арх.*

мешати несврш. прел. ❶ (спремати нешто мешањем) мутити, окретати, превртати, бућкати, мућкати ❷ (~карте или фигуре) премештати, преметати ❸ (убациватни нешто у другачији контекст) проткивати, шарати, комбиновати, компилирати, мик-

совати *жарј.* ❹ (слабо разликовати) бркати, замењивати, мењати

мешати се несврш. ❶ (јављати се у заједници заједно с нечим другим) преплитати се, укрштати се, комбиновати се, крижати се *хрв.* ❷ *фиј.* (бавити се туђим проблемима) уплитати се, петљати се, упетљавати се, пачити се, плести се, гледати туђа посла *изр.*, забадати нос *изр.*, бити у свакој чорби мирођија *изр.*

мешкољити се несврш. врпољити се, развлачити се, мигољити се, кобељати се, врцати се *реј.*, врсти се *реј.*, гомбељати се *реј.* - *уй:* батргати се 1.

мешовит прид. ❶ (састављен од различитих елемената) мешан, мешовит, комбинован, измешан - *суж.* вишенационалан ❷ (настао укрштањем) укрштен, крижан *хрв.* ❸ (међусобно различит) различит, разнолик, разноврстан, разнородан

мештанин м (онај који је из тог места) домаћи/овдашњи човек, домородац, локалац *жарј.* - *уй.* земљак

мигољити се несврш. *в.* мешкољити се

мизеран прид. *в.* незнатан 1.

микроб м *в.* бактерија

микроскопски прид. *в.* минијатуран

милерам м павлака, врхње

милети несврш. непрел. ❶ (споро се кретати, о ситним животињама) гмизати, пузати ❷ (споро се кретати, о људима) бауљати, вући се *фам.*, пузати *фам.*

милина ж ❶ угодност, уживање, ужитак, миље, блаженство, задовољство, мерак, угода, угодба, драгост *хрв.* ❷ *в.* љупкост

милитантан прид. агресиван, офанзиван, ратнички, ратоборан, на-

падачки, нападан, освајачки, остентативан *реџ*.

милицајац м милиционер - *уй*. полицајац

милиција ж ① (организована војска грађана у приликама без сталне војске) * ② (служба јавног реда у СФРЈ) * - *уй*. полиција

милоглед м бот. (лат. *Sanicula euro-paea*) *реџ*: милече, љечура, личарка, здравчица, омилен, оздравница

милозвучан прид. (који има угодан глас или звук) благозвучан, мелодичан - *уй*. акустичан

милом прил. в. добровољно

милосрдан прид. дарежљив, великодушан, широкогруд, добар, племенит, хуман, самилостан, добротворни, милостив, човечан, алтруистички, филантропски, подашан, човекољубив, саосећајан

милосрдност ж в. милосрђе

милосрђе с широкогрудост, дарежљивост, доброта, човекољубље, пожртвованост, човечност, самаританство, алтруизам, срдачност, предусредљивост, несебичност, хуманост, великодушност, племенитост, галантност, пажљивост, филантропија, хуманитарност, људскост, достојанственост, благородност, добротивост, милосрдност, узвишеност, богобојазност, галанција, човекољубивост, мекоћа срца, простодушност, пријатељство, благод, душевност, добродушност, издашност, доброхотност, разумевање, женерозност, беневољентност, подашност, благонаклоност, добра воља, добротворност, женерозитет, генерозност, милост, братољубље, широкогрудност, милостивост, аман *реџ*., податљивост *реџ*., смиловање *реџ*., веледушност *хрв*. - *уй*: љубав, љубазност

милост ж ① опроштај, милост, милосрђе, помиловање, праштање, аман *реџ*. ② (прекидање кривичног поступка без последица по окривљеног) амнестија, помиловање, опрост, заборав, ремисија, опроштај, ослобађање, поштеда, укинуће, поништење (поступка), пуштање из затвора, ослобођење, опростење, избављење, одрешење, праштање, разрешење аман *реџ*., проштење *арх.*, аболиција *йравн*.

милостив прид. ① в. милосрдан ② в. љубазан

милостивост ж в. милосрђе

миље м ① в. околина 1. ② в. милина 1.

миљеник м в. мезимац 2.

мимичар м пантомимичар - *уй*. ларкријаш

мимо пред. ① поред, покрај, крај, уз ② в. изузев

мимоићи сврш. прел. ① в. манути се ② *фш*. в. не искористити ③ в. обићи 1.

минђуша ж наушница, пирсинг *жарџ*., пирс *жарџ*., менђуша *арх. реџ*., ђинђува *арх.*, бутон *арх. реџ*., аморић *арх. реџ*., ринчица *хрв*. - *суж*: куглица, алка

минијатуран прид. ситан, не приметан, мали, неопазив, незнатан, мајушан, неупадљив, сиђушан, неуочљив, омален, микроскопски, умањен, смањен, малецки, премален, неразберив, незаметљив, портабл *фам.*, мини *фам.*, џепни *фам.*, малешан *реџ*., мањушан *реџ*., малечак *реџ*., малашан *реџ*., малацак *реџ*.

министар м (човек на челу министарства) секретар, члан владе/кабинета, попечитељ *арх*.

минути сврш. непрел. ① (о времену) проћи, протећи, истећи, прохуја-

ти, избледети, испарити, пролетети, уминуту, проминуту *рејџ*. ② (жеља, љубав и сл.) проћи, уминуту, угасити се, гаснути, увенути *фиј*. ③ *рејџ*. проћи мимо, мимоићи

мио прид. ① драг, врли, вољен, омиљен ② в. леп

мир м ① (стање без рата) * - сл. примирје, затишје ② (стање без нарушавања јавног реда) ред, дисциплина ③ (стање без свађе, сукоба) в. равнотежа 2. ④ (стање без буке) тишина, мук, тајац, затишје, станка, безгласје, безгласност, бешумност, утиха, ћутање, мучање, шутање *хрв.*, безветрина *суж*. ⑤ (душевни ~) спокој, сталоженост, уравнотеженост, спокојност, смиреност, безбришност, блаженство, непомућеност, стабилност, трезвеност, самопоуздање, самоувереност, хладнокрвност ⑥ (одмор од рада) починак, смирај, мировање, одмор, одмарање, одушак, окрепа, опуштање, освежење, предах

мираз м (имовина коју доноси жена од родитељске куће) женино имање, спрема, женино добро, опрема *фиј*., алатура *реј*., дота *реј*., женинство *реј*., прђија *реј*., донос *реј*.

миран прид. ① смирен, безбрижан, спокојан, лежеран, без бриге, комотан, опуштен *фам.*, кул *жарј*. *нейром.* - уј. срећан, равнодушан ② непомичан, непокретан, неприметан, тих, нечујан ③ в. безбедан ④ в. мирољубив ⑤ в. суздржан

мирис м ① арома, милодух, нота *фиј*., миомир *арх.*, миомирис *рејџ*. - *суж*: инценс, кад, измирна, смирна ② в. парфем ③ (непријатан ~) в. смрад

мирисан прид. в. миришљав

мирисати несврш. прел. ① (доживљавати чулом мириса) њушити,

удисати, њушкати, sniffати *жарј*., воњати *рејџ*. *фиј*. ② (ширити пријатан мирис) осећати се, кадити *фиј*. ③ *фиј*. изгледати (као), бити сличан (нечему), подсећати (на нешто), вући (на нешто) *фиј*., слутити (на нешто)

миришљав прид. ароматичан, мирисан, миомирисан, мирисав, милодушан, миомиран *арх.*

мирно прил. ① (на смирен начин) смирено, умирено, хладнокрвно, лежерно, неусиљено, без панике, без напрезања, уздржано, умерено, одмерено, трезвено, опуштено *фам.*, кул *жарј*., лаганезе *жарј*. ② непомично, непокретно, неприметно, тихо, нечујно

мировати несврш. ① в. одмарати се ② (бити миран, непомичан) не мрдати се, не мицати се, лежати - уј. боловати ③ *рејџ*. в. налазити се

мировни прид. в. мировњачки

мировњачки прид. пацифистички, антимилитантан, антиратни, мировни, миротворан, противратни

мирођија ж бот. (лат. *Anethum graveolens*) *реј*: копар, анита, дил, копар, копер, копра, копр, копрић, миродија, мирудија, слатки јанеж, смрдил

мисао ж ① (интелектуални процес) мишљење, размишљање, умовање, расуђивање, мозгање, разбијање главе *фам.* ② (плод размишљања) идеја, помисао, замисао, примисао, сазнање, поука, закључак, уверење, убеђење, схватање, претпоставка, суд, став, концепција ③ (скуп идеја и схватања одређене групе људи) замисао, мишљење, учење, идеологија, план, програм, концепција ④ (главна идеја неког дела) поента, окосница, суштина ⑤ (духовита или поучна сажета мисао) изрека, гнома, пословица, сентенција, поука, афоризам, максима,

приречица *реї.*, изричај *реї.*

мисаон прид. ❶ појмовни, умни, разумни, мисаони, мислен, апстрактан, теоријски, интелектуалан, концептуалан, ментални, идејни ❷ измаштан, нестваран, измишљен, натприродан, надреалан, фиктиван, непостојећи, нематеријалан, имагинаран, душевни, снолик, апстрактан, креиран у мислима, замишљен, натчулан, сновиђајан, нереалан, незбиљски, неземаљски, иреалан, надстваран, фикцијски, имагинативан, нетелесан, сневан, сновит, апстрактиван - *уй:* бајковит, необичан, чудан, чаробан - *сл:* спекулативан, привидан

мисаоност ж в. мудрост 1.

мисија ж ❶ (задатак чијем се остварењу придаје већи друштвени или лични значај) задатак, посао, дужност, обавеза, посао, подухват, циљ, задаћа *хрв.* ❷ (скуп људи послат у другу земљу по задатку) изасланство, изасланици, представништво, делегација, делегати, депутација, посланство, послање ❸ (путовање са научним циљевима) експедиција, путовање, пројекат, подухват ❹ (мисионарска верска организација) *

мисирка ж зоол. в. морка

мислен прид. в. мисаон

мислилац м ❶ мислител, филозоф, теоретик, теоретичар, учењак, научењак, научник, мудрац, геније, енциклопедист, мозак *фиї.*, ум *фиї.* ❷ *ирон.* мудријаш, паметњаковић, свезналица, паметник, филозоф *ирон.*

мислити несврш. прел. ❶ размишљати, промишљати, расуђивати, разматрати, умовати, мозгати, резоновати, паметовати, думати *фам.*, контати *фам.*, разбијати главу *изр.*, мнити *арх.* - *уй.* судити 1. ❷ (имати мишљење) сматрати, држати, веро-

вати, бити мишљења, бити убеђен **мистериозан** прид. тајан, тајновит, тајанствен, загонетан, нејасан, неразјашњив, недокучив, недоступан, непознат, мистичан - *уй.* необичан 1.

МИСТИК м в. маг 2.

мистика ж ❶ затвореност, неразумљивост, скривеност, мистичност, тајновитост, херметизам, недоступност, нечитљивост, скровитост ❷ окултизам, езотерија, езотеричност, мистицизам, чаробњаштво

МИСТИЦИЗАМ м в. мистика 2.

мистичан прид. ❶ тајанствен, тајновит, загонетан, скривен, натприродан, аветан, сабластан, измаштан, бајковит, нестваран, етеричан, необјашњив, необичан, оностран, бестелесан, нематеријалан, фантастичан, невероватан, езотеричан, чудесан, небески, чудан, паранормалан, изузетан, неопипљив, наднараван, неземаљски, невидљив, парапсихолошки, изванземаљски, надљудски, с другог света, надземаљски, спектралан, астралан *фиї.*, врхунараван *реї.* ❷ в. магијски

МИСТИЧНОСТ ж в. мистика 1.

МИТ м ❶ легенда, бајка, предање, фантастика, фикција, сага, приповест, предајна прича, народна легенда, еп, писано предање, предаја, фантазија, дело *фам.*, читије *арх.* - *уй.* прича ❷ в. лаж 1.

МИТИНГ м (јавни масовни збор) састанак, скуп, збор, политички скуп **МИТИТИ** несврш. прел. в. корумпирати

митраљез м аутомат, пушкомитраљез, машинска пушка, машинка, машингевер, шмајсер *арх.*, стројница *хрв.*, стројопушка *хрв.*

МИТРОПОЛИТ м цркв. (високи до-

стојанственик у православној цркви, управитељ више епархија) архиепископ, архиепискуп, надбискуп

мица ж ❶ (игра) дама, млин ❷ *фам. в.* девојка 1.

мицати несврш. прел. в. померати

мицати се несврш. померати се, помицати се, покретати се - *уй.* кретати се

миш м зоол. (кућни глодар) * - *уй.* глодари

мишинац м бот. (лат. *Synoglossum officinale*) *реџ:* пасји језик, мишјак, мали гавез, трпуњац

мишићав прид.(који има јаке и изражене мишиће) жилав, мускулозан *реџ.* - *уй:* снажан 1.

мишица ж (рука од рамена до лакта) рука, надлактица, мишка

мишљење с становиште, полазиште, гледиште, вид, схватање, стајалиште, суд, видик, позиција, процена, назор, аспект, став, духовни хоризонт, представа (о нечему), дохват, угао гледања, видокруг, поимање ствари, опсег, ширина схватања, визија, уверење, домашај, знање, панорама *фиџ.*, поглед *фиџ.*, домет *фиџ.*, перспектива *фиџ.*, мњење *арх.*, мотриште *реџ.*, светоназор *хрв.* - *уй:* идеја 2., начело 2.

мишоловка ж замка, клопка, ступица - *уй.* замка 1.

мишомор м арсеник, сичан *реџ.*, арсен *фам.*

млад прид. ❶ мали, незрео, несазрео, детињаст, неискусан, незрео, инфантилан, недорастао, голобрад, јецав *фам.*, бебаст *фам.*, балав *фам.* *йоџ.*, зелен *фам.*, кењкав *фам.*, млађан *ексџр.* - *сл:* малолетан, наиван ❷ рани, свеж

млада ж невеста, нововенчана супруга, младенка, шпожа *реџ.*, снајка

фам., снаја *фам.*, љуба *арх.*

младалачки прид. разигран, енергичан, живахан, виталан, темпераментан, покретљив, динамичан, покретан, полетан, весео, животан, жив(ахан), агилан, врцкаст, пун живота, пун живости, вижласт, ведрог духа, бодар, чио, жустар, прштав, ведар, крепак, немиран, окретан, млађахан, ватрен *фиџ.*, гибак *фиџ.*, активан *фиџ.* - *уй:* јак, млад

младеж ж омладина, тинејџери, млада генерација, млади, пубертетлије, адолесценти, млађарија, омладинци/омладинке, младост, млади нараштај *форм.*, подмладак *форм.* - *уй:* девојка, младић

младић м ❶ момак, мушкарац, момче, дечко, тип *жарџ.*, фрајер *жарџ.*, даса *фам.* ❷ заручник, љубавник, вереник, дечко, изабраник, даса *фам.*, тип *жарџ.*, фрајер *жарџ.* - *уй.* младожења

младићство с ▼ *уй.* младост

младица ж зоол. (лат. *Hucho hucho*) главатица, велика пастрмка

младожења м женик - *уй.* младић 2.

младолик прид. в. добродржећи 1.

младост ж адолесценција, пубертет, сазревање, тинејџерске године, младе године, млади дани *фиџ.*, магареће године *фам.*, пролеће живота *изр.* - *суж:* момаштво, младићство, девојаштво

млађа ж бот. (лат. *Coralydalis cava*) *реџ:* кокочица, младик, петличићи, пијевац, брезрода, голубија гуша, змијска трава, капулота, кокоче, млађак, млађик, пасторкиња

млак прид. ❶ топао, млачан ❷ *фам.* беживотан, безбојан, безличан, бескрван, бестемпераментан, лимфатичан, млак, млитав, слаб, шоњав, никакав - *уй.* стидљив, плашљив,

трапав, апатичан ① *фам.* (поздрав) дистанциран, кисео, нељубазан, негостољубив, непријатељски, несрдчан, несусретљив, суздржан, хладан, сув ② *фам. в. дош* 1.

млакоња м кукавица, пекмез, страшљивац, млитавац, плашљивац, поводљивац, шоња, слабић, шуша, малодушник, колебљивац, шака јада, страшивац, бескичмењак *фиј.*, мекушац *фиј.*, баба *фиј.*, јадо *реј.*, кекез *реј.*, тетка *фам.*, недоношче *фам.*, папучар *фам.*, килавац *фам.*, шмокљан *фам.*, пичка *нар.*, гузица *нар.*, пичкица *нар.*, плачипичка *нар.*, ништавац *реј.*, млитоња *реј.*, изјаловак *реј.*, изјаловче *реј.*, крепалина *реј.*, шоњо *реј.* - *уй:* курва, нитков

млат м в. мацола

млатарати несврш. непрел. ① в. махати 1. и 3. ② в. млатити 1.

млатач м в. млатилица

млатилица ж испрашивач, млатило, млатач, батипан, испрашач, млатача *реј.*, клофер *фам.*

млатило с в. млатилица

млатити несврш. прел. ① бити, ударати, тући, батинати, ћушкати, бубетати, деветати, бубати, ломити, пљускати, шамарати, лупати, бусати, ломатати, гњечити, чвркати, шакетати, чибукати, пљескати, чукати, бубњати, лупкати, лупетати, млатарати, канџијати, мазати *фиј.*, тепати *реј.*, тепсти *реј.*, мецати *реј.*, лемати *фам.*, шутирати *фам.*, макљати *фам.*, лешити *фам.*, воштити *фам.*, табати *фам.*, рокати *фам.*, лемезати *фам.*, фајгати *жарј.*, пеглати *жарј.*, футити *жарј.*, давати по туру *еуф.* ② в. махати 1. и 3.

млатити се несврш. в. тући се

млеко с (хранљива течност која се лучи из дојки женки сисара) *

Млечни производи

јогурт	кисело млеко	павлака
кајмак	маслац	сир
кефир	млеко	сурутка

млети несврш. непрел. ① уситњавати, ситнити, миксати *фам.* ② *фам. в.* лупетати

млечан прид. в. беличаст

млечика ж бот. (лат. *Euphorbia surgrissias*) *реј.*: царевац, вучји млечец, горац, качје млеко, мали млеч, млеча, млијеч, млич, мљечер, мљечика, родино млеко, тужица, тужиче

млин м ① воденица, поточара, млиница, млинац, лопатара ② (за млевене чврстог материјала) жрвањ, млински камен, дробилица

млитавац прид. ① в. малаксао ② в. лабав ▼ *уй.* незграпан 1.

млитавац м в. млакоња

млитавост ж в. болећивост 1.

много прил. врло, веома, видљиво, осетно, изражено, грдно, дозлабога, итекако, доста, натпросечно, нарочито, итеколико, особито, врашки, јако, тако, значајно, изнимно, подоста, посебно, силно, у великој мери, знатно, темељито, толико, пуно, изузетно, прилично, приметно, добрано, љуго *фиј.*, дебело *фиј.*, добро *фиј.*, пропишно *фам.*, гадно *фам.*, толи *арх.*, добеса *арх.*, весма *арх.* - *уй:* претерано - *сл:* масовно, страшно, невероватно, ретко, тешко, широко, поштено, обилато, горко, тако, неизмерно, неописиво, опасно, стварно

многобожац м вишебожац, политеиста, паганин, пантеиста

многогодишњи прид. ① в. стар ② (који је у неком положају много година) дугогодишњи, стар ③ (који траје

више година) вишегодишњи, дугорочан

множеноство с полигамија, полигимија, вишеженство - уй. многомуштво, бигамија

мнојезички прид. многојезичан, вишејезичан, вишејезички

мнојмуштво с полиандрија, вишемуштво - уй. многоженство, бигамија

мнојсложан прид. в. вишеструк 1. и 2.

мнојспратан прид. в. вишеспратан, небодеран, вишекатан *хрв.*

мнојстраничан прил. вишестраничан, вишестран

мнојструк прид. ① различит, вишеструк, разноврстан, разнородан, шаролик, сваковрстан, шаренолик, хетероген, мултилатералан, вишестран, комплексан, разнолик, екстензиван, универзалан, мешан, различан, широк, многоврстан, вишестепен, мултипли, сложен, свакојак, разни, разноличан, разноразни *експр.*, обрашаст *арх.* - сл: шарен, свестран, свакав, разнобојан ② в. вишеслојан 1.

мнојструкој ж разноврсност, шареноликој, вишеструкој, вишестраној, различитој, свестраној, обухватној, сваковрсној, мултилатералној, комплексној

мнојугаоник м вишеугао, полигон, мнојугао, вишекут *хрв.*, мнојкут *хрв.*, вишекутник *хрв.*

мнојтво с ① (мној ствари или људи) гомила, маса, хрпа, обиље, камара, мали милион, силесија, штос, сва сила, сијасет, сила, милијарду, велика количина, чудо *фиј.*, брдо *фиј.*, море *фиј.*, чета *фиј.*, купа *фиј.*, накупина *рејџ.*, агломерат *рејџ.*, усов *арх.* ② в. навала 2. ③ (велика количина нечега што се брзо креће, пада) навала, про-

вала, река *фиј.*, киша *фиј.*, поплава *фиј.*, лавина *фиј.*, бујица *фиј.*

мобилизовати несврш. прел. в. мобилисати

мобилисати несврш. прел. мобилизовати, врбовати, регрутовати, спремати, подстицати, придобијати (за нешто), припремати, активирати, покретати, наговарати, нубити *арх.*, новачити *арх.*

мобилни телефон м телефон, мобилни, мобс *жарг.*, мобител *хрв.* - уй. телефон

мојућ прид. ① вероватан, изгледан, потенцијалан, остварив, извојив, претпостављив, замислив, евентуалан, плаузибилан, остварљив, можебитан, извојлив, мојућан, пробабилан, можан, вјеројатан *хрв.* ② в. замишљен 1.

мојуће прил. вероватно, ваља, изгледа, канда, највероватније, изгледно, није искључено, надајмо се, биће да, рекло би се, могло би бити, евентуално, зацело, по свој прилици, може бити, чини се, сва је прилика, ваљада *реј.*, ваљад *реј.*, ваљаде *реј.*, камо среће *фам.*, дај боже *фам.*, почем *арх.*, бојсе *арх. рејџ.*, вјеројатно *хрв.*, дајбуди *хрв.* - уй: сигурно, можда

мојућној ж ① вероватноћа, изглед (за нешто), вероватној, шанса, евентуалној, потенцијал, пробабилној *форм.*, апаренција *рејџ.*, можебитној *рејџ.*, вјеројатноћа *хрв.* ② (радна ~) способној, капацитет, моћ, снага, потенција, потенцијал

мој ж тренд, помодарство, моденство, фазон *фам.*, шик *арх.* - уй: стил, елеганција

мојалитет м (нашин извршења/остваривања нечега) облик, вид, начин, метод - уй. метода 1.

мој прид. в. плав

модел м ❶ узор, пример, норма, прототип, мерило, оригинал, парадигма, архетип, савршенство, критеријум, путоказ, идеалан пример, стандард, образац, углед *арх.* ❷ в. нацрт 1.

моделирање с моделовање, уобличавање, обликовање, израђивање, вајање, вајарење

моделирати несврш. прел. моделовати, обликовати, уобличавати, моделисати, израђивати, вајати, вајарити

модеран прид. ❶ раширен, моден, помодан, нов, у моди, општеприхваћен, у духу времена, популаран, у тренду ❷ садашњи, савремен, актуелан, данашњи, текући, нов, ововремен, ововременски, оводобан, незастарео, новији, скорашњи, нововековни, курентан *реџ.*, сувремен *хрв.* ❸ (на високом ступњу развоја) високоразвијен, напредан, напредњачки, окренут будућности, прогресиван, просперитетан, реформаторски, реформистички, слободоуман, врхунски, иновативан, смео, смион *хрв.*

модернизовати сврш. прел. осавременити, иновирати, ажурирати

модификација ж в. мењање

модификовати несврш. прел. ❶ в. мењати ❷ (~ биљке генетски) в. калемити ❸ (~ генетски животиње) в. парити

модрило с в. плаветнило 1.

модус м манир, техника, начин, схема, стил, образац, шема, приступ, форма, метода, тактика, проседе, програм, клише, модалитет, предложак, матрица, процес, обичај, модел, пракса, облик, методологија, процедура, пут *фил.*, калуп *фил.*, мустра *фил.*, систем *фил.*, протокол *форм.*, слог *арх.*, мода *реџ.*, сустав *хрв.* стратегија *суж.*

можда прил. евентуално, ако, било,

уколико, случајно, којим случајем, у случају да, претпоставимо, на пример ако, под условом да - *сл.*: рецимо, кад (би)

мозак м ❶ (главни орган нервног система код кичмењака) * ❷ в. памет ❸ *фил.* в. мислилац ❹ *фил.* в. креатор 1.

мокар прид. влажан, овлажен, наквашен, сквашен, намочен, натопљен, воден, воденаст, орошен, поливен, покисао, неосушен

мол м в. лука

молба ж ❶ апел, жеља, захтев, позив, обраћање, апелација *реџ.* ❷ (молба у писменом облику) молбеница *реџ.*, шупљика *реџ.* - *уй.* образац 1.

молити несврш. прел. мољакати, умољавати, просити, преклињати, заклињати, искати, вапити, падати на колена *изр.*, хватати за скуте *изр.*, кумити *фам.* - *уй.* тражити

молити се несврш. ❶ (обраћати се неком божанству) молити, преклињати, искати ❷ в. веровати 1.

мољакати несврш. прел. (досађивати упорним молбама) салетати, спопадати, наваљивати, камчитити, изнуђивати, молити, просјачити, умољавати, изнуђивати, циганчитити *фам.*, шлихтати се *жарј.*, просити *йој.*, фехтати *реџ.*

момак м ❶ младић, мушкарац, момче, дечко, тип *жарј.*, фрајер *жарј.*, даса *фам.* ❷ младић, заручник, љубавник, вереник, дечко, изабраник, даса *фам.*, тип *жарј.*, фрајер *жарј.*

момаштво с ▼ *уй.* младост

моменат м ❶ тренутак, час, часак, делић секунде, секунд *фил.*, трептај *фил.*, амин *реџ.* ❷ в. околност

моменталан прид. тренутан, привремен, краткотрајан, часовит, тренутачан *хрв.* - *уй.* модеран, горући 1.

моментално прил. ① одмах, сме-ста, овог часа, овог трена, врло брзо ② (у ово доба) сад, сада, у овом трену, тренутно

монарх м (крунисани владар мо-нархије) краљ - уй. владар

монархија ж (земља којом влада краљ) краљевина - уй. земља 5.

монах м калуђер, испосник, мило-срдник, самостанац, духовник, инок, усамљеник *фиј.*, пустињак *суж.*, цр-норизац *фам. хрв.*, фратар *хрв.*, ре-довник *хрв.*

монден прид. в. модеран 1.

монографија ж студија, научни/стручни рад

монотон прид. в. досадан

монструм м в. наказа

монтажа ж ① склапање, саставља-ње, монтирање, постављање, правље-ње ② (одабирање и спајање филмских кадрова) монтирање ③ в. патка 1.

монументалан прид. в. огроман

мора ж ① в. приказа ② в. кошмар

морал м (скуп моралних начела схваћен као строго придржавање норми) моралност, етичност, етика, исправност, примерност, часност, кроткост, правичност, беспрекор-ност, крепост, част, чедност, ваља-ност, узорност, праведност, образ, честитост, поштење, морална чи-стоћа, истинољубивост, искреност, чистоћа, карактерност, искреност, смерност, савесност, пристојност, богоугодност, непоквареност, добро-та, узоритост *реиј.*, ћудоређе *хрв.*, ћу-доредност *хрв.* - *суж.*: колегијалност, непоткупљивост, чисте руке, непод-митљивост, непорочност

моралан прид. частан, честит, ети-чан, примеран, праведан, поштен, ваљан, добар, душеван, карактеран,

исправан, људски, истинољубљив, беспрекоран, непокварен, крепостан, правичан, узоран, чистих руку, доли-чан, искрен, скрупулозан, ћудоредан, коректан, савестан, поуздан, непод-митљив, пун врлина

моралност ж в. морал

морати несврш. непрел. ① (*йр.*: мора све да буде у најбољем реду) требати, имати ② (радити нешто против своје воље) бити принуђен, бити обавезан

морач м бот. (лат. *Foeniculum vulgare*) *реј.*: анасон, дивља мирођија, коморач, копар, коромач, мирођија крупна, мо-рац, морача, питоми морац, разијан, слатки аниш, слатки јанеж, слатки ја-нуш, слатки копар, слатки морач

море узв. велика вода, вода *фиј.*, ба-ра *шаљ.*

морка ж зоол. (лат. *Numida mele- agris*) мисирка, бисерка, шкодачка, перлинка, домаћа кокошка

морнарица ж флота, бродовље - уй. војска

морон м *фам. в.* глупан

морска крава ж зоол. (лат. *Sirenia*) сирена

морски краставац м зоол. (лат. *Holothuria tubulosa*) трп, бризгавац, пистељ, холотуруија, кацамарин

морски сунђер м зоол. (лат. *Euspongia officinalis*) бубина, морска служва *хрв.*

мост м ① прелаз, вијадукт, надво-жњак ② в. посредник 2.

мотати несврш. прел. ① (стављати нешто око нечега) обавијати, обмо-тавати, омотавати, вити, свијати, на-мотавати ② (увијати у омот) замота-вати, умотавати, паковати, завијати, смотавати, увијати ③ (~ цигару) ва-љати, заобљавати, смотавати, зави-јати ④ (о волану, колима) окретати,

вртети, савијати, завијати, заокрета-
ти ⑥ *фш.* в. лагати 2.

мотати се несврш. ① увијати се, по-
вијати се, вити се, намотавати се, за-
мотавати се, умотавати се ② мувати
се, врзати се, тумарати, мотљати се
фам. - уй. лутати

мотив м ① (покретач за неку одлу-
ку или радњу) мотивација, подсти-
цај, потицај, подстрек, разлог, сти-
муланс, покретач, стимуланс, мотор
фш., ињекција *фш.* ② (идејни елемент
у уметничком делу) тема, предмет,
лајтмотив *суж.*

мотивација ж в. мотив 1.

мотка ж ① палица, штап, колац, др-
во, тољага, батина, мочуга, шипка,
штака, шиба, притка, полуга, прут,
кљука *реј.*, такља *реј.*, шпацеришток
реј., багулин *реј.*, чакља *реј.*, мачу-
га *реј.*, шибљика *реј.* ② в. пречка
③ *фам.* в. дугајлија ④ *жар.* в. мрша-
вица

мотљати се несврш. *фам.* в. мота-
ти се 2.

мото м в. начело 1. и 2.

мотор м ① (уређај за покретање маши-
на) * ② в. мотоцикл ③ *фш.* в. мотив 1.

моторизовати се сврш. стећи, на-
бавити, добавити, купити (~ мотор-
но возило)

мотоцикл м мотор, мотоцикъл,
мотоциклета *реј.*, мотоцикла *реј.*, мо-
торкотач *реј.*, мотоцикло *реј.*, бајк
жар., скутер *суж.* - уй. бицикл

мотрика ж бот. (лат. *Crithmum ma-
ritimum*) *реј.* омачаљ, морски копар,
коморач, петровњак

мотрити несврш. прел. (пажљиво
гледати/прагити погледом) гледати,
осматрати, вребати, пазити, чувати,
бити концентрисан (на нешто)

моћ ж ① (делотворна снага) утицај,

дејство, јачина, ефикасност, снага,
ефекат ② способност, могућност, ка-
пацитет, снага, потенција, потенци-
јал ③ в. власт ④ в. премоћ

моћан прид. ① в. јак2 ② в. утицајан
моћи несврш. прел. ① бити у стању/
могућности, имати могућност/спо-
собност, имати снаге/моћи, бити ка-
дар/способан ② умети, знати, бити
способан/вешт, бити вичан/умешан

моћник м в. достојанственик

мочвара ж рит, тршчак, слатина,
блато, мочвариште, благиште, бару-
штина - *реј.* плошта, црет, млака, мо-
чалина, лужа, лужина, ланца, локужа
- уй. бара

мочваран прид. муљевит, блатњав,
баровит, влажан, поплаван, подба-
ран, водоплаван, подводан, баран,
бараст, барљив, барнат, барушан, ба-
рушљив, слатинаст *реј.*

мочуга ж в. мотка 1.

мрав м ① зоол. (лат. *Formicidae*) *
② *фш.* в. марљивац

мразан прид. в. мразовит

мразовац м бот. (лат. *Colchicum
autumnale*) *реј.* вочак, јесењи каћун,
балучак, врањи лук, балушка, баљу-
шка трава, бриђушка, бујачина, голо-
тура, горице, желудара, јадичац, ка-
ћун, качја јабучица, каћунка, качун,
кокиче, луковик, мразовка, оћун, пи-
скавица, ушивец, цмерика, чукавац

мразовит прид. хладан, зимски,
мразан, леден, свеж, ледан, зимљив,
прохладан, студен, мрзли, мрзао,
ледњикав, ледовит, леденичав, зимо-
вит - *сл.* зубат, озебао, промрзао

мрак м ① ноћ, тама, тмина, помрачи-
на, ноћно доба, мрклина *реј.*, мрчава
реј., тма *исн.*, невиделица *арх.*, тмица
арх. ② *фш.* в. назадноост ③ *фш.* в. смрт 1.

мрамор м мермер

мрачан прид. ① таман, потамњен, неосветљен, смркнут, загасит, затворен, замагљен, замрачен, намрчен, облачан, тмуран, натмурен, сумрачан, омрчен *реџ.*, помрчен *реџ.*, мутан *фиј.* ② в. назадан ③ в. зао I.

мрачити сврш. прел. ① зацрњивати, затамњивати, замрачивати, тамнити, потамњивати ② *фам.* в. клеветати ③ *фам.* (слутити на зло) црнити *фам.*

мрвити несврш. прел. ситнити, дробити, уситњавати, крунити, рунити, туцати

мрвљење с ситњење, дробљење, уситњавање, круњење, руњење, туцање

мргодност ж в. мрзовоља

мрднути сврш. прел. помаћи, померити, макнути, помакнути, преместити, покренути *реџ.*

мрежа ж ① (~ за риболов) суж. пређа, листара, трата, пливарица, брагања, потегача ② в. машинерија 2. ③ *фам.* интернет, нет

мрети несврш. непрел. в. умирати

мржња ж антагонизам, антипатија, нетрпељивост, сукоб, опречност, непријатељство, колизија, трвење, нетолеранција, неслагање, несклоност, међусобно опирање, одбојност, непомирљивост, хејт *жарі.*, мрзост *хрв.* - уј. ривалство

мрзак прид. в. неугодан I.

мрзети несврш. прел. ① (осећати мржњу) не подносити, тешко подносити, не трпети, презирати ② *безл.* немати воље

мрзовоља ж (лоше расположење) мрзовољност, нерасположење, незадовољство, малодушност, безвољност, суморност, мргодност, зловоља, невољност, тмураност, мрклина, натмураност, инертност, раздражљивост,

вост, песимизам, утученост, зловољност, смркнутост, мрачност, тегобност, намргођеност, туробност, мртвило, намрштеност, лоша/зла воља, сломљеност, покислост, учмалост, тегоба у души, киселост *фиј.*, мркост *реџ.*, хладноћа *фиј.* - уј: апатија

мрзовољан прид. нерасположен, незадовољан, суморан, мргодан, зловољан, раздражљив, смркнут, учмао, тмуран, туробан, натмурен, намрштен, чаман *реџ.* - уј. бесан

мрзовољност ж в. мрзовоља

мрква ж бот. в. шаргарепа

мрља ж флека, брљотина, нечистоћа, пега, флек, пацкарија, маћа *реј.*, љага *арх.*, пацка *арх.*, крмача *арх.*

мрљати несврш. прел. прљати, брљати, ваљати, мазати, каљати, брложити, блажити, свињити *фам.*, стрвити *реџ.*, брљугати *реџ.*

мрмљати несврш. непрел. (говорити неразговетно) брундати, мумлати, брбукати, мрмољити, жуморити, брнцати, мрморити, жуборити, гунђати, њуњорити, врчати, говорити себи у браду, мумљати, зврндати, дундорити, мунђати, мрнцати, мрмљекати, бумбарати, бобоњати, бобоњити, брботати, боботати

мрмољити несврш. непрел. в. мрмљати

мрморити несврш. непрел. в. мрмљати

мрмот м зоол. (лат. *Marmota marmota*) свизац *хрв.*

мртав прид. ① покојни, упокојен, преминули, непокретан, беживотан, непомичан, нежив, укочен, угаснуо, угашен ② *фиј.* в. уморан I.

мртвило с ① беживотност, укоченост, замрлост, непокретност ② сувопарност, безосећајност, неосетљивост,

отупелост, равнодушност, успаваност, летаргија, инерција, пасивност - уй. апатија, досада, колотечина

мрцварење с в. мучење

мрцина м ж **1** ж (тело угинуле животиње) лешина, липсотина, стрвина, цркотина, леш **2** м ж в. ленштина

мрча ж бот. (лат. *Myrtus communis*) реі: мирта, бјеломрча, марча, мртинка, мрчела, рујевика

мрчити несврш. прел. чађавити, чадити, гаравити, црнити, чађити, гарити

мршав прид. **1** сувоњав, танак, танкострук, сув, жгољав, узак, спечен, кошчат, коштуњав, шланг реі., шланк фам., јектичав, постан, усахао, кржљав *йоі.*, кост и кожа изр., вит *йесн.* - уй: висок **1**. **2** фам. в. недовољан - уй. лош

мршавац м в. мршавко

мршавети несврш. непрел. слабити, губити килограме, сушити се *фиі.*

мршавица ж жгољавица, пракљача реі., ларга реі., лелек реі., штркља фам., шиља фам., партвиш жарі., мотка жарі., костур *йоі.*

мршавко м жгољавко, мршавац, жилавко, сувоњавац, жгоља, усуканко, хрт *фиі.*, пракљача реі., ларга реі., лелек реі., штркља фам., шиља фам., партвиш жарі., мотка жарі., кржљавац *йоі.*, костур *йоі.*, сушац *хрв.*

мршаво прил. фам. в. лоше

мршавост ж **1** в. неразвијеност **2** в. виткост **3** уй. танкоћа

мувало с в. луталица

мување с фам. в. завођење

мувати несврш. прел. **1** фам. в. заводити **1**. **2** в. наговарати **3** ћушкати, гуркати, лупкати

мувати се несврш. **1** (кретати се тамо-амо) врзмати се, мотати се, тумарати, вртети се, вуцарати се, вршљасти, врлудати - уй. лутати **2** фам. (по-

казивати узајамне симпатије) очијукати, кокетирати, флертовати

муватор м фам. мућкарош, довиљивац, препредењак, лукавац, лисица, мутивода, мутикаша, сналажљивац, префриганац, покварењак, преварант, човек-видра, подмуклица, стари лисац, лукавко, зврк, лисац, јегуља, превејанац, профитер, играч, видра *фиі.*, пливач жарі., мајстор *екс-йр.*, харамија *арх.*, хунцут *арх.*

мудролија ж фиг. в. којештарија **3**.

мудрословље с високоумље, високоумност, високопарност

мудрост ж **1** умност, дубокоумље, високоумље, мисаоност, дубокомисленост, ингениозност, продуктивност, виспреност, дубокоумност, одуховљеност - уй: знање, памет **2** в. компетентност

мужеван прид. **1** мушки, мачистички, мушјачки *фиі.*, мачо фам., вирилан *реі.*, зрео, достојанствен, одлучан **2** в. храбар

мужевност ж **1** мушкост, зрелост, достојанственост **2** в. храброст

муза ж (она која надахњује) инспирација, надахнуће

музика ж **1** мјуза фам., зика жарі., гласба *хрв.* **2** свирачи, оркестар, ансамбл, састав

музичар м музикант, свирач, свирац, гласбеник *хрв.* - уй. композитор

мука ж **1** (зло које задеси човека) беда, паћеништво, страхота, патња, брига, невоља, несрећа, паћење, недаћа, мучење, тортура, страдање, злопаћење, трпљење, страдалништво, мрцварење, тегиба, неугодност, неугода, напаст, патништво, јад, трпња, калварија *фиі.*, камен *фиі.*, голгота *фиі.*, враг *фиі.*, бреме *фиі.*, бич (судбине) *фиі.*, јарам *фиі.*, главобоља *фиі.*, пакао *фиі.*, малтретман жарі. - уй.

Музички жанрови

акапела	диско	опера	синт поп
алтернатива	електро	панк	синт рок
амбијентална музика	електроклеш	панк рок	соул
американска	електроника	паувер метал	соул џез
анархо панк	електронска музика	полка	спид метал
андерграунд музика	емо	полонеза	средњовековна музика
балетска музика	есид реп	поп музика	староградска музика
барокна музика	есид рок	популарна музика	стрејт еџ
беџарац	есид техно	поп фолк	танго
бибоп	етно музика	поп панк	техно
биг бит	еуро денс	психоделија	техно индустријал
бит	еуро тренс	прогресив метал	трајбал хаус
блек метал	индустријал	прогресив рок	треш метал
блуз	индустријал рок	прогресив тренс	трип хоп
болеро	индустријал поп	прогресив хаус	тренс
босанова	инди рок	психоделични рок	турбо фолк
брејк бит	инди поп	рапсодија	урбан фолк
брит поп	инструментални рок	реге	урбан џез
буги вуги	кантри	рејв	филмска музика
валцер	кабаре музика	ренесансна музика	фанк
вижуал рок	капоера музика	реп	фламенко
вокал хаус	кросовер	ритам и блуз	фолк
вокал џез	класична музика	рок	фолк рок
гаражна музика	латино	рокабили	фолклорна музика
гаражни рок	мазурка	рокенрол	хаус
генгста реп	метал	рококо музика	хип хоп
гето хаус	мелодични дед метал	рок опера	хардкор
го го	мелодични тренс	рокстеди	хардкор панк
гоа тренс	минимал	румба	хардкор техно
госпел	музика из видео	рутс реге	хард рок
готик метал	игара	рутс рок	хаус
готик рок	музика света	салса	хеви метал
гранџ	народна музика	самба	хонки тонк
дарквејв	нови талас	севдалинка	ча-ча-ча
даб	нојз музика	ска	џангл
денс	ну метал	ска панк	џез
денсхол	њу еџ	скејт панк	џингл музика
дед метал	олд скул хип хоп	симфо рок	шлагер
драменбејс	ои!	симфонијска музика	

депресија, невоља, баксуз 1., издржавање 2. ☉ труд, рад, напор, мучење, прегалаштво, прегалништво, напрезање, теглење, кулук

мукотрпник м в. мученик

мула ж ▼ уй. магарац 1.

мултилатералан прид. в. многострук 1.

муљ м блато, глиб, кал, талог

муљати несврш. прел. ☉ гњечити, стискати, истискивати, притискати, мешати ☉ фам. в. лагати

муљевит прид. в. блатњав

мумија ж ☉ (балсамовано мртво тело) * ☉ в. маторац

мумлати несврш. непрел. в. мрмљати

мунџати несврш. прел. фам. ☉ в. мр-

мљати ② домунђавати се, дошаптавати се, ћућорити, шапутати, шаптати, шушкати, шишотирати *реј.* ③ *в.* петљати

мунути сврш. прел. (брзим и лаким покретом ударити некога) *в.* лупити 1.

муњевито прил. брзо, хитро, ажурно, напречац, експедитивно, преконоћ, убрзано, вратоломно *фиј.*, тајфунски *фиј.*, наглавце *фам.*, у трен ока *изр.*, брже-боље *изр.*, као метак/ветар *изр.*, брзином светлости *изр.* - *сл.*: хитно, брзоплето

мутав прид. ① нем, безгласан, нечујан, немумшт, безвучан *фиј.*, дал *реј.* ② *фиј.* *в.* мучаљив

мутан прид. ① (о стаклу, течности) непровидан, непрозиран, замућен, нејасан ② (о стаклу) мат, беличаст, нерозиран ③ *в.* облачан ④ *фиј.* *в.* нејасан

мутивода м ж ① *в.* лош човек ② *в.* мућкарош ③ *в.* интригант

мутикаша м ж ① *в.* мућкарош ② *в.* интригант

мутити несврш. прел. ① (млеко, маслац, павлаку) лупати, мућкати, бућкати, бити, бутати *реј.*, бутљати *реј.* - *уй.* мешати 1. ② разређивати, размућивати, растварати, мућкати ③ *фиј.* *в.* петљати

мутноћа ж ① непровидност, непрозирност, замућеност, нејасност ② *в.* нејасност

мућак м ① (покварено јаје) * ② *в.* лош човек

мућкарош ж довитљивац, препредењак, лукавац, лисица, мутивода, мутикаша, сналажљивац, префриганац, покварењак, преварант, човек-видра, подмуклица, стари лисац, лукавко, зврк, лисац, јегуља, превејанац, профитер, играч, видра *фиј.*, муватор *фам.*, пливач *жарг.*, мајстор

Музички инструменти

ДУВАЧКИ
дрвени
 бас кларинет
 блок флаута
 дипле
 енглески рог
 зурлаки
 кларинет
 контрафагот
 обоа
 панова фрула
 пиколо флаута
 саксофон
 фагот
 флаута
 фрула

полуакустична
 гитара
 харфа
 цимбало

СА ДИРКАМА

клавикорд
 клавира
 кристалофон
 мелодика
 оргуље
 пијанино
 синтисајзер
 хармоника
 чембало

УДАРАЉКЕ

бас-бубањ
 биримбао
 бич
 бонгос
 бубањ
 вибрафон
 гамелан
 гонг
 гоч
 даире
 добош
 дрвена риба
 ђембе
 звоно
 звучна виљушка

ЛИМЕНИ

хорна (рог)
 тромбон
 труба
 туба

ОСТАЛИ

гајде
 казу
 окарина
 свирала
 тибетански рог
 усна хармоника

ЖИЧАНИ

ГУДАЧКИ

контрабас
 виола
 виола да брачо
 виола да гамба
 виолина
 виолончело

ТРЗАЧКИ

акустична гитара
 акустична гитара са табла
 дванаест жица
 биримбао
 дромбуље
 електрична бас гитара
 електрична гитара
 класична гитара
 лаута

метроном
 там-там
 тарабука
 тимпани
 триангл
 уанкара
 цестава звона
 чинела

ексџр., харамија *арх.*, хунцут *арх.*

мућкати несврш. прел. в. мутити

муфлон м зоол. (врста овце, лат. *Ovis musimon*)

муфте прил. непром. в. бесплатно

мухоловка ж муволовка - уй. замка 1.

муцати несврш. непрел. натуцати, срицати, замуцкивати, заплитати језиком, петљати, завијати *фиј.*, мутити *фиј.*, заобилазити *фиј.*, мрсити *фиј.*, извлачити се *фиј.*, заматавати *фиј.*, кукуљити *фам.*, пентати *рејџ.*

мучаљив прид. ћутљив, непричљив, тих, неразговорљив, безгласан, малоречив, лаконичан, замукао, шкрт/штедљив на речима, шутљив, занемео, некомуникативан, малорек, краткоречив, миран, неговорљив, затворен *фиј.*, нем *фиј.*, мутав *фиј.*, мучки *арх.*

мучан прид. (~ догађај и сл.) в. негодан 1.

мученик м страдалник, паћеник, великомученик, невољник, патник, мукотрпник, болник, злопатник, страдалац, мартир, дугопатник, патилац - уй: испосник, монах

мученица ж ① сиротица, паћеница, бедница, јадница, страдалница, патница, несретница, злосрећница, несрећница, невољница, злопатница, сиротанка, дугопатница, великомученица, мукотрпница, јада *рејџ.* ② *фам.* в. брља

мучење с ① (насиље над човеком) злостављање, тлачење, мрцварење, малтретирање, крвништво, окрутност, суровост, силништво, силеџијство, немилосрдност, набуситост, насиље, нечовештво, угњетавање, нападност, силовитост, присиљавање, немилост, нехуманост, нељудскост, виоленција, насилништво, брутал-

ност, грубијанство, неумољивост, злочинство, подјармљивање, присила, несмиљеност, дивљаштво, примена силе, зулум, погром *суж.* - уй: злочин, разбојништво, сила, агресија, грубост ② в. мука 1.

мучитељ м в. насилник

мучити несврш. прел. злостављати, мучити, иживљавати се, тлачити, терорисати, тиранисати, трти, морити, газити, загорчавати живот, мрцварити, бацати на муке, угњетавати, муштрати, гњавити, кињити, цедити *фиј.*, шарафити *фиј.*, стезати *фиј.*, јахати *фам.*, шиканирати *фам.*, масирати *фам.*, пити крв на сламку *фам. изр.*, кињити *фам.*, протеривати кроз иглене уши *арх. изр.*, задавати муке *изр.*, вадити душу *изр.*, драти на живо *изр.*, сисати крв *изр.*, вадити маст *изр.*, пећи на лаганој/тихој вагтри *изр.*, бријати на суво *изр.*, јебати *нар.*, шибати *суж.* - уй: злоупотребити, досађивати

мучити се несврш. ① (радити нешто с тешком муком) напрезати се, диринчити, ринтати, кулучити, теглити, рмбачити, таљигати, тешко радити, замарати се, грбачити, крвавити, знојити се, упињати се, диринцити, тежачити, грбанчити, грбити се, гњавити се, грчити се, изгарати, запињати, рмбати, ломити се, потезати, убијати се (од посла) *фам.*, телити се *фам.*, крампати *фам.*, црнчити *фам.*, коњосати *фам.*, сатирати се *фам.*, работати *рејџ.*, паштити се *рејџ.*, аргатовати *арх.*, аргатирати *арх. хрв.*, окапати *рејџ.*, јести крвав хлеб *изр.* - уй: трудити се, бактати се 2., радити 1. ② (подносити муке) патити, бити на мукама, трпети, злопатити се, морити се, испаштати, гинути *фиј.*, крварити *фиј.*, бугарити *ексџр.*, чемерити *рејџ.* - уй: кукасти 1.

мушица ж ❶ мува, муха - суж. зун-зара - уй. двокрилци ❷ *мн. в.* каприц
мушичав прид. *в.* каприциозан
мушичавост ж *в.* каприциозност
мушкарац м човек, мушко, мушки, јачи пол *фам.*, мужјак *фам.*, мачо *суж.* - уй. момак 1.

мушкатла ж бот. (лат. *Pelargonium zonale*) *реј:* смрдљевак

мушки' прид. ❶ (који се односи на мушкарце, који је намењен мушкарцима) маскулин ❷ (који има типичне особине мушкараца) мужеван, мачо *фам.*, мачистички *фам.*, вирилан *реј.* ❸ херојски, храбар, чврст, неустрашив, одважан, одлучан, смео, срчан, борбен, издржљив, лавовски, не-

поколебљив, непопустљив, витешки, јуначан, јуначки, лављег срца

мушки' прил. ❶ смело, одлучно, часно, честито, храбро, одважно, јуначки ❷ јако, жустро, снажно, одлучно, смело, срчано, јуначки

мушко м *в.* мушкарац

мушкобањаст прид. мушкарачки, неженствен

мушмула ж бот. (лат. *Mespilus germanica*) *реј:* бесколе, бестула, масињача, мушмуља, мушмуљика, начполанашпала, невестица, неспла, нешплин, чупца

муштерија м и ж купац, потрошач

муштрање с *в.* обука 1.

мушула ж зоол. *в.* дагња

НН

набавити сврш. прел. купити, пазарити, добавити, накуповати, откупити, прибавити, створити *фам.*, узети *фам.*, намаћи *жарі.*, прискрбити *рей.*

набавка ж куповина, прибављање, аквизиција, набављање, пазарење, додава

набављати несврш. прел. ❶ добављати, снабдевати се, прибављати, налазити ❷ в. куповати

набављач м добављач, снабдевач, испоручилац

набасати сврш. непрел. ❶ (случајно, неочекивано наићи на некога) натрапати, наићи, налетети, нагазити, случајно срести, натрчати *фам.*, сударити се (с неким) - *уй.* срести ❷ (неочекивано свратити код некога) упасти, навратити, свратити, појавити се, наврнути, натрчати, налетети, сврнути, вирнути, наићи изненада, набасати, налетети, доћи некоме на кратко, обрети се, наићи, искрснути, завратити, нагазити, хрупити *реі.*, бахнути *арх.*, допасти *арх.* - *уй:* ступити, ући

набацивати несврш. прел. ❶ трпати, наносити, гомилати, нагомилавати, убацивати, натрпавати, утрпавати, бацати, метати ❷ добацивати ❸ *фиі.* товарити, сваљивати, пребацивати, навлачити

набедити сврш. прел. ❶ (неосновано окривити) обедити, оклеветати, оптужити, олајати, напасти - *уй.* оклеветати ❷ в. убедити 1.

набијен прид. ❶ (добро ухрањен) в. дебео ❷ набилдован

набити сврш. прел. утрпати, угурати, утерати, углавити, турити *фам.* *уй.* убацити

набор м в. ❶ (на одећи) превој, прегиб, бора ❷ (на кожи) бора, бразда ❸ испупчење

наборан прид. изборан, борав, зборан, збрчкан, смежуран, набран, гунтав *фам.*, сажвакан *фам.*, збабан *йоі.*

набрекао прид. надувен, отечен, бабураст, набрекнут, напуео, пунашак, испупчен, нарастао, отекао, натекао, задебљан, подбухао, набубрен, натечен, повећан, надут, пчнашан,

напет, набујао, набухнуо *реџ.*, набухао *реџ.*, напукао *реџ.*, буав *реџ.*, напухан *хрв.*

набрекнут прид. в. набрекао

набрекнути сврш. непрел. задебљати, нарасти, отећи, испупчити, надимати, натећи, набрећи, набујати, напупети, набубрити, повећати се, поднадути се, увећати се, повећати обим, напупати, подбухнути *реџ.*, напухати се *хрв.* - сл: прекипети, распрснути се

набрећи сврш. непрел. в. набрекнути
набубати сврш. прел. фам. в. научити 1.

набубрен прид. в. набрекао

набубрити сврш. непрел. в. набрекнути

набујати сврш. непрел. в. набрекнути

набусит прид. ① в. нагао 1. ② в. не-васпитан

набуситост ж ① грубост, осорност, грубијанство, округлост, жестина, крвништво, нападност, силовитост, немилост, нехуманост, нељудскост, виоленција, насилништво, бруталност, дивљаштво - уџ: злочин, разбојништво, сила, присила, агресија ② в. разјареност

набуцити сврш. прел. фам. (побољшати неку нараву) в. доградити 2.

навала ж ① офанзива, акција, агресија, напад, јуриш, удар, насртај, освајање, насиље, диверзија, атак, сукоб, нахрупљење, налет, инзулт, заскок, наскок, препад, непријатељски напад, потрк *реџ.* - уџ: ударац, најезда, свађа, борба ② (~ људи) булумента, гунгула, гомила, маса, багра, накупина, руља, народ, најезда, светина, људство, сила, свет, пук, мноштво, лагер, метеж, рој, миса, плебс, свита, војска *фиџ.*, чета *фиџ.*, море *фиџ.*, јато

фиџ., тевабија *реџ.*, ордија *реџ.*, мармала *реџ.*, накот *фам.*, хорда *фам.*, буљук *фам.*, крдо *фам.*, гурњава *фам.*, стадо *фам.*, хрпа *фам.*, пучина *фам.*, чопор *нар.*, агломерација *реџ.*, марва *џоџ.*, фукара *џоџ.*, стока *џоџ.* - уџ: олош, гужва ③ (велика количина нечега што се брзо креће, пада) провала, река *фиџ.*, киша *фиџ.*, поплава *фиџ.*, лавина *фиџ.*, бујица *фиџ.*

навалити сврш. непрел. ① насрнути, устремити се, напасти, спопасти, јурнути, нахрупити, салетети, стиснути, налетети, притиснути, препастити, нагнути, ударити, атакovati, запущати ② похрлити, нагнути, банути, надрети, грнути, наврети, наврнути, насрнути, јурнути, налетети, сунути, нагло/масовно наићи, стуштити се, нагужвати се, нагнути, сручити се, натиснути се, поврвети, појурити, продрети, нагнути у кућу, рукнути *реџ.*, бахнути *арх.*, нахрупити *реџ.* - уџ: упасти, провалити

наваљивати несврш. прел. ① (оптерећивати некога нечим) салетати, бити упоран, насртати, заокупљати, бомбардовати, спопадати, опседати - уџ. досађивати 2. ② (долазити брзо и нагло у великим количинама) надолазити, долазити, јављати се, наилазити, навирати, нахрупљивати, хрупити, налетати, насртати ③ (стављати неки терет на нешто) оптерећивати, натрпавати, гомилати

наведен прид. поменут, споменут, дотични

навести сврш. прел. ① управити, усмерити ② в. рећи

навијати несврш. прел. ① намотавати, натезати, затезати ② в. залагати се, заузимати се ③ (за некога, неки тим) бодрити, храбрити - уџ. соколити 1.

навика ж ① (понављањем стечена склоност ка некој активности) обичај, склоност, навикнутост, адет *реџ*. ② навикавање, привикавање

навикавање с привикавање, прилагођавање, подешавање, адаптирање, аклиматизација, акомодација, адаптација, прилагођеност, навика, позитивна промена, аклиматизирање, прилагођивање, прилагодба *хрв.*

навикнут прид. (који се навикао на нешто) привикнут, прилагођен, адаптиран, аклиматизован, свикнут *фам.*

навикнути се сврш. ① (стећи навикну) навићи се, привићи се, привикнути се, научити се, свићи се, свикнути се ② в. прилагодити се

навирање с (нагли наилазак) в. налет

навирати несврш. непрел. ① (продирати на површину земље) надирати, надолазити, продирати - *уй*. извирати 1. ② (долазити брзо и нагло у великим количинама) надолазити, долазити, јављати се, наилазити, наваљивати, нахрупљивати, хрупити, налетати, извирати, насртати, куљати *фиј.*, сукљати *фиј.*

навићи се ж (стећи навикну) в. навикнути се

навлака ж в. покривач 2.

наводити несврш. прел. ① врбовати, вабити, мамити, натеривати, надахњивати, гонити, заводити, наговарати, примамљивати, призивати, хушкати, нагонити, гурати *фиј.*, навлачити *фам.* - *уй*: мобилизовати, храбрити ② усмеравати, управљати ③ спомињати, напомињати - *уй*. говорити ④ цитирати

навој м калем, завојница, навојак, завојак, чунак *реџ*.

навратити сврш. непрел. (доћи ко-

ме накратко) свратити, појавити се, наврнути, сврнути, наићи, завратити, нагазити, допасти *арх.* - *уй*: банути, ступити, ући

навраћати сврш. прел. (~ повремено у посету) в. свраћати

наврети сврш. непрел. в. навалити 2.

наврнути сврш. непрел. ① в. навратити ② в. навалити 2.

нагао прид. ① напрасит, афективен, жесток, ђудљив, фуриозан, жучан, виолентан, агресиван, плаховит, непријатан, необуздан, прек, набусит, импулсиван, експлозиван, распаљив, плах, мушичав, темпераментан - *уй*: свадљив, жустар, некултуран, ужасан, бесан, немиран, разуздан ② несмотрен, брзоплет, пренагљен, непажљив, нехајан, неопрезан, лежеран, необазрив, непромишљен, несавестан, површан, небрижљив, пренагао, нетактичан, аламуњаст *реџ.*, небудан *реџ.*, непомњив *реџ.*, непоман *реџ.* - *уй*: лакомислен, хировит ③ в. непромишљен 1.

нагиздан прид. в. накићен

нагињати несврш. прел. ① накретати ② сагињати, повијати, обарати ③ надности, надвијати ④ (бити наклонен) стремити, тежити, гравитирати

нагласак м ① акценат *грам.* ② в. изговор

нагласити сврш. прел. акцентovati, подвући, истаћи, назначити, апострофирати, потенцирати, истакнути, поцртати, напоменути, потцртати *хрв.*

наглашавање с акцентуација *грам.*

наглашаваати несврш. прел. (у говору) истицати, подвлачити, акцентovati, апострофирати, потенцирати, поцртавати, напомињати, наводити

наглашен прид. истакнут, означен,

подвучен, обележен, истурен, назначен, апострофиран, поцртан

нагло прил. *в.* одједном

нагнати сврш. прел. ① *в.* подстаћи 1.

② *в.* приморати

нагнут прид. (који заузима крив положај) кос, крив, искривљен, нахерен, искошен, у шрех, шрех *нейром.*

нагнути се сврш. пресамитити се, налактити се, наднимити се

наговарати несврш. прел. ① хушка-ти, подстицати, подговарати, подбуњвати, пујдати, нагонити, наводити, убеђивати, врбовати, терати, потицати, подјаривати, рајцати, изазивати, мувати *фам.*, потпаљивати *фам.*, ложити *жарі.*, папити *жарі.*, пржити *жарі.* ② *в.* наводити ▼ *уй.* наметати

наговестити сврш. прел. *в.* обавестити

наговештавање *с в.* наговештај 1.

наговештај *м* ① алузија, асоцијација, назнака, најава, импликација, наговештавање, конотација, скривено значење, натукница, нота *фиі.* ② знак, предзнак, знамење, синдром, показатељ, сигнал, индикација, симптом, индикатор, показивач, индиција, весник *фиі.*, гласник *фиі.* ▼ *уй.* обавештење

наговорити сврш. прел. ① заврбовати, приволети, умолети, убедити, придобити, нагнати, подстакнути, обрлатити, привући (на своју страну), умолити, нахушкати, намамити, изазвати, подбости, подбунити, агитовати *нейрел.*, лобирати *нейрел.*, потхранити, натерати, навести, завести, узбуркати, смунтати, напујдати *фиі.*, напунтати *реі.*, напућкати *реі.*, смувати *фам.*, запалити *фам.*, скувати *жарі.*, смутити *жарі.*, подговорити *реі.*, науцкати *реі.*, агитирати *хрв.*, натуткати *хрв.* ② *в.* подстаћи 1.

нагодба *ж* ① већање, конгрес, заседање, сагласност, састанак, расправа, конгруенција, слагање, седница, претрес, дебата, митинг, конференција, договарање, окупљање, група, скуп, форум, разговор, скупштина, дискусија, аранжман, пленум, семинар, усаглашавање, намирење, симпозијум, сесија, лонцање *реі.*, адет *реі. реі.*, конвенција *форм.*, збор *арх.*, веће *арх.*, конкордат *реі.*, окуп *реі.*, сабир *реі.*, домјенак *хрв.* - *уй:* слога, договор, уговор, гомила ② *в.* приста-нак 2.

нагомилавање *с* заступљеност, гомилање, прилив, повећавање, акумулација, концентрација, раст, скупљање, накупљање, таложење, увећавање, надолажење, с(а)купљање, доток, згртање, пораст, сакупљање, прираст, појачавање, притицање, до-тицање, навирање, повећање, концентрисање, надолазак, агломерација, набацивање, збијање, депозиција струч., централизација *реі.*, притјецај *хрв.*, концентрирање *хрв.*

нагомилавати несврш. прел. *в.* набацивати

нагомилати сврш. прел. *в.* прикупити

нагон *м* ① инстинкт, рефлекс ② *в.* жудња

нагонити несврш. прел. ① *в.* наводити ② *в.* наговарати 1.

нагонски прид. (сведен на телесне потребе) животињски, анималан, инстинктиван, телесан, чулан, рефлексан, интуитиван, карналан

награда *ж* ① признање, одликовање, почаст - *уй.* признање 1., поклон ② *в.* плата

нагрда *ж в.* наказа

наградити сврш. прел. ① *в.* оштетити ② *в.* напасти 2.

нагрђен прид. *в.* наказан

нагрђеност ж ружноћа, грдност, огавност, грдоба, одвратност, гадарија, ругоба, гнусоба, гнусност, гадост, накарадност, гроза, одбојност, недопадљивост, неатрактивност, грдноћа, незграпност, неукусност, непривлачност, рогобатност, ужас, нескладност, наказност, грдило, унакаженост, нагрда, грдобност, мајмунастост *фам.*, грдост *фам.*, гадност *арх.*

нагрђивати несврш. прел. **1** *в.* вређати **2** (чинити ружним) ружити, ружнити, грдити - *уй.* уништавати, кварити

нагрнути сврш. непрел. **1** похрлити, нахрупити, надрети, навалити, грнути, наврети, наврнути, насрнути, јурнути, налетети, сунути, нагло/масовно наићи, стушити се, нагужвати се, нагнути, сручити се, натиснути се, поврвети, продрети, појурити, нагрнути у кућу, рукнути *реј.*, бахнути *арх.*, - *уй:* упасти, провалити **2** *в.* навалити **1**.

нада ж **1** (жеља да ће се нешто испунити) вера, жеља, веровање **2** (у некога, нешто) уздање, поверење, поуздање, веровање - *уй:* мишљење, чежња - *сл:* сан, мисао, размишљање **3** (особа од које се нешто велико очекује) узданица

надаље прил. *в.* убудуће

надарен прид. даровит, обдарен, талентован, инвентиван, способан, креативан, имагинативан, талентиран *хрв.* - *уй:* предузимљив, вешт, генијалан

надареност ж **1** дар, таленат, довитљивост, диспозиција, жица, капацитет, обдареност, даровитост, способност, вештина, талентованост, смисао (за нешто), досетљивост, изврсност, инвентивност - *уй:* квали-

тет, креативност **2** *м в.* геније **3** *уй.* генијалност, стваралаштво

надасве прил. више од свега, изузетно, изнимно, изванредно, изнад свега

надахнут прид. **1** (надахнуто створен) с надахнућем **2** (обузет надахнућем) инспирисан, инвентиван, креативан

надахнути сврш. прел. (изазвати уметничко надахнуће) инспирисати, поптакнути, стимулисати - *уй.* подстаћи

надбискуп *м цркв.* архиепископ *цркв.*

надбрљати сврш. прел. *в.* натпричати

надвикивати се несврш. *в.* дерати се

надвладати сврш. прел. *в.* победити **1**.

надвожњак *м в.* мост **1**.

надгледавање *с в.* надзор

надгледање *с в.* надзор

надговорити сврш. прел. *в.* натпричати

наденути сврш. прел. *в.* приписати

надзирање *с в.* надзор

надзор *м 1* контрола, провера, проверавање, преглед, надгледавање, претрес, ревизија, надгледање, инспекција, надзирање, проматрање, надзорништво, прегледавање, прегледање, верификација *форм.*, надглед *реј.* - *суж:* смотра, обилазак - *уй:* испитивање, проба **2** *в.* стража

надзорник *м* чувар, надгледник, редар, стражар

надигран прид. *в.* побеђен

надиграти сврш. прел. *в.* победити **1**.

надимати сврш. непрел. *в.* набрекнути

надирање *с* надолажење, навала,

наваљивање, хрупљење, нахрупљивање, налетање, насртање, куљање *фиї.*, сукљање *фиї.*

надирати несврш. непрел. ① (долазити брзо и нагло у великим количинама) надолазити, долазити, јављати се, наилазити, наваљивати, нахрупљивати, хрупити, налетати, насртати, куљати *фиї.*, сукљати *фиї.* ② *в.* нападати

надлежност ж (поље утицаја) делокруг, компетенција, ингеренција, меродавност, позваност, компетентност - *уй:* стручност 1.

надљудски прид. *в.* јак

надмашен прид. *в.* побеђен

надмашити сврш. прел. ① (потиснути неког) потиснути, превазићи, надвисити, превазићи, засенити, заслепити, бацити у сенку/у засенак *изр.* ② *в.* победити

надмен прид. претенциозан, високопаран, уображен, обестан, самољубив, снобовски, надувен, ташт, безобзиран, неотесан, самодопадљив, арогантан, кочоперан, покондиран, осيون, сујетан, блазиран, нарцисоидан, високоуман, препотентан, охол, дрзак, разметљив, горд, умишљен, хвалисав, пун себе, подигнутог носа, дрчан, доминантан, горопадан, нашепурен, филозофски *фиї.*, надут *фиї.*, поносан *фиї.*, гиздав *реї.*, прчевит *реї.*, узносит *реї.*, прпошан *реї.*, каһиперан *реї.*, мудрослован *реї.*, напухан *хрв.* - *уй:* досадан, покварен, себичан

надменост ж уображеност, препотенција, ароганција, осорност, гордост, охолост, извештаченост, нарцисоидност, таштина, надуваност, дрчност, кочоперност, самољубље, бахатост, умишљеност, сујета, дрскост, безочност, високопарност, хвалиса-

вост, самодивљење, сујетност, обесност, претенциозност, осيونост, дрзовитост, каһиперност, обест, безобразлук, безобзирност, простота, самољубивост, покондиреност, разметљивост, самодопадност, грубост, надутост, арогантноста, понос *фиї.*, надувеност *фиї.*, прпошност *реї.*, напуханост *хрв.* - *сл:* себичност, неваспитање, нељубазност

надметање с такмичење, борба, утакмица, сусрет, натјецање *хрв.*

надмоћ ж превласт, премоћ, надмоћност, доминација, моћ, супериорност, владавина - *уй.* власт, предност

надмоћан прид. *в.* надмоћнији

надмоћнији прид. премоћнији, супериорнији, доминантнији, вишегаступња, виши, тежи, јачи, сложенији, комплекснији

надмудрити сврш. прел. *в.* обманути

надничар м плаћеник, најамник, сезонац, сезонски радник, феријалац, унајмљеник, кулучар, унајмљени радник, мануелац, најамни радник, ајлучар *реї.*, ајлугција *реї.*, аргат *арх.*, аргатин *арх.*, аргатар *арх.*, аргатач *арх.*, дневничар *реї.*

надничити несврш. непрел. радити на надницу, аргатовати *арх.*

надносити се несврш. прел. надвијати се, нагињати се

надовезати се сврш. прел. (~ на неку изјаву, говор и сл.) наставити, продужити, везати се - *уй.* рећи

надоградити сврш. прел. (наставити градњу неке грађевине) *в.* доградити

надокнада ж *в.* исплата

надолажење с *в.* нагомилавање

надолазити несврш. непрел. *в.* навирати 1. и 2.

надомак пред. в. поред
надреализам прид. в. апстрактна уметност

надрети сврш. непрел. похрлити, нагрнути, банути, навалити, грнути, наврети, наврнути, насрнути, јурнути, налетети, сунути, нагло/масовно наићи, стуштити се, нагужвати се, нагнути, сручити се, натиснути се, поврвети, појурити, нагрнути у кућу, рукнути *реј.*, бахнути *арх.*, нахрупити *реј.* - уи: упасти, провалити

надстрешница м ① (истурени заклон испред куће) заклон, тенда, заклон, застор, наткровље, балдахин, небница ② *фиј.* в. дом

надуваност ж в. надменост

надувен прид. ① набрекао, отечен, бабураст, набрекнут, напуео, пунашак, испупчен, нарастао, отекао, натекао, задебљан, подбухао, набубрен, натечен, повећан, надут, пунашан, напет, набујао, набухнуо *реј.*, набухао *реј.*, напуао *реј.*, буав *реј.*, напухан *хрв.* ② в. надмен

надувеност ж фиг. в. надменост

надут прид. в. надувен 1.

нађинђан прид. в. накићен

назад прил. ① (у смеру супротном од смера кретања) натраг ② (са задње стране) позади, иза, остраг, одостраг, страга, озада *реј.* ③ (у правцу задње стране) уназад, натрашке, унатрашке, натраг, обрнуто, обратно, у рикверц

назадак м в. неуспех

назадан прид. заостао, ненапредан, непросвећен, регресиван, реакционан, уназађујући, наopak, затуцан, стагнантан *форм.*, мрачан *фиј.*, забачен *фиј. реј.* - уи. застарео, конзервативан, неразвијен 2.

назадност ж заосталост, заостатак,

затуцаност, непросвећеност, мрак *фиј.*, цупкање *фам.*, тама *фиј.* - уи. закржљалост

назнака ж в. наговештај 1.

назначавање с в. маркирање

назначити сврш. прел. в. нагласити

назор м в. мишљење

наиван прид. (који је без искуства, сопствене спознаје) лаковеран, лако-мислен, простодушан, поводљив, невешт, безазлен, простосрдчан *реј.*, мутав *фам.*, симплекс *нейром. реј.* - уи. незрео, благ, срамежљив 1., лако-мислен, неискусан, глуп

наивац м ① навико, наивчина ② (самоуки, нешколовани уметник) *

наивност ж лаковерност, простодушност, поводљивост, простосрдчаност *реј.* - уи. лако-мисленост, глупост

наилазак м в. долазак

најава ж ① в. наговештај ② в. обавештење

најавити сврш. прел. ① в. обавестити ② в. погодити 1.

најамник м в. надничар

најамнина ж в. закуп

најбитнији прид. в. најважнији

најбољи прид. в. перфектан

најважнији прид. ① одсудан, пресудан, кључан, горући, одлучујући, животан, виталан, елементаран, преломан, акутан, најбитнији, примаран, неопходан, нужен, круцијалан, неизоставан, есенцијалан, главни, основни, животни, преко потребан, средишњи, централни, незаобилазан, арбитражан, судбоносан, суштествен, прешан *реј.*, децизиван *реј.* - уи: важан 1., хитан ② в. истакнут 1.

најгвирц м бот. (лат. *Pimenta officinalis*) бабура, клинчићев бибер, главчица, гарофилати папар, пимент-др-

во, каранфил-бибер, најквирц, енгле-ска мирођија

наједанпут прил. в. одједном

наједном прил. в. одједном

најезда ж в. навала 1.

најзад прил. (после дуго чекања) на-покон, коначно, на крају, напоследку, на концу, једва *реиј.* најпослије *хрв.*

најмање прил. в. макар

наказа ж накарада, ругоба, чудо-виште, вештица, сподоба, грдоба, монструм, роспија, неман, нагрда, страшило, гнусоба, караконцула, ружноћа, гадура, калаштура, нака-зник, Франкенштајн, квазимодо, на-казница, гвоздензуба, харпија, кара-панца, аждајка, акреп *фиј.*, крстача *реј.*, ажделија *реј.*, карикатура *фам.*, крамп *фам.*, грдобина *фам.*, габор *фам.*, вештеруља *нар.*, скрндељ *жарј.*, гном *жарј.*, аждаха *арх.*, коњобарка *арх.* - *уй:* бабарога, привиђење, зми-ја *фиј.*

наказан прид. в. накарадан

накалемити сврш. прел. (о биљка-ма) укрстити, прицепити, уцепити, оцепити, уплести, угурати, оплеме-нити, уцепљивати, наврнути *реј.*, окулирати *стируч.*

накана ж в. намера 1.

накарада м и ж ① в. грдоба 1. и 2. ② в. будалаштина

накарадан прид. грдобан, ружан, огаван, гадан, наказан, одвратан, је-зив, рогобатан, унакажен, нагрђен, страшан, нескладан, ругобан, мајму-нолик, одбојан, грд, неатрактиван, недопадљив, ружан као мајмун, не-привлачан, мајмунаст, неукусан, не-зграпан, грдан

накарадност ж в. нагрђеност

накинђурен прид. в. накићен

накит м цице *фам.*, драугулије *фам.*,

џица-бице *жарј.*, тозла *жарј.*, бижа *жарј.*, скупоченост *форм.*, прецио-зност *реиј.*, адиђар *реј.*, бижутери-ја (лажни накит) *суж.*, огрлица *суж.*, минђуша *суж.* - *уй:* украс

накићен прид. ① кићен, украшен, уређен, китњаст, сређен, елегантан, дотеран, гиздав, улешан, нагиздан, полешан, удешен - *фам.* нађинђан, накинђурен, нацифран, напирлитан, налицкан, пицнут, у тренду - *уй:* от-мен, сјајан, модеран, блистав, скупоч-ен - *сл:* раскошан, намештен, биран, углачан ② в. красан

наклапало с в. причалица 1.

наклапање с в. лупетање

наклоност ж (међусобна ~) при-влачност, афинитет, зрачење, сим-патија, наклоњеност, магнетичност *фиј.*, магнетизам *фиј.*, хемија *фиј.*, ма-гија *фиј.*, флуид *фиј.* - *уй:* приврже-ност, љубав, пријатељство

накнада ж в. плата

након пред. (по завршетку нечега) в. после

накосити сврш. прел. искривити, накривити, нагнути, искосити, нахе-рити, искосити

накострешен прид. ① тршав, че-кињав, најежен ② *фиј.* в. љутит

накресати се сврш. в. напити се

накупина ж в. навала 1.

накупити сврш. прел. прикупити, сакупити, скупити, акумулирати, повећати, прибрати, концентрисати, наталожити, таложити, нагомилати, сабрати, увећати, намлатити *фам.*, згрнути *фам.*, докупити *реиј.*, збрати *реиј.*

накупљање с заступљеност, гоми-лање, прилив, повећавање, акумула-ција, концентрација, раст, скупљање, таложење, нагомиланавање, увећава-

ње, надолажење, с(а)купљање, доток, згртање, пораст, сакупљање, прираст, појачавање, притицање, дотицање, навирање, повећање, концентрисање, надолазак, агломерација, набацивање, збијање, депозиција *сѝруч.*, централизација *реѝ.*, притјецај *хрв.*, концентриање *хрв.*

налаз м *сѝруч.* плод истраживања, резултат

налазити се несврш. ❶ (бити на одређеном месту) бити, лежати, стајати, почивати *реѝ.*, мировати *реѝ.*, доћи *фам.* ❷ в. боравити

налазиште с в. локалитет 2.

налактити се сврш. в. нагнути се
налепница ж етикета, летак, декларација, вињета, омот - уѝ: амбалажа, натпис

налет м ❶ (лет изнад нечега у неком правцу) налетање, надлетање ❷ (нагли наилазак) навир, навирање, навала, напад, нахрупљење, инвазија, провала ❸ в. офанзива

налетети сврш. непрел. ❶ в. напасти 1. ❷ в. навратити ❸ в. надрети

налећи сврш. непрел. в. наслонити се
наликовати несврш. непрел. (некоме) в. личити

налити се сврш. в. напити се

налог м в. наредба

наложити се сврш. фам. ❶ (страсно пожелети) в. пожудети ❷ в. заљубити се

налупати сврш. прел. в. истући

наљутити сврш. непрел. (изазвати нечију љутњу) расрдити, разљутити, разгневити, раздражити, узрујати - уѝ. разбеснети, изнервирати

наљутити се сврш. (постати љут) расрдити се, разљутити се, разгневити се, раздражити се, узрујати се, надурити се - уѝ. разбеснети се, из-

нервирати се

намагарчити сврш. прел. в. обманути

намамити сврш. прел. ❶ (привући неким лукавством) навући, привући, примамити, навабити, довабити, завести, занети ❷ (придобити за неко удружење, посао, акцију, партију и сл.) в. заврбовати

наменити сврш. прел. в. адресирати 1.

намера ж ❶ настојање, тежња, жеља, амбиција, хтење, идеја, циљ, воља, одлука, стремљење, аспирација, замисао, примисао, помисао, план, интенција, наум, накана, тежење, смерање, промишљај, претензија, смер *реѝ.*, намисао *реѝ.* ❷ в. одлука 3. ▼ уѝ. наговештај 1.

намеравати несврш. непрел. настојати, тежити, аспирирати, стремити, смерати, намеравати, претендовати, гледати, покушавати, залагати се, трудити се, циљати, паштити се *реѝ.*, напрезати се *ексѝр.*

намесник м изасланик, заступник, капелан *арх.*

наместити сврш. прел. ❶ в. ставити 1. ❷ (довести у ред) в. уредити ❸ в. омогућити ❹ в. лажирати ❺ в. подметнути

наметање с ❶ в. наметљивост ❷ в. каријеризам 1.

наметати несврш. прел. силити, приморавати, диктирати, наморавати, октроирати, задавати, натурати, терати, присиљавати, заповедати, форсирати, товарити, пртити, трапити, уваљивати *жарѝ.* - уѝ: наговарати, подговарати, наређивати, оптерећивати

наметљивац м в. досадњаковић
наметљивост ж агресивност, на-

сртљивост, офанзивност, наметање, непријатељство, ратоборност, продорност, злонамерност, салетљивост, напасност, офензивност *хрв.*

намештаљка м фам. в. обмана 1.

намештен прид. ❶ (о стану, соби и сл.) сређен, уређен, намештен, цакум-пакум *нейром. фам.*, гланц *нейром. фам.* ❷ подметнут, потурен, протурен - *уй.* лажан, неприродан, фиктиван, измишљен

намештеник м в. запослени

намигуша ж кокета, заводница, каћиперка, виљашица *реј.*

намирење с в. исплата

намиривање с в. плаћање

намлатити сврш. прел. в. истући

намлатити се сврш. фам. в. обогатити се

намргођеност ж (лоше расположење) в. нерасположење

намрштен прид. в. нерасположен

намћораст прид. ❶ в. тврдоглав ❷ в. задрт 1.

нана ж бот. (лат. *Mentha piperita*) мента, метвица *реј.* љута нана, мерка, метва, нане, нанејаг, папрена метва, питома нана, бела нана

нанишанити сврш. прел. в. нациљати

наново прил. в. опет

наображеност ж в. начитаност

наоко прил. в. отприлике

наоколо прил. ❶ в. около 1. ❷ в. свуда

наопак прид. ❶ (који одудара од исправног) погрешан, нетачан, неправилан ❷ обрнут, супротан ❸ в. назадан ❹ (окренут на наличје) изврнут, обрнут

наопако прил. ❶ (у супротном, обрнутом правцу, положају и сл.) наопачке, обрнуто, супротно, обратно,

главачке, наглавачке, окренуто, преокренуто, стрмоглавце, стубоком, изврнуто, преврнуто, тумбе *фам.* ❷ в. лоше ❸ *реј.* в. назад ❹ *реј.* в. унутраг

наопачке прил. в. наопако

наоружање с ❶ оружарница, арсенал, складиште/фабрика оружја, оружана *реј.*, оружница *реј.*, арсено *арх. реј.*, арсенат *арх. реј.* барутана *суж.*, ❷ арсенал, арсенат *реј.*, арсено *арх. реј.*

наочит прид. в. истакнут 6.

напад м ❶ офанзива, акција, навала, агресија, јуриш, удар, насртај, освајање, насиље, диверзија, атак, сукоб, нахрупљење, налет, захват, инзулт, заскок, наскок, препад, дигресија *реј.*, потрк *реј.* - *уй.* ударац, најезда, свађа - *сл.* крађа, борба ❷ в. диверзија 1.

нападати несврш. прел. ❶ (физички ~) наваљивати, насртати, кидисати, спопадати, салетати, стискати, притискати, атаковати, вршити напад, обрушавати се *фиј.* ❷ (вербално ~) осуђивати, наваљивати, насртати, кидисати, спопадати, приговарати, замерати, кудити, опгуживати, обрушавати се *фиј.*, плувати *фиј. фам.* - *уй.* звоцати, жалити се, оговарати ❸ в. грдити

нападач м агресор, насртљивац, противник, непријатељ, освајач, завојевач, насилник, отимач, наметник, узурпатор, упадач

нападачки прид. в. неустрашив 1.

нападност ж в. насиље 1.

напаковати сврш. прел. (кришом неком нешто ставити или сместити) подвалити, потурити, протурити, наместити, сместити, подметнути, прогурати - *уй.* преварити

напасник м в. насилник

напасти сврш. непрел. прел. ① (физички ~) насрнути, устремити се, навалити, спопасти, јурнути, нахруцити, касапити, салетети, стиснути, налетети, притиснути, препасти, нагрнути, ударити, атаковати, запуцати ② (изнети неповољно мишљење о некоме или нечему) изгрдити, прекорити, искорити, испсовати, искудити, оцрнити, укорити, покарати, пребацити (неком нешто), нагрдити, наружити, изружити, покудити, критиковати, замерити, очитати буквицу *изр.*, натрљати нос *изр.*, очитати лекцију, очитати проповед *изр.*, испридиковати *фам.*, поплувати *фам.*, упутити инвективу *арх.*, приметити *еуф.*, приговорити *еуф.*, припоменути *еуф.* - *уй*: осудити, оптужити

напијати се несврш. *в.* опијати се

напипати сврш. прел. *в.* опазити

напирлитан прид. *в.* накићен

написати сврш. прел. записати, забележити, убележити, прибележити, исписати, нажврљати *фам.*, нашкрабати *фам.*, ставити на папир *изр.*

напити се сврш. опити се, нашљемати се, налити се, накресати се, налемати се, ушљемати се, нашљокати се, ушљокати се, надрозгати се, набибати се, нарољати се, наљољати се, урољати се, нацврц(к)ати се, налокати се, нациркати се - *фам*: упропастити се, прекардашити, упити се, унередити се, надиплити се, разбити се, унаказити се, наљоскати се, нацугати се, уциркати се, насисати се, насркати се, избетонирати се, усвирати се, пресисати, нажитити се, наћефлисати се, претерати, начвокати се, натући се, нацољати се, надудичити се, убити се - *жарг*: балзамовати се, олешити се, закуцати се, препарирати се, увоштити се, ојадити се, ушни-

рати се, урадити се, патосирати се, развалити се, улетвити се, ушкати се, усвињити се

наплатити сврш. прел. испоставити рачун, доставити рачун, издати, издати фактуру *форм.*, фактурисати *форм.* - *сл*: платити, издати потврду

напојница *ж* бакшиш, награда, тринкелд, манча *фам.*

напокон прил. (после дуго чекања) *в.* најзад

наполичар *м* беземљаш, кмет, тежак, кулучар, половник, геца, аргетар *арх.*, аргатин *арх. реј.*, ајлугџија *арх.*, рајетин *арх.*, аргатар *арх.*, аргатач *арх.*, ајлукчија *арх.*, аргатник *арх.*, колон *арх.*, чифчија *арх.*, аргаташ *арх.*

напоље узв. *в.* марш

напомена *ж* коментар, примедба, опсервација, запажање, приговор, опаска, појашњење, објашњење (попратно), објекција *реј.*, припомена *реј.*

напоран прид. ① *в.* задрт 2. ② *в.* досадан ③ *в.* заморан 1. ▼ *уй*. неугодан

напоредо прил. једнако, барабар, упоредо, сподобно, подједнако, исто, равно, уједначено, равноправно, на истој ноzi *изр.* - *сл*: идентично, истоветно, једнолично

направа *ж* уређај, машина, справа, апарат, механизам, машинерија, кресач, апаратура *арх.* - *уй*. патент

направити сврш. прел. учинити, средити, реализовати, приправити, припремити, произвести, зготовити, спремити, извршити, извести, урадити, обавити, спровести, остварити, створити, починити, приредити, начинити, уредити, израдити, наредити *реј.*, арондирати *реј.*, заокружити *фил.*, замесити *фам.* - *уй*. завршити

направљен прид. ① настао, остварен, направљен, састављен, урађен,

обликован, израђен, изграђен, уобличен, формиран **⊕** (приведен крају) готов, спреман, завршен, зготовљен, припремљен, довршен, спреман

напрасит прид. нагао, афективан, жесток, ћудљив, фуриозан, жучан, виолентан, агресиван, плаховит, непријатан, необуздан, прек, набусит, импулсиван, експлозиван, распаљив, плах, мушичав, темпераментан - *уй*: свадљив, жустар, некултуран, ужасан, бесан, немиран, разуздан

напрасник м в. насилник

напредак м прогрес, раст, пораст, побољшање, повећање, помак, цветање, експанзија, опорављање, просперитет, развој, опоравак, процват, одмицање, успон, бољитак, помицање, усавршење, уздизање, промена набоље, корак напред, позитивно кретање, кретање *фиї.*, оздрављење *фиї.*, ескалација *фиї.*, аугментација *реї.*, побољшица *реї.*, од горег ка бољем *изр.* асанација *мед. сѝруч. суж.*, - *сл*: благостање, увећање, излечење

напредан прид. **⊕** развијен, прогресиван, напредњачки, иноваторски, иновативан, реформаторски, реформистички, слободоуман, просперитетан, окренут будућности, високоразвијен - *уй*: савремен, модеран **⊕** в. јак

напредњачки прид. в. напредан 1.

напредовати несврш. непрел. успевати, уздизати се, просперирати, успињати се, ићи напред, развијати се, издизати се, напредовати у служби, имати успеха, пењати се, кретати се *фиї.*, аванзовати *фам.*

напрезање с в. невоља 1.

напрезати се несврш. диринчити, ринтати, мучити се, кулучити, теглити, рмбачити, таљигати, тешко радити, замарати се, грбачити, крвавити,

знојити се, упињати се, риљати, диринцити, тежачити, грбанчити, кобељати се, грбити се, убијати се (од посла), грчити се, изгарати, запињати, рмбати, робијати *фиї.*, крампати *фам.*, црнчити *фам.*, коњосати *фам.*, сатирати се *фам.*, работати *фам. реї.*, паштити се *ексѝр. реї.*, потегнути *ексѝр.*, аргатовати *арх.*, аргатирати *арх. хрв.*, окапати *реї.*, јести крвав хлеб *изр.* - *уй*: трудити се, радити

напрескок прил. насумице, збрда-здола, насумично, пометено, неорганизовано, наслепо, збркан, стихијски, конфузно, хаотично, испретурано, несистематично, неуређено, неплански, импровизовано, којекако, нападмет, напрескок(це), несређено, лавиринтски *фиї.*, како било *фам.*, одока *фам.*, отприлике *фам.*, којекуда *реї.*, као мува без главе *изр.* - *сл*: анархично, збркано

напречац прил. **⊕** в. муњевито **⊕** в. одједном

на пример рчц. **▼** *уй.* рецимо

напричати се сврш. в. испричати се
напунити сврш. прел. **⊕** (нешто учинити пуним) попунити, испунити, нагурати, сабити, набити, натискати, угурати, утрпати **⊕** (заузети неку територију) в. раширити се

напуео прид. в. надувен 1.

напупети сврш. непрел. в. нарасти
напустити сврш. прел. в. оставити
напуштен прид. изгнан, одбачен, избачен, искључен, презрен, екскомунициран, одгурнут, издвојен, прогнан, остављен, одбијен, у чошку, занемарен, неприхваћен, уклоњен, елиминисан, неусвојен, шкартиран *фам.*, хошкиран *жарї.*, бачен у старо гвожђе *изр.*

нар м бот. (лат. *Punica granatum*) *реї.*: главаш, гранат-дрво, деведиш, за-

морац, калина, љутак, љути шипак, љутун, маграњ, маргарана, маргелан, медун, мограњ, молограњ, мутрања, нара, пасовни шипак, питоми шипак, помагране, пуклаш, пуниграм, сладун, слатки шипак, шип

нарав ж **①** (скуп битних моралних, психичких и интелектуалних особина) природа, карактер, ћуд, менталитет, личност, дух, психа, психологија, ков, нутрина, срж, идентитет, настројеност, ја, его, ков *фиї.* **②** в. темперамент

нараван прид. в. обичан 2.

наравно прил. да, апсолутно, свакако, заиста, извесно, дакако, гарантовано, сигурно, безусловно, дефинитивно, засигурно, доиста, дабоме, јакако, јамачно, итекако, дибидус, несумњиво, савршено, без даљњег, природно, посвема, нема сумње, поуздано, до краја, разуме се, јесте, зацело, без сумње, посве, подразумева се, гарант *фам.*, јес *жарї.*, безбели *реї.*, зауфано *реї.*, недвојбено *хрв.*, неупитно *хрв.*

наразговарати се сврш. в. испричати се

нарастао прид. в. надувен 1.

нарасти сврш. непрел. **①** (постати већи) израсти, порастати, одрасти, развити се, стасати, издужити се, пружити се, протегнути се, ижцикљати (нагло, високо ~) - *уй.* повећати се, сазрети **②** набрекнути, задебљати, отећи, испупчити, надимати, натећи, набрећи, набујати, напупети, набубрити, повећати се, поднадути се, увећати се, повећати обим, напупати, набухнути *реї.*, подбухнути *реї.*, напухати се *хрв.* - *сл:* прекипети, распрснути се

нарација ж в. приповедање

наредба ж (захтев да се нешто учи-

ни) заповест, наређење, заповед, команда, пропис - *уй.* одлука 2.

наредити сврш. прел. **①** (издати наређење) заповедити, наложити, издати команду, командовати **②** *реї.* в. направити

наредник м в. старешина

наређење ж в. наредба

наређивати несврш. прел. заповедати, командовати, повлачити конце, издавати наређења, управљати, диктирати *фиї.*, дириговати *фиї.*, вући гудало *фиї.*, владати *фиї.*, аговати *реї.*, наметати своју вољу *изр.* - *уй.* наручивати 1.

наречје с дијалекат, језик, говор, фразеологија, варијанта говора, не-стандардни језик, рецензија, вербално изражавање, редакција, идиом неког краја - *суж:* штокавштина, екавица, жаргон, дијалект, израз, идиом, кајкавштина, икавица, (и)јекавица, чакавштина

нарицање с в. кукњава

нарицати несврш. непрел. в. оплакивати

наркоза ж в. анестезија

наркоман м овисник, дрогаш, зависник, дрогераш *фам.*, џанки *жарї.*, наркос *жарї.*

наркотик м дрога, опијат, наркоза, стаф *жарї.*, доп *жарї.*

нарогушеност ж в. нерасположење 1.

народ м **①** (историјски створена група људи са заједничким етничким именом) нација, етнос *реї.* **②** (становници једне земље) живаљ, житељи, становништво, становници, грађанство, грађани, пук, пучанство, свет, људи, раја *фам.* **③** в. руља

нарољан прид. *фам.* в. пијан

нарочит прид. в. необичан 1.

Народи и етничке заједнице света

Абелами	Аромуни	Бушмани	Гурки	Западносибирски
Абодрити	Асирци (Сураји)	Ваганда (Баганда)	Дајаки	Татари
Аборигини	Асмати	Вагого	Дакота	Запотеки
(Аборицини)	Атапаски	Вагри	Дамара	(Сапотеки)
Абхази	(Атабаски)	Ваи (Веи)	Данакил	Захумљани
Авганистанци	Аустралијанци	Вајунити	Данци	Земгали
(Афганци,	(Домороци	Вакаш	Даргинци	Зенди
Афганистанци)	Аустралије)	Валијци	(Дарганте)	Зирјани (Коми)
Агарјани	Аустријанци	Валонци (Валони)	Дарди	Зличани
Адигејци (Адиге,	Аутаријати	Вањамвези	Дархати	Зулуси (Зулу,
Черкези)	Ахајци (Ахејци)	(Њамвези)	Дахомејци	Амазулу)
Аину	Ацтеки (Астеки,	Вањарунда	Дачани	Зуни (Суни)
Ајмара	Астеци)	Ватсонга (Тонга)	Делавари (Лени-	Ибани
Акан	Ашани	Веде (Веди)	Лена-Пе)	Ибери
Алакалуф	(Саракачани)	Велегезити	Дене	Ибо
Алани	Ашанти	Венеди	Дербети	Игдир (Икдир)
Алароди	Ашкенази	Венети	Дечани	Илири
Албанци	(Ешкенази)	Вепси	Догони	Иљменски
Алгонкини	Баганда (Ганда,	Вијетнамци	Долгани (Саха)	Словени
Алемани	Ваганда)	(Анамити)	Доленчани	Индијанци
Алеути	Бадуи	Вилци	(Доленчи)	Индијци
Алзашани	Бајавлавити	Висаја	Долењци	(Индустанци)
(Алзасци,	(Бајави)	Вислани	Дравиди	Индонезјани
Елзасци)	Бакеле	Вјатичи	Драговичи	Инка (Инке)
Алоброжани	Бакуба	Власи (Цинцари,	Древљани	Иранци
Алтајци	Балијци	Аромуни,	Друзи	Ирки (Тирки,
Алфури	Балинези	Аромани)	Дуала	Турки)
(Харафура)	Балуба (Луба)	Волињани	Дукљани	Ирокези
Амантини	Бамбара	Волоф (Улоф,	Дуљеби	Ирци
Амахауаки	(Мандинго)	Јалоф)	Дунгани	Исланђани
Амби (Амбоели,	Бамилеке	Гагаузи	Еве	Истро-Румуни
Амбоела)	Банту	Гала	Евени (Ламути)	Италијани
Американци	Баски	Гали	Евенки	Италици
Аморити	Батаки	Гаљеги	Енглези	Ителмени
(Амореи)	Батеке	Гарифуни	(Британци)	(Ительмени)
Амхари	Бедуини	Гаро	Енци (Јенисејски	Ифугао
Анамали	Белокрањци	Гаучо	Самоједи)	Јаванци
Анаули	Бербери	Геге	Ере	Јагнобци
Англи	Бодричи	Германи	Ескимим	(Јагноби)
Ањи (Ања, Агни)	Бокелји	Гиљаки	Ести	Јадиги
Аорси	Бонтогироти	Гиљани	Естонци	Јадрани
Апачи	Ботокуди	Гонди	Етиопи (Итиопи)	Јазиги
Араваки	(Боруни)	Гораки	Етрурци (Етруски,	Јазири
(Ароваки,	Бошњаџи	Грузини	Труски)	Јакути (Саха)
Аруаки)	Брагуји (Брахуји)	(Картвели,	Ефталити (Хуа,	Јам (Хам)
Арамејци	Брити	Ивери)	Хуантун)	Јамана
Арапи	Брсјаџи	Груси (Гуруиси)	Ехирити	Јањевци
Араукани	Бугари	Грци (Хелени)	(Ехерити)	Јао
(Мапуче)	Буњевци	Гуајкуру	Жемајти	Јапанци
Армени	Бури	Гуанчи	Жу	Јаподи
(Јермени)	Бутанци	Гуарани (Карио)	Загорци	Јафети

Народи и етничке заједнице света

Јевреји	Кмери	Маја	Нубљани (Нубијци)
Лезиди (Језди)	Колхи	Мајам (Мијам)	Ободрити
Јенисејски Самоједи	Команчи	Македонци	Овамбо
Јенисејци (Јенисејски Остјаки)	Конављани Копти	Малајци Малгаши	Огњеноземци Орочени
Јермени	Коракси	Малешевци	Орочи
Јомуди (Јомути)	Корејци	Малисори	Осетини (Алани)
Јоњани	Корјаци (Корјаки)	Малоншићи	Остјаки (Остјаци)
Јуити	Коти	Мангараи	Остроготи (Источни Готи)
Јукагири	Кохистанци	Манипура (Манипури)	Палеоазијати (Палеоазијски народи)
Јуруци	Крашени	Манџури	Папуаси
Јуте	Крашовани	Маори	Патагонци
Јуто-Ацтеки	(Крашани, Крашавци, Крашевци)	Малучи	Патани (Пахтун, Паштун)
Кабардинци (Адиге)		Марати	Пелазги (Пеласи)
Кабиле		Мариовци	Пенџапци
Казаси (Казак, Казак)	Кри	Масаји	Персијаци (Фарси, Иранци)
Кајани	Кумандинци	Матаруге	Печењеџи
Калифорнијски Индијанци	Кумани Кумици	Маџуре	Пигмеји
Камасинци (Калмажи)	Курди	Мбији	Полапски Словени
Камиларои	Лабеати	Међимурци	Полинџани
Камчадали	Ладаки	Меланезани	Половци (Кумани)
Канара (Канадига)	Лади	Мелпа	Полочани
Каникари (Кани)	Лаки (Лакци)	Мерилини	Пољани
Канури	Лале	Метуктир	Пољаци
Карагаси (Тофа)	Лангобарди	Мијаџи	Поморани
Караиби	Латгали	Микронезани	Помори
Каракалпаџи	Латини	Мјао (Мео, Хмонг)	Португалци
Каракитајџи (Кидани)	Левантинци	Монголи	Пруси
Карели (Караласет)	Лезгини	Мопан Маја	Пуебло
Карени	Леги	Морлаџи	Пуелчи
Карпи	Либурни	Мунда	Рети
Касоги	Ливи (Лииви)	Муслимани	Реторомани
Каталонци	Лигури	Набатеји	Роми (Цигани)
Кафри	Литовци (Летувјај)	Навахо	Румуни
Качин (Чимбо)	Лоби (Лобер)	Нага	Руси
Качинци	Лопари (Сами)	Нанди	Русини
Кашгарџи	Лужани	Невари	Сабини (Сабинјани)
Кашкаји (Кашкајџи)	Лужички Срби (Лужичани)	Негрити (Негритоси, Негрили)	Савири
Кашмирџи		Немци	Сакаи
Кашуби	Лунебуршки Словени (Старополади, Венди)	Ненци	Сакалави
Квакијутл	Лури	Неретљани	Саки
Келти	Љутичи	Нивхи (Гијаџи)	Сакси (Саксонци)
Келтибери (Келтоибери)	Маври (Мавари, Маури, Маори)	Нијашани	Сами (Лопари, Лопи)
Кети (Јенисејски Остјаки, Јенисејци)	Мадурџи (Мадурези)	Никобарџи	Самоанци
Кечуа	Мађари	Нилотиди	Самоједи
Кинези	Мазури	Ногајџи (Ногај)	
Киргизи		Норвежани	
		Нордијџи	
		Нормани	

Сантали	Сомалци	Удини (Ути, Уди)	Хјурони
Саракчани (Аромуни, Ашани, Цинцари)	Сонгаји Срби	Узбеци	Хова
Сарики	Струмљани	Ујгури	Ходи
Сармати	Суахили (Свахили, Суахели)	Украјинци	Хока
Саси	Сунданци	Улчи	Хопи
Свахили	Тасадеји	Урабуна	Хотентоти
Северјани	Тасманци	Урати	Хрвати
Селџуци	Тиви	Фанти	Хуастеки
Семанги	Толтеци	Фарерци	Хуни
Сенои	Тонганци	Финци	Цинцари (Аромуни, Власи)
Серери	Тораџи	Фиџијанци (Вити)	Црногорци
Сијукси	Тоске	Фламанци	Чамакоко
Сики	Трачани	Французи	Черкези
Сингалци (Сингали)	Трибали	Фризи	Чеси
Скити	Туарези	Фриули (Фурлани)	Чипча
Сколоти	Тувинци	Хакаси	Чуваши
Скордисци	Тулу	Халдејци	Чукча
Славонци	Тунгузи	Халхасци (Халха-Монголи)	Чун-Јан
Словаци	Тупи	Ханти (Остјаки)	Џалеји
Словене	Туркмени	Хевсури	Џурџени
Словени	Турци	Хети (Хати)	Шајкаши
Словенци	Угреновићи	Хиндустанци	Шан
Словинци	Удегејци (Удехе, Уде)	(Хиндуси)	Шауни
Согди			Швеђани

нарочито прил. ❶ в. изузетно 1. ❷ в. много

нарочитост ж ❶ дистинкција, разлика, многострукост, неспојивост, несличност, вишестраност, разнородност, неједнакост, спектар, свакојакост, диференцираност, разлучивање, шароликост, одвајање, раздвајање, разноликост, разноврсност, неподударност, распознавање, неподударане, диспаратност, неслагање, нескладност, неуједначеност, обухватност, апартност, различност, неускладивост, диспаратитет, разликовање, несклад, хетерогеност, посебност - сл: промењивост, сложеност, непрепознатљивост ❷ чудноватост, изванредност, атипичност, особеност, необичност, индивидуалност, изнимност, посебност, помереност, уникатност, својеврсност, ексцентричност, својственост, јединственост,

нетипичност, специфичност, настраност, неуобичајеност, особитост, специјалност, неправилност, ненормалност, оригиналност, изузетност, пекулијарност, изворност, самосвојност, спецификум, дивергентност, бизарност, чудност, куриозитет, карактеристичност, двојбеност *рей.*, посебујност *хрв.* - *уй:* реткост, чудо - *сл:* неочекиваност, новина

наруживати несврш. прел. в. нападати 2.

наружити сврш. прел. в. напасти 2.

наручивати несврш. прел. ❶ (издавати упутства да се нешто учини) налапати - *уй.* наређивати ❷ (~ да се нешто допреми) поручивати, звати, тражити

нарушавати несврш. прел. (доводити у опасност; систем, партију и сл.) урушавати, поткопавати, потресати, дрмати, рушити

нарушити сврш. прел. порушити, урушити

нарцис м **♁** *бойї.* (лат. *Narcissus pseudonarcissus*) зеленкада, лазарица, зеринкада, жути суноврат, жути нарцис **♁** *фиї.* в. егоиста

нарцисоидан прид. самодопадљив, самољубив, ташт, сујетан, хвалисав - уї. себичан, надмен, уображен

нарцисоидност ж в. самодопадљивост, самољубивост, таштина, сујета, хвалисавост - уї. надменост, уображеност

насамарити сврш. прел. в. обманути

насањкати сврш. прел. фам. в. обманути

насањкати се сврш. фам. в. насести

насеље с в. град

насести сврш. непрел. преварити се, обманути се - *фам:* зезнути се, загристи, зарибати се, насањкати се, извисити, насукати се, упецати се, зајебати се *нар.*, напжити се *жарї.*, примити се *жарї.*, загристи удицу *изр.*, остати на цедилу *изр.*, остати кратких рукава *изр.*

насилан прид. **♁** в. насилнички **♁** в. напрасит **▼** уї. махнит 1., диктаторски, неустрашив 1.

насилник м вандал, хулиган, силеција, злочинац, разбијач, злотвор, напасник, мучитељ, крволок, напасник, манијак, грубијан, округник, сивоња, крвопија, батинаш, крвник, горопадник, кабадахија, махнитац, тиранин *фиї.*, катил *реї.*, живина *фам. фиї.*, неман *фам.*, животиња *фам. фиї.*, силос *жарї.*, канибал *ексїр.*, чудовиште *ексїр.*, звер *ексїр.*, главосек *ексїр.*, душманин *ексїр.*, несуздржљивац *реї.* - уї: варварин, разбијник, дивљак, диктатор

насилнички прид. насртљив, наси-

лан, нападан, агресиван, злочиначки, зликовачки, офанзиван, милитантан, борбен, ратнички, ратоборан, напа- дачки, освајачки, остентативан *реї.*

насилништво с в. насиље

насиље с **♁** принуда, суровост, на- силништво, округност, тлачење, не- милосрдност, набуситост, жестина, мучење, нечовештво, угњетавање, крвништво, нападност, силовитост, присиљавање, немилост, нехума- ност, нељудскост, поробљивање, ви- оленција, насилништво, бруталност, грубијанство, неумољивост, злоста- вљање, злочинство, подјармљивање, присила, несмиљеност, дивљаштво, силништво, силеџијство, примена силе, зулум, погром *суж.* - уї: зло- чин, виоленција, разбијништво, сила, агресија, грубост **♁** в. напад 1. **▼** уї. тоталитаризам, разбијништво, при- тисак

насип м в. брана

наследити сврш. прел. баштинити, примити, добити опоруком, добити (у наслеђе), стећи, прихватити, доћи у посед (нечета)

наследство с наслеђе, опорукa, аманет, тестамент, задужбина, очеви- на, дедовина, баштина, легат, заостав- штина, завештање, тековина, поклон, дар, последња воља/жеља, наслеђење, воља *реї.*, запис *реї.*, нашљеђе *реї.*, на- њевина *реї.*, насљејевина *реї.*, оста- вина *реї.*, бабалук *арх.*, завештај *арх.*, посмртнина *реї.*, насљејевина *реї.*, оставштина *реї.*, старина *реї.*

наслеђе с в. наследство

наслеђивање с баштињење, пре- ношење с колена на колена

наслепо прил. в. насумице

наслонити се сврш. прислонити се, налећи, ослонити се

наслутити сврш. прел. (осетити бу-

дуће догађаје) предосетити, осетити, предвидети, претпоставити, погодити, прекогнитирати, антиципирати

насмејан прид. оптимистичан, радостан, озарен, срећан, расположен, весео, лаган, неоптерећујући, разигран, распеван, занесен, живахан, чио, раздраган, блажен, полетан, ведар, обрадован, задовољан, крепак, лепршав, допадљив, младалачки, разгаљен, оран, добре воље, виталан, жовијалан

наспаван прид. испаван, одморан, свеж, освежен, укрепљен, релаксиран - *уй.* живахан

насрнути сврш. непрел. ❶ устремити се, навалити, напасти, спопасти, јурнути, нахрупити, касапити, салетети, стиснути, налетети, притиснути, препастити, нагнати, ударити, атаковати, запуцати ❷ *в.* надрети

насртај *м в.* напад 1.

насртљив прид. *в.* неваспитан

насртљивац *м в.* нападач

насртљивост *ж* ❶ наметљивост, агресивност, офанзивност, наметање, непријатељство, раборност, породорност, злонамерност, салетљивост, напасност, офанзивност *хрв.* ❷ *в.* грубост 1.

настава *ж* предавање, лекција, обучавање, обука, течај, час, курс, подучавање, излагање, подука, поучавање, поука *арх.*, сат *хрв.* - *суж:* колегијум, реферат, семинар

наставак *м* ❶ (оно што је наставило продуживањем на већ постојеће) продужетак, настављање, продуживање ❷ (~ књиге) *в.* том ❸ (~ ТВ серије или филма) епизода, део ❹ (део нечег) продужетак, дометак ❺ *грам.* наставак, дометак *реџи.*

наставити сврш. прел. ❶ (~ неку радњу, обично после прекида) про-

дужити, почети опет, континуирати, продужити *хрв.* ❷ (додати неки продужетак) допунити, додати, продужити, дометнути ❸ *в.* надовезати се **настављање** *м в.* наставак 1.

наставник *м* предавач, учитељ, инструктор, просветар *фам.*, просветни радник *форм.*, уча *фам.*, професор *суж.*

настајање *с в.* настанак

настанак *м* генеза, стварање, настајање, јављање, постање, појављивање, избијање, постанак, рађање *фиџ.*, зора *фиџ.*, проблесак *фиџ.*, ницање *фиџ.*, рођење *фиџ.*, рођај *арх.*

настанити се сврш. (наћи себи простор за становање) сместити се, наћи смештај, скрасити се *фам.*

настојање *с* воља, намера, одлука, прохтев, стремљење, тежња, жеља, амбиција, хтење, циљ, аспирација, замисао, примисао, план, интенција, наум, накана, тежење, смерање, идеал, промишљај, претензија, смер *реџи.*, намисао *реџи.*

настојати несврш. непрел. трудити се, тежити, аспирирати, стремити, намеравати, претендовати, гледати, покушавати, залагати се, паштити се *реџи.*, напрезати се *ексџр.*

настрадати сврш. непрел. ❶ (доживети неку несрећу, лоше проћи) унесрећити се, страдати, пропасти, доживети удес, усрећити се *ирон. фам.* ❷ *в.* погинути

настран прид. ❶ (који сувише одудара од уобичајенога) извитоперен, изопачен, поремећен, абнормалан, ненормалан, бизаран, противприродан, перверзан, девијантан - *уй.* развратан ❷ *в.* другачији

настраност *ж* ❶ поремећеност, перверзија, изопаченост, изопачење, девијантност, исквареност, против-

природност, неправилност, разврат, неуравнотеженост, изобличеност, атипичност, абнормалност, ненормалност, саблажњивост, наказност, болест, перверзнаштво, перверзност, ненормалност, искривљеност, извртнутост, поквареност *еуф.*, неубројивост *реиџ.* - *суж:* садизам, содомија
 ② *в.* чудноватост

насумице прил. ① насумично, пометено, неорганизовано, наслепо, напрескок, збрда-здола, стихијски, конфузно, хаотично, испретурано, несистематично, неуређено, неплански, импровизовано, којекако, напамет, напрескок(це), несређено, лавиринтски *фиџ.*, како било *фам.*, којекуда *реиџ.*, као мува без главе *изр.* ② *в.* отприлике

насумично прил. *в.* насумице

насупротив прил. (у супротном, обрнутом правцу, положају и сл.) *в.* супротно

наталитет *м* родност, фертилитет

наталожити сврш. прел. *в.* прикупити

натекао прид. *в.* надувен 1.

натеклина *ж в.* отеклина

натекнуће *с в.* отеклина

натерати сврш. прел. *в.* приморати

натеривати несврш. прел. *в.* наводити

натећи сврш. непрел. *в.* нарасти

натечен прид. *в.* надувен 1.

наткровље *с в.* надстрешница

натмурен прид. *в.* нерасположен

натмуреност *ж в.* нерасположење

натприродан прид. ① мистичан, бајковит, магичан, чаробан, нестваран, аветан, сабластан, измаштан, етеричан, необјашњив, необичан, оностран, тајанствен, бестелесан, нематеријалан, фантастичан, неверо-

ватан, езотеричан, чудесан, небески, чудан, паранормалан, изузетан, неопипљив, наднараван, неземаљски, невидљив, парапсихолошки, изванземаљски, надљудски, с другог света, надземаљски, спектралан, астралан *фиџ.*, врхунараван *реиџ.* ② *в.* мисаон ③ *в.* магијски

натприродност *ж в.* магија 4.

натпричати сврш. прел. надговорити, имати последњу реч, бити бољи на речима, надгласати, надбрљати *фам.*, надлајати *фам.*, надјевати *жарі.*, прејевати *жарі.*, прешишати *жарі.*

натпросечан прид. (који је изнад просека по квалитету, вредности, значају) изнадпросечан - *уй.* посебан, редак, одличан, вредан

натпросечно прил. *в.* много

натраг прил. *в.* назад

натрапати сврш. непрел. ① (случајно, неочекивано наићи на некога) *в.* набасати ② (неочекивано свратити код некога) *в.* банути

натрчати сврш. непрел. *в.* натрапати

натуралан прид. *в.* прави

натурати несврш. прел. *в.* наметати

натуриста *м в.* нудиста

натући сврш. прел. *в.* истући

натуцати несврш. непрел. ① (слабо говорити неки језик) набадати *фам.* ② *в.* муцати

натчовек *м* супермен *фам.*, иберменш *арх. реиџ.*

натчовечански прид. ① *в.* огроман 1. ② *фиџ.* *в.* јак

наћи сврш. прел. *в.* пронаћи

наук *м* ① сугестија, савет, предлог, препорука, мишљење, упутство, наговор, наук ② опомена, укор, прекор, поука, наравоученије, школа *фиџ.*

наука *ж* ① систем знања, знаност

хрв. **фий.** в. окретност **в.** постулат

наум м в. настојање

наут м бот. (лат. *Cicer arietinum*) леблебија - *реј:* сланутака, нохуда, чичек, сланић, сланица, грах слани, бијели грах, пећек, цизара, чичак-грах, састрица

научавати несврш. прел. в. образовати 1.

научити сврш. прел. **1** (учењем усвојити неко знање или вештину) оспособити се, упити, овладати (нечим), упознати се (с нечим), савладати (градиво), свладати, прорадити, изучити (нешто), стећи знање, усвојити, испећи занат *фий.*, апсорбовати *фий.*, апсолвирати *фий.*, набифловати *фам.*, прожвакати градиво *фам.*, набубати *фам.*, загрејати столицу *изр.* **в.** подучити, обучити, издриловати (некога), едуковати, улили у главу *изр.* **в.** уи. одгојити

научник м учењак, теоретичар, знанственик *хрв.* - уи. мислилац

наушница ж в. минђуша

нахвалити сврш. прел. в. исхвалити

нахерен прид. (који заузима крив положај) кос, крив, искривљен, нагнут, искошен, у шрех, шрех *нейром.*

нахерити сврш. прел. искривити, накривити, нагнути, искосити, накосити, искосити

нахрупити сврш. непрел. в. насрнути 1.

нациљати сврш. прел. нанишанити, усмерити, управити, визирати *фий.*

нацифран прид. в. накићен

нацрт м костур, пројекат, план, концепција, кроки, обрис, слика, приказ, схема, верзија, главне црте, макета, преглед, скица, замисао, шема, иде-

ја, оквир, синопсис, предлог, цртеж *фий.*, пројект *хрв.* - *суж:* сатница, итинерар, маршута

начелан прид. основни, битни, суштински, принципски, општи

начелник м **1** челник, прочелник *хрв.* **в.** командант 1.

начело с **1** (полазна замисао, главна поставка) максима, уверење, принцип, кредо, гесло, девиза, вјерују, мото, поучак, крилатица, поука, парола **в.** (основно убеђење) веровање, поглед, принцип, уверење, вера, убеђење, гледиште, схватање, поставка, теза, увереност, уздање, супозиција, убеђеност, норма **в.** уи. мишљење

начин м **1** модус, манир, техника, схема, стил, образац, шема, приступ, форма, метода, тактика, проседе, програм, клише, модалитет, предложак, матрица, процес, обичај, пут, модел, пракса, облик, методологија, процедура, калуп *фий.*, мустра *фий.*, систем *фий.*, протокол *форм.*, слог *арх.*, мода *реј.*, сустав *хрв.* стратегија *суж.*, - уи: извезбаност, умеће, вештина, извођење **в.** метода 1. **в.** уи. појава 1.

начинити сврш. прел. в. остварити **начитаност** ж образовање, ерудисија, знање, ученост, образованост, школованост, школовање, едукација, наображеност, високообразованост, просвећеност, стручност, поткованост, изобразеност, верзираност, наобразованост, укупност знања, наобразба *хрв.*

нашљемати се сврш. *фам.* в. напити се

не рчц. и узв. **1** рчц. никако, јок *фам.*, аја *реј.*, њет *жарј.*, ноу *жарј.* **в.** узв. в. невероватно 3.

неактиван прид. пасиван, инертан, непродуктиван - уи. лењ, беспослен

неамбициозан прид. једноставан,

Научне гране

ПРИРОДНЕ НАУКЕ

Математика и информатика
кибернетика
рачунарство

Физика
акустика
астродинамика
астрономија
астрофизика
атомска и молекуларна физика
биофизика
динамика
динамика течности
квантна физика
космологија
математичка физика
механика
нуклеарна физика
оптика
оптичка физика
рачунарска физика
физика материјала
физика плазме
физика полимера
физика честица

Хемија
аналитичка хемија
биохемија
електрохемија
квантна хемија
неорганска хемија
органска хемија
рачунарска хемија
спектроскопија
стереохемија
термохемија
физичка хемија

Науке о земљиној околини
геологија
вукланологија
геофизика
метеорологија
минералологија
океанографија

палеоекологија
физичка географија

Биолошке науке
биологија
анатомија
антропологија
биофизика
биохемија
ботаника
генетика
еволуција
екологија
ентомологија
зоологија
молекуларна биологија
таксономија
физиологија
хистологија
цитологија

ТЕХНИЧКЕ НАУКЕ И ТЕХНОЛОГИЈА

Архитектоника
Грађевинарство
Инжењерство

Електротехника и електроника
Комуникације

Остале техничке науке
аеронаутика
производња хране
наука о простору
наука о материјалима
механика
металургија
индустријска хемија
геодезија

МЕДИЦИНСКЕ НАУКЕ

Темељне медицинске науке
анатомија
генетика
имунологија
патологија
токсикологија

фармакологија
фармација
физиологија

Клиничке медицинске науке

гастроентерологија
интерна медицина
кардиологија
неурологија
нефрологија
офталмологија
педијатрија
породништво и гинекологија
психијатрија
радиологија
стоматологија
хирургија

Здравствене науке

епидемиологија
јавно здравство
медицинска њега
социјална медицина
хигијена

Ветерина

ПОЉОПРИВРЕДНЕ НАУКЕ

Пољопривреда, шумарство, рибарство и придружене науке
агрономија
узгој животиња
хортикултура

ДРУШТВЕНЕ НАУКЕ

Психологија
биолошка психологија
бихевиорална анализа
едукациона психологија
експериментална психологија
здравствена психологија
индустријска и организациона психологија

клиничка психологија
когнитивна психологија
неуропсихологија
психологија личности
развојна психологија
хуманистичка психологија

Психометрија

психологија религиозности
психологија чула и
перцепције
психофизика
социјална психологија

Економија

истраживање тржишта
макроекономија
маркетинг
међународна економија
међународни маркетинг
микроэкономија
операциона истраживања
пословна логистика
пословна организација
промоција
рачуноводство

спољно трговинско
пословање
стратешки манаџмент

Едукационе науке

андрагогија
васпитне науке
дефектологија
дидактика
кинезиологија
логопедија
образовање
педагогија
тренинг

Остале друштвене науке

демографија
друштвена антропологија
етнологија
информационе науке
културолошка
антропологија
менаџмент
методика
организација
политичке науке

право
социологија

ХУМАНИСТИЧКЕ НАУКЕ

Историјске науке

археологија
генеалогја
историја
нумизматика

Науке о језику и књижевности

историја књижевности
језикословље
теорија књижевности
филологија

Остале хуманистичке науке

историја уметности
наука о уметности
теологија
филозофија

непретенциозан, скроман, ненаметљив, без амбиција/захтева, ненападан, обичан, мали *фиі*.

неатрактивност ж непривлачност, одбојност, несклоност - *уй*. ружноћа

неаутентичан прид. лажан, вештачки, тобожњи, неистинит, фалсификован, погрешан, артифицијелан, подметнут, извештачен, лажљив, неправан, претворан, кривотворен, ненараван, патворен, фалш *фам.*, фаличан, привидан, апокрифан, самозвани, умјетан *хрв.* - *уй*: неприродан, фиктиван, измишљен - *сл*: наopak, нетачан, крив

неафирмисаност ж *в*. анонимност

небеса ж пл. ① *в*. небо ② *в*. рај 1.

небески прид. ① *в*. натприродан 1. ② *в*. нестваран 1. ③ *в*. божански 1.

небитан прид. неважан, сувишан,

беспотребан, узалудан, незнатан, другоразредан, занемарљив, безначајан, трећеразредан, другоредан, депласиран, споредан, безвредан, неупотребљив, некористан, невредан, другокласан, другостепен, леви *фам.*, задња рупа на свирали *изр.* - *уй*. непотребан

небитно прил. неважно, сувишно, беспотребно, узалудно, незнатно, занемарљиво, безначајно, другоразредно, трећеразредно, депласирано, споредно, безвредно

небитност ж *в*. ситница

небо с ① (бескрајни васионски простор с небеским телима) небеса, небески свод, висине *рей.*, небница *арх.* ② *фиі*. *в*. рај 1.

небодер м солитер, вишеспратница, зграда

небрига ж *в*. немар

небрижан прид. в. несигуран 1.

небрижљивост ж в. немар

небулоза ж лудорија, будалаштина, којештарија, бесмислица, глупост, апсурд, несувислост, идиотарија, глупарија, нонсенс, несмисао, безвезарија, безумност, кретенарија, идиотлук, бљезгарија, апсурдност, смејурија, брбљарија, измишљотина, галиматјас, бедастоћа, тротларија, којешта, апсурдитет, неумност, бестемељност, неоснованост, хец, лупетање, безразложност, бургија, велика глупост, мудролија *ирон.*, аветлук *реџ.*, бестилук *реџ.*, бисер *жарџ.*, неподоба *реџ.*, апсурдум *реџ.* - *уй:* лакрдија, лудост - *сл:* комичност, ирационалност

небулозан прид. бесмислен, ирационалан, безразложен, сулуд, смешан, уврнут, неповезан, блесав, луд, идиотски, будаласт, суманут, безвезан, промашен, апсурдан, чудан, несувисао, лажан, бесдржајан, незаснован, неразуман, необјашњив, несмислен, изван памети, иреалан, неоснован, измишљен, неразборит, безуман, непаметан, без темеља, нефундиран *реџ.* - *уй:* нејасан, комичан - *сл:* стран, бизаран

неважан прид. небитан, сувишан, беспотребан, узалудан, незнатан, другоразредан, занемарљив, занемарив, безначајан, трећеразредан, другоредан, депласиран, споредан, безвредан, неупотребљив, некористан, невредан, другокласан, другостепен, лефи *фам.*, леви *фам.*

неважећи прид. в. непризнат

неважно прил. в. небитно

неваљалац м ❶ в. обешењак ❷ в. нитков

неваљалштина ж в. враголија

неваљао прид. ❶ в. непоштен 1.

❷ в. невоспитан ▼ *уй.* несташан 1., непоштен 2.

неваспитан прид. некултуран, примитиван, непристојан, припрост, простачки, непријатан, безобразан, неучтив, недоличан, неотесан, непросвећен, необразован, прост, неваљао, некултивисан, нецивилизован, профан, лоше одгојен, непрофињен, распуштен - *уй:* размажен, нељубазан, осион, развратан, осоран

невен м бот. (лат. *Calendula officinalis*) *реџ:* жутељ, прстенчац, зимород, огњац, вртлени невен

неверан прид. ❶ (који није одан) непривржен, вероломан, варав, дволичан, непоуздан, превртљив, лицемеран ❷ (који није одан у љубави) преваран, вероломан, издајнички *експр.* ❸ (који није верник) безбожан, вероломан, кривоверан - *уй.* безбожник

неверица ж в. (непотпуна вера у некога или нешто) в. сумња 1.

неверник м атеиста, безбожник, антихрист, незнабожац, дисидент, иноверник, бегунац, богохулник, поганин, безверник, апостата, кривоверник, ђаур *реџ.*, ђаурин *реџ.*, идолопоклоник *арх.* многобожац *суж.*, - *сл:* шизматик, јеретик, секташ, отпадник, расколник

невернички прид. в. безбожан

невероватан прид. ❶ (такав да је у њега тешко поверовати) несхватљив, недокучив, необјашњив, немогућ, нестваран, измишљен, паранормалан, оностран, чудан, чудесан, надљудски, изненађујући, запањујући, запрепашћујући - *уй.* натприродан 1. ❷ в. необичан 1. ❸ в. одличан 1. ❹ в. изузетан 1.

невероватно прил. и узв. ❶ (оно у шта је тешко поверовати) несхватљиво, нобично, изузетно, веома чудно - *уй.* чудно ❷ *фиџ.* (чега има веома

необично много) (чега има необично много) неописиво, грдно, дозлабога, огромно, брдо, маса, море, планина, обиље, камара, мали милион, силесија, сва сила, река, чудо, натпросечно, несхватљиво, итеколико, врашки пуно, јако много, подоста, силно, толико, изузетно, изванредно, немало, жестоко, ужасно, страшно, добро *фиј.*, прописно *фам.*, гадно *жарі.*, коца *реј.*, добеса *арх.* ② *узв.* не, ужас, за не поверовати, несхватљиво, немогуће, није него, није ваљда, хајде, ајде, ма немој, можеш мислити *изр.*

невероватност ж в. чудо 1.

неверство с (превара у браку) неверност, превара, вероломство, издаја *експр. фам.*

невеселост ж в. мрзовоља

невеста м ж млада, нововенчана супруга, младенка, шпожа *реј.*, снајка *фам.*, снаја *фам.*, љуба *арх.*

невешт прид. ① невичан, неумешан, никакав, траљав, лаички, лабав, климав, млак, неизвежбан, шарлатански, неприкладан - *уй.* непрофесионалан, слаб, неспособан ② в. незграпан 1.

невешто прил. некавалитетно, лабаво, слабо, лоше, траљаво, лаички, почетнички, шарлатански, климаво, неприкладно, тричаво, мизерно, недовољно, никакво, млако, рђаво, дилетантски *фам.*, фушерски *жарі.* - *уй.* непрофесионално

невештост ж несналажење, неспретност, смушеност, невичност, неумешност, несналажљивост, неизвежбаност, неувежбаност, неурођеност (с нечим) *реј.* - *уй:* незнање, неискуство

невин прид. ① недужан, ни крив ни дужан, прав, чист, неправедно оптужен, без кривице, некрив *реј.* ② безгрешан, непорочан, чедан, не-

погрешив, скроман, честит, искрен, кротак, неупрљан, неокаљан, недужан, чист, простодушан, безазлен, беспрекоран, непоковарен, савршен: благ, прав, свет, без љаге, чист као злато, бојажљив, девичански, отворен неприкосновен *суж.* ▼ *уй.* срамежљив 1.

невичност ж в. невештост

невоља ж несрећа, неприлика, брига, проблем, мука, недаћа, немилица, неугода, незгода, неугодност, непријатност, потешкоћа, малер, баксузлук, белај, зло, пех, главобоља *фиј.* - *уй.* беда 1.

невољан прид. в. ненамеран

невољник м в. мученик

невољност ж в. нерасположење

невреме с в. олуја

нега ж терапија, лечење, оздрављење, опорављање, видање, опоравак, санирање, цељење, и санација, кура, исцељивање, лечење домаћим лековима, неговање

негативан прид. ① в. антагонистички ② в. шкодљив ③ в. зао 1.

негативност ж ① в. мана ② в. злонамерност

негација ж негирање, порицање, оповргавање, одбијање, одрицање

негде прил. в. понегде

негиран прид. поректнут, оборен, оповргнут, занијекан *хрв.*

негирати несврш. прел. порицати, оповргавати, одбијати, одрицати, нијекати *хрв.*

негњила ж бот. (лат. *Sorbus aucuparia*) *реј:* жаребика, смрдљика

него¹ взн. а, само, но, али, ама *арх. реј.*, але *арх.*

него² прил. в. међутим

неговатељица ж ① дадиља, гувернанта, васпитачица, одгојиватељица,

беби-ситерка, бона *реi*. ☉ болничарка, (медицинска) сестра, нудиља *арх.*

неговати несврш. прел. (води́ти рачуна о неком) чувати, пазити, бринути се (о неком), старати се (о неком), хранити *суж.*, гајити *суж.*, дојити *суж.*, култивисати *суж.*, дадиљати *суж.*, гојити *суж.*, пестовати *суж. реиi*. - уи. одгајати

негодовање с протестовање, противљење, супротстављање, буњење, отпор, неслагање, опирање, непокорност, одолевање, огорченост, горчина, жаљење, приговарање, бунт, бунтовништво, гунђање, суопротстављање, резистенција, јадање, опрека, немирење, озлојеђеност, одупирање, огорчење, побуна, револт, протест, незадовољство, одбијање, приговор, противделовање, противсловљење, оспоравање, бура *фиi*., повика *реиi*., ресантиман *хрв.*, просведовање *хрв.*, противштина *хрв.* - уи: буна, опозиција, пркос, пркошење

негодовати несврш. непрел. противити се, протестовати, супротстављати се, бунити се, опирати се, жалити се, приговарати, пружати отпор - уи. гунђати

недавни прид. (који се скоро десио) скорашњи, скори, дојучерашњи, доскорашњи, донедавни, нов, свеж - уи. садашњи

недавно прил. скоро, малочас, тек, пре кратког времена, пре неки дан, мало пре, неки дан *фам.*, ту *фам.*, ономад *нар.*, нетом *арх.*

недалек прид. в. близак 1. и 2.

недаћа ж ☉ в. невоља ☉ в. малер

недвосмислен прид. ☉ апсолутан, неспоран, безуслован, сигуран, несумњив, неоспоран, чињеничан, необорив, кредибилан, проверен, непобитан, непорецив, изванстан, фак-

тичан, поуздан, уверљив, непроблематичан, истинит, крајњи, искусствен (доказан искусством), експлицитан, проверљив, неупитан, потврђен, непорецив, неоповргљив, непрепоран, недвојбен *хрв.* - уи: темељит, савршен, очигледан, доказив, потпун ☉ в. изричит

недвосмисленост ж в. истинитост 2.

недефинисан прид. неразумљив, неодређен, непрецизан, несхватљив, неиспитан, недокучив, апстрактан, нерасветљен, безобличан, магловит, непојмљив, неконкретан, неразјашњен, несигуран, аморфан *фиi*., мутан *фиi*., нејасан *фиi*., питијски *фиi*., магличав *арх.*, магличан *арх.* - уи: приближан, двосмислен, непознат, тајанствен

недирак м бот. (лат. *Sonchus arvensis*) *реi*: пољска горчица, пољски остак

недирнут прид. ☉ в. неповређен ☉ в. неоштећен

недисциплина ж в. непослушност
недовољан прид. ☉ нецеловит, некомплетан, делимичан, непотпун, мањкав, крњ, штур, половичан, оскудан, неусавршен, недостатан, неуобличен, ограничен, мршав *фам.*, сакат *фиi*. - уи: недозвршен, сиров, незавршен ☉ в. лош

недозвршен прид. незавршен, неизвршен, несвршен, недоречен, недотеран, неурађен, недорађен, неизведен, недомишљен, необделан, неизрађен, недопечен *фиi*., непорубљен *фиi*., недокуван *фиi*.

недођија ж фам. в. забит 1.

недозрео прид. млад, детињаст, неискусан, несазрео, мали, незрео, инфантилан, недорастао, голобрад, младалачки, малолетан, јецав, бебаст

фам., балав фам. *йoi*, зелен фам., кењкав фам., млађан *ексiр*. - уй. иван, лакомислен

недоказан прид. в. задрт 2.

недоказаност ж в. јогунаост

недоказив прид. в. задрт 2.

недокучив прид. в. недефинисан

недоличан прид. ① (који није подобан за одређене сврхе) неподесан, неприкладан, неодговарајући, непристао, непримерен, незгодан, неповољан, недостојан, недоличан, нецелисходан, несврсисходан, неприличан

② некултуран, примитиван, непристојан, припрост, простачки, непријатан, безобразан, неучтив, невоспитан, неотесан, нељубазан, неуљудан, прост, неуљуђен, нецивилизован, непрофињен - уй. дрзак, препотентан, надмен, пркосан, осоран

недомишљат прид. в. неинвентиван

недорађен прид. в. недовршен

недорастао прид. в. незрео

недоречен прид. в. недовршен

недостајати несврш. непрел. треба-ти, мањкати, фалити фам.

недостатак м ① аномалија, грешка, слабост, дефект, ненормалност, несклад, омашка, одступање, неправилност, неисправност, пропуст, изузетност, необичност, фелер фам., изнимка *хрв*. ② (кад нечег нема довољно) мањак, несташница, помањкање, недовољност, оскудица, дефицит, непотпуност, непостојање, немање, празнина, рупа фам. - уй. немаштина ③ в. мана

недостатан прид. в. недовољан

недостојан прид. в. недоличан

недостојанствен прид. в. недоличан

недоступност ж в. неприступач-

ност

недотупаван прид. в. глуп

недоумица ж дилема, двоумљење, двоумица, колебање, колебљивост, неодлучност, нећкање, затезање, трилема фам., двојба *хрв*. - уй. сумња 1.

недоходност ж в. неприступачност

недраг прид. в. неугодан

недружеван прид. в. недруштвен

недружељубив прид. в. недруштвен

недруштвен прид. интровертиран, интровертан, асоцијалан, несоцијалан, ненаметљив, недружељубив, непричљив, некомункативан, недружеван, суздржан, резервисан, уздржан, неприлагођен, повучен, тих, затворен *фиј.*, закопчан *фиј.*, неприступачан *фиј.*, зачуурен фам., - уй: скроман, стидљив, нељубазан, плашљив

недужан прид. ① невин, ни крив ни дужан, прав, чист, неправедно оптужен, без кривице, некрив *рей.* ② в. невин 2.

неемотиван прид. в. нељудски

нежан прид. ① емотиван, осећајан, баршунаст, пажљив, деликатан, рафиниран, фин, мекушан, свилен, чувствен, осетљив, голубији, танушан, свиласт, бухав, пријатан, благ, сензибилан, профињен, префињен, мек, ћудоредан, танан, топао, танкоћутан, људски, крт, крхак, ганутљив, воден *фиј.*, шоњав *йoi*. ② *фиј.* в. ломљив ▼ уй. благ, осетљив 1.

нежност ж ① финоћа, благост, суптилност, истанчаност, профињеност, емотивност, осећајност, тананост *фиј.*, крхкост *фиј.* - уй. љубав, пажња 2., брига 2. ② *фиј.* в. бољећивост ▼ уй. несебичност 1., потресеност, љуп-

кост, љубав, пажња 2.

независан прид. слободан, аутономан, самосталан, самосвојан, непотчињен, суверен, неподређен, неусловљен, самоуправни

независност ж самосталност, аутономија, самостојност, слобода, самосвојност, одвојеност, суверенитет, одељеност, сувереност, самоуправљање, засебност, аутономност, неовисност *хрв.*

незавршен прид. недовршен, неизвршен, несвршен, недоречен, недотеран, неурађен, недорађен, неизведен, недомишљен, необделан, неизрађен, недопечен *фиј.*, непорубљен *фиј.*, недокуван *фиј.*

незадовољан прид. озловољен, огорчен, фрустриран, разочаран, ојађен, затрован - *уй.* гневан

незадовољник м в. гунђало 1.

незадовољство с протествовање, негодовање, буњење, бунт, отпор, несллагање, опирање, непокорност, одолевање, огорченост, горчина, жаљење, јогунство, приговарање, опрека, бунтовништво, противљење, супротстављање, гунђање, суопротстављење, резистенција, јадање, немирење, озлојеђеност, одупирање, огорчење, побуна, противречење, револт, протест, незадовољство, одбијање, приговор, противделовање, јогунастост, противсловљење, оспоравање, бура *фиј.*, дефензива *форм.*, повика *реј.*, ресантиман *хрв.*, просведовање *хрв.*, противштина *хрв.* - *уй:* буна, опозиција, пркос, пркошење - *сл:* спречавање, замерање, инађење

незадржив прид. в. подивљао

незадрживост ж в. неизбежност

незаинтересиран прид. в. индиферентан 1.

незаинтересованост ж ❶ в. неве-

селост ❷ в. немар

незајажљив прид. в. похлепан

незаконит прид. безаконит, бесправан, илегалитиман, илегалан, нелегалан, кажњив, нередован, нерегуларан, ванзаконски, противправни, утужив, противзаконит, забрањен, противпрописан, санкционисан, непрописан, недопуштен, неправилан, безакон, противан закону/праву, потајан, непризнат, незаконски, недопустив, на индексу, изван закона, подземни *фиј.*, подземалски *фиј.*

незаконитост ж бесправност, илегалитимност, илегалност, неправље, утуживост, противзаконитост, кажњивост, неправилност, нерегуларност, непрописност, противпрописност, безакоње, нелегалност, недопуштено, незакоње, бесправно стање, подземље *фиј.*, бесуде *фам.*

незаметљив прид. в. неприметан 1.

незанимљив прид. ❶ досадан, слаб, једноставан, конвенционалан, сувопаран, неоригиналан, уобичајен, баналан, обичан, просечан, тривијалан, безличан, ненадахнут, свакодневан, немаштовит, једнолик, неимагинативан, свакидашњи, некреативан, типизиран, ништа посебно, празан *фиј.*, глуп *фиј.* ❷ в. неинвентиван

незаобилазан прид. в. најважнији 1.

незапаљив прид. в. ватросталан

незапослен прид. беспослен, неупослен, ненамештен, без службе/посла

незаситан прид. в. похлепан

незастарео прид. ❶ в. модеран ❷ в. легалан

незаузет прид. ❶ слободан ❷ в. беспослен

незваничан прид. ❶ неслужбен, приватан ❷ неприхваћен, нерегуларан, неважећи, непризнат

незгода ж в. невоља

незгодан прид. ❶ компликован, замршен, деликатан, запетљан, захтеван, тежак, збркан, проблематичан, шкакљив, осетљив, комплексан, сложен, суптилан, побркан, слојевит, закукуљен *фам.*, замумуљен *фам.*, завојит *реј.*, закучаст *реј.* - уи: вишесмислен, неразумљив ❷ (о неком питању или проблему) осетљив, неугодан, непријатан, деликатан, шкакљив, тугаљив *арх.* ❸ в. недоличан
▼ уи. необичан 1., задрт 2.

незграпан прид. ❶ трапав, неспреган, несналажљив, сметен, запетљан, спетљан, медведаст, неокретан, шепртљав, слоновски, сплетен, туњав, невешт, с две леве руке/ноге, укошен, тешке руке, лоших рефлекса, бенаст, шепртљаст, неспретан у послу, успорен, без главе и репа, неумешан, смотан као сајла, изгубљен, као слон у стакларској радњи, као мува без главе, смуштен, заузлан *фиј. реј.*, дрвен *фиј.*, завезан *фиј.*, везан *фиј.*, пртљав *реј.*, бангав *фам.*, смотан *фам.*, трунтав *фам.*, слонаст *фам.*, сапет *реј.*, врљав *йој. реј.* - уи: млитав, укочен, неискусан, спор, збуњен, неспособан, шоњав *йој.* ❷ дебео, пуначак, масиван, кабаст, овелик, здепаст, тежак, велик, попуњен, округао, набијен, омашан, итекакав, позамашан, овећи, набрекао, надуван, повећи, теретан, пун, обилан, одебео, обилат, робустан, обиман, набубрео, замашан, повелик, рогобатан, подебео, дежмекаст *фам.*, збојит *реј.*

незнабожац м в. неверник

незнабоштво с в. безверје

незналац м в. незналица

незналачки прил. в. некавалитетно

незналица м и ж ❶ (који не ништа не зна) незналац, шупљоглавац, игнорант, празноглавац, непознавалац, необавештеник, празна глава, дудук *фам.*, пањ *фам.*, незнајша *фам.* - уи. глупан, аналфабета ❷ (који није стручан у нечему) неспособњак, незналац, шарлатан, неспособњаковић, дилетант, неупуњеник, нестручњак, самозванац, петљанац, необавештеник, незнајша, празноглавац, килавако, богаљ *фиј.*, јадник *фиј.*, завезана врећа *фам.*, звекан *фам.*, слеп код очију *фам.*, безвезњак *фам. фиј.*, завезанко *фам.*, труба *фам.*, леви *фам.*, килавац *фам.*, петљавац *фам.*, кенгур *фам.*, игнорант *реј.* - уи: неспретњаковић, глупан, сметењак

незнање с необразовање, необразованост, непознавање, неупуњеност, непросвећеност, необавештеност, затуцаност - в. заосталост

незнатан прид. ❶ јадан, бедан, ништаван, кукаван, мизеран, никакав, кржљав, пуки, безвезан, бескористан, мршав *фиј.* ❷ в. неважан ❸ в. неприметан 1.

незнатно прил. ❶ јефтино, багателно, ситно, занемарљиво, ништавно, небитно, ниско (о цени), мало, премало, безначајно, бесплатно *фам.*, смешно *фам.* ❷ в. мало

незрео прид. млад, незрео, деетињаст, неискусан, несазрео, мали, инфантилан, недорастао, голобрад, младалачки, малолетан, тинејџерски, јецав, бебаст *фам.*, балав *фам. йој.*, зелен *фам.*, кењкав *фам.*, млађан *екс-ир.* - уи. наиван

неидентификован прид. в. непознат 1.

неизбежно прил. (с највећим поуздањем) неминовно, извесно, га-

рантовано, засигурно, безусловно, дефинитивно, јамачно, апсолутно, несумњиво, сигурно, свакако, у сваком случају, без даљњег, нема сумње, поуздано, до краја, зацело, без сумње, подразумева се, гарант *фам.*, недвојбено *хрв.*, неупитно *хрв.*

неизбежност ж неминовност, нужност, извесност, незадрживост, неопозивост, неспречивост, незауствљивост, одређеност, неуклоњивост, неумитност - *уй*: немилосрдност, неумољивост - *сл*: фаталност, коначност, судбина, неопходност, неотклонивост, предодређеност

неизбројив прид. *в.* бројан

неизведен прид. *в.* незавршен

неизвежбаност ж *в.* неискуство

неизвестан прид. (за којег није сигурно да ће се десити) несигуран, сумњив, неизгледан, непоуздан, проблематичан, лабав *фиј.*, климав *фиј.*

неизвршен прид. *в.* незавршен

неиздржљив ж (~ бол) неподношљив, ужасан, грозан - *уй*. страشان

неиздржљивост ж неподношљивост

неизмењен прид. *в.* оригиналан 1.

неизмеран прид. ① *в.* огроман 1. и 2. ② *в.* трајан 1. ③ *в.* бројан

неизмерљив прид. *в.* бројан

неизмерно прил. *в.* много

неизоставан прид. *в.* неопходан

неимагинативан прид. незанимљив, досадан, једноставан, конвенционалан, сувопаран, неоригиналан, уобичајен, баналан, обичан, просечан, тривијалан, безличан, ненадахнут, свакодневан, немаштовит, једнолик, свакидашњи, некреативан, типизиран, ништа посебно, слаб *фиј.*, празан *фиј.*, глуп *фиј.*

неимар м *в.* архитекта

неименован прид. *в.* непознат 1.

неинтелигентан прид. *в.* глуп

неинтересантан прид. *в.* незанимљив

неискрен прид. ① (који није искрен, који се претвара) претворан, затворен, неистинољубив, лицемеран, дволичан. ② *в.* лажљив

неискреност ж ① дволичност, дволичје, лицемерје, подлост, препреденост, лицемерност, лицемерство, претварање, претворност, поганост, перфидност, перфидија, превртљивост, нитковлук, домишљатост, префриганост, хипокризија, подмуклост, непоштење, притворство, заплотњаштво, притворност, злоћа, бесрамност, хипокритичност, улагивање, лажљивост, претворивост, злоба, фаризејство *арх.*, хињење *арх.*, химбеност *арх.*, лицумјер *хрв.* - *сл*: ласкање, улизиштво ② *в.* неприродност ③ *в.* лаж 2.

неискусан прид. ① млад, незрео, несазрео, мали, незрео, недорастао, зелен *фам.* - *уй*. наиван ② (у послу) нов *фиј.*, свеж *фиј.*, новопечен *фам.*

неискусност ж *в.* неискуство

неискуство с неискусност, неквалификованост, несналажење, неумешност, незнање, неувежбаност, необученост, неспособљеност, неизвежбаност, недоученост, непознатост (с нечим), неумеће, незрелост, неупућеност (у нешто), несналажљивост, незрелост, непознавање (нечега), ненавикнутост (на нешто), неукост, безазленост *рей.* - *сл*: неспособност, наивност

неиспаван прид. поспан, дремљив, сањив, дремован, снен, уморан, успаван, непробуђен, неразбуђен, санен, нерасањен, куњав, спављив, спаваћив *рей.* - *сл*: мамуран

неисписан прид. празан, бео, бланко *нейром*.

неиспитан прид. непознат, необјашњен, недокучен, непроверен

неисправан прид. покварен, оштећен, фаличан, руиниран, дефектан, неподесан, у квару, кваран *фам*.

неисправност ж ① в. недостатак 1. ② в. мана

неиспуњен прид. ① в. празан 1. ② неостварен, непочињен, нереализован, непочињен

неистинит прид. в. неаутентичан

неистовремен прид. в. асинхрон

неисцрпност ж в. перманентност

нејак прид. ① в. слаб 3. ② в. мршав 2.

нејасан прид. ① недефинисан, неразумљив, неодређен, непрецизан, несхватљив, неиспитан, недокучив, апстрактан, нерасветљен, безобличан, магловит, непојмљив, неконкретан, неразјашњен, несигуран, аморфан *фиј.*, мутан *фиј.*, питијски *фиј.*, магличав *арх.*, магличан *арх.* - *уй*: приближан, двосмислен, непознат, тајанствен ② в. необичан 1.

нејасност ж мутноћа, нејасноћа, недефинисаност, неодређеност, непрецизност, апстрактност, аморфност

нејасноћа ж в. нејасност

неједнак прид. ① в. различит ② разнолик, хетероген ③ неуједначен - *уй*. променљив

неједнакост ж ① в. несличност ② в. дискриминација

нека узв. ајде, деде, бежи, нека буде, ајдеде, ајд, ајте, важи, бегај, ако, дај, деде(р), може

некад прил. ① пре, раније, некад, тада, давно, једном, одавно, својевремено, негда *реј.*, вактиле *реј.*, једноћ *хрв.*, некоћ *хрв.*, своједобно *хрв.* - *уй*.

уназад 2. ② понекад, каткад, покатад, покадшто, некад, по који пут, по неки пут

некако прил. ① (на неки, обично тежак, начин) како-тако, којекако, свакојачко, ђене-ђене - *уй*. једва ② у извесном смислу, на одређен начин - *уй*. заправо

неквалитетно прил. лабаво, слабо, лоше, траљаво, лаички, нестручно, невешто, нестручњачки, почетнички, шарлатански, климаво, незнаљачки, неприкладно, некомпетентно, тричаво, непрофесионално, мизерно, неизвежбано, недовољно, никакво, без стручности, неквалификовано, млако, аматерски, непотковано, рђаво, аматорски *реј.*, дилетантски *фам.*, фушерски *жарј.* - *сл*: бедно, јадно

неквалификованост ж в. неискуство

некомплетан прид. нецеловит, недовољан, делимичан, непотпун, крњ, половичан, неусавршен, недостатан, неуболичан, ограничен, неразвијен, сакад *фиј.* - *уй*: недовршен, сиров, незавршен

некомуникативан прид. в. недруштвен

неконвенционалан прид. в. необичан 1.

некоректан прид. (који се не понаша према некоме у складу с правилима) в. неправедан

некористан прид. в. непотребан

некреативан прид. ненадахнут, неинвентиван, ненадарен, немаштовит, непродуктиван, неоригиналан, незанимљив, неимагинативан, неталентован, недомишљат, импотентан, неингениозан, неиновативан, стерилан *фиј.*

некреативност ж в. немаштовитост

некретнина ж непокретна имовина, непокретност - *уй*. посед

некритичан прид. субјективан, пристрасан, необективан, тенденциозан, произвољан, арбитран, неблагонаклон, непоштен, приврженички, навијачки, унилатералан, нерационалан, ускогрудан, с предракудама, једностран, наклоњен, пристран, обојен *фиј.*, оптерећен *фиј.*

некултивисан прид. *в.* некултуран
некултура ж примитивизам, примитивност, нецивилизованост, варварство, дивљаштво, вандализам, непоштовање, неотесаност, неуглађеност, дрскост, безобразност, неуљудност, необразованост, некултурност, вулгарност, безобраштина, проста-крук, заосталост, некултивисаност, безобразлук, неуљуденост, простота, припростост, просташтво, грубијанштина, непрофињеност, симплицизам *рејџ.* - *уй*. необразовање, заосталост

некултуран прид. примитиван, непристојан, припрост, простачки, неучтив, невоспитан, неотесан, нељубазан, неуљудан, прост, неуљуден, нецивилизован, непрофињен *еуф.* - *уй*. дрзак, безобразан, ласциван, препотентан, пркосан, осоран

нелагода ж нелагодност, тескоба, немир, зебња, неспокој, неспокојство, забринутост, узнемиреност, бојазан, оптерећење - *уй*. нерасположење, туга, мука, зебња

нелегалан прид. *в.* незаконит

нелегалност ж *в.* незаконитост

нељубазан прид. неучтив, несусретљив, непредусретљив, нерафиниран, неслужан, неуглађен, непријатан, непрофињен, недоличан, непристојан, неугодан, неуљудан, неотесан - *уй*: дрзак, некултуран

нељубазност ж неуљудност, не-

пристојност, несусретљивост, непријазност, неслужност, одбојност, неотесаност - *уй*. некултура

нељудски прид. окрутан, бруталан, бестидан, безобзиран, безосећајан, груб, суров, необуздан, бездушан, развратан, немилосрдан, насилнички, нечовечан, неемотиван, манијачки, горопадан, дивљи, варварски, дивљачки, злочиначки, немилостан, немилостив, садистички, оштар, агресиван, крвнички, дрзак, анималан, неумољив, распуштен, неосетљив, бесраман, свиреп, мучан, зверски, нехуман, нецивилизован, неконтролисан, opak, грозан, насилан у поступцима, неспутан, напрасит, нападачки, жесток, насилан, силовит, хладан, тврда срца, неуслишљив, несажаљив, антихуман, агресорски, разоран, безмилостан, безочан, нагао, обестан, беспоштедан, без срца, помаман, хладнокрван, животињски *фиј.*, камен *фиј.*, прек *фиј.*, брахијалан *фиј.* *рејџ.*, крволочан *ексјр.*, убилачки *ексјр.*, пакленски *рејџ.*, несмиљен *рејџ.*, заторан *рејџ.*, неосећајан *рејџ.*, богомрзак *рејџ.*, бешћутљив *рејџ.*, рабијатан *рејџ.*, неумитан *рејџ.*, неуљуден *рејџ.*, нецивилизиран *хрв.*, бешћутан *хрв.*, барбарски *хрв.* - *уй*. раскалашан, немио, страшан, зао, силов, одвратан

нељудскост ж *в.* непросвећеност

нем прид. мутав, безгласан, нечујан, немушт, безвучан *фиј.*, лал *рејџ.*

немали прид. *еуф.* *в.* велик *л.*

неман ж ① *в.* накарада ② *в.* људина
▼ *уй*. вампир *л.*

немар м *в.* нехајност

немаран прид. ① *в.* индиферентан *л.* ② *в.* лежеран *л.*

немарност ж немар, неодговорност, лежерност, јавашлук, нехајност,

непажња, незаинтересованост, комозија, комотност, комодитет, необзирност, инерција, индоленција, небрига, несавесност, површноост, занемаривање, равнодушност, лакомисленост, небрижљивост, инертност, нехај, нехајање, огуглалост, индолентност, непажљивост, безбрижност, распуштеноост, неозбиљност, немарење, лакоумност, запуштање, нетемељитост, необазирање, немарљивост, навораност *реј.*, мурдарлук *реј.*, фјака *реј.*, флегма *фам.*, брљивост *фам.*, алкавост *фам.*, хај-нехај *фам.*, непомња *реј.*, непомност *реј.*, непомњивост *реј.*, неподузетност *хрв.*, незаинтересираност *хрв.* - уи: лењост

нематеријалан прид. ❶ в. натприродан 1. ❷ в. нестваран 2.

немаштина ж сиротиња, беда, оскудица, сиромаштво, беспарица, голоотиња, несташница, дефицит, просјаштво, убогост, оскудноост, скученост, убоштво, оскудевање, неимање, егзистенцијални минимум, сиротињство, неимаштина, бедност, сиромаштина, бедастоћа, немање, бокчија *реј.*, бесолица *реј.*, крухоборство *хрв.* - уи: мука, сиромаш

немаштовит прид. ❶ некреативан, ненадахнут, неинвентиван, ненадарен, непродуктиван, неоригиналан, незанимљив, неимагинативан, неталентован, недомишљат, импотентан, неингениозан, неиновативан, стерилан *фил.* ❷ в. неоригиналан 1.

немаштовитост ж неимагинативност, некреативност, баналност, неинвентивност, неоригиналност, којештарија, сваштарија, свакидашњост, конвенционалност, једноставност, убичајеност, безвезарија, трица, бесмислица, тривијалност, стереотипност, униформност, тричарија, сваг-

дашњост, типизираност, безвредност, осредњост, средина, ненадахнутост, боранија *фам.* - уи: ситница, офуцаност *фил.*, ништавност, ништа

немилосрдан прид. окрутан, бруталан, бестидан, безобзиран, безосећајан, груб, суров, необуздан, бездушан, развратан, нељудски, насилнички, нечовечан, неемотиван, манијачки, горопадан, дивљи, варварски, дивљачки, злочиначки, немилостан, немилостив, садистички, оштар, агресиван, крвнички, дрзак, анималан, неумољив, распуштен, неосетљив, бесраман, свиреп, мучан, зверски, нехуман, нецивилизован, неконтролисан, opak, крвав, грозан, насилан у поступцима, неспутан, напросит, нападачки, жесток, насилан, силовит, хладан, тврда срца, неуслишљив, несажаљив, антихуман, агресорски, разоран, безмилостан, безочан, нагао, обестан, беспоштедан, без срца, помаман, хладнокрван, животињски *фил.*, камен *фил.*, прек *фил.*, брахијалан *фил. реј.*, крволочан *екс-ир.*, убилачки *екс-ир.*, пакленски *реј.*, несмиљен *реј.*, заторан *реј.*, неосећајан *реј.*, богомрзак *реј.*, бешћутљив *реј.*, рабијатан *реј.*, неумитан *реј.*, неуљућен *реј.*, нецивилизиран *хрв.*, бешћутан *хрв.*, барбарски *хрв.* - уи: равнодушан, раскалшан, немио, страшан, зао, сиров, одвратан - сл: вучји, тврд

немилосрдност ж принуда, суровост, окрутноост, тлачење, набуситост, жестина, насиље, мучење, нечовештво (насиље над становништвом), угњетавање, крвништво, нападноост, силовитост, присиљавање, немилост, немилица, нехуманост, нељудскоост, поробљивање, виоленција, насилништво, бруталност, грубијанство, не-

мољивост, злостављање, злочинство, подјармљивање, присила, несмиљеност, дивљаштво, сидништво, силецијство, примена силе, зулум, погром *суж.* - *уй:* злочин, разбојништво, сила, агресија, грубост

немилош ж ① *в.* немилосрдност
② *в.* непросвећеност

немилоштан прид. *в.* немилосрдан

немилоштив прид. *в.* немилосрдан

неминовно прил. (с највећим поуздањем) неизбежно, извесно, гарантовано, засигурно, безусловно, дефинитивно, јамачно, свакако, апсолутно, несумњиво, сигурно, у сваком случају, без даљњег, нема сумње, поуздано, до краја, зацело, без сумње, подразумева се, гарант *фам.*, недвојбено *хрв.*, неупитно *хрв.*

неминовност ж нужност, неизбежност, извесност, незадрживост, неопозивост, неспречивост, незауостављивост, одређеност, неуклоњивост, неумитност - *уй:* немилосрдност, неумољивост - *сл:* фаталност, коначност, судбина, неопходност, неотклонивост, предодређеност

немио прид. *в.* неугодан

немир м (осећај узнемирености) брига, стрепња, бојазан, неугодност, неугода, nelaгода, nelaгодност, тескоба, зебња, неспокојство, забринутост, узнемиреност, анксиозност, бремене *фиї.*, - *уй:* зло, депресија, туга, мука, незнање

немиран прид. ① *в.* несташан I. ② *в.* подивљао ③ *фиї.* *в.* активан ▼ *уй.* на-прасит, непоштен I., непокоран I.

немирење с *в.* негодовање

немирко с *в.* обешешак

немогућ прид. ① (који се не може реализовати) нереалан, неостварив, невероватан, иреалан, неразуман,

неспроводљив, неутемељен, непроведив *хрв.* ② *в.* неподношљив

неморал м ① непоштење, поквареност, аморал, opakост, покварењаштво, нечасност, неправичност, нишкост, охолост, срамотност, подмуклост, препреденост, прорачунатост, бескарактерност, притворност, осионост, перфидност, префриганост, пакост, прљавштина *фиї.*, безморалност *реї.*, опачина *реї.*, хуљство *реї.* ② изопаченост, разврат, развратност, порочност, разулареност, бестидност, некрепостност, нечасност, бешчасност, распуштеност, фриволност, срамотност, разузданост, либертинизам, бешчашће, саблажњивост, опсценост, порок, ласцивност, безочност, непоштење, раскалашност, блуд, исквареност, скаредност, нећудоређе, неетичност, поквареност, прљавштина, распусништво, недоличност, обест, пустопашиност, неморалност, необузданост, непристојност, морални пад, беспуће *фиї.*, распусност *фам.*, курварлук *фам. йої.* - *уй:* похота, разблудност

неморалан прид. ① аморалан, непоштен, лош, зао, бесраман, покварен, искварен, бестидан, подао, подмукао, бешчастан, бескарактеран, неваљао, нечастан, охол, препреден, opak, притворан, осион, вероломан, перфидан, безочан, префриган, пакостан, срамотан, обестан, прорачунат, безобзиран, хулан, безморалан, премазан/намазан свим мастима, издајнички, продао би и своју мајку *изр.*, сраман, неетичан, фриволан, неправичан, грешан, нечист, поган, ружан *фиї.*, прљав *фиї.*, низак *фиї.*, нечувен *фиї.*, некрепостан *реї.*, смрадан *фам.*, дрзовит *фам.*, злочест *фам.*, кваран *фам.*, худ *арх.*, иморалан *реї.*, хибен *хрв.*, нећудоредан

хрв., дебеле коже *изр.* - *уй:* бедан, неправедан, некултуран, несташан, дивљи, гадан, лицемеран ② изопачен, развратан, порочан, разуларен, бестидан, распуштен, фриволан, срамотан, разуздан, саблажњив, опсцен, ласциван, раскалашан, блудан, разблудан, скарעדан, распустан, непристојан *еуф.*, - *уй:* похотан

немоћ ж ① *в.* невеселост ② *в.* болешћивост 1. ③ *в.* малаксалост 1.

немоћан прид. *в.* слаб 3.

немоћност ж *в.* малаксалост 1.

немушт прид. *в.* нем

ненавикнут прид. (који није навикао на нешто) непривикнут, неприлагођен, неадаптиран, несвикнут *фам.*

ненадано прил. *в.* одједном

ненадарен прид. *в.* ненадахнут 1.

ненадахнут прид. ① неталентован, некреативан, неинвентиван, ненадарен, немаштовит, непродуктиван, неоригиналан, незанимљив, неимагинативан, недомишљат, неингениозан, неиновативан, стерилан *фил.* ② *в.* неоригиналан 1.

ненаклоност ж несклоност, ненаклоњеност, антипатија, несимпатија, одбојност - *уй.* мржња

ненамеран прид. случајан, инстинктиван, механички, несвестан, шаблонски, рефлексан, невољан, спонтан, непромишљен, импулсиван, непланиран, природан, махиалан, несрачунат, неконтролисан, несмишљен, природан, аутоматски, ненамераван, инхерентан, нехотимичан, ненаучен, интуитиван, против властите воље, нехотичан

ненамерност ж *в.* несвесност

ненаметљив прид. ① *в.* недруштвен ② *в.* срамежљив 1. ③ *в.* непристенциозан

ненамештен прид. *в.* незапослен

ненапредан прид. *в.* назадан

ненапуњен прид. *в.* празан

неначет прид. *в.* неоштећен

ненормалан прид. *в.* необичан 1.

ненормалност ж ① абнормалност, настраност, неурачуљивост, поремећеност, неуравнотеженост, атипичност, лудост, изопаченост, противприродност, сулудост, неубројивост *реп.* ② *в.* настраност 2. ③ *в.* недостатак 1.

необавештеност ж неупућеност, неинформисаност, незнање, - *уй.* непросвећеност, заосталост

необазрив прид. *в.* непажљив

необективан прид. субјективан, пристрасан, некритичан, тенденциозан, произвољан, арбитраан, неблагонаклон, непоштен, приврженички, навијачки, унилатералан, нерационалан, ускогрудан, с предрасудама, једностран, наклоњен, пристран, обојен *фил.*, оптерећен *фил.*

необзирност ж *в.* неодговорност

необичан прид. ① друкчији, изузетан, различит, другачији, посебан, изниман, јединствен, атипичан, особит, споран, изванредан, неочекиван, неконвенционалан, несличан, несвакидашњи, оригиналан, куриозан, нетипичан, невероватан, особен, нарочит, беспримеран, издвојен, несвакодневан, нејасан, ванредан, ексцентричан, специјалан, неуобичајен, мистериозан, други, чудан, ненормалан, уникатан, својствен, екстравагантан, нередовит, другојак, вансеријски, својеврстан, одвојен, тајанствен, опскуран, фантастичан, ексцепционалан, оделит, различан, партикуларан, неуравнотежен,

апартан, стран, каприциозан, туђ, ћудљив, пекулијаран *реџ.*, другојачији *реџ.*, посебујан *хрв.* - *уй*: екстра, властит, непознат, редак, незгодан, упадљив, неразумљив, изврстан, одличан - *сл*: бизаран, гротескан, алтернативни, неподударан, ненавикнут, неједнак, натпросечан, настран, неподобан ② *в.* натприродан 1. ▼ *уй*. нестваран 2.

необично прил. *в.* посебно 1.

необичност ж чудноватост, нарочитост, изванредност, атипичност, особеност, необичност, индивидуалност, изнимност, посебност, помереност, уникатност, својеврсност, ексцентричност, својственост, јединственост, нетипичност, специфичност, неубичајеност, особеност, специјалност, неправилност, ненормалност, оригиналност, изузетност, пекулијарност, изворност, самосвојност, несличност, спецификум, дивергентност, бизарност, чудност, куриозитет, карактеристичност, разликовање, двојбеност *реџ.*, посебујност *хрв.* - *уй*: реткост, чудо - *сл*: неочекиваност, различитост, новина

необјашњив прид. ① *в.* натприродан 1. ② *в.* окултан ③ *в.* неописив

необликован прид. *в.* неодређен 1.

необојен прид. *в.* безбојан 1.

необорив прид. *в.* недвосмислен 1.

необразован прид. ① нешколован, непоткован, неквалификован, непросвећен, мрачан *фџи.* - *уй*. аматерски ② *в.* назадан ③ *в.* некултуран ④ неоформљен, неформиран, неустановљен, неутемељен, ненаправљен - *уй*. незавршен

необразовање с необразованост, непознавање, неупућеност, непросвећеност, необавештеност, затуцаност - *в.* заосталост, некултура

необуздан прид. ① *в.* немилосрдан ② разгневљен, помахнитоа, побеснео, насилан, разјарен, агресиван, суров, избезумљен, разгоропађен, безуман, распаљен, живчан, разуздан, разоран, помаман, полудео, страховит, жесток, луд од беса, незадржив, безглав, тешко савладив, изван себе, бесомучан, љут као поскок, узаврео, горопадан, подивљао, виолентан, иживциран, хистеричан, изнервиран, несавладив, неурачунљив, неприсебан, распамећен, неразборит, неуравнотежен, олујан, фуриозан, паклен, неумољив, рабијатан *реџ.* - *уй*: бесан, ватрен, сулуд, луд, јаростан - *сл*: бунтован, узбуђен ③ *в.* напрасит

необузданост ж *в.* ватреност

необученост ж *в.* неискуство

неограничен прид. ① *в.* јединствен

2. ② *в.* трајан 1. ▼ *уй*. независан

неодвојив прид. *в.* одан

неогворан прид. немаран, лежеран, непоуздан, нехајан, непажљив, распуштен, раскалашан, комотан, несрећен, непромишљен, несавестан, површан, равнодушан, индолентан, непажљив, немаран, инертан - *уй*. размажен, лењ

неогворност ж немарност, немар, лежерност, јавашлук, нехајност, непажња, незаинтересованост, комодија, комотност, комодитет, необзирност, инерција, индоленција, небрига, несавесност, површност, занемаривање, равнодушност, лакоумност, небрижљивост, инертност, нехај, нехајање, оуглалост, индолентност, непажљивост, безбрижност, распуштеност, неозбиљност, немарење, лакоумност, запуштање, нетемељитост, необазирање, немарљивост, навораност *реџ.*, мурдарлук *реџ.*, фјака *реџ.*,

флегма *фам.*, брљивост *фам.*, алка-
вост *фам.*, хај-нехај *фам.*, непомња
рей., непомност *рей.*, непомњивост
рей., неподузетност *хрв.*, незаинте-
ресираност *хрв.* - *уй.*: лењост

неодгојен прид. *хрв.* в. некултуран

неодгојеност ж в. непросвећеност

неодложен прид. журан, нужан,
важан, ургентан, хитан, горући, оба-
везан, неодгодив, неизоставан, нео-
пходан, неизбежан, безодвлачан,
промптан, прек, прешан *рей.*

неодлучност ж ❶ (особина неод-
лучног) колебљивост, несигурност
❷ (стање неодлучног) - недоумица,
дилема, двоумљење, двоумица, коле-
бање, несигурност, нерешеност, пре-
мишљање, нећкање, оклевање, одуго-
влачење, развлачење, скањивање, су-
стезање, либљење, затезање, трилема
фам., двојба *хрв.* - *уй.* сумња I.

неодољив прид. ❶ в. нестваран I.

❷ в. одличан I.

неодољивост ж в. љупкост

неодређен прид. ❶ неутврђен, не-
усмерен, нејасан, безобличан, амор-
фан, необликован, безличан, нефор-
миран, бесформан, у назнакама, не-
уобличен, неограничен, неконачан,
груб *фи.* - *уй.* безбојан I., изобличен
❷ недефинисан, неразумљив, непре-
цизан, несхватљив, неиспитан, не-
докучив, апстрактан, нерасветљен,
безобличан, магловит, непојмљив,
неконкретан, неразјашњен, несигу-
ран, аморфан *фи.*, мутан *фи.*, не-
јасан *фи.*, питијски *фи.*, магличав
арх., магличан *арх.* - *уй.* приближан,
вишесмислен, непознат, тајанствен

неодређеност ж мутноћа, недефи-
нисаност, нејасност, непрецизност,
апстрактност, аморфност

неокретан прид. в. неспретан

неокрњен прид. в. неоштећен

неопазив прид. в. неприметан I.

неописив прид. непознат, необја-
шњив, непојмљив, неразјашњив - *уй.*
неиспитан

неопозивост ж в. неминовност

неоправдан прид. в. неоснован

неопрезан прид. в. непажљив

неопходан прид. најважнији, одлу-
чујући, суштински, виталан, нужан,
круцијалан, неизоставан, есенци-
јалан, главни, темељан, централни,
средишњи, основни, живећи, живот-
ни, преко потребан, нужан за опста-
нак, врло важан/битан, захтеван *арх.*
- *уй.* потребан

неорганизован прид. в. непове-
зан I.

неоргански прид. нежив, аорган-
ски

неоригиналан прид. ❶ конвен-
ционалан, сувопаран, незанимљив,
убичајен, баналан, обичан, доса-
дан, слаб, једноставан, просечан,
тривијалан, безличан, ненадахнут,
свакодневан, немаштовит, једно-
лик, неимагинативан, свакидашњи,
некреативан, типизиран, ништа по-
себно, празан *фи.*, глуп *фи.* ❷ не-
креативан, ненадахнут, ненадарен,
немаштовит, непродуктиван, неин-
вентиван, незанимљив, неимагина-
тиван, неталентован, недомишљат,
импотентан, неингениозан, неино-
вативан, стерилан *фи.*

неоригиналност ж неимагинатив-
ност, некреативност, баналност, не-
инвентивност, немаштовитост, које-
штарија, сваштарија, свакидашњост,
конвенционалност, једноставност,
убичајеност, безвезарија, трица, бе-
смислица, тривијалност, стереотип-
ност, униформност, тричарија, сваг-
дашњост, типизираност, безвредност,
осредњост, средина, ненадахнутост,

боранија *фам.* - *уй*: ситница, офуцаност *фиї.*, ништавност, ништа

неоснован прид. (који није заснован на реалним чињеницама) безразложан, неоправдан, неутемељен, беспредметан, неумес(т)ан, без основа, неодржив, незаслужен, неразложен *реиј.* - *уй.* бесмислен, неправедан 2.

неоспоран прид. *в.* неспоран

неоспособљеност *ж в.* неискучство

неостварен прид. неиспуњен, непочињен, нереализован, непочињен

неотесан прид. ① *в.* обестан 1. ② *в.* непријатан 1.

неотесанац *м* ① *в.* обешењак ② *в.* примитивац

неотесаност *ж в.* непросвећеност

неотпоран прид. ① савладив, уништив, разрушив, надмашив, истребљив, скршив, поразив, надвладив, победив, укротив, искорењив, разорив, умитан *реиј.* - *уй:* ломљив, слаб ② *в.* ломљив

неотпорност *ж в.* бољећивост

неочекиван прид. *в.* необичан 1.

неоштећен прид. ① очуван, сачуван, недирнут, цео, читав, неокрњен, неначет неразбијен *суж.*, ② *в.* (који није у квару) *в.* исправан 1.

непажљив прид. несмотрен, брзоплет, пренагљен, нагао, нехајан, неопрезан, лежеран, необазрив, непромишљен, несавестан, површан, небрижљив, пренагао, лакомислен, лакоуман, аламуњаст *реиј.*, небудан *реиј.*, непомњив *реиј.*, непоман *реиј.* - *сл:* лакомислен, хировит

непажња *ж в.* неодговорност

неписменост *ж в.* аналфabetизам

неписмењак *м* аналфабета, неписмењаковић *фам.*, неписменко *фам.*

непланиран прид. *в.* ненамеран

неплодан прид. јалов, бесплодан, безродан, неродан, стерилан, бездетан

неплодност *ж* јаловост, стерилитет, бесплодност, неродност, стерилност, неиздашност, непродуктивност

непобедив прид. непобедљив, не савладив, неприкосновен, супериоран, непокорив, неосвојив, ненадјебив *жарї.*, ненакриљив *реиј.* - *уй.* перфектан

непобитан прид. *в.* неспоран

неповезан прид. несрећен, хаотичан, конфузан, испретуран, несистематичан, несистематизован, несистемски, неурећен, неорганизован, збркан, стихијски, збрда-здола *фам.*, лавиринтски *фиї.*, анархичан *фиї.*, несуставан *хрв.* ② *в.* небулозан

неповерење *с* неверовање, неповерљивост, сумња, сумњичавост, сумњање, резерва, резервисаност, ограда, суздржаност, суздржљивост, неверица, бојазан, скептичност, скептицизам, опрез, опрезност, обазривост, дистанцираност, двојба, затвореност, пажљивост, будност, смотреност, подозрење, суспективност *реиј.* - *уй.* брига 1.

неповерљив прид. *в.* параноичан

неповерљивост *ж в.* опрезност

неповољан прид. ① *в.* шкодљив ② *в.* неподобан 1.

неповрећен прид. недирнут, цео, читав, нетакнут, неоштећен, интактан, поштећен *фиї.*

непогода *ж в.* олуја

непогрешив прид. ① *в.* перфектан ② *в.* непорочан 1.

неподесан прид. *в.* неподобан 1.

неподмитљив прид. непоткупљив, некорумпиран

неподношљив прид. (који се не

може поднети) неиздржив, неиздржљив, несносан, несношљив, немогућ, невероватан, страшан, ужасан, силан, језив - *уй*. мучан, непријатан, грозан

неподобан прид. ❶ (који није подобан за одређене сврхе) неподесан, неприкладан, неодговарајући, непристао, непримерен, незгодан, неповољан, недоличан, нецелисходан, несврсисходан, неприличан ❷ (који није у складу са важећим нормама) недозвољен, недопуштен, забрањен ❸ *рей*. *в.* неспособан

неподударан прид. ❶ неусклађен, неусаглашен ❷ *в.* различит

неподударанье *с в.* несличност

неподударност ж ❶ *в.* противност ❷ *в.* несличност

непоздан прид. ❶ (нешто на шта се не можемо ослонити) несигуран, несолидан, оборив, оповргљив, порецив ❷ (онај у којег не можемо имати поверења) *в.* неодговоран

непознавалац м ❶ *в.* незналица ❷ *в.* аматер

непознат прид. ❶ анониман, неидентификован, неименован, тајанствен, непотписан, безимен, незнан, незатворен, неидентифициран *хрв.* ❷ неописив, необјашњив, непојмљив, стран, неразјашњив - *уй*. чудан ❸ *в.* неиспитан ❹ *уй*. необичан 1., неодређен 2.

непознати м *в.* анонимус

непоқвареност ж *в.* морал

непоколебљив прид. ❶ постојан, непроменљив, непопустљив, непроменљив, устрајан, истрајан, упоран, одлучан, принципијелан, чврст, консеквентан, дурашан, стабилан, устаљен - *уй*: стваран, снажан, дисциплинован ❷ *в.* одлучан 1.

непоколебљивост ж истрајност, доследност, постојаност, неуморност, устрајност, ревност, стабилност, поузданост, непроменљивост, непопустљивост, константност, непромењивост, перманентност, окорелост *фам.* - *уй*: устаљеност, отпорност, континитет, храброст, тврдоглавост, стрпљивост

непокоран прид. ❶ пркосан, непослушан, неукротив, бунтован, распуштен, упоран, тешко савладив, недисциплинован, ненадгледив - *уй*: немиран, тврдоглав ❷ *в.* подивљао ❸ *уй*. задрт 2.

непокорност ж ❶ *в.* непослушност ❷ *в.* неслагање 1. ❸ *уй*. јогунаост

непокретан прид. ❶ непомичан, непокретљив, имобилан, укопан *фиј.*, парализован *фиј.*, као кип *фам. изр.*, скамењен *фиј.*, парализован (о човеку) ❷ *фиј. в.* мртав ❸ *в.* парализован 1.

непокретност ж ❶ непомичаност, непокретљивост, имобилност, имобилитет, укопаност, мировање, скамењеност *фам.* ❷ *в.* некретнина ❸ парализованост, инвалидност

неполитичан прид. аполитичан, аполитички, неполитички

непомирљив прид. ❶ *в.* антагонистички ❷ *в.* задрт 2.

непомичан прид. *в.* мртав

непоновљив прид. ❶ *в.* одличан 1. ❷ *в.* перфектан

непоновљиво прил. *в.* посебно 1.

непопуњен прид. *в.* празан

непопустљив прид. постојан, непроменљив, доследан, непоколебљив, устрајан, принципијелан, консеквентан, истрајан, упоран, стабилан, устаљен - *уй*: стваран, снажан, дисциплинован

непопустљивост ж ① в. строгост

② в. непослушност ③ в. јогунаост

непорецив прид. в. неспоран

непорочан прид. ① невин, безгрешан, чедан, непогрешив, скроман, честит, искрен, кротак, неупрљан, неокаљан, недужан, чист, простодушан, безазлен, беспрекоран, непокварен, савршен, благ, прав, свет, безљаге, чист као злато, бојажљив, девичански, отворен неприкосновен суж.

- уи. икскрен, поштен ② в. крепостан

непорочност ж чедност, честитост, невиност, кроткост, неисквареност, неупрљаност, неокаљаност, чистота, непоквареност

непорцењив прид. драгоцен, багнослован фам., као светог Петра кајгана изр. - уи: огроман, скуп

непосвећеник м в. непознавалац

непослушан прид. ① в. несташан 1.

② в. непокоран 1.

непослушник м в. обешењак

непослушност ж инат, пркос, непокорност, јогуство, буњење, бунтовност, обесност, самовоља, недисциплина, тврдоглавост, опирање, непопустљивост, својеглавост, дрскост, пркошење, неукротивост, самовољност, хировитост, ђудљивост, мушичавост фам., рогатост фам., непослух хрв. - уи: жестина, хир, упорност, живахност

непосредан прид. ① в. присан 1.

② в. обичан 2.

непостојећи прид. ① в. нестваран 2. ② в. измишљен 1.

непоткупљив прид. неподмитљив, некорумпиран

непотписан прид. в. непознат 1.

непотпун прид. нецеловит, некомплетан, недовољан, мањкав, оскудан, делимичан, крњ, штур, половичан,

неусавршен, недостатан, неуобличен, ограничен, неразвијен, сакат *фиј.* - уи: недовршен, сиров, незавршен

непотпуност м (кад нечег нема довољно) несташаца, помањкање, недовољност, недостатак, непостојање, немање, празнина, рупа фам.

непотребан прид. бескористан, некористан, сувишан, прекомеран, прекобројан, излишан, узалудан, залудан, неупотребљив, беспредметан, безвредан, екстра *нејром.*, плус *нејром.*, бесциљан

непотребност ж ① в. ништавност ② в. вишак 1.

непотрошивост ж в. перманентност

непотчињен прид. в. независан

непоштен прид. аморалан, лош, зао, бесраман, покварен, бестидан, подао, подмукао, бешчастан, бескарактеран, неваљао, нечастан, неморалан, охол, препреден, opak, притворан, осيون, вероломан, перфидан, безочан, префриган, пакостан, срамотан, обестан, прорачунат, искварен, безобзиран, хулан, безморалан, премазан/ намазан свим мастима, издајнички, продао би и своју мајку изр., сраман, неплеменит, неетичан, фриволан, неправичан, недоличан, грешан, нечист, поган, ружан *фиј.*, прљав *фиј.*, низак *фиј.*, нечувен *фиј.*, некрепостан *реј.*, смрадан фам., дрзовит фам., злочест фам., кваран фам., худ арх., иморалан *реј.*, химбен хрв., неђудоредан хрв., дебеле коже изр. - уи: бедан, некултуран, несташан, дивљи, заједљив, гадан, лицемеран, немиран

непоштењак м в. нитков

непоштење с ① поквареност, неморал, opakост, покварењаштво, лоповлук суж., нечасност, лупештво, нискост, хуљство, опачина ② в. немо-

рал 1. ③ в. неискреност 1.

непоштовање с в. непросвећеност

неправедан прид. ① (који се не понаша према некоме у складу с правичношћу) неправичан, некоректан, непоштен, нечастан, бешчастан - уи. неморалан, лош 1. ② (који није заснован на принципима правде) неоправдан, незаслужен, бесправан, неоснован, неутемељен

неправилност ж ① в. настраност 2. ② в. недостатак 1. ③ в. незаконитост

неправичан прид. (који се не понаша према некоме у складу с правичношћу) в. неправедан

непрекидан прид. в. трајан 1.

непрекидно прил. ① без престанка, стално, непрестано, континуирано, перманентно, константно ② повезано (в.) - уи. трајно, заувек

непрекидност ж ① в. перманентност ② в. одлучност

непрекинут прид. в. трајан 1.

непрелазив прид. в. вратоломан 2.

непремостив прид. ① (који онемогућава везу, који се не може проћи) несавладив, непробојан, немогућ, ② (~ пут) в. непроходан

непрестан прид. в. трајан 1.

непрестано прил. в. заувек

непрестаност ж ① в. перманентност ② в. одлучност

непретенциозан прид. неамбициозан, једноставан, скроман, ненаметљив, без амбиција/захтева, ненападан, обичан, мали *фи*.

непрецизан прид. в. неразумљив

непривлачан прид. одбојан, недопадљив, антипатичан, несимпатичан, неугодан, непријатан, недраг, невољен, иритантан, немио, мрзак, омражен, омрзнут, зазоран *хрв.* - уи: ру-

жан, безобразан, досадан, заморан 1.

непризнат прид. неприхваћен, нерегуларан, неважећи, незваничан

непријатан прид. ① незгодан, неугодан, неуместан, неприличан, груб, недостојан, неприкладан, депласиран - уи: нељубазан, шкодљив ② в. напрасит ③ в. неугодан 1.

непријатељ м ① в. нападач ② (непомирљиви) в. противник 1.

непријатељски прид. (који је непријатељски расположен) анимозан, антагонистички, противнички, негативан, одбојан, дистанциран, неприступачан, нељубазан, несрдачан, набусит, неугодан, осоран, непријазан, зловољан, нерасположен, нетрпељив, киван, зле воље, огорчен, потирући - уи: груб, деструктиван

непријатељство с ① наметљивост, насртљивост, агресивност, офанзивност, ратоборност, злонамерност, салетљивост, напасност, офензивност *хрв.* ② мржња, антагонизам, анимозитет, раскорак, опречност, сукоб, нетрпељивост, противљење, супарништво, сукобљавање, колизија, трвење, нетолеранција, супротстављање, неслагање, супротстављеност, међусобно опирање, непомирљивост

непријатност ж в. проблем

неприкладан прид. в. неподобан 1.

неприкосновен прид. најбољи, беспримеран, супериоран, непоновљив, ненадјевив *жарг.*, ненаткриљив *реп.* - уи. перфектан

неприлагођен прид. в. ненавикнут

неприменљив прид. в. неупотребљив

неприметан прид. ① ситан, минијатуран, мали, неопазив, незнатан, не-

заметљив, мајушан, неразберив, неупадљив, сићушан, неуочљив, омален, микроскопски, умањен, смањен, малешан, мањушан, малечак, малашан, малацак, премален, стањен, портабл *фам.*, мини *фам.*, џепни *фам.*, малецки *фам.* ② в. замишљен 1.

неприпитомљив прид. ① в. несташан 1. ② в. подивљао

неприродан прид. усиљен, вештачки, уштогљен, укочен, извештачен, крут, завезан, суздржан, стиснут, артифицијалан, службен *фиј.*, уштиркан *фам.*, као свињска нога *фам. изр.*, намештен *арх.*, заузлан *рејџ.*

неприродност ж (неприродно држање) претварање, извештаченост, неискреност, изигравање, измотавање, варање, афектирање, афектација, пренемагање, пренаглашеност, глума, глумљење, усиљеност, лажност, натегнутост, намештеност, исфорсираност, варка, пренаглашавање, претеривање (у понашању), хињеност, театар *фиј.*, представа *фиј.*, парада *фам.*, млађење *фам.*, прављење *фам.*, исфолираност *фам.*, уштогљеност *фам.*, скањивање *рејџ.*, ачење *рејџ.* - сл: глуматање, маскарада, театралност, артифицијелност

неприсебно прил. в. неразборито

непристојан прид. (који је лоших манира и понашања) припрост, прост, простачки, некултуран, некултивисан, нецивилизован, непријатан, неучтив, недоличан, неваспитан, неотесан, нељубазан, безобразан, неуместан, нељудан, неуглађен, неотмен, неваљао, нерафиниран, неуљубен, скаредан, неприличан, кочијашки, профан, недостојан, безманира, лоше одгојен, неделикатан, неприкладан, неугодан, неодгојен *хрв.*, непријазан *хрв.* - уј: препотен-

тан, охол, осيون, развратан, пркосан, осоран

непристојност ж ① в. непросвећеност ② в. погрда ▼ уј. надменост

непристрастан прид. објективан, неутралан, правичан, праведан, неувучен, неумешан, беспристрастан, непристран, незаплетен, неукључен, неуплетен нестраначки *суж.*,

неприступачан прид. ① в. непроходан ② в. забачен ③ в. скуп ④ *фиј.* в. недруштвен

неприступачност ж беспуће, врлетност, непролазност, забит, недоходност, недоступност, дивљина, беспутност, неприступност, беспутница, непроходност, непрелазивост, пустош, беспућина *фам.*, злопутност *рејџ.*, беспут *рејџ.* - *суж:* стеновитост, строћа, кршевитост

неприхваћен прид. в. непризнат

непричљив прид. ћутљив, неразговорљив, тих, безгласан, мучаљив, малоречив, лаконичан, замукао, шкрт/штедљив на речима, занемео, некомуникативан, малорек, краткоречив, утихнуо, миран, неговорљив, затворен *фиј.*, нем *нар.*, мутав *нар.*, мучки *арх.*, шутљив *хрв.*

непробуђеност ж буновност, саживост, дремеж, поспаност, дремљивост, омама, успаваност, нерасањеност, неактивност, малаксалост, полусан, дремка, неразбуђеност, дремавица, успореност, сненост, заспалост, клонуло, полудрем, сананост, дремовност, спорост, куњалица, дрем, дремање, омамљеност *фиј.*, неживотност *фиј.*, опијеност *фиј.*, фјака *рејџ.*, уљуљаност *фам.*

непроверен прид. неиспитан, непознат, необјашњен, недокучен,

непродуктиван прид. ① в. беспослен ② в. ненадахнут 1.

непролазан прид. ① в. јединствен
2. ② в. трајан 1. ③ в. вратоломан 2.

непролазност ж в. неприступачност

непроменљив прид. ① постојан, непроменљив, непопустљив, непоколебљив, устрајан, принципијелан, консеквентан, истрајан, упоран, стабилан, устаљен - уи: стваран, снажан, дисциплинован ① в. отпоран

непроменљивост ж ① в. оданост
② в. перманентност ③ в. одлучност

непромишљен прид. ① (који је учињен на брзину, без размишљања) брзоплет, бандоглав, плаховит, нагао, као мува без главе, брз (у поступцима), хазардерски, безглав, пресмео, обезглављен, лакомишен, лакоуман, мајмунски *фиј.*, без гаве и репа - уи: погибељан, сметен, избезумљен, шепртљав ② (који је не пази довољно у својим поступцима) в. несмотрен ③ в. збуњен ④ (који је учињен безразложно) в. неразуман

непромишљеност ж в. неодговорност

непромочив прид. непропустан, непропустив, вододржив

непропадљивост ж в. перманентност

непрописан прид. в. незаконит

непрописност ж в. незаконитост

непропустан прид. в. непромочив

непропустив прид. в. непромочив

непросвећен прид. ① в. необразован ② в. назадан ③ в. некултуран

непросвећеност ж ① необразованье, необразованост, незнање, необавештеност ② заосталост, назадност, затуцаност, тама *фиј.*

непрофесионалан прид. аматерски, почетнички, лаички, лабав, климав, невешт, нестручан, неумешан,

невичан, никакав, неквалификован, траљав, непоткован, некомпетентан, млак, неизвежбан, шарлатански, неприкладан - уи: лош, јадан, бедан

непрофесионалац м в. аматер

непрофесионализам м в. аматеризам

непрофесионалност ж в. аматеризам

непроходан прид. (~ пут) неприступачан, непролазан, непрелазив, врлетан, вратоломан, стрм, изрован, нераван, каменит, цомбаст *фам.*, беспутан, непробојан, непремостив, несаваљив

непроцењив прид. ① в. огроман 1.
② в. скупоцен

нерад м в. лењост

нерадан прид. в. лењ

нерадник м лењивац, ленчуга, ленштина, беспосличар, дангуба, згубидан, залудник, залудничар, забушант, зевало, доколичар, дембел, лезилеб, лезилебовић, немарник, бадавација, трут, беспосленичар, беспослењак - *фам.* џабалебарош, луфтигуз, стрвина, ландара, трут, трутина, ветропир, фрајер, ленгуз, лења буба, мртво дувало, паразит, зевало, луфтер, шалабајзер - *реј.* гњилац, гњилавац, лежачина, ленчина, бангалоз, липсотина, цркотина, мрцина, зијало, мртваја, ладолеж, ленац, левента, ленчура, лењак, голанфер, лежак, муктација, лизун, лазарон, потепух, лежикар, лелек, бадавњак, легањ, ленга, полтрон, ласногуз, лењак, јебиветар *жарг.* - *арх.* окламаш, степихлеб, ветрогоња, адраповац, предрштина - уи: битанга

нераднички прид. в. доколичарски

неразборит прид. в. глуп

неразборито прил. лудо, бесо-

мучно, сулудо, сумануто, махнито, лудачки, безумно, избезумљено, неприсебно, изван себе, не расуђујући, безглаво, у бунилу, у лудилу, помамно, распамећено, без памети

неразбуђеност ж в. непробуђеност

неразвијен прид. ❶ кржљав, закржљао, атрофичан, ретардиран, заостао, гецав, хендикепиран ❷ (о земљама, државама) заостао, у развоју - уи. назадан

неразвијеност ж закржљалост, слабост, сићушност, заосталост, атрофија, мршавост, кржљавост, сушење, спарушеност, слабуњавост, нејакост, јаловост *фиј.*, сахњење *хрв.*

неразговорљив прид. в. непричљив

нераздружив прид. в. одан

неразоривост ж в. отпорност 1.

неразрушивост ж в. перманентност

неразуман прид. ирационалан, неразборит, безуман, безразложан, сулуд, уврнут, неповезан, луд, суманут, апсурдан, чудан, несувисао, несмислен, изван памети, иреалан, непаметан, - уи: нејасан, комичан, бизаран

неразуман (који је учињен безразложно) неразборит, безразложан, нерпомишљен, ирационалан, неизазван, немотивисан, без повода, без побуде, неуман *реиј.*, несхватљив - уи. брзоплет

неразумљив прид. недефинисан, неодређен, непрецизан, несхватљив, неиспитан, недокучив, апстрактан, нерасветљен, безобличан, магловит, непојмљив, неконкретан, неразјашњен, несигуран, аморфан *фиј.*, мутан *фиј.*, нејасан *фиј.*, питијски *фиј.*, магличав *арх.*, магличан *арх.* - уи: приближан, двосмислен, непознат, тајанствен

нерасањеност ж в. непробуђеност

нерасположен прид. безвољан, утучен, депресиван, летаргичан, мрзовољан, учмао, тмуран, апатичан, сломљен, хладан, туробан, брижан, клонуо, покуњен, смркнут, натмурен, чамотан, меланхоличан, сив, погружен *реј.*, шоњав *фам.*, сатрвен *ексјр.*, скрхан *ексјр.*, чаман *реиј.* - уи: досадан, уморан, бесан

нерасположеност ж в. нерасположење

нерасположење с ❶ (лоше расположење) нерасположеност, депресивност, депресија, мрзовоља, малодушност, апатија, апатичаност, безвољност, анксиозност, суморност, меланхолија, депресија, депресивност, депримираност, индиспонираност, потиштеност, снужденост, равнодушност, покуњеност, мргдност, зловоља, невољност, тмурност, мрклина, летаргија, индолентност, индоленција, клонулоост, клонуће, натмуреност, инертност, индиферентност, отупелост, инерција, раздражљивост, флегматичност, неосетљивост, песимизам, утученост, зловољностапатичност, атонија, смркнутост, мрачност, клонулоост духом, тегобност, намргођеност, туробност, мртвило, невесеље, намрштеност, нарогушеност, мизерност, лоша/зла воља, сломљеност, беживотност, покислост, учмалост, тупост, тегоба у души, бедак *фам.*, киселост *фиј.*, мркост *реиј.*, абулија *реиј.*, празнина *фиј.*, млохавост *фиј.*, хладноћа *фиј.*, погруженост *реј.*, грижљивост *реј.*, безвоља *фам.*, дерт *йесн.*, сплин *реиј.*, нујност *хрв.* - уи: туга, умор, брига, нелагода, незнађе, слабост, незадовољство, малаксалост, мука, измученост, беда, агонија

нервирати несврш. прел. живцирати, дражити, надраживати, иритирати, раздраживати, узбуђивати, узнемиравати, узрујавати, провоцирати, пењати се (некоме) на главу *изр.*, ићи на живце (некоме) *изр.*

нервирати се несврш. (постајати нервозан, осећати нервозу) узрујавати се, узбуђивати се, живцирати се, губити живце, бити напет

нервоза ж раздражљивост, живчаност, преоптерећеност, стрес, узнемиреност, узрујаност

нервозан прид. напет, раздражљив, напрасит, живчан, импулсиван, афективан, нагао, напрасан, распаљив, жучљив, ћудљив, једак, темпераментан, отрован *фиј.*, ватрен *фиј.*, вирулентан *фиј.*, вехементан *арх.* - *уй:* пргав, диваљ, некултуран, груб, растројен, тврдоглав, страстан, бесан, немиран, разуздан, грозан

нереалан прид. ① в. измишљен 1. ② (који се не може реализовати) немогућ, неостварив, невероватан, иреалан, неразуман, неспроводљив, неутемељен, неprovedив *хрв.*

нереализован прид. в. неостварен

нерегуларан прид. в. незаконит

нерегуларност ж ① поремећеност, аномалија, одступање, девијација, застрањење, скретање, алтерација, девијација од путање/обичаја, отклон, варијација, аберација, одмицање ② в. незаконитост

неред м ① (стање у којем су ствари у кући, соби без реда) лом, русвај, хаос, гужва, џумбус, вашар, крш, збрка, пакао, гунгула, збрканост, дар-мар, папазјанија, пометња, врева, метеж *фиј.*, циркус *фиј.*, свињац *фам.*, трпанац *фам.*, урнебес *фам.*, џунгла *фам.*, конфузија *жарј.*, хаос *хрв.* - *уй:* немир, галама, несклад, гомила ② (стање у

којем нема правилног поретка) збрка, пометња, несрећеност, аљкавост, неуредност, разбацаност, побрканост, дезорганизованост, збрканост, хаотичност, набацаност, недотераност, дезорганизација, запуштеност, хаос, лоша урећеност, шлампавост *фам.*, шлампастост *фам.*, распацаност *фам.*, јебе луд збуњеног *нар. изр.* дезорганизираност *хрв.* - *сл:* рашчупаност, непочешљаност, - *сл:* прљавост, несистематичност

нередован прид. ① (који се не врши на време) неуредан, несрећен, повремен, поремећен, хаотичан ② ванредан

неретко прил. в. често 1.

неродан прид. в. неплодан

неродност ж в. неплодност

несавесност ж в. нехајност

несавестан прид. в. несмотрен

несавладив прид. в. непобедив

несавршеност ж в. мана

несагорив прид. в. ватросталан

несазрео прид. млад, незрео, де-тињаст, неискусан, мали, незрео, инфантилан, недорастао, голобрад, младалачки, јецав, бебаст *фам.*, балав *фам. њој.*, зелен *фам.*, кењкав *фам.*, млађан *ексјр.* - *сл:* малолетан, наиван

несаломивост ж в. перманентност

несаломљив прид. ① в. јак ② в. добродржећи ▼ *уй.* трајан 1.

несвакидашњи прид. в. необичан 1.

несвакодневан прид. в. необичан 1.

несвесност ж рефлексност, механика, случајност, ненамерност, ненамераност, невољност, непромишљеност, нехотичност, несмишљеност,

несрачунаот, инстинктивност, непланираност, нехотимичност, аутоматизам *йсих*.

НЕСВЕСТ ж ❶ несвестица - *уй*. оба-мрлост 2. ❷ в. бунило

НЕСВЕТАН прид. случајан, инстинктиван, механички, ненамеран, шаблонски, рефлексан, невољан, спонтан, непромишљен, импулсиван, непланиран, природан, махиналан, несрачунаот, неконтролисан, несмишљен, природен, аутоматски, ненамераван, инхерентан, нехотимичан, ненаучен, интуитиван, против властите воље, нехотичан

НЕСВРШЕН прид. в. незавршен

НЕСЕБИЧАН прид. дарезљив, широкогруд, великодушан, галантан, подашан, добар, племенит, хуман, самилостан, добротворни, до-бротворни, милосрдан, човечан, алтруистички, филантропски - *сл*: широк, милостив, човекољубив, мек, саосећајан, толерантан, господски

НЕСЕБИЧНОСТ ж широкогрудост, дарезљивост, доброта, човекољубље, пожртвованост, човечност, самаританство, алтруизам, срдачност, предусретљивост, милосрђе, хуманост, великодушност, племенитост, галантност, пажљивост, филантропија, хуманитарност, људскост, достојанственост, благородност, добротворност, милосрдност, узвишеност, богобојазност, галанција, човекољубивост, мекоћа срца, простодушност, пријатељство, благост, душевност, добродушност, издашност, добротворност, разбирање, женерозност, беневољентност, подашност, благонаклоност, добра воља, добротворност, женерозитет, генерозност, милост, братољубље, широкогрудност, милостивост, аман *реџ*, податљивост

реџ, смиловање *реџ*, веледушност *хрв*. - *уй*: љубав, срце, љубазност, склоност, толеранција, нежност - *уй*: толерантност, доброта, толеранција, витештво - *сл*: сношљивост, либералност, саосећајност, мекоћа

НЕСИГУРАН прид. ❶ в. опасан 1. ❷ беспомоћан, слаб, учмао, безвољан, утучен, равнодушан, малаксао, депресиван, нестабилан, тром, летаргичан, тмуран, тетурав, индолентан, апатичан, нерасположен, индиферентан, сломљен, хладан, безизражајан, безбојан, туробан, небрижан, млитав, клонуо, атоничан, покуњен, неспокојан, беживотан, духовно неосетљив, једнолик, немоћан, нехајан, анксиозан, обузет мртвилом, флегматичан, бесполетан, без живости, устајао, натмурен, опуштен, неживотан, неосетан, чамотан, отупео, меланхоличан, сив, малодушан, обамро, баровит *фиј*, анемичан *фиј*, туп *фиј*, запарложен *фиј*, погружен *реј*, шоњав *фам*, сатрвен *ексџ*, скрхан *ексџ*, чаман *реџ*. - *уй*: досадан, уморан ❸ климав, лабав, разлабављан, расклиман, непричвршћен, незагнут, непритегнут, лелујав, дрхтав, млитав, на лабавим/стакленим ногама *изр*. ❹ в. неизвештан ❺ (који не одаје сигурност у некој вештини) * - *уй*. невешт, неспретан

НЕСИМПАТИЧАН прид. в. непривлачан

НЕСИСТЕМАТИЧАН прид. в. неповезан 1.

НЕСИСТЕМСКИ прид. в. неповезан 1.

НЕСКЛАД м в. недостатак 1.

НЕСКЛАДНОСТ ж ❶ в. несличност ❷ в. огавност

НЕСКЛОНОСТ ж ненаклоност, ненаклоњеност, одбојност, непривлачност - *уй*. мржња

нескривен прид. в. опиљив
нескршивост ж в. перманентност
неслагање с ① противљење ② в. нетрпељивост ③ в. несличност ④ в. свађа ⑤ в. неспоразум 2.
несличан прид. в. необичан 1.
несличност ж дистинкција, разлика, многострукост, неспојивост, различитост, вишестраност, разнородност, неједнакост, спектар, свакојакост, диференцираност, разлучивање, шароликост, одвајање, раздвајање, разноликост, разноврсност, неподударност, распознавање, неподударање, диспаратност, неслагање, нескладност, неуједначеност, свестраност, обухватност, апартност, различност, неускладивост, диспаратет, разликовање, несклад, хетерогеност, осебујност *хрв.* - *уй*: супротност, посебност - *сл*: промењивост, сложеност, непрепознатљивост
неслободан прид. ① (који нема слободу) зависан, овисан, потлачен, потчињен, подјармљен, поданички, покорен, покорнички, вазалски, ропски, слугански, субординиран *форм.* ② (који није на слободи) затворен
неслога ж в. свађа
несломљивост ж в. перманентност
несмисао м в. небулоза
несмотрен прид. (који је не пази довољно у својим поступцима) нехајан, неопрезан, лежеран, брзоплет, пренагљен, нагао, необазрив, непромишљен, несавестан, површан, небрижљив, пренагао, лакомислен, ветрењаст, аламуњаст *рей.*, небудан *рей.*, непомњив *рей.*, непоман *рей.* - *уй*: лакомислен, хировит, нетактичан
несмотреност ж испад, омашка, грешка, омашај, забуна, промашај,

заблуда, лапсус, глупост, погрешка, превид, пропуст, поклизнуће, погрешан корак, лоша замисао/идеја, лош поступак, погрешан потез, лош/неправилан поступак, бисер *ирон. жарг.*, кикс *фам.*, гаф *фам.*, фелер *фам.*, жипон *фам.* - *сл*: огрешење, неспоразум, грех

несналажење с ① в. неискуство ② в. пометеност ③ в. невештост

несналажљив прид. в. неспретан

несналажљивост ж в. невештост

несоцијалан прид. в. недруштвен

неспојивост ж дистинкција, разлика, многострукост, различитост, несличност, вишестраност, разнородност, неједнакост, спектар, свакојакост, диференцираност, разлучивање, шароликост, одвајање, раздвајање, разноликост, разноврсност, неподударност, распознавање, неподударање, диспаратност, неслагање, нескладност, неуједначеност, свестраност, обухватност, апартност, различност, неускладивост, диспаратет, разликовање, несклад, хетерогеност, осебујност *хрв.* - *уй*: супротност, посебност - *сл*: промењивост, сложеност, непрепознатљивост

неспокој м nelaгода, nelaгодnost, тескоба, немир, зебња, неспокојство, забринутост, узнемиреност, бојазан, оптерећење - *уй*. нерасположење, туга, мука

неспокојан м брижан, забринут, узнемирен, немиран, зебљив, уплахиран, узбуђен, надражен, nelaгодан, у бригама, пун бриге, брижљив *рей.* - *уй*. нерасположен, уплашен

неспоразум м ① (случајно лоше међусобно разумевање) забуна ② (међусобно неразумевање) сукоб, размирица, неслагање - *уй*. свађа

неспоран прид. апсолутан, безусловно-

ван, сигуран, несумњив, недвосми-
слен, неоспоран, чињеничан, необо-
рив, кредибилан, проверен, непоби-
тан, непорецив, извештан, фактичан,
поуздан, уверљив, непроблематичан,
истинит, крајњи, искуствен (доказан
искуством), експлицитан, провер-
љив, неупитан, потврђен, неопоре-
цив, неоповргљив, непрепоран, не-
двојбен *хрв.* - *уй:* темељит, савршен,
очигледан, доказив, потпун

неспорност ж в. поузданост 1.

неспособан прид. ♂ (који није ка-
дар, способен да обавља неке актив-
ности) недорастао, неупотребљив,
немоћан, неподобан *рей.*, некадар
рей. - *уй:* невешт, аматерски ♀ полно
немоћан, импотентан

неспособњак м в. незналица 2.

неспособњаковић м в. незна-
лица 2.

неспреман прид. в. изненађен

несретан прид. трапавац, неснала-
жљив, незграпан, сметен, запетљан,
спетљан, медведаст, неокретан, ше-
пртљав, слоновски, сплетен, туњав,
невешт, с две леве руке/ноге, укошен,
тешке руке, лоших рефлекса, бенаст,
шепртљаст, несретан у послу, успо-
рен, без главе и репа, неумешан, смо-
тан као сајла, изгубљен, као слон у
стакларској радњи, као мува без гла-
ве, смушен, заузлан *фиј. реј.*, дрвен
фиј., завезан *фиј.*, везан *фиј.*, пртљав
реј., бангав *фам.*, смотан *фам.*, трун-
тав *фам.*, слонаст *фам.*, сапет *рей.*,
врљав *йој. реј.* - *уй:* млтавац, укочен,
неискусан, збуњен, неспособан, шо-
њав *йој.* - *сл:* незналица, блентав,
спор, леви *фам.*, недоучен, килавац
фам., невичан

несретност ж в. невештост

несретњак м в. несретњаковић

несретњаковић м фам. спетљан-

ко, килавац, несретњак, неснала-
жљивац, богаљ богаљ *фиј.*, шепавац
фиј., заплетенко *фам.*, трапавац *фам.*,
завезанко *фам.*, сметењак *фам.*, ше-
пртља *фам.*, смушењак *фам.*, шмо-
кљан *фам.* - *уй:* неспособњаковић,
идиот

неспречивост ж в. нужност

неспутан прид. в. слободан

несређен прид. в. неповезан 1.

несређеност ж ♂ збрка, неред, алъ-
кавост, неуредност, разбацаност, по-
брканост, дезорганизованост, збрка-
ност, хаотичност, набацаност, недо-
тераност, дезорганизација, запуште-
ност, хаос, лоша уређеност, шлампа-
вост *фам.*, шлампаост *фам.*, распа-
цаност *фам.*, дезорганизираност *хрв.*
- *суж:* рашчупаност, непочешљаност
- *сл:* прљавост, несистематичност ♀ в.
нехајност

несретник м в. очајник

несретница ж в. мученица 1.

несрећа ж ♂ (зла срећа, коб) в. не-
воља ♀ (бол, обично душевна) в.
патња ♂ (саобраћајна ~) удес, судар,
саобраћајка *фам.* ♂ (нешто што је
неповољно) в. штата 2. ♂ (несрећан
човек) в. несрећник ♂ (покварен,
зао човек) в. гад ♂ (онај који доноси
несрећу) баксуз, баксузник, аталија
арх. ♂ в. (човек лоше среће) баксу-
зник, баксуз, несрећа, талија *жарј.*,
пегула *реј.*, аталија *арх.*

несрећан прид. ♂ тужан, бедан, ја-
дан, ојађен, жалан, безнадежан, бо-
лан, вајан, растужен, жалостан, оча-
јан, ожалошћен, плачан, чемеран,
грешан, јадован, жалопојан, боле-
стан, небог, жалобан, жалостив, јадо-
вит, дертли *реј.*, плачеван, неутешан,
злогуб, клонуо, изгубљен, безнадан,
готов, чемерикаст, облачан *фиј.*, пе-
чалан *реј.*, губав *фам.*, деран *реј.*,

шака јада *изр.* ② (који стално доживљава малере) *в.* малерозан

несрећник *м* ① (човек лоше среће) несретник, несрећа, злосрећник, безнадник, очајник, проклетник, беспомоћник, уклетник, пехист, десператер *реј.*, десперадос *фам.*, пегулан *реј.*, талија *жарі.*, пегула *реј.*, аталија *арх.* - *уй:* баксуз, бедник ② (онај који доноси несрећу) *в.* баксуз 1. ③ *в.* јадник 2.

несрећница *ж* *в.* мученица 1.

нестабилан *прид.* ① (склон променама) *в.* несталан ② *в.* непоуздан ③ (који губи равнотежу) *лабилан* ④ (који је нервно нестабилан) несталожен, неуравнотежен, непредвидив - *уй:* хировит, свадљив, немиран

нестајање *с* ① (смањење неке количине) губљење, губитак, слабљење, умањење, снижавање, смањивање, девалвација *фиј.* ② *в.* крај² 1. ③ *фиј.* *в.* смрт 2.

нестајати *несврш.* *непрел.* ① (престати постојати) ишчезавати, губити се, чилети, губити траг, сахњивати, сахнути ② *в.* умирати

несталан *прид.* (склон променама) нестабилан, променљив, промењив, непостојан, превртљив, неуједначен - *уй.* неједнак

нестати *сврш.* *непрел.* ① ишчезнути, ишчилети, изгубити се, заћи *фиј.*, усахнути *фиј.*, испарити *фам.*, одјездити *фам.*, одмилити *фам.*, отперјати *фам.* ② *фиј.* завући се, потулити се, склонити се, прикрити се, скрити се, сакрити се, притајити се, замести/затрти трагове, приметити се, ишчезнути, шчучуњити се *реј.*, шћулити се *реј.*, шћућурити се *фам.*, завући се у мишју рупу *изр.* ③ *фам.* *в.* побећи 1.

несташан *прид.* ① ђаволаст, враголаст, мангупски, неукротив, не-

припитомљив, непослушан, вражији, ђаволски, немиран, обешењачки, распуштен, аламуњаст, непокоран, врагометан, опуштене природе, лолински, окачењачки, долски, опуштен, недисциплинован, шеретски *фам.*, хунцутски *реј.*, ветрогоњаст *реј.*, пустопахан *реј.* - *уй:* тврдоглав, неваљао - *сл:* лакомислен, хировит, мушичав ② *в.* напрасит ③ *уй.* непоштен 1.

несташица *ж* ① помањкање, недовољност, недостатак, оскудица, непостојање, немање, празнина ② *в.* немаштина

несташко *с* *в.* обешењак

несташно *прил.* *в.* обешењачки

нестваран *прид.* ① *в.* измишљен ② *в.* натприродан 1. ③ *в.* божанствен ④ *в.* одличан 1. ⑤ *в.* измишљен 1. ⑥ *в.* замишљен 1.

нестручан *прид.* *в.* непрофесионалан

нестручно *прил.* некавалитетно, лабаво, слабо, лоше, траљаво, лаички, невешто, нестручњачки, почетнички, шарлатански, климаво, незналачки, неприкладно, некомпетентно, тричаво, непрофесионално, мизерно, неизвежбано, недовољно, никакво, без стручности, неквалификовано, млако, аматерски, непотковано, рђаво, аматерски *реј.*, дилетантски *фам.*, фушерски *жарі.* - *сл:* бедно, јадно

нестручност *ж* крпеж, аматеризам, крпарење, непрофесионалност, почетништво, нестручњаштво, непрофесионализам, прчкарија, петљанија, петљаница, петљање, аматерство, крпарија, крпање *реј.*, клепотина *реј.*, дилетантизам *жарі.*, фушерај *жарі.*

нестручњак *м* лаик, дилетант, аматер, непрофесионалац, надримајстор, приучењак, непознавалац, буцаклија

арх., лајкуш *реј.*, петљанац *фам.*, шарлатан *фам.*, петљавац *фам.*, аналфabet *фиј.*, фушер *фам.*, постраник *хрв.*, неупућеник *хрв.* - *уј.* незналица

нестручњачки прил. некавалитетно, лабаво, слабо, лоше, траљаво, лаички, нестручно, невешто, почетнички, шарлатански, климаво, незналачки, неприкладно, некомпетентно, тричаво, непрофесионално, мизерно, неизвежбано, недовољно, никакво, без стручности, неквалификовано, млако, аматерски, непотковано, рђаво, аматорски *реј.*, дилетантски *фам.*, фушерски *жарј.* - *сл:* бедно, јадно

нестручњаштво с в. нестручност

несувисао прид. в. небулозан

несувислост ж **1** в. небулоза **2** в. ништавност

несугласица ж **1** в. полемика **2** в. свађа **▼** *уј.* неприлика

несумњив прид. **1** апсолутан, неспоран, безуслован, сигуран, недвосмислен, неспоран, чињеничан, необорив, кредибилан, проверен, непобитан, непорецив, известен, фактичан, поуздан, уверљив, непроблематичан, истинит, крајњи, искуствен (доказан искуством), експлицитан, проверљив, неупитан, потврђен, неопорецив, неоповргљив, непрепоран, недвојбен *хрв.* - *уј:* темељит, савршен, очигледан, доказив, потпун **2** в. опипљив **3** в. одређен

несумњиво прил. в. наравно

несхватљив прид. в. неразумљив

нетакнут прид. в. неповређен

нетактичан прид. неодмерен, нагао, несмотрен, брзоплет, пренагљен, непажљив, нехајан, неопрезан, лежеран, необазрив, непромишљен, пренагао - *уј.* хировит

неталентован прид. в. ненадахнут **1.**

нетачан прид. **1** (~ одговор, с грешком) погрешан, неправилан, наопако, неточан *хрв.* **2** (који не одговара истини) неистинит, нестваран, нерелалан **3** (који касни) неблагоприятан, са закашњењем

нетипичан прид. в. необичан **1.**

нетипичност ж в. необичност

нетолерантан прид. в. нетрпељив

нетолеранција ж в. нетрпељивост

нетом прил. *арх.* в. недавно

нетрпељив прид. нетолерантан, искључив, крут, доктринаран, индоктриниран, загрижен, задрт, беспоговоран, једностран, доминантан, догматичан, догматски, фанатичан, праволинијски *фиј.*, једнолинијски *фиј.*, ексклузиван *арх.*

нетрпељивост ж мржња, антагонизам, сукоб, раскорак, опречност, непријатељство, противљење, супарништво, сукобљавање, колизија, трвење, нетолеранција, супротстављање, неслагање, супротстављеност, међусобно опирање, непомирљивост - *сл:* несклоност, ривалство

неубедљив прид. (који не улива поверење) в. неуверљив

неувежбаност ж в. неискуство

неуверљив прид. (који не улива поверење) неубедљив, разблажен *фиј.*, млак *фиј.*, празан *фиј.*

неувучен прид. в. неутралан

неуглађен прид. в. неучтив

неугодан прид. **1** (који изазива непријатна осећања) непријатан, нелагодан, немио, мрзак **2** (који одбија својим понашањем) антипатичан, недраг, невољен, иритантан, несимпатичан, одбојан, омражен, омрзнут, зазоран *реј.* **3** (који није угодан, физички) неудобан, неподесан

неугодност ж в. несрећа 1.

неукротив прид. ① ђаволаст, несташан, враголаст, мангупски, неприпитомљив, непослушан, вражији, ђаволски, немиран, обешењачки, распуштен, аламуњаст, непокоран, врагометан, опуштене природе, лолински, окачењачки, лолски, опуштен, недисциплинован, шеретски *фам.*, хунцутски *рей.*, ветрогоњаст *рей.*, пустопахан *рей.* - *уй:* тврдоглав, неваљао - *сл:* лакомислен, хировит, мушичав ② *фи.* в. самовољан 1. ③ в. подивљао ④ в. непокоран 1.

неукусност ж в. огавност

неуљудан прид. в. неучтив

неуљуђен прид. в. неучтив

неумереност ж в. порок 1.

неуместан прид. ① в. неоснован ② в. неучтив

неумешан прид. в. неутралан

неумешност ж ① в. неискуство ② в. невештост

неумност ж в. махнитост 1.

неумољив прид. в. необуздан 1.

неумољивост ж в. строгост

неуморан прид. в. марљив

неуморност ж в. одлучност

неуништивост ж несаломивост, несломљивост, непотрошивост - *уй.* дуготрајност, отпорност

неуобичајен прид. в. необичан 1.

неуобичајено прил. в. посебно 1.

неуобличен прид. в. нецеловит

неуочљив прид. в. неприметан 1.

неупадљив прид. в. неприметан 1.

неупотребљив прид. неприменљив, бескористан, некористан, беспредметан, узалудан - *уй.* непотребан

неупрљан прид. в. чист 1. и 3.

неупућеност ж в. необавештеност

неуравнотежен прид. в. напрасит

неуравнотеженост ж в. неурачунљивост

неурађен прид. в. незавршен

неурачуљивост ж ① абнормалност, настраност, ненормалност, поремећеност, неуравнотеженост, атипичност, лудост, изопаченост, противприродност, сулудост, небројивост *рей.* ② в. разјареност ③ в. махнитост 1.

неуредан прид. одрпан, дроњав, шлампава, похабан, прњав, офуцан, траљав, подеран, алкава - *уй:* прљав, запуштен, лош

неуредност ж збрка, несређеност, неред, алкавост, разбацаност, побрканост, дезорганизованост, збрканост, хаотичност, набацаност, недотераност, дезорганизација, запуштеност, хаос, лоша уређеност, шлампаваост *фам.*, шлампаост *фам.*, распацаност *фам.*, дезорганизираност *хрв.* - *суж:* рашчупаност, непочешљаност - *сл:* прљавост, несистематичност

неуређен прид. в. неповезан 1.

неуређеност ж в. нехајност

неусавршен прид. в. нецеловит

неусаглашен прид. неподударан, неусклађен - *уй.* различит

неусиљен прид. в. обичан 2.

неусклађен прид. неподударан, неусаглашен - *уй.* различит

неуспех м губитак, дебакл, слом, пропаст, крах, распад, пад, фијаско, подбачај, руина, лош резултат, назадовање, несрећа, бродолом *фи.*, неман *фи.*, провалија *фи.*, низбрдица *фи.*, гроб *фи.*, ископ *рей.*, расап *рей.*, растеп *рей.*, хаварија *експр.*, срозаванье *фам.* - *уй:* пораз, трагедија, банкрот

неустрашив прид. ① храбар, од-

важан, јуначки, смео, срчан, херојски, јуначан, безазоран, нестрашлив, издржљив, непоустљив, врли, непоколебљив, смион, лавовски *фиї.*, љут *фиї.*, дрзак *фиї.*, дели *арх.*, лављег срца *изр.* - *уй:* мушки *фиї.*, насилан, борбен, витешки ② *в.* авантуристички

неустрашивост ж *в.* одважност 1.

неутемељен прид. (који није заснован на реалним чињеницама) безразложан, неоправдан, неоснован, беспредметан, неумесан, без основа, неодржив, неразложан *реїї.* - *уй.* бесмислен

неутешност ж *в.* нерасположење

неутралан прид. објективан, непристрастан, правичан, праведан, неувучен, неумешан, беспристрастан, непристран, незаплетен, неукључен, неуплетен нестраначки *суж.*,

неучтив прид. нељубазан, несусретљив, непредусретљив, нерафиниран, неуслужан, неуглађен, непријатан, непрофињен, недоличан, непристојан, неугодан, неуљудан, неотесан - *уй:* дрзак, некултуран

неформалан прид. ① *в.* присан 1. ② *в.* разговорни 2.

нехај м *в.* нехајност

нехајан прид. ① *в.* несмотрен ② *в.* равнодушан 2.

нехајност ж површност, несистематичност, неодговорност, лежерност, непажња, необзирност, несрећеност, неурећеност, индоленција, небрига, занемаривање, лакомисленост, небрижљивост, нехај, несмотреност, комочија, комотност, нехајање, огуглалост, индолентност, непажљивост, небрижност, распуштеност, немарење, лакоумност, запуштање, нетемељитост, комодитет, необазирање, атљавост *реї.*, мурдарлук *реї.*,

фјака *реї.*, јавашлук *реї.*, брљивост *фам.*, хај-нехај *фам.*, непомња *реїї.*, непомност *реїї.*, непомњивост *реїї.* - *уй:* лењост, пропуст

нехуман прид. *в.* необуздан 1.

нехуманост ж *в.* нецивилизованост

нецеловит прид. некомплетан, недовољан, делимичан, непотпун, крњ, половичан, неусавршен, недостатан, неуобличен, ограничен, неразвијен, сакат *фиї.* - *уй:* недовршен, сиров, незавршен

нецивилизован прид. *в.* необуздан 1.

нецивилизованост ж варварство, варваризам, непросвећеност, примитивизам, дивљаштво, вандализам, суровост, непоштовање, неотесаност, неодгојеност, нехуманост, нељудскост, непристојност, неуглађеност, дрскост, немилост, крвништво, безобразност, бесрамност, неуљудност, необразованост, некултурност, вулгарност, бестијалност, зверство, немилосрдност, примитивност, сировост, бруталност, бездушност, безобзирност, насиље, бестидност, безосећајност, некултура, неумољивост, бешћутност, безобраштина, проста-крук, разарање, крволочност, злочинство, заосталост, недоличност, демонизам, некултивисаност, пустошење, безобразлук, необразовање, неуљућеност, простота, несофистицираност, несажалјивост, анималност, насилност, припростост, животињство, несмиљеност, просташтво, грубијанштина, нечовештво, нечовечност, грубост, непрофињеност, осорност, неосетљивост, дивљина, дивљачина *ексїр.*, симплицизам *реїї.*, пасјалук *їої.*, барбаризам *хрв.*, барбарство *хрв.*

нечасност ж ❶ в. неморал 1. ❷ в. непоштење 1.

нечастан прид. ❶ в. непоштен 1. ❷ в. ласциван 1.

нечастиви м в. ђаво 2.

нечист прид. в. прљав

нечовек м в. нитков

нечовечан прид. в. необуздан 1.

нечовештво с (насиље над становништвом) принуда, суровост, окрутност, тлачење, немилосрдност, набуситост, жестина, насиље, мучење, угњетавање, крвништво, нападност, силовитост, присиљавање, немилост, нехуманост, нељудскост, поробљивање, виоленција, насилништво, бруталност, грубијанство, неумољивост, злостављање, злочинство, подјармљивање, присила, несмиљеност, дивљаштво, силништво, силецијство, примена силе, зулум, погром *суж.* - уй: злочин, разбојништво, сила, агресија, грубост

нечуven прид. в. неучтив

нечујан прид. ❶ безвучан, пригушен, тих, бешуман, плах, полугласан - уй: благ, слаб ❷ в. нем

нешкодљив прид. ❶ безазлен, безопасан, бениган, нештетан *рей.* ❷ в. безбедан

нешколован прид. в. необразован 1.

ниво м степен, раван, висина, *дережа рей., ступањ хрв., разина хрв.*

низашта прил. в. узалуд

низбрдан прид. в. окомит

низбрдица ж в. обронак

нијансирати несврш. непрел. (приказивати у суптилним прелазима) суптилно приказивати, детаљисати, фино раздвајати, ићи у финесе

никако узв. не, јок, нипошто, ни коју цену *изр.*, ни уком случају *изр.*, нема шансе *изр.*, ни у лудилу *изр.*

никогових м в. безвезњак 2.

нимбус м аура, ореол, колобар око главе свеца, *ауреола арх., ореола хрв., колобар хрв., светокруг хрв.*

нимфа ж ▼ уй. вила

ниподаштавати несврш. прел. в. омаловажавати 1.

нипошто узв. в. никако

ниска ж ❶ в. огрлица 1. ❷ в. венац 2.

нискоост ж в. непоштење 1.

НИТКОВ м (лош, покварен и зао човек) гад, бедник, бараба, безочник, дволичњак, лицемер, хуља, битанга, изрод, подлац, безобразник, превртљивац, хипокрит, препредењак, бесрамник, покварењак, бестидник, подмуклица, ђаво, ништарија, сплеткареш, пробисвет, проклетник, мутивода, дрзник, псето, цукац, стока, уштва, неваљалко, нечасник, притворица, неваљалац, преварант, злобник, нечовек, злоћа, непоштењак, пакосник, перфидник, гуја, цукела, мамлаз, протува, морална наказа, смутљивац, балабандер, двоструки играч, муфљуз, морални имбецил, мутикаша, живина, ништавац, неотесанац, претворник, препреденко, безвредник, животиња, бескичмењак, мекушац, крмак, смеће, морална нула, крпа (од човека), морално смеће, прасац, брука, поганчина, свиња, гњида, антихрист, ђубре (од човека), говно *нар.*, палаворда *рей.*, претворица *рей.*, љигавац *фам.*, љига *фам.*, гнус *фам.*, смрад *фам.*, смрдљивац *фам.*, фукара *нар.*, пичка *нар.*, курвин син *нар.*, рђа *нар.*, шугавац *нар.*, пизда *нар.*, дркација *нар.*, шуфт *рей.*, угурсуз *арх.*, фарисеј *арх.*, галијот *арх.*, хахар *арх.*, ванцага *арх.*, одљуд *рей.*, стодлака *рей.* - уй: простак, скитница, улизица, ласкавац, хулиган, враголан

нитковлук м в. неискреност 1.

ницање с фиг. в. настанак

нишан м визир

нишанити несврш. прел. ① циљати, гађати ② в. алуцирати

ништа с в. ситница

ништаван прид. ① незнатан, јадан, бедан, кукаван, мизеран, никакав, кржљав, пуки, безвезан, бескористан, мршав *фиј.* ② в. неоригиналан 1.

ништавило с в. смрт 1.

ништавно прил. в. незнатно

ништавност ж бесмисленост, излишност, узалудност, бесциљност, бескорисност, безвредност, непотребност, сувишност, несувислост, безначајност, споредност, несврховитост, некреативност - уи: баналност, ништавило, јаловост

ништарија м ж ① в. нитков ② в. безвезњак 2.

ноблес м в. племство

нов прид. ① новцат, новонастао, новооткривен, новопронађен, скорашњи, оригиналан - *фиј.* свеж, млад, тазе *нейром.*, фришак ② в. неискусан 2. ③ модеран 1. и 2.

новајлија м ж почетник, дебитант, придошлица, новодошлица, новодошљак, аматер, букварац *фиј.*, пионир *фиј.*, неискусник *реј.*, новак *фам.*, полетарац *фам.*, зелембаћ *фам.*, жутокљунац *фам.*, јуниор *фам. фиј.*, глобрадац *фам.*, гуштер *жарј.*, фазан *жарј.*, клокан *жарј.*, руки *жарј.*, праксист *хрв.* - уи: шепртља, приправник, ученик - сл: стажиста, неискусан, смушењак *фам.*

новац м паре, средства, капитал, лова *фам.*, кинта *жарј.*, кеш *жарј.*, пенез *реј.*, монета *арх.* - уи. свота, плата

новина ж новост, иновација

новинар м журналиста, аутор (но-

вински), публициста, колумниста

новинарство с журналистика, журнализам, публицистика, новинство *арх.*

новине ж мн. журнал, дневник, штампа, таблоид, публикација, лист, периодика, магазин, ревија, недељник, вечерњак, забавник, издање, двоброј, гласило, часопис, гласник *форм.*, теклич *арх.*, подлистак *реј.*, тисак *хрв.*, тједник *хрв.*, жута штампа *изр.*, булеварска штампа *изр.* - суж: фелџон, полумесечник

новорођенче с беба, принова, дојенче, одојче, напршче, бебан, сисанче, повојче, новорођено дете, одојак *реј.*, детенце *хий.*, бебац *хий.*, детешце *хий.*, бебица *хий.*

новост ж ① в. новина ② в. вест

новчаница ж банкнота, папирни новац, папир, лептирица *фам.*

новчар м в. банкар

новчић м кованица, пара, ситан новац, ковани новац, банка, шолдо *реј.*, кинта *фам.*, грош *арх.*, марјаш *арх.*

ногат прид. в. дугоног

ногатање с в. копрцање

нож м чакија *рег.*, перорез *суж.*, ханцар *реј. суж.*, бајонет *суж.*, јатаган *суж.*, швајцарац *суж.*, копитњак *суж.*, скалпел *суж.*

нокшир м *арх. реј.* ноша, ноћна посуда, ноћни суд/лонац, канторица, тута *фам.*, посуда *фам.*, суд *фам.*, питар *арх. реј.*, врчина *арх. реј.*, кахлица *арх. реј.*, букалин *арх. реј.*

номад м ① чергар ② скитница, скитарало, скитничар, скиталац, луталица, тумарало, уличар, клошар, бескућник, цуњало, вагабунд, селилац, потуцало, уличњак, потуцач, авантуриста, мувало, скитало, скитач, потукач, бангало, луњало, басало, лу-

талац, фукара, човек с улице, вечни путник - *фам.* клатарало, шалабазало - *фий.* чергар, чергаш - *реџ.* лангара, скитник, ходалница, ходач, бангалоз, левента, ветрењак, блатотеп, ландокур *џој.* - *арх.* трампер, клатеж, вагант - *реј.* јурук, потепух, ајван, вандрокаш, лонција, хахар, тепац, вандровац, гурбет, јалијаш, лангов - *уй:* беспосличар, просјак, мангуп

НОНСЕНС м в. небулоза

нон-стоп прил. в. стално

норма ж ① (систем општепризнатих правила) узор, пример, модел, прототип, мерило, оригинал, парадигма, архетип, савршенство, критеријум, путоказ, идеалан пример, образац, углед *арх.* ② (количина рада) учинак, биланс, постигнуће, дOMET, резултат, остварење, испуњење, достигнуће

нормалан прид. ① (који није духовно поремећен) здрав, непоремећен, здраве памети, здравог разума, присебан, уравнотежен ② в. обичан 1. ③ в. природан 1.

нос м кљун, бабура *фам.*, носурина *фам.*, њокалица *фам.*, носина *фам.*, њушка *фам.*, сурла *фам.*, њоња *геч.*

носач м ① доносилац, разносач, носилац, бременоша, амалин *реј.*, амал *реј.*, хамалин *реј.*, хамал *реј.*, ушјер *арх. реј.*, бастаж *арх.*, трхоноша (службени ~ с ручним колицима)*арх.*, служник (службени ~ с ручним колицима)*арх.*, бастах *арх.*, комисионар *реј.*, грум *реј.*, послужитељ *хрв.* - *сл:* портир, вратар ② основа, статив, потпора, наслон, стуб, залеђе, стожер, подршка, сталак, подлога, упориште, база, ослонац, постоље, фундамент, подупирач, фонд, основница, подставак, фундаменат, атлас *фий.*, бабица *арх.*, баба *арх.*, котва *реј.*, поштапалица *реј.*, поштапаљка *реј.*

постамен(а)т *суж.*,

носећи прид. (о зиду) упоришни, базични, потпорни

нотабилитет м ① в. репутација ② в. племенитост 1.

нотес м бележница, агенда, роковник, подсетник, књижица, блок

ноћ ж тама, мрак, тмина, помрачена, ноћно доба, мрклина *реј.*, мрчава *реј.*, тма *песн.*, невиделица *арх.*, тмица *арх.*

ноша ж в. нокшир

ношња ж в. одећа

нугат м мандолат *реј.*, бадемњак *реј.*

нудиста м нагуриста, гологузан *фам.*, гологуз *фам.*, голотрб *нар.*, адамит *арх.*, голаћ *џој. жарј.*

нудити несврш. прел. нуђати, понуђивати, делити, давати

нужан прид. ① в. неодложан ② в. одлучујући 2.

нужност ж неминовност, неизбежност, извесност, незадрживост, неопозивост, неспречивост, незауостављивост, одређеност, неуклоњивост, неумитност - *уй:* немилосрдност, неумољивост - *сл:* фаталност, коначност, судбина, неопходност, неотклонивост, предодређеност

нуклеарка ж атомска централа

нуклеарни прид. атомски

нула ж нула, никоговић, безначајник, ништарија, безвредник, безвезник, ништавац, ништавник, ништар, нико, безвезњаковић, ништићевих, апсолутна нула, ситна риба, ништа, брабоњак *фам.*, свакаковић *реј.*, сватковић *реј.*, поздер *реј.*, шуша *фам.*, шушабуша *фам.*, мизерија *жарј.*, ништавило *жарј.*, труба *жарј.*, сиротиња *експр.*, ништица *хрв.*, нико и ништа *изр.*, беда од човека *изр.*, нико од никога *изр.*

Њ Њ

Њихање с ❶ вибрација, подрхтавање, треперење, дрхтање, вибрирање, струјање, осцилација, трептање, трептај, дрхтај, лелујање, титрање, титрај, ландарање *фам.* ❷ *в.* вијорење

Њихати несврш. непрел. *в.* лелујати

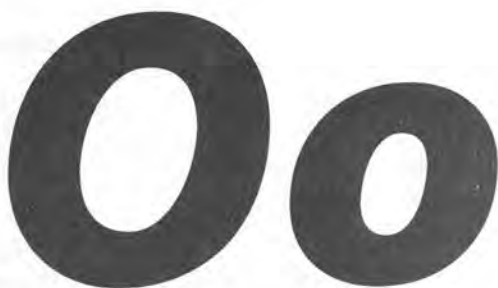
Њихати се несврш. лелујати се, клатити се, шампарати, шампати, млатарати, лангарати, гибати се, кларати, лантарати, ландарати *фам.*, шандарати (и шандати)*арх.* - *уй.* дрхтати, вибрирати

Њуњорити несврш. непрел. *в.* мрмљати

Њушити несврш. прел. мирисати (доживљавати чулом мириса), удисати, њушкати, sniffати *жарі.*, воњати *рей.*

Њушка ж ❶ (издужени део животињске главе) губица ❷ *фам. в.* нос

Њушкати несврш. прел. ❶ *фам. фії.* претраживати, претресати, преметати, претурати, чепкати, тумбати, тркељати, прчкати, чачкати, роварити, вршљати, пребирати, шпијунирати, испипавати, рити *фії.*, њушити *фам.*, баркати *рей.* - *уй:* копати, цуњати ❷ *фам. в.* испитивати 1.

обавеза ж ① в. ангажман 1. ② в. сигурност 1.

обавезан прид. в. неодложан

обавезати сврш. прел. (дати неком нешто у обавезу) задужити, заветовати, везати *арх.*

обавезати се сврш. обећати, заклетити се, задужити се, заветовати се, дати реч, зајамчити, зарећи се, обрећи *арх.*

обавест ж в. обавештење

обавестити сврш. прел. саопштити, јавити, информисати, упознати (некога о нечему), објавити, обзнанити, развикати, раширити, лансирати (у јавност), дојавити, обелоданити, пропети (глас), дати на знање, раширити глас, открити, реферисати, известити, раструбити *фам.*, растамбурати *фам.*, разбрбљати *фам.*, растелалити *фам.*, анонсирати *арх.*, афиширати *арх.*, авизирати *рей.*, приопћити *хрв.* - уи: сетити се, казати

обавестити се сврш. (упознати се с материјом) прочитати, видети, сазнати, стећи знање, информисати се

обавештавати несврш. прел. огла-

шавати, објављивати, јављивати, саопштавати, давати на знање, обзнанјивати, оглашавати, развикивати, разглашавати, ширити, преносити (глас), лансирати (у јавност), преносити информације, трубити *фам.*, тамбурати *фам.*

обавештавач м в. информатор 2.

обавештен прид. ① (који има обавештење, вест, информацију) упознат, упућен, информисан, извештен

обавештеност ж упућеност, информисаност, упознатост, знање - уи. образовање, знање

обавештење с ① саопштење, објава, оглас, информација, најава, знак, обавест, порука, проглас, обзнана, изјава, циркулар, објавница, иступање *фи.*, анонса *арх.*, афиша *арх.*, авија *арх.*, промулгација *рей.*, обавијест *хрв.*, приопћење *хрв.* ② в. вест

обавити сврш. прел. урадити, остварити, спровести, завршити, извршити, известити, учинити, средити, реализовати, приправити, припремити, довршити, апсолвирати, спремити,

окончати, одрадити, решити, починити, разрешити, произвести, докрајчити, зготовити, направити, приредити, начинити, уредити, свршити, углавити, израдити, арондирати *рей.*, заокружити *фиј.*, апсорбовати *фиј.*, замесити *фам.*, докончати *рей.*, актуализирати *хрв.*, истерати до краја *изр.*

обзрив прид. в. пажљив 2.

обзривост ж в. опрезност

обала ж **о** спруд, плажа, рива, банка, ривијера, поморје, сипар *рей.*, пруд *рей.* - сл: лидо, приморје, приобаље **о** в. плажа 1.

обамрлост ж **о** исцрпљеност, умор, ослабелост, немоћност, изнемоглост, измученост, немоћ, истрошеност, тромост, изгужваност, малаксалост, клонулост, клонуће, уморност, замор, замореност - *уй.* апатија **о** несвестица, одрвенелост, парализа, одузетост, узетост, укоченост, фрас

обао прид. кружан, јајолик, заокругљен, елипсаст, округласт, трбушаст, заобљен, лоптаст, јајаст, тикваст, заокружен, ваљкаст, кугласт, мехураст, ваљушкаст, овалан, бундеваст, бачваст, прстенаст, јагодаст, жирилик, јабучаст, крушкаст, зрнаст, елиптичан, округао, крушколик, цикличан *рей.*, циркуларан *рей.*

обарен прид. в. куван

обасјаност ж осветљеност, озареност, илуминација, озраченост, засветљеност

обасјати сврш. прел. **о** (обасути светлошћу) осветлити, озарити, облити, илуминирати, засветлити, озрачити, расветлити **о** (о сунцу) гранути, синутити, изаћи, засјати, огранути, блеснути, заблеснути, појавити се

обезница ж в. меница

обгрлити сврш. прел. обухватити,

припојити, увући, приборјити, објединити, опсегнути, апсорбовати, пригрлити, привити, убројати, загрлити *фиј.*, причврљити *фам.*, усисати *фам.*

обданица м дан, видело, дневно доба, светло дана, дневна светлост, дања светлост, данак *рей.*

обданиште с вртић, забавиште, лер *рей.*, шпилшул *арх.*, киндергартен *рей.*

обдарен прид. в. талентован

обдареност ж в. таленат

обдукција ж сецирање, аутопсија, расецање, некропсија, резање, отварање (леша), разудба *арх.*, секција *арх.*

обедовати несврш. прел. јести, мезетити, хранити се, кусати, ручати, папати *фам.*, шопати *фам.*, частити се *фам.*, таманити (јело) *фам.*, њупати *фам.*, хасати *жарј.*, клопати *жарј.*, ждерати *йој.*, кљукати се *йој.*

обезбеђен прид. **о** безбедан, сигуран, заштићен, миран, осигуран, безопасан, безбрижан, заклонит *рей.* **о** сигуран, гарантован, загарантован

обезбеђење с чување, заштита, стража, надзор, надзирање

обезвређивати несврш. прел. **о** в. омаловажавати 1. и 2.

обезглавити сврш. прел. в. убити

обележавање с маркирање, маркација, назначавање, одређивање, означавање, асигнација *рей.*

обележен прид. в. означен

обележје с **о** амблем, грб, знамен, ознака, знак, симбол, емблем *рей.*, белег *арх.* - суж: заштитни знак, логотип, лого *фам.* **о** ознака, атрибут, својство, одлика, особина, диспозиција, природа, карактеристика, елемент, квалитет, белег, црта, значајка,

знак, осебујност, нота *фиї.*, одличје - уи: способност, нарав ▼ уи. алегорија 2., појава 1.

обелоданити сврш. прел. ① в. одати ② в. објавити 2.

оберучке прил. в. радо 1.

обесвећење с в. оскврнуће

обеснажити сврш. прел. в. отказати

обесност ж в. непослушност

обесправљен прид. ускраћен, закинут, лишен (права), прикраћен, бесправан, унижен, неслободан, оштећен *йравн.*

обесправљеност ж бесправност, бесправан положај, поробљеност, дискриминисаност, лишеност (права), бесправље

обесправљивање с в. дискриминација

обесправљивач м дискриминатор, шовиниста, бигот, сегрегационист

обест ж в. разјареност

обестан прид. ① надмен, високопаран, бахат, уображен, самољубив, снобовски, надувен, ташт, безобзиран, неотесан, самодопадљив, претенциозан, арогантан, кочоперан, покондиран, осيون, сујетан, бахат, блазиран, нарцисоидан, високоуман, препотентан, охол, дрзак, разметљив, горд, умишљен, хвалисав, пун себе, подигнутог носа, дрчан, доминантан, горопадан, нашепурен, филозофски *фиї.*, надут *фиї.*, поносан *фиї.*, гиздав *реї.*, прчеџит *реї.*, узносит *реї.*, прпошан *реї.*, каћиперан *реї.*, мудрослован *реї.*, напухан *хрв.* - уи: досадан, покварен, себичан ② в. непоштен 1. ③ необуздан, распуштен, хировит, каприциозан, несташан, немиран

обећање с заклетва, реч, изјава верности, завет, аманет *реї.*, вера *реї.*, повера *реї.*

обећати сврш. зарећи се, обавезати се, заклетати се, заветовати се, дати реч, зајамчити, задужити се, обрећи *арх.*

обешен прид. в. висећи

обешењак м ђаво, деран, мангуп, враголан, несташко, немирко, неотесанац, ђаволац, клипан, непослушник, неваљалац, спадало, адраповац, злоћко, тепац, ђаволак, окачењак, тврдоглавац, каубој, проклетиња, грубијан, шејтан, личинар, факинчић, враг, гуланфер (и голанфер), несрећа, факин, рђа, бараба, цвећка *фам.*, магарац *фам. нар.*, зврк *фиї.*, ђилкош *реї.*, вижле *реї.*, берекин *реї.*, мулац *реї.*, леро *реї.*, штрањгов *реї.*, шерет *реї.*, угурсуз *фам.*, хорјат *фам.*, дериште *нар.*, хунцут *реї.* - уи: самовољник, дрзник, простак

обешењачки прил. долињски, бекријски, мангупски, враголасто, бо(х) емски, шеретски, несташно, фрајерски, ђаволасто, долски, бекријански, факински, бекријашки, шмекерски *фам.*, окачењачки *фам.*

обешчашћење с в. понижење

обзиран прид. в. пажљив 2.

обзнана ж в. објава

обзнанити сврш. прел. в. објавити 1.

обзор м в. панорама 1.

обзорје с в. панорама 1.

обилажење с в. околишање 1. и 2.

обилажење с в. посета

обилазак м в. посета

обилазити несврш. непрел. в. путовати

обилан прид. ① (који нечега има доста и у изобиљу) разноврстан, изобилан, раскошан, богат ② (који је испу-

њен многим догађајима) садржајан
 ③ *в.* бројан ④ *в.* огроман

обиље *с в.* мноштво 1.

обим *м* ① *в.* домет 1, ② *в.* квантитет
 ③ (количина у којој се нешто јавља)
 степен, ниво, мера, размера

обиман *прид.* ① *в.* обухватан ② *в.*
 велик 2. ③ *в.* опсежан 1.

обитавање *с* ① *в.* боравак ② *в.* ста-
 новање

обитавати *несврш. непрел.* ① *в.* бо-
 равити ② *в.* становати 1.

обићи *сврш. прел.* ① заобићи, ми-
 мойћи, избећи, проћи мимо, проћи
 поред/око/иза нечега ② *в.* не искори-
 стити

обичај *м* ① традиција, адет *реј. реиј.*,
 хадет *реј.*, уобичајеност *реиј.*, ужан-
 ца *реиј.*, узанс *реиј.*, узанца *реиј.* - *уй.*
 правило, владање ② *в.* навика

обичан *прид.* ① уобичајен, сталан,
 устаљен, свакидашњи, ординаран,
 свакодневан, нормалан, регуларан,
 правилан, обичајан, утврђен, свагда-
 шњи, редован, редовит, стабилан, ру-
 тиниран, ваздашњи *реј.*, перманентан
форм., прописан *форм.* ② природан,
 једноставан, неусиљен, свакодневни,
 непосредан, лежеран, нараван, спон-
 таан, уобичајен, натуралан, нехињен
реиј. - *уй.* правилан, регуларан ③ *в.*
 неоригиналан 1.

обично *прил.* најчешће, углавном,
 махом, понајвише, понајчешће, у ве-
 ћини (случајева)

објава *ж* саопштење, обавештење,
 оглас, информација, најава, знак,
 обавест, порука, проглас, обзнана,
 изјава, циркулар, објавница, распис,
 реклама, иступање *фиј.*, анонса *арх.*,
 афиша *арх.*, авиза *арх.*, промулгација
реиј., обавијест *хрв.*, приопћење *хрв.*
 - *сл.* податак, извештај

обзнанити *сврш. прел. в.* објавити
објавити *сврш. прел.* ① разгласити,

обавестити, саопштити, јавити, ин-
 формисати, упознати (некога о не-
 чему), огласити, пријавити, изнети,
 рећи, обзнанити, обнародовати, раз-
 викати, раширити, лансирати (у јав-
 ност), дојавити, казати, обелоданити,
 пронети (глас), дати на знање, раши-
 рити глас, открити, реферисати, изве-
 стити, пустити буву *изр.*, раструбити
фам., растамбурати *фам.*, разбрља-
 ти *фам.*, растелалити *фам.*, анонси-
 рати *арх.*, афиширати *арх.*, авизирати
реиј., приопћити *хрв.* - *уй.* сетити се,
 досетити се ② публиковати, издати,
 обелоданити, пустити, издати књигу,
 публицирати, на свет издати *арх.*

објављен *прид.* ① јављен, разгла-
 шен, обзнањен, изнет, обелодањен,
 дојављен, пронет ② одштампан, издат

објаснити *сврш. прел.* образложити,
 изложити, описати, разложити, ра-
 светлити, осветлити, појаснити, про-
 тумачити, изложити, разбистрити,
 приближити, илустровати, експли-
 цирати, коментарисати, дочарати,
 рашчистити, нацртати *фам.*, фунда-
 рати *реиј.*, илустрирати *хрв.*, комен-
 тарирати *хрв.* - *уй.* аргументовати

објашњавати *несврш. прел.* тумачи-
 тити, интерпретирати, експлицира-
 ти, евалуирати, мерити, детаљно ис-
 питивати, описивати, појашњавати,
 образлагати, разлагати, расветљава-
 ти, појашњавати, бистрити, прибли-
 жавати, размишљати (помно о про-
 блему) - *уп.* испитивати

објашњен *прид. в.* одређен

објашњење *с в.* тумачење

објединити *сврш. прел. в.* обгрлити
објективан *прид.* непристрастан,
 неутралан, правичан, праведан, не-
 увучен, неумешан, беспристрастан,

непристран, незаплетен, неукључен, неуплетен нестраначки *суж.*

облапоран прид. *в.* пожудан

облачан прид. тмуран, натмурен, суморан, смрачен, сумрачан, сив, сивкаст, мутан, тмур *реџ.*, тмуо *реџ.*
- *сл.* кишовит

облачност *ж в.* тмурност 1.

обливати несврш. непрел. *в.* прскати

облигација *м в.* меница

облик *м* ① састав, конструкција, наличје, стил, распоред (елемената), архитектоника, композиција, форма, изглед, спој, склоп, структура, устројство, систем, архитектура *фиџ.*, устрој *хрв.* ② *в.* варијанта ③ *в.* метода 1. ▼ *уй.* класа

обликован прид. *в.* направљен

обликовати несврш. сврш. прел. ① *несврш.* *в.* вајати ② *несврш.* образовати, формирати, правити, сачињавати ③ *сврш.* (учинити да нешто добије одређен израз, вид) формулисати, сročити, изразити се

облина *ж* завој, вијуга, кривина, колобар, окука, кривуља, савијутак, витица, спирала, прегиб, лук, венац, завијутак, превој, зглоб, обруб, део круга, крива црта, банда, рескавица *реџ.*, шевуљица *реџ.*, завојица *реџ.*, обрт *реџ.*, сагиб *реџ.*, синус *маџ.*, косинус *маџ.*, тангенс *маџ.*, волута *сџруч.* - *уй:* црта, прстен, круг

облић *м в.* трихинела

облица *ж* ① *в.* лајсна ② *в.* ваљак

облиш *м зоол.* (лат. *Bothus maximus*) квргаш, ромбо, плат

облога *ж в.* арматура

облутак *м* каменица, валутак, каменчић, баба *реџ.*, валутица *реџ.*, бобуљ *реџ.*, бабуљак *реџ.*, валина *реџ.*, бованица *реџ.*, бован *реџ.*, бабуљ *реџ.*, валут *реџ.*, обуљак *реџ.*

обљуба *ж* прељуба, прељуб, превара, варање, вероломство, грех

обљубљивати несврш. прел. ① (вршити обљубу над женском особом) јебати *нар.*, карати *нар.*, прцати *нар.*, туцати *фам.*, кресати *фам.* ② (обасипати пољупцима) љубити, целивати, цмакати *фам.*

обмана *ж* ① варка, привид, превара, обмањивање, подвала, варање, заваравање, опсена, смицалица, илузија, махерај, мајсторлук, преваранција, привидност, марифетлук, опсенарски трик, мађионичарски трик, варљивост, монтажа *фиџ.*, маневар *фиџ.*, фразд *реџ.*, трик *фам.*, блеф *фам.*, зез *фам.*, фарбарија *фам.*, фора *фам.*, фазон *фам.*, намештаљка *фам.*, петљанција *жарџ.*, кумст *жарџ.*, кунст *жарџ.*, фол *жарџ.*, финта *жарџ.*, мајсторија *жарџ.*, дриблинг *жарџ.*, слепарија *жарџ.*, петљанија *жарџ.*, дефраздација *арх.*, подвалација *арх.*, швиндл *арх.* - *уй:* лукавство, окретност ② *в.* приказа ③ *в.* магија 1. ④ *в.* патка 1. ▼ *уй.* неприродност, опсена 1.

обманути сврш. прел. преварити, насамарити, изиграти, слагати, прећи, намагарчити, надмудрити, изварати, подвалити (некоме), закинути (некоме), направити неког будалом, доскочити, надиграти, подметнути (некоме), повући за нос, насукати *фам.*, заврнути *фам.*, насањкати *фам.*, израдити *фам.*, упецати *фам.*, зафркнути *фам.*, зезнути *фам.*, смотати *фам.*, зајебати *нар.*, ошишати *жарџ.*, превеслати *жарџ.*, обрџјати *жарџ.*, навући *жарџ.*, насадити *жарџ.*, испалити *жарџ.*, превести жедног преко воде *изр.*, продати рог за свећу *изр.*, набити рокове *изр.*, ухватити на лепак *изр.*, продати мачку у цаку *изр.* - *уй:* збунити, изневерити, искористити

обманути се сврш. в. насести
обмањивање с ① в. обмана I. ② в. превара I. ③ в. манипулација

обмањивати несврш. непрел. прел.
 ① *йрел.* манипулисати, злоупотребљавати, правити лудим, искориштавати, возати *фиј.* - *уй:* злостављати, малтретирати - *сл:* искоришћавати, кињити ② *нейрел.* в. пренемагати се ③ *йрел.* (некога) в. лагати I.

обновити сврш. прел. ① (вратити неку грађевину у претходно стање) реновирати, вратити ② (поново створити неку институцију) формирати, успоставити - *уй.* утемељити ③ (~ важност нечега) продужити

обновити се сврш. в. васкрснути
обогаљен прид. сакат, инвалидан, ћопав, одузет, кљаст, шантав, хром, фаличан, осакаћен, узет, шепав, дефектан, бажљив, мањкав, физички онеспособљен, бањгав, багав *реј.*, баљлив *реј.*, баг *реј.*, шанатан *реј.*, окљаштрен *реј.*, кљакав *фам.*, бангав *фам.*, цонтав *арх.*, цотава *арх.*, богаљаст *реј.*, дефективан *реј.*, манљив *реј.* парализован *суж.*, - *уй:* деформисан, унакажен, крњ

обогатити сврш. прел. ① (учинити богатијим, садржајнијим, потпунијим) употпунити, унети (нове садржаје), проширити, повећати, допринети - *уй.* уредити ② (учинити да неко постане имућнији) в. обогатити се

обогатити се сврш. (постаји богат) стећи богатство, зарадити (много новца), обезбедити се, ућарити, намаћи много новца *фам.*, напунити џепове *изр.*, намлатити се пара *изр. фам.*, опарити се *жарј.*, доћи на зелену грану *изр.*, омастити брк *изр.*

обожавани м в. мезимац

обожавање с величање, апотео-

за, страхопоштовање, адорација, занос, поклон, узвисивање, хваљење, глорификација, одушевљење, пошта, узношење, уздизање, слављење, идолопоклонство, култ, апологетика, пијетет, занесеност, узвишавање, идолизација, поштовање, прослављање, респект, наклон, почаст, идолизовање, ватрена приврженост/оданост, поклонство, дубоко поштовање, слављење вишега бића, простернација *арх.*, метанисање *арх.*, проскинеза *арх.*, штовање *реј.*

обожавати несврш. прел. уздизати, величати, поштовати, глорификовати, адорирати, славити, ценити, прослављати, узвисивати, идолизирати, ковати некога у звезде, узносити, дивинирати, преуздизати, штовати *хрв.* - *сл:* дизати, хвалити, преценити, истицати

обојак м уложак, опанак, уметак, бичва *реј.*, бечва *реј.*

обојен прид. ① (који је фарбањем добио боју) офарбан, намазан, колорисан - *уй.* шарен ② *фиј.* (најчешће политички обележен) означен, обележен, одређен, детерминисан, етикетирани *фиј.*, жигосан *фиј.*, колорисан *реј.*

обојеност ж в. разнобојност

обојити сврш. прел. ① (фарбањем дати боју) офарбати, намазати, колорисати, ошаренити, ушаренити, молерисати *фиј.* ② *фиј.* (најчешће политички обележити) означити, обележити, одредити, етикетирати *фиј.*, залепити етикету *изр.*, жигосати *фиј.*, колорисати *реј.*

оболео прид (скрхан болешћу) болан, оболео, бољешљив, онемоћао, оронуо, изнурен, изнемогао, нездрав, испијен, исцрпен, слаб *фиј.* - *уй.* уморан, клонуо, бољешћив

обор м тор, стаја, изба, згон - суж: овчара, торарица, овчарник, овчарница, бачија (летње сточарско насеље у планини) *реј.*

оборен прид. оповргнут, оспорен, побијен, демантован, одбачен, негигран, одбијен, занијекан *хрв.*

оборив прид. в. опозив

оборити сврш. прел. в. отказати

обостран прид. билатералан, узајаман, реципрочан, двостран

обрада ж ① разрада, прерада, усавршавање, обрађивање, амплификација *фиј.*, обрадба *хрв. реј.*, разрадба *хрв.* ② (музичка) верзија, предада

обрадован прид. в. озарен

обрадовати сврш. прел. (учинити радосним) развеселити, увеселити, овеселити, озарити, пријатно изненадити, разведрити, раздрагати, порадовати, усрећити - *уй.* изненадити, одушевити

обрадовати се сврш. (постати радостан због некога или нечег) развеселити се, увеселити се, порадовати се, усрећити се, раздрагати се, озарити се, разведрити се, процветати *фиј.*, синутити *фиј.* - *уй.* одушевити се, веселити се

обрађивати несврш. прел. в. култивисати

образ м ① *фиј.* в. понос ② *фиј.* в. поштење ③ *фиј.* в. морал ④ в. (део људског лица између ока, носа, уста, браде и ува) *

образац м ① формулар, документ, бланкет *арх.*, тисканица *хрв.*, молба *суж.*, молбеница *реј. суж.* ② в. нацрт ③ в. начин ④ в. начин ⑤ в. начин ⑥ в. начин ⑦ в. начин ⑧ в. начин ⑨ в. начин ⑩ в. начин ⑪ в. начин ⑫ в. начин ⑬ в. начин ⑭ в. начин ⑮ в. начин ⑯ в. начин ⑰ в. начин ⑱ в. начин ⑲ в. начин ⑳ в. начин ㉑ в. начин ㉒ в. начин ㉓ в. начин ㉔ в. начин ㉕ в. начин ㉖ в. начин ㉗ в. начин ㉘ в. начин ㉙ в. начин ㉚ в. начин ㉛ в. начин ㉜ в. начин ㉝ в. начин ㉞ в. начин ㉟ в. начин ㊱ в. начин ㊲ в. начин ㊳ в. начин ㊴ в. начин ㊵ в. начин ㊶ в. начин ㊷ в. начин ㊸ в. начин ㊹ в. начин ㊺ в. начин ㊻ в. начин ㊼ в. начин ㊽ в. начин ㊾ в. начин ㊿ в. начин

образлагање с излагање, објашњавање, појашњавање, представљање, описивање, разлагање, расветљавање, осветљавање, аргументовање,

утемељивање, тумачење, доказивање, документовање, бистрење, приближавање, илустровање, експлицирање, коментарисање, дочаравање, изношење аргумената, поткрепљивање доказама, цртање *фам.*, илустрирање *хрв.* - *уй.* уверавање, размишљање

образложење с в. објашњење

образложити сврш. прел. (изнети разлоге за нешто) објаснити, изложити, описати, разложити, расветлити, осветлити, појаснити, представити, протумачити, изложити, разбиштити, приближити, илустровати, експлицирати, коментарисати, дочарати, рашчистити, нацртати *фам.*, фундирати *реј.*, илустрирати *хрв.*, коментарирати *хрв.* - *уй.* аргументовати

образован прид. ① учен, школован, стручан, квалификован, просвећен, поткован ② оформљен, формиран, установљен, утемељен, направљен - *уй.* завршен

образованост ж образовање, ерудиција, знање, ученост, школованост, начитаност, едукација, наображеност, школовање, високообразованост, просвећеност, стручност, поткованост, изображеност, верзираност, наобразованост, укупност знања, наобразба *хрв.* - *уй.* учење

образовање с ① (укупност знања) в. образованост ② в. настава

образовати сврш. несврш. прел. ① *несврш.* обучавати, учити, научавати, спремати, просвећивати, школовати, просветљивати, подучавати, оспособљавати, предавати, поучавати, оварисати, упућивати, припремати, едуковати, науковати, показивати, развијати, наображавати *арх.*, инструирати *реј.* - *уй:* тренирати, васпитати ② *несврш.* в. одгајати

③ *сврш.* в. одгојити ④ *несврш.* формирати, правити, сачињавати, обликовати, састојати се (од), чинити

образовати се *несврш.* учити, едуковати се, изучавати, испитивати, истраживати, спознавати, студирати, дознавати, увежбавати се, проматрати, проучавати, вежбати се, стицати знање

обратно прил. в. обрнуто

обраћање с ① (излазак пред јавност с неком изјавом, чланком, предлогом, програмом и сл.) наступ, иступање, иступ, излагање, јавна реч, говор, беседа, слово, орација *реџ.* - *суж:* експозе, пледоаје, предавање, проповед ② в. општење 1.

обраћати се *несврш.* в. говорити

обрачун м ① окршај, сукоб, двобој, конфронтација ② в. свађа

обрачунавати *сврш.* *непрел.* в. прорачунавати

обрачунати се *сврш.* *непрел.* разрачунати се, сукобити се, покошкати се, разрешити (ствари), рашчистити (ствари) - *уй.* потући се, посвађати се

обрва ж веђа

обрести се *сврш.* наћи се, задесити се, обрети се, доспети, затећи се, створити се, десити се, појавити се

обрис м в. нацрт 2.

обрисати *сврш.* *прел.* ① (~ влагу, прашину и сл.) очистити, опрати, рашчистити ② (~ метлом) почистити, помести ③ *фиџ.* в. уклонити 2.

обраћање с в. манипулација

обрнут прид. в. противан

обрнуто прил. ① (у супротном, обрнутом правцу, положају и сл.) наопачке, супротно, обратно, главачке, наглавачке, окренуто, преокренуто, стрмоглавце, стубоком, изврнуто, преврнуто, контра *фам.*, тумбе *фам.*

② (у правцу задње стране) уназад, натрашке, унатрашке, натраг, назад, обратно, у рикверц

оброк с јело - *суж:* доручак, ужина, ручак, вечера - *уй.* јело 1.

обронак м коса, хрид, гребен, падина, литица, обурвина, ребро, низбрдица, узбрдица, пад, стрмопуз, стрмина, стрмен *реџ.*, поребрица *реџ.* - *уй.* брдо

обрт м преокрет, заокрет

обртати *несврш.* *прел.* ① в. витлати 1. ② в. вртети

обруб м ① в. облина ② в. шав 1.

обрукан *сврш.* *непрел.* (којем је нанесена срамота) осрамоћен, избрукан, постиђен, избламиран *фам.*

обрукати *сврш.* *прел.* осрамотити, избрукати, унизити, понизити, компромитовати, дискредитовати, озлогласити, избламирати *фам.*, опљунути *фам.* - *уй.* окривити, оклеветати, оптужити, осумњичити

обруч м в. круг 1.

обрушавати се *несврш.* *прел.* ① в. падати ② *фиџ.* в. нападати 1. и 2.

обрушити се *сврш.* *непрел.* (~ о земљу) в. пасти

обуздавање с в. уздржавање

обуздан прид. в. покорен 1.

обуздати *сврш.* *прел.* в. онемогућити

обука ж ① муштрање, истрајно вежбање, дрил, дресура *фиџ.*, егзерцирање *реџ.* ② в. настава

обурвати *сврш.* *прел.* в. разорити

обурвина ж в. обронак

обустава ж ① в. прекид ② (~ рада) штрајк

обуставити *сврш.* *прел.* ① в. отказати ② в. оканити се

обућа ж (општи назив за предмете који се носе на ногама) *

Обућа

апостолке	мунгосице
балетанке	опанци
боросане	папуче
бродарице	патофне
гојзерице	римљанке
гумењаци	ролерке
еспадриле	салонке
исусовке	сандале
јапанке	скејтерке
каљаче	спенсерице
канађанке	спринтерице
каубојке	старке
кикерице	тракторице
клизалке	цицибанке
кломпе	црногорке
копачке	шангајке
лондонке	шимике
мартинке	шпагерице

обухватан прид. пажљив, детаљан, исцрпан, ситничав, брижљив, темељит, опсежан, обиман, опширан, прецизан, свеобухватан, сушти, минуциозан, у танчине, егзактан, у ситнице, студиозан, у детаље, акрибичан *реџ.*, акрибијски *реџ.* - *уй:* правилан, танан, солидан, исправан, потпун, стручан, тачан - *сл:* свестран, савестан

обухватити сврш. прел. припојити, обгрлити, увући, приборити, објединити, опсегнути, апсорбовати, пригрлити, привити, убројати, загрлити *фил.*, причврљити *фам.*, усисати *фам.*

обучавање с в. настава

обучавати несврш. прел. учити, образовати, научавати, спремати, просвећивати, школовати, просветљивати, подучавати, оспособљавати, предавати, поучавати, упућивати, припремати, едуковати, науковати, показивати, наображавати *арх.*, инструктирати *реџ.*

- *уй:* тренирати, васпитати

обучен прид. в. окретан 1.

обученост ж в. окретност

обучити сврш. прел. ① в. научити 2.

② в. истренирати

овас м бот. (лат. *Avena sativa*) *реџ:* зоб, авс, жито, крупа, оваз, овес, оир, питома зоб, сиљ, усјевна зоб

оваџије ж мн. в. пљескање

овдашњи прид. домаћи, локалан, месни, завичајни, домородан, околни, онострански, домородни, обласни, родни, овдешњи *реџ.*, амошњи *арх. реџ.*, помесни *реџ.* - *уй.* тамошњи

овде прил. амо, ту, на овом месту, овамо, воде *реџ.*, овди *реџ.*

овде-онде прил. в. понегде

овелик прид. в. велик 1.

овенчати се сврш. в. победити 2.

овештао прид. в. похабан 1.

овисан прид. ① в. зависан ② в. покорен 1.

овисник м в. наркоман

овластити сврш. прел. ① ауторизовати, дозволити, легализовати, опуномоћити, допустити, озакоњити, одобрити, омогућити, озваничити, ауторизирати, регулисати, оверити, верификовати, поткрепити (нечијим ауторитетом), овјеровити *хрв.* ② в. акредитовати

овлашћење с легализација, ауторизација, верификација, регулација, одобравање, допуштање, озакоњење, легитимација, озваничење, поткрепљење (нечијим ауторитетом), узаконјење, озакоњавање, позакоњење, регулисање, прописивање

овратник м в. крагна

овуда прил. у овом правцу/смеру, на ову страну, туда, овамо, наовамо, тудам *реџ.*, овудам *реџ.*, овамока *реџ.*, амо *фам.*, вамо *фам.*

овца ж зоол. (врста домаће животиње, лат. *Ovis aries*) *

овчар м в. пастир

огаван прид. (који изазива гађење) одвратан, гадан, накарадан, грдобан, ружан, наказан, језив, рогобатан, унакажен, нагрђен, страшан, нескладан, ругобан, мајмунолик, одбојан, грд, неатрактиван, недопадљив, ружан као мајмун, мајмунаст, неукусан, незграпан, грдан

огавност ж грдност, нагрђеност, грдоба, одвратност, гадарија, ругоба, гнусоба, ружноћа, гнусност, гадост, накарадност, гроза, одбојност, недопадљивост, неатрактивност, грдноћа, незграпност, неукусност, непривлачност, рогобатност, ужас, нескладност, наказност, грдило, унакаженост, нагрда, грдобност, мајмунастост *фам.*, грдост *фам.*, гадност *арх.*

огађивати несврш. прел. (изазивати одвратност) мразити, гадити, испуњавати гађењем

огањ м ватра, пламен, жеравка, пламсај - сл. пожар

оглас м саопштење, обавештење, објава, информација, најава, знак, обавест, порука, проглас, обзнана, изјава, циркулар, објавница, распис, реклама, иступање *фиї.*, анонса *арх.*, афиша *арх.*, авиза *арх.*, промулгација *реїї.*, обавијест *хрв.*, приопћење *хрв.* - сл: податак, извештај

огласити сврш. прел. в. објавити 1.

оглашавати несврш. непрел. објављивати, јављивати, саопштавати, давати на знање, обзнањивати, одзвањати, развикивати, ширити, преносити (глас), лансирати (у јавност), трубити *фам.*, тамбурати *фам.*

оглед м ❶ експеримент, анализа, опит, проба, тест, покус *хрв.* ❷ рад (научни/стручни), спис, студија, прилог, чланак, темат, трактат, есеј, текст, документ, састав, расправа, осврт,

напис, публикација

оглушити се сврш. (~ о некога или нечији предлог) изузети, искључити, одбацити, одбити, не узети у обзир, игнорисати, направити се блесав *изр. фам.*

огњен прид. в. пламен² 1.

оговарање с трачарење, трач, барије, лајање, говоркање, претресање, пртљање, ширење гласина, трачерај, рекла-казала, добошарење *фиї.*, опричица *реї.* - уї. клевета

оговарати несврш. непрел. прел. трачарити, трачати, опањкавати, олајавати, кудити, озлоглашавати, пањкати *реї.*, абровати *фам.*, лајати *жарї.*, оцрњивати *хрв.*, потворити *хрв.*, брузити језик *изр.*, испирати уста *изр.* - уї. клеветати

оговарач м клеветник, пањкало, опањкивач, подметач, хулитељ, злурадник, недобронамерник, кудилац, клеветало, оговаратељ, зао језик, опадач, оцрњивач, пањкач, змија *фиї.*, трачлер *реї.*, бедилац *реї.*, кудитељ *реї.*, бедач *реї.*, трачер *фам.*, опадач *реїї.*, објеђивач *хрв.*, обједитељ *хрв.* - сл: потворитељ *арх.*, злонамерник

огорчен прид. ❶ в. незадовољан ❷ в. гневан

огорченост ж ❶ в. незадовољство ❷ в. љутња

огорчење с ❶ в. незадовољство ❷ в. љутња

ограда ж ❶ заграда, жица *фиї.*, решетка *фиї.*, обор *арх.*, брањеви-на *реїї.*, забран *реїї.* - уї: плот, зид *фиї.* ❷ в. плот - уї. препрека

огранак м заступништво, експозитура, филијала, представништво, заступство, испостава, крак *фиї.*, подружина *реїї.*, подружница *хрв.*

ограничен прид. в. глуп

ограничење с граница, мера
ограничити сврш. прел. ① (повући границу нечега) разграничити ② (спречити ширење неке појаве) локализовати, омеђити ③ (~ некога, свести домет нечијих активности) сузити, спутати, скучити, лимитирати - уи. омести

огребан прид. искрзан, оштећен - уи: ударен, похабан

огрејати сврш. прел. загрејати, ожарити, упећи, ожегнути, ожећи, упалити, опржити, упржити

огрлица ж ① ланац, ђердан, ниска, ланчић, колир *реі.*, коларин *реі.*, коље *реі.*, колар *реі.*, верижица *реі.*, баг *реі.*, канијела *арх.*, овратник *реиј.*, гривна *реиј.*, огрла *реиј.*, овратњак *реиј.* ② (за пса) поводац, оковратник, каиш, огрљак, колајна *фам.*, литар *реиј.*

огроман прид. грандиозан, безмеран, гигантски, голем, безграничан, колосалан, циновски, небодеран, монументалан, капиталан, енорман, небосежан, дивовски, неизмеран, импозантан, обилан, вртоглав, горостасан, баснослован, грдан, надљудски, титански, мастодонски, натчовечански, мамутски, величајан, раскошан *фиј.*, страобалан *фиј.*, велебан *реі.*, величак *реі.*, великачак *реі.*, вељачак *реі.*, великаран *реі.*, исполински *арх.*, великолепан *реиј.*, оријашки *реиј.* - уи: масиван, гломазан, прекомеран - уи. одличан 1., непорцењив, велик 2.

огромно прил. ① (нешто веома велико) в. огроман ② (чега има необично много) неописиво, грдно, дозлабога, невероватно, брдо, маса, море, планина, обиље, камара, мали милион, силесија, сва сила, река, чудо, натпросечно, несхватљиво, итеколико, врашки пуно, јако много, подоста,

силно, толико, изузетно, изванредно, немало, жестоко, ужасно, страшно, добро *фиј.*, прописно *фам.*, гадно *жарі.*, коџа *реі.*, добеса *арх.*

огртач м плашт, загртач - *суж.* мантил, кабаница, капут, балон-мантил, балонац, кожух, мекинтош - *реі.* опаклија, кожун, пелц, гуњац, мантил

огуглати сврш. непрел. (постати неосетљив, индиферентан) отупети, огрезнути *реиј.* - уи. адаптирати се

огулити сврш. прел. ① ољуштити, згулити ② *фам.* в. опљачкати

одабир м асортиман, селекција, избор, пробирање, одабирање, бирање, опредељење, селектирање, пробир

одабирање с в. одабир

одабран прид. ① (~ за неку функцију) изабран, биран ② издвојен, пробран, сортиран, изабаран, квалитетан - уи. изузетан ③ в. уважен 2.

одабрати сврш. прел. в. одлучити се
одавно прил. ① (пре много времена) давно, ономад, дуго, давно беше ② (и у то време) одувек, од давнина, одвајкада, од памтивека, од искона, још тада, и тада, од најранијег времена, одавна, откако је света и века *изр.*, одвајкаде *реі.*

одаја ж в. просторија 2.

одаламити сврш. прел. ошамарити, ударити, лупити, звизнути, ошинути, клепити, мазнути, мунути, опаучити, пљеснути, опендречити, одвалити, бупити, ребнути, депити, лупнути, љопити, чвргнути, бубнути, лоћнути, пукнути, млазнути, генути, кркнути, шљиснути, клепнути, млатнути, шикнути, опајдарити, бребнути, жвајзнути, крнути, пљуснути, ритнути, ћушнути, марнути, дрмнути, шукнути, акнути, чукнути, ошалапити *фам.*, патосати *фам.*, шљуснути *фам.*, поподити *фам.*, патосирати *фам.*, шор-

нути *фам.*, рокнути *фам.*, ошајдари-
ти *фам.*, опандркнути *фам.*, ћопити
фам. - *уй*: развалити, распалити, тре-
снути - *сл*: грунути, звекнути

одан прид. привржен, лојалан, ве-
ран, нераздружив, поверљив, присан,
предан, неодвојив, поуздан, коначан,
од поверења, сигуран, верован *арх.* -
уй: искрен, чврст, поштен, добар

оданост ж верност, приврженост,
лојалност, поверљивост, пожртвова-
ност, постојаност, непроменљивост,
поузданост - *уй*: искреност, поштење

одати сврш. прел. издати, избрбља-
ти се, пријавити, оцинкарити, отку-
цати, разоткрити, потказати, прока-
зати, обелоданити, открити, тужити,
рећи све, дојавити, одгонетнути, до-
ставити, бити доушник, одати наме-
ре/планове, отићи предалеко *фиї.*,
затрчати се *фиї.*, залетети се *фиї.*,
пропевати *жарї.*, провалити *жарї.*,
денунцирати *форм.*, раскрити *реїї.* -
уй. признати 2.

одбацити сврш. прел. ① (одаљити,
бацивши од себе) уклонити, удаљити,
одвојити, оделити, смакнути, стргну-
ти, искључити, изузети, издвојити,
макнути, одстранити, изопштити,
апстраховати ② (~ некога или нечији
предлог) в. одбити 1.

одбачен прид. ① изгнан, напуштен,
избачен, искључен, презрен, екс-
комунициран, одгурнут, издвојен,
прогнан, остављен, одбијен, занема-
рен, лансиран, неприхваћен, укло-
њен, елиминисан, неусвојен, у ћошку
изр., шкартиран *фам.*, ћошкиран
жарї., бачен у старо гвожђе *изр.* ② в.
оборен

одбијање с в. опирање 1.

одбијен прид. в. оборен

одбити сврш. прел. ① (~ некога или
нечији предлог) изузети, искључити,

одбацити, оглушити се, не узети у об-
зир, игнорисати ② (~ нешто) одрећи
се, захвалити се *фиї.*

одбојан прид. ① в. антагонистички
② в. неугодан

одбојност ж ① в. несклоност ② в.
непривлачност

одбранити сврш. прел. обезбеди-
ти, осигурати, сачувати, спремити,
заклонити, заштитити, сејвовати
жарї. суж.

одбрањен прид. в. доказан

одважан прид. храбар, неустрашив,
јуначки, смео, срчан, херојски, јуна-
чан, безазоран, нестрашљив, издр-
жљив, непопустљив, врли, непоколе-
бљив, смион, лавовски *фиї.*, љут *фиї.*,
дрзак *фиї.*, дели *арх.*, лављег срца *изр.*
- *уй*: мушки *фиї.*, насилан, борбен,
витешки

одважност ж храброст, јунаштво,
смелост, херојство, срчаност, кураж,
неустрашивост, одлучност, херои-
зам, вратоломност, опевано јуна-
штво, непоколебљивост, витештво,
присутност духа, смионост *хрв.* - *уй*:
борбеност, одлучност

одвајање с раздвајање, требљење,
чишћење, прочишћавање, пробира-
ње, филтрирање, бискање *реї.*

одвајати несврш. прел. ① (делити на
комаде) комадати, делити, раздвајати,
рашчлањивати, откидати, разбијати,
одељивати, двојити, разједињавати,
разграђивати, половити, уситњава-
ти, растављати, тргати, преполовљи-
вати, преламати, сепарирати, цепа-
ти *фиї.*, чехати *реї.*, черечити *фам.*,
рашчеречивати *фам.*, јединити *реїї.*,
преполављати *реїї.* декомпоновати
суж., - *сл*: осамити, лучити, резати ②
(тражити између већег броја нечега)
одабирати, вршити избор, издвајати,
селектовати ③ (тражити нешто боље)

пробирати, изабирати боље, одлучивати се, опредељивати се

одвајкада прил. *ексир*. в. одувек

одвала ж *жарі*. в. којештарија 3.

одвезивати несврш. прел. развезивати, разрешавати, разулавати, дрешити, распертљавати *фиј.*, распетљавати *фиј.*

одвити се сврш. ❶ одмотати се, развити се, отпетљати се, распетљати се ❷ в. одиграти се

одводити несврш. прел. в. водити 3.

одвојен прид. ❶ дискретан, сам, осамљен, усамљен, засебан, посебан, неповезан, оделит, одељен, сепаратан, изолован, изолиран *хрв.* ❷ одељен, раздвојен, раздељен, растављен, разједињен

одвојено прил. посебно, засебно, понаособ, посебице, засебице

одвојеност ж в. независност

одвојити сврш. прел. ❶ (удаљити једно од другог) раздвојити, оделити, раставити, удаљити, распарити, разјединити, разложити ❷ одмакнути, одаљити, померити ❸ в. одбациити

одвратан прид. (који изазива гађење) гадан, огаван, накарадан, грдобан, ружан, наказан, језив, рогобатан, унакажен, нагрђен, страшан, нескладан, ругобан, мајмунолик, одбојан, грд, неатрактиван, недопадљив, ружан као мајмун, непривлачан, мајмунаст, неукусан, незграпан, грдан

одвратити сврш. прел. в. онемогућити

одвратност ж грдност, огавност, нагрђеност, грдоба, гадарија, ругоба, гнусоба, ружноћа, гнусност, гадост, накарадност, гроза, одбојност, недопадљивост, неатрактивност, грдноћа, незграпност, неукусност, непривлач-

ност, рогобатност, ужас, нескладност, наказност, грдило, унакаженост, нагрда, грдобност, мајмунастост *фам.*, грдост *фам.*, гадност *арх.*

одгађати несврш. непрел. в. одлагати

одгајати несврш. прел. васпитавати, подизати, дизати, подизати, отхрањивати, хранити, формирати личност, учити понашању, спремати за живот *изр.*, постављати на ноге *изр.*, давати хлеб у руке *изр.*, изводити на пут *изр.*, бринути се, неговати - *уй.* социјализовати, образовати, цивилизовати

одговарајући прид. ❶ в. погодан ❷ в. аналоган

одговарати несврш. непрел. ❶ (давати одговоре) * ❷ пристајати, лежати, погодовати, пријати, стајати, пасати *фам.*, пасовати *фам.*, чучати *жарі.*, конвенирати *реџ.* - *уй.* свиђати се ❸ (сносити одговорност) в. гарантовати

одговор м *фиг.* в. реванш

одговорити сврш. прел. узвратити, узвратити на питање, одвратити *реџ.*

одговорност ж ❶ (осећање обавезе, свест о дужности) савест, душа ❷ (обавеза због могуће кривице) * - *уй.* гаранција

одгојити сврш. прел. подигнути, подићи, отхранити, васпитати, оспособити, образовати, ишколовати, однеговати, дигнути, припремити за живот *изр.*, извести на пут *изр.*, поставити на ноге *изр.*

одгурнут прид. в. одбачен 1.

одгурнути сврш. прел. в. гурнути

одебљање с в. отекина

оделити сврш. прел. в. одбациити

одело м в. одећа

одељак м в. претинац 1.

одељење с разред, одељак, сектор, група, скуп, скупина

одељивати несврш. прел. в. одвајати

одерати сврш. прел. фам. в. окористити се

одећа ж рубље, ношња, трикотажа, тоалета, одело, гардероба, роба, перје фам., крпице фам., одора фам., прње фам. - суж: преобука, пресвлака, ношња, хаљине арх.

одзвањати несврш. прел. и непрел.

① *йрел.* (звоњењем ширити вести) в. оглашавати ② *нейрел. фиї.* (стално или често призивати неки звук или мисао у себи) одзвањавати, одјекивати, разлегати се, звекетати, тутњити, тутњати, бубњати, правити ехо, враћати се - *уй.* извирати 3., бучати 1.

одзвонити сврш. непрел. прел. ① *нейрел.* в. одјекнути ② *йрел.* (~ некоме) откуцао му је задњи час *изр.* - *уй.* умрети

одигнути сврш. прел. в. уздигнути

одиграти се сврш. десити се, збити се, догодити се, одвити се, развити се, доћи до нечег, згодити се

одићи сврш. прел. в. уздигнути

одјавити сврш. прел. в. отказати

одједном прил. изненада, наједном, наједанпут, нагло, само, тај час, ненадано, неочекивано, из чиста мира, кадди, напречац, напрасно, уједанпут, одједанпут, мимо очекивања, изненадно, без најаве, брзо, неслућено, а оно, промптно, експромптно, преко ноћи *фиї.*, умах *хрв.*, с неба па у ребра *изр.*

одјекивати несврш. непрел. одзвањавати, јечати, разлегати се, тутњити, тутњати, бубњати, правити ехо, враћати се - *уй.* бучати

одјекнути сврш. непрел. одзвонити, јекнути, разлећи се, бубнути, направити ехо - *уй.* лупити, ударити

одлагалиште м в. магацин 1.

одлагати несврш. непрел. ① (~ неки догађај за касније) одгађати, одуговлачити, отезати, растезати, затезати, развлачити, оклевати, остављати за касније *изр.*, гурати под тепих *изр.* - *уй.* чекати ② склањати, уклањати, отклањати, избацивати, бацати, удаљавати, одстрањивати, елиминисати

одлазак м одлажење, напуштање, одвајање, раздвајање, опроштај, разлаз, разилажење, довиђења

одлика ж ознака, атрибут, својство, обележје, особина, диспозиција, природа, карактеристика, квалитет, црта, значајка, знак, белег *фиї.*, посебујност *хрв.*, одличје - *уй:* способност, нарав

одличан прид. изузетан, изврстан, вансеријски, ванредан, импресиван, савршен, генијалан, врхунски, очарвајући, особит, изванредан, посебан, мајсторски, нестваран, сјајан, неповљив, фасцинантан, оптималан, боговски, фантастичан, невероватан, феноменалан, врстан, ингениозан, бриљантан, као бог, истакнут, јако добар, легендаран, предобар, богмдан, нема боље *фам.*, капиталан *фам.*, прва лига *фам.*, антологијски *фам.*, филаделфија *фам.*, светска класа *фам.*, боли глава *фам.*, супер *фам.*, nobл *нейром.*, екстра *жарї.*, страшан *жарї.*, невиђен *жарї.*, жешћи *жарї.*, до јаја *жарї.*, крвав *жарї.*, силан *жарї.*, врх *жарї.*, еминентан *форм.*, антика *арх.*, ђенијалан *арх.*, проминентан *рейї.*, ексквизитан *рейї.*, бравурозан *рейї.*, ексцелентан *рейї.*, неверојатан *хрв.*, изниман *хрв.* - *уй:* божанствен, савршен, талентован, огроман

одличник м в. угледник

одлично прил. беспрекорно, изврсно, савршено, изузетно, феноменално, оптимално, вансеријски, ванредно, особито, боговски, сјајно, предобро, посебно, силно, фантастично, изванредно, перфектно, импресивно, бриљантно, без мане/замерке, нема боље, као бог *фам.*, прва лига *фам.*, антика *фам.*, филаделфија *фам.*, супер *фам.*, лудо *жарі.*, екстра *жарі.*, жешће *жарі.*, жестоко *жарі.*, врх *жарі.*, боли глава *жарі.*, проминентно *форм.*, еминентно *форм.*, ексцелентно *рејџ.*, бравурозно *рејџ.*

одлука ж ① (резултат договора) решење, закључак, умишљај, детерминација, намера, опредељење, промишљај ② (оно што је неко намерио да учини) намера, прохтев, воља, стремљење, настојање, тежња, комбинација, жеља, амбиција, хтење, циљ, аспирација, замисао, примисао, план, интенција, наум, накана, тежење, смерање, идеал, промишљај, претензија, смер *рејџ.*, намисао *рејџ.* ③ (решење власти) декрет, наредба, акт, диктат, директива *суж.*, уредба *суж.*, пропис *суж.*, закључак, налог *суж.*, спис, резолуција *суж.*, одредба *суж.*, пресуда *суж.*, едикт *суж.*, решење *суж.*, проглас, верман, наређење, заповед, упута, указ, ферман, напутак, децизива *рејџ.*, диспозиција *сјџруч.*, диспозитив *сјџруч.* - *уй:* оглас, заповест, објава, закон, тачка, правило ④ *в.* избор 2.

одлучан прид. ① (чврст у одлукама) одрешит, самоуверен, категоричан, непоколебљив, непопустљив, неумољив, одважан, децидиран, сигуран, одрешан *рејџ.* ② (који је одлучио да нешто учини) решен, спреман, вољан, кадар, готов, рад, оран, припремљен, расположен, припреман,

склон, накањен, приправан, резолутан, здушан, загрејан *фиј.*, у фазону *фам.* ▽ *уй.* одлучујући 1.

одлучити сврш. (донети одлуку) *в.* одлучити се

одлучити се сврш. (донети одлуку) определити се, решити (се), изабрати, приклонити се, узети, одабрати, наканити се, намерити (се), приволети се, закључити, децидирати *рејџ.*, изабрати *рејџ.*, одбрати *рејџ.*, оптирати *рејџ.*

одлучност ж истрајност, доследност, непоколебљивост, упорност, непопустљивост, устрајност, истрајност, решеност, сталност, постојаност, неуморност, трајност, непрекидност, ревност, непрестаност, трајање, стабилност, издржљивост, самоуверентост, тврдокорност, тврдоћа *фиј.*, жилавост *фиј.*, чврстина *фиј.*, окорелост *фам.* - *уй:* устаљеност, самопоуздање, храброст, тврдоглавост, стрпљивост - *сл:* предвидљивост, настављање

одлучујући прид. *в.* пресудан

одмазда ж освета, вендета, узврат, враћање истом мером, око за око, зуб за зуб, мило за драго *фам.*

одмакнутост ж *в.* одстојање

одмарати се несврш. ① не радити, мировати, излежавати се, почивати, пландовати *фам.*, медитирати *фам.* - *уй.* ленчарити, лежати, боловати ② (у спорту) паузирати, грејати клупу *жарі.*, сушити се *жарі.*

одмах прил. овог часа, овог трена, сместа, моментално, врло брзо, док кажеш кекс *изр. фам.* - *уй.* хитно, ускоро

одмерено прил. (на одмерен начин) *в.* уздржано

одметник м ① отпадник, бегунац, дисидент, контраш, апостат(а) - *уй.*

неверник, противник, опозиционар
 ② в. пљачкаш ③ в. дезертер

одметништво с ① бунтовништво, отпадништво, јереза, дисидентство, буњење, склоност контрирању, склоност побуни, апостаза *реџ.*, превера *реџ.*, апостазија *реџ.* - уи: противљење, устанак ② в. разбојништво ③ в. пребег 2.

одмицање с в. побољшање 1.

одмор м ① одсуство, ферије, распуст, викенд, излет, допуст, ладање *реџ.*, ваканција *реџ.*, ластинак *реџ.* - суж: летовање, зимовање ② починак, отпочинак, окрепа, почивка, одушак, релаксација, предах *фам.*, хибернација *жарџ.*, чил *жарџ.*, ремонт *жарџ.*, реанимација *жарџ.*, одахнуће *реџ.* ③ в. цезура ④ в. пауза

одморан прид. испаван, наспаван, свеж, освежен, окрепљен, релаксиран - уи. живахан

одмотати се сврш. одвити се, развити се, отпетљати се, распетљати се

однеговати сврш. прел. в. одгојити

однети сврш. прел. ① понети, отпремити, уручити, допремити ② *фам.* в. украсти

однос м веза, релација, слагање, ко-респондерија, блискост, корелација, паралелност, додир, повезаност, једнакост, сродство, сродност, корелативност, истоветност, наликост, наликовање, кохеренција, подједнакост, међуоднос, узајамност, спојеност, интеракција, суоднос, зависност, суодносност, хомогеност, спојивост, везаност, сраслост, упоредивост, здруженост, унија, вежа *реџ.*, подобност *арх.*, нексус *стируч.*, успоредивост *хрв.*, сукладност *хрв.* - уи: импликација, додатак, сагласност, комбинација, пријатељство, објашњење, сличност

односно прил. заправо, ипак, у ства-

ри, ако ћемо право, *de facto*, додуше, ако се право узме, све у свему, то јест, мора се признати, кад се све размотре, фактички, практички, фактично *фам.*, у бити *хрв.*

одобравање с ① в. одобрење ② в. пљескање ③ в. овлашћење

одобравати несврш. непрел. в. пљескати

одобрен прид. в. легалан

одобрење с пристанак, сагласност, допуштење, прихватање, одобравање, слагање, пристајање, акцепт *фиџ.*, зелено светло *фам.*, аprobација *реџ.*, акорд *реџ.*, агреман *реџ.*, сугласност *хрв.* - уи: уговор, договор

одобрити сврш. прел. ① допустити, дозволити, сложити се, пристасти, аминovati, прихватити, пустити, дати слободу, благословити, изаћи у сусрет, дати, пустити, легализовати, аминати *реџ.* ② в. овластити

одојче с в. новорођенче

одолевање с в. опирање 1.

одољен м бот. (лат. *Valeriana officinalis*) *реџ.*: одолен, мацина трава, валеријана, одоленак, долин, дољен

одрадити сврш. прел. ① (нешто овлаш, лоше урадити) одратити, смандрљати, смуљати, збрљати, склепати, смућкати, спетљати, спрчкати, исфушерисати *жарџ.* ② в. завршити

одрапити сврш. прел. ① *фам.* окрасти, опљачкати, покрасти, оробити, поплљачкати, опустошити, похарати, похарачити, очерупати *фиџ.*, ољуштити *фиџ.*, острићи *реџ.*, оперушати *реџ.*, опељешити *фам.*, олиндрати *жарџ.*, одрати *жарџ.*, олешити *жарџ.*, опленити *арх.*, оштетити *еуф.* ② *фам.* в. украсти

одрастао прид. велик, самосталан, пунолетан, стасао, сазрео, зрео, оса-

мостаљен, дозрео, потентан, развијен
одрости сврш. непрел. в. пораста
 1. и 2.

одред м в. формација 1.

одредба ж ① в. правило ② в. одлука 3.

одредиште с адреса, дестинација, крај, одредишно место, место

одређен прид. ① детаљан, дефинисан, јасан, прецизан, несумњив, објашњен, подробан, домишљен, установљен, недвосмислен, експлицитан, детерминисан, поуздан, децидиран, утврђен, тачно утврђен - уи: изражен 3. ② в. неки

одређивање с в. обележавање

одрезати сврш. прел. в. одсећи

одремати сврш. непрел. дремнути, спавнути, поспавати, дремуцнути, отпочинути, откунтати жарі., отчмавати жарі.

одрећи се сврш. одбити, захвалити *фиі.*

одрешит прид. ① в. предузимљив ② в. одлучан 1.

одрицање с ① в. уздржавање ② в. жртвовање

одрицати несврш. прел. в. порицати

одрон м одроњавање, абразија *сйруч.*

одрпан прид. ① похабан, матор, ислужен, оматорео, пропао, изношен, искрзан, издеран, преживео, бедан, устајао, времешан, излизан, безвредан, истрошен, рабатан, трошан, кржљав, отрцан, крзав, подеран, изупотребљаван, изједен, ритав, поцепан, ништаван, оскудан, раздрндан *фам.*, разјебан *нар.*, овештао *арх.*, извештао *арх.*, оклепан *арх.*, пртен *реі.*, прњав *реі.*, роњкаст *реі.*, потлеушан *реі.*, дерутан *реі.* ② в. неуредан ▼ уи: прљав

одрпанац м ① дроњавац, прњавац, крпар, ритавац, дроњавац, клошар, подеранац, дроњо, похабанац, прљавко, похабанко, немарник, штрацун *реі.*, штрацо *реі.*, ападрапа *фам.*, шлампавак *фам.*, шлампа *фам.*, штрокавац *фам.*, офуцанко *фам.*, вашљивац *йоі.*, мизерија *йоі.* - уи: пропалица, просјак ② в. сиромаш 1. ▼ уи: просјак

одрпанко м в. сиромаш 1.

одсад прил. в. убудуће

одседати несврш. непрел. боравити, бити смештен, пребивати, обитавати, становати, налазити се, бивати, проводити време, стојати *реі.*, опстојати *реіі.*, бавити се *реіі.*, бавити *реіі.*

одсећи сврш. прел. одстранити, уклонити, исећи, одрезати, ампутирати, срезати, срубити, расећи, поткратити, скратити, скресати *фам.*, отфикарити *фам.*

одскора прил. одскоро, однекидан, однедавно, однедвна

одскочница ж в. скакаоница

одстојање с раздаљина, даљина, одмакнутост, размакнутост, размак, распон, удаљеност, релација, простор, даљ, дистанца, растојање, дистанцираност, одмак, растоје, интервал, далечина, средокраћа *реі.*, протег *реі.*, метража *фам.*, далеч *реіі.*

одстранити сврш. прел. в. одбацити

одстрањивање с в. сакаћење

одстрањивати несврш. прел. в. уклањати

одстрелити сврш. прел. в. убити

одступ мабдикација, захвала, одступање, оставка, повлачење, силазак (с престола), демисија, одрекнуће, одрицање (од престола), одступница

одступање с ① в. одступ ② поремећеност, нерегуларност, аномалија,

девијација, застрањење, скретање, алтерација, девијација од путање/обичаја, отклон, варијација, аберација, одмицање ③ в. недостатак 1. ④ в. повлачење 1.

одступити сврш. непрел. ① повући се, абдицирати, дати оставку, одрећи се од престола, повући се с (владарског) положаја ② одјавити се, повући се, попустити, одустати

одсудан прид. в. пресудан

одсутан прид. ① (који није присутан) неприсутан, изостао, неназочан *хрв.*, изочан *хрв.* ② (~ духом) изгубљен, неприбран, расејан, несређен, растресен, одлутао, замишљен, понесен, несабран, непажљив, у облацима, неконцентрисан, деконцентрисан, дезоријентисан, растројен, сметен, погубљен *фам.*, као да је пао с неба *изр.*

одувек прил. (и у то време) одавна, од давнина, од памтивека, од искона, још тада, и тада, од најранијег времена, откако је света и века, одвајкаде *ексџр. реј.*, одвајкаде *ексџр.*

одуговлачење с (добивање на времену) оклевање, развлачење, затезање, колебање, премишљање, нећкање, накањивање, скањивање - *уй.* неодлучност 1., устручавање

одуговлачити несврш. непрел. одлагати, одгађати, отезати, растезати, затезати, развлачити, оклевати, остављати за касније *изр.*, гурати под тепих *изр.* - *уй.* чекати

одударење с в. противност

одударати несврш. разликовати се, диференцирати се, распознавати се, издвајати се, истицати се, дистонирати, одскакати, искакати, штрчати

одударати несврш. непрел. (разликовати се нечим од осталих) издвајати се, истицати се, одвајати се, иска-

кати, одскакати, разликовати се

одужење с в. реванш 3.

одуживање с ① в. плаћање ② в. реванш 3.

одуживати се несврш. в. плаћати

одузет прид. ① (који не може да се креће) узет, парализован, инвалидан, дефектан - *уй.* ћопав ② преузет, узет, заплењен - *уй.* украден

одузети сврш. прел. ① в. узети ② в. украсти ③ в. окупирати

одузимање с ① пленидба, заплена, одузимање имовине, оврха *арх.*, рубачина *арх.*, секвестрација *йравн.*, извршење *йравн.* ② в. окупација

одупирање с в. опирање 1.

одустати сврш. прел. оставити, запоставити, дићи руке *изр.*, занемарити, напустити, запустити, обуставити, прекинути, оставити се нечега, престати (с нечим), ићи даље, ставити на страну, бацити у страну, баталити *фам.*, рашчистити (с нечим) *фам.*

одуховаљавање с в. анимација

одушак м в. одмор 2.

одушевити сврш. прел. (учинити неког одушевљеним) занети, усхитити, егзалтирати, омамити, оборити с ногу *изр.*, раздушевити *фам.*, купити *жарј.*, напалити *жарј.* - *уй.* обрадовати

одушевити се сврш. ① (бити одушевљен) занети се, усхитити се, егзалтирати се, примити се *фам.*, откачити *жарј.*, одлепити *жарј.*, откинути *жарј.* ② (осетити радост због неког или нечег) в. обрадовати се

одушевљавати се несврш. ① (бити одушевљен неком идејом) заносити се, загревати се, усхићивати се, примати се *фам.*, палити се *жарј.*, ложити се *жарј.*

одушевљен прид. усхићен, очаран,

задивљен, импресиониран, раздраган, ентузијастичан, пасиониран, занесен, полетан, егзалтиран, понесен, френетичан, узбуђен, омамљен, загрејан *фам.*

одушевљење с ① усхићеност, очараност, задивљеност, импресионираност, раздраганост, занос, егзалтираност, полетност, понесеност, френетичност, узбуђеност, патос ② в. обожавање ③ в. ватреност

ожалошћен прид. в. несрећан

ожалошћеност ж в. жалост

ожарити сврш. прел. (јако огрејати) упећи, упалити, ожегнути, ожећи, опржити, упржити

оживети сврш. непрел. прел. ① *не-йрел.* в. васкрснути ② *йрел.* в. анимирати 2.

оживљавање с ① в. васкрснуће ② в. анимација

оживотворење с в. реализација

оживотворити сврш. прел. в. остварити

о законити сврш. прел. в. овластити

о законјење с в. овлашћење

озарен прид. оптимистичан, радостан, срећан, насмејан, расположен, весео, лаган, неоптерећујући, разигран, распеван, занесен, живахан, чио, раздраган, блажен, полетан, ведар, обрадован, задовољан, крепак, лепршав, допадљив, младалачки, разгаљен, оран, добре всје, виталан, жовијалан

озареност ж в. радост 1.

озарити сврш. прел. развеселити, усрећити, обрадовати, разведрити, развеселити, раздрагати, увеселити, пријатно изненадити

озарити се сврш. (постати радостан због некога или нечег) в. обрадовати се

озбиљан прид. ① в. сталожен ② в. важан ③ (пун опасности) тежак, озбиљан, зајебан *нар.* ④ в. прави ⑤ (без израза веселости) без смеха ⑥ (о болестима и слично) бениган, злослутан, зао, опасан

озваничити сврш. прел. в. овластити

оздравити несврш. прел. (престајати бити болестан) прездравити, излечити се, преболети, устати из кревета

оздрављати несврш. прел. ① в. лечити ② (престајати бити болестан) прездрављивати - уй. оздравити

озебао прид. смрзнут, мразовит, промрзнут

озловољен прид. в. незадовољан

озлојеђеност ж ① в. разјареност ② в. опирање 1.

ознака ж ① атрибут, својство, одлика, обележје, особина, диспозиција, природа, карактеристика, квалитет, белег, црта, значајка, знак, осебујност, одличје - уй: способност, нарав ② в. обележје 1. ▼ уй. алегорија 2.

означавање с в. обележавање

означен прид. ① истакнут, одређен, наглашен, испућен, подвучен, обележен, истурен, детерминисан ② *фиі.* (најчешће политички обележен) обележен, одређен, детерминисан, етикетиран *фиі.*, жигосан *фиі.*, колорисан *рей.*

означеност ж в. обележеност

ој узв. в. хеј

ојадити сврш. прел. в. разорити

ојађен прид. в. несрећан

ојачање с в. арматура

оканити се сврш. манути се, оставити, занемарити, одустати, пренебрегнути, изоставити, напустити, мимоићи, игнорисати, проћи се,

потиснути, запустити, обуставити, отргнути се (од нечега/некога), заобићи, прећи преко нечега, окренути леђа, престати марити, клонити се, одрећи се, избити из главе, прекинути, одбацити, оставити се чега, ослободити се, престати (с нечим), ићи даље, маргинализовати, ставити на страну, запоставити, затворити очи, отрести се, бацити у страну, баталити *фам.*, рашчистити (с нечим)*фам.*, елиминисати *жарг.*

оквир м в. домет 1.

океан м (велики водени простор између континената) *

оклагија ж ваљало, облић, развијач, ваљушка *рег.*

оклевање с в. одуговлачење

оклевати несврш. непрел. ① одлагати, одуговлачити, одгађати, отезати, растезати, затезати, развлачити, остављати за касније *изр.*, гурати под тепих *изр.* - уй. чекати ② в. колебасти се

оклеветати сврш. прел (лажно оптужити) оптужити, оцрнити, наружити, опањкати, набедити, озлогласити, облатити, олајати, обешчистити, осрамотити, дискредитовати, деградирати, дифамирати, напасти, отрачати, подметнути, омаловажити, извикати, показати, срозати, запрљати *фиџ.*, поплљувати *фиџ.*, означити *фиџ.*, натоварити *фам.*, потворити, пришити/приписати (неком нешто), назунтати/припетати (неком нешто)

Океани, мора и заливи

Атлански океан
Индијски океан
Јужни океан
Северни ледени океан
(Арктички океан)
Тихи океан (Пацифик)

Аденски залив
Азовско море
Аљаски залив
Амундсенов залив
Андаманско море
Аралско море
Арапско море
Арафурско море
Балтичко море
Бандско море
Барентсово море
Бафинов залив
Бенгалски залив
Берингово море
Бискајски залив
Бјуфортово море
Ботнијски залив
Бохајско море
Бохолско море
Веделово море
Велики аустралијски залив

Галилејско море
Гвинејски залив
Гренландско море
Егејско море
Жуто море
Залив Беибу
Залив Карпентарија
Залив св. Винсент
Залив Св. Лоренц
Залив Сидра
Залив Спенсер
Ирско море
Источнокинеско море
Источносибирско море
Јаванско море
Јадранско море
Јамесов залив
Јапанско море
Јонско море
Јужнокинеско море
Карипско море
Карско море
Каспијско море
Келтско море
Корално море
Кортезово море
(Калифорнијски залив)
Кретско море

Лаптевско море
Лигурско море
Мексички залив
Миртунско море
Мраморно море
Мртво море
Омански залив
Охотско море
Персијски залив
Росово море
Салтонско море
Саргашко море
Северно ледено море
Северно море
Средоземно море
Сулуско море
Тајландски залив
Тасманово море
Тиморско море
Тиренско море
Филипинско море
Флореско море
Хадсонов залив
Целебеско море
Црвено море
Црно море
Чукотско море

хрв., изнети на зао глас *изр.*, бацити се каменом *изр.*, бацити сѐну *изр.*, бацити љагу *изр.*, обедити *хрв.*, опасти *реї.*

оклепан прид. в. похабан 1.

окно с в. прозор

око¹ с ❶ (орган вида) окце *гем.*, окашце *гем.*, очи *мн.* ❷ *фиї.* в. надзор ❸ *фиї.* (имати добро ~) осећај, запажање ❹ (језеро ледничког порекла) језеро, горско око

око² прил. ❶ в. около 1. ❷ в. отприлике 1.

окови м мн. ланци, букагије, лисице, вериге, узе, негве, лисичине, синџири, крдена *реї.*, комостра *фам.*

оковратник м в. огрлица 2.

околина ж ❶ окружење, рејон, средина, подручје, зона, терен, миље, простор, регија, крај, област, предео, сектор, територија, локалитет, место, амбијент, окружје *хрв.* ❷ в. близина ❸ в. комшилуk

околиш м в. предео

околишање с ❶ (померање с главног пута) заокретање, странпучење, хватање кривине, заобилажење, скретање ❷ *фиї.* (избегавање теме) скретање, врдање, врдуцкање, вађење, лавирање, изговарање, изврдавање, шеврдање, шарање, врлудање

околишати с ❶ (померати се с главног пута) заокретати, странпучити, заобилазити, скретати, хватати кривину *фам.* ❷ *фиї.* (избегавати тему) скретати, врдати, врдуцкати, вадити се, лавирати, изговарати се, изврдавати се, шеврдати, шарати, врлудати

околност ж ситуација, прилика, елемент, аспект, чинилац, тачка, моменат, услов, чињеница, фактор, компонента, ствар, детерминанта, чинио-тељ, момент, димензија, страна, чимбеник *хрв.* - *уй.* расположење

около прил. ❶ (по околини) око, наоколо, унаоколо, свуда около, посвуда, гдегод, свукуд, на све стране ❷ (заобилазним путем) унаоколо, заобилазно

окомит прид. стрм, низбрдан, узбрдан, стрменит

окончати сврш. прел. в. завршити

окористити се сврш. искористити, истрошити, злоупотребити, изработити, извући корист, употребити, ухватити час, искамчити, исцедити *фам.*, оглобити *фам.*, одерати *фам.*, огулити *фам.*, послужити се *фам.*, зајебати *нар.*, зезнути *жарї.*, извозати *жарї.*, упорабити *хрв.*

окрасти сврш. прел. ❶ опљачкати, покрасти, оробити, поплљачкати, опустошити, похарати, похарачити, очерупати *фиї.*, ољуштити *фиї.*, острићи *реї.*, оперушати *реї.*, опељешити *фам.*, одрапити *фам.*, олиндрати *жарї.*, одрати *жарї.*, олешити *жарї.*, оплени-ти *арх.*, оштетити *еуф.* ❷ в. украсти

окренути сврш. прел. обрнути, изврнути, преокренути

окрепа ж в. одмор 2.

окретан прид. ❶ вешт, спретан, вичан, верзиран, сналажљив, умешан, стручан, способен, професионалан, испрактикован, усавршен, извезбан, дорастао, извештен, истрениран, мајсториски, уходан, обучен, квалифи-кован, довитљив, зналачки, увежбан, упућен, виртуозан, рутиниран, лако-рук, прекаљен, кадар, промућуран, чиграст, видраст *фам.*, виспрен *реїї.* - *уй:* брз, еластичан, проверен, надарен, гибак - *сл:* навикнут, учинковит, упознат, хитар, искусан ❷ в. предузи-мљив ❸ в. живахан 2. ▼ *уй.* добро-држећи

окретање с ротација, врћење, завр-тање, завртај, обртање, окретај

окретати несврш. прел. **○** в. витлати 1. **⊕** в. вртети **▼** уи. преправљати, кривити

окретати се несврш. в. мешкољити се

окретност ж знање, извежбаност, компетентност, стручност, спретност, умеће, способност, вештина, верзираност, умешност, вичност, рутина, мудрост, дораслост, мајсторство, искуство, увежбаност, искушеност, упућеност, навика, мајсторија, рутинираност, обученост, уметност, квалификација, пракса, усавршеност, уходаност, позваност, умеће, компетенција, студиозност, квалификованост, умност, техника, наука *фиј.*, занат *фам.*, кликер *фам.*, акрибија *реј.*, умедба *реј.* - уи: учинак, разумевање, даровитост, дар, образованост, надареност - сл: познавање, сналажљивост, упознатост

окрзнут прид. лупнут, начет, напукао, ударен, оштећен

окривити сврш. прел. осудити, оптужити, набедити, извикати, дискредитовати, оптеретити, оклеветати, покривити, бацити се каменом на кога, бацити кривицу, подићи оптужбу, навалити, жигосати *фиј.*, назунтати *реј.*, пришити *фам.*, натоварити *фам.*, обузрочити *арх.*, отписати (писмено оптужити) *реј.*, дифамирати *реј.*, обедити *реј.* - уи: вређати, потказати, напасти

окрњак м **○** в. крхотина **⊕** в. парче 1.

окрњити сврш. прел. в. разорити

округ м в. комшилук

округласт прид. кружан, јајолик, обао, заокругљен, елипсаст, трбушаст, заобљен, овалан, елиптичан, округао, лоптаст, јајаст, тикваст, заокружен, ваљкаст, кугласт, мехураст, ваљушкаст, бундеваст, бачваст, пр-

стенаст, јагодаст, жирилик, јабучаст, крушкаст, зрнаст, крушколик

окружење с **○** рејон, средина, околина, подручје, зона, терен, миље, простор, регија, крај, област, предео, сектор, територија, окружје *хрв.* **⊕** в. комшилук **▼** уи. домен

окрунити се сврш. в. победити 2.

окрутан прид. бруталан, безобзиран, безосећајан, груб, суров, бездушан, немилосрдан, нељудски, насилнички, нечовечан, неемотиван, горопадан, дивљи, варварски, дивљачки, злочиначки, немилостан, немилостив, садистички, оштар, агресиван, крвнички, анималан, неумољив, свиреп, зверски, нехуман, грозан, насилан, силовит, хладан, без срца, тврда срца, неуслишљив, несажаљив, безмилостан, беспоштедан, помаман, хладнокрван, животињски *фиј.*, камен *фиј.*, брахијалан *фиј.* *реј.*, крволочан *ексир.*, убилачки *ексир.*, пакленски *реј.*, несмиљен *реј.*, заторан *реј.*, неосећајан *реј.*, богомрзак *реј.*, бешћутљив *реј.*, рабијатан *реј.*, бешћутан *хрв.*, барбарски *хрв.* - уи: равнодушан 1., неугодан, страшан, зао, сиров, одвратан

окрутник м в. насилник

окрутност ж **○** принуда, суровост, тлачење, немилосрдност, набуситост, жестина, насиље, мучење, нечовештво (насиље над становништвом), угњетавање, крвништво, нападно, силовитост, присиљавање, немилост, нехуманост, нељудскост, поробљивање, виоленција, насилништво, бруталност, грубијанство, неумољивост, злостављање, злочинство, подјармљивање, присила, несмиљеност, дивљаштво, силништво, селецијство, примена силе, зулум, погром *суж.* - уи: злочин, разбојништво, сила, агресија, грубост **⊕** в. силовитост 1.

окршај м в. свађа

октопод м в. хоботница

октроисати несврш. прел. в. наме-
тати

окука ж в. облина

окукаст прид. в. кривудава

окултан прид. тајанствен, магијски,
волшебан, натприродан, загонетан,
необјашњив, враџбински, мистичан,
чаробњачки, мађијски, тајновит, вра-
чарски, обавијен велом тајни, вило-
ван, мистериозан, мутан, опскуран,
фантастичан, виловит, наднараван,
вилен

окултизам м ① магија, чаробња-
штво, чаробништво, магика ② в. ми-
стика ▼ уи. чарање 1.

окултиста м чаробњак, маг, врач,
езотеричар, мистик, духовњак, езо-
терик, гностик, духовник, жрец, ма-
гичар, учитељ магијских вештина,
чаробник, волшебник *ѿоі.* - суж: ша-
ман, кабалиста- уи: пророк, свеште-
ник - сл: учењак, мислилац

окупација ж анексија, припајање,
одузимање, освајање, освојење, при-
кључење, заузимање, спајање, запо-
седање, припојење, запоседнуће, од-
узимање територија, заузеће, узеће
реиј., присаједињење *реиј.*

окупиран прид. ① (о територији)
запоседнут, заузет, припојен, при-
својен, присаједињен, анексиран ②
фиј. в. (о човеку) в. заузет

окупирати сврш. прел. анектира-
ти, запосести, посести, присвојити,
заузети, анектовати, припојити, од-
узети, спојити, обузети, освојити,
запоседнути, запремити, дохватити,
насилно прикључити, присаједини-
ти, узети *фам.*

окупирати се сврш. несврш. ① *сврш.* в.
ангажовати се 1. ② *несврш.* в. бавити се

окупљање с в. нагодба 1.

окусити сврш. прел. в. мезетити 1.

олајавати несврш. прел. в. оговарати

олак прид. в. лак

олакшање с ① побољшање ② рас-
терећење, умирење ③ в. подршка 1.

олиндрати сврш. прел. *жарі.* в.
окрасти 1.

олош м (људи који изазивају гађе-
ње) поганија, клика, шљам, жгади-
ја, гадија, гамад, банда, отпад, багра,
пропалице, гадови, полусвет, подла-
ци, подземље, клан, клатеж, котерија,
мафија *фиј.*, бараберија *реј.*, лацма-
нија *реј.*, фаланга *фам.*, талог *фам.*,
багажа *фам.*, фукара *нар.*, од зла оца
а од горе мајке *изр.*

олуја ж бура, непогода, невреме, не-
вера *реј.*, штурм *реј.*

олупина ж ① в. крнтија ② *фам.* в.
маторац ③ *фам.* в. бабускара

олупине ж мн. в. крхотине

омагијан прид. в. зачаран

омален прид. в. неприметан 1.

омаловажавање с ① в. нехајност
② в. погрда

омаловажавати несврш. прел. ①
потцењивати, багателизовати, пре-
зирати, ниподаштавати, умањива-
ти нечију вредност, обезвређивати,
оспоравати, багателизирати, гледати,
преко рамена, багателисати, гледа-
ти с висине, одрицати вредност, по-
ступати с висине, обесцењивати ②
понижавати, брукати, деградирати,
ружити, кињити, срамотити, дирати,
нападати, нагрђивати, обезвређива-
ти, кудити, оцрњивати, потцењива-
ти, повређивати, грдити, профани-
рати, псовати, наруживати, срозава-
ти, кривити, уједати некога за срце,
бацати љагу, прљати (нечије име),
бешчастити, засипати кога грдња-

ма, индигнирати, задавати/наносити бол, дискредитовати, теретити, уједати (кога) за срце, корити, наносити увреду, потресати, понизивати, осути паљбу на кога, гадити, викати, отворити/осути паљбу на кога, пљувати у лице, вређати *фиј.*, сахрањивати (некога) *фиј.*, блатити *фиј.*, каљати *фиј.*, убијати *фиј.*, пљувати *фиј.*, пањкати *фам.*, опањкавати *фам.*, ледирати *фам. реиј.*, олајавати *фам.*, рањавати *ексјр.*, обеђивати *реиј.*, хулити *реиј.*, бацати дрвље и камење на кога *изр.* - *уй:* презирати, трачарити, узнемиривати, исмевати - *сл:* скрнавити, критиковати, озлеђивати, мрзети

омама ж *в.* непробуђеност

омамити сврш. прел. ① (довести у стање опијености) опити, ошамутити ② *в.* одушевити ③ *в.* завести

омамљен прид. *в.* зачаран

омамљив прид. (који доводи у стање омамљености) опојан, омаман, мамљив, заносан

оман м бот. (лат. *Inula helenium*) *реј:* бели оман, питоми оман, алајт, алант, аман, амановина, вели корен, велика трава, велики корен, велико зеље, веље зеље, воман, девесиље, ивањско зеље, ињула, кравски корјен, лепух, обратица, обратиш, овлика, овнак, овника, оман грмика, оманика, оманов корен, тусту корен

оматорео прид. ① *в.* стар ② *в.* похабан I.

омашај м *в.* омашка I.

омашка ж ① испад, грешка, несмотреност, омашај, забуна, промашај, заблуда, лапсус, глупост, погрешка, превид, пропуст, поклизнуће, погрешан корак, лоша замисао/идеја, лош поступак, погрешан потез, лош/неправилан поступак, бисер *ирон. жарј.*, кикс *фам.*, гаф *фам.*, фелер *фам.*, жи-

пон *фам.* - *сл:* огрешење, неспоразум, грех ② *в.* недостатак I.

омекшати сврш. прел. (постати мекши) смекшати, размекшати, опустити

омести сврш. прел. спречити, онемогућити, спутати, скучити, везати *фиј.*, везати руке *изр.*, зауздати *фиј.* - *уй:* ограничити 3.

ометати несврш. прел. спречавати, онемогућавати, бранити, спутавати, скучавати

омислити сврш. прел. *в.* снаћи се I.

омладина ж младеж, тинејџери, млада генерација, млади, пубертетлија, адолесценти, млађарија, омладинци/омладинке, младост, млади нараштај *форм.*, подмладак *форм.* - *уй:* девојка, младић

омогућавати сврш. прел. (пружати могућност) приуштати, одобравати, допуштати, легализовати, давати дозвољавати

омогућити сврш. прел. ① (пружити могућност) приуштити, учинити, наместити, сместити ② *в.* одобрити

оморика ж бот. (лат. *Picea omorika*) *реј:* фрења, омара, омарика

оморина ж *в.* топлота

омот м ① *в.* налепница ② *в.* коверта ③ *в.* паковање

омражен прид. *в.* неугодан

омршава несврш. непрел. *в.* смршати

омча ж чвор, клупко, сплет, петља, преплет, заплет, очица *реј.*, гука *реј.*, шепут *реј.*, узео *реј.*, смотак *реј.*

онамо прил. тамо

онда прил. *в.* значи

онемогућити сврш. прел. зауставити, спречити, спутати, осујетити, сузбити, омести, одбити, ограничити, отежати, завевати, пореметити,

превенирати, ускратити, попречити, предусрести, затомити, задржати, закочити, препречити, предухитрити, претећи, запречити, замрсити, потиснути, предупредити, не допустити, стати на пут, сасећи *фиї.*, не дати *фам.*, уставити *фам.*, скучити *реї.*, узбити *реї.* поколебати *суж.* - *уй:* забранити

ономоћалост ж в. болећивост 1.

ономоћао прид (исцрпљен болешћу) в. ороноу

ономоћати сврш. непрел. (изгубити снагу, моћ) малаксати, уморити се, изнемоћи, клонути, колабирати, колапсирати, калирати, ослабити, истрошити се, посустати, исцрпсти се, балдсати, оронуту, здвојити, посрнути, липсати *фам.*, рикнути *фам.*, грохнути *арх.*

ономад прил. ① в. недавно ② в. давно

оностран прид. в. натприродан 1.

опадати несврш. непрел. (губити јачину, интензитет) в. слабити 1.

опажати несврш. прел. в. уочавати

опазити сврш. прел. угледати, видети, запазити, напипати, уочити, спазити, разабрати, открити, снимити *фам.*, уловити оком *фам.*, ошмекасти *жарї.*, извалити *жарї.*

опак прид. ① в. окрутан ② в. непоштен 1.

опакоост ж ① непоштење, поквареност, неморал, покварењаштво, лоповлук *суж.*, нечасност, лупештво, нискоост, хуљство, опачина ② в. злонамерност ③ в. пакост 1.

опањкавати несврш. прел. ① в. оговарати ② *фам.* в. омаловажавати 2.

опањкивач м в. оговарач

опасан прид. ① вратоломан, погибљан, ризичан, несигуран, рискантан,

пресмион, тегобан, неизвестан, густ *фиї.*, ђавољи *фиї.*, зајебан *нар.* - *уй.* непромишљен ② в. жесток 1. ③ (оolestима и слично) бениган, злослутан, зао, злокобан, озбиљан - *уй.* погубан

опасач м в. појас

опаска ж в. напомена

оперисати несврш. прел. служити се, употребљавати, управљати, руководити, руковати, баратати, маневрисати, поступати, газдовати, манипулисати, водити, деловати, владати (нечим), разумети се (у нешто), господарити *фиї.*, крмарити *фиї.*, кормиларити *фиї.* - *сл:* умети, знати

опет прил. поново, изнова, наново, испочетка, као и пре, све из почетка, још једном, по други пут, хајд Јово наново *изр.*, испонова *реї.*, изновице *реї.*, снова *реї.*, опетовано *хрв.*, поновно *хрв.*

опећи сврш. прел. ошурити

опијат м в. наркотик

опијати се несврш. алкохолисати се, пити, цугати, напијати се, банчити, цевчити, локати, ударати (по пићу) *фам.*, дудучити *фам.*, тући (по пићу) *фам.*, разваљивати се *фам.*, унеређивати се *фам.*, шљокати *фам.*, шљемати *фам.*, разбијати се (од пића) *фам.*, циркати *жарї.*, лешити се *жарї.* - *уй.* веселити се 2.

опијеност ж ① в. разјареност ② в. острашћеност

опипљив прид. видљив, очигледан, нескривен, очевидан, истакнут, визибилан, проминентан, еклатантан, осетан, очит, приметан, упадљив, уочљив, маркантан, конкретан, евидентан, несумњив, јасан, означен, обележен, запажљив, флагрантан, заметан, заметљив, приметљив, видан, недвојбен, материјалан, опажљив, остентативан *реї.*, зоран *хрв.* - *сл:*

схватљив, присутан, упечатљив

опирање с **О** протестовање, противљење, супротстављање, буђење, отпор, неслагање, негодовање, непокорност, одолевање, огорченост, горчина, жаљење, приговарање, бунт, бунтовништво, гунђање, суопротстављање, резистенција, јадање, опрека, немирење, озлојеђеност, одупирање, огорчење, побуна, револт, протест, незадовољство, одбијање, приговор, противделовање, противсловљење, оспоравање, бура *фил.*, повика *реп.*, ресантиман *хрв.*, просведовање *хрв.*, противштина *хрв.* - *уй*: буна, опозиција, пркос, пркошење **⊗** *в.* непослушност

опирати се несврш. непрел. *в.* противити се

опис *м в.* испитивање

описан прид. (чији је дат опис) објашњен, одређен, приказан, јасан, подробан, домишљен, установљен, детерминисан, децидиран, утврђен - *уй*. презизан, дефинисан

опит *м в.* оглед 1.

опити сврш. прел. **Ⓛ** (довести у стање опијености) омамити, ошамутити **⊗** *в.* анестезирати

оплакивати несврш. прел. (жалити за нечим изгубљеним) туговати, јадиковати, јадовати, жалити, нарицати, кукати, лелекати, стењати, гринтати *реп.* - *уй*. плакати, кукати

оплести сврш. прел. *в.* свити

опљачкати сврш. прел. окрасти, покрасти, оробити, поплјачкати, опустошити, похарати, похарачити, очерупати *фил.*, ољуштити *фил.*, острићи *реп.*, оперушати *реп.*, опељешити *фам.*, одрапити *фам.*, олиндрати *жарп.*, одрати *жарп.*, олешити *жарп.*, оплени-ти *арх.*, оштетити *еуф.*

оповргавати несврш. прел. негирати, порицати, одбијати, одрицати, нијекати *хрв.*

оповргнут прид. оборен, оспорен, побијен, демантован, одбачен, негиран, одбијен, занијекан *хрв.*

опозвати сврш. прел. *в.* отказати

опозив¹ *м* поништење, укидање, раскид, повлачење, развргнуће, поништавање, укинуће, обустављање, опозивање, аброгација *йравн.*, поништај *хрв.*

опозив² прид. поништив, оборив, обеснажив

опозит *м* антоним, протузначница *хрв.*, супротница *хрв.*

опозиција *ж* **Ⓛ** опрека, опорба *хрв.* **⊗** *в.* противност **▼** *уй*. опирање 1.

опозиционар *м* пол. (присталица или члан опозиције) контраш, дисидент *суж.*, опозиционалац *арх.*, опорбењак *хрв.*

опојан прид. **Ⓛ** (који доводи у стање опијености) омамљив, омаман, мамљив, заносан **Ⓛ** *фил.* *в.* леп

опојност *ж в.* острашћеност

опор прид. (горког укуса) *в.* горак 1.

опоравак *м* **Ⓛ** *в.* побољшање 1. **⊗** *в.* нега

опоравилиште *с в.* бања

опорављање *с* **Ⓛ** *в.* побољшање 1. **⊗** *в.* нега

опортуниста *м* улизица, полтрон, скутоноша, подрепак, пришипетља, тевабија, гњида, угађач, гребатор, слугеран, потркуша, пузавац, прилизица, пришивак, прирепаш, удворица, тампон, прирепак, трабант, подрепица, увлака, шлихтара, ласкавац, лижилонац, брабоњак, лизач, крпа, прирепица, подрепаш, припузник, подрепина, улагивач, пачавра, при-

репина, хвалитељ, лизун, харлекин, удворник, припуз(ица), лакеј *фш.*, водоноша *фам.*, дупелизац *фам.*, фластер *фам.*, чичак *фам.*, дупе *нар.*, чмар *нар.*, угузник *нар.*, гузичар *нар.*, вазелинац *жар.*, буљаш *жар.*, чанколиз *арх.*, лижисахан *арх.* - *уш*: кукавица 2., послушник 1.

опорука ж аманет, наследство, тестамент, задужбина, очевина, наслеђе, дедовина, баштина, легат, заоставштина, завештање, тековина, поклон, дар, материнство, последња воља/жеља, наслеђење, воља *ре.*, запис *ре.*, нашљеђе *ре.*, ћаћевина *ре.*, насљејевина *ре.*, оставина *ре.*, бабалук *арх.*, завештај *арх.*, посмртнина *ре.*, наслејевина *ре.*, оставштина *ре.*, старина *ре.*

оправдавати се несврш. *в.* увијати 4.

оправдан прид. *в.* доказан

оправдање с исприка, изговор, изговарање, правдање, излика *ре.* - *уш*. врдање

определити се сврш. одлучити се, изабрати, издвојити, приклонити се, узети, одвојити, одабрати, приволети се, пробрати, избрати *ре.*, одбрати *ре.*, опирати *ре.*

опредељење с избор, одлука, решење

опрез м *в.* опрезност

опрезан прид. обазрив, будан, обзиран, брижљив, смотрен, предострожан, пажљив, концентрисан, брижан, дистанциран, суздржан, уздржан, вигилантан *ре.*, помњив *ре.*, позоран *хрв.* - *уш*: срачунат, тељеит

опрезност ж опрез, обазривост, предострожност, пажљивост, пажња, будност, смотреност, резерва, резервисаност, суздржаност, суздржли-

вост, дистанцираност, ограда *фш.* - *уш*. сумња

опрека ж ① *в.* противност ② *в.* опирање 1. ③ *в.* опозиција 1.

опрема ж материјал, прибор, инструменти, алат, оруђе за рад, алатка, направе, справе, средства, алатљика, помагала, апарат *фш.*

опремити сврш. прел. *в.* изменити 1.

опречан прид. *в.* противан

опречност ж ① *в.* нетрпељивост ② *в.* противност

опржити сврш. прел. (јако огрејати) *в.* ожарити

опробати несврш. прел. испитати, егаминирати, загледати, искушати, окушати, визитирати *фш.*

опрост ж ① (пуштање из затвора) амнестија, опроштај, помиловање, ремисија, ослобађање, ослобођење, поштеда, милост, укинуће, аман *ре.*, проштење *арх.*, аболиција *йравн.* ② (било који опроштај) праштање, заборав, опроштење

опростити сврш. прел. *в.* помиловати

опроштај м праштање, заборав, опроштење, опраштање, опрост - *уш*. помиловање

опсег м распон, досег, дохват, ширина, дијапазон, границе, оквир, обухват, домашај, видик, обим, замах, далекосежност, домак, величина, распрострањеност, раширеност, амплитуда

опсегнути сврш. прел. *в.* обухватити

опседнут прид. *в.* зачаран

опсежан прид. ① велик, издужен, исцрпан, обиман, опширан, развучен, преопширан, спор ② *в.* пажљив 1.

опсена ж ① (слика маште, виђење

нечег нестварно) привид, илузија, фантазија, привиђење, халуцинација, сањарија, фатаморгана, причина, фантазмагорија, химера, бунило, уобразиља, сан, уображење, приказа, визија, маштарија, снохватица *йесн.*, трип *жарі.*, халуца *жарі.*, сновиd *реї.* - *уй:* сулудост, заблуда, машта ② *в.* магија 1. ③ *в.* обмана 1.

опсенар м ① *в.* пророк ② *в.* мађионичар ▼ *уй.* акробата

опсенарство с омађијавање, зачаравање, илузионизам, мађионичарство шибицарење *суж.*

опсервација ж *в.* напомена

опскрба ж *в.* испорука

опскрбити се сврш. снабдети се, обезбедити се, осигурати се, збринутити се, набавити, прибавити - *уй.* купити' 1.

опстати сврш. непрел. (успети се одржати) одржати се, издржати, потрајати, истрајати, преживети

опстојност ж *в.* отпорност 1.

опцен прид. ① *в.* неучтив ② *в.* развратан 2.

опценост ж *в.* неморал 1.

оптеретити сврш. прел. *в.* оптужити 1.

оптерећење с *в.* терет

оптерећивати несврш. прел. (~ некога нечим) *в.* досађивати

оптерећивати се несврш. (осећати бригу због нечег) *в.* бринути се

оптерећујући прид. *в.* заморан 1.

оптималан прид. најбољи, најповољнији - *уй.* савршен, одличан

оптимистичан прид. радостан, озарен, срећан, насмејан, расположен, весео, лаган, неоптерећујући, разигран, распеван, занесен, живахан, чио, раздраган, блажен, полетан, ведар, обрадован, задовољан, крепак,

лепршав, допадљив, младалачки, разгаљен, оран, добре воље, виталан, жовијалан

оптирати сврш. прел. *реї.* *в.* одредити се

оптуженик м *в.* затовреник

оптужити сврш. прел. ① окривити, осудити, набедити, извикати, дискредитовати, оптеретити, оклеветати, покривити, бацити се каменом на кога, бацити кривицу, подићи оптужбу, навалити, жигосати *фи.*, назунтати *реї.*, пришити *фам.*, натоварити *фам.*, обузрочити *арх.*, отписати (писмено оптужити) *реї.*, дифамирати *реї.*, обедити *реї.* - *уй:* вређати, потказати, напасти - *сл.* осумњичити, озлогласити ② *в.* осудити 2.

опуномоћити сврш. прел. *в.* овластити

опустео прид. *в.* празан

опустити сврш. прел. ① олабавити, попустити, отромбољити ② (постати мекши) омекшати, смекшати

опустити се сврш. прел. (довести се у стање мира, најчешће после неког стреса или шока) умирити се, смирити се, издувати се, охладити се, прибрати се, сабрати се, средити се, сталожити се, уравнотежити се, искулирати *жарі.*

опустошити сврш. прел. ① *в.* разорити ② *в.* опљачкати

опушак м чик, пикавац, чиков *реї.*, догорак *реї.*

опуштеност ж *фам.* спокој, мир, кулирање *жарі.*

опходити се несврш. прел. (~ према некоме) понашати се, поступати, носити се, односити се, владати се

опција ж могућност, варијанта

опчаран прид. *в.* зачаран

опчињен прид. *в.* зачаран

опшивак м в. шав 1.

опширан прид. ① в. пажљив 1, ② в. опсежан 1.

општење с ① конверзација, разговор, казивање, приповедање, комуницирање, говорење, говор, причање, комуникација, дијалог, дебата, изражавање, прича, обраћање, расправа, дискусија, нарација, зборење, домјенак *реј.*, говораница *фам.*, жвака *жарј.*, спика *жарј.*, збор *арх.*, козе-рија *реј.* ② (полно ~) в. секс

општи прид. (који се односи на све) свеопшти, тотални, апсолутни, генерални, начелни, уопштен, заједнички, универзлан, опћи *хрв.*

оралан прид. вербалан, усмен, разговорни, говорни, језични, изречен, исказан

оран прид. ① в. оптимистичан ② в. решен

орасположити сврш. прел. (донети добро расположење неком) разве-селити, озарити, разведрити, усрећити, раздрагати, увеселити, пријатно изненадити - *уй.* анимирати 3.

орак м бот. (лат. *Juglans regia*) *реј.*: арх, бијели орак, лашки орак, ора, орај, орак, орев, орех, орих, орјех, урев

оргазам м врхунац, климакс *фиј.*, кулминација *фиј.*, екстаза *фиј.*, свршавање *фам.*, свршетак *фам.*, коначница *хрв.*

организација ж ① асоцијација, удружење, савез, дружина, друштво, федерација, алијанса, еснаф *суж.*, цех *суж.*, група, унија, коалиција, братство, заједница, ортаклук, задруга, клуб, конзорциј, компанија, афилија-ција, удруга *хрв.* синдикат *суж.*, - *сл.*: лига, лоби ② систем, машинерија, структура, систематичност, уређење, ред, склоп, мрежа, устројство, скуп, сплет, устројење, машина *фиј.*, апа-

рат *фиј.*, сустав *хрв.*, суставност *хрв.*, уустављеност *хрв.* ③ в. логика 1.

организован прид. в. аналитичан 2.

организованост ж в. методичност

организовати сврш. прел. ① поставити, засновати, основати, утемељити, конституисати, установити, заподенути, успоставити, фундирати, увести, склопити, базирати, устројити, направити, утврдити, конституирати *хрв.*, организовати *хрв.* ② (вршити организацију нечега) *

ординаран прид. в. обичан 1.

ординирати несврш. непрел. фиг. в. деловати 1.

ореол м ① нимбус, аура, колобар око главе свеца, ауреола *арх.*, ореола *хрв.*, колобар *хрв.*, светокруг *хрв.* ② в. венац 3.

оригано м бот. (лат. *Origanum vulgare*) враниловка, вранилова трава, мравинац, мравињац; *реј.*: совро, болмет, врigan, горка мета, мајоран, мажуран, сушица, бабина дубчица, добровољка, црљена мета, забрта, ксаберта, риган, метвица, рохоган, црноврх, совр, мравлињац, оригањ, добра мисел, тошта, боља душица, чобер, гоцман

оригинал м в. прототип, основни узор, мерило, архетип, критеријум, путоказ, идеалан пример, парадигма, праоблик, аутентично/нефалсификовано дело, изворник *хрв.*

оригиналан прид. ① веродостојан, стваран, веран, аутентичан, легитиман, прописан, изворан, идентичан, истинит, правилан, истоветан, сушти, начелан, чврст, неизмењен, природан, егзактан, проверљив, коректан, чист, сигуран, доказив, при-маран, исправан, прецизан, збиљски,

једнак, тачан, конзистентан, реалан, прави, незачињен *фиј.*, самоникао *фиј. реиј.*, аутентички *арх.*, нефалсификован *реиј.*, самобитан *реиј.*, самородан *реиј.*, непатворен *реиј.* ② *в.* посебан *1.* ③ *в.* креативан ④ *в.* нов *1.*

оријаш *м в.* људина

оријентисати се сврш. снаћи се, одредити положај

оркестриран прид. фиг. (који је извршен по плану или налогу више власти) диригован, режиран, изрежиран, аранжиран, изаранжиран, наручен, намештен - *уй.* организован, наређен

орлови нокти *м бот.* (лат. *Lonicera carthifolium*) *реј:* козја крв, козјачина, орловњак, бојје дрвце

орман *м в.* ормар *1.*

ормар *м 1* креденац, орман, регал, шкриња *реј.*, креденц *реј.*, скриња *реј.*, шимшир *арх. реј.*, кабинет *реиј.* - *суж:* витрина, комода - *уй:* полица, плакар ② *в.* плакар ▼ *уй.* витрина, полица

ормарић *м в.* витрина

орнамент *м в.* украс *1.*

оробити сврш. прел. *в.* опљачкати

оронулоост *ж в.* болећивост *1.*

оронуо прид (исцрпен болешћу) онемоћао, изнурен, изнурен, изнемогао, испијен, исцрпен, слаб *фиј.*, болан, болежљив, оболео, нездрав - *уй.* уморан, клонуо, болећив

ортак *м 1* компањон, колега - *уй.* саборац ② *жарј.* *в.* пријатељ

ортаклук *м в.* организација *1.*

ортачити се несврш. *в.* шуровати

оруђе *с* (~ за рад) материјал, прибор, инструменти, алат, опрема, алатка, направа, справе, средства, алатљика, помагала, апарат *фиј.*

оружарница *м ж* наоружање, арсенал, складиште/фабрика оружја,

оружана *реј.*, оружница *реј.*, арсено *арх. реј.*, арсенат *арх. реј.* барутана *суж.*

орхан *м зоол. в.* гоф

оса *ж зоол.* зоља - *суж:* шишарац, шишарица, бабушкар, бабушка

осакатити сврш. прел. ① (учинити неког сакатим) обогалити, убогалити, унаказити, окљастити - *уй.* ампутирати, ушкропити ② *фиј.* окрњити, умањити, смањити, спласнути *фам.* ③ *фиј.* *в.* разорити

осакаћен прид. *в.* обогален

осама *ж 1* самоћа, усамљеност, осамљеност, самотност, самотништво, усамљеништво, изолација, самоизолација, самотњаштво *реиј.*, самотиња *реиј.* ② (усамљено, удаљено место) *в.* забит

осамити сврш. прел. *в.* одвојити *1.*

осамити се сврш. прел. (остати сам, одвојити се од света) усамити се, повући се, изоловати се, издвојити се, повући се у самоћу, искључити се, затворити се *фиј.*

освајање *с 1 в.* офанзива ② *в.* окупација

освајач *м в.* женскарош

осванути сврш. безл. сванути, зарудети, разданити се, зазорити, просванути *реиј.*

осведочити се сврш. уверити се, поверовати, доћи до уверења, видети на властите очи, стећи уверење, видети својим очима

освежавање *с в.* проветравање

освежавати несврш. прел. ① рашлађивати, хладити, галити ② *в.* поткрепљивати *1.* ③ *в.* проветравати

освета *ж* одмазда, вендета, узврат, враћање истом мером, око за око, зуб за зуб, мило за драго *фам.*

осветлити сврш. прел. ① *в.* обасјати *1.* ② *в.* објаснити

осветљеност ж в. очевидност

осветљење с в. светло

освојење с в. окупација

освојити сврш. прел. ① в. окупирати

② в. победити 1. ③ в. завести 1.

осврт м ① присећање, сећање, ретроспектива, подсећање, поглед уназад ② в. оглед 2.

осетан прид. в. опипљив

осетилан прид. в. материјалан

осетити сврш. прел. ① (добити осећај преко чула) приметити ② (у пуној мери нешто доживети) искусити, доживети, претрпети ③ в. предосетити

осетљив прид. ① (о човеку) сензибилан, емотиван, осећајан, душеван, болећив, саосећајан, сентименталан, танан, чувствен, чулан, топао, сензитиван, сензуалан, суптилан, танкоћутан, страстан, емоционалан, деликатан, темпераментан, лирски, дирљив, сјетилан *хрв.* ② (о неком питању или проблему) незгодан, неугодан, деликатан, шкакљив, тугаљив *арх.* - уи. компликован ③ в. изоштрен ▼ уи. пргав, подашан

осетљивост ж в. болећивост 1. и 2.

осетно прил. в. много

осећај м ① (чулни доживљај) осет ② утисак, осећање, дојам, импресија, филинг *жарі.* ③ (спознаја о чињеницама у спољном свету) осећање, сазнање, спознаја ④ в. предосећај

осећајан прид. ① емотиван, нежан, баршунаст, пажљив, деликатан, рафиниран, фин, душеван, мекушан, свилен, чувствен, танушан, свиласт, бухав, пријатан, благ, сензибилан, профињен, префињен, истанчан, мек, ћудоредан, танан, топао, танкоћутан, људски, крт, ганутљив, голубији, воден *фиі.*, шоњав *йоі.* - уи. осетљив

② емотиван, сензибилан, чувствен, осетљив, чулан, топао, сензитиван, танкоћутан, страстан, емоционалан, сензуалан, темпераментан, лирски, душеван, болећив, сентименталан, дирљив, сјетилан *хрв.*

осећајност ж ① емотивност, емоције, душа, суптилност, истанчаност - уи: нежност, љубав, пажња, брига ② в. потресеност ③ в. несебичност 2.

осећање м осећај

осећати несврш. прел. ① (добити утисак преко чула) примећивати, запажати, проваљивати *фам.* ② (бити способан за душевне, психичке доживљаје) доживљавати, преживљавати ③ (имати добар осећај за нешто) чути ④ в. предосећати

осигуран прид. в. обезбеђен

осим пред. изузев, мимо, сем, до, ван, поврх, покрај, доли *арх.*, ако не *реі.*, осем *реі.*, лише *реі.*, ако кад *реі.*, окром *реі.* - сл: крај, уз, поред

осион прид. ① в. пргав ② в. покварен 1. ③ в. обестан 1.

осиромашити сврш. непрел. раскућити се, пропасти, осиротети, по-сиротети, све изгубити, остати без свега, материјално оголети, посрнути, утањити, остати без гаћа *ексјр.*, пауперизирати *реј.*, дотерати до просјачког штапа *изр.*, однети гаће на штапу *изр.* - уи: банкротирати, пући *жарі.*

осиротети сврш. непрел. в. осиромашити

оскврнуће с blasfемија, скрнављење, хула, светогрђе, богохулство, безбожништво, хуљење, богохуљење, оскрнављење, профанација, сакрилегијум, обесвећење, светогрдност, безочна грдња, погрда, врећање, оскврњење, обезвређење, псовање, богогрђе, прљање *фиі.*

оскоруша ж бот. (лат. *Sorbus domestica*) бреканица, кудија, окуруш, оскоруш, оскорушњак, питома оскоруша, скорушка, скуруш

оскрнављење с в. оскврнуће

оскудан прид. ① в. сиромашан ② в. недовољан

оскудица ж сиротиња, немаштина, беда, сиромаштво, беспарица, голотиња, несташница, дефицит, просјаштво, убогост, оскудност, скученост, убоштво, оскудевање, неимање, егзистенцијални минимум, сиротињство, неимаштина, бедност, сиромаштина, бедастоћа, немање, бокчија *реџ.*, бесолица *реџ.*, крухоборство *хрв.* - уџ: мука, сиромаш

ослабелост ж ① в. болећивост ② в. малаксалост 1.

ослабити сврш. непрел. ① (~ на јачини, интензитету) попустити, смањити се, јењати, стишати се, опасти, спласнути, умањити се, умалити *реџ.* ② малаксати, уморити се, изнемоћи, клонути, колабирати, колапсирати, калирати, онемоћати, занемоћи, занемоћати, истрошити се, посугати, исцрпсти се, балдисати, оронуту, здвојити, посрнути, липсати *фам.*, рикнути *фам.*, грохнути *арх.* ③ (изгубити на тежини) смршати, омршавети, смршавети, ушилити се *фам.*, ушпицити се *фам.*

ослобађање с в. опрост

ослободити сврш. прел. в. помиловати

ословљавати несврш. прел. именовати, звати, називати

ослонац м ① в. основа 1. ② в. узданица 1.

ослушкивати несврш. прел. (напрегнути слух да би се нешто чуло) прислушкивати - уџ. ћулити

осматрати несврш. прел. в. вребати 1.

осмех м смешак, осмејак, насмејак - уџ. смех, кикот

осмишљеност ж в. методичност

осмотрити сврш. прел. угледати, запазити, видети, уочити, спазити, шмекнути, разабрати, снимити *фам.*, уловити оком *фам.*, ђанити *жарџ.*, ошмекасти *жарџ.*

оснаживати несврш. прел. в. поткрепљивати 1.

оснажити сврш. прел. појачати, ојачати, поткрепити, потхранити - уџ. појачати

оснивач м ① покретач, зачетник, утемељивач, установитељ, генератор, иницијатор, архитекта *фиџ.*, перјаница *фиџ.*, осниватељ *хрв.* ② творац, аутор, стваралац, произвођач, креатор, створитељ - уџ. изумитељ

основа ж ① носач, статив, потпора, наслон, стуб, залеђе, стожер, подршка, сталак, подлога, упориште, база, ослонац, постоље, фундамент, подупирач, фонд, основица, подставка, фундаменат, атлас *фиџ.*, бабица *арх.*, баба *арх.*, котва *реџ.*, поштапалица *реџ.*, поштапаљка *реџ.* постамен(а)т *суж.* ② полазиште, темељ, зачетак, почетак, платформа, узрок, праизвор, позадина, праузрок, полазница, стожер, матица, извориште, основица, порекло, подлога, исходиште, почело, праелемент, нулта тачка, праматерија, почетна тачка, прапочетак, легло *фиџ.*, колевка *фиџ.*, заметак *фиџ.*, корен *фиџ.*, врело *фиџ.*, қлица *фиџ.*, извор *фиџ.*, семе *фиџ.*, праскозорје *фиџ.*, жариште *фиџ.*, подријетло *хрв.* ▽ уџ. средиште 1.

основати сврш. прел. поставити, организовати, засновати, утемељити, конституисати, установити, заподе-

нути, успоставити, фундирати, увести, склопити, базирати, устројити, направити, утврдити, конституирати *хрв.*, организуирати *хрв.*

основица ж в. основа 2.

основни прид. ① базан, базичан, битан, виталан, елементаран, кардиналан, кључни, коренит, насушни, начелан, непропустив, основан, примаран, принципијелан, рудиментаран, суштаствен, суштински, темељан, фундаменталан, радикалан *арх.* ② в. најважнији

особа ж биће, индивидуа, човек, образ, личност, душа, глава, појединац, организам, јединка, лице, прилика, тип, глава, персона, смртник, појава, земник, лик, фаца, индивидуум, њушка *фам.*, ланита *арх.* - сл: становник, грађанин

особен прид. в. ① посебан 1. ② в. очаравајући 1.

особено прил. в. посебно 1.

особеност ж различитост, чудноватост, нарочитост, изванредност, атипичност, необичност, индивидуалност, изнимност, посебност, умереност, уникатност, својеврсност, ексцентричност, својственост, јединственост, нетипичност, специфичност, неуобичајеност, особеност, специјалност, неправилност, ненормалност, оригиналност, изузетност, изворност, самосвојност, спецификум, дивергентност, бизарност, чудност, куриозитет, карактеристичност, пекулијарност *реџ.*, двојбеност *реџ.*, осебујност *хрв.* - уи: различитост 1., реткост, чудо - сл: неочекиваност, новина

особина ж ознака, атрибут, својство, одлика, обележје, диспозиција, природа, карактеристика, квалитет, белег, црта, значајка, знак, осебуј-

ност, одличе - уи: способност, нарав **особит** прид. ① в. посебан 1. ② в. очаравајући 1.

особито прил. ① в. одлично ② в. посебно 1. ③ в. много

особље с колектив, персонал, кадар, колегијум, чиновништво, штаб, апарат, администрација - уи: људство, друштво, влада, екипа

особни прид. в. личан

осоран прид. в. набусит

осорност ж ① уображеност, препотенција, ароганција, гордост, охолост, надменост, извештаченост, нарцисоидност, таштина, надуваност, дрчност, кочоперност, самољубље, бахатост, умишљеност, сујета, дрскост, безочност, високопарност, хвалисавост, самодивљење, сујетност, обесност, претенциозност, осионост, дрзовитост, каћиперност, обест, безобразлук, безобзирност, простота, самољубивост, покондиреност, разметљивост, самодопадност, грубост, надутост, арогантност, понос *фиј.*, надувеност *фиј.*, прпошност *реј.*, напуханост *хрв.* - сл: себичност, неваспитање, нељубазност ② в. разјареност

оспе ж мн. в. богиње

оспоревање с в. противност

оспоравати несврш. прел. в. омаловажавати 1.

оспорен прид. оборен, оповргнут, побијен, демантован, одбачен, негиран, одбијен, занијекан *хрв.*

оспорљив прид. расправљив, споран, дискутабилан, проблематичан, двојбен *хрв.* - уи. сумњив, нејасан

оспособити сврш. прел. ① в. отхранити ② в. истренирати

оспособити се сврш. в. научити 1.

оспособљавати несврш. прел. ① припремати, мобилизовати, регруто-

вати *фиј.* ② *в.* обучавати

осрамотити сврш. прел. обрукати, избрукати, унизити, понизити, компромитовати, дискредитовати, озлогласити, избламирати *фам.*, опљунути *фам.* - *уй.* окривити, оклеветати, оптужити, осумњичити

осрамоћен сврш. непрел. (којем је нанесена срамота) обрукан, избруканпостиђен, избламиран *фам.*

осрамоћење *с в.* понижење

осредњи прид. *в.* неоригиналан 1.

осредњост ж ① (особина онога што је осредње) просечност, обичност, немаштовитост, неоригиналност ② (ствар или производ који је осредњег квалитета) којештарија, неимагинативност, тривијалност, баналност, неоригиналност, просек, немаштовитост, свакидашњост, ненадахнутост, конвенционалност, једноставност, уобичајеност, безвезарија, безвредност, којешта, будалаштина, трица, бесмислица, свакодневност, глупост, стереотипност, униформност, тричарија, маџи кашаљ, безличност, безначајност, свагдашњост, типизираност, смејурија, ништица, неукрашеност, оскудност, средина, није ни спомена вредно, средња жалост, истоличност, формалност, незнатност, кршљавост, трице и кучине, ништарија, неважност, безначајна ситница, кржљавост, ситница без веће важности, макар шта, отрцаност, мала ствар, обичност, подношљивост, истоличност, једноликост, шта год, средња жалост, кајгодарија *реј.*, боранија *фам.*, крш *фам.*, срање *фам.*, прчкарија *фам.*, шмарн *арх. фиј.*, фрашке *арх.*, попрд *вулі.* - *уй:* ситница, офуцаност *фиј.*, ништавност, ништа - *сл:* некреативност, неуверљивост, траљавост, безизражајност

остава ж спремиште, шпајз, складиште, спремица, спрема, стасина, комора, оставиште, смочница, изба, кућар, киљер *реј.*, килер *реј.*, шпајза *реј.*, похрана *реј.*, ћилер *реј.*, вајат *арх.*, хајат *арх.*, депозит *реј.*

оставити сврш. прел. ① напустити, отргнути се, оканути се, манути се, занемарити, одустати, пренебрегнути, изоставити, мимоићи, игнорисати, проћи се, потиснути, запустити, обуставити, заобићи, прећи преко нечега, окренути леђа, престати марити, клонити се, одрећи се, избити из главе, прекинути, одбацити, оставити се чега, ослободити се, престати (с нечим), ићи даље, маргинализовати, ставити на страну, запоставити, затворити очи, отрести се, бацити у страну, баталити *фам.*, рашчистити (с нечим) *фам.*, елиминисати *жарј.* ② *в.* ставити

оставиште *с в.* остава

оставка ж абдикација, одступ, захвала, одступање, повлачење, силазак (с престола), демисија, одрекнуће, одрицање (од престола), одступница

остављен прид. *в.* одбачен 1.

оставштина ж *реј.* опорука, аманет, наследство, тестамент, задужбина, очевина, наслеђе, дедовина, баштина, легат, заоставштина, завештање, тековина, поклон, дар, материнство, последња воља/жеља, наслеђење, воља *реј.*, запис *реј.*, нашљеђе *реј.*, ћаћевина *реј.*, насљеђевина *реј.*, оставина *реј.*, бабалук *арх.*, завештај *арх.*, посмртнина *реј.*, наслеђевина *реј.*, старина *реј.*

остарео прид. ① *в.* стар ② *в.* похабан 1.

остатак м ① *в.* крхотина ② *в.* шкарт 1. ③ *в.* парче 1.

остварење *с ①* творевина, дело,

творба, производ, продукт, учинак - суж: умотворина, рукотворина, опус- уй: стваралаштво, акт, уметност ⊕ достигнуће, резултат, учинак, дOMET, постигнуће, подвиг, испуњење - уй. исход

остварив прид. вероватан, изгледан, потенцијалан, могућ, изводив, претпостављив, замислив, евентуалан, плаузибилан, остварљив, можебитан, изводљив, могућан, пробабилан, можан, вјеројатан *хрв.*

остваривање с в. реализација

остварити сврш. прел. (произвести у стварност) урадити, обавити, спровести, завршити, оживотворити, створити, извршити, извести, учинити, реализовати, приправити, довршити, апсолвирати, окончати, починити, произвести, докрајчити, зготовити, направити, приредити, начинити, свршити, израдити, наредити *реј.*, арондирати *реј.*, заокружити *фиј.*, апсорбовати *фиј.*, замесити *фам.*, докоччати *реј.*, истерати до краја *изр.*

оштрашћеност ж жар, занесеност, ентузијазам, усхићеност, ватра, занос, усхит, усхићење, опијеност, жестина, одушевљење, занесењаштво, опчињеност, занетост, пасионираност, очараност, опојност, залуђеност, пијанство *фиј.*

оштрвље с архипелаг, скуп острва, острва, оточје *хрв.*

острво с ада (речно или језерско острво), прекоморје (острва посматрана са копна), атол (~ коралне грађе), острвце (речно или језерско) *хий.*, оток *хрв.*

острига ж зоол. в. каменица 2.

осудити сврш. прел. ⊕ окривити, оптужити, наредити, извикати, дискредитовати, оптеретити, оклевета-

ти, покривити, бацити кривицу, подићи оптужбу, навалити, жигосати *фиј.*, назунтати *реј.*, пришити *фам.*, натоварити *фам.*, обузрочити *арх.*, отписати (писмено оптужити) *реј.*, дифамирати *реј.*, обедити *реј.* - уй: вређати, потказати, напасти - уй. осумњичити, озлогласити, повредити 2. ⊕ пресудити, оптужити, бацити у окове, донети пресуду, проscribeвати, осудити на робију ⊕ в. проклетити ▼ уй. прекорити

осућеник м в. кажњеник

осућивати несврш. прел. (износити неповољно мишљење о некоме или нечему) нападати, приговарати, замерати, кудити, пребацити, износити критику, оптуживати, узимати за зло *изр.*, плувати *фиј. фам.* - уй. звоцати, жалити се, оговарати

осујетити сврш. прел. в. онемогућити

осумњичити сврш. прел. (бацити сумњи на кога да је крив) окривити, наредити, оптеретити, покривити, бацити кривицу, подићи оптужбу, натоварити *фам.* - уй: оптужити, вређати, потказати, напасти

осушен прид. увео, усахнуо, сасушен, стврднут, спарушен, исушен, окорео, спечен, смежуран, учмао, сув, увенуо, спарложен, просушен- уй: крт, црвљив

осцилација ж в. подрхтавање

отаљати сврш. прел. (нешто овлаш, лоше урадити) одратити, смандрљати, смуљати, збрљати, склепати, смућкати, спетљати, спрчкати, исфуршерисати *жарј.*

отарасити се сврш. растеретити се, ратостиљати се, решити се, ослободити се, отрести се, лантросиљати се *реј.*, курталисати се *фам.*, скинути јарам *изр.*

отац м **Ф** *фиі.* творац, проналазач, изумитељ, креатор, покретач, оснивач, произвођач, створитељ, предак, генератор, истраживач, коловођа, зачетник, иницијатор, аутор, стваралац, утемељивач, перјаница, налазач, рукотворац, приређивач, разлог, изумилац, откривач, трагач, узрочник, установитељ, изазивач, праотац, сачинилац, створац, полуга, подстицатељ, родитељ *фиі.*, мозак *фиі.*, архитекта *фиі.*, налазник *реиј.*, осниватељ *хрв.*, основатељ *хрв.*, погизатељ *хрв.*, утемељитељ *хрв.* - *уй:* узрок, предводник **Ф** тата, деда, родитељ, ћаћа *реі.*, јапа *реі.*, ђедо *реі.*, баба *реі.*, папе *реі.*, папа *реі.*, бабо *реі.*, ђед *реі.*, стари *фам.*, татко *фам.*, тајка *фам.*, татица *фам.*, дека *фам.*, ћале *фам.*, таја *фам.*, матори *жарі.*, маторац *жарі.*, бабајко *реиј.* **Ф** *фам.* поп, свештеник, клерик, црквењак, духовњак, духовник, црквеник, духовни пастир, свештено лице, црковњак, милосрдник *реі.*, брадоња *фам.*, прота *фам.*, црноризац *фам.*, мантијаш *фам.*, црнац *жарі.*, душобрижник *реиј.*, душебрижник *реиј.*, свећеник *хрв.*, слуга Божји *изр.* исповедник *сумж.*

Отац м в. Бог

отаџбина ж дедовина, домовина, завичај, земља, постојбина, бабовина, гнездо *фиі.*, очевина *реі.*, домаја *арх.*, патримониј *реиј.*

отварац м вадичеп, отпушач, извођац, вадиврањ *реі.*, каватапи *реі.*

отвор м в. рупа 2.

отворити сврш. прел. **Ф** (учинити да се у нешто може ући, ~ врата, прозор и сл.) одшкринути (мало ~), раскрилити *сумж.* **Ф** (пустити у рад) в. утемељити **Ф** откључати **Ф** (~ седницу, скуп, изложбу и сл.) * **Ф** (~ боцу) отчепити

отврднуће ж в. отекина

отежати сврш. прел. в. запетљати

отезати несврш. непрел. прел. **Ф** *не-ирел.* развлачити, говорити споро без краја, детаљисати *фам.* **Ф** *ирел.* в. тулити 1.

отекао прид. в. отечен

отекина ж (задебљање ткива) задебљање, кврга, чворуга, отекина, натекнуће, отврднуће, чвор, натеклина, одебљање, испупчење, испупчина, задебљаност, гука *реі.*, тврдина *реиј.*, напухнуће *хрв.* - *уй.* модрица

отети сврш. прел. в. украсти

отећи сврш. непрел. набрекнути, задебљати, нарасти, испупчити, надимати, натећи, набрећи, набујати, напупети, набубрити, повећати се, поднадути се, увећати се, напупати, набухнути *реі.*, подбухнути *реі.*, напухати се *хрв.* - *сл:* прекипети, распрснути се

отечен прид. надувен, набрекао, бабураст, набрекнут, напуео, пунашак, испупчен, нарастао, отекао, натекао, задебљан, подбухао, набубрен, натечен, повећан, надут, пунашан, напет, набујао, набухнуо *реиј.*, набухао *реиј.*, напукао *реиј.*, буав *реиј.*, напухан *хрв.*

отимање с в. ритање

отимати се несврш. копрцати се, ритати се, цилитати се, кобељати се, бацакати се, батргати се, пруцати се, не дати се, гицакати се, праћакати се, млатарати, бацати се, настојати *фиі.*, чифтати се *реі.*, чупати се *фам.*, лепршати се *арх.*

отимач м в. пљачкаш

отимачина ж в. крађа

отиснути се сврш. в. поћи

отићи сврш. непрел. непрел. в. поћи

откад прил. откако, како, да

отказати сврш. прел. поништити, анулирати, избрисати, опозвати, оборити, збрисати, изједначити, разрешити, прекинути, потрти, обеснажити, одјавити, повући, обуставити, уклонити, укинути, ублажити, разврћи, касирати, ослабити оштрину, смањити дејство, анулисати, сторнирати, амортизовати *фиј.*, докинути *реиј.*, аброгирати *йравн.*, амортизирати *хрв.*

откако взн. откад, како, да

откидати несврш. прел. в. одвајати

откинути сврш. прел. ① (~ мало парче од нечега) штрбнути, чупнути, узети, брцнути ② *фам. в.* полудети ③ *фам. в.* одушевити се

отклањати несврш. прел. в. уклањати

откључати сврш. прел. отворити

открити сврш. прел. ① опазити, видети, приметити, напипати ② в. одати ③ (приказати да може да се види) разоткрити

откриће м проналазак, изум, патент - *уй.* апарат

откупљивати несврш. прел. в. куповати

откуцати сврш. прел. в. одати

отмен прид. ① господствен, врли, фин, аристократски, високородан, племенит, нобл *нейром. фам.*, фенси *нейром. фам.*, племићки - *уй:* достојанствен, рафиниран ② в. узвишен 1. ▼ *уй.* нестваран 1., познат, накићен, љубазан

отменост ж племенитост, префињеност, рафинираност, господственост, достојанственост, култура

отоман м лежај, канабе, кауч, диван, софа, канапе *реј.*, миндерлук *реј.* - *уй.* кревет

отпад м ① в. смеће ② в. олош

отпадак м в. шкарт 1.

отпадник м одметник, бегунац, дисидент, контраш, апостат(а) - *уй.* неверник, противник

отпаднички прид. одметнички, дисидентски - *уй.* невернички

отпадништво с бунтовништво, одметништво, јереза, дисидентство, буњење, склоност контрирању, склоност побуни, апостаза *реиј.*, превера *реиј.*, апостазија *реиј.* - *уй:* противљење, устанак

отпетљати сврш. прел. распетљати, одмотати, одвити, развити

отплата ж ① в. плаћање ② в. исплата

отплатити сврш. прел. платити, исплатити, изравнати (трошкове), компензовати, надокнадити, надоместити, намирити, обештетити, подмирити, амортизовати, платити последњу рату

отпор м ① в. опирање ② *мег.* упор *мег.* ③ в. кочница 1.

отпоран прид. ① *мег.* имун, резистентан - *уй.* здрав ② издржљив, постојан, чврст, тврд, непроменљив, стамен, сталан, стабилан, сигуран, истрајан, резистентан, стоички, дурашан, солидан, имун *фиј.*, камен *фиј.* - *уй.* снажан ③ в. добродређећи

отпорност ж ① издржљивост, живавост, истрајност, резистенција, резистентност, опстојност, неразоривост, устрајност, имунитет, резистентност, дурашност, прекаљеност, постојаност, тенацитет - *суж:* неискорењивост, неподеривост, нераздеривост, гумаостост - *уй:* кондиција, трајност, јачина, чврстина ② в. здравље ③ в. дуготрајност

отпочети сврш. прел. ① (почети нешто радити) започети, почети, кре-

нути, стартовати, покренути, предузети ② (показати прве знаке настајања) појавити се, указати се, настати, наступити, започети

отпочинак м в. одмор 2.

отправити сврш. прел. в. адресирати 1.

отпремити сврш. прел. в. адресирати 1.

отприлике прил. ① приближно, више-мање, мање-више, око, углавном, плус-минус, ту негде, неких, добрих, тако некако, насумице, наоко, цирка *фам.* ② в. скоро 1.

отпушач м в. отварач

отресит прид. в. предузимљив

отровница ж ① в. зловница ② в. љутица

отровност ж ① *фиј.* в. разјареност ② *фиј.* в. пакост 1.

отрпети сврш. непрел. в. истрпети

отрцан прид. ① в. неоригиналан 1. ② в. похабан 1.

отупелост ж в. апатија

отхранити сврш. прел. подигнути, васпитати, одгојити, оспособити, подићи, образовати, ишколовати, однеговати, дигнути, припремити за живот, извести на прави пут, поставити на ноге

отхрањивати несврш. прел. в. одгајати

оучити сврш. прел. в. приметити 1.

офанзива ж акција, навала, агресија, напад, јуриш, удар, насртај, освајање, насиље, диверзија, атак, сукоб, нахрупљење, налет, инзулт, заскок, наскок, препад, непријатељски напад, потрк *реиј.* - *уй:* ударац, најезда, свађа - *сл:* крађа, борба

офанзиван прид. в. милитантан

офанзивност ж в. насртљивост 1.

официр м *вој.* заповедник *вој. суж.*,

старшина *вој.* - *суж:* алибег *арх.*, алајбег *арх. вој.*, наредник *вој.*

оформљен прид. формиран, установљен, утемељен, образован, направљен - *уй.* завршен

офуцан прид. ① в. неоригиналан 1. ② в. одрпан ③ в. застарео

охол прид. ① в. злобан ② в. обестан 1.

охолити се несврш. в. прсити се

охолост ж уображеност, препотенција, ароганција, осорност, гордост, надменост, извештаченост, нарцисоидност, таштина, надуваност, дрчност, кочоперност, самољубље, бахатост, умишљеност, сујета, дрскост, безочност, високопарност, хвалисавост, самодивљење, сујетност, обесност, претенциозност, осиноност, дрзовитост, каћиперност, обест, безобразлук, безобзирност, простота, самољубивост, покондиреност, разметљивост, самодопадноста, грубост, надутост, арогантност, понос *фиј.*, надувеност *фиј.*, прпошност *реј.*, напуханост *хрв.* - *сл:* себичност, неваспитање, нељубазност

охрабрење с в. подршка 1.

охрабрити сврш. прел. (дати, улити храброст) осоколити, ободрити - *уй.* подстаћи, надахнути

оцена ж ① (мишљење о вредности нечега) суд, процена, мишљење ② (оно чиме се означава учениково знање) * ③ критика, приказ, рецензија

оцењивати несврш. прел. вредновати, мерити, вагати, судити, промеравати, валоризовати, премеравати *суж.*, процењивати, бонитирати, арбитражити, валутирати, одређивати вредност (или цену), одмеравати, прорачунавати, одређивати (меру), омерити *реј.*, стављати на вагу *изр.*

оцинкарити сврш. прел. в. одати

оцрнити сврш. прел. в. прекорити
оцрњивати несврш. прел. в. омало-
 важавати 2.

очај м (тешко душевно стање кад је изгубљена свака нада) безнађе, мука, немоћ, немоћност, несрећа, издржавање, беспомоћност, велика бол - уй: зло, патња, депресија, беда, тескоба

очајан прид. в. несрећан

очајник м безнадник, проклетник, беспомоћник, уkletник, несретник, несрећник, несрећа, пехист, пегулан, десператер, десперадос *фам.* - уй: баксуз, бедник

очајница ж бот. (лат. *Marrubium vulgare*) *реј:* бели тетрљан, маруља, горчика, бела мета, белушина, бијели тотрљан, јетрењача, коркочитац, матрка, мацина трава, пепељуха

очаравајући прид. ① изузетан, вансеријски, изврстан, импресиван, генијалан, ванредан, врхунски, одличан, прекрасан, особит, особен, изванредан, посебан, мајсторски, нестваран, божански, сјајан, прелеп, екстра *жарј.*, непоновљив, фасцинантан, диван, велик, оптималан, боговски, фантастичан, нобл, невероватан, магичан, неоодољив, супер *фам.*, феноменалан, врстан, ингениозан, савршен, бриљантан, као бог, истакнут, јако добар, перфектан, легендаран, предобар, красан, невиђен, богомдан, шармантан, опчињавајући, као Бог *фам.*, нема боље *фам.*, капиталан *фам.*, прва лига *фам.*, антологијски *фам.*, филаделфија *фам.*, светска класа *фам.*, боли глава *фам.*, жешћи *жарј.*, до јаја *жарј.*, крвав *жарј.*, силан *жарј.*, врх *жарј.*, еминентан *форм.*, антика *арх.*, ђенијалан *арх.*, проминентан *реј.*, ексквизитан *реј.*, бравурозан *реј.*, ексцелентан *реј.*, неверојатан *хрв.*, изниман *хрв.* - уй:

жесток *жарј.*, привлачан, талентован, огроман ② в. нестваран 1.

очараност ж в. острашћеност

очевидан прид. в. очигледан

очевидност ж очигледност, јасноћа, очитост, приметност, запажљивост, приметљивост, еклатантност, евидентност, видљивост, обележеност, осветљеност, истакнутост, видност, уочљивост, означеност, зорност, обасјаност, развидност, замјетљивост *хрв.*

очевина ж в. оставштина

очекиван прид. следствен, предвидљив, логичан, природан, нормалан, неизненађујући

очекивати сврш. прел. в. антиципирати 1.

очи ж мн. в. око 1

очигледан прид. видљив, опипљив, истакнут, визибилан, јаван, проминентан, нескривен, очевидан, еклатантан, осетан, очит, приметан, упадљив, уочљив, маркантан, конкретан, евидентан, несумњив, јасан, означен, обележен, запажљив, флагрантан, заметан, замјетљив, приметљив, провидан *фиј.*, видан, недвојбен, остентативан, материјалан, опажљив, зоран *хрв.* - сл: схватљив, присутан, улечатљив

очигледност ж в. очевидност

очијукати несврш. непрел. ① в. вирити 1. ② в. мувати се

очистити сврш. непрел. ① (учинити чистим) почистити, обрисати, опрати - уй. уредити ② раскрчити, рашпремити, рашчистити

очит прид. в. очигледан

очитост ж в. очевидност

очуван прид. сачуван, неоштећен, недирнут, цео, читав, неокрњен, неначет, жив, свеж, неразбијен *суж.*, неизбледео *суж.*, непомућен *суж.*

оцепарити сврш. прел. *в.* украсти
ошамарити сврш. прел. одаламити, ударити, лупити, звизнути, ошинути, клепити, мазнути, мунути, опаучити, пљеснути, опендречити, одвалити, бупити, ребнути, депити, лупнути, љопити, чвргнути, бубнути, лоћнути, пукнути, млазнути, генути, кркнути, шљиснути, клепнути, млатнути, шикнути, опајдарити, бребнути, жвајзнути, крнути, пљуснути, ритнути, ћушнути, марнути, дрмнути, шукнути, акнути, чукнути, ошалапити *фам.*, патосати *фам.*, шљуснути *фам.*, поподити *фам.*, патосирати *фам.*, шорнути *фам.*, рокнути *фам.*, ошајдарити *фам.*, опандркнути *фам.*, ћопити *фам.* - *уй*: развалити, распалити, треснути - *сл*: грунути, звекнути
ошинути сврш. прел. ① распалити, фијукнути, швигнути, швићнути,

звизнути, оплести, опаучити, опалити (бичем) ② *в.* ошамарити

оштар прид. ① *в.* округан ② *в.* подивљао

оштетити сврш. прел. упропастити, покварити, уништити, нагрдити, искварити, унаказити, пореметити, нарушити, поштетити, баталити *арх.*, разбаталити *арх.* - *уй*. разбити, срушити

оштећен прид. ① *йравн.* *в.* обесправљен ② *в.* покварен 3. ③ *в.* огребан

оштрина ж бриткост, рескост, рескоћа, одсечност

оштрити несврш. прел. (~ оловку и сл.) зарезивати, шиљити, наоштровати

оштроуман прид. *в.* паметан

оштроумност ж ① *в.* таленат 1. ② *в.* памет

ошурити сврш. прел. опећи

Пџ

па узв. ма, ама, аман, хајде, та

пабирчити несврш. прел. в. скупљати

павијан м зоол. в. бабун 1.

павит м бот. (лат. Clematis vitalba)
реј: повит, павитина, бела лоза, бела павитина, бела повитина, бела трта, бијела витина, билолоза, булида, вијода, вињуга, кристушева брада, лом, паветина, скорбутина, скреба, скробут, скромутина, стромут, тртовичје, трторина, шепутика, шкробут

павлака ж врхње, милерам

паганин м в. многобожац

пад м ❶ падање ❷ рушење ❸ спуштање ❹ (смањење вредности) снижење, инфлација *сјруч.*, срозавање *фам.* ❺ в. неуспех ❻ в. пропаст ❼ в. обронак

падавине ж мн. оборине, падалине, атмосферилије *реј*.

падати несврш. непрел. ❶ (на земљу) рушити се, обрушавати се, сваљивати се, стрмоглављивати се, стрпоштавати се - *уј*. пасти ❷ (морално) посртати, срозавати се, ићи ка дну *изр.*

падина ж в. обронак

паж м ▼ *уј*. племић

пажљив прид. ❶ детаљан, исцрпан, ситничав, обухватан, брижљив, темељит, опсежан, обиман, опширан, прецизан, свеобухватан, минуциозан, у танчине, егзактан, у ситнице, студиозан, у детаље, акрибичан *реј*., акрибијски *реј*.. - *уј*: прави-лан, танан, солидан, исправан, потпун, стручан, тачан - *сл*: свестран, савестан ❷ будан, обзиран, обазрив, брижљив, смотрен, вигилантан, предострожан, опрезан, концентрисан, брижан, помњив *реј*., позоран *хрв.* - *уј*: срачунат, темељит ❸ в. осећајан 1. ▼ *уј*. марљив

пажљивост ж ❶ пажња, брига, прецизност, савесност, педантност, тачност, пунктуалност, опрезност, брижљивост, педантерија, позорност, темељитост, акрибија *реј*., помња *хрв.*, помњивост *хрв.* ❷ в. пожртвованост 1. ❸ в. опрезност

пажња ж ❶ пажљивост, брига, прецизност, савесност, педантност, тач-

ност, пунктуалност, опрезност, брижљивост, педантерија, позорност, тељеитост, акрибија *реџ.*, помња *хрв.*, помњивост *хрв.* ② пажљивост, брижљивост, брига, мар, скрб, старање, заштита, старатељство, брижност, марење, туторство, скрбништво, пажљивост - *уй.* наклоност, нежност, љубав ③ пажљивост, прибраност, сталоженост, концентрација, концентрисаност, сабраност, фокус, фокусирање, усмереност, будност, усредсређеност, сређеност, хладнокрвност, трезност, трезноћа, трезвеност, смиреност, присебност, напрегнутост, усредоточеност, помња *хрв.*, усредоточење *хрв.*, позор *хрв.*, позорност *хрв.* - *уй.* обазривост ▼ *уй.* нежност 1.

пазар м в. сајам

пазарити сврш. прел. купити, набавити, добавити, накуповати, откупити, прибавити, узети *фам.*, намаћи *жарі.*, прискрбити *реџ.*

пази узв. в. гледај

пазикућа м в. лакеј

пазити несврш. прел. ① (бити обазрив) обраћати пажњу, мислити, бринути, водити рачуна *изр.*, имати у виду *изр.* ② в. неговати ③ (не трошити много нешто) чувати, штедети ④ мотрити, пажљиво гледати, чувати, бити концентрисан

пајац м в. лакрдијаш

пајкан м фам. в. полицајац

пајтати се несврш. в. шуровати

пајташ м фам. в. пријатељ

пакао м ① пандемонијум, хад, подземни свет, ад *реј.* ② *фиј.* мука, паћеништво, страхаота, патња, беда, агонија, испаштање, паћење, мучење, тортура, страдање, злопаћење, трпљење, страдалништво, мрцварење, издржавање, пролазак кроз муке,

патништво, покора, ход по мукама, трпња, калварија *фиј.*, камен *фиј.*, голгота *фиј.*, враг *фиј.*, бреме *фиј.*, смртни хропац *хрв.* - *уй.* зло, невоља, проблем, депресија ③ *фиј.* в. врућина ④ в. неред 2.

пакет м (поштанска пошилика) * - *уй.* паковање

пакетић м в. замотуљак

паклен прид. ① в. подивљао ② в. врео

паковање с увијач, амбалажа, папир, омот, овојница, овитак, омотач, овој, папир за пакете *суж.*, папир за увијање *суж.*, дара *арх.*, тара *арх.* и *стируч.*, пакунг *реј.*, пакирање *хрв.* - *сл:* писмо, пакет

пакосник м в. покварењак

пакост ж ① заједљивост, цинизам, отровност, злоба, малициозност, иронија, сарказам, уједљивост, јеткост, opakост, малигност, изругивање, персифлажа *реџ.* ② в. злонамерност

пакостан прид. лош, зао, покварен, подао, подмукао, злобан, злоћудан, дијаболчан, охол, opak, безочан, искварен, страховит, поган, неваљао *еуф.*, злочест *фам.*, кваран *фам.*, инфаман *реџ.* - *уй.* неморалан в. покварен 1.

пакт м в. савез 1.

паламида ж зоол. (лат. *Sarda sarda*) поланда, пастирица

паланка ж (мањи град) в. град

палата ж вила, замак, дворац, тврђава, утврђење, утврда, конак, двор, резиденција, кула, каштел *реј.*, палача *ексир.*

палеж м паљевина - *уй.* пламен

палигорка ж в. бабарога

палити несврш. непрел. ① спаљивати, ложити, жећи *реџ.* ② *жарі.* в.

бежати ③ жарі. в. узбуђивати 2. ④ жарі. в. лагати

палица ж мотка, штап, колац, дрво, тољага, батина, мочуга, шипка, штака, кука, шиба, притка, полуга, прут, кљука *реї.*, такља *реї.*, шпациршток *реї.*, багулин *реї.*, чакља *реї.*, мачуга *рей.*, шибљика *рей.*

палчић м в. кепец

паљба ж испаливање, пуцњава - суж. плотун, канонада, рафал, баража, салва

паљевина ж палеж - уї. пламен

памет ж интелигенција, ум, проницљивост, разбор, оштроумност, бистрина, умље, разборитост, резон, умност, промишљеност, логос, интелект, префриганост, промућурност, трезвеност, глава, досетљивост, виспреност, луцидност, инвентивност, дух *фиї.*, глава *фиї.*, мозак *фиї.* - уї: знање, логика, логичност, прибраност, мудрост, рационалност, разум - сл: духовитост, одговорност

паметан прид. интелигентан, бистар, виспрен, оштроуман, промућуран, проницљив, оштровидан, разуман, уман, јасновид, разборит, резонски, луцидан - изр. који има даску у глави, који има кликер/кефало - *ексїр.* генијалан, ингениозан - *реї.* фифик, дотупаван, проницав - уї. сналажљив 1., даровит, вичан, инвентиван

паметовати несврш. прел. ① (правити се паметан) мудровати - уї. говорити ② в. размишљати

памћење с меморија, сећање, авиза *рей.*

панађур м *реї.* в. сајам

пандур м фам. в. полицајац

паника ж (изненадан страх који ухвати појединца или групу људи)

узбурканост, избежумљеност, узбуна, пометеност, пометња, помешеност, помамљеност, страхотност, русвај, хаос, фрка *фам.*, распад *жарі.* - уї. неред, страва

панорама ж ① видик, видокруг, обзорје, обзор, поглед, хоризонт, простор обухваћен погледом, доглед, видно поље, видело, визура, кругозор *хрв.* ② *фиї.* в. перспектива

панславизам м свесловенство

пантер м зоол. (звер из породице мачака, лат. *Felis pardus*) *

пантљика ж в. појас

пантљичара ж зоол. (лат. *Cestoda*) тракуља, тракавица *хрв.*

панцета ж в. сланина

паор м в. пољопривредник

папагај м зоол. (лат. *Psittaci*) папига - суж: ара, какаду, лори

папазјанија ж (стање у којем ствари у кући, соби без реда) в. неред 1.

папига ж зоол. в. папагај

папилотна ж в. виклер

папир м ① хартија, артија *реї.*, *ѓаге арх. реї.* ② в. паковање

папиролошки прид. фам. чиновнички, бирократски, административни

папрен прид. фиг. в. скуп

папрени лисац м бот. (лат. *Polygonum hydroper*) *реї:* лисац, папрац, биберика, водени бибер, буњак, бухњак, водена биберка, водена паприка, водена паприца, водени папар, јармен, коњска паприка, љутица, љутичевина, папричњак, пиперовина

паприка ж бот. (лат. *Capsicum annuum*) *реї:* долма, бабушара, толунца, чушка, паца, пипер, пиперка, паприца, папрка, попр, специја - суж: бабура, баурача *реї.*, бобошка *реї.*,

шиља, бобошарка *реї.*, буарача *реї.*, бабурача *реї.*, бобушка *реї.*, бобошара *реї.*, феферон, љутика *реї.*, цинче *реї.*, певерун *реї.*

папучар м фам. (мушкарац који је потчињен својој жени) млакоња, шоња, млитавац, поводљивац, слабић, тетка *фам.*, шимокљан *фам.*, млитоња *реї.* - *уй.* безвезњак

пара ж в. новчић

парабола ж алегорија, метафора - *уй.* прича 2.

параграф м *йравн.* пасус, ставак *реї.*, артикал *реї.*, ставка *екон. йравн.*, тачка *йравн.*

парадајз м бот. (лат. *Solanum lycopersicum*) *реї.* црвени патлиџан, парадајз, рајчица, помидор, вренак, вучја јабука, домат, златна јабука, јабучица, кавада, петлиџан, рајска јабука, томат, црвен патлиџан

парадигма ж узор, образац, пример - *уй.* пример

паралелан прид. ❶ (који је у читавој својој дужини једнако удаљен од другог) наспраман ❷ (који се подудара по месту, садржају и времену) в. аналоган

парализован прид. ❶ непокретан, инвалидан - *уй.* обогален ❷ *фиї.* в. непокретан 1.

парампарче с ❶ в. крхотина ❷ в. парче 1.

параноичан прид. неверљив, параноидан, психотичан

паранормалан прид. в. натприродан 1.

парати несврш. прел. (~ одећу или слично) кидати, тргати, дерати, цепати, љуштити *реї*

паре ж мн. новац, средства, капитал, лова *фам.*, кинта *жарї.*, кеш *жарї.*, пenez *реї.*, монета *арх.* - *уй.* свота, пла-

та

парити¹ несврш. прел. укрштати (животиње), модификовати (генетски), стварати мешанце, спајати, стварати нову врсту, размножавати, полутачити *арх.*, крижати *хрв.*

парити² несврш. прел. пећи, шурити, фурити *фам.*

парница несврш. правн. поступак, процес, распра

парола ж ❶ в. начело 2. ❷ в. лозинка

парох м ❶ парок *реї.*, жупник *реї.*, плован *хрв.*, плебануш *хрв.* ❷ протојереј, поп најстарији по чину у парохији, протопрезвитер, протопоп, прота *фам.*

партиципација ж в. удео

партнер м ❶ (онај који с неким учествује у неком послу, плесу, играма итд.) колега, сарадник, колаборант, струковњак ❷ брачи друг - *уй.* супруга, супруг, љубавник

парфем м мирис, мирисна водица, колоњска вода - *сл.* дезодоранс

парче с ❶ комад, део, фрагмент, парампарче, трун, остатак, делић, заломак, одломак, окршак, комадић, крњадак *фам.*, крњетак *фам.*, фраги-менат *арх. реї.* - *суж:* крхотина, окрњак, рбањак *реї.*, рбина *реї.*, рбак *реї.*, ломатак ❷ в. крхотина

пас¹ м зоол. (лат. *Canis canis*, *Canis familiaris*) псето, кер, куче, цукац *фам.*, псина *реї.*, цукела *йої.*

пас² м в. појас

пас³ м *сиорїй.* додавање, предавање, давање, достављање

пасиван прид. неактиван, инертан, непродуктиван - *уй.* лењ, беспослен

пасиониран прид. в. одушевљен

пасионираност ж в. одушевљење

пасифлора ж бот. (лат. *Passiflora in-*

Расе паса

ГРУПА I

пастирски пси и пси терачи стоке

аирески овчар
арденски говедар
аустралијски говедар
аустралијски овчар
аустралијски чувар стада
белгијски овчар
бели швајцарски овчар
бергамски пастирски пас
бобтејл
бордер коли
босерон
брадати коли
бријешки овчар
велшки корги кардиган
велшки корги пемброк
јужноруски овчар
каталонски овчар
комондор
кувас
мајоршки овчар
маремано абруцешки
пастирски пас
муди
немачки овчар
пас св. Мигела
пикардијски овчар
пиринејски овчар дуге длаке
пиринејски овчар кратке
длаке
подхалански овчар
пољски равничарски овчар
пули
пуми
сарлошки вучији пас
словачки пастирски пас
фландријски говедар
холандски коврџави овчар
холандски овчар
хрватски овчар
чехословачки вучији пас
шетландски овчар
шиперки
шкотски овчар - дугодлаки
шкотски овчар - краткодлаки

ГРУПА II

пинчери и шнауцери, молоси и швајцарски пастирски пси

алентејски пастирски пас
анадолски пастирски пас
апенцелски пастирски пас
аргентински пас
атласки пастирски пас
аустријски краткодлаки пинч
бернардинац
бернски пастирски пас
бордошка дога
бразилски пас
бул мастиф
булдог
велики јапански пас
велики швајцарски
пастирски пас
велики шнауцер
дански пас
доберман
ентлебушки пастирски пас
естрелски пастирски пас
јапански борац
југословенски овчарски пас-
шарпланинац
кавказки овчар
канарски пас
кане корсо
крашки овчар
ландсир
леонбергер
мајмунски пинч
мајоршки чувар
мастиф
напуљски мастиф
немачка дога
немачки боксер
њуфаундландски пас
пастирски пас из лабореира
патуљаста пинч
патуљаста шнауцер
пинч
пиринејски мастиф
пиринејски планински пас
ротвајлер
средњеазијски овчар
средњи шнауцер
тибетски мастиф
ховаварт
холандски пинч
црни теријер
шар-пеј
шпански мастиф

ГРУПА III

теријери

амерички стафордски
теријер
аустралијски теријер
бедлингтон теријер
бордер теријер
бразилски теријер
бул теријер
велшки теријер
данди динмонт теријер
енглески патуљаста теријер
ердел теријер
западно шкотски бели
теријер
ималски теријер
ирски теријер
јапански теријер
јоркширски теријер
кери блу теријер
кери теријер
лејкландски теријер
манчестер теријер
мекодлаки пшенично жути
теријер
немачки ловачки теријер
норвички теријер
норфолшки теријер
парсон раселов теријер
силихем теријер
силки теријер
скај теријер
стафордски бул теријер
фокстеријер краткодлаки
фокстеријер оштродлаки
чешки теријер
џек раселов теријер
шкотски теријер

ГРУПА IV

јазавичари

јазавичар

ГРУПА V

шпиц тип и примитивни тип паса

акита
аљаски маламут
басењи
гренландски пас
еуразиер
западно сибирска лајка

Расе паса

ибички хрт
израелски овчар
исландски овчар
источно сибирска лајка
италијански волпино *
јапански шпиц
јемтландски пас
каи
канарски хрт
карелијски гонич медведа
кишу
корее јиндо дог
лапонски пас
лапонски пастирски пас
лапонски шпиц
мексички голокожи пас
немачки шпиц
норботенски шпиц
норвешки ловачки шпиц
норвешки сиви гонич
норвешки црни гонич
норвешки шпиц
перуански инка пас
португалски хрт
руско европска лајка
самојед
сибирски хаски
сицилијански хрт
тајландски риџбек
фараонски пас
фински шпиц
хокаидо
чау-чау
шведски пастирски пас
шиба
шикоку

ГРУПА VI

гоничи, трагачи и сродне расе

алпски брак јазавичар
амерички лисичар
ариешки гонич
артезијско нормански басет
артоашки гонич
аустријски равнотлаки гонич
баварски планински крвоследник
басет
бигл

бигл зечар
били
босански одбрамбени гонич - барак
бретањски риџи басет
велики вендејски грифон
велики гаскоњско сентанжујски гонич
велики енглеско-француски гонич
велики енглеско-француски бело црни гонич
велики енглеско-француски бело-оранж гонич
велики оштродлаки вендејски басет
велики плави гаскоњски гонич
вендејски оштродлаки гонич
вестфалски брак јазавичар
вендејски оштродлаки гонич
вестфалски брак јазавичар
видраш
гонич ракуна
грчки гонич
далматински пас
дункеров гонич
енглески лисичар
ердељски гонич
истарски краткодлаки гонич
истарски оштродлаки гонич
италијански гонич - краткодлаки
италијански гонич - оштродлаки
југословенски тробојни гонич
мали гаскоњско сентанжујски гонич
мали енглеско француски мат гонич
мали оштродлаки вендејски басет
мали плави гаскоњски гонич
немачки гонич

нивернејски оштродлаки гонич
пас св. Хјуберта - блондхунд
плави гаскоњски гонич
плави оштродлаки гаскоњски гонич
планински гонич
поатушки гонич
пољски гонич
порцулански гонич
посавски гонич
риџи оштродлаки бретањски гонич
родезијски риџбек
словачки гонич
смолондски гонич
сртски гонич
тиролски гонич
фински гонич
француски тробојни гонич
француско бело оранж гонич
француско бело црни гонич
хамилтонов гонич
хановерски крвоследник
харијер
хигенов гонич
холденски гонич
швајцарски гонич
швајцарски нисконоги гонич
шведски гонич дрвер
шилеров гонич
шпански брдски гонич
штајерски оштродлаки високобрдски гонич

ГРУПА VII

птичари

аријешки птичар
бурбонски птичар
бургшоки јаребичар
вајмарски птичар
велики минстерлендски птичар
гордон сетер
дрентски птичар
енглески сетер
епањел бретон
ирски црвени сетер
ирски црвено-бели сетер

италијански краткодлаки птичар	амерички кокер шпанијел	кромфорлендер
италијански спинон	амерички шпанијел за воду	ласа апсо
кортхалсов грифон	барбе	мали брабансон
мађарска вижла	велшки шпрингер	мали лављи пас
краткодлака	шпанијел	малтешки пас
мађарска вижла	енглески кокер шпанијел	патуљаста континентал.
оштродлака	енглески шпрингер	епањел
мали минстерлендер	шпанијел	лекинезер
немачки дугодлаки птичар	златни ретривер	пуг
немачки костретасти птичар	ирски шпанијел за воду	пудле
немачки краткодлаки птичар	кламбер шпанијел	тибетски теријер
немачки оштродлаки птичар	лабрадор ретривер	тибетски шпанијел
овернејски птичар	лагото ромањоло	тулеарски пас
пикардијски епањел	мали холандски пас за лов птица на води	француски булдог
плави пикардијски епањел	немачки препеличар	хавански бишон
поентер	пољски шпанијел	чивава
понт-одмершки епањел	португалски пас за воду	ши-цу
португалски јаребичар	равнодлаки ретривер	шпанијел краља чарлса
пудлоентер	ретривер коврџаве длаке	
сенжерменски птичар	сасекс шпанијел	ГРУПА X
словачки оштродлаки птичар	толинг ретривер	хртови
стари дански птичар	фризијски шпанијел	арапски хрт-слуги
француски епањел	чизопик ретривер	авганистански хрт
француски птичар	шпански пас за воду	азавак
гаскоњски тип		велики енглески хрт - грејхунд
француски птичар	ГРУПА IX	ирски вучји хрт
пиринејски тип	пси за пратњу и	мађарски хрт
холандски препеличар	разоноду	мали енглески хрт-випет
чешки фоусек	белгијски грифон	мали италијански хрт
	болоњски пас	персијски хрт-салуки
	бостонски теријер	пољски хрт
	бриселски грифон	руски хрт - барзој
	јапански чин	шко
	кинески ђубасти (кукмасти) пас	
	коврџави бишон	

ГРУПА VIII
ретривери, цуњавци и
пси за воду

carnata) *реј*: христово цвеће, богородичин крст, христов венац

пасји трн м бот. (лат. *Hipporhamæ rhamnoides*) *реј*: вукодржица, злолесница

пасмина ж в. раса

паства ж верници, стадо

пасти сврш. непрел. (лупнути о земљу) паднути, треснути, бупити, бупнути, срушити се, сурвати се, стропоштати се, сручити се, стрмоглавити се, свалити се, стровалити се,

обрушити се, посрнути - *фам*: окинути, звекнути, звизнути, љуљнути, прострети се, извалити се, пружити се, сложити се, пољубити земљу, љуснути, љоснути, скљокати се, лећи, поринути *реј*., рокнути *жарј*., бетонирати се *жарј*.

пастир м чобанин, чобан, чувар стада, чувар стоке, бачијар *реј*., катунар *реј*., бачар *арх.*, бач *арх.*, бачијаш *арх.*, супашник *арх.*, сточар *реј*., овчар *суж*. - *уй*: козар, говедар

пасторак м в. усвојеник

пасторка ж в. усвојеник

пастрмка ж зоол. (лат. *Salmo turta fario*) пастрва хрв.

пастув м ждребац, ждребе, ајгир *реј.*, пастух *реј.*

пасуљ м бот. (лат. *Phaseolus vulgaris*) *реј.*: грах, бажуљ, бели грах, бели пасуљ, бијели грах, боб, гра, грав, грах-голубњак, грах-рогачић, грах-рожњак, грах-тачкаш, жути пасуљ, лашки боб, опаки боб, пажуљ, пасуљ пузавац, пасуљ тачкаш, пашон, пашуљак, плетенац, почањ, притичњак, приткаш, причанац, причаник, смигаш, тркљанац, тркљаш, фађуо, фажол, фазоли, фасол, фасул, фашон, фржол, цора, суљпа *жарј.*, суља *жарј.*

патарен м в. богумил

патаренски прид. в. богумилски

патент м изум, откриће, проналазак - уј. апарат

патити несврш. непрел. прел. мучити се, туговати, јадовати, трпети, злопатити се, подносити муке, страдати, гинути *фиј.*, венути *фиј.*, крварити *фиј.*, копнети *фиј.*, боловати *фиј.*, бугарити *ексјр.*, чемерити *реј.*, гристи се *фиј.*, пећи се *фиј.* - уј: кукати, испаштати, јадикувати

патити се несврш. в. мучити се 2.

патка ж **1** зоол. (лат. *Anas*) пловка - суж: патка крџа, дивља патка, патка крчуга, патка кашикара, патка крџа **2** *фам.* дезинформација, монтажа, обмана, подвала, заблуда, марифетлук, лажна узбуна, лажна вест, погрешно уверење, изврнута чињеница, нетачно обавештење - уј: лаж, манипулација, измишљотина **3** в. подвала 1.

патлиџан м бот. (лат. *Solanum melongena*) плави патлиџан, меланџана

реј., баланџана *реј.*, баланџана *реј.*

патник м в. паћеник

патница ж в. паћеница

патња ж (велика бол, обично душевна) мука, паћеништво, очај, агонија, испаштање, паћење, мучење, несрећа, страдање, злопаћење, трпљење, страдалништво, издржавање, велика бол, подношење (бола/муке), патништво, трпња, пролазак кроз муке *изр.*, ход по мукама *изр.*, калварија *фиј.*, камен *фиј.*, голгота *фиј.*, јарам *фиј.*, пакао *фиј.* - уј: зло, депресија, беда, тескоба

патос м **1** (доња површина просторије) под, тло, тле **2** в. одушевљење 1.

патријархалан прид. в. старомодан 1.

патрон м в. заштитник 1.

патронажа ж **1** в. протекција **2** в. покровитељство 1.

патронат м **1** в. протекција **2** в. покровитељство 1.

патуљак м гном, вилењак

патуљаст прид. **1** (о човеку) в. геџав **2** (о стварима) в. мали

паћеник м страдалник, мученик, великомученик, невољник, патник, мукотрпник, болник, злопатник, страдалац, мартир, дугопатник, патилац - уј: испосник, светац, монах

паћеница ж сиротица, мученица, бедница, јадница, страдалница, патница, несретница, злосрећница, несрећница, невољница, злопатница, сиротанка, дугопатница, великомученица, мукотрпница, јада *реј.*

паћеништво с мука, беда, страха, патња, брига, невоља, несрећа, испаштање, паћење, напрезање, недаћа, мучење, тортура, страдање, злопаћење, трпљење, страдалништво,

мрцварење, издржавање, тегоба, неугодност, неугода, напаст, велика бол, подношење (боли/муке), пролазак кроз муке, патништво, покора, јад, ход по мукама, трпња, калварија *фиї.*, камен *фиї.*, голгота *фиї.*, враг *фиї.*, бреме *фиї.*, јарам *фиї.*, главобоља *фиї.*, пакао *фиї.* - *уй:* зло, депресија, невоља

паћење с в. паћеништво

пауза ж ❶ предах, одмор, прекид, заустављање, застој, застанак, међучин *суж.*, тајмаут *суж.*, брејк *фам.*, полувреме *сиорџи.*, станка *хрв.* - *уй:* одмор, међувреме, цезура ❷ в. цезура

паук м (врста инсекта, лат. *Arachnoidea*) *

паушалан прид. в. произвољан 1.

пацијент м ❶ (болестан човек) в. болесник ❷ *фиї.* *фам.* в. лудак

пацифистички прид. в. мировњачки

пацов м зоол. (лат. *Rattus rattus*, *R. norvegicus*) штакор, пантагана *реї.*

пашканат м бот. в. паштрњак

пашњак ж ливада, пољана, пропљанак, испаша, ледина, лазина, попас, лаз, зараван, попаша, паша, раван, чистина, попаска, ведрик *реї.*, прогала *арх.*

паштрњак м бот. (лат. *Pastinaca sativa*) *реї:* паштрњак, пашканат, паштрњак, јелинак, крстата трава, пастинак, пашкрнат, слатка трава

певати несврш. непрел. прел. појати, певуцкати, певушити, попевати, бигљисати *реї.*, биглисати *реї.*, кантати *реї.*, грметати *реї.*, биљисати *реї.*, цвркутати *фам.*, даворити *арх.*, ладати *арх.*, лалалакати *џої.*, урлати *џої.*, завијати *џої.*, ревати *џої.*, грактати *џої.*, фућкати *џої.* *реї.*, тулити *џої.* - *суж:* гангати *реї.*, квирилирати *реї.*, отезати *џої.* -

уй: фалширати

певач м вокални извођач, вокал *фам.*

пегав прид. пиргаст, пегаст, ишаран (пегам), пиргав, педичав *реї.*, абрашљив *арх.* - *уй:* музгав, богињав

педагог м в. васпитач

педантан прид. ❶ в. уредан 1. ❷ в. тачан 2.

пекар м (онај чије је занимање да пече хлеб и пециво) хлебар *реї.*, љебар *реї.*, фурунџија *арх.*

пелин м бот. (лат. *Artemisia absinthium*) *реї:* бели пелин, вермут, пеленак, горчица, пелим, осенач

пелцовање с в. вакцинација

пелцовати несврш. прел. ❶ в. вакцинисати ❷ в. калемити

пенетрација ж продор, продирање, улажење, пенетрирање

пенис м (мушки полни орган) фалус, уд, полни уд, удо, стидник, сполни уд, споловило *хрв.*, пимпек *хрв.* - *фам:* мали, мишко, кобасица, курајло, пишић, батина, понос, чунак, дугајло, мој, чундара, ђока, справа, алатка, патка - *нар.* дика, кита, курац, кара - *жарї:* буздован, кобаја, туки, питон, кића - *геч:* пиша, куре, паче

пеница ж бот. (лат. *Motocilla silvia*) обична грмуша

пентрати се несврш. в. пењати се

пењати се несврш. узверавати се, верати се, успињати се, обавијати се, вити се, пентрати се, вешати се, вијугати се, овијати се, провлачити се, кешати се *жарї.*

пењач м ❶ алпиниста, планинар, верач, планинац ❷ верач, повијуша

пењачица ж бот. в. пузавица

пепељаст прид. ❶ в. малокрван ❷ в. сив

перверзан прид. в. развратан 2.

перверзија ж настраност, изопаченост, исквареност, неправилност, разврат, саблажњивост, изопачење, наказност, болест, ружноћа, абнормалност, перверзњаштво, перверзност, ненормалност, противприродност, девијантност, изобличеност, искривљеност, изврнутост, поквареност *еуф.* - *суж:* садизам, содомија

перверзност ж *в.* перверзија

перверзњаштво с *в.* перверзија

перика ж лажна коса, власуља *хрв.*

перина ж *в.* постељина

период м ① (временски ~ уопште или раздобље које се одликује неким догађајима) епоха, ера, век, раздобље, интервал, време, доба, доб, етапа, сезона, циклус, ера, размак, одсек времена, мена *арх.* ② (~ у развоју нечега) стадијум, степен, фаза

перманентан прид. ① *в.* сталан ② *форм. в.* обичан 1.

перманентност ж трајност, сталност, константност, устаљеност, дуго-трајност, постојаност, непропадљивост, непотрошивост, дуговечност, неисцрпност, континуитет, стабилитет, неразрушивост, нескршивост, неуништивост, непрестаност, непроменљивост, непрекидност, трајање - *уй:* отпорност, вечност

персона ж *в.* особа

персонал м колектив, кадар, особље, колегијум, чиновништво, штаб, апарат, администрација - *уй:* људство, друштво, влада, екипа

персоналан прид. *в.* личан

перспектива ж *фиг.* ① мишљење, знање, становиште, полазиште, гледиште, вид, схватање, стајалиште, видик, мудрост, позиција, назор, аспект, став, духовна ширина, духовни хоризонт, представа (о нечему),

тачка гледишта, дохват, угао гледања, видокруг, поимање ствари, опсег, ширина схватања, визија, уверење, домашај, панорама *фил.*, поглед *фил.*, домет *фил.*, мњење *арх.*, мотриште *реп.*, светоназор *хрв.* - *уй:* разумевање, идеја, начело ② *в.* будућност 1.

перуника ж *бот.* (лат. *Iris florentina*) ирис *реп:* бела перуника, бела ружица, бијели кмин, мирисна перуника, питоми кмин (лат. *Iris germanica*) *реп:* баштенска перуника, богиша, божица, замбак, калуђер, кринка, марин кмин, мачиц, модра лилија, модра перуника, модри жиљ, модри љиљан, небески каћун, пеперуга, питома перуника, плава лелија, преперуга, ружица, сабљица, самбак, хлипавник

перушка ж (лат. *Parus lugubris*) мрка сеница

перфектан прид. идеалан, савршен, беспримеран, беспрекоран, апсолутан, непоновљив, непогрешив, најбољи, прворазредан, супериоран, неприкосновен, ненадјевив *жарг.*, ненадкриљив *реп.* - *уй:* сјајан, одличан, диван, потпун

перфектно *прил. в.* одлично

перфидан прид. *в.* покварен 1.

перфидник м *в.* покварењак

перфидност ж ① *в.* неискреност 1. ② *в.* превара 1.

першун м *бот.* (лат. *Petroselinum sativum*) першин *хрв.* - *реп:* магданос, ак, ач, мајдонос, патесимул, петрожељ, петрусиљ, петрусин, пршун

песимиста м злокобник, баксуз, циник, злослутник, мрачњак, баксузник, мракач, хејтер *жарг.*, црноглеђа *експр.*, кукувија *йој.*

песма ж спев, попевка, даворија, ствар *фам.*, песан *арх.*, пјесан *арх.*, пјесна *арх.*, тралалајка *шал.*, песмотвор *форм.*, песмуљак *йој.*, лумповка

суж., еп *суж.*, епиграм *суж.* - *уй*: мелодија, песништво

песник м поета., бард, лирик, лиричар, версификатор, рапсод, стихо-клепац, стихотворац, песмотворац, елегичар *суж.*,

Врсте песама

арија	корачница	славопој
балада	лумперајка	славоспев
бећарац	нарицаљка	сонг
буколика	народњак	тралалајка
даворија	пасторала	тропар
еклога	подокница	тугованка
елегија	попевка	успаванка
жалопојка	поскочица	хвалоспев
запевка	ругалица	химна
јадиковка	сватовац	шлагер
јадованка	севдалинка	
коледа	серенада	

песничити се несврш. в. тући се

песништво с поезија, певање, песничка уметност, песмотворство, стихотворје, стихотворство, песмотворје *експр.*, стихоклепство *йој.* лирика *суж.* - *уй*: стих, рима, версификација, песма

пета ж в. потпетица

петљати несврш. прел. ❶ варати, интриговати, роварити, мотати, измишљати, смерати, подметати, сплеткарити, мућкати, подваљивати, мугљати, кувати *фиј.*, ковати *фиј.*, бркати *фиј.*, мутити *фиј.*, бургијати *фам.*, мунђати *фам.*, муљати *фам.*, возати *жарј.*, пртљати *рејј.*, шуровати *рејј.* ❷ в. лагати

петљати се несврш. (бавити се туђим проблемима) уплитати се, мешати се, упетљавати се, пачити се, плести се, гледати туђа посла, забадати нос *изр.*, бити у свакој чорби мирођија *изр.* ❷ в. бавити се

петпарачки прид. в. неоригиналан 1.

петровац м бот. (лат. *Agrimonia eupatoria*) *реј*: рањеник, овчији чичак, костолом, трава од посеке

петров крст м бот. (лат. *Paris quadrifolia*) *реј*: вранино око, крижарица, крстац, приштева трава

пећ ж фуруна, грејач, баба *реј.*, бабура *реј.*, вапненица *реј.*

пећи несврш. прел. (~ храну) шурити, парити, фурити *фам.* - *уй.* спремати 1.

пех м в. малер

пехар м в. ћуп

пецарош м риболовац, алас, рибар, речни рибар, удичар, халас *арх.*

пецати несврш. прел. в. ловити

пециво с (ситни пекарски производи) земичка, кифла, ђеврек, кифлица, погачица, кроасан, ролница, хлепчић, кајзерица, плетеница, переца - *уй.* хлеб, лепиња, тесто

пецкати несврш. прел. (шалити се на туђ рачун или некога изазивати вербално) в. задиркивати

печалбар м *арх.* радник (у иностраној земљи), гастарбајтер *фам.*

пешадија ж в. војска

пешачити несврш. непрел. в. кретати се

пешке прил. пешака *фам.*, гиљајући *жарј.*, ногама *форм.*

пешкир м ручник *хрв.*, шугаман *реј.*

пигмеј м в. кепец

пизда м ж нар. ❶ в. покварењак ❷ в. вагина

пијавица м ж ❶ *фиј.* лихвар, каишар, рекеташ, зеленаш, каматник, гуликожа, изнуђивач, дерикожа, крвопија, кождер, израбљивач, душогубац, стрвинар *фиј.*, лешинар *фиј.*, шинтер *фиј.* *йој.*, вампир *фам.* - *сл:* лопов, зелена мафија *изр.* ❷ *зоол.* (врста паразита, лат. *Hirudinea*) *

пијан прид. пришит, поднапит, алкохолисан, опијен, трештен пијан, цирке *жарі.*, као мајка/земља/смук, под гасом - *фам:* нацврц(к)ан, загрејан, нарољан, нацуган, мортус, нашљеман, накресан, ућефлеисан, весео - *жарі:* балзамован, одузет, укуцан, урађен, шљокензи, табла, гасиран, убивен, улетвљен, разваљен, увоштен, разбијен, јанпи, препариран, ушљокан, уциркан, олешен, ушिकан, надојен

пијаница м ж в. алкохоличар

пијанка ж банчење, бекријање, алкохолизација, лумповање, пијанчење, лумперај, баханал, лолање, лудовање, жур, коктел, слављење, циркање, рађење, шенлучење, лумпација, бучна прослава, алкохолизирање, посело, разуздана забава, дернек *реі.*, шенлук *реі.*, тулум *реі.*, пијавел *реі.*, теревенка *фам.*, локатив *жарі.*, џумбус *арх.* - *уй:* весеље, баханалије, прослава, журка, забава - *сл:* вечеринка, певанка *реі.*, оргије

пијанчевати несврш. непрел. в. пијанчити

пијанчење с банчење, бекријање, алкохолизација, лумповање, пијанка, лумперај, баханал, лолање, лудовање, жур, коктел, слављење, циркање, рађење, шенлучење, лумпација, бучна прослава, алкохолизирање, посело, разуздана забава, дернек *реі.*, шенлук *реі.*, тулум *реі.*, пијавел *реі.*, теревенка *фам.*, локатив *жарі.*, џумбус *арх.* - *уй:* весеље, баханалије, прослава, журка, забава - *сл:* вечеринка, певанка *реі.*, оргије

пијанчити несврш. непрел. прел. банчити, шенлучити, теревенчити, лумповати, лудовати, пити, пијанчевати, пировати, лолати се, проводити се, веселити се, бекријати,

ударати бригу на весеље, гостити се, бучно славити, лумпати, годовати *арх.*

пијаца ж в. базар

пијетет м в. обожавање

пикавац м в. опушак

пилот м авијатичар, ваздухопловац, аеронаутичар, летач, летелац *реі.*, зракопловац *хрв.*

пилула ж таблета, капсула - *суж:* лингвалета, вагиналета

пиљар м в. продавац

пиљити несврш. непрел. в. зурити

пимент м бот. (лат. *Pimenta officinalis*) *реі:* најквирц, клинчићев папар, најгвирц, каранфил-бибер

пингвин м зоол. (врста поларне птице, лат. *Aptenodytes forsteri*) *

пир м в. гозба

пирана ж зоол. (лат. *Pycocentrus-ili-Serrasalmus piraya*) пирања, пираја

пирка ж зоол. (лат. *Serranus*) вуковац, вук

пировање с в. гозба

пировати несврш. непрел. шенлучити, теревенчити, лумповати, гостити се, частити се, лудовати, банчити, лолати се, проводити се, веселити се, бекријати, ударати бригу на весеље, пијанчити, бучно славити, лумпати, годовати *арх.* - *уй:* пијанчити

писар м (службена особа која преписује и региструје списе) ћата - *уй:* записничар

писати несврш. прел. бележити, записивати, пописивати

писка ж в. дарма I.

пискав прид. пиштав, пискутав, продоран, крештав, тенорски, танак, оштар, пискутљив

пискавица ж бот. (лат. *Trigonella foenum graecum*) *реі:* грчко семе, свинда, козји рог, божја травица, грохотуша,

грчко сијено, јарчев рог, пјескавица, просац, просеница, просеничак, рога-чићи, рожењача, рожиц, триплат

пискарати несврш. прел. шкрабати, брљати, жврљати, дрљати, шврљати, шарати, чрчкарати, лоше писати, чрчкати, чврљати, мрчити папир

пискутав прид. пискав, пиштав, продоран, крештав, тенорски, танак, оштар, пискутљив

писмо с ① (писмена порука) допис, пошилка, порука *суж.* ② в. азбука

писнути сврш. непрел. в. проговори-ти

пита ж савијача, штрудла, базла-мача *реј.*, балзамача *реј.*, басламача *реј.*, злијевка *хрв.*, злевка *хрв.*, раз-љевуша *хрв.*

пити несврш. непрел. прел. ① *йрел.* опијати се, алкохолисати се, цу-гати, напијати се, банчити, цев-чити, локати - *фам.*: ударати (по пићу), дудучити, тући (по пићу), разваљивати се, унеређивати се, шљокати, шљемати, разбијати се (од пића), циркати *жарј.*, лешити се *жарј.* ② *йрел.* (утољавати жеђ) испијати, толити, утишавати, то-лити жеђ, гасити жеђ, ублажава-ти, напајати се, локати, капити *реј.* ③ *нейрел.* в. пијанчити

питон м зоол. (врста змије удава, лат. Python recitulatus) *

пиће с алкохол, цирка - *фам.*: пијача, цуга - *жарј.*: буз, гориво, ћепи, керо-зин, шљока

пихтије ж мн. аспик, пиктије, луче-ње, паче, сушц, питије *реј.*, пае *реј.*, мрзлетина *реј.*, луење *реј.*, гољеница *реј.*, хладетина *хрв.*

пиц м бот. (лат. Charax puntazzo) ши-љац

пицајзла ж в. стидна ваш

пицнут прид. *жарј.* в. накићен

пичка ж нар. ① в. вагина ② в. кука-вица 2. ③ в. нитков

пиштав прид. пискав, пискутав, ши-штав, продоран, крештав, тенорски, танак, оштар, пискутљив

пиштаљка ж звиждаљка, свирали-ца *реј.*, фућкаљка *фам.*, фућкалица *фам.*

пиштара ж зоол. (лат. Micropus arpus) пишталица, црна чиопа

пиштати несврш. непрел. в. звижда-ти

пиштољ м револвер, пуца *фам.*, пуцаљка *фам.*, утока *жарј.*, прангија *жарј.*

плав прид. азуран, модар, морско-плав, тегет, небескоплав, боје мора/неба, плаветан *реј.*

плаветнило с ① азур, модрило, небеска боја, плавило, плавина, пла-ветност, модрина, лазур *реј.* ② в. ве-дрина 1.

плагиратор м (који подражава туђа дела) имитатор, фалсификатор, ком-пилатор *фиј.*, лопов *фиј.*, пират *фам.*

плажа ж ① обала, купалиште, жал, жало *арх. реј.* ② в. обала 1. ▼ *уй.* ку-палиште 1.

плакар м гардероба, ормар, орман

плакат м постер, транспарент, пла-ката *реј.* - *суж.*: проглас, реклама

плакати несврш. непрел. сузити, влажити, грцати, шмрцати, рони-ти сузе *изр.*, проливати/ронити сузе *изр.*, сузе лити *изр.*, цмиздрити *фам. деч.*, кењкати *фам. деч.*, кмечати *деч.*, цмиздрети *деч.*, слинити *йој.*, јецати *ексјр.*, ридати *ексјр.* - *уй.* кукати, на-рицати, туговати

пламен м ① в. ватра ② *фиј.* (у очи-ма) сјај, блесак, блештавило ③ *фиј.* в. занос 1.

пламен² прид. ① в. врео ② *фиї.* в. страстан

пламенац м ① в. заставица ② в. пе-
кликан

пламеник м в. фитиљ

план м ① пројекат, костур, нацрт, концепција, кроки, обрис, слика, приказ, схема, шема, верзија, макета, преглед, скица, замисао, идеја, оквир, предлог, цртеж *фиї.*, пројект *хрв.* ② (оно што је неко намерио да учини) намера, стремљење, настојање, тежња, жеља, амбиција, хтење, циљ, аспирација, комбинација, замисао, примисао, интенција, наум, накана, тежење, смерање, идеал, промишљај, претензија, смер *реиї.*, нами-сао *реиї.* ③ в. нацрт 1. ④ в. приступ 1. ⑤ програм, распоред, сатиница, ити-нерар

пландовање с в. лењост

пландовати несврш. непрел. в. лен-
чарити

планета ж (небеско тело које се вр-
ти око звезде) *

Планете сунчевог система са највећим сателитима

- (♿) **Меркур**, без природних сателита
- (♀) **Венера**, без природних сателита
- (♁) **Земља** (Месец)
- (♂) **Марс** (Фобос, Деимос)
- (♃) **Јупитер** (Јо, Европа, Ганимед,
Калисто)
- (♄) **Сатурн** (Титан, Мимас, Енцеладус,
Тетис, Дион, Реа, Јапетус)
- (♅) **Уран** (Миранда, Аријел, Умбријел,
Титанија, Оберон)
- (♆) **Нептун** (Тритон)

ПАТУЉАСТЕ ПЛАНЕТЕ

- (♁) **Церес**, без природних сателита
- (♇) **Плутон** (Харон, Никс, Хидра)
Ерис, без природних сателита

планика ж бот. (лат. *Argutus unedo*)
реї: бела планика, планичац, мечје
грожђе, јагодица-раст

планина ж *іеоїр.* (веће узвишење од
500 м које је обично има више врхова)
гора, масив *суж.*, височје *реиї.* - *уї.*
брдо, висораван

планинар м алпиниста, верач, пе-
њач, планинац

планинац м в. планинар

пласт м в. сноп 1.

плата ж зарада, добит, доходак, на-
кнада, новац, дневница (зарада за
један дан), приход, примања, мате-
ријална корист, надница, исплата,
лични доходак *форм.*, ЛД *форм. арх.*,
берива *арх.*, доход *реиї.*, заслужба
хрв., примитак *хрв.*, плаћа *хрв.* - *уї.*
хонорар

платити сврш. прел. отплатити, ис-
платити, изравнати (трошкове), ком-
пензовати, надокнадити, надомести-
ти, намирити, обештетити, подмири-
ти, амортизовати - *уї.* купити

плато м в. равна'2.

платформа ж в. полазиште 2.

плаћање с враћање (дуга), одужи-
вање, отплата, отплаћивање, изми-
ривање, намиривање, исплаћивање,
накнађивање, подмиривање - *уї.* ку-
повина

плаћати несврш. прел. исплаћивати,
намиривати, накнађивати, подмири-
вати, одуживати се, сносити трошак,
давати новац, давати накнаду/награ-
ду, дрешити кесу *фам.*, машаги се це-
па *фам.*, талити *фам.* - *суж:* откупљи-
вати - *уї.* куповати

плаћеник м ① надничар, најамник,
сезонац, сезонски радник, феријалац,
унајмљеник, кулучар, унајмљени рад-
ник, мануелац, најамни радник, ајлу-
чар *реї.*, ајлугија *реї.*, аргат *арх.*, ар-

гатин *арх.*, аргатар *арх.*, аргатач *арх.*, дневничар *рей.* ② унајмљени војник, најамник ▼ *уй.* слуга 1.

плаузибилан прид. в. остварив

плафон м ① таваница, свод, строп, небо *рей.*, таван *рей.* - *уй.* кров, небо ② *фам. в.* кулминација

плаховит прид. ① в. пргав ② в. хировит

плацента ж водењак, овојница, чупаница *рей.*, плодва *рей.*, кошуљица *рей.*, постељица *мед.*, амнион *мед.*, плодница *хрв.*

плачљивац м в. кењкавац 1.

плашити сврш. прел. (изазивати страх) страшити, препадати, штречати, бречати, ужасавати, утеривати страх, лецати *рей.* - *уй.* заплашити, ужасавати, изненадити

плашити се несврш. ① (осећати страх) бојати се, страшити се, страховати, дрхтати, трести се, зепсти, штречати се *фам.*, клецати *фам.*, лецати се *рей.*, тртарити *фам. рей.* - *уй.* чувати се 1. ② (осећати бригу, стрепњу) стрепити, бринути се, бојати се, секирати се, зазирати, прибојавати се, имати лош предосећај - *уй.* устезати се

плашљив прид. бојажљив, страшљив, устрептао, у страху, узентован *жарі.* - *уй.* ужаснут

плашљивац м страшљивац, бојажљивац, кукавица, зентарош *жарі.*

плашљивост ж в. бојажљивост

плашт м в. огртач

пледирати несврш. прел. в. заступати

племенит прид. ① човекољубив, пожртвован, несебичан, хуман, човечан, пажљив, мека срца, простодушан, душеван, доброхотан, благонаклон - *уй.* добар 1., љубазан, сусре-

тљив, дарежљив ② в. узвишен 1. ③ в. милостив

племенитост ж ① величина, достојанство, значај, признатост, истакнутост, уваженост, углед, нотабилитет, цењеност, запаженост, угледност, изврсност, знатност, прворазредност ② в. пожртвованост 1. ③ в. несебичност 2. ④ в. отменост ▼ *уй.* учтивост

племић м аристократа, господар, великаш, бољар, властелин, аристократ, великодостојник, велможа, госпар *хрв. рей.*, коленовић *рей.*, племениташ *арх. рей.*, човек плаве крви *изр.* - *суж:* принц, бојар *рей.*, војвода, патрициј, сер, лорд, барон, гроф, спахија, ага, паж

племићи м мн. в. племство

племство с аристократија, елита, властела, племићи, господство, неблес, плава крв, високо друштво, великаши, властелинство, отмени свет, мондено друштво, ноблеса *рей.*, крем *фам.*, аристократија *хрв.*

плен м ① (ратни ~) заплена, отето ② (~ у лову) ловина, лов, одстрел, улов **пленидба** ж одузимање, заплена, одузимање имовине, оврха *арх.*, рубачина *арх.*, секвестрација *йравн.*, извршење *йравн.*

плес м игра, игранка, бал, ђуска *фам.*

плесати несврш. непрел. играти, поскакивати, одскакивати, ђапати се, балати, ђипати, ђускати *фам.*, скакутати *фам.*, танцати *фам.*, чагати *фам.*, хопсати *фам.*

плесач м играч, балетски играч балетан *суж.*,

плесачица ж играчица, балетска играчица *суж.*, балерина *суж.*

плеснив прид. в. мемљив

плетеница ж ① кика, вितिца ② в. лепиња

Врсте плеса

балет	валцер	менует	свинг	фламенко
бечки валцер	казачок	модерни плес	сиртаки	фокстрот
болеро	кан-кан	полка	стискавац	хула
босанова	коло	полонеза	танго	чардаш
брејк-денс	ламбада	рокенрол	тарантела	чарлстон
буги-вуги	лимбо	румба	твист	ча-ча-ча
диско	мазурка	салса	транс	шутка
енглески	мамбо	самба	трбушни плес	

плетенка ж балон, демижон, демижонка, демижана *реџ*.

плећа ж мн. в. леђа

плекс оркестар м банда, лимена музика, променадни оркестар, збор свирача, војна музика, плекс-музика, плацмузика *арх.* - *сл:* оркестар, дувачки оркестар

плиска ж зоол. (лат. Motocillidae) пастирица в. корице

плитак прид. ① површински, пличински *реџ*., вадозан *реџ*. ② *фиџ*. в. глуп

плиткоуман прид. в. недотупаван

плиш м сомот, баршун, кадифа, велур, самт *реџ*., кадива *арх.*

пловити несврш. прел. плутати - *суж:* бродарити, крстарити, једрити, сплаварити, скеларити - *уй.* возити се

плод м ① воћка, воће ② *фиџ*. в. резултат

плодност ж берићетност, издашност, родност, претилина, плодноност, фертилитет

плодотворност ж в. стваралаштво

плот м тараба, заграда, ограда

плотун м ① салва ② в. паљба

плоча ж в. албум

плочник м тротоар, пешачка стаза *форм.*, ногоступ *хрв.*

плус¹ взн. *фам.* и, и још, онда, затим
плус² м рчц. (знак за сабирање) више, и

плућник м бот. (лат. Lichen islandicus) *реџ*: исландски лишај, исландска лихена, изландска плетика, горјански мах, бохински мах, исландска маховина, ертенска трава, планинска маховина, штитарка

плућњак м бот. (лат. Pulmonaria officinalis) *реџ*: медуника, медуњак, медуница, великданче, велик-данче, грудњанка, кудравац, лисјац, лисац, медунак, медуниче, плућница, цигеричњак

пљачка ж ① крађа, отимачина, грабеж, лоповлук, јагма, гусарство, лоповштина, пиратство, пиратерија, лупештво, хајдучија, похара, пороб, покрада, поткрађа, грабеж, мажњавање *фам.*, разбојништво, утаја *суж.*, провала *суж.*, татбина *арх.*, лора *арх.* - *уй.* превара и злочин ② в. плагијат ③ в. неморал 2.

пљачкање с в. разбојништво

пљачкати сврш. прел. (отимати имовину и новац, или продавати по превисокој цени) красти, пустошити, харати, харачити, пленити, пењешити *фам.*, черупати *фам.*, љуштити *фам.*, стригати *фам.*, драпати *фам.*, линдрати *жарџ*., драти *жарџ*., лешити *жарџ*., марисати *жарџ*.

пљачкаш м бандит, разбојник, одметник, преступник, лупача, крадљивац, делинквент, отимач, провалник, шатровац, луталица, фуњара, гангстер, хаин *реј.*, харамија *реј.*, пустихија *арх.*, куче *йој.* - уй: вуцибатина, нитков, битанга, пробисвет, силеција, злочинац - сл: издајица, кривац, мафијаш, убица, криминалац

пљачкаштво с в. разбојништво

пљескање с тапшање, аплауз, похвала, одушевљење, овације, одобравање, пљесак, хваљење

пљескати несврш. непрел. тапшати, аплаудирати, одобрвати, поздрављати, хвалити

пљеснути сврш. прел. в. ошамарити

пљувати несврш. непрел. прел. ① *нејрел.* пљуцкати, испљувавати, шлајмарити *жарј.* ② *јрел. фиј.* в. понижавати

пљувачка ж бала, испљувак, хракотина, балац, шлајм, баљега, пљувачка, балган, пљувака, пљувача, шлајмарица *жарј.*, шмркаљ *хрв.*, шмркља *хрв.* - сл: слуз, пена, шмрк

пљуга ж фам. в. цигарета

пљусак ж ① (јака и нагла киша) * - уй. киша ② *фиј.* в. (велика количина нечега што се брзо креће, пада) бујица, поплава, киша, река, навала, провала - уй. мноштво

пљускати несврш. непрел. прел. в. млатити I.

побацити сврш. непрел. абортирати, прекинути трудноћу, прерано родити, претпети абортус, изнебити *реј.*

побачај м абортус, киретажа, прекид трудноће, пометнуће *реј.*, помет *реј.*

победа ж тријумф, добиће *арх.*

победити сврш. прел. ① савладати, тријумфовати, покорити, поразити, надвладати, славити *нејрел.*, потући, надиграти, свладати, дотући, погазити, прегазити, згазити, сломити, скршити, извојевати победу, посести, обрвати, надмашити, превагнути, надскочити, надвисити, опхрвати, оборити, надићи, схрвати, однети победу, матирати *фиј.*, потчинити, обурвати, превладати, надјачати, нокаутирати *фиј.*, докрајчити *фиј.*, пребити *фиј.*, појести *фиј.*, срезати *фиј.*, помлатити *фам.*, добити *фам.*, надгорњати *реј.*, уништити *жарј.*, побости заставу *изр.*, бацити на колена *изр.*, узети меру *изр.* ② прославити, крунисати се, окрунити се, овенчати се, тријумфовати, наградити, стећи награду, успети ▼ уй. разорити

победник м победилац *арх.* - уй. првак I.

побеђен прид. свладан, савладан, поражен, потучен, надигран, дотучен, надјачан, превагнут - *фам.* погажен, згажен, прегажен, сломљен, разбијен, скршен, опхрван, надмашен, надскочен, надвишен, оборен, надјачан, добијен, добивен, докрајчен, матиран *фиј.*, нокаутиран *фиј.* - уй. уништен

побенавити сврш. непрел. в. полудети

побеснео прид. необуздан, разгневлен, помахнитао, разјарен, агресиван, избезумљен, разгоропађен, безуман, распаљен, разуздан, помаман, полудео, узаврео, разљућен, прокључао, луд од беса, незадржив, безглав, изван себе, узаврео, подивљао, неприсебан, распамећен, олујан, фуриозан, паклен - уй: бесан, изнервиран, ватрен, сулуд, луд, јаростан

побеснети сврш. непрел. (много се

изнервирати) помахнитати, разбе-
снети се, подивљати, излудети, по-
мамити се, распомамити се, букну-
ти, планути, наљутити се, праснути,
ражестити се, разљутити се, експло-
дирати, узаврети, запенушити, про-
кључати, запенушати, прекипети,
разгневити се, распалити се, усплам-
тети, побенавити *фам.*, подилејисати
фам., шизнути *фам.*, изгубити памет
изр., пошизети *фам.*, вриснути *фам.*,
подилканити *жарі.*, изгубити власт
над собом *изр.* - *уй.* полудети, наљу-
тити се

побећи сврш. непрел. **❶** (успети
трком измаћи некоме) умаћи, умак-
нути, измаћи, одјурити, одјездити -
фам. збрисати, киднути, клиснути,
отпрашити, одмаглити, отперјати,
стругнути, здимити, шмугнути, не-
стати, изветрити, фурнути, запалити
❷ (нагло отпутовати на друго место)
пребећи, емигрирати **❸** *в.* напустити

побијање *с в.* противност

побијен прид. оборен, оповргнут,
оспорен, демантован, одбачен, неги-
ран, одбијен, занијекан *хрв.*

побити сврш. прел. *в.* поубијати

побити се сврш. *в.* потући се

поблесавити сврш. непрел. *в.* по-
лудети

побожник *м* верник, правоверац,
теист, богоугодник, богомољац, по-
божњак

побожност *ж* **❶** веровање, богоу-
годност, смерност - *уй.* религија

побољшање *с* **❶** прогрес, раст,
порастан, повећање, помак, напредак,
цветање, експанзија, опорављање,
просперитет, развој, опоравак, про-
цвет, одмицање, успон, бољитак,
помицање, усавршење, уздизање,
промена набоље, корак напред, по-
зитивно кретање, оздрављење *фил.*,

ескалација *фил.*, аугментација *реиџ.*,
побољшица *реиџ.*, од горег ка бољем
изр. асанација *мед. стируч. суж.*, - *сл.*
благостање, увећање, излечење **❷** бо-
љитак

побољшати сврш. прел. (учинити
бољим, новијим) усавршити, надо-
градити, доградити, набуџити *фам.*,
скалабуџити *фам.*, збуџити *жарі.*

поборник *м в.* поклоник

побратим *м* (пријатељ кога је ње-
гов пријатељ узео за брата) побрат -
уй. пријатељ, саборац

побрканост *ж в.* неуредност

побуда *ж* (покретач за неку одлуку
или радњу) подстрек, разлог, подсти-
цај, стимуланс, мотивација, мотив,
импулс, ињекција *фил.*, мотор *фил.*,
подражај *хрв.*, потицај *хрв.*

побудити сврш. прел. *в.* подстаћи **1.**

побуђивати несврш. прел. *в.* наво-
дити

побуна *ж* **❶** буна, устанак **❷** *в.* от-
пор **1.**

побуњеник *м* (онај који диже буну
против политичке власти) бунтов-
ник, устаник

поваздан прил. *в.* стално

повез *м в.* корице

повезан прид. **❶** *в.* везан **❷** (који је
повезан на какву мрежу) спојен, ко-
нектован, прикачен, у вези, у контак-
ту, скопчан *фам.* **❸** (који је умешан у
неку ствар) умешан, спојен, уплетен,
упетљан, здружен, инволвиран, у ве-
зи, спучен *реиџ.*, скопчан *фам.*, спе-
тљан *фам.*, у игри *фам.*

повезаност *ж* веза, релација, од-
нос, блискост, корелација, паралел-
ност, додир, сродство, сродност, ко-
релативност, међуоднос, узајамност,
спојеност, интеракција, суоднос, су-
односност, хомогеност, спојивост, ве-

заност, сраслост, упоредивост, здруженост, унија, вежа *рей.*, подобност *арх.*, нексус *сѝруч.*, успоредивост *хрв.*, сукладност *хрв.* - *уй:* импликација, пријатељство, сличност

повезница ж в. посредник 2.

повереник м в. посредник 1.

поверење с (вера у некога) поуздање, кредибилитет, поштовање, веровање, вера - *уй.* углед

поверљив прид. в. привржен 1.

поверљивост ж в. приврженост 2.

поверовати сврш. прел. уверити се, осведочити се, доћи до уверења, видети на властите очи, стећи уверење, видети својим очима

повест ж ① в. историја ② в. прича 1. и 2.

повести сврш. прел. ① одвести, испратити, отпратити, узети за руку *изр.* ② в. подстаћи 2. ③ (~ колима) одвести, превести, одбацити *фам.*

повећавање с увећавање, увећање, нагомилавање, пораст, раст, гомилање, прилив, акумулација, концентрација, доток, прираст, скупљање, појачавање, притицање, дотицање, навирање, повећање, потенцирање, агломерација, притјецај *хрв.* - *уй.* прогрес

повећавати несврш. прел. (чинити да нешто буде веће) укрупњавати, увећавати, потенцирати - *уй.* снажити

повећан прид. ① чен ② в. отечен

повећање с в. повећавање - *уй.* прогрес

повећати сврш. прел. (учинити да нешто буде веће, крупније, обимније) укрупнити, увећати, нагомилати, наталожити, згрнути - *уй.* оснажити

повећати се сврш. ① (постати већи, крупнији, обимнији) порастати,

нарасти, увећати се, нагомилати се, укрупнити се, наталожити се - *уй.* порастати ② в. отећи

повијати несврш. прел. в. кривити

повијуша ж в. павитина

повика ж в. дарма 1.

повити сврш. прел. превити, фачловати, бандажирати, зафачловати, уфачловати, умотати/замотати руку/ногу, ставити завој/облогу, превити рану/прелом, привити

повлађивање с улагивање, удворавање, удворба, галанција, удварање, подилажење, ласкање, ласка, хвалење, качење *рей.*

повлађивати несврш. прел. ① в. угађати ② в. подилазити

повластица ж (ексклузивно право које је неком дато) привилегија, погодност, бенефиција, предност, право, част - *уй.* корист, задовољство

повлачење с ① дефанзива, одступање ② в. оставка ③ в. поништење ▼ *уй.* бекство 1.

повлачити се несврш. ① в. потуцати се ② в. бежати

поводац м огрлица, оковратник, каиш, огрљак, колајна *фам.*, литар *рей.*

поводом прил. в. аконто 2.

повољан прид. в. погодан

повољност ж прикладност, примереност, подесност, ваљаност, адекватност, децентност

повратак м враћање, долазак, камбек *фам.*

повратити сврш. прел. в. вратити

повраћај м в. курс

повраћати несврш. прел. ① ригати, ригљати *фам.*, бљувати *фам.*, бацати пеглу *жарі.* ② в. враћати

повредити сврш. прел. ① (нанети физичку повреду некоме) озледити, ранити, ледирати *рей.* ② (душевно ~)

увредити, ранити, ујести *фиї.*, убости *фиї.* - *уй.* узнемирити 2., растужити ③ (~ закон и сл.) нарушити, погазити

повређивати несврш. прел. ① жалостити, растуживати, узнемиривати, потресати, јадити, наносити бол, индигнирати, ојађивати, уједати за срце *изр.*, погруживати *реї.* ② в. понижавати ③ (наности физичке повреде) в. тући

повремено прил. понекад, каткад, покаткад, покадшто, некада, с времена на време, по који пут, по неки пут

повртар м в. вртлар

повртларство с ▽ *уй.* пољопривреда

поврће с (општи назив за биљке које се користе као људска храна) поврћке

Поврће

артичока	кромпир	спанаћ
бели лук	купус	тиква
блитва	лубеница	тиквица
боранија	паприка	целер
броколи	парадајз	црни лук
зелена	пасуљ	чичока
салата	патлиџан	шаргарепа
келераба	раштан	шпаргла
кељ	ротквица	
краставац	рукола	

поврх пред. в. изнад

површан прид. ① (који се ограничава само на оно једноставно, видљиво) половичан, плитак, поједностављен, лежеран, комотан, несавестан *уй.* непажљив, лакомислен, хировит ② (који ради површно) немаран, траљав, шантав, аљкав, овлашан, пребрз, брзоплет - *уй.* непажљив

површински прид. в. плитак 1.

површност ж в. непажња, небрига,

половичност, плиткоћа, поједностављивање, небрижљивост, непажња, нехај, лежерност, несистематичност, неодговорност, необзирност, несређеност, комоција, комотност, немарење, комодитет, необзирање - *уй.* лењост, пропуст

повући сврш. прел. ① потегнути, узети - *уй.* зауставити ② в. поништити

повући се сврш. абдицирати, одступити, дати оставку, одрећи се од престола, повући се с (владарског) положаја

повучен прид. ① в. недруштвен ② в. срамежљив 1.

погађати несврш. непрел. прорицати, гатати, претказивати, предвиђати, гледати судбину, одгонетавати, предсказивати, најављивати, гледати у длан, бајати, унапред видети, врачати, видети (будућност), пророковати, читати *фиї.*, казати *фиї.*, казивати *фиї.*, цопрати *реї.*, бацати карте *фам.*, проказивати *арх.*, бахорити *реї.* - *суж:* окретати карте *фам.*, гледати у шољу, гледати у пасуљ, отварати тартот, гледати у карте

погађач м в. пророк

погазити сврш. прел. в. разорити

поган ж в. измет

поганија ж олош, клика, булумен-та, камарила, шљам, жгадија, светиња (проста), банда, мангупарија, руља, компанија, отпад, багра, циганлук, гамад, пропалице, полусвет, подземље, клан, клатеж, котерија, мафија *фиї.*, бараберија *реї.*, клапа *реї.*, лацманија *реї.*, шквадра *реї.*, фајта *реї.*, ксиндл *реї.*, фаланга *фам.*, талог *фам.*, циганија *фам. нар.*, багажа *фам.*, фукара *нар.*, од зла оца а од горе мајке *изр.*

поганити несврш. прел. загађивати, блавити, прљати, брљати, вашарити, мазати, каљати, мрљати, брложити,

гадити, чинити нешто гадним, мрсити, мељати *фиї. реиї.*, свињити *фам.*, стрвити *реиї.*, смрадити *реиї.*, брљугати *реиї.*

поганост ж в. неискреност 1.

погача ж в. лепиња

погибељан прид. ❶ вратоломан, опасан, пустолован, ризичан, рискантан, пресмион, тегобан, изазован, несигуран, неизвестан, ђавољи *фиї.- уй.* непромишљен ❷ в. погубан

погинути сврш. непрел. изгубити живот, изгубити главу, страдати, настрадати, фатално страдати, умрети насилном смрћу *изр.*, забити нос у ледину/земљу *изр. фам.* - *уй.* умрети

поглавар м в. владар

поглед м ❶ *фиї.* начело, веровање, уверење, вера, убеђење, гледиште, осећај, схватање, мото, поставка, теза, кредо, вјерују, теорија, увереност, уздање, супозиција, убеђеност ❷ *фиї. в.* полазиште 1. ❸ в. панорама 1. ❹ (начин на који неко гледа) израз ❺ (моћ гледања) вид

погледавати несврш. непрел. в. видети 1.

погледати сврш. прел. (чулом вида примити) угледати, видети, запазити, осмотри, уочити, спазити, шмекнути, разабрати, снимити *фам.*, уловити оком *фам.*, ђанити *жарї.*, ошмекати *жарї.- уй.* гвирнути

погодан прид. пристао, адекватан, примерен, прикладан, згодан, одговарајући, подесан, повољан, подобан, доличан, еквивалентан, сврсисходан, целисходан, добар *фам.*, ваљан *нар.*, кореспондентан *форм.*, шестан *арх.*, опортун *реиї.* - *уй.* пожељан

погодба ж в. пристанак 2.

погодити сврш. прел. ❶ предвидети, проценити, најавити, наслутити,

прорећи, прорачунати, предсказати, испрогнозити, видети унапред, назрети ❷ в. растужити

погодити се сврш. ❶ в. договорити се ❷ в. уговорити

погодност ж в. прикладност

погодовати несврш. безл. (бити по укусу, вољи) в. пријати ❷ в. користити

погон м ❶ (*ипр.* ставити у ~) кретање, употреба, покрет, рад ❷ (~ у фабрици) постројење ❸ (сила која нешто покреће) енергија

погоршати сврш. прел. (учинити неког или нешто горим) уназадити, покварити, променити нагоре, нашкодити (нечему), регресирати - *уй.* уништити

погрда ж вређање, псовка, увреда, псовање, хуљење, непристојност, омаловажавање, срамоћење, хула, погрдне речи, ружење, инвектива *арх.*

погреб м сахрана, спровод, испраћај, покоп, укоп

погрешан прид. (који одудара од исправног) нетачан, неправилан, наopak, неточан *хрв.*

погрешити сврш. прел. ❶ (направити грешку) забрљати, згрешити, упрскати, преварити се, промашити, омашити, засрати *нар.*, зајебати *нар.* - *уй.* покварити ❷ промашити, не погодити

погрешка ж в. омашка 1.

погром м в. помор

погубан прид. фаталан, кобан, злослутан, судбоносан, високоризичан, разоран, смртоносан, убитачан, погибељан, несрећан, самоубојствен, врло опасан, зао, самоубилачки *фиї.* - *уй.* штетан, опасан

погубити сврш. прел. в. убити

погубљен прид. *фам. в.* збуњен

погубљење с убиство, смакнуће, егзекуција, ликвидација, лишавање живота, хомицидијум *реџ.*, уморство *хрв.*, убојство *хрв.*

под¹ м. (доња површина просторије) патос, тло, тле

под² пред. в. испод

подагра ж в. артритис

поданик м в. слуга 1.

поданички прид. **⓪** потчињен, посиљички, подређен **Ⓢ** (који нема слободу) зависан, овисан, потлачен, потчињен, подјармљен, неслободан, покорен, покорнички, вазалски, ропски, субординиран *форм.*,

подао прид. лош, зао, покварен, злобан, подмукао, пакостан, злоћудан, дијаболчан, охол, opak, безочан, искварен, страховит, поган, неваљао *еуф.*, злочест *фам.*, кваран *фам.*, инфаман *реџ.* - *уй.* неморалан в. покварен 1.

податак м сазнање, информација, чињеница - *уй.* информација 1.

податност ж в. несебичност 2.

подаци м мн. в. рукопис

подашан прид. дарежљив, великодушан, широкогруд, галантан, добар, племенит, хуман, самилостан, добротворнички, несебичан, добротворни, милосрдан, човечан, алтруистички, филантропски - *сл:* широк, милостив, човекољубив, мек, саосећајан, толерантан, господски

подбадати несврш. прел. в. зачикавати

подбадач м в. хушкаш

подбацити сврш. прел. (не оправдати очекивања) разочарати, изневерити, заказати, загајити, оманути

подбел м бот. (лат. *Tussilago farfara*) *реј:* арпинц, бељушка, биложива, бје-локопитњак, бјелушина, виноградска

копачица, водени подбио, елпејж, јурјовка, клобчич, клобчичје, коњска стопиња, коњски лопух, коњско копито, копашица, лапух, лапушчак, лепиш, лепје, лепук, лепух, лепушчек, лесковача, лопук, лопушац, лупинек, марта, мартица, одсег, оселски лопух, оселско копито, ослова стопина, подбела, побелек, подбељ, подбео, подбијел, подбил, подбила, подбиљ, подбио, подбјел, подбјелица, поточенца, прави лапух, пролист, пустица, репинц, репух, свињарица, сподбел, стипор, тутун-лепух, штипор

подбости сврш. прел. в. наговорити 1.

подбунити сврш. прел. в. наговорити 1.

подбуњивање с в. подстицање

подбуњивати несврш. прел. в. подстицати 1.

подбуњивач м в. хушкаш

подбуо прид. в. отечен

подвала ж смицалица, интрига, подлост, препреденост, сплетка, препредењаштво, ујдурма, подмуклост, подметање, псина, малверзација, игра *фам.*, комбинација *жарі.*, муљање *жарі.* - *уй.* лаж, лицемерје, превара

подвалити сврш. прел. сместити, потурити, протурити, наместити, подметнути, прогурати - *уй.* преварити

подваљивати несврш. прел. в. петљати 1.

подвиг м в. резултат

подвући сврш. прел. акцентовати, нагласити, истаћи, назначити, апострофирати, потенцирати, истакнути, поцртати, напоменути, потцртати *хрв.*

подвучен прид. в. означен

подговарати несврш. прел. *в.* подстицати 1.

подеран прид. *в.* похабан 1.

подеранац *м в.* одрпанац 1.

подесан прид. *в.* угодан 1.

подесити сврш. прел. **Ⓛ** променити (учинити друкчијим/различитим), преобликовати, дати нов облик, изменити, прилагодити, адаптирати, прерадити (~ музику), преиначити, преокренути (~ стање), преобличити, примерити (~ узрасту), структуисати, преправити (~ одећу), реформисати (~ универзитет), средити *фам.*, ишћашити *жарі.*, унети промене/измене *форм.*, модифицирати *хрв.*, реформирати *хрв.*, преформулирати (~ реченицу)*хрв.* - *сл:* прерушити, уредити, окренути, устројити, изврнути, ретуширати, ускладити **Ⓢ в.** изменити 1.

подешавање *с в.* привикавање

подивљалост *ж в.* махнитост 1.

подивљао прид. побеснео, разгневлен, дивљи, помахнитао, разјарен, агресиван, избезумљен, разгоропаћен, безуман, распаљен, разуздан, помаман, полудео, луд од беса, незадржив, безглав, изван себе, узаврео, неприсебан, распамећен, олујан, фуриозан, паклен - *уй:* бесан, изнервиран, ватрен, сулуд, луд, јаростан

подивљати сврш. непрел. (много се изнервирати) помахнитати, разбеснети се, побеснети, излудети, помамити се, распомамити се, експлодирати, узаврети, запенушити, побенавити *фам.*, подилејисати *фам.*, шизнути *фам.*, изгубити памет *изр.*, пошизети *фам.*, вриснути *фам.*, подилканити *жарі.* - *уй.* полудети, наљутити се

подигнути сврш. прел. **Ⓛ** (померити нагоре) дигнути, дићи, одигнути

Ⓢ отхранити, васпитати, одгојити, оспособити, подићи, образовати, ишколовати, однеговати, дигнути, припремити за живот, извести на прави пут, поставити на ноге

подијум *м* позорница, бина, сцена, платформа, плато, узвишење, стејџ *жарі.*, естрада *арх.*

подилазити несврш. прел. улагивати се, додворавати се, увлачити се, повлађивати, ласкати, умиљавати се, ићи низ длаку *изр.*, чепити се *фам.*, чмарити се *жарі. вулі.* - *уй.* угађати

подилејисати сврш. непрел. *фам. в.* полудети

подићи сврш. прел. *в.* подигнути

подићи се сврш. *в.* попети се

подјармљен прид. (који није слободан) *в.* потчињен

подјармљен прид. *в.* покорен 1.

подјармљеник *м в.* роб

подјармљеност *ж* потлаченост, ропство - *уй.* обесправљеност, поређеност

подједнак прид. *в.* једнак

подлац *м* (лош, покварен и зао човек) нитков, бедник, бараба, безочник, дволичњак, лицемер, хуља, битанга, изрод, гад, безобразник, превртљивац, хипокрит, препредењак, бесрамник, покварењак, лош човек, бестидник, подмуклица, ђаво, ништарџија, адроповац, сплеткарош, пробисвет, проклетник, мутивода, дрзник, псето, џукац, уштва, неваљалко, пропалица, нечасник, притворица, неваљаца, преварант, злобник, нечовек, злоћа, вуцибагина, симулант, непоштењак, пакосник, перфидник, гуја, џукела, мамлаз, протува, коњ, бирташ, морална наказа, смутљивац, заплотњак, балабандер, двоструки играч, берекин, муфљуз, морални

имбецил, мутикаша, живина, од некога, ништавац, нико и ништа, неотесанац, хипокрита, претворник, зао човек, препреденко, особа с два лица, безвредник, животиња, бескичмењак *фиї.*, крмак *фиї.*, смеће *фиї.*, морална нула *фиї.*, погрда *фиї.*, крпа (од човека) *фиї.*, поган *фиї.*, акробата *фиї.*, морално смеће *фиї.*, прасац *фиї.*, поганчина *фиї.*, свиња *фиї.*, антихрист *фиї.*, ђубре (од човека) *фиї.*, покварен као мућак *фиї.*, палаворда *реї.*, претворица *реї.*, дволичник *реї.*, љигавац *фам.*, љига *фам.*, гнус *фам.*, смрад *фам.*, смрдљивац *фам.*, фукара *нар.*, пичка *нар.*, курвин син *нар.*, рђа *нар.*, шугавац *нар.*, нечастива сила *нар.*, гном *нар.*, пизда *нар.*, дркација *нар.*, брука *нар.*, шуфт *реї.*, угурсуз *арх.*, фарисеј *арх.*, апсолутна нула *арх.*, галијот *арх.*, хахар *арх.*, ванцага *арх.*, фарабут *реї.*, претварало *реї.*, одљуд *реї.*, стодлака *реї.*, богомољац *йої.*, химбеник *хрв.* - *уй.*: гњида *фиї.*, простак, скитница, улизица, ласкавац, хулиган, враголан

подлога ж ① *в.* основа 1. ② *в.* полазиште 2.

подложен прид. *в.* покорен 1.

подлост ж ① *в.* неискреност 1. ② *в.* превара 1.

подметање с *в.* превара 1.

подметати несврш. прел. *в.* петљати

подметач м *в.* оговарач

подметнут прид. намештен, потурен, протурен - *уй.* лажан, неприродан, фиктиван, измишљен

подметнут прид. *в.* неаутентичан

подметнути сврш. прел. (кришом неком нешто ставити или сместити) подвалити, потурити, протурити, наместити, сместити, напаковати, прогурати - *уй.* преварити

подмирење с *в.* исплата

подмићивати несврш. прел. *в.* поткупљивати

подмукао прид. ① *в.* злобан ② *в.* препреден 1.

подмуклица ж *в.* покварењак

подмуклост ж ① *в.* неискреност 1. ② *в.* превара 1.

поднадути се сврш. *в.* отећи

поднапит прид. (мало пијан) опијен, припит, загрејан *фам.*, весео *фам.* - *уй.* пијан

поднети сврш. непрел. (издржати нешто неугодно) истрпети, претрпети, издржати, отрпети, преживети, препатити, пропатити, проћи кроз ватру и воду *изр.*, проћи сито и решето *изр.*, прогурати, изаћи на крај *изр.*

подозрење с опрез, опрезност, обазривост, дистанцираност, сумња, сумњичавост, сумњање, резерва, резервисаност, неверовање, неповерљивост, ограда, суздржаност, суздржљивост, неверица, бојазан, скептичност, скептицизам, затвореност, пажљивост, будност, смотреност, суспективност *реї.* - *уй.* брига 1.

подоста прил. *в.* много

подрастао прид. *реї.* *в.* велик 2.

подређен прид. ① потчињен,ossilнички, поданички ② *в.* покорен 1.

подређени м *в.* слуга 1.

подређеност ж инфериорност, зависност, субординација, другокласност, потчињеност, субординираност, инфериоран положај, мања вредност, понизност, овисност, нижи положај - *уй.* подјармљеност

подрезивање с скраћивање, поткраћивање, краћење, резање, абревијација *сїџруч.*

подрепак м *в.* полтрон

подрепица м ж в. полтрон

подржавати несврш. прел. в. соколити 1.

подривачки прид. превратнички, субверзиван, револуционаран, рушилачки, разоран, антидржавни

подробан прид. в. прецизан 1.

подробно прил. аналитички, темељито, критички, детаљно, методично, просуђивачки, аналитски, евалуаторски, темељно, рецензентски, оцењивачки

подругивати се несврш. в. подсмевати се

подрум м сутерен, подрумска просторија, клет *реј.*, потходник *реј.*

подручје с ❶ в. домен ❷ в. окружење 1. ▼ *уй.* енклава

подрхтавање с вибрација, њихање, треперење, дрхтање, вибрирање, струјање, осцилација, трептање, трептај, дрхтај, лелујање, титрање, титрај, ландарање *фам.*

подрхтавати несврш. непрел. в. дрмати се

подршка ж ❶ охрабрење, помоћ, потпора, узданица, олакшање, умирење, духовна подршка, окрепа, постамент, подупирач - *уй:* стуб, мелем ❷ в. једногласност ❸ *фиј.* в. протекција ❹ в. основа 1. ❺ в. узданица 1.

подсетник м в. нотес

подсећање с присећање, сећање, ретроспектива, осврт, евокација, поглед уназад, дозивање у сећање

подсмевати се несврш. ругати се, изругивати се, подругивати се, исмевати (неког), подсмехивати се, спрдати се - *уй.* шалити се, понижавати, вређати, срамотити

подстаћи сврш. прел. покренути, ангажовати, нагнати, потакнути, подстрекнути, понукати, активира-

ти, побудити, навести, наговорити, потаћи, подјарити, намамити, потпалити *фиј.*, распламсати *фиј.*, размачати *фиј.*, запалити искру *изр.* - *уй:* заврбовати, подићи, охрабрити, надахнути

подстицај м (покретач за неку одлуку или радњу) подстрек, побуда, стимуланс, мотивација, мотив, импулс, разлог, ињекција *фиј.*, мотор *фиј.*, подражај *хрв.*, потицај *хрв.*

подстицање с агитација, хушкање, подстрекавање, подбуњивање, убеђивање, подбадање, утицај, утицање

подстицати несврш. прел. ❶ наговарати, хушкати, подговарати, подбуњивати, пујдати, нагонити, наводити, погичати, подјаривати, рајцати, изазивати, потпалјивати *фам.*, ложити *жарј.*, палити *жарј.*, пржити *жарј.* ❷ в. соколити 1.

подстрек м в. подстицај

подстрекавање с в. подстицање

подстрекивач м узрочник, изазивач, зачетник, творац, покретач, проузрокивач, виновник, кривац *ирон.*

подстрекнути сврш. прел. в. подстаћи

подубица ж бот. (лат. *Teucrium chamaedrys*) *реј:* дубачац, дупчац, дубац, дубчица, зубатац, мравак, пенушица, ступчац, суховрх, трава од грознице, трбушац

подударан прид. (који се подудара по месту, садржају и времену) в. сличан

подударање с ❶ в. сличност ❷ в. поклапање

подударност ж ❶ в. сличност ❷ в. поклапање

подузетан прид. в. предузимљив

подупирати несврш. прел. в. заступати

подупирач м в. основа 1.

подухват м в. предузимање

подучавање с в. предавање 2.

подучавати (~ некога, вршити образовање) учити, образовати, школовати, изображавати, оспособљавати, обучавати - уй. васпитавати

подучавати несврш. прел. в. обучавати

подучити сврш. прел. научити, обучити, издриловати (некога), едуковати, улисти у главу *изр.*

поезија ж песништво, певање, песничка уметност, песмотворство, стихотворје, стихотворство, песмотворје *експр.*, стихокленство *йої.* лирика *суж.*, - уй: стих, рима, версификација, песма

поента ж в. смисао

пожар м (велика ватра која захвата све што може да гори) * - уй. ватра, искра

пожељан прид. (којег други желе) жељан, потребан, добродошао, прихватљив - уй. погодан

пожељност ж в. привлачност 1.

пожртвован прид. ① в. марљив ② племенит, човекољубив, несебичан, хуман, човечан, пажљив, мека срца, простодушан, душеван, доброхотан, благонаклон, милостив - уй. добар 1., љубазан, сусретљив, дарежљив

пожртвованост ж ① широкогрудост, дарежљивост, човекољубље, човечност, несебичност, самаританство, алтруизам, срдачност, предусретљивост, милосрђе, хуманост, великодушност, племенистост, галантност, пажљивост, филантропија, хуманитарност, људскост, достојанственост, благородност, добротивост, милосрдност, узвишеност, богобојазност, галанција, човекољубивост, мекоћа

срца, простодушност, пријатељство, благод, душевност, добродушност, издашност, доброхотност, разумевање, женерозност, беневољентност, подашност, благонаклоност, добра воља, добротворност, женерозитет, генерозност, милост, братољубље, широкогрудност, милостивост, аман *реї.*, податљивост *реї.*, смивовање *реї.*, веледушност *хрв.* - уй: љубав, срце, љубазност, склоност, толеранција, нежност ② в. прегалаштво ③ в. приврженост 2.

пожуда ж ① (велика жеља за нечим) в. похлепа ② (жеља за полним општењем) страст, похота, похотност, сладостраст, страственост, страшноста, ласцивност, пожудност, либидо, сладострашће, сладострасност, похотљивост, чуљност, помама, путеност, путена жеља, - уй: разврат, скаредност, перверзија, порочност, изопаченост

пожудан прид. блудан, похотан, развратан, разблудан, прчевит, раскалашан, облапоран, распустан, помаман, похотљив, путен, сладострастан, либидинозан, ласциван, осетилан, слободан, страстан, еротичан *еуф.*, сексуалан *еуф.*, волуптуозан *реї.*, плотан *реї.*, плотски *реї.* - уй: опсцен, страствен, инстинктиван, скаредан, чулан

пожудети сврш. прел. (страсно пожелети) узбудити се, помамити се, планути пожудом, распомамити се, зажелети се, ужелети се, запалити се *фам.*, напалити се *фам.*, попалити се *жарї.*, наложити се *фам.*, накрајстати се *фам.*, примити се *фам.*

пожудник м в. похотљивац

пожудност ж в. пожуда

пожурити сврш. прел. јурнути, убрзати, потрчати, зајурити се, појури-

ти, похрлити, забрзати, потпрашити пете/ноге, залетети се, затрчати се, убрзати се, опружити корак, полетети *фил.*, дати гас *фам. изр.*, шибнути *фам.*, нагнути *рей.*, акцелерирати *сйруч.*

позади прил. (са задње стране) назад, иза, остраг, одостраг, страга, озада *реџ.*

позадина ж ① в. задњица ② в. полазиште 2.

позајмица ж *фам. в.* кредит

позајмљеница ж страна реч, тужница, посуђеница *хрв.*

поздрављати несврш. непрел. в. плъскати

позив м ① в. струка ② в. молба 1. ③ (глас који се упућује неком да би дошао) дозив, зов, вабило *арх.* ④ позивање, сазивање

позитиван прид. в. потврдан

позитивност ж в. поштење 1.

позиција ж ① место, тачка, пункт, средиште, локација ② в. ситуација

познавалац м в. стручњак

познавање с ① в. знање ② в. познанство

познаник м (онај којег познајемо) зналац, познати, знаник *рей.* - *уй.* друг, пријатељ

познаник м в. пријатељ

познанство с (познавање неког) познавање, знанство - *уй.* пријатељство, протекција

познат прид. истакнут, чувен, признат, поштован, славан, популаран, примеран, проминентан, угледан, важан, значајан, реномиран, виђен, прослављен, уважен, цењен, успешан, успео, знаменит, издвојен, престижан, велик, битан, еминентан, запажен, фамозан, гласовит, гласит, општепознат, главит, култни, заслу-

жан, оглашен, знатан, видан, биран, врстан, општепризнат, вајни, на гласу, коџа *реџ.*, дичан *ексир.*, изниман *хрв.* - *уй.* отмен, изузетан 2., одличан **позор** м в. пажња 3.

позориште с театар, сцена, амфитеатар *арх.*, глумиште *арх.*, казалиште *хрв.*, кабаре *суж.*, варијете *суж.*

позорница ж подијум, бина, сцена, платформа, плато, узвишење, стејц *жарџ.*, естрада *арх.*

позорност ж в. опрезност

појава ж ① феномен, догађај, случај ② в. особа ③ в. стижање ④ в. варијанта

појавити се сврш. ① (показати прве знаке настајања) указати се, настати, наступити, започети ② в. свратити

појављивање с в. настанак

појас м пас, каиш, опасач - *уй.* врпца

појаснити сврш. прел. в. образложити

појати несврш. непрел. в. певати

појачавање с ① (чињење или постајање јачим) јачање, ојачавање, оснажњавање, оснаживање, снажење ② в. повећавање

појачало с амплификатор, појачивач, појачавач

појачање с ① в. арматура ② в. помагач

појачати сврш. прел. ① (тон/сигнал) *йехн.* амплифицирати, најачати, повисити, амплификовати *йехн.* ② оснажити, ојачати, поткрепити, потхранити

појачивач м в. појачало

појединац м в. особа

појединост м ситница, детаљ, маленкост, финеса, потанкост, подробност, нијанса *фил.* - *уй.* део

појести сврш. прел. ① потаманити,

причестити се, поручати, прожд(е)рати, омастити брк, покусати, пошољати *реї.*, њупнути *фам.*, пошопати *фам.*, полизати прсте *фам.*, похасати *фам.*, олизати тањир *фам.*, слистити *фам.*, смазати *фам.*, папапати *деч.* ② *в.* мезетити 1.

појмовни прид. ① *в.* теоретски ② *в.* измишљен

појурити сврш. прел. прел. *в.* пожурити

показатељ м ① знак, синдром, предзнак, знамење, наговештај, показатељ, сигнал, индикација, симптом, индикатор, показивач, индиција, белег *фиї.* ② (информација по којој се може добити слика о неком кретању или развоју чега) мерило, критеријум, показивач, аршин, скала, лествица, мера, критериј *хрв.*

показати се сврш. *в.* потврдити се
покајање с *в.* кајање

покајати се сврш. зажалити, признати грешку

покајништво с *в.* кајање

покарати сврш. прел. *в.* прекорити

покаткад прил. *в.* понекад

покварен прид. ① *в.* злобан ② бајат, устајао, кваран, истеклог рока, истекао, стар, пропао, увео, застарео, давнашњи, устајан - *уй:* гадан, труо, мемљив, буђав ③ неисправан, оштећен, руиниран, дефектан, неподесан, у квару, кваран *фам.* ▼ *уй.* неугодан, претенциозан 1., прљав, препреден 1.

поквареност ж непоштење, неморал, опакоост, покварењаштво, лоповлук *суж.*, нечасност, лупештво, нискоост, хуљство, опачина

покварењак м (лош, покварен и зао човек) нитков, бедник, бараба, безочник, дволичњак, лицемер, хуља,

гад, изрод, подлац, безобразник, превртљивац, хипокрит, препредењак, бесрамник, покварењак, бестидник, подмуклица, ђаво, ништарија, сплеткарош, пробисвет, проклетник, мутивода, дрзник, псето, цукац, уштва, неваљалко, нечасник, притворица, неваљац, преварант, злобник, нечовек, злоћа, непоштењак, пакосник, перфидник, гуја, цукела, мамлаз, протува, морална наказа, смутљивац, балабандер, двоструки играч, муфљуз, морални имбецил, мутикаша, живина, ништавац, неотесанац, претворник, препреденко, безвредник, животиња, бескичмењак, мекушац, крмак, смеће, морална нула, крпа (од човека), морално смеће, прасац, брука, поганчина, свиња, гњида, антихрист, ђубре (од човека), палаворда *реї.*, претворица *реї.*, љигавац *фам.*, љига *фам.*, гнус *фам.*, смрад *фам.*, смрдљивац *фам.*, фукара *нар.*, пичка *нар.*, курвин син *нар.*, рђа *нар.*, шугавац *нар.*, пизда *нар.*, дркација *нар.*, шуфт *реї.*, угурсуз *арх.*, фарисеј *арх.*, галијот *арх.*, хахар *арх.*, ванцага *арх.*, одљуд *реї.*, стодлака *реї.* - *уй:* протак, скитница, улизица, ласкавац, хулиган, враголан

покварењаштво с *в.* поквареност

покварити сврш. прел. ① (~ неку справу) оштетити, упропастити, уништити, нагрдити, искварити, унаказити, пореметити, разбаталити, нарушити, поштетити, баталити *фам.* - *уй:* разбити, срушити, упрскати ② (~ неку особу, обично дете) искварити, размазити, распустити

поклапање с сложеност, јединственост, сагласност, слагање, подударност, склад, усаглашеност, разумевање, конкорданција, подударење,

сразмерност, слога, складност, сугласност *хрв.*, сукладност *хрв.* - *сл*: солидарност, споразумност

поклон м ① дар - *уй.* награда 1., аманет ② (покрет главом) наклон, поклонство, поштовање

поклоник м следбеник, присталица, заговорник, гласноговорник, симпатизер, љубитељ, приврженик, заступник, заштитник, поборник, присташа, бранилац, заговарач, експонент, заговаратељ, подржаватељ, подржавач, носилац, бранитељ, стегоноша *фиї.*, навијач *фиї.*, барјактар *фиї.*, заставник *фиї.*, апологета *фиї.*, фан *фам.*

поклопац м заклопац, заклоп

покојни прид. в. мртв

поколебати сврш. прел. (изазвати колебање код некога) пољуљати, раздрмати, уздрмати, растројити - *уй.* збунити, онемогућити

покољ м в. помор

покондиран прид. в. претенциозан 1.

покоп м в. сахрана

покоран прид. ① в. благ ② в. поданички ③ в. покорен 1.

покорен прид. ①(који нема слободу) зависан, овисан, потлачен, потчињен, подјармљен, поданички, покорнички, неслободан, вазалски, ропски, слугански, субординиран *форм.* ② послушан, кротак, привржен, дисциплинован, приљежан

покорити сврш. прел. надвладати, освојити, потући, бацити на колена, посести, потчинити, превладати, прегазити *фиї.*, уништити *жарї.*, побости заставу *изр.* - *уй.* победити, уништити 1.

покорник м ж в. послушник 1.

покорнички прид. (који нема сло-

боду) в. покорен

покосница ж бот. (лат. Polygonatum officinale) *реї*: зглобача, дивљи ђурђевац, соломунов печат, зализ

покрај пред. в. поред

покрајина ж в. земља 1.

покрасти сврш. прел. окрасти, опљачкати, оробити, поплљачкати, опустошити, похарати, похарачити, очерупати *фиї.*, ољуштити *фиї.*, очистити *фиї.*, острићи *реї.*, оперушати *реї.*, опељешити *фам.*, одрапити *фам.*, олиндрати *жарї.*, одрати *жарї.*, олешити *жарї.*, опленили *арх.*, оштетити *еуф.*

покренути сврш. прел. ① *йрел.* подстаћи, ангажовати, нагнати, потакнути, подстрекнути, понукати, активирати, побудити, разбудити, навести, наговорити, потаћи, подјарити, запалити искру *изр.*, напалити *жарї.*, запалити *жарї.* - *уй*: подбости, подићи - *сл*: изазвати, инспирирати, надахнути, охрабрити, стимулирати, потхранити, потпалити ② *йрел.* подстаћи, заподенути, започети, повести, отпочети, почети, покренути с мртве тачке *изр.* ③ *йрел.* померити, помакнути, помаћи, ставити у покрет, потерати *фам.*

покренути се в. поћи

покрет м ① (мењање положаја делава тела) гест, потез ② померање, мицање, помицање, покретање, кретање, премештање, вожња - *уй.* вожња 1. ③ погон, кретање, рад, употреба ④ в. сеоба ⑤ (организована друштвена делатност) *

покретан прид. в. разигран 1.

покретати несврш. прел. ① в. соколити 1. ② в. возити . ③ (чинити да нешто настане, да се појави) покретати, потицати, подстицати, наводити, палити искру *изр.* ④ (~ прдузеће,

установу, организацију и сл.) оснивати, фундирати, етаблирати - *уй.* утемељити

покретач м ♂ творац, проналазач, изумитељ, креатор, оснивач, произвођач, створитељ, генератор, зачетник, иницијатор, аутор, стваралац, утемељивач, рукотворац, предузетник, изумилац, откривач, установитељ, праотац, сачинилац, створац, подстицатељ, перјаница *фиї.*, родитељ *фиї.*, отац *фиї.*, мозак *фиї.*, архитекта *фиї.*, налазник *реїї.*, осниватељ *хрв.*, основатељ *хрв.*, потицатељ *хрв.*, утемељитељ *хрв.* Ⓣ в. хушкаш Ⓢ (покретач за неку одлуку или радњу) мотив, мотивација, подстицај, потицај, разлог, стимуланс, стимуланс, мотор *фиї.*, ињекција *фиї.*

покретљив прид. окретан, покретан, полетан, енергичан, живахан, жив, динамичан, разигран, виталан, младалачки, темпераментан, брз, животан, агилан, врцкаст, пун живота, пун живости, вижласт, хитар, прштав, крепак, немиран, млађахан, гибак *фиї.*, активан *фиї.* - *уй:* свеж, јак, млад, неуморан

покретљивост ж окретљивост, покретност, полет, енергичност, живахност, динамичност, разиграност, виталност, темпераментност, брзина, живост, хитрост, хитрина, прштавост, крепкост, немир, гинкост - *уй.* спретност, младост

покривач м ♂ (за коње) огрњач *реї.*, кошуља *фам.*, чал *арх.*, пас *реїї.* - *суж:* мутап *арх.*, мутаф *арх.*, мутаб *арх.* Ⓣ прекривач, простирач, покров, покровац, покривка - *реї.* коперта, покривало, штитник, линцул, ленцун, покривача, гуњац, колтрина - *уй.* ћебе, јорган

покров м ♂ покровац, мртвачки по-

кров, покроп *реї.* Ⓣ в. покривач 2.

покривитељ м протектор, патрон, мецена, титор, добротвор

покривитељство с ♂ старатељство, меценатство, патронажа, заштитништво, брига, заштита, окриље, патронат, предохрана *реїї.* Ⓣ в. протекција

покрћерити сврш. прел. ▼ *уй.* усвојити

покудити сврш. прел. в. прекорити

покуњен прид. в. равнодушан 1.

покуњеност ж в. потиштеност

покус м бот. (лат. *Globularia alypum*) *реї:* главичица

покушавати несврш. непрел. настојати, трудити се, тежити, аспирирати, стремити, намеравати, претендовати, гледати, покушавати, залагати се, паштити се *реї.*, напрезати се *ексїр.*

пола прил. в. половина 1. и 2.

полазиште с ♂ мишљење, знање, становиште, гледиште, вид, схватање, стајалиште, видик, мудрост, позиција, назор, аспект, став, духовна ширина, духовни хоризонт, представа (о нечему), тачка гледишта, дохват, угао гледања, видокрут, поимање ствари, опсег, ширина схватања, визија, уверење, домашај, панорама *фиї.*, поглед *фиї.*, домет *фиї.*, перспектива *фиї.*, мњење *арх.*, мотриште *реїї.*, светоназор *хрв.* - *уй:* разумевање, идеја, начело Ⓣ основа, темељ, зачетак, почетак, платформа, узрок, праизвор, позадина, праузрок, полазница, стожер, матица, извориште, основица, порекло, подлога, исходиште, почело, праелемент, нулта тачка, праматерија, почетна тачка, прапочетак, легло *фиї.*, колевка *фиї.*, заматак *фиї.*, корен *фиї.*, врело *фиї.*, клица *фиї.*, извор *фиї.*, семе *фиї.*, праскозорје *фиї.*, жариште *фиї.*, подријетло *хрв.*

полазница ж в. полазиште 2.

полако прил. ① споро, полагаано, без журбе, не журећи, лагано, успорено, ногу пред ногу, корак по корак, пужевим кораком ② постепено, поступно, мало-помало, једно за другим

поледица ж в. лед

полемика ж препирање, дебата, препирка, сукоб, претрес, конверзација, дијалог, доказивање, комуникација, конфликт, спор, несугласица, расправа, разговор, образлагање, дискусија, разматрање, расправљање, размена мишљења, диспут, општење, сукоб мишљења, борба мишљења, жива расправа, распра *фам.*, речкање *фам.*

полепшан прид. в. украшен

полет м воља, јачина, виталност, снага, живост, енергија, крепкост, елан, жустринa, чилост, енергичност, крепост, силина, динамика, сила, снажност, живахност, интензитет, разиграност, силовитост, моћ, активност, акција, јакост, прштавост, срчаност, вољност, крепкоћа, жустрост, темпераментност, зор *реј.*, јакленост *реј.*, вигор *арх. реј.* - *уй:* марљивост, ватреност, окретност, чврстина - *сл:* покретљивост, бодрост, брзина, хитрина, врцкастост, заинтересованост, лакоћа

полетан прид. ① в. разигран 1. ② в. оптимистичан

полетање с узлетање, полет, узлет, дизање са земље, излет *реј.*

полетарац м *фам. в.* почетник

полетети сврш. непрел. ① узлетети, винути се ② *фиј. в.* пожурити

полетност ж в. радост 1.

полиандрија ж многомуштво, вишешумство - *уй.* полигамија

полигамија ж полигимија, много-

женство, вишеженство - *уй.* полиандрија, бигамија

полиедар м вишеплошник *хрв.*

поликлиника ж в. стационар

политеиста м в. многобожац

полифонија ж вишегласје

полихромија ж в. разнобојност

полица ж регал, ниша

полицајац м оружник, чувар, редар, позорник, стражар - *фам:* муповац., плавац, цајкан, цаја, пајкан, пандур, мурјак, жандар - *жарј:* дурпан, пуб, дрот, гаваз *арх.*, суповац *арх.*, жандарм *арх.*, заптија *арх.*, редарственик *хрв.* - *уй.* милицајац

полиција ж (служба за одржавање реда, министарство унутрашњих послова) органи реда, мурија *жарј.*, пандурација *жарј.* - *уй.* милиција

полни прид. венеричан, сполни, сексуалан *реј.*

полован прид. коришћен, рабљен, употребљаван, упортебљен, стар, трошен, ношен, дотрајао, секундхенд *нейром. фам.*, упорабљен *хрв.*, упорабљиван *хрв.* - *уй.* застарео, похабан

половина ж ① (један од два једнака дела) пола, половица, полутак, полутка, полутина *реј.*, полутица *реј.* ② (средина нечега, у простору, времену) средина, пола, пола пута, средокраћа *арх.* ③ *фиј.* брачни друг

половити несврш. прел. в. одвајати

половичан прид. в. нецеловит

полог м в. залог

положај м ① (у политици) фотеља, место ② в. посао 1. ③ (нешто прецизно одређено у циљу извођења неких активности) место, тачка, пункт, средиште, локација, позиција

положити сврш. прел. в. ставити

поломити сврш. прел. ① сломити, разбити, слупати, скршити, изломити

ти, смрскати, покршити *реџ*. ☉ *фам.* в. пребити 1.

поломљен прид. разбијен, сло-мљен, слупан, скршен, изломљен, смрскан, скрхан, разлупан, пребијен

полтрон м опортуниста, улизица, скутоноша, подрепак, пришипетља, тевабија, гњида, угађач, гребатор, слугеран, потркуша, пузавац, прилизица, пришивак, прирепаш, удворица, тампон, прирепак, трабант, подревица, увлака, шлихтара, ласкавац, лижилонац, брабоњак, лизач, крпа, прирепица, подрепаш, припузник, подрепина, улагивач, пачавра, прирепина, хвалитељ, лизун, харлекин, удворник, припуз(ица), лакеј *фиј.*, водоноша *фам.*, дупелизац *фам.*, фластер *фам.*, чичак *фам.*, дупе *нар.*, чмар *нар.*, угузник *нар.*, гузичар *нар.*, вазелинац *жарј.*, буљаш *жарј.*, чанколиз *арх.*, лижисахан *арх.* - *уй:* кукавица 2., послушник 1.

полувреме с *сјорџ*. в. пауза 1.

полудео прид. в. помахнитоа

полудети сврш. непрел. помахнитати, поблесавити, побенавити, излудети, померити памећу, изгубити памет, сићи с ума, помамити се, скренути (памећу) - *реј:* понорити, партити (главом), пошордавити, поћи главом - *фам:* подилејисати, шизнути, пошизети, отићи, пошандрцати, вриснути - *жарј:* откачити, откинути, цикнути, одлепити

полумрак м в. сумрак

полуострво с полуоток *хрв.*

полусан м в. поспаност

полутама ж в. сумрак

полутан м мешанац, мелез, хибрид, полукрвњак, полушан, крижанац *реј.*, гемишт *фам. реј.*, бастард *арх.*

пољана ж ливада, пашњак, пропла-

нак, испаша, ледина, лазина, попас, лаз, зараван, попаша, паша, раван, чистина, попаска, ведрик *реј.*, прогала *арх.*

поље с в. пољана

пољопривреда ж ратарство, аграр, земљорадња, земљорадничтво, земљоделство *реј.*, пољодјелство *хрв.* - *суж:* сточарство, повртларство, воћарство

пољопривредник м ратар, земљорадник, паор, аграрац, сељанин, кмет (~ у феудализму), сељак (~ који живи и ради на селу), геак, тежак, вилан *реј.*, парасник *реј.*, бируш *реј.*, бирош *реј.*, земљоделац *реј.* - *суж:* сточар, воћар, повртлар, перадар

пољски просинац м бот. (лат. *Mercurialis annua*) *реј:* ресуља, стир, мушки штир, ресица

пољуљати сврш. прел. (изазвати колебање код некога) поколебати, раздрмати, уздрмати, растројити - *уй.* збунити, онемогућити

помагати несврш. прел. асистирати, придоносити, потпомагати, припомагати, ићи у прилог, залагати се (за некога), ићи некоме на руку, заузимати се, бити уз (некога), пружити помоћ, подупирати, давати подршку, доприносити, радити за некога, бити некоме при руци - *уй:* подржавати, храбрити, штитити

помагач м асистент, помоћник, помоћ, појачање, десна рука, потпомагач - *сл:* савезник, партнер

помада ж (за кожу) крема, маст

помазање с в. мелем

помак м прогрес, раст, пораст, побољшање, повећање, напредак, цветање, експанзија, опорављање, просперитет, развој, опоравак, процват, одмицање, успон, бољитак, помицање, усавршење, уздизање, проме-

на набоље, корак напред, позитивно кретање, оздрављење *фиџ.*, ескалација *фиџ.*, аугментација *реџ.*, побољшица *реџ.*, од горег ка бољем *изр.* асанација *мед. стџруч. суж.*, - *сл:* благостање, увећање, излечење

помакнут прид. *в.* сулуд 1.

помало *взн. в.* ишта

помама ж ① *в.* разјареност ② *в.* сулудост ③ *в.* пожуа

помаман прид. ① *в.* пожудан ② *в.* помахнитао ③ *в.* пргав

помахниталост ж *в.* сулудост

помахнитао прид. *в.* побеснео

помахнитати сврш. *непрел. в.* побеснети

поменут прид. наведен, споменут, дотични, тај

померање с мицање, помицање, кретање, покретање, покрет, премештање, склањање ② *фиџ. в.* напредак

померати неврш. *прел.* помицати, мицати, премештати, мрдати - *уй.* дизати

померати се неврш. помицати се, мицати се, мрдати се, њихати се, љуљати се - *уй.* дрмати се

помереност ж *в.* посебност

померити сврш. *прел.* ① помаћи, макнути, помакнути, преместити, мрднути, уклонити, склонити, покрнути *реџ.* - *в.* дићи ② *в.* поколебати

пометен прид. *в.* збуњен

пометено *прил.* ① *в.* сметено ② *в.* насумично

пометеност ж ① смућеност, збуњеност, ошамућеност, збрканост, дезоријентација, изгубљеност, сметеност, несналажење, пометња, дезоријентација ② *в.* пометња 1.

пометња ж ① (стање у којем нема правилног поретка) збрка, гунгула, метеж, гужва, неуредност, разба-

цаност, побрканост, дезорганизованост, збрканост, хаотичност, набацаност, хаос, несрећеност, неред, алжавост, недотераност, дезорганизација, запуштеност, заврзлама, лоша урећеност, шлампаовост *фам.*, шлампаост *фам.*, распацаност *фам.*, дезорганизираност *хрв.* - *суж:* рашчупаност, непочешљаност - *сл:* прљавост, несистематичност ② *в.* пометеност ③ *в.* ковитлац 1. ④ *в.* растресеност

помешати сврш. *прел.* ① (спремити нешто мешањем) смешати, смутити, промутити, промућкати, пробућкати - *уй.* спремити ② (слабо разликовати) побркати, заменити

помиловање с ① (пуштање из затвора) амнестија, опрост, заборав, ремисија, ослобађање, поштеда, милост, укинуће, поништење, разрешење, ослобођење, аман *реџ.*, аболиција *йравн.* - *сл:* избављење, одрешење, разрешење ② *в.* опрост 2.

помиловати сврш. *прел.* (пустити из затвора/на слободу) амнестирати, смиловати се, ослободити, аболирати, опростити, смањити казну, отпустити (затвореника), укинути казну, решити *реџ.*, поклонити (некоме) главу/живот *изр.*

помисао ж ① (плод размишљања) идеја, мисао, замисао, примисао, сазнање, спознаја, закључак - *уй.* уверење ② *в.* намера

помицати неврш. *прел. в.* померати

помицати се неврш. *в.* померати се

помодан прид. *в.* модеран 1.

помодар м *в.* кицош

помодарка ж *в.* каћиперка 1.

помор м истребљење, масакр, кровпролиће, покољ, геноцид, погром, убијање, масовно убиство, хомицид, етничко чишћење, зверство, холока-

уст - уй: злочин, убиство

поморанџа ж бот. (лат. *Citrus aurantium*) наранџа - *реј*: неранџа, неранџа, померанџа, портокал, жутица

поморити сврш. прел. ❶ в. разорити ❷ в. поубијати

поморје с в. обала 1.

поморски прид. марински, војно-поморски

помоћ ж ❶ испомоћ, помагање, припомоћ, потпора, подршка, рука *фиј*. - уй: стуб, мелем ❷ в. помоћник 2.

помоћи сврш. прел. (пружити помоћ) потпомоћи, учинити, урадити, олакшати, омогућити, подупрети, придонети, допринети, притећи у помоћ, дати удела, додати, приложити, ангаживати се, смањити терет, пружити руку *изр.*, дати све од себе *изр.* - уй. допринети 1.

помоћни прид. другоразредан, споредан, секундаран, другостепени, узгредан, другога реда, другоредан, другокласан, акценсоран *реј*.

помоћник м ❶ ађутант, пратилац, побочник, ордонанс *реј*. ❷ асистент, помагач, помоћ, појачање, десна рука, потпомагач

помоћница ж бот. (лат. *Solanum nigum*) *реј*: кереће грожђе, црногроздак, пасквица, пупатор, зрнеж

помоћу прил. уз помоћ, посредством, захваљујући, с помоћу

помрачина ж (одсуство светлости) помрчина, тама, мрак, тмина, невидица *йесн.* - уй. ноћ

помрачити сврш. прел. в. зацрнити

помрсити сврш. прел. в. запетљати

помутити сврш. прел. в. помешати

помутња ж в. растресеност

помућеност ж смушеност, збуњеност, конфузноост, сметеност, растресеност, смућеност, смушењаштво,

изгубљеност, запетљаност, збрканост, помутња, смутња, пометња, пртљавост, заузланост

понављање с ❶ (обнављање градива, осврт у прошлост) обнављање, рекапитулација ❷ (непрекидно ~ истог) в. досађивање ❸ (поново вршење исте радње) враћање, репетиција *реј*.

понављати несврш. непрел. прел. ❶ *нейрел.* (стално говорити исто) досађивати, бити једноличан/заморан, говорити увек исто, замарати, причати једно те исто, понављати се, прежваквати, гуслати *фам.* ❷ *йрел.* рекапитулирати, освртати се (на нешто), опетовати, обнављати ❸ (поново вршити исту радњу) враћати се, изнова чинити

понаособ прил. посебно, одвојено, засебно, посебице, засебице

понашање м в. владање 1.

понашати се несврш. прел. (~ према некоме) опходити се, поступати, носити се, одности се, владати се

понегде прил. гдегде, којекуд, негде, спорадично, гдешто, којегде, овде-онде, местимично, ту и тамо, на неким местима, ту, гдегод, погдегде

понекад прил. повремено, каткад, покаткад, покадшто, некада, с времена на време, по који пут, по неки пут

понешто прил. в. ишта

понижавати несврш. прел. омаловажавати, унижавати, деградирати, обезвређивати, потцењивати, срозавати, дискредитовати, вређати - уй: трачарити, срамотити, исмевати, вређати

понижење с ❶ (повреда достојанства) унижење, деградација, дискредитација ❷ в. срамота

понизити сврш. прел. унизити,

осрамотити, дискредитовати, компромитовати, озлогласити, опљунути *фам.* - *уй.* окривити, оптужити, осумњичити

ПОНИЗНИК м в. послушник 1.

ПОНИШТЕЊЕ с укидање, опозив, раскид, повлачење, развргнуће, поништавање, укинуће, обустављање, опозивање, аброгација *йравн.*, поништај *хрв.*

ПОНИШТИВ прид. опозив, оборив, обеснажив, раскидив *суж.*

ПОНИШТИТИ сврш. прел. анулирати, отказати, избрисати, опозвати, оборити, збрисати, изједначити, разрешити, прекинути, потрги, обеснажити, одјавити, повући, обуставити, уклонити, укинути, разврћи, касирати, анулирати, сторнирати, амортизовати, ставити изван снаге *изр.*, докинути *реј.*, аброгирати *йравн.*

ПОНОВО прил. опет, изнова, наново, испонова, као и пре, све из почетка, још једном, поновно, изновице *реј.*, снова *реј.*, опетовано *хрв.*

ПОНОР м амбис, провалија, бездан, бездно, безданица, урвина, мртво дубоко, амбулина *реј.*, абез *реј.*, провала *реј.*

ПОНОС м ① (осећање сопствене вредности или према неком другом) достојанство, дигнитет, образ, гордост, поштовање, поуздање, држање, часност, част - *уй.* сигурност, самопоуздање ② (претерано добро мишљење о себи) в. уображеност

ПОНОСАН прид. ① (који је испуњен осећањем поноса) поносит, горд, дичан, уздигнута чеља, уздигнуте главе, поношљив *реј.*, узносит *реј.* - *уй.* поштован ② (који има претерано добро мишљење о себи) в. уображен

ПОНОСИТИ СЕ несврш. (држати се

поносно) дичити се, гордити се - *уй.* хвалити се

ПОНУДИТИ сврш. прел. ① пружити, дати, препустити, принети, изнети ② послужити, серверати, поканити *арх.*

ПОНУКАТИ сврш. прел. в. покренути 1.

ПОЊАВА ж ① в. покривач ② *реј.* в. постељина

ПОП м свештеник, отац, црквењак, духовњак, духовник, црквеник, духовни пастир, свештено лице, црковњак, клерик, милосрдник *реј.*, брадоња *фам.*, прота *фам.*, црноризац *фам.*, мантијаш *фам.*, црнац *жарј.*, душобрижник *реј.*, душебрижник *реј.*, свећеник *хрв.*, слуга Божји *изр.* исповедник *суж.*,

ПОПЕТИ СЕ сврш. дигнути се, уздигнути се, уздићи се, узнети се, дићи се, винути се, подићи се, узвисити се, понети се, наднети се, лансирати се, извити се, узлетети *фиј.*, полетети *фиј.*, вазнети се *реј.*

ПОПИС м в. списак

ПОПИСИВАТИ несврш. прел. (сачињавати списак) * - *уй.* писати

ПОПИТИ сврш. прел. искапити, испразнити, испити, исцедити, видети дно чаше, попити до дна, ексирати *фам.*, слистити *фам.*, (и)стрести *фам.*, ступити *фам.*, иструсити *реј.*, ждрокнути *реј.*

ПОПЛАВА ж ① потоп, бујица, поводањ *арх.* ② в. навала 1.

ПОПЛАЧКАТИ сврш. прел. в. покрасти

ПОПЉУВАТИ сврш. прел. *фам.* в. прекорити

ПОПРИЛИЧАН прид. в. велик 2.

ПОПРИЛИЧНО прил. видљиво, знатно, много, стравично, силно, грозно, страховито, колико се може замислити, страшно, осетно, приметно, јако,

гдно, у великој мери, изразито, лудо
фам. - *уй:* претерано, врло

попричати сврш. непрел. в. поразговарати

поприште с в. борилиште

популаран прид. чувен, познат, признат, поштован, славан, примеран, проминентан, истакнут, на гласу, реномиран, виђен, прослављен, престижан, еминентан, фамозан, гласовит, гласит, општепознат - *уй:* угледан, важан

популарност ж в. репутација

попунити сврш. прел. ① (~ неки простор) запремити, заузети, испунити ② (~ неки предмет, чашу, флашу...) напунити, налити, насути

попуњен прид. ① в. пун ② в. пуначак

попуст м снижење, распродаја, акција

попустити сврш. непрел. ① (учинити да нешто буде мање напето) смирити, умирити, обуздати ② в. узмакнути, помирити се, одступити, одустати, повући се - *уй.* пристати ③ (~ на јачини, интензитету) в. ослабити 2. ④ (~ уже) олабавити, опустити, отромбољити

попустљив прид. в. благ

попуштати несврш. непрел. ① (чинити да нешто буде мање напето) пуштати, смиривати, умиривати, обуздавати се ② (губити јачину, интензитет) в. слабити 1.

поравнање с в. исплата

поравнати сврш. прел. (учинити равним) изравнати, изглатати, углачати, исправити, изгладити

порађати несврш. прел. рађати, бабичити *нар.*, бабити *нар.*, бабичовати *нар.*

поражен прид. в. побеђен

пораз м в. губитак, неуспех, слом, крах, дебакл *ексир.*, фијаско *ексир.*, бродолом *фиј.* - *уй.* трагедија

поразбацати сврш. прел. в. испретурати

поразговарати сврш. непрел. испричати се, проћаскати, продискутовати, наразговарати се, претрести, напричати се, попричати, натрућати се, издиванити се, наклафрати се, изразговарати се, натрабуњати се, набрбљати се, надиванити се, протелалити *реј.*, проћакулати *реј.*, поседети *фам.*, прожлабрати *фам.*, налајати се *йој.*

поразити сврш. прел. савладати, свладати, победити, тријумфовати, покорити, поразити, надвладати, славити, потући, надиграти, дотући, погазити, прегазити, згазити, сломити, скршити, извојевати победу, посести, обрвати, надмашити, превагнути, надскочити, надвисити, опхрвати, оборити, надићи, схрвати, однети победу, потчинити, обурвати, превладати, надјачати, матирати *фиј.*, нокаутирати *фиј.*, докрајчити *фиј.*, пребити *фиј.*, појести *фиј.*, срезати *фиј.*, помлатити *фам.*, добити *фам.*, надгорњати *рејш.*, уништити *жарј.*, побости заставу *изр.*, бацити на колена *изр.*, узети меру *изр.*

поранити сврш. непрел. в. уранити

пораст м ① в. повећавање ② прогрес, раст, побољшање, повећање, помак, напредак, цветање, експанзија, опорављање, просперитет, развој, опоравак, процват, одмицање, успон, бољитак, помицање, усавршење, уздизање, промена набоље, корак напред, позитивно кретање, оздрављење *фиј.*, ескалација *фиј.*, аугментација *рејш.*, побољшица *рејш.*, од горег ка бољем *изр.* асанација *мед. сџируч. суж.*, - *сл:* благостање, увећање, излечење

порасти сврш. непрел. ❶ (постати већи) израсти, нарасти, одрасти, развити се, стасати, издужити се, пружити се, протегнути се, ижциклати (нагло, високо ~) - уй. повећати се ❷ в. сазрети

поред пред. близу, до, крај, уз, наблизу, надомак, покрај, при, код, чело *реи*.

поредак м распоред, редослед, сврставање, аранжман, ред *фам.*, диспозиција *форм.* размештај *суж.*,

порез м такса, допринос, дажбина, трошарина, давање, обавеза, намет, главница, задужење, обавезност, главарина, прилог, акциза, контрибуција, харач *реи.*, ђумрук *реи.*, дација *реи.*, пристојба *арх.*, царина (такса за увоз производа из иностранства), стајарина (такса за стајање превозног средства), лежарина (такса за чување робе у складишту), гробарина (такса за место на гробљу), франко (поштанска такса), поштарина (поштанска такса) *реи.*, данак (давање вазалне државе владару) *арх.*, даћа *арх.*, жировина (такса за храњење свиња у храстовој шуми) *арх.*, лукно (давање за цркву) *арх.*, тунеларина (такса за пролаз тунелом) *арх.*, трибут (данак који су покорени народи плаћали освајачу) *арх.*, бир (давање намета манастирима) *арх.*, пролазнина (такса за пролажење) *арх.*, пашарина (давање за право паше) *арх.*, плацовина (такса за место на пијаци) *реи.* - сл: провизија, дуг, цена, хонорар

порекло с в. полазиште 2.

пореметити сврш. прел. ❶ (нарушити ред) унередити ❷ в. онемогућити ❸ (~ у неком послу или ток мисли) деконцентрисати, избацити из концентрације

поремећеност ж ❶ нерегуларност,

аномалија, одступање, девијација, застрањење, скретање, алтерација, девијација од путање/обичаја, отклон, варијација, аберација, одмицање ❷ абнормалност, настраност, ненормалност, неурачуљивост, неуравнотеженост, атипичност, лудост, изопаченост, противприродност, сулудост, неубројивост *реи*.

порицати несврш. прел. негирати, оповргавати, одбијати, одрицати, нијекати *хрв.*

поробљивач м в. самодржац

пород м в. порођај

породиља ж родиља, родилица, лохуса *реи.*, маја *реи.*, лауса *реи.*, бабињара *нар.*, бабињача *нар.*

породиљство с акушерство, прималство *арх.*, бабичлук *арх.*, бабичење *арх.*

породити се сврш. родити, облизити се (родити близанце), донети на свет, донети дете на Божје видело **породица** ж фамилија, укућани, челяд *суж.*, народ *фам.*

порођај м рађање, рођење, пород, рођај *арх.*

порок м ❶ слабост, порочност, неумереност, лоша навика, лоша страна, слабо место ❷ в. порочност 1.

поротник м члан пороте, приседник *арх.*, асесор *арх.*, присежник *арх.*

порочан прид. (склон пороцима) грешан - уй. неморалан, безбожан, покварен, лош 1.

порочност ж ❶ изопаченост, неморал, разврат, развратност, разулареност, бестидност, некрепосност, нечасност, бешчасност, распуштеност, фриволност, срамотност, разуданост, либертинизам, бешчашће, саблажњивост, опсценост, порок, ласцивност, безочност, непоштење, раскалашност,

блуд, исквареност, скаредност, нећудоређе, неетичност, поквареност, прљавштина, распусништво, недоличност, обест, пустошност, неморалност, необузданост, непристојност, морални пад, беспуће *фиї.*, распусност *фам.*, курварлук *фам. йої.* - *уй:* похота, разблудност ② *в.* порок 1. ▼ *уй.* похота

портир м вратар (хотелски)

портпарол м гласноговорник, викач, разгласивач, телал *арх.*

портрет м ▼ *уй.* слика 1.

поруб м *в.* шав 1.

порука ж *в.* обавештење

порушити сврш. прел. *в.* разорити

посао м ① служба, звање, вокација, професија, струка, запослење, ангажованост, положај, занимање, позив, активност, делатност, бизнис, намештење, дужност, задужење, радни однос, позвање, упослење, послање *фиї.*, мисија *фиї.*, задатак *фиї.*, ђоб *жарї.*, шљака *жарї.* ② *в.* предузимање

посвађати се сврш. закачити се, покошкати се, покавжити се, покрвити се *фам.*, поцапати се *фам.*, попичкарати се *жарї.*, поцапати се *рейї.* - *уй:* сукобити се, потући се

посветити се сврш. (нечему) *в.* ангажовати се 1.

посвуда прил. гдегод, унаоколо, наоколо, свуда, свугде, на све стране, свукуд

посебан прид. ① друкчији, изузетан, различит, необичан, другачији, изниман, засебан, јединствен, атипичан, особит, изванредан, неочекиван, неконвенционалан, несличан, несвакидашњи, оригиналан, нетипичан, особен, нарочит, беспримеран, издвојен, несвакодневан, ванредан, ексцентричан, специјалан, дистинктиван, неуобичајен, други, уникатан, редак, свој-

ствен, екстравагантан, нередовит, другојак, вансеријски, својеврстан, одвојен, оделит, различан, партикуларан, апартан, екстра *нейром.*, дистингвиран *рейї.*, пекулијаран *рейї.*, другојачији *рейї.*, осебујан *хрв.* - *уй:* властит, непознат, чудан, незгодан, упадљив, неразумљив, изврстан - *сл:* бизаран, гротескан, алтернативни, неподударан, ненавикнут, неједнак, натпросечан, настран, неподобан ② *в.* одличан ③ *в.* божанствен

посебно прил. ① изузетно, друкчије, изванредно, одвојено, особито, специјално, неуобичајено, вансеријски, непоновљиво, беспримерно, ванредно, јединствено, нарочито, особено, уникатно, необично, изнимно, другачије, осебујно, ненадмашно, оделито, партикуларно, оригинално ② *в.* одлично ③ *в.* много ④ одвојено, засебно, понаособ, посебице, засебице

посебност ж нарочитост, особеност, особеност, специфичност, необичност, својеврсност, карактеристичност, индивидуалност, изнимност, атипичност, помереност, уникатност, ексцентричност, бизарност, својственост, куриозитет, чудноватост, јединственост, нетипичност, неуобичајеност, изванредност, оригиналност, изузетност, пекулијарност, самосвојност, спецификум, дивергентност, различитост, двојбеност *рейї.*, осебујност *хрв.* - *уй:* реткост, чудо

посед м власништво, земљопосед, имовина, својина, иметак, земља, имање, добро, актива, газдинство, земљиште, капитал, властитост, домаћинство, господарство, сопственост, газдалук, поседство, старина, подручје, поседништво, влаштина, поседовање, читлук *рейї.*, сермија *рейї.*,

спахилук *реї.*, хас *реї.*, имућство *арх.*, држава *арх.*, латифундија *арх.*, домазлук *арх.*, латифундиј *арх.*, осопштина *хрв.* - *суж*: беглук, потес, беговина-уј; баштина, некретнина, наследство - *сл*: богатство

поседник м в. домаћин

посета ж обилажење, обилазак, посет, визита, мусафир *реї.*, поход *арх.*, похођење *арх.*, походња *арх.*, походе *арх.*, регрутација *реї.* - *уј*: гост, посетилац

посетилац м в. гост

посетница ж визиткарта, визитка

посинак м ▼ *уј.* усвојеник

посињење с ▼ *уј.* усвајање

посиротети сврш. непрел. в. осиромашити

поскакивати несврш. непрел. ① скакати, ђипати, одбацивати се, одскакати ② в. плесати

поскок м зоол. (отровна змија, лат. *Vipera ammodydes*) љутица, присојкиња

посластица ж слаткиш, десерт, заграда, колач, заслађење, сластица, слатко, шећерлема, прислачак *реї.*

посластичар м сластичар, колачар, алвеџија *реї.*, паштицер *реї.*, лицитар *арх.*, алвација *арх.*, лецедер *арх.*

посластичарница ж сластичарница, сладолединица *суж.*, паштицерија *реї.*, алвациница *арх.*, сластичарна *хрв.*

послати сврш. прел. ① (упутити неког с неким циљем, поруком) упутити, усмерити ② (отпремати неком да се уручи) отпремити, наменити, отпривити, импостирати, послати писмо/пошиљку, отпослати, одаслати, усмерити, упутити писмо/пошиљку

после пред. ① (по истеку неког времена) касније, доцније ② (по завр-

шетку нечега) након ③ (у набрајању) затим, потом, још, такође, и

последница ж исход, одраз, одјек, резултат, производ, реперкусије, ефекат, импликација, консеквенца, конзеквенција *хрв.*, посљедак *хрв.* - *уј.* резултат

пословати несврш. непрел. в. радити 1.

пословница ж фирма, предузеће, агенција, представништво, заступништво, сектор, дирекција, повереништво, агентура *арх.*, отправништво *хрв.*, заступство *хрв.*, твртка *хрв.*

пословођа м директор, управник, руководиолац, администратор, шеф, равнатељ, руководитељ, говерно *реї.*, менаџер *фам.*, бос *жарї.*, управитељ *арх.*, човеђа *реї.*, капо *реї.*, деловођа *реї.*, комесар *реї.*, капоња *реї.* - *уј*: лидер, владар - *сл*: режисер, референт

послуга ж ① услуга, сервис, служење, дворење, послуживање ② в. слуга 1.

послужити сврш. прел. понудити, сервирати, изнети, поканити *арх.*

послушан прид. дисциплинован, привржен, приљежан - *уј*: марљив, тачан, покорен 1.

послушник м ① марионета, статиста, фигура, понизник, покорник, слуга, робот, пион, пијун (у нечијим рукама), лакеј, средство (у нечијим рукама), слепи извршилац, безначајник, човек од сламе *фїї.*, роб *фїї.*, оруђе *фїї.*, аутомат *фїї.*, зомби *фїї.* ② в. роб

послушнички¹ прид. в. потчињен 1.

послушнички² прил. улизички, покорнички, мамелучки, вазалски, мандарински, слугански, кумординарски, понизно, церберски, штреберски, посиднички, покорно

посматрање с в. анализа 3.

посматрач м ❶ гледалац, видеалац, визионар ❷ в. аналитичар

поспан прид. неиспаван, дремлив, сањив, дремован, снен, уморан, успаван, непробуђен, неразбуђен, санен, нерасањен, спављив, спаваћив *реџ.* - уј. уморан, мамуран

поспаност ж буновност, сањивост, дремеж, дремливост, непробуђеност, омама, успаваност, нерасањеност, неактивност, малаксалост, полусан, дремка, неразбуђеност, дремавица, успореност, сненост, заспалост, клонулоост, полудрем, сананост, дремовност, спорост, куњалица, дрем, дремање, омамљеност *фиј.*, неживотност *фиј.*, ост *фиј.*, фјака *реј.*, уљуљаност *фам.*

поспешитељ м в. акцелератор

поспремити сврш. прел. ❶ (довести у ред) средити, наместити, дотерати, уредити - уј. очистити, преуредити

посрамити се сврш. (осетити стид) постидети се, застидети се, засрамити се, поцрвенети, покрити се ушима *изр.* - уп. збунити се

посредан прид. индиректан, околишан, заобилазан

посредник м ❶ агент (трговачки), заступник, трговац, представник, повереник, опуномоћеник, отпражник, одасланик ❷ веза, спона, ланац, повезница, мост, нит

посредовати несврш. непрел. в. интервенисати

посрнути сврш. непрел. ❶ спотаћи се, спотакнути се, саплести се ❷ в. пасти 1. ❸ *фиј.* в. осиромашити ❹ *фиј.* ослабити

посртати несврш. непрел. в. тетурати се

пост ж в. уздржавање

поставити сврш. прел. ❶ запослити, ангажовати, обавезати, упослити, укључити, примити (на посао), закупити, примити у службу, увући (у обавезу), сместити, дати запослење/радно место, узети *фиј.*, довести *фиј.*, намъштити *реј.*, намъштити *реј.*, упрегнути *фам.*, упртити *фам.*, апсорбовати *реј.*, наместити *реј.*, ангажирати *хрв.* - уј: изабрати, мобилисати ❷ организовати, засновати, основати, утемељити, конституисати, установити, заподенути, успоставити, фундирати, увести, склопити, базирати, устројити, направити, утврдити, конституирати *хрв.*, организирати *хрв.* ❸ потплатити (ставити потплату), подставити, ставити поставу, вагирати *суж.* ❹ в. ставити

поставка ж ❶ постављање, изношење ❷ (~ реченице) састав, склоп, устројство, уређење ❸ в. претпоставка ❹ в. начело ❺ в. изложба

постанак м в. стварање

постање с в. стварање

постдипломац м ▼ уј. студент

постеља ж кревет, лежај, почивалиште - *реј.* почиваљка, лежњик, легало, ложница, лежиште, почивало, ложе, лежница, лог

постељина ж постељно рубље, креветнина - *суж.* чаршав, јастучница, навлака, јоргански чаршав - *реј.* плахта, чаршаф, чаршак, повлака, покривка - уј. јастук, јорган, ћебе

постељица ж *мед.* плацента, водењак, овојница, чупаница *реј.*, плодва *реј.*, кошуљица *реј.*, амнион *мед.*, плодница *хрв.*

постер м в. плакат

постигнуће с в. резултат

постидети се сврш. (осетити стид) посрамити се, застидети се, засрамити

ти се, поцрвенети, покрити се ушима
изр. - уп. збунити се

постићен сврш. непрел. ❶ (који осећа стид) посрамљен, поцрвенео ❷ (којем је нанесена срамота) осрамоћен, обрукан, избламиран *фам.*

постићи сврш. непрел. (успети урадити на време) постићи, постигнути, успети

постојан прид. ❶ отпоран, издржљив, истрајан, чврст, непроменљив, стамен, сталан, стабилан, сигуран, резистентан, стоички, дурашан, солидан, камен *фиі.* - уи: стваран, доследан, снажан ❷ в. доследан ▼ уи. одлучан 1.

постојаност ж ❶ дуготрајност, трајност, сталност, непропаљивост, устаљеност, константност, перманентност, дуговечност, неисцрпност, континуитет, стабилитет, неуништивост, непрестаност, непроменљивост, непрекидност, трајање - уи: отпорност, вечност, стабилност ❷ в. стрпљивост ❸ в. приврженост 2. ❹ в. одлучност ❺ в. отпорност

постојање с в. живот

постојати несврш. непрел. ❶ бити, важити, егзистирати, имати ❷ в. живети 1.

постојбина ж в. отаџбина

постојећи прид. ❶ в. важећи ❷ в. савремен

постоље с в. основа 1.

постулат м аксиом, теза, теорија, наука, премиса, закон, основна теза, темељно начело, основно полазиште, апсолутна истина, основно начело - уи: суд, хипотеза

поступак м ❶ потез, дело, акт, захват, чин, гест, корак, акат *арх.* - уи: радња, акција, тачка, дејство ❷ в. предузимање ❸ в. приступ 1. ❹ *йравн.*

процес, парница, распра
поступање с в. руковођење

поступати несврш. прел. ❶ (~ према некоме) понашати се, опходити се, носити се, односити се, владати се ❷ (извршавати какву радњу) радити, чинити, наступати, делати, деловати
поступити сврш. прел. ❶ (извршити какву радњу) урадити, починити, известити, учинити ❷ (~ према некоме) понети се

посуда ж суд, чинија, чанак, здела, стублина, ваган *реі.*, бљуда *реі.*, ћаса *нар.*

посумњати сврш. прел. (почети нешто сматрати сумњивим) наслутити, осетити невољу, ставити под питање *изр.*

посусталост ж в. болећивост

посустати сврш. непрел. в. ослабити

потајан прид. в. замишљен 1.

потакнути сврш. прел. в. покренути 1.

потаманити сврш. прел. ❶ в. поубијати ❷ в. појести 1.

потамнити сврш. прел. в. зацрнити
потврда ж поткрепа, овера, доказ, образложење, документ, сведочанство, потврђеност, атест

потврдан прид. афирмативан, позитиван, одобравајући, сагласан, јестан *реі.*

потврдити сврш. прел. афирмисати, верификовати, прихватити, проверити, установити, потписати, испитати, констатовати, одобрити, усвојити, оснажити, печатирати, оверити, поткрепити, потхранити, утврдити, верифицирати *хрв.*

потврдити се сврш. доказати се, показати се, исказати се, оправдати поверење - уи. афирмисати се

потврђеност ж в. потврда 1. и 2.

потврђивати несврш. прел. тврдити, афирмисати, прихватати, поткрепљивати, утврђивати, одобравати, установљавати, афирмирати, оверавати, проверавати, потписивати *фиі.*

потез м поступак, дело, корак, акт, захват, чин, гест, акат *арх.* - уи: радња, акција, тачка, дејство

потенцијал м ① в. сила ② снага, способност, капацитет, моћ, могућност ③ *грам.* кондиционал, погодбени начин

потенцијалан прид. ① вероватан, изгледан, остварив, могућ, изводив, претпостављив, замислив, евентуалан, плаузибилан, остварљив, можебитан, изводљив, могућан, пробабилан, можан, вјеројатан *хрв.* ② в. замишљен 1.

потенцирати сврш. прел. ① в. повећавати ② инсистирати, наглашавати, истицати, стављати у први план *изр.*

потепати се несврш. в. потуцати се

потешкоћа ж в. проблем

потиснути сврш. прел. ① гурнути, померити, помаћи, макнути, мрднути, помакнути, преместити, покренути *реиј.* ② истиснути, склонити

потицати несврш. непрел. ① (водити порекло из нечега) исходити, проистицати, произилазити, долазити, извирати, водити корен *изр.*, проистихити *реиј.* ② в. бодрити

потиштеност ж (лоше расположење) нерасположење, мрзовоља, снуженост, суморност, меланхолија, депресивност, депресија, апатичност, безвољност, анксиозност, малодушност, апатија, депримираност, индиспонираност, равнодушност, покуњеност, мргодност, зловоља, невољност, тмурност, мркилина, ле-

таргија, индолентност, индоленција, клонулоост, клонуће, натмуреност, инертност, индиферентност, отупелост, инерција, раздражљивост, флегматичност, неосетљивост, песимизам, утученост, зловољностапатичност, агонија, смркнутост, мрачност, клонулоост духом, тегобност, намргођеност, туробност, мртвило, невесеље, намрштеност, мизерност, лоша/зла воља, сломљеност, беживотност, покислост, учмалост, тупост, тегоба у души, бедак *фам.*, киселост *фиі.*, мркост *реиј.*, абулија *реиј.*, празнина *фиі.*, млохавост *фиі.*, хладноћа *фиі.*, погруженост *реі.*, грижљивост *реі.*, безвоља *фам.*, дерт *јесн.*, сплин *реиј.*, нујност *хрв.* - уи: туга, умор, брига, nelaгода, незнађе, слабост, незадовољство, малаксалост, мука, измученост, беда, агонија

потказати сврш. прел. в. одати

потказивати несврш. прел. (тајно достављати информације, обично властима) тужакати, пријављивати, цинкарити, денунцирати, откуцавати - уи. издати 2.

потказивати несврш. прел. в. шпијунирати 1.

потказивач м в. шпијун

поткованост ж в. образовање 1.

потковица ж ▼ уи. амајлија

потколеница ж анатом. вадла *реі.*, лист *мед.*

поткопавати несврш. прел. (доводити у опасност; систем, партију и сл.) урушавати, нарушавати, потресати, дрмати, рушити

поткрађивање с в. подрезивање

поткрепа ж в. аргумент

поткрепити сврш. прел. ① в. потврдити ② в. оснажити ③ в. подстаћи

поткрепљивати несврш. прел. ①

разгаљивати, јачати, галити, крепити, освежавати, снажити, чилити, оснаживати, соколити, чврстити, силити, бодрити, одмарати, оживљавати ② в. потврђивати

поткресивати несврш. прел. ① (~гране) кресати, сећи, шишати, резати, обрезавати, огољавати, одрезивати, одсецати, орезивати, подрезивати, подсецати, уклањати, сасецати, чистити *фиј.*, кљаштрити *реј.* - уй. косити 1. ② в. шишати 1.

поткупљивати несврш. прел. корумпирати, куповати, митити, подмићивати, потплаћивати, давати мито, придобијати, мазати *фиј.*, премазивати *фиј.*, подмазивати *фиј.*

потлачен прид. (који није слободан) в. потчињен

потлаченик м в. роб

потлаченост ж ропство, подјармљеност - уй. обесправљеност, подређеност

потомак ж (онај који рођењем потиче од заједничког родитеља) наследник, епигон, изданак *рејш.* - уй. дете

потомство ж (ново поколење у односу према прецима) поколење, нови нараштај, будућност *фиј.* - уй. дете, омладина

потоп м в. поплава 1.

поточара ж в. млин 1.

потпалити сврш. прел. ① (изазвати горење) упалити, распламсати, разгорети, распалити, ужежити ② в. подстаћи

потпаљивач м в. хушкаш

потпетица ж штикла, пета

потплат м (доњи део обуће) ђон, пенце *реј.*

потплатити сврш. прел. премало платити

потплатити² сврш. прел. (ставити потплату) подставити, ставити поставу, ватирати *суж.*

потплаћивати несврш. прел. в. поткупљивати

потпомагати несврш. прел. ① в. помагати ② в. заступати

потпора ж ① в. основа 1. ② в. подршка 1.

потпорни прид. в. носећи

потпун прид. (који има све делове) целовит, интегралан, апсолутан, свеобухватан, укупан, цео, темељит, целокупан, тоталан, сав, комплетан, неподељен, читав заокружен, употребљен, комплетиран

потпуно прил. сасвим, тотално, комплетно, листом, одреда, из корена, из основа, из темеља, до краја, без остатка, у потпуности, у целисти, скроз *фам.*, скроз-наскроз *фам.*, дибидус *фам.*, аметом *реј.*, посвема *реј.*, аметице *реј.*, аметимице *реј.*, стубоком *арх.*, навлас *арх.*, посве *хрв.*

потрајати сврш. непрел. ① (проћи кроз неки временски период) проћи, протећи, истећи ② (успети се одржати) опстати, одржати се, издржати, преживети, истрајати

потребан прид. (који треба другом) пожељан, жељан, нужан, добродошао, захтеван *арх.* - уй. погодан

потресан прид. ① (који изазива осећање великог узбуђења) ганутљив, дирљив, уверљив, изражајан, снажан, јак - уй. узбудљив

потресати несврш. прел. в. повређивати 1.

потресен прид. (врло узбуђен услед неког догађаја) узнемирен, ганут, сатрвен, померен *фам.*, избачен из такта *фам. изр.* - уй. жалостан, узбуђен 1.

потресеност ж ① узбуђеност, узнемиреност ② гануће, ганутост, гануљивост, дирнутост - *уй*: саучешће, жалост, туга, нежност, алтруизам

потркуша м ж в. полтрон

потрошач м купац, муштерија

потрошити сврш. прел. (~ новац, имовину или време) изгубити, проћердати, протраћити, раскућити, прокоцкати, прокартати, профућкати *фам.*, скрцкати *жарі.*

потрти сврш. прел. ① в. поништити ② в. разорити

потрчати сврш. прел. јурнути, убрзати, пожурити, зајурити се, појурити, похрлити, забрзати, потпрашити пете/ноге, залетети се, затрчати се, убрзати се, опружити корак, полетети *фиі.*, дати гас *фам. изр.*, шибнути *фам.*, нагнути *реиі.*, акцелерирати *сйруч.*

потукач м в. пробисвет 1.

потулити се сврш. в. сакрити се

потући сврш. прел. в. поразити

потући се сврш. побити се, покрвити се, покошкати се, покавжити се, помакљати се *фам.*, поцапати се *фам.*, потабати се *фам.*, пофајтати се *жарі.* - *уй*: сукобити се, посвађати се, обрачунати се

потуцало м в. пробисвет 1.

потуцање с в. скитање

потуцати се несврш. вуцати се, водати се, цуњати, скитати, тумарати, врзмати се, лутати, блејати, крстари, вртети се, зијати, ломатати се, врлудати, зјакати, зврцати, ландарати, повлачити се, кружити, луњати, потепати се, шеврдати, смуцати се, вуцарати се, ломити се, кривудати, мајати се, вући се, мотати се, шарати, зевати, шврљати, базати, беспослено тумарати, шетати, ићи без циља, те-

глити се, пребијати се, блудити, тећи, потезати се, бесциљно лутати, ићи којекуда, безбрижно лутати, кривуљати, ићи тамо-амо, шеткати се, прометати се, тепати се *реі.*, вескати се *реі.*, басати *реі.*, вандровати *реі.*, лангати *реі.*, ландрати *реі.*, ландати *реі.*, тепсти се *реі.*, баврљати *реі.*, лолати се *реі.*, лаздекати *реі.*, мотљати се *фам.*, луфтирати *фам.*, зујати *фам.*, шалабазати *фам.*, цурити *реиі.*, верати се *реиі.*, клатарити се *реиі.*, врсти се *реиі.*, трапати *реиі.*, пролазити стазе и богазе *изр.*, обијати прагове *изр.*, ићи од немила до недрага *изр.* - *уй*: вршљати, беспосличити, кретати се, цецати

потуцач м в. пробисвет 1.

потучен прид. в. побеђен

потхранити сврш. прел. ① в. одгојити ② в. потврдити ③ в. оснажити

потцењивати несврш. прел. ① (умањивати нечију вредност) омаловажавати, ниподаштавати, обезвређивати, обесцењивати, багателизовати, багателисати, сматрати невредним, багателизирати, гледати преко рамена *изр.*, гледати с висине *изр.*, одрицати вредност, поступати с висине ② в. понижавати

потчињен прид. ① подређен, посилнички ② (који није слободан) зависан, овисан, потлачен, подјармљен, неслободан, поданички, ропски, покорен, покорнички, вазалски, субординиран *форм.* - *уй*. подређен

потчињеност ж в. подређеност

поћерка ж ▽ *уй*. усвојеник

поћи сврш. непрел. кренути, упути се, отићи, започети, макнути се, запутити се, покренути, отиснути се, стартовати, крочити, отпочети, маћи се, покренути се, закорачити, занети се, устремити се, запуцати *фам.*,

мрднути се *фам.*, ударити *фам.*, потегнути *фам.*, ганути *арх.* - уй: ући, почети

поубијати сврш. прел. поморити, побити, масакрирати, потаманити, истребити, пострелјати, десетковати, затомити, извршити масакр, поскидати главе, посмицати *фам.*, пококати *жарџ*.

поуздан прид. ① постојан, непроменљив, непоколебљив, принципијелан, консеквентан, доследан, стабилан, фиксан, устаљен - уй: стваран, снажан, дисциплинован ② в. сигуран 1. ③ в. привржен 1. ④ в. прецизан 1. ▼ уй: присан 1.

поузданост ж ① извесност, истинитост, сигурност, недвосмисленост, непроблематичност, неспорност, недвојбеност, необоривост, непрепорност, одређеност, несумњивост, непобитност *хрв.* - уй: јасноћа, признатост ② в. морал ③ в. приврженост 2. ④ в. одлучност

поуздање с ① в. сигурност 1. ② (вера у некога) в. поверење ③ в. самопоуздање ④ в. понос 1.

поука ж ① в. наук, лекција, пример ② *арх.* в. настава

поучавати несврш. прел. в. обучавати

поучак м в. принцип

похабан прид. ① дотрајао, ислужен, изношен, пропао, искрзан, издеран, бедан, јадан, времешан, излизан, безвредан, истрошен, трошан, отрцан, крзав, подеран, изупотребљаван, изједен, ритав, поцепан, матор *фам.*, раздрндан *фам.*, разјебан *нар.*, овештао *арх.*, извештао *арх.*, прњао *реџ*. ② в. одрпан

похарати сврш. прел. в. покрасти

похвала ж (позитивна оцена) хвала - уй: аплауз

похвалити сврш. прел. нахвалити, исхвалити, узбудрити, узвеличати, дати комплимент - уй: храбрити, подстаћи

похлепа ж (незасита жеља за нечим) пожуда, грамзивост, похотност, апетит, незаситост, чежња, алаовост, облапорност, лакомот, грабљивост, страст, хтење, претензија, глад *фиџ*, нишан *фиџ*. - уй: амбиција, пожудност

похлепан прид. ① грамзив, неумољив, неумерен, незајажљив, лаком ② (на јело) алав, халапљив, прождрљив, грабежљив, лаком, грамзив, незаситан, несит, незајажљив, јешан, грабљив, халав, изјешан, вечно гладан, облапоран, пошашан, сладокусан, грамжљив, амишан *реџ*., дрчан *реџ*., грамзљив *реџ*., аласт *арх.*, слаткохран *реџ*., поједљив *реџ*..

похлепник м халапљивац, грамзивац, грабежљивац, незаситник, алапљивац, лакомац, лакомција, кајман *фиџ*., среброљубац *фиџ*., грабеж *фам.* - уй: зеленаш, ждероња, тврдица, пљачкаш

похота ж похотност, пожуда, оргијање, ласцивност, сладостраст, сладострашће, сладострасност, разврат, блуд, блудња, разблудност, блудство, блудност, блудништво, разблуда, блудочинство, појудност, распусност, распуштеност, распусништво, раскалашност, раскалашеност, развратност, разузданост, либертинизам, похотљивост, помама, разудареност, страст, неваљалство *еуф.* - уй: скаредност, перверзија, порочност

похотан прид. ① појудан, блудан, развратан, разблудан, прчевит, раскалашан, склизак, сензуалан, облапоран, распустан, помаман, похотљив, волуптуозан, путен, сладострастан,

либидинозан, ласциван, сполно страствен, осетилан, слободан, плотан *реї.*, плотски *реї.* - *уй:* опцен, инстинктиван, скаредан, чулан, страстан ② *в.* развратан 2.

похотљив прид. *в.* похотан 1.

похотљивац *м в.* разблудник, пожудник, разузданик, блудњак, похотник, сладострасник, блудник, развратник, распусник, распуштеник, грешник, раскалашник, блудочинац, либертинац, разблуженик, авантуриста, габуље *реї.*

похотљивост *ж в.* похота

похотник *м в.* похотљивац

похотност *ж в.* похота

похрлити сврш. непрел. ① нагрнути, банути, надрети, навалити, грнути, наврети, наврнути, насрнути, јурнути, налетети, сунути, нагло/масовно наићи, стуштити се, нагужвати се, нагнути, сручити се, натиснути се, поврвети, појурити, нагрнути у кућу, рукнути *реї.*, бахнути *арх.*, нахрупити *реї.* - *уй:* упасти, провалити ② *в.* потрчати

поцепан прид. *в.* похабан 1.

поцепкати сврш. прел. *в.* исецкати

поцрвенео прид. ① *в.* постиђен 1. ② *в.* румен 2.

почек *м в.* кредит

почело *с в.* почетак

почетак *м* полазиште, основа, темељ, зачетак, платформа, узрок, праизвор, позадина, праузрок, полазница, стожер, матица, извориште, основица, порекло, подлога, исходиште, почело, праелемент, нулта тачка, праматерија, почетна тачка, прапочетак, легло *фиї.*, колевка *фиї.*, заметак *фиї.*, корен *фиї.*, врело *фиї.*, клица *фиї.*, извор *фиї.*, семе *фиї.*, праскозорје *фиї.*, зора *фиї.*, жариште *фиї.*, подријетло *хрв.*

почети сврш. прел. ① (почети нешто радити) започети, отпочети, кренути, стартовати, покренути, предузети ② *в.* покренути 2.

почетник *м* новајлија, дебитант, придошлица, новодошлица, новодошљак, аматер, букварац *фиї.*, пионир *фиї.*, неискусник *реї.*, новак *фам.*, полетарац *фам.*, зелембаћ *фам.*, жутокљунац *фам.*, јуниор *фам.* *фиї.*, голобрадац *фам.*, клокан *жарї.*, гуштер *жарї.*, фазан *жарї.*, праксист *хрв.* - *уй:* шепртља, приправник, ученик - *сл:* стажиста, неискусан, смушењак *фам.*

почетница *ж* абецедар, азбучник, буквар, лексикон, часловац *арх.*

почетнички¹ прид. аматерски, лаички, непрофесионалан, лабав, климав, невешт, нестручан, никакав, неквалификован, траљав, непоткован, некомпетентан, млак, неизвежбан, шарлатански, неприкладан - *уй:* лош, јадан, бедан

почетнички² прил. неквалитетно, лабаво, слабо, лоше, траљаво, лаички, нестручно, невешто, нестручњачки, шарлатански, климаво, незнаљачки, неприкладно, некомпетентно, тричаво, непрофесионално, мизерно, неизвежбано, недовољно, никакво, без стручности, неквалификовано, млако, аматерски, непотковано, рђаво, аматорски *реї.*, дилетантски *фам.*, фушерски *жарї.* - *сл:* бедно, јадно

почетништво *с в.* нестручност

почешће прил. *в.* често 1.

почивати несврш. ① одмарати се, не радити, мировати, излежавати се, пландовати *фам.*, медитирати *фам.* - *уй.* ленчарити ② (имати основ, исходиште) темељити се, заснивати се, градити се ③ *в.* налазити се

починак *м* одмор, отпочинак, окре-

па, почивка, предах *фам.*, хибернација *жарі.*, чил *жарі.*, ремонт *жарі.*, реанимација *жарі.*, одахнуће *рей.*

починилац м извршилац, извршитељ, виновник, чинилац - *уй.* кривац

починити сврш. прел. в. направити

пошалица ж в. враголија

пошизети сврш. непрел. фам. в. полудети

пошиљалац м адресант, отпремник, отпремилац, пошиљач, пошиљатељ, отпремач, отправљач, шпедитер, експедитор (онај који отправља пошиљке), спедитер *арх.*

пошиљка ж ❶ (оно што се пошаље) пошта, експедиција *рей.* - *суж:* писмо, пакет, новац, телеграм, порука

пошта ж ❶ (установа) * ❷ в. пошиљка ❸ в. поштовање

поштар м поштоноша *форм.*, писмоноша *форм.*, листоноша *форм.*

поштеда ж в. помиловање

поштен прид. примеран, праведан, ваљан, частан, добар, крепостан, душеван, честит, непорочан, неподмитљив, етичан, моралан, карактеран, исправан, људски, истинољубљив, беспрекоран, непоқварен, правичан, узоран, одан, чистих руку, у погону, доличан, искрен, скрупулозан, ћудоредан, коректан, савестан, поуздан, лојалан, честита особа, доследан, пун врлина, прав *фиі.*

поштењак м в. поштењачина

поштењачина м ж добричина, светац, поштењак, непоткупљивац, душа од човека, простодушник, човек добре душе, праведник, добар човек, несебичњак, човек добра срца, добра душа, оличење врлина, анђео *фиі.*, човек *фиі.*, добричак *фам.*, добрица *фам.*, лаф *фам.*, поштењаковић *фам.*, човек и по *фам.*, људина *фам.*, прав-

дољубац *рей.*, непорочник *рей.*, доброхотник *хрв.*, доброћудник *хрв.*

поштење с ❶ честитост, часност, част, достојанство, образ *фиі.* - *уй.* доброта 1. ❷ в. морал

пошто взн. в. стога 1.

поштован прид. ❶ утицајан, уважен, достојанствен, ауторитативан, проверен, угледан, меродаван, виђен, цењен, уважаван, признат, прихваћен, отмен, господствен, углађен, ауторитетан, многопоштован *форм.* - *уй:* фин, охол ❷ в. познат ❸ в. уважен 2.

поштовање с ❶ углед, угледност, уваженост, част, добар глас, дигнитет, пошта, цењење *рей.* - *уй.* поверење ❷ в. понос

поштовати несврш. прел. ценити, уздизати, обожавати, величати, глорификовати, адорирати, славити, прослављати, узвисивати, идолизирати, ковати некога у звезде, узносити, дивинирати, преуздизати, штовати *хрв.* - *уй:* хвалити

прав прид. ❶ (који није крив) неискривљен, несавијен, раван, исправљен, опружен, испружен, истегнут, протегнут, праволинијски, израван, незавинут ❷ в. вертикалан ❸ в. поштен ❹ в. прави

правац м ❶ смер, ток, курс, оријентација ❷ (посебан ~ у науци) в. учење

правдати се несврш. в. увијати

праведан прид. ❶ примеран, поштен, ваљан, частан, добар, крепостан, душеван, честит, непорочан, неподмитљив, етичан, моралан, карактеран, исправан, људски, истинољубљив, беспрекоран, непоқварен, правичан, узоран, одан, чистих руку, у погону, доличан, искрен, скрупулозан, ћудоредан, коректан, савестан, поуздан, лојалан, честита особа, до-

следан, пун врлина ② *в.* објективан
▼ *уй.* недужан 1.

праведност *ж в.* морал

прави прид. стваран, реалан, озбиљан, фактичан, збиљски, формалан, натуран, непаторен, жив, чист, читав, истински, изистински, заистински, ефективан, одистински - *уй:* објективан, истинит, прописан, леп, солидан

правилан прид. ① исправан, тачан, истинит, коректан, егзактан, изричан, тачан *хрв.* ② *в.* прописан

правило с одредба, пропис, закон, уредба

правити несврш. прел. ① стварати, производи, творити, израђивати ② образовати, формирати, обликовати, уобличавати, чинити, творити, сачињавати ③ (~ храну) *в.* спремати 1. ④ *в.* бавити се ⑤ *в.* деловати 3. ⑥ *в.* (доводи у неко стање или положај) *в.* претварати

правити се несврш. *в.* пренемагати се

правичан прид. непристраан, неутралан, објективан, праведан, душеван, неувучен, неумешан, непристраан, непристран

правичност *ж в.* морал

правоверац *м в.* побожник

правокрилци *м мн.* зоол. (лат. Orthoptera) равнокрилци - *суж:* зрикавци, чегрташи, скакавци, коњици, богомољке

праволинијски прил. и прид. ① *йрил.* равно, право ② *йрид. фиї.* *в.* равномерно

правоснажан прид. *в.* легалан

празан прид. ① (који није ничим испуњен) шупаљ, ненапуњен, непопуњен, неиспуњен ② (у којем нема никога) пуст, напуштен, незапоседнут, слободан, испражњен, незаузет,

опустео, неусељен, ненасељен, упражњен ③ *фиї.* *в.* безизражајан ④ *фиї.* *в.* глуп ⑤ *в.* (~ лист папира) неисписан, бео, бланко *нейром.*

празилук *м бот.* (лат. Allium porrum) порилук, порик *реї.*, лук-пор *реї.*, пор *реї.*, прас *реї.*, перати лук *реї.*, прасји лук *реї.*, праз *фам.*, пурјак *хрв.*, пурић *хрв.*

празник *м* ① (свечан дан на који се нешто прославља) * ② распуст ③ *в.* свечаност ④ *фиї.* *в.* уживање 1.

празнина *ж* ① (неиспуњен простор) вакуум, упражњеност, рупа, упражњен простор ② недовољност, недостатак, непотпуност, непостојање, немање, рупа *фам.* ③ *фиї.* *в.* (душевна ~) меланхолија

празнити несврш. прел. испражњавати - *уй.* црпи 1.

празноверице *ж мн.* *в.* сујеверје

празноверје с *в.* сујеверје

празноглав прид. *в.* глуп

празноглавац *м в.* незналица 1.

празноречив прид. празноговорљив, реторички, демагошки, фразерски, празноглагољив, празноречан, вербалан *реї.*

празнословље с ① фразирање, вербализам, красноречје *ирон.*, просеравање *нар.* ② *в.* трач ③ *в.* фраза

праизвор *м в.* почетак

праисторија *ж* предисторија - *уй.* прошлост

пракса *ж* ① (стварна, непосредно корисна делатност) примена, вршење, спровођење у дело - *уй.* достигнуће, извежбаност ② *в.* искуство

прамен *м* чуперак, чупа, ћуба, кићанка, вितिца, брава, свежањ, бусенчић, прам, ћапорак *реї.* - *уй:* зулуф, коса

праотац *м* Адам, предак, прароди-

тељ, предак човечанства, отац *фиї*.

прасак м в. тандркање 1.

праскати несврш. непрел. в. трештати

праскозорје с рана зора, цик зоре

праснути сврш. непрел. (много се изнервирати) в. побеснети

прастар прид ❶ давни, древни, антички, давнашњи, престар, врло стар, антикни, антични, од памтивека, прадаван, претпотопни, искомски *фиї*., метузалеми *фам.*., изумрли *фам.*., као Библија *фам.*., ветак *арх.*., ветак *арх.*., вајкадањи *реї.*., стародреван *реї.* - сл: првобитан, вековни ❷ в. застарео ▼ уї. стар 1.

пратити несврш. прел. ❶ (ићи за неким да га он не види) следити, уводити, шпијунирати ❷ одводити, спровођити, водити, превозити, пребацивати, пељати *реї.* ❸ (слушати пажљиво) следити

праузрок м в. почетак

праштање с в. опроштај

прашума ж гуштара, дунгла, тропска/мочварна шума, гвозд, тропска шума, халуга *реї.*

првак м ❶ ас, шампион - уї. рекордер, победник, звезда ❷ в. угледник

првенац м ❶ прворођени, прворођенац ❷ *фиї.* (оно што се појавило као прво) * ❸ *фиї.* (прва ракија) првина, башица ❹ *фиї.* (први мед) самоток, ртница *реї.*

први прид. ❶ (онај који је испред осталих) првопласирани, водећи, предводећи, челни, надмоћни ❷ (онај који је најмање удаљен од осталих) најближи ❸ (онај који се десио пре осталих) ранији

првина ж в. првенац 3.

првопласирани прид. в. први 1.

првосвештеник м в. епископ

пргав прид. свадљив, свађалачки, напрасит, љутљив, дурљив, импулсиван, афективан, нагао, ћудљив, агресиван, плах(овит), раздражљив, срдљив, живчан, напрасан, једљив, распаљив, жучљив, гневљив, плах, једак, темперамантан, отрован *фиї.*., покарљив *арх.*., ватрен *фиї.*., вирулентан *фиї.*., вехементан *арх.*., нервозан *еуф.* - уї: диваљ, некултуран, груб, тврдоглав, жустар, страстан, бесан, немиран, разуздан, грозан

пргавац м в. свађалица

пргавко м с в. свађалица

пргавост ж в. свадљивост

пре прил. в. некада 1.

пребацити сврш. прел. (неком нешто) в. прекорити

пребег м ❶ бегунац, прогнаник, изгнаник, избеглица, пребеглица, добеглица, беганац *реї.*., бегалица *нар.*., бегалац *нар.*., побегуља *нар.*., беган *арх.* - сл: исељеник, емигрант ❷ дезертерство, бекство (из војске), одметништво, отпадништво, неверство *фиї.*., издајство *фиї.*

пребеглица м ж в. дезертер

пребивалиште с кућа, стан, дом, боравиште, седиште, домаћинство, конак, место боравка, кров, резиденција, кут, стамбена јединица, станиште, настамба, апарман, легло *фиї.*., адреса *фиї.*., праг *фиї.*., матица *фиї.*., гнездо *фам.*., кућица-слободица *фам.*., гарсон *жарї.*., гајба *жарї.*., место становања *форм.*., домицил *форм.*., огњиште *арх.*., легало *арх.*., обитавалиште *реї.*., кућанство *хрв.*., кров над главом *изр.* - уї: склониште, завичај

пребивање с ❶ в. боравак ❷ в. становање

пребивати несврш. непрел. ❶ в. боравити ❷ в. становати 1.

пребити сврш. прел. ① истући, смрвити, излупати, истабати, ишамарати, избатинати, испрашити, испребијати, изгрувати, избубецати, намлатити, измлатити, налупати, згњечити, смождити, натући, средити, изударати, ишћушкати, претући, избубетати, премлатити, ишибати, саставити (са земљом), направити од некога паприкаш, дати (по туру), наместити (некоме кости), пропустити кроз шаке, очерупати, поломити, поломити ребра, испљускати, сасути зубе у грло, убити бога, дати (по њушци), издеветати *реј.*, испеглати *фам.*, изломити *фам.*, унаказити *фам.*, изгазити *фам.*, излемати *фам.*, разбити *фам.*, увоштити *жарј.*, олешити *жарј.*, извоштити *реј.* ② в. сломити

преболети сврш. прел. в. прежалити
превазићи сврш. прел. (потиснути неког) потиснути, надмашити, надвисити, превазићи, засенити, заслепити, бацити у сенку/у засенак *изр.*

превара ж ① (поступак којим се други намерно доводи у заблуду) варка, сплетка, смицалица, подлост, препреденост, изигравање, обмањивање, подвала, варање, препредењаштво, перфидност, лукавство, вероломство, ујдурма, подмуклост, подметање, псина, лицемерје, макинација, претворност, малверзација, преваранција, варљивост, масло *фиј.*, хунцутарија *реј.*, клапња *реј.*, фразд *реј.*, заврзлама *фам.*, игра *фам.*, мућка *фам.*, варанција *фам.*, бургија *фам.*, петљанција *жарј.*, дриблинг *жарј.*, петљарија *жарј.*, комбинација *жарј.*, муљање *жарј.*, петљанија *жарј.*, химба *арх.*, дефраудација *арх.*, подвалација *арх.*, пасјалук *арх.*, швиндл *арх.*, хињење *арх.*, злопораба *арх. хрв.* - *уй.* лаж ② в. обмана I. ③ в. манипулаци-

ја ④ (брачна ~) неверство, вероломство, прељуба, обљуба

преварант м варалица, подваљивач, превртљивач, препредењак, варљивач, обмањивач, подвалација, шарлатан, врдалама, смутљивач, превејанац, хоштаплер, проневери-лац, лажов, химбеник, џамбас, фолирант, симулант, претворица, мућкарош *фам.*, варакача *реј.*, вираун *реј.*, лацман *реј.*, пакер *жарј.*, апаш *арх.*, швиндлер *арх.*, дефраудант *арх.*, пикареска *реј.*, шатровац *арх.*, - *уй.* лопов, бараба, опсенар, ветропир, сплеткарош, неваљац и лицемер

преварен прид. обманут, насамарен, изигран, намагарчен, изваран, слаган -*фам.*: насукан, заврнут, насанкан, израђен, упецан, зафркнут, зезнут, смотан, ошишан, превеслан, обријан, навучен, насађен, зајебан *нар.*

преварити сврш. прел. обманути, насамарити, изиграти, заварати, прећи, измамити, намагарчити, надмудрити, изварати, завести, закинути (некоме), доскочити, надиграти, повући за нос, превести жедног преко воде *изр.*, продати рог за свећу *изр.*, насукати *фам.*, заврнути *фам.*, насањкати *фам.*, израдити *фам.*, упецати *фам.*, зафркнути *фам.*, зезнути *фам.*, смотати *фам.*, ошишати *жарј.*, превеслати *жарј.*, обријати *жарј.*, навући *жарј.*, насадити *жарј.*, набити рогове *изр.*, продати мачку у џаку *изр.*, зајебати *нар.* - *уй.*: подметнути, збунити, изневерити, искористити, слагати - *сл.*: одглумити, разочарати

преварити се сврш. (направити грешку) обманути се, зезнути се *фам.*, зајебати се *нар.*, остати на цедилу *изр.*, остати кратких рукава *изр.*
превид м в. омашка I.

превидети сврш. прел. *в.* пропу-
стити

превијати несврш. прел. ① савија-
ти, повијати, пресавијати, извијати,
прегибати, угибати, кривити, искри-
вљавати, витоперити ② (~ рану) за-
вијати, обавијати, стављати завој

превити сврш. прел. повити, уфач-
ловати, умотати/замотати руку/ногу,
ставити завој/облогу, превити рану/
прелом, привити, фачловати, банда-
жирати, зафачловати - *уй.* увити

превише прил. сувише, претерано,
дозлабога, премного, преко главе, без
мере, у бескрај, неумерено, бескрај-
но, доста, подоста, до бесвести *фам.*
- *уй.* много

превласт *ж в.* премоћ

превожење *с в.* превоз

превоз *м* возња, саобраћање, про-
мет, кретање, саобраћај, превожење,
транспорт, трансфер, вожење, пре-
ношење, возидба *реџ.* - *уй:* правац,
путовање

превозити несврш. прел. *в.* водити
3.

превој *м* ① *в.* аблаут ② *в.* прегиб

превратнички прид. *в.* подривач-
ки

превртати несврш. прел. *в.* вртети

превртати се несврш. обртати се,
вртети се, котрљати се, тумбати се,
окретати се, колутати се

превртљивац *м* ① *в.* сплеткарош
② *в.* пробисвет 2. - *уй.* покварењак

превртљивост *ж в.* неискреност
1.

прегалаштво *с* марљивост, агил-
ност, ревност, вредноћа, рад, брига,
предузимљивост, ангажованост, мар-
ност, пожртвованост, труд, трудољуб-
бивост, брижљивост, савесност, пре-
даност, воља, горљивост, усрдност,

трудољубље, настојање, неуморност,
подузетност, посленост, ревност,
мар, устрајност, делатност, радиност,
радишност, сицфлајш *реј.*

прегиб *м* спирала, завој, вијуга,
облина, лук, венац, кривина, банда-
жа, колобар, окука, набор, кривуља,
савијутак, витица, завијутак, превој,
зглоб, обруб, део круга, крива црта,
банда, рескавица *реј.*, шевуљица *реј.*,
завојица *реј.*, обрт *реј.*, сагиб *реј.*,
синус *мај.*, косинус *мај.*, тангенс
мај., волута *сџруч.* - *уй:* црта, пр-
стен, круг - *сл:* кружница, кугла, по-
лукрут

прегладнелост *ж в.* изгладнелост
преглед *м* ① *в.* списак ② *в.* испити-
вање ③ *в.* провера

преградити сврш. прел. (~ просто-
рију) *в.* адаптирати 2.

прегрејан прид. *в.* врео

предавање *с* ① настава, лекција,
образовање, обучавање, обука, течај,
час, курс, подучавање, излагање, под-
ука, поучавање, поука *арх.*, изобразба
хрв., сат *хрв.* - *суж:* колегијум, рефе-
рат, семинар ② (~ лопте) додавање,
давање, достављање, пас *сџорџ.* *уй.*
обраћање 1.

предаваоница *ж в.* учioniца

предавати несврш. прел. ① *в.* обу-
чавати ② (пружати из руке у руку) *в.*
додавати

предавач *м* наставник, учитељ, ин-
структор, просветар *фам.*, просвет-
ни радник *форм.*, уча *фам.*, професор
суж.

предаја *ж в.* испорука

предак *м* ① *в.* праотац ② *в.* покре-
тач 1.

предан прид. ① *в.* марљив ② *в.* ана-
литичан 2. ③ *в.* привржен 1.

преданост *ж в.* прегалаштво

редање с легенда, мит, бајка, фантастика, скаска, фикција, сага, приповест, предајна прича, народна легенда, еп, писано предање, предаја, фантазија, митови и легенде, усмено предање, кажа, гатка, приповетка, дело *фам.*, читије *арх.* - *суж:* научна фантастика, епска фантастика- *уй:* прича, басна

предати сврш. прел. (дати из руке у руку) пружити, дати, уручити, додати, пребацити, доставити - *уй.* испоручити

предати се сврш. ❶ (признати пораз у борби) истакнути/окачити белу заставу *изр.* ❷ (попустити пред тешкоћама) помирити се, прихватити, преболети - *уй.* одустати ❸ подати се

предах м ❶ в. пауза 1. ❷ в. одмор ❸ в. цезура

предвечерје с в. сумрак

предвидети сврш. прел. ❶ (унапред видети) видети, предсказати, прорећи, погодити, проценити, најавити, наслутити, прорачунати, испрогноzirати, назрети, провидети - *уй.* предосетити ❷ в. антиципирати 1.

предвидљив прид. очекиван, логичан, следствен, природан, нормалан, неизненађујући

предвиђање с ❶ претсказање, прорицање, дивинација, гатање, магија, пророчанство, чаролија, видовитост, врачање, предсказивање, спиритизам *суж.*, бајање, чаробњаштво, чарање, мађијање, гледање судбине, најављивање, погађање, видовњаштво, претказивање, читање (судбине), гледање у будућност, претказање, предсказање, пророштво, бахорење *реј.* - *суж:* нумерологија, леканомантија, негро-мантија *реј.*, ји-ђинг, некромантија, коскиномантија, стихомантија, катопромантија, тумачење снова, гледање

у карте/пасуљ/шољу, отварање тарота, хиромантија ❷ в. предосећај ❸ в. пророчанство 2.

предвиђати несврш. непрел. прел. в. прорицати

предводећи прид. в. најважнији 3.

предводити несврш. прел. ❶ (бити на челу) в. управљати 1. ❷ предњачити

предводник м вођа, старешина, лидер, главар, предводилац, перјаница *фиј.*, глава *фиј.*, првак *фиј.*, кормилар *фиј.*, фронтмен *фам.*, кондуктор *реј.* - *уй:* водич

предводница ж в. претходница 1.

предвођење с в. руковођење

предворје с хол, улаз, предсобље, антре, ходник, доход *реј.*, хал *арх.*, вестибул *арх.*, вестибил *арх.* - *уй:* капија, пролаз

предео м крај, вилајет, околиш, крајолик, рејон, провинција - *уй:* завичај, покрајина

предзнак м знак, знамење, наговештај, показатељ, сигнал, индикација, симптом, индикатор, показивач, индиција, синдром, весник *фиј.*, гласник *фиј.*, белег *фиј.*, знак, симптом

предиван прид. в. божанствен

предјело с мезе, ордевр *арх.*, антре *реј.*

предмет м ❶ ствар, тело ❷ (све што постоји као материјал за запажање) тема, материјал, материја ❸ област знања, грана науке

предност ж ❶ (својство онога који је испред другог) преимућство, вођство, прво место, примат - *уй.* надмоћ ❷ *фиј.* (позитивна особина код човека) в. врлина 1.

предобро прил. в. савршено 1.

предосетити сврш. прел. осетити, наслутити, назрети, претпоставити,

антициповати, прекогнитирати - *уй*. предвидети

предосећај м (полазишна тачка у размишљању) претпостављање, осећај, осећање, наслућивање, слутња, интуиција, предосећање - *уй*: мишљење, претпоставка, чежња, прорицање

предосећати несврш. прел. осећати, слутити, наслућивати, нагаћати, претпостављати, мирисати, разабирати, сумњати

предострожан прид. в. опрезан

предоцба ж в. пророчанство 2.

предрасуда ж (погрешно, уврежено мишљење) предубеђење, заблуда, блудња, предуберење, стереотип, илузија, представа *фиј.*, прекоцепција *реј.*

предрасуде ж мн. бабуштинe, празноверице, бабуче, бабарије

предсказање с в. пророчанство 2.

предсказати сврш. прел. ① (унапред видети) прорећи, предвидети, видети, погодити, проценити, најавити, наслутити, прорачунати, испрогноzirати, назрети - *уй*. предосетити ② в. антициpirати 1.

предсказивање с в. предвиђање 1.

предсобље с в. антре 1.

представа ж ① (позоришна ~) извођење ② (начин на који се нешто види) виђење, предоцба, доживљај, слика - *уй*. предрасуда

представљати несврш. прел. ① (уознавати с неким) уознавати, презентовати ② в. заступати 1. ③ значити, чинити, означавати

представник м в. посредник 1.

представништво с ① заступништво, огранак, експозитура, филијала, заступство, испостава, крак

фиј., подружина *реј.*, подружница *хрв.* ② в. предузеће

предубеђење с в. предрасуда

предуберење с в. предрасуда

предузетан прид. в. предузимљив

предузети сврш. прел. в. урадити 1.

предузетништво с в. предузимање

предузетност ж в. предузимање

предузеће с пословница, фирма, агенција, представништво, заступништво, сектор, дирекција, повереништво, агентура *арх.*, отправништво *хрв.*, заступство *хрв.*, твртка *хрв.*

предузимање с активност, акција, дело, чин, акт, рад, радња, деловање, посао, предузетништво, подухват, поступак, предузетност, дејство, средство, операција, прегалаштво, делатност, подузимање *хрв.*, потхват *хрв.* - *уй*: процедура, подвиг - *сл*: мера, корак

предузимљив прид. (спреман да се заузме за некога или нешто) предузетан, заузимљив, подузетан, агилан, борбен, енергичан, одрешит, одлучан, отресит, заузетан *реј.*, заузет *реј.*, подухватан *реј.* - *уй*: сналажљив, активан, марљив

предузимљивост ж в. прегалаштво

предумишљај м в. решеност

предусретљивост ж в. пожртвованост 1.

предухитрити сврш. непрел. претећи, предупредити, предусрести, превенирати - *уй*. спречити

прежалити сврш. прел. прихватити, преболети, утешити се, престати жалити, препустити се, прегорети *фиј.*, помирити се (са судбином) *фиј.*, слгнути раменима *фиј.*

преживети сврш. непрел. ❶ (оста-ти у животу) извући се ❷ *фиї.* (про-ћи кроз патње) поднети, претрпети, издржати, отрпети, истрпети, препа-тити, пропатити, проћи кроз ватру и воду *изр.*, проћи сито и решето *изр.*, прогурати, изаћи на крај *изр.* - *уй.* доживети 2.

преживљавање с животарење, вегетирање, таворење, злопаћење, робија *фам.*, крпљење *фам.*

преживљавати несврш. непрел. животарити, вегетирати, таворити, спајати крај с крајем, злопатити се, вегетовати, робијати *фам.*, крпити се *фам.*

презалогајити сврш. прел. (мало појести) мезетити, окусити, појести, преварити глад *изр.* - *фам.* прегри-сти, грицнути, гризнути, жвакнути, чапнути, шалабрцнути, чупнути, штрпнути, чалабрцнути, метнути/ставити под зуб, чакнути, бацити (нешто) у уста/кљун - *уй.* пробати

презапослен прид. в. презаузет

презати несврш. прел. в. снебива-ти се

презаузет прид. (који има превише посла) преокупиран, презапослен, пун *фиї.*, препун *фиї.*, пунцат *фиї.*, преплављен *фиї.*, претпан *фиї.*, на-крцан *фам.*, крцат *фам.*, бизи *жарї.*, заузет

презентација ж ❶ (описивање не-ке робе у циљу рекламе) представља-ње, опис, реклама ❷ в. извештај

презерватив м кондом, заштита, заштитна гумица, хигијенска гумица, куртон *нар.*

презирати несврш. прел. ❶ в. пот-цењивати 1. ❷ в. мрзети 1.

презрен прид. в. одбачен 1.

преимућство с (својство онога ко-

ји се истиче пред другим) вођство, предност - *уй.* надмоћ

преиначење с *реїї.* в. промена

преиначити сврш. прел. исправи-ти, преуредити, удесити, поравнати, преправити, ађустати *реї.*, поначини-ти *реїї.* - *уй:* дотерати, средити

преиспитати несврш. прел. размо-трити, анализирати, изанализирати, узети у обзир, промислити/разми-слити (о нечему)

прек прид. ❶ в. хитан ❷ в. пргав

прекаљеност ж в. отпорност 1.

прекид м ❶ обустава, заустављање, застој, прекидање, стајање - *уй.* завр-шетак ❷ в. пауза

прекинути сврш. прел. ❶ (~ нешто радити) престати, зауставити се, ста-ти - *уй.* зауставити ❷ в. поништити

преко прил. в. изнад

прекобројан прид. в. прекомеран

прекомандовати сврш. прел. пре-местити (у војној служби)

прекомеран прид. сувишан, непо-требан, прокобројан, излишан, уза-лудан, неупотребљив, беспредметан, екстра, плус, бесциљан

прекомерност ж в. вишак 1.

прекопавати несврш. прел. копа-ти, дубити, рити, ископавати, рова-ти - избрисала сам рет., риљати *суж.*, лопатати *фам.*, јамарити *ексїр.*, рова-шити *реїї.*, капати *реїї.*

прекопута пред. насупрот, визави, према

прекорити сврш. прел. изгрдити, напасти, искорити, испсовати, иску-дити, оцрнити, укорити, покарати, пребацити (неком нешто), нагрдити, наружити, изружити, покудити, кри-тиковати, читати буквицу, натрљати нос, замерити, читати лекцију, очи-тати проповед, испридиковати *фам.*,

поплувати *фам.*, упутити инвективу *арх.*, приметити *еуф.*, приговорити *еуф.*, припоменути *еуф.* - *уй:* осудити, оптужити

прекост ж в. разјареност

прекрасан прид. ① в. привлачан
② в. божанствен

прекривач м покривач, пољава, простирач, навлака, простирка, застирач, коперга, покривало, штитник, линцул *реџ.*, ленцун *реџ.*, гуњ *реџ.*, покривача *реџ.*, гуњац *реџ.*, покровац *реџ.*, покривка *реџ.*, колтрина *реџ.* - *уй.* тепих

прелац м зоол. (врста и породица лептирова, лат. *Bombycidae*) *

прелеп прид. в. божанствен

преломан прид. в. пресудан 1.

прељуба ж прељуб, обљуба, прева-ра, варање, вероломство, грех

премда взн. иако, мада, макар, да, и поред тога што, и усто што, ако и, упркос (нечему), ма, прем *арх.*, ако-прем *арх.*

премеравање с вагање, мерење, баждарење, процењивање, просуђивање, одмеравање, суђење *фиџ.*, баждар *арх.*

премеравати несврш. прел. в. оцењивати

преметање с претраживање, ро-варење, чепркање, претурање, претресање, вршљање, тумбање, чачкање, тркељање, преметачина, преби-рање, испипавање *фиџ.*, њушкање *фам.*, копање *фам.*, њушење *фам.*, прчкање *фам.*

преметати несврш. прел. претражи-вати, претресати, претурати, чепрка-ти, тумбати, тркељати, прчкати, чач-кати, роварити, вршљати, пребирати, шпијунирати, испипавати, рити *фиџ.*, њушкати *фам.* *фиџ.*, њушити *фам.*,

баркати *реџ.* - *уй:* копати, цуњати
премештати несврш. прел. в. поме-рати

преминули прид. в. мртав

преминути сврш. непрел. умрети, скончати, пресвиснути, издахнути, упокојити се - *фам:* утинутити, крепа-ти, скапати, свиснути, угасити, лип-сати, одапети, црћи, рикнути, бацити кашику *изр.*, отегнути папке *изр.*; ле-пхнути *реџ.*, преставити се *арх.* - *уй.* погинутити

премиса ж в. постулат

премлатити сврш. прел. в. пребити

преморен прид. преуморан, изну-рен, исцрпљен, малаксао, истрошен, липсао *фам.*, цркнут *фам.*

премореност ж преуморност, лип-салост, изнуреност, исрпљеност, ма-лаксалост

премоћ ж превласт, надмоћ, над-моћност, доминација, моћ, супери-орност, владавина - *уй.* власт

пренаглашавати несврш. непрел. в. пренемагати се

пренаглашеност ж в. претва-рање 1.

пренагљен прид. несмотрен, брзо-плет, нагао, непажљив, нехајан, нео-презан, лежеран, необазрив, непро-мишљен, несавестан, површан, не-брижљив, пренагао, аламуњаст *реџ.*, небудан *реџ.*, непомњив *реџ.*, непо-ман *реџ.* - *сл:* лакоμισлен, хировит
пренебрегнути сврш. прел. в. оставити 1.

пренемагање с в. претварање 1.

пренемагати се несврш. пренагла-шавати, изводити, правити се, афекти-рати, изигравати, негодовати, глумити *фам.*, глуматати *фам.*, млатити се *фам.*, колутати *фам.*, фолирати се *фам.*, из-мотавати се *фам.*, ваљати *ексџр.*, хини-

ти *рей.*, пренављати се *реј.*, скањивати се *реј.*, ачити се *реј.* - *уй.* лагати 1.

пренеражен прид. (много изненађен) запањен, згранут, запрепашћен, пресенећен, јако изненађен, констерниран, фрапиран, шокиран, забезекнут, занемео, збланут, ужаснут - *уй.* изненађен, ужаснут

пренеразити се сврш. (много се изненадити) забезекнути се, запањити се, пресамитити се, запрепастити се, фрапирати се, шокирати се - *уй.* ужаснути се

пренесен прид. ❶ алегоријски, фигуративан, недослован, алегорски, алегоричан, алегорички, кићен, преносни - *сл:* метафоричан, симболичан, сликовит ❷ премештен

пренос м преношење, премештај, премештање, трансфер

преносити несврш. пре. ❶ премештати, трансферирати, транспортовати, превозити *суж.* ❷ (~ утакмицу, меч и *сл.*) коментарисати

пренумерант м (који је платио претплату) *в.* претплатник

пренути се сврш. прел. ❶ (престати спавати) пробудити се, расанити се, раздремати се, тргнути се, устати, дигнути се из кревета, пренути се из сна ❷ *фиј.* доћи себи, тргнути се, пробудити се, активирати се, концентрисати се ❸ *фиј.* изненадити се

преобилност *ж в.* вишак 1.

преобилње *с в.* вишак 1.

преобликовати сврш. прел. *в.* променити

преобука прил. пресвлака - *уй.* одећа

преовађујући прид. *в.* истакнут 2.

преокрет м обрт, заокрет

преокупиран прид. ❶ *в.* запослен ❷ *в.* заузет 1.

преостатак м *в.* вишак 1.

препасти сврш. непрел. *в.* наслунути 1.

препасти се сврш. прел. (осетити страх) *в.* уплашити се

препелица *ж* зоол. (птица из рода јаребица, лат. Coturnix coturnix) *

препеченица *ж* жганица, више пута печена ракија, жежена ракија, љута

препирање *с в.* препирка

препирати се несврш. *в.* расправљати се

препирка *ж* дебата, полемика, препирање, сукоб, претрес, дијалог, доказивање, конфликт, спор, несугласица, расправа, дискусија, разматрање, расправљање, размена мишљења, диспут, сукоб мишљења, борба мишљења, жива расправа, речкање *фам.*

преписка м (размена писама) дописивање, кореспонденција, допис *рейј.*

преплављен прид. *фиг. в.* презаузет

препознати сврш. прел. ❶ *в.* приметити 1. ❷ *в.* прозрети 1.

препород м (духовни и културни преображај набоље) процват, опорављање, оздрављење, експанзија - *уй.* прогрес

препородити се сврш. живнути, оживети, покренути се, обновити се, освежити се, заживети, оживети *фиј.*, повратити се, раздремати се, препородити се, ојачати, вратити се у живот *изр.*, поживети *рейј.*, дићи се из пепела *изр.*, васкрснути *фиј.*, пробудити се *фиј.*, устати из мртвих *изр.*

препорука *ж* ❶ (повољно писмено или усмено мишљење о некоме) заузимање, заговарање, референца, мишљење ❷ *в.* савет

препоручивати несврш. прел. в. саветовати

претендант прид. в. претенциозан 1.

препотенција ж уображеност, ароганција, осорност, гордост, охолост, надменост, извештаченост, нарцисоидност, таштина, надуваност, дрчност, кочоперност, самољубље, бахатост, умишљеност, сујета, дрскост, безочност, високопарност, хвалисавост, самодивљење, сујетност, обесност, претенциозност, осиноност, дрзовитост, каћиперност, обест, безобразлук, безобзирност, простота, самољубивост, покондиреност, разметљивост, самодопадноост, грубост, надутост, арогантност, понос *фиј.*, надувеност *фиј.*, прпошност *реј.*, напуханост *хрв.* - сл: себичност, неваспитање, нељубазност

преправити сврш. прел. в. преиначити

преправљати несврш. прел. мењати (чинити друкчијим/различитим), давати нов облик, адаптирати, прекретати, реструктурирати, реорганизовати (~ фирму), преиначавати, реформисати (~ универзитет), прерађивати (~ музику), реструктурирати (~ фирму), преиничавати, примеравати (~ узрасту), подешавати, прилагођавати, уређивати, преустројавати, сређивати *фам.*, уносити промене/измене *форм.*, преображавати *реј.*, преобличивати *реј.*, реорганизовати *хрв.*, модифицирати *хрв.*, реформирати *хрв.* - уј: обликовати, окретати, извртати - сл: устројавати, прерушавати, усклађивати

препреден прид. 1 непоштен, прорачунат, лицемеран, дволичан, претворан, смишљен, срачунат, подмукао, префриган, подао, неискрен,

притворан, намазан *фам.*, лупешки *ексир.*, татски *реј.* - уј: неваљао, покварен - сл: лоповски, лукав 2 в. покварен 1.

препреденост ж 1 в. неискреност 1. 2 в. превара 1.

препредењак м 1 лукавац, лисица, мутивода, мутикаша, префриганац, покварењак, човек-видра, подмуклица, стари лисац, мућкарош, лукавко, зврк, лисац, јегуља, превејанац, профитер, муватор *фам.*, мајстор *ексир.*, харамија *арх.*, хунцут *арх.* - уј: сналажљивац, дипломата 2. 2 в. преварант

препрека ж сметња, барикада, блокада, баријера, пречница, бараж, запрека, препона, зачкољица, браник, преграда, забран, граница *фиј.*, линија *фиј.*, црта *фиј.*, полутка *реј.* - уј: ограда, брана, зид *фиј.*

препун прид. фиг. в. заузет 1.

препустити се сврш. 1 в. ангажовати се 2 (оставити случају или некој већој сили одлуку или развој догађаја) препустити се, опустити се, предати се, одати се

прерада ж 1 в. адаптација 1. 2 в. разрада

прерачунавати несврш. прел. в. рачунати

перушити се сврш. прел. преобући се, преоденути се

пресавијати несврш. прел. в. кривити 1.

пресамитити сврш. прел. в. увити 1.
пресамитити се сврш. (много се изненадити) в. пренеразити се

пресан прид. жив, сиров, некуван, непечен *суж.*

пресвиснути сврш. непрел. в. преминути

пресвлака прил. преобука - уј. одећа

пресенећеност ж в. запрепашћеност

прескупо прил. скупоцено, баснословно, прецењено, недоступно, као светог Петра кајгана *изр.*, крваво *ексџр.*

пресмион прид. в. погибељан 1.

преспавати сврш. прел. в. пропуштити

престар прид. в. прастар 1.

престати сврш. непрел. (~ нешто радити) прекинути, зауставити се, стати - *уй.* зауставити

престиж м в. репутација

престижан прид. в. признат 1.

престоница ж главни град - *уй.* град

престравити сврш. прел. (много уплашити) пренеразити, ужаснути, згрозити, запрепастити, унезверити - *уй.* уплашити, запањити, изненадити

престравити се сврш. прел. (много се уплашити) в. ужаснути се

престрављен прид. (много уплашен) пренеражен, ужаснут, згрожен, запрепашћен, унезверен - *уй.* уплашен, запањен, изненађен

престрашити се сврш. прел. (осетити страх) в. уплашити се

преступник м в. разбојник

пресуда ж в. одлука 1.

пресудан прид. ❶ одсудан, кључан, горући, одлучујући, најважнији, животан, виталан, елементаран, преломан, акутан, најбитнији, примаран, незаобилазан, арбитражан, судбоносан, суштаствен, критичан, епохалан, прешан *реџ.*, децизиван *реџ.* - *уй:* важан 1., незадржив, одлучан, хитан, тренутан ❷ в. истакнут 2.

пресудити сврш. прел. в. осудити 2.

претварање с ❶ неприродност, извештаченост, неискреност, изигравање, измотавање, варање, афектирање, пренемагање, пренаглашеност, глума, глуматање, усиљеност, лажност, налегнутост, афектација, ачење, укоченост, намештеност, исфорсираност, хињење, варакање, пренаглашавање, претеривање (у понашању), хињеност, театар *фиџ.*, представа *фиџ.*, парада *фам.*, млаћење *фам.*, прављење *фам.*, шнирање *фам.*, исфолираност *фам.*, уштогљеност *фам.*, скањивање *реџ.* ❷ в. неискреност 1. ▼ *уй.* превара 1.

претварати несврш. прел. (мењати из једног у друго) преобраћати, трансформисати, преобликовати - *уй.* мењати

претварати се несврш. (приказивати се другачијим него што јесте) правити се, глумити, блефирати, представљати се лажно, пренемагати се, фолирати се *фам.*, пренављати се *реџ.*

претворан прид. в. препреден 1.

претворност ж в. неискреност 1.

претежан прид. в. истакнут 2.

претек м в. вишак 1.

претендент м в. кандидат

претендовати несврш. непрел. в. стремити

претенциозан прид. ❶ надмен, високопаран, уображен, обестан, самољубив, снобовски, надувен, ташт, безобзиран, неотесан, самодопадљив, арогантан, кочоперан, покондиран, осион, сујетан, блазиран, нарцисоидан, високоуман, препотентан, охол, дрзак, разметљив, горд, умишљен, хвалисав, пун себе, подигнутог носа, дрчан, доминантан, горопадан, нашепурен, филозофски *фиџ.*, надут *фиџ.*, поносан *фиџ.*, гиздав *реџ.*, прчевит

реиј., уносит *реиј.*, прошан *реиј.*, каћиперан *реиј.*, мудрослован *реиј.*, напухан *хрв.* - уи: досадан, покварен, себичан ② в. амбициозан

претерано прил. превише, сувише, дозлабога, неумерено, бескрајно, без мере, у бескрај, до бесвести *фам.*

претинац м ① сандуче, одељак, сандучић ② в. фиока

претказивати несврш. непрел. в. прорицати

претња ж ① присила, плашење, застрашивање, уцена - уи. принуда, притисак 2. ② (могућа опасност) * - уи. сметња

претплата ж абонман *реиј.*, предбељба *хрв.*, предбројка *хрв.*, прибиљба *хрв.*

претплатник м (који је платио претплату) пренумерант, абонент, уписник, абонирац (~ само за храну) *арх.*

претпоставити сврш. прел. (предвидети будуће догађаје) предосетити, предвидети, очекивати, претпоставити, наслутити, погодити, прекогнитирати

претпоставка ж (полазишна тачка у размишљању) претпостављање, поставка, веровање, сумња, хипотеза, сумњање, очекивање, предвиђање, слутња, интуиција, предосећај, идеја, наслућивање, тежња, тежење, наговештај, домишљај, нагађање, предосећање, домишљање, спекулација *фам.* - уи: мишљење, чежња, прорицање

претпостављање с в. претпоставка

претпостављати несврш. прел. ① (имати претпоставку) веровати, слутити, наслућивати, предосећати, сумњати, нагађати, очекивати, предвиђати, нагађати, домишљати, спекулисати, мислити ② в. преферирати

претпостављив прид. вероватан, изгледан, потенцијалан, остварив, могућ, изводив, замислив, евентуалан, плаузибилан, остварљив, можебитан, изводљив, могућан, пробабилан, можан, вјеројатан *хрв.*

претраживање с роварење, чепркање, претурање, преметање, претресање, вршљање, тумбање, чачкање, тркељање, преметачина, пребирање, испипавање *фиј.*, њушкање *фам.*, копање *фам.*, њушење *фам.*, прчкање *фам.*

претраживати несврш. прел. претресати, преметати, претурати, чепркати, тумбати, тркељати, прчкати, чачкати, роварити, вршљати, пребирати, шпијунирати, испипавати, рити *фиј.*, њушкати *фам. фиј.*, њушити *фам.*, баркати *реиј.* - уи: копати, цуњати

претрес м ① *йравн.* в. расправа 2. ② в. препирка ③ в. провера ④ в. рација

претресање с ① претраживање, роварење, чепркање, претурање, преметање, вршљање, тумбање, чачкање, тркељање, преметачина, пребирање, испипавање *фиј.*, њушкање *фам.*, копање *фам.*, њушење *фам.*, прчкање *фам.* ② в. трач

претресати несврш. прел. претраживати, преметати, претурати, чепркати, тумбати, тркељати, прчкати, чачкати, роварити, вршљати, пребирати, шпијунирати, испипавати, рити *фиј.*, њушкати *фам. фиј.*, њушити *фам.*, баркати *реиј.* - уи: копати, цуњати

претрести сврш. несврш. непрел. прел. ① *несврш. йрел.* в. испитивати 1. ② *сврш. нейрел.* в. поразговарати

претсказање с прорицање, предвиђање, дивинација, гатање, магија,

пророчанство, чаролија, видовитост, врачање, предсказивање, бајање, чаробњаштво, чарање, мађијање, гледање судбине, најављивање, погађање, видовњаштво, претказивање, читање (судбине), гледање у будућност, претказање, предсказање, пророштво, бахорење *rei*. - суж: нумерологија, спиритизам, леканомантија, негро-мантија *rei*., ји-ђинг, некромантија, коскиномантија, стихомантија, като-промантија, тумачење снова, гледање у карте/пасуљ/шољу, отварање тарота, хиромантија

претурање с в. претресање

претурати несврш. прел. в. претресати

претући сврш. прел. в. пребити

претходити сврш. непрел. в. антиципирати 2.

претходница ж ❶ авангарда, предводница, предводници, предстража вој. ❷ в. извидница

прећи сврш. прел. в. преварити

прећуткивање с бела лаж - уј. лаж

преузети сврш. прел. в. узети

преуредити сврш. прел. ❶ исправити, преиначити, удесити, поравнати, преправити, ађустати *rei*., поначинити *rei*.. - уј: дотерати, средити, уредити 1. ❷ в. адаптирати 2.

преуређивање с адаптација (~стана), уређење, сређивање, реновирање, преуређење, уређивање, опремање

преферирати несврш. прел. надређивати, претпостављати, више волети, давати предност (нечему), најволети *rei*..

префињен прид. ❶ в. осећајан ❷ в. истанчан 1.

префињеност ж ❶ в. осећајност ❷ в. учтивост ❸ в. углађеност 1.

префриган прид. ❶ в. покварен 1. ❷ в. препреден 1.

префриганац ж в. препредењак 2.

префриганост ж ❶ в. неискреност 1. ❷ в. памет

преценити сврш. прел. ❶ (ставити превелику цену) заценити ❷ (мислити о нечијим способностима или особинама превише добро) идеализовати

прецењено прил. в. прескупо

прецизан прид. ❶ (који се истиче великом јасноћом) детаљан, дефинисан, јасан, одређен, несумњив, објашњен, подробан, домишљен, установљен, недвосмислен, експлицитан, детерминисан, поуздан, децидиран, утврђен, тачно утврђен ❷ (који не касни, долази или завршава на време) тачан, благовремен, акуратан, пунктуалан ❸ в. пажљив 1. ❹ в. аналитичан 2. ❺ в. прописан ❻ (који тачно гађа) *

прецизност ж ❶ (које се истиче великом јасноћом) детаљност, дефинисаност, јасноћа, одређеност, несумњивост, подробност, егзактност, домишљеност, установљеност, недвосмисленост, експлицитност, детерминисаност, поузданост, децидираност, утврђеност ❷ (особина онога који је прецизно гађа) * ❸ тачност, благовременост, акуратност, пунктуалност ❹ в. аналитичност

прецртавати несврш. прел. ❶ пресликавати, копирати, скидати *жари*. ❷ *фиј*. в. уклађати

пречага ж в. степеник

пречица ж ❶ (краћи пут) кратица, пречац, пречи пут - уј. пут 1. ❷ *бои*. (лат. *Lycopodium clavatum*) *rei*: ликоподијум, црвоточина, вилин винац, вучја нога, змијина маховина, лисичји реп, плавун, прашуљица, самоља

пречка ж греда, даска, плоча, мотка, летва, ребро, дашчица, штангла, панел-плоча, рог, венчаница, платица *реї.*, платница *реї.*, траверза *реї.*, штанга *реї.* - суж: плањка *реї.*, пајанта, равњача, кобилица, раз *реї.*, табла, штица, рогови, помосница, плоча, потпорача *реї.*, таваница, палица, жиока, потпорањ, шиндра, врљика, мочуга, иверица, завратница, рампа, подсек, попречница, дуга, планка, подница, дужица - уй: балван, влада

пречница ж в. препрека

пречути сврш. прел. в. пропусти

пржити несврш. прел. пригати *реї.*, фригати *реї.* - уй. спремати 1.

прзница м ж в. свађалица

приањајући прид. привлачни, кохезиони *сїруч.*, адхезиони *сїруч.*

прибављање с в. набавка

прибадача ж в. чиода

прибежиште с в. прихватилиште

прибелешка ж в. маргиналије

приближан прид. (који није сасвим прецизан) одокативан, непрецизан, близак - уй. неодређен 2.

приближити сврш. прел. ① (створити блискост, довести у додир) зближити, спојити, спријатељити, здружити ② (умањити међусобно растојање) зближити, примаћи, примакнути

приближно прил. отприлике, више-мање, мање-више, око, углавном, плус-минус, ту негде, неких, добрих, тако некако, цирка *фам.*

прибор м материјал, инструменти, алат, оруђе за рад, опрема, алатка, направе, справе, средства, алатљика, помагала, апарат *фиї.* - уй. грађа 1.

прибран прид. сабран, сталожен, присебан, смирен, сређен, концентрисан, пажљив, озбиљан, фокуси-

ран, усредсређен, хладнокрван, трезвен, духом присутан, усредоточен, позоран - уй. спокојан

прибраност ж ① пажња, сталоженост, концентрација, концентрисаност, сабраност, фокусирање, усмереност, будност, позор, усредсређеност, фокус, сређеност, хладнокрвност, трезноћа, трезвеност, смиреност, присебност, усредоточење, напрегнутост, помња, присутност духа, усредоточеност, позорност ② в. разум

прибрати сврш. прел. в. прикупити

прибрати се сврш. в. смирити се

прибројити сврш. прел. в. припојити 1.

приватан прид. ① домаћи, кућни, интиман ② в. личан ③ незваничан, неслужбен

привезан прид. повезан, везан, спојен, конзистентан, компактан, здружен, сједињен, скопчан, спучен

привесак м висуљак

привид м ① фантазија, опсена, илузија, привиђење, халуцинација, делиријум, симулакрум, сањарија, фатаморгана, причина, фантазмагорија, химера, бунило, уобразиља, ображење, тлапња, мираж, приказа, фантом, сен *фиї.*, снохватица *йесн.*, трип *жарї.*, халуца *жарї.*, снови *реїї.*, кула од карата *изр.* - уй: варка, помахниталост, заблуда, екстаза, обмана, визија - сл: сан, машта, бесвесност, сновиђење ② в. приказа ③ в. обмана 1.

привидан прид. непостојећи, измаштан, фиктиван, уображен, имагинаран, нереалан, замишљен, нестваран, сањарски, умишљен, фантастичан, ваздушаст *фиї.*, истрипован *жарї-уї.* невероватан 1., лажан, измаштан

привиђење с ① привид, фантазија, опсена, илузија, халуцинација, дели-

ријум, симулакрум, сањарија, фата-моргана, причина, фантазмагорија, химера, бунило, уобразиља, уображење, сновиђење, глапња, мираж, приказа, фантом, сен *фиј.*, снохватица *јесн.*, трип *жарј.*, халуца *жарј.*, сновиd *реј.*, кула од карата *изр.* - *уй:* варка, помахниталост, заблуда, екстаза, обмана, визија, сан, машта ② *в.* приказа ▼ *уй.* ругоба 1.

привикавање с навикавање, прилагођавање, подешавање, адаптирање, аклиматизација, акомодација, адаптација, прилагођеност, навика, позитивна промена, аклиматизирање, прилагођивање, прилагодба *хрв.*

привикнути се ж ① (стећи навик) навићи се, привићи се, навикнути се, научити се, свићи се, свикнути се ② *в.* прилагодити се

привилегија ж повластица, бенефиција, погодност, предност, част, право

привити сврш. прел. *в.* припојити 1.

привићи се ж *в.* привикнути

привлачан прид. примамљив, допадљив, атрактиван, леп, красан, наочит, заносан, магнетичан, сладак, згодан, занимљив, интересантан, цакан, љубак, ваљив, меден, дражестан, мамљив, луткаст, леполик, красотан, чаран, лепушкаст, замамљив, рафиниран, грациозан, мио, убав *реј.*, гиздав *арх.*, миловидан *реј.*, изгледан *реј.*, милолик *арх.*, зоран *реј.*, уписан *реј.*, гледан *реј.*, шик *нейром.* *фам.*, дојмљив *хрв.* - *уй.* божанствен, узбудљив, провокативан, добар, отмен

привлачење с припајање, спајање, срастање, срашћивање, кохезија, приањање, слепљивање, адхезија *сѝруч.*

привлачити несврш. прел. ① *в.* наво-

дити ② *в.* припајати 1. ③ *в.* свиђати се
привлачност ж ① примамљивост, допадљивост, лепота, дражест, дражесност, заводљивост, љупкост, грација, шармантност, шарм, атракција, атрактивност, грациозност, неодољивост, чар, симпатичност, умилност, пожељност, финоћа, красота, умиљатост, пријатност, наочитост, леполикост, миљушност, лепушкастост, милоћа, миловидност, занимљивост, замамност, убавост *реј.*, зор *реј.*, аман *реј.*, мачкастост *фам.* женственост *суж.* ② (међусобна ~) наклоност, наклоњеност, симпатија, склоност, афинитет, зрачење *фиј.*, магнетичност *фиј.*, магнетизам *фиј.*, хемија *фиј.*, магија *фиј.*, флуид *фиј.* - *уй.* приврженост, љубав, пријатељство

приволети се сврш. *в.* определити се

привржен прид. ① лојалан, веран, одан, нераздружив, поверљив, сигуран, присан, предан, неодвојив, поуздан, коначан, од поверења, верован *арх.* - *уй:* искрен, устрајан, частан, чврст, поштен, добар, честит ② *в.* послушан

приврженик м *в.* присталица

приврженост ж ① присност, блискост, наклоност, наклоњеност, фамилијарност, интимност, интимитет, љубав, привлачност, заљубљеност, топлина. - *уй:* привлачност, слога, пријатељство, нежност ② верност, оданост, лојалност, поверљивост, пожртвованост, постојаност, непроменљивост, поузданост - *уй:* искреност, поштење

приглуп прид. *в.* глуп

пригњечити сврш. прел. ① *в.* стиснути 1. ② *фиј.* *в.* приморати

приговарање с *в.* протестовање

приговарати несврш. непрел. ①

прекоревати, звоцати, зановетати, закерати, гунђати, дангризати, извољевати, замерати (неком нешто), запредати *арх.*, срати *нар.*, кењати *нар.* ② *в.* замерати ▼ *уй.* брбљати 2., грдити

приговор м ① *в.* жалба ② *в.* протестовање ③ *в.* напомена

приграбити сврш. прел. ① *в.* шчепати ② *в.* украсти

пригрести сврш. прел. *в.* мезетити 1.

пригрлити сврш. прел. ① *в.* усвојити ② *в.* припојити 1.

пригушен прид. *в.* нечујан 1.

пригушити несврш. ① (о звуку или светлости) заглушити, утишати, стишати, смањити, утулити ② *фам.* (спречити ширење нечега) *в.* спутати

приде прил. засебно, преко, додатно, посебно, одвојено, екстра, напосе *арх.*

придев м *грам.* адјектив, атрибут, епитет

приденути сврш. прел. *в.* приписати

придобити несврш. прел. *в.* наводити

придодавати несврш. прел. *в.* увлачити

придодати сврш. прел. *в.* приписати

придоносити несврш. прел. *в.* помагати

придошлица м ж *в.* досељеник

придружити се сврш. прикључити се, прићи

призвати несврш. прел. *в.* евоцирати

призвук м *в.* наговештај 1.

приземљити се сврш. непрел. (приспети у лету) слетети, долетети, спустити се, атерирати, прилетети - *уй.* доћи

призивање с ① призив, дозивање, позив, позивање, евокација, зазивање, инвокација ② *в.* мамљење

призивати несврш. непрел. прел.

① *йрел.* инвоцирати, зазивати, обраћати се на природним силама, позвати, призивљати *реј.* - *уй:* звати, евоцирати 1. ③ *йрел. в.* наводити ▼ *уй.* чарати

признање с ① потврда, потврђивање, уважање, афирмација, признаност, потврђеност, доказ *фиј.* ② *в.* репутација ③ *в.* награда 1.

признат прид. ① *в.* поштован 1. ② *в.* легалан ③ *в.* чувен, познат, славан, популаран, на гласу, реномиран, прослављен, фамозан, гласовит, гласит, општепознат - *уй:* достојанствен, отмен, изузетан, одличан

признати сврш. непрел. прел. ① *ре-*ћи, открити, исповедити се, проговорити, поверити, отворити се, пропевати *фам.*, отворити срце *изр.*, одвешити/развезати језик *изр.* ② *в.* потврдити

признатост ж *в.* племенитост 1.

призор м (оно што се открива погледу) сцена, слика, појава, виђење *реј.* - *уй.* видик 2., поглед

пријавити сврш. прел. ① *в.* разгласити ② *в.* одати

пријавити се сврш. аплицирати, конкурисати

пријатан прид. *в.* сусретљив

пријатељ м друг, другар, познаник, дружбеник, сапатник, садруг, компанион, пријашко, судруг, другарчина, прико, сапутник *фиј.*, јаро *реј.*, јаран *реј.*, пајдаш *фам.*, брат *фам.*, бата *фам.*, прикан *фам.*, пријан *фам.*, пајташ *фам.*, ортак *жарј.*, пајтос *жарј.*, френд *жарј.*, камерад *реј.* - *уй.* колега, вршњак, побратим

пријатељство с другарство, дружење, друговање, јаранство, пријатељевање, наклоност, побратимство *фиј.*, братство *фиј.*, ортаклук *фам.*, пајдаштво *фам.* - *уй.* наклоност, љубав

пријати несврш. безл. (бити по укусу, вољи) годити, одговарати, погодовати, свиђати се, допадати се - *уй.* уживати, ласкати 1., волети

пријатност ж угодност, комотност, лагодност, комфор, подесност

пријем м ① добродошлица, прихватање, дочек, прихваћање, прихват, рецепција *рејџ.*, акцепт *рејџ.* ② в. улаз 1.

приказ м ① представљање ② критика, резензија, оцена

приказа ж змај, сен, сабласт, авет, ала, утвара, привид, сновид, дух, страшило, мора, сањарија, аждаја, причина, баук, обмана, привиђење, страшно биће, симулакрум, митско биће, вешћа *рејџ.*, ажделија *рејџ.*, фантом *фам.*, вештегара *нар.*, цопрница *нар.*, аждаха *арх.*, прилика *рејџ.*, фантазма *рејџ.* - *уй:* чудовиште, визија, халуцинација

приказан прид. (чији је дат приказ) описан, објашњен, одређен, јасан, подробан, домишљен, установљен, детерминисан, децидиран, утврђен - *уй.* презизан, дефинисан

прикладан прид. в. примерен

прикладност ж адекватност, погодност, примереност, подесност, ваљаност, децентност

приклештити сврш. прел. фиг. в. приморати

приклокити се сврш. в. определи-ти се

прикључити сврш. прел. унети, убацити, уклопити, припојити, уметнути, угурати, укључити, углавити, увести, увући, уврстити, инкорпорирати, забити *фам.*, турити *фам.*, утрпати *фам.*, гурнути *фам.*, утерати *фам.*, увалити *фам.*, набити *фам.*, нагурати *фам.*, стрпати *фам.*, уфурати *жарј.*

прикључити се сврш. (ући у неку заједницу) укључити се, придружити се, прикључити се, прићи, уврстити се, инкорпорирати се, утрпати се *фам.*, увалити се *фам.*, упетљати се *фам.*, убацити се *фам.*, уфурати се *жарј.* - *уй.* убацити се, уписати се

приковати сврш. прел. в. приморати

прикрађен прид. в. обесправљен

прикривати несврш. прел. (не допуштати да се нешто види или примети) сакривати, тајити, скривати, крити, заташкавати, затрпавати *фиј.*, пригушивати *фиј.*

прикривен прид. сакривен, скривен, забашурен, притајен, тајни, затомљен, латентан, неприметан - *уй.* замишљен

прикрити сврш. прел. (склонити од погледа и знања других) в. сакрити

прикрити се сврш. в. сакрити се

прикупити сврш. прел. накупити, сакупити, скупити, акумулирати, повећати, прибрати, концентрисати, наталожити, таложити, нагомилати, сабрати, увећати, намлатити *фам.*, згрнути *фам.*, докупити *рејџ.*, збрати *рејџ.*

прикупљати несврш. прел. в. скупљати

прилагодити сврш. прел. ① в. изменити 1. ② в. променити

прилагодити се сврш. аклиматизовати се, асимилувати се, навикнути се, адаптирати се, уклопити се, саживети се, ускладити се, акомодирати се, претопити се, привићи се, изједначити се, асимилirati се, навићи се, одомаћити се, аклиматизирати се, снаћи се *фам.*, стопити се *фам.*, ушемити се *жарј.* - *уй:* усвојити, прикључити се

прилагодљив прид. сналажљив, довитљив, адаптабилан, еластичан *фиї.*, флексибилан *фиї.*, убиквистички *реї.*

прилагођавање с акомодација, адаптација, адаптирање, прилагођеност, привикавање, подешавање, навикавање, аклиматизација, аклиматизирање, навикнутост, позитивна промена, прилагођивање, прилагодба *хрв.*

прилагођеност ж в. прилагођавање

прилепак м ① в. чичак 1. ② в. лупар

прилепљивост ж в. вискозност

прилепуша ж зоол. (лат. *Echeneis remora*) штитоглава устарица

прилив м заступљеност, гомилање, повећавање, акумулација, концентрација, раст, скупљање, накупљање, таложење, нагомилавање, увећавање, надолажење, с(а)купљање, доток, згртање, пораст, сакупљање, прираст, појачавање, притицање, дотицање, навирање, повећање, концентрисање, надолазак, агломерација, набацивање, збијање, депозиција *стирч.*, централизација *реї.*, притјецај *хрв.*, концентрирање *хрв.*

приливање с в. прилив

прилизица м ж в. полтрон

прилика ж ① (повољан тренутак) шанса, пригода, околност, ситуација, изгледни моменат ② в. догађај ③ *реї.* в. приказа

прилог м ① адверб ② в. рад¹ 1.

примадона ж дива, хероина, естрадна звезда, ведета *реї.*

примакнут прид. приближен, зближен

прималац м реципијент, адресат, приматељ, насловник, носилац, добивалац, прималац поруке, рецептор *стирч.*

примаља м в. бабица

примамљив прид. привлачан, допадљив, атрактиван, леп, красан, наочит, заносан, магнетичан, сладак, згодан, занимљив, интересантан, цакан, љубак, ваљив, меден, дражестан, мамљив, луткаст, леполик, красотан, чаран, лепушкаст, замамљив, рафиниран, грациозан, мио, убав *реї.*, гиздав *арх.*, миловидан *реї.*, изгледан *реї.*, милолик *арх.*, зоран *реї.*, уписан *реї.*, гледан *реї.*, шик *нейром. фам.*, дојмљив *хрв.* - уї. божанствен, узбудљив, провокативан, добар, отмен

примамљивати несврш. прел. в. наводити

примамљивост ж привлачност, допадљивост, лепота, дражест, дражестност, заводљивост, љупкост, грација, шармантност, шарм, атракција, атрактивност, грациозност, неодољивост, чар, симпатичност, умилност, пожелност, финоћа, красота, умиљатост, пријатност, наочитост, леполикост, миљушност, лепушкастост, милоћа, миловидност, занимљивост, замамност, убавост *реї.*, зор *реї.*, аман *реї.*, мачкастост *фам.* женственост *суж.*

примаран прид. ① акутан, најбитнији, пресудан, горући, одлучујући, најважнији, виталан, преломан, незаобилазан, арбитражан, судбоносан, суштствен, прешан *реї.*, децизиван *реї.* - уї: незадржив, важан, одлучан, хитан, тренутан ② в. прописан

примат м ① (прво место по рангу) в. предност 1. ② в. мајмун 1.

примедба ж в. напомена

примена ж в. употреба

применити сврш. прел. (учинити нешто с нечим чему је то намењено) искористити, употребити, послужити се, упоробити *хрв.*

примењивати несврш. прел. искоришћавати, употребљавати, служити се, рабити *хрв.*

пример м ① узор, модел, норма, прототип, образац, парадигма - *уй.* мерило ② (идеалан ~) в. савршенство

примеран прид. ① праведан, поштен, ваљан, частан, добар, крепостан, душеван, честит, непорочан, неподмитљив, етичан, моралан, карактеран, исправан, људски, истинољубљив, беспрекоран, непоковарен, правичан, узоран, одан, чистих руку, у погону, доличан, искрен, скрупулозан, ћудоредан, коректан, савестан, поуздан, лојалан, честита особа, доследан, пун врлина ② (који је за пример) в. добар 1, ▼ *уй.* уважен 2.

примерен прид. пристао, адекватан, погодан, раван, прикладан, згодан, одговарајући, повољан, подобан, доличан, еквивалентан, добар *фам.*, ваљан *нар.*, кореспондентан *форм.*, подесан *форм.*, шестан *арх.*, опортун *реи.*

примереност ж в. прикладност

примерност ж в. морал

приметан прид. ① (који се одликује приметношћу) истакнут, упадљив, уочљив, видљив, изразит, маркантан, упечатљив, снажан, приметан *реи.* - *уй.* типичан ② в. очигледан

приметити сврш. прел. ① угледати, видети, запазити, осмотри, уочити, спазити, опазити, разабрати, открити, шмекнути *жарі.*, снимити *фам.*, уловити око *фам.*, ђанити *жарі.*, ошмекати *жарі.*, извалити *жарі.* ② в. разумети

приметљивост ж в. очевидност

приметност ж в. очевидност

примењивати несврш. прел. ① в.

осећати 1 ② в. уочавати ③ в. зарезивати

примисао ж в. прохтев

примити сврш. прел. ① (узети оно што се нуди) узети, добити, прихватити - *уй.* зарадити, узети ② (~ туђе обичаје и сл.) усвојити, преузети, посвојити ③ (~ у неку заједницу) укључити, довести, убацити, увести, дочекати ④ (~ неку вест на одређен начин) реаговати, прихватити

примитиван прид. ① (који је лоших манира и понашања) прост, припрост, простачки, некултуран, некултивисан, нецивилизован, непристојан, непријатан, неучтив, недоличан, неваспитан, неотесан, нељубазан, безобразан, неуместан, нељудан, неуглађен, неотмен, неваљао, нерафиниран, неуљуђен, скаредан, неприличан, кочијашки, профан, недостојан, без манира, лоше одгојен, неделикатан, неприкладан, неугодан, неодгојен *хрв.*, непријазан *хрв.* - *уй:* препотентан, охол, осيون, развратан, пркосан, осоран ② (који је технолошки превазиђен) в. застарео 1.

примитивац м (нецивилизована/некултурна особа) простака, неотесанаца, дрипаца, варварин, варвар, вандалин, грубијан, непросвећеник - *фам:* цибер, сељак, сељачина, паланчанин, буздован, брђанин, чобан, чобанин, чобанчина, паор, шабан, балканац, горштак, цепаница, циџан, геак, ђилкош, дилкош, сировина, сивоња, троглодит - *жарі:* љаксе, завичајац - дизелаш *арх.*, неандерталац *фиі. фам.*, пећински човек *фиі. фам.*, папак *реі.*, неуљудник *реи.*, назадњак *реи.*, хорјат *арх.*, барбар *хрв.*, барбарин *хрв.* - *уй.* хулиган, бараба, дивљак, одрпанац

примитивизам м ① примитив-

ност, варваризам, нецивилизованост, дивљаштво, вандализам, нељудскост, некултурност, сировост, некултура, простаклук, заосталост, некултивисаност, неуљуженост, простота, припростост, просташтво, грубијанштина, барбаризам *хрв.*, барбарство *хрв.* - *уй.* сировост, злочин ② *в.* непросвећеност

примити се сврш. ① (започети неки посао) прихватити се ② (о биљкама) почети расти, приметнути корен, ухватити клицу ③ *жарі.* *в.* насести ④ *жарі.* *в.* заљубити се

примицање с *в.* стицање

приморавати несврш. прел. *в.* силити

приморати сврш. прел. принудити, натерати, присилити, наметнути своју вољу, притерати, исфорсирати, приковати, нагнати, усиловати, усилити, стегнути *фиі.*, пригњечити *фиі.*, прикљештити *фиі.*, притиснути *фиі.*, октроисати *форм. реіі.*, наморати *реіі.* - *сл.* наметнути, наредити

приморје с приобаље

приморски лук м бот. (лат. *Scilla maritima*) *реі:* велика балучка, дивља капула, морска капула, морска чебулица, морски лзук, пасји лук, прострен

принети сврш. прел. *в.* донети

принова ж *в.* новорођенче

принуда ж присила, уцена, присиљавање, уцењивање, изнуђивање, изнуда, претња, рекет *суж.*, рекетирање *суж.*

принудити сврш. прел. (наметнути своју вољу) приморати, натерати, присилити, притерати, исфорсирати, приковати, нагнати, усиловати, усилити, стегнути *фиі.*, пригњечити *фиі.*, прикљештити *фиі.*, притиснути *фиі.*, октроисати *форм. реіі.*, намора-

ти *реіі.* - *уй.* наметнути, наредити

принц м краљевић - *уй.* племић

принцип м ① (основна мисао, полазни став у некој науци) мисао водила ② (руководећа идеја) начело, уверење, веровање, вера, схватање, увереност, убеђеност, поглед, гледиште

принципијелан прид. постојан, непроменљив, непопустљив, непроменљив, непоколебљив, устрајан, консеквентан, истрајан, упоран, стабилан, устаљен, поуздан - *уй:* поуздан, стваран, снажан, дисциплинован

приобаље с приморје

прионљив прид. *в.* лепљив

припадник м ① *в.* присталица ② члан

припајање с ① привлачење, спајање, срастање, срашћивање, кохезија, приањање, слепљивање, адхезија *сйруч.* ② сједињавање, анексија, интеграција, уједињење, спајање, стапање, фузија, сједињење, удруживање, здружење, удружење, уједињавање, здруживање, амалгимирање *фиі.*, срастање *фиі.*, амалгамација *фиі.* ③ *в.* окупација

припајати несврш. прел. ① привлачити, спајати, срастати, приањати, слепљивати ② сједињавати, анектирати, интегрисати, уједињавати, стапати, удруживати, здруживати

припека ж *в.* топлота

приписати сврш. прел. аплицирати, додати, приденути, придодати, наденути, придати, атрибуирати, доделити, дати, ушити, пришити *фам.*, припетати *реі.*, назунтати *реі.*, прикачити *фам.*, натоварити *фам.*, прилепити *фам.*

припит прид. (мало пијан) опијен, поднапит, загрејан *фам.*, весео *фам.* - *уй.* пијан

риповедање с препричавање, казивање, причање, нарација - *уй.* говорење

риповедати несврш. непрел. причати, препричавати, беседити, казивати, описивати, излагати, плести *фам.*, вести *фам.*, испредати *експр.* - *уй.* говорити, брбљати, разговарати

риповест ж в. догодовштина

риповетка ж в. прича 1.

рипојити сврш. прел. ① саставити, спојити, свезати, слепити, приљубити обухватити, обгрлити, увући, приборити, објединити, опсегнути, апсорбовати, пригрлити, привити, убројати, загрлити *фил.*, причврљити *фам.*, усисати *фам.* ② (~ једну земљу другој) в. анектирати ③ в. прикључити

рипомагати несврш. прел. ① в. помагати ② в. саветовати

риправити сврш. прел. в. спремити

риправљати несврш. прел. в. спремати 1.

риправник м в. кандидат

рипрема ж в. проба 1.

рипремати несврш. прел. ① оспособљавати, мобилизовати, регрутовати *фил.* ② в. спремати 1.

рипремити сврш. прел. ① в. спремити 1. ② в. уприличити

рипремљеност ж в. форма 1.

рипрост прид. (који је лоших манира и понашања) прост, простачки, некултуран, примитиван, некултивисан, нецивилизован, непристојан, недоличан, неваспитан, неотесан, безобразан, неуместан, нељудан, неуглађен, неотмен, нерафиниран, скаредан, неприличан, кочијашки, профан, недостојан, без манира, лоше одгојен, неугодан, неодгојен *хрв.*, непријазан *хрв.* - *уй.* нељубазан, пре-

потантан, охол, осيون, развратан, пркосан, осоран

прираст м в. прилив

приредити сврш. прел. в. спремити

прирепак м в. полтрон

природа ж ① (скуп битних моралних, психичких и интелектуалних особина) идентитет, карактер, менталитет, темперамент, его, личност, душа, ћуд, дух, психа, психологија, сензибилитет, ков, срж, нарав, индивидуалност, индивидуалитет, настројеност, нутрина, ја, особине, унутрашњост, крв *фил.*, штих *фам.*, натура *реп.* - *уй:* морал, навика ② в. својство ③ (сав материјални свет који нас окружује) окружење, поднебље, клима - *уй.* средина 1.

природан прид. ① нормалан, нараван, прост, неусиљен, неупадљив, свакодневни, непосредан, ненападан, лежеран, спонтан, уобичајен, натуралан, обичан, логичан, једноставан, непретенциозан, неформалан, неукрашен, без украса, ненашминкан *фил.*, нехињен *реп.* - *уй:* правилан, регуларан ② в. прописан ③ в. случајан ④ в. аутохтон 1.

прирођен прид. урођен, својствен, наслеђен, у крви - *уй:* домаћи, важан

приручник м (књига са упутствима) мануал - *уй.* књига

присан прид. ① близак, интиман, домаћи, непосредан, породични, пријатељски, ближњи, сродан, сроднички, неформалан - *уй.* повезан, поверљив, искрен, поуздан, родбински ② в. привржен 1.

присвојити сврш. прел. в. окупирати

присебан прид. сталожен, прибран, сабран сређен, концентрисан, пажљив, озбиљан, фокусиран, усредсређен, хладнокрван, трезвен, духом присутан, усредоточен, по-

зоран - уй. спокојан

присебност ж в. разум

присетити се несврш. в. евоцирати

присећање с в. подсећање

присила ж в. притисак 2.

присилити сврш. прел. в. принудити

присиљавање с в. принуда

присиљавати несврш. прел. в. силити

прислонити се сврш. наслонити се, налећи

прислушкивати прид. (напрегнути слух да би се нешто чуло) ослушкивати - уй. ћулити

присност ж приврженост, блискост, наклоност, наклоњеност, фамилијарност, интимност, интимитет, љубав, привлачност, заљубљеност, топлота, магнетизам *фиї.*, хемија *фам. фиї.* - уй: слога, пријатељство, нежност, привлачност

пристајати несврш. непрел. одговарати, стајати, погодовати, пријати, лежати, пасати *фам.*, пасовати *фам.*, чучати *жарї.*, конвенирати *реїї.*

присталица м ж следбеник, присташа, поклоник, заговорник, припадник, гласноговорник, симпатизер, љубитељ, приврженик, заступник, заштитник, поборник, бранилац, заговарач, експонент, заговаратељ, подржаватељ, подржавач, носилац, бранитељ, стегоноша *фиї.*, навијач *фиї.*, барјактар *фиї.*, заставник *фиї.*, апологета *фиї.*, фан *фам.*

пристанак м ❶ сагласност, одобрење, допуштење, прихватање, одобравање, слагање, пристајање, акцен *фиї.*, зелено светло *фам.*, апробација *реїї.*, акорд *реїї.*, агреман *реїї.*, сугласност *хрв.* - уй: уговор, договор ❷ договор, склад, споразум, слога, конгруенција, слагање, разумевање,

погодба, хармоничност, сагласност, хармонија, допуштење, сарадња, нагодба, сложеност, ред и мир, намерење, складност, акорд, пакт *фиї.*, конкордат *реїї.*, угодба *реїї.*, аранжман *реїї.* антанта *суж.*, - уй: пријатељство, уговор

пристаниште с ❶ лука ❷ *реїї.* в. склониште

пристао прид. адекватан, примерен, погодан, раван, прикладан, згодан, одговарајући, повољан, добан, доличан, еквивалентан, добар *фам.*, ваљан *нар.*, кореспондентан *форм.*, подесан *форм.*, шестан *арх.*, опортун *реїї.*

пристати сврш. непрел. прел. допустити, дозволити, одобрити, сложити се, аминовати, прихватити, пустити, дати слободу, благословити, изаћи у сусрет, дати, аминати *реї.* - уй. попустити

присташа м в. присталица

пристизање с в. стизање

пристојан прид. в. сусретљив

пристрасан прид. субјективан, необјективан, некритичан, тенденциозан, произвољан, арбитражан, неблагонаклон, непоштен, приврженички, навијачки, унилатералан, нерационалан, ускогрудан, с предрасудама, једностран, наклоњен, пристран, обојен *фиї.*, оптерећен *фиї.*

приступ м ❶ стил, схема, метода, систем, поступак, начин, модалитет, облик, методологија, план, пут, процедура, техника, средство, програм, пракса, слог *арх.* ❷ в. улаз 1. ❸ в. техника 1.

приступити сврш. непрел. ❶ прићи, доћи, примаћи се, приближити се ❷ в. уписати се ❸ в. прикључити се ❹ (почети нешто радити) прихватити се, примити се, дати се

присуство ж заступљеност, присуствност, постојање, учешће, представљеност, презентност *рей.*, назочност *хрв.*

присутан прид. ❶ (који присуствује нечему) назочан *хрв.*, презентан *рей.* ❷ заступљен, представљен

присутност ж заступљеност, присуство, постојање, учешће, представљеност, презентност *рей.*, назочност *хрв.*

притајен прид. сакривен, скривен, забашурен, прикривен, тајни, затомљен, латентан, неприметан - *уй.* замишљен

притајити се сврш. несврш. ❶ в. сакрити се ❷ *сврш. рефл. в.* сакрити се 1. ❸ *несврш. њрел. в.* вребати 2.

притвор м в. затвор

притворан прид. в. покварен 1.

притворити сврш. прел. ▼ *уй.* ухапсити

притворица м ж в. препредењак 1.

притворство с в. неискреност 1.

притегнути сврш. прел. в. стиснути 1.

притерати сврш. прел. в. принудити

притисак м ❶ (сила којом једно тело делује на друго тело) притискивање, притискање ❷ *фи.* (снажан утицај да би се нешто добило у своју корист) пресија, принуда, присила, утицај, репресија, притискање, стискање - *уй.* насиље, претња, уцена

притиснути сврш. непрел. прел.

❶ устремити се ❷ стиснути 1. ❸ стиснути, присилити, притерати, исфорсирати, нагнати, усилувати, усилити, стегнути *фи.*, пригњечити *фи.*, прикљештити *фи.*, октроисати *форм. рей.*, наморати *рей.* - *уй.* наметнути, наредити

притицање с в. прилив

прићи сврш. непрел. ❶ приступити, доћи, примаћи се, приближити се ❷ в. уписати се ❸ в. прикључити се

приуштити сврш. прел. (пружити могућност) омогућити, наместити, сместити - *уй.* одобрити

прихватање с ❶ в. пристанак 1. ❷ в. пријем 1. ▼ *уй.* упијање

прихватати несврш. прел. в. потврђивати

прихватилиште с избеглиштво, уточиште, збег, прибежиште, склониште, закриље, скривалиште, заштита, заклон, скровиште, заклониште, убежиште, азил *фи.*

прихватити сврш. прел. ❶ в. пристати ❷ в. потврдити ❸ в. прежалити

прича ж ❶ (усмено казивање) причање, казивање, препричавање, жвака *жар.* ❷ (прозно књижевно дело) краћа приповетка, приповест, повест *рей.* - *сл.* новела ❸ в. бајка *фи.* ❹ (догађај у којем учествује више људи) аранжман, комбинација, варијанта, шема *фам.*, схема *фам.*

причалица м ж ❶ брбљивац, говорљивац, трабуњало, причало, лупетало, чаврљало, наклапало, ђаскало, бенетало, брбљавац, бргљало, брбљавко, брбљов, трачер, блебетало, брбљало, бргљоч, тртљивац и тртљивац, ломатало, празнослов, тртљало, хлапимуха *рей.*, кењатор *нар.*, сероња *нар.*, говногризац *нар.* ❷ в. брбљавица

причало с в. причалица 1.

причање с ❶ конверзација, казивање, приповедање, комуницирање, говорење, говор, општење, комуникација, дијалог, дебата, изражавање, прича, обраћање, расправа, дискусија, нарација, зборење, домјенак *рей.*,

говоранција *фам.*, жвака *жарі.*, спика *жарі.*, збор *арх.*, козерија *реј.* ② *в.* приповедање

причати несврш. непрел. ① говори-ти, приповедати, беседити, диванити, казивати, изјављивати, описивати, тврдити, обраћати се, објављивати, изговарати, исказивати, излагати, зборити, оглашавати се, аминати *реј.*, гласити се *реј.*, певати *фам.*, парла-ти *фам.*, плести *фам.*, вести *фам.*, разглабати *фам.*, спикати *жарі.*, приказивати *форм.*, гласити се *ексџр.*, оцртавати *ексџр.*, испредати *ексџр.*, глагољати *реј.*, говоркати *хий.* - *уй:* викати, брбљати *фам.*, разговарати ② приповедати, препричавати, беседити, казивати, описивати, излагати, плести *фам.*, вести *фам.*, испредати *ексџр.* - *уй.* говорити, брбљати, разговарати

причвршћен прид. учвршћен, прикован, заквачен, спојен, сједињен, скопчан, спучен - *уй.* повезан

причвршћивати несврш. прел. учвршћивати, учвршћавати, чврстити
причина с ж ① *в.* приказа ② *в.* при-виђење 1.

причљив прид. ① (који много при-ча) брбљав, брбљив, говорљив, раз-говоран, логореичан, ћеретав, кле-петав, лапрдав, уста не затвара *изр.*, глагољив *реј.*, многоглагољив *реј.*, блејав *реј.*, брботљив *реј.* - *уй.* језичав

пришивак м *в.* полтрон

пришипетља м ж *в.* полтрон

пришити сврш. прел. ① заштити, ушити, нашити ② *фиј.* *фам.* припи-сати, приденути, придодати, надену-ти, придати, атрибуирати, доделити, припетати *реј.*, назунтати *реј.*, прика-чити *фам.*, натоварити *фам.*, приле-пити *фам.*

пркос м непослушност, инат, не-

покорност, јогунство, буњење, бун-товност, обесност, самовоља, недис-циплина, тврдоглавост, опирање, непопустљивост, својеглавост, др-скост, пркошење, неукротивост, са-мовољност, хировитост, ћудљивост, мушичавост *фам.*, рогатост *фам.*, не-послух *хрв.* - *уй:* жестина, хир, упор-ност, живахност

пркосан прид. непокоран, непослу-шан, неукротив, распуштен, упоран, тешко савладив, недисциплинован, ненадгледив - *уй:* немиран, тврдо-глав

пркошење с *в.* пркос

прљав прид. нечист, запрљан, ал-кав, блатан, каљав, кужан, музгав, усвињен, труњав, гнусобан, бљузгав, штрокав, поган, брложан, умрљан, труо, смрдљив *фиј.*, црн *фиј.*, умац-кан *фам.*, говнав *жарі.*, усран *жарі.*, калан *арх.*, скрнаван *реј.* - *уй.* лепљив

прљавост ж запрљаност, нечисто-ћа, алкавост, каљавост, кужност, музгавост, усвињеност, гнусоба, бљу-згавост, шторкавштина, штрокавост, поган, умрљаност, умацканост

прљавштина ж ① нечистоћа, не-чист, поган - *уй.* прљавост, смеће ② *фиј.* *в.* неморал

прљати несврш. прел. загађивати, блатити, поганити, брљати, вашари-ти, мазати, каљати, мрљати, брложи-ти, гадити, чинити нешто гадним, мрсити, мељати *фиј.* *реј.*, свињити *фам.*, стрвитити *реј.*, смрадити *реј.*, брљугати *реј.*

прња ж *в.* крпа 1.

прњав прид. ① *в.* похабан 1.

прњавац м *в.* одрпанац 1.

прњавица ж зоол. (лат. *Venus verru-cosa*) дондол

проба ж ① вежба, вежбање, испробавање, припрема, увежбавање, припремање ② в. оглед 1. ▼ уй. проверка

пробати сврш. прел. окусити, кушати - уй. презалогати

пробирање с в. селекција

пробирати несврш. прел. ① (тражити нешто боље) пробирати, одвајати, изабирати боље, одлучивати се, опредељивати се ② требити, чистити, прочишћавати, бирати, филтрирати

пробирач м в. пробирљивац

пробирљивац м избирач, избирљивац, бирач, пробирач

пробисвет м ① скитница, скитарало, скитничар, скиталац, луталица, тумарало, уличар, клошар, бескућник, цуњало, вагабунд, селилац, потуцало, уличњак, потуцач, авантуриста, мувало, скитало, скитач, потукач, бангало, луњало, басало, луталац, фукара, човек с улице, вечни путник - фам. клатарало, шалабазало - *фиј.* номад, чергар, чергаш - *реј.* лангара, скитник, ходалица, ходач, бангалоз, левента, ветрењак, блатотеп - *арх.* трампер, клатеж, вагант - *реј.* јурук, потепух, ајван, вандрокаш, лонција, хахар, тепац, вандровац, гурбет, јалијаш, лангов - уй: беспосличар, просјак, мангуп - *сл.* бадавација, апаш, птица селица *фиј.*

② врдалама, ветропир, хоштаплер, вртиреп, ветрењак, фићфирић, превртљивац, летипас, летиветар, звијук, шврљало, аламуња, шеврдало, ђилкош *реј.*, вираун *реј.*, лаур *реј.*, којекаковић *фам.*, цвећка *фам.*, вртигуз *нар.*, јебиветар *нар.*, ландара *фам.*, ветрогоња *арх.*, голоигра *арх.*, витлија *арх.*, хлапимуха *реј.* - уй: покварењак, враголан, ленштина, скитница ③ в. пропалица 1. ④ в. препредењак 1. ▼ уй. разбојник

пробитачан прид. в. користан 1.

пробити се сврш. прогурати се, продрети, прославити се, афирмирати се, успети, постати неко, постићи успех, стећи углед - уй. потврдити се

проблем м ① потешкоћа, брига, невоља, неугода, незгода, мука, недаћа, неугодност, непријатност, неприлика, препрека, несрећа, сметња, зачкољица, главобоља *фиј.* - уй. беда 1. ② в. задатак ③ заврзолама

проблематичан прид. ① в. незгодан 1. ② в. споран

проблематичност ж в. неодређеност

пробрати сврш. прел. в. одредити се

пробудити сврш. прел. ① (разбудити до краја оног који је спавао) расанити, раздремати, тргнути, дигнути из кревета, пренути из сна - уй. пробудити се ② *фиј.* покренути

пробудити се сврш. прел. ① (престати спавати) расанити се, раздремати се, тргнути се, устати, пренути се из сна, дигнути се из кревета, пренути се из сна ② *фиј.* доћи себи, остветити се, тргнути се, разбудити се, активирати се, пренути се, концентрисати се

пробушити сврш. прел. ① (притиском створити отвор) бушнути, избушити, провалити *реј.*, пробуразити *фам.*

провалија ж амбис, понор, бездан, бездно, безданица, урвина, мртво дубоко, амбулина *реј.*, абез *реј.*, провала *реј.*

провалити сврш. прел. ① (силом негде ући) пробити, развалити ② (притиском створити отвор) пробушити, избушити, бушнути, пробуразити *фам.* ③ *фам.* (рећи глупост) в.

лупити 2. ① фам. в. схватити ② фам. в. приметити

провалник м в. разбојник

провера ж контрола, надзор, проверавање, преглед, надгледавање, претрес, ревизија, надгледање, инспекција, надзирање, проматрање, надзорништво, прегледавање, прегледање, верификација *форм.*, надглед *рејџ.* - суж: смотра, обилазак-уй: испитивање, проба

проверавање с в. проверка

проверен прид. ① в. сигуран 1. ② в. поштован 1. ▼ уй. сналажљив

проверити сврш. прел. видети, размислити, испитати

проветравање с вентилација, освежавање, ветрење, луфтирање, зрачење, вентилирање, луфтање, прозрачивање, изветравање, луфтанса *жарі.*

проветравати несврш. прел. ветрити, вентилирати, хладити, луфтирати, зрачити, ветрети, луфтати, освежавати, изветравати, прозрачивати, проветривати

провидан прид. ① прозиран, транспарентан, прозрачан, бистар (о води), шупљикав *суж.*, редак *суж.* ② *фиј.* в.. очигледан

провидност ж (стање онога што је провидно) прозирност, бистроћа, бистрост, незамућеност, стакленатост, транспарентност, бистрота *рејџ.*

провинција ж ① в. земља 1. ② в. предео

провиривати несврш. непрел. в. вирити 1.

провлачити се несврш. в. пењати се

провод м ① (одлазак из куће ради забаве) забава, излазак, опуштање *фам.*, зезање *фам.* ② в. пијанка ③ в. журка

проводити се несврш. ① в. излазити 2. ② в. пијанчити

проводник м кондуктор - уй. кабл
провокативан прид. изазоаван, изазивачки - уй. дрзак

провокатор м изазивач - уй. шпијун

провоцирати несврш. прел. (некога вербално изазивати) в. задиркивати
прогала ж в. ведрина 1.

прогањати несврш. прел. в. трчати

проглас м в. саопштење

прогнан прид. в. одбачен 1.

прогнаник м в. емигрант

прогнанство прид. (стање изгнане особе) прогонство, изгнанство, изгнанство, егзил, емигрантство, искључење - уй. анатема

проговорити сврш. непрел. изговорити, изустити, прозборити, зуцнути, прословити, писнути, рећи, заустити, пробеседити, заблејати, заблекати, отворити уста, пустити глас, проустити, запевати *фиј.*, зинути *фиј.*, зацвркнати *фиј.*, кукурикнути *фиј.*, ланути *фиј.*, бекнути *фиј. йој.*, гукнути *фиј.*, загукати *фиј.*, пропевати *фам.*, гакнути *фам.* - уй: говорити, признати, промрмљати

прогонити несврш. прел. в. трчати
програм м ① план, распоред, сатилица, итинерар ② (телевизијски ~) канал ③ (~ партије) * ④ (позоришни ~) репертоар

програмиран прид. аутоматски, механички, компјутеризован, аутоматизован, управљан машински

програмирати сврш. прел. в. роботизовати

прогрес м раст, пораст, побољшање, повећање, помак, напредак, цветање, експанзија, опорављање, просперитет, развој, опоравак, процват, од-

мицање, успон, бољитак, помицање, усавршење, уздизање, промена набоље, корак напред, позитивно кретање, оздрављење *фиї.*, ескалација *фиї.*, аугментација *реї.*, побољшица *реї.*, од горег ка бољем *изр.* асанација *мед. стїруч. суж.*, - сл: благостање, увећање, излечење

прогресиван прид. напредан, напредњачки, иноваторски, реформаторски, реформистички, слободоуман, просперитетан, окренут будућности, високоразвијен, иновативан - *уй:* савремен, модеран

продавац м трговац, дућанција, продавач, ћифта *арх.*, мешетар *реї.*, крамар *реї.* - *суж:* зеленичар *арх.*, пиљар, бакалин, воћар, бакал, грошићар

продавница ж радња, трговина, дућан, локал, продаваоница, продаваона, магазин, магаза *арх.*, безистан *арх.*, бутига *реї.*, болта *реї.* - *суж:* маркет, самопослуга, самоуслуга, супермаркет, хипермаркет, бакалница, кантина, ситничарница, ситничарија

продерати се сврш. в. викнути

продирање с в. продор

продискутовати сврш. непрел. в. поразговарати

продор м пенетрација, продирање

продоран прид. ① в. пиштав ② в. успешан 1.

продужетак м в. наставак

продужити сврш. прел. в. наставити

продукт м ① в. остварење 1. ② в. производ 1. ③ в. резултат

продуктиван прид. в. стваралачки

продуховљеност ж в. мудрост 1.

прождрљив прид. похлепан (на јело), халапљив, грабежљив, лаком (на јело), грамзив, незаситан, незајажљив, јешан, грабљив, халав,

изјешан, вечно гладан, облапоран, попашан, сладокусан, грамжљив, алав, амишан *реї.*, дрчан *реї.*, грамзљив *реї.*, аласт *арх.*, слаткохран *реї.*, поједљив *реї.*

прождрљивац м в. изјелица

прождрљивост ж в. јешност

прозаичан прид. ① (који је написан у прози) * ② *фиї.* в. досадан

прозборити сврш. непрел. в. проговорити

прозиран прид. в. провидан

прозор м окно, понистра *реї.*, пенџер *реї.*, розета *стїруч.*

прозрачан прид. в. провидан

прозрети сврш. прел. ① видети, докучити, установити, раскринкати, препознати, сагледати, проникнути (у нешто), разабрати, уверити се (у нешто), напипати, дознати, прогледати *фиї.*, прочитати (некога) *фиї.*, прокужити *фам.*, укапирати *жарї.* - *уй:* спознати, разумети, открити ② в. приметити 1. ③ в. прочитати

произаћи несврш. непрел. (наметнути се као закључак на основу изнесених чињеница) в. проистећи

произвести сврш. прел. в. направити

производ м ① ствар, продукт, предмет, роба, артикал, израђевина, вешт *арх.* ② в. остварење 1. ③ в. резултат

произвођач м в. проналазач

произвољан прид. ① приближан, самовољан, априоран, паушалан, непрецизан, арбитраран *фиї.*, одокативан *фам.* ② в. пристрасан

произлазити несврш. непрел. ① (наметати се као закључак на основу изнесених чињеница) произилазити, следити, проистичати, долазити, излазити, наметати се, еманирати ② (водити порекло из нечега) потица-

ти, проистицати, исходити, водити корен *изр.*, *происходити реи.*

проистећи несврш. непрел. (наметнути се као закључак на основу изнесених чињеница) произаћи, испасти, доћи, изаћи, наметнути се, еманирати

пројекат м костур, нацрт, план (архитектонски), концепција, кроки, обрис, слика, приказ, схема, верзија, главне црте, макета, преглед, скица, замисао, шема, идеја, оквир, синопсис, предлог, цртеж *фи.*, пројект *хрв.* - *суж*: сатница, итинерар, маршрута

пројектант м в. архитекта

пројектовање с в. архитектура 1.

проказати сврш. прел. в. одати

проклети сврш. прел. анатемисати, екскомуницирати, уклетити, изопштити, осудити, искључити, искључити из цркве/друштва, изрећи клетву/проклетство, бацити анатему, анатемизирати, изопћити *хрв.*

проклетиња ж в. проклетство 1.

проклетник м ① в. препредењак 1.

② в. очајник

проклетство с ① клетва, урок, амин, усуд, анатема, несрећа, зла судбина, амен, зла срећа, зла коб, проклетиња *фам.* ② в. анатема 1.

проксимитет м в. близина

пролаз м в. ходник 1.

пролазити несврш. непрел. в. проћи

пролетеријат м радничка класа, лумпенпролетаријат *суж.*

пролуфтирати сврш. непрел. прозрачити, проветрити, изветрити, освежити, излуфтирати, провентилirati *реи.*, дати му по луфтханси *жар.*

прољевак м бот. (лат. *Gratiola officinalis*) *ре:* пролевак, водени дубачац, милица, божја милост, водени тро-

скотац, горки дубчац, коњска трава, мјесечник, прољика

промакнути сврш. прел. (нешто неком) в. пропустити

проматрање с в. проверавање

промашај м в. омашка 1.

промашити сврш. прел. ① (не погодити) омашити, фулати *фам.* ② в. погрешити ③ в. пропустити

промена ж мењање, измена, адаптација, модификација, трансформација, преосмишљавање, трансформисање, пределовање, преправљање, преобликовање, преиначење *реи.*, преиначивање *реи.*, преправак *хрв.*, прилагодба *хрв.*, трансформирање *хрв.*, преоблика *хрв.*

променити сврш. прел. ① (учинити друкчијим/различитим) подесити, преобликовати, дати нов облик, изменити, прилагодити, адаптирати, прерадити (~ музику), преиначити, преокренути (~ стање), преобличити, примерити (~ узрасту), структуисати, преправити (~ одећу), реформисати (~ универзитет), средити *фам.*, ишћашити *жар.*, унети промене/измене *форм.*, модифицирати *хрв.*, реформирати *хрв.*, преформулирати (~ реченицу) *хрв.*

- *сл*: прерушити, уредити, окренути, устројити, изврнути, ретуширати, ускладити ② (~ новац) заменити, разменити - *уй.* устинити

променљив прид. (склон променама) нестабилан, несталан, непостојан, превртљив, неуједначен - *уй.* неједнак

промеравати несврш. прел. в. оцењивати

промет м в. превоз

прометан прид. ① (~ саобраћај, улица и сл.) жив, проходан, бучан ② саобраћајни

промешати сврш. прел. смутити, измешати, замутити, измутити, замутити, промутити, процарати *фам.*, скалабурити *рејџ*.

проминентан прид. ① в. признат 1. ② в. очигледан

промислити несврш. непрел. в. размотрити

промрзао прид. смрзнут, озебао, мразовит *рејџ*.

промрмљати сврш. непре. ① (ређи неразговетно, кроз мрмљање) пробрундати, промрморити, промумлати, замрсити, замумлати, проњуњорити, промумљати, продунодрити ② в. проговорити

промутити сврш. прел. в. промешати

промућуран прид. в. виспрен

промућурност ж в. памет

проналазак м откриће, изум, патент - *уй.* апарат

проналазач м творац, изумитељ, креатор, произвођач, створитељ, генератор, истраживач, аутор, стваралац, налазач, рукотворац, изумилац, откривач, отац *фиј.*, мозак *фиј.*, налазник *рејџ.*, - *уй.* покретач

пронаћи сврш. прел. ① (тражењем доћи до нечега што је било изгубљено) наћи, ископати *фам.* ② (створити нешто ново) изумети, пронаћи, конструисати, открити, створити

проникнути сврш. прел. ① (у нешто) в. приметити 1. ② (у нешто) в. прозрети 1.

проницљив прид. ① в. далековид ② в. виспрен

проницљивост ж ① в. памет ② в. видовитост 1.

пропагирати несврш. прел. в. заступати

пропадати несврш. непрел. в. сахнути

пропалица м ж ① в. ленштина ② в. препредењак 1. ▼ *уй.* пробисвет 1., одрпанац 1.

пропао прид. ① (материјално упропашћен) банкротирао, изгубљен, пуко *фам.*, прсо *фам.* ② (који није успео у животу) изгубљен, заблудео ③ в. дотрајао

пропаст ж ① слом, крах, дебакл, фијаско, пад, хаварија, бродолом *фиј.*, провалија *фиј.*, расап *реј.*, растеп *реј.* - *уй:* пораз, неуспех, трагедија, банкрот ② уништење, амин, нестајање, пораз, катастрофа, амен, финиш, завршетак, конач *фиј.*, крај *фиј.*, финале *фиј.*, умирање *фиј.*, свршетак *фиј.*, сутон *фиј.*, залазак *фиј.*, смрт *фиј.*, распад *жарј.* ③ в. смак света

пропасти сврш. непрел. ① в. осиромашити ② в. банкротирати ③ в. настрадати

пропевати сврш. непрел. прел. ① *нейрел.* *фам.* в. проговорити ② *йрел.* *жарј.* в. одати ③ *нейрел.* в. запевати

пропис м ① (уредба која утврђује ред, поредак) уредба, начело, принцип, закон, правило ② (општепознате норме о начину понашања и сл.) норма, формалност ③ в. наредба

прописан прид. в. легитиман

пропитати сврш. прел. в. испитати 1.

пропитивање с в. испитивање

пропланак м ливада, пољана, пашњак, испаша, ледина, лазина, попас, лаз, зараван, попаша, паша, раван, чистина, попаска, ведрик *реј.*, прогала *арх.*

пропорције ж мн. в. формат

пропуст м ① в. недостатак 1. ② в. грешка

пропустити сврш. прел. ① занемарити, изоставити, не искористити, избећи, промашити, обићи, заобићи, испустити, превидети, промакнути (нешто неком), проиграти, прегледати, мимоићи *фиј.*, не узети у обзир *изр.* - *суж:* преспавати, пречути ② (~ неког да прође) пустити, дозволити - *уй.* допустити

прорачунавати несврш. непрел. калкулисати, обрачунавати, рачунати, вршити обрачун, мерити, премеравати, вагати

прорачунат прид. непоштен, препреден, лицемеран, дволичан, претворан, смишљен, срачунат, подмукао, префриган, подао, неискрен, притворан, намазан *фам.*, лупешки *ексџр.*, татски *реџ.* - *уй:* неваљао, покварен - *сл:* лоповски, лукав

прорачунати сврш. прел. в. предвидети 2.

прорећи сврш. прел. в. предсказати

прорицање с в. пророчанство 1.

прорицатељ м в. пророк

прорицати несврш. непрел. погађати, гатати, претказивати, предвиђати, гледати судбину, одгонетавати, предсказивати, најављивати, гледати у длан, бајати, унапред видети, врачати, видети (будућност), пророковати, читати *фиј.*, казати *фиј.*, казивати *фиј.*, цопрати *реџ.*, бацати карте *фам.*, проказивати *арх.*, бахорити *реџ.* - *суж:* окретати карте *фам.*, гледати у шољу, гледати у пасуљ, отварају тарот, гледати у карте

пророк м видовњак, врач, врачара, маг, вештац, прорицатељ, чаралац, гатар, визионар, опсенар, гатара, погађач, гаталац, бајало, чудотворац, чаробњак, бели маг, врач погађач, си-хирбаз, црни маг, оракул, травар, хоџа, негромант, урочник, негромант,

бајач, видар, задиг *реџ.*, задик *реџ.*, здухач *арх.*, вједогодња *арх.*, викан *реџ.*, жрец *реџ.*, чудотворник *реџ.*, јасновидац *реџ.*, врачар *реџ.*, врачо-лија *реџ.*, мантијаш *йоџ.* - *уй:* лекар, астролог

пророчански прид. в. далековид

пророчанство с ① претсказање, прорицање, предвиђање, дивинација, гатање, магија, чаролија, видовитост, врачање, предсказивање, спиритизам *суж.*, бајање, чаробњаштво, чарање, мађијање, гледање судбине, најављивање, погађање, видовњаштво, претказивање, читање (судбине), гледање у будућност, претказање, предсказање, пророштво, бахорење *реџ.* - *суж:* нумерологија, леканомантија, негромантија *реџ.*, ји-ђинг, негромантија, коскиномантија, стихомантија, катопромантија, тумачење снова, гледање у карте/пасуљ/шољу, отварање тарота, хиромантија ② визија, предоџба, доживљај, помисао, виђење, предвиђање, предсказање, приказа, представа - *уй:* замисао, уобразиља

просветитељ м *истј.* витална/покретачка снага, лучоноша *фиј.*, просветилац *реџ.*

просветљивати несврш. прел. в. обучавати

просвећен прид. в. образован

просвећеност ж в. образовање 1.

просвећивати несврш. прел. в. образовати

просед прид. грао, сив, грахораст, пепељаст, сивкаст, непотпуно сед, шућмураст *реџ.*, суркаст *реџ.*, сур *реџ.*

проседе м в. техника 1.

просек м ① средина, средња мера ② (уски отвор у нечем што је просечено) засека, засекалина, просеклина

просечан прид. ① (као већина) већински ② *фиј.* в. слаб 2.

просидба ж веридба, заруке, прстеновање, прстен, прошење, прошевина, верење

просити несврш. прел. ① просјачити, божјачити, камчити, тражити, изнуђивати, цинцарити, богорадити, божјакати, слепарити, жицарити *жарі.*, жицкати *жарі.* ② в. молити ③ тражити (нечију) руку, снубити *арх.*, вербати *арх.*

просјак м сиромаш, сиромашак, клошар, убожник, божјак, тужник, кукавац, мамитељ, паупер, јадник, торбар, мољакало, убогар, гоља, невољник, патник, јуродиви, бедник, злпатник, мученик, фукара *фам.*, жицкара *жарі.*, жицкарош *жарі.*, веселник *реј.*, крпа *јоі.* - уј: беспосличар, одрпанац, бескућник

просјачити несврш. прел. в. просити 1.

просјачки прид. в. јадан 3.

просјаштво с в. сиромаштво

прослава ж в. славље

прославити сврш. прел. ① (свечано) обележити, целебрити *реј.* ② победити, крунисати се, окрунити се, овенчати се, тријумфовати, наградити, стећи награду, успети

прославити се сврш. (постати познат) пробити се, афирмисати се, прогурати се, постати неко, стећи славу, стећи добар глас, оправдати поверење, продрети - уј. успети, потврдити се

прослављање с в. гозба

прослављати несврш. прел. в. поштовати

прослављен прид. в. признат 1.

прословити сврш. непрел. в. проговорити

просперирати несврш. непрел. в. уздизати се

просперитет м в. прогрес

просперитетан прид. в. прогресиван

прост прид. ① (о човеку) в. припрост ② (који није сложен) једноставан, лак, разумљив, схватљив, јасан, незавршен, незакомпликован, неувијен, очигледан, очит, општесхватљив ③ (који се не разликује од других) обичан, једноставан, неусиљен, неупадљив, свакодневни, непосредан, ненападан, лежеран, нараван, спонтан, уобичајен, натуралан, непретенциозан, неформалан, неукрашен, без украса, ненашминкан *фиј.*, нехињен *реј.* - уј: правилан, регуларан

простак м (нецивилизована/некултурна особа) примитивац, неотесанац, дрипац, варварин, варвар, вандалин, грубијан, непросвећеник - *фам:* цибер, сељак, сељачина, паланчанин, буздован, брђанин, чобан, чобанин, чобанчина, паор, шабан, балканац, горштак, цепаница, цицан, геак, ђилкош, дилкош, сировина, сивоња, троглодит - *жарі:* љаксе, завичајац - дизелаш *арх.*, неандерталац *фиј.* *фам.*, пећински човек *фиј.* *фам.*, папак *реј.*, неуљудник *реј.*, назадњак *реј.*, хорјат *арх.*, барбар *хрв.*, барбарин *хрв.* - уј. хулиган, бараба, дивљак, одрпанац

простачки прид. в. примитиван

простирач м покривач, прекривач, поњава, навлака, покров, простирка, застирач, коперта, покривало, штитник, линцул *реј.*, ленцул *реј.*, гуњ *реј.*, покривача *реј.*, гуњац *реј.*, покровац *реј.*, покривка *реј.*, колтрина *реј.*

простирка ж в. простирач

проститутка ж курва, блудница,

шошкара, професионалка, куртизана, лака/јавна жена, нечасница, продава-чица љубави, ноћна дама, уличарка, лака роба, жена лаког морала *форм.*, курава *реј.*, курба *реј.*, паландра *реј.* - *фам:* дромфуља, опајдара, курва-ча, фунфа, шупљача, профукњача, фукса, камењарка, дроца, курветина, тротоарка, распандркача, фуфа, дро-ља, кокота *арх.*, фукара *реј.*, прости-туткиња *реј.*

простодушан *прид. в.* непорочан 1.

простор **м** ❶ подручје, зона, терен, миље, простор, регија, крај, област, предео, сектор, територија, појас, захват, окружење, средина, околина, окружје *хрв.* ❷ *в.* раздаљина **▼** *уй.* стадион, просторија 2.

просторија **ж** ❶ дворана, амфитеа-тар, сала, хала ❷ соба, одаја *форм.*

простран *прид. ❶* (о површини) широк, велик, нескучен, неизмеран, дуг, дугачак - *уй.* удобан ❷ *в.* све-стран 1.

прострел **м** *бот.* (лат. *Gentiana cruci-ata*) *реј:* сирештара, владисавка, мали срчењак, прострелче

просуђивачки *прил. в.* подробно

просути *сврш. прел. расути, изручи-ти, одлити, пролити, излити, разли-ти, сипати, сунути, исипати, изасути, избацити, исути, распросути*

прота **м** *фам. в.* свештеник

протагонист **м** карактер, јунак, улога, актер, фигура, лик - *уй.* глу-мац

протежирати *несврш. прел. в.* за-ступати

протезати се *несврш. водити, пружати се, ићи (ка)*

протеин **м** беланчевина, албумин, албумен

протектор **м** *в.* заштитник 1.

протекторат **м** **▼** *уй.* земља 5.

протекција **ж** ❶ веза, заштитни-штво, меценат, покровитељство, за-штита, познанство, патронажа, па-тронат, помоћ, меценатство, заклон *фиј.*, арка *фиј. реј.*, окриље *фиј.*, подршка *фиј.*, залеђе *реј.*, штела *реј.*, леђа *фам.*, колатура *реј.*, конкција *реј.* ❷ брањење, одбрана, заступање, штићење, заштита - *уй.* заступање

протест **м** *в.* протестовање

протестовање **с** опирање, про-тивљење, супротстављање, буњење, отпор, неслагање, негодовање, непо-корност, одолевање, огорченост, гор-чина, жаљење, приговарање, бунт, бунтовништво, гунђање, суопротста-вљење, резистенција, јадање, опрека, немирење, озлојеђеност, одупирање, огорчење, побуна, револт, протест, незадовољство, одбијање, приговор, противделовање, противсловљење, оспоравање, бура *фиј.*, повика *реј.*, ресантиман *хрв.*, просведовање *хрв.*, противштина *хрв.* - *уй:* буна, опози-ција, пркос, пркошење

протећи *сврш. непрел. истећи, пре-стати, минути, прохујати, избледети, испарити, пролетети, уминутити, про-ћи* *фиј.*, проминути *реј.*

противан *прид. супротан, обрнут, друкчији, контраран, опречан, адвер-зитиван* *реј.*, различан *реј.*

противзаконит *прид. в.* незако-нит

противзаконитост **ж** *в.* незако-нитост

противити се *несврш. непрел. бу-нити се, протестовати, супротста-вљати се, негодовати, опирати се, жа-лити се, приговарати, пружати отпор* - *уй.* гунђати

противљење **с** ❶ *в.* нетрпељивост ❷ *в.* протестовање

противник м ❶ ривал, конкурент, супарник, антагониста, изазивач, надметац, премац, опонент, такмац, конкуренција, непријатељ, натјецатељ *хрв.* ❷ в. нападач

противност ж супротност, одударење, опречност, опозиција, супротстављање, опрека, побијање, дихотомија, контраст, противречност, неподударност, оспоравање, неуспешност, опозит, обратност, обрнутост, супротна тврдња, контрастност, противречје, антипод *фиџ.*, противсловље *рејџ.*, антитеза *фил.*, противна тврдња *хрв.*, противштина *хрв.* - *уй:* теза, разлика - *сл:* негација, непризнавање, дисјункција

противотров м антидот *сџруч.*, утук *рејџ.*, спас *фиџ.*, протуотров *хрв.*

противправни прид. в. незаконит
противприродност ж в. перверзија

противпрописан прид. в. незаконит

противракетни прид. антиракетни, противваздушни, протуракетни *хрв.*

противречност ж в. противност

протицање с (оно што протиче) в. проток

протицати несврш. непрел. тећи, пролазити, бежати (о времену), промицати, брзо пролазити, ићи *фиџ.*, пролетати *фиџ.*, летети *ексџр.*, јурити *ексџр.*, проишавати *фам.*, трчати *фам.*, истицавати *рејџ.*, пролазити као ветар *изр.*

протојереј м парох, поп најстарији по чину у парохији, протопрезвитер, протопоп, прота *фам.*

проток м (оно што протиче) протицање, кретање, струјање, ток, теcheње

прототип м в. пример

протраћити сврш. прел. в. проћердати

протува м ж в. препредењак 1.

протумачити сврш. прел. в. образложити

протуха м в. пробисвет 1.

проћаскати сврш. непрел. в. поразговарати

проћердати сврш. прел. (узалуд потрошити новац, имовину или време) протраћити, потрошити, изгубити, раскућити, прокоцкати, прокартати, упропастити, профућкати *фам.*, скрцкати *жарџ.*

проћи сврш. непрел. ❶ престати, минути, прохујати, избледети, испарити, пролетети, истећи, протећи, уминути, проминути *рејџ.* ❷ (~ кроз нешто) провући се

проћи се сврш. в. оставити 1.

проузрокивач м в. подстрек(ив)ач
проучавање с ❶ в. испитивање ❷ в. анализа 3.

проучавати несврш. прел. испитивати, истраживати, студирати, анализирати, рашчлањивати, тумачити, претресати, експлицирати, евалуирати, објашњавати, разлучивати, разматрати, интерпретирати, прикупљати податке (о нечему), мерити, детаљно испитивати, испипавати, описивати, дубље улазити (у нешто), појашњавати, разлагати, сецирати, проматрати, двојити, извиђати, проверавати, размишљати (помно о проблему), анатомисати *фиџ.*, проњушкавати *фам.*, чачкати *фам.*, њушкати *фам.*, чепокати *фам.* анатомизирати *суж.* - *уй:* делити, упознати - *сл:* утврдити, читати, разглабати

проучити сврш. прел. ❶ в. испитати 1. ❷ в. обавестити се

профан прид. световни, секуларан, лаички, мирски, грађански, нецрквен, лајкушки *рејџ.*

профанација ж в. светогрђе

профанирати несврш. прел. в. ру-
жити

професија ж служба, звање, вока-
ција, посао, струка, запослење, ан-
гажованост, положај, занимање, по-
зив, активност, бизнис, намештење,
дужност, задужење, радни однос,
позвање, упослење, послање *фиї.*,
мисија *фиї.*, задатак *фиї.*, доб *жарї.*,
шљака *жарї.* - уї. занат 1.

професионалан прид. в. снала-
жљив

професионалац м ① (онај који се
бави неким послом као својом про-
фесиом) * ② (онај који се нарочито
истиче у својој професији) стручњак,
експерт, мајстор, зналац, добар по-
знавалац, виртуоз, маестро, доктор
фам., уметник *фиї.*, чудотворац *фиї.*,
упућеник *рейї.*

професор м (звање наставника у
средњим и високим школама) профа
фам. - уї. предавач

профињен прид. ① в. осећајан ② в.
истанчан 1.

профињеност ж ① в. осећајност
② в. учтивост ③ в. углађеност 1.

профит м в. корист

профитирати сврш. прел. (оства-
рити профит) в. зарадити

прохладан прид. в. хладан 2.

прохтев м воља, намера, одлука,
стремљење, настојање, тежња, жеља,
амбиција, хтење, циљ, аспирација,
замисао, примисао, план, интенци-
ја, наум, накана, тежење, смерање,
идеал, промишљај, претензија, смер
рейї., намисао *рейї.*

прохујати сврш. непрел. в. проћи

процват м ① *фиї.* (духовни и кул-
турни преображај набоље) препо-
род, оздрављење *фиї.*, опорављање,

експанзија, цветање - уї. прогрес ②
(време кад цветају биљке) цветање,
цват, цвет

процветао прид. расцветан, беха-
ран, у цвату, расцветао

процедура ж (утврђен поступак за
вршење какве радње или давања об-
лика нечему) метода, систем, процес,
поступак, методологија, техника

процеђивати несврш. прел. в. це-
дити

проценат м в. корист

проценити сврш. прел. в. предви-
дети 2.

процењивати несврш. прел. в. оце-
њивати

процеп м ① (тесан планински про-
лаз) кланац, усек, теснац, пролаз,
клисуре, гудура, ждрело, врата, пла-
нинска врата, богаз *арх.* - уї. крш 1,
гrotло ② в. сукоб

процес м ① (све радње које се врше
ради завршавања нечега) ток, развој,
развитак, процедура, метода, систем,
методологија, техника ② *йравн.* по-
ступак, парница, распра

прочитати сврш. прел. ① ишчитати,
дочитати, прогутати (брзо ~) *фам.* ②
фиї. (~ некога) прозрети, раскрин-
кати, прочитати неком мисли, про-
гледати (кроз некога), отворило се
је кому пред очима, видети у правом
светлу, открити/схватити чије наме-
ре, проникнути (у нешто), прокужи-
ти *фам.*

прочишћавати несврш. прел. в.
филтрирати

прошење с в. просидба

проширити се сврш. (заузети неку
већу територију) в. раширити се

прошлост ж антика, давнина, древ-
ност, класика, старина, далека про-
шлост, нестало време, древни период,

прошло време, старо доба, бирзема *реј.*, бирвакат *реј.*, баба-зема *реј.*, бабазема *арх. реј.*, претвест *реј.*

прошито се несврш. *реј. в.* прсити се

прсити се несврш. (галамити о својој вредности) шепурити се, кочоперити се, гордити се, разметати се, хвалити се, охолити се, трсити се, размахивати се, дрчити се, дизати нос, бочити се, попримати уочен став, ребрити се, банити се, кицошити се, гледати с висине, кочити, , држати се надмено, шепирити се, парадирати, уштогљивати се, надувати се, кочити се, правити се важан *изр.*, махати *фиј.*, пинчити се *реј.*, јордамити *реј.*, ачити се *реј.*, рашепирити се *реј.*, прошито се *реј.*, напувати се *фам.*, пумпати се *фам.*, пувати се *фам.*, прчити се *фам.*, курчити се *нар.*, пурити се *арх.*, зорити се *реј.*

прскати несврш. непрел. заливати, поливати, шкрупити, шприцати, штрцкати, штрицати, врцати, избијати, штрцати, обливати, квасити, лопити *реј.*, фрцати *реј.*, трацкати *реј.*, штрапати *реј.*, фласкати *реј.*. - *уй:* цурити, куљати

прстац м зоол. (лат. *Lithophaga lithophaga*) прстић

прстен м ① бурма ② (ствар прстена-стог облика) беочуг, колут, котур, коло, венац, алка, обруб, обруч, витица, бандажа, колобар, серкл *реј.* ③ в. венац 3. ④ в. просидба

прстеновање с в. просидба

пртљаг м багажа, ствари, ковчези, торбе, кофери, путне торбе

пртљажница прил. в. гардероба

пртљање с в. трач

прђија м *реј.* мираз, женино имање, спрема, имовина коју доноси жена од родитељске куће, женино добро,

опрема *фиј.*, алатура *реј.*, дота *реј.*, женинство *реј.*, донос *фам.*

пруд м *реј. в.* спруд

пружати се несврш. протезати се, водити, ићи (ка)

прчевит прид. в. разблудан

прчкарија ж в. нестручност

прчкати несврш. прел. в. претурати

прштати несврш. непрел. ① (о течности) в. суктати ② (летети на све стране) врцати, фрцати, избијати, искакати

псето с ① в. пас¹ ② в. лош човек

псина ж ① в. пас¹ ② в. лаж ③ в. превара 1.

псиha ж в. природа 1.

психологија ж в. природа 1.

псовање с вређање, псовка, погрда, увреда, хуљење, непристојност, омаловажавање, срамоћење, хула, погрдне речи, ружење, инвектива *арх.*

псовати несврш. прел. ① хулити, клети, бештимати *реј.*, пичкарати *жарј.*, врагетати *реј.*. - *уй:* вређати, повређивати ② в. ружити

псовка ж вређање, погрда, увреда, псовање, хуљење, непристојност, омаловажавање, срамоћење, хула, погрдне речи, ружење, инвектива *арх.*

пубертет м адолесценција, младост, sazревање, тинејџерске године, младе године, млади дани *фиј.*, магареће године *фам.*, пролеће живота *изр.*. - *суж:* момаштво, младићство, девојаштво

пубертетлија м в. адолесцент

публика ж аудиторијум, аудијенција, гледалиште, гледаоци, слушаоци, присутни у дворани, гости, посетиоци, присутни у просторији, посматрачи, публикум *арх.*, гледатељство *хрв.*, слушатељство *хрв.*

публикација ж издање - *суж.* књига, часопис, новине

публиковати сврш. прел. в. објавити 2.

публицистика ж в. новинарство

пузавац м в. полтрон

пузавица ж бот (биљка која се пење повијајући се око своје подлоге) повијуша, пењачица, верач *реџ.* - *уй.* лоза 2.

пузати несврш. прел. ❶ (~ по земљи) * ❷ в. пењати се

пујдати несврш. прел. в. подстицати 1.

пук м в. народ 2.

пуковник м в. старешина 1.

пулс м откуцај срца, куцај, ритам *физ.*, темпо *физ.*, било *реџ.*, лапат *арх.*, дамар *арх.*

пума ж зоол. (лат. *Felis concolor*) ку-гуар

пун прид. ❶ (~ нечим до краја) испуњен, попуњен ❷ (који обилује нечим у себи) * ❸ (који се испољава у свим деловима) в. потпун ❹ максималан, највиши

пуначак прид. дебео, незграпан, масиван, кабаст, овелик, здепаст, тежак, велик, попуњен, округло, набијен, омашан, итекакав, позамашан, овећи, набрекао, надуван, повећи, теретан, пун, обилан, одебео, обилат, робустан, обиман, набубрео, замашан, повелик, подебео, дежмекаст *фам.*, збојит *реџ.*

пуно прил. в. много

пуноважан прид. в. легалан

пунолетан прид. велик, одрастао, самосталан, стасао, сазрео, зрео, осамостаљен, дозрео, потентан, развијен

пуномоћ ж в. акредитив

пупавац м зоол. (врста птице селице, лат. *Uruba erops*) футач, футавац

пупчана врпца ж пупчаница

пуран м в. ћуран

пурпуран прид. риђ, гримизан, бакрен, црвен, риђаст, јарко црвен, пламен, црвенкаст, жућкастоцрвен, бакренаст, порфиран, љубичастоцрвен, багрени *реџ.*, крмезан *реџ.*

пуст прид. в. празан

пустињак м монах, калуђер, духовник, испосник, милосрдник, самостанац, инок, усамљеник *физ.*, црноризац *фам. хрв.*, фратар *хрв.*, редовник *хрв.*

пустити сврш. прел. ❶ (престати задржавати силом) оставити, дати слободу ❷ в. одобрити ❸ в. пропустити 2. ❹ (из затвора) ослободити ❺ в. објавити 2.

пустити се сврш. ❶ (оставити случају или некој већој сили одлуку или развој догађаја) препустити се, опустити се, предати се, одати се ❷ (почети нешто радити) в. упустити се

пустолов м ❶ авантурист, авангуриста *реџ.* ❷ авангуриста

пустолован прид. ❶ в. авантуристички ❷ в. погибелан 1.

пустоловина ж в. авантура

пут м ❶ траса, линија, асфалт, друм, улица *суж.*, коловоз, рута, стаза, прометни пут, прометница, маршрута, саобраћајна веза, пртина *реџ.*, утреник *реџ.*, колник *реџ.*, прилаз *фам.*, цада *фам.*, коломија *арх.*, колотечина *арх.*, вагаш *арх.*, цеста *хрв.* - *суж:* богаз *реџ.*, канал, трвеник, пречица, саоник, лаз *реџ.*, коридор, путељак, путања, крчаник, пролаз, заобилазница - *сл:* проток, ток, траг, протицање ❷ в. путовање ❸ в. приступ 1.

▼ *уй.* аутопут

путања ж ▼ *уй.* пут 1.

путарина ж друмарина, возарина, цестарина

путељак м ▼ уй. пут 1.

путен прид. в. разблудан

путер м в. маслац

путовање с пут, вожња, путешествије арх., итинерар *рей.*, возидба *рей.* -

суж. екскурзија, излет, тура, маршрута, експедиција, мисија, ходочашће, матуралац, турнеја - *сл.* шетња, шетање

путовати несврш. непрел. прел. обилазити крстарити *суж.* - уй: кретати се, возити се

путовођа м в. водич

пући сврш. непрел. ❶ пукнути, распрснути се, експлодирати ❷ *жарі.* в. банкротирати

пух м зоол. (врста глодара, лат. *Glis glis*) *

пуцалина ж бот. (лат. *Colutea arborescens*) *реі:* жути багрен, звечак, жута багра, жута багрема

пуцаљка ж фам. в. пиштољ

пуцати несврш. прел. ❶ (~ из ватре-

ног оружја) испаливати ❷ (на гол) гађати (лоптом у мрежу), шутирати, распуцавати се, ћушкати, ударати (лопту), бацати (лопту), шуткати *фам.*, шутати *хрв.*

пуцњава ж палба *суж.*, плотун *суж.*, канонада *суж.*, рафал *суж.*, баража *суж.*, салва *суж.*

пучанство м в. народ 2.

пушити несврш. прел. дуванити, кадити, фумати *реі.*, димити *фам.*, курити *фам.*, пљугати *жарі.*

пушка ж шкљоцара *фам.* танцара *суж.*,

пушкомитраљез м в. митраљез

пчела ж зоол. (лат. *Apis mellifica*) (инсект који даје мед) ▼ уй. оса

пчеларство с апикултура

пшеница ж бот. (лат. *Triticum aestivum*) жито - *суж.* озима пшеница, јарица, тврдица, шишуља, шуљак, једнозрнка

Рр

рабатан прид. в. рабљен

рабити несврш. прел. в. употребљавати

рабљен прид. антикваран, коришћен, полован, рабатан, употребљаван, упортебљен, стар, трошен, ношен, дотрајао, секондхенд *не-йром. фам.*, упорабљен *хрв.*, упорабљиван *хрв.*

работа ж в. кулук

раван' ж ❶ површина, плоха, плоштина, страна ❷ равна површина, равница, низија, зараван, плато - *уй.* пољана

раван' прид. ❶ (без неравнина) гладак, изравнат, углађен, уједначен, углачан, без набора, без неравнина ❷ прав, несавијен, неискривљен, исправљен, опружен, испружен, истегнут, протегнут, израван, незавинут ❸ в. водораван ❹ (~ глас) уједначен, равномеран, монотон, миран, тих ❺ барабар, исти, једнак, упоредан, напоредан, сподобан, подједнак, истоветан, један, уједначен, равноправан, барабаре *реі.*, барабаз *вар.* - *уй:* при-

ближан, једноличан 1., равномеран ❶ в. пристао

равнање с ❶ поравнавање, изравнавање, глађење ❷ подешавање, прилагођавање, изједначавање, нивелисање, нивелирање ❸ в. руковођење

равнодушан прид. неосетљив, безосећајан, хладан, безизражајан, безбојан, индиферентан, индолентан, флегматичан, дистанциран, нехајан, незаинтересован, отупео, уздржан, једнолик, летаргичан, обамро, немаран, непомичан, неузнемирен, неосетљив, неутралан, хладан *фиі.*, леден *фиі.* - *уй.* апатичан

равнодушност ж незаинтересованост, неузнемиреност, неосетљивост, неутралност, индолентност, индоленција, инертност, индиферентност, отупелост, инерција, флегматичност, неосетљивост, безосећајност, нехајност, неосетљивост, летаргија, нехајност, хладноћа, немарност, једноличност, празнина *фиі.*

равномеран прид. уједначен, једноличан, једнолик, линеаран, скла-

дан, срећен, свуда једнак, једнако распоређен, течан *фил.* - уй. раван 5.

равнотежа ж ❶ баланс, једнакост, симетрија, еквилибријум, уравнотеженост, уједначеност, хармоничност, хармонија, усклађеност, склад, равнoмерност ❷ хармонија, хармоничност, склад, сагласје, идила, лепота, срећа, мир, ред, слога, рај (на земљи) *експр.*, дивота *експр.*, сугласје *хрв.*

рагастов м в. довратак

рад' м ❶ посао, деловање, делатност, активност, акција, подузимање, дејство, работа, оперисање, преглаштво, предузетништво, предузетност, подузимање, рука *фил.* - уй. кулук ❷ производ, творевина, дело, резултат, учинак ❸ (научни, стручни, књижевни и сл.~) дело, оглед, спис, студија, прилог, чланак, темат, трактат, есеј, текст, документ, састав, расправа, осврт, напис, публикација, репортажа, реферат ❹ в. ревност ❺ (ставити у ~) погон, употреба, покрет, кретање

рад² прид. в. решен

радан прид. марљив, вредан, предан, делатан, маран, реван, ревностан, активан, агилан, пожртвован, неуморан, послен, савестан, радишан, учинковит, раден, радин, као мрав, амбициозан, устрајан, радохоличан (превише вредан) *фам.*, флетан *реј.*, усталачки *фам.*, усрдан *реј.*, дејствен *реј.*, прилежан *реј.*, горљив *реј.*, трудољубив *реј.*

радијатор м ❶ грејач - уй. пећ ❷ (у мотору аутомобила) в. хладњак

радикалан прид. ❶ драстичан, далекосежан, екстреман, екстремистички, бескомпромисан, некомпримисан, револуционаран, превратнички, бунтован, неумерен, фанатичан ❷ в. потпун ❸ в. основни 1.

радионица ж радиона - суж. атеље, лабораторија, браварија, оружарница

радити несврш. непрел. ❶ делати, арбајтовати *фам.*, шљакати *фам.*, пословати *форм.*, работати *арх.*, службовати *арх.* - уй: бавити се, ринтати ❷ деловати, дејствовати, чинити, вршити, изводити, обављати, одрађивати, ординирати

радиша м в. марљивац

радишан прид. в. радан

радник м трудбеник, делатник, радник, пролетер, намештеник, службеник, запослени, запосленик *реј.*, раденик *арх.* - суж. чиновник, евидентичар, административни службеник, референт, бележник, већник, марник *арх.*, конзулент *реј.*, послопримац *реј.*, дужносник *реј.*, алдерман *реј.*, посленик *реј.*, конзилијар *реј.*, записничар

радња ж ❶ продавница, трговина, дућан, локал, продаваоница, продаваона, безистан *арх.*, бутига *реј.*, болта *реј.* - суж. маркет, самопослуга, самоуслуга, супермаркет, хипермаркет, бакалница, кантина, ситничарница, ситничарија ❷ потез, поступак, дело, захват, чин, акт, акција, гест, акат *арх.* - уй. подузимање ❸ (~ у наративном делу) садржај, фабула, ток, след

радо прил. ❶ вољно, оберучке, свесрдно, здушно, спремно, одмах, вољко, врло радо, од свег срца *изр.*, отворена срца *изр.*, раширених руку *изр.*, без оклевања *изр.*, без речи *изр.* ❷ в. добровољно

радознао прид. љубопитљив, заинтересован, љубопитан, питљив, заинтригиран, куриозан *реј.*

радост ж ❶ весеље, веселост, срећа, полетност, лепршавост, озареност, раздраганост, ведрина, живахност, добра воља, разгаљеност, усхит, раз-

играност, мерак, расположеност, ђеф *фам.*, лакоћа *ексѝр.* - уи: расположење, усхићеност ② в. задовољство

радостан прид. оптимистичан, озарен, срећан, насмејан, расположен, весео, лаган, неоптерећујући, разигран, распеван, занесен, живахан, чио, раздраган, блажен, полетан, ведар, обрадован, задовољан, лепршав, допадљив, разгаљен, оран, добре воље, виталан, жовијалан

радохоличан прид. в. радан

рађање с ① порођај, рођење, пород, рођај *арх.* ② *фиї.* в. стварање ③ *фиї.* (~ дана) рођење, зора, свитање, излазак сунца, свануће, излажење, освет, расвит, зар *исн. реї.*, рођај *арх.*, грањуће *реї.*, проблесак *реї.*

рађати несврш. прел. ① порађати, правити *фам.*, доносити на свет *изр.* ② *фиї.* в. будити 2. ③ *фиї.* в. стварати **ража** ж зоол. (лат. *Raja clavata*) * ▼ уи. ајкула

ражалостити сврш. прел. в. растужити

ражестити се сврш. непрел. (много се изнервирати) в. побеснети

разабирање с в. разликовање

разабрати сврш. прел. ① распознасти, видети, чути, начути, разазнати, приметити, спазити, уочити, запазити, опазити, препознати, познати, разлучити, угледати ② в. схватити 1.

разазнавање с в. разликовање

разазнати сврш. прел. в. разабрати 1. и 2.

разбацаност ж в. неуредност

разбацивати се несврш. (трошити много новца) расипати се, разметати се, арчити, просипати новац, харчити, разасипати, крчмити, улудо трошити, бацати паре, не жалити (новац), траћити *фам.*, ћердати *ексѝр.*,

тратити *реї.*, улупавати *фам.*, просипати у ветар *изр.* - уи. трошити

разбеснелост ж в. разјареност

разбијати несврш. прел. ① в. ломити 1. ② раздвајати

разбијач м ① в. вандал ② в. снагатор

разбијен прид. ① поломљен, сло-мљен, слупан, скршен, изломљен, смрсан, разлупан ② *фам.* в. побеђен

разбити сврш. прел. ① поломити, сломити, слупати, скршити, изломити, смрскати, разлупати, покршити *реї.* ② *фам.* в. победити ③ *фам.* в. пребити

разблажити сврш. прел. (измешати с водом) разводнити, растањити, ослабити, ублажити, омекшати *фиї.*, рашчинити *реї.*, смекшати *реї.*, ражидити *реї.*

разблудан прид. пожудан, блудан, похотан, развратан, прчевит, раскалшан, склизак, сензуалан, облапоран, распустан, помаман, похотљив, волуптуозан, путен, сладострастан, либидинозан, ласциван, сполно страствен, осетилан, слободан, плотан *реї.*, плотски *реї.* - уи: скаредан, чулан 1., страстан

разблудник м в. развратник

разблудност ж в. разврат

разбој м ① чекрк, вретено, намоталка, моталица, вртило, колотур, осовина, котур, вртилица, коло *фиї.*, вртешка *фиї.*, летњак *реї.*, витло *реї.*, мотовило *реї.*, витао *реї.*, рашак *реї.*, навитњак *реї.*, машиница *фам.*, сновалка *арх.*, предње *арх.*, сноватник *арх.*, шипка *реї.* ② в. вратило

разбојник м пљачкаш, бандит, одметник, преступник, лупача, крадљивац, делинквент, отимач, провалник, шагровац, луталица, фуњара, ганг-

стер, хаин *реї.*, харамија *реї.*, пустихија *арх.*, куче *йої.* - *уй:* вуцибатина, нитков, битанга, пробисвет, силеџија, злочинац - *сл:* издајица, кривац, мафијаш, убица, криминалац

разбојништво с бандитизам, разбојство, пљачкање, злочинство, хајдуштво, пљачкаштво, бандитство, одметништво, насилништво, отимање, злотворство, пустихилук *арх.* - *уй:* злочин, насиље

разбојство с в. разбојништво

разболети се сврш. (постати болестан) оболети, лећи (у постељу), разарити се *суж.*, занемоћати *реї.*, занемоћи *реї.* - *уй:* ослабити 1.

разбор м в. памет

разборитост ж ❶ в. методичност ❷ в. памет

разбудити сврш. прел. ❶ (пробудити оног који је спавао) расанити, раздремати, тргнути, дигнути из кревета, пренути из сна ❷ *фиї.* покренути

разбудити се сврш. в. пробудити се

разбуктао прид. в. распламсао

разбуцати сврш. прел. в. разорити

разваљен прид. ❶ (о вратима) изваљен, размандаљен, одваљен ❷ *жарї.* в. пијан

развезивати несврш. прел. одвезивати, разрешавати, разузлавати, дрешити, распертлавати *фиї.*, распетљавати *фиї.*

развеселити сврш. прел. (донети срећу и радост неком) развеселити, озарити, разведрити, усрећити, раздрагати, увеселити, пријатно изненадити, орасположити

развеселити се сврш. (постати радостан због некога или нечега) обрадовати се, порадовати се, одушевити

се, усрећити се, процветати *фиї.*, синути *фиї.*

развијен прид. в. снажан 1.

развијати се сврш. ❶ в. порастати 1. ❷ в. сазрети 1. ❸ одмотати се, одвити се ❹ (добити лишће уместо пупољка) пролистати, олистати

развлачити несврш. непрел. ❶ истезати, растезати, повлачити, разапњати, распростирати, раширивати, ширити, извлачити, вући, затезати ❷ *фиї.* отезати, говорити споро без краја, детаљисати *фам.*

развлачити се несврш. ❶ в. мешкољити се ❷ (налазити се посвуда) вући се, отезати се, повлачити се, потезати се

разводник м бот. (лат. *Solanum dulcamara*) *реї:* паскавица, горкослад, жбриља, одорита трава, пасвица, разводњак, расходник, разходњак, расодник, тимбоља, угаслица

развој м в. раст 4.

разврат м ❶ изопаченост, неморал, развратност, порочност, разудареност, бестидност, некрепост, нечасност, бешчасност, распуштеноост, фриволност, срамотност, разузданост, либертинизам, бешчасће, саблажњивост, опсценост, пороц, ласцивност, безочност, непоштење, раскалашност, блуд, исквареност, скаредност, нећудоређе, неетичност, поквареност, прљавштина, распусништво, недолитност, обест, пустипашноост, неморалност, необузданост, непристојност, морални пад, беспуће *фиї.*, распусност *фам.*, курварлук *фам.* *йої.* - *уй:* похота, разблудност ❷ в. перверзија ❸ в. похота

развратан прид. ❶ скаредан, ласциван, срамотан, опсцен, саблазан, раскалашан, вулгаран, скандалозан, грешан, похотан, разуздан, бесраман,

нечастан, перверзан, саблажњив, бестидан, шокантан, запањујући, блудан, зазоран, негосподски, сраман, раскалашен, распуштен, запрепашћујући, безочан, бешчедан, стидан *арх.*, увредљив *еуф.* ❷ пожудан, блудан, похотан, разблудан, прчевит, раскалашан, склизак, сензуалан, облапоран, распустан, помаман, похотљив, волуптуозан, путен, сладострастан, либидинозан, ласциван, сполно страствен, осетилан, слободан, плотан *реј.*, плотски *реј.* - *уј:* опсцен, инстинктиван, скарעדан, чулан, страстан ▼ *уј:* простачки

развратник м (човек неуредног и распуштеног живота) раскалашник, разузданик, блудњак, безобразник, распусник, распуштеник, раскалашник, блудочинац, либертинац, антихрист *фиј.* - *уј.*

развратност ж в. разврат

разврставати несврш. прел. рашчлањивати, раздвајати, одељивати, распоређивати, груписати, класификовати, сврставати, сортирати, класифицирати *хрв.*

развучен прид. ❶ извучен, раширен, распростра, разасрт ❷ в. опсежан 1.

разгала ж в. ведрина 1.

разгаљен прид. в. радостан

разгаљивати несврш. прел. ❶ (отклањати нешто нелагодно) ублажавати, олакшавати, освежавати, окрепљивати, јачати, галити, поткрепљивати, крепити, снажити, чилити, соколити, чврстити, силити, бодрити, одмарати, оживљавати ❷ в. увељавати

разглабати несврш. прел. фам. в. разговарати

разгласити сврш. прел. обавестити, објавити, саопштити, јавити, информ-

мисати, упознати (некога о нечему), огласити, пријавити, изнети, рећи, рекламирати, наговестити, обзнанити, дати (нечему) публицитет, развикати, раширити, лансирати (у јавност), дојавити, казати, обелоданити, пронети (глас), дати на знање, раширити глас, открити, реферисати, извести, разбубати *фам.*, раструбити *фам.*, растамбурати *фам.*, разбрбљати *фам.*, растелалити *фам.*, анонсирати *арх.*, афиширати *арх.*, авизирати *реј.*, приопћити *хрв.*

разглашавати несврш. прел. оглашавати, објављивати, јављивати, саопштавати, давати на знање, обзнањивати, обавештавати, развикивати, разглашавати, ширити, преносити (глас), лансирати (у јавност), трубити *фам.*, тамбурати *фам.*, бубњати *фам.*, добошарити *фиг.* - *уј.* трачарити

разгневљен прид. љут, љутит, срдит, разљућен, разјарен, иживциран, изнервиран, гневан, киван, јаростан, надркан *жарј.* - *уј:* бесан, разјарен 1. - *сл:* бунтован, узбућен

разговарати несврш. непрел. ❶ причати, говорити, диванити, комуницирати, водити разговор, претресати, дискутовати, развезати, распричати се, растелалити се *реј.*, лонцати *реј.*, ћергати *фам.*, вести *фам.*, разглабати *фам.*, развести *ексир.*, глагољати *арх.*, конверзирати *реј.* ❷ *фам:* ћаскати, брбљати, запредати, жуборити, тамбурати, запредати, диванити, чаврљати, ћућорити, квочати, домунђавати се, диплити, бунцати, наклапати, бенавити, чегртати, чангризати, мрморити, дробити, говоркати, роморити, прежвакавати, бубати, гудити, звекетати, брусити језик, разглабати, глабати, дромбуљати, жрвњати, тандркати, збор збо-

рити, вести, причкати, тралалакати, причуцкати, парлати, четовати *жарг.*, ћакулати *рег.*, жлабрати *рег.* - *уй:* говорити, лупати, оговарати

разговор м **1** говор, разговарање, конверзација, комуницирање, говорење, општење, причање, комуникација, дијалог, прича, кореспонденција, контакт, зборење, говораница *фам.*, жвака *жарг.*, спика *жарг.*, збор *арх.*, козерија *регг.*, домјенак *регг.* **2** в. справа **2**. **3** в. препирка

разговорни прид. **1** вербалан, усмен, оралан, говорни, језични, изречен, исказан **2** (~ стил) фамилијаран, неформалан, говорни

разгон м бот. (лат. *Veronica officinalis*) *регг.*: честославица, змијина честославица, шумска маљава вереница, веруника, дупчац, европски чај, људска верност, пропињача, ранилист, стравна трава, трава од ушљама

разгоропађен прид. в. разјарен **1**.

разграђивати несврш. прел. растављати, декомпоновати, одељивати, делити, разваљивати - *уй.* раздвајати

раздаљина ж одстојање, даљина, одмакнутост, размакнутост, размак, распон, удаљеност, релација, простор, даљ, дистанца, растојање, дистанцираност, одмак, растој, интервал, далечина, средокраћа *регг.*, протег *регг.*, метража *фам.*, далеч *регг.*

разданити се сврш. в. сванути

раздвајање с одвајање, рашчлањивање, разбијање, растављање, одељивање, сепарирање, цепање, ломљење, двојење, половљење, разлучивање, рачвање

раздвајати несврш. прел. одвајати, делити, рашчлањивати, разлучивати, одељивати, двојити, разједињавати, разграђивати, половити, уситњавати, растављати, преполовљивати, пре-

ламати, сепарирати, декомпоновати, откидати, разбијати, цепати *фиг.*, чехати *регг.*, черечити *фам.*, рашчеречивати *фам.*, јединити *регг.*, преполовљати *регг.*

раздвојен прид. **1** одвојен, одељен, подељен, раздељен, разлучен **2** в. рачиваст

раздвојити сврш. прел. в. одвојити **1**.

раздобље с **1** (временски период уопште или раздобље које се одликује неким догађајима) епоха, ера, век, период, интервал, време, доба, етапа, сезона, доб, циклус, ера, размак, одсек времена, мена *арх.* **2** (период у развоју нечега) стадијум, степен, фаза, етапа

раздор м несугласица, спор, размирица, завада, конфронтација, конфликт, опрека, раскол, процеп *фиг.*, расцеп *фиг.*, јаз *фиг.* - *уй.* свађа

раздорник м в. сплеткарош **1**.

раздраган прид. в. радостан

раздраганост ж в. радост **1**.

раздраженост ж в. разјареност

раздраживати несврш. прел. **1** в. нервирати **2** в. задиркивати

раздражљив прид. в. нервозан

раздражљивост ж **1** в. разјареност **2** нервоза, живчаност, преоптерећеност, стрес, узнемиреност, узрујаност

раздробити сврш. прел. здробити, скрцати, скрцкати, смрскати, смождити, скршити, стучати, истучати, издробити, размрскати, уситнити, размрвити, згњечити, изгњечити, смлавити

разигран прид. **1** енергичан, живахан, виталан, младалачки, темпераментан, брз, покретљив, динамичан, снажан, покретан, полетан, весело,

животан, жив(ахан), агилан, врцкаст, пун живота, пун живости, вижласт, хитар, подузетан, ведра духа, бодар, чио, жустар, прштав, ведар, крепак, немиран, окретан, млађахан, ватрен *фиї.*, гибак *фиї.*, активан *фиї.* - *уй:* свеж, јак, млад **⊕** в. радостан

разиграност ж в. живост

разјарен прид. **⊕** необуздан, разгневљен, помахнитао, побеснео, насилаан, агресиван, суров, избезумљен, разгоропађен, безуман, распаљен, живчан, разуздан, разоран, помаман, полудео, страховит, жесток, луд од беса, незадржив, безглав, тешко савладив, изван себе, бесомучан, љут као поскок, узаврео, горопадан, подивљао, виолентан, иживциран, хистеричан, изнервиран, несавладив, неурачунљив, неприсебан, распамећен, неразборит, неуравнотежен, олујан, фуриозан, паклен, неумољив, рабијатан *рей.* - *уй:* бесан - *сл:* бунтован, узбуђен **⊕** в. силовит 1.

разјареност ж срџба, љутитост, љутина, љутња, побеснелост, јарост, гневност, раздраженост, разјареност, горопад, жестина, јар, гнев, јеткост, јед, бесноћа, афекат, махнитост, набуситост, распаљеност, разбеснелост, беснило, осорност, помама, срда, срдитост, срдња, бешњење, фурија, пламен *фиї.*, жучљивост *фиї.*, жуч *фиї.*, ватра *фиї.*, огањ *фиї.*, жар *фиї.*, отровност *фиї.* - *уй:* гордост 2., махнитост, похота, лудило, нерасположење, незадовољство - *сл:* помућеност, узбуђење, еуфорија, надуреност, нагон

разједињавати несврш. прел. в. раздвајати

разлаз м в. растаанк

разлегати се несврш. (о звуку) одзвњати, одјекивати, тутњити, тутњати, бубњати, правити ехо, враћати

се, извирати - *уй:* бучати 1.

разливати се несврш. в. цурити 1.

разлика ж дистинкција, различитост, несличност, разнородност, диференцираност, разлучивање, одвајање, раздвајање, неподударност, неподударање, диспаратност, неслагање, нескладност, неуједначеност, апартност, различност, неуспешност, диспаратитет, разликовање, несклад, хетерогеност - *уй:* супротност, посебност

разликовање с (прављење разлике) разазнавање, распознавање, разабирање, диференцирање, разлучивање, лучење

разликовати несврш. прел. увиђати/примећивати разлику, разликовати, разазнавати, распознавати, разабирати, разлучивати, раздвајати, диференцирати, лучити

разликовати се несврш. (~ нечим од осталих) издвајати се, истицати се, одвајати се, искакати, одскакати, одударати

разликовати се несврш. одударати, диференцирати се, распознавати се, издвајати се, истицати се, дистонирати, одскакати, искакати, штрчати

различак м бот. (лат. *Centaurea cyanus*) *рей:* амбор, анжеле, барличак, блавецје, житница, загасиље, метлица, модар цвијет, модри различак, модро-цвет, озлобац, плавка, сагофиље, синчец, шемишљика

различит прид. **⊕** многострук, вишеструк, разноврстан, разнородан, шаролик, сваковрстан, шаренолик, хетероген, мултилатералан, вишестран, комплексан, разнолик, екстензиван, универзалан, мешан, различан, широк, разноврстан, вишестепен, мултипли, сложен, свакојак, ра-

зни, разноличан, разноразни *експр.*, абрашаст *арх.* - *уй*: вишеслојан I., исцрпан I. - *сл*: шарен, свестран, свакав, разнобојан **②** посебан, друкчији, необичан, другачији, изниман, јединствен, атипичан, особит, изванредан, неочекиван, неконвенционалан, несличан, несвакидашњи, оригиналан, нетипичан, изузетан, особен, нарочит, беспримеран, издвојен, несвакодневан, ванредан, ексцентричан, специјалан, дистинктиван, неуобичајен, други, уникатан, редак, својствен, екстравагантан, нередовит, друговак, вансеријски, својеврстан, одвојен, оделит, различан, партикуларан, апартан, дистингвиран *реџ.*, пекулијаран *реџ.*, другојачији *реџ.*, посебујан *хрв.* - *уй*: властит, непознат I., незгодан I., неразумљив

различитост ж **①** в. разлика **②** чудноватост, нарочитост, изванредност, атипичност, особеност, необичност, индивидуалност, изнимност, посебност, помереност, уникатност, својеврност, ексцентричност, својственост, јединственост, нетипичност, специфичност, настраност, неуобичајеност, особеност, специјалност, неправилност, ненормалност, оригиналност, изузетност, пекулијарност, изворност, самосвојност, спецификум, дивергентност, бизарност, чудност, курioзитет, карактеристичност, двојбеност *реџ.*, посебујност *хрв.* - *уй*: реткост - *сл*: неочекиваност, новина

разлог м **①** (покретач за неку одлуку или радњу) мотив, мотивација, подстицај, потицај, разлог, стимуланс, покретач, стимуланс, мотор *физ.*, ињекција *физ.* **②** поткрепа, чињеница, афирмација, доказ, образложење, оправдање, аргумент, потврђеност, аргументат, аргументација, пријепор *хрв.*

разложити сврш. прел. **①** в. одвојити I. **②** в. образложити

разложност ж в. методичност

разлучивање с **①** в. раздвајање **②** в. разликовање

разлучивање с в. разликовање

разлучивати несврш. прел. **①** в. раздвајати **②** в. испитивати I.

разлучити сврш. прел. **①** в. одвојити I. **②** в. разумети I.

размажен прид. (који је васпитан без изграђивања осећаја за самосталност и одговорност) распуштен, раскалашан, неодговоран, недисциплинован, разуларен - *уй*. себичан, обестан

размазити сврш. прел. (~ неку особу, обично дете) искварити, покварити, распустити

размак м **①** в. раздаљина **②** в. међувреме

размакнутост ж в. раздаљина

размахати се сврш. **①** (почети млатарати) размлатарати се **②** (о сукобима, узети маха) развити се, раширити се, ескалирати, повећати се, проширити се, распадити се, распламсати се

размахивати се несврш. **①** млатити, млатарати, витлати (нечим) **②** *фам.* в. разметати се I.

разменити сврш. прел. **①** (заменити једно за друго) заменити, трампити **②** в. уситнити 2.

размера м **①** в. мера 4. **②** размер, димензија, простирање - *уй*. формат **③** размер, сразмера, пропорције

разметати се несврш. прел. не-прел. **①** *нейрел.* хвалити се, правити се важан - *фам.* шепурити се, гордити се, прсити се, охолити се, трсити се, дрчити се, дизати нос, бочити се, ребрити се, банити се, кицошити се, галамити о својој вредности, шепи-

рити се, парадирати, надувати се, размахивати се, кочоперити се, махати, напувати се, пумпати се, пувати се, прчити се - *реј*. пинчити се, јордамити, ачити се, рашепирити се, прошити се; курчити се *нар.*, пурити се *арх.*, зорити се *реј*. ② *йрел.* в. расипати се

разметљив прид. в. претенциозан 1.

размештај м размештање, размештеност, распоред, распоређеност, аранжман, расподела, дељење, дистрибуција, раздељивање, расподела, подела

размирица ж в. свађа

размислити сврш. прел. размотри-ти, видети, погледати, промислити, запитати се, замислити се (над нечим), одмерити мисли, мућнути главом, прогрунтати *фам.*

размишљање с мишљење, промишљање, разматрање, умовање, расуђивање, резоновање, мозгање, рефлексива, думање *фам.*

размишљати несврш. прел. мислити, расуђивати, разматрати, умовати, мозгати, резонovati, промишљати, паметовати, думати *фам.*, контати *фам.*, разбијати главу *изр.* - *уй.* судити 1., рачунати

размотрити сврш. прел. преиспитати, испитати, анализирати, изанализирати, узети у обзир, промислити/размислити (о нечему)

размрвити сврш. прел. в. раздробити

размутити сврш. прел. в. промешати

размућивати несврш. прел. в. мутити 2.

разнежен прид. дирнут, погођен, ганут, коснут *реј*. - *уй.* одушевљен

разнежити сврш. прел. дирнути, погодити, ганути, коснути *реј*.

разнобојан прид. в. шарен

разнобојност ж шаренило, шароликост, обојеност, шарастост, вишебојност, шаренкастост, дречавост *фам.* - *сл:* разноврсност, полихромија

разноврсност ж в. различит 1.

разноврстан прид. различит, многострук, вишеструк, разновродан, шаролик, сваковрстан, шаренолик, хетероген, мултилатералан, вишестран, комплексан, разнолик, неједнак, раскошан, екстензиван, универзалан, мешан, различан, широк, многоврстан, вишестепен, мултипли, сложен, свакојак, разни, разноличан, разновразни *експр.*, абрашаст *арх.* - *уй:* вишеслојан, исцрпан - *сл:* шарен, свестран, свакакав, разнобојан - *уй.* другачији

разнолик прид. в. разноврстан

разноликост ж в. различитост

разновродан прид. в. разноврстан

разнородност ж в. различитост

разноода ж забава, провод, рекреација, опуштање, релаксација *фам.*

разноодити сврш. прел. в. анимирати 1.

разоран прид. ① (који разара, руши) рушилачки, деструктиван, уништавачки, катаклизмичан ② в. погубан ③ в. силовит 1.

разорити сврш. прел. уништити, ушропастити, руинирати, девастирати, згромити, смрвити, смрскати, разбуцати, затрти, утући, демолирати, докрајчити, обурвати, растурити, срушити, порушити, разрушити, разбити у прах, распршити, скршити, здробити све пред собом, разбити као дете звечку, уклонити, смождити, разградити, срубити, разбити, здробити, претворити у прах, сравнити са земљом, оштетити, сатрти, скрхати,

минирати *фиї.*, сагорети *фиї.*, потргати *реї.*

разоткрити сврш. прел. *в.* одати

разочаран прид. *в.* незадовољан

разочарање *с* (осећање незадовољства због неостварених очекивања) разочарење, изневеривање, заказивање, незадовољство, подбачај *фиї.*

разочарати сврш. прел. (не оправдати очекивања) изневерити, заказати, затајити, оманути, не задовољити, подбацивати *фиї.*

разрада *ж* обрада, прерада, усавршавање, обрађивање, амплификација *фиї.*, обрадба *хрв. реиј.*, раздрадба *хрв.*

разрадити сврш. прел. (мисао) амплификовати, развити, проширити *фиї.*, амплифицирати *хрв.*

разред *м* одељење, одељак, сектор, група, скуп, скупина

разређивати несврш. прел. *в.* мутити 2.

разрешавати несврш. прел. ① (~ проблем, неспоразум) решавати, смиривати, стишавати, ублажавати, гладити *фиї.*, изравнавати *фиї.* ② *в.* развезивати

разрешење *с* ① решење, излаз, расплет, завршетак, крај, размршење, солуција ② *в.* помиловање

разрешити сврш. прел. ① *в.* решити 1. ② *в.* поништити

разрогачити сврш. прел. (широм отворити очи) избегити се, избуљити се, исколачити очи, заколачити (очима), забленути се, изрогачити се

разрок прид. зрикав, врљав, врљоок

разрушив прид. *в.* савладив

разрушити сврш. прел. *в.* разорити

разувераванье *с* (уверавање у супротно) *в.* образлагање

разуздан прид. ① *в.* разјарен 1. ② *в.* развратан 2.

разузданик *м в.* развратник

разузданост *ж* ① *в.* разулареност ② *в.* разврат

разуларен прид. ① *в.* размажен ② *в.* разблудан

разулареност *ж* изопаченост, неморал, разврат, развратност, порочност, бестидност, некрепосност, нечасност, бешчасност, распуштеност, фриволност, срамотност, разузданост, либертинизам, бешчасће, саблажњивост, опсценост, порок, ласцивност, безочност, непоштење, раскалашност, блуд, исквареност, скаредност, нећудоређе, неетичност, поквареност, прљавштина, распусништво, недоличност, обест, пустопашност, неморалност, необузданост, непристојност, морални пад, беспуће *фиї.*, распусност *фам.*, курварлук *фам. йої.*

разум *м* свест, свесност, присебност, прибраност, рационалност, душа, ум, памет, разборитост - *уй:* ум

разуман прид. разложан, следствен, разборит, логички, разуман, уман, здраворазумски, смислен, повезан, сувисао, рационалан, оправдан - *уй.* одређен 1., јасан 1., паметан

разумевање *с* ① интерпретација, гледиште, видик, поглед, мишљење, мњење, назор, оцена, поимање, просуђивање, схватање, спознаја, суд, читање *фиї.* ② *в.* саосећање

разумети сврш. несврш. прел. ① схватити, докучити, спознати, укачити, установити, ухватити, увидети, прозрети, разлучити, проникнути (у нешто), докачити, уочити, разазнати, разабрати, видети, појмити, развидети, ући у главу, допрети у главу, похватати, утувити (у главу), похватити конце, дохватити *фиї.*, скапирати *фам.*, укопчати *фам.*, сконгати *фам.*,

скужити *фам.*, прокљувити *фам.*, провалити *жарі.*, укапирати *жарі.*, извалити *жарі.* ② (разумети на свој начин) *в.* доживети 3.

разумљивост ж докучивост, схватљивост, логичност, објашњивост, оправданост, појмљивост, приступачност, прихватљивост, рационалност, саморазумљивост, достигнућност, развојност, белоданост, ухватљивост, јасноћа, видност, видљивост, очигледност, очитост, проничност *реџ.*

рај м ① (по разним учењима, место на које одлазе душе праведника) еден, небо *фиі.*, небеса *фиі.* ② *фиі.* (предивно место за живот) рај на земљи, идила, лепота

рајсвешлус м патент, зип, шлиц *фам.*

рак м зоол. (врста чланконошца, лат. Crustacea) *

ракија ж ракијица, раца - *уй.* брља

ракун м зоол. (врста северноамеричког медведа, лат. Procyon lotor) *

раље ж мн. *в.* чељуст

рампа ж браник, малта, бркља *реі.*

ранац м руксак, торба - *реі.* упртњача, торбак, напртњача, ваљарица, ваљевица

рандеву м *жарі.* *в.* састанак 2.

раније прил. *в.* некада 1.

ранилист м бот. (лат. Stachys officinalis) *реі.* рањеник, буквица, црна буквица, бетоника, бетуника, битуница, гушар, јетрњак, петоника, рањак, српац, храставац, чистац

рањавати несврш. прел. ① повређивати, озлеђивати ② *експр.* *в.* ружити

раса ж врста, тип, сој, сорта, специјес, фамилија, род, пасмина, ваина *реі.*, фела *фам.*, багра *арх.*, трага *йоі.*,

расвета ж *в.* светло

расветлити сврш. прел. ① (засути светлошћу) осветлити, озарити, облити, илуминирати, засветлити, озрачити, расветлити ② *в.* образложити

расецање с *в.* сецирање

расецати несврш. прел. *в.* сећи 1.

расизам м *в.* дискриминација

расипати се несврш. *в.* разбацивати се

раситнити сврш. прел. *в.* уситнити 1. и 2.

раскалашан прид. ① *в.* простачки ② *в.* развратан 1. и 2.

раскалашник м (човек неуредног и распуштеног живота) *в.* развратник

раскалашност ж *в.* разулареност

раскид м *в.* поништење

раскидив прид. *в.* поништив

расклопити сврш. прел. (~ на саставне делове, неку справу) раставити, демонтирати

раскол м ① (црквени) шизма, схизма, расцеп, подела ② *в.* раздор

раскомотити се сврш. (заузети удобан положај) наместити се, раширити се, сместити се, прострети се, извалити се *фам.*, изврндупечити се *жарі.*

раскорак м ① (недостатак складности, најчешће међу људима) несклад, разилажење, размимоилажење, неслагање, дисхармонија, дискрепанција *реџ.* - *уй.* нетрпељивост ② (став при стајању у некој спорској дисциплини) *

раскош ж благостање, луксуз, гламур, изобиље, имућство, сјај *фиі.* - уп. богатство

раскош м луксуз, сјај, помпа, изобиље, обиље, обилност, богатство, комфор, гизда *арх.* - *уй.* лепота 1.

раскошан прид. ❶ пун раскоши, блистав, богат, накићен, скупоцен, богат, луксузан, помпезан, украшен, ластован *арх.* ❷ *в.* разноврстан ❸ *в.* бујан 1.

раскринкати сврш. прел. ❶ *в.* прозрети 1. ❷ *в.* прочитати

раскрсница ж (место на којем се укрштају путеви) раскршће, укрштање, крижање *хрв.*, раскрижје *хрв.*, крижопуће *хрв.*

раскрчити сврш. непрел. очистити, распремити, рашчистити

раскршће с (место на којем се укрштају путеви) *в.* раскрсница

раскућити се сврш. *в.* осиромашити

распад м *в.* пропаст 1.

распадут прид. *в.* труо

распалити сврш. прел. ❶ *в.* потпалити 1. ❷ *в.* треснути 1. ❸ *в.* ошинути 1.

распаљен прид. ❶ упаљен, ужежен, распламсао, потпаљен ❷ *в.* разјарен 1.

распамећеност ж *в.* сулудост

распеван прид. *в.* расположен

расписати сврш. прел. пријавити, објавити, најавити, огласити, анонсирати - *уй.* разгласити

распитивање с *в.* испитивање

распламсао прид. пламен, ватрен, огњен, разбуктао, горљив, упаљен, жежен *арх.* - *уй:* врућ

расподела ж *в.* распоред 2.

распознавање с *в.* разликовање

распознавати несврш. прел. *в.* разликовати

распознавати се несврш. *в.* разликовати се

расположен прид. ❶ (добро ~) оптимистичан, радостан, озарен, срећан, насмејан, весео, лаган, неоптерећујући, разигран, распеван, занесен, живахан, чио, раздраган, блажен, по-

летан, ведар, обрадован, задовољан, крепак, лепршав, допадљив, разгаљен, оран, добре воље, виталан, жовијалан ❷ *в.* спреман 2.

расположење с ❶ (добро ~ у неком простору) угођај, стање, дух *фиј.*, амбијент *фиј.*, клима *фиј.*, озрачје *фиј.* *хрв.*, атмосфера *фиј.*, мирис *фиј.*, амбијенат *реј.*, штих *фам.*, штимунг *фам.* - *уй.* весеље ❷ (душевно стање, осећање) спремност, расположеност, воља, решеност, готовост, склоност, приправност, загрејаност *фам.*

распон м ❶ домашај, дохват, досег, опсег, обим, замах, ширина, дијапазон, границе, оквир, далекосежност, домак, величина, распрострањеност, обухват, раширеност, видик *суж.*, амплитуда *фиј.* ❷ *в.* раздаљина

распоред м ❶ поредак, редослед, сврставање, аранжман, ред *фам.*, диспозиција *форм.* размештај *суж.* ❷ дистрибуција, расподела, распоређивање, раздеоба ❸ програм, сатница, програм, итинерар

распоређивање с *в.* распоред 2.

расправа ж ❶ *в.* свађа ❷ (окупљање веће или мање групе људи ради неког договора) већање, конгрес, састанак, разговор, расправа, седница, претрес, дебата, конференција, договарање, договор, окупљање, скуп, форум, разговор, скупштина, дискусија, пленум, семинар, усаглашавање, симпозијум, сесија, лонцање *реј.*, адет *реј.* *реј.*, конвенција *форм.*, збор *арх.*, веће *арх.*, окуп *реј.*, сабир *реј.*, до-мјенак *хрв.* - *уй:* слога, договор, уговор, гомила ❸ *в.* рад¹ 3.

расправљати несврш. непрел. дискутовати, заседати, већати, разматрати, саветовати се, размењивати мишљења, састанчити *фам.*, дискутирати *хрв.*, конферирати *хрв.*

расправљати се несврш. спорити се, препирати се, надмудривати се, судити се, гложити се, објашњавати се, надвикивати се, јурити се *фиї.*, ломити копља *фиї.*, прегањати се *фиї.*, кидати се *фам.* парничити се *суж.*

расправљив прид. оспорљив, дискутабилан, споран, проблематичан, двојбен *хрв.* - *уй.* сумњив, нејасан

распродаја ж снижење, попуст, акција

распрострањен прид. (којег има повсуда) раширен, заступљен, проширен, уобичајен

распрострети се сврш. (заузети неку већу територију) *в.* раширити се 1.

распусник *м в.* развратник

распусност *ж в.* разврат

распуст *м в.* одмор 1.

распустан прид. *в.* развратан 1.

распуштен прид. ❶ *в.* развратан 1. ❷ *в.* неукротив 1. ❸ *в.* пркосан ❹ *в.* размажен

распуштеник *м в.* развратник

распуштеност *ж в.* разврат

раст *м* ❶ висина, стас, раст, вишина *реї.* ❷ (~ организма) израстрање, сазревање, развој, развитак, растење, повећавање, ширење, издужавање, дебљање, бујање, пупање, бубрење, ницање ❸ гомилање, прилив, повећавање, акумулација, концентрација, скупљање, накупљање, таложeње, нагомиланање, увећавање, надолажење, сакупљање, доток, згртање, пораст, сакупљање, прираст, појачавање, притицање, дотицање, навирање, повећање, концентрисање, надолазак, агломерација, набацивање, збијање, депозиција *сїруч.*, централизација *реї.*, притјецај *хрв.*, концентрирање *хрв.* ❹ прогрес, пораст, побољшање,

повећање, помак, напредак, експанзија, опорављање, просперитет, развој, опоравак, процват, одмицање, успон, бољитак, помицање, усавршење, уздизање, промена набоље, корак напред, позитивно кретање, цветање *фиї.*, оздрављење *фиї.*, ескалација *фиї.*, аугментација *реї.*, побољшица *реї.*

раставити сврш. прел. ❶ (удаљити једно од другогa) раздвојити, одвојити, оделити, удаљити, распарити, разјединити, осамити ❷ (~ на саставне делове, неку справу) расклопити, демонтирати ❸ (~ ноге или руке) раширити, размаћи

раставић *м бот.* (лат. Equisetum arvense) *реї:* преслица, барска метлица, коњореп, креш, зглобара, барска јела, вошће, вретеника, коњогриз, коситерна трава, пољски креш, пољска преслица, пољски цинкрот, раставиче, хвост, штукавац

растављати несврш. прел. *в.* раздвајати

растанак *м* раздвајање, опроштај, разлаз, разилажење, одлажење, напуштање, одвајање, довиђења

растварати несврш. прел. *в.* мутити 2.

растегљив прид. *в.* савитљив

растеретити се сврш. отарасити се, ратостиљати се, решити се, ослободити се, отрести се, стрести (некога), лантросиљати се *реї.*, курталисати се *фам.*, скинути јарам *изр.*

расти несврш. непред. ❶ (успевати на неком простору) успевати, вегетирати, развијати се, постојати, одржавати се, појављивати се ❷ развијати се, сазревати, бујати, пупати, напредовати, цигљати, повећавати се ❸ *в.* напредовати

растојање *с в.* раздаљина

растресеност ж збуњеност, конфузност, сметеност, смушеност, смућеност, смушењаштво, изгубљеност, запетљаност, збрканост, помутња, смутња, пометња, пртљавост, заузланост *реј.*

растројен прид. (~ духом) *в.* одсутан 2.

растужен прид. *в.* тужан

растуживати несврш. прел. (чинити тужним) жалостити, ожалошћавати, јадити, наносити бол, индигнирати, повређивати, ојађивати, погуживати *реј.* - *уй.* узнемиравати 1.

растужити сврш. прел. дирнути, погодити, разнежити, ражалостити, ганути, коснути *реј.* - *уй.* повредити 2.

растурити сврш. прел. *в.* разорити

расути се сврш. ① просути се, испасати ② (заузети неку већу територију) распростраити се, прострети се, раширити се, растегнути се, протегнути се, проширити се, испунити, покрити, обухватити, пружити се у даљину, разлити се *фиј.*

расхлађивати несврш. прел. освешавати, хладити, галити

расцветан прид. процветао, бехран, у цвату, расцветао

расцеп м *в.* процеп

расцепкати сврш. прел. *в.* исецкати

расцепљен прид. *в.* рачваст

рат м ① (оружани сукоб) војна, сукоб ② *фиј.* (жестоки сукоб) беспощедна борба, окршај, конфронтација, обрачун

ратар м земљорадник, пољопривредник, паор, аграрца, кмет (~ у феудализму), парасник *реј.*, бируш *реј.*, бирош *реј.*, земљоделац *реј.* - *уй.* селџак - *суж.* воћар, повртлар

ратарство с аграр, пољопривреда, земљорадња, земљорадништво, зе-

мљоделство *реј.*, пољоделство *хрв.* - *суж.* сточарство, повртларство, воћарство

ратиште с бојиште, ратно поље, бојно поље, ратно подручје, фронт, поприште сукоба, мејдан, разбојиште *реј.*, бојишница *хрв.* - *уй.* борилиште

ратни прид. (који се односи на рат) бојни, ратнички, бојевни *арх.*

ратник м *в.* војник

ратнички прид. (који се односи на ратнике) ① *в.* ратни ② *в.* милитантан

ратоборан прид. ① *в.* милитантан ② (који је расположен за борбу) ратнички, борбен, бојни, нападачки, жесток, насртљив, нагао, пргав, бојован *реј.*, бојовит *реј.*, кочоперан *фам.* - *уй:* храбар, насилан, витешки

ратоборност ж *в.* борбеност

ратовати несврш. непрел. борити се, сукобљавати се, војевати, дејствовати, клати се *фиј.*, рвати се *фиј.*, војштити *реј.*, бојевати *арх.*, војновати *арх.*

ратосиљати се сврш. растеретити се, отарасити се, решити се, ослободити се, отрести се, лантросиљати се *реј.*, курталисати се *фам.*, скинути јаграм *изр.*

рафал м *в.* пуцњава

рафиниран прид. ① *в.* узвишен 1.

② *в.* осећајан 1. ③ *в.* сусретљив

рафинираност ж ① *в.* учтивост

② *в.* углађеност 1. ③ *в.* отменост

рација ж (полицијска потрага) тражење, наскок, претрес, тражња, преглед, инспекција

рационалан прид. *в.* разуман

рационалност ж *в.* разум

рачвање с ① *в.* раздвајање ② бифуркација *суж.* - *уй.* рукавац

рачваст прид. рашљаст, виличаст,

раздвојен, расцепљен, двокрак, ра-
кљаст, виласт, рачват, расохаст *реџ*.

рачун м ❶ трошак, новчани збир,
цех *фам.* ❷ в. аритметика ❸ *арх.* в.
математика

рачунаљка ж дигитрон, абакус
арх., сабирач *реџ*., рачунало *хрв.*, ло-
гаритмар *суж.*, шибер *суж.*

рачунар м компјутер, машина *фам.*,
сокоћало *фам.*, конзерва *жарі.*, комп
жарі., лименка *жарі.*, канта *жарі.*, ју-
тер *жарі.*, макина *жарі.*, рачунало
хрв., компјутер *хрв.*

рачунати несврш. прел. израчунава-
ти, прерачунавати, пребрајати, изво-
дити рачун, пребројавати, набрајати,
сабирати, прорачунавати, обрачуна-
вати, мерити *фиј.*, вагати *фиј.*, бројити
арх., збрајати *арх.*, бројати *арх.*, калку-
лисати *реџ*., квантифицирати *реџ*.

раширен прид. ❶ (којег има по-
свуда) распрострањен, заступљен,
проширен, уобичајен ❷ (о мишљењу,
становишту) прихваћен, уврежен, оп-
штеприхваћен, признат ❸ в. модеран
раширити се сврш. ❶ (заузети не-
ку већу територију) распрострети
се, прострети се, расути се, растег-
нути се, протегнути се, проширити
се, преплавити, испунити, покрити,
обухватити, пружити се у даљину,
разлити се *фиј.* ❷ (удобно се наме-
стити) сместити се, раскомотити се,
прострети се, извалити се, изврнду-
печити се *фам.*

рашљаст прид. в. рачваст

рашљика ж зоол. (лат. *Hirundo ru-
stica rustica*) чађава ластва, рашљика

рашчлањивање с в. раздвајање

рашчлањивати несврш. прел. ❶ в.
испитивати 1. ❷ в. анатомисати 2.
❸ в. раздвајати

рашчупаност ж чупавост, разба-

рушеност, замршеност, заплетеност,
непочешљаност, раскуштраност, ку-
штривост

рвати се несврш. в. тући се

рђа ж ❶ корозија, рђање, изједање,
нагризање, хрђање *реј.* ❷ (биљна бо-
лест) пепелница, пламењача, снет, га-
ра ❸ м ж нар. в. хуља

реалан прид. ❶ прави, земаљски,
чулан, стваран, фактичан, збиљски,
формалан, озбиљан, жив, читав,
истински, ефективан, одистински ❷
(верно приказан) веродостојан, ве-
ран, животан, оригиналан, аутенти-
чан, изворан, истинит, истоветан, на-
туралан, неизмењен, природан, чист,
жив, збиљски, једнак, тачан, прави,
незачињен *фиј.*, самоникао *фиј. реџ*.,
аутентички *арх.*, нефалсификован
реџ., самобитан *реџ*., самородан
реџ., непатворен *реџ*.

реализација ж извршавање, ак-
туализација, остваривање, приме-
на, спровођење, употреба, провође-
ње, примењивање, остварење плана,
оживотворење, извршење, кори-
штење, употребљавање, егзекуција
фиј. реџ., апликација *арх.*, упораба
хрв., реализирање *хрв.*, проведба *хрв.*
- сл: оживотворење, операциони-
зација

реализовати сврш. прел. (доврши-
ти започето) в. обавити

реалност ж истинитост, аутентич-
ност, веродостојност, стварност, вер-
ност, тачност, незачињеност, аутен-
тика, неизмењеност, исправност, не-
патвореност, изворност

реанимирати сврш. прел. в. ани-
мирати 2.

реван прид. в. марљив

реванш м одужење, одуживање, уз-
врат, узвраћање, изравнање, враћа-
ње, одговор *фиј.*

ревизија ж в. проверавање

ревија ж в. новине

ревност ж марљивост, прегалаштво, агилност, вредноћа, рад, брига, предузимљивост, ангажованост, марност, пожртвованост, труд, трудољубивост, брижљивост, савесност, преданост, воља, горљивост, усрдност, трудољубље, настојање, неуморност, подузетност, посленост, ревноност, мар, устрајност, делатност, радиност, радишност, сицфлајш *реј*.

револвер м в. пиштољ

револт м в. протестовање

револуционаран прид. ❶ превратнички, субверзиван, револуционаран, рушилачки, разоран, антидржавни ❷ в. радикалан 1.

регал м ❶ в. ормар 1. ❷ полица, ниша, раф, стелажа

регија ж в. рејон 1.

регистар м ❶ в. досије ❷ в. именик ❸ в. каталог

регрутовати несврш. прел. в. мобилисати

регуларан прид. ❶ в. сталан 1. ❷ в. легалан

регулација ж ❶ регулисање, сређивање, уређивање, уређење ❷ в. овлашћење

регулацијски прид. ❶ регулациони, уређивачки ❷ в. управљачки

ред м ❶ (најчешће низ особа) низ, колона, врста, строј, редак *арх.*, постројба *хрв.* ❷ в. систем 1. ❸ в. сорта 1. ❹ в. равнотежа 2. ❺ в. сређеност ❻ (текста) редак, линија, стих *суж.* ❼ в. редослед

редак прид. ❶ дефицитаран, недовољан, недостатан ❷ в. *фиј.* посебан ❸ в. провидан ❹ (који има велики размак између елемената) разређен, широк ❺ (који садржи мању количи-

ну погребних састојака, о кафи, чају, соку...) слаб, разређен

редар м в. стражар

редитељ м ❶ режисер, редатељ ❷ *фиј.* в. предводник

редов м (војник без чина) војник, ратник, борац, бојовник *хрв.*, комбатант *реј.*, солдат *арх.*

редовник м *хрв.* в. монах

редовно прил. в. стално

редослед м распоред, поредак, ред, ток

редуковати сврш. прел. (свести на мању меру) редуцирати, смањити, свести, умањити, утањити, скресати *фам.*, стестати *фам.*, сасећи *фам.*, окреснути *жарј.*, окресати *жарј.*, преполовити *суж.*

редуцирати сврш. прел. (свести на мању меру) в. редуковати

режим м власт, влада, старешинство, вођство, челништво, супремација, руководство, администрација, предводништво, кормило *фиј.*, врх *фиј.*, систем *фиј.*, строј *фиј.*, водство *реј.*, врхушка *реј.*, врховништво *хрв.*

режиран прид. ❶ (о филму) направљен, снимљен ❷ *фиј.* (који је извршен по плану или налогу више власти) диригован, оркестриран, изрежиран, аранжиран, изаранжиран, наручен, намештен, наређен

режисер м в. редитељ

реза ж ❶ (метална справица којом се затварају врата с унутрашње стране)

резати несврш. прел. ❶ пререзивати, одрезивати, преполовљавати, одсецати, сећи, пресецати, расецати, подсецати, сасецати, кресати, транжирати, транширати, изрезивати, купирати, комадати ❷ (~ браду, ко-

су) в. шишати ③ в. поткресивати ④ в. гравирати

резерва ж залиха, причува, лагер - уй. вишак 1.

резервисан прид. ① сачуван, причуван, намењен, узет ② в. недруштвен

резервисаност ж сумња, бојазан, резерва, ограда, суздржаност, суздржљивост, неверица, неверовање, скептичност, скептицизам, сумњи-чавост, сумњање, неповерење, неповерљивост, опрез, опрезност, обазри-вост, дистанцираност, двојба, затво-реност, пажљивост, будност, смотре-ност, суспективност *рей*.

резервоар м в. цистерна 1.

резистентан прид. в. отпоран

резистентност ж в. отпорност 1.

резистенција ж ① в. протестовање ② в. отпорност 1.

резолуција ж в. одлука 3.

резон м ① в. ум ② в. смисао

резонантан прид. в. звучан

резонувати несврш. прел. в. разми-шљати

резултат м исход, биланс, ефекат, учинак, плод, скор, успех, произ-вод, постигнуће, дOMET, достигнуће, остварење, норма, подвиг, продукт, испуњење, делотворност, видљив учинак, тековина, последак *рей*., сте-чевина *рей*. - уй: корист, циљ

рејон м ① окружење, средина, око-лина, подручје, зона, терен, простор, регија, крај, област, предео, сектор, територија, окружје *хрв*. ② в. предео ③ в. домен

река ж ① (водени ток од извора до ушћа) * - суж. бујица, матица, одви-рак, притока ② в. маса 1. и 2.

рекапитулирати несврш. прел. в. понављати 2.

рекеташ м зеленаш, лихвар, камат-ник, изнуђивач, израбљивач - *фам*. каишар, гуликожа, дерикожа, крво-пија, кождер, душогубац, стрвинар, лешинар, пијавица, шинтер, вампир - уй. лопов

реклама ж (разни начини на које се произвођачи обраћају купцима) рекламни материјал - суж: оглас, плакат, летак, проспект, брошура, флајер

рекламација ж жалба, приговор, замерка, притужба, примедба

рекламе ж мн. рекламирање, пропа-гирање, ЕПП, објава, економско-про-пагадни програм, промицбе *хрв.*, еко-номско-промицбени програм *хрв*.

рекламирање с в. рекламе

рекламирати сврш. прел. ① в. раз-гласити ② жалити се

рекордер м ① в. ас 2. ② видео ре-кордер, видео, VHS суж.

Најдуже реке

Амазон (са Укајалијем)
Нил
Јангцејанг
Мисисипи - Мисури
Хоангхо
Об (са Иртишом)
Парана
Меконг
Амур (са Аргуном)
Лена
Конго (са Лубалом)
Макензи (са Пис Ривером)
Нигер
Јенисеј (од извора Малог Јенисеја)
Волга
Инд
Јукон
Дунав
Ориноко
Ганг (са Брамапутром)
Замбези

релаксација ж в. одмор 2.

релација ж ① веза, однос, додир, конекција, контакт, спона, повезаност, сродство, сродност, меѓуоднос, спојеност, интеракција, суоднос, везаност, мост *фиџ.*, повезница *реџ.* ② в. раздаљина

релевантан прид. важан, значајан, од важности, од значаја, битан, вредан пажње, озбиљан, сигнификантан, знатан, замашан *реџ.* - *уй.* пресудан 1.

религија ж (веровање у натприродна бића и силе, систем таквих веровања) побожност, вероисповест, вера, веровање, култ, канон, црква, религиозност, убеђење, конфесија, верозакон, богоштовље, иман *реџ.*, вероисповед *реџ.*, аманет *реџ.*, аман *реџ.*, дин *арх. реџ.*, верност *арх.*, закон *реџ.* - *уй.* сујеверје

религиозан м ① (који верује) верујући, побожан, богобојазан ② (који је везан за религију, цркву) верски, духовни, религијски, црквени, црковни

религиозност ж в. религија

реликвија ж ① (предмет од религиозног значаја) * ② антика, старина, реликт, нешто застарело, антиквитет *фиџ.*

ремен м в. каиш

реметити несврш. прел. ометати, нарушавати, узнемиравати, кварити, мутити, осујећивати, помућивати - *уй.* рушити

ремиза ж лагер, стовариште, складиште, магацин, спремиште, депо, магазин, комора, чувалиште, хангар, одлагалиште, сместиште, похранилиште, слагалиште, румплцимер *реџ.*, спремник *реџ.*, магаза *фам.*, поклад *арх.*, колница *реџ.*, репозиториј *реџ.*

ремисија ж в. помиловање

рен м бот. (лат. Cochlearia armoracia) *реџ.*: хрен, андрква, ардаква, повртница, рдаква, родаква, роква, вртна ротква, труп, трупка

ренегатски прид. в. безбожан

реновирање с в. преуређивање

реновирати сврш. прел. в. обновити 1.

реноме м в. репутација

реномиран прид. в. уважен

реномираност ж в. репутација

рента ж закуп, најамнина, најам, закупнина, квартирина *реџ.* - *суж.*: станарина, аренда, кирија

рентијер м закупац, унајмљивач, унајмител, најмодавац, закупник, гозда *фам.*, изнајмљивач *фам.*, најмопримац *реџ.*, закупопримател *реџ.*, арендатор *реџ.*, закупопримац *реџ.*, арендаш *реџ.*

репетиција ж понављање, опетовање, рецидив *суж.* - *уй.* реприза

репресија ж в. притисак

реприза ж репризирање, понављање

република ж в. земља 5.

репутација ж углед, угледност, уваженост, утицај, популарност, чувеност, престиж, реномираност, част, нотабилитет, признање, реноме, добар глас, хвала, ауторитет, положај, углед у друштву, познатост - *уй.* поверење - *сл.*: слава, цењеност, потврда

репушњача ж бот. (лат. Erigeron canadensis) *реџ.*: мала репушница, туран, урочник, худолетница,

рерна ж пећница - *уй.* пећ

реса ж кита, ројга, врпца, нит

рескост ж бриткост, оштрина, рескоћа, одсечност

ресник м бот. (лат. Eupatorium cannabinum) *реџ.*: конопљуша, грозничница, дивља славља, дивља виода, ди-

Религије и верски покрети

Види још и **БОГОВИ И БОГИЊЕ**

БУДИЗАМ

зен
ламаизам
махајана
нихирен
ринзаи зен
сока гакаи
сото зен
тантризам
теравада
тибетански будизам
фалун гонг
хинајана

КОНФУЧИЈАНИЗАМ

неоконфучијанизам

ХИНДУИЗАМ

браманизам
ваишнализам
ведантизам
вишнуизам
саивизам
тантризам
харе кришна
шактизам
шиваизам

ХРИШЋАНСТВО

адвентистицизам
амиши
англицизам
баптизам
богумили
евангелизам
Јеховини сведоци
калвинизам
католицизам
лутеријанизам
методизам
назаренизам
пентекостализам
православље
презбитеријанизам
протестантизам
реформизам
розенкројцери
унитаријански

универзализам
харизматизам

ИСЛАМ

друзи
вахабизам
ишмаили
махдизам
сенуси
сунити
суфизам
шити

ЏАИНИЗАМ

дигамбара
светамбара

ЈУДАИЗАМ

есени
кабализам
караизам
конзервативни јудаизам
месијански јудаизам
ортодоксни јудаизам
рабинизам
реконструкционизам
реформисани јудаизам
самаританизам
фалаши
фарисејизам
хасидизам
ционизам

ШИНТОИЗАМ

БАХАИ

бабизам

СИКИЗАМ

ЗОРОАСТРИНАИЗАМ

маздаизам
персијанизам

ОСТАЛО

анимизам
асатру
вика

вуду
гностицизам
друдизам
езотерицизам
елеузијске мистерије
Златна зора
језидизам
кандомбле
као ђаи
карго култ
кемет
култ плеса духова
луциферијанизам
макумба
миализам
мистицизам
митраизам
неопаганизам
њу ејџ
обожавање предака
орфизам
паганизам
покоманија
растафаријанизам
Ред оријенталних темплара
сабаизам
сајентологија
сантерија
сатанизам
спиритуализам
субуд
телема
тенрикио
теозофија
тотемизам
умбанда
хаотика
хаухаизам
херметизам
Црква сједињења
пречасног Муна
чуче
шаманизам
шанго

вљика, душаново перје, коњска гри-
ва, мала турица, масловка, морачник,
разходник, устук

ресто м в. вишак 1.

ресторан м гостионица, кафана, ко-
ноба, таверна, локал, гостиона - суж.
кантина, менза, ручаоница, сврати-
ште, пицерија, посластичарница

ресурекиција ж в. васкрснуће

ретко прил. изузетно, каткад, мало-
кад, понекад, изнимно, нечесто, при-
годице, нередовито, једва кад, мало
кад, овде-онде, од времена до време-
на, ту и тамо, у ретком приликама, с
мене на уштап *изр.*, изнимно *хрв.*

реткост ж ретка појава, раритет -
уй: лепота, изванредност, изузетак

реторички прид. ① ораторски, го-
ворнички, беседнички, реторски, ре-
цитаторски ② в. празноречив

ретуширати сврш. прел. (~ цртеж,
фотографију) обрадити, преправити,
изнениги, поправити

рећи сврш. непрел. прел. ① изјавити,
казати, изрећи, констатовати, изне-
ти, саопштити, изговорити, рекнути,
навести, артикулисати, вербализова-
ти, дорећи, изјаснити се, обратити се,
исказати, изразити, огласити се, сасу-
ти суж., ланути *фам.*, одгудити *фам.*,
водити *арх.*, касти *арх.* - *уй:* разради-
ти, срочити, објаснити, надовезати се
② в. саопштити 1. ③ в. проговорити

реума ж в. реуматизам

реуматизам м реума, упала кости-
ју/зглобова/мишића, реуматичност,
реома *реі.* реуматоид суж.

реуматичан прид. реуматички, ре-
уматски, костоболан

реферат м в. рад 1 3.

референт м в. службеник

рефлексан прид. в. случајан

рефлексија ж в. размишљање

рефлексност ж несвесност, ме-
ханика, случајност, ненамерност,
ненамераваност, невољност, непро-
мишљеност, нехотичност, несми-
шљеност, несрачунатост, инстинк-
тивност, непланираност, нехотимич-
ност, аутоматизам *исих.*

реформистички прид. в. прогрес-
сиван

рецимо рчц. на пример, претпоста-
вимо, на пример ако, отприлике, ако
се може рећи, да се тако изразим, ка-
ко бих рекао, наприлику *фам.*

реципијент м адресат, прималац,
приматељ, насловник, носилац, до-
бивалац, прималац поруке, рецептор
сйруч.

реципрочан прид. в. обостран

рецитовати несврш. прел. фиг. в. де-
кламовати

реч ж ① (најмања аутономна смисле-
на језичка јединица) * ② в. говор ③ в.
изјава ④ в. обећање

речит прид. (говорнички спретан)
елоквентан, говорљив, зборит, бла-
гоглагољив, красноречив, лепоречив,
милоречив, златоуст, брзорек *арх.*,
краснорек *арх.*, благорек *арх.*

Измишљене речи

вфне за уфафе
гангејзлице
дунза
клајбезабле
сачулатац
растабуђилизовање
растабулдизидовање
спловнови
суперкалифразицистик
ферфетловано мобилојле
ферфуфна
фонес нонес
цинцулатор
штрапајзле

речник м ❶ лексикон, вокабулар, глосар, тезаурус, словарь *арх.*, дикционар *реџ.*, логат *реџ.*, тезаурација *реџ.* ❷ (начин изражавања) вокабулар, дискурс, говор, стил, манир

решен прид. ❶ (који је одлучио да нешто учини) спреман, вољан, кадар, готов, рад, оран, одлучан, непоколебљив, расположен, припреман, склон, накањен, приправан, резолутан, здушан, загрејан *фиџ.*, у фазону *фам.* ❷ (~ задатак или проблем) разрешен, расплетен, одгонетнут, растумачен, апсолвиран

решеност ж (спремност на деловање) одлука, умишљај, детерминација, решење, предумишљај, намера, опредељење, промишљај, закључак

решење с ❶ (резултат договора) в. одлука 1. ❷ (спремност на деловање) в. решеност ❸ (начин или могућност решења неке тешке ситуације) в. излаз 2. ❹ (~ задатка) тачан резултат, тачна вредност, излаз, резултат

решити сврш. прел. непрел. ❶ *џрел.* (~ неки проблем или задатак) разрешити, расплести, растумачити, разјаснити, одгонетнути, разбистрити, апсолвирати, растолковати *арх.* ❷ *неџрел.* (донети одлуку) в. одлучити се

решити се сврш. ❶ в. одлучити се ❷ в. ратостиљати се

риба ж ❶ (животиња из реда риба) * ❷ *жарџ.* в. девојка 1. ❸ девојка, љубавница, женска *жарџ.*, швалерка *суж.*

рибар м в. риболовац

рибизла ж бот. (лат. *Ribes nigrum*) *реџ.* црна рибизла, гроздић

риболовац м алас, пецарош, рибар, удичар *суж.*, халас *арх.*

рива ж в. обала

ривал м в. противник 1.

ривалитет с в. ривалство

ривалство с ривалитет, супарништво, супротстављање, супротстављеност, ривалност *реџ.* - уџ. непријатељство

ривијера ж в. обала

ригати несврш. прел. в. повраћати

ригорозност ж в. строгост

ридање с в. кукњава

ридати несврш. непрел. (гласно плакати незадрживим плачем) лелекати, завијати, запомагати, јаукати, кукасти, стењати - уџ. плакати, кукасти, урлати

риђ прид. ❶ пурпуран, гримизан, бакрен, црвен, риђаст, јарко црвен, пламен, црвенкаст, жућкастоцрвен, бакренаст, порфиран, љубичастоцрвен, багрена *реџ.*, крмезан *реџ.* ❷ риђокос, црвенос

риђокос прид. в. риђ 2.

ризичан прид. вратоломан, опасан, пустилован, ризикантан, тегобан, изазован, несигуран, неизванестан, пресмион - уџ. авантуристички, погубан

рима ж слик, срок, римовање

ринг м в. борилиште

рингишпил м вртешка, карусел - *реџ.* обрталка, витао, вртуљак, окретаљка

рингица ж зоол. в. инђун

ринтати несврш. непрел. (много и напорно радити) напрезати се, мучити се, замарати се, умарати се, сатирати се, кулчити, грбачити, грбачити, знојити се, крвавити, упињати се, риљати, тежачити, грчитити се, изгарати, работати, запињати - *фам.* диринчити, теглити, рмбачити, таљигати, диринцитити, грбанчитити, кобељати се, грбитити се, убијати се (од посла), рмбачити, робијати *фиџ.*, крампачити, црнчитити, коњосати, работати *реџ.*, паштитити се *ексџр. реџ.*, потезати *ексџр.*, аргатовати *арх.*, аргатирати *арх. хрв.*

окапати *реиј.*, јести крвав хлеб *изр.* - уй: трудити се, радити

рис м зоол. (звер из рода мачака, лат. *Lynx lynx*) *

рискантан прид. в. ризичан

рита ж в. крпа 1.

ритав прид. в. похабан 1.

ритавац м в. одрпанац 1.

ритам м ① (правилно) понављање, опетовање, фреквенција ② (~ срца) пулс ③ муз. темпо, такт, мера - уй. метар ④ (~ говора) дикција, наглашавање

ритање с копрцање, батргање, нога-тање, отимање, цилитање, кобељање, прускање, праћакање, бацакање, млаћење, ћифтање, копитање, млата-рање, фрљацање, гицакање *реј.*

ритати се несврш. копрцати се, оти-мати се, цилитати се, кобељати се, бацати се, батргати се, прущати се, не дати се, гицати се, праћати се, млатарати, бацати се, чифтати се *реј.*, чупати се *фам.*

ритер м в. витез

рити несврш. прел. ① в. прекопава-ти ② *фиј.* в. претурати

рицинус м бот. (лат. *Ricinus com-
munis*) *реј.*: арепак, велика жутеница,
велики божур, кљештевина, крљ, кр-
љеж, крстова шака, мали божурак,
подлан, пратока, раоље, ридин, скли-
теница, скоцац, сунгле, турске коно-
пље, харапка, чудика, чудно дрво

ричати несврш. непрел. в. урлати

рмбачити несврш. непрел. (многo и
напорно радити) в. ринтати

рмпалија м в. цин

роб м слуга, сужањ, подјармљеник,
потлаченик, послушник, обеспра-
вљеник *форм.*, узник *реј.*

роба ж ① (материјални продукт људ-
ског рада) в. производ 1. ② в. одећа

робија ж (положај у којем се налази

затвореник) заробљеништво, кажње-
ништво, издржавање казне, ропство
- уй. затвор

робијашница ж *реј.* в. затвор

робиња ж заробљеница, одалиска
арх. суж. - уй. роб

робовски прид. в. потчињен 1.

робот м ① машина, аутомат, човек-
машина, направа, апарат *фиј.*, строј
хрв. ② в. андроид ③ *фиј.* в. статиста

роботизовати сврш. прел. аутома-
тизовати, механизовати, програми-
рати, компјутеризовати

робусност ж в. чврстина

робустан прид. ① в. чврст ② в. не-
зграпан 2.

ров м в. канал 1.

роварење с претраживање, чепр-
кање, претурање, преметање, пре-
тресање, вршљање, тумбање, чач-
кање, тркељање, преметачина, пре-
бирање, испипавање *фиј.*, њушкање
фам., копање *фам.*, њушење *фам.*,
прчкање *фам.*

роварити несврш. прел. ① в. прету-
рати ② в. петљати 1.

ровати несврш. прел. в. прекопавати

рог м ① (рожната творевина код не-
ких животиња) парожак - сл. испуп-
чење, избочење, избочина ② (пред-
мет у коју се дува) *

рогач м бот. (лат. *Ceratonia siliqua*)
реј.: рошчић, рокчић дрво, слатка ко-
рица, рожичак, роштић

рогобатан прид. ① в. ружан ② в.
незграпан 2.

рогобатност ж в. ругоба 2.

род м ① в. сорта 1. ② в. рођак

рода ж зоол. (лат. *Ciconia ciconia*)
штакара, лејлек, циконија, лелек

родбински прид. фамилијаран, ро-
ђачки, сроднички, крвни, својбински
- уй. присан 1.

родиља ж в. породиља

родитељ м ① отац, мајка, родитељка, рођеница - уй. тата, мајка, праотац ② *фиј.* в. проналазач

родити сврш. прел. ① породити се, донети на свет, донети дете на Божје видело, облизнити се (родити близанце) ② *фиј.* створити, направити, изнедрити

родити се сврш. ① доћи на свет, угледати свет, испилети се *суж.*, излећи се *суж.* ② *фиј.* в. синуту 1. и 2.

родност ж ① плодност, плодоносност, фертилитет, претилина ② в. наталитет

рођак м ① сродник, род, агнат *арх.* *йравн.*, когнат *реј.*, рођа *фам.* ② *ексјр.* в. земљак 1. и 2.

рођење с в. рађање

рок м ① (~ трајања) трајање, важење, валидност, ваљаност, век, живот *фиј.* ② термин, време, деблајн *фам.*

роковник м бележница, нотес, агенда, подсетник, књижица, блок

рола ж ① (глумачка) улога, ангажман ② улога, задужење, функција, задатак *фиј.*, мисија *фиј.*

романса ж ① (нежна љубавна песма) серенада ② (романтична љубав) авантура, афера, љубавна пустиловина

романтичан прид. ① емоционалан, дирљив, заносан, лиричан, лирски, нежан, осећајан, песнички, поетичан, поетски, сензибилан, сентименталан ② в. идиличан

ропски прид. в. потчињен 1.

ропство с потлаченост, подјармљеност, потчињеност - уй. обесправљеност

роспија ж (зла жена) в. злобница

росуља ж бот. (лат. *Drosera rotundifolia*) *реј.* росика, росна трава, роси-

чина, мухоловка, дрозера

ротација ж врћење, окретање, завртање, завртај, обртање, окретај

ротирати несврш. прел. вртети, обртати, заокретати, окретати, циравати *реј.*

ротква ж бот. (лат. *Raphanus sativus*) *реј.* андрква, ардаква, повртница, рдаква, родаква, роква, вртна ротква, труп, трупка

рошав прид. ① (с траговима од бубуљица, богиња) богињав, оспичав, козичав, бубуљичав, рохав *реј.* ② нераван, храпав, груб, испуцао, изрован, дрпав

руб м в. шав 1.

рубеоле ж мн. (заразна болест слична богињама) ▼ уй. богиње

рубље прил. ① в. одећа ② веш, доњи веш

рубље м веш, роба, рубенина *реј.*, преобука *с.уж.*, пресвлака *с.уж.* - уй. одећа

ругати се несврш. подсмевати се, изругивати се, подругивати се, подсмехивати се, исмевати (некога), спрдати се - уй. шалити се, понижавати, вређати, срамотити

ругоба ж ① накарада, наказа, чудовиште, вештица, сподоба, грдоба, монструм, нагрда, страшило, гнусоба, караконцула, ружноћа, гадура, калаштура, наказник, франкенштајн, квазимодо, наказница, гвоздензуба, харпија, карапанца, аждајка, акреп *фиј.*, крстача *реј.*, ажделија *реј.*, карикатура *фам.*, крамп *фам.*, грдобина *фам.*, габор *фам.*, вештеруља *нар.*, скрндељ *жарј.*, гном *жарј.*, аждаха *арх.*, коњобарка *арх.* - уй: бабарога ② в. ружноћа 1.

рударство с ① ископавање, копање, рударење, рудокоп *арх.*, рудство

арх., рудокопња *арх.* ② (наука о рударству) монтанистика

рудник м ① мајдан, коп, рудно налазиште, рудокоп, рудиште, угљенокоп (~ угља), мина *реј.* ② каменолом, коп, мајданиште *арх.*, мајдан *арх.* - уй. локалитет 2.

ружан прид. ① грдобан, огаван, гадан, накарадан, наказан, одвратан, језив, рогобатан, унакажен, нагрђен, страшан, нескладан, ругобан, мајмунолик, одбојан, грд, неатрактиван, недопадљив, ружан као мајмун, непривлачан, мајмунаст, грдан ② неукусан, незграпан, нескладан, неусплађен, неприкладан

ружити несврш. прел. вређати, омаловажавати, понижавати, брукати, деградирати, срамотити, нападати, нагрђивати, обезвређивати, кудити, оцрњивати, потцењивати, повређивати, грдити, профанирати, псовати, наруживати, срозавати, кривити, бешчастити, дирати, индигнирати, потресати, понизивати, дискредитовати, бацати љагу, прљати (нечије име), засипати кога грдњама, задавати/наносити бол, наносити увреду, пљувати у лице, сахрањивати (некога) *фиј.*, блатити *фиј.*, каљати *фиј.*, убијати *фиј.*, пљувати *фиј.*, пањкати *фам.*, опањкавати *фам.*, ледирати *фам. реј.*, олајавати *фам.*, рањавати *ексџр.*, обеђивати *реј.*, хулити *реј.*, бацати дрвље и камење на кога *изр.* - уй: презирати, трачарити, узнемиривати, исмевати - *сл:* скрнавити, критиковати, озлеђивати

ружичаст прид. в. румен 2.

ружичњак м врт, башта, цветњак, цвећњак, албашча *реј.*, башча *реј.*

ружноћа ж ① грдност, огавност, нагрђеност, грдоба, одвратност, гадарија, ругоба, гнусоба, гнусност, гадост,

накарадност, гроза, одбојност, недопадљивост, неатрактивност, грдноћа, незграпност, неукусност, непривлачност, рогобатност, нескладност, наказност, грдило, унакаженост, нагрда, грдобност, мајмунастост *фам.*, грдност *фам.*, гадност *арх.* ② в. ругоба 1.

рузмарин м бот. (лат. *Rosmarinus officinalis*) *реј:* ружмарин, жмурод, зиморад, лужмарин, размарија, робазинија, розмарин, рожмарин, ружман, русмарин, сабор, сабур

руиниран прид. в. уништен

руинирати сврш. прел. в. разорити

руј м бот. (лат. *Rhus cotinus*) *реј:* рујевина, анкиел, жуто варзило, јеленски рој, руја, рујика, скумпина, сумах, шкотан, шмак, шомак

рујан прид. в. румен 1.

рујност ж црвенило, руменило, руменост

рука ж ① горњи екстремитет - суж. мишица, надлактица, шапа *фам.*, баналица *арх. фам.*, шака, шапа *фам.* ② *фиј.* в. рад 1. ③ *фиј.* в. помоћ 1. ④ (при бојењу) премаз, слој

рукавац м крак, рачва, рукав, извирак, виљушка *реј.*

руковање с ① в. управљање ② в. руковођење

руковати несврш. прел. служити се, оперисати, употребљавати, управљати, руководити, баратати, маневрисати, поступати, газдовати, манипулисати, водити, деловати, владати (нечим), разумети се (у нешто), господарити *фиј.*, крмарити *фиј.*, кормиларити *фиј.* - *сл:* умети, знати

руководећи прид. ① (који је на власти) владајући, врховни, управни, управљајући, челни, предводећи, на власти, претпостављени ② доминантан, главни, владајући, преовађујући,

најбитнији, претежан, пресудан, господујући, доминантан, истакнут
руководилац м директор, управник, пословођа, администратор, шеф, равнатељ, руководитељ, говерно *реї.*, менаџер *фам.*, бос *жарї.*, управитељ *арх.*, човевођа *реї.*, капо *реї.*, деловођа *реї.*, комесар *реї.*, капоња *реї.*
 - уї: лидер, владар

руководити несврш. непрел. прел.
 ① *нейрел.* управљати, водити, господарити, газдовати, господовати, председати, председавати, предводити, бити на челу, имати власт, имати моћ, столовати, боговати, кормиларити *фиї.*, дрмати *реї.* ② *їрел. в.* руковати

руководствени прид. в. управљачки

руководство с в. режим

руковођење с вођство, баратање, управљање, владање, предвођење, манипулсање, поступање, лидерство, руковање, маневрирање, маневрисање, менаџмент, команда, администрација, старешинство, управа, упућивање, надзирање, дириговање *фиї.* - сл: доминација, кормиларење *фиї.*, крмарење *фиї.*, равнање, вођење

рукопис м материја, грађа, извор, документација, материјал, литература, корпус, документ, градиво, подаци, штоф *фам.*, твориво *реї.*, монографија *суж.*

рукотворина ж ручни рад, мануфактура - уї. творевина

руксак м ранац, торба, торбак - *реї.* упртњача, напртњача, ваљарица, ваљевица

руља ж ① (гомила људи) маса, народ, светина, људство, сила, свет, гунгула, булумента, накупина, најезда, пук, мноштво, лагер, метеж, рој, миса, плебс, свита, војска *фиї.*, чета

фиї., поплава *фиї.*, море *фиї.*, јато *фиї.*, лавина *фиї.*, тевабија *реї.*, ордија *реї.*, мармаља *реї.*, накот *фам.*, хорда *фам.*, навала *фам.*, буљук *фам.*, крдо *фам.*, гурњава *фам.*, стадо *фам.*, хрпа *фам.*, пучина *фам.*, чопор *нар.*, агломерација *реї.*, марва *їої.*, фукара *їої.*, стока *їої.* - уї: олош, гужва ② в. олош

румбаци м зоол. (лат. *Auxis bisus*) труп

румен прид. ① алев, црвенкаст, ружан, црвен, алатаст (за коња), отвореноцрвен, тамноцрвен, алали *индекл. реї.*, алав *реї.*, аласт *реї.* ② зајапурен, црвен, поцрвенео, ружичаст, ужарен, зажарен, руменкаст, црвен као рак, црвен као паприка

руменило ж црвенило, руменост, рујност

рупа ж ① шупљина, бушотина, дупља, удубљење, отвор, перфорација, пробушотина, провртотина ② јама, јендек, канал, јарак, удубина, жлеб, јаруга, шанац, усек, укоп, зјап, усекина, ров - *реї.* граба, јажа, траншеја, дерина, бразда, суваја, вада - уї. гротло ③ *фам.* (неуредан простор) брлог, буцак, свињац, ћумез, брложиште, јазбина, кокошињац, пећина, штенара - *реї.* калиште, пајзл, лога, капуњера ④ (слабо место неког система) пропуст, празнина, шупљина, слаба тачка, мањкавост, фаличност, фалинка, лакуна - уї. мана ⑤ *жарї. в.* затвор I. ⑥ *жарї.* вагина

русалка ж в. вила² I.

русвај м в. хаос

русомача ж бот. (лат. *Capsella bursa pastoris*) *реї.*: тарчужак, оћу-нећу, девојачка трава, пастирска торбица, бабине гњиде, бобулица, гусумача, косомача, крвавка, мачкино срце, пољска преслица, торбичица, шурјен

рута ж ① в. пут 1. ② бот. (лат. *Ruta graveolens*) *реї*: рутвица, седеф, седефчић, вртна рutiца, мењик, петопрстница, пигањ, питома руда, рутва, седев, седефче, ситна рута

рутина ж ① в. свакодневица ② в. спретност

рутиниран прид. в. спретан 1.

рутинираност ж в. спретност

рутински прид. механички, технички, стандардни, уобичајен - *уй*. конвенционалан

ручаоница ж в. ресторан

ручица ж в. дршка

рушеван прид. в. запуштен

рушилачки прид. ① в. разоран 1. ② в. подривачки

рушити несврш. прел. уништавати, руинирати, девастирати, демолирати, растурати, разбијати, дробити, уклањати, разграђивати, срубљивати, оштећивати, сатирати, кршити, сравњивати са земљом, минирати *фиї*.

Сс

саблажњив прид. ① в. простачки

② в. скаредан

саблажњивост ж ① в. перверзија

② в. разулареност ③ в. скаредност

саблажњујући прид. в. простачки

саблазан прид. в. скаредан

сабласт ж приказа, змај, сен, авет, ала, утвара, привид, сновиd, дух, страшило, мора, сањарија, аждаја, причина, баук, обмана, привиђење, страшно биће, симулакрум, митско биће, вешћа *реї.*, ажделија *реї.*, фантом *фам.*, вештегара *нар.*, цопрница *нар.*, аждаха *арх.*, прилика *реї.*, фантазма *реї.* - *уй:* чудовиште, визија, халуцинација

сабластан прид. аветан, фантастичан, измаштан, натприродан, мистичан, бајковит, нестваран, етеричан, необјашњив, необичан, оностран, тајанствен, бестелесан, невероватан, езотеричан, паранормалан, невиdљив, парапсихолошки, надземалски, спектралан, астралан *фиї.*, врхунараван *реї.*

сабљарка ж зоол. лагун, сабља, мо-

дри сабљан

сабор м ① в. скуп¹ 1. ② в. сајам

саборац м судруг, друг, колега, истомишљеник, побратим *фиї.* - *уй.* пријатељ

сабран прид. сталожен, прибран, присебан, сређен, концентрисан, пажљив, озбиљан, фокусиран, усредсређен, хладнокрван, трезвен, духом присутан, усредоточен, позоран - *уй.* спокојан

сабраност ж в. сталоженост

сабрати сврш. прел. в. прикупити

сав прид. в. потпун

савез м ① (уговор о сарадњи на одређеном плану) споразум, пакт, договор, погодба, нагодба, уговор - *уй.* договор 1. ② в. удружење 1. ③ (~ између држава) антанта, споразум, пакт, договор, погодба, нагодба, конкордат

савезник м (онај који је с неким у савезу, члан савеза) саучесник, партнер, помоћ, помоћник, појачање, помагач, потпомагач, сарадник, сабрат *фиї.*, десна рука *изр.* - *уй.* асистент

савесност ж ❶ пажљивост, пажња, брига, прецизност, педантност, тачност, пунктуалност, опрезност, брижљивост, педантерија, позорност, темељитост, акрибија *реџ.*, помња *хрв.*, помњивост *хрв.* ❷ *в.* ревност

савест ж (осећање моралне одговорности за своје поступке) одговорност, душа, свест *арх.*

савестан прид. (који ради по савести) прилежан, здушан, ревностан - *уй.* марљив

савет м ❶ сугестија, предлог, препорука, мишљење, упутство ❷ *в.* веће

саветник м саветодавац, консултант, већник, инструктор, суфлер *фиј.*, конзилијер *арх.*, алдерман *арх.*, конзулент *реџ.*, консултант *хрв.*

саветовати несврш. прел. припомагати, препоручивати, сугерисати, суфлирати, подстрекивати, потицати, предлагати, дошаптавати *фиј.*, тровати *жарј.*

саветодавац м *в.* саветник

савијати несврш. прел. извијати, повијати, пресавијати, превијати, прегибати, угибати, кривити, искривљавати, витоперити

савијати се несврш. (под теретом) угибати се, пресавијати се

савијача ж пита, штрудла, базламача *реј.*, балзамача *реј.*, басламача *реј.*, злијевка *хрв.*, злевка *хрв.*, разљевуша *хрв.*

савијен прид. (који одступа од праве линије) крив, савинут, завинут, извијен, кривудавац, вијугав, завојит, окукаст, завојаст, змијаст, змијугав, завојевит

савијутак м *в.* спирала

савити сврш. прел. ❶ нагибати, увити, завинутути ❷ *в.* свити

савитљив прид. ❶ еластичан, флексибилан, растељив, растезљив, ги-

бљив, гибак, мек, повитљив *реџ.*, прутака *реџ.* ❷ *в.* гибак

савитљивост прид. еластичност, растељивост, растезљивост, гипкост, сагибљивост, мекоћа, отељивост, тегљивост, флексибилност, повитљивост *реџ.*

савладан прид. ❶ *в.* побеђен ❷ *в.* послушан

савладати сврш. прел. ❶ победити, тријумфовати, поразити, матирати, потући, надиграти, свладати, бацити на колена, дотући, погазити, надгорњати, извојевати победу, обрвати, надмашити, превагнути, надскочити, надвисити, опхрвати, оборити, надићи, схрвати, однети победу, обурвати, надјачати, прегазити *фиј.*, нокаутирати *фиј.*, докрајчити *фиј.*, пребити *фиј.*, појести *фиј.*, срезати *фиј.*, помлатити *фам.*, добити *фам.*, уништити *жарј.*, остати на мегдану *изр.*, побости заставу *изр.*, узети меру *изр.* ❷ *в.* покорити

савладив прид. неотпоран, уништив, разрушив, надмашив, истребљив, скршив, поразив, надвладив, победив, укротив, искорењив, разорив, умитан *реџ.* - *уй:* ломљив, слаб

савремен прид. данашњи, тренутан, актуелан, моменталан, важећи, садашњи, модеран, незастарео, оовремен, мериторан, рецентан, постоређећи, присутан *фиј.*, оовременски *реџ.*, актуалан *хрв.* - *уй:* текући, гоорући, садашњи, недавни

савршен прид. ❶ идеалан, перфектан, беспримеран, беспрекоран, апсолутан, непоновљив, непогрешив, најбољи, прворазредан, супериоран, неприкосновен, ненадјебив *жарј.*, ненадкриљив *реџ.* - *уй:* сјајан, одличан, диван, потпун - *уй.* оптималан ❷ *в.* сладак ❸ *в.* очаравајући 1. ▼ *уй.* сигуран 1.

савршеност ж в. савршенство
савршенство с савршеност, беспрекорност, перфекција, узорност, идеал, беспримерност, неприкосновеност, без недостатка - уй. узор

сагласје с ① в. акорд ② в. склад 2.

сагласност ж ① пристанак, одобрење, допуштење, прихватање, одобравање, слагање, пристајање, акцепт *фиј.*, зелено светло *фам.*, апробација *рејџ.*, акорд *рејџ.*, агреман *рејџ.*, сугласност *хрв.* - уй: уговор, договор ② в. склад 1. ③ в. сложеност 1. ▼ уй. релација 1.

сагледати сврш. прел. в. прозрети 1.

сад прил. и м ① *йрил.* овог часа, овог трена, одмах, моментално, тренутно, сместа, врло брзо - уй. хитно ② *йрил.* (у ово доба) данас, сада, у наше време ③ им. в. садашњост

садашњи прид. тренутни, моментални, данашњи, оновремени, актуелни, важећи, нов, свеж, рецентан, незастарео, оновременски *рејџ.*, оовременски *арх.* - уй. савремен, недавни, скорашњи

садашњост м (наше време) данашњост, данашњица, сад - уй. време

садизам м (наслађивање у мучењу) * - мучење 1., перверзија

садистички прид. (у којем има садизма) * - уй. насилнички

садити несврш. прел. ▼ уй. узгајати

садржај м ① (оно што се у нечему налази) садржина ② в. (оно што се излаже, главна мисао) сажетак, сумирање, резиме, апстракт ③ в. суштина ④ значење, смисао ⑤ (попис поглавља у књизи) казало *хрв.*

садруг м в. судруг

сажаљевање с в. сажаљење

сажаљевати несврш. прел. (осећа-

ти сажаљење) жалити, саосећати (с неким) - уй. жалити 1.

сажаљење с саосећање, потресеност, сажаљевање, гануће, ганутош, ганутљивост, саучешће, емпатија, сапатња, осећајност, симпатија, дирнутост, самилост, сета, душевност, милосрђе, разумевање, разнеженост, сажаљивост, самилосност, саосећајност, осетљивост, сусретљивост, милост, жаљење, саосећај, сапатништво, бољивост, аман *рејџ.*, сућут *хрв.*, танкоћутност *хрв.*, супатништво *хрв.*, суосећање *хрв.*, суосећајност *хрв.*, људска реч *изр.* - уй: жалост, туга, нежност, алтруизам

сажаљив прид. ①(који изазива сажаљење) самилостив, самилостан ② (обузет жалошћу) в. жалостан 1.

сажвакан прид. в. похабан 1.

саживети се сврш. в. прилагоди-ти се

сазвучје с в. акорд

сазнавање с в. испитивање

сазнање с податак, информација, чињеница - уй. знање, информација 1.

сазнати сврш. прел. (доћи до сазнања) дознати, установити, обавестити се, чути, дочути, начути, испитати, уверити се (у нешто), добити информацију - уй. разумети, спознати, открити, прозрети 1., испитати 1., обавестити се

сазревање с в. пубертет

сазрео прид. в. самосталан 3.

сазрети сврш. непрел. ① (о људима) одрасти, порастати, осамосталити се, стасати, ојачати, развити се, стати на своје ноге *изр.* ② (о воћу) дозрети, приспети, доспети

сајам м вашар, сабор, пазар, пазарште, скуп, дернек *рејџ.*, вашир *рејџ.*, вашир *рејџ.*, фијера *рејџ.*, панађур *рејџ.*

сакат прид. ❶ обогален, инвалидан, ћопав, одузет, кљаст, шантав, хром, фаличан, осакаћен, узет, шепав, дефектан, бажљив, мањкав, физички онеспособљен, бањгав, багав *реї.*, багљив *реї.*, баг *реї.*, шанатан *реї.*, окљастрен *реї.*, кљакав *фам.*, бангав *фам.*, цонтав *арх.*, цотава *арх.*, богаљаст *реї.*, дефективан *реї.*, манљив *реї.* парализован *суж.*, - уї: деформисан, унакажен, крњ ❷ *фиї.* в. нецеловит

сакатити несврш. прел. ампутирати, уклањати, сећи, исецати, одсецати, убогаљивати, одстрањивати, богаљити, кљастити,

сакаћење с ❶ ампутација, уклањање, ампутирање, сечење, одсецање, одстрањивање, одстрањење, убогаљивање, исечање, обогаливање, осакаћење, окљастрење *арх.*, кљаштрење *арх.* ❷ *фиї.* в. уништавање

саклонити несврш. прел. в. заступати

сакривати несврш. прел. (не допуштати да се нешто види или приметити) в. крити

сакривен прид. в. скривен

сакрити сврш. прел. ❶ (склонити од погледа и знања других) скрити, прикрити, склонити, завући, закопати *фиї.*, загњурити *фиї.*, скембати *фам.* - уї. изгубити ❷ (сачувати у тајности) затајити, притајити

сакрити се сврш. скрити се, завући се, потулити се, прикрити се, притајити се, склонити се, заклонити се, замести/затрти трагове, заметнути се, ишчезнути, нестати *фиї.*, шћучуњити се *реї.*, шћулити се *реї.*, шћућурити се *фам.*, завући се у мишју рупу *изр.*

сакупити сврш. прел. прикупити, накупити, скупити, акумулирати, повећати, прибрати, концентрисати, наталожити, таложити, нагомилати,

сабрати, увећати, намлатити *фам.*, згрнути *фам.*, докупити *реї.*, збрати *реї.*

сакупљање с в. раст 3.

сала ж в. просторија 1.

салата ж (биљне подврсте или њихова мешавина која се једе уз главно јело) *

салва ж ❶ в. пуцњава ❷ в. плотун 1.

салетати несврш. прел. ❶ в. трчати ❷ в. досађивати 2.

салетети сврш. непрел. в. устремити се

салпа ж зоол. (лат. *Vox salpa*) сопа

самарићанство м в. хуманост

самилост ж в. сажаљење

самилостан прид. в. подашан

самлети сврш. прел. фиг. в. руинирати

само рчц., прил. и взн. ❶ (у прилошкој функцији) једино, искључиво, нико осим, строго *фам.*, цигло *арх.* ❷ (не више од...) свега, тек, укупно ❸ в. (~што) тек што, једва што ❹ в. одједном ❺ (у служби везника) в. ипак²

самовоља м ж ❶ в. тоталитаризам

❷ в. пркос ▼ уї. хир

самовољан прид. ❶ својеглав, бандоглав, тврдоглав, задрт, загрижен, својевољан, инатљив, усковид, напоран, крут, непомирљив, јогунаст, недоказан, искључив, недоказив, упоран, на своју руку, мазгински, истрајан, дебелоглав, као мазга, окорео, мазгаст, накриво насаћен, неразложан, ограничених/уских видика, хошкаст, тежак, сомовски, загрижљив, устрајан, уских хоризоната, мазговски, скучен *фиї.*, крвав *фиї.*, тврдокоран *фиї.*, неукротив *фиї.*, као магарац *фиї.*, засукав *реї.*, лулав *реї.*, затуцан *фам.*, заврнут *фам.*, загуљен *фам.*, овејан *реї.* - уї: џангризав, догматичан, незгодан, огорчен,

непокоран, компликован, ђудљив, једностран, нетолерантан, конзервативан
 ② в. произвољан 1. ③ в. тирански

самовољност ж в. тврдоглавост 1.

самоглав¹ м зоол. в. буцањ

самоглав² прид. в. самовољан

самогласник м вокал

самодопадљив прид. в. претенциозан 1.

самодржац м апсолутиста, деспот, силник, тиранин, диктатор, поробљивач, дахија, аутократа, властодржац, ага, самовољник, окрутник, страховладар, злостављач, самовладар, страх и трепет, олигарх, тлачилац, немилосрдник, батинаш *фиї.*, кабадахија *реї.*, тлачитель *хрв.* - уи: крвник, мучитељ, насилник, силеџија *фам.*

самодржачки прид. в. тирански

саможив прид. (који мисли само о себи) в. себичан

самозадовољавати се несврш. в. мастурбирати

самолепљив прид. в. лепљив

самолепљивост ж в. вискозност

самољубив прид. ① (који мисли само о себи) в. себичан ② в. претенциозан 1.

самољубље с в. препотенција

самопожртвовање ж (добровољно одрицање од нечега) жртва, одрицање, жртвовање, самоодрицање - уи. уздржавање

самопослуга ж в. радња

самопоуздање с самоувереност, самосвест, самосвесност, поуздање, самопоштовање, поверење у себе, сигурност у себе, себесвест *реї.* - уи: одлучност, сигурност, понос, стабилност

самопрегорник м в. марљивац

самосвесност ж в. самосвест

самосвест ж в. самопуздање

самосвојан прид. в. самосталан 2.

самосвојност ж в. самосталност

самосталан прид. ① (о православним црквама) аутокефалан ② слободан, аутономан, независан, самосвојан, непотчињен, суверен, неподређен, инокосан, самоуправни ③ велик, одрастао, пунолетан, стасао, сазрео, зрео, осамостаљен, дозрео, потентан, развијен

самосталност ж аутономија, независност, самостојност, слобода, самосвојност, одвојеност, суверенитет, одељеност, сувереност, самоуправљање, засебност, аутономност, инокосност, неовисност *хрв.*

самостојност ж в. самосталност

самоћа ж усамљеност, осама, осамљеност, самотност, самотништво, усамљеништво, изолација, самоизолатија, самотњаштво *реї.*, самотиња *реї.*

самоуверен прид. в. одлучан 1.

самоувереност ж ① в. самопоуздање ② в. одлучност

самоук м аутодидакт, приучењак *йої.*

сан м ① спавање, одмор, релаксација ② сањање, сновијање, санак *јесн.* - суж. ноћна мора, кошмар ③ жеља, циљ, замисао, намера, одлука, прохтев, стремљење, настојање, тежња, амбиција, хтење, аспирација, прими-сао, план, интенција, наум, накана, тежење, смерање, идеал, промишљај, претензија, намисао *реї.*

санаторијум м лечилиште, опоравилиште - уи. болница, бања

сандуче с претинац, одељак, сандучић

санирање с в. терапија

санирати несврш. прел. в. лечити

санпјер м зоол. в. ковач 2.

сањар м маштар, занесењак, идеа-

листа, фантаста, машталац, утописта
сањарија с ж ❶ в. сабласт ❷ в. при-
 виђење 1.

сањарити несврш. непрел. прел.
 маштати, замишљати, сањати, фан-
 тазирати, заносити се сновима, сна-
 трити *реџ*.

сањати несврш. непрел. прел. ❶ *йрел.*
 сневати, снити ❷ *нейрел.* в. сањарити
 ▼ уй. спавати

сањив прид. неиспаван, поспан,
 дремљив, дремован, снен, куњав,
 уморан, успаван, непробуђен, нераз-
 буђен, санен, нерасањен, спављив,
 спавањив *реџ*. - уй: мамуран, уморан

сањивост ж буновност, дремеж,
 поспаност, дремљивост, непробуђе-
 ност, омама, успаваност, нерасање-
 ност, неактивност, малаксалост, по-
 лусан, дремка, неразбуђеност, дрема-
 вица, успореност, сненост, заспалост,
 клонулост, полудрем, сананост, дре-
 мовност, спорост, куњалица, дрем,
 дремање, омамљеност *фиј.*, неживот-
 ност *фиј.*, опијеност *фиј.*, фјака *реј.*,
 уљуљаност *фам.*

саобраћај м в. превоз

саобраћајка ж фам. ❶ в. судар 1.
 ❷ саобраћајна дозвола

саобраћање с в. превоз

саопштење с обавештење, обја-
 ва, изјава, исказ, оглас, информа-
 ција, најава, знак, обавест, порука,
 проглас, обзнана, циркулар, објав-
 ница, распис, реклама, иступање
фиј., анонса *арх.*, афиша *арх.*, ави-
 за *арх.*, промулгација *реџ*., обави-
 јест *хрв.*, приопћење *хрв.* - сл: по-
 датак, извештај

саопштити сврш. прел. ❶ обавести-
 ти, објавити, јавити, информисати,
 упознати (некога о нечему), огласити,
 разгласити, пријавити, најавити, из-
 нети, рећи, обзнанити, лансирати (у

јавност), дојавити, казати, обелодани-
 ти, дати на знање, открити, известити,
 анонсирати *арх.*, афиширати *арх.*, ави-
 зирати *реџ*., приопћити *хрв.* - уй: сети-
 ти се, досетити се ❷ в. рећи 1.

саосећајан прид. ❶ (испуњен сао-
 сећањем) самилостан, милостив, ми-
 лосрдан, племенит ❷ в. несребичан
 ❸ в. осећајан

саосећајност ж (особина онога ко-
 ји је саосећајан) самилосност, мило-
 стивост, милосрдност, племенитост
 - уй. саосећање, доброта

саосећање с саучешће, емпатија,
 сапатња, осећајност, симпатија, сами-
 лост, душевност, разумевање, сажа-
 љивост, самилосност, саосећајност,
 милост, саосећај, сапатништво, сућут
хрв., танкоћутност *хрв.*, супатништво
хрв., суосјећање *хрв.*, суосјећајност
хрв. - уй: потресеност, жалост, туга,
 нежност, алтруизам

саосећати несврш. непрел. (осећати
 саосећање) саосећати, сапатити - уй.
 сажаљевати

сапатња ж в. саосећање

сапет прид. в. везан 2.

саплести се сврш. спотаћи се, спо-
 такнути се, посрнути

саплитати се несврш. в. тетурати се

сапун м мило *арх.*

сапуњача ж бот. (лат. *Saponaria offi-*
cinalis) *реј*: белонога, сапун-трава

сапутница ж в. супруга

сарадња ж в. (рад на истом послу,
 заједнички рад) сарађивање, сарад-
 ништво, слагање, сагласност, аран-
 жман, пакт *фиј.*, конкордат *реџ*.,
 уклапање *фам.*, сурадња *хрв.*

сарађивати несврш. непрел. (ради-
 ти заједно) сурађивати *хрв.*

сардела ж зоол. в. јембрек

сарказам м в. пакост 1.

саса ж бот. (лат. *Anemone pulsatilla*) *реї*: великоночна рожа, великоночна ница, дједовац, дремадеда, дремидеда, дремнидедо, дремниче, звоњача, косматинец, кучика, љубичаста саса, мачица, чукундеда, шпанкелци, шукундека

сасвим прил. потпуно, тотално, комплетно, одреда, листом, до краја, без остатка, у потпуности, у целости, из корена, из основа, из темеља, скроз *фам.*, дибидус *фам.*, аметом *реї.*, посвема *реї.*, аметице *реї.*, аметимице *реї.*, скроз-наскроз *фам.*, стубоком *арх.*, навлас *арх.*, посве *хрв.*

сасецати несврш. прел. в. сећи 1.

састав м ① в. облик 1. ② в. рад' 1. ③ в. група 2.

саставак м в. спој 1.

саставити сврш. прел. здружити, спојити, свезати, фузионисати, стопити, припојити, ујединити, синтезизовати, удружити, слити, свезати, амалгамирати

састајати се несврш. непрел. (проводити време заједно) дружити се, друговати, пајтати се, ортачити се, петљати се, шуровати

састанак м ① већање, конгрес, заседање, сагласност, нагодба, расправа, конгруенција, слагање, седница, претрес, дебата, митинг, конференција, договарање, окупљање, група, скуп, форум, разговор, скупштина, дискусија, аранжман, пленум, семинар, усаглашавање, симпозијум, сесија, лонцање *реї.*, адет *реї. реї.*, конвенција *форм.*, збор *арх.*, веће *арх.*, конкордат *реї.*, окуп *реї.*, сабир *реї.*, домјенак *хрв.* - уй: слога, договор, уговор, гомила ② излазак, сусрет, дејт *жарї.*, митинг *жарї.*, спој *фам.*, спојка *фам.*, рандеву *жарї.*, судар *жарї.*

састанчити несврш. непрел. *фам.* в.

расправљати

састати се сврш. сусрести се, видети се, срести се, наћи се (с неким), срести (некога)

састојак м ① в. ситуација ② в. комад 1.

сасушен прид. в. увео

сат м ① часовник, ура *реї.*, чука *жарї.*, добник *арх.* ② (период од 60 минута) час, ура *реї.*

Сатови

ПО НАЧИНУ ПОКАЗИВАЊА ВРЕМЕНА

аналогни сатови
дигитални сатови
звучни сатови
текстуални сатови

ПО НАЧИНУ МЕРЕЊА ВРЕМЕНА

атомски сатови
електрични сатови
кристални сатови
механички сатови
радио сатови
сунчани сатови

ПОСЕБНЕ ВРСТЕ САТОВА

аналогни сат
аналогни сат с дигиталним дисплејем
астрономски сат
атомски сат
бинарни сат
будилник
водени сат
дигитални сат
железнички хронометар
кварцни сат
кукавица
поморски хронометар
пешчани сат
радио сат
ручни сат
сат с клатном
сат с одбројавањем
светски сат
сунчани сат
шаховски сат
хронометар
штоперика

сатана м в. ђаво 2.

сатен м в. атлас 4.

сатирати несврш. прел. ① в. ситнити ② в. рушити

сатирати се несврш. прел. (много и напорно радити) в. ринтати

сатљик м арх. в. чокањ

сатница ж в. програм, распоред, програм, итинерар

сатрети сврш. прел. в. сатрти

сатрти сврш. прел. ① (у налету нагло одбацити већи број људи) збрисати, истребити, искоренити, затрти, потрти, затрети, сатрети, утаманити, покосити *фиј.*, самлети *фиј.*, удесити *фам.*, смлавити *фам.* - *уй.* победити, уништити ② (разбити у ситне делиће) в. здробити 1. ③ в. (учинити неког потиштеним) в. сломити ④ в. уништити

саучешће с саосећање, емпатија, сапатња, самилост, самилосност, саосећајност, милост, саосећај, сапатништво, осећајност, симпатија, душевност, разумевање, сажаливост, сућут *хрв.*, танкоћутност *хрв.*, супатништво *хрв.*, суосећање *хрв.*, суосећајност *хрв.* - *уй.* потресеност, жалост, туга, нежност, алтруизам

сафир м ▼ *уй.* камен¹ 2.

сахнути несврш. непрел. венути, умирати, сушити се, спарушивати се, малаксавати, мрети, слабити, издисати, нестајати, копнети, гасити се, гаснути, пропадати, танчати, крепавати, цркавати, копњети, гњити, пресушивати, скапавати, одиазити *фиј.* - *сл.* жудети, мршавети, гинути, лињати *реј.*

сахрана ж погреб, спровод, испраћај, покоп, укоп

сач м бот. (лат. *Isatis tinctoria*) *реј.* сињ, сињавица, силина, сириштара, гвад, врболика, мобар

сачекуша ж жарі. в. клопка

сачињавати ж ① (састојати се од нечега) чинити, образовати, састојати се (од), укључивати, имати ② в. правити 2.

сачуван прид. очуван, неоштећен, недирнут, цео, читав, неокрњен, начет неразбијен *суж.*,

сачувати сврш. прел. спремити, осигурати, заштитити, обезбедити, заклонити, одбранити, сејвовати жарі. *суж.*

свагда прил. (у свако доба) в. увек 3.

свадљив прид. свађалачки, напрасит, љутљив, дурљив, импулсиван, афективан, пргав, нагао, ћудљив, агресиван, плах(овит), раздражљив, срдљив, живчан, напрасан, једљив, распаљив, жучљив, гневљив, једак, темпераментан, отрован *фиј.*, покарљив *арх.*, ватрен *фиј.*, вирулентан *фиј.*, вехементан *арх.*, нервозан *еуф.* - *уй.* диваљ, некултуран, груб, тврдоглав, страстан, бесан, немиран, разуздан, грозан

свадљивост ж в. разјареност

свађа ж расправа, сукоб, кавга, неслога, размирица, несугласица, неслагање, спор, завада, конфликт, раздор, процеп, расцеп, задевица, зачкољица, раскол, трвење *реј.*, пријепор *реј.*, развада *реј.*, колизија *форм.*, распра *хрв.* - *уй.* неспоразум 2.

свађалачки прид. в. свадљив

свађалица м ж бандоглавац, инација, прзница, пргавко, пргавац, тврдокорник, засуканац, непопустљивац, својеглавац, инатљивац, свадљивац, тврдоглавац, тврда глава, пркосник, тврд орах, бузда, тврдоглавко, сом *фиј.*, мазга *фиј.*, ован *фиј.*, парип *фиј.*, магарац *фиј.*, сомина *фиј.*, мазгов *фиј.*, бајага *реј.*

свађати се несврш. кавгати се, гложити се, кошкати се, кавжити се, ждерати се *фиї.*, гонити се *фиї.*, јурити се *фиї.*, уједати се *фиї.*, крвити се *фам.*, цапати се *фам.*, чупати се *фам.*, пичкарати се *жарї.*, частити се *жарї.*, цапати се *рейї.* - *уй:* расправљати се, препирати се, спорити се

свакакав прид. в. разнородан

свакако прил. наравно, да, апсолутно, заиста, извесно, дакако, гарантовано, сигурно, безусловно, дефинитивно, засигурно, доиста, дабоме, јамачно, дибидус, несумњиво, неминовно, у сваком случају, савршено, без даљњег, природно, посвема, нема сумње, поуздано, до краја, разуме се, јесте, безбели *реї.*, зацело, без сумње, посве, подразумева се, зауфано *реї.*, гарант *фам.*, јес *жарї.*, недвојбено *хрв.*, неупитно *хрв.*

свакидашњи прид. в. сталан 1.

свакидашњост ж в. колотечина

сваковрстан прид. в. разнородан

свакодневан прид. ① в. слаб 2. ② в. сталан 1.

свакодневица ж колотечина, учмалост, мртвило, једноличност, рутина, доколица, устајалост, парлог, мртво море, стереотипност, таворење, стагнација, плесан, мемла *фиї.*, жабокречина *фиї.* - *уй:* животарење, досада, чамотиња

свакодневни прид. в. природан 1.

свакодневност ж в. колотечина

свакојакост ж в. различитост

сванути сврш. безл. осванути, зарудети, разданити се, зазорити, просванути *рейї.*

свануће с в. свитање

сват м ▼ *уй.* гост

Свевишњи м в. Бог

свевремен прид. в. јединствен 2.

сведочанство с ① в. доказ ② в. атест

свеж прид. ① (управо добијен у производњи) фришак, тазе *нейром.* ② в. хладан 2. ③ *фиї.* (у послу) неискусан, нов *фиї.*, новопечен *фам.* ④ в. одморан ⑤ *фиї.* в. нов 1.

свежањ м ① в. сноп 1. ② в. замотуљак

свезан прид. в. везан 2.

свемир м космос, васиона, универзум, васељена

свеобухватан прид. ① в. ситничав ② в. потпун

свеопшти прид. (који се односи на све) општи, скупни, колективни, тотални, апсолутни, генерални, начелни, уопштен, удружени, заједнички, универзалан, опћи *хрв.*

свесност ж в. свест

свесрдно прил. в. радо 1.

свест ж разум, свесност, присебност, прибраност, рационалност, душа - *уй:* дух, ум

свести сврш. прел. (~ на мању меру) смањити, редуцирати, редуковати, умањити, скресати *фам.*, стестати *фам.*, сасећи *фам.*, окреснути *жарї.*, окресати *жарї.*, преполовити *суж.*

свестран прид. ① (који обухвата сву сложеност појаве) вишеструк, многострук, потпун, свеобухватан, комплетан, простран, исцрпан, широк ② (који има врло широко образовање и способности) широк, широких погледа - *уй.* образован, вешт

свет м ① Земља, земљина кугла ② (становништво света) људи, народ, раја - *суж:* град, чаршија, варош, село ③ (оно што је створио неки уметник) систем, окружење, средина, космос *фиї.*, микрокосмос *фиї.* - *уй.* маштарија

светац м в. поштењачина

светиљка ж лампа, лампаш *арх.* - суж. фењер, магленка, плафоњерка, рефлектор, уљаница, петролејка, фитиљача, ферал *реї.*, лантерна *реї.*, лампион *реї.* - *уй.* свећа, светло 1, и 2.

светина ж ❶ в. руља ❷ (проста ~) в. олош ❸ в. народ 1.

светлети несврш. непрел. (исијавати светлост) сијати, сјати, сијати, блештати, сјајити, зрачити, врцкати, одсјајивати, сјајити се, светлцуати, љескати се, лескати се *реї.*

светло с ❶ осветљење, светлост, белина, расвета, видело, видљивост, светлина, осветљеност, илуминација, обасјаност, луч *арх.*, луча *арх.*, лучка *реї.* ❷ сијалица, лампа, светиљка - *уй.* светиљка

светлост ж в. светло

светлуцав прид. в. бљештав

светован прид. в. физички

световни прид. профан, секуларан, лаички, мирски, грађански, нецрквен, лајкушки *реї.*

световњак м в. нестручњак

светогрђе с скрнављење, оскврнуће, бласфемија, хула, богохулство, безбожништво, хуљење, богохуљење, профанација, сакрилегијум, обесвећење, светогрдност, безочна грдња, погрда, вређање, оскврњење, обезвређење, псовање, богогрђе, прљање *фиї.*

свећа ж лојеница, лојаница, воштаница, дублијер, лумин *реї.*, штерика *фам.*

свећар м воскар, медичар

свећарница ж в. воскарница

свечан прид. ❶ пригодан, елегантан, празнични, гала, парадни, церемонијалан, узвишен, посебан, раскошан, сјајан, химничан ❷ формалан, званичан, служени, уштогљен, крут,

озбиљан, церемонијалан, формализиран *хрв.*

свечаност ж ❶ свечана приредба, академија, пријем, примање, празник, коктел - *уй.* забава, манифестација 2. ❷ в. банкет

свештеник м поп, црквењак, духовњак, духовник, духовни пастир, свештено лице, црквеник, клерик, милосрдник *реї.*, брадоња *фам.*, прота *фам.*, црноризац *фам.*, отац *фам.*, мантијаш *фам.*, црнац *жарї.*, душебрижник *реї.*, душебрижник *реї.*, свећеник *хрв.*, слуга Божји *изр.* исповедник *суж.*

Свештена лица

велечасни	калуђер	препозит
викар	каноник	протојереј
врач	клерик	рабин
глагољаш	латинаш	редовник
жрец	маг	хоџа
исповедник	мисионар	шаман
јереј	презбитер	

сви зам. (свака особа) свако, сви живи, свако жив, све живо, сви по реду

свиђати се несврш. допадати се, волети, привлачити, пријати, марити, годити, бити драго, густати *реї.*, бити по вољи - *уй.* одобравати

свилен прид. в. осећајан 1.

свилена буба ж зоол. (лат. *Bombyx mori*) дудов свилац

свиња ж бот. прасац, крмак, рокер *жарї.*

свиреп прид. в. развратан 1.

свиснути сврш. непрел. *фам.* в. преминути

свитање с зора, рађање, излазак сунца, свануће, излажење, освет, расвит, зар *исп. реї.*, рођај *арх.*, грануће *реї.*, проблесак *реї.*

свитац м (лат. *Lampyris noctiluca*)
кресница, шефаклија

свити сврш. прел. савити, сплести,
оплести

свладан прид. ① в. побеђен ② в.
послушан

свладати сврш. прел. ① в. савладати
② в. зауставити ③ в. научити 1.

свод м ① лук, архиволт арх. ② в.
плафон - уи. небо

својевоља ж в. тврдоглавост 1.

својевољан прид. в. својеглав

својевољност ж в. тврдоглавост 1.

својевремено прил. в. некада 1.

својеврсност ж в. посебност

својеглав прид. самовољан, бандо-
глав, тврдоглав, задрт, загрижен, сво-
јевољан, инатљив, усковид, напоран,
круг, непомирљив, јогунаст, недока-
зан, искључив, недоказив, упоран,
на своју руку, мазгински, истрајан,
дебелоглав, као мазга, окорео, ма-
згаст, накриво насађен, неразложан,
ограничених/уских видика, ћошкаст,
тежак, сомовски, загрижљив, устра-
јан, уских хоризоната, мазговски,
скупчен *фиї.*, крвав *фиї.*, тврдокоран
фиї., неукротив *фиї.*, као магарац
фиї., засукан *реї.*, лулав *реї.*, затуцан
фам., заврнут *фам.*, загуљен *фам.*,
овејан *реї.* - уи: џангризав, догма-
тичан, незгодан, огорчен, непокоран,
компликован, ћудљив, једностран,
нетолерантан, конзервативан - сл:
ускогруд, затрован *фиї.*, убојит, пра-
волинијски, каприциозан, тесногруд,
намћораст

својеглавост ж ① в. пркос ② в. твр-
доглавост 1.

својина ж власништво, земљопо-
сед, имовина, посед, иметак, земља,
имање, добро, актива, газдинство,
земљиште, капитал, властитост, до-

маћинство, господарство, сопстве-
ност, газдалук, поседство, старина,
подручје, поседништво, влаштина,
поседовање, читлук *реї.*, сермија *реї.*,
спахилук *реї.*, хас *реї.*, имућство арх.,
држава арх., латифундија арх., дома-
злук арх., латифундиј арх., осопшти-
на хрв. - суж: беглук, потес, беговина-
уи: баштина, наследство - сл: некрет-
нина, богатство

својствен прид. ① в. различит 2. ② в.
типичан ▼ уи. личан

својственост ж в. посебност

својство с ознака, атрибут, одлика,
обележје, особина, диспозиција, при-
рода, карактеристика, квалитет, бе-
лег, црта, значајка, знак, осебујност,
одличе - уи: способност, нарав

свота ж (количина новца) износ, су-
ма, збир, количина, зброј хрв. - уи:
количина

сврака ж зоол. (птица, породица
врана, лат. *Pica pica*) *

свратити сврш. непрел. упасти, ба-
нути, навратити, појавити се, навр-
нути, натрчати, налетети, сврнути,
вирнути, наићи изненада, доћи неко-
ме накратко, обрети се, наићи, искр-
снути, завратити, нагазити, хрупити
реї., бахнути арх., допасти арх. - уи:
ступити, ући

свраћати сврш. прел. (~ повремено
у посету) навраћати, долазити, поја-
вљивати се, завраћати *реї.*

сврнути сврш. непрел. в. свратити

сврсисходан прид. в. погодан

сврставање с в. редослед

сврха ж в. смисао

свршавање с фам. в. оргазам

свршено прил. збогом, готово,
амин, амен

свршетак м ① завршетак, крај, ко-
нац, довршетак, финанси, финале,

престанак, замирање, умирање *фиі*, смрт *фиі*. - *уй*. прекид **⊗** *фиі*. пропад, уништење, амин, нестајање, пораз, катастрофа, амен, финиш, завршетак, крај *фиі*., крај *фиі*., финале *фиі*., умирање *фиі*., сутон *фиі*., залазак *фиі*., смрт *фиі*., распад *жарі*. **⊙** в. смрт 2.

свршити сврш. прел. и непрел. **Ⓛ** *йрел*. (привести нешто крају) завршити, довршити, докрајчити, окончати, зготовити, одрадити, закључити, заокружити *фиі*., апсорбовати *фиі*., докоччати *рејі*., докусурити *арх.*, истерати до краја *изр.* - *уй*. обавити **⊗** *нейрел*. нар. (доживети оргазам) достићи/доживети врхунац, оргазмирати *форм*.

свугде прил. в. свуда

свуда прил. гдегод, унаоколо, наоколо, около, посвуда, свугде, на све стране, свукуд

себичан прид. (који мисли само о себи) саможив, егоистичан, самољубив, ускогруд, тесногруд, недарежљив - *уй*. обестан, нарцисоидан, покварен, размажен

себичност ж саможивост, егоизам, егоистичност, самољубивост, нарцисоидност, ускогрудост, недарежљивост, - *уй*. препотенција

Северњача ж Венера, Даница, Зорњача, јутарња звезда, Вечерница, Вечерњача, Зорница, Форфорос, Хесперус, Венус

сегрегација ж в. дискриминација

сед прид. седоглав, бео, беличаст, белокош, сребрнаст *фиі*., сребрен *фиі*. - *уй*: стар, просед

седељка с ж в. гозба

седиште с **Ⓛ** (место на којем се налази нека организација) боравиште, централа, дом **⊗** (оно на чему се седи) место, седало **⊙** в. стан 1. **Ⓛ** в. штаб

седница ж в. састанак 1.

седоглав прид. в. сед

сезона ж **Ⓛ** в. период 1. **⊗** в. стадијум

сејати несврш. прел. **▼** *уй*. узгајати

сејмен м в. стражар

секвенца ж в. репетиција

секирати се несврш. (осећати бригу због нечег) бринути се, јести се *фиі*., ждерати се *фиі*., гристи се *фиі*., грижити се *реі*. - *уй*. стрепити, нервирати се

секретар м **Ⓛ** (који руководи административним пословима) деловођа, тајник *хрв.* - *уй*. писар **⊗** (високи службеник у влади неких земаља) министар

секретаријат м институција, установа, администрација, биро, канцеларија, служба, завод, пословница, заповедништво, писарница, дирекција, уред, надлештво, комора, испостава, офис *фам.*, канц *жарі*., ларија *жарі*., писарна *арх.*, реферада (место где ради референт)*рејі*., тајништво *хрв.*

секретер м (врста писаћег стола) * - *уй*. сто

секс м сношај, копулација, полни чин, полно општење, вођење љубави, јебање нар., карање нар., звекетање *жарі*., кресање *жарі*., туцање *жарі*., обљубљивање *форм*., обљуба *форм*.

секуларан прид. световни, профан, лаички, мирски, грађански, нецрквен, лајкушки *реі*.

секундаран прид. в. споредан

селектор м бирач, изборник, члан комисије

селекција ж асортиман, избор, одабир, пробирање, одабирање, бирање, опредељење, селектирање, пробир

селен м бот. (лат. *Levisticum officinale*) *реі*: селин, љупчац, милodox, белестика, вележдин, велестика, лесан-

Сексуалне преференце и девијације

абасиофилија	зоофилија	пансексуалност	тератофилија
амаурофилија	инфантилизам	парафилија	трансвеститизам
анални секс	инцест	педофилија	транссексуализам
андромиметофилија	катоптронофилија	садизам	трихофилија
асексуалност	клизмафилија	садо-мазохизам	труализам
аутогинефилија	копрофагија	салироманија	урофилија
БДСМ	копрофилија	сатиријаза	фетишизам
биастофилија	ксенофилија	сензорна депривација	хетеросексуалност
бисексуалност	мазохизам	содомија	хибристофилија
воајеризам	макрофилија	сомнофилија	хипнофетишизам
ворарефилија	мастурбација	спектрофилија	хомеовестизам
геронтофилија	некрофилија	статуефилија	хомосексуалност
егзибиционизам	нимфоманија	стенолагнија	хронофилија
еметофилија	орални секс	тамакери	целибат

дрина, љубчац, љубачац, милобуд, милодув, тројевац

селидба ж в. сеоба

селилац м в. скиталац

селити се сврш. ① (померати се из једног стана у други) * ② (одлазити у топлије крајеве) *

сељак м ① (онај који живи на селу) сељанин, сеља *фам.* - уй. земљорадник ② *фам.* (нецивилизована особа) варварин, грубијан, простак, дивљак, неотесанац, странац, сировина, вандалин, варвар, туђин, канибал, брђанин, иностранец, паланчанин, чобанчина, туђинац, кабадахија, хорјат, непросвећеник, силеција, сељачина, сеља *фам.*, цибер *фам.*, чобанин *фам.*, троглодит *фам.*, шабан *фам.*, примитивац *йої.*, барбар *хрв.*, барбарин *хрв.*

сем пред. в. осим

семинар м ▼ уй. предавање 2.

сен ж приказа, змај, сабласт, авет, ала, утвара, привид, сновиd, дух, страшило, мора, сањарија, аждаја, причина, баук, обмана, привиђење, страшно биће, симулакрум, митско биће, вешћа *реї.*, ажделија *реї.*, фантом *фам.*, вештегара *нар.*, цопрница

нар., аждаха *арх.*, прилика *реї.*, фантазма *реї.* - уй: чудовиште, визија, халуцинација

сензација ж ① спектакл, атракција, занимљивост, догађај, новост, нечувеност, бомба *фиї.* - уй: скандал, инцидент ② в. неприлика ③ в. запрепашћеност

сензибилан прид. емотиван, осећајан, чувствен, осетљив, чулан, топао, сензитиван, танкоћутан, емоционалан, сензуалан, лирски, душеван, бољећив, сентименталан, дирљив, сјетилан *хрв.* - уй. страстан

сензибилитет м в. темперамент

сензитиван прид. в. сензибилан

сензуалан прид. ① в. развратан 3. ② в. сензибилан

сеница ж зоол. ① (лат. Paridae Aegithalidae, P. Remizidae, P. Panurinae) брката сеница, кукмаста сеница, велика сеница, мошњарка ② (од винове лозе) в. вењак

сенка ж хлад, сена, хладовина, сен *реї.*

сено с слама - уй. сноп 1.

сентименталан прид. в. осетљив 1.

сеоба ж сељење, селидба, покрет

сервирати сврш. прел. ① послужити

ти, изнети, понудити, поканити *арх.*

② *сиорѝ*. извести сервис, убацити лопту у игру

сервис м ① послуга, услуга, служење, дворене, послуживање, дворба *арх.* ② (~ за јело) есцајг ③ *сиорѝ*. почетни ударац

серум м вакцина, цепиво, маја *арх.*

сета ж в. снужденост

сетити несврш. непрел. в. личити

сетити се сврш. ① (призвати из заборава) присетити се, досетити се ② в. снаћи се

сетност ж в. снужденост

сећање с в. памћење

сећи несврш. прел. ① резати, одсецати, расецати, пресецати, сасецати, подсецати, транжирати, транширати, кресати, купирати, одрезивати, изрезивати, комадати, черечити ② (~ косу, браду) в. шишати ③ (~ гране) в. поткресивати ④ в. сакатити

сеф м трезор, касета, претинац, депо

сецирање с обдукција, аутопсија, расецање, некропсија, резање, отварање (леша), разудба *арх.*, секција *арх.*

сецирати несврш. прел. в. анатомисати 2.

сечење с в. сакаћење

сив прид. пепељаст, загасит, грао, мрк (тамносив), сивкаст (који нагиње ка сивом), мутнобео *реѝ*., магласт *реѝ*.

сивоња м в. силеција

сигнал м в. синдром

сигуран прид. ① апсолутан, неспоран, безуслован, несумњив, недвосмислен, неспоран, чињеничан, необорив, кредибилан, проверен, непобитан, непоречив, изванредан, фактичан, поуздан, уверљив, проблематичан, истинит, крајњи, искусвен (доказан искусством), експлицитан, проверљив,

неупитан, потврђен, непоречив, неоповргљив, непрепоран, недвојбен *хрв.* - *уй*: темељит, савршен, очигледан, доказив, потпун ② обезбеђен, безбедан, заштићен, осигуран, заклонит, безопасан ③ в. стваран 1. ④ в. поуздан 1. ⑤ в. привржен 1.

сигурно прил. ① (с највећим поуздањем) свакако, апсолутно, извесно, дакако, гарантовано, засигурно, безусловно, дефинитивно, јамачно, дибидус, несумњиво, неминовно, у сваком случају, без даљњег, нема сумње, дупке, поуздано, до краја, зацело, без сумње, посве, подразумева се, гарант *фам.*, недвојбено *хрв.*, неупитно *хрв.* ② безбедно, без опасности, обезбеђено ③ одлучно, чврсто - *уй*. одлучан ④ в. наравно

сигурност ж ① увереност, верност, уверење, вера, обећање, искреност, обавеза, поуздање, кредибилност, залог, кредибилитет ② извесност, истинитост, поузданост, недвосмисленост, проблематичност, неспорност, недвојбеност, необоривост, непрепорност, одређеност, несумњивост, непобитност *хрв.* - *уй*: јасноћа, признатост ▼ *уй*. хипотека, убеђење 1., самоувереност

сида ж в. AIDS

сидро с котва, ленгер *реѝ*., анкер *реѝ*.

сијати несврш. непрел. исијавати светлост, светлити, сјати, сијати, блештати, сјајити, зрачити, врцкати, одсјајивати, сјајити се, светлукати, љескати, лескати *реѝ*.

сиктер узв. в. марш

сила ж ① в. навала 1. ② в. снага ▼ *уй*. суровост 1.

силан прид. ① в. снажан 1. ② *жарѝ*. в. очаравалући 1. ③ в. велик 2. ④ в. силовит 1.

силеџија м (набусит, насилан, неотесан човек) хулиган, насилник, разбијач, напасник, напрасник, манијак, грубијан, сивоња, батинаш, махнитац, неотесанац, неотесанко, дивљак, сировина *фам.*, стрвина *фам.*, живина *фам.*, силов жарі., звер *експр.*, несуздржљивац *реџ.* - *уй.* простак, дивљак

сила ж јачина, жестина, жустрина, енергичност, сила, помага, снажност, интензитет, силовитост, енергија, прштавост, срчаност, жустрост, вихор *фиі.* - *уй.* снага

силити неврш. прел. терати, присиљавати, приморавати, наметати, диктирати, наморавати, задавати, натурати, заповедати, форсирати, товарити, октроирати, пртити, трапити, увалјивати *жарі.* - *уй:* наговарати, подговарати, наређивати, оптерећивати

силник м апсолутиста, деспот, тиранин, самодржац, диктатор, поробљивач, дахија, аутократа, властодржац, ага, самовољник, окрутник, страховладар, злостављач, самовладар, страх и трепет, олигарх, тлачилац, немилосрдник, батинаш *фиі.*, кабадахија *реі.*, тлачитель *хрв.* - *уй:* крвник, мучитељ, насилник, силеџија *фам.*

силно прил. ① в. савршено 1. ② в. много

силовит прид. ① горопадан, подивљао, дивљи, жесток, неприпитомљив, разоран, незадржив, непокоран, страховит, разјарен, оштар, снажан, суманут, паклен, силан, неукротив, немиран, страшан, распуштен, обестан *фиі.*, олујан *фиі.*, пуштопашан *реџ.* - *уй:* јак, ужасан ② в. ћудљив ③ в. снажан 1.

силовитост ж ① плаховитост, грубост, грубијанство, окрутност, же-

стина, жучност, виоленција, виолентност, насртљивост, незадрживост, горопадност - *уй.* насиље, ватреност ② в. суровост 1. ③ в. снага

сиљевина ж бот. (лат. Peucedanum ostruthium) *реі:* девесиље, црнобајка планинска, смудњак, броска

симболично прил. ① (које нешто симболише) симболички, сликовито, метафорички, алегоријски, фигуративно, пренесено ② (о количини нечега) в. мало

симпатизер м в. следбеник

симпатија ж ① в. привлачност 2. ② (особа према којој се има симпатија) *

симпатичност ж в. привлачност

симптом м в. синдром

симулант м в. в. преварант

синдикат м ▼ *уй.* удружење 1.

синдром м знак, предзнак, знамење, наговештај, показатељ, сигнал, индикација, индикатор, симптом, показивач, индиција

синоним м истозначница, блискозначница, сузначница, сличнозначница, дублет *суж.*

синтетизовати сврш. прел. в. саставити

синтетичност ж в. методичност

синути сврш. непрел. ① (о сунцу) синнути, изаћи, засјати, огранути, појавити се, обасјати, блеснути, заблеснути, родити се *фиі.* ② (нагло се појавити у свести) пасти на памет, шунути, дунути, блеснути, родити се *фиі.*

сипа ж зоол. (морски главоножа, лат. Sepia officinalis)

сипар ж *реі.* в. спруд

сирена ж труба (аутомобилска)

сиров прид. ① жив, пресан, некуван, непечен *суж.* ② *фиі.* в. прстачки

сировина м ж *фам.* в. силеџија

сиромах м сиромашак, сиротиња, несрећник, убожник, мученик, очајник, проклетник, мизерија, невољник *рей.*, бескућник *суж.*, крпар *суж.*, голаћ *фам.*, гољо *рей.*, безгаћник *фам.*, божјак *арх.*, адраповац *арх.*, паупер *арх.* - уй: просјак, беспосличар, одрпанац, бескућник ▼ уй. сиромаштво
сиромашак м в. сиромах

сиромашан прид. сиротан, сиромашки, сирот, убог, бедан, јадан, мизеран, оскудан, просјачки, бездоман, бескућан, инокосан *рей.*, убошки *рей.*, пръав *рей.*, празнорук *рей.*, голотрб *фам.*, гологуз *фам.*, без пребијене паре *изр.*, без игде ичега *изр.*, као црквени миш *изр.*, потребит *арх.*, потребан *арх.*, небог *арх.* - уй. шворц *фам.*

сиромаштво с сиротиња, немаштина, беда, оскудица, беспарица, голотиња, несташица, дефицит, просјаштво, убогост, оскудност, скученост, убоштво, оскудевање, неимање, егзистенцијални минимум, сиротињство, неимаштина, бедност, сиромаштина, бедастоћа, немање, бокчија *рей.*, бесолица *рей.*, крухоборство *хрв. рей.* - уй: мука, сиромах

сиротиња ж ❶ в. сиромаштво ❷ в. сиромак ❸ (сиромашни слој људи) голотиња, бедници, убожници ❹ (сиромашна имовина) сиромаштина, убоштво, беда, црквица

сиротица ж паћеница, мученица, бедница, јадница, страдалница, патница, несретница, злосрећница, несрећница, невољница, злопатница, сиротанка, дугопатница, великомученица, мукогрпница, јада *рей.*

сисати несврш. прел. дудлати, дудлити, упијати, увлачити, дудати *фам.*, цуцлати *фам.*, цицати *геч.*

систем м ❶ организација, маши-

нерија, структура, систематичност, уређење, ред, склоп, мрежа, устројство, скуп, сплет, устројење, поставка, машина *фиј.*, апарат *фиј.*, сустав *хрв.*, суставност *хрв.*, усустављеност *хрв.* ❷ стил, схема, приступ, метода, поступак, начин, модалитет, правило, облик, методологија, план, пут, процедура, техника, средство, програм, пракса, слог *арх.* ▼ уй. колона, логика 1.

систематичан прид. в. аналитичан 2.

систематичност ж ❶ в. методичност ❷ в. систем 1.

ситан прид. ❶ минијатуран, неприметан, мали, неопазив, незнатан, незаметљив, мајушан, неразберив, неупадљив, сићушан, неуочљив, омален, микроскопски, умањен, смањен, малешан, мањушан, малечак, малашан, малацак, премален, стањен, портабл *фам.*, мини *фам.*, цепни *фам.*, малецки *фам.* ❷ в. слаб 2. ❸ в. слаб 3.

ситан пелен м бот. (лат. *Artemisia pontica*) *рей.*: банатски пелен, источни пелен, римски пелен, одсенац

ситнити несврш. прел. ❶ мрвити, дробити, уситњавати, крунити, рунити, туцати, сатирати ❷ (~ новац) уситњавати, разбијати

ситница¹ ж ❶ споредност, безначајност, небитност, глупост, тричарија, тричавост, којештарија, багатеља, ефемерност, ништа, драгулија, ништица, није ни спомена вредно, маленкост, играрија, сваштарија, мала ствар, мајчи кашаљ, маргиналија, ништавност, трица, боранија *фиј.*, попрд *рей.*, сића *жарі.* - уй. црквица ❷ појединост, детаљ, маленкост, потанкост, подрбност, финеса, нијанса *фиј.* - уй. део

ситница² ж бот. (лат. *Herniaria gla-*

bra) *peī*: сипаница, килавица, јањче зеље, јарица, језеро-зрнатка, припутница, трава од киле, турска житница, турска трава

ситничав прид. (који превише обраћа пажњу на ситнице) детаљан, минуциозан, цепидлачки - *уй*: правилан, танан, солидан, исправан, потпун, стручан, тачан - *сл*: свестран, савестан

ситничавец м в. цепидлака 1.

ситничар м в. цепидлака 1.

ситничарија ж в. радња

ситничарница ж ▼ *уй*. радња

ситно прил. в. незнатно

ситњење с мрвљење, дробљење, уситњавање, круњење, руњење, туцање

ситуација ж прилика, позиција, околност, моменат, услови

сићушан прид. в. ситан 1.

сићушност ж в. неразвијеност

сјај м ① сјајност, светлост, блиставост ② *.фиі.* в. лепота ③ *фиі.* в. раскош

сјајан прид. ① в. бљештав ② в. одличан ③ в. сладак ▼ *уй*. савршен 1., украшен

сјајно прил. в. савршено 1.

сјати несврш. непрел. в. сијати

сједињавање с припајање, анексија, интеграција, уједињење, спајање, стапање, фузија, сједињење, удруживање, здружење, удружење, уједињавање, здруживање, амалгамирање *фиі.*, срастање *фиі.*, амалгамација *фиі.*

сједињен прид. в. спојен

сједињење с в. сједињавање

скакавац м (инскет из рода равотрипаца, лат. Saltatoria) *

скакаоница ж трамбулина, одскоконица, трамбулин, одскочна даска

скакати несврш. непрел. поскакивати, ђипати, одбацивати се, одскакати

скакач м в. коњ

скала ж ① (низ величина вредности) в. критеријум 1. - *уй*. критеријум ② муз. лествица

скалабурити сврш. прел. збуцити, набуцити

скаламерија ж ① (компликовано или аматерски склепана направа) справа, направа, машина, механизам, апарат, шклопозија *фам.* - *уй*. кртија, справа ② (збир таквих предмета) *

скаменити се сврш. прел. (осетити страх) в. уплашити се

скандал м инцидент, афера, неприлика, скандал, изгред, испад, драма, сензација, збрка, белај *фам.*, циркус *фам.*, хаос *фам.*, крш *жарі.* - *уй*: брука, занимљивост

скандалозан прид. ① в. простачки ② в. скаредан

скањивање с в. неодлучност 1.

скањивати се несврш. в. снебивати се

скапати сврш. непрел. в. умрети

скапирати сврш. прел. в. спознати

скарабеј м зоол. в. котрљан

скарамбеч м зоол. (лат. Cerambyx cerdo) храстова стрзибуба

скаредан прид. ласциван, развратан, срамотан, опсцен, саблазан, раскалшан, вулгаран, скандалозан, грешан, похотан, разуздан, бесраман, нечистан, перверзан, саблажњив, бестидан, шокантан, запањујући, блудан, зазоран, негосподски, сраман, раскалшен, запрепашћујући, безочан, бешчедан, стидан *арх.*, увредљив *еуф.*

скаредност ж срамотност, бесрамност, бестидност, саблажњивост, дебеликоштво, бесраман чин, скарадност

скаска ж в. бајка

скврчити сврш. прел. в. увити 1.

скелет м в. костур 1. и 2.

скептицизам ж в. резервисаност

скептичан ж сумњичав, резервисан, неповерљив, суздржан, дистанциран - уй. пажљив, недруштвен

скептичност ж резервисаност, неверовање, сумња, сумњичавост, сумњање, опрез, опрезност, обазривост, дистанцираност, резерва, неповерљивост, ограда, суздржаност, суздржљивост, неверица, подозрење, скептицизам, двојба, затвореност, пажљивост, будност, смотреност, суспективност *рејџ.* - уй. брига 1.

скиптар м в. жезло

скиталац м в. скитница

скитало м в. скитница

скитање с тумарање, лутање, шарање, лолање, смуцање, базање, чергарење, ландарање, скитарање, врзмање, вуцарање, скитња, ландрање, цуњање, потуцање, луњање, лутња, шврљање, клатарење, басање, ландање, пребијање по свету, вршљање, врлудање, крстарење, лаздекање *рејџ.*, бандица *рејџ.*, лангање *рејџ.*, шалабазање *фам.*, лудња *арх.*, гурбет *арх. рејџ.* - сл: шетња, ходање

скитарало м в. скитница

скитарање с в. скитање

скитати несврш. непрел. (ходати бесциљно) лутати, базати, водати се, цуњати, потуцати се, врзати се, блејати, крстарити, зијати, врлудати, зјакати, вршљати, ландарати, повлачити се, луњати, шеврдати, врдати, смуцати се, вуцарати се, ломити се, кривудати, шарати, зевати, шврљати, шетати, ићи без циља, базати, теглити се, пребијати се, потезати се, ићи којекуда, кривуљати, шеткати се,

прометати се, тепати се *рејџ.*, вескати се *рејџ.*, вандровати *рејџ.*, лангати *рејџ.*, ландрати *рејџ.*, ландати *рејџ.*, тепсти се *рејџ.*, баврљати *рејџ.*, полати се *рејџ.*, лездекати *рејџ.*, мотљати се *фам.*, луфтирати *фам.*, зујати *фам.*, шалабазати *фам.*, цурити *рејџ.*, верати се *рејџ.*, клатарити се *рејџ.*, врсти се *рејџ.*, трапати *рејџ.*, ићи од немила до недрага *изр.* - уй: мувати се 1., беспосличити, кретати се, џецати

скитач м в. скитница 1.

скитник м *рејџ.* в. скитница 1.

скитница м ж ① луталица, скитарало, скитничар, скиталац, тумарало, уличар, клошар, бескућник, цуњало, вагабунд, селилац, потуцало, уличњак, потуцач, авантуриста, мувало, скитало, скитач, потукач, бангало, луњало, басало, луталац, фукара, човек с улице, вечни путник - *фам.* клатарало, шалабазало - *фиј.* номад, чергар, чергаш - *рејџ.* лангара, скитник, ходалица, ходач, бангалоз, левента, ветрењак, блатотеп, ландокур *йој.* - *арх.* трампер, клатеж, вагант - *рејџ.* јурук, потепух, ајван, вандрокаш, лонција, хахар, тепац, вандровац, гурбет, јалијаш, лангов - уй: беспосличар, просјак, мангуп - сл: бадавација, апаш, птица селица *фиј.* ② в. пропалица 1.

скитничар м в. скитница

скитња ж в. скитање

скица ж ① узорак, шаблон, нацрт, схема, макета, образац, кроки, концепт, костур, план, скелет, модел, нацртак, сажетак, модус, предложак, калуп *фиј.*, апстракт *рејџ.* - уй: закључак, ограда, оквир, грађа, цртица, узор ② в. слика 1.

скичати несврш. непрел. в. урлати

склад м ① хармонија, складност, равнотежа, сагласје, јединство, сло-

га, хармоничност, сугласје *хрв.* - *уй.* мир, ред ② договор, пристанак, споразум, слога, конгруенција, слагање, разумевање, погодба, хармоничност, сагласност, хармонија, допуштење, сарадња, нагодба, сложеност, ред и мир, намирење, складност, акорд, пакт *фиј.*, конкордат *рејџ.*, угодба *рејџ.*, аранжман *рејџ.* антанта *суж.* - *уй.*: пријатељство, уговор ③ *в.* угодност 1. ④ *в.* сложеност 1.

складан прид. *в.* мршав 1.

складиште с ① лагер, стовариште, ремиза, магацин, спремиште, депо, магазин, пристаниште, гаража, комора, чувалиште, хангар, одлагалиште, возни парк, сместиште, похранилиште, слагалиште, румплцимер, спремник *реј.*, магаза *фам.*, поклад *арх.*, колница *рејџ.*, репозиториј *рејџ.* ② *в.* хранионица ③ *в.* спремиште 1.

складност ж *в.* склад 1.

склањати несврш. прел. *в.* уклањати

склизак прид. *в.* клизав

склонити сврш. прел. ① *в.* померити ② *в.* сакрити

склонити се сврш. ① макнути се, померити се, мрднути се, помакнути се, преместити се, мрднути, уклонити се ② *в.* сакрити се

склониште с скровиште, уточиште, прибежиште, скривалиште, заклониште, убежиште, пристаниште *рејџ.*

склоност ж ① *в.* таленат ② *в.* воља 2. ③ привлачност 2. ④ *в.* навика 1.

склоп м ① *в.* спој 1. ② *в.* систем 1.

сконтати сврш. прел. *фам.* *в.* схватити

скончати сврш. непрел. *в.* умрети

скор м *в.* резултат

скорашњи прид. ① (који ће се ускоро десити) скори, близак, недалек ② (који се скоро десило) недавни, ско-

ри, дојучерашњи, доскорашњи, нов, свеж - *уй.* садашњи

скори прид. *в.* скорашњи

скоро прил. ① близу, готово, отприлике, малтене, умало, безмало, замало, чисто, за длаку, малне *арх.*, малоне *рејџ.*, немало *рејџ.*, требало *арх.* ② недавно, малочас, тек, пре кратко времена, пре неки дан, мало пре, неки дан *фам.*, ту *фам.*, ономад *нар.*, нетом *арх.*

скоројевић м *иој.* *в.* каријериста

скоруп м *в.* кајмак

скраћеница ж грам. абревијација, кратица *хрв.*

скраћивање с подрезивање, поткраћивање, краћење, резање, редукација, абревијација *сјџруч.*

скрб ж *в.* пажња 2.

скресати сврш. прел. *фам.* (свести на мању меру) умањити, редуцирати, редуковати, утањити, свести, стестати *фам.*, сасећи *фам.*, окреснути *жарј.*, преполовити *суж.*

скретање с ① (померање с главног пута) заокретање, странпучење, хватање кривине, заобилажење, обилажење ② *фиј.* *фам.* (умна поремећеност) *в.* лудило ③ *фиј.* (избегавање теме) обилажење, околишање, врдање, вађење, лавирање, изговарање, изврдавање, врдуцање, шеврдање, шарање, врлудање

скривати несврш. прел. (не допустити да се нешто види или примети) *в.* крити

скривен прид. сакривен, прикривен, притајен, забашурен, тајни, скровит, затомљен, латентан, неприметан - *уй.* замишљен

скривеност ж *в.* мистика

скрити сврш. прел. (склонити од погледа и знања других) *в.* сакрити

скрити се сврш. в. сакрити се

скрнавити несврш. прел. ① в. срамотити ② в. исмевати ③ в. уништавати

скрнављење с ① оскврнуће, бласфемија, хула, светогрђе, богохуљство, безбожништво, хуљење, богохуљење, оскрнављење, профанација, сакрилегијум, обесвећење, светогрдност, безочна грдња, погрда, вређање, оскврњење, обезвређење, псовање, богогрђе, прљање *фиі.* ② *арх.* срамоћење

скровит прид. в. скривен

скроз прил. фам. листом, потпуно, сасвим, тотално, комплетно, одреда, из корена, из основа, из темеља, до краја, без остатка, у потпуности, у целости, дибидус, аметом *реі.*, посвема *реі.*, аметице *реі.*, аметимице *реі.*, скроз-наскроз *фам.*, стубоком *арх.*, навлас *арх.*, посве *хрв.*

скроман прид. ① в. слаб 2. ② в. непорочан 1. ③ в. непретенциозан ▼ *уй.* недруштвен, срамежљив 1.

скрушеност ж в. кајање

скрхан прид. *ексѝр.* в. слаб 1.

скрхати сврш. прел. в. сломити

скршив прид. в. ломљив

скршити сврш. прел. в. сломити

скужити сврш. прел. фам. в. схватити

скулпторство с в. вајарство

скуп м ① (окупљање у циљу усаглашавања ставова) конгрес, заседање, састанак, расправа, већање, седница, претрес, дебата, конференција, договарање, окупљање, форум, сабор, разговор, скупштина, дискусија, пленум, семинар, усаглашавање, симпозијум, сесија, лонцање *реі.*, адет *реі.* *реі.*, конвенција *форм.*, збор *арх.*, веће *арх.*, окуп *реі.*, сабир *реі.*, до-мјенак *хрв.* - *уй:* слога, договор, уговор, гомила ② антологија, збирка,

колекција, зборник, хрестоматија, албум, компилација, аналекти *реі.*, флорилегијум *реі.* - *уй:* грађа, гомила, градиво ③ в. систем 1.

скуп прид. скупоцен, драгоцен, неприступачан, папрен *фиі.* - *уй:* редак, баснослован, вредан

скупина ж в. група 1., 2. и 3.

скупити сврш. прел. в. сакупити

скупљање с ① прикупљање, пабирчење, нагомилавање, гомилање, акумулација, концентрација, паљетковање *реі.* - *уй.* повећавање ② сужавање, стезање

скупљати несврш. прел. купити, прикупљати, пабирчити, таложити, палетковати, паљетковати *реі.*

скупљач м колекционар, убирач, набављач, аквизитер, купилац, прибављач, прикупљач, сабирач, колектор *реі.*

скупни прид. (који се односи на све) в. заједнички

супоцен прид. ① в. скуп ② в. редак

супоцено прил. в. прескупо

супштина ж в. састанак 1.

скутер м веспа

скутоноша м в. улизица

скучен прид. ① (о простору) тесан, збијен, узан, узак, сужен, ограничен, мале површине/ширине ② *фиі.* в. глуп

скуша ж зоол. (лат. *Scomber scombers*) врнут, шкомбра, голчић, шкомбар

слаб прид. ① безвољан, изнемогао, утучен, равнодушан, депресиван, снужден, летаргичан, тмуран, индолентан, апатичан, нерасположен, индиферентан, сломљен, хладан, безизражајан, безбојан, туробан, небрижан, млитав, клонуо, атоничан, покуњен, неспокојан, беживотан, беспомоћан, слаб, учмао, нехајан, анкси-

озан, обузет мртвилом, флегматичан, бесполетан, без живости, устајао, на-
тмурен, опуштен, неживотан, неосе-
тан, чамотан, отупео, меланхоличан,
сив, малодушан, обамро, баровит
фиї., анемичан *фиї.*, туп *фиї.*, запар-
ложен *фиї.*, погружен *реї.*, шоњав
фам., сатрвен *ексїр.*, скрхан *ексїр.*,
чаман *реї.* - уї: досадан, уморан ②
лош, ништаван, занемарив, осредњи,
убичајен, баналан, обичан, траљав,
скроман, безвредан, тричав, неувер-
љив, просечан, тривијалан, безличан,
безначајан, ненадахнут, ситан, пет-
парачки, једнолик, ништа нарочито,
неимагинативан, некреативан, шака
јада, никакав, средњи, без вредности,
безвезан, средње жалостан, ништа
посебно, празан *фиї.*, глуп *фиї.*, јеф-
тин *фиї.*, јадан *фиї.*, шупаљ *фиї.*, ку-
каван *нар.* ③ сув, беспомоћан, геџав,
ситан, нејак, немоћан, слабомоћан,
усукан, сувоњав, слабашан, танушан,
шоњав, танан, кржљав, мекушан,
трошан - уї: танак, мршав, фин ④ в.
сувоњав 1.

слабашан прид. в. слаб 3.

слабашност ж в. болећивост

слабити несврш. непрел. ① (губити
јачину, интензитет) ослабљивати, по-
пуштати, пролазити, стишавати се,
опадати, сплашњавати, умањивати
се, јењавати, лабавити ② (губити на
тежини) мршавити - уї. смршати

слабић м млакоња, шоња, млитавац,
килавац, јада, мекушац, тетка *фам.*,
шмокљан *фам.*, млитоња *реї.* - уї.
безвезњак, кукавица 2., папучар

слабо прил. некавалитетно, лабаво,
лоше, траљаво, лаички, нестручно,
невешто, бедно, јадно, нестручњачки,
почетнички, шарлатански, климаво,
незналачки, неприкладно, некомпе-
тентно, тричаво, непрофесионално,

мизерно, неизвежбано, недовољно,
никакво, без стручности, некавалифи-
ковано, млако, мршаво, аматерски,
непотковано, рђаво, аматорски *реї.*,
дилетантски *фам.*, фушерски *жарї.*

слабокрван прид. в. малокрван

слабокрвност ж в. малокрвност

слабомоћан прид. в. слаб 3.

слабост ж ① порок, порочност, неу-
мереност, лоша навика, лоша страна,
слабо место ② в. болећивост ③ в. не-
достатак 1. ④ в. неразвијеност

слабоуман прид. в. глуп

слабуњавост ж в. болећивост

слава ж ▼ уї. репутација

славан прид. истакнут, чувен, по-
знат, признат, поштован, популаран,
примеран, проминентан, угледан, ва-
жан, на гласу, значајан, реномиран,
виђен, прослављен, уважен, цењен,
успешан, знаменит, издвојен, пре-
стижан, велик, битан, еминентан, за-
пажен, фамозан, гласовит, гласит, оп-
штепознат, главит, култни, заслужан,
оглашен, знатан, видан, биран, вр-
стан, општепризнат, вајни, бесмртан
фиї., коџа *реї.*, дичан *ексїр.*, изниман
хрв. - уї: достојанствен, отмен, изу-
зетан, одличан

славина ж чесма, пипа, шпина *реї.*,
пипац *реї.*, бурма *реї.*

славити несврш. сврш. непрел. ①
несврш. (свечано) обележавати, це-
лебритирати *реї.* - уї. забављати се ②
сврш. в. победити

славље с прослава, прослављање,
банкет, свечаност, пир, гозба, пи-
ровање, слављење, шенлучење, ве-
черинка, светковина, светковање,
гозбина, рецепција *реї.*, комерс *реї.*,
банкаина *реї.*, теферич *реї.*, крканлук
фам. - уї: забава, лумперај, банчење,
веселе, коктел 2.

слављење с ❶ в. славље ❷ в. страхопоштовање

славољубив прид. в. амбициозан
славољубље с похлепа, честољубље, амбиција, тенденција, апетит, претенциозност, чежња, склоност, страст, каријеризам, нишан, хтење, претензија, воља за успехом, апетит за успехом, глад *фиї.*, славохлепље *хрв.*, честохлепље *хрв.*

славуј м зоол. (птица певачица из породице дроздова, лат. Erythacus lusciniа) *

слагање с ❶ договор, склад, споразум, слога, конгруенција, пристанак, разумевање, погодба, хармоничност, сагласност, хармонија, допуштење, сарадња, нагодба, сложеност, ред и мир, намирење, складност, акорд, пакт *фиї.*, конкордат *реї.*, угодба *реї.*, аранжман *реї.* антанта *суж.*, - уй: пријатељство, уговор ❷ в. релација I. ❸ в. сложеност I.

слагати сврш. прел. ❶ (рећи неистину, лаж) измислити, обманути, претерати *еуф.*, окитити *еуф.* ❷ в. преварити

сладак прид. ❶ (који има укус шећера, меда) * ❷ *фиї.* леп, красан, допадљив, наочит, примамљив, заносан, божанствен, бајковит, нестваран, изврстан, згодан, чаробан, привлачан, чудесан, диван, блистав, цакан, фин, замаман, стасит, елегантан, љубак, омамљив, узвишени, допадљив, ваљив, прекарсан, очаравајући, божански, сјајан, прелеп, магнетичан, хипнотичан, меден, неодољив, небески, предиван, атрактиван, бајан, савршен, кићен, дражестан, фантастичан, мамљив, бајослован, блештав, особит, величанствен, стилски, феш *реї.*, као са слике, луткаст, леполик, красотан, невероватан, као дијамант, алем, бај, чаран, раскошан, ек-

клузиван, чудесно леп, дивотан, васељенски, лепушкаст, анђеоски, небесни, пресладак, дијамантски, одушевљавајући, наочит, рајски, задивљујући, као из сна, убав, замамљив, рафиниран, грациозан, мио, велелепан, вишњи, кицошки *фам. арх.*, гиздав *арх.*, миловидан *реї.*, изгледан *реї.*, милолик *арх.*, зоран *реї.*, уписан *реї.*, страшан *фам.*, великолепан *реї.*, гледан *реї.*, шик *не-йром. фам.*, дојмљив *хрв.* - уй: добар, отмен - *сл:* узбудљив, провокативан

сладокусац м гурман, гурманин, сладокусник, хедониста, слаткоједа *реї.* - уй. изјелица

сладострасник м в. похотљивац
сладостраст ж ❶ в. еротика ❷ в. похота

сладострастан прид. в. развратан 3.
сладострашће с ❶ в. еротика ❷ в. похота

сламка ж цевчица, сламчица

сламчица ж в. сламка

сланина ж панцета, потрбушина, сало, ларад *реї.*, панчета *реї.*, бекон *арх.*

сланић м бот. рег. в. наут

слање с одашиљање, отпрема, одвоз, превоз, експедиција

слати с ❶ (упућивати неког с неким циљем, поруком) упућивати, усмеравати, одашиљати ❷ в. (отпремати неког да се уручи) одашиљати, отпремати, отправљати, експедитовати, адресирати, превозити *суж.*

слатка папрат ж бот. (лат. Polypodium vulgare) *реї:* ослад, сладић, благ-папрат, дубња папрат, дубова зеленица, капљачак, лезибаба, мали прапрот, папрац, папрача, сладачак, слатка бујад, сладовец, слатка попрат, тужна трава, тужни корен

слатки корен м бот. (лат. Glycyrrhiza glabra) *реї:* сладић, слатко дрвце, слат-

ко биље, госпоино биље, глићирица
слаткиш м посластица, десерт, за-
 слада, колач, заслађење, сластица,
 слатко, шећерлема, прислачак *реџ*.

слаткоречив прид. ❶ (говорнич-
 ки спретан) елоквентан, говорљив,
 зборит, благоглагољив, красноречив,
 лепоречив, милоречив, златоуст, бр-
 зорек *арх.*, краснорек *арх.*, благорек
арх. ❷ ласкав, улизички, послушан,
 улагивачки, увлакачки, послушнич-
 ки, покорнички, слугански, понизан,
 покоран, штреберски, посилнички -
арх. мамелучки, вазалски, мандарин-
 ски, кумординарски, церберски

слачица бела ж бот. (лат. *Sinapis alba*)
реџ: бела горјушица, бела горуши-
 ца, бели женоф, горушица, горчица,
 муштарда, сенф, сладчица, слачица

слачица црна ж бот. (лат. *Brassica nigra*)
реџ: мустарда, сенф, ардаљ, го-
 рушица, огњица, муштарда, муштар,
 хардан

следбеник м поклоник, приста-
 лица, заговорник, гласноговорник,
 симпатизер, љубитељ, приврженик,
 заступник, епигон, заштитник, по-
 борник, присташа, бранилац, заго-
 варач, експонент, заговаратељ, подр-
 жаватељ, подржавач, носилац, бра-
 нитељ, стегоноша *фиџ.*, навијач *фиџ.*,
 барјактар *фиџ.*, заставник *фиџ.*, апо-
 логета *фиџ.*, фан *фам.*

следити несврш. прел. в. пратити

следствен прид. (који има смисла)
 в. смислен

слеђ м зоол. в. харинга

слез бели м бот. (лат. *Althaea officinalis*)
реџ: питоми съез, слезовина,
 шљез, слиз, бело дун, ђиљ, лиња

слез црни м бот. (лат. *Malva silvestris*)
реџ: велика слезовача, велики
 съез, велики шљез, гушћерњак, дивја
 шкура, дивји папел, дивји слез, дивји

слезеновц, довји папел, клобцицовје,
 планински слиз, слијез, сљеж, сљез,
 срчни клобук, ћурећа трава, црни
 сљез, црни шљез

сленг м в. жаргон

слепи миш м зоол. в. шишмиш

слепић м ❶ зоол. в. блавор ❷ жарџ.
 в. ћорсокак 1.

сливен прид. в. повезан

слик м в. рима

слика ж ❶ снимак, скица *суж.*, сли-
 ца *жарџ.*, ведута *реџ.* - *суж.*: илу-
 страција, цртеж, пејзаж, портрет
 ❷ в. представа 3.

сликар м ❶ (уметник који слика)
 стваралац, ликовњак *фам.*, мазало
фам., личилац *реџ.* ❷ (лош ~) мазало,
 мрљало - *уй.* уметник, творац

сликовит прид. симболички, сим-
 боличан, метафоричан, алегоријски,
 фигуративан, пренесен

слинав прид. балав, замазан, слузав,
 шмркљив *хрв.*

слинавити несврш. непрел. балавити,
 балити, слинити, испуштати слине

слинити несврш. непрел. ❶ в. лупе-
 тати ❷ в. слинавити

слистити сврш. прел. ❶ *фам.* в. по-
 пити ❷ *фам.* в. руинирати ❸ *фам.* в.
 појести 1.

сличан прид. (који личи, наликује)
 подударан, сродан, близак, истовр-
 стан, упоредив, одговарајући, сразме-
 ран, доличан, корелативан, подобан
сличност ж наликовање, аналогија,
 блискост, личење, сродност, истовр-
 сност, упоредивост - *уй.* веза, повеза-
 ност, истоветност

слобода ж ❶ самосталност, ауто-
 номија, независност, самостојност,
 самосвојност, одвојеност, суверени-
 тет, одељеност, сувереност, самоу-
 прављање, засебност, аутономност,

инокосност, ваздух *фиј.*, луфт *фам.*, неовисност *хрв.* ② *фиј.* в. храброст
слободан прид. ① аутономан, самосталан, независан, самосвојан, непотчињен, суверен, неспутан, неподређен, неусловљен, самоуправни ② (о месту) в. упражњен

слободоуман прид. в. прогресиван

слово с ① (писмени знак) писмено арх. ② в. говор 1.

слога ж в. склад 1.

сложен прид. ① компликован, замршен, деликатан, запетљан, захтеван, тежак, збркан, проблематичан, шкакљив, осетљив, комплексан, незгодан, суптилан, побркан, слојевит, закукуљен *фам.*, замумуљен *фам.*, завојит *реј.*, закучаст *реј.* - *уй.* вишесмислен, неразумљив ② в. вишеструк 2.

сложеност ж в. компликација - *уй.* различитост

сложити сврш. прел. в. упаковати

сложити се сврш. ① (дати приста-нак) допустити, дозволити, одобрити, пристати, аминовати, прихватити, пустити, дати слободу, благословити, изаћи у сусрет, дати, аминати *реј.* ② (изразити слагање с неким) споразумети се, договорити се

сложност ж ① поклапање, јединственост, сагласност, слагање, подударност, склад, усаглашеност, разумевање, конкорданција, подударане, сразмерност, слога, складност, сугласност *хрв.*, сукладност *хрв.* - *сл:* солидарност, споразумност ② в. склад 1.

слојевит прид. в. вишеструк 2.

слом м пропаст, крах, губитак, дебакл, слом, неуспех, назадак, распад, фијаско, изгубљена битка, подбачај, пад, проклетиња, хаварија, руина, лош резултат, назадовање, несрећа,

проклетство, бродолом *фиј.*, неман *фиј.*, провалија *фиј.*, низбрдица *фиј.*, гроб *фиј.*, ископ *реј.*, расап *реј.*, растеп *реј.*, срозаване *фам.* - *уй:* пораз, трагедија, банкрот

сломити сврш. прел. ① поломити, разбити, слупати, скршити, скрхати, изломити, смрскати, спљескати, пребити, покршити *реј.* ② *фиј.* в. победити ③ *фам.* в. пребити 1. ④ *фиј.* (учинити неког потиштеним) утући, скршити, потиштити, исцрпсти, сатрти

сломљен прид. ① разбијен, поломљен, слупан, скршен, изломљен, скрхан, смрскан, разлупан ② *фам.* в. побеђен ③ *фиј.* в. утучен

слон м зоол. (лат. Proboscidea) елефант, фил - суж: индијски слон (лат. Elephas maximus), афрички слон (лат. Laxodonta africana)

слоновача ж слонова кост, вилдиш *реј.*, ебур арх., бјелокост *хрв.*

слуга м ж ① м лакеј, батлер, послуга, собар, чуваркућа, дворилац, пазикућа, поданик, подређени, служитељ, скутоноша, подворник, тевабија, покућар, лакај, послужник, надзорник послуге, понизник, покорник, униформисан слуга, подворитељ, послушник, дворјаник, момак, кућни момак, ушјер *реј.*, коморник *реј.*, слуган *реј.*, ленственик *реј.*, измећар *реј.*, детић *реј.*, сужањ *реј.*, потрчкало *фам.*, потрчко *фам.*, трчка-рало *фам.*, потркало *фам.*, послужитељ *форм.*, клетвеник арх., камердинер арх., посилни арх. *реј.*, вазал арх., васал арх. *реј.*, калфа арх., цербер арх. *реј.*, кумординар *реј.* - *уй:* роб, плаћеник, служавка - *сл:* коњушар, секретар, до-мар ② робиња, роб, послушник, сужањ, подјармљеник, потлаченик, обесправљеник *форм.*, узник *реј.*, одалиска арх. суж. ③ в. статиста 2.

служавка ж слушкиња, дворкиња, жена, послужавка, кућна помоћница, девојка, подворница, потркуша, бединерка, послушкиња, службеница *реј.*, бединерица *реј.* - уй. спремачица

служба ж ① звање, вокација, професија, посао, струка, запослење, ангажованост, положај, занимање, позив, активност, бизнис, намештење, дужност, задужење, радни однос, позвање, упослење, послање *фиј.*, мисија *фиј.*, задатак *фиј.*, доб *жарј.*, шљака *жарј.* ② в. секретаријат

службеник м запослени, радник, делатник, намештеник, трудбеник, запосленик *реј.* - суж. чиновник, евидентичар, референт, административни службеник, бележник, већник, марник *арх.*, конзулент *реј.*, послопримац *реј.*, дужносник *реј.*, алдерман *реј.*, посленик *реј.*, конзилијар *реј.*, записничар

служити се несврш. ① оперисати, употребљавати, управљати, руководити, руковати, баратати, маневрисати, поступати, газдовати, манипулисати, водити, деловати, владати (нечим), разумети се (у нешто), господарити *фиј.*, крмарити *фиј.*, кормиларити *фиј.* - сл: умети, знати ② в. употребљавати

слутити несврш. прел. осећати, предосећати, наслућивати, нагађати, претпостављати, мирисати, разабирати, сумњати

слутња ж ① в. претпоставка ② в. предосећај

случај м ① коинциденција, случајност, сплет околности ② в. догађај

случајан прид. инстинктиван, механички, несвестан, ненамеран, шаблонски, рефлексан, невољан, спонтан, непромишљен, импулсиван,

непланиран, природан, махиалан, несрчунат, неконтролисан, несмишљен, природен, аутоматски, ненамераван, инхерентан, нехотимичан, ненаучен, интуитиван, против властите воље, нехотичан

случајно прил. в. можда

случајност ж случај, коинциденција

слушаоница ж в. учioniца

слушати несврш. прел. ① (примати слухом) хватати (звук) ② (присуствовати предавању) похађати ③ (бити послушан) * - уй. поштовати

слушкиња ж в. служавка

смазати сврш. прел. фам. в. појести 1.

смак ж катаклизма, катастрофа, пропаст, трагедија, страхаота, апокалипса *фиј.* - уй: несрећа, слом, невоља

смакнути сврш. прел. ① в. одбацити ② в. убити

смакнуће с в. убиство

смандрљати сврш. прел. (нешто овлаш, лоше урадити) одратити, отаљати, смуљати, збрљати, забрљати, склепати, смућкати, спетљати, спрчкати, исфушерисати *жарј.*

смањен прид. в. ситан 1.

смањење с (~ неке количине) губљење, губитак, слабљење, нестајање, умањење, снижавање, смањивање, девалвација *фиј.*, сплашњавање *фам.*

смањити сврш. прел. ① (учинити нешто мањим) умањити, умалити *реј.* ② (~ јачину, интензитет) стишати, утишати, опати, спласнути, умањити, попустити, јењати ③ (свести на мању меру) свести, умањити, утањити, редуцирати, редуковати, скресати *фам.*, сасећи *фам.*, стестати *фам.*, окреснути *жарј.*, окресати *жарј.*, преполовити *суж.*

смарати несврш. прел. фам. в. досађивати 2.

смарач м фам. в. досадњаковић

сматрати несврш. прел. (имати мишљење) мислити, држати, веровати, бити мишљења, бити убеђен - уј. размишљати

смежуран прид. в. наборан

смејурија ж ① в. глупост 1. ② фам. в. враголија

смекшати сврш. прел. (постати мекши) оmekшати, размекшати, опустити

смелост ж храброст, јунаштво, одважност, херојство, срчаност, кураж, неустрашивост, одлучност, хероизам, вратоломност, опевано јунаштво, непоколебљивост, витештво, присутност духа, смионост *хрв.* - уј: борбеност, одлучност

смео прид. храбар, неустрашив, одважан, борбен, куражан, јуначки, срчан, херојски, јуначан, безазоран, ратоборан, нестрашљив, жесток, издржљив, непопустљив, врли, непоколебљив, вирилан, јуришни *фиј.*, лавовски *фиј.*, љут *фиј.*, дрзак *фиј.*, бојован *реј.*, бојовит *реј.*, слободан *фиј.*, кочоперан *фам.*, дели *арх.*, лављег срца *изр.* - уј: мушки *фиј.*, насила, витешки

смер м ① *реј.* в. стремљење ② в. правац ▼ уј. траса

смеран прид. в. благ

смерати несврш. прел. в. намеравати

смерност ж ① в. морал ② в. поштење 1.

сместити сврш. прел. подвалити, потурити, протурити, наместити, подметнути, прогурати - уј. преварити

сместити сврш. прел. ① в. ставити 1. ② в. омогућити ③ в. лажирати ④ в. подметнути

сместити се сврш. ① (наћи себи

простор за становање) настанити се, наћи смештај, скрасити се *фам.* ② (заузети удобан положај) наместити се, раширити се, раскомотити се, прострети се, извалити се *фам.*, изврдупечити се *жарј.*

сместиште м в. складиште 1.

сметати несврш. прел. ① (некоме правити сметње) ометати, бунити, збуњивати, саплитати *фиј.* - уј. досађивати, узнемиравати ② (наносити штету, погоршавати стање) шкодити, штетити, оштећивати

сметен прид. ① в. смотан ② в. збуњен ▼ уј. непромишљен 1.

сметено прил. бесциљно, пометено, сумануто, бесмислено, тамо-амо *изр.*, горе-доле *изр.*, овамо-онамо *изр.*, амо-тамо *изр.*, сад овде сад онде *изр.*, на све стране *изр.*, као мува без главе *изр.*, без циља, сулудо, тамо-вамо *изр.*, смушено, лево-десно *изр.*, безглаво, те овамо те онамо *изр.*

сметеност ж ① збуњеност, конфузнаост, смушеност, растресеност, смућеност, смушењаштво, изгубљеност, запетљаност, збрканост, помутња, смутња, пометња, пртљавост, заузлааност ② в. пометеност

сметењак м фам. в. трапавко

сметња ж тешкоћа, препрека, баријера, блокада, хендикеп, ограничење, спречавање, потешкоћа, запречивање, заустављање, кочење, чвор *фиј.*, кочница *фиј.*, ћорсокак *фиј.*, квака *фам.* - претња, непријатност

смеће с ђубре, отпаца, отпад, поган, нечист - уј. прљавштина

смех м смејање, церекање, церење - уј. кикот, осмех

смешан прид. ① анегдотичан, шаљив, духовит, забаван, комичан, ларкријашки, анегдотски, искричав, хумористички, анегдоталан, хумо-

ристичан, хуморан, необичан *фиј.*, откачен *фам.*, шашав *фам.*, вицкаст *фам.*, крвав *фам.*, редикулозан *форм.* ② *в.* небулозан

смештај *м в.* боравак

смиловати се сврш. *в.* помиловати

смиље *с бот.* (лат. *Helichrysum aegrapagium*) *реј:* смиљ, цмиље, жуто смиље, златноцвита трава, знељек, лашка камилица, марјетица, снељек

смирај *м в.* сумрак

смирен *прид.* миран, безбрижан, спокојан, лежеран, без бриге, комотан, опуштен *фам.*, кул *жарј.* - *уй.* срећан, равнодушан

смирено *прил.* (на смирен начин) *в.* мирно

смиреност *ж* мирноћа, безбрижност, спокој, спокојност, лежерност, опуштеност *фам.*, кулирање *жарј.* *не-йром.* - *уй.* срећан, равнодушан

смирити сврш. *прел.* (учинити да неко буде миран) умирити, обуздати, укротити, уздати, зауларити *реј.*

смирити се сврш. (довести се у стање мира, најчешће после неког стреса или шока) умирити се, издувати се, охладити се, прибрати се, сабрати се, средити се, сталожити се, уравнотежити се, опустити се, искулирати *жарј.*

смисао *м* (главно у нечему) суштина, бит, поента, резон, сврха, циљ, значење, значај, садржај, есенција, битност, логика, душа *фиј.*, поанта *хрв.*

смисаоност *ж в.* методичност

смислен *прид.* (који има смисла) разуман, сувисао, разборит, разложен, уман, разложен, следствен, логички, здраворазумски, повезан, рационалан, оправдан - *уй.* одређен, јасан

смислити сврш. *прел.* ① *в.* измислити 2. ② *в.* снаћи се 1.

смицалица *ж* ① *в.* трик 1. ② *в.* сплетка 1.

смишљати несврш. *прел.* (стварати нешто ново) измишљати, осмишљавати, проналазити, откривати, изна-лазити, изумљивати

смишљен *прид.* *в.* прорачунат

смождити сврш. *прел.* ① *в.* згњечити ② *в.* здробити ③ *фиј.* *в.* пребити

смоквиарица *ж зоол.* *в.* волић

смола *ж* катран

смотан *прид.* *фам.* трапав, неспретан, несналажљив, незграпан, сметен, запетљан, спетљан, медведаст, неокретан, шепртљав, слоновски, сплетен, туњав, невешт, с две леве руке/ноге, укошен, тешке руке, лоших рефлекса, бенаст, шепртљаст, неспретан у послу, успорен, без главе и репа, неумешан, смотан као сајла, изгубљен, као слон у стакларској радњи, као мува без главе, смушен, зауслан *фиј.* *реј.*, дрвен *фиј.*, завезан *фиј.*, везан *фиј.*, пртљав *реј.*, бангав *фам.*, трунтав *фам.*, слонаст *фам.*, сапет *реј.*, врљав *йој.* *реј.* - *уй:* млитав, укочен, неискусан, збуњен, неспособан, шоњав *йој.* - *сл:* незналица, блентав, спор, леви *фам.*, недоучен, килав *фам.*, невичан

смотрен *прид.* *в.* пажљив 2.

смрад *м* задах, заударење, запах, воњ, смрдеж, непријатан мирис, кокија *реј.*, базд *фам.*, миомирис *еуф.*, арома *еуф.*

смрадан *прид.* *в.* смрдљив

смрачити сврш. *прел.* *в.* зацрнити

смрвити сврш. *прел.* ① *в.* пребити ② *в.* руинирати

смрдети несврш. *непрел.* воњати, заударати, баздети, запахњивати, задисати, запухњивати, пахнути, ширити воњ, непријатно мирисати, смради-

ти, вршчати *реї.*, чути се *реї.*, осећа-
ти се *фам.*, кандисати *жарї.*, кандела-
ти *жарї.*, дисовати *жарї.*

смирдибуба ж зоол. (лат. Pentatome
bassatum) смрдљиви мартин

смрдљив прид. усмрђен, воњав,
баздљив, смрадан, воњевит, гнусан,
убаздео, вонљив, воњеван, као куга,
као твор, воњив, прчевит *реї.*, узври-
шчао *реї.* - *уй:* одвратан, гадан, уста-
јао, бедан

смрдљива коприва ж бот. (лат.
Galeopsis dubia) *реї:* мртва коприва,
конопљенка, зебрат

смрека ж бот. в. клека

смркну прид. безвољан, туробан,
тмуран, суморан, натмурен, нераспо-
ложен, снужден, утучен, мрзовољан,
учмао, апатичан, сломљен, клонуо,
покуњен, депресиван, депримиран,
летаргичан, меланхоличан, невесео,
мргодан, зловољан, намрштен, кисео,
поташтен, дешператан, погружен
реї., шоњав *фам.*, сатрвен *ексїр.*, скр-
хан *ексїр.*, чаман *реї.* - *уй:* досадан,
уморан, бесан

смркнуто ж (лоше расположење)
в. снуженост

смрскати сврш. прел. в. руинирати

смрт ж ❶ онај свет, ништавило, за-
гробни живот, вечни сан, тамни ви-
лајет, вечни мрак, мрак *фиї.*, вечна
ловишта *изр.* ❷ свршетак, издисај,
умирање, скончање, суђени час, са-
мртни час, судњи дан, конач *фиї.*, од-
лазак *фиї.*, крај *фиї.*, нестајање *фиї.*,
ецел *реї.* ❸ *фиї.* в. свршетак 1.

смртник м в. човек

смртоносан прид. в. фаталан

смршати сврш. непрел. (изгубити на
тежини) омршавети, ослабити, смр-
шавети, утањити, усукати се *фам.*,
осушити се *фам.*, ушибити се *фам.*,

ушпицити се *фам.*

смуђ м зоол. (лат. Lucioperca sandra)
шил, фогош

смук м зоол. ❶ (лат. Elaphe quatuorli-
neata) кравосац, кравосас ❷ (лат. Co-
gonella) смукуља

смуљати сврш. прел. (нешто овлаш,
лоше урадити) в. смандрљати

смутити сврш. прел. ❶ . промешати,
измешати, замутити, измутити, раз-
мутити, промутити, процарати *фам.*,
скалабурити *реї.* ❷ в. спремити 1. ❸
в. збунити

смутљивац м в. сплеткарош 1.

смутња ж в. смушеност 1.

смугљеност ж в. смушеност 1.

смуцање с в. скитање

смуцати се несврш. в. скитати

смушен прид. в. неповезан 1.

смушеност ж ❶ збуњеност, конфу-
зност, сметеност, растресеност, сму-
ћеност, смушењаштво, изгубљеност,
запетљаност, збрканост, помутња,
помућеност, смутња, пометња, пр-
тљавост, заузланост ❷ в. невештост

снабдети се сврш. опскрбити се,
обезбедити се, осигурати се, збрину-
ти се, набавити, прибавити - *уй.* ку-
пити¹ 1., набавити 1.

снага ж јачина, виталност, живост,
бодрост, бодрина, крепкост, крепост,
жустрина, чилост, елан, енергичност,
сила, динамика, сила, снажност,
живахност, интензитет, разиграност,
силовитост, моћ, енергија, активност,
акција, јакост, прштавост, срчаност,
вољност, крепкоћа, жустрост, воља,
полет, темпераментност, зор *реї.*, ја-
кленост *реї.*, вигор *арх. реї.* - *уй:*
марљивост, ватреност, окретност,
чврстина - *сл:* покретљивост, бо-
дрост, брзина, хитрина, врцкастост,
заинтересованост, лакоћа

снагатор м атлета, Херкул, Херкулес, разбијач *фам.*, билдер *фам.*, сировина *фам.*, коњина *йoi*.

снажан прид. ❶ жесток, јак, моћан, гороломан, горостасан, развијен, висок, кременит, натчовечански, једар, бодар, надљудски, силовит, велик, напредан, незауостављив, силан, не-саломљив, плећат, очеличен, оштар, стасит, робустан, мускулозан, мишићав, бујан *фиј.*, набилдован *фам.*, акутан *реј.*, дречан *реј.*, ковински *реј.*, херкулски *реј.* - *уй:* чврст, жилав, кршан, дивљи, чио, тежак, крупан ❷ *в.* темпераментан 1. ❸ *в.* звучан 1. ❹ *в.* силовит 1. ❺ *в.* изразит

снажити несврш. прел. *в.* разгаљивати

снажност ж *в.* снага

снаја ж ❶ снаха, снајка ❷ *фам. в.* невеста ❸ *жарј. в.* девојка 1.

сналажљив прид. ❶ вешт, спретан, вичан, верзиран, умешан, окретан, стручан, способан, професионалан, испрактикован, усавршен, извежбан, дорастао, извештен, истрениран, мајсторски, уходан, обучен, квалификован, довитљив, досетљив, зналачки, увежбан, упућен, виртуозан, рутиниран, лакорук, прекаљен, кадар, промућуран, чиграст, видрост *фам.*, виспрен *реј.* - *уй:* брз, еластичан, проверен, надарен, гибак - *сл:* навикнут, учинковит, упознат, хитар, искусан ❷ *в.* прилагодљив

сналажљивац м довитљивац, комбинатор, тактичар, видра *фиј.*, добар играч *жарј.*, пливач *жарј.* - *уй.* пре-предењак, дипломата 2.

сналажљивост ж ❶ (особина оног који је сналажљив) спретност, вичност, окретност, извежбаност, уходаност, обученост, квалификованост, довитљивост, увежбаност, прека-

љеност - таленат, знање, памет ❷ *в.* прилагодљивост

снаћи се сврш. ❶ *рефл.* домислити се, досетити се, омислити, смислити, измудрити, сетити се, извентати, искористити гужву, скројити *фиј.* ❷ *йрел.* оријентисати се, одредити положај

снебивати се несврш. устезати се, уздржавати се, стидети се, либити се, суздржавати се, зазирати, скањивати се, презати, оклевати, устручавати се, вајкати се *арх.*, лецати се *реј.* - *уй.* бојати се, степити

снебивљив прид. *в.* срамежљив 1.

сневати несврш. прел. *в.* сањати 1.

снежити несврш. непрел. *в.* вејати

снен прид. *в.* сањив

снижење с попуст, распродаја, акција

снимак м ❶ фотографија, слика, фотка *фам.* ❷ *в.* слика 1.

сноб м (онај који изиграва отменост) помодар

снобовски прид. *в.* уображен 1.

сновид м *в.* сен

сновиђење с *в.* привиђење

сноп м ❶ стог, свежањ, навилјак, завежљај, пласт, замотуљак, бала, завијутак, смотак, бабура *реј.*, багља *реј.*, време *реј.*, дењак *реј.* ❷ зрак, сноп светлости, млаз, луч *арх.*, луча *арх.*, зрака *хрв.*

сношај м *в.* секс

сношљивост ж *в.* трпељивост

снужден прид. безвољан, туробан, тмуран, суморан, натмурен, нерасположен, смркнут, утучен, мрзовољан, учмао, апатичан, сломљен, клонуо, покуњен, депресиван, депримиран, летаргичан, меланхоличан, невесео, мргодан, зловољан, намрштен, кисео, потиштен, дешператан, погружен *реј.*, шоњав *фам.*, сатрвен *ексир.*, скр-

хан *експр.*, чаман *реџ.* - уй: досадан, уморан, бесан

снужденост ж (лоше расположење) нерасположење, мрзовоља, потиштеност, суморност, меланхолија, депресиивност, депресија, апатичаност, безвољност, анксиозност, малодушност, апатија, депримираност, индиспонираност, равнодушност, покуњеност, мргодност, зловоља, невољност, тмурност, мрклина, летаргија, индолентност, индоленција, клонулост, клонуће, натмуреност, инертност, индиферентност, отупелост, инерција, раздражљивост, флегматичност, неосетљивост, песимизам, утученост, зловољностапатичност, атонија, смркнутост, мрачност, клонулост духом, тегобност, намргођеност, туробност, мртвило, невесеље, намрштеност, мизерност, лоша/зла воља, сломљеност, бживотност, покислост, учмалост, тупост, тегоба у души, бедак *фам.*, киселост *фиџ.*, мркост *реџ.*, абулија *реџ.*, празнина *фиџ.*, млохавост *фиџ.*, хладноћа *фиџ.*, погруженост *реџ.*, грижљивост *реџ.*, безвоља *фам.*, дерт *йесн.*, сплин *реџ.*, нујност *хрв.* - уй: туга, умор, брига, нелагода, безнађе, слабост, незадовољство, малаксалост, мука, измученост, беда, агонија

соб м зоол. в. ирвас

соба ж просторија, одаја *форм.*

собар м в. слуга 1.

собарица ж спремачица, служавка, чистачица, слушкиња, дворкиња, жена, послужавка, кућна помоћница, девојка, подворница, потркуша, бединерка, послушкиња, службеница *реџ.*, бединерица *фам.*

сова ж зоол. (лат. *Bubo bubo*) јејина, совуљага, буљина, дремовица, кукувија, тарма *реџ.*, букач *реџ.*, букавац *реџ.*, вир *реџ.*, хуктача *реџ.*, букоч *реџ.*,

јеј *реџ.*, аспида *реџ.*, улавица *реџ.*, букача *реџ.*, баја *реџ.*, бухтавица *реџ.*, бујина *реџ.*, булутина *реџ.*, булутин *реџ.*, буљуна *реџ.*, бубулеја *фам. реџ.*, булулеја *фам. реџ.*, ушара зоол.

совуљага ж зоол. в. сова

сој м ① в. раса ② в. сорта 1.

сок м ① (течност исцеђена из воћа и биљака) нектар, ђус, воћни напиток, безалкохолно пиће *форм.* ② в. течност 1.

соко м ① зоол. (лат. *Falco*) сокол *хрв.* ② *фиџ.* в. херој

соколити несврш. прел. ① анимирати, храбрити, бодрити, подстицати, подржавати, надахњивати, покретати, навијати, подстрекивати, ведрити, потицати *хрв.* ② в. разгаљивати

солидан прид. в. добродржећи

солидност ж в. тврдоћа

солитер м небодер, вишеспратница, зграда

сом м зоол. (слатководна риба, лат. *Silurus glanis*) *

сомот м плиш, баршун, кадифа, велур, самт *реџ.*, кадива *арх.*

Собе / просторије

антре	радна соба
библиотека	свлачионица
будоар	салон
вешерница	сметларник
гаража	спаваћа соба
гардероба	студио
гостињска соба	таван
дечија соба	таверна
дневна соба	тајгерице
играоница	тоалет
купатило	трпезарија
кухиња	учионица
лођа	фоаје
ложионица	ходник
мансарда	хол
подрум	шпајз
предсобље	

сомун м в. лепиња

соноран прид. в. звучан 1.

сопран м ▽ уй. глас

сорта ж ① класа, тип, врста, категорија, начин, сој, род, ред, марка, грана, фела *фам.* - уй: облик, линија, група, страна - сл: низ, скупина ② в. раса

сортирати несврш. прел. класификовати, рашчлањивати, раздвајати, одељивати, распоређивати, груписати, разврставати, сврставати, класифицирати *хрв.*

сотона м в. ђаво 2.

софа ж лежај, канабе, кауч, диван, отоман, канапе *реј.*, миндерлук *реј.* - уй. кревет

софистицираност ж в. углађе-ност 1.

софора ж бот. (лат. *Sophora japonica*) *реј.* јапанска софора, јапански багрен

спавати несврш. непрел. ноћити, пајчити, нунати, спати *реј.*, чорити *реј.*, спавкати *фам.*, лалати *фам.*, кунтати *жарј.*, књавати *жарј.*, хајити *реј.*, почивати *реј.*, нанати *геч.*, пајкити *геч.* - сл: дремати, хркати

спавати несврш. прел. почивати, ноћити, коначити, пајкити *фам.*, књавати *фам.*, кунтати *жарј.* - уй. дремати, сањати

спадало с в. обешенјак

спазити сврш. прел. в. угледати

спајање с ① припајање, привлачење, срастање, срашћивање, кохезија, приањање, слепљивање, адхезија *сјруч.* ② припајање, сједињавање, анексија, интеграција, уједињење, стапање, фузија, сједињење, удруживање, здружење, удружење, уједињавање, здруживање, амалгамирање *фиј.*, срастање *фиј.*, амалгамација *фиј.* ③ в. окупација

спаковати сврш. прел. в. упаковати

спарина ж (висока температура ваздуха) жега, јара, запара, припека, врућина, топлиота, врелина, оморина, вар, препека, пакао *фам.*, прижега *реј.*, калор *реј.*, звиздан *фам.*, пасја врућина *фам.*, омара *арх.*, спарност *реј.*, упека *реј.*

спарушен прид. в. увео

спас м (начин или могућност решења неке тешке ситуације) решење, излаз, спасење, избављење, крај, завршетак, повољан исход, повољан расплет, солуција, размршење, раз-решење, расплет

спасити се сврш. искупити се, одбранити се, избавити се, ослободити се, оправдати се, поправити, окајати, добити опрост, извући се, ублажити, опрати се *фиј.*

спектакл м атракција, сензација, занимљивост, догађај, новост, нечувеност, бомба *фиј.* - уй: скандал, инцидент

спетљан прид. ① в. смотан ② в. збуњен

спетљанац м в. трапавко

спетљанко с в. трапавко

спетљати сврш. прел. (нешто овлаш, лоше урадити) в. смандрљати

спетљати се сврш. в. збунити се

специјалан прид. посебан, друкчији, необичан, другачији, изниман, јединствен, атипичан, особит, изванредан, неочекиван, неконвенционалан, несличан, несвакидашњи, оригиналан, нетипичан, изузетан, особен, нарочит, беспримеран, издвојен, несвакодневан, ванредан, ексцентричан, различит, дистинктиван, неуобичајен, други, уникатан, редак, својствен, екстравагантан, нередовит, другојак, вансеријски, својеврстан,

одвојен, оделит, различан, партикуларан, апартан, дистингован рет., пекулијаран рет., другојачији рет., осебујан хрв. - уп. властит, непознат 1., незгодан 1., неразумљив

специјалац м в. командос

специјално прил. в. посебно 1.

специјес м в. раса

специфичност ж в. посебност

спечен прид. в. сувођав 1.

спиралан прид. ❶ в. увијен 1. ❷ в. таласаст

спиритизам м ❶ призивање духова, зазивање духова, комуникација са оностраним ❷ в. пророчанство 1.

спис м ❶ в. одлука 1. ❷ в. рад¹ 1.

списак м именик, абецедаријум, адресар, индекс, преглед, попис, именар, абецедно сређен попис имена/појмова, регистар, азбучни списак адреса, казало хрв.

сплаваш м зоол. (лат. *Janthina piteus*) љубичар

спласнути сврш. непрел. ❶ (обично нешто што је натечено) опасти, смањити се, спасти, издувати се ❷ (~ на јачини, интензитету) в. ослабити 2.

сплести сврш. прел. в. свити

сплет м в. чвор 1.

сплетен прид. в. смотан

сплетка ж смицалица, интрига, подлост, препреденост, подвала, препредењаштво, ујдурма, подмуклост, подметање, псина, малверзација, игра фам., комбинација жарі., муљање жарі. - уй. лаж, лицемерје, превара

сплеткарити несврш. прел. в. петљати 1.

сплеткарош м ❶ интригант, смутљивац, мутивода, петљанац, мутикаша, раздорник, смутљивко, чаркаш, чаркар, сплеткаш, чаркач, муља-

тор фам., пириватра реіі, заплотњак реіі. - уй: лицемер, превртљивац, преварант, лош човек ❷ в. хипокрит

спљескати сврш. прел. в. згњечити

сподоба ж накарада, наказа, ругоба, чудовиште, вештица, грдоба, монструм, неман, нагрда, страшило, гнусоба, караконцула, ружноћа, гадура, калаштура, наказник, квазимодо, наказница, гвоздензуба, харпија, карапанца, аждајка, акреп фии., крстача реі., ажделија реі., карикатура фам., крамп фам., грдобина фам., габор фам., вештеруља нар., скрндељ жарі., гном жарі., аждаха арх., коњобарка арх. - уй: бабарога, привиђење, змија фии.

спознавати несврш. прел. в. учити 2.

спознати сврш. прел. докучити, разумети, схватити, укачити, установити, ухватити, увидети, прозрети, признати, разлучити, проникнути (у нешто), докучити, оучити, препознати, разазнати, скапирати, разабрати, видети, угувити у главу, стећи увид, опазити, предочити себи, представити себи, ући у главу, сагледати, допрети у главу, провидети, похватати, угувити (у главу), препознати своју грешку, ухватити конце, видети јасно као на длану, постати свестан, појмити, развидети, приметити фии., похватати (конце) фии., дохватити фии., поњати реі., укопчати фам., сконтати фам., скужити фам., прокљувити фам., учити фам., провалити жарі., укапирати жарі., извалити жарі.

спој м ❶ конекција, веза, комбинација, контакт, спојница, релација, спајање, спона, склоп, зглоб, саставак, додир, преплет, спојиште, саставница, амалгам (чврст спој) фии., мост фии., повезница реі., решка реі., фуга сѝруч. ❷ зглоб, згиб, прегиб, чвор ❸ фам. в. састанак 2.

спојен прид. *в.* повезан

спојити сврш. прел. ① здружити, саставити, фузионисати, стопити, удруживати, ујединити, синтетизовати, удружити, слити, направити мешавину, амалгамирати, синтетизирати *хрв.* ② *в.* окупирати

спојница *ж в.* спој 1.

спокој *ж* мирноћа, безбрижност, смиреност, спокојност, лежерност, опуштеност *фам.*, кулирање *жарі.* - *уй.* срећан, равнодушан

спокојан прид. миран, безбрижан, смирен, лежеран, без бриге, комотан, опуштен *фам.*, кул *жарі.* *нейром.* - *уй.* срећан, равнодушан

спољашњост *ж* изглед, вањштина, извањштина, аспект, апаренција *реиш.*, фацијес *реиш.*, фасада *фиі.* - *уй.* стас 1.

споменак *м бот.* (лат. *Myosotis palustris*) *реі.* незаборавак, плавомиље

споменар *м* лексикон, албум, исповедник *арх.*

споменик *м* (вајарско дело) кип, скулптура, биста *суж.*

спона *ж* ① веза, посредник, ланац, повезница, мост, нит ② *в.* спој 1.

спонтан прид. ① *в.* природан 1. ② *в.* случајан

спопадати несврш. прел. *в.* досађивати 2.

спопаст сврш. непрел. *в.* устремити се

спор¹ *м* ① *в.* препирка ② *в.* сукоб 1.

спор² прид. ① (слабо покретан или који се споро развија) полагаан, тром, успорен, као пуж, као корњача, килав *фам.* ② (који се споро развија) постепен, поступан - *уй.* опсежан ③ *фиі.* *в.* глуп

спорадично прил. *в.* понегде

споразум *м* (уговор о сарадњи на

одређеном плану) савез, пакт, договор, погодба, нагодба, уговор - *уй.* договор 1.

споразумети се сврш. *в.* договорити се

споран прид. оспорљив, расправљив, дискутабилан, проблематичан, двојбен *хрв.* - *уй.* сумњив, нејасан

споредан прид. другоразредан, помоћни, секундаран, другостепени, узредан, другога реда, другоредан, другокласан, акценсоран *реиш.*

споредност *ж в.* ситница

спорити се несврш. расправљати се, препирати се, надмудривати се, судити се, гложити се, објашњавати се, надвикивати се, јурити се *фиі.*, ломи-ти копча *фиі.*, прегањати се *фиі.*, кидати се *фам.* парничити се *суж.*

споро прил. ① полако, полагаано, без журбе, не журећи, лагано, успорено, ногу пред ногу, корак по корак, пужевим кораком ② постепено, поступно, мало-помало, једно за другим

спорост *ж в.* нехајност

спорт *м* тренинг, гимнастика, вежба, тренирање, физкултура, вежбање, дрил, теловежба, гомбање *хрв.* - *уй.* обука, игра

спорташ *м в.* спортиста

спортиста *м* вежбач, гимнастичар, спорташ, спортист, гомбач, физкултурник, гомбалац *арх.*, теловежбач *реиш.*

способан прид. спреман, оспособљен, у стању, вичан, решен, вољан, готов, рад, оран, припремљен, расположен, припреман, склон, накањен, приправан, резолутан, здушан, загрејан *фиі.*, у фазону *фам.*

способност *ж* ① знање, извежба-ност, компетентност, стручност, спретност, умеће, вештина, верзира-ност, умешност, вичност, окретност,

Олимпијски спортови

ЛЕТЊИ

Атлетика
Бадминтон
Бејзбол
Бициклизам
Бокс
Веслање
Водени спортови
Гимнастика
Дизање тегова
Једрење
Кану
Коњички спортови
Кошарка
Мачевање
Модерни петобој
Одбојка
Рвање
Рукомет
Софтбол
Стони тенис
Стреличарство
Стрељаштво
Теквондо
Тенис
Триатлон
Фудбал
Хокеј
Џудо

ЗИМСКИ

Скијање

Алпско скијање
Нордијско скијање
Скијашки скокови
Нордијска комбинација
Акробатско скијање
Сноуборд

Клизање

Брзо клизање
Брзо клизање на кратким стазама
Уметничко клизање

Биатлон

Боб

Боб
Скелетон

Санкање

Хокеј на леду

Карлинг

рутина, мудрост, дораслост, мајсторство, искуство, увежбаност, искушеност, упућеност, навика, мајсторија, рутинираност, обученост, уметност, квалификација, пракса, усавршеност, уходаност, позваност, умење, компетенција, студиозност, квалификованост, умност, техника, наука *фиџ.*, занат *фам.*, кликер *фам.*, акрибија *реџ.*, умедба *реџ.* - *уй:* учинак, разумевање, даровитост, дар, образованост, надареност - *сл:* познавање, сналажљивост, упознатост ② *в.* таленат 1. ③ (радна ~) могућност, моћ, капацитет, снага, потенција, потенцијал

спотаћи се сврш. *в.* саплести се

спотицати се несврш. *в.* тетурати се

справа *ж* уређај, машина, направа, апарат, механизам, машинерија, апаратура *арх.* - *уй:* патент, скаламерија
справљати несврш. прел. *в.* спремати 1.

спреман прид. ① готов, направљен, завршен, зготовљен, припремљен, довршен, азор *реџ. нейром.*, хазур *реџ. нейром.* ② решен, вољан, кадар, готов, рад, оран, припремљен, расположен, припреман, склон, накањен, приправан, резолутан *реџ.*, загрејан *фиџ.*, у фазону *фам.*, справан *арх.*

спремати несврш. прел. ① (храну) готовити, приправљати, правити, припремати, справљати, мутити *фам.*, мућкати *фам.* - *суж:* пећи, мешати, кувати, динстати, пржити, месити ② *в.* учити 1.

спремачица *ж* чистачица, жена, собарица, кућна помоћница, девојка - *уй.* служавка

спремити сврш. прел. ① направити, извести, учинити, остварити, средити, зготовити, завршити, актуализовати, извршити, реализовати, приправити, урадити, припремити,

довршити, апсолвирати, окончати, докончати, произвести, докрајчити, спровести, приредити, уприличити, обавити, начинити, уредити, свршити, израдити, арондирати, замесити *фам.*, истерати до краја *изр.* ② сачувати, обезбедити, осигурати, заштитити, заклонити, одбранити, сејвовати *жарі. суж.*

спремица ж в. спремиште 1.

спремиште с ① остава, шпајз, нуспросторија, комора, складиште, спремица, оставиште, смочница, изба, кућар, киљер *реі.*, килер *реі.*, шпајза *реі.*, похрана *реі.*, ћилер *реі.*, вајат *арх.*, хајат *арх.*, депозит *реі.* ② лагер, стовариште, ремиза, складиште, магацин, депо, магацин, пристаниште, гаража, комора, чувалиште, хангар, одлагалиште, возни парк, сместиште, похранилиште, слагалиште, румплцимер, спремник *реі.*, магаза *фам.*, поклад *арх.*, колница *реі.*, репозиториј *реі.* ③ в. шупа 1. ④ в. хранионица ⑤ в. угљаник

спремница ж в. хранионица

спремност ж в. форма 1.

спретан прид. ① вешт, вичан, верзиран, сналажљив, умешан, окретан, стручан, способан, професионалан, испрактикован, усавршен, извежбан, дорастао, извештен, истрениран, мајсториски, уходан, обучен, квалификован, довитљив, зналачки, увежбан, упућен, виртуозан, рутиниран, лакорук, прекаљен, кадар, промућуран, чиграст, видраст *фам.*, виспрен *реі.* - уй: брз, еластичан, проверен, надарен, гибак - сл: навикнут, учинковит, упознат, хитар, искусан ② в. предузимљив ▼ уй. живахан 2.

спретност ж окретност, сналажљивост, довитљивост, извежбаност, вештина, верзираност, умеће, спо-

собност, умешност, вичност, рутина, лакоћа, мајсторство, мајсторија, увежбаност, искусност, рутинираност, усавршеност, уходаност, умење, техника, умедба *реі.* - уй: знање, учинак, разумевање, даровитост, дар, образованост, надареност

спречити сврш. прел. зауставити, онемогућити, спутати, осујетити, забранити, сузбити, омести, обуздавати, одвратити, одбити, ограничити, отежати, завезати, превенирати, ускратити, попречити, предустрести, задржати, заочити, препречити, предухитрити, претећи, запречити, потиснути, предупредити, не допустити, стати на пут, пригушити *фиі.*, сасећи *фиі.*, не дати *фам.*, уставити *фам.*, скучити *реі.*, узбити *реі.* поколебати *суж.* - уй. предухитрити

спријатељити се сврш. (створити блискост, довести у додир, успоставити пријатељски однос) приближити се, зближити се, здружити се, спожити се, скапирати се *жарі.*

спровести сврш. прел. обавити, остварити, урадити, завршити, извршити, извести, учинити, средити, реализовати, приправити, припремити, довршити, апсолвирати, спремити, окончати, решити, починити, разрешити, произвести, докрајчити, зготовити, направити, приредити, начинити, уредити, свршити, углавити, израдити, арондирати *реі.*, заокружити *фиі.*, апсорбовати *фиі.*, замесити *фам.*, докончати *реі.*, актуализирати *хрв.*, истерати до краја *изр.*

спровод м в. сахрана

спроводити несврш. прел. в. водити 3.

спровођење с в. реализација

спруд м обала, плажа, рива, банка,

ривијера, поморје, сипар *реј.*, пруд
реј. - *уй.* лидо, приморје

спутати сврш. прел. *в.* спречити

сразмерност *ж в.* сложеност 1.

срам *м* срамота, стид, брука, понижење, осрамоћење, обешчашћење, дискредитација, обешчашћеност, љага, дискредитованост, бламаж, бламажа *фам.* - *уй:* стидљивост, скандал, мана, мрља

срамежљив прид. ① стидљив, зазорљив, ненаметљив, страшљив, зекљив, снебивљив, суздржан, добродушан, повучен, суздржљив, постидан, устручљив, туњав *фам.*, стидан *реј.* - *уй:* чедан, скроман, поштен, честит, невин, попустљив, неискусан, тих, обзиран, бојажљив, смиран, добар, простодушан, безазлен - *сл:* наиван, плах, неодлучан ② *в.* недруштвен

срамежљивост *ж в.* стидљивост

срамити се несврш. (осећати стид) стидети се, срамотити се, црвенети *фил.*, покривати се ушима *фам.*

срамота *ж* ① стид, брука, понижење, срам, осрамоћење, обешчашћење, дискредитација, обешчашћеност, љага, дискредитованост, блам, бламаж, бламажа *фам.* - *уй:* скандал, мана, мрља ② стид, стидност, постићеност, стидљивост - *уй:* збуњеност, сметеност

срамотан прид. ① *в.* покварен 1. ② *в.* простачки ③ *в.* скаредан

срамотити несврш. прел. брукати, ружити, блатити, нагрђивати, кудити, каљати, оцрњивати, скрнавити, псовати, наруживати, бацати љагу, прљати (нечије име), бешчастити, наносити увреду, потресати, понизивати, гадити, пљувати у лице, бламирати *фам.* - *уй:* повређивати, оговарати, презирати, трачарити, узнемиравати,

исмевати

срамотити се несврш. (наносити себи срамоту) бешчастити се, брукаати се, бламирати се *фам.* - *уй.* брукаати

срамотност *ж* ① скаредност, бесрамност, бестидност, саблажњивост, дебелокоштво, бесраман чин, скарадност ② *в.* разулареност

срамоћење *ж* срамота, брука, понижење, обешчашћење, дискредитација, обешчашћеност, љага, дискредитованост, бламажа *фам.*, бламаж *реј.*, скрнављење *арх.* - *уй:* скандал, мана, мрља

срастање *с в.* спајање 1.

срачунат прид. *в.* прорачунат

срдачан прид. љубазан, предусретљив, сусретљив, пожртвован, уљудан, милосрдан, пажљив, услужан, углађен, пријатан, фин, доличан, на услузи, пристојан, угодан, културан, кавалерски, лепих манира - *уй.* човекољубив, дарежљив

срдачица *ж* бот. (лат. *Leonurus cardiaca*) *реј:* срдацац, срченица, срчаник, коприва од срца, копривица

срдачност *ж* љубазност, предусретљивост, отвореност, профињеност, уљудност, пристојност, углађеност, милосрдност, пажљивост, рафирнираност - *уй.* човекољубље, дарежљивост

срдела *ж* зоол. *в.* јембрек

средина *ж* ① окружење, рејон, околина, подручје, зона, терен, миље, простор, регија, крај, област, предео, сектор, територија, окружје *хрв.* - *уй.* природа 2. ② *в.* средиште 1. ③ *в.* половина 2. ▼ *уй.* близина, домен

средити сврш. прел. ① завршити, актуализовати, спремити, извршити, извести, учинити, остварити,

реализовати, приправити, урадити, припремити, довршити, апсолвирати, исправити, окончати, решити, покренути, починити, разрешити, произвести, докрајчити, зготовити, направити, спровести, приредити, предузети, уприличити, обавити, начинити, координисати, уредити, свршити, углавити, збринути, изградити, арондирати, заокружити *фиї.*, апсорбовати *фиї.*, замесити *фам.*, доконтчати *реиї.*, актуализирати *хрв.*, истерати до краја *изр.* - *сл.*: поступити, оживотворити, створити ② (довести у ред) *в.* уредити 1. ③ *фам.* *в.* променити ④ *фам.* *в.* пребити ⑤ *в.* уприличити

средишњи прид. ① централни, средишни ② *в.* најважнији 1.

средиште с ① центар, жариште, средина, централна тачка, средокраћа *арх.*, душа *фиї.*, срце *фиї.*, језгро *фиї.*, фокус *фиї.*, гротло *фам. фиї.* - *уй.*: основа, суштина ② *в.* седиште 1.

средиште с ① центар, жариште, средина, централна тачка, средокраћа *арх.*, душа *фиї.*, срце *фиї.*, језгро *фиї.*, фокус *фиї.*, гротло *фам. фиї.* - *уй.*: основа, суштина ② *в.* седиште 1. ③ *в.* стециште

средство с ① (начин у раду да се нешто постигне) *в.* предузимање ② (предмет који је потребан да се нешто уради) *в.* прибор ③ *мн. в.* новац

сређен прид. ① (доведен у ред) дотеран, уређен, урађен, урешен - *уй.* украшен ② *в.* уобличен **сређе-ност** ж формираност, уобличеност, ред, обликованост, уређеност, дотераност, профилираност, завршеност, уредност - *уй.* смиреност

сређивање с (~ стана, собе и сл.) уређивање, адаптација, преуређивање, реновирање, преуређење, уређивање, опремање

срести се сврш. састати се, сусрести се, видети се, наћи се (с неким), срести (некога), укрстити путеве *изр.*

срећа ж ① весеље, веселост, радост, полетност, лепршавост, озареност, раздраганост, ведрина, живахност, добра воља, разгаљеност, усхит, разиграност, мерак, расположеност, ђеф *фам.*, лакоћа *ексїр.* - *уй.*: задовољство, блаженство, расположење ② *в.* склад 2. ③ *в.* добробит

срећан прид. оптимистичан, радостан, озарен, насмејан, расположен, весео, лаган, неоптерећујући, разигран, распеван, занесен, живахан, чио, раздраган, блажен, полетан, ведар, обрадован, задовољан, крепак, лепршав, допадљив, младалачки, разгаљен, оран, добре воље, виталан, жовијалан

срж ж *в.* суштина

срицати несврш. непрел. *в.* муцати

срна ж зоол. (лат. *Capreolus capreolus*) дивља овца

сроднички прид. ① *в.* родбински ② *в.* присан 1.

сродност ж ① *в.* сличност ② *в.* релација 1.

сродство с ① род, породица, фамилија ② *в.* релација 1.

срочити сврш. прел. (у говору, учинити да нешто добије одређен израз, вид) формулисати, обликовати, изразити се - *уй.* рећи, објаснити

срушити сврш. прел. разрушити, порушити, урушити, обурвати, разорити, докрајчити, растурити, затрети, уклонити, разградити, сатрти, претворити у прах, сравнити са земљом

срушити се сврш. непрел. (~ о земљу) *в.* пасти

срце с ① *анатом.* (централни мишићни орган који регулише крвоток)

чука жарі., херц жарі. ② *фиі.* в. сре-диште 1.

срцопоуц м бот. (лат. *Gnaphalium di-оicum*) *реі:* бубица, вредник, грижњи-ца, зајчја ножица, зајчја тачица, зечје ножице, мајница, мајје таце, медве-дове тачице, скринце, смиље, цмиље

срча ж мн. (крхотине од стакла) олу-пине, крах, остаци, парампарчад

срчан прид. ① в. смео ② в. ћудљив

срчаност ж в. смелост

срчењак м бот. (лат. *Polygonum bi-storta*) *реі:* волујско зеље, желудњак, желучара, јермен, качја трава, мали срчаник, рачјак, срчаница, срчења-ча, трава од срдоболе, трава од срца, штављика

срџба ж в. бес

стабилан прид. ① в. постојан ② в. поуздан 1.

став м в. становиште

ставити сврш. прел. (положити на неко место) поставити, оставити, метнути, сместити, положити, лоци-рати, набити, одложити, наместити, денути *фам.*, скембати *фам.*, турити *фам.*, ситуирати *реіџ.*

ставка ж *екоп.* *йравн.* пасус, ставак *реі.*, артикал *реіџ.*, тачка *йравн.*, пара-граф *йравн.*

стадијум м (период у развитуку не-чега) стадиј, степен, фаза, етапа, ста-ње, степеник *фиі.* - *уй.* период, моме-нат

стадион м игралиште, терен, хала, арена, дворана, теретана, вежбаони-ца, ринг, фискултурна сала, спортска арена, соколана, сала *фам.*, гимназиј *арх.*, гомбалиште *арх.*, гомбаоница *арх.*, поприште *реіџ.*, вежбалиште *реіџ.*, дворница *реіџ.*, ротунда *реіџ.* - *сл:* салон, већница

стаза ж в. траса

стаја ж тор, обор, изба, згон, зграда *реі.* - *суж:* овчара, торарица, овчар-ник, овчарница, бачија (летње сто-чарско насеље у планини)*реі.*

стајалиште с в. становиште

стајати несврш. непрел. в. пристаја-ти

стакло с кристал, ведрац *реі.*

сталак м носач, статив, потпора, подставак, трonoжац *суж.*

сталан прид. ① уобичајен, обичан, устаљен, свакидашњи, ординаран, свакодневан, нормалан, регуларан, правилан, обичајан, утврђен, сваг-дашњи, редован, редовит, стабилан, рутиниран, ваздашњи *реі.*, перма-нентан *форм.*, прописан *форм.* ② в. јединствен 2. ③ в. трајан 1. ④ в. по-уздан 1.

стално прил. ① (без прекида) увек, трајно, непрестано, вазда, ваздан, свагда, свакад, нон-стоп, поваздан, непрекидно, свакодневно, даноноћ-но, устрајно, без застоја/предаха, непроменљиво, све време, не пре-стајући, непрестанце, континуира-но, постојано, упорно, у свако време, читав дан, цели дан, по целу ноћ *изр.*, дневице *реі.*, даномице *реі.*, годимице *реі.*, свећер *фам.*, константно *фам.*, редовно *фам.*, перманентно *форм.*, свеудиљ *арх.*, у свако доба *изр.*, од зоре до мрака *изр.*, од јутра до сутра *изр.* - *уй.* често, заувек ② (сваки пут) увек, вазда, ваздан, поваздан, по пра-вилу - *уй.* увек 3.

сталност ж ① в. трајност 1. ② в. од-лучност

сталожен прид. сабран, прибран, смирен, присебан, сређен, концен-трисан, пажљив, озбиљан, фокуси-ран, усредсређен, хладнокрван, тре-звен, духом присутан, усредоточен, позоран - *уй.* спокојан

сталоженост ж (ментална уравнотеженост) смиреност, уравнотеженост, прибраност, озбиљност, сређеност прибраност, концентрација, концентрисаност, сабраност, фокусирање, усмереност, будност, позор, усредсређеност, фокус, сређеност, хладнокрвност, трезноћа, трезвеност, смиреност, присебност, усредоточење, напрегнутост, помња, присутност духа, усредоточеност, позорност

сталожити се сврш. в. смирити се

стамен прид. в. поуздан 1.

стан м ❶ кућа, дом, боравиште, седиште, домаћинство, он је у својој кући, конак, место боравка, кров, резиденција, кут, стамбена јединица, станиште, настамба, апартман, легло *фиј.*, адреса *фиј.*, праг *фиј.*, матица *фиј.*, гнездо *фам.*, кућица-слободица *фам.*, гарсон *жарј.*, гајба *жарј.*, место становања *форм.*, домицил *форм.*, пребивалиште *форм.*, огњиште *арх.*, легало *арх.*, обитавалиште *рејј.*, кућанство *хрв.*, кров над главом *изр.* - *уй:* склониште, завичај ❷ *арх.* в. катун

станарина ж кирија, рента - *уй.* закуп

станица ж стајалиште, колодвор *хрв.*, постаја *хрв.* окретница *суж.*

становање с обитавање, пребивање, живљење - *уй:* живот, боравак

становати несврш. непрел. ❶ обитавати, живети, пребивати, бити смештен, стајати *фам. реј.*, настањивати *форм.*, наставати *арх.* ❷ в. боравити

становиште с мишљење, знање, полазиште, гледиште, вид, схватање, стајалиште, видик, мудрост, позиција, назор, аспект, став, духовна ширина, духовни хоризонт, представа (о нечему), тачка гледишта, дохват, угао

гледања, видокрут, поимање ствари, опсег, ширина схватања, визија, уверење, домашај, панорама *фиј.*, поглед *фиј.*, домет *фиј.*, перспектива *фиј.*, мњење *арх.*, мотриште *рејј.*, светоназор *хрв.* - *уй:* разумевање, идеја, начело

становник м житељ, грађанин, држављанин, припадник државе/народа ▼ *уй.* човек

стање с ❶ в. угођај ❷ в. форма 1.

стапање с припајање, сједињавање, анексија, интеграција, уједињење, спајање, фузија, сједињење, удруживање, здружење, удружење, уједињавање, здруживање, амалгамирање *фиј.*, срастање *фиј.*, амалгамација *фиј.*

стар прид. ❶ времешан, остарео, збабан (који је изгледом како баба), многогодишњи, матор *фам.*, омато-рео *фам.*, коџа *реј.* - *уй:* давнашњи, прастар, старински, истрошен ❷ в. застарео ▼ *уй.* прастар 1., сед

старемајка ж в. старица 1.

старање с в. пажња 2.

старатељство с ❶ покровитељство, меценатство, патронажа, заштитништво, брига, заштита, окриље, патронат, предохрана *рејј.* ❷ в. пажња 2.

старати се несврш. ❶ (водити рачуна о неком) чувати, пазити, бринути се, неговати, хранити *суж.*, гајити *суж.*, дојити *суж.*, култивисати *суж.*, дадиљати *суж.*, гојити *суж.*, пестовати *суж. рејј.* - *уй.* одгајати ❷ в. трудити се

старац м ❶ чича, деда, чика, седа глава, дед, дида *реј.*, ноно *реј.*, дидо *реј.*, стари пањ *фам.*, бата *арх.*, дека *хий.*, дјед *хрв.* ❷ в. маторац

старешина м вој. ❶ официр, заповедник, наредник - *суж:* командир,

командант, водник, старији водник, заставник, потпоручник, поручник, капетан, мајор, пуковник, маршал, алибег *арх.*, алајбег *арх. вој.* ② предводник, вођа, лидер, главар, глава, првак, предводица, кондуктор, кормилар - *уй:* водич

старица ж ① реликвија, антика, реликт, нешто застарело, антиквитет *фиџ.* ② *в.* прошлост

старица м *в.* антиквар

старица прид. ① *в.* застарео ② *в.* старомодан 1. ▼ *уй.* стар 1.

старица ж ① баба, госпођа, старамажка, стара жена, старија госпођа, мајка *фиџ.*, фосил *фам. њоџ.*, баја *фам.*, старка *арх.*, старина *њоџ.* - *уй:* жена, бабускара ② *в.* баба 1.

старкеља ж пог. *в.* маторац

старомодан прид. ① конзервативан, старински, патријархалан, традиционалан, традиционалистички, антикваран *фиџ.* ② *в.* застарео

староседелачки прид. аутохтон (о народима), домородачки, урође-ни *фиџ.*

старовати сврш. непрел. *в.* кренути

старудија ж *в.* крнтија

стас м ① (облик људског тела) фигура, линија, раст ② *в.* висина

стасео прид. *в.* самосталан 3.

стасати сврш. непрел. ① *в.* порастати 1. ② *в.* сазрети 1.

стасит прид. *в.* висок 1.

статив м *в.* сталак

статиста м ж ① (у позоришту, на филму) стажер, стајиша ② *фиџ.* послушник, марионета, фигура, понизник, покорник, слуга, робот, пион, пијун (у нечијим рукама), лакеј, средство (у нечијим рукама), слепи извршилац, безначајник, човек од сламе *фиџ.*, роб *фиџ.*, оруђе *фиџ.*, аутомат

фиџ., зомби *фиџ.*

стафисагрија ж бот. (лат. *Delphinium staphisagria*) *реџ:* ушљивица, ушљивац, вашљивка, грануља

стационар м диспанзер, амбуланта, клиника, болница, поликлиника, дом здравља, амбуланца *реџ.*, амбуланција *арх. реџ.*, амбулаториј *хрв.* - *уй.* стационар, бања, лечилиште

ствар ж ① производ, продукт, предмет, роба, артикал, израђевина, вешт *арх.* ② *фам. в.* песма

стваралац м ① уметник, аутор, творац, артиста, креатор, вештак *арх.*, ведета *реџ.* ② *в.* творац 1. ▼ *уй.* архитекта

стваралачки прид. домишљат, вешт, креативан, даровит, инвентиван, талентован, способан, обдарен, оригиналан, надарен, маштовит, продуктиван, делатан, ингениозан, сналажљив, имагинативан, окретан, прегалачки *реџ.*, талентиран *хрв.* - *уй:* предузимљив, генијалан

стваралаштво с уметност, креативност, вештина, плодотворност, умеће, инвентивност, креација, способност, продуктивност, инвенција, умеће, умешност, стваралачки рад, стварање, творба *реџ.*, умедба *реџ.* - *уй:* дело, мајсторство, стручност, таленат

стваран прид. ① веродостојан, реалан, веран, животан, оригиналан, аутентичан, изворан, истинит, истоветан, неизмењен, природан, чист, жив, збиљски, једнак, тачан, прави, незачињен *фиџ.*, самоникао *фиџ. реџ.*, аутентички *арх.*, нефалсификован *реџ.*, самобитан *реџ.*, самородан *реџ.*, непатворен *реџ.* ② *в.* прави ③ *в.* физички

стварање с генеза, настанак, настајање, јављање, постање, појављивање,

избијање, постанак, рађање *фиї.*, зора *фиї.*, проблесак *фиї.*, ницање *фиї.*, рођење *фиї.*, рођај *арх.*

стварати несврш. прел. правити, творити, израђивати, производити, недрити, рађати *фиї.*

ствари ж мн. в. пртљаг

стварно прил. в. заиста

стварност ж в. реалност

створен прид. ① настао, остварен, направљен, састављен, урађен, обликован, израђен, изграђен, уобличен, формиран ② в. утемељен

створитељ м в. творац 1.

створити сврш. прел. ① направити, изградити, изградити, обликовати, изумети, саставити, формирати, оживотворити - суж: написати, насликати, искомпоновати, издељати ② в. утемељити ③ *фиї.* в. набавити ④ в. остварити

створити се сврш. ① настати, обликовати се, уобличити се, изградити се, изградити се, саставити се, изродити се, развити се, остварити се ② *фиї.* (изненада се појавити) појавити се, доћи, јавити се, наћи се, искрснути, бити, никнути *фиї.*

стврдњавати се несврш. кочити се, укрућивати се, крутити се, губити гипкост/еластичност

стегнути сврш. прел. ① в. стиснути 1. ② *фиї.* в. принудити

стежање с в. скупућање 2.

стена ж в. камен¹ 4.

стеница ж зоол. (лат. *Cimex lectularius*) кимак *реї.*

стеновит прид. камен, кршан, врлетан, каменит, ломан, крашки, голетан, брдовит, планински, кршевит, непроходан, дивљи, нераван, гричевит *хрв.*

стењак м в. крш 1.

стењати несврш. непрел. в. ридати - уї. урлати, плакати, кукати

степен м ① в. ниво ② (период у развојку нечега) стадијум, фаза, етапа, стање, степеник *фиї.* - уї. моменат ③ в. обим 3.

ступеник м пречага, степеница, стопа, фаза *фиї.*, стуб *реї.*, пречаница *реї.*, стуба *реї.*, басамак *реї.*, скалин *реї.*

ступеница ж в. степеник

стереотипност ж ① в. баналност ② в. колотечина

стерилан прид. ① в. неплодан ② *фиї.* в. лењ ③ *фиї.* в. ненадахнут 1.

стерилитет м в. неплодност

стерилност ж в. неплодност

стећак м надгробни споменик

стециште с (место на којем се нека група скупућа и одакле се нешто шири) средиште, жариште, центар, гнездо *фиї.*, легло *фиї.*, гротло *фиї.*, језгро *фиї.* - уї. средиште 1.

стечај м банкрот, банкротирање, банкротство, финансијски дебакл, економски крах, ликвидација, материјална пропаст - уї. пропаст

стид м ① срамота, брука, понижење, срам, осрамоћење, обешчашћење, дискредитација, обешчашћеност, љага, дискредитованост, бламаж, бламажа *фам.* - уї: скандал, мана, мрља ② срамота, стидност, постиђеност, стидљивост, либљење - уї: збуњеност, сметеност, устручавање

стидети се несврш. ① (осећати стид) срамити се, црвенети *фиї.*, покривати се ушима *фам.* ② устручавати се, устезати се, снебивати се, уздржавати се, либити се, суздржавати се, вајкати се *арх.*, лецати се *реї.* - уї. одуговлачити, збунити се, зазирати

стидљив прид. срамежљив, стра-

шљив, зебљив, снебивљив, суздржан, повучен, суздржљив, постидан, устручљив, зазорљив, туњав *фам.*, стидан *реџ.* - *уй*: чедан, скроман, поштен, бојажљив, смиран, добар, про-
стодушан

СТИДЉИВОСТ ж срамежљивост, зазорљивост, страшљивост, зебљивост, снебивљивост, суздржаност, повученост, стидност, туњавост *фам.* - *уй*: скромност, поштење

СТИДНА ВАШ ж зоол. (лат. *Pediculus pubis*, *Phthirus pubis*) пицајзла, пљошница, пјатула *реџ.*

СТИЗАЊЕ с долажење, долазак, пристизање, доспеће, примицање, наилазак, појава, приспеће, приближавање, догегање *жарџ.*, скок *жарџ.*, доход *арх. реџ.*, долаз *арх.*, дошашће *арх.* - *сл*: долет, навир, налет, долетање

СТИЛ м ❶ схема, приступ, метода, систем, поступак, начин, модалитет, правило, облик, методологија, план, пут, процедура, техника, средство, програм, пракса, слог *арх.* ❷ в. техника 1. ❸ в. углањеност 1. ▼ *уй*. мода

СТИМУЛИСАТИ несврш. ❶ в. подстаћи ❷ в. надахнути

СТИПСА ж ❶ кристал, кисели камен, коцељ *реџ.*, алаун *арх.* ❷ *фам.* шкртица, тврдица, златољубац, цепидлака, шкртац, циција, ћифта *арх.*, гагрица *фиџ. реџ.*, цимрија *реџ.*, себичњак *фам.*, цинцар *реџ.*

СТИСНУТИ сврш. непрел. прел. ❶ стегнути, згњечити, пригњечити, спљескати, притиснути, притегнути, згрчити, утиснути, прилепити *фиџ.*, контраховати *реџ.* ❷ в. устремити се ❸ притиснути, присилити, притерати, исфорсирати, нагнати, усилovati, усилити, стегнути *фиџ.*, пригњечити *фиџ.*, прикљештити *фиџ.*, октроисати *форм. реџ.*, наморати *реџ.* - *уй*. на-

метнути, наредити

СТИЊИ сврш. непрел. ❶ доћи, доспети, приспети, пристићи, појавити се, створити се, дотерати се *фам.*, догегати се *фам.* - *суж*: доходати, допутовати, допловити, довести се, долетети, слетети ❷ (~ до неке фазе у развоју) дотерати, догурати, доспети, доћи ❸ (успети урадити на време) постићи, успети

СТИХ м ❶ верс *йесн.* ❷ в. метрика ▼ *уй*. поезија

СТИХИЈСКИ прил. в. насумично

СТИШАВАТИ СЕ несврш. (губити јачину, интензитет) в. слабити 1.

СТИШАТИ сврш. непрел. ❶ (~ јачину, интензитет) смањити, утишати, опастити, спласнути, умањити, попустити, јењати, ублажити ❷ (~ страсти) умирити, смирити, укротити

СТО м астал, трпеза, софра *реџ.*, столица *реџ.* - *суж*: консола, катедра, секретер *реџ.*

СТОВАРИШТЕ с лагер, ремиза, складиште, магацин, спремиште, депо, магазин, пристаниште, гаража, комора, чувалиште, хангар, одлагалиште, возни парк, сместиште, похранилиште, слагалиште, румплцимер, спремник *реџ.*, магаза *фам.*, поклад *арх.*, колница *реџ.*, репозиториј *реџ.*

СТОГ м сноп, свежањ, навиљак, завежљај, пласт, замотуљак, бала, завијутак, смотак, бабура *реџ.*, багља *реџ.*, време *реџ.*, дењак *реџ.*

СТОГА взн. зато, због тога, из тог разлога, складно томе

СТОЖЕР м ❶ в. основа 1. ❷ в. основа

СТОКА ж ❶ марва - *уй*. животиња ❷ *фиџ.* в. гад

СТОЛИЦА ж ❶ столац *арх.* - *суж*: седиште, фотелја, лежалька, лигештул, дубак, шезлон ❷ *форм. в.* измет

столовати несврш. непрел. в. руко- водити 1.

стомак м утроба, трбух, абдомен, унутрашњост, стомачна шупљина, желудац, тига *геч.* - уй. изнутрица

стомачни прид. трбушни, абдомен- ски, абдоминалан

стонога ж зоол. (врста инсекта члан- коношца, лат. *Julus sabulosus*) змијин чешаљ *реџ.*

стопити сврш. прел. здружити, спо- јити, саставити, фузионисати, удру- живати, ујединити, синтетизовати, удружити, слити, направити меша- вину, амалгамирати, синтетизирати *хрв.*

стопити се сврш. фам. в. уклопити се

сточар м рет. говедар, фармер, ран- чер, каубој, марвогојац *реџ.* - уй. чо- банин

страва ж јежа, ужас, гроза, стравич- ност, грозота, страховитост, стра- хота, терор, језовитост, грозомора, страхотност, паника, куга и колера *фам.*, пакао *фам. фиџ.*, шок *жарџ.*, хо- рор *жарџ.*, ужасност *реџ.* - уй: страх, одвратност

стравичан прид. в. страшан 1.

стравичност ж в. страва

страга прил. в. позади

страдалник м паћеник, мученик, великомученик, невољник, патник, мукотрпник, болник, злопатник, страдалац, мартир, дугопатник, па- тилац - уй: жртва 1., испосник, све- тац, монах

страдалница ж в. сиротица

страдалништво с в. страхота 1.

страдање с в. страхота 1.

страдати несврш. сврш. непрел. ① *несврш.* в. патити ② *настрадати*, про- пасти, бити уништен, унесрећити се, доживети удес, усрећити се *ирон.*

фам. ③ в. погинути

стража ж чување, обезбеђење, за- штита, надзор, надзирање

стражар м чувар, ведета, сејмен, ре- дар, спроводник, штитник

стран прид. в. непознат 2.

страна ж крило, бок, лева/десна страна, банда *реџ.*

страна реч ж позајмљеница, туђи- ца, посуђеница *хрв.*

странац м в. туђин, туђинац, стрен- цер *жарџ.*, варварин *фиџ. йоџ.*, аутсај- дер *арх.*

страсност ж в. страст 1. и 2.

страст ж ① занос, занесеност, ватре- ност, чулност, узаврелост, врелина *фиџ.* ② в. похота ③ в. чежња 1.

страстан прид. страствен, заносан, ватрен, пламен, темпераментан, чу- лан, топао, врео, узаврео - уй. ласци- ван, еротичан

страственост ж в. похота

стратегија ж в. техника 1.

стратиште с (место на којем се вр- ши смртна казна) губилиште, стре- лиште *суж.* - уй. патња

страћара ж в. уцерица

страх м уплашеност, заплашеност, јежа, бојазан, стрепња, зебња, фобија, дрхтавица *фиџ.*, дрхтање *фиџ.*, тртање *фам.*, зент *жарџ.*

страховит прид. ① в. силовит 1. ② в. страшан 1.

страховитост ж в. страва

страхопоштовање с величање, апотеоза, адорација, обожавање, за- нос, поклон, узвисивање, хваљење, глорификација, одушевљење, пошта, узношење, уздизање, слављење, идо- лопоклонство, култ, апологетика, пи- јетет, занесеност, узвишавање, идо- лизација, поштовање, прослављање, респект, наклон, почаст, идолизова-

ње, ватрена приврженост/оданост, поклонство, дубоко поштовање, слављење вишега бића, простернација *арх.*, метанисање *арх.*, проскинеза *арх.*, штовање *реџ.*

страхота ж ① паћеништво, патња, беда, мука, невоља, несрећа, испаштање, паћење, напрезање, недаћа, мучење, тортура, страдање, злопаћење, трпљење, страдалништво, мрцварење, издржавање, тегоба, неугодност, неугода, напаст, велика бол, подношење (боли/муке), пролазак кроз муке, патништво, покора, јад, ход по мукама, трпња, калварија *фиј.*, камен *фиј.*, голгота *фиј.*, враг *фиј.*, бремене *фиј.*, бич (судбине) *фиј.*, јарам *фиј.*, главобоља *фиј.*, пакао *фиј.* - *уй:* зло, депресија, невоља ② *в.* страв

страхотан прид. *в.* страшан 1.

страшан прид. ① (који изазива језу) стравичан, језовит, језив, страховит, ужасан, страхотан, грозоморан, злокобан, грозан, шокантан ② *в.* ружан ③ *в.* силовит 1. ④ *жарј.* *в.* одличан ▼ *уй.* суров 1., кобан 1.

страшило с ① *в.* сен ② *в.* сподоба

страшљив прид. ① *в.* плашљив ② *в.* стидљив

страшљивац м плашљивац, бојаљивац, кукавица, зентарош *жарј.*

страшљивост ж *в.* бојаљивост

страшник м бот. (лат. *Ceterach officinarum*) *реј:* трава од страве, златна папрат, слезиница, чаја

стрвина ж ① (тело угинуле животиње) лешина, леш, мрцина, цркотина ② *фам.* *в.* силеција

стрвинар м ① *в.* лешинар 1. ② *фиј.* *в.* рекеташ

стрелиште с ① *в.* стрељана ② (место на којем се стрељањем врши смртна казна) губилиште, стратиште

стрељана ж гађалиште, стрелиште
стрељати сврш. прел. *в.* убити

стремити несврш. непрел. трудити се, настојати, видети, тежити, аспирирати, намеравати, претендовати, гледати, покушавати, старати се, залагати се, паштити се *реј.*, напрезати се *експр.*

стремљење с воља, намера, одлука, прохтев, настојање, тежња, жеља, амбиција, хтење, циљ, аспирација, замисао, примисао, план, интенција, наум, накана, тежење, смерање, идеал, промишљај, претензија, смер *реј.*, намисао *реј.*

стрепити несврш. непрел. (имати лош предосећај) бринути се, бојати се, зазирати, прибојавати се, страховати - *уй.* устезати се, секирати се, бојати се 1.

стрепња ж ① (осећај узнемирености) брига, зебња, бојазан, неугодност, неугода, нелагода, нелагодност, тескоба, немир, анксиозност, неспокојство, забринутост, узнемиреност, анксиозност, бремене *фиј.*, - *уй:* зло, депресија, туга, мука, незнађе ② *в.* страх

стревити сврш. прел. *фам.* *в.* треснути 1.

стрижуша ж бот. (лат. *Sisymbrium officinale*) *реј:* стрижица, врања ножица, огњица, орањ, осак, трава од пољачине

стриктан прид. ① (који тражи тачно испуњавање обавеза и изражава непопустљивост и оштрину) *в.* строг ② (који стиже или ради на време, у року) *в.* тачан 2. ③ јасно одређен, јасан, тачан, прецизан, експлицитан, изричит, директан, недвосмислен, чврст *фиј.*, нерастежљив *реј.*

стриц м амица *реј.*, стрика *фам.*, стрикан *фам.*

стрм прид. ① окомит, низбрдан, узбрдан, стрменит ② в. вратоломан 2.

стрмина ж в. обронак

стрмоглавити се сврш. пасти, стрпоштати се, суновратити се, сурвати се, свалити се, стровалити се

стрнадице ж мн. зоол. (лат. *Emberizidae*) цикуши

строг прид. ① (који тражи тачно испуњавање обавеза и изражава непопустљивост и оштрину) непопустљив, ригорозан, бескомпромисан, стриктан, неумољив, оштар, тврд, тврдокоран, крут - уй. мрзовољан, непријатан, снажан ② в. тачан 1.

строгост ж строгоћа, непопустљивост, ригорозност, бескомпромисност, неумољивост, тврдокорност, оштрина, намрштеност, укоченост, усиљеност, крутост - уй. тврдоглавост, оштрина, немилосрдност

строгоћа ж в. строгост

строј м ① хрв. машина, робот, аутомат, човек-машина, направа, справа, апарат *фиј.* ② в. колона

строп м в. плафон

стрпоштати се сврш. в. стрмоглавити се

стрпати сврш. прел. фам. унети, убацити, прикључити, уклопити, припојити, уметнути, угурати, укључити, углавити, увести, увући, уврстити, инкорпорирати, забити *фам.*, турити *фам.*, утрпати *фам.*, гурнути *фам.*, утерати *фам.*, увалити *фам.*, набити *фам.*, нагурати *фам.*, уфурати *жарі.*

стрпљење с в. стрпљивост

стрпљивост ж трпљивост, постојаност, толерантност, толеранција, трпљење, стрпљење, трпежљивост, стоицизам *фиј.* - уй: издржљивост, апстиненција

струјање с в. треперење 1.

струка ж служба, звање, вокација, професија, посао, запослење, ангажованост, положај, занимање, позив, активност, бизнис, намештење, дужност, задужење, радни однос, позвање, упослење, послање *фиј.*, мисија *фиј.*, задатак *фиј.*, џоб *жарі.*, шљака *жарі.*

структура ж в. систем 1.

стручан прид. вешт, спретан, вичан, верзиран, сналажљив, умешан, окретан, способан, професионалан, испрактикован, усавршен, извежбан, дорастао, извештен, истрениран, мајсторски, уходан, обучен, квалификован, довитљив, зналачки, увежбан, упућен, виртуозан, рутиниран, лакорук, прекаљен, кадар, промућуран, чиграст, видраст *фам.*, виспрен *рејі.* - уй: брз, еластичан, проверен, надарен, гибак - сл: навикнут, учинковит, упознат, хитар, искусан

стручност ж ① знање, извежбаност, компетентност, спретност, умеће, способност, вештина, верзираност, умешност, вичност, окретност, рутина, мудрост, дораслост, мајсторство, искуство, увежбаност, искусност, упућеност, навика, мајсторија, рутинираност, обученост, уметност, квалификација, пракса, усавршеност, уходаност, позваност, умеће, компетенција, студиозност, квалификованост, умност, техника, наука *фиј.*, занат *фам.*, кликер *фам.*, акрибија *рејі.*, умедба *рејі.* - уй: учинак, разумевање, даровитост, дар, образованост, надареност - сл: познавање, сналажљивост, упознатост ② в. ученост ③ в. мајсторство 1. ▼ уй. стваралаштво, надлежност

стручњак м експерт, мајстор, зналац, знанац, професионалац, познавалац, виртуоз, маестро, добар по-

знавалац, доктор *фам.*, уметник *фиі.*, чудотворац *фиі.*, упућеник *реіі.*

стрчати несврш. непрел. ❶ в. штрчати 1. и 2.

стршљен м зоол. (врста инсекта опнокрилца, лат. *Vespa crabro*) *

стуб м ❶ в. основа 1. ❷ в. бандера ❸ в. греда 1. ▼ уй. подршка 1.

студен¹ ж в. хладноћа 2.

студен² прид. в. хладан 2.

студенац м в. извор 1.

студент м високошколац, ученик, ђак, школарац, полазник, факултетлија *фам.* - суж: академац, основац, средњошколац, бруцош (~ прве године), вишешколац, постдипломац, курсист, апсолвент (~ који је апсолвирао)

студија м ж ❶ в. испитивање ❷ в. анализа 3. ❸ в. рад¹ 1.

студио м в. атеље

студирати несврш. прел. ❶ в. испитивати 1. ❷ в. учити 2.

ступидан прид. в. глуп

ступити сврш. непрел. ући, увући се, крочити, заћи, закорачити, упасти, загазити *фиі.*, улетеги *фиі. жарі.*, унићи *реі.*, утрчати *фам. фиі.*, умарширати *фам. фиі.*, ускочити *фам. фиі.*, упливати *фам. фиі.*, уфурати се *жарі.*

ступица ж ❶ в. замка 1. ❷ в. клопка

субверзиван прид. в. подривачки

субверзија ж (деловање на рушењу неког система или стања изнутра) диверзија *фиі.*, превратничко деловање, урушавање, рушилаштво

субјективан прид. пристрасан, необјективан, некритичан, тенденциозан, произвољан, арбитражан, неблагоприятан, непоштен, приврженички, навијачки, унилатералан, нерационалан, ускогрудан, с предра-

судама, једностран, наклоњен, при-стран, обојен *фиі.*, оптерећен *фиі.*

субординација ж в. подређеност

субординираност ж в. подређеност

сув прид. ❶ слаб, беспомоћан, гецав, ситан, нејак, немоћан, слабомоћан, усукан, сувоњав, слабашан, танушан, танан, кржљав, мекушан, трошан - уй: танак, мршав, фин ❷ в. сувоњав 1.

суверен¹ м ▼ уй. владар

суверен² прид. в. слободан 1.

суверенитет м в. самосталност

сувисао прид. (који има смисла) в. смислен

сувишак м в. вишак 1.

сувишан прид. ❶ непотребан, прекомеран, прокобројан, излишан, узалудан, неупотребљив, беспредметан, екстра, плус, бесциљан ❷ в. неважан ▼ уй. залудан

сувише прил. превише, претерано, дозлабога, без мере, у бескрај, неумерено, бескрајно, до бесвести *фам.*

сувишност ж в. узалудност

сувоњав прид. ❶ мршав, жгољав, узак, спечен, коштуњав, танак, сув, нејак, усукан, шиљат, слаб, кошчат, слабуњав, јектичав, постан, усахао, кржљав *йоі.*, кост и кожа *изр.* ❷ в. сув 1. ❸ в. мршав 1.

сувопаран прид. слаб, једноставан, незанимљив, конвенционалан, неоригиналан, ситан, ништаван, занемарив, осредњи, уобичајен, баналан, обичан, траљав, скроман, безвредан, тричав, неуверљив, просечан, тривијалан, безличан, безначајан, ненадачнут, отрцан, свакодневан, рутински, немаштовит, неукрашен, петпарачки, једнолик, најраширенији, ништа нарочито, неимагинативан, сваки-

да(ш)њи, увек једнак/исти, некреативан, без изразитих обележја, раширен, лош, стереотипан, није не знамшта, једнообразан, непоетичан, шака јада, никакав, средњи, без вредности, типизиран, безвезан, сталан, невредан (спомена), истолик, није богзнашта, униформан, средње жалостан, ништа посебно, свагдањи, свагдашњи, излизан *фиї.*, празан *фиї.*, глуп *фиї.*, јефтин *фиї.*, јадан *фиї.*, шупаљ *фиї.*, пробушен *фиї.*, истрошен *фиї.*, средње руке *реї.*, прњав *реї.*, парзњикав *фам.*, офуцан *фам.*, кукаван *нар.*, подношљив *еуф.*

сугерисати несврш. прел. в. саветовати

сугестија ж в. савет

сугласник м грам консонанат

суд¹ м **1** (орган којем је дужност решавање грађанских спорова) * **2** в. мишљење

суд² м посуда, чинија, чанак, здела, стублина *реї.*, ваган *реї.*, бљуда *реї.*, ћаса *нар.*

судар м **1** удес, саобраћајна несрећа, саобраћајка *фам.*, карамбол *фам.* **2** жарі. в. састанак 2.

судбина ж **1** (оно што је суђено) усуд, коб, удес, судба, испис, фатум *реї.*, нафака *реї.* **2** *фиї.* в. будућност

судбоносан прид. **1** (који је од пресудног значаја) одсудан, кључан, горући, одлучујући, најважнији, животан, виталан, елементаран, преломан, акутан, најбитнији, примаран, незаобилазан, арбитран, пресудан, суштаствен, критичан, епохалан, прешан *реї.*, децизиван *реї.* - уи: важан 1., незадржив, одлучан, хитан, тренутан **2** фаталан, кобан, неизбежан, неминован, несрећан, убитачан, злокобан, смртоносан

судија м арбитар, пресудитељ, про-

суђивач, развађач *реї.*, пресудилац *арх.*, пресудитељ *арх.*, пресуђивач *арх.*, судац *хрв.* - суж: истражни судија, иследни судија

судити несврш. прел. **1** ценити, закључивати, процењивати, умовати, просуђивати, оцењивати, расуђивати, вагати *фиї.* - уи. размишљати **2** в. оцењивати

судопера ж **1** слијевак, судопер *реї.*, басен *арх. реї.* - уи. лавабо **2** (особа која пере судове) перачица, перилица **3** (крпа за прање судова) в. крпа 3.

судруг м саборац, садруг, друг, колега, истомишљеник, побратим *фиї.* - уи. пријатељ

сужавање с в. скупљање 2.

сужањ м в. слуга 2.

суживот м коегзистенција, коегзистирање, суживљење, супостојање, живљење заједно, заједничко постојање, заједничко живљење

сузбити сврш. прел. в. спутати

суздржавање с в. уздржавање

суздржавати се несврш. в. снебивати се

суздржан прид. **1** обазрив, будан, обзиран, брижљив, смотрен, предострожан, пажљив, концентрисан, брижан, дистанциран, уздржан, вигилантан *реї.*, помњив *реї.*, позоран *хрв.* - уи: срачунат, темељит **2** в. стидљив **3** в. недруштвен

суздржаност ж в. резервисаност

сујеверје с (веровање у натприродно деловање сила и натприродну моћ) празноверје, празновернице, бабуштине, предрасуде, бабуче, бабарије, бапске приче, празнословље, празне приче, бапска посла, бабалук, опричице *реї.* - уи. религија

сујета ж в. таштина, самопопадљивост, самољубље, нарцисоидност,

хвалисвост - уй. надменост, уображеност

сујетан прид. ташт, самодопадљив, самољубив, нарцисоидан, хвалисав - уй. надмен, уображен

сукљати несврш. непрел. (јако тећи, прскати у млазевима) в. суктати

сукња ж ① (део женске одеће) skut, котула *реј.* - суж: подсукња, жипон, кринолина, мини-сукња, минић *фам.* ② *фам.* в. жена 1.

сукоб м ① свађа, кавга, неслога, размирица, несугласица, спор, окршај, раздор, расцеп, процеп, неслагање, расправа, завада, конфронтација, конфликт, опрека, обрачун, трвење *реј.*, пријепор *реј.*, развада *реј.*, колизија *форм.*, распра *хрв.* ② в. нетрпељивост ③ в. препирка

сукобљавање с в. нетрпељивост

сукобљавати се несврш. в. ратовати

суктати несврш. непрел. (јако тећи, прскати у млазевима) сукљати, куљати, надирати, шикљати, бризгати, избијати, шиктати, липтати, прштати, прштити, лоптити, врвети, бруждати *реј.*, шибати *фам.*, јурити *фам.* - уй. прскати, цурити

сулуд прид. ① блесав, ћакнут, ударен, дрмнут, заврнут, ударен мокром чарапом, шукнут, шенут, звекаст, луцкаст, муњен, шашав, будаласт, суманут, лудаст, лупнут, помакнут, коме фали нека даска, чукнут, сулудаст, бандоглав, блентав, блекаст, чује како трава расте, блажен, бенаст, вртоглав, залупан, лети-лети *фам.*, шук-шук *фам.* - уй. луд, неуравнотежен, безуман, махнит ② в. небулозан ▼ уй. суров 2.

сулудо прил. в. неразборито

сулудост ж деменција, безумље, лудило, безумност, махнитост, умобо-

ља, лудња, френезија, неурачунљивост, помахниталост, подивљалост, неумност, застрањеност, бунило, избезумљеност, шашавост, суманутост, распамећеност, лудост, помама, ментална/умна поремећеност, безумништво, безглавост, душевна оболелост, безумство, болест, душевно растројство, махнит, полудење *арх.*, манија *йсих.* - сл: блесавост *йсих.*, хистерија

сума ж ① (количина новца) в. свота ② в. количина 1.

суманут прид. ① бесан, љутит, иживциран, изнервиран, јаростан, махнит, киван, веома љут, надурен, огорчен, узрујан, набусит, озлојеђен, горопадан, раздражен, расрђен, спровоциран, гневљив, бенав, срдит, гневан, стекли *ексјр. реј.* - уй: нерасположен, насилан, разјарен, љут, агресиван, дрзак, побеснео - сл: нервозан, узнемирен, бунтован ② в. небулозан ③ в. сулуд 1. ④ в. силовит 1.

сумануто прил. в. неразборито

сумануто ж в. сулудост

сумња ж ① (непотпуна вера у некога или нешто) неверица, невера, бојазан, резерва, резервисаност, ограда, суздржаност, суздржљивост, неверовање, скептичност, скептицизам, сумњичавост, сумњање, неповерење, неповерљивост, опрез, опрезност, обазривост, дистанцираност, двојба, затвореност, пажљивост, будност, смотреност, подозрење, суспективност *реј.* - уй. брига 1. ② (полазишна тачка у размишљању) в. претпоставка ③ (нпр. сенка сумње) неповољна претпоставка, неизвесност, потенцијална незгода/неприлика, несигурност - уй. проблем

сумњање с в. сумња 1.

сумњичавост ж в. сумња 1. и 3.

суморан прид. ❶ (о расположењу) в. тужан ❷ (о изгледу) в. јадан 2.

суморност ж (лоше расположење) в. снужденост

сумрак м сутон, вече, предвечерје, полумрак, смирај, полутама, сумрачје, смркнуће, акшам *реџ.*, први мрак *реџ.*

сународник м в. земљак

сунђер м спужва - уџ. крпа 3.

суновратити се сврш. в. стрмоглавити се

сунути сврш. непрел. прел. ❶ *не-џрел.* в. похрлити 1. ❷ *џрел.* в. убости
сунце с (светло сунчева светлост) луч, светло, светлина, обасјаност - уџ. обданица, сноп 2.

Сунце с Светлило, Звезда *фам.*, Сијалица *жарџ.*, Светиљка *жарџ.*, Небеско видело *форм.*

сунцокрет м бот. (лат. *Helianthus annuus*) *реџ.*: љубомир, подсунац, слунчоглед, солнчница, сончоглед, цунокрет, сунцукрет, сунчани цвијет, сунчаник, сунчењак, сунчоглед, торнизол, чунчогла, цирасол, шишантуба

суопротстављење с в. опирање

суп м зоол. (птица грабљица, лешинар, лат. *Falconidae*) *

супарник м в. противник 1.

супер¹ прид. непром. *фам.* в. одличан

супер² прил. *фам.* в. савршено 1.

супротан прид. ❶ противан, опречан, обрнут, друкчији, други, контраран, адверзитиван *реџ.*, различан *реџ.* ❷ в. антагонистички

супротно прил. ❶ (у супротном, обрнутом правцу, положају и сл.) на-супрот, наопачке, обрнуто, обратно, главачке, наглавачке, окренуто, прекренуто, стрмоглавце, стубоком, изврнуто, преврнуто, контра *фам.*,

тумбе *фам.* ❷ в. друкчије

супротност ж противност, одударање, опречност, опозиција, супротстављање, опрека, побијање, дихотомија, контраст, противречност, неподударност, оспоравање, неускладивост, опозит, обратност, обрнутост, супротна тврдња, контрастност, противречје, антипод *фиџ.*, противсловље *реџ.*, антитеза *фил.*, противна тврдња *хрв.*, противштина *хрв.* - уџ: теза, разлика - сл: негација, непризнавање, дисјункција

супротстављање с ❶ в. супротност ❷ в. опирање

супротстављен прид. в. антагонистички

супротстављеност ж в. нетрпљивост

супруга ж жена, госпођа, сапутница, љуба *фам.*, брачни друг *форм.*, животна сапутница *изр.*, лепша половина *изр.*, баба *фам.*

суптилан прид. в. осетљив 1.

суптилност ж в. тананост 1.

сурвати се сврш. в. стрмоглавити се
суров прид. ❶ бруталан, безобзиран, безосећајан, груб, округан, бездушан, немилосрдан, нељудски, насилнички, нечовечан, немотиван, горопадан, дивљи, варварски, дивљачки, злочиначки, немилостан, немилостив, садистички, оштар, агресиван, крвнички, анималан, неумољив, свиреп, зверски, нехуман, грозан, насилан, силовит, хладан, без срца, тврда срца, неуслишљив, несажаљив, безмилостан, беспоштедан, помаман, хладнокрван, животињски *фиџ.*, камен *фиџ.*, брахијалан *фиџ. реџ.*, крволочан *екс-џр.*, убиљачки *екс-џр.*, пакленски *реџ.*, несмиљен *реџ.*, заторан *реџ.*, неосећајан *реџ.*, богомрзак *реџ.*, бешћутљив *реџ.*, рабијатан *реџ.*, бешћутан

хрв., барбарски *хрв.* - *уй*: равнодушан 1., неугодан, страшан, зао, сиров, одвратан ② необуздан, разгневлен, помахнитао, разјарен, агресиван, избежумљен, разгоропађен, безуман, распаљен, разуздан, помаман, полудео, луд од беса, незадржив, безглав, изван себе, узаврео, подивљао, неприсебан, распамећен, олујан, фуриозан, паклен - *уй*: бесан, изнервиран, ватрен, сулуд, луд, јаростан

суровост ж ① принуда, окрутност, глачење, немилосрдност, набуситост, жестина, насиље, мучење, нечовештво (насиље над становништвом), угњетавање, крвништво, нападност, силовитост, присиљавање, немилост, нехуманост, нељудскост, поробљивање, виоленција, насилништво, бруталност, грубијанство, неумољивост, злостављање, злочинство, подјармљивање, присила, несмиљеност, дивљаштво, силништво, силеџијство, примена силе, зулум, погром *суж.* - *уй*: злочин, разбојништво, примитивизам, сила, агресија, грубост ② *в.* примитивизам ▼ *уй*. насртљивост 1., силовитост 1.

суручица ж бот. (лат. *Filipendula ulmaria*) *реі*: медуника, свињурак, блага јабука, будитељица, ослад, осинка, срачица

суседство с комшилук, окружење, крај, околина, округ

суснежица ж лапавица, бљузгавица, крупа, солика *реі.*, слота *реі.*, алаука *реі.*, соља *реі.*, бљузга *фам.*, циганчићи *фам.*

суспекција ж *в.* резервисаност

сусрести се сврш. састати се, видети се, срести се, наћи се (с неким), срести (некога)

сусрет м ① (успутни наилазак на некога) сретање, сусретање, налет

фам. ② надметање, такмичење, утакмица, борба, натјецање *хрв.* ③ (~ с противничком војском) сукоб ④ *в.* састанак 2.

сусретљив прид. љубазан, рафиниран, услужан, углађен, пријатан, профињен, фин, доличан, пристојан, угодан, културан, уљудан, милостив, кавалерски, лепих манира, диван, на услузи, несебичан, добро васпитан, галантан

сусретљивост ж *в.* учтивост

сутерен м подрум, подрумска просторија, клет *реі.*, потходник *реі.*

сутон м сумрак, вече, предвечерје, полумрак, смирај, полутама, сумрачје, смркнуће, акшам *реі.*, први мрак *реі.*

сутра прил. и м ① (дана после данашњег) идућег дана, сјутра *реі.* ② (у блиској или даљој будућности) *в.* ускоро ③ *им. в.* будућност

сутрашњица ж *в.* будућност

суфицит м *в.* вишак 1.

суфлер м ① *в.* суфлер ② *фил. в.* саветник

сушити се несврш. венути, умирати, сахнути, спарушивати се, малаксавати, мрети, слабити, издисати, нестајати, копнети, гасити се, гаснути, пропадати, танчати, крепавати, црковати, копњети, гњити, пресушивати, скапавати, одлазити *фил.* - *сл*: жу-дети, мршавети, гинути, лињати *реі.*

сушица ж *в.* туберкулоза

сушти прид. ① *в.* истоветан ② *в.* аутентичан

суштина ж (главно у нечему) смисао, бит, садржина, садржај, мета, поента, резон, сврха, циљ, срж, језгро, есенција, материја, битност, душа *фил.*, поанта *хрв.*

суштински прид. најважнији, нео-

пходан, одлучујући, виталан, нужан, круцијалан, неизоставан, есенцијалан, главни, темељан, централни, средишњи, основни, живећи, животи, преко потребан, нужан за опстанак, врло важан/битан

сфера ж в. домен

схвататење с ❶ в. становиште ❷ в. убеђење 1.

схватити сврш. прел. ❶ разумети, докучити, спознати, укачити, установити, ухватити, увидети, прозрети, разлучити, проникнути (у нешто), докучити, оучити, разазнати, разабрати, видети, наћи, ући у главу, допрети у главу, похватати, утувити (у главу), похватити конце, појмити, развидети, скапирати *фам.*, дохватити *фиі.*, укупчати *фам.*, сконтати *фам.*, скужити

фам., прокљувити *фам.*, провалити *жарі.*, укапирати *жарі.*, извалити *жарі.* - *уй.* уочити, закључити ❷ (разумети на свој начин) в. доживети 3.

схватљив прид. (који се може лако схватити) разумљив, докучив, јасан, недвосмислен, експлицитан, несумњив

схема ж ❶ стил, приступ, метода, систем, поступак, начин, модалитет, правило, облик, методологија, план, пут, процедура, техника, средство, програм, пракса, слог *арх.* ❷ в. узорак ❸ в. техника 1.

сцена ж ❶ в. театар ❷ в. позорница ❸ оно што се открива погледу) призор, слика, појава, виђење *реџи.* - *уй.* поглед, видик

T tш

та узв. ма, ама, аман, па, хајде

табан м (доња страна стопала) * - уй. потплат

табати се несврш. фам. в. тући се

табла ж (школска) плоча *реї.*

таблета ж пилула, капсула - *суж:* лингвалета, вагиналета

таблоид м в. штампа

табор м ❶ в. логор 2. ❷ *реї.* в. седиште 1. ❸ (једна од супротстављених страна) * - уй. група 1.

таван м ❶ поткровље ❷ *реї.* в. плафон

таваница м плафон, строп, свод, таван *реї.*, небо *реї.* - уй. кров, таван

таверна ж в. ресторан

таворење с в. преживљавање

таворити несврш. непрел. в. преживљавати

тада прил. в. некада 1.

тајанствен прид. ❶ загонетан, мистичан, тајновит, мистериозан, мутан, енигматичан, обавијен велом тајни *изр.* ❷ в. сабластан ❸ в. непознат 1. ▼ уй. неразумљив

тајити несврш. прел. (не допуштати да се нешто види или примети) сакривати, крити, скривати, прикривати, заташкавати, затрпавати *фиї.*, пригушивати *фиї.*

тајм-аут м в. пауза 1.

тајна ж (оно што се скрива) непознаница, загонетка *фиї.*, тајанство *реї.*

тајни прид. ❶ (онај који представља тајну) непознат, скривен, скровит, тајновит, притајен, забашурен ❷ (који се одвија кришом) * ❸ в. тајанствен 1.

тајновитост ж в. мистика

такмичар м такмац, конкурент, натјецатељ *хрв.*

такмичење с надметање, борба, утакмица, сусрет, натјечање *хрв.*

тако прил. ❶ (на такав начин) овако ❷ в. много

такође рчц. и прил. ❶ *рчц.* (кад се нешто прибараја већ поменутом) такођер, исто тако, и ❷ *йрил.* (у набрајању) потом, затим, после, још, и

такопрсташи м мн.зоол. (лат. Artiodactyla) парнопрсташи

такса ж порез, допринос, дажбина, трошарина, давање, обавеза, намет, главница, задужење, обавезност, главарина, прилог, акциза, контрибуција, харач *реї.*, ђумрук *реї.*, дација *реї.*, пристојба *арх.*, царина (~ за увоз производа из иностранства), стајарина (~ за стајање превозног средства), лежарина (~ за чување робе у складишту), гробарина (~ за место на гробљу), франко (поштанска ~), поштарина (поштанска такса) *рег.*, данак (давање вазалне државе владару) *арх.*, даћа *арх.*, жировина (~ за храњење свиња у храстовој шуми) *арх.*, лукно (давање за цркву) *арх.*, тунеларина (такса за пролаз тунелом) *арх.*, трибут (данак који су покорени народи плаћали освајачу) *арх.*, бир (давање намета манастирима) *арх.*, пролазнина (такса за пролажење) *арх.*, пашарина (давање за право паше) *арх.*, плацовина (такса за место на пијаци) *реї.* - *сл:* провизија, дуг, цена, хонорар

тактика ж (начин опхођења) начин, стил, образац, шема, приступ, модус, манир, форма, метода, техника, стратегија, модалитет, процес, пут, модел, пракса, облик, методологија, калуп *фиї.*, мустра *фиї.*, систем *фиї.*, - *уй:* извежбаност, умеће, вештина, извођење

тактичар м **1** (познавалац тактике, који поступа вешто) *в.* сналажљивац

таласав *прид. в.* таласаст

таласаст *прид.* валовит, таласав, ус-таласан, веруглав, увијен, спираласт - *уй:* вијугав, коврџав

таленат м с **1** дар, надареност, диспозиција, капацитет, обдареност, даровитост, способност, вештина, талентованост, смисао (за нешто), склоност, жица *фиї.*, инвентивност - *уй:* квалитет, креативност **2** *в.* геније

▼ уї. генијалност, стваралаштво

талентован *прид.* даровит, надарен, обдарен, инвентиван, способан, креативан, имагинативан, талентирани *хрв.* - *уй:* предузимљив, вешт, генијалан

талентованост ж *в.* таленат **1.**

талиман м *в.* амајлија

талог м **1** траг, муљ, наплавина, дно, нанос, остатак, стреш *реї.* **2** *фам. в.* поганија **3** *в.* бара

таложене с заступљеност, гомилање, прилив, повећавање, акумулација, концентрација, раст, скупљање, накупљање, нагомилавање, увећавање, надолажење, с(а)купљање, доток, згртање, пораст, сакупљање, прираст, појачавање, притицање, дотицање, навирање, повећање, концентрисање, надолазак, агломерација, набацивање, збијање, централизација *реї.*, депозиција *сїруч.*, притјечај *хрв.*, концентрирање *хрв.*

таложити *несврш. прел. в.* скупљати

таљигати *несврш. непрел. в.* ринтати

тама ж ноћ, мрак, тмина, помрачена, ноћно доба, мрклина *реї.*, мрчва *реї.*, тма *їесн.*, невиделица *арх.*, тмица *арх.*

таман *прид.* потамњен, мрачан, загасит, затворен, замагљен, намрчен, смркнут, омрчен *реї.*, помрчен *реї.*

таманити *несврш. прел. в.* уништавати

тамбура ж муз. тамбурица, баглама, бугарија, бугаринка *реї.*, брач *реї.*

тамница ж *в.* затвор

тамо *прил. 1* онамо **2** *в.* тамо-амо

▼ уї. отуда

тамо-амо *прил.* бесциљно, горедоле, тамо, овамо-онамо, пометено,

амо-тамо, сад овде сад онде, сумануто, на све стране, као мува без главе, без циља, сулудо, тамо-вамо, смушено, лево-десно, безглаво, те овамо те онамо, сметено

тамошњи прид. домаћи, локалан, месни, завичајни, домородан, околни, онострани, домородни, обласни, родни, помесни *рејџ*. - *уй*. овдашњи

танак прид. ① танахан, танковит, танушан, таначак, танан, паучинаст *фиј*., паперјаст *фиј*.. ② в. мршав 1. ③ в. сувоњав 1. ④ в. пиштав

танан прид. ① в. сув 1. ② в. ломљив ③ в. танак 1. ④ в. осетљив 1. ▼ *уй*. ситничав

тананост ж ① финоћа, нежност, крхкост, благод, супгилност, истанчаност, профињеност, емотивност, осећајност - *уй*: љубав, пажња, брига ② в. танкоћа

тандем м двојац, дует

тандркање с в. лупање 1.

тандркати несврш. непрел. лупарати, клопарати, клапарати, зврндати, штропотати, тандарати *ексјр*. - *уй*. лупати 1.

танк м в. цистерна 1.

танкост ж в. танкоћа

танкоћа ж танкост, тананост, танушност - *уй*: виткост, мршавост

танкоћутан прид. в. сензибилан

танкоуман прид. в. глуп

танушан прид. ① в. осећајан 1. ② в. сув 1. ③ в. танак 1.

тањир м ж тањирџ, тацна, пијат *рејџ*., пјат *рејџ*., тањур *хрв*.

тапир м зоол. (копитар непранопрсташ, лат. *Tapirus terrestris*) *

тапшање с аплауз, плескање, похвала, одушевљење, овације, одобравање, плесак

тапштати несврш. непрел. плеска-

ти, аплаудирати, одобрвати, поздрављати, хвалити

тараба ж плот, заграда, ограда

тарантула ж зоол. (врста паука, лат. *Tarantula fasciventris*) *

таст м бабалук *рејџ*., пунац *хрв*.

тата м отац, родитељ, ћаћа *рејџ*., јапа *рејџ*., баба *рејџ*., папе *рејџ*., папа *рејџ*., бабо *рејџ*., стари *фам.*, татко *фам.*, тајка *фам.*, татица *фам.*, дека *фам.*, ћале *фам.*, таја *фам.*, матори *жарјџ*., маторац *жарјџ*., бабајко *рејџ*.

татула ж бот. (лат. *Datura stramonium*) *рејџ*: бикови, крава, кравица, крављача, кужњак, пасја јабука, коров, смрдљуга, смрадац, трава од астме, трава од сипње, биволчићи, баздуља, бика, биков лист, биковача, бодећа јабука, бодеча јабука, бодљива јабука, волек, вочић, дивљи орешић, зли чичак, зубна трава, криставец, полонино семе, свињска душица, смрдљива помоћница, смрдуљка, смрдуша, смрдушка, схирињак, татулина, теоци, худобилник

таћи сврш. прел. (доћи у додир с нечим) дирнути, пипнути, додирнути, дотаћи, дотакнути

тачан прид. ① исправан, правилан, истинит, коректан, егзактан, изричан, строг, точан *хрв*. ② в. стваран 1. ③ (који стиже или ради на време, у року) пунктуалан, педантан, акуратан, прецизан, ажуран, стриктан, благовремен

тачка ж ① *йравн.* пасус, ставак *рејџ*., артикал *рејџ*., ставка *екон.* *йравн.*, параграф *йравн.* ② *фиј*. место, пункт, средиште, локација, позиција ③ (знак интерпункције) точка *хрв*.

тачност ж ① пунктуалност, ажурност, прецизност, благовременост ② в. методичност ③ в. савесност 1.

ташт прид. в. уображен 1.

таштина ж сујета, самодопадљивост, самољубље, нарцисоидност, хвалисвост - *уй.* надменост, уображеност

тваран прид. *в.* физички

твор м зоол. (сисар из породице куна, лат. *Putorius putorius, Mustela putorius*) *

творац м ① креатор, аутор, стваралац, утемељивач, рукотворац, приређивач, покретач, оснивач, произвођач, створитељ, предак, генератор, истраживач, коловођа, зачетник, иницијатор, узрочник, установитељ, изазивач, праотац, сачинилац, створац, полуга, подстицатељ, родитељ *фиј.*, отац *фиј.*, мозак *фиј.*, архитекта *фиј.*, ковач *фиј.*, налазник *рејџ.*, осниватељ *хрв.*, основатељ *хрв.*, потицатељ *хрв.*, утемељитељ *хрв.* - *уй:* узрок, предводник ② *в.* стваралац 1. ③ *в.* узрочник

творба ж *в.* творевина

творевина ж дело, остварење, производ, продукт, учинак - *суж:* умотворина, рукотворевина, опус - *уй:* стваралаштво, уметност

тврд прид. ① (чије су честице збијене) чврст, очврсао, стврднут, крут, укрућен, јак, компактан, нееластичан, робустан, гранитан *фиј.*, камен *фиј.* ② *в.* отпоран ③ *в.* доследан ④ *в.* крут 2.

тврдити несврш. прел. *в.* потврђивати

тврдица м ж шкртица, златољубац, ђифта, цепидлака, шкртац, циција, гагрица *фиј.* *рејџ.*, цимрија *рејџ.*, себичњак *фам.*, стипса *фам.*, цинцар *рејџ.*

тврдити несврш. непрел. цицијашити, цицијати, цепидлачити, бити шкрт, шкртарити *фам.*, стипсарити *фам.*, штекати се *жарј.*, грчити *рејџ.*, цинцаритит *рејџ.* - *сл:* цењкати се, штедети

тврдоглав прид. (који упорно остаје при своме) самовољан, својеглав, бандоглав, загрижен, затрован, својевољан, инатљив, усковид, напоран, крут, непомирљив, јогунаст, недоказан, искључив, недоказив, упоран, на своју руку, мазгински, истрајан, дебелоглав, као мазга, окорео, намћораст, мазгаст, тежак, устрајан, тврдокоран *фиј.*, неукротив *фиј.*, као магарац, засукан *рејџ.*, лулав *рејџ.* - *уй:* затуцан, џангризав, догматичан, незгодан, огорчен, непокоран, компликован, ћудљив, једностран, нетолерантан, конзервативан

тврдоглавост ж ① јогунастост, дртост, самовољност, својевољност, непопустљивост, недоказаност, својевоља, упорност, искључивост, тврдокорност, својеглавост, каприциозност, истрајност, мазгинство - *уй:* пркос, непокорност ② *в.* пркос ③ *в.* строгоћа, одлучност, хир

тврдокоран прид. ① *в.* тврдоглав ② *в.* строг

тврдокорност ж ① *в.* тврдоглавост 1. ② *в.* строгоћа

тврдоћа ж чврстина, челичност, солидност, крутост, чврстоћа, тврдина *рејџ.* - *уй:* издржљивост, јачина

тврђава ж замак, дворац, утврђење, утврда, конак, двор, резиденција, кула, град, каштел *рејџ.*, палача *ексир.*

театар м позориште, кабаре *суж.*, сцена, варијете *суж.*, амфитеатар *арх.*, карађоз *арх.*, глумиште *арх.*, казалиште *хрв.*

театралност ж *в.* претварање 1.

теглити несврш. непрел. *в.* ринтати

тегоба ж ① *в.* суморност ② *в.* страха 1.

тегобан прид. *в.* погибељан 1.

тежак м *в.* наполичар

тежак' прид. ① (који има велику тежину) * - уй. дебео ② компликован, запетљан, захтеван, замршен, збркан, проблематичан, комплексан, сложен, побркан, слојевит, закукуљен *фам.*, замуљуен *фам.*, чупав *фам.*, завојит *реј.*, закучаст *реј.*, зановетан *арх.* - уй: вишесмислен, неразумљив ③ в. заморан 1. ④ в. неугодан

тежина ж ① (сила или износ количине те силе) * ② *фиј.* в. значај ③ тешкоћа, напор, мука

тежити несврш. непрел. ① трудити се, настојати, видети, аспирирати, стремити, намеравати, смерати, претендовати, гледати, циљати, покушавати, гледати да се све уради на време, паштити се *реј.*, напрезати се *експр.* ② (бити наклоњен) нагињати, стремити, тежити, гравитирати

тежња ж ① воља, намера, одлука, прохтев, стремљење, настојање, жеља, амбиција, хтење, циљ, аспирација, замисао, примисао, план, интенција, наум, накана, тежење, смерање, идеал, промишљај, претензија, смер *реј.*, намисао *реј.* ② в. чежња 1. ③ в. претпоставка

теза ж ① аксиом, постулат, теорија, наука, премиса, закон, основна теза, темељно начело, основно полазиште, апсолутна истина, основно начело - уй: суд, хипотеза ② в. убеђење 1. ▼ уй. супротност

теист м в. побожник

текст м ж в. рад¹ 1.

текућина ж в. течност

телевизија ж ① (пренос слике и звука) * ② *фам.* в. телевизор

телевизор м тв, телевизијски пријемник, мали екран *фам.*, телевизија *фам.*,,

телесни прид. в. физички

телефон м апарат, брзоглас *арх.*, сокоћало *арх.*, тел *жарј.*, фоун *жарј.* - уй. мобилни телефон

тело с ① (човечије ~) труп, фигура ② (сваки посебан предмет у простору) предмет, ствар

тема ж ① (оно о чему се разговара) предмет ② (идејни елемент у уметничком делу) мотив, предмет, лајт-мотив *суж.*

темат м в. рад¹ 1.

теме с в. шпиц

темељ м полазиште, основа, зачетак, почетак, платформа, узрок, праизвор, позадина, праузрок, полазница, стожер, матица, извориште, основица, порекло, подлога, исходиште, почело, праелемент, нулта тачка, праматерија, почетна тачка, прапочетак, легло *фиј.*, колевка *фиј.*, заметак *фиј.*, корен *фиј.*, врело *фиј.*, клица *фиј.*, извор *фиј.*, семе *фиј.*, жариште *фиј.*, подријетло *хрв.*

темељан прид. ① детаљан, педантан, систематичан, прецизан, подробан, темељит, предан, методичан, организован, пажљив, аналитичан, дедуктиван ② в. суштински

темељит прид. ① в. исцрпан ② в. аналитичан 2. ③ в. целовит ▼ уй. сигуран 1., пажљив 2.

темељити се несврш. (имати основ, исходиште у нечему) заснивати се, почивати

темељито прил. ① в. подробно ② в. много

темперамент м идентитет, карактер, менталитет, природа, его, личност, душа, ћуд, дух, психа, психологија, сензибилитет, ков, нарав, индивидуалност, индивидуалитет, настројеност, нутрина, ја, особине, унутрашњост, крв *фиј.*, штих *фам.*,

натура *реџи*. - *уй*: морал, навика

темпераментан прид. ① разигран, енергичан, живахан, виталан, младалачки, брз, покретљив, динамичан, снажан, покретан, полетан, весео, животан, жив(ахан), агилан, врцкаст, пун живота, пун живости, вижласт, хитар, подузетан, ведре духа, бодар, чио, жустар, прштав, ведар, крепак, немиран, окретан, млађахан, ватрен *фиј.*, гибак *фиј.*, активан *фиј.* - *уй*: свеж, јак, млад, неуморан ② *в.* сензибилан

тенденција ж *в.* славољубље

тенденциозан прид. *в.* субјективан

тенис м бели спорт - *уй.* бадминтон

тенор м ▽ *уй.* глас

тенорски прид. *в.* пиштав

теоретски прид. појмовни, теоријски, академски, књишки

теорија ж ① теза, постулат, закон, аксиом, темељно начело, апсолутна истина, основно начело - *уй*: суд, хипотеза ② *в.* убеђење 1.

тепац м *реј.* *в.* тумарало

тепих м (застор за под) ћилим, саг - *уй.* застирач 1.

терапеут м *в.* лекар

терапија ж лечење, нега, оздрављење, опорављање, видање, опоравак, санирање, цељење, и санација, кура, исцељивање, лечење домаћим лековима, неговање

тераса ж балкон, трем, лођа, доклат, портик, веранда, тараца *реј.*, лонца *арх.*

терати несврш. прел. ① силити, присиљавати, приморавати, диктирати, наморавати, задавати, натурати, заповедати, форсирати, товарити, октроирати, пртити, трапити, уваљивати *жарј.* - *уй*: наговарати, под-

говарати, наређивати, оптерећивати ② *в.* возити

теревенка ж фам. банчење, бекријање, алкохолизација, лумповање, пијанчење, пијанка, лумперај, баханал, лолоње, лудовање, жур, коктел, слављење, циркање, рађење, шенлучење, лумпација, бучна прослава, алкохолизирање, посело, разуздана забава, дернек *реј.*, шенлук *реј.*, тулум *реј.*, пијавел *реј.*, локатив *жарј.*, џумбус *арх.* - *уй*: весеље, баханалије, прослава, журка, забава - *сл*: вечеринка, певанка *реј.*, оргије

теревенчити несврш. непрел. пијанчити, банчити, шенлучити, лумповати, лудовати, пити, пијанчевати, пировати, лолати се, проводити се, веселити се, бекријати, ударати бригу на весеље, гостити се, бучно славити, лумпати, годовати *арх.*

терен м ① игралиште - *суж*: стадион, хала, арена, дворана, теретана, вежбаоница, ринг, фискултурна сала, спортска арена, соколана, сала *фам.*, гимназиј *арх.*, гомбалиште *арх.*, гомбаоница *арх.*, поприште *реј.*, вежбалиште *реј.*, дворница *реј.*, ротунда *реј.* - *сл*: салон, већница ② *фиј.* *в.* домен ③ *в.* територија 1.

терет м баласт, оптерећење, товар, притега

теретана ж вежбаоница - *уй.* терен

теретни прид. товарни, вучни, теглећи

теретњак м ① (средство за превоз добара) - *уй*: шлепер, камион - *сл*: брод, воз ② *в.* шлепер

територија ж ① терен, рејон, подручје, зона, простор, терен, околина, крај, област, предео, - *уй.* природа 2.. ② *фиј.* *в.* делокруг

термин м рок, време

терор м *в.* страва

герорисати несврш. прел. *в.* мучити

тесан м ❶ (о одећи) узан, приљубљен, припијен, затегнут, стегнут, стиснут, неудобан ❷ (о простору) скучен, збијен, ограничен, узан, узак, сужен, мале површине/ширине

тесати несврш. прел. *в.* уј. вајати

тескоба ж неспокој, nelaгода, nelaгодност, немир, зебња, анксиозност, неспокојство, забринутост, брига, узнемиреност, бојазан, оптерећење - *уј.* нерасположење, туга, мука, страх

теснац м (тесан планински пролаз) кланац, усек, процеп, пролаз, клисура, гудура, ждрело, врата, планинска врата, богаз *арх.* - *уј.* крш 1., гротло

тесногруд прид. *в.* себичан

тест м *в.* оглед 1.

тестамент м опорука, аманет, наследство, задужбина, очевина, наслеђе, дедовина, баштина, легат, заоставштина, завештање, тековина, поклон, дар, материнство, последња воља/жеља, наслеђење, воља *реј.*, запис *реј.*, нашљеђе *реј.*, хаћевина *реј.*, насљеђевина *реј.*, оставина *реј.*, бабалук *арх.*, завештај *арх.*, посмртнина *реј.*, наслеђевина *реј.*, оставштина *реј.*, старина *реј.*

тесто с ❶ (маса од брашна умешена с водом) * ❷ (производи од теста) пециво, паста, пашта, тестенина, резанци, коре *мн.* - *уј.* пита, пециво, хлеб, колач, лепиња

тетива ж жила, везиво

тетурав прид. *в.* слаб 1.

тетурати се несврш. гегати се, батргати се, баврљати, посртати, клатити се, спотичати се, гацати, саплитати се, заносити се, једва ходати, млитати, главињати, кривати, шевељати, запињати (у ходу), швагати, климатати се, гавељати *реј.*, заводити се *реј.*,

батрљати *реј.*, левентати *реј.*, вући се *реј.*, заплитати *фам.*, лелујати *фам.*, њихати се *фам.*, плести ногама *фам.*, кршити се *фам.*, пузити *фам.*, бауљати *фам.*, гмизати *фам.* - *уј.* ћопати, врдати, шепати, ломатати се, ломити се - *сл.* уздрхтати, милети

тећи несврш. непрел. ❶ (о течности) тећи, сливати се, разливати се, истицати ❷ (о времену) протицати, пролазити, промицати, ићи, истицати, пролетати *ексјур.*, бежати *ексјур.*, летети *ексјур.*, јурити *ексјур.*, проишавати *фам.*, трчати *фам.*, пролазити као ветар *изр.*

техника ж ❶ модус, манир, начин, схема, стил, образац, шема, приступ, форма, метода, стратегија, проседе, програм, клише, модалитет, предлојак, матрица, процес, обичај, пут, модел, пракса, облик, методологија, процедура, калуп *фиј.*, мустра *фиј.*, систем *фиј.*, протокол *форм.*, слог *арх.*, мода *реј.*, сустав *хрв.* - *уј.* извезбаност, умеће, вештина, извођење ❷ *в.* схема 1.

течај м *в.* предавање 2.

течан прид. ❶ (у течном агрегатном стању) текући, ликвидан - *уј.* влажан ❷ *фиј.* (о стилу, говору, излагању) сређен, чист, лак, гладак, без тешкоћа, равномеран, уједначен

течност ж ❶ (све у течном агрегатном стању) текућина, сок ❷ *фиј.* лакоћа излагања

тешко прил. ❷ компликовано, замршено ❶ *фиј.* незгодно, проблематично, чупаво *фам.*, густо *фам.*, зезнуто *фам.*, зајebано *нар.*

тешкоћа ж сметња, препрека, баријера, блокада, заврзлама, зачкољица, хендикеп, ограничење, спречавање, потешкоћа, запречивање, заустављање, кочење, чвор *фиј.*, кочница *фиј.*, квака *фам.* - претња, непријатност

ТИКВА ж бот. ❶ (лат. Cucurbita pepo) бундева - реі: дулек, дублек, думлек, жута тиква, мисирача, фригењача, цука, тиквель, лудара, бела тиква, дугара, тиквања, мачванка, бундевка, печенка, бескорка, бугарка, бела лудаја, буча, лудаја, бела бундева, шућурица, дугања, белокорка, будимлија, будимка, шућурка, бундава, кабар, мекокорка, руска диња, јургет *арх.*, врг *арх.*, водењача *арх.* ❷ в. глупан

ТИКВАН м в. глупан

ТИКВАНСКИ прид. в. глуп

ТИКВАСТ прид. в. трбушаст

ТИМИЈАН м бот. (лат. Thymus vulgaris) реі: питома мајчина душица, гајена мајчина душица, босиљак, мајчина душица, мања мажурана, мањи сансег, тимас, тимљан

ТИНЕЈЦЕР м в. малолетник

ТИНЕЈЦЕРИ м мн. младеж, омладина, млада генерација, млади, пубертеглије, адолесценти, млађарија, омладинци/омладинке, младост, млади нараштај *форм.*, подмладак *форм.* - уи: девојка, младић

ТИП м ❶ класа, сорта, врста, категорија, начин, сој, род, ред, марка, грана, жанр - уи: облик, линија, група, страна - сл: низ, скупина ❷ в. варијанта ❸ в. раса ❹ в. човек ❺ *жарі.* в. момак

ТИПИЗИРАНОСТ ж в. баналност

ТИПИЧАН прид. (који има јасно одређене особине) истакнут, изразит, карактеристичан, дистинктиван, својствен, изричит

ТИРАНИЈА ж ❶ в. тоталитаризам ❷ в. тлачење

ТИРАНИН м апсолутиста, деспот, силник, самодржац, диктатор, поробљивач, дахија, аутократа, властодржац, ага, самовољник, окрутник,

страховладар, злостављач, самовладар, страх и трепет, олигарх, тлачилац, немилосрдник, батинаш *фиі.*, кабадахија *реі.*, тлачитељ *хрв.* - уи: крвник, мучитељ, насилник, силедија *фам.*

ТИРАНИСАТИ несврш. прел. в. мучити

ТИРАНСКИ прид. тоталитаран, диктаторски, апсолутистички, деспотски, самовољан, ауторитаран, самодржачки, неслободан режим, самовладарски, аутократски, нелибералан, недемократски

ТИСА ж бот. (лат. Taxus baccata) реі: тис, тисовина, тисењ, јеличица, плодна чемида.

ТИТАН м в. цин

ТИТРАВ прид. в. дрхтав 1.

ТИТРАЊЕ с в. треперење 1.

ТИТРАТИ несврш. непрел. в. треперити

ТИХ прид. ❶ в. благ ❷ в. нечујан 1. ❸ в. ћутљив ▼ уи. стидљив

ТЛАПИТИ несврш. прел. в. бунцати 1. и 2.

ТЛАПЊА ж в. трач

ТЛАСЕЊЕ с суровост, округност, тортура, немилосрдност, набуситост, жестина, насиље, мучење, нечовештво (насиље над становништвом), угњетавање, крвништво, принуда, нападност, силовитост, присиљавање, немилост, нехуманост, нељудскост, поробљивање, виоленција, насилништво, бруталност, грубијанство, неумољивост, злостављање, тиранија, злочинство, подјармљивање, присила, несмиљеност, дивљаштво, силништво, силедијство, примена силе, зулум, погром *суж.* - уи: апсолутизам, злочин, разбојништво, сила, агресија, грубост

ТЛАСИТИ несврш. прел. ❶ в. мучити ❷ в. израбљивати

тмина ж в. тама

тмуран прид. ① (о дану, времену) облачан, натмурен, суморан, смрачен, сумрачан, сив, сивкаст, мутан, тмур *реп.*, тмуо *реп.* ② (о човеку) в. смркнут 1.

тмурност ж ① (о дану, времену) облачност, натмуреност, суморност, смраченост, сумрачност, сивкастост ② (о човеку) в. туга

тоалет м нужник, бања, клозет, ве-це, WC, заход, латрина *реп.*, кењара *фам. нар.*, клоњара *жарп.*, клоња *жарп.* - *уй.* купатило

тобоже прил. бајаги, као, тобож, као да, кобајаги, вајно, да *ирон.*, бајали *реп.*, бађи *реп.*, санђим *реп.*, ђоја *реп. реп.*, боксум *реп.*, бајагим *реп.*, баги *реп.*, бојаги *реп.*, токорсе *реп.*, баксем *реп.*, бејаги *реп.*, баксум *реп.*, бајеги *реп.*, бајагли *реп.*, корсем *реп.*, бајађим *реп.*, баксим *реп.*, шатро *жарп.*, гистро *жарп.*, кбсз *жарп.*, божем *арх.*, божемске *арх. реп.*, божемски *арх. реп.*, као бајаги *изр.*

тобожњи прид. лажан, вештачки, неаутентичан, неистинит, фалсификован, погрешан, артифицијелан, подметнут, извештачен, лажљив, неправи, претворан, кривотворен, ненараван, патворен, фалш *фам.*, фаличан, привидан, апокрифан, самозвани, умјетан *хрв.* - *уй:* неприродан, фиктиван, измишљен - *сл:* наopak, нетачан, крив

тобција м в. артиљерац

товар м ① в. терет ② в. магарац 2.

товарни прид. теретни, вучни, телећи

ток м ① (оно што протиче) в. проток ② в. правац ③ *реп.* в. ширење

толерантан прид. трпељив, стрпљив, постојан, сношљив, подно-

шљив - *уй.* племенит, широкогруд, човекољубив, добар 1.

толерантност ж в. трпељивост

толеранција ж в. трпељивост

толлити несврш. прел. в. утољавати

толстолобик м зоол. (риба из породице шаранки, лат. *Hypophthalmichthys molitrix*) трагаљ (лат. *Maena vulgaris*, *Spicara maena maena*) модрак

тољага ж в. штап

том м (~ књиге) део, свезак, наставак, књига, епизода

топ м ① (врста артиљеријског оруђа) * ② шах. кула

топао прид. ① врућ, врео, кипући, загрејан, угрејан, узаврео, пламен, кључали, прегрејан, горући, жарки, ужарен, усијан, јарки, зажарен, тропски *фип.*, жежен *арх.* ② в. сензибилан ▼ *уй.* распламсао

топионица ж в. железара

топлина ж ① в. топлота ② *фип.* в. присност

топлице ж мн. ① в. купалиште 1. ② в. бања ▼ *уй.* извор 1.

топлота ж врућина, топлина, врелина, спарина, јара, запара, жега, оморина, припека, вар, препека, пакао *фип.*, прижега *реп.*, калор *реп.*, звиздан *фам.*, пасја врућина *фам.*, омара *арх.*, спарност *реп.*, упека *реп.*

топола ж бот. (лат. *Populus nigra*) *реп.*: дивља топола, јаблан, јагњед, јагнеда, јагњедовина, јагњет, јагњила, јањ, јањац, јањић, топол, црна топола, црни јагњед

топот м бат, клопот, клепетање, клопарање, топотање, потмуо шум, клепет, бахат *реп.*

топотати несврш. непрел. в. трештати

топуз м ① (врста оружја с гвозденом

главом) буздован ② *фам. в.* будала
тор м стаја, обор, изба, згон - *суж:* овчара, торарица, овчарник, овчарница, бачија (летње сточарско насеље у планини) *реї.*

торба ж ① ташна ② врећа, кеса, цегер

торбак м в. руксак

торбари м мн. зоол. (лат. Marsupialia) тоболчари *хрв.*

торокање с в. брбљање

торокати несврш. непрел. ① в. лупетати ② в. ћаскати

торокуша ж в. брбљивица

тортура ж в. тлачење

тоталан прид. в. целовит

тоталитаран прид. диктаторски, тирански, апсолутистички, деспотски, самовољан, ауторитаран, самодржачки, неслободан режим, самовладарски, аутократски, нелибералан, недемократски

тоталитаризам мапсолутизам, диктатура, деспотизам, самовоља, самодржавље, деспотија, тиранија, аутократија, самовласт, самовлађе, монократија, недемократија, самовлашће, ауторитаризам, једновлашће, самодрштво, самовлада, аутаркија, зулум, аутократија *хрв.* - *уй:* окрутност, насиље - *сл:* насиљништво, силништво, тиранија

тотално прил. потпуно, сасвим, комплетно, одреда, листом, до краја, без остатка, у потпуности, у целисти, из корена, из основа, из темеља, кроз *фам.*, кроз-наскроз *фам.*, дибидус *фам.*, аметом *реї.*, посвема *реї.*, аметице *реї.*, аметимице *реї.*, стубоком *арх.*, навлас *арх.*, посве *хрв.*

тоцило с брус, гладилица, белегија, гладило, тоциљ, оштрилица, бутелија *реї.*, оштрило *реї.*, брусилица *суж.*,

трабуњати несврш. непрел. *фам. в.* лупетати

травар м ① в. исцелитељ ② в. лекар

травуљина ж в. коров

траг м ① (отисак стопала на некој површини) ② в. (остатак нечега што је постојало) ③ (оно што указује на нешто) доказ ④ в. утисак

трагање с (за нечим) в. испитивање

трагати несврш. прел. в. тражити 2.

трагичан прид. в. кобан 1.

традиција ж в. обичај

тражен прид. редак, валидан, дефицитаран, драгоцен, потребан, вредан, скупocen, добре прође, цењен, исплатив, мањкав, на цени, од вредности, популаран, просперитетан, велике вредности/угледа

тражити несврш. прел. ① искати, захтевати, питати (за нешто), потраживати, хтети, желети, извољевати, вапити - *уй.* молити ② (~ нешто изгубљено) трагати, искати

тражња ж в. рација

трајан прид. ① дуготечан, дуготрајан, постојан, дугорочан, далекосежан, издржљив, дурашан - *уй.* отпоран, вечит ② в. јединствен 2.

трајање с ① (одређени временски период) дужина, трајност, минутажа - *уй.* период ② (рок трајања) рок, важење, валидност, век, живот *фиї.* ③ *фиї.* в. живот ④ в. одлучност

трајати несврш. непрел. ① (протезати се кроз неки временски период) пролазити, протицати, пулсирати, тећи, настављати се, протезати се ② (успевати се одржати) опстајати, одржавати се, издржавати, преживљавати, дурати *реї.*

трајно прил. в. заувек

трајност ж ① перманентност, дуготрајност, постојаност, сталност, непропадљивост, устаљеност, кон-

стантност, непотрошивост, дуговечност, неисцрпност, континуитет, стабилитет, неразрушивост, нескршивост, несаломивост, несломљивост, неуништивост, непрестаност, непроменљивост, непрекидноост, трајање - уи: отпорност, вечност, стабилност
 Ⓣ в. одлучност ▼ уи. отпорност 1.

трака ж гајтан, веза, врпца, везица, пантљика, конопчић - реі. корда, петља, врвца, банда, шнур, потегача, узао, жнора, привезница, сиџим, уза, хват, тенеф, кабл, стрека, шпага, гурђела, привеза - суж. штрик, учкур, путо (уже којим се вежу предње ноге животињи), потегач (конопац за подизање једра), гаћник, ширит (украјна трака на одећи), путило (уже којим се вежу предње ноге животињи), опута (предена/плетена врпца за порубљивање одеће), гуртна (веза од ластиша), бандерола (трака од хартије/украјни повез на пошиљкама), дретва (трака за везивање опанака), литар (каиш/огрлица на врату животиње) - уи. канап, лента

тракт м в. апарат 2.

траљав прид. в. сувопаран

траљаво прил. некавалитетно, лабаво, слабо, лоше, лаички, нестручно, невешто, нестручњачки, почетнички, шарлатански, климаво, незнаљачки, неприкладно, некомпетентно, тричаво, непрофесионално, мизерно, неизвежбано, недовољно, никакво, без стручности, некавалификовано, млако, аматерски, непотковано, рђаво, аматорски реі., дилетантски фам., фушерски жарі. - сл: бедно, јадно

трамбулина ж в. скакаоница

трампер м в. тумарало

трандавиље с бот. (лат. *Althaea rosea*) реі: грудишник, грудничник, вртни слез, ђил, кождер, лашки

слез, малвароза, пасмачичак, патмачичак, питоми маловесак, питоми слез, питоми съез, прикоморска ружица, рдечи слез, рожлин, рожаста слез, рожнати слез, румен-цвет, румен-цвијет, слезовача, слезовина, трандавиљ, трандафил, трандовиље, трандофиљ, трандофио, тренда, трендавил, трендофиљ, трндовиљ, трндовиље, трндофил, царев цвијет, црвени слез, чичак, чмичак

транжирати несврш. прел. в. командати

транспарентан прид. в. провидан

транспорт м в. превоз

трансфер м Ⓛ пренос, преношење, премештај, премештање, претовар суж. Ⓣ (~ робе, путника) превоз, превожење, транспорт Ⓣ сјоріи. (~ у други клуб) прелаз, прелазак

трансформисати несврш. и сврш. прел. Ⓛ (мењати облик, губити прави облик) в. изобличавати Ⓣ в. изменити

трапав прид. неспретан, несналаљлив, незграпан, сметен, запетљан, спетљан, медведаст, неокретан, шепртљав, слоновски, сплетен, туњав, невешт, с две леве руке/ноге, укошен, тешке руке, лоших рефлекса, бенаст, шепртљаст, неспретан у послу, успорен, без главе и репа, неумешан, смотан као сајла, изгубљен, као слон у стакларској радњи, као мува без главе, смушен, заузлан *фиі. реі.*, дрвен *фиі.*, завезан *фиі.*, везан *фиі.*, пртљав *реі.*, бангав *фам.*, смотан *фам.*, трунтав *фам.*, слонаст *фам.*, сапет *реіі.*, врљав *йоі. реі.* - уи: млитав, уочен, неискусан, збуњен, неспособан, шоњав *йоі.* - сл: незналица, блентав, спор, леви *фам.*, недоучен, килав *фам.*, невичан

трапавац м фам. в. трапавко

трапавко м шепртља, спетљанко, трапавац, спетљанац, неспретњак, петљавац, левак, шепртљанац, типавец, звекан, звијук, неспособњак, килавац, сапетиња, шепртљанко, заплетенк, завезанко, сметењак, смушењак, клебецан *реј.*, зукван *реј.*, шамшула *реј.*, клипета *реј.*, типавко *фам.*, шепавец *фиј.*, токмак *нар.*, вилтија *арх.*, гимпл *арх.*, трупац *йој.*

трапати несврш. непрел. *реј.* в. тумарати

траса ж линија, асфалт, пут, друм, коловоз, рута, стаза, прометни пут, прометница, маршрута, саобраћајна веза, пртина *реј.*, утреник *реј.*, колник *реј.*, прилаз *фам.*, цада *фам.*, коломија *арх.*, колотечина *арх.*, вагаш *арх.*, цеста *хрв.* - *суж:* богаз *реј.*, канал, улица, трвеник, пречица, саоник, лаз *реј.*, коридор, путељак, путања, крчаник, пролаз, заобилазница - *сл:* проток, ток, траг, протицање

траћити несврш. прел. разбацивати се, расипати се, разметати се, арчити, просипати новац, харчити, расипати новац, разбацивати, улупавати, разасипати, крчмити, улудо трошити, бацати новац, ћердати *ексир.*, тратити *реј.*, просипати у ветар *изр.*

трач м в. трачарење

трачара м ж в. брбљавица

трачарење с оговарање, трач, трачање, лајање, говоркање, претресање, ширење гласина, трачерај, рекла-казала, добошарење *фиј.*, опричица *реј.* - *уй.* клеветање

трачарити несврш. прел. оговарати, трачати, опањкавати, олајавати, озлоглашавати, бубњати *фиј.*, добошарити *фиј.*, ширити гласине *изр.*, преносити аброве *изр.*, пањкати *реј.*, абровати *фам.*, лајати *жарј.*, оцрњивати *хрв.*, потворити *хрв.*, брусити је-

зик *изр.*, испирати уста *изр.* - *уй.* клеветати, разглашавати

трачати несврш. прел. в. трачарити

трачер м *фам.* оговарач, клеветник, пањкало, опањкивач, подметач, хулитељ, злурадник, недобронамерник, кудилац, клеветало, оговаратељ, зао језик, опадач, оцрњивач, пањкач, змија *фиј.*, трачлер *реј.*, бедилац *реј.*, кудитељ *реј.*, бедач *реј.*, опадник *реј.*, обеђивач *хрв.*, обједитељ *хрв.* - *сл:* потворитељ *арх.*, злонамерник

трбуља ж бот. (лат. *Oenanthe aquatica*) *реј:* водени морач, коњски морач, бедреничак, коњски кумен, коњски мокророк, коњски морок, кропило, морак

трбух м утроба, абдомен, стомак, изнутрица, унутрашњост, унутрашњи органи, стомачна шупљина, желудац, дроб *реј.*, тибга *геч.*

трбушаст прид. испупчен, избачен, заокругљен, округласт, лоптаст, кугласт, мехураст, крушколик, конвексан

трбушни прид. стомачни, абдоменски, абдоминалан

трвење с **џ** в. нетрпељивост **џ** *реј.* в. сукоб 1.

тргнути сврш. непрел. **џ** (наглим покретом извадити) истргнути, извући, киднути **џ** (наглим покретом повући) потегнути, повући **џ** в. уплашити **џ** в. разбудити **џ** (наглим покретом попити) испити, дрмнути, ексирати *фам.*

тргнути се сврш. прел. **џ** (престати спавати) расанити се, пробудити се, раздремати се, тргнути се, устати, пренути се из сна, дигнути се из кревета, пренути се из сна **џ** *фиј.* доћи себи, осветити се, пробудити се, разбудити се, активирати се, пренути се, концентрисати се

трговац м ① продавац, дућаница, продавач, зеленичар, ђифта *реј.*, мешетар *реј.*, крамар *реј.* - суж: пиљар, бакалин, воћар, бакал, грошићар ② в. посредник 1.

трговина ж радња, продавница, самопослуга, ситничарија, локал, дућан, самоуслуга, продаваоница, бакалница, бутига *реј.*, болта *реј.*, безистан *арх.* ситничарница суж.,

требати несврш. непрел. в. фалити

требити несврш. прел. ① чистити, прочишћавати, одвајати, пробирати, филтрирати, бискати *реј.* - уј: чистити ② *реј.* (скидати кору) в. љуштити 1.

требљење с раздвајање, одвајање, чишћење, прочишћавање, пробирање, филтрирање, бискање *реј.*

трезвен прид. сабран, прибран, присебан, сређен, концентрисан, сталожен, пажљив, озбиљан, фокусиран, усредсређен, хладнокрван, духом присутан, усредоточен, позоран - уј: спокојан

трезвењак м в. антиалкохоличар

трем м ① аркада, архиволт, колонада, сводиште, ложа, аркаде, ганак *реј.*, гонак *реј.*, ступовље *арх.* - уј: ходник ② в. тераса

тренд м в. мода

тренинг м (систематско понављање неке радње у циљу физичког усавршавања) гимнастика, спорт, вежба, тренирање, фискултура, вежбање, дрил, теловежба, гомбање *хрв.* - уј: обука, игра

тренирање с в. тренинг

тренирати несврш. прел. вежбати, увежбавати, извежбавати, егзерцирати, дрливати

треснутак м моменат, час, часак, делић секунде, секунд *фиј.*, трептај *фиј.*, амин *реј.*

треснутан прид. данашњи, актуелан, савремен, моменталан, важећи, садашњи, модеран, незастарео, оовремен, мериторан, присутан *фиј.*, ововременски *реј.*, актуалан *хрв.* - уј: текући, горући - сл: релевантан, постојећи

треперав прид. в. несигуран 2.

треперење с ① вибрација, њихање, подрхтавање, дрхтање, вибрирање, струјање, осцилација, трептање, трептај, дрхтај, лелујање, титрање, титрај, ландарање *фам.* ② в. вијорење

треперити несврш. непрел. в. њихати се

трепеташи м мн. зоол. (лат. Turbellaria) вирњаца

трептај м в. треперење 1.

трептање с в. треперење 1.

тресак м в. треска

треска ж лупа, бука, лупање, клопарање, тутњава, чангрљање, тандркање, ударање, лупарање, халабука, ломњава, клопот, звекет, прасак, брeка, клопотање, праскање, лупњава, грување, ларма, тресак, праска, грохот, тропотање, звекетање, штропот, топот, бусање, лупкање, кврцкање, тропот, бат, шопот, бубетање, тарлабука, трескање, ломљавина, зврјање, звука, куцкање, бубњава, тумбање, штробот, бубњање, тутан, шоботање, шобот, лопот *реј.*, лопотање *реј.*, ломот *реј.*, дрка *реј.*, громотање *реј.*, весак *реј.*, трубњава *реј.*, громот *реј.* - уј: бука, драње - сл: грохот, ломљава

треснути сврш. прел. непрел. ① *ирел.* (ударити песницом) ударити, одамити, звизнути, ошинути, клепити, мазнути, мунути, опаучити, пљеснути, опендречити, одвалити, бупити, ребнути, депити, лупнути, љопити, чвргнути, бубнути, груну-

ти, лоћнути, пукнути, млазнути, генути, кркнути, шљиснути, клепнути, млатнути, шикнути, опајдарити, бребнути, жвајзнути, крнути, пљуснути, ритнути, ћушнути, марнути, дрмнути, шукнути, акнути, чукнути, ошамарити *суж.*, ошалапити *фам.*, патосати *фам.*, шљуснути *фам.*, поподити *фам.*, патосирати *фам.*, шорнути *фам.*, рокнути *фам.*, ошајдарити *фам.*, опандркнути *фам.*, ћопити *фам.* - *уй:* развалити, распалити

☉ *нейрел.* (рећи нешто глупо или без смисла) лупити, бубнути, ланути, изланути, истрабуњати, изблебетати, избрбљати, блебнути, избацити, испалити *фам.*, одвалити *фам.*, извалити *фам.*, ишчергати *фам.*, рећи и остати жив *изр.* - *уй.* рећи, говорити, заустити ☉ (лупити о земљу) *в.* пасти (~ о нешто) лупити, ударити, бупити, лупнути, бубнути, одвалити *фам.*, одаламити *фам.*, рокнути *фам.*, шљуснути *фам.*, клепити *фам.*

трести се несврш. *в.* дрмати се

трештав прид. *в.* звучан 1.

трештање *с в.* тутњава 1.

трештати несврш. *непрел.* бучати, лармати, топотати, праскати, дрндати, хучати, бактати, зврндати, грајати, грувати, тутњити, клопарати, правити буку, грохотати, тутњати, хуктати, тарлабучити, тандркати, штропотати, халабучити, шторопштати *фам.*

тржница *ж в.* базар

тривијалан прид. *в.* баналан

тривијалност *ж в.* баналност

тријумфовати сврш. *прел.* ☉ савладати, победити, поразити, надвладати, освојити, потући, надиграти, свладати, бацити на колена, дотући, извојевати победу, надмашити, надвисити, опхрвати, оборити, одне-

ти победу, надјачати, матирати *фиј.*, прегазити *фиј.*, нокаутирати *фиј.*, докрајчити *фиј.*, пребити *фиј.*, појести *фиј.*, срезати *фиј.*, помлатити *фам.*, добити *фам.*, уништити *жарј.*, остати на мегдану *изр.*, побости заставу *изр.*, узети меру *изр.* ☉ *в.* прославити

трик *м* ☉ *фам.* варка, обмана, привид, превара, обмањивање, подвала, варање, заваривање, опсена, смицалица, илузија, махерај, мајсторлук, преваранција, привидност, марифетлук, опсенарски трик, мађионичарски трик, варљивост, монтажа *фиј.*, маневар *фиј.*, фразид *реј.*, блеф *фам.*, зез *фам.*, фарбарија *фам.*, фора *фам.*, фазон *фам.*, намештаљка *фам.*, петљаница *жарј.*, кумст *жарј.*, кунст *жарј.*, фол *жарј.*, зврчка *жарј.*, финта *жарј.*, мајсторија *жарј.*, дриблинг *жарј.*, слепарија *жарј.*, петљанија *жарј.*, дефразидација *арх.*, подвалација *арх.*, швиндл *арх.* - *уй:* лукавство, окретност ☉ *в.* урок 1.

трикотажа *прил.* *в.* одећа

триља *ж зоол.* *в.* барбун

трихинела *ж зоол.* (лат. *Trichinella spiralis*) облић, власац, трихина

трица *ж в.* ситница

трицикл *м* троколица *фам.*, ромобил *арх.*

тричав прид. *в.* сувопаран

тричарија *ж* ☉ *в.* ситница ☉ *в.* глупост 1.

трак *ж* утрка, крос

трклењање *с в.* чепркање

трклењати несврш. *прел.* *в.* претурати

трн *м* бот. (лат. *Prunus spinosa*) *реј:* трњина, црни трн, мали трн, гмуља, деранцел, дивља шљива, драч, драчева, мрки трн, тренина, трлинка, трнава, трнина, трника, трњолица, црна трновина, црни трн, кукиња,

- триница, трнула, трнуља, трњина, трњинка, трњула
- трнка** ж бот. в. дрхтуља
- трнути** несврш. прел. гасити, искључивати, ископчавати, прекидати, тулити *реї.*
- тром** прид. ① в. спор ② в. утучен
- тромост** ж ① в. болећивост ② в. умор 1. ▼ уй. туга
- тропотање** с в. треска
- троскот** м бот. (лат. Polygonum aviculare) *реї:* троска, треоскавица, птичја трава, адресељ, врбица, дворник, ду-сомача, живинска трава, каменичац, козјавка, кокошица, крупник, мољавка, опутина, пасја трава, подворница, русно зеље, слак, тресковац, троско-вац, троскотац, трускавац
- тротинет** м ромобил *арх.*, скутер *суж.* ▼ уй. бицикл, трицикл
- тротласт** прид. *реї.* в. недотупаван
- тротоар** м плочник, пешачка стаза *форм.*, ногоступ *хрв.*
- трошак** м в. рачун 1.
- трошан** прид. ① в. похабан 1. ② в. ломљив
- трошарина** ж в. такса
- трошити** несврш. прел. ① (имати издатке) издавати новац, бацати се у трошак - уй. разбацивати се ② в. текст
- трпати** несврш. прел. ① набацивати, гомилати, нагомилавати, убацивати, натрпавати, утрпавати, бацати, метати ② в. увлачити
- трпеза** ж в. сто
- трпељивост** ж стрпљивост, постојаност, толерантност, толеранција, трпљење, стрпљење, трпезљивост, подношење, сношљивост, подношљивост, стоицизам *фиї.* - уй: издржљивост, апстиненција
- трпети** несврш. непрел. ① в. мучити се 2. ② в. туговати
- трпљење** с ① в. патња ② в. трпељивост
- трс** м в. лоза 2.
- трсити се** несврш. в. хвалити се
- трска** ж бот. (лат. Phragmites communis) *реї:* бика, водени трс, водена трска, водена трст, водена трстика, ма-кља, треска, трост, трсљика, трстен, трстеника, трстица, тршљика, шавар, шавор, шевар, витки шевар
- трсоточ** м бот. (лат. Rhynchites betuleti) лозина пипа
- трстењак** м зоол. (лат. Locustella fluviatilis, Accrephalus arundinaceus) птица цвркутуша
- тртљање** с в. брбљање
- тртљати** несврш. непрел. в. лупетати
- труба** ж (аутомобилска) сирена
- труд** м (напор који се врши приликом неког физичког или умног рада) напор, агилност, предузимљивост, ревност, ревностност, преданост, настојање, устрајност - уй. ангажованост
- трудбеник** м в. радник
- трудити се** несврш. (улагати труд) напрезати се, настојати, залагати се, старати се, гледати, покушавати, старати се, тежити, видети, давати све од себе *изр.*, паштити се *реї.* - уй. мучити се 1., бактати се
- трудољубивост** ж в. ревност
- трунка** ж в. ивер
- труњав** прид. в. прљав
- труње** с мн. в. ивер
- труо** прид. буђав, мемљив, гњо, устајао, плеснив, сагњо, учмао, иструлео, натруо, распаднут, бухав *реї.*, пљеснив *реї.*, бухљив *реї.*, потмуо *реї.* - уй: бајат, црвљив - сл: влажан
- труп** м ① (горњи део човековог тела) * ② в. тело 1. ③ в. леш

труппац м в. брвно

трућати несврш. непрел. в. лупетати

трчати несврш. непрел. прел. (за неким) ловити, јурити, пратити, салетати, гонити, гањати, вијати, прого-нити, печати, витлати, следити, вре-бати, прогањати, уходити, довијати, изгонити, потерати, кебати *фам.*, хајкати *реџ.* - уџ: тражити, шпијунирати

ту прил. амо, овде, на овом месту, овамо, воде *реџ.*, овди *реџ.*

туберкулоза ж мед. грудобоља, сушица, тижика, верем, сичија *реџ.*, шућија *реџ.*, шићија *реџ.*, јектика *реџ.*, прсобоља *арх.*, фтиза *сџруч.*

туга ж туговање, жал, јад, жалост, бол, мука, сета, сетност, жалости-вост, горчина, ожалошћеност, невелелост, потиштеност, снуженост, покуњеност, неутешност, очај, чемер, чамотиња, тегоба, душевна бол, печал *арх.*, дерт *џесн.* - уџ: нерасположење, брига, неспокој, слабост, незадовољство, мука, беда, агонија

туговање с в. туга

туговати несврш. непрел. (жалити за нечим изгубљеним) јадовати, жалити, трпети, оплакивати, тужити, венути *фиџ.*, копнети *фиџ.*, боловати *фиџ.*, бугарити *ексџр.*, чемерити *реџ.* - уџ: кукати, испаштати, плакати, јадиковати

туђин м в. странац

туђица ж позајмљеница, страна реч, посуђеница *хрв.*

тужан прид. (обузет тугом) тугаљив, жалан, жалостан, ојаћен, сетан, утучен, несрећан, болан, вајан, растужен, очајан, ожалошћен, плачан, чемеран, јадован, жалопојан, суморан, безнадежан, горак *фиџ.*, жалобан, жалостив, плачеван, неутешан, кло-

нуо, изгубљен, безнадан, чемерикаст, дертли *нейром. реџ.*, облачан *фиџ.*, печалан *реџ.*, деран *реџ.*, шака јада *изр.* - уџ. потресен

тужба ж в. апелација

тужити сврш. несврш. непрел. прел. в. одати

тужити се несврш. (изражавати незадовољство) жалити се, јадати се, запомагати, кукати, кукумавчити, јадиковати, ламентирати, вајкати се, јаукати, лелекати, цмиздрети, нарицати, вити, вапити, стењати, гринтати, врискати *реџ.*, ајмекати *реџ.* - уџ: туговати, завијати, жалити се, вриштати - сл: уздисати, ридати, плакати, цвилети

тужњава ж в. кукњава

туја ж бот. (лат. *Thuja occidentalis*) *реџ.*: америчка туја, амерички клек, вита јела, жерав, западна смрека, грбава туја (лат. *Thuja orientalis*) *реџ.*: источни клек, обична туја

тулити несврш. непрел. прел. ① *џрел.* отезати, монотона певати ② *нейрел. в.* јаукати I.

тулум м *реџ. в.* теревенка

тумарало м ж луталица, бескућник, ветрењак, левента, скитничар, скиталац, номад, уличар, проби-свет, беспосличар, цуњало, вагабунд, скитница, скитарало, селилац, потуцало, чергаш, бангалоз, уличњак, потуцач, авантуриста, мувало, протуха, допина, скитало, скитач, блудилац, потукач, бангало, луњало, басало, луталац, клошар, трампер, клатеж, ходач, вагант, фукара, пустилов склон лутању/лаким уживањима, човек с улице, вечни путник, ходалица, јурук *реџ.*, потепух *реџ.*, ајван *реџ.*, вандрокаш *реџ.*, лонција *реџ.*, хахар *реџ.*, тепац *реџ.*, вандровац *реџ.*, гурбет *реџ.*, јаљаш

реј., лангов *реј.*, блатотеп *фам. реј.*, клатарало *фам.*, шалабазало *фам.*, лангара *реј.*, скитник *реј.*, ландокур *йој. реј.* - *уй*: ветрогоња, адрповац, пропалица, вуцибатина, лолла, просјак, мангуп, протува - *сл*: чергар, бадавација, птица селица *фиј.*, апаш

тумарање с скитање, лутање, шарање, долање, смуцање, базање, чергарење, ландарање, скитарање, врзмање, вуцарање, скитња, ландрање, цуњање, потуцање, луњање, лутња, шврљање, клатарење, басање, ландање, пребијање по свету, вршљање, врлудање, крстарење, лаздекање *реј.*, бандица *реј.*, лангање *реј.*, шалабазанье *фам.*, лудња *арх.*, гурбет *арх. реј.* - *сл*: шетња, ходање

тумарати несврш. непрел. вуцати се, водати се, цуњати, скитати, потуцати се, врзмати се, лутати, блејати, крстари, вртети се, зијати, ломатати се, врлудати, зјакати, зврцати, вршљати, ландарати, повлачити се, кружити, луњати, потепати се, шеврдати, смуцати се, вуцарати се, ломити се, кривудати, мајати се, вући се, мотати се, мувати се, млитати, шарати, зевати, шврљати, базати, беспослено тумарати, шетати, ићи без циља, теглити се, пребијати се, блудити, тећи, потезати се, бесциљно лутати, ићи којекуда, безбрижно лутати, кривуљати, ићи тамо-амо, шеткати се, прометати се, тепати се *реј.*, вескати се *реј.*, баса-ти *реј.*, вандровати *реј.*, лангати *реј.*, ландрати *реј.*, ландати *реј.*, тепсти се *реј.*, баврљати *реј.*, лолати се *реј.*, лездекати *реј.*, мотљати се *фам.*, луфтирати *фам.*, зујати *фам.*, шалабазати *фам.*, цурити *реј.*, верати се *реј.*, клатарити се *реј.*, врсти се *реј.*, трапати *реј.*, пролазити стазе и богазе

изр., обијати прагове *изр.*, ићи од немила до недрага *изр.* - *уй*: беспосличити, кретати се, цецати

тумачење с (објашњење неке речи, појма, термина или појаве) објашњење, интерпретација, појашњење, дефиниција, евалуација, експликација, опис, приказ, анализа

тумачити несврш. прел. објашњавати, интерпретирати, експлицирати, евалуирати, мерити, детаљно испитивати, описивати, појашњавати, размишљати (помно о проблему) - *уп*. испитивати

тумбање с *в*. чепркање

тумбати несврш. прел. **1** *в*. претурати **2** *в*. вртети

туњ *м* зоол. (лат. Thunnus Thynnus) туна *хрв.*

туњав прид. *фам.* беживотан, безбојан, безличан, бескрван, бестемперанентан, лимфатичан, млак, млитав, слаб, шоњав, никакав - *уй*. стидљив, плашљив, трапав, апатичан

туњавко с *в*. трапавко

туп прид. **1** (који није довољно оштар) незаоштрен, ненаоштрен, неизоштрен **2** *фиј* *в*. тупав **3** *фиј* *в*. безизражајан **4** *фиј* *в*. апатичан

тупав прид. глуп, глупав, глупоглав, туп, тупав, тупоглав, недотупаван, кртенаст, кртенски, слабоуман, ступидан, тиквански, ограничен, бесловесан, имбецилан, плитак, блесав, плиткоуман, будаласт, неспособан, краткоуман, танкоуман, празноглав, неразборит, приглуп, неинтелигентан, непаметан, дебиан, шупљоглав, заглупан, букваст, глуп као мајмун, туп као пањ/ноћ *изр.*, бедаст, бездаске у глави *изр.*, спор *фам.*, бандоглав, плитке памети, глуп колико је тежак *изр.*, туп као секира *изр.*, да нема носа траву би пасао *изр.*, тротласт

реї., тротулозан *реї.*, борниран *реїї.*
- *уй:* блесав, смушен - *сл:* заостао, ла-
коуман

тупавац м фам. в. тупан

тупавко с фам. в. тупан

тупан м глупак, глупан, балван, бу-
дала, тикван, пањ, дудук, шупљо-
главац, мајмун, магарац, теле, клада,
цепаница, идиот, имбецил, дебил,
морон, тиква, празноглавац, тврдо-
главац, клипета, зевзек, необавеште-
ник, орангутан, телац, сом, ован, бу-
кварац, празна глава, волина, гимпл
- *фам:* тутумрак., коњ, глупавко, то-
пузина, крелац, блесавко, звекан, то-
пуз, креле, билмез, тупсон, тупавко,
клипан, тупавац, празноглавко, шмо-
кљан, блента, тупоглавац, токмак,
тупика, незнајша, празноглавић, кло-
кан, мамлаз, завезанко - *реї:* безјак,
склата, хахар, матун, норац, болван,
ћутук, буздо, цукун, дедак, тутлек, ја-
до, ћилкош, лишина, шемпија, мазгов,
тулуман, тукац, мућурла, говедо, ћа-
лов, бленто, ћук, клебецан, блуна, ћу-
ран, лајбек, тумплек, зукван, - *нар:*
кретенчина, блесавац, безвезњак,
блестан, глупоња, будалаш, глуперда,
букван, слабоумник, буздован, бу-
далетина, трупац, ћускија, глупчина,
бедак, бена, кретен, вол, наивчина,
неразумник, шамшула, блентавац,
жарі: тукан, везиста, дилајла, тука,
пацијент, калибар, дилеја, бесмрт-
ник, монешко, мона, симплекс, бо-
лид, глупачина *ексїр.*, норц *арх. реї.*,
левак *арх. фам.*, шашавац *еуф. фам.*,
слеп код здравих очију *изр.*, завезана
врећа *изр.*, глуп као топ *изр.*, глупи
август *изр.*, тврда глава *изр.* - *уй:* лу-
да, шепртља *фам.* - *сл:* наивац *еуф.*,
шашавко *еуф. фам.*, лудак *нар.*

тупити несврш. непрел. в. лупетати

тупљење с в. трачарење

тупоглав прид. в. глуп

тур м в. задњица

турбулентан прид. в. узбуркан

туриста м **▼** *уй.* гост

туркарица ж (врста божура, *Raeo-
nia carallina*) мосур, мушки божур

турнеја ж **▼** *уй.* путовање

туробан прид. в. утучен

турчинак м бот. (лат. *Paraver rho-
eas*) *реї:* булка, була, булица, алмак,
божанка, божурига, болиглава, боло-
главац, бурлица, дивљи мак, маков-
ница, мак-турчинак, омак, пеперуга,
пољски мак, турчин-цвијет, турчин-
че, црвена булка, чамбула, чанибула,
целенџик

туткало с в. лепило

тутњава ж лупа, бука, лупање, кло-
парање, треска, чангрљање, тандр-
кање, ударање, лупарање, халабука,
ломњава, клопот, звекет, прасак, бре-
ка, клопотање, праскање, лупњава,
грување, ларма, тресак, праска, тро-
потање, грохот, звекетање, штропот,
топот, бусање, лупкање, кврцкање,
тропот, бат, шопот, бубетање, тарла-
бука, трескање, ломљавина, зврјање,
звек, куцкање, бубњава, тумбање,
штробот, бубњање, тугањ, шоботање,
шобот, лопот *реї.*, лопотање *реї.*, ло-
мот *реї.*, дрка *реї.*, громотање *реїї.*, ве-
сак *реїї.*, трубњава *реїї.*, громот *реїї.*
- *уй:* бука, драње - *уй.* бука, драње

тутор м в. заштитник 1.

тући несврш. прел. ударати, бити,
млатити, батинати, бубетати, девета-
ти, бубати, ломити, пљускати, лупа-
ти, бусати, ломатати, шакетати, пље-
скати, бубњати, лупетати, млатарати,
канџијати, чибукати *реї.*, шамарати
суж., мазати *фиї.*, тепати *реї.*, тепсти
реї., мецати *реї.*, лемати *фам.*, шути-

рати *фам.*, макљати *фам.*, лешити *фам.*, воштити *фам.*, табати *фам.*, рокати *фам.*, лемезати *фам.*, фајтати *жарі.*, пеглати *жарі.*, футити *жарі.*, давати по туру *еуф.*

тући се несврш. шибати се, гушати се, млатити се, рвати се, шакетати се, деветати се, песничити се, љаскати се, бубоњати се *реі.* - *фам.*: черупати се, воштити се, макљати се, цапати се, лемати се, табати се, бубецати се

- *жарі.*: пеглати се, фајтати се, тилтовати се, грувати се, шоркати се, набадати се - *уй.*: гложити се, свађати се

туцати се несврш. Ⓛ (~ јајима за Ускрс) * Ⓜ *фам. в.* водити љубав

туча ж (међусобно сукобљавање) борба, битка, макљажа *фам.*, футка *жарі.*, шорка *жарі.*, шутка *жарі.*, фајт *жарі.* - *уй.* сукоб 1., рат

тучак м *бои.* батић, туцало *реі.*, батурица *реі.*, батурак *реі.*, пестић *бои.*

Ћ ћ

Ћакнут прид. блесав, сулуд, ударен, дрмнут, заврнут, шукнут, шенут, звекаст, луцкаст, муњен, шашав, будаласт, суманут, лудасти, лупнут, помакнут, чукнут, сулудасти, бандоглав, блентав, блекасти, блажен, бенасти, вртоглав, залупан, ударен мокром чарапом *изр.*, коме фали нека даска *изр.*, чује како трава расте *изр.*, лети-лети *фам.*, шук-шук *фам.* - *уй*: луд, неуравнотежен, безуман 1., махнит

Ћао узв. *фам.* здраво, збогом, пријатно, збогом остај, довиђења, адио *реї.*, адиос *фам.*, бај-бај *фам.*, асталависта *фам.*, оревуар *фам.*, па-па *фам.*, ћаос *фам.*, поз *жарї.*, воздра *жарї.*, позић *жарї.*, бок *хрв.*

Ћапити сврш. прел. в. шчепати

Ћаса ж нар. в. суд

Ћаскало с в. причалица 1.

Ћаскати несврш. непрел. разговарати, причати, брбљати, запредати, жуборити, тамбурати, торокати, диванити, чаврљати, ћућорити, квоцати, домунђавати се, дипљити, бунцати, наклапати, бенавити, чегртати, чан-

гризати, мрморити, дробити, ћакулати рег, говоркати, роморити, прежваквати, бубати, гудити, звекетати, брусити језик, глабати, дромбуљати, жрвњати, тандркати, збор зборити, причкати, жлабрати, тралалакати, причуцкати, парлати, вести *фиї.*, четовати *жарї.* - *уй*: говорити, лупати, оговарати

Ћебе с покривач, прекривач, дека - *уй.* јорган, покривач 2., постељина

Ћевабџиница ж хамбургерџиница, пљескавиџиница

Ћела ж **О** (теме без косе) месечина *ексїр.*, пролисина *реї.*, пљеша *реї.* - *уй*: коса **Ѧ** *фам.* (надимак за ћелавога) в. ћелавац

Ћелавац м ћелавко, ћела *фам.*, пљешивац *реї.*

Ћелавост ж пљешивост *реї.*

Ћемане с *реї.* в. виолина

Ћердати несврш. прел. *ексїр.* траћити, разбаџивати се, расипати се, разметати се, арчити, просипати новац, харчити, расипати новац, разбаџивати, улупавати, разасипати, крчмити,

улудо трошити, бацати новац, тратити *реџ.*, просипати у ветар *изр.*

Ћилибар м амбер, јантар, амбра, амбар *реџ.*

Ћифта м в. тврдица

Ћошак м угао, ћоше *фам.*, кантун *реџ.*, кут *хрв.* - сл. раскршће

Ћопав прид. шепав, сакат, обогаљен, инвалидан, одузет, кљаст, шантав, хром, фаличан, осакаћен, узет, дефектан, мањкав, физички онеспособљен, кљакав *фам.*, бангав *фам.*, богаљаст *реџ.*, дефективан *реџ.*, цонтав *арх.*, цотав *арх.*, парализован *суж.* - *реџ.* бањгав, багав, багљив, баг, шанатан, окљаштрен, бажљив, манљив - *уй:* крњ

Ћопати несврш. непрел. шепати, храмати, шопати, шантати, шепесати *фам.*, цотати *арх.*, цонтати *арх.*

Ћорка ж *жарі.* в. затвор 1.

Ћорсокак м ① слепа улица, слепић *жарі.* ② *фиј.* (безизлазан положај) безизлаз *реџ.*, пат-позиција *фиј.* *фам.*

Ћосав прид. голобрад, безбрад, голобрадаст, голобрк

Ћуба ж в. прамен

Ћуд ж в. карактер 1.

Ћудљив прид. напрасит, непредвидив, хировит, каприциозан, несталан, нагао, неуравнотежен, импулсиван, раздражљив, напрасан, несталожен, експлозиван, распаљив, мушичав, темпераментан, свадљив - *уй:* чудан, груб, тврдоглав, бесан 1., јак2, разуздан, грозан 1.

Ћудљивост ж хировитост, напраситост, непредвидивост, каприциозност, нестабилност, импулсивност, раздражљивост, несталоженост, експлозивност, распаљивост, мушичавост, темпераментност, свадљивост

- *уй.* тврдоглавост

Ћук м зоол. (врста птице грабљивице, лат. *Athene noctua*) *

Ћулав прид. (који има мале уши) чуљаст, чулав, чуласт, чуљат, чуљав, чулат

Ћулити прид. (издизати ушне школке да би се боље чуло) чуљити - *уй.* ослушкивати

Ћумез м ① в. уцерица ② в. рупа 3.

Ћуп м амфора, ваза, урна, вазна, ибрик, бокал, врч, пехар, бардак, жара, крчаг, кондир, покал *реџ.*, букара *реџ.*, боцуњ *реџ.*, роменча *реџ.*, тестија *реџ.*, ваз *арх.*

Ћуран м зоол. (лат. *Meleagris gallopavo*) пуран, тукац

Ћурликавац м зоол. (лат. *Emberiza melanocephala*) *

Ћускија м ж *нар.* в. тупан

Ћуталица м ж ћутљивац, ћутолог *фам.*, мутавко *фам.*, каменица *фиј.* *реџ.*

Ћутање с тишина, ћутња, мук, тајац, затишје, станка, безгласје, безгласност, бешумност, утиха, мучање, мир, шутање *хрв.* - *уй.* прећуткивање

Ћутљив прид. непричљив, тих, неразговорљив, безгласан, малоречив, мучаљив, замукао, шкрт/штедљив на речима, шутљив, занемео, некомуникативан, малорек, краткоречив, утихнуо, неговорљив, нем *фиј.*, мутав *фиј.*, мучки *арх.* - *уй.* затворен 3., стидљив

Ћутљивац м в. ћуталица

Ћућорити несврш. непрел. ① в. ћаскати ② в. шапутати

Ћућурин м зоол. (лат. *Pythulla pythulla*) зимовка, зимница, црњенак

Ћушкати несврш. прел. лупкати, гуркати, мувати, подгуркивати

Уу

убацити сврш. прел. унети, прикључити, уклопити, припојити, уметнути, угурати, укључити, углавити, увести, увући, уврстити, инкорпорирати, метнути, ставити - *фам.* забити, турити, утрпати, гурнути, утерати, увалити, набити, нагурати, стрпати, уфурати *жарі.*

убацити се сврш. *фам.* (ући у неку средину) укључити се, ући, прићи, инкорпорирати се - *фам.* углавити се, увући се, утурати се, увалити се, утрпати се, убаштрати се, уфурати се *жарі.*

убедити сврш. прел. **1** (придобити неког да нешто схвати, да не сумња) уверити, набедити, уразумити - *уй.* доказати, обећати **2** *в.* наговорити

убедљив прид. *в.* уверљив

убеђење с **1** начело, веровање, поглед, уверење, вера, гледиште, схватање, поставка, теза, кредо, вјерују, теорија, увереност, уздање, супозиција, убеђеност **2** *в.* религија

убеђивање с наговарање, натеривање, терање, навођење, примамљивање, врбовање, мамљење, хушкање,

придобивање, привлачење, гурање *фиі.*, барење *фам.*, обрађивање *фам.*, навлачење *фам.*

убеђивати несврш. прел. *в.* наговарати **1.**

убијање с *в.* помор

убирач *м в.* скупљач

убиство с погубљење, смакнуће, егзекуција, ликвидација, лишавање живота, хомицидијум *рейш.*, уморство *хрв.*, убојство *хрв.*

убитачан прид. *в.* фаталан

убити сврш. прел. усмртити, уморити, ликвидирати, погубити, одузети живот, извршити убиство, лишити живота, збрисати с лица земље - *фам.* одстранити, смакнути, дотући, докрајчити, докусурити, покосити, средити, згромити, пролити крв, саставити са земљом, прикратити за главу, послати на други свет, доћи главе - *жарі.* уокати, кокнути, уцмекати, оверити, звекнути - *суж.* заклати, преклати, приклати, просути црева, десетковати, одрубити главу, стрелати, заврнути шију, скинути гла-

ву, упуцати, каменовати, пререзати гркљан, утући, угушити, устрелити, масакрирати, обезглавити, удавити, задавити, просути мозак, скратити за главу, одстрелити, гиљотинирати, посећи *фиј.*, просвирати метак кроз главу *фам.*

убити се сврш. усмртити се, извршити самоубиство, кокнути се *жарі.*, обесити се *суж.* - *изр.* пресудити сам себи, лишити себе живота, дићи руку на себе, одузети себи живот

убица м (који је извршио убиство) крвник, злочинац, убојица *хрв.* - *суж:* целат, кољач, давител - *уй.* криминалац

ублажити сврш. прел. смањити, умањити, ослабити оштрину, смањити дејство, стишати *фиј.*, снизити *фиј.*, амортизовати *фиј.*, амортизирати *фиј.* *хрв.*

убог прид. *в.* сиромашан

убогост *ж в.* сиротиња

убожник м *в.* сиромаш

убојит прид. ❶ *в.* фаталан ❷ *в.* љутит

убости сврш. прел. забости, забити, сунути, набости, боцнути, заринути, зарити, засуљити *фам.*, збичити *жарі.*, кркнути *жарі.*

убрзавање с *в.* убрзање

убрзавач м акцелератор, поспешитељ, убрзаватељ

убрзање с убрзавање, акцелерација *сѝруч.*

убрзати сврш. прел. јурнути, пожурити, потрчати, зајурити се, појурити, похрлити, забрзати, потпрашити пете/ноге, залетети се, затрчати се, убрзати се, опружити корак, полетети *фиј.*, дати гас *фам.*, шибнути *фам.*, нагнути *реј.*, акцелерирати *сѝруч.*

убрзо прил. *в.* ускоро

убудуће прил. надаље, одсад, од овог момента, у будућности - *уй.* после

уважаван прид. *в.* уважен 1.

уважавати несврш. прел. ❶ ценити, поштовати, респектовати, штовати *хрв.* ❷ марити, хајати, урачунавати, примећивати, узимати у обзир, примати к знању, шљивити *фам.*, вермати *реј.*, абадавати *реј.*, бендати *реј.*, обадати *реј.*, фермати *реј.*, шмирглати *фам.*, шишати *фам.*, јебати *нар.* ❸ *в.* потврђивати

уважен прид. ❶ утицајан, поштован, достојанствен, ауторитативан, проверен, угледан, меродаван, виђен, цењен, уважаван, признат, прихваћен, афирмисан, отмен, господствен, углађен, ауторитетан, профињен, господски, многопоштован *форм.* - *уй:* фин, охол ❷ угледан, цењен, достојанствен, истакнут, високопоштован, утицајан, одабран, виђен, поштован, знаменит, запажен, посебан, мутебер *реј.*, на гласу, озбиљан (играч), изузетан, врстан, зоран, изабран, отмен *реј.*, частан *реј.*, реномиран *реј.*, биран *реј.* - *уй:* примеран, најбољи, важан, познат, велик, популаран, одличан ❸ (~ примедба и сл.) прихваћен, испоштован, потврђен

уваженост *ж* репутација, углед, угледност, утицај, популарност, поштовање, чувеност, престиж, реномираност, част, нотабилитет, признање, поверење, реноме, добар глас, хвала, уважавање, ауторитет, положај, углед у друштву, познатост - *сл:* слава, цењеност

увала *ж* басен, депресија, удолина, поречје, удубина, завала, базен, потолина *реј.*

увежбавање с *в.* проба 1.

увежбан прид. верзиран, изверзиран, испрактикован, усавршен, изве-

жбан, извештен, истрениран, уходан, обучен, квалификован, упућен, рутираниран, прекаљен

увежбаност ж ① в. умеће 1. ② в. форма 1.

увежбати се сврш. изверзирати се, извежбати се, извештити се, испраксовати се, испраксирати се, аутоматизовати се

увезан прид. в. везан 1.

увек прил. ① (без прекида) стално, трајно, непрестано, вазда, ваздан, свагда, свакад, нон-стоп, поваздан, непрекидно, свакодневно, даноноћно, устрајно, без застоја/предаха, непроменљиво, све време, не престајући, непрестанце, континуирано, постојано, упорно, у свако време, читав дан, цели дан, по целу ноћ *изр.*, дневице *реџ.*, даномице *реџ.*, годимице *реџ.*, свеђер *фам.*, константно *фам.*, редовно *фам.*, перманентно *форм.*, свеудиљ *арх.*, у свако доба *изр.*, од зоре до мрака *изр.*, од јутра до сутра *изр.* - *уй.* често, заувек ② (сваки пут) увек, вазда, ваздан, поваздан, по правилу ③ (у свако доба) било кад, у свако време, вазда, свагда

увео прид. осушен, усахнуо, сасушен, стврднут, спарушен, исушен, окорео, спечен, смежуран, учмао, сув, увенуо, спарложен, просушен - *уй:* крт, црвљив

уверавање с в. образлагање 1.

увереност ж уверење, вера, сигурност, убећеност - *уй.* самопоуздање

уверење с ① мишљење, полазиште, гледиште, схватање, поглед, убећење, убећеност, веровање, позиција, назор, став, начело, принцип, девиза, аксиом, вјерују, теорија, увереност, животна филозофија, светоназор *хрв.* ② в. увереност

уверити се сврш. поверовати, освје-

дочити се, доћи до уверења, видети на властите очи, стећи уверење, видети својим очима

уверљив прид. ① (~ аргумент и сл.) јак, снажан, убедљив, веродостојан, прихватљив, усвојив, логичан, плаузибилан, јасан, опипљив, убедљив ② (~ на речима) сугестиван, убедљив, речит ③ (~ победа) очигледан, импресиван, одлучан, пресудан, јасан, надмоћан, убедљив

увеселити сврш. прел. в. орасположити

увесељавати несврш. прел. усређивати, разгаљивати, радовати, забављати, пружати радост, галити

увести сврш. прел. ① (учинити да неко уђе у одређен простор) довести ② (примити у неку заједницу) примити, укључити, довести, убацити, инкорпорирати, прикључити ③ (~ законе, мере) донети, завести, установити, успоставити - *уй.* утемељити 1.

увећавање с повећавање, увећање, повећање, нагомилавање, пораст, раст, гомилање, прилив, акумулација, концентрација, доток, прираст, скупљање, појачавање, притицање, дотицање, навирање, повећање, потенцирање, агломерација, притјецај *хрв.*, концентрирање *хрв.* - *уй.* прогрес

увећање с в. увећавање

увећати се сврш. ① в. отећи ② намножити се, умножити се, нагомилаати се, накупити се, повећати се

увидети сврш. прел. докучити, разумети, спознати, схватити, укачити, установити, ухватити, прозрети, признати, разлучити, проникнути (у нешто), докачити, оучити, препознати, разазнати, скапирати, разабрати, видети, утувити у главу, стећи увид, опазити, предочити себи, предста-

вити себи, ући у главу, сагледати, допрети у главу, провидети, похватати, утувити (у главу), препознати своју грешку, ухватити конце, видети јасно као на длану, постати свестан, појмити, развидети, приметити, похватати (конце) *фиї.*, дохватити *фиї.*, укупочати *фам.*, сконтати *фам.*, скужити *фам.*, прокљувити *фам.*, уочити *фам.*, провалити *жарї.*, извалити *жарї.*, укапирати *жарї.*, поњати *реї.*

увијати несврш. непрел. ① извијати, савијати, повијати, пресавијати, превијати, прегибати, угибати, кривити, искривљавати, витоперити, завртати, пресамићивати, увртати ② (~ у омот) мотати, замотавати, умотавати, паковати, завијати, смотавати ③ (~ ко-су) локнати, коврџати ④ *фам.* врдати, изврдавати, вадити се, правдати се, ослобађати се, избегавати, извлачити се, изговарати се, оправдавати се, извињавати се, лавирати, тражити изговор, врдуцкати, тражити исприку/разлоге, избављати се, шеврдати *фам.*, шарати *фам.*, врлудати *фам.*, испривавати се *хрв.*, хватати кривину *изр.* - *сл:* забушавати, измотавати се, измицати

увијач м паковање, амбалажа, папир, омот, папир за умотавање, овојница, овитак, омотач, штитник, овој, пакунг *реї.*, пакирање *хрв.* - *сл:* писмо, пакет

увијен прид. ① кривудава, вијугав, завијен, спиралан, витичав, вијугаст, извијен, завинут, завојит, окукаст, замршен, завојаст, увојит, змијаст, завојевит, серпентинаст, нераван, змијугав, цик-цак *фам.*, пужаст *фиї.*, веругав *реї.*, веругаст *реї.*, баврљаст *реї.* - *сл:* крив, заобилазан ② упакован, умотан, обавијен, замотан, смотан ③ в. таласаст

увлака ж в. улизица

увлачити несврш. прел. в. увући

увојак м коврџа, локна, вितिца, коврча, увојница, кудра, завијутак, ролна, завојак, цакна *фам.*, фрчка *фам.*

увојит прид. в. увијен 1.

увоштити сврш. прел. ① (углачати воском) навоштити, извоштити ② в. ишибати 1.

увреда ж вређање, омаловажавање, потцењивање, понижавање, псовка, погрда, псовање, хуљење, непристојност, срамоћење, хула, погрдне речи, ружење, клевета, оцрњивање, убод *фам.*, ујед *фам.*, угриз *фам.*, крупна реч *фиї.*, инвектива *арх.*

увредљив прид. ① в. простачки, погрдан, понижавајући, понизујући, офензиван, пејоративан, саблажњив - *уй.* примитиван ② осетљив, повредљив

уврежен прид. (о мишљењу, становању) укореењен, устаљен, усађен, прихваћен, раширен, општеприхваћен, признат, учвршћен, традиционалан, стар, древан

увући сврш. прел. ① гурнути, угурати, завући, утакнути, уденути, заденути, увести, ставити, метнути ② (~ нешто кроз нос) удахнути, повући, ушмркнути ③ (~ некога у нешто) умешати, укључити, убацити

увући се сврш. ① завући се, ушушкати се ② (~ у кућу) ући, ушуњати се, пришуњати се ③ *фам.* в. убацити се

угађати несврш. ① (чинити све неком) чинити, удовољавати, испуњавати жеље, повлађиваги, подилазити, задовољавати, излазити у сусрет *изр.*, ићи низ длаку *изр.*, увлачити се *фам.* *изр.* ② в. договарати се

угађач м в. улизица

уганути сврш. прел. (помаћи из зглоба) ишчашити

угас м бот. (лат. *Nasturtium officinale*) *реј*: крстовник, поточарка, драгушац, драгушић, бобовњак, водена горушица, водена лофика, водени крес, гардун, госумаћ, грбак, деразга, дрезга, резаница, ресник, студенчица, бели угаз

угибати несврш. прел. в. увијати 1.

угибати се несврш. (под теретом) савијати се, пресавијати се, кривити се, извијати се, повијати се, превијати се, прегибати се, пресамићивати се

угинути сврш. непрел. в. умрети

углавном прил. најчешће, махом, обично, понајвише, понајчешће, у већини (случајева)

углађен прид. в. сусретљив

углађеност ж ❶ профињеност, елганција, стил, софистицираност, дотераност, изврсност, рафинираност, финоћа, избрушеност, истанчаност, склад(ност), дендизам *фам.* - *уй*: лепота - *сл*: култура, гламур ❷ в. учтивост

углачан прид. ❶ гладак, изглачан, сјајан, изравнан, раван, без набора, без неравнина, брушен, избрушен, сјајан ❷ испеглан ❸ *фий.* в. дотеран

углед м репутација, угледност, уваженост, утицај, популарност, поштовање, чувеност, престиж, реномираност, част, нотабилитет, признање, поверење, реноме, добар глас, хвала, уважавање, ауторитет, положај, познатост - *сл*: слава, цењеност

угледан прид. уважен, цењен, истакнут, високопоштован, утицајан, одабран, виђен, поштован, знаменит, запажен, на гласу, частан *реј.*, реномиран *реј.*, биран *реј.*, мутебер *реј.* - *уй*: примеран 1., популаран, одличан

угледати сврш. прел. запазити, ви-

дети, уочити, спазити, разабрати, снимити *фам.*, уловити оком *фам.*, ђанити *жарј.*, шмекнути *жарј.*, ошмекасти *жарј.*, извалити *жарј.*, провалити *жарј.*

угледник м достојанственик, ауторитет, великан, моћник, доајен, име (велико), одличник, елита, првак, бесмртник, капацитет, величина, цвет друштва, неко и нешто - *фам.* фигура, класа, квалитет, марка, маестро, човек од формата, калибар, легенда, крупна риба, крупна зверка, буцован, буца - *жарј.* мудроња, фаца, мудро - *реј.* целебритет, нотабилитет

угледност ж репутација, углед, уваженост, утицај, популарност, поштовање, чувеност, престиж, реномираност, част, нотабилитет, признање, реноме, добар глас, хвала, уважавање, ауторитет, познатост - *сл*: слава, цењеност

угљаник м (спремиште за угаљ) шупа, угљара, спремиште, амбар, ћумурана

угњетавање с тлачење, насиље, мучење, присиљавање, поробљивање, виоленција, насилништво, злостављање, злочинство, подјармљивање, присила, дивљаштво, силништво, силецијство, примена силе, зулум, погром *суж.* - *уй*: злочин, разбојништво, сила, агресија, грубост 1.

угњетавати несврш. прел. ❶ користити, искоришћавати, израбљивати, окоришћавати се, извлачити корист *изр.*, возати *фам.*, глобити *фам.*, драги *фам.* - *уй*. злостављати ❷ в. мучити

угњетавач м в. тиранин

уговор м ❶ (уговор о сарадњи на одређеном плану) савез, пакт, договор, погодба, нагодба, уговор - *уй*. договор 1. ❷ в. ангажман 1.

уговорити сврш. прел. договорити, погодити се, утаначити, нагодити се, закључити, утврдити

угодан прид. ① комотан, удобан, простран, комфоран, подесан, добар, широк, нескучен, пријатан, лагодан ② в. сусретљив

угодност ж ① пријатност, комотност, лагодност, комфор, подесност ② в. учтивост

угођај м расположење, стање, дух *фиї.*, амбијент *фиї.*, клима *фиї.*, озрачје *фиї. хрв.*, атмосфера *фиї.*, мирис *фиї.*, амбијенат *реї.*, штих *фам.*, штимунг *фам.*

угојен прид. (о човеку или животињи) дебео, пуначак, гојазан, незграпан, масиван, овелик, здепаст, попуњен, округао, набијен, омашан, крупан, позамашан, замашан, повелик, подебео, теретан, тежак, одебео, набрекао, дежмекаст *фам.*, збојит *реї.*

угојити се несврш. прел. (постати дебљи) удебљати се, проширити се, раширити се, попунити се, поправити се, усвињити се *фам.*

угор м зоол. (лат. *Cogner cogner*) морска јегуља, груј, груг

угошћавање с гошћење, примање, дочекивање, чашћење - *уй.* гозба

уграбити сврш. прел. ① в. узети 1. ② в. украсти ③ (~ прилику) искористити, зграбити, улучити *хрв.*

угрејан прид. в. топао 1.

угриз м ујед, гриз, загриз

угрожавати несврш. прел. ① (као претња) претити ② (као опасност за сигурност другога) узнемиравати, висити над главом *изр.*, радити о глави *изр.* - *уй.* сметати, мучити

угрозити сврш. прел. ① (као претња) припретити, запретити ② (као опасност за сигурност другога) *

угурати сврш. прел. в. убацити

угурати се сврш. (ући у неку средину) в. убацити се

угушити сврш. прел. в. удавити 1. и 2.

уд м ① екстремитет, руке *суж.*, ноге *суж.* ② (мушки полни орган) фалус, penis, полни уд, удо, стидник, сполни уд, споловило *хрв.*, пимпек *хрв.* - *фам.* мали, мишко, кобасица, курајло, пишић, батина, понос, чунак, дугајло, мој, чундара, ћока, справа, алатка, патка - *нар.* курац, дика, кита, кара - *жарї.* буздован, кобаја, туки, питон, кића - *геч.* пиша, куре, паче

удавити сврш. прел. ① (убити неког дављењем) задавити, придавити, угушити, пригушити, одузети дах - *уй.* убити ② *фиї.* (досадити неком дугим и напорним разговором) досадити, угњавити, дојадити, дозлогрдити, угушити *фиї.*, удавити *фиї.*, сморити *жарї.*, уништити *ексїр.* - *уй.* брбљати

удавке ж мн. зоол. (лат. *Voidea*) кржљоношке

удаљавати несврш. прел. в. уклањати

удаљен прид. далек, завучен, забит, забитан, забачен, глув, дубок, усамљен, богу иза ногу/леђа/кичме/трегера *изр.* - *уй.* вратоломан 2.

удаљеност ж в. раздаљина

удаљити сврш. прел. в. уклонити 2.

удар м ① в. ударац 1. ② в. офанзива ③ в. шлог

ударање с ① (~ о нешто) лупање, трескање, бубање, грување ② бука, лупање, лупа, клопарање, тутњава, чангрљање, тандркање, треска, лупарање, халабука, ломњава, клопот, звекет, прасак, брека, клопотање, праскање, лупњава, грување, грохот,

ларма, тресак, праска, тропотање, звекетање, штропот, топот, бусање, лупкање, кврцкање, тропот, бат, шопот, бубетање, тарлабука, трескање, ломљавина, зврјање, звука, куцкање, бубњава, тумбање, штробот, бубњање, тутањ, шоботање, шобот, лопот *реї.*, лопотање *реї.*, ломот *реї.*, дрка *реї.*, громотање *реї.*, весак *реї.*, трубњава *реї.*, громот *реї.* - сл: гротхот, ломљава

ударати несврш. прел. ① бучати, лупати, топотати, лармати, трескати, грувати, тумбати, тутњати, лупетати, грмети, штропотати, праскати, тандркати, дрндати, клопарати, лупарати, тарлабучити, халабучити, бактати, хуктати ② млатити, бити, тући, батинати, ћушкати, бубетати, деветати, бубати, ломити, пљускати, шамарати, лупати, бусати, ломатати, гњечити, чвркати, шакетати, чибукати, пљескати, чукати, бубњати, лупкати, лупетати, млатарати, канџијати, мазати *фиї.*, тепати *реї.*, тепсти *реї.*, мецати *реї.*, лемати *фам.*, шутирати *фам.*, макљати *фам.*, лешити *фам.*, воштити *фам.*, табати *фам.*, рокати *фам.*, лемезати *фам.*, фајтати *жарї.*, пеглати *жарї.*, футити *жарї.*, давати по туру *еуф.*

ударац м ① удар, тресак, звук, бат ② пљесак, шамар, пљуска, удар, млат, ћушка, нокаут *суж.* - *реї.* заушак, буботак, клеп, мљас ③ в. шут ④ *фиї.* ударање, губитак, невоља, недаћа, патња, потешкоћа, штета - *уй.* пропаст

ударен прид. *фам.* в. ћакнут

ударити сврш. непрел. прел. ① *йрел.* лупити, лупнути, треснути, дрмнути, бупити, пукнути, звизнути, ошинути, клепити, клепнути, млатнути, мунути, одвалити, ребнути, депити, љо-

пити, одаламити, чвргнути, бубнути, лоћнути, млазнути, генути, кркнути, шљиснути, шикнути, шибнути, опајдарити, бребнути, жвајзнути, крнути, пљуснути, ритнути, ћушнути, марнути, шукнути, акнути, чукнути, опаучити, пљеснути *суж.*, ошамарити *суж.*, опендречити *суж.*, ошалапити *фам.*, мазнути *фам.*, патосати *фам.*, шљуснути *фам.*, поподити *фам.*, патосирати *фам.*, буцнути *фам.*, шорнути *фам.*, рокнути *фам.*, ошајдарити *фам.*, опандркнути *фам.*, ћопити *фам.* - *уй:* развалити, распалити, убошти, ошинути 1. - сл: грунути, звекнути ② *йрел.* (песницом) треснути, распалити, лупити, бубнути, жвајзнути *фам.*, оплести *фам.*, залепити *фам.*, звизнути *фам.*, стрефити *фам.*, опаучити *фам.*, набости *жарї.*, саставити (с патосом) *жарї.*, шорнути *жарї.*, навући (на песницу) *жарї.*, акнути *жарї.*, нокаутирати *суж.* ③ *нейрел.* в. устремити се

удварање с завођење, кокетирање, придобијање, флерт, освајање, мување *фам.*, очијукање *фам.*, обрађивање *жарї.*, старт(овање) *жарї.*, барење *жарї.*

удварати се несврш. заводити, кокетирати, флертовати, мувати, барити, стартовати, придобијати, освајати, обрађивати *жарї.*, очијукати *реї.*

удворица м ж в. улицица

удео м ангажман, учешће, ангажованост, интервенција, деловање, ангажовање, партиципација, посредовање, учествовање, допринос, сврстаност, уплитање, узимање учешћа (у нечему) - *уй:* помоћ, труд

удес м в. судар 1.

удесити сврш. прел. ① в. изменити 1. ② в. преуредити 1.

удисати несврш. прел. ① аспирира-

ти, дисати, усисавати, увлачити ваздух **☉** в. њушити

удобан прид. в. угодан 1.

удовољавати несврш. непрел. в. утађати

удружен прид. **1** здружен, спојен, стопљен, уједињен, синтетизоваан, сливен, фузионисан **☉** заједнички, општи, скупни, колективни, свеопшти, опћи *хрв.*

удружење с **1** организација, асоцијација, савез, дружина, друштво, федерација, алијанса, група, унија, коалиција, братство, заједница, ортаклук, задруга, клуб, конзорциј, компанија, афилијација, удруга *хрв.* синдикат *суж.*, еснаф *суж.*, цех *суж.* - сл: лига, лоби **☉** в. уједињење

удруживање с в. уједињење

удружити сврш. прел. здружити, спојити, саставити, стопити, удруживати, ујединити, синтетизовати, слити, амалгамирати, фузионисати

удружити се сврш. здружити се, ујединити се, сложити се, спојити се, саставити се, повезати се, пактирати, направити коалицију - *фам.* уортачити се, шуровати, слизати се, ухватити се у коло, бити у дослуху

удубина ж в. удубљење

удубљење с **1** удубина, улегнуће, издубина, слегнуће, улегнина, улекнуће, издубак *рејш.* **☉** рупа, шупљина, бушотина, дупља, отвор, перфорација, пробушотина, провртотина

ужарен прид. в. топао 1.

ужас м страва, језа, гроза, стравичност, грозота, страховитост, страхота, терор, језовитост, громомора, страхотност, паника, куга и колера *фам.*, пакао *фам.* *фиј.*, шок *жарј.*, хорор *жарј.*, ужасност *рејш.* - *уй:* страх, одвратност

ужасавати се несврш. в. гнушати се

ужасан прид. **1** в. страшан 1. **☉** *екс-цр.* в. ружан 1.

ужасно прил. **1** јако, веома, врло, нарочито, посебно, страшно, невероватно, непојмљиво, дубоко, неизмерно **☉** (~ се понети) лоше, грубо, катастрофално, поражавајуће, поразно, страшно, ружно

ужаснут прид. запањен, згранут, згрожен, пренеражен, пресенећен, констерниран, фрапиран, занемео, збланут, запрепашћен, скамењен - *уй.* изненађен, плашљив

ужаснути се сврш. прел. (много се уплашити) пренеразити се, престравити се, згрозити се, запрепастити се, унезверити се - *уй.* уплашити, запањити, изненадити

уже с **1** канап, конопац, гајтан, веза, врпца, трака, везица, пантљика, конопчић - *реј.* корда, петља, врвца, банда, шнур, потегача, узао, жнора, привезница, сицим, уза, хват, тенеф, кабл, стрека, шпага, гурђела, привеза - *суж.* штрик, учкур, путо (уже којим се вежу предње ноге животињи), потегач (конопац за подизање једра), гаћник, ширит (украсна трака на одећи), путило (уже којим се вежу предње ноге животињи), ласо (коноп за хватање стоке), гумина (дебело бродско уже), опута (предена/плетена врпца за порубљивање одеће), гуртна (веза од ластиша), бандерола (трака од хартије/украсни повез на пошиљкама), дретва (трајка за везивање опанака), литар (каиш/огрлица на врату животиње), паламар (дебело бродско уже), личина (уже од лике/конопац уопште) - *уй.* чвор **☉** в. вијача

уживање с **1** ужитак, угодност, милина, миље, блаженство, задовољ-

ство, мерак, угода, угодба, празник *фиј.*, драгост *хрв.* ② коришћење, располагање, служење, рабљење

уживати несврш. непрел. прел. ① *не-йрел.* беговати, благовати, царствовати, царовати *фиј.*, аговати *фиј.* - *уй.* пријати ② *йрел. в.* употребљавати 2.

ужитак м в. уживање 1.

ужурбаност ж журба, јурњава, журење, метеж, цајтнот, општа јурњава, трка *фиј.*, гужва *фиј.*, фрка *фам.*, стрка *хрв. жарј.*

уз пред. в. поред

узаврео прид. в. топао 1.

узаврети сврш. прел. ① прокључати, проврети, прокипети, закипети, прокувати, усипети, преврети, бацити кључ *изр.* ② *фиј.* (много се изнервирати) помахнитати, разбеснети се, подивљати, излудети, помамити се, распомамити се, букнути, планути, наљутити се, праснути, ражестити се, разљутити се, експлодирати, узаврети, запенушати, запенушати, прекипети, разгневити се, распалити се, успламетети, побенавити *фам.*, подилејисати *фам.*, шизнути *фам.*, изгубити памет *изр.*, пошизети *фам.*, вриснути *фам.*, подилканити *жарј.*, изгубити власт над собом *изр.* - *уй.* полудети, наљутити се

узајаман прид. в. обостран

узак прид. ① узан, тесан, скучен, збијен, мале површине/ширине ② (о одећи) приљубљен, припијен, затегнут, стегнут, стиснут, тесан, неудобан ③ (~ избор) коначан, мали, ограничен, одређен, сужен, скучен, лимитиран, фиксни

узалуд прил. безразложно, бадава, беспотребно, низашта, низашта, улудо, забадава, без потребе, без разлога, заврага, ни због чега, без везе, без сврхе, тек онако, узаман, утутањ *реј.*,

убесциљ *арх.*, залуду *реј.*, бош *реј.*, цабе *фам.*, цаба *фам.*, утаман *фам.*, цаба *жарј.*, само тако *жарј.*, заман *арх. реј.*, занаго *реј.*

узалудан прид. ① в. залудан 1. ② в. неважан ③ в. сувишан 1.

узалудност ж бесмисленост, излишност, бесциљност, бескорисност, ништавност, безвредност, непотребност, сувишност, несувислост, безначајност, споредност, несврховитост, некреативност - *уй:* баналност, јаловост

узаман прил. в. узалуд

узаптити сврш. прел. ① *арх. в.* ухапсити ② в. украсти

узбодрити сврш. прел. в. исхвалити

узбрдан прид. в. стрм 1.

узбрдица ж в. обронак

узбудити сврш. прел. ① (изазвати узбуну) усплахирити, узнемирити, узбудити, узрујати, уздрмати, ускомешати, узвитлати, потрести, унети пометњу, алармирати, усковитлати *фиј.* ② (сексуално ~) успалити, наложити *фам.*, запалити *фам.*, напалити *фам.*

узбудити се сврш. ① успаничити се, узнемирити се, усплахирити се, узрујати се, дићи фрку *фам.* ② (сексуално, страсно пожелети) пожудети, помамити се, планути пожудом, распомамити се *фам.*, запалити се *фам.*, напалити се *фам.*, попалити се *жарј.*, наложити се *фам.*, накрајстати се *фам.*, примити се *фам.*

узбудљив прид. (који изазива узбуђење) напет, буран, узбуђујући, пун узбуђења, снажан - *уй.* занимљив, духовит, немиран, потресан

узбућен прид. ① узнемирен, забринут, неспокојан, немиран, усплахи-

рен, надражен, нелагодан, у бригама, пун бриге, брижљив *рей.* - *уй.* потресен ② (сексуално ~) запаљен *фи.* *фам.*, нападљен *жар.* ③ *в.* усхићен

узбуђење с ① узнемирење, усплахиреност, надраженост, нелагодност, узрујаност ② (сексуално ~) запаљеност *фи.* *фам.*, нападљеност *жар.*

узбуђивати несврш. прел. ① (доводити у стање појачане осетљивости) узнемиравати, узрујавати, дрмати, комешати, надраживати, дражити ② (сексуално ~) дражити, надраживати, палити *фам.*, ложити *фам.*, пржити *жар.*

узбуна ж ① аларм, ларма *ре.* ② *в.* паника

узбунити сврш. прел. уздрмати, алармирати, узрујати, узбудити, ускомешати, деранжирати, узвитлати, усплахирити, потрести, унети пометњу, узнемирити, дићи на ноге, распалити *фи.*, усковитлати *фи.*, потпалити *фи.*, разгорети *фи.*, узбуркати *фи.* - *сл.* будити, узаврети *фи.*, пробудити

узбуркан прид. буран, усковитлан, узвртљожен, вихоран, ускомешан, турбулентан, ковитлав, вртљожан, немиран

узбуркати се сврш. (о мору) усковитлати се, ускомешати се, узаврети, узнемирити се, запенити се

узвеличати сврш. прел. ① *в.* уздигнути ② *в.* исхвалити

узверавати се несврш. верати се, пењати се, успињати се, обавијати се, вити се, пентрати се, вешати се, вијугати се, овијати се, провлачити се, кешати се *жар.*

узвикивање с *в.* ларма

узвикивати несврш. непрел. *в.* урлати

узвисивање с *в.* обожавање

узвисина ж *в.* узвишење

узвисити сврш. прел. *в.* уздигнути

узвисити се сврш. *в.* уздигнути се

узвишен прид. ① витешки, кавалерски, центлеменски, профињен, отмен, рафиниран, пожртвован, племенит, лепих манира, несебичан, честит, галантан, частан, сублиман *рей.*, ритерски *рей.* - *уй.* храбар ② *в.* божански 1. ③ свечан, пригодан, елантан, празнични, гала, парадни, церемонијалан, посебан, раскошан, сјајан, химничан

узвишење с ① вис, висија, узвишица, узвисина, висост, врлет, височје, узвишица, хридина, врх, висота *арх.*, грич *хрв.* ② *в.* брдо 1.

узврат м ① *в.* освета ② *в.* реванш

узвратити сврш. прел. ① одговорити, узвратити на питање, рећи, казати, прозборити, одвратити *рей.* ② (вратити за учињено добро) одужити се, вратити ③ (вратити за учињено зло) вратити, осветити се, реванширати се, наплатити, вратити мило за драго, вратити шило за огњило - унеси ова два значења и под вратити

узвртљожен прид. *в.* узбуркан

узгајати несврш. прел. ① (~ биљке) чувати, култивисати, лазити, гајити, обрађивати, обрађивати, пестовати, гојити - *суж.* сејати, садити ② *фам.* (~ децу) гајити, одгајати, чувати, пазити, неговати

узгредан прид. *в.* споредан

узда ж војка, вођица, кајас *ре.*, дигин *фам.*

узданица ж ① упориште, подршка, ослонац, стожер *фи.*, стуб *фи.* - *уй.* гаранција, помоћ 1. ② *в.* подршка 1.

уздигнути сврш. прел. ① подићи, подигнути, уздићи, узвисити, из-

дићи, издигнути, одигнути, одићи, узнети, надићи, надигнути, придигнути, придићи, дићи ② узвеличати, узнети, вазнети *арх.*

уздигнути се сврш. ① попети се, дићи се, дигнути се, уздићи се, узнети се, подићи се, придигнути се, узвисити се, понети се, наднети се, извити се, узлетети *фиј.*, полетети *фиј.*, вазнети се *рей.* ② полетети, узвистити се, узнети се, узлетети, уздићи се, винути се, вазнети се *арх.*

уздизање с в. обожавање

уздизати несврш. прел. ① в. уздигнути 1. ② обожавати, величати, поштовати, глорификовати, адорирати, славити, ценити, прослављати, узвисивати, идолизирати, уносити, дивинирати, преуздизати, ковати некога у звезде *изр.*, штовати *хрв.* - *сл:* дизати, хвалити, преценити, истицати

уздизати се несврш. ① в. уздигнути се 1. и 2. ② успевати, напредовати, просперирати, успињати се, ићи напред, развијати се, издизати се, напредовати у служби, имати успеха, пењати се, аванзовати *фам.*

уздисати несврш. непрел. (испуштати звук у знак жаљења) ухтати *фам.* - *уй.* жалити се 1.

уздићи сврш. прел. в. уздигнути

уздићи се сврш. в. уздигнути се

уздржавање с апстиненција, обуздавање, одрицање, суздржавање, пост *суж.*, стоицизам *фиј.* - *уй:* постојаност 1., стрпљивост

уздржавати се несврш. ① апстинирати, обуздавати се, одрицати се, суздржавати се, постити *суж.* ② в. устезати се

уздржан прид. ① суздржан, суздржљив, опрезан, пажљив, обазрив, обзиран, смотрен, предострожан, дистанциран, вигилантан *рей.*, помњив

рей., позоран *хрв.* - *уй:* прорачунат, темељит ② в. стидљив

уздржано прил. (на смирен начин) одмерено, смирено, умирено, хладнокрвно, лежерно, неусиљено, без панике, без напрезања, мирно, умерено, опуштено *фам.*, кул *жарј.*, лаганезе *жарј.*

уздрмати сврш. прел. в. узбунити

уздрхтати сврш. непрел. задрхтати, затреперити, затрести се, устрептати, затитрати

узе с мн. в. окови

узенгија ж стремењача, бакрачлија, стрепен

узет прид. ① (који не може да се креће) одузет, парализован, инвалидан, дефектан - *уй.* ћопав ② преузет, одузет, заплешен

узети сврш. прел. ① (дохватити руком, ~ оно што се нуди) прихватити, дохватити, примити, преузети, уграбити, зграбити, ћапити *фам.*, истргнути (узети на силу из руке) ② в. украсти ③ (~ мало парче од нечега) штрбнути, чупнути, откинути, брцнути ④ *фиј.* (запослити) в. поставити 1.

узлетање с полетање, полет, узлет, уздизање, дизање са земље, излет *рей.*

узлетети сврш. непрел. полетети, уздигнути се, винути се, дићи се са земље

узмицање с измицање, померање уназад, одступање, повлачење, узмак, устук, одмицање, бег

узмицати несврш. непрел. повлачит се, измицати се, устукивати, одмицати се, померати се уназад, бежати

узнемиравање с ① узбуђивање, узбуњивање, забрињавање, секирање ② в. досађивање

- узнемиравати** несврш. прел. ① (уносити немир код некога) узбуђивати, узбуњивати, узрујавати, потресати, бринуту, секирати, забрињавати - уй. дражити 1. ② в. досађивати 2.
- узнемирен** прид. в. узбуђен 1.
- узнемиреност** ж немир, неспокојство, неспокој, потресеност, узбуђеност, узбуђење, узрујаност, брига, зебња, стрепња, бојазан, тескоба, забринутост, секирација, анксиозност - уй. страх
- узнемирити** сврш. прел. ① (изазвати немир) усплахирити, узбудити, узрујати, уздрмати, дрмнути, ускомешати, узвитлати, жацнути, коснути, потрести, унети пометњу, усковитлати *фиі.* - уй. повредити 2. ② (~ воду, море, реку, језеро) узбуркати, усталасати ③ в. уплашити
- узнети** сврш. прел. в. уздигнути
- узнети се** сврш. в. уздигнути се
- узношење** с в. обожавање
- узор** м ① модел, пример, норма, прототип, мерило, парадигма, архетип, савршенство, критеријум, путоказ, идеалан пример, идеал, образац, углед *арх.* ② в. узорак 1.
- узорак** м ① огледни примерак, мустра, узор ② шаблон, скица, нацрт, схема, макета, образац, кроки, концепт, костур, план, скелет, модел, нацртак, предложак, калуп *фиі.*, апстракт *реј.* ③ пример, примерак, копија
- узоран** прид. в. частан
- узорност** ж в. морал
- узраст** м ① висина, стас, раст ② (временски период у расту човека) старост, године, доба
- узрок** м ① в. темељ ② в. разлог 1.
- узрочник** м ① изазивач, проузроковач, зачетник, покретач, подстре-
- кивач, виновник ② в. кривац
- узрујавати** несврш. прел. в. узнемиравати
- узрујати** сврш. прел. в. узнемирити
- ујдурма** ж в. сплетка 1.
- ујед** м угриз, гриз, загриз
- уједати се** несврш. ① гристи се, глодати се ② *фиі.* в. свађати се
- ујединити** сврш. прел. в. удружити
- уједињење** с припајање, сједињавање, анексија, интеграција, спајање, стапање, фузија, сједињење, удруживање, здружење, удружење, уједињавање, здруживање, амалгамирање *фиі.*, срастање *фиі.*, амалгамација *фиі.*
- уједљивост** ж в. пакост 1.
- уједначен** прид. равномеран, једноличан, једнолик, линеаран, складан, сређен, свуда једнак, једнако распо-ређен, нивелисан, изнивелисан, праволинијски, течан *фиі.* - уй. исти
- укаљан** прид. ① в. прљав ② в. орамоћен
- укапирати** сврш. прел. жарг. в. увидети
- укачити** сврш. прел. жарг. в. увидети
- укидање** с поништење, анулирање, опозив, раскид, повлачење, развргнуће, поништавање, укинуће, обуставање, опозивање, аболиција, аброгација *йравн.*, поништај *хрв.*
- укинути** сврш. прел. в. поништити
- уклањање** с елиминисање, склањање, отклањање, избацивање, удаљавање, одстрањивање, одбацивање, избацивање, изношење, вађење, истеривање, одлагање, померање, помицање
- уклањати** несврш. прел. склањати, одлагати, померати, помицати, удаљавати, отклањати, избацивати, одстрањивати, елиминисати, брисати,

бацати, прецртавати *фиі.*, одсецати *суж.*, ампутирати *суж.*

уклапање с в. прилагођавање

уклет прид. в. зачаран

уклети сврш. прел. в. проклети

уклонити сврш. прел. ❶ в. померити 1. ❷ (учинити да нечега не буде) одстранити, збрисати, отклонити, удаљити, одбацити, искључити, изопштити, уклонити ❸ в. поништити

уклопити сврш. прел. в. унети

уклопити се сврш. привићи се, прилагодити се, навикнути се, навићи се, аклиматизовати се, аклиматизирати се, асимилувати се, асимилирати се, адаптирати се, саживети се, ускладити се, акомодирати се, претопити се, стопити се, изједначити се, апсорбовати се, одомаћити се, снаћи се *фам.*, стопити се *фам.*, ушемити се *жарі.* - *уй.* убацити се

укљата ж зоол. (лат. *Oblata melanura*) ушата, црнореп, оћата, црногуз

укљева ж зоол. (лат. *Alburnus alburnus*) сарага, уклија

укључивати несврш. прел. ❶ (~ уређај) палити, спајати, уштекавати, упаливати, активирати, покретати, стављати у покрет/погон ❷ в. уносити

укључити сврш. прел. ❶ упалити, активирати, покренути, уштекати, ставити у погон/покрет ❷ в. поставити 1. ❸ в. унети

укључити се сврш. (ући у неку заједницу) придружити се, прикључити се, прићи, убацити се, увући се, уврстити се, инкорпорирати се, утрати се *фам.*, увалити се *фам.*, убаштрати се *фам.*, упетљати се *фам.*, уфурати се *жарі.*

уколико взн. ако, да, у случају да, кад (би), ако којим случајем

укопчати сврш. прел. фам. в. увидети

укоурењен прид. в. уврежен

укорити сврш. прел. в. прекорити

укочен прид. ❶ (предмет) крут, несавитљив, негибак, негибљив, нееластичан, картонски *суж.*, уштиркан *суж.* ❷ (особа) миран, удврењен, укипљен, укрућен, утрнуо, уштапљен, дрвен *фиі.* ❸ в. усиљен

украс м декорација, декор, апликација, украшеност, дрангулија *фиі.*, урес *арх.*, кићеност *рей.* - *суж.*: фјорет, шара, чипка, решма *рей.*, орнамент, токе, фјоритура, накит, вињета - *уй.* накит

украсти сврш. прел. уграбити, отети, зграбити, приграбити, однети, узаптити, узети, окрасти, одузети, заплени, оцепарити *суж.* - *еуф.* отуђити (од неког), присвојити (нешто), олакшати (неког за нешто), оштетити - *фам.* ћорнути, дићи, згепити, ћапити, мазнути - *жарі.* дигнути, одрапити, здипити, одуљити, мунути, олешити, одрати, марнути, дрмнути

украшен прид. кићен, гиздав, елегантан, дотеран, нађинђан, накићен, накинђурен, нацифран, улешан, нагиздан, полешан, напирлитан, уређен, китњаст, сређен, кокетан, урешен, налицкан, пицнут *жарі.*, у тренду *жарі.* - *уй.*: отмен 1., сјајан, модеран, скуп - *сл.*: раскошан, биран

укуроћен прид. (учинити кротким, обично дивље животиње) припитомљен, савладан - *уй.* послушан

укрстити сврш. прел. ❶ скрстити, прекрстити, изукрштати, укржати *хрв.* ❷ (о биљкама) накалемити, прицепити, уцепити, оцепити, уплести, оплемени, уцепљивати, наврнути *рей.*, окулирати *сйруч.*

укрућивати се несврш. кочити се, стврђавати се, крутити се, губити

еластичност/гипкост, крутити (неки део тела)

укрштање с (место на којем се укрштају путеви) в. раскрсница

укрштати несврш. прел. ① (биљке) калемити, пелцовати, цепити, модификовати (генетски), оплемењивати, стварати хибриде, стварати нову врсту, навртати *реї.*, полутачити *арх.*, крижати *хрв.* ② (животиње) парити, модификовати (генетски), стварати мешанце, спајати, стварати нову врсту, размножавати *фиї.*, полутачити *арх.*, крижати *хрв.*

укупан прид. в. целовит

укупност ж в. количина 1.

укус м ① (утисак који нека материја оставља на чуло) арома, окус *хрв.* ② (естетско мерило) *

укусан прид. (о храни и пићу, негодног или слабог укуса) леп, добар, супер *нейром. фам.*, ароматичан *суж.* - *уй.* одличан

укућани м мн. в. породица

улагање с финансирање, улог

улагач м финансијер, финансијер *хрв.*

улагивати се несврш. подилазити, додворавати се, увлачити се, повлађивати, ласкати, умиљавати се, ићи низ длаку *изр.*, чепити се *фам.*, чма-рити се *жарї. вулї.* - *уй.* угађати

улагивачки прид. в. слаткоречив 2.

улаз м ① приступ, пријем, антре, улазница, уфур *жарї.* ② в. антре 1. ③ в. капија

улегнуће с в. удубљење 1.

улепшан прид. в. украшен

улетети сврш. непрел. фиг. в. ући 1.

улизица м ж опортуниста, полтрон, удворица, ласкавац, скутоноша, тевабија - *фам.* подрепак, пришипетља, гњида, угађач, гребатор, слугеран,

потркуша, пузавац, прилизица, пришивак, прирепаш, тампон, прирепак, трабант, подревица, увлака, шлицтара, лижилонац, брабоњак, лизач, крпа, прирепица, подрепаш, припузник, подрепина, улагивач, пачавра, прирепина, хвалитељ, лизун, харлекин, удворник, припуз(ица), лакеј, водоноша, дупелизац, фластер, чичак, угузник, гузичар, чанколиз *арх.*, лижисахан *арх.* - *жарї.* вазелинац, буљаш - *уй.* кукавица 2., послушник 1.

улизички' прид. ① ласкав, послушан, увлакачки, послушнички, покорнички, слугански, понизан, покоран, штреберски, посиљнички - *арх.* мамелучки, вазалски, мандарински, кумординарски, церберски ② в. потчињен 1.

улизички' прил. послушнички, покорнички, мамелучки, вазалски, мандарински, слугански, кумординарски, понизно, церберски, штреберски, посиљнички, покорно

улити се сврш. ући, утећи, слити се, саставити се

улица ж асфалт, пут, друм, стаза, коловоз, цада, цеста *хрв.* - *суж:* прометница, канал, трвеник, пречица, саоник, коридор, путељак, путања, крчаник, пролаз, заобилазница, прилаз, коломија *арх.*, колотечина *арх.*, вагаш *арх.*, лаз *реї.*, богаз *реї.*, пртина *реї.*, утреник *реї.*, колник *реї.* - *сл.* траса, линија, рута, маршрута, саобраћајна веза

уличар м луталица, скитница, скитарало, скитничар, скиталац, тумарало, клошар, бескућник, цуњало, вагабунд, седилац, потуцало, уличњак, потуцач, авантуриста, мувало, скитало, скитач, потукач, бангало, луњало, басало, луталац, фукара, човек с улице, вечни путник - *фам.* клатарало, шалабаза-

ло - *фиї*. номад, чергар, чергаш - *реїї*. лангара, скитник, ходалица, ходач, бангалоз, левента, ветрењак, блатотеп, ландокур *йої*. - *арх.* трампер, клатеж, вагант - *реї*. јурук, потепух, ајван, вандрокаш, лонција, хахар, тепац, вандровац, гурбет, јалијаш, лангов - *уй*: беспосличар, просјак, мангуп - *сл*: бадавација, апаш, птица селица *фиї*.

уличњак м в. уличар

улога ж **1** (~ глумца) ангажман, рола **2** в. протагониста **3** в. задатак

улудо прил. в. узалуд

уље с зејтин

уљешура ж зоол. (лат. Physeteridae) кит зубан

уљудан прид. в. сусретљив

уљудност ж в. учтивост

ум м памет, разум, интелигенција, проицљивост, разбор, оштроумност, бистрина, разборитост, резон, логос, интелект, трезвеност, разумност, луцидност, глава *фиї*., мозак *фиї*. - *уй*: знање, логика, логичност, прибраност, мудрост - *сл*: духовитост

умакнути сврш. непрел. в. умаћи

умало прил. в. скоро 1.

умањен прид. в. ситан 1.

умарати се несврш. **1** в. уморити се **2** (дуго и напорно радити) в. ринтати **умарширати** сврш. непрел. фам. в. ући 1.

умаћи сврш. непрел. (успети трком измаћи некоме) побећи, умакнути, измаћи, одјурити, одјездити - *фам.* збрисати, киднути, клиснути, отпрашити, одмаглити, отперјати, стругнути, здимити, шмугнути, нестати, изветрити, фурнути, запалити

умацкан прид. фам. в. прљав

умереност ж (осећај дозвољеног у понашању) одмереност, такт, мера

уметати несврш. прел. в. уносити

умети несврш. прел. **1** знати, бити способен/вешт, бити вичан/умешан **2** моћи, бити у стању/могућности, имати могућност/способност, имати снаге/моћи, бити кадар/способан

уметник м стваралац, аутор, творац, артиста, креатор, вештак *арх.*, ведета *реїї*.

уметнички прид. **1** артистички **2** креативан, имагинативан, стваралачки, маштовит, оригиналан

уметност ж **1** стваралаштво, креативност, вештина, плодотворност, умеће, инвентивност, креација, способност, продуктивност, инвенција, умење, умешност, стваралачки рад, стварање, творба *реїї*., умедба *реїї*. - *уй*: дело, мајсторство, стручност, таленат, творевина **2** в. умеће 1.

Врсте уметности

музика	сликарство	филм
позориште	вајарство	плес
књижевност	архитектура	стрип

уметнути сврш. прел. в. унети

умеће с **1** знање, извезбаност, компетентност, стручност, спретност, способност, вештина, верзираност, умешност, вичност, окретност, мудрост, дораслост, мајсторство, искуство, увежбаност, искусност, упућеност, мајсторија, рутинираност, обученост, уметност, квалификација, пракса, усавршеност, уходаност, позваност, умење, компетенција, студиозност, квалификованост, наука *фиї*., занат *фам.*, кликер *фам.*, умедба *реїї*. - *уй*. таленат, образованост, техника 1. - *сл*: познавање, сналажљивост, упознатост **2** в. уметност 1.

умешан' прид. вешт, спретан, ви-чан, верзиран, сналажљив, окретан, стручан, способан, професионалан, испрактикован, усавршен, извежбан, дорастао, извештен, истрениран, мајсториски, уходан, обучен, квалифи-кован, довитљив, зналачки, увежбан, упућен, виртуозан, рутиниран, лако-рук, прекаљен, кадар, промућуран, чиграст, видраст *фам.*, виспрен *реј.* - *уй*: брз, еластичан, проверен, нада-рен, гибак - *сл*: навикнут, учинковит, упознат, хитар, искусан

умешан' прид. повезан, уплетен, упетљан, скопчан, спетљан, приве-зан, увезан, инволвиран, инкорпори-ран, у вези *изр.*, у игри *фам.*

умешност ж знање, извежбаност, компетентност, стручност, спретност, умеће, способност, вештина, верзи-раност, вичност, окретност, рутина, мудрост, дораслост, мајсторство, ис-куство, увежбаност, искусност, упу-ћеност, навика, мајсторија, рутинира-ност, обученост, уметност, квалифика-ција, пракса, усавршеност, уходаност, позваност, умење, компетенција, сгу-диозност, квалификованост, умност, техника, наука *фиј.*, занат *фам.*, кликер *фам.*, акрибија *реј.*, умедба *реј.* - *уй*: учинак, разумевање, даровитост, дар, образованост, надареност - *сл*: позна-вање, сналажљивост, упознатост

умиваоник м лавабо, лавор - *реј.* лавандин, лаваман, кадин, лежан, са-хан, леген, каин, лећен - *уй.* судопера

умилност ж в. шарм

умирање с смрт, свршетак, издисај, скончање, суђени час, самртни час, судњи дан, конач *фиј.*, одлазак *фиј.*, крај *фиј.*, нестајање *фиј.*, ецел *реј.* ☉ *фиј.* завршетак, крај, конач, доврше-так, финиш, финале, престанак, смрт *фиј.* - *уй.* прекид

умирити сврш. прел. ☉ (учинити да неко буде миран) смирити, утешити - *фиј.* обуздати, укротити, уздати, зау-здати, зауларити *реј.* ☉ (~ жеђ, глад) утажити, утолити

умирити се сврш. (довести се у ста-ње мира, најчешће после неког стре-са или шока) смирити се, издувати се, охладити се, прибрати се, сабрати се, средити се, сталожити се, уравноте-жити се, искулирати *жарј.*

умишљај м в. решеност

умишљен прид. ☉ в. уображен I. ☉ в. фиктиван I.

умишљеност ж в. уображеност

умност ж в. мудрост

умоболан прид. в. луд

умоболник м в. лудак

умоболница ж в. лудакиња

умобоља ж деменција, безумље, лудило, безумност, сулудост, махни-тост, лудња, френезија, неурачунљи-вост, помахниталост, подивљалост, неумност, застрањеност, бунило, избезумљеност, шашавост, суману-тост, распамећеност, лудост, помама, ментална/умна поремећеност, без-умништво, безглавост, душевна обо-лелост, безумство, болест, душевно растројство, махнит, полудење *арх.*, манија *йсих.* - *сл*: блесавост *йсих.*, хи-стерија

умовати несврш. прел. в. разми-шљати

умолети сврш. прел. в. наговорити I.

умољавати несврш. прел. в. молити

уморан прид. ☉ изнурен, изнемогао, исцрпен, исцрпљен, малаксао, истро-шен, заморен, липсао *фам.*, цркнут *жарј.* ☉ неиспаван, поспан, дремљив, сањив, дремован, снен, успаван, не-пробућен, неразбућен, санен, нераса-њен, спављив, спаваћив *реј.*

уморити сврш. прел. ① изморити, истоштити, изнурити, исцрпсти ② в. убити

уморити се сврш. малаксати, ослабити, изнемоћи, клонути, колабирати, истрошити се, посустати, исцрпсти се, балдисати, јењати, здвојити, колапсирати, умрети *фам.*, крепати *фам.*, липсати *фам.*, рикнути *фам.*

умотворина ж ① умотвор, креација, производ, резултат, дело - *уй.* творевина ② (народно стваралаштво) * - *суж.* пословица, басна, прича, заговетка

умрети сврш. непрел. преминути, умрети, скончати, пресвиснути, издахнути, упокојити се - *фам.* угинути, крепати, скапати, свиснути, угасити, липсати, одапети, црћи, рикнути, бацити кашику *изр.*, отегнути папке *изр.*; лепухнути *реџ.*, преставити се *арх.* - *уй.* погинути

умртвити сврш. прел. ① в. убити ② анестезирати, опити, наркотизирати - *уй.* омамити

уназад прил. ① (у правцу задње стране) назад, натрашке, унатрашке, натраг, обрнуто, обратно, у рикверц ② (временски) раније, пре, у прошлости - *уй.* некада 1.

уназадити сврш. прел. (учинити неког или нешто заосталим) погоршати, покварити, променити нагоре, нашкодити (нечему), регресирати - *уй.* уништити

унајмљивач м в. рентијер

унакажен прид. в. ружан

унаказити сврш. прел. в. упропастити 1.

унаоколо прил. в. свуда

унизверен прид. избезумљен, паничан, неприсебан, пометен, сметен, изван себе, у паници, безуман, распа-

мећен, неразборит, неуравнотежен, луд *фиј.* - *уй.* љут, уплашен

унеколико прил. в. донекле

унесрећити се сврш. непрел. (доживети неку несрећу, лоше проћи) настрадати, пропасти, доживети удес, усрећити се *ирон. фам.*

унети сврш. прел. (ставити унутра, у унутрашњост нечега) убацити, уклопити, припојити, уметнути, угурати, укључити, углавити, увести, увући, уврстити, инкорпорирати, прикључити - *фам.* забити, турити, утрпати, гурнути, утерати, увалити, набити, нагурати, стрпати, уфурати *жарј.*

универзалан прид. в. свеобухватан

универзитетски прид. в. академски 1.

универзум м в. васиона

унизити сврш. прел. понизити, осрамотити, дискредитовати, компромитовати, озлогласити, укаљати, опљунути *фам.* - *уй.* окривити, осумњичити

унија ж в. удружење 1.

уникатан прид. в. посебан 1.

уникатно прил. в. посебно 1.

уникатност ж в. посебност

униформност ж в. неоригиналност

уништавање несврш. прел. упропаштавање, упропаштавање, урушавање, руинирање, сакаћење *фиј.*

уништавати несврш. прел. упропаштавати, штетити, рушити, руинирати, упропашћивати, сатирати, скрнавити, сакатити *фиј.*

уништен прид. упропашћен, разорен, руниран, згромљен, смрвљен, сможден, затомљен, дотучен, растурен, ојаћен, срушен, порушен, разрушен, скршен, скрхан, разграђен,

разбијен, затрт, сатрвен, здробљен, девастиран, сатрвен - уи. поломљен, повећен

уништење с в. пропаст

уништив прид. ❶ в. савладив ❷ в. ломљив

уништити сврш. прел. ❶ разорити, докрајчити, руинирати, искоренити, упропастити, девастирати, изгазити, згромити, погазити, згазити, смрвити, смрскати, разбуцати, унаказити, смождити, затрти, десетковати, затомити, угући, демолирати, обурвати, растурити, осакатити, потрти, ојадити, срушити, затући, дотући, порушити, затрети, разрушити, опустошити, окрњити, сатрети, распршити, затровати, покварити, скршити, утаманити, уклонити, разбиити, смлавити, здробити све пред собом, разбиити као дете звечку, сравнити са земљом, разбиити у прах, сагорети *фиї.*, упрскати *фам.* - уи: поубијати, деформисати, касалити 2., исцрпсти, онемогућити, победити, тући, поништити ❷ в. упропастити 1.

уносити несврш. прел. увлачити, метати, завлачити, инкорпорирати, трпати, придодавати, додавати, укључивати, уметати, уједињавати, утрпавати

унутар прил. (за место) унутра, у, изнутра, у оквирима (нечега), у оквиру

унутра прил. ❶ (за правац) у нешто, у оквиру, према унутрашњости ❷ (за место) унутар, у, изнутра, у оквиру

унутрашњи прид. (који је унутра, унутар нечега) унутарњи, нутрашњи, нутарњи, неспољни

унутрашњост ж ❶ унутарњост ❷ в. утроба ❸ (покрајина даље од главног града) провинција

уобичајен прид. ❶ обичан, сталан,

устаљен, свакидашњи, ординаран, свакодневан, нормалан, регуларан, правилан, обичајан, утврђен, свагдашњи, редован, редовит, стабилан, рутиниран, ваздашњи *реї.*, перманентан *форм.*, прописан *форм.* ❷ в. сувопаран

уобичајеност ж ❶ в. неоригиналност ❷ в. обичај 1.

уобличен прид. обликован, завршен, направљен, уређен, формиран, сређен, профилисан, профилиран, дотеран

уобличеност ж в. формираност

уображен прид. ❶ претенциозан, надмен, високопаран, обестан, самољубив, снобовски, надувен, ташт, безобзиран, неотесан, самодопадљив, арогантан, кочоперан, покондиран, оссион, сујетан, блазиран, нарцисоидан, високоуман, препотентан, охол, дрзак, разметљив, горд, умишљен, хвалисав, пун себе, подигнутог носа, дрчан, доминантан, нашепурен, филозофски *фиї.*, надут *фиї.*, поносан *фиї.*, гиздав *реї.*, прчевит *реї.*, узносит *реї.*, прпошан *реї.*, каћиперан *реї.*, мудрослован *реї.*, напухан *хрв.* - уи: досадан, злобан, себичан ❷ в. фиктиван 1.

уображеност ж препотенција, ароганција, осорност, гордост, охолост, надменост, извештаченост, нарцисоидност, таштина, надуваност, дрчност, кочоперност, самољубље, бахатост, умишљеност, сујета, дрскост, безочност, високопарност, хвалисавост, самодивљење, сујетност, обесност, претенциозност, оссионост, дрзовитост, каћиперност, обест, безобразлук, безобзирност, самољубивост, покондиреност, разметљивост, самодопадност, грубост, надутост, арогантнос, понос *фиї.*, надувеност *фиї.*, прпошност *реї.*, напуханост *хрв.*

образење с в. фантазија

образила ж с в. машта

очавати несврш. прел. опажати, примећивати, увиђати, виђати, замјетати *хрв.*

очити сврш. прел. ① в. угледати ② в. разумети 1.

очљив прид. в. очигледан

очљивост ж в. очевидност

упадљив прид. в. очигледан

упаковати сврш. прел. спаковати, запаковати, смотати, умотати, замотати, запакирати, завити

упала ж мед. (~ ткива, неког органа) запаљење, запаљеност, инфламација

упалити сврш. прел. ① (изазвати горење) в. потпалити ② безл. успети, поћи за руком, профункционисати, прорадити ③ (јако огрејати) ожарити, упећи, ожегнути, ожећи, опржити, упржити

упаљач м вој. в. капсула 1.

упасти сврш. непрел. ① банути, навратити, свратити, појавити се, наврнути, натрчати, налетети, сврнути, вирнути, наићи изненада, доћи коме накратко, обрети се, наићи, искрснути, завратити, нагазити, хрушити *реј.*, бахнути *арх.*, допасти *арх.* - *уй*: ступити, ући ② в. запасти

уперити сврш. прел. упрети, устремити, усмерити, управити, нациљати, нанишанити, визирати *фиј.*

упетљан прид. в. уплетен

упетљати сврш. прел. в. запетљати 1.

упетљати се сврш. в. укључити се

упећи сврш. прел. (јако огрејати) в. упалити 3.

упецати се сврш. фам. в. насести

упечатљив прид. (који оставља снажан утисак) незабораван, за памћење, убедљив, упадљив, маркантан,

специфичан, посебан, дојмљив *хрв.* - *уй*. приметан, величанствен

упијање с апсорпција, усисавање, увлачење

уписати се сврш. учланити се, ући, приступити, прићи, кренути - *уй*: прикључити се

упит м в. испитивање

упити сврш. прел. (~ течност) натопити се, апсорбовати, усисати, увући

уплашен прид. ① (који осећа страх) заплашен, престрашен, застрашен, устрашен, преплашен, у страху - *уй*. неспокојан, престрављен ② брецнут, тргнут, трзнут

уплашити сврш. прел. (изазвати страх) заплашити, застрашити, препасти, преплашити, престрашити, застрашити, брецнути, устрашити, пренути - *уй*. престравити, изненадити 1.

уплашити се сврш. прел. (осетити страх) престрашити се, препасти се, брецнути се, упрпити се, скаменити се, утроњати се *фам.*, напунити гаће *изр. фам.*, усрати се *нар.*, укењати се *нар.*

уплетен прид. умешан, упетљан, повезан, скопчан, спетљан, привезан, увезан, инволвиран, инкорпориран, у игри *фам.*

упливати сврш. непрел. фам. *фиј.* в. започети 1.

уплитати се несврш. (бавити се туђим проблемима) петљати се, мешати се, упетљавати се, пачити се, плести се, гледати туђа посла, забадати нос *изр.*, бити у свакој чорби мирођија *изр.*

упознати сврш. прел. (некога о нечему) информисати, обавестити, извести - *уй*. обавестити

упора ж в. бедем 1.

упоран прид. ① в. устрајан ② в. тврдоглав ③ в. пркосан

упоредан прид. ① напоредан, паралелан ② (који се заснива на поређењу) поредбени, компаративан

упоредив прид. в. сличан

упоредо прил. в. напоредо

упоришни прид. в. носећи

упориште с ① в. основа 1. ② в. штаб 1. ③ в. узданица 1.

упорност ж ① в. тврдоглавост 1. ② в. одлучност

упослен прид. в. заузет 1.

упослити сврш. прел. в. поставити 1.

употреба ж ① коришћење, кориштење, примена, примењивање, употребљавање, упораба *хрв.* ② (ставити у употребу) в. погон 1.

употребити сврш. прел. ① (учинити нешто с нечим чему је то намењено) искористити, применити, послужити се, упорабити *хрв.* ② (~ некога за нешто зло, лоше) в. злоупотребити

употребљавати несврш. прел. служити се, оперисати, управљати, руковати, баратати, маневрисати, манипулисати, уживати, рабити, користити, користити се, упорабљивати *хрв.* - сл: примењивати

употребљив прид. од користи, користан, искористив, сврховит, пробитачан - уи. погодан

упошљавање с в. ангажман 1.

управа ж администрација, кабинет, надзорништво, управна служба, правитељство, управна власт, егзекутива, извршна власт, апарат, девлет *арх.*, магистрат *арх.*, администраторство *арх.*, попечитељство *арх.*

управитељ м *арх.* в. управник 1.

управити сврш. прел. в. упрети

управљање с руковођење, вођство, владање, предвођење, манипу-

лисање, поступање, лидерство, руковање, маневрирање, маневрисање, менаџмент, команда, администрација, старешинство, управа, упућивање, надзирање, дириговање *фиј.*, кормиларење *фиј.*, крмарење *фиј.* - сл: доминација, равнање, вођење

управљати несврш. непрел. ① руководити, водити, господарити, газдовати, господовати, председати, председавати, предводити, бити на челу, имати власт, имати моћ, столовати, боговати, кормиларити *фиј.*, дрмати *реј.* ② в. употребљавати ③ (нечим) в. возити

управљач м волан, кормило

управљачки прид. административни, руководствени, регулацијски, извршни, управни, регулативни, дирекцијски

управни прид. в. управљачки

управник м ① старешина, руководилац, администратор, шеф, равнаатељ, руководилац, пословођа, главни, говерно *реј.*, менаџер *фам.*, бос *жарј.*, управитељ *арх.*, человођа *реј.*, капо *реј.*, деловођа *реј.*, комесар *реј.*, капоња *реј.* - уи: лидер, владар - сл: режисер, референт ② в. лидер 1. ▼ уи. домаћин

упражњавати несврш. непрел. практиковати, окупирати се - уи: бавити се

упражњен прид. (о месту) слободан, ослобођен, незапоседнут, испражњен, незаузет

упрегнути сврш. прел. в. ангажовати

упрети сврш. прел. уперити, устремити, усмерити, управити, нациљати, нанишанити, визирати *фиј.*

уприличити сврш. прел. удесити, уредити, приредити, спремити, начинити

уโรปастити сврш. прел. ① унередити, нагрдити, искварити, унаказити, оштетити, покварити, пореметити, разбаталити, нарушити, поштетити, баталити *фам.* - уй: разбити, срушити ② в. уништити 1.

уโรปашћивати несврш. прел. в. уништавати

упрскати сврш. прел. (нешто погрешно урадити) забрљати, засвињити, усвињити, засрати *нар.*, зајебати *нар.* - уй. погрешити, покварити

упустити се сврш. прел. (~ у нешто, почети нешто радити) посветити се (нечему), запослити се (нечим), окупирати се (нечим), предати се (нечему), забавити се (нечим), заокупити се (нечим), препустити се (нечему), пустити се (нечему), одати се (нечему), ангажовати се (нечим)

упутити сврш. прел. в. адресирати 2.

упутити се сврш. кренути, поћи, запутити се, покренути, отиснути се, стартовати, маћи се, покренути се, закорачити, занети се, устремити се, макнути се, запуцати *фам.*, мрднути се *фам.*, ударити *фам.*, потегнути *фам.*, ганути *арх.* - уй. ући, почети

упућен прид. ① (који познаје материју о којој се ради) упознат, обавештен, информисан, извештен, верзиран, зна знање *жарг.* ② в. умешан 1.

упућеност ж в. обавештеност

упуцати сврш. прел. ▼ уй. убити

уравнотежавати несврш. непрел. в. вагати 2.

уравнотеженост ж в. равнотежа 1.

урадити сврш. прел. ① (извршити какву радњу) урадити, починити, извести, учинити, предузети ② (завршити с неком радњом) обавити, остварити, спровести, завршити, из-

вршити, средити, реализовати, направити, припремити, довршити, апсолвирати, спремити, окончати, решити, разрешити, произвести, докрајчити, зготовити, направити, приредити, начинити, уредити, свршити, углавити, израдити, арондирати *реџ.*, заокружити *фиј.*, апсорбовати *фиј.*, замесити *фам.*, докочати *реџ.*, актуализирати *хрв.*, истерати до краја *изр.*

урађен прид. ① в. завршен ② в. сређен 1. ③ *жарг.* в. пијан

уранити сврш. непрел. (доћи или почети нешто прерано; устати рано) поранити, преуранити, подранити

ургентан прид. в. хитан

уредан прид. ① (који се држи реда) чист, педантан, минуциозан ② (који се одржава у реду) уређен, сређен, намештен, организован ③ в. (који одговара одређеним захтевима, нормама) савестан, тачан - уй. послушан, добар, фин ④ в. законит

уредба ж в. одлука 1.

уредити сврш. прел. ① (довести у ред) средити, наместити, дотерати, поспремити - уй. очистити, преуредити ② (увести правила) удесити, одредити, нормирати ③ в. завршити

уређај м машина, справа, направа, апарат, механизам, машинерија, кресач *арх.*, апаратура *арх.* - уй. патент

уређен прид. ① в. украшен ② в. уобличен ▼ уй. уобичајен 1.

уређење с ① адаптација (~ стана), преуређивање, сређивање, реновирање, преуређење, уређивање, опремање ② в. систем 1.

урлање с ① в. тутњава 1. ② в. дерање 1.

урлати несврш. непрел. цичати, галамити, викати, бучати, дерати се, ври-

скати, дречати, грајати, надвикивати се, узвикивати, издирати се, лармати, скичати, кричати, ричати, драти се, кликтати, бечати, арлаукати, алакати, пиштати, извикивати, рикати, цијукати, брујати, дерњати се, парати (неком) уши, дизати цеву, грмети, јаукати, грактати, баукати, јалакати *реї.*, бречати *реї.*, ревати *реї.*, халакати *реї.*, ћакати *реї.*, руљати *реї.*, крештати *фам.*, чепити жвале *ексїр.* - *уй:* дозивати, беснети

урликање с в. драње

урликати несврш. непрел. в. дерати се

урна ж ћуп, амфора, ваза, вазна, ибрик, врч, пехар, бардак, жара, крчаг, кондир, покал *реї.*, букара *реї.*, боцуњ *реї.*, роменча *реї.*, тестија *реї.*, ваз *арх.* бокал *суж.*

урођен прид. природен, својствен, наслеђен, у крви - *уй:* домаћи, важан

урок м ① враџбина, чар, магија, чаролија, чудо, трик, чари, чини, опсена, обмана, устук, бајалица, гаталица, гатка, магичност, чин, врачарија, чаробњаштво, чаробништво, бајавица *реї.*, врача *реї.*, бајалуша *реї.*, мађија *реї.*, бајаница *реї.*, сихир *реї.*, некроманција *реї.*, басма *реї.*, некроманција *реї.*, запис *реї.*, негроманција *реї.*, басна *реї.* црна магија *суж.*, - *уй:* врачање, амајлија ② клетва, проклетство, амин, усуд, анатема, несрећа, зла судбина, амен, зла срећа, зла коб, проклетиња *фам.*

урота ж в. диверзија 1.

уручивање с в. испорука

уручивати несврш. прел. (додавати из руке у руку) пружати, предавати, додавати, давати, пребацити, достављати

уручити сврш. прел. (дати из руке у руку) пружити, дати, предати, додати, пребацити, доставити - *уй.* испо-

ручити

урушавати несврш. прел. (доводити у опасност; систем, партију и сл.) в. нарушавати

усавршен прид. дотеран, побољшан, набуџен *фам.*, збуџен *фам.*

усавршити сврш. прел. (учинити бољим, новијим) побољшати, надоградити, доградити, набуџити *фам.*, скалабуџити *фам.*, збуџити *жарї.*

усагласити се сврш. в. договорити се

усаглашавање с ① (окупљање ради договора) договарање, већање, сагласност, нагодба, расправа, конгруенција, слагање, дебата, конференција, окупљање, разговор, дискусија - *уй:* слога, уговор, гомила, заседање ② в. договор

усаглашеност ж в. сложеност 1.

усамити се сврш. прел. (остати сам, одвојити се од света) осамити се, повући се, изоловати се, издвојити се, повући се у самоћу, искључити се, затворити се *фиї.*

усамљен прид. ① (који има осећај самоће) сам, самотан, чамотан, остављен, без игде икога *изр.*, без кучета и мачета *изр.*, сам као пањ *изр.* ② (који се осамио) осамљен, изолован, повучен, издвојен, удаљен, одељен, одвојен

усахнуо прид. в. увео

усвајање с адопција, адоптирање, усвојење, адоптација, усињење *реї.* посињење *суж.*,

усвињен прид. в. прљав

усвојен прид. ① посвојен, присвојен, адоптиран ② научен, прихваћен, схваћен

усвојеник м пасторче, посвојак, посвојче, посвојеник, адоптат *форм.*, храњеник *реї.* - *суж:* поћерка, пасторак, пасторка, посинак

усвојење с адопција, усвајање, доптирање, доптација, усињење *реџ.* посињење *суж.*,

усвојити сврш. прел. прел. ① адоптирати, примити, пригрлити, преузети, посвојити, узети под своје, одомаћити *фиџ.*, покћерити *суж.*, посинити *суж.*, усинити *суж.* ② в. потврдити 2. ③ в. научити

уседелица ж бабадевојка, стара девојка, девојка *фиџ.*, усједелица *реџ.*, усиђелица *реџ.*, стара фрајла *йоџ.*

усек м (тесан планински пролаз) в. кланац

усељеник м (онај који је однекуд дошао) в. досељеник

усијан прид. ① в. врео 1. ② *фиџ.* в. бесан

усиљен прид. вештачки, крут, уштогљен, укочен, извештачен, неприродан, завезан, суздржан, стиснут, артифицијалан, службен *фиџ.*, уштиркан *фам.*, као свињска нога *фам. изр.*, заузлан *реџ.*

усиљеност ж ① в. претварање 1. ② в. строгаћа

усисавање с в. упијање

усисавати несврш. прел. ① упијати, увлачити, примати, апсорбовати, узимати ② в. удисати 1.

уситнити сврш. прел. ① (~ новац) раситнити, променити, разбити *фам.* ② (поделити или разбити у ситне делиће) размрвити, здробити, смрскати, смождити, раздробити, издробити, размрскати

уситњавати несврш. прел. в. раздвајати - уџ. уситнити

ускладити се сврш. ① в. уклопити се ② в. договорити се

усковид прид. в. тврдоглав

усковитлан прид. буран, узбуркан, узвртложен, вихоран, ускомешан,

турбулентан, ковитлав, вртложан, немиран

ускогруд прид. в. себичан

ускомешан прид. в. усковитлан

ускомешати сврш. прел. в. уздрмати

ускоро прил. убрзо, у скором, за кратко време, за који час, за који трен, врло брзо, још мало, за који минут, само што није - уџ. одмах, сад

ускраћен прид. в. обесправљен

Ускрс м Васкрс, Вазам *арх.*

ускрснути сврш. непрел. ① васкрснути, оживети, поново оживети, устати из мртвих *изр.*, вратити се с онога света *изр.* ② *фиџ.* активирати се, оживети, обновити се, освежити се, живнути, вратити се у живот, покренути се, помладити се, заживети, пробудити се, повратити се, раздрмати се, препродити се, васкрснути *фиџ.*, дићи се из пепела *изр.*, поживети, устати из мртвих *изр.*

услов м (оно што се треба испунити) предуслов, увјет *хрв.*

усложнити сврш. прел. в. запетљати

услужан прид. в. сусретљив

усмен прид. вербалан, оралан, разговорни, говорни, језични, изречен, исказан

усмереност ж в. стадоженост

усмерити сврш. прел. в. упрети

усмртити сврш. прел. в. убити

усмртити се сврш. в. убити се

успанан прид. в. сањив

успананост ж в. сањивост

успаничен прид. в. избезумљен

успевати несврш. непрел. ① напредовати, уздизати се, просперирати, успињати се, ићи напред, развијати се, издизати се, напредовати у служби, имати успеха, пењати се, аванзовати *фам.* ② в. расти

успео прид. *в.* успешан 1.

успети сврш. непрел. ① *в.* пробити се
② *в.* постићи

успех *м в.* резултат

успешан прид. ① успео, наочит, продоран, истакнут ② *в.* чувен

успешност *ж в.* резултат

успињати се несврш. ① *рефл.* узвеврати се, верати се, пењати се, обавијати се, вити се, пентрати се, вешати се, вијугати се, овијати се, провлачити се, кешати се *жарі.* ② *нейрел. в.* успевати 1.

усплахирен прид. ① *в.* узнемирен
② *в.* одушевљен

успомена *ж* сећање

успон *м в.* раст 4.

успоравати несврш. непрел. *в.* кочити

успорен прид. ① (слабо покретан) спор, полагаан, тром, као пуж, као корњача ② (који се споро развија) постепен, поступан, спор

успоставити сврш. прел. *в.* утемељити 1.

усредсређен прид. концентрисан, фокусиран, усмерен, усредоточен, позоран, - *уй.* прибран

усредсређеност *ж в.* сталоженост

усређивати несврш. прел. увесељавати, разгаљивати, радовати, забављати, пружати радост/срећу, галити

усређити сврш. прел. (донети срећу и радост неком) развеселити, озарити, разведрити, развеселити, раздрагати, увеселити, пријатно изненадити, орасположити, обрадовати - *уй.* изненадити

усређити се сврш. непрел. ① *в.* обрадовати се ② *ирон. фам.* унесређити се

установан прид. *в.* легалан

устајалост *ж в.* учмалост

устајао прид. ① *в.* покварен 2. ② *в.* труо ③ *в.* похабан 1. ▼ *уй.* смрдљив

усталасан прид. *в.* таласат

устаљен прид. ① *в.* уобичајен 1. ② *в.* поуздан 1. ③ *в.* трајан

устанак *м в.* побуна 1.

устаник *м* (онај који диже буну против политичке власти) бунтовник, побуњеник

установа *ж* институција, администрација, биро, секретаријат, канцеларија, служба, завод, пословница, заповедништво, писарница, дирекција, уред, надлештво, комора, испостава, офис *фам.*, канц *жарі.*, ларија *жарі.*, писарна *арх.*, реферада (место где ради референт) *рей.*, тајништво *хрв.*

установити сврш. прел. ① *в.* утемељити 1. ② *в.* схватити ③ *в.* прозрети 1.

установљен прид. ① *в.* прецизан 1. ② *в.* утемељен

у ствари прил. заправо, ипак, односно, ако ћемо право, де фацто, додуше, ако се право узме, све у свему, то јест, мора се признати, кад се све размотри, фактички, практички, фактично *фам.*, у бити *хрв.*

устезати се несврш. устручавати се, стидети се, снебивати се, уздржавати се, либити се, суздржавати се, вајкати се, зазирати, скањивати се, презати, оклевати, накањивати се, лецати се *рей.* - *уй.* одуговлачити *сл:* збуњивати се, бојати се

устрајан прид. ① постојан, непроменљив, непопустљив, непроменљив, непоколебљив, истрајан, упоран, принципијелан, консеквентан, дурашан, стабилан, устаљен - *уй:* поуздан, стваран, снажан, дисциплинован ② *в.* отпоран

устрајност *ж* истрајност, дослед-

ност, постојаност, неуморност, непоколебљивост, ревност, стабилност, поузданост, непроменљивост, непопустљивост, константност, непроменљивост, перманентност, окорелост *фам.* - *уй*: устаљеност, отпорност, континуитет, храброст, тврдоглавост, стрпљивост

устрелити сврш. прел. *в.* убити

устремити сврш. прел. *в.* упрети

устремити се сврш. насрнути, навалити, напасти, спопасти, јурнути, нахрушити, касапити, салетети, стиснути, налетети, притиснути, препасти, нагрнути, ударити, атаковати, запуцати

устројство *с в.* систем I.

устручавање *с* снебивање, устезање, сустезање, либљење, скањивање, накањивање, премишљање, вајкање, женирање - *уй*. одуговлачење, стид

устручавати се несврш. устезати се, снебивати се, стидети се, уздржавати се, либити се, суздржавати се, вајкати се, зазирати, скањивати се, презати, оклевати, женирати се *фам.*, накањивати се *фам.*, лецати се *реџ.* - *сл*: збуњивати се, бојати се

усуд *м в.* судбина

усукан прид. **1** *в.* сув I. **2** *в.* мршав

усукати се сврш. *в.* смршати

усхит *м в.* усхићеност

усхићен прид. одушевљен, очаран, задивљен, раздраган, ентузијастичан, пасиониран, занесен, полетан, егзалтиран, понесен, френетичан, узбуђен, загрејан, омамљен

усхићеност *ж жар*, острашћеност, занесеност, ентузијазам, ватра, занос, усхит, усхићење, опијеност, жестина, раздраганост, одушевљење, еуфорија, занесењаштво, опчињеност, занетост, екстаза, пасиони-

раност, очараност, опојност, залућеност, пијанство *фиї*.

усхићење *с в.* усхићеност

утаначити сврш. прел. *в.* уговорити

утањити сврш. непрел. **1** *в.* смршати **2** *в.* осиромашити

утвара *ж* приказа, змај, сен, сабласт, авет, ала, привид, сновиd, дух, страшило, мора, сањарија, аждаја, причина, баук, обмана, привиђење, страшно биће, симулакрум, митско биће, вешћа *реї.*, ажделија *реї.*, фантом *фам.*, вештегара *нар.*, цопрница *нар.*, аждаха *арх.*, прилика *реџ.*, фантазма *реџ.* - *уй*: чудовиште, визија, халуцинација

утврда *ж в.* бедем I.

утврдити несврш. прел. **1** *в.* доказати **2** *в.* схватити

утврђење *с 1* *в.* бедем I. **2** *в.* тврђава

утврђивање *с в.* испитивање

утврђивати несврш. прел. *в.* потврђивати

утемељен прид. **1** *в.* доказан **2** *в.* основан

утемељивач *м в.* оснивач I.

утемељити сврш. прел. **1** поставити, организовати, устројити, засновати, основати, установити, конституисати, отворити, успоставити, фундирати, формирати, направити, конституирати *хрв.*, организовати *хрв.* - *уй*. обновити **2** *в.* образложити

утерати сврш. прел. *в.* унети

утешити се сврш. *в.* прежалити

утисак *м* осећај, осећање, дојам, импресија, филинг *жарї.* - *уй*. предосећај

утицај *м* деловање, уплив, моћ

утицајан прид. **1** уважен, поштован, достојанствен, ауторитативан, проверен, угледан, меродаван, виђен,

цењен, уважаван, признат, прихваћен, афирмисан, отмен, господствен, улађен, ауторитетан, профињен, господски, моћан, многопоштован *форм.* - *уй:* фин, охол **⊕** в. цењен I.

утицати несврш. непрел. (имати утицај) деловати, одражавати се

утишати сврш. непрел. (~ јачину, интензитет) в. стишати

уточиште с избеглиштво, прихватилиште, збег, прибежиште, склониште, закриље, скривалиште, заштита, заклон, скровиште, заклониште, убежиште, азил *фиї.*

утрка ж в. трка

утроба ж трбух, абдомен, стомак, изнутрица, унутрашњост, унутрашњи органи, стомачна шупљина, желудац, дроб *реї.*, тџа *геч.*

утрчати сврш. непрел. фам. *фиї.* в. ући I.

утући сврш. прел. **Ⓛ** в. уништити I. **⊕** в. пребити

утучен прид. безвољан, равнодушан, депресиван, снужден, летаргичан, тмуран, индолентан, апатичан, нерасположен, индиферентан, сломињен, хладан, безизражајан, безбојан, туробан, небрижан, млитава, клоноу, атоничан, покуњен, неспокојан, беживотан, беспомоћан, слаб, учмао, нехајан, анксиозан, обузет мртвилком, флегматичан, бесполетан, безживости, устајао, натмурен, опуштен, неживотан, неосетан, чамотан, отупео, меланхоличан, сив, малодушан, обамро, баровит *фиї.*, анемичан *фиї.*, туп *фиї.*, запарљожан *фиї.*, погружен *реї.*, шоњав *фам.*, сатрвен *ексїр.*, скрхан *ексїр.*, чаман *реї.* - *уй:* досадан, уморан

утученост ж в. туга

ући сврш. прел. непрел. **Ⓛ** *нейрел.* ступити, увући се, крочити, заћи, закорачити, упасти, загазити *фиї.*, улетети *фиї.* *жарї.*, унићи *реї.*, утрчати *фам.* *фиї.*, умарширати *фам.* *фиї.*, ускочити *фам.* *фиї.*, упливати *фам.* *фиї.*, уфурати се *жарї.* **⊕** *нейрел.* в. учлани-ти се **▼** *уй.* упасти, упутити се

уфачловати сврш. прел. (привити завојем) увити, превити

ухапсити сврш. прел. заточити, затворити, ухватити, интернирати, ограничити кретање, утамничити, лишити слободе, ухитити *реї.*, узаптити *арх.*, арестирати *реї.* притворити *суж.*

ухапшеник м кажњеник, затвореник, хапшеник, заробљеник, заточеник, кривац, оптуженик, рештанг, логораш, апшеник *реї.*, узник *реї.* осуђеник *суж.*,

ухватити сврш. прел. **Ⓛ** дохватити, зграбити, шчепати, ћапити, приграбити, узети, латити се, дочепати се, домоћи се, гепити, пограбити, уграбити, дограбити, апити *реї.*, лапити *реї.*, шћапити *фам.* **⊕** в. ухапсити **⊕** в. укапирати

ухода м шпиујун, вребач, жбир

уходан прид. в. верзиран

уходаност ж в. умешност

уходити несврш. прел. в. шпијунирати 2.

ухолажа ж зоол. (лат. *Forficula auricularia*) штирга

уцвељеност ж в. туга

уцена ж уцењивање, изнуђивање, изнуда, претња, присила, принуда, присиљавање, рекет *суж.*, рекетирање *суж.* - *уй.* притисак 2.

уцепити сврш. прел. в. укрстити

уциркати се сврш. фам. в. напити се

уцртати м в. стави у записати

учвршћен прид. в. причвршћен

учен поид. в. образован

ученик м ђак, школарац, полазник (неке школе) - *суж*: основац, средњо-школац, студент, бруцош (студент прве године), постдипломац, курсист, апсолвент (~ који је апсолвирао)

ученост ж (укупност знања) образовање, ерудиција, знање, образованост, школованост, начитаност, едукација, наображеност, школовање, високообразованост, просвећеност, стручност, поткованост, израженост, верзираност, наобразованост, наобразба *хрв.*

учењак м в. научник

учење с (посебан правац у науци) смер, школа, правац - *уй.* варијанта

учесник м в. актер

учестао прид. фреквентан, понован, многократан, вишекратан *хрв.*

учествовање с в. учешће

учешће с ангажман, удео, ангажованост, интервенција, деловање, ангажовање, партиципација, посредовање, учествовање, допринос, сврстаност, уплитање, узимање учешћа (у нечему) - *уй:* помоћ, труд

учинак м **О** в. исход **О** в. достигнуће **▼** *уй.* умешност

учинити сврш. прел. сврш. прел. обавити, остварити, урадити, завршити, извршити, извести, спровести, средити, реализовати, приправити, припремити, довршити, апсолвирати, спремити, окончати, решити, починити, разрешити, произвести, докрајчити, зготовити, направити, приредити, начинити, уредити, свршити, углавити, изградити, арондирати *рей.*, заокружити *фи.*, апсорбовати *фи.*, замесити *фам.*, докочити *рей.*, актуализирати *хрв.*, истерати до краја *изр.*

учинковит прид. **▼** *уй.* умешан

учионица ж слушаоница, предаваоница, кабинет, вежбаоница (~ у којој се вежба) *суж.*, аудиторијум *арх.*, учиона *хрв.*

учитељ м наставник, предавач, инструктор, просветар *фам.*, просветни радник *форм.*, уца *фам.*, професор *суж.*

учити несврш. прел. **О** обучавати, образовати, научавати, спремати, просвећивати, школовати, просветљивати, подучавати, оспособљавати, предавати, поучавати, оварисати, упућивати, припремати, едуковати, науковати, показивати, развијати, наображавати *арх.*, инструирати *рей.* - *уй:* тренирати, васпитати **О** едуковати се, образовати се, изучавати, испитивати, истраживати, спознавати, студирати, дознавати, увежбавати се, проматрати, проучавати, вежбати се, стицати знање **▼** *уй.* штробати

учкур м в. уже 1.

учланити се сврш. уписати се, ући, приступити, прићи - *уй:* придружити се, пристати

учмалост ж колотечина, свакодневица, мртвило, једноличност, рутина, доколица, устајалост, парлог, мртво море, стереотипност, таворење, стагнација, плесан, жабокочина *фи.* - *уй:* животарење, досада, чамотиња

учмао прид. беспомоћан, слаб, безвољан, утучен, равнодушан, малаксао, депресиван, нестабилан, несигуран, тром, летаргичан, тмуран, тетурав, индолентан, апатичан, нерасположен, индиферентан, сломљен, хладан, безизражајан, безбојан, туробан, небрижан, млитав, клонуо, атоничан, покуњен, неспокојан, беживотан, духовно неосетљив, једнолик, немоћан, нехајан, анксиозан, обузет мртвилом, флегматичан, бесполетан, без жи-

вост, устајао, натмурен, опуштен, неживотан, неосетан, чамотан, отупео, меланхоличан, сив, малодушан, обамро, баровит *фиї.*, анемичан *фиї.*, туп *фиї.*, запарложен *фиї.*, погружен *реї.*, шоњав *фам.*, сатрвен *ексїр.*, скрхан *ексїр.*, чаман *реї.* - *уй:* досадан, уморан

учтивост ж уљудност, угодност, углађеност, профињеност, љубазност, сусретљивост, финоћа, рафинираност, културност, уљуђеност, центлеменство, удворност, сублимност, отменост, пријазност, доличност, пожртвованост, несалетљивост, несебичност, просвећеност, услужност, образованост, наметљивост, одгојеност, пристојност, витештво *фиї.* - *уй:* јунаштво, великодушност, племенитост, храброст

уџерица ж колиба, дашчара, барака, страћара, кућерак, ћумез, поземљуша, уџера, појата, клет, чатрља, вајат *реї.*, шупа *фам.*, бурдељ *арх.* - *уй:* изба, кућа

ушара ж зоол. в. сова

ушепртљати се сврш. в. збунити се

ушкати се сврш. фам. в. напити се

ушкопити сврш. прел. в. уштројити

уштва ж в. гад

уштеда ж уштеђевина - *уй.* вишак

уштогљен прид. в. усиљен

уштогљеност ж в. строгаћа

уштројити сврш. прел. ушкопити, кастрирати

ушће с (место где се река улива у другу реку или море) * - *уй.* рукавац

Ф ф

фабрика ж (индустријско предузеће) творница

фабула ж радња, садржај, след, ток - уй. прича

фаворит м ❶ в. мезимац ❷ *сиорџи*. (онај који има нејвеће шансе за победу) *

фаза ж (период у развоју нечега) стадијум, степен, етапа, стање, степен - ник *фиџи*. - уй. период, моменат

фазан м зоол. (лат. Phasianus colchicus) гњетао *реџи*.

фазон м ❶ *фам. в.* трик 1. ❷ *фам. в.* шала ❸ *фам. в.* мода

фајл м в. досије

фактичан прид. ❶ в. сигуран 1. ❷ в. прави

фактор м чинилац

факултет м висока школа, свеучилиште, академија, факс *фам.*, школа *фам.* - сл: универзитет, институт, уметнички факултет

факултетски прид. в. академски 1.

фалинка ж в. мана

фалити несврш. непрел. (немати довољно) недостајати, мањкати, оску-

девати (у нечем) - уй. требати

фаличан прид. в. неисправан

фалсификат м ❶ кривотворина, лажњак *фам.* ❷ в. лаж

фалсификован прид. кривотворен, лажан, крив *реџи*. - уй. тобожњи

фалсификовати несврш. прел. ❶ кривотворити, лажирати ❷ в. лагати

фалус м в. пенис

фалширати несврш. непрел. дистонирати

фама ж (непроверена, најчешће нетачна вест или прича) гласина, патка, урбана легенда

фамилија ж в. породица

фантазија ж (слика маште, виђење нечег нестварног) привид, илузија, опсена, привиђење, халуцинација, сањарија, фатаморгана, причина, фантазмагорија, химера, бунило, уобразиља, сан, ображење, приказа, визија, маштарија, снхватица *џесн.*, трип *жарџи*, халуца *жарџи*, снови *реџи*. - уй: сулудост, заблуда, машта

фантазирати несврш. непрел. в. сањарити

Фамилија

ДИРЕКТНИ

ПОТОМЦИ И ПРЕЦИ

бела пчела - пето колено
 чукунунука - четврто колено
 чукунунук - четврто колено
 праунука - треће колено
 праунук - треће колено
 унука - друго колено
 унук - друго колено
 (к)ћерка
 син
 мајка
 отац
 баба/бака
 деда
 прабаба - треће колено
 прадеда - треће колено
 чукунбаба - четврто колено
 чукундеда - четврто колено
 наврнбаба - пето колено
 наврндеда - пето колено
 аскурђела - шесто колено
 аскурђел - шесто колено
 курђела - седмо колено
 курђел - седмо колено
 куредача - осмо колено
 куредал - осмо колено
 сукурдача - девето колено
 сукурдал - девето колено
 бели орао - десето колено

БРАЋА И СЕСТРЕ

брат
 сестра
 брат од стрица - стричев син
 сестра од стрица - стричева кћерка
 брат од тетке - теткин син
 сестра од тетке - теткина кћерка

ИНДИРЕКТНИ ПОТОМЦИ, ПРЕЦИ И ЛЕГАЛНЕ ВЕЗЕ

муж
 жена
 стриц - очев брат
 стрина - стричева жена
 ујак - мајчин брат
 ујна - ујакова жена
 тетка - мајчина или очева сестра
 теча/тетак - теткин муж
 братанац - братов син (за жене)
 синовац - братов син (за мушкарце)
 братаница - братова кћерка
 сестрић - сестрин син
 сестричина - сестрина кћерка
 нећак - сестрин или братов

син

нећака - сестрина или братова ћерка

ОСТАЛЕ РОДБИНСКЕ ВЕЗЕ

свекар - мужев отац
 свекрва - мужева мајка
 таст - женин отац
 ташта - женина мајка
 зет - кћеркин или сестрин муж
 снаха/снаја - синова жена
 шурак - женин брат
 шурњаја - шуракова жена
 свастика - женина сестра
 свастић - свастикин син
 свастичина - свастикина кћерка
 девер - мужев брат
 заова - мужева сестра
 пашеног - свастикин муж
 јетрва - девојева жена
 маћеха
 очух
 пасторак

фантазмагорија ж в. фантазија

фантаста м маштар, занесењак, савнар, машталац, утописта

фантастика ж в. предање

фантастичан прид. ① в. сабластан

② в. одличан ③ в. чаробан

фантастично прил. в. одлично

фарба ж в. боја

фармацеут м в. апотекар

фармер м сточар, ранчер, каубој - уи. чобанин 1.

фасада ж в. (лице зграде) прочеље, фронт арх.

фасцикла ж (картонска или друга-

чија овојница за списе и папире) фасцикл, фасцикул реи.

фасцинантан прид. в. очаравајући 1.

фаталан прид. погубан, кобан, ризичан, високоризичан, разоран, смртоносан, убитачан, погибелан, самоубојствен, врло опасан, самоубилачки фии.

фатаморгана ж в. фантазија

фаца ж ① лице, образ, лик, њушка фам., ланита арх. ② израз лица, гримаса ③ фам. (особа која ужива ауторитет) угледник - фии: име, бесмртник, фигура, неко и нешто, кла-

са, величина, марка, маестро, човек од формата, калибар - *фам*: легенда, крупна риба, краљ, цар, крупна зверка, буџован, буџа - *жарі*: мудроња, мудро, целебритет *рејџ.*, нотабилитет *рејџ.* - *уй*: великан

фачловати сврш. прел. превити, повити, бандажирати, зафачловати, уфачловати, умотати/замотати руку/ногу, ставити завој/облогу, превити рану/прелом, привити

федерација ж ① в. земља 1. ② в. удружење 1.

фела ж ① в. сорта ② в. раса

фелер м ① *фам.* в. недостатак 1. ② *фам.* в. омашка 1. ③ *фам.* в. мана

феномен м ① в. појава ② (оно што је изузетно ретко или необично способна особа) в. изузетак - *уй.* геније

феноменалан прид. в. одличан

феноменално прил. в. одлично

фенси прид. непром. *фам.* в. отмен 1.

ферије ж мн. в. одмор 1.

ферментација ж врење (вина), превирање

фертилитет м ① в. плодност ② в. наталитет

феферон м љута паприка, феферонка, џинче *рејџ.*

фигура ж ① в. стас ② (сликарски или фајарски приказ лика човека или животиње) слика, цртеж, споменик, биста ③ в. алегорја 1.

фигуративан прид. в. пренесен

физички прид. материјалан, чулан, конкретан, осетилан, тваран, стваран, телесни, светован, опипљив, карналан, видљив, од крви и меса, вањски *хрв.*, збиљски *хрв.*

фијаско м в. слом

фијукнути сврш. прел. ① (произвести фијук) швигнути, швићнути, звизнути ② в. ошинути 1.

фиксни прид. (јасно одређен) постојан, непроменљив, константан

фиктиван прид. ① измишљен, ображен, имагинаран, нереалан, непостојећи, измаштан, замишљен, нестваран, сањарски, умишљен, фантастичан, ваздушаст *фијџ.*, истрипован *жарі.* ② в. појмовни 1. ▼ *уй.* тобожњи

фикција ж в. предање

филантроп м в. човекољубац

филантропија ж в. човекољубље

филијала ж заступништво, огранак, експозитура, представништво, заступство, испостава, крак *фијџ.*, подружина *рејџ.*, подружница *хрв.*

филм м покретне слике *изр.*

Филмски жанрови

ОПШТИ ЖАНРОВИ

авантуристички
акција
вестерн
драма
историјски
комедија
криминалистички
љубавни
мистерија
научнофантастични
порнографски
ратни
спортски
трилер
фантастика
филм ноар
хорор

ПО ФОРМАТУ ИЛИ ТЕХНИЦИ ФИЛМА

анимирани
документарни
мјузикл
са живим глумцима

ПО ЦИЉНОЈ ГРУПИ

дечији
за одрасле
породични

филоксера ж зоол. (лат. *Phylloxera vastatrix*) лисна ваш, трсна ваш, бильна ваш

филолог м лингвиста, глтолог, језикословац, језичар *фам.*, лингвистичар *арх.*, лингвист *хрв.*

филологија ж лингвистика, глтологија, језикословље *арх.*, језикословство *арх. реџ.*, језикознaнство *хрв.*

филтрирати несврш. прел. чистити, прочишћавати, задржавати, одвајати, процеђивати

фин прид. ① в. чаробан ② в. отмен 1. ③ в. осећајан 1. ④ в. сусретљив ▼ уй. утицајан 1., сув 1., провидан

финале м в. финаш

финеса ж в. појединост

финиш м финале, крај, завршетак, свршетак, довршетак, конач, престанак

финоћа ж ① тананост, нежност, крхкост, благост, суптилност, истанчаност, профињеност, емотивност, осећајност - уй: љубав, пажња, брига ② в. шарм ③ в. учтивост ④ в. углађеност 1.

финта ж *жарџ.* в. трик 1.

фиока ж претинац, раф, чекмеце *реџ.*, шкафетин *реџ.*, суњица *реџ.*, ладица *хрв.*

фирма ж пословница, предузеће, агенција, представништво, заступништво, сектор, дирекција, повереништво, агентура *арх.*, отпрањништво *хрв.*, заступство *хрв.*, твртка *хрв.*

фискултура ж в. тренинг

фитиљ м пламеник, штапин, душица, жијак, стењ, стењак *реџ.*, лукијерна *реџ.*, лунта *реџ.*, врвица *реџ.*, лумин *реџ.*, палило *реџ.*

фићфирић м ① в. пробисвет 2. ② *арх.* в. кицош

фишек м ① *реџ.* в. фишеклија

② *реџ.* в. корнет

фишеклија ж *реџ.* барутњача, барутница, барутњара, спремиште (за пушчани прах), басма *реџ.*, фишек *реџ.*, везма *фам.*, фишек-ћесе *арх.*

флајер м *фам.* в. летак 1.

фламинго м зоол. (лат. *Phoenicopterus roseus*) пламенац

фластер м ① (лепљиви завој за ране) ханзапласт, оближ *арх.* ② *фам.* *фиџ.* в. улизица

флаша ж боца, стакленка, стакленица, бутелка, бутеља *реџ.*, флајка *жарџ.*, боцун *суж.*

флегматичан прид. в. хладан 2.

флека ж мрља, брљотина, нечистоћа, пега, флек, пацкарија, маћа *реџ.*, љага *арх.*, пацка *арх.*, крмача *арх.*

флексибиљан прид. ① в. прилагођљив ② в. савитљив 1.

флертовати несврш. прел. в. удварати се

флуид м харизматичност, харизма, аура - уй: привлачност, шарм

фобија ж (неоправдан, неразуман страх) *

фовизам прид. в. апстрактна уметност

фокус м ① в. сталоженост ② *фиџ.* в. центар

фокусиран прид. в. усредсређен

фокусирање с в. сталоженост

фонтана ж ① водоскок, чесма, славина, шедрван *реџ.*, чунак *арх. реџ.* ② в. водоскок 1. ▼ уй. чесма 1.

фора ж ① в. шала ② в. трик 1.

форма ж ① кондиција, припремљеност, увежбаност, готовост, спремност, стање, справност *арх.* - уй: способност, здравље ② в. појава 1. ③ в. техника 1. ▼ уй. здравље

формалан прид. ① (који се тиче форме, облика) ② в. прави

Врсте фобија

НАЗИВ ФОБИЈЕ

аглофобија
агорафобија
аерофобија
акрофобија
амаксфобија
андрофобија
антофобија
антропофобија
арахнофобија
астрафобија
аутофобија
батрахофобија
бленофобија
бронтофобија
гласофобија
гинекофобија
генофобија
дементофобија
дендрофобија
дромофобија
еметофобија
ентомофобија
зоофобија
карцинофобија
клаустрофобија
какофобија
ксенофобија
кинофобија
линонофобија
мизофобија
некрофобија
никтофобија
нумерофобија
нудофобија
офидиофобија
омитофобија
пекатофобија
пирофобија
сидеродромофобија
ситофобија
тафофобија
танатофобија
трихофобија
трискаедекафобија
трипанофобија
фотофобија
фобофобија
фазмофобија
филофобија
хемофобија
херпетофобија
хидрофобија

СТРАХ ОД

бола
ошворених ѓросшора
лешња
висине
возила, вожње
мушараца
цеџа
људи
џаукова
џрмљавине, муња
самоџе
жаба
неуџдних џечностџи
невремена
џовора
жена
секса
лудџла
дрвећа
џреласка улица
џовраћања
инсекџа
живоџиња
рака (болестџи)
заџворених ѓросшора
ружноџе
сџџранаца
џаса
канаџа и везивања
џрљавџиине и заразе
болестџи уоџџише
мрака
бројева
наџостџи
змија
џџица
џреха
ваџџре
возова
јела
сахрањивања
смрџи
косе
броја 13
ињекџије
сеџлостџи
сџџраха
духова
заљубљивања
крви
џмизаваца
воде

формалност ж **ф** в. пропис **ф** *фи*. протокол, конвенција, неписано правило, пракса, обичај

формат м величина, досег, размер, обим, дужина, опсег, димензије, маса, ширина, размера, обујам *хрв.*, протега *хрв.* - сл: мера, пропорције, константа

формација ж **ф** вој. батаљон, одред, дружина *фи*, батаљун *ре*, јединица, батерија *суж.*, чета *суж.* **ф** в. колона

формиран прид. оформљен, установљен, утемељен, образован, направљен - уџ. завршен

формираност ж сређеност, уобличеност, ред, обликованост, уређеност, дотераност, профилираност, завршеност, уредност

формулар м образац, апликација, бланкет *арх.*, молбеница *ре*, тискалица *хрв.*

формулисати сврш. прел. (у говору, учинити да нешто добије одређен израз, вид) срочити, обликовати, изразити се - уџ. рећи, објаснити

форсирати несврш. прел. в. силити

фортификација ж в. бедем 2.

форум м в. састанак 1.

фотелја ж **ф** (удобна столица) наслоњач, колтук *ре*. *арх.* - уџ. канабе **ф** *фи*. в. положај 1.

фотографија ж снимак, слика, фотка *фам.*

фрагилан прид. в. ломљив

фрагмент м в. парче 1.

фраза ж **ф** идиом, устаљени израз, устаљена колокација, фразем *ре*. **ф** клише, фразирање, празнословље, испразно говорење, опште место *фи*, просеравање *фам.*, кењажа *жар*.

фразеологија ж (скуп устаљених израза у неком језику и наука која се бави таквим изразима) идиоматика,

изрази, фразе, идиоми, колокације, фраземи

фразер м слаткоречивац, лепоречивац, красноречивац, вербалиста, сератор *нар. йої.* - *уй:* брбљивац, говорљивац, ласкавац

фразерски прид. в. празноречив

фразирање с ① празнословље, вербализам, красноречје *ирон.*, просеравање *нар.* ② в. фраза 2.

фразирати несврш. прел. вербализовати, испразно говорити, вербализирати, празнословити, просеравати *се нар.*

фрајерски прил. в. обешечачки

фрајла ж в. каћиперка

фрапиран прид. (много изненађен) в. пренеражен

фрас м ▼ *уй.* апоплексија

фреквентан прид. учестао, густ, чест, понован, многократан, вишекратан *хрв.*

френезија ж в. умобоља

френичан прид. ① в. фуриозан ② в. усхићен

фриволност ж в. разулареност

фригидан прид. в. асексуалан 2.

фрижидер м хладионик, фриц *фам.*, фрижа *фам.*, хладњак *хрв.*

фризура ж (начин чешљања или шишања косе) фришка *фам.*

Фризуре

афро	мокре локне	степенасто
дредови	нуларица	тарзанка
италијанка	паж	хладна
јеж	плетенице	трајна
кике	праменови	чироки
коњски реп	пунђа	
мини-вал	сармице	

фронт м в. борилиште

фронтмен м *фам.* в. предводник

фрустриран прид. в. незадовољан

фрфљање с в. мумлање

фузија ж припајање, сједињавање, анексија, интеграција, уједињење, спајање, стапање, сједињење, удруживање, здружење, удружење, уједињавање, здруживање, амалгимирање *фиї.*, срастање *фиї.*, амалгамација *фиї.*

фузионисати сврш. прел. здружити, спојити, саставити, стопити, удруживати, ујединити, синтетизовати, удружити, слити, направити мешавину, амалгибирати, синтетизирати *хрв.*

фукара ж *нар.* в. поганија

фундамент м в. основа 1.

фундирати сврш. прел. в. утемељити 1.

функција ж ① занимање, позив, професија, посао, струка, запослење, служба, намештење, вокација, ангажованост, положај, активност, дужност, задужење, позвање, деловање, делатност, упослење, послање *фиї.*, мисија *фиї.*, задатак *фиї.*, цоб *жарї.*, шљака *жарї.* ② улога, задужење, рола, задатак *фиї.*, мисија *фиї.* ③ *майї.* (зависна променљива величина) * ④ (рад организма и органа) функционисање, рад

функционалан прид. (који није у квару, који ради) исправан, неоштећен, у функцији, ваљан, непокварен, нефаличан

фургон м *арх.* в. вагон

фуриозан прид. напрасит, пргав, нагао, жесток, ћудљив, афективан, жустар, дивљи, занесен, диваљ, горопадан, свадљив, махнит, жучан, цангризав, заједљив, виолентан, агресиван, плах(овит), непријатан, необуздан, прек, набусит, осيون, дурљив,

неуравнотежен, плаховит, насилан, импулсиван, срчан, раздражљив, љут, помаман, здушан, осоран, силовит, нецивилизован, недисциплинован, безобзиран, непокоран, срдљив, живчан, напрасан, једљив, мрзовољан, примитиван, нападан, несређен, инатљив, отрован, пркосан, несталожен, свађалачки, експлозиван, мргодан, распаљив, неразборит, грозничав, чандрљив, самовољан, покарљив, цандрљив, својеглав, жучљив, рабијатан, гневљив, плах, једак, мушичав, ужасан, зловољан, обестан, темпераментан, мрк *фиї.*, ватрен *фиї.*, вирулентан *фиї.*, рогат *фам.*, вехементан *арх.*, нервозан *еуф.* - *уй:* осећајан, некултуран, осетљив, груб, тврдоглав, страстан, бесан, јак, немиран, разуздан, грозан - *сл:* настран, надахнут, смркнут, хировит, строг, суморан

фуруна ж в. пећ

футуризам прид. в. апстрактна уметност

фушер м фам. дилетант, петљанац - *уй:* аматер, лаик, шепртља

фушерај м фам. *жарї.* крпеж, нестручност, аматеризам, крпарење, непрофесионалност, почетништво, нестручњаштво, непрофесионализам, прчкарија, петљанија, петљаница, петљање, аматерство, крпарија, крпање *реї.*, клепотина *реї.*, дилетантизам *жарї.*

фушерски прил. фам. некавалитетно, лабаво, слабо, лоше, траљаво, лаички, нестручно, невешто, нестручњачки, почетнички, шарлатански, климаво, незнаљачки, неприкладно, некомпетентно, тричаво, непрофесионално, мизерно, неизвежбано, недовољно, никакво, без стручности, некавалификовано, млако, аматерски, непотковано, рђаво, аматорски *реї.*, дилетантски *фам.* - *сл:* бедно, јадно

X x

хагиографија ж житије

хазардерски прид. в. погибелъан 1.

хајати несврш. непрел. (обраћати пажњу на некога или нешто) мари-ти, уважавати, урачунавати, приме-ћивати, узимати у обзир, зарезивати *фам.*, шљивити *фам.*, вермати *реј.*, абадавати *реј.*, бендати *реј.*, обадати *реј.*, фермати *реј.*, шмирглати *фам.*, шишати *фам.*, јебати *нар.*

хајде узв. ① ајде, нека, нека буде, ај-деде, ајд, ајте, хајте, добро, важи, ако, дај, деде(р), хајдеде, може, ② *фам.* ајд, ајде, невероватно, немогуће, ко би рекао, није него, не би се рекло, није ваљда, хајте, ајте, бегај, не бих рекао, дела, не би се рекло, дај, не може би-ти, деде, ма замисли(те), бежи, иди, ма немој, можеш мислити *изр. фам.*, иди бегај *фам.*, ма иди *жарј.* ③ ајде, крени, иди, одлази, дођи, пођи, ходи

хајдучка трава ж бот. (лат. *Achillea millefolium*) *реј.* спориш, ајдучица, ај-дучка трава, арманъ, бели равањ, бело ивањско цвеће, јалова месечина, ја-лови месечњак, јалово месечје, куни-

ца, куња опаш, куњи реп, месечина, папрац, петровско цвеће, раван, ра-вањ, равуника, рман, романика, спор, споришевина, столиста, столистник, тинторова трава

хајдуштво с в. разбојство

хала ж ① игралиште, терен, стадион, арена, дворана, теретана, вежбаони-ца, ринг, фискултурна сала, спортска арена, соколана, сала *фам.*, гимназиј *арх.*, гомбалиште *арх.*, гомбаоница *арх.*, поприште *реј.*, вежбалиште *реј.*, дворница *реј.*, ротунда *реј.* - сл: салон, већница ② в. просторија 1.

халабука ж в. бука

халапљив прид. в. похлепан 1. и 2.

халапљивац м похлепник, грам-зивац, грабежљивац, незаситник, алапљивац, лакомац, лакомција, кај-ман *фиј.*, среброљубац *фиј.*, грабеж *фам.* - уј: зеленаш, ждероња, тврди-ца, пљачкаш

хало узв. да, ало

халуцинација ж привид, фантазија, опсена, илузија, привиђење, делири-јум, симулакрум, сањарија, фатаморга-

на, причина, фантазмагорија, химера, бунило, уобразиља, уображење, тлапња, мираж, приказа, фантом, сен *фиј.*, снохватица *јесн.*, трип *жарј.*, халуца *жарј.*, сновид *рејј.*, кула од карата *изр.* - *уй:* варка, помахниталост, заблуда, екстаза, обмана, визија - *сл:* сан, машта, бесвесност, сновиђење

хаљина ж хаља *арх.*, оправа *арх. реј.*, хаљинка *реј.*, хаљка *реј.*, аљина *арх. реј.*, хаљинак *хий.*, хаљинче *хий.*, хаљинчић *хий. реј.*, хаљиница *хий.*, хаљица *хий.*, хаљете *арх. реј.*, хаљетак *хий.*, крпица *фам.*, крпа *фам.*, шлеп (дугачак skut женске хаљине који се вуче по земљи), кућна хаљина (~ за по кући), реверенда (дуга свештеничка ~), хабит (~ католичких редовника), одора (~ владара/судаца/свештеника), неглиже (јутарња/изазовна кућна ~), пала (обојена ~ Римљанки), туника (~ слична кошуљи), риза (дуга свештеничка ~), венчаница (венчана ~), одежда (~ владара/судаца/свештеника), антерија (врста старинске хаљине), тога (горња ~ грађана у старом Риму), амазонка (~ коју носе јахачице), мантија (дуга свештеничка ~), веста (обојена ~ Римљанки), шкапулар (бенедиктинска ~) *реј.*, шлафрок (~ за по кући) *фам.*, тоалета (свечана ~) *фам.*, долама (женска свилом искићена ~ од домаће вуне без рукава) *арх.*, талар (дуга свештеничка ~) *рејј.*, ревенција (дуга свештеничка ~) *рејј.*, повлака (дугачак skut женске хаљине који се вуче по земљи) *рејј.*,

хангар м в. стовариште

хаос м **ⓘ** неред, крш, лом, русвај, гужва, џумбус, пакао, гунгула, збрканост, дар-мар, врева, метеж *фиј.*, циркус *фиј.*, свињац *фам.*, трпанац *фам.*, урнебес *фам.*, џунгла *фам.*,

јебе луд збуњеног *изр. нар.*, лудило *жарј.*, конфузија *жарј.*, каос *хрв.* - *уй:* немир, галама, несклад, гомила **Ⓢ** в. пометња

хаотичан прид. в. неповезан 1.

хапшеник м в. ухапшеник

хапшење с затварање, лишење слободe, апшење *реј.*, ћоркирање *жарј.*, ухићење *хрв.*

харизма ж в. харизматичност

харизматичност ж харизма, аура, флуид - *уй:* привлачност, шарм

харинга ж зоол. (лат. Clupea harengus) слеђ

хармонија ж **ⓘ** равнотежа, склад, лепота, сагласје, идила, јединство, ред, слога, хармоничност, сугласје *хрв.* **Ⓢ** в. споразум **Ⓢ** в. (истовремено, благо звучање неколико тонова) благозвучност - *уй.* акорд

хармоника ж муз. акордеон *арх.*, акордион *арх.*

хармоничност ж в. хармонија

хартија ж папир, артија *реј.*, ћаге *арх. реј.*

харфа ж муз. арфа *реј.*

хаустор м в. капија

хвалисавост ж в. уображеност

хвалити несврш. прел. узносити, похвалјивати, одавати признање, ласкати (некоме), истицати *фиј.*, величати *ексјр.*, славити *ексјр.*, дизати у звезде *изр. ексјр.* - *уй.* поштовати

хвалити се несврш. (галамити о својој вредности) шепурити се, гордити се, разметати се, прсити се, охолити се, трсити се, размахивати се, дрчити се, пропошити се, правити се важан, дизати нос, бочити се, ребрити се, банити се, кицошити се, гледати с висине, држати се надмено, парадирати, дувати се, кочоперити се, махати *фиј.*, пинчити се *реј.*, јордамити *реј.*,

ачити се *реї.*, рашепирити се *реї.*, напувавати се *фам.*, пумпати се *фам.*, пувати се *фам.*, прчити се *фам.*, курчити се *нар.*, пурити се *арх.*, зорити се *реї.* - уй. поносити се

хваталица ж в. замка 1.

хватати несврш. прел. ① (дочекивати рукама или нечим другим) дохватати, грабити - уй. ухватити ② в. ловити 1. ③ слушати ④ в. црпсти 1. ⑤ в. схватати

хеј узв. ај, ој, еј - сл: о, хало

хеленизирати несврш. прел. в. хеленизовати

хеленизовати несврш. прел. хеленизирати, грчити, јелинизирати *арх.*, јелинизовати *арх.*

хељда ж бот. (лат. *Fagopyrum esculentum*) *реї:* ељда, јелда, елса, хајдина, ајда, хајдиње, голокуд

хемија ж ① (наука) кемија *хрв.* ② *фиї.* в. привлачност

хендикеп м в. сметња

хероина ж в. примадона

херој м јунак, делија, вук *фиї.*, соко *фиї.*, витез *фиї.*, змај *фиї.*, орао *фиї.* - уй: борац

херојски прид. јуначки, смео, храбар, јуначан, витешки, куражан, срчан, одважан, нестрашљив, неустрашив, издржљив, непопустљив, врли, непоколебљив, смион, лавовски *фиї.*, љут *фиї.*, дрзак *фиї.*, дели *арх.*, лављег срца *изр.* - уй: мушки *фиї.*, насилан, витешки

херојство с в. храброст

хетероген прид. в. шаролик

хибрид м мешанац, мелез, полутан, полукрвњак, полушан, крижанац *реї.*, гемишт *фам.* *реї.*, бастард *арх.*

хидра ж ① *миї.* неман, полип, вишеглава водена змија ② *зоол.* (лат. *Chlorohydra viridissima*) слатководни полип

Хемијски елементи

АБ.	ЕЛЕМЕНТ	СИМБОЛ	АБ.	ЕЛЕМЕНТ	СИМБОЛ
1	водоник	H	24	хром	Cr
2	хелијум	He	25	манган	Mn
3	литијум	Li	26	гвожђе	Fe
4	берилијум	Be	27	кобалт	Co
5	бор	B	28	никл	Ni
6	угљеник	C	29	бакар	Cu
7	азот	N	30	цинк	Zn
8	кисеоник	O	31	галијум	Ga
9	флуор	F	32	германијум	Ge
10	неон	Ne	33	арсен	As
11	натријум	Na	34	селен	Se
12	магнезијум	Mg	35	бром	Br
13	алуминијум	Al	36	криптон	Kr
14	силицијум	Si	37	рубидијум	Rb
15	фосфор	P	38	стронцијум	Sr
16	сумпор	S	39	итријум	Y
17	хлор	Cl	40	цирconiјум	Zr
18	аргон	Ar	41	ниобијум	Nb
19	калијум	K	42	молибден	Mo
20	калцијум	Ca	43	технецијум	Tc
21	скандијум	Sc	44	рутенијум	Ru
22	титан	Ti	45	родијум	Rh
23	ванадијум	V	46	паладијум	Pd

АБ.	ЕЛЕМЕНТ	СИМБОЛ	АБ.	ЕЛЕМЕНТ	СИМБОЛ
47	сребро	Ag	83	бизмут	Bi
48	кадмијум	Cd	84	полонијум	Po
49	индијум	In	85	астат	At
50	коситер	Sn	86	радон	Rn
51	антимон	Sb	87	францијум	Fr
52	телуријум	Te	88	радијум	Ra
53	јод	I	89	актинијум	Ac
54	ксенон	Xe	90	торијум	Th
55	цезијум	Cs	91	протактинијум	Pa
56	баријум	Ba	92	уран	U
57	лантан	La	93	нептунијум	Np
58	церијум	Ce	94	плутонијум	Pu
59	прасеодимијум	Pr	95	америцијум	Am
60	неодимијум	Nd	96	киријум	Cm
61	прометијум	Pm	97	беркелијум	Bk
62	самаријум	Sm	98	калифорнијум	Cf
63	европијум	Eu	99	ајнштајнијум	Es
64	гадолинијум	Gd	100	фермијум	Fm
65	тербијум	Tb	101	мендељевијум	Md
66	диспрозијум	Du	102	нобелијум	No
67	холмијум	Ho	103	лоренцијум	Lr
68	ербијум	Er	104	радерфордијум	Rf
69	тулијум	Tm	105	дубнијум	Db
70	итербијум	Yb	106	сиборгијум	Sg
71	лутецијум	Lu	107	боријум	Bh
72	хафнијум	Hf	108	хасијум	Hs
73	тантал	Ta	109	митнеријум	Mt
74	волфрам	W	110	дармштатијум	Ds
75	ренијум	Re	111	рентгенијум	Rg
76	осмијум	Os	112	унунбијум	Uub
77	иридијум	Ir	113	унунтријум	Uut
78	платина	Pt	114	унунквадијум	Uuq
79	злато	Au	115	унунпентијум	Uup
80	жива	Hg	116	унунхексијум	Uuh
81	талијум	Tl	117	унунсептијум	Uus
82	олово	Pb	118	унуноктијум	Uuo

хидроген м в. водоник

хидрофил м зоол. (лат. Hydrophilus) црни веслач, водољуб

хијена ж зоол. (врста сисара леши-нара, лат. Нуаена) *

химера ж в. халуцинација

хипноза ж ▼ уй. опсенарство

хипнотисан прид. ▼ уй. зачаран

хипнотисати несврш. непрел. ▼ уй. чарати

хипнотичан прид. в. чаробан

хипокризија ж в. неискреност 1.

хипокрит м в. лицемер

хипотеза ж в. претпоставка

хипотека ж јемство, капара, депо-зит, залог, гаранција, осигурање, кау-ција, полог, аванс, јемчевина, јамство, предужам, таложене, аконтација, авал *реј.*, вађевина *реј.*, ломбард *арх.*, фор-шус *арх. реј.*, вадијум *реј.*. - сл: без-бедност, наслага

хир м каприц, мушица, мушичавост - уй: самовоља, тврдоглавост

хировит прид. напрасит, непредви-див, ђудљив, каприциозан, несталан, нагао, неуравнотежен, нестабилан, импулсиван, раздражљив, напрасан, несталожен, експлозиван, распаљив, мушичав, темпераментан, свадљив-

уй: осетљив, чудан, груб, тврдоглав, страстан, бесан, јак, немиран, разуздан, грозан

хирург м ▼ уй. лекар

хистерисати несврш. непрел. в. лудети

хитан прид. ❶ ургентан, неодложан, горући, обавезан, неодгодив, журан, нужен, важан, безодвлачан, промптан, прек, прешан *реј.* ❷ в. брз

хитање с бацање, лансирање, витлање, избацивање, гађање, добацивање, катапултирање

хитар прид. ❶ в. брз ❷ в. паметан

хитати несврш. прел. бацати, витлати, гађати, добацивати - сл: катапултирати, лансирати

хитно¹ прил. важно, без одлагања, неодложно, журно, нужно, о главу *фам.*, пред главу *реј.* - уй. одмах

хитно² узв. одмах, сместа, овог часа, овог трена, сместа, моментално, тренутачно

хитнути сврш. прел. бацити, избацити, завитлати, одбацити, добацивати, врћи, лансирати, убацити, заковитлати, замахнути, потегнути, врљити *реј.*, бркнути *реј.*, метнути *реј.*, бачити *реј.*, вргнути *реј.*, машити *реј.*, заврљачити *фам.*, послати *фам.*, фрљакнути *фам.*, шибнути *фам.*, шикнути *фам.*, цибнути *жарј.*, сјурити *жарј.* - сл: завртети, испалити

хитрина ж в. брзина

хитро прил. брзо, муњевито, ажурно, напречац, експедитивно, преконоћ, убрзано, вратоломно *фиј.*, тајфунски *фиј.*, наглавце *фам.*, у трен ока *изр.*, брже-боље *изр.*, као метак/ветар *изр.*, брзином светлости *изр.* - сл: хитно, брзоплето

хлад м сенка, сена, хладовина, сен *реј.*

хладан прид. ❶ зимски, мразан, леден, мразовит, свеж, ледан, зимљив, прохладан, студен, мрзли, мрзао, ледњикав, ледовит, леденичав, смрзнут, хладан као лед, као лед, зимовит - сл: зубат, озебао, промрзао ❷ *фиј.* индиферентан, равнодушан, дистанциран, нехајан, индолентан, прибран, незаинтересиран, уздржан, флегматичан, хладнокрван, немаран, непомичан, присебан, неузнемирен, сабран, неосетљив, неутралан, леден *фиј.* - уй: блазиран, безвољан, безбрижан, безосећајан - сл: спокојан, фригидан, миран ❸ в. учмао

хладетина ж *хрв.* в. пихтије

хладити несврш. прел. ❶ расхлађивати, освежавати, галити ❷ в. проветравати

хладник м в. чардаклија

хладнокрван прид. в. хладан 2.

хладноћа ж ❶ зима, студен, мраз, лед *фиј.*, цича зима *ексјр.*, студ *јесн.* ❷ *фиј.* равнодушност ❸ *фиј.* в. туга ▼ уй. строгаћа

хладњак м ❶ (у мотору аутомобила) хладионик ❷ *хрв.* фрижидер

хлап м зоол. (лат. *Homarus vulgaris*) рарог, карло

хлеб м лебац *реј.*, леб *реј.*, љеб *реј.*, крух *хрв.* - уй. лепиња

Хлеб и пециво

багет	лепиња	ролница
бурек	переца	троугао
ђеврек	плетеница	хлеб
жужу	погача	штапић
кифла	погачица	
кроасан	пуж	

хлепчић м в. лепиња

хмель м бот. (лат. *Humulus lupulus*) *реј:* блуст, кудиљице, куке, мелика,

мель, мељевина, миљевина, фалон, хмел, хмелина, хмељевина

хоботница ж зоол. (лат. *Octopus vulgaris*) октопод

ходати несврш. непрел. ићи, кретати се, корачати, помицати се, пешачити, крочити, ступати, табанчити, газити *фиј.*, табанати *фам.*, шипчити *фам.*, жипчити *фам. реј.*, базати *фам.*, гилъати *жарј.*, пичити *жарј.*, кланцати *ексјр.* - уй: гегати се, јурити, трчати

ходник м ❶ кулоар, хол, пролаз, коридор, галерија (~ у руднику), катакомбе (подземни ходници), ганак *реј.*, гањак *реј.*, хал *арх.*, потремак *арх.*, потрем *арх.* ❷ в. антре 1. ▼ уй. трем 1.

хоклица ж шамлица, клупица

хол м ❶ в. антре 1. ❷ в. ходник 1.

хомоген прид. в. аналоган

хонорар м (награда за ванредан посао) зарада, накнада, надница, новац, тезга *фиј. фам.* - уй. плата

хорда ж в. навала 1.

хоризонт м в. панорама 1.

хоризонталан прид. в. водораван

хостеса ж ▼ уй. домаћица 2.

хотел м (свратиште са собама за преноћиште) хостел *суж.*

хоштаплер м в. пробисвет 2.

храбар прид. јуначки, смео, херојски, јуначан, витешки, куражан, срчан, одважан, нестрашљив, неустрашив, издржљив, непопустљив, врли, непоколебљив, смео, мужеван, мушки *фиј.*, лавовски *фиј.*, љут *фиј.*, дрзак *фиј.*, дели *арх.*, лављег срца *изр.*, смион *хрв.* - уй: насилан, витешки

храбрити сврш. несврш. прел. соколити, анимирати, бодрити, подстицати, подржавати, надахњивати, покретати, навијати, подстрекивати, ведрити, потицати *хрв.*

храброст ж јунаштво, одважност, смелост, херојство, срчаност, кураж, неустрашивост, одлучност, хероизам, вратоломност, непоколебљивост, витештво, присутност духа, слобода *фиј.*, смионост *хрв.* - уй: борбеност, бодрост

храмати несврш. непрел. ћопати, шепати, шопати, шантати, шепесати *фам.*, цотати *арх.*, цонтати *арх.*

храна с ❶ јело, клопа *фам.*, њупа *фам.*, хас *жарј.*

хранионица ж житница, амбар, штагал, остава, магазин, магацин, комора, спремиште, спремница, складиште, спремиште сточне хране, спремиште за жито, житњак, хамбар *реј.*, магази *фам.*

хранити несврш. прел. ❶ (давати неком да једе) * - уй. јести ❷ в. одгајати ❸ (стоку) намиривати (стоку), бацати (храну стоци) ❹ чувати, гајити, дојити, неговати, пазити, култивисати, пестовати, гојити

хранити се несврш. в. јести

храпав прид. нераван, груб, испуцао, рошав, изрован, дрпав

храст м бот. (лат. *Quercus*) дуб

храст китњак м бот. (лат. *Quercus petraea*) *реј.*: љутик, бељик, дуб (лат. *Quercus robur*) *реј.*: храст лужњак

хрбат м в. леђа

хреновка ж *хрв.* в. виршла

хрестоматија ж в. скуп¹ 2.

хрид м ж ❶ в. камен¹ 3. ❷ в. обронак

хркати несврш. непрел. ▼ уй. спавати

хром прид. в. ћопав

хрпа ж гомила (~ ствари, предмета), маса, мноштво, обиље, камара, мали милион, силесија, штос, сва сила, сијасет, сила, милијарду, велика количина, брдо *фиј.*, море *фиј.*, купа *фиј.*, река *фиј.*, чудо *фиј.*, усов *арх.*

поплава *рей.*, накупина *рей.*, агломерат *рей.*

хтење с в. тежња 1.

хула ж оскврнуће, бласфемија, скрнављење, светогрђе, богохулство, безбожништво, хуљење, богохуљење, оскрнављење, профанација, сакрилегијум, обесвећење, светогрдност, безочна грдња, погрда, вређање, оскврњење, обезвређење, псовање, богогрђе, прљање *фи.*

хулиган м вандал, силеција, насилник, злочинац, разбијач, злотвор, напасник, мучитељ, крволок, напрасник, манијак, грубијан, окрутник, сивоња, крвопија, батинаш, крвник, горопадник, махнитац, тиранин *фи.*, катил *ре.*, живина *фам. фи.*, неман *фам.*, животиња *фам. фи.*, силос *жар.*, сировина *фам.*, канибал *ексир.*, чудовиште *ексир.*, звер *ексир.*, главосек *ексир.*, душманин *ексир.*, несуздржљивац *рей.* - уи: примитивац, варварин, разбојник, дивљак, диктатор

хулити несврш. прел. в. срамотити

хуља м ж (лош, покварен и зао човек) гад, бедник, бараба, безочник, дволичњак, лицемер, нитков, битанга, изрод, подлац, безобразник, превртљивац, хипокрит, препредењак, бесрамник, покварењак, бестидник, подмуслица, ђаво, ништарија, сплеткарош, пробисвет, проклетник, мутивода, дрзник, псето, цукац, стока, уштва, неваљалко, нечасник, притворица, неваљалац, преварант, злобник, нечовек, злоћа, непоштењак, пакосник, перфидник, гуја, цукела, мамлаз, протува, морална наказа, смутљивац, балабандер, двоструи играч, муфљуз, морални имбецил, мутикаша, живина, ништавац,

неотесанац, претворник, препреденко, безвредник, животиња, бескичмењак, мекушац, крмак, смеће, морална нула, крпа (од човека), морално смеће, прасац, брука, поганчина, свиња, гњидо, антихрист, ђубре (од човека), говно *нар.*, палаворда *ре.*, претворица *ре.*, љигавац *фам.*, љига *фам.*, гнус *фам.*, смрад *фам.*, смрдљивац *фам.*, фукара *нар.*, пичка *нар.*, курвин син *нар.*, рђа *нар.*, шугавац *нар.*, пизда *нар.*, дркација *нар.*, шуфт *ре.*, угурсуз *арх.*, фарисеј *арх.*, галијот *арх.*, хахар *арх.*, ванцага *арх.*, одљуд *рей.*, стохлака *рей.* - уи: простак, скитница, улизица, ласкавац, хулиган, враголан

хуљење с 0 в. хула 2 в. увреда

хум с *теоџр.* в. брдо

хуман прид. племенит, човекољубив, пожртвован, несебичан, човечан, пажљив, мека срца, простодушан, душеван, доброхотан, благонаклон, милостив - уи. добар 1., љубазан, сусретљив, дарезљив

хуманитарност ж в. човекољубље

хуманост ж 0 в. човекољубље 2 в. несебичност 2.

хумореска ж ▼ уи. комедија 1.

хучати несврш. непрел. в. трештати

хушкање с в. подстицање

хушкати несврш. прел. 0 наговарати, подстицати, подговарати, подбуњивати, пујдати, нагонити, наводити, потицати, подјаривати, рајцати, изазивати, потпаљивати *фам.*, ложити *жар.*, палити *жар.*, пржити *жар.* 2 в. наводити

хушкаш м подбуњивач, подбадач, потпаљивач, изазивач побуне, подјаривач, агитатор, хушкач, кортеш *арх.*, агитач *арх.*, букач *рей.*

Цц

цајтнот м в. ужурбаност

цакан прид. в. леп

цар м ♂ (крунисани владар монархије) монарх – уй. владар. ♀ фам. в. фаца 3.

царевати несврш. непрел. в. владати

царина ж (такса за увоз робе) * – уй. такса

цариник м царинар, трошаринац, трошинарник, латов арх., баждар арх., ђумругџија арх.

царић м зоол. (лат. Troglodytes troglodytes) грмуша, палчић

царствовати несврш. непрел. в. уживати 1.

цвет м в. ♂ (орган расплођавања код биљака) – уй. бехар ♀ фии. (оно што се истиче својим квалитетима, што је најлепше, најбоље) * – уй. добар, одличан, драг ♀ фии. (најбољи, најбиранији људи) в. елита

цветање с ♂ (време кад цветају биљке) ♀ фии. в. процват

цеђар м в. вртар

цвилети несврш. непрел. в. јаукати 1. и 2.

Цвеће

акаџија	кактус	невен
бегонија	камелија	орхидеја
божур	карнфил	перуника
висибабa	красуљак	(ирис)
гербер	лаванда	ружа
гладиола	лала	рузмарин
далија	(тулипан)	сунцокрет
ђурђевак	љиљан	тратинџица
жалфија	љубичица	фризија
зова	магнолија	хортензија
имела	мајџина	хризантема
јагорчевина	душица	циклама
јасмин	маслачак	шафран
јоргован	мимоза	
кадуља	нарџис	

цвиљење с в. кукњава

цврукутуше ж мн. зоол. (лат. Sylvi-pae) птице певачице – суж: вољићи, грмуше, трстењаџи

цврчак м зоол. (лат. Hemiptera, Lygistes plebius) пољски штурак, цикада

цев ж в. кабл 1.

цевчица ж в. сламка

цедити несврш. прел. процеђивати

цезура ж одмор, пауза, предах

целер м бот. (лат. *Asium graveolens*) *реј*: ак, ач, ђеревиз, зелена кретуш, опих, целен, черевиз, шелин

целити несврш. прел. в. лечити

целовит прид. потпун, интегралан, апсолутан, свеобухватан, укупан, цео, темељит, целокупан, тоталан, сав, комплетан, неподељен, читав, који има све делове, заокружен, употпуњен, комплетиран, радикалан *фиј*.

целокупан прид. в. целовит

цељење с в. терапија

цена ж ❶ (вредност робе изражена у новцу) износ ❷ в. вредност ❸ *фиј*. (оно што мора да се жртвује ради остварења неког циља) * *уй*. износ

ценити несврш. прел. ❶ в. поштовати ❷ судити, закључивати, процењивати, просуђивати, оцењивати, размишљати, промишљати, вагати *фиј*. ❸ в. зарезивати

центар м средиште, жариште, средина, централна тачка, душа *фиј*., срце *фиј*., језгро *фиј*., фокус *фиј*., гротло *фам. фиј*. - *уй*: основа, суштина

центаршут м *в уј*. шут

централа ж седиште, матица

централни прид. ❶ в. суштински ❷ в. најважнији 1.

цењен прид. ❶ угледан, уважен, достојанствен, истакнут, високопоштован, утицајан, одабран, виђен, поштован, знаменит, запажен, посебан, мутебер *реј*., на гласу, озбиљан (играч), изузетан, врстан, зоран, изабран, отмен *реј*., частан *реј*., реномиран *реј*., биран *реј*. - *уй*: примеран, најбољи, важан, познат, велик, популаран, одличан ❷ в. утицајан 1. ❸ в. чувен

цењкати се несврш. ценкати се, погађати се, лицитирати, пилићарити *фам.*, циганчити се *фам.*

цео прид. ❶ в. целовит ❷ в. неповређен ❸ в. сачуван

цепати несврш. прел. ❶ (~ одећу или слично) кидати, тргати, дерати, парати, буцати, буцати *реј*., љуштити *реј*. ❷ (~ дрва) сећи ❸ в. раздвајати

цепелин м аеростат, дирижабл, ваздушна лађа

цепиво с в. серум

цепидлака м ж ❶ формалиста, ситничар, ситничевац, педант, перфекциониста - *уй*. гунђало, шкртица, гњаватор

цепидлачити несврш. непрел. в. тврдичити

цепити несврш. прел. ❶ в. вакцинирати ❷ в. укрштати 1.

цепљење с в. вакцинација

церемонија ж (углађено друштвено опхођење с правилима) церемонијалност, свечаност, етикеција

церити се несврш. крвељити се, гримасирати, кезити се, кривити се, кривити уста, правити гримасе, бекарити се *реј*., бељити се *реј*., бекељити се *нар*.

цеста ж в. пут

цех м ❶ в. удружење 1. ❷ в. еснаф 1. ❸ *фам.* в. рачун 1.

це-це мува ж зоол. (лат. *Glossina*) *

цивилизација ж (свеукупност материјалних и духовних вредности које је човечанство створило) култура

циганка ж зоол. (лат. *Alosa vulgaris*) *

цигара ж в. цигарета

цигараш м зоол. (лат. *Vyciscus betulae*) *

цигарета ж цигара, дим *фам.*, дуван *фам.*, пљуга *фам.*, смотка *реј*., шиљак *реј*., туљац *реј*.

цика ж в. вриска

циклама ж бот. (лат. *Cyclamen euro-раеum*) *реј*: колутка, скрж, менеглед,

крижалина, клобучац, богова жлица, бокалчић, виадим, вучја јабучица, дивљи оришац, земаљска јабучица, зечја кртола, коњска јавука, курица, лаћуни, михојлица, свињско корење, скрижалица, солдашке капице, термен, узмењак

циклус м в. фаза

цик-цак прид. непром. фам. в. увијен 1.

цилиндар м в. ваљак

циљ м ① в. тежња 1. ② в. смисао ③ в. намена ▼ уй. одредиште, резултат

циљати несврш. прел. ① нишанити, гађати ② в. тежити ③ в. алудирати

цимет м бот. (лат. *Cinnamomum div.*) реј: слатко дрвце, канела, циметњак

цинizam м в. пакост 1.

циник м заједљивац, дефетиста - уй. песимиста

цинкарош м в. шпијун

цирка прил. фам. в. приближно

циркати несврш. прел. фам. в. пити 1.

циркузант м ▼ уй. лакрдијаш, комичар

цистерна ж ① танк, резервоар, спремник реј., тенк фам. реј., базен реј. ② в. бунар

цитирати несврш. прел. наводити

цица ж фам. в. девојка 1.

циција м ж в. шкртица

цицијати несврш. непрел. в. тврдити

цицијашити несврш. непрел. в. тврдити

чичање с в. вриска

чичати несврш. непрел. урлати, галамити, викати, бучати, дерати се, врискати, дречати, грајати, надвикивати се, узвикивати, издирати се, лармати, скичати, кричати, ричати, драти се, кликтати, бечати, арлаукати, алакати, пиштати, извикива-

ти, рикати, цијукати, брујати, дерњати се, парати (неком) уши, диза-ти цеву, грмети, јаукати, грактати, баукати, јалакати реј., бречати реј., ревати реј., халакати реј., ћакати реј., рујати реј., крештати фам., чепити жвале ексир. - уй: дозивати, беснети

цокуле ж мн. панцерице, гојзерице, баканце, окованке, клопци реј.

црваш м зоол. (лат. *Vermetus arenarius*) *

црвекрпица ж зоол. (врста змије, лат. *Elaphe situla leopardina*) *

црвен прид. ① румен, зајапурен, поцрвенео, ружичаст, ужарен, зажарен, руменкаст, црвен као рака ② в. румен 1. ③ в. риђ 1. ▼ уй. вишњев

црвенглавка ж зоол. (врста птице, лат. *Lantus rufus*) *

црвендаћ м зоол. (птица из породице дроздова, лат. *Erithacus rubecula*) *

црвени глог м бот. (лат. *Crataegus oxyacantha*) глог, чобанчица, оштри трн, медведова хрушица, трика, пасји трн, глошчић, глах, глогић, глоговка

црвенило с рујност, руменило

црвенкаст прид. в. румен 1.

црвенокос прид. в. риђокос

црвљив прид. црвоточан, уцрвљан, уцрван, расточен, пун црва, гранчав реј., бишив реј., гагричав реј., жиљив реј., црвав реј. - уй: бајат, труп

црвоточан прид. в. црвљив

црквица ж ① (ситна, сиромашна имовина) беда, сиротиња, ситница ② зоол. (лат. *Neophron percnopterus*) бели лешинар, бели стрвинар

црква ж ① Божја кућа, храм, базилика, богомоља, василика реј. ② в. религија

црквењак м в. свештеник

црљенак м в. хућурин

црна удовица ж зоол. (врста паука, лат. *Latrodectes mactans*) *

црнити несврш. прел. в. чадити

црнчити несврш. непрел. фам. в. ринтати

црпљење с в. вађење

црпсти несврш. прел. ❶ извличити, истакати, исисавати, вадити, изводити, испумпавати, вући, истрзавати, издајати, истезати, хватати, захватати, чупати *фиј.*, захваћати *реј.*, грабити *фам.*, узимати *фам.*, тргати *нар.*, екстраховати *форм.*, згрнути *реј.*, изваљивати *реј.* ископавати *суж.*, - сл: одваћати *реј.*, сисати, празнити ❷ вући, испумпавати, исисавати, претакати, истакати, празнити

црта ж в. својство

цртани филм м анимирани филм, цртаћ *фам.*, цртани *фам.*, цртић *хрв.*

цртеж м ▼ *уй.* слика 1.

цртица ж в. белешка

црћи сврш. непрел. фам. в. умрети

цугати несврш. прел. в. пити 1.

цуњало м луталица, бескућник, ветрењак, левента, скитничар, скиталац, тумарало, номад, уличар, пробисвет, беспосличар, вагабунд, скитница, скитарало, селилац, потуцало, чергаш, бангалоз, уличњак, потуцач, авантуриста, мувало, протуха, лопина, скитало, скитач, блудилац, потукач, бангало, луњало, басало, луталац, клошар, трампер, клатеж, ходач, вагант, фукара, пустилов склон лутању/лаким уживањима, човек с улице, вечни путник, ходалица, јурук *реј.*, потепух *реј.*, ајван *реј.*, вандрокаш *реј.*, лонција *реј.*, хахар *реј.*, тепац *реј.*, вандровац *реј.*, гурбет *реј.*, јалијаш *реј.*, лангов *реј.*,

блатотеп *фам. реј.*, клатарало *фам.*, шалабазало *фам.*, лангара *реј.*, скитник *реј.*, ландокур *йој. реј.* - *уй:* ветрогоња, адраповач, пропалица, вуцибатина, лола, просјак, мангуп, протува - сл: чергар, бадавација, птица селица *фиј.*, апаш

цуњање с в. тумарање

цуњати несврш. непрел. прел. (ходати бесциљно) базати, водати се, вуцати се, скитати, потуцати се, врзмати се, лутати, блејати, крстарити, вртети се, зијати, ломатати се, врлудати, зјакати, зврцати, вршљати, ландарати, повлачити се, кружити, луњати, потепати се, шеврдати, врдати, смуцати се, вуцарати се, ломити се, кривудати, мајати се, вући се, мотати се, мувати се, млитати, шарати, зевати, шврљати, беспослено тумарати, шетати, ићи без циља, теглити се, пребијати се, блудити, тећи, потезати се, бесциљно лутати, ићи којекуда, безбрижно лутати, кривуљати, ићи тамо-амо, шеткати се, прометати се, тепати се *реј.*, вескати се *реј.*, басати *реј.*, вандровати *реј.*, лангати *реј.*, ландрати *реј.*, ландати *реј.*, тепсти се *реј.*, баврљати *реј.*, лолати се *реј.*, лаздекати *реј.*, мотљати се *фам.*, луфтирсти *фам.*, зујати *фам.*, шалабазати *фам.*, цурити *реј.*, верати се *реј.*, клатарити се *реј.*, врсти се *реј.*, трапати *реј.*, пролазити стазе и богазе *изр.*, обијати прагове *изр.*, ићи од немила до недрага *изр.* - *уй:* беспосличити, кретати се, цецати

цура ж в. девојка 1.

цурити несврш. непрел. ❶ тећи, сливати се, разливати се, истицати, капати - *уй.* падати ❷ (пропуштати кроз пробушену посуду) пуштати, пропуштати, истицати

ЧЧ

чабар м о кадица, шафол, ведро, корито, ведрица, лавор, ухача, чабрић, шкаф, чабрица, шавој *реї.*, кадин *реї.*, леген *реї.*, кова *реї.*, шћавњак *реї.*, каин *реї.*, леђен *реї.*, ампер *реї.*, каблица *нар.*, кабао *нар.* - *суж:* музлица *реї.*, крављача *реї.*, краљача *реї.* - *уй:* суд, вангла ☉ *в.* буре ☉ *в.* кофа

чаврљало с *в.* причалица 1.

чаврљати несврш. непрел. *в.* ћаскати
чадити несврш. прел. чађавити, гавити, мрчити, црнити, чађити, гавити

чађ ж гар, гараж, чађа

чађавити несврш. прел. чадити, гавити, мрчити, црнити, чађити, гавити

чај м бот. (лат. *Cassipourea sinensis*) теј, чајевац, одвар *реї.*, одварак *реї.*, ува-рак *реї.*, камелија

чалабрцнути сврш. прел. фам. *в.* мезетити 1.

чамац м лађа, барка, бродић, баркун *реї.*, бродица *реї.*, батурса *реї.*, ђемија *арх.*, арка *арх.*, пловило *хрв.* - *суж:* чу-нак, чун, дереглија, мауна *реї.*

чамити несврш. непрел. *в.* цацати

чамотиња ж *в.* туга

чанак м *в.* чинија

чангризавост ж *в.* гунђање

чангризало м с *в.* цепидлака 1.

чангрљање с *в.* лупање

чапља ж зоол. (птица селица, лат. *Ardea*) *

чар м ж о враџбина, урок, магија, ча-ролија, чудо, трик, чари, чини, опсе-

Чајеви

асам	индијски чај	оринџ пекоу
барут чај	исландски	пучонг
бели слез	лишај	ртањски чај
биљни чај	јасмин	руски чај
боровница	камилица	сучонг
валеријана	кимун	тахебо
воћни чај	кинески чај	увин чај
грузијски чај	лапсанг	улонг
дарџилинг	сучонг	цејлонски чај
ерл греј	ледени чај	црни чај
зелени чај	лејди греј	црвени
зимски чај	липа	афрички
златиборски	мате	жбун
чај	нана	шипак

на, обмана, устук, бајалица, гаталица, гатка, магичност, чин, врачарија, чаробњаштво, чаробништво, бајавица *реї.*, врача *реї.*, бајалуша *реї.*, мађија *реї.*, бајаница *реї.*, сихир *реї.*, негроманција *реї.*, басма *реї.*, негромантија *реї.*, запис *реї.*, негроманција *реї.*, басна *реї.* црна магија *суж.*, - уи: врачање, амајлија ② в. шарм

чаралац м в. пророк

чарање с ① врачање, гатање, чаробњаштво, шатрење, мађијање, опчињавање, опсењивање, чаролија, бајање, бацање урока, црна магија, бацање клетве, мађија, бела магија, враштво, цопрање, везивање *фиї.*, чарка *фам.*, бахорење *реї.* - уи: окултизам, магија ② в. пророчанство 1.

чарати несврш. непрел. врачати, мађијати, клети, урицати, изрећи клетву, бацати клетву (на некога), слаати зло, бацати (црну) магију, бацати урок, бајати, магијати, травити, бацати чини, цопрати *реї.* - уи: гатати, призивати

чардаклија ж вењак, хладник, лоза (која ствара хлад), сеница (од винове лозе), османлук, пергола, хладњак, барас, одрина, грождје *суж.*, брајда *реї.*

чари ж мн. в. чар 1.

чаробан прид. ① магичан, чудотворан, натприродан, чудесан, надљудски, надземаљски, невероватан, необјашњив, наднараван, мистичан, нестваран, фантастичан, врхунараван *арх.* ② *фиї.* в. диван

чаробништво с в. окултизам 1.

чаробњак м шаман, маг, врач, духовњак, езотерик, гностик, духовник, жрец, магичар, учитељ магијских вештина, чаробник, волшебник *йої.* - *суж.*: кабалиста - уи: пророк, свештеник

чаробњачки прид. в. тајанствен 1.

чаробњаштво ж с ① в. пророчанство 1. ② в. чарање 1. ③ в. окултизам 1.

чаролија ж ① враџбина, чар, урок, магија, чудо, трик, чари, чини, опсена, обмана, устук, бајалица, гаталица, гатка, магичност, чин, врачарија, чаробњаштво, чаробништво, бајавица *реї.*, врача *реї.*, бајалуша *реї.*, мађија *реї.*, бајаница *реї.*, сихир *реї.*, негроманција *реї.*, басма *реї.*, негромантија *реї.*, запис *реї.*, негроманција *реї.*, басна *реї.* црна магија *суж.*, - уи: врачање, амајлија ② в. пророчанство 1.

чаршав м плахта, чаршаф, чаршак *арх. реї.*

чаршија ж в. град

час м ① тренутак, моменат, часак, делић секунде, секунд *фиї.*, трептај *фиї.*, амин *реї.* ② в. предавање 2. ③ в. сат 2.

часак м в. час 1.

часност ж ① в. морал ② в. поштење 1.

часовник м в. сат 1.

часопис м лист, магазин, ревија, недељник *суж.*, месечник *суж.*, таблоид *суж.*

част ж ① (чашћавање пићем као награда за обављен посао) алдумаш *реї.*, ликово *реї.*, алвалук *реї.*, алдомаш *реї.*, халвалук *реї.* ② в. утицај ③ в. морал ④ в. задовољство

частан прид. моралан, честит, етичан, примеран, праведан, поштен, ваљан, добар, душеван, неподмитљив, карактеран, исправан, људски, истинољубљив, беспрекоран, непокварен, крепостан, правичан, узоран, одан, чистих руку, доличан, искрен, скрупулозан, ћудоредан, коректан, савестан, поуздан, лојалан, доследан, пун врлина - уи. добар 1.

частити се несврш. в. пировати

честољубив прид. в. амбициозан
честољубље с славољубље, похлепа, амбиција, тенденција, апетит, претенциозност, чежња, склоност, страст, каријеризам, нишан, хтење, претензија, воља за успехом, апетит за успехом, глад *фиї.*, славохлепље *хрв.*, честохлепље *хрв.*

чачкање с в. чепркање

чачкати несврш. прел. ① в. претурати ② в. задиркивати ③ в. дирати 1.

чаша ж чокање (~ за ракију), путир (~ за вино), пехар (~ за вино), кригла (~ за пиво), купа (~ за ракију) *реї.*, жмул *реї.*, жмуо *реї.*, купица (~ за ракију) *реї.*

чворм ① омча, клупко, сплет, петља, преплет, заплет, очица *реї.*, гука *реї.*, шепут *реї.*, узао *реї.*, смотак *реї.* ② в. чворуга ▼ *уй.* уже 1.

чворака м зоол. (лат. *Sturnus vulgaris*) чврљак *реї.*, чврљ *реї.*

чворуга ж израслина, задебљање, кврга, отеклина, натекнуће, отврднуће, чвор, натеклина, одебљање, испупчина, задебљаност, чворнатост, тврдина *реї.*, напухнуће *хрв.*

чврст прид. ① (чије су честице збијене) очврсао, тврд, стврднут, крут, укрупен, јак, компактан, нееластичан, робустан, гранитан *фиї.*, камен *фиї.* ② в. снажан 1. ③ (који се држи неког мишљења и начела) в. доследан ④ в. добродрежи ⑤ в. стваран 1. ⑥ в. отпоран

чврстина ж тврдоћа, челичност, солидност, крутост, чврстоћа, гранитност, нееластичност, компактност, робусност, тврдина *реї.* - *уй:* издржљивост, јачина

чврстити несврш. прел. учвршћивати, учвршћавати, причвршћивати

чегртуша ж зоол. в. звечарка

чедан прид. ① честит, непорочан, искрен, кротак, неупрљан, неокаљан, невин, недужан, чист, непогрешив, безгрешан, скроман, простодушан, безазлен, беспрекоран, непокварен, савршен, благ, прав, свет, без љаге, чист као злато, девичански, неприкосновен *суж.* ② в. поштен

чедност ж ① честитост, скромност, невиност, непорочност, кроткост, неисквареност, неупрљаност, неокаљаност, чистота, безазленост, беспрекорност, непоквареност ② в. поштење

чежња ж ① жудња, изгарање, копњење, жуђење, тежња, жар, жеља, страст, хтење, воља, жеља за чим, стремљење, жудност, чезнуће, жеља за нечим, чезнутљивост, жеђ *фиї.*, глад *фиї.*, вапај *фиї.*, сан *фиї.*, хлепња *реї.* ② в. честољубље ▼ *уй.* претпостављање

чезнутљивост ж в. туга

чекаоница ж чекалиште

чекати несврш. прел. ① ишчекивати, очекивати, чекићати *жарї.*, трулити *жарї.* (предуго чекати) - *уй.* дреждати ② в. вребати 2.

чекић м мацола, маљ, млат, бат, кладиво, хамор *реї.*, млатило *реї.*, токмак *реї.*, калапач *фам.*, маца *фам.*, кладивац *арх.*

чекрк м разбој, вретено, намотаљка, моталица, вртило, колотур, осовина, котур, вртилица, коло *фиї.*, вртешка *фиї.*, летњак *реї.*, витло *реї.*, мотовило *реї.*, витао *реї.*, рашак *реї.*, навитњак *реї.*, машиница *фам.*, сновалка *арх.*, предње *арх.*, сноватник *арх.*, шипка *реї.*

челиста м в. виолончелиста

челичност ж в. чврстина

челни прид. в. најважнији 3.

челник м в. начелник 1.

челништво с в. режим

чело с ① фам. муз. в. виолончело ② фии. в. шпиц

челуост ж вилица, зубало, лалока реї. раље суж.,

чемер м в. туга

чемеран прид. в. тужан

чемерика ж бот. (лат. Veratrum album) реї: бела чемерика, бела чмерика, бели кукурек, божичњак, горска чемерика, завлачни корен, кихавац, планинска чемерика (лат. Veratrum nigrum) реї: здравац, здравињак, кукурек, кукуријек, црна чемерика

чемпрес ж бот. (лат. Cupressus sempervirens) реї: кипарис, селвија, ци-прес-дрво, купрес, ђепариз

чеп м затварач, запушач, заптивач, заклопац, плута (за вино), затискач, отпушач, гљива реї., бртвило реї., бртва реї., шупериво реї.

чепркање с претраживање, роварење, претурање, преметање, претресање, вршљање, тумбање, чачкање, трекљање, преметачина, пребирање, испипавање фии., њушкање фам., копање фам., њушење фам., прчкање фам.

чепркати несврш. прел. в. претурати

черга ж в. шатор

чергар м ▼ уї. луталица

чергарење с в. тумарање

чергаш м в. цуњало

черупати несврш. прел. чупати

чесвина ж бот. (лат. Pteris aquifolium) реї: зеленика, божиковина, бодљика, божје дрвце, веприна, водолист, грохово, зелен трм, зеленик, зеленица, зимзелен, јеленово зелење, остролист, свиб, чесмика, чесмина, чесмрка

чесма ж ① славина, шпина реї., пипац реї., пипа фам. реї. ② в. извор 1.

③ в. фонтана 1. ▼ уї. судопера 1.

чесмовача ж ▼ уї. вода

чест прид. ① (који се често понавља) учестао, фреквентан, густ ② (који је распоређен на малом растојању један од другог) збијен, набијен, густ, концентрисан

честар м в. шума

честит прид. моралан, частан, етичан, примеран, праведан, поштен, ваљан, добар, душеван, неподмитљив, карактеран, исправан, људски, истинољубљив, беспрекоран, непокварен, крепостан, правичан, узоран, одан, чистих руку, доличан, искрен, скрупулозан, ђудоредан, коректан, савестан, поуздан, лојалан, доследан, пун врлина - уї. добар 1.

честитост ж ① в. морал ② в. поштење 1.

честица ж в. комад 1.

често прил. ① неретко, учестало, почешће, у многим приликама, не једном, вишеструко, понављајући се, више пута, свако мало, с времена на време, чешће, свако толико, фреквентно, вишеструко хрв. ② в. увек

чета ж ① в. формација 1. ② фии. в. мноштво

четвороножац м в. животиња

четворострук прид. четворојак, четворогуб

четвороугао м четворокут, четворокут хрв.

четка ж ① (оруђе за чишћење) * ② (оруђе за бојење) кист, кичица

чешљуга ж бот. (лат. Dipsacus silvester) реї: чешљика, бели чкаљ, бодељ, велики чичак, ниски водостањ, главата сикавица, коњска глава, оштричак, патрљац, сјекавац, трнак, чеслика, чешаљка, чешлига, чешља, чешљиговина, шишобал

чешљугар м зоол. в. штиглић

чешњак м хрв. бот. в. бели лук

чивија ж в. вентил

чивилук ж (сталак за вешање одеће) вешало, вешалица, вешелка *реџ.*, вешалка *реџ.*

чигра ж зоол. (птица из породице галебова, лат. *Sterna hirundo*) *

чиж м зоол. (лат. *Chrys omtris spinus*)
чижак, зеленчица

чик м в. опушак

чика м в. чича I.

чилети несврш. непрел. ① (престати постојати) в. нестајати ② в. умирати

чилити несврш. прел. в. разгаљивати

чилоост ж в. снага

чин м ① активност, акција, дело, акт, предузимање, рад, радња, деловање, посао, предузетништво, подухват, поступак, предузетност, дејство, операција, прегалаштво, делатност, подузимање *хрв.*, потхват *хрв.* - уй: процедура, подвиг - сл: мера, корак ② в. потез ③ (део позоришног комада) акт

чини ж мн. в. чудо 2.

чинија ж суд, посуда, чанак, здела, стублина, ваган *реџ.*, бљуда *реџ.*, ћаса *нар.*

чинилац м ① фактор, карика *фиџ.* ② починилац, извршилац - уй. кривац

чинити несврш. непрел. ① в. правити 1, 2, 5. и 6. ② в. значити 1. ③ износити, сачињавати

чинити се несврш. в.. деловати 1.

чиновник м в. службеник

чиновнички прид. бирократски, административни, папиролошки *фам.*

чиновништво с ① бирократија, администрација, уредски послови, канцеларијски послови, папирологија *фам.* ② в. персонал

чинчила ж зоол. (врста глодара, лат.

Chinchilla brevicaudata) *

чињеница ж ① факт, факат, чињенично стање, датост, даност *реџ.* ② в. околност - уй. аргумент

чињеничан прид. в. сигуран 1.

чио прид. ① в. срећан ② в. добродрежи ③ в. снажан 1.

чиода ж прибадача, шпенадла, бочка *реџ.*, бабљача *реџ.*, бумбача *реџ.*, баченка *реџ.*, прибадача *реџ.*, гумбашница *хрв.*

чиопа ж зоол. (врста птице селице, лат. *Apodidae*) *

чипка ж ▼ уй. украс 1.

чист прид. ① неупрљан, умивен, уредан ② в. стваран 1. ③ в. непорочан 1.

чистац м ① (слободан, отворен простор) чистина, голет, поље, пољана, раван, равница ② *боџ.* (лат. *Sideritis scardica*) *реџ.* шучерак, дивљи цмин, косовско цвеће, див-чај, котрижњак ③ узв. в. марш

чистачица ж спремачица, собарица, жена, кућна помоћница, девојка - уй. служавка

чистина м (слободан, отворен простор) чистац, голет, поље, пољана, раван, равница

чистити несврш. прел. (чинити чистим) брисати, прати

чистоћа ж в. поштење 1.

читав прид. ① в. неповређен ② в. сачуван

читалац м штилац *арх.*, читач *реџ.*, читатељ *хрв.*

читати несврш. прел. ① ишчитавати, гутати *фиџ.* (брзо и много ~), срицати (споро ~), ② *фиџ.* в. (схватати или погађати нечије мисли)

чича м ① старац, деда, чика, седа глава, дед, дида *реџ.*, ноно *реџ.*, дидо *реџ.*, стари пањ *фам.*, бата *арх.*, дека *хий.*, дјед *хрв.* ② *фам.* в. господин

чичак м ❶ чкаљ, прилепак, бодљикави лопух - *реј*: фатавац, хватавац, репук, тулица, кореника, дикица, смолавац, мачак, крпигуз, кореница, броћац, турица, броћанка, захваћушка, сапињача, броћеница, прилипаца, крпель, сукница, пупац, прикрп, лепуша, смонац, прихват, лепушка, пупчац, боца *фам.*, стричак *хрв.* ❷ *фам. в.* улизица ▼ *уй.* бодља

чичока ж бот. (лат. *Helianthus tuberosus*) *реј*: топинамбур, морска репа, мачкурепа, слатки крумпир

чкаљ м бот. (лат. *Oporodon acanthium*) *реј*: магарећи чкаљ, магарећи трн, бадавчина, бела сикавица, бодљача, буилак, магарећи репук, меки осат, модри репук, ошљи обад, планински стрљивац, репушина, сјекавац, трновка, циганска душица, чешља, шкаљ

чкиљити несврш. непрел. в. вирити I.

члан м ❶ припадник ❷ в. зглоб I. ❸ *грам.* артикал, одредба

чланак м ❶ в. зглоб I. ❷ (научни/стручни/новински) текст, оглед, спис, студија, прилог, допис, темат, трактат, есеј, документ, састав, расправа, осврт, напис, публикација, репортажа, колумна *суж.*

чланконошци м мн. зоол. (лат. *Althoroda*) зглавкари

чмар м в. анус

чобан м в. чобанин I.

чобанин м ❶ пастир, чобан, катунар, чувар стада, чувар стоке, бачијар *реј.*, бачар *арх.*, бач *арх.*, бачијаш *арх.*, супашник *арх.*, сточар *реј.* овчар *суж.* - *уй.* сточар, козар, говедар ❷ *фам. в.* сељак

човек м биће, индивидуа, особа, образ, личност, душа, организам, је-

динка, лице, прилика, тип, глава, персона, појединац, смртник, појава, земник, лик, фаца, индивидуум, њушка *фам.*, ланита *арх.* - *сл*: становник, грађанин

човеколик прид. антропоморфан, антропоидан, антропоморфистички
човекољубац м добротвор, добротворинитељ, филантроп, алтруиста, добротворинилац, добротворинац, милосрдник, добрица *фам.*

човекољубив прид. племенит, пожртвован, несебичан, хуман, човечан, пажљив, мека срца, простодушан, душеван, доброхотан, благонаклон, милостив - *уй.* добар I., љубазан, сусретљив, дарежљив

човекољубље с човечност, човекољубивост, људскост, хуманост, добротота, племенитост, филантропија, самаританство, самарићанство, алтруизам, хуманитарност, добротворност, узвишеност, душевност, добродушност, доброхотност, добротворност, братољубље, аман *реј.* - *уй*: дарежљивост, милостивост, љубазност, љубав, толеранција, нежност

човечан прид. в. човекољубив

човечност ж в. човечност

човечуљак м кепец, палчић, кржљавац, геџа, гном, пигмеј, прцољак, мањеница, пршмољак, кржљавко, пигмејац, патуљак *фиј.*, прцољак *фам.*, пикавац *фам.*, паташон *фам.*, тртак *реј.*

чокањ м и ж праклић, чокањче, бочунчић *реј.*, унуче *жарј.*, сатљик *арх.*

чубар м бот. (лат. *Satureja hortensis*) *реј*: јабер, кубар, осогриз, серенак, серженак, цапр, цупар, чибриц, чобер, чуберица, чубрика, чубрица, чумборак, чупар

чувалиште м в. стовариште

чувар м ① стражар, надзорник, надгледник, редар, штитник ② в. анђео 1. ③ в. заштитник 1.

чуваркућа ж ① в. слуга 1. ② бой. (лат. *Sempervivum tectorum*) реј: чуварка, пазикућа, ваздажива, столит, грлуша

чувати несврш. прел. ① хранити, гајити, дојити, неговати, пазити, култивисати, пестовати, гојити ② култивисати, узгајати, пазити, гајити, обрађивати, обделавати, пестовати, гојити - суж: сејати, садити

чувати се несврш. ① (водити рачуна о себи) пазити се, клонити се - уј. бојати се ② (не трошити снагу) штедети се, не трошити се, мировати

чужен прид. истакнут, познат, признат, поштован, славан, популаран, примеран, проминентан, угледан, важан, на гласу, значајан, реномиран, виђен, прослављен, уважен, цењен, успешан, знаменит, издвојен, престижан, велик, битан, еминентан, запажен, фамозан, гласовит, гласит, општепознат, главит, култни, заслужан, оглашен, знатан, видан, биран, врстан, општепризнат, вајни, коџа реј., дичан ексир., изниман хрв. - уј: достојанствен, отмен, изузетан, одличан

чувствен прид. ① емотиван, осећајан, сензибилан, осетљив, чулан, топао, сензитиван, танкоћутан, страстан, емоционалан, сензуалан, темпераментан, лирски, душеван, бољећив, сентименталан, дирљив, сјетилан хрв. ② в. осећајан 1.

чудан прид. ① необичан, чудноват, бизаран, тајанствен, друкчији, изузетан, атипичан, неуобичајен, другачији, посебан, изниман, јединствен, особит, неочекиван, неконвенционалан, несличан, несвакидашњи, не-

типичан, особен, нарочит, издвојен, несвакодневан, ванредан, ексцентричан, специјалан, мистериозан, ненормалан, уникатан, својствен, екстравагантан, другојак, вансеријски, својеврстан, одвојен, ексцепционалан, оделит, различан, партикуларан, апартан, беспримеран, невероватан ексир., фантастичан ексир., куриозан реј., пекулијаран реј., другојачији реј., осебујан хрв. - уј. екстра, властит, непознат, редак, незгодан, упадљив, неразумљив, изврстан, одличан - сл: гротескан, алтернативни, неподударан, ненавикнут, неједнак, натпросечан, настран, неподобан ② в. сабластан ③ в. небулозан ▼ уј. појмовни 1., тајанствен 1.

чудесан прид. ① диван ② в. сабластан

чудноватост ж куриозитет, нарочитост, изванредност, особеност, необичност, индивидуалност, изнимност, атипичност, посебност, умереност, уникатност, својеврсност, ексцентричност, бизарност, својственост, јединственост, нетипичност, настраност, специфичност, неуобичајеност, особитост, специјалност, неправилност, ненормалност, оригиналност, изузетност, пекулијарност, изворност, самосвојност, спецификум, дивергентност, различитост, чудност, карактеристичност, двојбеност реј., осебујност хрв. - уј: реткост, чудо - сл: неочекиваност, новина

чудо с ① невероватност, натприродна појава, Божје дело, невиђеност ② в. врацбина ③ в. магија 4. ▼ уј. чудноватост, реткост

чудовиште с ① накарада, наказа, ругоба, вештица, сподоба, грдоба, монструм, неман, нагрда, страши-

ло, гнусоба, караконцула, ружноћа, гадура, калаштура, наказник, Франкенштајн, квазимодо, наказница, гвоздензуба, харпија, карапанца, аждајка, акреп *фил.*, крстача *реп.*, ажделија *реп.*, карикатура *фам.*, крамп *фам.*, грдобина *фам.*, габор *фам.*, вештеруља *нар.*, скрндель *жарп.*, гном *жарп.*, аждаха *арх.*, коњобарка *арх.* - *уй*: бабарога, привиђење, змија *фил.* ② *фам.* в. цин ▼ *уй*. утвара, хидра 1.

чуђење ж зачуђеност, збуњеност, изненађеност, изненађење - *уй*. за-препашћење

чујан прид. в. звучан 1.

чулав прид. в. ћулав

чулан прид. ① емотиван, осећајан, сензибилан, чувствен, осетљив, топао, сензитиван, танкоћутан, страстан, емоционалан, сензуалан, темпераментан, лирски, душеван, болећив,

сентименталан, дирљив, сјетилан *хрв.* ② физички, материјалан, конкретан, осетилан, стваран, телесни, светован, опипљив, карналан, видљив, од крви и меса, вањски *хрв.*, збиљски *хрв.*

чуљност ж в. емотивност

чуљаст прид. в. ћулав

чуљити прид. (издизати ушне шкољке да би се боље чуло) ћулити - *уй*. ослушкивати

чун м чунак - *уй*. чамац

чупа ж в. прамен

чупање с в. вађење

чупати несврш. прел. ① кидати, вући, повлачити ② *фил.* црпсти 1. ③ черупати

чуперак м в. прамен

чучати несврш. непрел. ① (седети на петама) * ② *жарп.* (добро стајати) одговарати 2.

Ци

џабалебарење с фам. в. лењост
џабалебарити несврш. непрел.
фам. в. ленчарити

џабалебарош м фам. в. нерадник 2.
џак м врећа, кеса, врећица, харар
реџ.

џангризати несврш. непрел. в. зво-
цати

џентлеменски прид. ① в. узвишен
1. ② в. сусретљив

џентлмен м в. витез

џет-сет м в. елита

џецати несврш. непрел. зверати, ку-
њати, дангубити, глуварити, зврјати,
дрездати, задржавати се, џоњати,
чамити, шалабазати, квоцати *фам.*,
кружити (наоколо), надзирати, ди-
плити, висити *фиј.*, зјапити *фам.*,
зевати *фам.*, смрдети *жарј.*, чучати
жарј. - уи: блејати *жарј.*, чекати, бес-
посличарити, лутати

џилитање с в. ритање

џилитати се несврш. в. ритати се

џин м (велик, висок човек) грдосија,
гигант, великан, див, људина, титан,

Џинови

Атлас (грчки)	Јотунс (нордијски)
Азраил (Јерменија)	Киклоп (грчки)
Албадан (шпански)	Крон (грчки)
Анаким (јеврејски)	Ледени џин
Бендигеидфран	(фински)
(велшки)	Магог (јеврејски)
Ватрени џин	Нефилим
(нордијски)	(јеврејски)
Врнак (велшки)	Ог (јеврејски)
Гигант (грчки)	Пунтан
Гог (јеврејски)	(Микронезија)
Голијат (јеврејски)	Рефаим (јеврејски)
Даитја (Санскрит)	Титан (Грчки)
Еним (јеврејски)	Упелеру (Средњи исток)
Замзумим	Фамангомадан
(јеврејски)	(шпански)
Замрзнути џин	Фомориан (келтски)
(нордијски)	Фра (Таи)
Земљани џин	
(нордијски)	

горостас, рмпалија, грмаљ, људе-
скара, колос, оријаш, голијат, слота,
гренадир, исполин, натчовек, људа,
крамп *фиј.*, чудовиште *фам.*, грома-
да *фам.* - уи: креатура, карикатура

џиновски прид. огроман, грандиозан, безмеран, гигантски, голем, безграничан, колосалан, небодеран, монументалан, капиталан, енорман, небосежан, дивовски, неизмеран, импозантан, обилан, вртоглав, горостасан, баснослован, грдан, надљудски, титански, мастодонски, натчовечански, мамутски, величајан, раскошан *фиј.*, страобалан *фиј.*, велебан *реј.*, величак *реј.*, великачак *реј.*, вељачак *реј.*, великаран *реј.*, исполински *арх.*,

великолепан *реј.*, оријашки *реј.* - *уй:* масиван, гломазан, прекомеран - *уй.* одличан 1., непорцењив, велик 2.

џоњати несврш. непрел. ① *в.* џецати
② *в.* дремати

џукац м ① *в.* пас ② *в.* гад

џукела м ж ① *в.* пас ② *в.* гад

џумбус ж *в.* хаос

џунгла ж прашума, тропска/мочварна шума, гвозд, тропска шума, гуштара, халуга *реј.*

Ш ш

шабан м фам. в. сељак 2.

шаблон м узорак, скица, нацрт, схема, шема, макета, образац, кроки, план, скелет, модел, нацртак, костур *фиї.*, калуп *фиї.*

шав м **1** опшивак, руб, поруб, обруб, нат (шав женске чарапе по средини), опток, перваз, опшитак, опшив, бордура, опшав, подруб - *уй:* вез, спој **2** в. вез 1.

шака ж рука, шапа *фам.*, песница *суж.*

шакетати се несврш. фам. в. тући се

шала ж досетка, шегга, пошалица, враголија, лакрдија, фазон *фам.*, фора *фам.*, лудорија *фиї.*, комедија *фиї.*, лудост *фиї.*, смејурија *фам.*, зајебанција *фам.*, зафрканција *фам.*

шалабазало с фам. в. цуњало

шалабазати несврш. непрел. фам. **1** в. цуњати **2** в. цецати

шалити се несврш. збијати шалу, спрдати се, шегачити се, зафрквати се, завитлавати се, зезати се *фам.*, зајевати се *нар.*, лакрдијати *рей.*, ла-

крдијашити *рей.* - *уй.* лудирати се, ругати се

шаљив прид. анегдотичан, смешан, духовит, забаван, комичан, лакрдијашки, анегдотски, искричав, хумористички, анегдоталан, хумористичан, хуморан, откачен *фам.*, шашав *фам.*, вицкаст *фам.*, редикулозан *форм.*

шаљивчина м ж в. лакрдијаш

шаљивција м ж в. лакрдијаш

шаман м врач, чаробњак, маг

шамарати несврш. прел. пљускати, лупати, шакетати, пљескати - *уй.* ударати

шамлица ж хоклица, клупица

шампион м ас, првак - *сл:* рекордер, победник, звезда

шанса ж в. могућност 1.

шантав прид. в. ћопав

шантати несврш. непрел. в. шепати

шапутати несврш. прел. шаптати, дошаптавати се, домунђавати се, ћућорити, шушкати, мунђати *фам.*, шишотирати *рей.*

шара ж цртеж, дезен, декорација,

мотив, орнамент, слика, фигура, десен

шаран м зоол. (лат. *Syrpinus caepio*)
кларп

шарати несврш. непрел. прел.
① *йрел. в.* шкрабати ② *нейрел. в.* цуњати

шарен прид. разнобојан, вишебојан, шараст, шаренкаст - *уй.* шаролик, обојен

шаренило с разнобојност, шароликост, обојеност, шарастост, вишебојност, шаренкастост - *сл:* разноврсност

шаренолик прид. *в.* шаролик

шаргарепа ж бот (лат. *Daucus carota*) мрква *реј:* жута репа, кузморка, мрквельина, образна трава, скупљенац, срамак, срамниче, стидна трава

шарка ж ① зглобница, пант *рејџ.*, баглама *рејџ.*, шарнир *рејџ.* ② зоол. (лат. *Vipera berus*) змија отровница, риђовка, присојкиња *рејџ.*

шарлатан м ① *в.* нестручњак ② *в.* незналица¹ 2.

шарлатански прил. неквалитетно, слабо, лоше, траљаво, лаички, нестручно, невешто, нестручњачки, почетнички, незналачки, неприкладно, некомпетентно, тричаво, непрофесионално, мизерно, неизвежбано, недовољно, никакво, без стручности, неквалификовано, млако, аматерски, непотковано, рђаво, лабаво *фиј.*, климаво *фиј.*, аматорски *реј.*, дилетантски *фам.*, фушерски *жарј.* - *сл:* бедно, јадно

шарм м шармантност, дражест, дражесност, заводљивост, допадљивост, љупкост, угодност, примамљивост, грација, атракција, привлачност, грациозност, магнетизам, неодрљивост, чар, симпатичност, умилност, пожељност, драж, атрактивност, уми-

љатост, пријатност, симпатија, миљушност, примамљивост, хипнотизам, милоћа, миловидност, занимљивост, замамност, магнетичност, магнет *фиј.*, магија *фиј.*, зор *реј.*, аман *реј.*, мачкастост *фам.* женственост *суж.* - *уй:* лепота, нежност 1., харизматичност

шармантан прид. *в.* привлачан

шармантност ж *в.* шарм

шармер м ① *в.* женскарош ② *в.* кидош

шаролик прид. различит, многострук, вишеструк, разноврстан, разнородан, сваковрстан, шаренолик, хетероген, мултилатералан, вишестран, комплексан, разнолик, екстензиван, мешан, различан, широк, многоврстан, вишестепен, мултипли, сложен, свакојак, разни, разноличан, разноврсни *експр.*, абрашаст *арх.* - *уй:* вишеслојан 1., исцрпан - *сл:* шарен, свестран, свакакав, разнобојан **шароликост** ж ① *в.* различитост ② *в.* шаренило

шарун м бот. (лат. *Trachurus trachurus*) шњур, трнобок

шатор м черга, чадор, шатра

шатра ж ① *в.* шатор ② *в.* жаргон

шафол м кадица, чабар, ведро, корито, ведрица, лавор, ухаца, чабрић, шкаф, чабрица, шавој *реј.*, кадин *реј.*, леген *реј.*, кова *реј.*, шћавњак *реј.*, каин *реј.*, леђен *реј.*, ампер *реј.*, каблица *нар.*, кабао *нар.* - *суж:* музлица *реј.*, крављача *реј.*, краљача *реј.* - *уй:* суд, вангла

шафран м бот. (лат. *Crocus sativus*) *реј:* бендушка, брндуша, жавран, жунфран, зеферан, зафран, крок, питоми шафран, прави шафран, сафран, цафоран, цафран

шафрањика ж бот. (лат. *Carthamus*

(*tinctorius*) *реј*: жучица, турски цафран, дивљи сафран, шафраника

шацовати несврш. непрел. фам. гледати, осматрати, пратити (погледом), мотрити

шашав прид. фам. ① *в.* ћакнут ② *в.* шаљив

шашавко м фам. (који воли да се глупира, блесави) блесавко, блентавко, блесан, шашавац, блесавац, блекан, блентавац, будала *фам.*, звекан *фам.*, клипан *фам.*, зевзек, *фам.*, блента *фам.*, дилајла *жар.*, дворска луда *изр.* - *уй*: лакрдијаш, шепртља *фам.*

шашавост ж фам. ① *в.* умобоља ② *в.* блесавост 1.

швићнути сврш. прел. *в.* ошинути 1.

шворц прид. непром. фам. без пара, банкрот *фам.* *нейром.*, декинтиран *фам.*, без кинте *фам.*

шврљати несврш. непрел. прел. ① *нејрел. в.* цуњати ② *јрел. в.* шкрабати

шебој м бот. (лат. *Cheiranthus cheiri*) *реј*: вихојла, жута виола, жута љубица, жута руманија, жути шебој, прстенка, румена вијолица, шебеник, шпанска фиолца

шева ж зоол. (врста птице, лат. *Alauda*) чврљуга

шеврдати несврш. непрел. фам. *в.* цуњати

шега ж *в.* шала

шегач м *в.* лакрдијаш

шејтан м *в.* ђаво 2.

шема ж *в.* нацрт

шенлучити несврш. непрел. пијанчити, банчити, теревенчити, лумповати, лудовати, пити, пијанчевати, пировати, лолати се, проводи се, веселити се, бекријати, ударати бригу на весеље, гостити се, бучно славити,

лумпати, годовати *арх.*

шенут прид. *в.* ћакнут

шепав прид. *в.* ћопав

шепати несврш. непрел. ћопати, храмати, шопати, шантати, шепесати *фам.*, цотати *арх.*, цонтати *арх.*

шепртља м ж спетљанко, сметењак, трапавко, смушењак, килавац, неснаљљивац, богаљ *фиј.*, шепавац *фиј.*, заплетенко *фам.*, завезанко *фам.*, неспретњаковић *фам.*, шмокљан *фам.*

шепртљав прид. *в.* трапав

шепурити се несврш. кочоперити се, гордити се, разметати се, хвалити се, прсити се, охолити се, трсити се, размахивати се, дрчити се, правити се важан, дизати нос, бочити се, ребрити се, банити се, кицошити се, гледати с висине, држати се надмено, парадирати, уштогљивати се, надувати се, кочити се, махати, напувати се *фам.*, пумпати се *фам.*, пувати се *фам.*, прчитити се *нар.*, курчитити се *нар.*, пурити се *арх.*, зорити се *реј.* - *реј.* шепирити се, пинчитити се, јордамити, ачитити се, рашепирити се, прпошити се

шербет м (напитак од меда или упрженог шећера и воде или млека) шербе, медовина

шерет м *в.* лакрдијаш

шеретски прил. *в.* обешењачки

шеталиште с корзо, променада, кеј - *уй.* дрворед

шетање с *в.* шетња

шетати се несврш. шетати - *уй.* цуњати

шетња ж (лагани ход ради одмора и разоноде) шетање, променада, скитња *фам.*, шврљање *фам.* - *уй.* тумарање, провод 1., путовање

шеф м *в.* управник 1.

шибати несврш. прел. бичевати, кан-

дијати, швигати, жицати, воштити

шибати се несврш. фам. в. тући се

шибер м в. рачунаљка

шибиковина ж бот. (лат. *Viburnum opulus*) *реј*: калиновина, картоп, бековина, бела бућа, бела ђуба, бело дрво, бијела смрдљика, бобут, водени зов, дрењула, ђулашин, ђулиштак, ђулка, калина, калинка, тршљика, удика-бековица, црна худика, шибика

шибнути сврш. прел. фам. ❶ в. ударити ❷ в. побећи ❸ в. бацити ❹ в. јурнути

шизети несврш. непрел. фам. в. лудети

шизнути сврш. непрел. фам. в. полудети

шикљати несврш. непрел. (избијати у снажном млазу) сукљати, суктати, куљати, надирати, бризгати, избијати, шиктати, липтати, прштити, лоптити, врвети, бруждати *реј*., шибати *фам.*, јурити *фам.* - *уј*. цурити

шиктати несврш. непрел. в. шикљати

шило с зоол. (морска риба, лат. *Syngnatus acus*) *

шиља м ж фам. в. дугајлија

шиљак м в. шпиц

шиљат прид. ❶ оштар, шиљаст, заоштрен, насштрен, ушиљен, изоштрен ❷ в. сувоњав 1.

шиљити несврш. прел. (~ оловку и сл.) оштрити, наоштравати, зашиљавати

шимшир м бот. (лат. *Vixus sempervirens*) *реј*: бус, питома мрча, зеленица, мрчела

шипка ж в. штап

шипраг с в. шипражје

шипражје с (густо, тешко проходно, израсло шибље или грмље) шипраг, шикара, шибље, шибљик, шикарје, грмље, жбуње, врзина, гуштак, густиш, гуштара, русје, честар, шевар *арх.*, гу-

стина *реј*., макија *суж*., трњак *суж*.

шипурак м бот. (лат. *Rosa canina*)

реј: шипак, шипурика, дивља ружа, пасја ружа, бела ружа, дивљи шипак, дивља ружа висока, пасја драча, пасја рожа, плотна ружица, роса од плота, шепурика, шепурина, шибек, шип, шипек, шипке, шипковина, шипурина, шипчаница, шчипак

шипчити несврш. непрел. фам. в. ходати

ширење с ❶ (чињење ширим) проширивање, распрострањивање, растакање, ток *реј*.. ❷ (повећавање неке појаве) пораст, раст, ескалација, експанзија, проширивање, повећање, повећавање, распрострањивање - *уј*. гомилање, напредак

ширина ж ❶ домашја, досег, домет, обим, дохват, замах, распон, дијапазон, оквир, опсег, далекосежност, домак, величина, границе, распрострањеност, обухват, раширеност, амплитуда ❷ формат, величина, обим, димензије, размера, протег *хрв.* - *сл.* мера, пропорције

ширити несврш. прел. ❶ (чинити ширим) проширивати, раширивати, развлачити, распрострањивати ❷ (размицати границе нечега, знања, видике) повећавати, увећавати ❸ (~ веш) простирати, качити

ширити се несврш. прел. ❶ (поставити шири) проширивати се, размицати се, развлачити се, раскриљавати се, надувавати се ❷ (заузимати неку површину) простирати се, пружати се ❸ гојити се, дебљати се, поправљати се

широк прид. ❶ (чије је попречно простирање веће од уобичајеног) * ❷ в. простран 1. ❸ в. комотан 2. ❹ (који обухвата сву сложеност појаве) в. свестран 1.

широкогруд прид. дарезљив, великодушан, милосрдан, добар, племенит, хуман, самилостан, добротичинићки, несечичан, добротворни, милостив, човечан, алтруистички, филантропски, подашан, човекољубив, саосећајан, галантан

широкогрудост ж милосрђе, дарезљивост, доброта, човекољубље, пожртвованост, човечност, самаританство, алтруизам, срдачност, предусретљивост, несечичност, хуманост, великодушност, племенитост, галантност, пажљивост, филантропија, хуманитарност, људскост, достојанственост, благородност, добротивост, милосрдност, узвишеност, богобојазност, галанција, човекољубивост, мекоћа срца, простодушност, пријатељство, благост, душевност, добродушност, издашност, доброхотност, разумевање, женерозност, беневољентност, подашност, благонаклоност, добра воља, добротворност, женерозитет, генерозност, милост, братољубље, широкогрудност, милостивост, аман *реј.*, податљивост *реј.*, смилување *реј.*, веледушност *хрв.* - *уй:* љубав, љубазност

шишарац м зоол. (лат. Sypnidae) шишарица, бабушка

шишарка ж бот. шишарица, бабура *реј.*, веланида *реј.*, бабушкара *реј.*, шишка *реј.*, бабушка *реј.*, чешер *фам.*

шишати несврш. прел. ① (~ брду) кресати, штуцовати, скраћивати, кратити, резати, подрезивати, зарубљивати, заобљавати, подшишавати, поткресивати ② (~ косу) скраћивати, кратити, резати, заобљавати, подсецати ③ в. поткресивати ④ *фам. в.* зарезивати 2.

шишмиш м зоол. (лат. Myotis myotis)

слепи миш, нетопир, љиљак *реј.*

шкакљив прид. ① голицљив, голицљив, голицав ② (о неком питању или проблему) осетљив, неугодан, деликатан, незгодан

шкарпина ж зоол. (лат. Scorpaeana scopus, Scorpaeana scrofa) бодеч, шкрпун, шкарпоћ, боделка, шкрпина, шкарпун, јакуовац

шкарт м в. вишак 1. и 2.

шкартиран прид. *фам. в.* одбачен 1.
шкиљити несврш. непрел. в. вирити 1.

шклопоција ж *фам.* (дотрајала ствар) крнтија, олупина, крш, кршина, стареж, старудија, распад *фам.*, канта *жарј.*

шкодљив прид. штетан, неповољан, вирулентан, злокобан, малиган, злоћудан, деструктиван - *уй.* опасан

шкодљивост ж штетност, опаконост, негативност, злокобноност, зло, нездравост, отровност

школа ж ① (установа за васпитавање и образовање) * ② в. школовање ③ (посебан правац у науци) смер, учење, правац ④ *фам. в.* факултет ⑤ в. наук 2.

школарац м в. ученик

школован прид. в. учен

школованост ж (укупност знања) школовање, образовање, ерудиција, знање, ученост, образованост, начитаност, едукација, наображеност, високообразованост, просвећеност, стручност, поткованост, изобразеност, верзираност, наобразованост, наобразба *хрв.*

школовање с (похађање школе) образовање, обучавање, подука, подучавање, обука, школа

школовати несврш. прел. ① в. одгајати ② в. учити 1.

шкорпија ж зоол. в. шкорпион
шкорпион м зоол. (лат. Euskorpius carpathicus) скорпија, скорпион, акреп *реї.*, акрап *реї.*, јакреп *реї.*, штипавац *реї.*, аграп *реї.*, шкорпија
шкрабати несврш. прел. пискарати, брљати, жврљати, дрљати, шврљати, шарати, чрчкарати, лоше писати, чрčkати, чврљати, мрчити папир *реї.*
шкропити несврш. непрел. в. прскати
шкрпун м зоол. в. шкарпина
шкртарити несврш. непрел. в. тврдичити
шкртац м в. шкртица
шкртица м ж тврдица, ћифта, цепидлака, шкртац, циција, златољубац, себичњак, стипса *фам.*, гагрица *фиї. реї.*, цимрија *реї.*, цинцар *реї.*
шлајер трава ж бот. (лат. Limonium binervosum) *реї.*: сламно цвеће
шлепер м камион, теретњак *суж.*, воз *жарї.*
шлихтара м ж в. улизица
шлог м (излив крви у мозак) кап, апоплексија, удар, колап, мождани удар, капља, шлаг *хрв.*
шљам м в. олош
шљампав прид. *фам. в.* неуредан
шљампавко м *фам. в.* одрпанац 1.
шљампарати несврш. непрел. *фам. в.* њихати се
шљива ж бот. (лат. Prunus domestica) *реї.*: бистрица, бистричанка, бистричкиња, божјака, бона слива, мађаруша, мацарка, мацаруша, машарка, модра слива, модрица, пожјака, пожега, пожегача, пожегиња, пожешкиња, слива, сливе модрице, цепача, цвеспла, цепика, цјепача, црношљива, чешпља, читловка, шлива, шљива-јесенка,

шљивити несврш. прел. *фам. в.* зарезивати

шљокати несврш. прел. *фам. в.* пити 1.

шљука ж зоол. (лат. Gallinago gallinago) бекалина, шљука кокошица

шмекерски прил. *фам. в.* обешешчакчи

шмекнути сврш. прел. *фам. в.* угледати

шмизла ж *фам.* гиздавица, гиздавуша, помодарка, врцкица, врцка, каћиперка, шминкерка *фам.*, пицмилка *жарї.* - *уй:* намигуша

шминкер м *фам. в.* кицош

шминкерка ж *фам. в.* шмизла

шмоклан м *фам. 1 в.* шоња 2 в. трапавко

шмрк м 1 гумено црево, цев 2 ушмрк 3 бала, слуз, слина

шнајдер м кројач, абација (кројач одеће од грубог сукна) *реї.*, терзија *арх.*

шовинизам м в. дискриминација
шовиниста м обесправљивач, дискриминатор, сегрегант, расиста, фашиста, нациста - *уй.* националиста
шокантан прид. 1 в. страшан 2 в. скаредан

шокиран прид. (многo изненађен) в. запрепашћен

шоња м *фам.* млакоња, млитавац, поводљивац, слабић, папучар, тетка *фам.*, шмоклан *фам.*, млитоња *реї.* - *уй.* нула

шоњав прид. *фам. в.* туњав

шопати несврш. непрел. в. шепати

шорнути сврш. прел. *фам. в.* ударити 1.

шофер м в. возач

шпајз м остава, спремиште, спремица, спрема, стасина, оставиште, смочница, изба, комора, складиште,

кућар, киљер *реј.*, килер *реј.*, шпајза *реј.*, похрана *реј.*, филер *реј.*, вајат *арх.*, хајат *арх.*, депозит *реј.*

шпаргла ж бот. (лат. *Asparagus officinalis*) *реј.*: шпарога, спарга, вилина метла

шпенадла ж в. чиода

шпијун м доушник, детектив, агент (тајни ~), информатор, обавештавач, диверзант, потказивач, цинкарош, денунцијант, одавалац, дојављивач, пријављивач, пријавитељ, дојавитељ, обавештајац, достављач, проказивач, шпицлов *реј.*

шпијунирати несврш. прел. ❶ (бити шпијун) денунцирати, достављати информације, потказивати, обавештавати, цинкарити ❷ (~ некога) пратити, уходити, њушкати *жарј.* ▼ уй. вребати 2.

шпиц м врх, шиљак, теме, оглавак, вис, слеме, вршак, чело *фиј.*, вршина *реј.*, кичица *реј.*, рт *арх.*, горњиште *реј.*, главица (брда), сјеме *хрв.*

шприцати несврш. непрел. в. штрцати

шраф м ❶ вијак, реза, елиса, клин, затварач, завртањ, чивија - *реј.* преворница, шараф, заворањ, завор, сворњак ❷ в. вентил

штаб м ❶ седиште, камп, средиште, упориште, лагер, утврђена тачка, збиралиште, окол *реј.*, табор *реј.*, око *реј.*, квартир *арх.*, логориште *реј.*, логор (војни) *вој.*, база *вој.*, бивак *суж.*, потпора *суж.* - уй: касарна, уточиште ❷ (руководећи орган неке установе) дирекција, управа

штака ж в. штап

штакор м в. пацов

штала ж (зграда за стоку) стаја, тор, обор, изба, згон, зграда *реј.*, појата *реј.* - *суж.*: коњушница, овчара, торарица,

овчарник, овчарница, бачија (летње сточарско насеље у планини)*реј.*

штампа ж новине, лист, гласило, публикација, издање, гласник - *суж.* таблоид, журнал, периодика, магазин, ревија, дневник, недељник, вечерњак, забавник, двоброј, часопис, теклич *арх.*, подлистак *реј.*, тисак *хрв.*, тједник *хрв.*, жута штампа *изр.*, булеварска штампа *изр.*, фељтон, полумесечник

штап м мотка, палица, колац, дрво, тољага, батина, мочуга, шипка, штака, шиба, притка, полука, прут, кључка *реј.*, такља *реј.*, шпациршток *реј.*, багулин *реј.*, чакља *реј.*, мачуга *реј.*, шиблика *реј.*

штапин м в. фитиљ

штедети несврш. непрел. ❶ чувати, скупљати, приштеђивати, уштеђивати, не трошити, не разбацивати се, економизирати *хрв.*, шпарати *реј.* - уй. разбацивати се ❷ (~ некога) чувати, пазити, штитити, жалити *фиј.*

штедети се несврш. (не трошити снагу) чувати се, не трошити се, пазити се, мировати

штедионица ж (новчано-кредитна установа која прикупља новац од штедње и даје зајмове уз камате) штедиона *хрв.*

штедња ж ❶ (чување новца) економичност, чување, штеђење, економизирање *хрв.* ❷ уштеда, уштеђевина, залиха, резерва, причува, фонд, ресурси

штета ж ❶ (губитак вредности) губитак, губљење, смањење, слабљење, нестајање, умањење, снижавање, смањивање, девалвација *фиј.*, сплашњавање *фам.* ❷ (нешто што је неповољно) зло, баксуз, баксузлук, малер, недаћа, несрећа, злосрећа, губитак, пегула, злосретност, лош/зао удес,

белај, лоша/зла срећа, зла судбина/коб, пех *фам.*, бедак *жарі.*, нурука *реј.* - уй: беда, мука ③ (на апарату) квар, оштећење

штетан прид. (који наноси штету) шкодљив, неповољан, вирулентан, злокобан, малиган, злоћудан, погубан, деструктиван - уй. опасан

штетити несврш. прел. ① (наносити штету, погоршавати стање) шкодити, сметати, оштећивати, погоршавати ② в. уништавати

штетност ж в. шкодљивост

штиглић м зоол. (лат. *Carduelis carduelis*) чешљугар, конопљарка, грделац, штиглиц, гарделин, чалмашица

штика ж потпетица, пета

штимунг м фам. в. угођај

штит м ① (одбрамбено оруђе) * ② *фиј.* заклон, заштита, браник, заслон, штитник, преграда, окриље, заслонац, застор, заштитник, бусача, заклањач, кишобран *фиј.*, skut *фиј.*, параван *фиј.*, бранич *реј.*, шилт *реј.*, калкан *реј.*, фронтин *реј.*, пребој *реј.*, крило *фам.*

штитити несврш. прел. бранити, одбрањивати, заштићивати, штедети, чувати, пазити

штитник м ① абажур, заслонац, сенило, шешир за лампу, шилт, штит светилке, ширм *реј.* ② (део шлема, качкета) визир *фиј.* ③ в. штит 1.

што¹ зам. ① (неодређена) нешто, штагод, штогод, шта, ма шта, било шта ② (упитна) зашто, због чега, ради чега, из којих разлога, нашто *арх.*, за чије бабе здравље *фам.* ③ (односна) који

што² узв. ала, баш, како, ма баш

штребати несврш. прел. фам. учити, бубати, бифлати

штребер м фам. вредница - *фам.* бифлант, цвикераш, бубац, бубант,

бубалица, бубанг, бубало - уй: ученик, улизица, лакташ

штрик м в. уже 1.

штркљаст прид. ① в. мршав 1. ② в. дугоног

штрцати несврш. непрел. (избијати у снажном млазу) шикљати, врцати, прскати, бризгати, избијати, шкрупити, шиктати, липтати, сукљати, прштити, заливати, шприцати, штрцкати, лоптити, суктати, штрицати, куљати, надирати, пиштати, истецати, искакати, јако тећи, лопити *реј.*, фрцати *реј.*, бруждати *реј.*, провирати *фам.*, шибати *фам.*, јурити *фам.*, трацкати *реј.*, штрапати *реј.*, фљаскати *реј.* - уй: бацати - сл: цурити, излазити, падаати, разливати се, изливати се, обливати, прштати, извирати, квасити, лити, капати, проваљивати, навирати

штрцкати несврш. непрел. в. штрцати

штрчати несврш. непрел. ① видети се, стрчати, вирити, гвирити, познавати се, извиривати, излазити, помаљати се, издизати се стршити, пружати се увис ② *фиј.* одударати, разликовати се, диференцирати се, распознавати се, издвајати се, истицати се, дистонирати, одскакати, искакати

шћућурити се сврш. в. сакрити се

шукнут прид. в. ћакнут

шума ж гај, луг, дрвеће, гора, шумарак, лес, шумица, честар *суж.*, густиш *суж.*, забран *суж.*, младиковина *суж.*, боскет *реј.*, дубрава *арх.*

шумска јагода ж бот. (лат. *Fragaria vesca*) *реј.* водољешка, дивља јагода, јагодица, јагодњак, јагодњача, мамича, поземљуша, тросква, фрагула

шупа ж ① (спремиште за дрва) амбар, спремиште, дрвљаник дрвњак, кладња *реј.* - уй. стовариште ②

(спремиште за угаљ) угљаник, угљара, спремиште, амбар, ђумурана ③ фам. в. уцерица

шупаљ прид. ① (који није ничим испуњен) празан, ненапуњен, непопуњен ② (који има отвор) бушан, избушен, пробушен ③ *фиї. в.* глуп ④ *фиї.* безизражајан, безизразан, туп, празан, безличан, безосећајан, немотиван, бесловесан

шупљина ж в. рупа 1.

шупљоглав прид. в. глуп

шупљоглавац м в. глупан

шурити несврш. прел. (поливати врелом водом) * - сл. парити

шуровати несврш. непрел. пајтати се, ортачити се, петљати се, дружити се, друговати

шут м ① *сиорїї.* ударац - суж: центаршут (~ према центру игралишта), волеј (~ лопте док је у лету), пета (~

петом), спољашња (~ спољним делом патике), пуна (~ горњом, пуном страном патике), унутрашња (~ унутрашњом страном), шпиц (~ средишњим делом патике), фелш (такав ~ да лопта путује заврнуто), друп-кик ② (отпадни материјал са рушевина) в. крхотине

шутирати несврш. прел. ① *сиорїї.* гађати (лоптом у мрежу), пуцати (на гол), распуцавати се, ђушкати, ударати (лопту), бацати (лопту), гурати, шуткати *фам.*, шутати *хрв.* ② *фам. в.* ударати

шуша м ж ① *фам. в.* безвезњак 2. ② в. папучар

шчепати сврш. прел. зграбити, дочепати се, домоћи се, ухватити, ђапити, приграбити, дохватити, гепити, пограбити, уграбити, дограбити, апити *реї.*, лапити *реї.*, шћапити *фам. w*

Литература

1. Српски и српскохрватски једнојезични речници

- Вујаклија, Милан. *Лексикон сѝраних речи и израза*. Београд: Просвета, 2005.
- Група аутора. *Речник срѝскоја језика*. Нови Сад: Матица српска, 2007.
- Gerzić, Borivoje; Gerzić, Nataša. *Rečnik savremenog beogradskog žargona*. Beograd: Istar, 2002.
- Јовановић, Дарко, Атанацковић, Лаза. *Сисѝемајѝски речник срѝскохрвајѝскоја језика*. Нови Сад: Матица српска, 1980.
- Klaić, Bratoljub. *Rječnik stranih riječi, izraza i kratica*. Zagreb: Državno izdavačko poduzeće Hrvatske, 1951.
- Клајн, Иван, Шипка, Милан. *Велики речник сѝраних речи и израза*. Нови Сад: Прометеј, 2006.
- Клајн, Иван. *Речник нових речи*. Нови Сад: Матица српска, 1992.
- Lalević, Miodrag S. *Sinonimi i srodne reči srpskohrvatskog jezika*. Beograd: Nolit, 2004.
- Московљевић, Милош. *Речник савременој срѝскохрвајѝској књижевној језика*. Београд: Аполон, 1990.
- Пипер, Предраг; Драгићевић, Рајна; Стефановић, Марија. *Асоцијативни речник срѝскоја језика*. Београд: Београдска књига, Службени лист СЦГ, Филолошки факултет у Београду, 2005.
- Симић, Милорад. Српски електронски речник (прикупљена грађа *Речника срѝскохрвајѝскоја језика Мајѝице срѝске и Мајѝице хрвајѝске, и Речника срѝскоја језика Срѝске акадeмије наука и имeјѝности*) - верзија 2.0. 2003.
- Ћirilov, Jovan. *Novi rečnik novih reči: reči, izrazi i značenja preuzeti iz drugih jezika ili nastali u srpskohrvatskom jeziku posle drugog svetskog rata*. Beograd: Bata, 1991
- Stanić, Milija. *Uskočki rečnik: knjiga I*. Beograd: Naučna knjiga, 1990.
- Stanić, Milija. *Uskočki rečnik: knjiga II*. Beograd: Naučna knjiga, 1991.

2. Хрватски и босански једнојезични речници

- Anić, Vladimir. *Rječnik hrvatskoga jezika*. Zagreb: Novi Liber, 2000.
- Isaković, Alija. *Rječnik bosanskoga jezika*. Sarajevo: Bosanska knjiga, 1995.
- Sabljak, Tomislav. *Rječnik hrvatskoga žargona*. Zagreb: V.B.Z., 2001.
- Saračević, Narcis. *Rječnik sarajevskog žargona*. Zenica: Vrijeme, 2003.
- Šarić, Ljiljana; Wittschen, Wiebke. *Rječnik sinonima*. Zagreb: Neretva DOO, Bremen - Oldenburg: Universitätsverlag Aschenbeck&Isensee, 2003
- Šugar, Ivan. *Latinsko-hrvatski i hrvatsko-latinski botanički rječnik. (=Glossarium Botanicum Latino-Croaticum et Croatico-Latinum)*. Zagreb: Liber, 1977, 258 p.; 2nd ed. Zagreb: JAZU: Globus, 1990, 550 p.

3. Двојезични речници

- Benson, Morton. *Srpsko hrvatsko engleski rečnik*. Niš: Zograf, 2002.
- Benešić, Julije. *Hrvatsko-poljski rječnik*. Zagreb: Nakladni zavod hrvatske. 1949.
- Grujić, Branislav; Zidar, Josip. *Standardni rečnik nemačko-srpskohrvatski srpskohrvatsko-nemački*. Beograd: Prosveta, Cetinje: Obod, 1966.
- Grupa autora; *Englesko-srpski srpsko-engleski rečnik sa gramatikom = English-serbian serbian-english Dictionary&Grammar* : ESSE. Beograd 2005.
- Dejanović, M.; Jernej, J. *Talijansko-hrvatski ili srpski rječnik*. Zagreb: Školska knjiga, 1980.
- Dejanović, M.; Jernej, J. *Hrvatsko ili srpsko talijanski rječnik*. Zagreb: Školska knjiga, 1988.
- Šipka, Danko. *SerboCroatian-English Colloquial Dictionary - An Exercise in Cross-cultural Cognitive Linguistics*. Springfield: Dunwoody Press, 2000

4. Страни речници

- Bailly, René. *Dictionnaire des synonymes*. Paris: Larousse, 1947
- Concise Oxford Thesaurus*. Oxford University Press, 2002
- Collins Cobuild. *English dictionary*. HarperCollins Publishers. 2000

5. Остало

- Тучаков, Јован. *Леčenje биљем*. Beograd: Rad, 1997.
- Kristal, Dejvid. *Kembrička enciklopedija jezika*. Beograd: Nolit, 1995.

6. Интернет

Google (www.google.com)

Metak (<http://www.metak.com>)

Merriam Webster (www.merriam-webster.com/dictionary)

Википедија (<http://sr.wikipedia.org> , <http://en.wikipedia.org>, <http://hr.wikipedia.org>)

Вокабулар (<http://www.vokabular.org>)

Мирјана Томић, Београд
Тања Томић, Београд
Ненад Томовић, Београд
Стеван Тонтић, Сарајево
Милан Трипковић, Нови Сад
Сања Тршић, Београд
Гордана Тулум, Београд
Душка Убовић, Београд
Грегор Урош Санчанин, Београд
Карен Халуса Орданић, Роли, Северна Каролина, САД
Марја Хамовић, Београд
Нења Хоџић, Београд
Зденка Хрубик, Нови Сад
Изабела Хубер, Београд
Радисав Мића Џајић, Београд
Зорана Ценић, Београд
Николаос Цицимелис, Београд
Александар Црквењаков, Београд
Марија Чанковић, Београд
Бранко Чкркић, Земун
Владета Чолић, Београд
Др Илеана Чура, Београд
Јелена Шарановић, Београд
Каспар Шаре, Лондон
Проф. др Миле С. Шиљак, Крагујевац
Владимир Шовљански, Нови Сад
Драгана Шпица, Београд
Гордана Штасни, Нови Сад
Славиша Щушулић, Власотинце

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

811.163.41'373.421(038)

ЂОСИЋ, Павле

Речник синонима / Павле Ђосић и сарадници.

- Београд : Kornet, 2008 (Београд :

Отворена књига). - 712 стр. ; 24 см. -

(Edicija Večnici. Biblioteka Ozbliljne knjige)

Тираж 3.000

ISBN 978-86-86673-0901

а) Српски језик - Синоними - Речници

COBISS.SR-ID 149529356